

Sbírka rozhodnutí nejvyšších stolic soudních republiky Československé.

Užívání státního znaku povoleno ministerstvem obchodu.

Svazek 92.

Sbírka rozhodnutí nejvyššího soudu ve věcech trestních.

Ročník XVI (1934)

V Praze 1935.

Majitel a vydavatel: JUDr. V. Tomsa, právnické vydavatelství v Praze XII.,
Barthousova 71 (Kanálská 8).

23-C-160

Rozhodnutí nejvyššího soudu československé republiky ve věcech trestních.

Ročník šestnáctý,

(od čísla 4894 do čísla 5170)

obsahující rozhodnutí z roku 1934

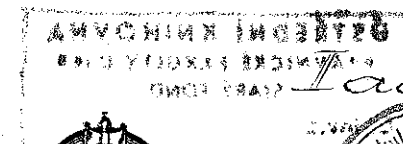
a

rozhodnutí disciplinární

(od čísla 185 dis. do čísla 236 dis.).

Pořádá z příkazu předsednictva nejvyššího soudu II. president tohoto soudu

Dr. FRANTIŠEK VÁŽNÝ
s redakční komisí.

6220-I

V Praze 1935.

Tiskem firmy Hejda & Zbroj v Mladé Boleslavi.

Veškerá práva autorská,
zejména právo překladu, jsou vyhrazena.

STŘEDNÍ KNIHOVNA
PRÁVNICKÉ FAKULTY UJEP
STARÝ FOND
C. inv.: 812822

OBSAH:

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém	V—VIII
Seznam rozhodnutí podle spisových značek	IX—XII
Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 4894—5170	1—497
Rozhodnutí disciplinární čís. 185 dis. — 236 dis.	498—587
Věcný seznam abecední	598—664
Seznam ustanovení zákonných	665—674

UPOZORNĚNÍ:

V rozhodnutích označených pod právní větou spisovou značkou Zm I a Zm II znamená zkratka tr. z., není-li jinak uvedeno, trestní zákon čís. 117/1852 ř. zák., zkratka tr. ř. trestní řád čís. 119/1873; v rozhodnutích se spisovou značkou Zm III a Zm IV rovněž, není-li jinak uvedeno, znamená zkratka tr. z. zák. čl. V:1878 a značka tr. ř. (tr. p.) zák. čl. XXXIII:1896.

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém.

	Čís.		Čís.
leden 8. Zm I 774/32	4894	leden 15. Nd II 15/34	4920
» 8. Zm II 360/31	4895	» 15. Zm III 520/33	4921
» 9. Zm I 538/33	4896	» 15. Zm IV 647/33	4922
» 9. Zm IV 497/33	4897	» 15. Zm IV 670/33	4923
» 9. Zm IV 504/33	4898	» 19. Zm I 950/32	4924
» 10. Zm I 587/32	4899	» 20. Zm I 116/33	4925
» 10. Zm I 819/33	4900	» 20. Zm II 440/33	4926
» 11. Zm III 378/33	4901	» 20. Zm IV 478/33	4927
» 16. Zm II 108/32	4902	» 21. Zm I 794/32	4928
» 16. Zm II 263/33	4903	» 21. Zm II 198/32	4929
» 16. Zm III 480/33	4904	» 21. Zm II 344/33	4930
» 16. Zm IV 632/33	4905	» 26. Zm I 374/32	4931
» 17. Zm I 62/32	4906	» 26. Zm I 565/32	4932
» 18. Zm IV 615/33	4907	» 26. Zm I 673/32	4933
» 23. Zm IV 579/33	4908	» 26. Zm I 1061/33	4934
» 27. Zm IV 445/33	4909	» 27. Zm I 806/32	4935
» 27. Zm IV 537/33	4910	» 27. Zm IV 668/33	4936
» 29. Zm I 535/33	4911	» 28. Zm I 726/32	4937
» 29. Zm I 943/33	4912		
» 30. Zm I 531/32	4913	březen 3. Zm IV 618/33	4938
» 31. Zm I 1070/32	4914	» 6. Zm I 853/32	4939
» 31. Zm I 692/33	4915	» 6. Zm I 103/34	4940
		» 6. Zm III 48/34	4941
únor 3. Zm III 414/33	4916	» 7. Zm I 1138/33	4942
» 7. Zm I 940/33	4917	» 7. Zm II 7/34	4943
» 9. Zm II 415/33	4918	» 8. Zm III 338/33	4944
» 12. Zm I 243/32	4919	» 10. Zm IV 471/33	4945

		Čís.
březen	14. Zm I 168/32	4946
»	14. Zm II 52/34	4947
»	15. Zm I 262/33	4948
»	15. Zm III 443/33	4949
»	17. Zm III 60/34	4950
»	17. Zm IV 636/33	4951
»	20. Zm I 953/32	4952
»	20. Zm I 351/33	4953
»	21. Zm I 724/33	4954
»	21. Zm I 822/33	4955
»	21. Zm I 1098/33	4956
»	28. Zm I 505/33	4957
»	28. Zm I 685/33	4958
»	28. Zm II 401/33	4959
»	29. Zm III 404/33	4960
»	30. Zm III 161-162/34	4961
duben	4. Zm I 907/32	4962
»	4. Zm I 126/34	4963
»	4. Zm I 280/34	4964
»	4. Zm II 453/33	4965
»	7. Zm I 239/34	4966
»	7. Zm III 407/33	4967
»	7. Zm IV 683/33	4968
»	7. Zm IV 708/33	4969
»	9. Zm I 760/32	4970
»	9. Zm I 959/33	4971
»	9. Zm II 91/34	4972
»	10. Zm I 157/33	4973
»	10. Zm III 461/33	4974
»	10. Zm IV 625/33	4975
»	10. Zm IV 123/34	4976
»	12. Zm I 772/32	4977
»	12. Zm I 917/32	4978
»	12. Zm I 61/34	4979
»	12. Zm II 318/32	4980
»	14. Zm I 1000/32	4981
»	14. Zm I 118/33	4982
»	14. Zm III 49/34	4983
»	14. Zm III 75/34	4984
»	16. Zm I 105/33	4985
»	17. Zm IV 705/33	4986
»	23. Zm I 451/33	4987
»	24. Zm I 708/32	4988
»	24. Nd II 26/34	4989
»	24. Zm IV 660/33	4990
»	24. Zm IV 676/33	4991
»	24. Zm IV 93/34	4992
»	25. Zm I 733/32	4993
»	25. Zm I 862/32	4994
»	25. Zm I 523/33	4995
»	25. Zm I 923/33	4996
»	26. Zm I 524/32	4997
»	28. Zm I 334/34	4998
»	28. Zm III 512/33	4999
»	30. Zm I 606/32	5000
»	30. Zm I 891/32	5001

		Čís.
květen	2. Zm I 325/32	5002
»	2. Zm I 319/33	5003
»	2. Zm I 3/34	5004
»	2. Zm III 511/33	5005
»	5. Zm II 36/34	5006
»	7. Zm I 181/32	5007
»	7. Zm I 200/32	5008
»	7. Zm III 183/34	5009
»	8. Zm I 1022/33	5010
»	9. Zm I 770/32	5011
»	9. Zm I 328/33	5012
»	9. Zm IV 685/33	5013
»	11. Zm II 303/33	5014
»	12. Zm IV 221/34	5015
»	14. Zm I 7/34	5016
»	15. Zm I 700/32	5017
»	15. Zm III 459/33	5018
»	15. Zm IV 587/33	5019
»	16. Zm II 71/34	5020
»	19. Zm IV 30/34	5021
»	23. Zm I 948/33	5022
»	24. Zm I 741/32	5023
»	24. Zm IV 678/33	5024
»	26. Zm I 377/34	5025
»	26. Zm III 394/33	5026
»	29. Zm III 143/34	5027
»	30. Zm III 50/34	5028
červen	2. Zm IV 179/34	5029
»	4. Zm I 482/33	5030
»	4. Zm II 422/32	5031
»	4. Zm II 81/33	5032
»	5. Nd III 10/34	5033
»	7. Zm I 237/34	5034
»	7. Zm III 11-12/34	5035
»	7. Zm IV 140/34	5036
»	11. Zm II 22/33	5037
»	12. Zm I 833/33	5038
»	14. Zm III 34/34	5039
»	16. Zm I 496/34	5040
»	16. Zm II 137/34	5041
»	18. Zm III 76/33	5042
»	18. Zm III 458/33	5043
»	19. Zm IV 241/34	5044
»	20. Zm I 226/34	5045
»	20. Zm I 494/34	5046
»	21. Zm I 441/34	5047
»	21. Nd II 66/34	5048
»	23. Zm IV 657/33	5049
»	23. Zm IV 103/34	5050
»	26. Zm I 1125/33	5051
»	27. Zm I 331/34	5052
červenec	7. Nd II 73/34	5053
»	12. Zm I 55/33	5054
»	12. Zm I 786/33	5055
»	17. Zm I 884/33	5056

		Čís.
červenec	19. Zm I 378/33	5057
»	24. Zm II 264/33	5058
»	26. Zm I 490/33	5059
»	26. Zm I 816/33	5060
»	31. Zm I 817/33	5061
srpen	2. Zm I 238/33	5062
»	16. Zm I 297/33	5063
»	28. Zm I 133/34	5064
»	28. Zm I 227/34	5065
»	30. Zm III 139/34	5066
»	30. Zm IV 199/34	5067
září	1. Zm I 986/33	5068
»	1. Zm IV 290/34	5069
»	4. Zm I 705/33	5070
»	4. Zm II 151/33	5071
»	8. Zm I 498/34	5072
»	8. Zm I 690/34	5073
»	10. Zm I 381/33	5074
»	10. Zm I 165/34	5075
»	11. Zm III 200/34	5076
»	13. Zm IV 259/34	5077
»	15. Zm I 480/34	5078
»	15. Zm III 525/33	5079
»	15. Zm IV 653/33	5080
»	18. Zm IV 648/33	5081
»	18. Zm IV 8/34	5082
»	19. Zm I 749/34	5083
»	19. Zm II 264/34	5084
»	20. Zm I 960/34	5085
»	20. Zm IV 384/34	5086
»	24. Zm I 711/34	5087
»	25. Zm III 179/34	5088
»	26. Zm I 383/33	5089
»	26. Zm I 75/34	5090
»	27. Zm III 206/34	5091
»	29. Zm IV 343/34	5092
říjen	1. Zm III 353/34	5093
»	2. Zm I 310/34	5094
»	3. Zm II 76/34	5095
»	6. Zm IV 82/34	5096
»	8. Zm I 635/33	5097
»	9. Zm I 17/34	5098
»	9. Zm II 413/32	5099
»	9. Zm II 130/34	5100
»	9. Zm III 245/34	5101
»	11. Zm I 1088/33	5102
»	11. Zm I 833/34	5103
»	11. Nd I 390/34	5104
»	13. Zm III 27/34	5105
»	13. Zm IV 96/34	5106
»	15. Zm I 268/34	5107
»	19. Zm II 331/33	5108
»	22. Zm I 729/32	5109
»	24. Zm I 868/33	5110

		Čís.
říjen	24. Zm I 1010/33	5111
»	24. Zm II 194/34	5112
»	27. Zm III 100/34	5113
»	27. Zm III 114/34	5114
»	29. Zm I 778/33	5115
»	31. Zm IV 490/34	5116
listopad	5. Zm I 1082/33	5117
»	5. Zm I 848/34	5118
»	6. Zm IV 496/34	5119
»	8. Zm III 148/34	5120
»	9. Zm I 993/34	5121
»	10. Zm IV 149/34	5122
»	13. Zm I 565/34	5123
»	13. Zm I 832/34	5124
»	13. Zm II 129/33	5125
»	14. Zm I 1059/33	5126
»	14. Zm II 377/33	5127
»	15. Zm III 265/34	5128
»	15. Zm IV 193/34	5129
»	16. Zm I 782/34	5130
»	17. Zm III 131/34	5131
»	17. Zm III 355/34	5132
»	17. Zm IV 192/34	5133
»	19. Zm I 1116/33	5134
»	19. Zm I 168/34	5135
»	20. Zm I 940/34	5136
»	20. Zm IV 201/34	5137
»	21. Zm I 530/34	5138
»	26. Zm II 387/34	5139
»	24. Zm IV 212/34	5140
»	27. Zm I 278/34	5141
»	27. Zm I 834/34	5142
»	27. Zm II 55/33	5143
»	28. Zm I 1063/34	5144
»	28. Zm II 346/34	5145
prosinec	3. Zm I 537/34	5146
»	5. Zm I 1058/33	5147
»	5. Zm I 166/34	5148
»	6. Zm III 409/34	5149
»	11. Zm I 778/34	5150
»	11. Zm I 1031/34	5151
»	11. Zm II 326/34	5152
»	11. Zm IV 407/34	5153
»	11. Zm IV 464/34	5154
»	12. Zm I 566/34	5155
»	13. Zm III 16/34	5156
»	13. Zm IV 436/34	5157
»	15. Zm IV 67/34	5158
»	17. Zm I 662/34	5159
»	17. Zm II 225/33	5160
»	17. Zm IV 467/34	5161
»	18. Zm I 990/34	5162
»	18. Zm I 1054/34	5163
»	18. Zm II 240/33	5164
»	19. Zm I 781/34	5165

	Čís.
prosinec 19. Zm I 1088/34 . . .	5166
» 19. Zm II 480/33 . . .	5167
» 20. Zm I 637/34 . . .	5168
» 20. Zm III 270/34 . . .	5169
» 20. Zm IV 507/33 . . .	5170

Dodatek.

leden 22. Ds III 26/33 . . .	185 dis.
únor 12. Ds III 1/33 . . .	186 dis.
» 23. Ds I 32/33 . . .	187 dis.
» 23. Ds II 8/33 . . .	188 dis.
» 23. Ds II 17/33 . . .	189 dis.
» 26. Ds III 82/33 . . .	190 dis.
» 26. Ds III 83/33 . . .	191 dis.
» 26. Ds III 95/33 . . .	192 dis.
» 26. Ds III 98/33 . . .	193 dis.
» 26. Ds III 3/34 . . .	194 dis.
březen 13. Ds II 3/34 . . .	195 dis.
duben 23. Ds I 13/33 . . .	196 dis.
» 25. Ds I 14/34 . . .	197 dis.
květen 14. Ds I 53/33 . . .	198 dis.
» 14. Ds II 1/34 . . .	199 dis.
» 16. Ds III 6/34 . . .	200 dis.
» 16. Ds III 9/34 . . .	201 dis.
» 16. Ds III 20/34 . . .	202 dis.
» 16. Ds III 28/34 . . .	203 dis.
» 25. Ds I 25/34 . . .	204 dis.
červen 13. Ds I 19/33 . . .	205 dis.
» 13. Ds I 41/33 . . .	206 dis.

Čís.

	Čís.
červen 13. Ds I 3/34 . . .	207 dis.
» 13. Ds II 11/33 . . .	208 dis.
» 26. Ds I 42/32 . . .	209 dis.
» 26. Ds I 6/34 . . .	210 dis.
září 10. Ds I 42/33 . . .	211 dis.
» 10. Ds I 10/34 . . .	212 dis.
» 10. Ds II 4/34 . . .	213 dis.
» 26. Ds II 10/33 . . .	214 dis.
říjen 1. Ds I 39/33 . . .	215 dis.
» 1. Ds I 48/33 . . .	216 dis.
» 1. Ds I 32/34 . . .	217 dis.
» 16. Ds I 4/33 . . .	218 dis.
» 22. Ds III 44/34 . . .	219 dis.
» 22. Ds III 52/34 . . .	220 dis.
» 22. Ds III 55/34 . . .	221 dis.
» 29. Ds I 5/33 . . .	222 dis.
» 29. Ds II 7/33 . . .	223 dis.
prosinec 4. Ds II 8/34 . . .	224 dis.
» 4. Ds III 73/34 . . .	225 dis.
» 10. Ds II 22/34 . . .	226 dis.
» 11. Ds II 12/32 . . .	227 dis.
» 11. Ds II 13/32 . . .	228 dis.
» 11. Ds II 11/34 . . .	229 dis.
» 11. Ds II 19/34 . . .	230 dis.
» 11. Ds II 21/34 . . .	231 dis.
» 15. Ds I 33/34 . . .	232 dis.
» 15. Ds I 44/34 . . .	233 dis.
» 15. Ds II 25/34 . . .	234 dis.
» 21. Ds I 37/34 . . .	235 dis.
» 21. Ds I 50/34 . . .	236 dis.

Čís.

Seznam rozhodnutí podle spisových značek.

	Čís.		Čís.
Zm I 62/32	4906	Zm I 378/33	5057
» 168/32	4946	» 381/33	5074
» 181/32	5007	» 383/33	5089
» 200/32	5008	» 451/33	4987
» 243/32	4919	» 482/33	5030
» 325/32	5002	» 490/33	5059
» 374/32	4931	» 505/33	4957
» 524/32	4997	» 523/33	4995
» 531/32	4913	» 535/33	4911
» 565/32	4932	» 538/33	4896
» 587/32	4899	» 635/33	5097
» 606/32	5000	» 685/33	4958
» 673/32	4933	» 692/33	4915
» 700/32	5017	» 705/33	5070
» 708/32	4988	» 724/33	4954
» 726/32	4937	» 778/33	5115
» 729/32	5109	» 786/33	5055
» 733/32	4993	» 816/33	5060
» 741/32	5023	» 817/33	5061
» 760/32	4970	» 819/33	4900
» 770/32	5011	» 822/33	4955
» 772/32	4977	» 833/33	5038
» 774/32	4894	» 868/33	5110
» 794/32	4928	» 884/33	5056
» 806/32	4935	» 923/33	4996
» 853/32	4939	» 940/33	4917
» 862/32	4994	» 943/33	4912
» 891/32	5001	» 948/33	5022
» 907/32	4962	» 959/33	4971
» 917/32	4978	» 986/33	5068
» 950/32	4924	» 1010/33	5111
» 953/32	4952	» 1022/33	5010
» 1000/32	4981	» 1058/33	5147
» 1070/32	4914	» 1059/33	5126
» 55/33	5054	» 1061/33	4934
» 105/33	4985	» 1082/33	5117
» 116/33	4925	» 1088/33	5102
» 118/33	4982	» 1098/33	4956
» 157/33	4973	» 1116/33	5134
» 238/33	5062	» 1125/33	5051
» 262/33	4948	» 1138/33	4942
» 297/33	5063	» 3/34	5004
» 319/33	5003	» 7/34	5016
» 328/33	5012	» 17/34	5098
» 351/33	4953	» 61/34	4979
		» 75/34	5090
		» 103/34	4940

	Cis.
Zm I 126/34	4963
» 133/34	5064
» 165/34	5075
» 166/34	5148
» 168/34	5135
» 221/34	5015
» 226/34	5045
» 227/34	5065
» 237/34	5034
» 239/34	4966
» 268/34	5107
» 278/34	5141
» 280/34	4964
» 310/34	5094
» 331/34	5052
» 334/34	4998
» 377/34	5025
» 441/34	5047
» 480/34	5078
» 494/34	5046
» 496/34	5040
» 498/34	5072
» 530/34	5138
» 537/34	5146
» 565/34	5123
» 566/34	5155
» 637/34	5168
» 662/34	5159
» 690/34	5073
» 711/34	5087
» 749/34	5083
» 778/34	5150
» 781/34	5165
» 782/34	5130
» 832/34	5124
» 833/34	5103
» 834/34	5142
» 848/34	5118
» 940/34	5136
» 960/34	5085
» 990/34	5162
» 993/34	5121
» 1031/34	5151
» 1054/34	5163
» 1063/34	5144
» 1088/34	5166

Zm II

Zm II 360/31	4895
» 108/32	4902
» 198/32	4929
» 318/32	4980
» 413/32	5099
» 422/32	5031
» 22/33	5037
» 55/33	5143

	Cis.
Zm II 81/33	5032
» 129/33	5125
» 151/33	5071
» 225/33	5160
» 240/33	5164
» 263/33	4903
» 264/33	5058
» 303/33	5014
» 331/33	5108
» 344/33	4930
» 377/33	5127
» 401/33	4959
» 415/33	4918
» 440/33	4926
» 453/33	4965
» 480/33	5167
» 7/34	4943
» 36/34	5006
» 52/34	4947
» 71/34	5020
» 76/34	5095
» 91/34	4972
» 130/34	5100
» 137/34	5041
» 194/34	5112
» 200/34	5076
» 264/34	5084
» 326/34	5152
» 346/34	5145
» 387/34	5139

Zm III

Zm III 76/33	5042
» 338/33	4944
» 378/33	4901
» 394/33	5026
» 404/33	4960
» 407/33	4967
» 414/33	4916
» 443/33	4949
» 458/33	5043
» 459/33	5018
» 461/33	4974
» 480/33	4904
» 511/33	5005
» 512/33	4999
» 520/33	4921
» 525/33	5079
» 11/34	5035
» 12/34	5035
» 16/34	5156
» 27/34	5105
» 34/34	5039
» 48/34	4941
» 49/34	4983
» 50/34	5028

Cis.

	Cis.
Zm III 60/34	4950
» 75/34	4984
» 100/34	5113
» 114/34	5114
» 131/34	5131
» 139/34	5066
» 143/34	5027
» 148/34	5120
» 161/34	4961
» 162/34	4961
» 179/34	5088
» 183/34	5009
» 206/34	5091
» 245/34	5101
» 265/34	5128
» 270/34	5169
» 353/34	5093
» 355/34	5132
» 409/34	5149

Zm IV

Zm IV 445/33	4909
» 471/33	4945
» 478/33	4927
» 497/33	4897
» 504/33	4898
» 507/33	5170
» 537/33	4910
» 579/33	4908
» 587/33	5019
» 615/33	4907
» 618/33	4938
» 625/33	4975
» 632/33	4905
» 636/33	4951
» 647/33	4922
» 648/33	5081
» 653/33	5080
» 657/33	5049
» 660/33	4990
» 668/33	4936
» 670/33	4923
» 676/33	4991
» 678/33	5024
» 683/33	4968
» 685/33	5013
» 705/33	4986
» 708/33	4969
» 8/34	5082
» 30/34	5021
» 67/34	5158
» 82/34	5096
» 93/34	4992
» 96/34	5106
» 103/34	5050
» 123/34	4976

	Cis.
Zm III 140/34	5036
» 149/34	6122
» 179/34	5029
» 192/34	5133
» 193/34	5129
» 199/34	5067
» 201/34	5137
» 212/34	5140
» 241/34	5044
» 259/34	5077
» 290/34	5069
» 343/34	5092
» 384/34	5086
» 407/34	5153
» 436/34	5157
» 464/34	5154
» 467/34	5161
» 490/34	5116
» 496/34	5119

Nd I

Nd I 390/34	5104
-------------	------

Nd II

Nd II 15/34	4920
» 26/34	4989
» 66/34	5048
» 73/34	5053

Nd III

Nd III 10/34	5033
--------------	------

Ds I

Ds I 42/32	209 dis.
» 4/33	218 dis.
» 5/33	222 dis.
» 13/33	196 dis.
» 19/33	205 dis.
» 32/33	187 dis.
» 39/33	215 dis.
» 41/33	206 dis.
» 42/33	211 dis.
» 48/33	216 dis.
» 53/33	198 dis.
» 3/34	207 dis.
» 6/34	210 dis.
» 10/34	212 dis.
» 14/34	197 dis.
» 25/34	204 dis.
» 32/34	217 dis.
» 33/34	232 dis.
» 37/34	235 dis.
» 44/34	233 dis.
» 50/34	236 dis.

Ds II		Čís.	Ds III		Čís.
Ds II	12/32	227 dis.	Ds III	1/33	186 dis.
»	13/32	228 dis.	»	26/33	185 dis.
»	7/33	223 dis.	»	82/33	190 dis.
»	8/33	188 dis.	»	83/33	191 dis.
»	10/33	214 dis.	»	95/33	192 dis.
»	11/33	208 dis.	»	98/33	193 dis.
»	17/33	189 dis.	»	3/34	194 dis.
»	1/34	199 dis.	»	6/34	200 dis.
»	3/34	195 dis.	»	9/34	201 dis.
»	4/34	213 dis.	»	20/34	202 dis.
»	8/34	224 dis.	»	28/34	203 dis.
»	11/34	229 dis.	»	44/34	219 dis.
»	19/34	230 dis.	»	52/34	220 dis.
»	21/34	231 dis.	»	55/34	221 dis.
»	22/34	226 dis.	»	73/34	225 dis.
»	25/34	234 dis.			

Důležitější tiskové chyby:

Stránka	řádka	13. shora	»nepřipouští« místo »nepřipouští«.
»	21.	» 15. shora »čís. 1 odst. 2« místo »čís. 2 odst. 3«.	
»	33.	» 17. zdola »arbitrérních« místo »arbitrérních«.	
»	34.	v záhlaví »Čís. 4912« místo »Čís. 4911«.	
»	39. řádka	5. shora na konci »§ 293 odst. 2« místo »§ 290 odst. 2«.	
»	49.	» 2. zdola »ze spisů« místo »za spisů«.	
»	51.	» 18. shora »obžalovaného« místo »žalovaného«.	
»	57.	» 10. zdola »1913« místo »1931«.	
»	72.	» 6. zdola »by ji znovu« místo »by znovu«.	
»	76.	» 3. shora »jen« místo »je«.	
»	88.	» 1. zdola »jeho« místo »jako«.	
»	89.	» 18. shora »za« místo »na«.	
»	90.	» 15. shora »relations« místo »relation«.	
»	93.	» 21. zdola »cizích« místo »v cizích«.	
»	98.	» 9. zdola »30 Kč« místo »30«.	
»	100.	» 10. shora »přestupek« místo »přestupke«.	
»	100.	» 13. zdola »tr. ř.« místo »t. ř.«.	
»	120.	» 16. zdola »čís. 172/26« místo »176/26«.	
»	122.	» 18. shora »zemským« místo »zemkým«.	
»	127.	» 1. shora »slovy« místo »slovu«.	
»	127.	» 21. zdola »odst. II.« místo »odst. I.«.	
»	129.	» 15. zdola »kdy« místo »když«.	
»	130.	» 18. zdola »Fabiana« místo »Famiana«.	
»	131.	» 3. zdola »převzítí« místo »převztíí«.	
»	132.	» 2. shora »trvající« místo »trvajíc«.	
»	139.	» 22. zdola »za« místo »na«.	
»	143.	» 5. shora za »1931« třeba vsunouti »čís. 48«.	
»	143.	» 17. shora »stává« místo »státvá«.	
»	147.	» 19. zdola »nález o odškodnění« místo »nález odškodnění«.	
»	157.	» 12. shora »předpisu« místo »přepisu«.	
»	159.	» 12. zdola »oprávněn« místo »aprávněn«.	
»	160.	» 9. zdola »1907 čís. 26 ř. z.« místo »1907 ř. z.«.	
»	160.	» 4. zdola »podstatu« místo »podstatou«.	
»	183.	» 3. shora »i 9 c)« místo »i 9 e)«.	
»	195.	» 8. shora »veřejný« místo »veřejný«.	
»	195.	» 20. shora »obývané« místo »obývalé«.	
»	198.	» 16. shora »individuálně« místo »individuálně«.	
»	202.	» 4. zdola »podrobně« místo »podobně«.	
»	205.	» 8. shora »jednotnosti« místo »jednotlivosti«.	
»	213.	» 17.—18. shora »uvedeném« místo »uvedeným«.	
»	214.	» 3. shora »Pokud« místo »Pakud«.	

Stránka	214.	řádka	9.	shora	»se v«	místo	»ve s«.
»	214.	»	19.	zdola	»nabídnutím«	místo	»nabitnutím«.
»	216.	»	2.	zdola	»nesprávně«	místo	»správně«.
»	217.	»	14.	zdola	»subjektivní«	místo	»subjektivní«.
»	223.	»	2.	shora	»proti«	místo	»proto«.
»	234.	»	9.	zdola	»Göttingách«	místo	»Göttingách«.
»	235.	»	7.	shora	»studia«	místo	»studie«.
»	241.	»	15.	zdola	»erwärmen«	místo	»ervärmen«.
»	248.	»	12.	shora	»čís. 163/20«	místo	»čís. 138/20«.
»	249.	»	5.	zdola	»č. 163/20«	místo	»č. 136/20«.
»	252.	»	1.	shora	»podniknutého«	místo	»podniknutou«.
»	254.	»	19.	zdola	»nepredstíhol«	místo	»predstíhol«.
»	260.	»	3.	shora	»připustným«	místo	»pustným«.
»	260.	»	25.	shora	»Jestit«	místo	»Jestlit«.
»	266.	»	19.	shora	»prospěch«	místo	»porspěch«.
»	267.	»	21.	zdola	»ve Znojmě«	místo	»ze Znojmě«.
»	267.	»	8.	zdola	»§ 6«	místo	»§ 4«.
»	268.	»	4.	shora	»stěžovatelovy«	místo	»ztěžovatelovy«.
»	276.	»	17.	zdola	»příslušnost«	místo	»přistušnost«.
»	281.	»	14.	zdola	»naloženo«	místo	»nalo-«.
»	285.	»	11.	shora	»je«	místo	»j«.
»	289.	»	13.	shora	»ztěžující«	místo	»stěžující«.
»	293.	»	21.	shora	»nýbrž«	místo	»nýbž«.
»	298.	»	11.	shora	»zmateční«	místo	»zmoteční«.
»	299.	»	8.	zdola	»úředního«	místo	»úradního«.
»	308.	»	5.	shora	»šom 1«	místo	»šom 2«.
»	310.	»	23.	shora	»ztižen«	místo	»stížen«.
»	310.	»	21.	zdola	»ztěžovati«	místo	»stěžovati«.
»	313.	»	9.	shora	»z«	místo	»v«.
»	316.	»	9.	zdola	»beim«	místo	»bei«.
»	317.	»	14.	zdola	»podle«	místo	»pdle«.
»	320.	»	18.	zdola	»nikto«	místo	»nikdo«.
»	324.	»	17.	shora	»preto«	místo	»proto«.
»	332.	»	5.	shora	»ztotožniti«	místo	»stotožniti«.
»	336.	»	13.	zdola	»čís. 142/1868«	místo	»čís. 6/1863«.
»	347.	»	18.	zdola	»krádeže«	místo	»krážděde«.
»	348.	»	12.	shora	»neodvážejí-li«	místo	»neodváželi-li«.
»	349.	»	23.	zdola	»vinným«	místo	»viným«.
»	350.	»	23.	shora	»tr. zák.«	místo	»tr. p.«.
»	358.	»	17.	zdola	»vzájemně«	místo	»zvájemně«.
»	359.	»	3.	shora	»smlouvy«	místo	»smlovy«.
»	359.	»	22.	shora	»kontradiktorní«	místo	»kontraditorní«.
»	359.	»	14.	zdola	»Zásada«	místo	»Zásady«.
»	360.	»	16.	shora	»najvyšší«	místo	»najvyšší«.
»	362.	»	15.	zdola	»se«	místo	»ze«.
»	369.	»	21.	zdola	»26. prosince«	místo	»25. prosince«.
»	371.	»	5.	zdola	»nezjednav«	místo	»nesjednav«.
»	372.	»	7.	zdola	»býti«	místo	»b»ti«.

Stránka	380.	řádka	7.	zdola	»uvedené ve«	místo	»uvedené«.
»	382.	»	7.	shora	»byla zabavena«	místo	»byly zabaveny«.
»	382.	»	22.	zdola	»není«	místo	»nenj«.
»	383.	»	24.	shora	»1 b) § 385 tr. p.«	místo	»1 b) fr. p.«.
»	388.	»	21.	shora	»někdo«	místo	»někde«.
»	388.	»	11.	zdola	za »§ 12«	třeba vsunouti	»zák.«.
»	405.	»	7.	zdola	»rozšířovací«	místo	»rozžifovací«.
»	426.	»	1.	shora	»jednotlivců«	místo	»jednotilvců«.
»	428.	»	2.	shora	»citovaného«	místo	»sitovaného«.
»	431.	»	11.—12.	zdola	»od-por«	místo	»od-pir«.
»	432.	»	5.	zdola	»čís. 108/33«	místo	»čís. 106/33«.
»	436.	»	1.	shora	»učinil«	místo	»učiniti«.
»	438.	»	12.	shora	»nastaví«	místo	»natavší«.
»	440.	»	4.—5.	zdola	»roz-sudku«	místo	»roz-snudku«.
»	440.	»	3.	zdola	»usnesení«	místo	»usneseni«.
»	459.	»	10.	shora	»prohlásil«	místo	»prolásil«.
»	461.	»	16.	zdola	»obžalobou«	místo	»obžalovou«.
»	465.	»	14.	shora	»čís. 126/1933«	místo	»čís. 126/1923«.
»	482.	»	24.—25.	shora	»roz-sudkem«	místo	»roz-siudkem«.
»	483.	»	9.	shora	»zejména«	místo	»zjeména«.
»	520.	»	8.—9.	shora	»auto-nomního«	místo	»auto-nomnimu«.
»	526.	»	11.	shora	za slovo »soudu«	třeba připojití	»jako kárného soudu«.
»	528.	»	7.—8.	shora	»uplat-ňuje«	místo	»uplat-žuje«.
»	529.	»	9.	shora	»vyjádření«	místo	»vyjádřeníů«.
»	529.	»	19.	shora	»pachtovní«	místo	»pachovní«.
»	532.	»	11.	zdola	»přivoděného«	místo	»přivoděnému«.
»	540.	»	5.—6.	zdola	»pra-vomoc«	místo	»pra-vamoc«.
»	541.	»	6.	shora	»oznámení«	místo	»oznámen«.
»	541.	»	7.	shora	»offenem«	místo	»offenen«.
»	543.	»	14.	zdola	»služební«	místo	»sužební«.
»	545.	»	1.	shora	mezi slova »seznamu advokacie«	třeba vložití slovo	»kandidátů«.
»	548.	»	5.	shora	třeba škrtnouti zkratku	»T-a«.	
»	551.	»	11.	shora	»různá kárná«	místo	»různé kárné«.
»	554.	»	18.	shora	»trestní«	místo	»trestné«.
»	562.	»	14.	shora	»skutkových«	místo	»skutkového«.
»	566.	»	12.	shora	»přiznati«	místo	»pžiznati«.
»	567.	»	3.	shora	»trestnými«	místo	»trestními«.
»	567.	»	12.	zdola	»cti«	místo	»stí«.
»	576.	»	4.	zdola	»splněny«	místo	»plněny«.
»	580.	»	9.	zdola	»správný«	místo	»správy«.
»	581.	»	6.	shora	»z ustanovení«	místo	»zu stanovení«.
»	582.	»	18.	shora	»obecného«	místo	»obecního«.

Čís. 4894.

Mohl-li se výrok týkati jen akciové společnosti, je k žalobě podle § 34 odst. 3 lit. b) zák. čís. 111/1927 oprávněn jen zlehčený podnik, zastoupený činitelem podle stanov k tomu oprávněným, nikoli předseda správní rady jménem vlastním.

Smrtí soukromého obžalobce jeho stíhací právo uhasíná a nepřisluší ani jeho právnímu zástupci vykázanému plnou mocí ve stíhání pokračovati a učiniti po jeho smrti při hlavním přelíčení konečný návrh na potrestání.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1934, Zm I 774/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 5. srpna 1932, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 1 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.

D ů v o d y :

Předeslati jest, že nelze přihlížeti k vývodům zástupce soukromého obžalobce při zrušovacím líčení, pokud, prováděje zmateční stížnost, snažil se dolíčiti, že ze znění inkriminovaného výroku tak, jak byl potvrzen slyšenými svědky, zejména ze zmínky o racionalisaci B-ově plyne, že se výrok ten nevztahoval na podnik akciové společnosti B. a s., nýbrž jen na osobu soukromého obžalobce a jeho osobní činnost zejména v uvedeném podniku. Neboť písemné provedení zmateční stížnosti soukromého obžalobce, opřené toliko o důvody zmatečnosti podle čís. 4 a 9 [správně 9 c)] § 281 tr. ř., nenapadalo vůbec výrok nalézacího soudu, že se inkriminovaný výrok obžalovaného mohl týkati jen podniku společnosti B. a s. ve Z., a pokud tedy zástupce soukromého obžalobce tak učinil teprve při zrušovacím líčení, jest tyto jeho námitky, ať již uplatňované s hlediska důvodu čís. 5 nebo 9 a) § 281 tr. ř., odmítnouti jako opožděné.

Zmateční stížností nelze však přiznati oprávnění ani, pokud napadá rozsudek nalézacího soudu z důvodů uplatňovaných již v písemném provedení. Nalézací soud nepustil se do řešení otázky, zda inkriminovaný výrok byl obžalovaným pronesen a zda tímto výrokem je dána skutková povaha přečinu podle § 27 zák. proti nek. soutěži, zprostil obžalovaného podle § 259 čís. 1 tr. ř. z obžaloby, ježto řízení bylo zahájeno bez návrhu zákonně oprávněného obžalobce, dospěv, jak uvedeno, ku přesvědčení, že inkriminovaný výrok mohl se týkati jen podniku společnosti B. a s. ve Z., že tudíž soukromou obžalobu podle § 34 zák. proti nek. soutěži

mohl podati jen tento podnik, totiž společnost B. a s., zastoupená osobami k tomu povolanými, nikoli Tomáš B. sám. Zmateční stížnost vytýká s hlediska zmatku podle § 281 čis. 9 c) tr. ř., že tento názor nalézacího soudu je nesprávný, ježto podle § 34 odst. 3 b) zák. proti nek. soutěži může obžalobu pro přečin podle § 27 téhož zákona podati jen ten, koho se trestný čin bezprostředně dotýká, že však tím není nijak řečeno, že by k této obžalobě nebyl oprávněn každý spolumajitel podniku neb každý společník společnosti, kterých se trestný čin bezprostředně dotýká. Soukromý obžalobce jako předseda správní rady společnosti B. a s. byl oprávněn k zastupování a znamenání firmy a byl též v době podání obžaloby i v době rozsudku vlastníkem všech akcií firmy B. a s. a tudíž jediným vlastníkem firmy. Jak již úvodem bylo podotčeno, nebyl v písemném provedení zmateční stížnosti napaden výrok nalézacího soudu, že inkriminovaný (zlehčující) výrok (pronesený obžalovaným dne 26. května 1931), mohl se týkati pouze podniku společnosti B. a s. (akciová společnost) ve Z.; není dále napadeno zjištění soudu, že soukromou obžalobou pro přečin zlehčování podle § 27 zák. proti nekalé soutěži podal (dne 2. prosince 1931) Tomáš B., továrník obuvi ve Z. a že dne 7. května 1931 byla zapsána do obchodního rejstříku krajského soudu v Uherském Hradišti firma společnosti B. a s. (akciová společnost) se sídlem hlavního závodu ve Z., že předsedou její správní rady je Tomáš B., továrník ve Z. a že znamenání firmy děje se tím způsobem, že ku předtištěnému neb kýmkoliv napsanému znění firmy společnosti připojí svůj podpis předseda správní rady nebo člen správní rady, kterého předseda k tomu zmocní.

Z těchto zjištění plyne, že zlehčující výrok, který je předmětem soukromé obžaloby, byl pronesen, když již právně existovala akciová společnost B. a s. (čl. 211 obch. zák.) a, že soukromou obžalobu podal Tomáš B., továrník obuvi ve Z. svým jménem a nikoli v zastoupení akciové společnosti jako předseda správní rady, což ostatně jasně vyplývá ze znění obžaloby, jakož i z podpisu na plné moci udělené jeho právnímu zástupci. Není-li tedy rozsudek nalézacího soudu napaden, pokud seznal, že inkriminovaný zlehčující výrok mohl se týkati p o u z e podniku společnosti B. a s. ve Z., pak správným je i závěr nalézacího soudu, že k obžalobě pro přečin zlehčování podle § 27 zák. proti nekalé soutěži byl oprávněn podle § 34 odst. 3 lit. b) cit. zák. jedině zlehčený podnik, totiž akciová společnost B. a s. ve Z., zastoupená činitelem podle stanov k tomu povolaným, kdyžtž je n tato byla bezprostředně trestným činem dotčena. Obžaloba byla však, jak zjištěno, podána Tomášem B-ou, továrníkem obuvi ve Z. vlastním jménem a nikoliv v zastoupení akciové společnosti jako předsedou správní rady. Pro vytýkanou neúplnost řízení podle § 281 č. 4 tr. ř., že totiž byl zamítnut jako nerozhodný důkaz o tom, že Tomáš B. byl vlastníkem všech akcií firmy B. a s., schází zákonný předpoklad, ježto soukromý žalobce podle § 281 posl. odst. tr. ř. nevyhradil si podle obsahu protokolu o hlavním přelíčení zmateční stížnost, když tento průvodní návrh byl soudem pro nerozhodnost zamítnut.

Než osvobozující výrok hověl by zákonu, i když by se připustilo, že soukromý obžalobce byl oprávněn podati obžalobu vlastním jménem. Jest obecně známo, že soukromý obžalobce Tomáš B. zemřel v první polovici července 1932. Konečný návrh na odsouzení obžalovaného podle obžaloby učinil jeho právní zástupce při hlavním přelíčení dne 5. srpna 1932, tedy po smrti soukromého obžalobce. Podle stavu zákonodárství platného v době, kdy byla podána soukromá obžaloba, a podle dotyčné judikatury nejvyššího soudu je pak právo trestního stíhání ryze osobním právem soukromého obžalobce, které zaniká jeho smrtí. Soukromý obžalobce podal obžalobu jak zjištěno jménem vlastním a nikoliv v zastoupení akciové společnosti jako majitelky zlehčovaného podniku. Uhaslo tedy smrtí soukromého obžalobce jeho stíhací právo a nepřislouželo pak ani jeho plnou mocí vykázanému právnímu zástupci právo ve stíhání pokračovati a učiniti po jeho smrti při hlavním přelíčení konečný návrh na potrestání. Kdyby byla soukromá obžaloba podána jménem akciové společnosti a plná moc právního zástupce byla předsedou správní rady, pak arci jeho dřívější úmrtí nemohlo by nic měniti na oprávnění zmocněnce k dalšímu zastupování akciové společnosti v řízení soukromožalobním (srov. r. 2788 sb. n. s.). Zániku práva stíhacího dlužno dbáti z úřední moci. Zmateční stížnost bylo proto jako bezdůvodnou zamítnouti.

Čís. 4895.

S hlediska § 199 a) tr. zák. je podezřelým z účasti na trestném činu, záležejícím ve zpití děvčete nedosáhnuvšího ještě 16 let ve společnosti více mužů a případněm jeho tělesném zneužití, každý, kdo jakkoliv spolupůsobil na onom opíjení, znaje jeho konečný účel (právě k tomu cíli).

Pro otázku, zda výpověď osoby, slyšené formálně za svědka má povahu svědeckví ve smyslu § 199 a) tr. zák., není rozhodné, zda svědek je sám podezřelý z trestného činu těžšího či jen méně závažného; měl-li příčinu cítiti se obviněným, nezáleží na tom, zda tomu tak bylo měrou více nebo méně intenzivní.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1934, Zm II 360/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Josefa H-e do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 11. září 1931, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými zločinem podvodu podle §§ 197, 199a) tr. zák.; zrušil napadený rozsudek podle § 290 tr. ř. i ohledně obžalovaného Františka J-y, a zprostil oba obžalované z obžaloby.

Z d ů v o d ů:

Podle ustálené judikatury nejvyššího soudu nelze za svědeckví chráněné sankcí § 199 a) tr. zák. pokládati výpověď osoby, byť i formálně vypovídala před soudem jako svědek, o níž vyslyšající soudce měl

nebo mohl mít odůvodněné podezření, že je pachatelem neb účastníkem trestného činu, o němž byla vyslýchána, cítila-li se při výslechu též subjektivně podezřelou, tudíž obviněnou. To ovšem jen, pokud obsah svědeckví týče se vlastní osoby svědka takto z trestného činu podezřelého.

Rozsudek sám zjišťuje, že vyšetřující soudce v trestní věci proti Jaroslavu Š-ovi měl po výslechu Vojtěšky O-ové podezření, že svědek František J., kterého pak vyslýchá, je »na celé věci«, t. j. na trestném skutku spáchaném na Vojtěšce O-ové účasten »více než svědek«, a ohledně Josefa H-e, že tu musel být subjektivní pocit obviněnosti. Přes to je podrobil výslechu svědeckému, poučiv je o § 153 tr. ř. a oni pak vypovídali. Hledíc k tomu, že trestným skutkem v úvahu přicházejícím bylo zpití děvčete nedosažuvšího ještě 16 let ve společnosti více mužů a případně pak tělesné jeho zneužití, při čemž nezáleží na tom, zda jedná se o trestný čin podle § 127 tr. zák., § 20 zák. čís. 241/1922 sb. z. a n. či § 516 tr. zák., o předsevzetí soulože či o jiné smilné zneužití a svedení tohoto děvčete, proti komu bylo na základě trestního oznámení soudem zavedeno trestní řízení a kterým § trestný skutek původně byl označen, jeví se být podezřelým z účasti na skutku každý, kdo jakkoliv spolupůsobil na opíjení Vojtěšky O-ové, znaje konečný účel toho nebo právě k tomu cíli. Uvedla-li proto svědkyně O-ová dne 30. května 1930, že byla po předcházejícím výletě autem a popíjení vína v chambru s J-ou, H-em, Š-em a W-em, že J. a H. jí přímo lili další dvě osminky vína do krku; že zhaslo světlo a H. za přítomnosti J-y potmě pokoušel se jí stáhnouti kalhoty a chytнути ji za přirození, pak svědci František J. a Josef H. poté téhož dne o věci vyslýchání vypovídali ve skutečnosti jako obvinění, pokud měli činiti údaje o vlastním svém chování se k Vojtěšce O-ové. Pravil-li proto svědek František J., že si nepamatuje, zda O-ová tehdy ještě něco pila, pokud se týče zda jí sám dával něco k pití, stejně svědek H., že on O-ové vůbec víno nedával a že není pravda, že jí stahoval reformky a ohmatával na přirození, že je to výmysl, nemá tato část jejich výpovědi objektivně povahu svědeckví ve smyslu §§ 197, 199 a) tr. zák., jeví se být pouhým zodpovídáním se osob se provinivších. Ale též svědeckví J-ovo, jímž popřel vědomí o tom, že se H. dopouštěl v chambru nějakých nemravných činů na O-ové, ač se týká osoby jiné, přece mohlo by vnitřně souviseti s případným proviněním tohoto svědka, pakliže úmysl J-ův již při nalévání vína do O-ové nesl se k tomu, by zpitého děvčete bylo kýmkoliv pak ze společnosti tělesně zneužito. To je základní hledisko, z něhož dlužno vycházeti při posouzení výtek zmáteční stížnosti a případně právní vadnosti napadeného rozsudku.

Zmateční stížnost obžalovaného Josefa H-e uplatňujíc důvod zmátečnosti podle § 281 čís. 4, 5, 9 a) tr. ř. vytyká především, že domnělé svědeckví stěžovatelovo nemá povahu svědeckví ve smyslu § 199 a) tr. zák. Bylo již právě vysloveno, že skutečně je tomu tak. Nemají-li údaje Josefa H-e učiněné před vyšetřujícím soudcem dne 30. května 1930 formou svědeckví již objektivně povahu svědeckví, jsouce podle stavu spisů pouze zodpovídáním se provinilého, a zjišťuje-li rozsudek sám u tohoto pachatele, že měl při svém svědeckém výslechu pocit obviněnosti, pak

dlužno přiznati, že uplatňovaná výtka hmotněprávní je odůvodněná. Zjištění v rozsudku obsažené, že subjektivní pocit obviněnosti u H-e musel být docela slabý vzhledem na to, z čeho byl obviňován Š., nemůže mít vůbec významu pro právní posouzení tohoto případu, když takto rozsudek vyslovuje své zjištění, že H. cítil se obviněným při výslechu. Právně vadný je názor nalézacího soudu, že musí být rozlišováno mezi závažností trestného činu Š-ova (§ 127 tr. zák.), o němž bylo vedeno trestní řízení, a mezi vlastním proviněním osoby slyšené jako svědek (§ 516 tr. zák.), a že H. věda, že v ranním kousku Š-ově nemá žádného účastenství, byl povinen klidně na sebe povědět jako svědek vše, co sám tropil s O-ovou, a že neučiniv tak, ač byl poučen podle § 153 tr. ř. a přece vypovídal, jest trestně zodpovědný za toto křivé svoje svědeckví. Pro otázku, zda výpověď osoby slyšené před soudem formelně za svědka, má povahu svědeckví podle § 199 a) tr. zák., není přece rozhodné, zda svědek je sám podezřelý z trestného skutku těžšího, či jen méně závažného; nelze přece požadovati od osoby po případě trestně se provinivší, by svědčíc vnitřně správně rozlišovala právní hodnoty jejím svědeckvím dotčené a zájmy jednak svoje vlastní, jednak ostatních osob súčastněných na řízení a podle toho se rozhodovala, zda pravdu vypoví či zamlčí. Vypovídal-li H. jako osoba podezřelá z trestného skutku a byl-li si vědom této své obviněnosti, byť i jen slabě, jak praví rozsudek, pak toto jeho »svědeckví« nestojí vůbec pod sankcí § 197, 199 a) tr. zák.

Zmateční stížnost obžalovaného Františka J-y bylo zamítnouti jednak jako neodůvodněnou, jednak jako neprovedenou po zákonu. Přes to však s hlediska podstaty zločinu podvodu křivým svědeckvím, jak byla již naznačena, nutno zrušiti rozsudek též v části týkající se obžalovaného J-y jako zmátečný na základě předpisu § 290 tr. ř. Rozsudek zjišťuje, že J. neměl příčiny, cítiti se »tak tuze obviněným« po otázkách mu v příčině činnosti H-e kladených. Tím ovšem zároveň zjišťuje, že přece měl příčinu se cítiti obviněným a zda tomu tak bylo měrou více nebo méně intenzivní, je pro posouzení věcné kvality jeho výpovědi naprosto lhostejno, jak již ohledně Josefa H-e zdůrazněno. Z rozsudkových zjištění však vysvítá dále, že Vojtěška O-ová před výslechem J-y prohlásila jako svědkyně, že byla po předcházejícím výletě autem a popíjení vína na různých místech, v chambru se stěžovatelem, H-em, Š-em a W-em, že J. a H. jí nalévali společně víno do krku, že najednou zhaslo světlo, a že H. za přítomnosti J-y se dopouštěl nemravností mu za vinu dávaných na O-ové. Veškeré tyto okolnosti ve své souvislosti nasvědčují tomu, že nutno události v oné noci považovati za nedělitelný celek a, že tedy obžalovaný František J. ve skutečnosti vypovídal jako obviněný i, pokud byl slyšen o zmíněných nemravných činech spoluobžalovaného H-e na O-ové, kdyžtž předmětem šetření byla jeho účast ať přímá, ať ve formě pomoci na činu spáchaném v oné noci na děvčeti nedosažuvším ještě 16 let, a byla proto jeho výpověď nejen o vlastní jeho činnosti, nýbrž i o činnosti H-ově, souvisící podle zjištění rozsudkových úzce a nedělitelně s jeho vlastním jednáním, věcně zodpovídáním se osoby podezřelé. Úvodem byl již zdůrazněn v tomto směru dů-

ležitý údaj vyšetřujícího soudce, že měl proti obžalovanému Františku J-ovi podezření, že byl na věci více účasten, než svědek. Byl-li obžalovaný J. přes to slyšen jako svědek a byl-li si, jak ze zjištění nalézacího soudu podle toho, co uvedeno, najevo vychází, též vědom této své obviněnosti, pak ovšem ani jeho svědectví nestojí pod sankcí § 199. a) tr. zák.

Čís. 4896.

Byl-li kdo přistižen při zakázaném rozšiřování tiskopisů, lze prohlásiti za propadlé ve smyslu § 23 posl. věta tisk. zák. nejen tiskopisy v jeho rukou zachycené, nýbrž i tiskopisy téhož druhu, jež byly zřejmě určeny k zakázanému rozšiřování a byly v držení pachatelově kdekoli nalezeny z příčiny zakročení pro zakázané rozšiřování.

(Rozh. ze dne 9. ledna 1934, Zm I 538/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 26. dubna 1933, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle § 8 tr. zák. a § 24 zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863, jakož i přestupkem podle § 23 téhož zákona, označenou jako odvolání, pokud čelila proti výroku, jímž byly zabavené pornografické tiskopisy prohlášeny podle § 23 zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 za propadlé.

Z d ů v o d ů:

Proti výroku o propadnutí zabavených tiskopisů podle § 23 tisk. zák. čís. 6/1863 uplatňuje zmateční stížnost jasným odkazem důvod zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř. výtkou, že v rozsudku nejsou blíže označeny věci, jež se prohlašují za propadlé, že tedy rozsudek je v tomto ohledu nejasný, a podle § 281 čís. 11 tr. ř. námitkou, že podmínkou propadnutí podle § 23 zák. o tisku čís. 6/1863 je, by tiskopisy byly postiženy při rozšiřování, že tedy v souzeném případě soud vykročil ze své moci trestní, ježto tiskopisy byly zabaveny v bytě a v kanceláři obžalovaných. Stížnost není důvodná. Z rozsudku, z rozsudečné věty v souvislosti s důvody, plyne jasně, že podle § 23 zák. o tisku byly prohlášeny za propadlé zabavené tiskopisy pornografické. Tento výrok není v odporu s ustanovením § 23 posl. věta zák. o tisku čís. 6/1863. Z obratu »postižené při zakázaném rozšiřování« nelze vyčísti, že by tiskopisy musely býti právě zachyceny v rukou pachatele, když je zakázaným způsobem rozšiřoval, stačí spíše, když z příčiny zakročení proti pachateli pro zakázané rozšiřování tiskopisů nalezeny byly v jeho držení kdekoli tiskopisy stejného druhu jako rozšiřované, jež byly zřejmě rovněž určeny k zakázanému rozšiřování. Zjistil-li tedy nalézací soud, že obžalovaný s takovými tiskopisy chodil i po domech a takto je nabízel a předpokládá-li soud, jak se to zřetelně podává ze zjištění, že obžalovaný

provozovali ve velkých rozměrech obchod pornografickými tiskopisy, že i zabavené pornografické tiskopisy byly určeny k rozšiřování, a to také prodáváním jich dům od domu, nelze důvodně tvrditi, že by výrok o propadnutí zabavených tiskopisů pornografických neměl opory v ustanovení § 23 zák. o tisku čís. 6/1863.

Čís. 4897.

Púhe nepravdivé tvrdenie obžalovaného, že v dobe kolkovania peňazí dal si peniaze okolkovať a že obdržaný bon stratil, nelze považovať za spôsobilé, aby ním byly finančné úrady uvedené v omyl.

(Rozh. zo dňa 9. januára 1934, Zm IV 497/33.)

S. H. v písomnom podaní finančnému riaditeľstvu nepravdive tvrdil, že v dobe kolkovania peňazí dal si peniaze kolkovať a že príslušný vkladný list stratil; žiadal preto o vydanie duplikátu. Po bezvýslednom pátraní u finančných úradov bol S. H. obžalovaný pre pokus zločinu podvodu. Súd prvej stolice sprostil obžalovaného podľa § 326 č. 1 tr. p. obžaloby, odvolací súd rozsudok potvrdil v podstate z týchto dôvodov: Ide o obyčajnú lož, ktorá nestačí ku skutkovej podstate podvodu, lebo k tomu sa vyžaduje taká činnosť, ktorá zneumožňuje rozpoznať pravý stav veci, alebo aspoň to podstatne zľahuje. Obžalovaný snažil sa získať duplikát vkladného listu. Jeho pokus je však úplne nespôsobilý, lebo finančné riaditeľstvo potrebuje k vydaniu duplikátu nejaké vyhotovenie, alebo originál, alebo ďalší opis; ináč nemohlo vôbec vydať opis, nehľadiac ani k tomu, že by ho nemohlo vydať, kým nebol stratený originál amortizovaný. Amortizácia náleží súdu a nie finančným úradom a nelze ju previesť bez podrobnej znalosti listiny.

Na j v y š š í s ú d zamietol zmätočnú sťažnosť verejného žalobcu.

D ō v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil verejný žalobca zmätočnú sťažnosť na základe § 385 č. 1 a) tr. p. preto, lebo vrchný súd, keď potvrdil oslobodzujúci rozsudok súdu prvej stolice, sa mylil, že čin, na ktorom je obžaloba založená, nezakladá skutkovú podstatu nedokonaného zločinu podvodu. Podľa prevedenia zmätočnej sťažnosti obžalovaný udával stále niečo iného o tom, kde peniaze kolkoval, komu patrily, kde byly peniaze okolkované, kde je bon od nich a akým spôsobom sa stratil. Z tohoto — podľa sťažovateľa — je zřejmé, že nejde tu o púhu lož, ale ide o úskočné ľstivé predstieranie, k rozpoznaní ktorého nestačí obyčajná opatrnosť a predvídavosť, lebo obžalovaný vyhýbal sa neustále udaniu akýchkoľvek bližších momentov, ktoré by mohly viesť k tomu, aby bolo rozpoznané, či sú jeho údaje pravdivé alebo nie. Preto podľa verejného žalobcu odvolací súd sa mylil, keď v jednaní obžalovaného neustálil skutkovú podstatu zločinu pokusu podvodu, lebo k rozpoznaní pravdivosti údajov obžalovaného nestačila len púha opatrnosť,

ponevác finančné úrady musely zaviesť aj rozsiahle šetrenie o tom, odpovedajú-li skutočnosti obžalovaným tvrdené pravde, a to tým viacej, lebo obžalovaný vybavenie svojej žiadosti opätovne urgoval právnym zástupcom, čím vierohodnosť svojej žiadosti zaiste len zvyšoval. Zmätočnej sťažnosti neľze priznať oprávnenie.

Náležitou podvodu je, aby páchatel' niekoho úskočne uviedol v omyl alebo v omyle ho udržoval. Z toho plynie, že úskočné predstieranie páchatel'a musí byť spôsobilé k tomu, aby tým niekoho uviedol, prípadne mohol uviesť, v omyl. Odvolací súd však správne odvodnil, že v súdenom prípade jednanie obžalovaného je úplne nespôsobilé k tomu, aby ním boly orgány finančných úradov uvedené v omyl. Púhe nepravdivé tvrdenie obžalovaného, že v dobe kolkovania peňazí dal si v Košiciach peniaze okolkovať a že pri okolkovaní peňazí obdržaný bon stratil, neľze považovať za takú činnosť, ktorá by znemožňovala rozpoznať pravý stav alebo ktorá to aspoň podstatne zťažovala, ponevác k rozpoznaní predstierania stačila obyčajná opatrnosť a predvídavosť finančných úradov, lebo tieto pri vybavení žiadosti už z povinnosti úradnej musely a mohly sa presvedčiť o nepravdivosti údajov obžalovaného, prednesených v jeho žiadostiach. K šetreniu, ktoré finančné úrady zaviedly cieľom zistenia pravdivosti alebo nepravdivosti týchto údajov, zavedla síce príčinu žiadosť obžalovaným podaná, avšak plynulo to tiež zo samozrejmej úradnej povinnosti finančných orgánov a tak nebolo to činnosťou obžalovaného, aby snáď týmto bola pravdivosť jeho falošných údajov potvrdená.

Čís. 4898.

Nadržovanie páchatel'ovi priestupku je beztretné.

(Rozh. zo dňa 9. januára 1934, Zm IV 504/33.)

Súd prvej stolice odsúdil obžalovaného J. S. pre prečiny poškodenia cudzieho majetku podľa § 418 tr. zák. a ťažkého ublíženia na tele podľa § 301 tr. zák. preto, že obžalovaný prerazal konské postroje a nožom pobodal koňa, patriacieho I. B-ovi, a tohoto udrel lahvou do hlavy a vidlami pichol do chrbta; spoluobžalovaných J. Š. a J. B. pre prečin vydierania podľa §§ 70, 350 tr. zák. preto, že pri tejže príležitosti poškodenému I. B-ovi, keď bránil s puškou v ruke svojho sluhu proti útoku J. S-iho, vytrhli mu ju z rúk a odniesli. Okrem toho kládla obžaloba obžalovanému J. S-imu za vinu prečin nadržovania podľa § 374 tr. zák., ktorý vraj spáchal tým, že, ačkoľvek vedel, kto a kde ukryl spomenutú pušku, vyšetrojúcim četníkom na otázku, kde je puška ukrytá, odpovedal, že nevie. Od tejto čiastky obžaloby bol obžalovaný J. S. prvým súdom pre nedostatok dôkazov oslobodený. Odvolací súd kvalifikoval vyše označený trestný čin obžalovaných J. Š. a J. B. len za priestupok útisku podľa §§ 1, 2 odst. 1 zák. č. 309/21 sb. z. a n., obžalovaného J. S. však uznal vinným tiež prečinom nadržovania podľa obžaloby.

Na jvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti obžalovaného J. S., uplatňovanej na základe § 385 č. 1 a) tr. p. pre ustálenie jeho viny v prečine nadržovania, zrušil v tomto smere rozsudok odvolacieho súdu a obžalovaného podľa § 326 č. 1 tr. p. sprostil obžaloby pre tento čin naňho vznesenej.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť uplatňovaná na základe § 385 č. 1 a) tr. p. preto, že obžalovaný J. S. bol uznaný vinným prečinom nadržovania podľa § 374 tr. zák., je odôvodnená. Podľa rozsudku vrchného súdu obžalovaný J. S. dopustil sa tohoto prečinu tým spôsobom, že dňa 8. septembra 1933 na obecnom úrade v N. četníckym strážmajstrom S. K-ovi a K. Č-ovi v prítomnosti starostu M. J-a na otázku, či vie, kto vzal poškodenému I. B-ovi pušku a kde je ukrytá, odpovedal záporne, ačkoľvek obžalovaný J. B. mu sdelil, že pušku ukryl vo stodole do slamy a požiadal ho, aby četníkom úkryt vyzradil, budú-li pušku hľadať, — tedy že poskytnul páchatel'ovi pomoc k tomu, aby uniknul úradnému stíhaniu alebo aby ostal beztretný, ale nedohodnul sa s páchatel'om už pred spáchaným prečinom. Trestný čin, ktorý je základom nadržovania viny J. S-im, spáchali obžalovaní J. Š. a J. B., ktorí podľa rozsudkov súdov nižších stolíc vtedy, keď I. B. s puškou v rukách prispechal A. F-ovi na pomoc, lebo ho J. S. pre hlásenie poškodenia konských postrojov začal biť, priskočili k I. B., z jeho rúk loveckú dvojhlavňovú pušku prez odpor B. vytrhli a odniesli. Vrchný súd trestný čin obžalovaných J. Š. a J. B. (odchylné od kvalifikácie prvostupňového súdu) kvalifikoval priestupkom útisku podľa § 1 a § 2 odst. I. zák. čis. 309/1921 Sb. z. a n. Rozsudok vrchného súdu v tomto bode nebol napadnutý a tak kvalifikácia trestného činu obžalovaného J. Š. a J. B. priestupkom útisku sa stala pravoplatnou. Nadržovanie tedy nevzťahovalo sa na prečin, ale na priestupok spáchaný obžalovanými J. Š. a J. B. Podľa ustanovení § 374 tr. zák. nadržovanie je trestné len v prípade zločinu alebo prečinu, nie je však trestné v prípade priestupku, a to v súdenom prípade priestupku útisku, keďže ani zákon čis. 309/1921 Sb. z. a n. (ako v prípade lesného priestupku § 97 zák. čl. XXXI:1879), neobsahuje také ustanovenia, podľa ktorých nadržovanie priestupku útisku by bolo trestné. Pokiaľ tedy vrchný súd obžalovaného J. S. uznal vinným prečinom nadržovania podľa § 374 tr. zák., mylne použil príslušných ustanovení trestného zákona v otázke, že čin, na ktorom je obžaloba v tomto bode založená, zakladá skutkovú podstatu trestného činu. V dôsledku toho rozsudok vrchného súdu trpí v tejto časti zmätkom podľa § 385 č. 1 a) tr. p. Preto najvyšší súd v tomto bode vyhovel zmätočnej sťažnosti, pokračujúc v smysle § 33 I. por. nov. z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p., zrušil rozsudok vrchného súdu vo výroku, ktorým bol obžalovaný J. S. uznaný vinným prečinom podľa § 374 tr. zák. a na základe bodu 1. § 326 tr. p. oslobodil menovaného obžalovaného v tejto časti od obžaloby naňho podanej.

Čís. 4899.

§§ 214, 216 a 9 tr. zák.

Pachatele trestného činu nelze trestati pro nadržování sobě samému, leč by šlo o případy, v nichž pachatel svou činnou snahu, směřující k odvrácení podezření a zahlazení důkazů svého provinění, neomezil na činnost vlastní, nýbrž ji uplatnil prostřednictvím osob třetích, trestně-právně zodpovědných; osoby jmenované v § 216 tr. zák. jakož i pachatel trestného činu jsou beztrestné jen, nepřistoupila-li k ukryvání samému další trestná činnost (svádění třetích ve smyslu § 9 tr. zák.).

S hlediska §§ 9, 214 tr. zák. nezáleží na tom, že v době činu šlo již o zahájenou trestní věc (o opatrování si fingovaných prostředků obhajovacích).

Zásada o nezpůsobilosti prostředku k pokusu deliktu nepřichází při nedokonaném svádění po rozumu § 9 tr. zák. v úvahu.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1934, Zm I 587/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 15. dubna 1932, pokud jí byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem nedokonaného svádění ke zločinu nadržování podle §§ 9, 214 tr. zák.

Důvody:

Stěžovatelka napadá rozsudek soudu první stolice jedině ve výroku, jímž byla uznána vinnou zločinem bezvýsledného svádění ke zločinu nadržování podle §§ 9, 214 tr. zák. Zmateční stížnost její uplatňuje v tomto směru výhradně materiální zmatek podle § 281 čis. 9 a), příp. i b) tr. ř. Především namítá s hlediska prve cit. zmatku, že činností, již rozsudek nalézacího soudu podřadil pod ustanovení §§ 9, 214 tr. zák., chtěla obžalovaná získati vývodní důkazní prostředek jen pro sebe ve své vlastní trestní věci a ne pro jinou osobu, kdežto nadržování podle § 214 tr. zák. musí se vztahovati vždy na trestný čin osoby jiné.

Osoba podezřelá (obviněná) z trestného činu není podle zákona povinna, by sama přispívala ke svému usvědčení, zvláště by úřadům pátrajícím po jejím zavinění činila údaje, jimiž by podezření proti ní mohlo býti podepřeno (§§ 200 až 203, 245 tr. ř.). Nelze též odepřiti souhlasu názoru, že pachatele trestného činu nelze trestati pro nadržování sobě samotnému, že se tudíž nemůže sám svou vlastní osobou dopustiti zločinu podle § 214 tr. zák. (důsledek ustanovení § 216 tr. zák.). Než uvedená dobrodruží jsou zákonem propůjčena pachateli trestného činu výhradně jen pro jeho vlastní osobu, pokud pak jde o trestné nadržování mimo to výjimečně též osobám uvedeným v § 216 tr. zák. Nelze je proto rozšiřovati na případy, v nichž pachatel svou činnou snahu směřující k odvrácení podezření a zahlazení důkazů svého provinění neomezil na činnost vlastní, nýbrž ji uplatní prostřednictvím osob třetích, trestně-

právně zodpovědných. To plyne zejména i z ustanovení § 216 tr. zák., podle něhož osoby v tomto ustanovení jmenované nemohou býti za předpokladů v něm uvedených trestány jen pro ukryvání samo. Jsou tedy osoby ty (a důsledně i pachatel trestného činu) beztrestné jen tehdy, když k ukryvání samému nepřistoupila další trestná činnost, jakou je i svádění třetích osob. Jeť nadržování zločincům (tedy i zločin podle § 214 tr. zák.) jedním z oněch zvláštních zločinů, o nichž je řeč v § 6 tr. zák., tedy samostatným trestným činem. Mají proto ohledně něho průchod také všeobecné zásady o spoluvinně, zároveň však též všeobecné předpisy trestního zákona o pokusu, tedy i o bezvýsledném pokusu podle § 9 tr. zák. Z toho plyne i další důsledek — podávající se ostatně i z ustanovení § 5 tr. zák. —, že pro trestně-právní povahu dotyčné činnosti vůbec a pro zodpovědnost spoluvinníků zvláště je směrnaté výhradně postavení pachatele (pachatele zločinu nadržování podle § 214 tr. zák.). Tohoto právního hlediska je samozřejmě použití i v případech uvedených v § 9 tr. zák., když účelem tohoto předpisu je zameziti, by v nikom a zejména nikým nebylo vzbuzováno odhodlání k trestnému jednání a trestní zákon v tomto směru nikoho nevyjímá, tedy ani samého pachatele původního trestného činu.

Podle rozsudku nalézacího soudu bylo zavedeno trestní řízení proti stěžovatelce Marii S-ové pro zločin spoluvinný na zločinu krádeže podle §§ 5, 171, 173 tr. zák. Během tohoto trestního řízení žádala obžalovaná Marie S-ová na Evženu B-ovi, by jí v p-ské huti, kde byl zaměstnán, opatřil fingované účty na skleněné surové zboží, by se jimi mohla vykázati o původu zboží, jež u ní bylo nalezeno a o němž bylo zjištěno, že bylo odcizeno firmě Rudolf R. v B. a to Emilií H-ovou k návodu obžalované Marie S-ové. Též dala B-ovi seznam předmětů, na něž by se ony účty měly vztahovati. Prostřednictvím svého schovance Heřmana A-a ho ještě žádala, by vypovídal, že ho jen prosila, by nahlédl do knih v p-ské huti, zda něco nebylo koupeno na její jméno. Pachatelem zločinu podle § 214 tr. zák. byl by v tomto případě — kdyby byl podlehl svodům obžalované Marie S-ové — Evžen B., který nebyl nijak účasten na trestném činu obžalovaných Emilie H-ové a Marie S-ové. Bezvýsledné svádění jeho ke zločinu nadržování, i když bylo provedeno samou pachatelkou (spoluvinnicí) zločinu krádeže, není, jak z nahoře uvedeného názoru plyne, beztrestné. V důsledku toho není tato námitka stěžovatelky důvodná.

Týž důvod zmatečnosti vytyká stěžovatelka námitkou, že není dána v tomto případě skutková podstata zločinu podle §§ 9, 214 tr. zák., poněvadž v době činu šlo už o zahájenou trestní věc a poněvadž opatrování si fingovaných prostředků obhajovacích nespadá pod ustanovení § 214 tr. zák. Účelem tohoto ustanovení je chrániti vykonávání spravedlnosti proti jednáním, jichž účelem je poskytnouti pachateli pomoc po spáchaném činu. Ohrožení výkonu spravedlnosti může však nastati nejen v době, kdy vrchnost ještě nezahájila trestní řízení za účelem objevení zločinu nebo jeho pachatele, nýbrž i po zahájení řízení. To plyne zcela nepochybně ze slov zákona, který výslovně mluví o pátrající vrchnosti,

ale nečiní vůbec rozdílu v tom směru, zda řízení bylo už zahájeno čili nic. Ostatně činnost zločinci nadřující může být po zahájení řízení právě tak účinná a nebezpečná jako před zahájením a není proto příčiny k jejímu vyloučení z trestní sankce. Tajením pŕtahů podle zákona je úmyslné překázení v úředním pátrání i jeho stěžování, nesoucí se k tomu konci, by nevyšly na jevo okolnosti, které by mohly vésti k vypátrání zločinu nebo aspoň k usvědčení pachatele. Je jím tedy každý pozitivní čin, směřující podle úmyslu jednajícího k tomu, by případné usilování vrchnosti o vypátrání a usvědčení pachatele bylo křížováno. Nelze proto ani tuto námitku uznati za odůvodněnou.

Konečně má stěžovatelka za to, že rozsudek nalézacího soudu je stížen zmatkem podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. ve spojení se zmatkem podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. (správně jde pouze o zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř.), poněvadž šlo o pokus provedený prostředky nezpůsobilými přivoditi dokonání činu, neboť Evžen B. jen zdánlivě přijal nabídku obžalované, ale nehodlal ji splniti. Napadený rozsudek sice zjišťuje, že Evžen B. vyzvání obžalované přijal jen na pouhé zdání a pak o něm učinil oznámení četnictvu, tedy že vyzvání obžalované zůstalo bez účinku. Je-li však zmateční stížnost toho názoru, že rozsudkem zjištěné působení obžalované na Evžena B-a neodpovídá pojmu svádění podle § 9 tr. zák., ježto prý šlo o prostředek nezpůsobilý k pohnutí Evžena B-a ke spáchání zločinu podle § 214 tr. zák., pak je na omylu. Ke svádění podle § 9 tr. zák. stačí jakýkoli pokus působení na vůli jiné osoby za tím účelem, aby byla pohnuta ke spáchání určitého trestného činu, tedy nejen rozkaz či najmutí, ale i výzva nebo dokonce jen žádost. Zásady o způsobilosti či nezpůsobilosti prostředků, k pokusu deliktu použitých, nepřicházejí vůbec v úvahu při nedokonaném svádění k trestnému činu podle § 9 tr. zák., který je samostatnou všeobecnou formou trestného jednání (delictum sui generis). Nelze proto vytýkati napadenému rozsudku mylné právní posouzení věci, shledal-li ve zjištěném působení obžalované na Evžena B-a svádění podle § 9 tr. zák. Ze toto působení zůstalo bez výsledku, není na závadu, neboť nedokonané svádění podle § 9 tr. zák. právě předpokládá, že působení pachatelovo na cizí vůli zůstalo bez výsledku. Proto nebyl v žádném z uvedených směrů porušen zákon a v důsledku toho netrpí rozsudek nalézacího soudu vytýkaným zmatkem.

Čís. 4900.

Vyráběním ve smyslu § 24 (1) zák. čis. 9/1924 je, pokud jde o výrobce amatéra, každá opěťovaná činnost; stačí vyrobení tří radiotelefonických přijímačů z ochoty a bez úplaty.

Povolení k přechovávání nenahrazuje povolení k výrobě.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1934, Zm I 819/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 7. července 1933, jímž byl obžalovaný podle

§ 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čis. 9 sb. z. a n. z roku 1924, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Vzhledem k tomu, že zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek jen, pokud zprošťuje obžalovaného pro přečin podle § 24 zákona čis. 9/1924 sb. z. a n. vyráběním radiotelefonických zařízení, lze nejvyššímu soudu přezkoumati rozsudek jen v tomto směru a stal se nezvratným, pokud se obírá činností obžalovaného po stránce přechovávání.

Veřejný žalobce namítá ve zmateční stížnosti, že si nalézací soud nesprávně vykládá právní význam slova »vyrábí«, použitého v § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čis. 9 sb. z. a n. z roku 1924, maje za to, že při vyrobení dvou úplných krystalových radiových přijímačů a jednoho neúplného jednolampového přijímače jde o jedinou (nikoliv opěťovou) činnost, která nevyčerpává pojem »vyrábění« ve smyslu zákona. Touto námitkou uplatňuje veřejný žalobce hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. a to právem. Je sice souhlasiti s názorem prvního soudu, že zákonnému pojmu »vyráběti« odpovídá činnost opěťovaná, pokud jde o výrobce amatéra. Ale v zákoně není opory pro mínění, že by zhotovení dvou úplných a jednoho téměř úplného, tedy vlastně tří přijímačů, nemohlo býti považováno za vyrábění. Jen zhotovení jediného přijímače lze považovati za jedinou činnost. Zhotovení každého dalšího přijímače, i když následuje bezprostředně po zhotovení přijímače předchozího, nutno považovati za činnost novou, tedy opěťovanou. To plyne nejen z mluvnického významu slova »opěťovaný«, nýbrž i ze samého zákona. Ten, kdo žádá o povolení k výrobě radiotelefonických zařízení, musí totiž podle § 11 udati jednak nejvýše možný rozsah výroby, jednak i druh těchto zařízení. Zákon chce státu zajistiti přesnou kontrolu nad výrobcí radiotelefonických zařízení a proto nedovoluje amatéru rozsáhlejší výrobu, nýbrž jen ojedinělé zhotovení takových zařízení. V důsledku toho je vyrobení tří radiotelefonických přijímačů považovati za vyrábění ve smyslu § 24 cit. zák. Na věci nic nemění, že snad obžalovaný měl povolení k přechovávání radiotelefonického přijímače, jak první soud (nepřesně) zjišťuje. Neboť povolení k přechovávání nenahradí povolení k výrobě. Rovněž je bez významu — vzhledem k opěťované činnosti obžalovaného —, že byla jen amatéřská a že obžalovaný hodlal jen z ochoty a bez úplaty zásobovati radiopřijímači členy své rodiny. Když tedy napadený rozsudek ve zjištěné činnosti obžalovaného neshledal vyrábění radiotelefonických přijímačů a proto obžalovaného pro nedostatek objektivní skutkové podstaty přečinu podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čis. 9 sb. z. a n. ex 1924 zprostil, nesprávně posoudil věc s hlediska, zda skutek obžalovanému za vinu dávaný je trestným činem před soud příslušejícím. Proto je stížen zmatkem podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. Než rozhodnouti ve věci samé zrušovací soud nemohl, poněvadž nejsou v rozsudku zjištěny skutečnosti, které při správ-

ném použití zákona mohly by býti základem nálezu; tak zejména není v rozsudku zjištěn obsah koncese, kterou obžalovaný měl, ani povaha aparátů, které obžalovaný zhotovil nebo chtěl zhotoviti. V důsledku toho bylo zrušiti napadený rozsudek, rozhodnouti, jak je uvedeno, a netřeba se zabývatí zmateční stížností veřejného obžalobce, pokud se v ní uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř., pokud se týče zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. z jiných důvodů.

Čís. 4901.

Okolnost', že porotcovia na základe tých istých skutočností odlišne posudzovali otázku pričetnosti spoluobžalovaných, ktorí požili každý to isté množstvo alkoholu, nezakladá rozpor v smysle § 29 č. 6 por. nov.

(Rozh. zo dňa 11. januára 1934, Zm III 378/33.)

Obžalovaný J. H. naviedol spoluobžalovaného J. P., aby sám alebo s P. K-om zapálil stoh obilia, patriaci F. M-ovi. J. P. sa dohodol s menovaným spoločníkom a stoh zapálili. Pred činom vypili ešte s dvoma inými osobami 7—9 l vína. Na právne otázky, či obžalovaní J. P. a P. K. spáchali čin v bezvedomí následkom opilosti, odpovedali porotcovia dotyčne prvého obžalovaného záporne, dotyčne druhého kladne. Porotný súd obžalovaného J. P. odsúdil pre zločin podpaľačstva podľa § 422 č. 2 tr. zák., obžalovaného J. H. pre návrd k tomuto zločinu (§§ 69 č. 1, 422 č. 2 tr. zák.), obžalovaného P. K. však podľa § 326 č. 3 tr. p. obžaloby sprostil.

Na jvyšší súd zamietol zmatečnú sťažnosť obžalovaného J. H., založenú na dôvode zmatečnosti podľa § 29 č. 6 por. nov.

Z d ť o v o d u:

V smysle bodu 6 § 29 por. nov. z toho dôvodu napáda obžalovaný J. H. rozsudok porotného súdu, že porotcovia na základe jedného a tohože skutkového stavu na túže právnu otázku, danú v smysle § 76 tr. zák., v prípade obžalovaného K. odpovedali kladne, v prípade obžalovaného P. však záporne, dôsledkom čoho obžalovaný K. bol oslobodený. Tento rozpor vraj preto má vliv na vinu obžalovaného H., lebo horeuvedené otázky sa vzťahovali na ten istý trestný čin. Zmatečná sťažnosť je bezzákladná. Je síce pravda, že všetci traja obžalovaní boli žalovaní ako účastníci toho istého trestného činu, a to K. a P. ako páchatelia a H. ako návrdca J. P. Z tejto okolnosti však neplynie, že by bol rozpor vo výroku porotcov v časti vzťahujúcej sa na J. H., lebo otázku, či niektorý z účastníkov toho istého trestného činu bol, alebo nebol v bezvedomí, treba posudzovať u každého účastníka osobitne, tá okolnosť tedy, že porotcovia na základe tých istých skutočností ináč posudzovali otázku pričetnosti u obžalovaného P. K. než u J. P., nemá nijakého vlivu na posud-

zovanie viny J. H. ako návrdca P-a, ktorého považovali porotcovia za pričetného. Ináčej nie je rozpor vo verdikte ani dotyčne obžalovaných P. a K., lebo išlo v tomto prípade o posudzovanie toho, či a jako použitie istého množstva alkoholu účinkovalo na jednotlivých obžalovaných a porotcovia mohli byť toho názoru, že použitie toho istého množstva alkoholu malo väčší vliv na K., než na P., lebo všeobecne je známe, že alkohol rôzne účinkuje na jednotlivcov. Názor porotcov mohol byť síce mylný, neľze však považovať za rozpor v smysle bodu 6 § 29 por. nov., že porotcovia na základe tých istých skutočností vyslovili, že K. bol nepřičetný, P. však jednal vo stave pričetnosti.

Čís. 4902.

Podněcování (§ 15 čis. 3 zák. na ochr. rep.) může se díti také nepřímou a skrytě narázkami, jejichž skrytý smysl, směr a účel je posluchačům poznatelný.

Jakmile je pachatelem vyvoláván u posluchačů duševní stav, při němž nepřiznání ke chráněným právním statkům je náchylná pokusití se o jich změnu nebo zánik násilím, převyšuje působení pachatelovo na mysli posluchačů míru a intenzitu předpokládanou § 14 čis. 1 a spadá pod ustanovení § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1934, Zm II 108/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 8. ledna 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čis. 3 zákona ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n. na ochranu republiky.

Z d ť o v o d ů:

Rozsudečnému výkladu projevu obžalovaného nebylo na závalu, že stěžovatel nemluvil výslovně ani o Čsl. republice, ani o prostředku násilí, ani o změně ústavy. Podněcování může se díti také nepřímou a skrytě narázkami, jejichž skrytý smysl, směr a účel je posluchačům poznatelný; že stěžovatel dobře věděl, že mluví svou řečí k metě skryté, dokazuje jeho projev, že doufá, že posluchači porozuměli dobře tomu, co jim chtěl říci. Vztah řeči k Čsl. republice byl zřejmý ze skutečností, že byla pronesena v tuzemsku k tuzemským občanům; prostředek násilí byl zmatečně doporučován poukazem na — komunisty chtěnou — revoluci jakožto protiklad evoluce a klidné parlamentární cesty socialisty propagovaných, dále poukazem na zbraně, které se dostanou v případě války do rukou nikoliv pánů — kapitalistů, jakož i podoběnstvím o koni, který shodí pána, pozná-li svou sílu; požadavek změny ústavy konečně byl poznatelně naznačen vychvalováním diktatury proletariátu a poukazem, že pochopí-li dělnictvo svou moc a zachová-li se jako kůň, jenž poznal svou

sílu — zůstane jen proletářský stát se svou mocí, čili stát s vládou výlučně dělníků a drobných zemědělců, která je neslučitelná s demokraticko-republikánskou formou státu. Přes velmi opatrnou, jak udal svědek Š., mluvu stěžovatele je smysl, směr a účel řeči, jak ji zjistil rozsudečný výklad, jasný a nepochybný, najmě, uváží-li se, že (co dozajista bylo povědomo i posluchačům) řeč byla pronesena činitelem čl. strany komunistické, jejíž program a politické cíle jsou všeobecně známy a jež obzvláště chce dělnictvu zjednatí zlepšení hospodářských a sociálních poměrů politickým převratem podle vzoru převratu ruského. Rozsudečnému výkladu nebránilo ani, že stěžovatel v části, přesněji v úvodu řeči polemisoval s programem socialistů, najmě když odmítal právě program evoluce a klidné cesty parlamentární, kterou doporučují strany socialistické, protože stojí na půdě platné státní formy demokraticko-republikánské.

Ustanovením § 15 čis. 3 zákona na ochr. rep. není stíháno svádění k určitému konkrétnímu skutku dotčeného zločinného rázu (srovnej náleze č. 3614 sb. n. s. a jiné) a nezáleží na tom, že je v době podněcování nejisto, kdy a zda vůbec dojde ke skutečnému spáchání dotčeného zločinu (srovnej náleze č. 4094 sb. n. s.). Trestným je podle cit. ustanovení zákona již pokus zviklati v jiných osobách názory o mravní a právní závratnosti zločinů, k nimž podněcovací projev poukazuje, a o nutnosti neztenčeného zachování právních statků, jež by byly zločiny toho druhu dotčeny a porušeny, takže se skutková podstata § 15 čis. 3 cit. zákona vyčerpává ve vyvolávání nebo prohlubování duševního stavu náchylného k páchání zločinů toho druhu, k jakým se pachatelem poukazuje. Proto je pochybena i námitka stížnosti, že odsouzení stěžovatelovo pro uvedený zločin je právně mylné a podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. i zmatečné, jelikož není rozsudkem zjištěno, že stěžovatel chtěl přivoditi, by jeho posluchači změnili násilím ústavu Čsl. republiky.

Nerušené trvání právních statků, kterých se podle rozsudečných zjištění souzený projev dotýkal (samostatnosti Čsl. republiky a její státní formy demokraticko-republikánské) je chráněno jak ustanovením § 15 čis. 3 tak i ustanovením § 14 čis. 1 zákona na ochr. rep. proti vzdálenějšímu nebezpečí, které jim hrozí vyvoláváním anebo prohlubováním nevážnosti a nepřízně čili nálady, která si nepřeje dalšího jejich trvání. Obě skutkové podstaty rozlišují se — srovnej náleze čis. 3750 sb. n. s. — intenzitou způsobu a účelu útoku pachatelova, aniž ovšem — viz nahoře a náleze čis. 3640 sb. n. s. — záleží na tom, zda podněcování děje se výslovně (otevřeně, přímo) či způsobem nepřímým a skrytým. Rozhodný je stupeň výbojnosti duševního stavu pachatelem v jiných osobách vyvolávaného nebo prohlubovaného. Pro skutkovou podstatu § 14 čis. 1 stačí pouhá pasivní (nečinná) nepřízeň a jest jí zasažena nanejvýše nepřízeň, náchylná k pokusu o změnu nebo zánik dotčených statků jinou cestou než má na zřeteli § 1 zákona na ochr. rep., k němuž poukazuje § 15 čis. 3 téhož zákona. Jakmile je pachatelem vyvoláván u posluchačů duševní stav, při němž nepřízeň k uvedeným právním statkům je náchylná pokusiti se o jich změnu nebo zánik násilím, převyšuje působení pachatelovo na mysl posluchačů míru a intenzitu předpokládanou § 14 čis. 1 a spadá pod ustanovení § 15 čis. 3 cit. zákona. Proto není pod-

řadí souzeného projevu pod § 15 čis. 3 cit. zákona právně mylné a podle § 281 čis. 10 tr. ř. zmatečné, když je rozsudkem zjištěno, že stěžovatel hleděl u svých posluchačů vzbuditi rozhodnutí porušiti zákon ve směru pokusu o násilnou změnu samostatnosti a demokraticko-republikánské formy státu, a že stěžovatel chtěl podněcovati posluchače k tomu, by násilím byla změněna ústava republiky, zejména pokud jde o samostatnost a republikánskou formu státu, kterážto porušení zákona bylo úmyslem stěžovatelovými.

Čís. 4903.

Urážka na cti před platností zákona o ochraně cti čis. 108/1933 sb. z. a n.

Zemřel-li soukromý obžalobce v době, kdy ještě neučinil vše, čeho bylo třeba podle předpisů trestního řádu k opodstatnění nároku na potrestání pachatele, je řízení zastaviti podle § 46 odst. 3, § 109 odst. 1, § 112 odst. 2 tr. ř. a nenařizovati hlavní přelíčení.

Pozůstali uraženého nemožou po jeho smrti podle zásad občanského práva o dědické posloupnosti pokračovati v trestním řízení, zahájeném k soukromé obžalobě zůstavitele; nelze tu použiti ani obdoby ustanovení § 495 odst. 2 tr. zák., které předpokládá, že uražený v době urážky již nebyl na živu, a neřeší otázku, kdo může po úmrtí soukromého obžalobce pokračovati v trestním řízení pro trestný čin proti bezpečnosti jeho cti.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1934, Zm II 263/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce Jana A. B. do rozsudku krajského trestního jako kmetského soudu v Brně ze dne 18. dubna 1933, jimž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čis. 1 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. a § 1 zákona z 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Opírá se o důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 b) pokud se týče c) tr. ř., správně jen podle čis. 9 c), napadajíc rozsudkový výrok, že obžaloba byla podána a bylo v trestním řízení pokračováno bez návrhu zákonitě oprávněného obžalobce, a uplatňujíc právní omyl kmetského soudu v otázce, je-li tu obžaloba podle zákona vyžadovaná, čili nic. Pokud stížnost doličuje, že bratr původního soukromého žalobce Tomáše B. Jan A. B. byl oprávněn ku pokračování v trestním řízení již proto, že zažalované útoky směřovaly proti firmě B. a s. ve Z. a byl jimi tudíž na své cti dotčen též on jako nový předseda správní rady, nastoupivší na místo zemřelého Tomáše B., stačí poukaz k tomu, že Jan A. B. opřel svou obžalobu v podstatě o to, že urážlivá tvrzení závadně statě směřovala proti Tomáši B., pokud se týče proti zmíněné akciové společnosti, že byl takto uražen zemřelý

Tomáš B. ve své funkci šéfa a předsedy správní rady této akciové společnosti a že za něho pokračuje v trestním řízení Jan A. B., jakožto jeho pokrevní bratr a nástupce ve zmíněné funkci. Obžaloba uvádí sice též ve svých důvodech, že v útoku proti jmenované akciové společnosti je vyjádřena rovněž urážka nynějšího šéfa a předsedy správní rady, ale podle ostatního obsahu obžalovacího spisu nelze pochybovati, že Jan A. B. pokračoval pouze v trestním řízení na místě zemřelého Tomáše B., jak to vyjádřil též ve svém podání. Ostatně plná moc Jana B. z 29. července 1931 udělená Dr. Václavu J-ovi zní čistě osobně a při podpisu Jana B. není žádného dodatku poukazujícího na jeho vztah k podniku firmy B. a s. ve Z. Kdyby bylo míti za to, že podal obžalobu i jménem akciové společnosti, o níž jde, stačí poukaz k nenapadeným úvahám rozsudku prvního stolice v tom směru, že akciová společnost jako taková vůbec není podle zákona oprávněna vznésti soukromou obžalobu.

Rovněž netřeba se zabývatí otázkou, zda na souzený případ dopadá znění ustanovení § 259 čis. 1 tr. ř., podle něhož kmetský soud obžalovaného zprostil, neboť ob stojí-li názor kmetského soudu, že Jan A. B. vůbec nebyl oprávněn na místě zemřelého soukromého obžalobce Tomáše B. podávati obžalovací spis a činiti konečný návrh na potrestání obžalovaného, bylo trestní řízení již po oznámení úmrtí soukromého obžalobce, aniž mělo dojiti k ustanovení hlavního přelíčení, zastaviti podle § 46 odst. 3, § 109 odst. 1, § 112 odst. 2 tr. ř., ježto soukromý žalobce zemřel v době, kdy ještě neučinil vše, čeho bylo podle předpisů trestního řádu třeba k opodstatnění nároku na potrestání pachatele (viz rozhodnutí nejvyššího soudu vídeňského č. 507 Ö. R.). Došlo-li až při hlavním přelíčení ke zproštění obžalovaného, nemůže se tím stěžovatel považovati za zkrácena ve svých právech a padá tím výtká stížnosti.

Co se týče zmíněné stěžejní otázky, zda měl Jan A. B. ono oprávnění, opírá stížnost názor, že tomu tak jest, především o stanovisko, že jen právo trestati je výlučným výsostným právem státu, že však právo stihati je v případech soukromé obžaloby výhradním soukromým právem dotčených soukromých osob jako každé jiné soukromé právo, s nímž sluší ve všech případech nakládati stejně jako se všemi ostatními právy soukromými. Kdyby tento názor byl správný, bylo by dokonce dovoleno, postoupiti toto právo — ba snad i úplatně — mezi živými, kterýžto důsledek by se zajisté naprosto přičil základním pojmům trestního práva. Avšak ani v případě úmrtí oprávněné osoby nelze se všeobecnou platností uznati přechod žalobního práva na právního nástupce (dědice). Vývody stížnosti nevyvracejí v tomto směru důvody rozhodnutí nejvyššího soudu č. 3191 sb. n. s., podle nichž je nejen právo trestati, nýbrž i právo trestně stihati veřejným výsostným právem státu, byl i stát jeho vykonávání výjimečně přenechává za určených předpokladů určitým osobám v určitých případech. Stížnost poukazuje sama na to, že nejen práva soukromého obžalobce, nýbrž i práva veřejného žalobce jsou trestním řádem přesně vymezena. Tím spíše svědčí přesné vymezení práv a povinností soukromých osob vykonávajících stíhací právo o tom, že jde i tu o veřejné výsostné právo, které se vymyká se sféry soukromého práva.

S hlediska souzeného případu může zůstati stranou otázka, zda v případě úmrtí osoby k soukromé obžalobě oprávněné přechází nebo

má toto oprávnění přejíti na právního nástupce, pokud jde o porušení práva povahy majetkové (viz §§ 112 a 105 odst. 2 osnovy tr. ř., Lohsing, Oesterr. Strafprozesrecht, 1932 str. 141 a Altmann I. str. 1041). Pokud však jde o útoky na immaterielní práva, zejména o útoky na čest jakožto právní statek ryze osobní, nelze pochybovati, že lze jen tomu, komu ublíženo, přiznati oprávnění, by uvažoval a rozhodl o tom, zda má pachatel za takový útok ryze immaterielní povahy býti potrestán a státi se proto z člověka bezúhonného člověkem soudně trestaným. Jde tu o rozhodnutí tak ryze osobní povahy, že je nelze přenechati jakémukoliv právnímu nástupci toho, komu bylo ublíženo, zvláště když onen právní nástupce může býti osobou úplně cizí, již jsou zcela lhostejny osobní vztahy a ohledy toho, jemuž bylo na statku tak osobního rázu ublíženo. Nelze tu pomíjeti vývody osnovy trestního řádu str. 295 a osnovy zákona čis. 108/33 sb. z. a n. o ochraně cti str. 27, podle nichž v takových případech čistě osobní ráz práva soukromé žaloby vylučuje, by se na oprávnění to užilo zásad občanského práva o posloupnosti dědické, a podle nichž lze dovoliti jen nejbližším příslušníkům, aby uplatňovali právo soukromé obžaloby po smrti oprávněného, poněvadž lze předpokládati, že budou míti totožný zájem ne nestihání nebo na stihání jako zemřelý, neb aspoň že toto právo budou vykonávati v jeho intencích. Podle toho, co uvedeno, je tudíž stížnost na omylu, má-li za to, že pozůstali uraženého mohou po jeho smrti podle zásad občanského práva o dědické posloupnosti pokračovati v trestním řízení, zahájeném k soukromé obžalobě zůstavitele.

Zmateční stížnost opírá oprávnění Jana A. B. pokračovati v trestním řízení dále o ustanovení § 495 odst. 2 tr. zák., doličujíc, že se toto místo zákona vztahuje i na takové případy, kde byla urážka spáchána na živé osobě, osoba ta však po té zemřela. Platí to prý zejména tehdy, když uražený zemřel až po učinění návrhu na stihání. Stížnost je, co se týče bývalého práva, jehož nutno na souzený případ užiti, když nejvyšší soud jakožto soud zrušovací jen přezkoumává hmotně-právní správnost napadeného rozsudku, i s tímto názorem na zcestí. Ze slov: »ale směřoval-li útok proti pověsti někoho zemřelého« (»war der Angriff gegen den Ruf eines Verstorbenen gerichtet«) vyplývá nezvratně, že ono ustanovení předpokládá, že uražený v době urážky již nebyl na živu. Jde tu o výjimečné ustanovení, jehož extensivní výklad v neprospěch obžalovaného není přípustný. O analogii s ustanovením § 495 tr. zák. nemůže býti řeči již proto, že v případě, kdy se urážka stala za života uraženého, jest předmětem útoku na čest osoba živoucí, v případě § 495 odst. 2 tr. zák. však jest předmětem útoku čest zemřelého, a zákon v ustanovení tom zmocňuje osoby tam jmenované, ať již jsou dědici zemřelého čili nic, požadovati trestní stihání pachatele nikoli jure succedentis, nýbrž jure proprio (Waser, Gerichtszeitung 1894 str. 393; viz dále rozh. č. 3191 a lit. tam uvedenou; Löffler v poznámkách k rozhod. 697 Oe. R., dále Altmann, Komentář I. str. 982 a 1048, konečně Lohsing, Oesterr. Strafprozesrecht 1932 str. 141). Ustanovení § 495 odst. 2 tr. zák. nemá nic společného s otázkou, jaké účinky má v zápětí úmrtí soukromého obžalobce. Kdyby byl chtěl zákonodárce ustanoviti, že a na koho přechází žalobní právo v případě úmrtí osoby, již bylo ublíženo, byl by tak ne-

pochybně učinil s platností pro všechny soukromožalobní delikty na jiném místě, asi v hlavě XIV. tr. zák. nebo lépe v trestním řádu, do něhož tato otázka spadá, jak i pro budoucí právo otázku tu upravuje ustanovení §§ 112 a 105 odst. 2 osnovy tr. ř. Nebylo by bývalo příčiny, upraviťi tuto všeobecnou otázku jen pro oblast trestných činů proti bezpečnosti cti. Jinak je tomu, pokud se týče zvláštní jen otázky, kdo je povolán k ochraně památky zemřelé již osoby, proti níž urážka směřuje. Tato a jen tato otázka byla uvedeným ustanovením upravena, nikoli však otázka přechodu žalobního práva, jakožto otázka všeobecného procesuálního práva.

Nic na tom nemění okolnost, že v ustanovení § 15 odst. 3 zák. čís. 108/33 sb. z. a n. byla ovšem otázka, o níž je řeč, řešena skutečně jen pro obor trestných činů proti bezpečnosti cti; nepřipustil' zmíněný zvláštní zákon z technických důvodů všeobecnější řešení této otázky. Poukazem ke zmíněnému novému zákonu je ostatně i vyřizena námitka, že by bylo věci judikatury, pro případ úmrtí soukromého obžalobce mezeru tu nastalou vyplniti. Právě okolnost, že důvodová zpráva osnovy k zákonu čís. 108/33 sb. z. a n. zdůrazňuje v příčině zemřelých osob nutnosť, vyřešiti též různé případy, které se mohou vyskytnouti podle toho, kdy napadená osoba zemřela, a že zákon výslovně a podrobně upravuje otázku přechodu stihacího práva ze soukromého obžalobce pokud se týče z osoby k soukromé obžalobě oprávněné na osoby v § 15 odst. 2 cit. zákona uvedené, nasvědčuje tomu, že dosavadní zákon (§ 495 tr. zák.) takové řešení neposkytl a neobsahoval.

Nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímú při tom neušlo odchylné stanovisko rozhodnutí víd. nejv. soudu čís. 1516 a že i rozhodnutí čsl. nejvyššího soudu čís. 3068 sb. n. s. vychází, byť i jen mimochodem, z předpokladu, že ustanovení § 495 odst. 2 tr. zák. řeší též otázku, kdo může v trestním řízení pro trestný čin proti bezpečnosti cti pokračovati po úmrtí soukromého obžalobce. Naproti tomu vyjadřuje rozhodnutí víd. nejv. soudu čís. 4084 (pokud se týče 507 Oe. R.), jehož se zmateční stížnosť též dovolává, v tom směru jen názor, že úmrtí soukromého obžalobce není důvodem pro zastavení trestního řízení, zemřel-li v době, kdy k zachování žaloby již netřeba jeho procesuální činnosti. Pokud se toto rozhodnutí zmiňuje o právním nástupci k soukromé žalobě oprávněném, zřejmě nemá na mysli ustanovení § 495 tr. zák. již proto, že tam šlo o případ podle zákona o ochraně známek. K doplnění přehledu judikatury budiž ještě uvedeno, že rozhodnutí čís. 2080 víd. nejv. soudu otázku, o níž jde, vůbec neřeší, majíc za předmět přestupek podle § 496 tr. zák., jehož se ustanovení § 495 tr. zák. vůbec netýká, a že rozhodnutí čís. 4228 víd. nejv. soudu (čís. 697 Oe. R.), rozebírajíc hlavně otázku útrat, jen všeobecně praví, že úmrtí soukromého žalobce zpravidla zneumožňuje pokračování v řízení, takže je pak řízení formálně zastaviti. Podle toho, co uvedeno, je zmateční stížnosť bezdůvodna a bylo ji proto zamítnouti.

Čís. 4904.

Úradom, ktorému treba učiniť oznámenie v smysle § 27 zák. na ochr. rep. (taktiež v smysle § 12 cit. zák.), je taký úrad, o ktorom možno

podľa jeho určenia bezpečne predpokladať, že zabráni chystanému zločinu; je ním i československé vyslanectvo v cudzine a československý vojenský atašé; okolnosť, že tieto úrady nemajú bezpomienečne k pomoci policajných úradov cudzieho štátu, nevylučuje ich povahu ako úradov v smysle § 27 cit. zák.

(Rozh. zo dňa 16. januára 1934, Zm III 480/33.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti O. W. a spol., obžalovaným zo zločinu vojenskej zrady, na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného O. W. vyniesol tento r o z s u d o k: Zmätočná sťažnosť sa odmieta. Z úradnej moci na základe dôvodu zmätočnosti podľa č. 1 b) § 385 tr. p. z r u š u j ú sa rozsudky oboch súdov nižších stolíc čo do kvalifikácie trestného činu obžalovaného O. W. ako zločinu vojenskej zrady podľa § 6 čís. 2 odst. 3 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n. a ustálený čin sa kvalifikuje ako zločin neoznámenia trestných podnikov podľa § 12 čís. 2. odst. 3. zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n.

Z d ō v o d o v:

Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že rozsudky oboch súdov nižších stolíc sú zmätočné podľa čís. 1 b) § 385 tr. p., ktorej zmätočnosti treba dbať z úradnej povinnosti, pretože je v neprospech obžalovaného. Obžalovaný O. W. bol uznaný vinným zločinom vojenskej zrady podľa § 6 čís. 2 odst. 3 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n. na tom základe, že sa dňa 13. januára 1933 v B. spojil s J. B., aby vyzvedal skutočnosti, opatrenia alebo predmety, ktoré majú ostať utajené pre ochranu republiky, za účelom ich vyzradenia cudzej moci. Obžalovaný dovoláva sa beztrestnosti podľa § 27 zák. na ochr. rep., pretože skôr než bolo podniknuté niečo iného než spolčenie a nie preto, že spolčenie bolo odhalené, oznámil spolčenie československému vyslanectvu resp. vojenskému attaché Československej republiky vo Viedni. Vrchný súd nepriznal obžalovanému túto beztrestnosť, pretože mal za to, že výraz »úrad« v § 27 zák. na ochr. rep. uvedený treba vykladať v tom smysle, že zákon má na mysli taký úrad, ktorý môže ihneď sám vo veci zakročiť, najmä bezodkladne učiniť opatrenie dotyčne prípadného zaistenia podozrelej osoby. Takým úradom neni však osoba čsl. attaché v cudzine, nakoľko tento nemohol zakročiť alebo sám alebo pomocou čsl. úradných orgánov, ale bol poukazaný na pomoc policajných úradov iného štátu. Náзору tomuto neľze prisvedčiť. V § 27 zák. na ochr. rep. sa bližšie neuvádza, akému úradu sa oznámenie má učiniť, a podobne ani v § 12 cit. zákona, ktorého sa vrchný súd dovoláva, tento úrad tiež neni bližšie označený. Úradom v smysle týchto citovaných ustanovení treba rozumeť taký úrad, o ktorom možno podľa jeho určenia mať bezpečne za to, že zabráni chystanému zločinu. Za taký úrad je však považovať i úrad čsl. vyslanectva v cudzine, resp. úrad vojenského attaché Čsl. republiky v cudzine, na ktorého čsl. vyslanectvo obžalovaného poukázalo, pretože o týchto úradoch treba mať za to, že podľa

svojho určenia učinia včas opatrenia na zamedzenie ďalšieho počínania spoločníkov spolčenia, či už samy, alebo pomocou policajných orgánov, čo sa aj skutočne stalo, lebo vojenský attaché učinil o údajoch obžalovaného bezodkladne hlásenie zpravodajskému oddeleniu hlavného štábu v Prahe a upozornil na vec prezídium policajného riaditeľstva v B. Okolnosť, že čsl. vyslanectvo, resp. vojenský attaché v cudzine nemá bezpodmienečne k pomoci policajných orgánov cudzieho štátu, nevylučuje povahu týchto úradov ako úradov v smysle § 27 zák. na ochr. rep., zvlášte keď sa uváži, že o týchto úradoch možno bezpečne mať za to, že učinia všetko, aby zabránili chystanému podniku a že tieto úrady sú v cudzine najbezpečnejšie a najbližšie úrady, od ktorých možno podľa ich určenia očakávať včasné zakročenie. Ponevác nebolo v tomto prípade dokázané, že bolo podniknuté ešte niečo iného než spolčenie, ani že spolčenie bolo v dobe oznámenia už odhalené, lebo pred oznámením obžalovaného úradu o ňom nevedely, a ponevác obžalovaný oznámil spolčenie úradu zrejme dobrovoľne, sú dané všetky predpoklady pre bez-trestnosť spolčenia v smysle § 27 čís. 2 zák. na ochr. rep. Odsúdeniu obžalovaného pre zločin podľa § 6 čís. 2 odst. III. zák. na ochr. rep. je tedy na prekážku dôvod účinnej ľútosti podľa § 27 čís. 2 zák. na ochr. rep., vylučujúci jeho trestnosť.

Čís. 4905.

Nejde o páchatelstvo, ak činnosť obžalovaného nesmerovala k tomu, aby on sám vyzvedal cieľom vyzradenia cudzej moci dáta, ktoré majú ostať utajené pre obranu republiky, lež obmedzila sa na podporovanie iného páchatel'a; v takom prípade išlo by o pomocníctvo v zločine vojenskej zrady podľa §§ 69 č. 2 tr. zák., 6 č. 2 odst. 3 zák. na ochr. rep. predpokladajúc, že boli zistené také skutočnosti, ktoré opravňujú k nezvratnému záveru, že obžalovaný vedel, že ide o sprostredkovanie vojenského vyzvedačstva.

(Rozh. zo dňa 16. januára 1934, Zm IV 632/33.)

Obžalovaný J. L. po zatknutí O. J-a, orgánu československej zpravodajskej služby v Maďarsku, tajne prevzal na štátnych hraniciach od orgánu maďarskej zpravodajskej služby dopis, v ktorom pisateľ, vydávajúc sa za O. J-a, žiadal svoju manželku M. J-ovú, aby mu poslala všetky dopisy, ktoré zaslal O. J-ovi dôstojník československej zpravodajskej služby. Obžalovaný J. L. odovzdal onen dopis M. J-ovej. Bol obžalovaný zo zločinu vojenskej zrady podľa § 6 čís. 2 odst. 1 zák. na ochr. rep. Súd prvej stolice ho podľa § 326 čís. 2 tr. p. sprostil obžaloby. Odvolací súd uznal ho však vinným zo zažalovaného zločinu.

Najvyšší súd následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného J. L. z úradnej povinnosti podľa § 35 odst. 1 por. nov. zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v časti, týkajúcej sa odsúdenia obžalovaného J. L. a vrátil vec odvolaciemu súdu k novému prejednávaniu a rozhodnutiu; zmätočnú sťažnosť obžalovaného J. L. poukázal na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Zmätočná sťažnosť, ktorá bola založená na dôvode zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p., namieta, že niet tu skutkovej povahy zločinu vojenskej zrady podľa § 6 čís. 2 odst. III. zák. na ochr. rep. Najvyšší súd preskúmajúc túto trestnú vec sa presvedčil, že v rozsudku odvolacieho súdu neboly zistené všetky skutočnosti rozhodné pre posúdenie tohoto trestného prípadu. Predovšetkým sa podotýka, že aj podľa toho skutkového stavu, ktorý bol základom obžaloby a rozsudku odvolacieho súdu, nešlo by v tomto prípade o páchatel'skú činnosť obžalovaného J. L., keďže jeho činnosť nesmerovala k tomu, aby on sám vyzvedal dáta požadované v dopise od M. J-ovej, cieľom ich vyzradenia maďarskej zpravodajskej službe, lež obmedzila sa na vedľajšiu činnosť, podporovanie iného páchatel'a. Podľa tohoto skutkového stavu išlo by u obžalovaného J. L. len o zločin pomocníctva podľa § 69 č. 2 tr. zák. na zločine vojenskej zrady podľa § 6 č. 2 odst. III. zák. na ochr. rep. Aby však obžalovaný J. L. mohol byť uznaný za vinného z tohoto pomocníctva, musely by byť zistené skutočnosti, opravňujúce k nezvratnému záveru, že tento obžalovaný vedel, že ide o sprostredkovanie vojenského vyzvedačstva. Najmä treba vopred zistiť, či tomuto obžalovanému bolo v dobe prevzatia dopisu od maďarského vojaka známe, že O. J. bol zatknutý na území Maďarského štátu pre podozrenie, že pracuje v prospech československej zpravodajskej služby; ďalej, že išlo jednak o usvedčenie O. J. v tomto smysle, jednak o zadováženie zprávy o spôsobe dopisovania a o všeobecnom chode československej zpravodajskej služby. Zistenia odvolacieho súdu nie sú však v tom smysle dostatočné. Tu treba podotknúť, že nestačí azda všeobecná úvaha, že obžalovaný J. L. bol si vedomý svojho počínania a významu vecí, lež treba konkrétne zistiť, ktoré všetky skutočnosti, týkajúce sa tohoto prípadu, byly obžalovanému známe, a najmä, či mu bol tiež známy aj obsah a smysel doručeného dopisu tak, aby mohol byť učineny spoľahlivý záver, že nešlo tu u tohoto obžalovaného azda len o podozrenie nie č o h o n e d o v o l e n é h o, lež o určitú vedomosť, že ide o výzvednú činnosť v smysle vojenskej zrady. Pri tom sa podotýka, že odvolací súd ani nezistil výslovné, že obsah závadného dopisu bol obžalovanému sdelený, alebo že on dopis pred doručením prečítal. Tým cieľom bude treba zistiť, či obžalovaný odovzdal závadný dopis M. J. zatvorený, v akom stave bola obálka dopisu a či bolo na nej poznať, že dopis bol otvorený. Z toho plynie, že sa tu vyskytuje prípad 1. odst. § 35 por. nov. Preto bol rozsudok odvolacieho súdu v časti, týkajúcej sa odsúdenia obžalovaného J. L., zrušený podľa cit. ustanovenia zákona a vec bola vrátená odvolaciemu súdu k novému pojednávaniu a rozhodnutiu, zmätočná sťažnosť však bola poukázaná na toto rozhodnutie.

Čís. 4906.

Právo štátu na verejný dohľad není chráněno ustanovením § 197 tr. zák., nýbrž ustanovením § 320 tr. zák.

Falešné údaje rázu v § 320 e) tr. zák. předpokládaného, učiněné ú ř a d u mimo případ trestního vyšetřování, spadají jen pod toto usta-

novení i, byly-li svou povahou listivým předstíráním po rozumu § 197 tr. zák. (směřovaly-li k oklamání úřadu a byly-li k tomu podle okolnosti konkrétního případu způsobilé, a to i, učinil-li je pachatel v úmyslu, by jimi uvedl veřejný dohled v omyl, t. j. v úmyslu, by jimi poškodil právo státu na tento dohled; byly-li takové údaje učiněny osobě soukromé, nejde vůbec o trestný čin, náležející před soud.

Jde o formální nařízení, vztahující se ku průběhu shromáždění po rozumu § 4 zák. čís. 309/1921, odňal-li předseda shromáždění řečníku slovo, nikoliv však, vyzval-li ho, by mluvil k věci.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1934, Zm I 62/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním jednání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 26. listopadu 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 4 zákona proti útisku ze dne 11. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., a přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a zprostil obžalovaného z obžaloby pro přestupek podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák., že dne 2. srpna 1931 v J. na veřejné schůzi uvedl nepravým udáváním jména, tedy takovým listivým předstíráním pořadatele schůze v omyl, kterým právo státu na veřejnou evidenci škodu trpěti mělo; věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl v rozsahu dalšího zrušení týkajícího se přestupku podle § 4 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., přihlížeje při tom ku právoplatnému odsouzení obžalovaného pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 1, 5 zákona čís. 50/1923 sb. z. a n.

Důvody:

Předmětem veřejného líčení podle § 286 tr. ř. je zmateční stížnost obžalovaného Roberta B-y jen, pokud napadá rozsudek soudu první stolice ve výrocích odsuzujících tohoto obžalovaného pro přestupek podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák. a pro přestupek podle § 4 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., proti útisku a na ochranu svobody ve shromážděních. Napadajíc rozsudkový výrok, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák., namítá stížnost po stránce věcné mimo jiné, že jednání, v němž rozsudek shledal tento přestupek, nezakládá skutkovou podstatu tohoto trestného činu, že jednání to mohlo by tvořiti skutkovou podstatu přestupku podle § 320 e) tr. zák., kdyby stěžovatel byl nepravdivý údaj, o něž tu jde, učinil úřední osobě (úřadu), že tu však tohoto předpokladu není, takže tu nejde vůbec o skutkovou podstatu trestného činu náležejícího před soud. Těmito vývody provádí stížnost důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., nikoliv zmátek podle § 281, čís. 10 tr. ř., jehož se tu číselně rovněž dovolává.

Stížnosti nelze upříti oprávněnost. Rozsudek shledává skutkovou podstatu přestupku podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák. v tom, že stěžovatel uvedl dne 2. března 1931 ve M. na veřejné schůzi lidu Františka

B-a jako pořadatele této schůze listivým předstíráním, a to přihlášením se ke slovu pod falešným jménem Fr. D., v omyl, kterýmž mohlo a mělo býti poškozeno právo státu na veřejnou evidenci osob ve veřejném shromáždění mluvících. Není zákonného ustanovení, které by upravovalo zvláštní právo státu »na veřejnou evidenci osob ve veřejném shromáždění mluvících«. Právo státu, jež rozsudek má na mysli, je svou podstatou právem státu na veřejný dohled. Toto právo státu je předmětem ochrany ustanovení § 320 tr. zák. Když někdo v opovředním lístku dá si falešné jméno, udá falešný stav, falešné zaměstnání nebo jiné nepravdivé okolnosti, nebo když vůbec úřad policejní nebo jiný úřad státní neb obecní, kromě případu trestního vyšetřování, o němž platí zvláštní zákonná ustanovení, falešným udáváním svého jména, svého rodiště, svého stavu nebo jiných svých poměrů takovým způsobem ošálí, že tím veřejný dohled může v omyl uveden býti, zakládá to skutkovou podstatu přestupku podle § 320 e) tr. zák. O přestupek podle tohoto ustanovení zákona jde ale i tenkrát, shledá-li se v takových případech, že pachatel měl skutečně úmysl uvésti vrchnost v omyl. Vzhledem k uvedené úpravě skutkové podstaty přestupku podle § 320 e) tr. zák. je nepochybné, že falešné údaje rázu v § 320 e) tr. zák. předpokládaného, učiněné úřadu mimo případ trestního vyšetřování, spadají pod posléze citované ustanovení zákona i, směřovaly-li k oklamání úřadu a byly-li k tomu podle okolností konkrétního případu způsobilými, t. j. i, byly-li svou povahou listivým předstíráním po rozumu § 197 tr. zák. Ze zmíněné úpravy skutkové podstaty přestupku podle § 320 e) tr. zák. plyne však dále též, že falešné údaje, jež ustanovení § 320 e) tr. zák. má na mysli, spadají pod toto ustanovení zákona i, učinil-li je pachatel v úmyslu, by jimi uvedl veřejný dohled v omyl, t. j. v úmyslu, by jimi poškodil právo státu na tento dohled; neboť uváží-li se, že skutečně ošálení úřadu falešnými údaji v § 320 e) tr. zák. uvedenými, znamená podle své povahy vždy nutně též uvedení veřejného dohledu v omyl, t. j. poškození práva státu na veřejný dohled, dlužno v úmyslu pachatelově v 2. odstavci § 320 e) tr. zák. uvedeném, t. j. v úmyslu uvésti vrchnost skutečně v omyl, spařfovatí zároveň úmysl směřující k poškození práva státu na veřejný dohled. Shledává-li takto trestní zákon v ošálení úřadu zmíněnými falešnými údaji skutkovou podstatu přestupku podle § 320 e) tr. zák. i, byly-li ony falešné údaje svou podstatou listivým předstíráním po rozumu § 197 tr. zák. a byly-li učiněny v úmyslu směřujícím k poškození práva státu na veřejný dohled, t. j. neshledává-li v takovém jednání pachatelově ani za těchto předpokladů skutkovou podstatu přestupku podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák., dlužno z toho dovozovati, že prostému právu státu na veřejný dohled neposkytuje ochranu § 197 tr. zák. (Sr. rozh. čís. 73, 354, 944 víd. sb. a Altmannův »Kommentar zum österreichischen Strafrecht, 1. sv., str. 551/556, kde je též uvedena další literatura obírající se otázkou, zda právo státu na veřejný dohled je chráněno ustanovením § 197 tr. zák.). Nepatří-li podle toho, co uvedeno, právo státu na veřejný dohled k právům chráněným ustanovením § 197 tr. zák., je zřejmo, že rozsudek shledal ve svrchu uvedeném skutku stěžovatelově neprávem přestupek podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák. Poněvadž pak zmíněný skutek nespadá ani pod ustanovení § 320 e) tr. zák., a to proto, že fa-

lešný údaj, o nějž tu jde, byl stěžovatelem podle skutkového zjištění rozsudkového učiněn osobě soukromé, tedy nikoliv úřadu, dlužno souhlasiti s právním názorem stížnosti, že jednání stěžovatelovo nezakládá vůbec skutkovou podstatu trestného činu, náležejícího před soud. Rozsudek trpí tudíž ve výroku odsuzujícím stěžovatele pro přestupek podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák. zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., stížností uplatňovaným.

Skutkovou podstatu přestupku podle § 4 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n. proti útisku a na ochranu svobody ve shromážděních shledává rozsudek v tom, že stěžovatel rušil dne 2. března 1931 ve M. úmyslně shromáždění zákonně svolané, a to veřejnou schůzi lidu, neuposlechnutím formálních nařízení osoby povolané k řízení a zachování pořádku, vztahujících se ke průběhu shromáždění. Neuposlechnutí formálního nařízení této osoby, vztahujícího se ke průběhu shromáždění pak spatřuje rozsudek podle rozhodovacích důvodů zřejmě v tom, že stěžovatel, byv vzhledem k tomu, že přihlásiv se ke slovu jako řečník nemluvil k věci, nýbrž pronášel komunistická hesla, předsedou shromáždění vyzván, aby ustal, pokračoval dále v řeči. Lze sice souhlasiti s právním názorem stížností hájeným ve vývodech věnovaných číselně uplatňovanému zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., že vyzvala-li osoba k řízení a zachování pořádku ve shromáždění povoláná řečníka uchylujícího se ve své řeči od programu shromáždění, by mluvil k věci, jde o výzvu, jež nespadá pod pojem formálního nařízení vztahujícího se ke průběhu shromáždění po rozumu § 4 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.; ale stížnost neprovádí onen důvod zmatečnosti po zákonu, pokud namítá, že tu není dána skutková podstata přestupku podle poslední cit. ustanovení zákona proto, že předseda shromáždění stěžovatelé pouze vytkl, že nemluví k věci; neboť stížnost neдрží se tu v okruhu skutkových zjištění rozsudkových, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288, odst. 2 čís. 3 tr. ř.).

Ve vývodech vztahujících se k číselně uplatňovanému zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř. vytýká stížnost rozsudku mimo jiné, že nezjišťuje spolehlivě, v čem prý záleželo rušení shromáždění rozsudkem předpokládané. Výtkou touto chce stížnost zřejmě vyjádřiti, že skutkové zjištění rozsudkové, že předseda shromáždění vyzval stěžovatele, by ustal, je nejasné. V tomto směru nelze stížnosti upřítí důvodnost. Posléze zmíněný výrok je skutečně nejasný, ježto připouští jak výklad, že předseda shromáždění vyzval stěžovatele, by mluvil k věci, tak i výklad, že předseda shromáždění odňal stěžovateli slovo. Uvedené nejasné skutkové zjištění týká se skutečnosti rozhodné pro posouzení, zda se stěžovatel dopustil přestupku mu za vinu dávaného či nikoli. Vyzval-li předseda shromáždění stěžovatele pouze, by mluvil k věci, nešlo tu o rozsudkem předpokládané formální nařízení vztahující se ke průběhu shromáždění po rozumu § 4 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.; odňal-li však předseda shromáždění stěžovateli slovo — obžaloba zaujímá stanovisko, že se tak stalo — šlo tu, jak stížnost sama připouští, o formální nařízení vztahující se ke průběhu shromáždění a mohlo tu v důsledku toho jíti

o přestupek, z něhož je stěžovatel viněn. Podle toho je rozsudek v na-
značeném směru stížen vadou nejasnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř., stíž-
ností zřetelným poukazem vytýkanou.

Čís. 4907.

Aby při spolupachatelství na loupeži kvalifikované podle § 349 odst. 2 tr. zák. byl za úmyslné zabití člověka podle tohoto přísnějšího ustanovení zodpověden i ten spolupachatel, jenž nevykonal smrtící čin, je třeba, aby i on měl úmysl zabít člověka, aneb, aby po jeho zabití jiným spolupachatelem pokračoval v loupeži, ač mu bylo známo, že poškozený byl jiným spolupachatelem již usmrcen; jinak zodpovídá jen za prostou loupež podle § 344 tr. zák.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1934, Zm IV 615/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj přestupnou věc proti F. S. a spol., obžalovaným pro zločin loupeže a j., na základě veřejného líčení následkem zmatečné stížnosti obhájců obžalovaných F. S. a M. M., vynesl rozsudek, jímž mimo jiné z úřední povinnosti z důvodu zmatku podle § 385 čís. 1 b) tr. ř. zrušil rozsudek prvního soudu ve výroku o kvalifikaci pokusu zločinu loupeže, spáchaného obžalovaným M. M., najmě pokud tento čin byl podřaděn též pod ustanovení posl. odst. § 349 tr. zák., a tuto poslední kvalifikaci pomínil.

Z důvodů:

Nejvyšší soud, přezkoumávaje tuto trestní věc, se přesvědčil, že rozsudek porotního soudu, pokud se týče kvalifikace pokusu zločinu loupeže, spáchaného obžalovaným M. M., je dotčen zmatkem podle § 385 čís. 1 b) tr. ř., kterého dlužno dbáti z úřední povinnosti ve smyslu posl. odst. cit. §, neboť zmatek byl v neprospěch obžalovaného. Pokus zločinu loupeže, spáchaný tímto obžalovaným ve společnosti obžalovaného F. S., byl prvním soudem kvalifikován u obou obžalovaných podle §§ 65, 344 a 349 posl. odst. tr. zák. Tato kvalifikace je, pokud jde o obžalovaného F. S., správná, neboť tento při pokusu loupeže úmyslně usmrtil I. B. Pokud však jde o obžalovaného M. M., dlužno uvážiti toto:

Skutková podstata zločinu loupeže podle posl. odst. § 349 tr. zák. jest složena ze skutkových podstat loupeže a úmyslného zabití člověka. Proto, aby v případě spolupachatelství na zločinu loupeže byl zodpovědný podle přísnějšího ustanovení posl. odst. § 349 tr. zák. — totiž zodpovědný též za úmyslné zabití — i ten spolupachatel, jenž sám nevykonal smrtící čin, je ve smyslu §§ 70, 75 a 82 odst. 1 tr. zák. zapotřebí, by i on měl úmysl směřující k zabití člověka, anebo aby po provedeném zabití, spáchaném jiným spolupachatelem, pokračoval v loupežné činnosti ještě dále, když mu bylo již známo, že poškozený byl jiným spolupachatelem usmrcen. Jinak odpovídá pouze podle § 344 tr. zák. Podle skutkových zjištění, učiněných porotou v kladných odpovědích na skutkové otázky, týkající se pokusu zločinu loupeže, spáchaného na po-

škozeném I. B., nelze však uznati, že by i obžalovaný M. M., jenž popíral úmysl směřující k usmrcení člověka, takovýto úmysl měl. Podle těchto zjištění dohodl se obžalovaný M. M. s obžalovaným F. S. na přepadení a oloupení lidí jdoucích na trh, k čemuž se obžalovaný M. M. ozbrojil bodlem a jeho společník F. S. puškou. Když se po silnici přiblížil I. B. s bratry, spolupachatel F. S. vyzval je, aby se zastavili a vystřelil jednu ránu z pušky, aby je zastrašil. Pak přiběhl s obžalovaným M. M. k zastavivším se osobám, vyzval obžalovaného M. M., aby je prohlédl, mají-li peníze, a sám držel namířenou puškou dva z těchto mužů v šachu. Obžalovaný M. M., jsa ozbrojen bodlem, přiskočil k I. B., chtěje ho obrátit o peníze. Napadený se však bránil a M. M. zranil na ruce. Nato spoluobžalovaný F. S. se rozhodl I. B. usmrtiti, což vykonal, střeliv ho z pušky do břicha. Potom oba spolupachatelé utekli, aniž dokončili zamýšlenou loupež. Z toho plyne, že nebylo zjištěno, že by se pachatelé byli předem výslovně umluvili na zabití. Naopak z uvedených zjištění dlužno usuzovati, že ani obžalovaný F. S. neměl předem pojatého úmyslu na zabití, neboť po prvé vystřelil jen za tím účelem, aby přepadené osoby zastrašil. Porotci výslovně zjistili, že spoluobžalovaný F. S. teprve v posledním okamžiku, kdy napadený I. B. se bránil a M. M. zranil na ruce, se rozhodl I. B. usmrtiti. Nebylo zjištěno, že obžalovaný M. M. projevil s tímto poslednějším činem spoluobžalovaného F. S. souhlas, ani jinak nelze z jeho zjištěného jednání usuzovati, že by i jeho úmysl směřoval k zabití člověka. Naopak proti takovémuto závěru svědčí nejen to, že obžalovaný M. M., ačkoliv byl ozbrojen bodlem, tohoto nepoužil, nýbrž i to, že obžalovaný M. po tom, když I. B. byl F. S.-ou usmrcen, nepokračoval ve spáchání loupeže, nýbrž utekl, ačkoliv se nemusel obávat odporu, neboť oba bratři zabitého utekli. Ani výrokem poroty nebylo vysloveno, že obžalovaný M. M. byl spolupachatelem úmyslného usmrcení člověka, nýbrž bylo pouze vysloveno, že s loupeží M. M. bylo spácháno úmyslné usmrcení člověka, což vyjadřuje, že spolupachatel při loupeži úmyslně zabil člověka. Poněvadž podle toho úmysl obžalovaného M. M. nesměřoval k usmrcení člověka, nýbrž pouze k provedení prosté loupeže podle § 344 tr. zák., měl býti jeho čin podřaděn pouze pod ustanovení §§ 65 a 344 tr. zák. Tím, že bylo použito též přísnější kvalifikace posl. odst. § 349 tr. zák., byl zaviněn v jeho neprospěch zmatek podle § 385 čis. 1 b) tr. ř. Proto bylo na základě 1. odst. § 33 por. nov. zrušiti rozsudek prvního soudu ve výroku o kvalifikaci trestného činu, spáchaného obžalovaným M. M. na škodu I. B., a kvalifikovati tento čin pouze jako pokus prosté loupeže podle §§ 65 a 344 tr. zák.

Čís. 4908.

Otázka, či sa podaril dôkaz pravdy alebo aspoň pravdepodobnosti, je otázkou právnou, ktorú má preskúmať najvyšší súd s hľadiska dôvodu zmatečnosti podľa § 385 čis. 1 c) tr. p. srovnaním skutočností, zistených nižším súdom na základe prevedeného dokazovania, s tvrdeniami, ktoré boli predmetom obžaloby.

(Rozh. zo dňa 23. januára 1934, Zm IV 579/33.)

Obžalovaný O. K. napísal a v periodickom časopise »K.« uverejnil niekoľko článkov proti hlavnému súkromnému žalobcovi M. L., ďalej napísal a rozširoval leták s obsahom namiereným proti cti hlavného súkromného žalobcu. Bol za to obžalovaný pre viacnásobné prečiny pomlavy a urážky na cti. Súd prvej stolice ho odsúdil podľa obžaloby. Odvolací súd však obžalovaného podľa § 326 čis. 3 tr. p. sprostil obžaloby s odôvodnením, že sa mu v podstate podaril dôkaz pravdy takmer všetkých tvrdení, pre ktoré bol obžalovaný.

Najvyšší súd na základe verejného pojednávania, konaného o zmatečnej sťažnosti hlavného súkromného žalobcu M. L., z úradnej povinnosti na základe 1. odst. § 35 por. nov. zrušil rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu a vrátil vec odvolaciemu súdu k novému pojednaniu a rozhodnutiu; zmatečnú sťažnosť hlavného súkromného žalobcu poukázal na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Proti oslobodzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal zmatečnú sťažnosť hlavný súkromný žalobca namietajúc, že výrok odvolacieho súdu o tom, že sa obžalovanému podaril dôkaz pravdy, je mylný, čím poukázal na dôvod zmateku podľa § 385 čis. 1 c) tr. p. Najvyšší súd nemohol rozhodnúť vo veci samej, lebo odvolací súd nezistil všetkých skutočností, rozhodných pre posúdenie, či sa tu vyskytuje dôvod vylučujúci trestnosť následkom dokázania pravdivosti, alebo aspoň pravdepodobnosti tvrdených skutočností.

Odvolací súd nezaoberal sa podrobne jednotlivými pomluvami, ktoré boly predmetom obžaloby, lež vyslovil, že podstata všetkých jednotlivých pomlúv, vzatých jako jedon celok, spočiva v úmyslu obžalovaného poukazať na sobeckú, diktátorsky násilnú, zákonom sa protiviacu a immoralnu povahu hlavného súkromného žalobcu; ďalej, že stačí zistiť z inkriminovaných početných tvrdení len toľko tvrdení, aby nimi bola dokázaná pravdivosť hore uvedenej podstaty všetkých inkriminovaných tvrdení a že netreba žiadať, aby bola dokázaná pravdivosť ostatných jednotlivých tvrdení; napokon odvolací súd uvádza, že sa obžalovanému podaril dôkaz pravdy nie len v dvoch bodoch, jako to uznal prvostupňový súd, lež že obžalovaný dokázal v podstate pravdivosť aj takmer všetkých iných tvrdení, pre ktoré bol obžalovaný. K tomu treba predovšetkým podotknúť, že predmetom dôkazu pravdy alebo pravdepodobnosti majú byť skutočnosti, ktoré zakladajú zažalovanú pomluvu, a že súd nemá si azda najprv učiniť z takýchto tvrdení záver a usudzovať, či tento záver sa kryje so zistenými skutočnosťami, lež má srovnat jednotlivé tvrdenia, žalované jako pomluva, so zistenými skutočnosťami a pri tom riešiť, či tvrdenie je pravdivé, alebo aspoň mohlo byť základne považované za pravdivé. Len vtedy príde do úvahy otázka, či sa obžalovanému podaril dôkaz aspoň v podstate, totiž, či bola dokázaná pravdivosť hlavného jadra tvrdenia, pri čom nemá významu to, že neboly dokázané aj podriadne skutočnosti, ktoré nič nemenia na podstate obvinenia. Odvolací súd vyslovil sice, že sa obžalovanému podarilo dokazať v podstate prav-

divosť tvrdení, ktoré obsahuje obžalovací spis č. j. Tl III 6/29-12 v bodoch I. 1, 3—6, 8—10, 12—15 a 17 a v bode III. a ďalej tvrdenia, ktoré obsahuje obžalovací spis č. j. Tl 9/30-70 vo vetách 1 a 2 bodu II. Avšak týmto výrokom nebolo zistené, aké skutočnosti odvolací súd berie za zistené. Otázka, či sa podaril dôkaz pravdivosti alebo aspoň pravdepodobnosti, nie je otázkou skutkovou, lež právnou, ktorú má preskúmať najvyšší súd s hľadiska dôvodu zmätku podľa § 385 č. 1 c) tr. p. na základe srovnania tých skutočností, ktoré boli zistené nižším súdom na základe prevedeného dokazovania, s tvrdeniami, ktoré boli predmetom obžaloby. Z toho plynie, že odvolací súd opominul zistiť podrobné na základe výsledkov dokazovania, ktoré skutočnosti uznáva za pravdivé a že preto chýba pre najvyšší súd podklad ku preskúmaniu napadnutého rozsudku. Preto najvyšší súd pokračoval podľa 1. odst. § 35 por. nov. a zmätočnú sťažnosť poukázal na toto rozhodnutie.

Čís. 4909.

Berný exekutor nie je oprávnený vniknúť do samostatného a oddeleného bytu inej osoby než exekúta, aby odtiaľ odobral u dlžníka zabavené a k dražbe určené movitosti. Bránil-li sa držiteľ bytu v takom prípade násilím a vyhrážkami so zbraňou v ruke proti takému postupu exekútorovmu, nejde o zločin násilia proti orgánu vrchnosti, lež iba o priestupok proti verejnému kľudu podľa § 41 tr. zák. o priest.

(Rozh. zo dňa 27. januára 1934, Zm IV 445/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti K. L., obžalovanej zo zločinu násilia proti orgánu vrchnosti, na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu vyniesol tento rozsudok: Vyhovuje sa čiastočne zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, založenej na dôvode zmätočnosti podľa bodu 1 a) § 385 tr. p., z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušuje sa rozsudok vrchného súdu a obžalovaná K. L. uznáva sa vinnou priestupkom proti obecnému kľudu podľa § 41-I. tr. zák. o priest., ktorý tak spáchala, že dňa 9. novembra 1932 v S. bez úmyslu vydieračstva vyhrážala F. ťažkým poškodením tela.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil verejný žalobca zmätočnú sťažnosť na základe bodu 1 a) § 385 tr. p. Podľa skutkového stavu boli dňa 30. marca 1931 berným vykonávateľom zabavené nástenné hodiny v cene asi 40 Kč u M. L. v S. ako vlastníctvo dlžníka, ktoré hodiny však pozdejšie pri dražbe, konanej dňa 19. mája 1932, v jeho byte najdené neboli. Teprv dňa 9. novembra 1932 našiel hodiny berný exekútor F. D. u obžalovanej K. L. (matky exekúta M. L.) v jej byte, ktorý je síce v tom istom dome — rovnako ako byt jej syna dlžníka M. L. — avšak sú to oba zvláštne a samostatné byty. Berný exekútor F. D., naleznuvši zabavené hodiny v byte menovanej obžalovanej, chcel ich so steny ihneď vziať, čomu však obžalovaná zabránila kričiac, že ich nevydá, že príde-li

exekútor ešte raz do jej domu, že mu hlavu sotne, pri čom mala sekeru v ruke. Odvolací súd pri zistení tohoto skutkového stavu oslobodil obžalovanú od obžaloby pre zločin násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4-II. a § 6-II. zák. čl. 40/1914 z toho dôvodu, že berný exekútor nejednal po práve, keď vošiel do samostatného a oddeleného bytu obžalovanej, aby odtiaľ odniesol zabavené hodiny za účelom úschovy, resp. dražby. Verejný žalobca napáda rozsudok vrchného súdu zmätočnou sťažnosťou na základe bodu 1 a) § 385 tr. p. preto, že odvolací súd sa mylil, keď neuznal, že čin, na ktorom je obžaloba založená, vyčerpáva skutkovú podstatu trestného činu, a domáha sa, aby čin obžalovanej bol kvalifikovaný ako zločin násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4-II. a § 6-II. zák. čl. 40/1914.

Úradnému orgánu prislúcha zvláštna zákonná ochrana podľa citovaného zákona vtedy, keď mu páchatel' — buď násilím alebo nebezpečnou hrozbou — prekáža v takom výkone jeho povolania, ktorý bol po práve. Odvolací súd však správne odôvodnil, že berný exekútor nebol oprávnený vniknúť do samostatného a oddeleného bytu obžalovanej a bez súhlasu tejto vziať v držbe obžalovanej sa nachádzajúce hodiny za účelom úschovy, resp. dražby. Keď však berný exekútor napriek tomu pokračoval takým spôsobom, nejednal v takom výkone svojho povolania, ktorý bol po práve. Preto nie je tu daná skutková podstata zločinu násilia proti orgánu vrchnosti v smysle § 4-II. a § 6-II. zák. čl. 40/1914. Ponevác však obžalovaná podľa zisteného skutkového stavu pri tejto príležitosti vyhrožovala bernému vykonávateľovi so sekerou v ruke, že mu hlavu sotne, tedy bez úmyslu vydieračstva vyhrážala ťažkým poškodením tela, tento jej čin vyčerpáva všetky skutkové náležitosti priestupku proti obecnému kľudu podľa § 41-I. tr. zák. o priest. Najvyšší súd preto vyhovel čiastočne zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, pokračoval podľa 1. odst. § 33 por. nov., z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 1 a) § 385 tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu a vyniesol rozsudok podľa zákona.

Čís. 4910.

Nejde o bezpráve privlastnenie v smysle § 365 tr. zák., ale o ukryvačstvo podľa § 370 tr. zák., ponechal-li si obžalovaný najdenú cudziu vec i vtedy, keď už sa dozvedel, že bola ukradnutá.

(Rozh. zo dňa 27. januára 1934, Zm IV 537/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti M. G., obžalovanému zo zločinu krádeže, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu takto sa usniesol: Následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu zrušujú sa z úradnej moci podľa 1. odst. § 35 por. nov. rozsudky oboch súdov nižších stolíc a ukladá sa krajskému súdu, aby znova vo veci jednal a rozhodol. Zmätočná sťažnosť verejného žalobcu odkazuje sa na toto rozhodnutie.

Z d ů v o d o v :

Podľa zisteného skutkového stavu obžalovaný M. G. v auguste 1932 na povale svojho domu našiel zlaté dámske náramkové hodinky a detský zlatý náhrdelník; tieto veci si ponechal a snažil sa speňažiť, ačkoľvek pozdšie sa dozvedel, že pochádzajú z krádeže a že si ich tam ukryli jeho vlastní synovia. Súd nižších stolíc čin obžalovaného kvalifikoval ako prečin bezprávného privlastnenia podľa § 365 tr. zák., hľadiac k tomu, že obžalovaný tieto veci do 8 dní ani úradu ani vlastníkovi neodovzdal. Zmätočnou sťažnosťou, uplatňovanou podľa bodu 1 b) § 385 tr. p., domáha sa verejný žalobca, aby čin obžalovaného bol kvalifikovaný ako zločin ukryvačstva podľa § 370 tr. zák. Zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu nelze odopreť oprávnenie. Obžalovaný, ačkoľvek sa dozvedel, že v jeho dome ukryté veci jeho vlastné deti ukradly a tam ukryly, napriek tomu tieto veci, aby dosiahol majetkového zisku, so zločinným úmyslom aj naďalej uschoval, ba pokúsil sa ich aj pre seba speňažiť, ktoré jeho jednanie vyčerpáva všetky náležitosti ukryvačstva v smysle § 370 tr. zák. Mýlil sa tedy vrchný súd, keď čin obžalovaného kvalifikoval — rovnako ako prvostupňový súd — ako prečin bezprávného privlastnenia podľa § 365 tr. zák. Súd nižších stolíc však nezistily skutočnosti, ktoré sú potrebné pre posúdenie otázky, či čin obžalovaného má byť kvalifikovaný ako zločin ukryvačstva podľa § 370-I. tr. zák., lebo nezistily okolnosti, z ktorých by sa dalo uzatvárať, mal-li obžalovaný vedomosť o tom, že jeho deti dotyčnú krádež spáchaly, vlieznuvši do uzamknutého bytu poškodeného (tedy spôsobom uvedeným v § 336 bod 3 tr. zák.), to je, že veci sa dostaly z l o č i n o m krádeže do ich rúk. Pokiaľ tedy súd nižších stolíc nezistily uvedené skutočnosti, nehľadely na také skutočnosti, na ktorých závisí možnosť použitia príslušného ustanovenia zákona. Ponevác však najvyšší súd v dôsledku zásady 3. odst. § 33 por. nov. tieto skutočnosti sám zistiť nemôže, lebo je povinný vziať za základ svojho rozhodnutia tie skutočnosti, ktoré vrchný súd uznal za pravdivé, — preto pokračoval z úradnej moci podľa 1. odst. § 35 por. nov., zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc a uložil súdu prvej stolice, aby znova vo veci jednal a rozhodol. V dôsledku toho bola zmätočná sťažnosť verejného žalobcu odkázaná na toto rozhodnutie.

Čís. 4911.

Porušenie predpisu § 265 tr. ř. je zmatkem čís. 11 § 281 tr. ř. Zmateční stížnost, uplatňující opomenutí predpisu § 265 tr. ř., je však neodůvodněná, přihlíží-li rozsudek ve skutečnosti k onomu předpisu, třebaže se ho výslovně nedovolává.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1934, Zm I 535/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 10. května 1933, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem spoluviny na zločinu vyhnání plodu podle §§ 5, 144 tr. zák.

D ů v o d y :

Stěžovatelka uplatňuje číselně důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 c) tr. ř., v pravdě však s ohledem na obsah stížnosti důvod zmatečnosti čís. 11 § 281 tr. ř. Zmatečnost rozsudku spatřuje stížnost v tom, že nebylo použito předpisu § 265 tr. ř., ač předmětem rozsudku ze dne 10. května 1933 je čin z ledna 1930 a obžalovaná byla mezitím již odsouzena právoplatným rozsudkem okresního soudu v České Lípě ze dne 13. ledna 1932 do tuhého vězení na 48 hodin. Námitka tato má skutečně oporu v judikatuře, neboť rozhodnutí zrušovacího soudu čís. 2310 a 3117 sb. n. s. sdílí názor uplatňovaný ve zmateční stížnosti. Rozhodnutí čís. 3958 sb. n. s. se sice od tohoto právního názoru odchýlilo, avšak pozdější rozhodnutí čís. 4117 znovu zaujalo dřívější právní stanovisko rozhodnutí čís. 2310 a 3117 sb. n. s.

I kdyby se tudíž v zásadě právnímu názoru uplatňovanému ve zmateční stížnosti přisvědčilo, bylo ji přes to v souzeném případě zamítnouti jako neodůvodněnou, neboť nalézacímu soudu při výměře trestu zřejmě neušel předpis § 265 tr. ř., i když se naň v rozsudku výslovně neodvolává. Podle obsahu protokolu o hlavním přelíčení učinil soud zjištění ze spisu okresního soudu v Čes. Lípě. V důvodech o nepřiznání podmíněného odsouzení soud výslovně zjišťuje, že obžalovaná byla rozsudkem okresního soudu v České Lípě ze dne 13. ledna 1932 odsouzena pro krádež (přestupek krádeže podle § 460 tr. zák.) do tuhého vězení na 48 hodin nepodmíněně a že byla vyslovena ztráta práva volebního. Kdyby si nalézací soud nebyl uvědomil, že oba rozsudky jsou v poměru § 265 tr. ř., byl by vyslovil, že podmíněně odsouzení je v souzeném případě vyloučeno podle § 2 zák. čís. 562/19 sb. z. a n. Avšak soud odepřel podmíněné odsouzení z důvodů arbitrárních (§ 1 odst. 1 zák. čís. 562/19 sb. z. a n.), jak z odůvodnění výroku jasně plyne. Mimo to uložený trest 3 měsíců těžkého žaláře i s připočtením trestu 48 hodin tuhého vězení zůstává hluboko pod spodní hranicí zákonné trestní sazby § 145 druhá věta tr. zák. (1 rok těžkého žaláře), takže i tato okolnost zřejmě mluví proto, že nalézací soud při výměře trestu k předpisu § 265 tr. ř. přihlížel, i když to výslovně v rozsudku nevyjádřil.

Čís. 4912.

Opilost je stavem vylučujícím zlý úmysl jen, je-li provázena ztrátou pachatelova vědomí o činu nebo takovým jeho zkalením, v němž pachatel nepostřehuje buď vůbec neb aspoň úplně a správné skutkové okolnosti, za nichž jedná, a nemá správné představy o tom, k jakému výsledku směřuje jeho čin.

Oslavování Hitlera (výkřikem »Heil Hitler«) naplňuje po objektivní stránce skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., děje-li se buď za okolností, jež nenechávají pochybností o tom, že oslava ta je ve vztahu k podvrtným snahám hnutí (strany jím vedené), čelícím

proti územní celistvosti a nedílnosti (ústavní jednotnosti) československé republiky, nebo děje-li se za okolností, jež ukazují na vztah oslavy k uplatnění protidemokratických ideí vůdcovských v ústavě republiky.

I jednotliví příslušníci národa mohou býti podle okolností terčem hrubého a štvavého hanobení, jež podle úmyslu pachatelova má zasáhnouti celý národ a ohroziti obecný mír po rozumu § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep.

Výrok jest považovati za pronesený veřejně, byl-li sice pronesen ve výčepu, kde sedělo jen několik málo osob, ale další osoby naplňující s nimi pojem zástupu byly přítomny v místnostech sousedních a výkřik byl i tam postřehnutelný.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1934, Zm I 943/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 25. srpna 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečiny rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 a § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost nevytýká žádnou zmatečnost rozsudkovému zjištění, že obžalovaný pronesl dne 28. března 1933 v Sch. výroky »Heil Hitler« a »Sch... auf die Čechen«. Zjištění, že výroky byly proneseny veřejně před značným množstvím lidu, napadá stížnost výtkou odporu se spisy a nedostatků důvodů, leč bezdůvodně. Netvrdí, že rozsudek nesprávně reprodukuje obsah spisový, jak by to výtkou odporu se spisy po zákonu vyžadovala. Poukaz na svědectví osob pouze potvrzujících, že nebyly stále ve výčepní místnosti a že neslyšely onen výrok, buďto vůbec, aneb aspoň ne celý, nemůže zvrátiti odůvodněnost závěru, že výkřiky obžalovaného byly proneseny veřejně ve smyslu § 39 čís. 2 zákona na ochranu republiky. Jak je zjištěno, povolal obžalovaný »Heil Hitler« opětovně při tanci, tedy v sále; z výpovědi svědka Josefa Š-y je zřejmo, že volání z výčepní místnosti je také v sále dobře slyšitelné, a je proto zcela irrelevantní, kolik osob bylo přítomno právě tehdy ve výčepu, když obžalovaný tam dle J.-ova svědectví později hlasitě křičel »Heil Hitler, sch... auf die Čechen«. Považuje-li rozsudek na podkladě svědectví J.-ova a Š.-ova za prokázáno, že obžalovaný ony výroky pronesl před značným množstvím lidí v hostinci při taneční zábavě vojenských odvedenců, nemůže stížnost vůbec vytýkati zmatek nedostatku důvodů pro toto zjištění. Budiž tu též poznamenáno, že výrok je považovati za pronesený veřejně ve smyslu § 14 čís. 1 a 5 zákona na ochranu republiky, stalo-li se tak ve výčepu hostinské místnosti, kde snad sedělo jen několik málo osob, ale další osoby naplňující s nimi pojem zástupu byly přítomny v místnostech sousedních a výkřik byl též tam postřehnutelný; při tom nezáleží na tom, zda skutečně více osob potvrdilo, že zaslechly závadná slova.

Při hlavním přelíčení navrhla obhajoba důkaz: 1. svědectvím Františka Josefa S-a a Jindřicha S-a o tom, že obžalovaný přišel domů v onu noc zcela opilý, že dostal tehdy od rodičů 120 Kč na útratu při odvodu a že z toho propil 92 Kč 50 h; 2. svědectvím Anny M-ové o tom, že již v jejím hostinci byl úplně zpit a 3. znalecm, že vypil alkoholu za 92 Kč 50 h musel býti při své konstituci opilý úplně. Pro zamítnutí těchto návrhů uplatňuje nyní stížnost zmatek neúplnosti řízení. Nepravem.

Opilost je stavem vylučujícím zlý úmysl jen, je-li provázena ztrátou pachatelova vědomí o činu nebo takovým jeho zkalením, v němž pachatel nepostřehuje buď vůbec neb aspoň úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jedná, a nemá správné představy o tom, k jakému výsledku směřuje jeho čin.

Pro toto posouzení jsou především rozhodné okolnosti, za nichž se čin stal; svědčí-li tomu, že pachatel v době činu vědomí neztratil ani neměl je zkaleno do té míry, jak bylo naznačeno, netřeba prováděti důkazy o tom, co závadnému činu předcházelo nebo po něm následovalo. Posouditi stupeň opilsti lze též zpravidla soudu beze znalců právě z okolností případu, a je zkoumati, pokud tyto okolnosti v souzeném případě byly k posouzení tomu dostatečné. Nálezací soud především usuzuje z údajů svědků J.-ho a Š.-y na pachatelův stav, nerovnající se opilsti ve smyslu zákona; svědci ti nepodalí soudu jen svůj úsudek o výsledku svých pozorování, nýbrž uvedli řadu určitých skutečností, přípouštějících objektivní posouzení případu soudem. Význam těchto skutečností nemohl býti oslaben nabízenými důkazy.

Stížnost je částečně neodůvodněna i, pokud uplatňuje smatečnost práva hmotného proti posouzení výroků samých; částečně však není ve směru tom provedena po zákonu. Výkřik »Heil Hitler«, ač při konkrétních okolnostech jednotlivého případu je možná i jiná právní kvalifikace, naplňuje po objektivní stránce skutkovou podstatu přečiny podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. republiky, užije-li se ho za okolností, jež ukazují na jeho vztah ku právním statkům chráněným v tomto ustanovení zákona. Je obecně známo, že Hitler jako vůdce strany národně-socialistické v Německu je v představě širokých vrstev obyvatelstva československé republiky považován za představitele hnutí, které podle obecně již známých programových prohlášení strany jím vedené usiluje o to, by byli všichni Němci, obývající v jinostátních s Německem sousedících územích, sloučeni s říšskými Němci v t. zv. Třetí říši. Těmito snahami hnutí je tedy ohrožována ve své celistvosti i Československá republika, pokud jde o území obývané příslušníky národnosti německé. Strana ta uplatňuje dále nejen ve své organisaci, ale i ve snáhách ústavně-politických t. zv. princip vůdcovský, jenž se, pokud by šlo o jeho politické uplatnění v ústavě státní, zásadně přičí demokraticko-republikánské formě republiky Československé. Je-li tedy Hitler jako představitel tohoto hnutí oslavován za okolností, jež nenechávají pochybnosti o tom, že tato oslava je ve vztahu k podvrtným snahám hnutí strany jím vedené, jež jsou namířeny proti územní celistvosti, nedílnosti a tím i jednotnosti Československé republiky, zaručené její ústavou (§ 3 ústavní listiny), tudíž proti její ústavní jednotnosti, je ta-

kové výroky podřaditi objektivně pod ustanovení § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky, neboť v takovém případě jsou způsobilé, by vyvolaly, po případě povzbudily nepřátelské zaujetí proti tomu, že kraje republiky obývané Němci k ní přísluší, za těchto okolností mohou vzbuditi, po případě posílit tužbu po uskutečnění snah, jež směřují k jejich sloučení s říší německou a tím i k jejich odtržení od Československé republiky. Stejně může býti oslava Hitlerova způsobila pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu, užije-li se jí za okolností, jež ukazují na vztah její k uplatnění protidemokratických ideí vůdcovských v ústavě republiky. Takové okolnosti mohou pak býti též spolehlivým důkazním podkladem pro dovedení subjektivní náležitosti přečinu podle § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky.

Praví-li proto rozsudek, že obžalovaný svým voláním »Heil Hitler« pobuřoval »proti čsl. státu pro jeho vznik (program NSDAP., ztělesněný ve jménu Hitler)«, vyjadřuje tím jen formou zkrácenou, co právě bylo o významu hesla toho uvedeno. Netřeba tu posuzovati, pokud se program strany, jejíž snahy jsou v heslu »Heil Hitler« vyjádřeny, též splňuje; k pobuřování podle § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky stačí, že je výrok ten způsobilý vyvolati nepřátelský vztah ke statkům v tomto ustanovení zákona chráněným, z nichž tu v úvahu přichází především ústavní jednotnost Čsl. republiky ve vztahu na její územní nedílnost, která je dotčena snahami o odtržení území Němci obývaných od republiky. Není třeba, by závadná slova skutečně měla in concreto za následek pobuřující účinek; dostačí, že jsou způsobilá vyvolati nepřátelské smýšlení v uvedeném směru. Nemění proto nic na věci skutečnost, že slova ta provolával podnapilý mladík, a to tím méně, uváží-li se okolnosti, za nichž se to stalo v pohraničí osídleném Němci a při zábavě, pořádané při odvodu k vojenské službě ve vojsku Čsl. republiky. Způsobilost pobuřovací v souzeném případě je dána těmito okolnostmi, zejména tím, že se tak stalo ve společnosti branců při odvozech, tedy v době, kdy bezpodmínečná lojalita a oddanost ke státu je samozřejmou občanskou povinností každého a naopak projev tomu se přičící může působiti tím intenzivněji. Že pak obžalovaný byl si vědom pobuřujícího významu tohoto pozdravu ve vztahu na Československou republiku, což má rozsudek na zřeteli a vyjadřuje to slovy »při dobrém vědomí«, prokazuje právě onen dodatek hanobící český národ, jenž sám o sobě ovšem tvoří nad to skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čis. 5 zákona na ochranu republiky. Jím jest zřetelně naznačeno, že pozdravem Hitlerovi chtěl obžalovaný vzbuditi nepřátelský vztah proti Československé republice ve smyslu snah, jež směřují proti společnému soužití obyvatelstva české a německé národnosti v jednotné Československé republice; obžalovaný český národ hrubě pohanil, zdravě současně Hitlera, považovaného za representanta snah velkoněmeckých, namířených též proti ústavní jednotnosti Československé republiky. Je proto zřejmo, že zmáteční stížnost napadá i tuto složku přečinu podle § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky neprávem.

Výrok »Sch... auf die Čechen« podřadil nalézací soud právem pod předpis § 14 čis. 5 zákona na ochranu republiky jako surově a štvavě hanobící český národ. Zmateční stížnost, pokoušejíc se dáti vý-

roku výklad jen prostě urážky přítomných Čechů J. a Š., a to objektivně i podle úmyslu pachatelova, ustrojuje si dodatečně svémocně nový skutkový stav, odlišný od rozsudku, pro něž není ani v obhajobě obžalovaného ani jinak ve spisech opory, a není v této části provedena po zákonu. Budíž tu jen připomenuto, že i jednotliví příslušníci národa mohou býti podle okolností terčem hrubého a štavého hanobení, jakmile ono podle pachatelova úmyslu má zasáhnouti celý národ a může býti způsobilé ohrožiti obecný mír. Tomu tak v souzeném případě bylo, jak plyne z vyložené již souvislosti výroku s pozdravem Hitlerovi. To chtěl patrně rozsudek i vysloviti, pokud způsobem poněkud nevhodným uvádí, že obžalovaný hanobil uvedeným již výrokiem národní menšinu v místě; vždyť nelze český národ vůbec nikde v Československé republice označiti jako národní menšinu, i když snad je v určitém území číselně v převaze národnost jiná.

Čís. 4913.

Přijal-li a pro sebe použil majitel domu ve vnučené správě od nájemníka proti záповědi nájemné, nezáleží s hlediska § 3 zák. čis. 78/1883 na tom, že je přijal jako pohledávku ze směnky, v níž byl novací přeměněn původní obligační nárok ze smlouvy nájemní.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1934, Zm I 531/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 6. května 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem maření exekuce podle § 3 zák. ze dne 25. května 1883, čis. 78 ř. zák.

Z d ů v o d ů:

Po věcné stránce — čis. 9 a) § 281 tr. ř. — namítá stěžovatel, že ochrany § 3 zák. čis. 78/1883 ř. zák. požívají pouze platná již práva zástavní, nikoliv téprve nastávající; že za důchod z nemovitosti, podléhající vnučené správě, lze označiti pouze nájemné jako takové smluvené, nikoliv další plnění, ujednané vedle nájemného z jakéhokoliv právního titulu; v souzeném případě lze prý tím méně pokládati za součást nájemného spadajícího do zabaveného důchoďu ze sekvestrované nemovitosti, když obligační nárok obžalovaného vůči S-ovi na plnění oněch 4.000 Kč byl novací změněn na závazek směnečný a obžalovaný přijatou smenkou — stejně jako jinými součástmi jmění nezabaveného — směl volně disponovati. Na tento směnečný závazek se prý nevztahuje činnost sekvestrova; obžalovanému prý nebyl prokázán úmysl směřující ke zmenšení sekvestrované činže. Peníz obžalovaným přijatý a jím odstraněný není prý důchodem z nemovitosti ve smyslu § 119 ex. ř.

Než zmateční stížnost je na omylu. § 3 zák. o mař. ex. poskytuje ochranu úředním opatřením proti svémocnému nakládání s věcí (po případě s jejími užitky) opatřením takovým postiženou. Právním statkem v tomto § chráněným je tudíž vážnost úředního opatření, záležitíciho ve vnučené správě, zabavení neb obstavení věci; tato autorita se porušuje, odnímá-li pachatel věc nebo její užitky z moci a dispozice úřadu, nakládaje jí (nebo jimi) tak, jako by nebylo úředního zákroku. Omezení, jež podle §§ 98, 99 ex. ř. nastane ve volné dispozici pachatelově s věcí sekvestrovanou a s jejími užitky, jsou nutným následkem úředního opatření, jehož nerušené provedení je právě proti svémocným dispozicím majitelovým zabezpečeno trestní sankcí § 3 zák. o mař. ex. Poněvadž se ke skutkové podstatě přestupku vyhledává pouze, by pachatel věc nebo její užitky, které jsou z úředního rozkazu ve vnučené správě, odňal úřednímu nakládání, nezáleží na tom, zmenšil-li svým svémocným zásahem sekvestrovanou činži a zda měl úmysl k tomu směřující čili nic; stačí, že odstranil důchod z nemovitosti ve vnučené správě se nalézající, by s ním exekuční soud nemohl nakládati.

Z exekučních spisů vychází na jevo, že obžalovaný byl jako dlužník obvyklým formulářem vyrozuměn o povolení exekuce vnučenou správou domu č. p. 1402 na K. V. pro vykonatelnou pohledávku vymáhající věřitelky N. spořitelny, a že byl tímto formulářem čís. 183 vyzván, by se zdržel každé dispozice výnosem z domu postiženého vnučenou správou. Toto usnesení mu bylo doručeno 29. září 1931. Přes to obžalovaný, jak soud formálně bezvadně zjišťuje, přijal dne 14. října 1931 od Josefa S-a 3.500 Kč, které v částce 1.432 Kč 50 h představují nájemné z bytu pronajatého obžalovaným v domě postiženém vnučenou správou, který je tudíž částí výnosu domu ve vnučené správě se nalézajícího, neodvedl jej vnučenému správci, nýbrž použil ho svémocně pro sebe a svou rodinu, a tudíž odstranil výnos z nemovitosti postižené vnučenou správou, o němž mu bylo známo, — jak soud rovněž zjišťuje, že dispozice jím náleží exekučnímu soudu, a tedy tento výnos odstranil, aby s ním tento úřad nemohl nakládati. Lhostejno je, že obžalovaný přijal onu částku, představující nájemné z nemovitosti, jako pohledávku ze směnky, v níž byl novací přeměněn původní obligační nárok ze smlouvy nájemní, poněvadž změnou právního důvodu závazku se nemění jeho hospodářský důvod a to je pro posouzení otázky, jde-li o výnos (důchod ze sekvestrované nemovitosti) čili nic, — jedině rozhodující.

Čís. 4914.

Zrušil-li nejvyšší soud rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, přihlížeje k nezrušené části výroku o vině, není nalézací soud oprávněn (§ 293 odst. 1 tr. ř.) přezkoumati a zmateční stížnost nemůže bráti v pochybnost (v odpor), zda má ta či ona část zachovaného výroku oporu ve výsledcích hlavního přelíčení (ve spisech).

Zrušil-li nejvyšší soud rozsudek i ve výroku o trestu, neprojevil tím názor, že trest uložený zrušeným výrokem je přiměřený jen při rozsahu, jaký měl výrok o vině před částečným zrušením, takže ani uložení téhož trestu, jaký vyslovil zrušený rozsudek, nepříčí se ustanovením §§ 290 odst. 2, 293 odst. 3 tr. ř., nebo § 290 odst. 2 tr. ř.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1934, Zm I 1070/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 16. listopadu 1932, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupky podle § 431 tr. zák. a § 36 zbroj. pat., avšak byl vzhledem k rozhodnutí nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího z 21. září 1932 č. j. Zm I 5/32-4, pokud jím byla zamítnuta jeho zmateční stížnost do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 27. listopadu 1931, jímž byl obžalovaný vinným uznán zločinem podle § 81 tr. zák. a přestupky podle § 312 tr. zák. a podle § 36 zbroj. pat. odsouzen k trestu těžkého žaláře v trvání tří měsíců dvěma posty zostřené a doplněné, dále vyslovena ztráta volebního práva do obcí a nepovolen podmíněný odklad výkonu trestu.

Důvody:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost: 1. podle čís. 5 § 281 tr. ř. z důvodu, že odporuje spisům předpoklad napadeného rozsudku, že stěžovatel byl právoplatně odsouzen pro přestupek § 36 zbrojního patentu spáchaný před 14. březnem 1931; 2. podle čís. 11 § 281 tr. ř. z důvodu, že napadený rozsudek v rozporu s ustanovením druhého odstavce § 293 tr. ř. prostě opakuje původní, zrušovací soudem zrušený výrok prvního v této věci vneseného rozsudku o trestu, ač mu bylo předchozím nálezem zrušovacího soudu uloženo, by též o trestu znova jednal a rozhodl, a ačkoliv z trestných činů, pro které byl též trest uložen prvním rozsudkem, dva činy odpadly, jelikož byl stěžovatel ohledně nich napadeným rozsudkem z obžaloby zproštěn.

Obě tyto výtky jsou pochybeny. Předchozím nálezem zrušovacího soudu z 21. září 1932, č. j. Zm I 5/32-4 byl první rozsudek v této věci vnesený zrušen ve výroku o vině ohledně přestupku § 431 tr. zák. a přestupku § 36 zbroj. patentu, tohoto, pokud byl spáchan dne 14. března 1931, jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a byla věc vrácena nalézacímu soudu, by znova v rozsahu zrušení o ní jednal a rozhodl, přihlížeje k nezrušené části výroku o vině čili k výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., přestupkem podle § 312 tr. zák. a přestupkem podle § 36 zbroj. pat., pokud tento přestupek byl spáchan před 14. březnem 1931. Ježto právě uvedený výrok o vině stal se tím právoplatným a byl výslovně vyňat z opětovného projednávání a rozhodnutí, nebyl (srovnej první odstavec § 293 tr. ř.) nalézací soud oprávněn přezkoumati, má-li ta či ona část

tohoto výroku opory ve výsledcích hlavního přeličení nebo dokonce ve spisech, takže tu ani stěžovateli nepřisluší právo, by bral správnost zachovaného výroku o vině nebo třeba odpovídající mu předpoklad napadeného rozsudku v pochybnost a odpor. Přes to připomíná se stížností, že napadená část výroku o vině má dostatečnou oporu v doznání stěžovatele, že si koupil asi 14 dní před 14. březnem 1931 flobertovou pistolí od Josefa V-a, nosil ji, když šel ven, a prodal ji V-ovi zpět asi týden před 14. březnem 1931, jakož i v četnické zprávě, a že těmto výsledkům trestního řízení byla přizpůsobena obžaloba, pokud dávala stěžovateli za vinu, že stěžovatel dne 14. března 1931 a v době před tím ve S. . . nosil . . . pistolí, a první rozsudek uznal stěžovatele vinným přeštkem § 36 zbroj. pat. v celém rozsahu obžaloby vysloviv, že stěžovatel nosil . . . zbraň dne 14. března 1931 a před tím, aniž ovšem výrok ten opodstatnil v rozhodovacích důvodech vhodnými skutkovými zjištěními a aniž tato vada prvního rozsudku byla uplatňována první zmateční stížností.

Předchozí nález zrušovacího soudu zrušil rozsudek tehdy napadený též ve výroku o trestu, protože výrok ten pozbyl částečným zrušením výroku o vině svého podkladu. Zrušením výroku o trestu nebyl nikterak projeven názor zrušovacího soudu, že trest uložený zrušeným výrokem jest přiměřený jediné při rozsahu, jaký měl výrok o vině před částečným zrušením, takže netřeba dokázati, že v případném úsudku o přiměřenosti trestu nešlo by o právní názor zrušovacího soudu ve smyslu druhého odstavce § 293 tr. ř. Stížnost je proto na zcestí, vytýká-li, že se uložení téhož trestu, jaký vyslovil první zrušený rozsudek, přičí ustanovení druhého odstavce § 293 tr. ř. Nebylo tím porušeno ani ustanovení třetího odstavce § 293 nebo třeba druhého odstavce § 290 tr. ř., protože vyslovený tam zákaz opravy v neprospěch obžalovaného chrání pachatele trestného činu jen proti uložení většího (co do druhu, trvání, případných zotřzení a následků) trestu, nebrání však tomu, by byl pachatelem, třebaže se zmenší rozsah výroku o vině, a třebaž na základě úvah téhož obsahu, jakého byly dotčené úvahy zrušeného rozsudku, uložen též, přesněji stejný trest, jaký mu byl uložen rozsudkem k jeho opravnému prostředku zrušeným. Označuje-li stížnost konečně, že jest nelogické, by zůstal trest též, ač odpadly dva z trestných činů původně souzených, stačí podotknouti, že trestné činy, jež odpadly, mají jen význam nepatrný a že bylo při výměře trestu jak prvním, tak i nyní napadeným rozsudkem použito ustanovení §§ 54 a 55 tr. zák. Stížnost, jak dovedeno, bezdůvodnou bylo zamítnouti.

Čís. 4915.

K pojmu »vejítí ve styk« podle § 2 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. nestačí jakýkoli styk s cizí mocí (s cizími činiteli), nýbrž je třeba, by takový styk směřoval u pachatele samého objektivně i subjektivně k úkla-

dům o republiku (zahrnoval v sobě složku, která je in objecto způsobilá přiblížiti možnost násilného ohrožení statků v § 1 zák. na ochr. rep. uvedených).

I činnost v § 17 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. musí míti již po stránce objektivní určitý, třebaže snad jen vzdálený vztah právě k takovému účelu sdružení státu nepřátelského, jenž je namířen proti statkům v odst. 1 cit. zákonného ustanovení uvedeným.

Nakolik účasti na volební schůzi, svolané stranou NSDAP v říšsko-německé obci, není po stránce objektivní splněna skutková podstata zločinu příprav úkladů o republiku podle § 2 odst. 1 al. 2, nýbrž přečinu podle § 17 odst. 2 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1934, Zm I 692/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížností státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 22. června 1933, jimž byli obžalovaní Emil K. a Robert R. podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro zločin příprav úkladů o republiku podle § 2 odst. 1 al. 2 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zamítl, pokud směřovala proti výroku, jimž byl obžalovaný Emil K. podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin příprav úkladů o republiku podle § 2 odst. 1 al. 2 zákona na ochranu republiky, vyhověl jí však, pokud směřovala proti výroku, jimž byl obžalovaný Robert R. podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro též zločin, napadený rozsudek v této části zrušil a věc vrátil soudu nalézacímu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

Z důvodů:

Stížnosti napadající rozsudek nalézacího soudu v celém rozsahu z důvodu zmatečnosti podle čís. 5, 9 a) § 281 tr. ř. lze přisvědčiti toliko částečně, totiž jen, pokud napadá rozsudek v části, týkající se obžalovaného Roberta R-a. V části týkající se obžalovaného Emila K-a je stížnost neodůvodněna. Pokud jde o právní stránku věci, jest k vývodům zmateční stížnosti, domáhající se podřadění zjištěného děje pod ustanovení § 2 al. 2, po případě § 17 čís. 1 al. 2 zák. na ochranu republiky, předeslati toto: K pojmu »vejítí ve styk« podle § 2 odst. 1 al. 2 zákona na ochranu republiky nestačí jakýkoli styk s cizí mocí (s cizími činiteli), u nichž jde o trestnou činnost podle tohoto §, pokud se týče podle § 1 zákona na ochranu republiky. Nutno, by takový styk i u pachatele objektivně i subjektivně směřoval k úkladům o republiku; v obou směrech musí v sobě zahrnovati složku, která je způsobilá přiblížiti možnost násilného ohrožení statků v § 1 zákona na ochranu republiky uvedených. Rovněž činnost, uvedená v § 17 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep., musí již po stránce objektivní míti určitý, byť i jen snad vzdálený vztah právě k takovému účelu sdružení státu nepřátelského, jenž je namířen proti statkům v odst. 1 tohoto zákonného ustanovení uvedeným; plyne to ze

srovnání jednotlivých způsobů trestné činnosti, v tomto zákonném ustanovení uvedených, jež jsou stejně trestné jako činnost posledně uvedená, kde jsou podvrtné snahy sdružení zvláště zdůrazněny.

V těchto směrech není rozsudkem, jenž při zjišťování skutečností zaujal stanovisko, že nelze pro nedostatek důkazů vyvrátiti obhajobu K-ovu, že byl P-em pozván na pivo do hostince, kde se právě konala koncertní zábava S. A. oddílu v uniformách, zjištěno v tomto jednání obžalovaného K-a vůbec nic, co by poukazovalo na jeho styk s cizími činiteli neb i jen se sdružením státu nepřátelským takového druhu, jak je nahoře dovozen a není již proto v jeho jednání naplněna ani po stránce objektivní skutková podstata zločinu příprav úkladů o republiku podle § 2 odst. 1 al. 2 zákona na ochranu republiky, ani přečinu § 17 odst. 1 al. 2 téhož zákona. Zjištěný styk v restauraci při koncertu nejde nad rámec styku společenského, při němž účast K-ova ve snahách podvrtných nikterak nevyšla na jevo již po stránce objektivní. Tomu-li tak, nebylo potřebí zabývat se stránkou subjektivní a netrpí proto rozsudek další vytýkanou neúplností, nezjistil-li, zda obžalovaný K. jednal v úmyslu v § 1 zákona na ochranu republiky uvedeném nebo i jen zda věděl, že program německé strany národně socialistické v Německu směřuje k úkladům o republiku ve smyslu § 1 zákona na ochranu republiky a že strana ta, jakož i její formace S. A. takovou činnost provádějí. V této části byla proto zmateční stížnost jako bezdůvodná zamítnuta.

Jinak se má věc u obžalovaného Roberta R-a, o němž rozsudek uvádí, že se doznal, že se zúčastnil volební schůze, kterou konala strana NSDAP. v bavorské obci N. Tím vešel tento obžalovaný objektivně ve styk politického rázu se stranou, o níž jest obecně známo, že má ve svém programu sloučení Němců obývajících území k německé říši přilehlá, tedy též území našeho státu, s říší německou v t. zv. Třetí říši. Tímto jediným jednáním tohoto obžalovaného nebyla ovšem naplněna skutková podstata zločinu příprav úkladů o republiku podle § 2, odst. 1 al. 2 zákona na ochranu republiky po stránce objektivní a nepřichází proto v souzeném případě ani u něho v úvahu toto zákonné ustanovení. Vždyť žádná okolnost neukazuje v souzeném případě na to, že by onen styk, třebaž na volební schůzi strany národně-socialistické, zahrnoval již v sobě onu složku, jež by objektivně poukazovala na to, že jde o styk, nesoucí se k úkladům o republiku, zejména když není ani zjištěna ba ani napovězena žádná skutečnost na oné schůzi, jež by poukazovala na zločin úkladů o republiku ve smyslu zákona na ochranu republiky. V tomto směru ani stížnost nic neuplatňuje a stačí tu proto odkázati na vývody o téže okolnosti uvedené ohledně obžalovaného K-a. Jednání obžalovaného R-a poukazuje však na přečin § 17 odst. 2 zákona na ochranu republiky po objektivní stránce, neboť tento obžalovaný, jak uvedeno, zúčastnil se volební schůze strany, o níž je obecně známo, že některé z jejích cílů jsou namířeny proti statkům v § 17 odst. 1 al. 2 zákona na ochranu republiky uvedeným. Styk obžalovaného se stranou NSDAP. měl tu tedy vztah na její podvrtné snahy a třeba v rámci zmateční stížnosti zkoumati, pokud i pro subjektivní stránku jsou zjištěny skutečnosti, z nichž bylo by lze dovoditi vědomí obžalovaného o cílech této

strany. Stížnost tu vytýká zcela odůvodněně rozsudku neúplnost podle č. 5 § 281 tr. ř. poukazem na to, že při zkoumání viny tohoto obžalovaného nepřihlédl vůbec ke skutečnostem, o nichž se zmiňuje trestní oznámení, že totiž obžalovaný R. byl členem a též vedoucím činitelem úředně rozpuštěných spolků »Jugendverband« (jenž byl přípravou pro Volkssport a sledoval tytéž cíle) a samotného »Volkssportu«, že docházel s L-em do sousedních německých obcí a udržoval styky s vedoucími činiteli tamních S. A. i členy německé národně socialistické strany dělnické a že styky ty udržoval od dob, kdy byl členem »Jugendverbandu«, kdy každého týdne podnikal výlety do sousedního Bavorska a to vždy ve společnosti členů »Jugendverbandu«.

Stížnosti sluší potud přisvědčiti, že uvedené okolnosti mají význam pro posouzení věci, poněvadž není vyloučeno, že by byl soud, kdyby je byl náležitě uvážil a zhodnotil, dospěl k jinému přesvědčení o zažalované činnosti obžalovaného R-a. Vždyť bývalé členství v německé národně socialistické straně, k němuž se obžalovaný R. podle oznámení též četnictvu doznal, dále jeho účast v propagačních organisacích této strany (Jugendverband, Volkssport), jež měly obdobný úkol jako S. A. v Německu, mohla by nasvědčovati, že byl dobře informován o cílech a snahách hnutí národně socialistického, ať se projevovalo na kterékoli straně státních hranic jakož i býti dokladem jeho případné snahy o propagaci tohoto hnutí. Rovněž jeho cílé styky s předními, byť i jen místními činiteli NSDAP. a SA. v Německu, v trestním oznámení napovězené a nevyvrácené mohly rovněž dáti soudu popud k úvahám o tom, nakolik mohly neb i musily přivésti obžalovaného R-a k seznání programových zásad hnutí hitlerovského.

Čís. 4916.

Operující lékař, ktorý pri operácii pacienta upotrebil pomoci vyškoljeného personálu a zachoval záruky uznané lekárskou vedou za postačujúce k spoľahlivému prevedeniu operácie, není trestne zodpovedný za ťažké poškodenie na tele operovanej osoby, spôsobené tým, že v jej tele ostal tampon alebo rúška.

(Rozh. zo dňa 3. februára 1934, Zm III 414/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti Dr. T. S., obžalovanému z přečinu podľa § 310, odst. 1. tr. zák., na základe verejného pojednania o zmätočnej sťažnosti náhradnej súkromej žalobníčky takto sa usniesol: Zmätočná sťažnosť, pokiaľ uplatňuje dôvod zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p., sa zamietá, ináč sa odmieta.

Z dôvodov:

Pokiaľ zmätočná sťažnosť uplatňuje dôvod zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p., je bezzákladná. Odvolací súd zistivši, že obžalovaný pre-

vádzal operáciu pri asistencii troch lekárov, z ktorých jeden bol inštrumentárom a mal povinnosť kontrolovať počet tamponov a rúšok, a po operácii hlásiť operujúcemu lekárovi, či tento počet súhlasí s pôvodným počtom, ďalej pri spolupôsobení dvoch ošetrovateľok a dvoch sluhov, správne usudzoval, že obžalovaný mohol sa spoľahnúť na hlásenie vyškoleného asistujúceho personálu, že tampóny a rúšky sú v poriadku, že tedy nič z nich neostalo v tele operovanej osoby. Názor zmätočnej sťažnosti, že obžalovaný bol pod sankciou trestného zákona povinný ešte volajakým iným spôsobom sa presvedčiť, či toto hlásenie zodpovedalo skutočnosti, neľže uznať za správny. V tomto smere odvolací súd správne poukázal na to, že pozornosť obžalovaného jako operujúceho lekára musela byť upútaná na tie pre život operovanej osoby veľmi závažné úkony, ktoré on sám vlastnoručne prevádzal. Aj keď svedkovia, ktorí boli prítomní prevedeniu operácie, pre odľahlosť času sa nemohli pamätať na podrobnosti prípadu, vrchný súd, keď nebol opak toho dokázaný, mohol, hľadiac k obvyklému postupu, zachovávanému pri operáciách na klinike, prijať jako skutkový predpoklad svojho rozsudku, že asistujúci personál v tomto prípade skutočne hlásil obžalovanému na konci operácie, že tampóny a rúšky sú v poriadku. Odvolací súd tiež správne usudzoval, že keď obžalovaný cieľom spoľahlivejšieho prevedenia operácie upotrebil pomoci vyškoleného personálu a tým vo svojej osobe zachoval kautely, uznané podľa pravidiel lekárskej vedy za postačujúce pri prevádzaní operácie, nemôže sa na neho uvaliť trestná zodpovednosť, aj keď bolo pri operácii privedené ťažké ublíženie na tele osoby operovanej, spôsobené tým, že obžalovaný zašil operačnú ranu, v ktorej ostala rúška. Neľže za stavu veci, v tomto prípade zisteného, súhlasiť s názorom zmätočnej sťažnosti, že za toto ublíženie na tele je trestne zodpovedný obžalovaný len preto, že sám sa nepresvedčil, či v operačnej rane nezostala rúška. Dôvod zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p. sa tu tedy nevyskytuje.

Čís. 4917.

Skutkové podstaty zločinů podle § 214 tr. zák., podle §§ 2, 12 č. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. a přečinu podle § 17 č. 1 al. 2 zák. na ochr. rep.

Nejde o zločin § 214 tr. zák. ani o zločin § 12 č. 1 al. 2 zák. na ochr. rep., neoznámil-li kdo čsl. úřadům, že čsl. státní příslušník slouží v úderných oddílech (SA.) v Německu, zvěděl-li o tom teprve, když již zločin ten (§ 2 zák. na ochr. rep.) byl dokonán.

(Rozh. ze dne 7. února 1934, Zm I 940/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 26. září 1933, pokud napadla rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby pro zločin podle § 214 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Obžalovanému Antonínu R-ovi dávala obžaloba za vinu, že se dopustil zločinu podle § 214 tr. zák. tím, že tajil pátrající vrchnosti pŕtahy, které by mohly vésti k objevení zločinu nebo pachatele, to jest že úmyslně hleděl zabrániti, by nevyšly najevo nebo že to aspoň hleděl stížiti. Napadeným rozsudkem byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby pro tento zločin zproštěn. Obžaloba i rozsudek mají tu na mysli skutečnost, že obžalovaný věděl, že čsl. státní příslušník Josef K. slouží v úderných oddílech (SA.) v Německu, poněvadž mu tato okolnost byla sdělena Antonínem F-em, a že o ní nabyl vědomosti z dopisu, který dostal od SA. v M., v němž se tato organizace obžalovaného dotazovala, zda Josef K. je členem strany a zda jeho manželka bere podporu. Službu Josefa K-e v SA. vzhledem k organizačnímu včlenění SA. do strany NSDAP. v Německu, v jejímž programu jest i násilné odtržení části území obývané německým obyvatelstvem od Čsl. republiky a přivtělení jeho k německé říši, dlužno ovšem alespoň in objecto podřaditi pod zločin podle § 2 zákona na ochranu republiky.

Zmateční stížnost není odůvoděna. Skutková podstata zločinu podle § 214 tr. zák. předpokládá úmyslné tajení pŕtahů, tedy takovou činnost nebo vůbec chování se pachatele, kterým je bráněno pátrající vrchnosti, by nezdědala okolnosti sloužící k objevení zločinu neb pachatele buď vůbec neb aby jí to bylo alespoň stíženo; § 214 tr. zák. neukládá však za povinnost, aby ten, kdo se dozví o zločinu, ihned to oznámil pátrající vrchnosti. V obžalobě není vůbec tvrzeno, v čem spočívalo tajení pŕtahů pátrající vrchnosti obžalovaným, jakou činnost obžalovaný vyvinul, pokud se týče, jak se vůbec choval, aby z toho mohl býti učiněn závěr, že úmyslně tajil pŕtahy, by K-ův trestný skutek zůstal pátrající vrchnosti utajen. Nic podobného obžaloba o obžalovaném Antonínu R-ovi neřvrdila, ani v řízení nalézacího soudu nevyšlo najevo nic, co by takové činnosti nebo takovému chování se obžalovaného nasvědčovalo, a ani zmáteční stížnost na nic takového nepoukazuje. Chování se obžalovaného, jak je obžaloba podle důvodů obžalovacího spisu mínila postihnouti, nelze podřaditi pod skutkovou podstatu zločinu podle § 214 tr. zák. Proto právem nalézací soud neuznal obžalovaného vinným tímto zločinem.

Zprošřtující výrok není podle uplatňovaného hmotněprávního důvodu zmátečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř. vadný ani s hlediska § 12 čis. 1 alin. 2 zákona na ochranu republiky, který na rozdíl od § 214 tr. zák. ukládá přímo za povinnost v případech v něm uvedených učiniti neodkladně vrchnosti oznámení. Podle § 12 zákona na ochranu republiky dopoušřti se zločinu nepřekážení nebo neoznámení trestných podniků: 1. kdo opomine p ř e k a z i t i trestné činy uvedené v §§ 1, 2, 6 až 9 téhož zákona, ačkoliv tak mohl učiniti snadno a bez nebezpečí pro sebe a osoby blízké, a 2. kdo se doví věrohodným způsobem, že se ch y s t á takový zločinný podnik, nebo že b y l s p á c h á n čin uvedený v § 6 čis. 2 a 3, a opomene to neodkladně oznámiti věrohodným způsobem úřadu (neb ohroženému). V prvním případě jde tudíž o nepřekážení trestného pod-

niku, což pojmově předpokládá, že pachatel počal již s jeho vykonáváním, čin však že nebyl ještě dokonán; v druhém případě má zákon výslovně na mysli zločinný podnik teprve chystaný, pokud jde o činy trestné, uvedené v §§ 1, 2, 6 až 9 zákona na ochranu republiky; byly-li již spáchány, platí povinnost je oznámiti pouze při zločinech podle § 6 čis. 2 a 3 zákona na ochranu republiky. (Srov. Milota k § 12.) V prodáváném trestní věci bylo obžalovanému dáváno za vinu, že tajil průtahy o zločinu Josefa K-e, ač věděl, že Josef K. slouží v SA. v Německu, což zvěděl z dopisu, jež od SA. dostal, a později i z písemné informace Antonína F-e, že se tedy podle vlastního tvrzení obžaloby o službě K-ově v SA. dověděl teprve, když K. už ve službě té byl, nikoli tedy, že věděl o Josefu K-ovi, že zamýšlí do služeb SA. vstoupiti a že se teprve chystá, by z Čsl. republiky odešel do Německa a tam v SA. sloužil. Že tuto službu K-ovu v SA. je alespoň in objecto podřaditi pod skutkovou podstatu zločinu podle § 2 zákona na ochranu republiky, bylo již uvedeno, a není třeba doličovat, že v těchto mezích nešlo o případ § 6 čis. 2 a 3 zákona na ochranu republiky. V době, kdy se podle toho obžalovaný Antonín R. dověděl o zločinu K-ově, byl jím zločin ten již dokonán. Neoznámení dokonáného zločinu, třebaž šlo o případ § 2 zákona na ochranu republiky, není však ohroženo trestní sankcí § 12 alin. 2 téhož zákona. Obžalovaný proto nebyl povinen ani podle § 12 zák. na ochranu republiky trestný skutek Josefa K-e oznamovati neodkladně věrohodným způsobem úřadu a tím méně mohl jej překaziti, dozvěděl se o něm v době, kdy Josef K. sloužil již za hranicemi. Nálezací soud proto nepochybil, když skutečnost, že obžalovaný neoznámil úřadu zločin K-ův, nepodřadil ani pod § 12 zákona na ochranu republiky. Bylo proto zmateční stížnost, napadající výrok osvobozující obžalovaného pro neoznámení zločinu K-ova úřadům, zamítnouti.

Čís. 4918.

Lhůta ku provedení zmateční stížnosti proti rozsudku vynesnému v nepřítomnosti obžalovaného počíná dnem doručení opisu rozsudku zvolenému obhájci, který ihned při hlavním přelíčení zmateční stížnost opověděl a za opis rozsudku žádal, třebaže rozsudek nebyl a ani nemohl býti doručen obžalovanému, který je neznámého pobytu; tomu není na závadu ustanovení § 427 tr. ř. ani okolnost, že rozsudek byl též aspoň částečně uveřejněn dodatečně podle předpisu § 427 odst. 1 tr. ř.

Byly-li spisy s prvopisem rozsudku doručeny státnímu zastupitelství k dalším návrhům, ježto se obžalovaný patrně vyhýbá doručení rozsudku, počíná lhůta ku provedení odvolání pro státní zastupitelství dnem onoho doručení, třebaže nálezací soud doručil spisy s opisem rozsudku státnímu zastupitelství znovu s poukazem na jeho opověď odvolání.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Zm II 415/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného a nepřihlédl k odvolání státního

zastupitelství z výroku o trestu do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 9. června 1933, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločiny veřejného násilí podle §§ 81, 82 tr. zák., podle § 87 tr. zák. a přestupky podle § 488 tr. zák. a čl. V. zákona čis. 8/63 ř. zák., podle § 312 tr. zák. a podle § 3 zákona shrom.

D ů v o d y:

Do rozsudku vynesného v nepřítomnosti obžalovaného dne 9. června 1933 ohlásil jeho zvolený obhájce hned po vynesení rozsudku zmateční stížnost a žádal za opis rozsudku, který mu byl dne 28. června 1933 a pak ještě jednou dne 26. července 1933 doručen. Obžalovanému samému, jenž je neznámého pobytu, nemohl opis rozsudku býti doručen. Dne 2. srpna 1933 došlo krajskému soudu v Mor. Ostravě provedení zmateční stížnosti obžalovaného a jeho odvolání z výroku o ztrátě práva volebního.

Zmateční stížnost a odvolání jest opověděti do tří dnů od vyhlášení rozsudku a, nebyl-li obžalovaný, jako v souzeném případě, při vyhlášení rozsudku přítomen, do tří dnů, co byl o něm vyrozuměn (§§ 284, 294 tr. ř.). Ku provedení těchto opravných prostředků přísluší lhůta osmi dnů od jejich ohlášení; bylo-li však před nebo při ohlašování opravného prostředku zažádáno o opis rozsudku, od doručení rozsudku (§§ 285, 294 tr. ř.). Lhůty ty jsou nepřekročitelné (§ 6 tr. ř.).

V souzeném případě je pro otázku včasnosti opravných prostředků rozhodné, zda lhůta k jejich ohlášení, pokud se týče provedení počala běžeti již ode dne doručení opisu rozsudku obhájci, ačkoli obžalovanému osobně nebyl doručen.

Podle § 79 tr. ř. musí býti jen obsilka ke hlavnímu přelíčení doručena obžalovanému osobně, doručení ostatních spisů, od jejichž doručení počíná lhůta k použití opravných prostředků, musí se státi buď straně nebo jejímu zástupci. Ježto v souzeném případě byl obhájce ustanoven obžalovaným samotným — ke zmocnění poukazuje přes nedostatek plné moci obzvláště i okolnost, že obhájce při hlavním přelíčení dne 4. října 1932 obhajoval za přítomnosti obžalovaného samého — a nešlo o obhájce chudých, jenž se podle § 41 tr. ř. ustanovuje jen ku provedení určitých úkonů, je považovati za rozhodný den, kdy byl opis rozsudku po prvé doručen obhájci, čemuž není na závadu ustanovení § 427 tr. ř., aniž v souzeném případě okolnost, že rozsudek byl též aspoň částečně uveřejněn dodatečně podle předpisu § 427 odst. 1, § 424 tr. ř. (viz rozhodnutí čis. 2673 sb. n. s.).

Podle toho, co uvedeno, je nasnadě, že zmateční stížnost byla sice včas ohlášena, avšak opožděně provedena, takže k tomuto provedení nelze přihlížeti. Poněvadž však při její opovědi nebyl jasně a určitě označen žádný ze zmatečních důvodů § 281 čis. 1—11 tr. ř., ani nebyla výslovně neb aspoň jasným odkazem uvedena skutečnost, jež má býti důvodem zmatečnosti, bylo ji podle § 4 čis. 1 zákona z 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878 hned při neveřejné poradě zamítnouti, když tak neučinil již soud prvé stolice podle § 1 čis. 2 téhož zákona.

Odvolání státního zastupitelství z výroku o výši trestu bylo sice včas dne 10. června 1933 ohlášeno, při čemž státní zastupitelství i žádalo o zaslání spisů s rozsudkem k provedení odvolání. Leč k jeho provedení došlo také teprve po uplynutí osmidenní lhůty, běžící od doručení rozsudku (§ 294 odst. 2 tr. ř.). Ze spisů vysvítá, že dne 3. července 1933 byly spisy (i s prvopisem rozsudku již dne 12. června 1933 vyhotoveného) doručeny státnímu zastupitelství k nahlédnutí a k návrhu vzhledem k tomu, že se obžalovaný patrně vyhýbá doručení rozsudku, načež státní zastupitelství navrhlo postup podle §§ 424, 427 tr. ř., dále že dne 25. července 1933 byl státnímu zastupitelství doručen opis rozsudku se žádostí, by ve smyslu § 424 tr. ř. obstaralo uveřejnění kontumачního rozsudku v úředním listě, což státní zastupitelství, vracejíc zároveň opis rozsudku, odepřelo přípisem ze dne 25. července 1933, konečně že dne 18. srpna 1933 byly spisy s opisem rozsudku doručeny státnímu zastupitelství ku provedení ohlášeného odvolání, načež provedení odvolání došlo nalézacímu soudu dne 23. srpna 1933.

Podle § 78 tr. ř. děje se doručení soudních opatření státnímu zastupitelství jejich sdělením v prvopise. Ostatně státní zastupitelství výslovně ani nežádalo o doručení opisu rozsudku. Z toho, co předesláno, plyne, že byl rozsudek dne 3. července 1933 v prvopise a dne 25. července 1933 v opise doručen státnímu zastupitelství. Nezáleží na tom, že se tak nestalo z podnětu opovědi odvolání, nýbrž z jiného podnětu, na který také poukazuje státní zastupitelství při vrácení spisů, pokud se týče opisu rozsudku. Účinek onoho doručení, že totiž osmidenní lhůta k provedení odvolání počala již dnem 4. července 1933 a končila dne 11. července 1933, nemohl býti odvrácen ani tím, že až dne 18. srpna 1933 nalézací soud doručil spisy s opisem rozsudku státnímu zastupitelství zvláště s poukazem na opověď opravného prostředku, poněvadž přece při doručení rozsudku není zapotřebí takového výslovného upozornění (viz rozhodnutí čís. 4174 sb. n. s.). Protože tudíž opožděné provedení odvolání musí zůstatí nepovšimnutým a při opovědi odvolání státní zastupitelství určitě neuvedlo okolnosti, jež mají odvolání odůvodnití, nelze k odvolání vůbec přihlížeti (§ 294 odst. 2 tr. ř.).

Cis. 4919.

Zmatečnost rozsudku pro vadnost výroku o trestu nenastává, jakmile je výrok o trestu výsledkem porušení (nešetření) nebo nesprávného použití zákona, nýbrž jen tehdy, když byl výrokem o trestu zákon porušen nebo když ho nebylo vůbec anebo bylo ho nesprávně použito ve směrech v § 281 čís. 11 tr. ř. výlučně (výčetno) uvedených.

Vykročení z mezí zmírňovacího práva po rozumu § 281 čís. 11 tr. ř.

(Rozh. ze dne 12. února 1934, Zm I 243/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 13. února 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti těla podle § 411 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost je neodůvodněna, i pokud vytýká, ponechávajíc stranou, že rozsudek mluví též o použití práva zaměňovacího podle § 260 b) tr. zák., napadenému rozsudku zmatečnosti podle čís. 11 § 281 tr. ř. z důvodu, že trest nebyl snížen pod nejnižší zákonnou sazbu, ač rozsudek uvádí, že trest byl vyměřen použitím § 266 tr. zák. Především je poukázati na judikaturu zrušovacího soudu, jež došla výrazu zejména v rozhodnutích čís. 1831 a 3248 sb. n. s. Než i kdyby se vycházelo z názoru zmateční stížnosti, že soud je povinen, nikoliv snad jen oprávněn, aby použil mimořádného práva zmírňovacího, jsou-li dány jeho předpoklady § 266 tr. zák. stanovené, že, použije-li soud mimořádného práva zmírňovacího, musí trest snížit pod spodní hranici zákonné sazby a nemůže postupovati tak, jako kdyby onoho práva nepoužil, neboli — jak stížnost uvádí na jiném místě — že použití zákona nemůže spočívatí v jeho nepoužití, přehlíží stížnost, že zmatečnost rozsudku pro vadnost výroku o trestu nenastává asi obdobně, jako u ostatních hmotněprávních zmatků, jakmile je výrok o trestu výsledkem porušení (nešetření) nebo nesprávného použití zákona, nýbrž jen tehdy, když byl výrokem o trestu zákon porušen anebo když ho nebylo vůbec anebo bylo ho nesprávně použito ve směrech v § 281 čís. 11 tr. ř. výlučně (výčetno) uvedených. Obzvláště působí zmatečnost rozsudku porušení nebo nesprávné použití zákonných ustanovení o mimořádném právu zmírňovacím, tudíž i ustanovení § 266 tr. zák. jen, když je výrokem o trestu vykročeno z mezí zmírňovacího práva soudu příslušejícího. Z mezí tohoto svého práva vykročuje soud, stanoví-li trest — mimo dosah řádné zákonné sazby — mírnějším způsobem anebo kratší dobou, než mu dotčené zákonné ustanovení, na příklad § 266 tr. zák. dovoluje, nikoliv, i když stanoví trest — ovšem přirozeně v mezích zákonné sazby — přísnějším druhem (trestu) nebo delší dobou, než by byl mohl podle příslušného ustanovení určití (když nevyčerpává plně oprávnění, jež mu zákon dává). Proto nevykročil soud z mezí svého mimořádného práva zmírňovacího a nezatížil rozsudek zmatkem § 281 čís. 11 tr. ř., určiv dobu trestu vězení stěžovateli uloženého na 10 dnů, místo, by uložil stěžovateli trest i kratší 3 dnů, trest nedosahující spodní hranici trestní sazby § 412 tr. zák. Případná nesprávnost výsledku úvah o tom, zda tu byly předpoklady mimořádného práva zmírňovacího podle § 266 tr. zák. a zda v důsledku toho bylo dobu trestu stanovití pod zákonnou trestní sazbu § 412 tr. zák., přičilo by se zákonu v jiných směrech, než které má ustanovení § 281 čís. 11 tr. ř. výlučně na zřeteli, a může jí býti čeleno a odporováno podle § 283 tr. ř. jen odvoláním, jež bylo současně stěžovatelem podáno.

Cis. 4920.

Ščitací zásada § 173 tr. zák. nepřichází v úvahu při zločinu podvodu křivým svědectvím, při němž se neuplatňuje aniž vyplývá za spisů, že pachatel chtěl křivou výpovědí způsobiti majetkovou škodu.

Dopustil-li se pachatel kromě tohoto zločinu i přestupku podvodu vylákáním peněz v obvodu jiného soudu, je podle § 56 odst. 2 tr. ř. příslušný soud, v jehož obvodu spáchán zločin.

(Rozh. ze dne 15. února 1934, Nd II 15/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl ve sporu mezi krajskými soudy v Mostě a v Jihlavě o tom, který z nich je příslušný ku provedení trestní věci proti Augustinu D-ovi pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., s níž byla spojena trestní věc proti němu a Antonínu K-ovi a Jaroslavu F-ovi pro přestupek podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák., že příslušným je krajský soud v Jihlavě.

D ů v o d y:

U okresního soudu v Chomutově vede se od 8. září 1932 trestní řízení proti Antonínu K-ovi, Augustinu D-ovi a Jaroslavu F-ovi pro přestupek podvodu spáchaný prý tím, že vylákali 5. května 1932 na Jindřichu H-ovi 1.000 Kč. K návrhu státního zastupitelství v Mostě ze dne 20. května 1933 bylo zahájeno proti těmž Augustinu D-ovi předběžné vyhledávání pro zločin podvodu spáchaný krivým svědectvím pod přísahou u okresních soudů ve Velké Byteši a Velkém Meziříčí, ve sporu Jaroslava F-a s Jindřichem H-em o 2.600 Kč. Trestní řízení v obou těchto případech vede se nyní společně. I krajský soud v Mostě, i krajský soud v Jihlavě odmítají příslušnost k provedení tohoto trestního řízení.

Nejvyšší soud rozhoduje podle § 64 tr. ř. o tomto záporném sporu o příslušnost uznal, že příslušným je krajský soud v Jihlavě. Krivá přísaha (krivé svědectví) je podle § 199 a) tr. zák. zločinem podvodu bez ohledu na výši škody ať způsobené ať zamýšlené; škoda ta by měla význam při výměře trestu (§ 200 a § 203 — viz § 204 tr. zák.). Při zločinu podvodu, z něhož je viněn D., se neuplatňuje, aniž je z obsahu spisů zjevné, že chtěl svědeckou výpověď způsobiti jedné ze stran majetkovou škodu a nejde tu proto podle dnešního stavu o podvod, kde by měla význam výše škody, takže nejde o trestný čin, při němž jest užití ustanovení § 173 tr. zák. o sčítání. Nelze proto tvrditi, že zločin podvodu podle § 199 a) tr. zák. byl jakýmsi pokračováním v podvodné činnosti spáchané v obvodu okresního soudu v Chomutově na H-ovi vylákáním peněz, a že proto přichází v úvahu zásada druhé věty § 173 tr. zák. Při řešení otázky příslušnosti je tedy podle dnešního stavu věci posuzovati činy obžalovaného jednotlivě samy o sobě podle jejich zákonné kvalifikace a proto je příslušným krajský soud v Jihlavě, v jehož obvodu byl spáchan zločin, a to i, pokud jde o podvod vylákáním 1.000 Kč, spáchaný v obvodu okresního soudu v Chomutově.

Čis. 4921.

Prečin urážky na cti podľa § 2 zák. čl. XLI:1914 treba po účinnosti nového zákona o chrane cti (č. 108/33 sb. z. a n.) so zreteľom na ust. § 41 č. 1 tohože zákona kvalifikovať ako priestupok podľa § 1, veta 1 cit. zák.

(Rozh. zo dňa 15. februára 1934, Zm III 520/33.)

Na j v y š š í s ú d preskúmal trestnú vec proti I. W., obžalovanému z prečinu podvodu atď., na základe verejného pojednávania následkom opravného prostriedku generálneho prokurátora cieľom zachovania právnej jednotnosti a vyniesol tento r o z s u d o k: Opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti podaný generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p. sa uznáva základným a vyslovuje sa, že rozsudkom krajského súdu v N. ako apelačného súdu zo dňa 6. septembra 1933 číslo To 341/33-22 bol porušený zákon v ustanovení § 41 bodu 1 zák. zo dňa 28. júna 1933 č. 108 Sb. z. a n. Podľa § 442 posl. odst. tr. p. zrušujú sa z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 čís. 1 b) tr. p.: rozsudok okresného súdu v H. zo dňa 22. marca 1933 č. T 1130/32-12, ďalej hore citovaný rozsudok krajského súdu v N., nakoľko čin žalovaného spáchaný proti J. V. bol kvalifikovaný prečinom urážky na cti podľa § 2 zák. čl. XLI:1914; tento čin sa kvalifikuje priestupkom urážky na cti podľa § 1 zák. zo dňa 28. júna 1933 č. 108 Sb. z. a n. Následkom toho zrušil najvyšší súd uvedené rozsudky aj čo do trestu a vymeral obžalovanému trest podľa § 1 vety 1 cit. zák.

Z d ō v o d o v:

I. W. bol rozsudkom okresného súdu v H. zo dňa 22. marca 1933 č. T 1130/32-12 uznaný vinným: 1. prečinom podvodu protiviacim sa § 50 tr. nov. a § 380 tr. zák., 2. prečinom urážky na cti podľa § 2 zák. čl. XLI:1914. Krajský súd v N. ako apelačný súd rozsudkom zo dňa 6. septembra 1933 č. To 341/33-22: 1. zrušil na základe odvolania obhájcu obžalovaného rozsudok súdu prvej stolice vo výroku o vine čo do prečinu podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 380 tr. zák. z dôvodu vecnej zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) a § 423 odst. II. tr. p., — a obžalovaného podľa § 326 bodu 1 tr. p. oslobodil od tejto časti obžaloby; 2. čo do viny z prečinu urážky na cti podľa § 2 zák. čl. XLI:1914 na základe § 554 odst. II. tr. p. potvrdil rozsudok súdu prvej stolice. Rozsudok tento nadobudnul ihneď moci práva.

Rozsudkom krajského súdu, pokiaľ čin obžalovaného spáchaný proti J. V. bol kvalifikovaný prečinom urážky na cti podľa § 2 zák. čl. XLI:1914, bol porušený zákon. Po vynesení rozsudku okresného súdu, avšak ešte pred vynesení rozsudku krajského súdu nadobudnul účinnosti zákon čís. 108/1933 Sb. z. a n. Podľa bodu 1 § 41 tohoto zákona ustanovenia prvého a druhého oddielu, tedy §§ 1—22 zákona, platia aj o trestných činoch spáchaných pred jeho účinnosťou, nakoľko sú vinníkovi priaznivejšie, než ustanovenia predošlého zákona. Ponevác čin obžalovaného vyčerpáva skutkovú povahu priestupku urážky na cti podľa § 1

vety 1 cit. zák. a ustanovenia tam obsažené sú miernejšie, než ustanovenia, na základe ktorých súdy nižších stolíc odsúdili obžalovaného, preto treba kvalifikovať po účinnosti nového zákona čin obžalovaného podľa vety 1 § 1 nového zákona. Odvolací súd nevyhovel tejto zákonnitej požiadavke, ale potvrdil kvalifikáciu tohoto činu rozsudkom prvostupňového súdu použitú, z čoho je zrejmé, že týmto jeho postupom sa staly rozsudky oboch súdov zmätočné podľa bodu 1 b) § 385 tr. p. v neprospech obžalovaného a že porušený bol zákon v ustanovení § 41 bodu 1 zák. zo dňa 28. júna 1933 č. 108 Sb. z. a n. Preto bolo treba vyhovieť opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti vo smysle § 441 tr. p., generálnou prokuratúrou podanému. A ponač následkom uvedenej mylnej a prísnejšej kvalifikácie stalo sa i vymeranie trestu s porušením zákona v neprospech obžalovaného, bolo treba v smysle posl. odst. § 442 tr. p. zrušiť rozsudky oboch nižších súdov vo výroku o kvalifikácii ustáleného trestného činu a čo do použitého trestu.

Čís. 4922.

Ak nelze zodpovedného redaktora stíhať pre trestné činy v § 1 zák. čís. 124/24 sb. z. a n. označené nielen pre nedostatok úmyselnosti, ale aj pre nedostatok zmocnenia potrebného k stíhaniu dotyčného trestného činu, nelze ho stíhať ani pre opominutie povinnej pečlivosti.

(Rozh. zo dňa 15. februára 1934, Zm IV 647/33.)

Najvyšší súd preskúmal trestnú vec proti dr. J. U., obžalovanému z priestupku podľa § 6 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n., a na základe verejného pojednávania následkom opravného prostriedku generálneho prokurátora cieľom zachovania právnej jednotnosti vyniesol tento rozsudok: Opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti, podaný generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., sa uznáva základným a vyslovuje sa, že pravoplatným rozsudkom vrchného súdu v Košiciach zo dňa 3. marca 1933 čís. Tko IV 4/32-53 bol porušený zákon v ustanoveniach §§ 4, 42 tr. p. a § 9 čís. 6, § 11 zák. čl. XLI:1914. Podľa § 442-VI. tr. p. zrušuje sa na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 c) tr. p. citovaný rozsudok vrchného súdu v Košiciach v celom rozsahu a v dôsledku toho aj rozsudok krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. októbra 1932 č. T1 VII 54/29-42 v časti odsudzujúcej a obžalovaný dr. J. U. sa v smysle § 326 čís. 4 tr. p. oslobodzuje od obžaloby pre priestupok podľa § 6 zákona zo dňa 30. mája 1924 čís. 124 Sb. z. a n. na neho podanej. Vo smysle § 482 tr. p. sa vyslovuje, že náklady prevedeného trestného pokračovania znáša štátna pokladňa. O súkromoprávných nárokoch sa v smysle § 487 tr. p. nerozhoduje.

D o v o d y:

Dňa 3. mája 1929 bol uverejnený v periodickom časopise »Kassai napló«, v Košiciach tlačenom a vychádzajúcom článok, v ktorom bolo uvedené, že A. F. ako poštmajstrová v L. systematicky po dlhú dobu vy-

krádala dopisy, ktoré z Ameriky na poštu v L. došli, že ukradnuté z nich doláry vymeňovala v K. a v U., že z taktu ukradnutých peňazí si postavila dom, chodila v najjemnejších šatoch a do najelegantnejších kúpeľov a že ju bolo často vidieť samotnú sedieť v proceniovej lóži ruského divadla; ďalej bolo v článku poznamenané, že menovaná bola zatknutá, že sa priznala k dlhému prevádzaniu trestných manipulácií, že prejavila ochotu nahradiť škodu, ktorá podľa jej tvrdenia robila len pár tisíc korún. Urazená A. F., ktorá sa podľa svojho tvrdenia o článku dozvedela dňa 11. júla 1929 po prepustení z vyšetrovacej väzby, podala dňa 17. augusta 1929 u krajského súdu v Košiciach návrh na potrestanie dr. J. U., ako zodpovedného redaktora časopisu »Kassai napló« pre prečin pomlavy a pre priestupok podľa § 6 (teraz § 4) zákona zo dňa 30. mája 1924 čís. 124 Sb. z. a n., spáchaný uverejnením citovaného článku. Riaditeľstvo pošt a telegrafov v Košiciach — ačkoľvek urazená skutčne bola v dobe v článku uvedenej poštovou úradníčkou na poštovnom úrade v L. — nedalo štátnemu zastupiteľstvu v Košiciach zmocnenie, v tejto veci v smysle vtedy platného § 9 zák. čl. XLI:1914 potrebné. Štátne zastupiteľstvo preto odoprelo prevziať zastupovanie obžaloby v tejto veci. Ale k návrhu urazenej samej nariadil vyšetrojúci sudca pri krajskom súde v Košiciach vyšetrovanie proti dr. J. U. pre prečin pomlavy, spáchaný uverejnením cit. článku. Po prevedení tohoto vyšetrovania podala urazená dňa 18. februára 1932 na dr. J. U. obžalobu, a to pre priestupok podľa § 6 zákona zo dňa 30. mája 1924 čís. 124 Sb. z. a n. Pri hlavnom pojednávaní bol obžalovaný dr. J. U. uznávaný vinným cit. priestupkom, spáchaným tým, že ako zodpovedný redaktor časopisu »Kassai napló« dal uverejniť v hore uvedenom článku tvrdenie, že »urazená sa po svojom zatknutí priznala k svojim trestným manipuláciám a prehlásila, že je ochotná nahradiť škodu, ktorá podľa nej je len niekoľko tisíc korún«, ačkoľvek pri riadnej opatrnosti mohol uverejneniu tejto časti článku zabrániť. Od obžaloby pre cit. priestupok, pokiaľ vraj bol spáchaný uverejnením ostatného obsahu uvedeného článku, bol obžalovaný v smysle § 326 čís. 4 tr. p. oslobodený pre nedostatok zmocnenia. K odvolaniu súkromnej žalobníčky a obžalovaného zaoberal sa vecou odvolací súd. Pri pojednávaní dňa 3. marca 1933 — keď zastupovanie obžaloby prevzal verejný žalobca — vyniesol rozsudok, ktorým z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 čís. 1 c) tr. p. zrušil prvostupňový rozsudok v oslobodzujúcej časti a uznal obžalovaného dr. J. U. vinným priestupkom podľa § 6-I. zákona zo dňa 30. mája 1924 čís. 124 Sb. z. a n. aj vo smere ďalších tvrdení hore opísaného článku. Vyslovil pri tom, že všetky inkriminované tvrdenia žalovaného článku zakladajú objektívne skutkovú podstatu prečinu utrpania na cti podľa §§ 1, 3-II. čís. 1 a 2 zák. čl. XLI:1914. Ináč potvrdil prvostupňový rozsudok. Podľa názoru vrchného súdu okolnosť, že pre tento trestný čin pisateľ článku a osoby na tomto čine inak event. zúčastnené nemôžu byť stíhané preto, lebo chýbi zmocnenie potrebné k stíhaniu zmieneného prečinu podľa trestného zákona, nemôže byť dôvodom, pre ktorý by nemohol byť zodpovedný redaktor vzatý na zodpovednosť pre priestupok podľa § 6 zák. čís. 124/24, — lebo tento priestupok je zvláštny trestný čin, ktorý sa trestá z úradu bez zmocnenia. Z týchto dôvodov sľadáva

vrchný súd v oslobodzujúcej čiastke v odpor vzatého rozsudku vecnú zmätočnosť, uvedenú v § 385 bod 1 c) tr. p. Tým bola vec pravoplatne, a to ešte za platnosti zákonného článku XLI:1914 (pred nadobudnutím účinnosti zákona zo dňa 28. júna 1933 č. 108 Sb. z. a n. o ochrane cti) skončená, lebo podľa § 28-IV. (teraz § 16-IV.) zákona zo dňa 30. mája 1924 čis. 124 Sb. z. a n. nebol ďalší opravný prostriedok v tejto veci prípustný.

V dobe prevedenia celého pokračovania platily o trestných veciach, spáchaných tlačou proti cti, zákonný článok XLI:1914 a zákon zo dňa 30. mája 1924 čis. 124 Sb. z. a n., nezmenený ešte zákonom zo dňa 28. júna 1933 čis. 108 Sb. z. a n. Je preto celú vec posudzovať výhradne len podľa predpisov v dobe pravoplatného skončenia trestnej veci platných. Ako z obsahu uverejneného článku je zrejme, tvoril jeho obsah skutkovú podstatu prečinu pomlavy podľa §§ 1, 3-II. čis. 1, 2 zák. čl. XLI:1914. V článku tom totiž tlačou bolo tvrdené o urazenej, že pri výkone svojho úradu ako poštovní úradníčka na poštovnom úrade v L. vyberala z dopisov, z Ameriky došlých, doláry, že si tým zjednávala prostriedky k nákladnému životu a že sa doznama ku škode niekoľko tisíc korún, touto činnosťou spôsobenej. Tým tedy boli o urazenej ako úradníčke vo štátnej službe tvrdené skutočnosti, ktoré — boly-li pravdivé — mohli byť dôvodom, aby proti nej bolo zahájené trestné pokračovanie. Preto uvedený prečin pomlavy bolo by možno stíhať len so zmocnením podľa § 9 čis. 6 zák. čl. XLI:1914, resp. podľa § 11 cit. zák. čl. v prípade, že urazená v dobe spáchania činu nebola už vo verejnej službe. Išlo tedy v tomto prípade len o trestný čin, stíhateľný sice z moci úradnej, ale výhradne na zmocnenie. Odoprelo-li štátne zastupiteľstvo zastupovať obžalobu, nemohla — ako výslovne ustanovoval § 42-I. tr. p. — poškodená strana prevziať zastúpenie obžaloby, keď išlo o prípad uvedený v § 4 tr. p.; t. j. o pokračovanie pre taký trestný čin, ktorého stíhateľnosť závisela od zmocnenia, ktoré poškodená sama dať ani nemohla. Podľa § 4 tr. p. v takomto prípade bez udeleného zmocnenia nesmelo pokračovanie ísť ďalej od stopovania. Názor krajského súdu — ktorý ináčej následkom odchylného právneho stanoviska odvolacieho súdu stratil svoj význam pri pravoplatnom vybavení veci — že tvrdenie článku o priznaní sa obžalovanej k trestným manipuláciám a o jej ochote k náhrade škody je možno stíhať na púhy súkromný návrh urazenej a nie na zmocnenie, bol mylný, lebo celý článok tvorí jednotný celok a nelze ho vôbec rozdeľovať na viac častí, lebo jedná výlučne o trestných činoch, ktorých sa urazená podľa článku hore opísaným spôsobom pri výkone svojho úradu dopustila, a o trestnom pokračovaní preto proti nej vedenom. Okolnosť, že časť zprávy je uvedená ako údajné doznanie sa urazenej k trestnej činnosti — spáchanej pri výkone úradu — nemá pre posudzovanie otázky, či ide o čin stíhateľný na zmocnenie alebo na súkromný návrh, významu, lebo urážlivé pre poškodenú bolo v podstate len tvrdenie, že ona sa dopustila činov v článku uvedených, nie však samo tvrdenie vzťahujúce sa na to, ako sa vyjadřila poškodená o týchto činoch pred súdom.

Rozsudkom vrchného súdu, ktorým bola vec pravoplatne vybavená, bol porušený zákon. Priestupok podľa § 6 (teraz § 4) zákona zo dňa 30.

mája 1924 čis. 124 Sb. z. a n., patriaci medzi trestné činy spáchané z ne-dbalosti je len rázu subsidiárneho, lebo môže byť aplikovaný proti zod-povednému redaktorovi len vtedy, keď podľa § 1 cit. zákona mu nelze trestný čin, spáchaný obsahom tlačiva, pričítať podľa ustanovení trest-ného zákona, totiž, keď neuverejnil článok úmyselne. V dôsledku uvedenej subsidiarity sdiela priestupok podľa § 6 cit. zákona osud prečinu podľa § 1 tohoto istého zákona, pokiaľ ide o všetky ostatné predpoklady činu okrem toho, či čin sa stal úmyselne alebo iba z ne-dbalosti. Ponevác v danom prípade by nebolo možno stíhať zodpovedného redaktora dr. J. U. pre prečin pomlavy spáchaný uverejnením cit. článku nielen pre nedostatok úmyselnosti, ale aj pre nedostatok zmocnenia, nelze ho pre nedostatok zmocnenia trestať ani za ne-dbalosť v tom istom prípade. Niet preto pochybnosti, že vrchný súd, keď vyslovil, že v tomto prípade je možno dr. J. U. stíhať aj bez zmocnenia z úradnej moci a odsúdil ho pre priestupok podľa § 6 (teraz § 4) cit. zákona, spáchaný uverejnením celého hore opísaného článku, porušil ustanovenia §§ 4, 42 tr. p. a § 9 čis. 6 prípadne § 11 zák. čl. XLI:1914. Porušenie cit. predpisov stalo sa v neprospech obžalovaného dr. J. U., lebo tento bol odsúdený pre cit. priestupok, ačkoľvek podľa uvedeného mal byť pre nedostatok zmoc-nenia podľa § 9 čis. 6, prípadne § 11 zák. čl. XLI:1914 v smysle § 326 čis. 4 tr. p. oslobodený od obžaloby. Treba preto vyhovieť opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou, vysloviť, že hore cit. rozsudkom vrchného súdu v Koši-aciach boly porušené ustanovenia §§ 4, 42 tr. p. a § 9 čis. 6, prípadne § 11 zák. čl. XLI:1914, v smysle § 442-VI. tr. p. zrušiť rozsudky uvedené v enunciate a obžalovaného podľa § 326 čis. 4 tr. p. od obžaloby pre priestupok podľa § 6 (teraz § 4) zákona zo dňa 30. marca 1924 čis. 124 Sb. z. a n. oslobodiť.

Čís. 4923.

I. Ten, kto podáva zmätočnú sťažnosť, môže žiadať o opis rozsudku len pred uplynutím trojdennej lehoty k ohláseniu zmätočnej sťažnosti; z nezákonného doručenia rozsudku nevzniká mu právo odôvodniť zmä-točnú sťažnosť po uplynutí osmidennej lehoty v § 388 odst. 2 tr. p. sta-novenej.

II. »Silné rozčulenie« v smysle § 307 odst. 1 tr. zák. je len také, ktoré zatemňuje slobodu vôle a zbavuje páchatel'a duševnej rovnováhy, po-trebnej k rozváženiu činu.

(Rozh. zo dňa 15. februára 1934, Zm IV 670/33.)

Najvyšší súd preskúmal trestnú vec proti A. O., obžalovanému zo zločinu ťažkého poškodenia na tele, z ktorého nastala smrť, na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti verej-ného obžalobcu a obžalovaného a vyniesol rozsudok: Zmätočná sťažnosť obžalovaného a jej prevedenie sa odmietajú. Vyhovujúc zmä-točnej sťažnosti verejného obžalobcu z dôvodu zmätočnosti označeného

v bode 1 b) § 385 tr. p., zrušuje sa rozsudok porotného súdu, nakoľko čin obžalovaného bol kvalifikovaný aj podľa § 307 odst. I. tr. zák. a kvalifikácia činu podľa tohoto §u sa pomija.

Z dôvodov:

Proti rozsudku porotného súdu podali zmätočnú sťažnosť: 1. verejný obžalobca na základe bodu 1 b) § 385 tr. p., lebo čin obžalovaného bol mylne kvalifikovaný aj podľa odst. I. § 307 tr. zák., 2. obžalovaný čo do viny. Rozsudok bol vyhlásený obžalovanému dňa 19. októbra 1933. Dňa 25. novembra 1933 podal obžalovaný žiadosť o doručenie rozsudku jeho obhájci. Krajský súd žiadosti vyhovel a dňa 29. novembra 1933 bol doručený rozsudok obhájci. Dňa 2. decembra 1933 potom podal obžalovaný prevedenie zmätočnej sťažnosti. Ponevác však podľa § 388 tr. p. obžalovaný bol oprávnený žiadať doručenie rozsudku len do 3 dní po vyhlásení, jeho dňa 25. novembra 1933 podaná žiadosť bola opozdená a mala byť krajským súdom odmietnutá. Obžalovaný z toho omylu krajského súdu, že doručil rozsudok obhájci, nenadobudnul práva, aby podal prevedenie zmätočnej sťažnosti po uplynutí lehoty ku podaniu odôvodnenia zmätočnej sťažnosti §om 388 tr. p. stanovenej. Prevedenie zmätočnej sťažnosti bolo preto opozdene podané. Zmätočná sťažnosť obžalovaného sama s porušením § 390 tr. p. a § 31 por. nov. postráda označenia právneho dôvodu zmätočnosti, totiž tej konkrétnej právnej újmy, ktorú utrpel obžalovaný podľa svojho názoru.

Zmätočná sťažnosť verejného obžalobcu je základná. Porotcovia za pravdivé prijali, že dňa 2. októbra 1932 po obede prišiel obžalovaný A. O. spolu s desiatimi inými parobkami v Ch. na tanečnú zábavu do V. Väčšina z nich už z domova prišla ozbrojená. Behom zábavy M. G. upozornil obžalovaného, aby dal na seba pozor, aby ho J. M. nožom neuderie, pri čom obžalovanému odovzdal svoj revolver, nabitý jedným ostrým nábojom plášťovým. K večeru došlo medzi parobkami na bojisku, kde sa tančilo, ku bitke, na čo sa ch-skí parobkovia dali na útek. A. O. bol medzi nimi a na úteku pri ceste padol na zem a keď vstal, vytiahol z kapsy revolver a obrátiť sa do zadu, namieril zo vzdialenosti asi 15 krokov proti hromade ľudí, pred bojiskom stojacích, a vystrelil. Strelou touto zasiahnutý bol roľník M. R., ktorý sám sa bitky nezúčastnil a len pred bojiskom v hromade ľudí stál. Následkom utrpeného poranenia M. R. zomrel. Ďalej zistili porotcovia, že obžalovaný A. O. vykonal svoj čin, byvší rozrušený upozornením M. G. a bitkou behom zábavy medzi parobkami nastalou, tak aj prenasledovaním z bojiska utekajúcich ch-ských parobkov a svojim pádom na zem. Z týchto skutočností uzatvárali porotcovia, že obžalovaný spáchal svoj čin v silnom rozčúlení. Tento právny názor porotcov je však mylný. Obžalovaný sa zúčastnil zábavy s kamarátmi, ktorí už z domova prišli s ním ozbrojení a behom zábavy sa tiež ozbrojil. Nebolo zistené, že by sám obžalovaný bol priamo ohrozovaný so strany J. M. O. sa nedal na útek z obavy pred napadnutím so strany J. M. Jestliže neskoršie došlo k bitke a obžalovaný, ktorý sa dal so svojimi kamarátmi na útek, pri tom padol, nemohlo to v ňom vyvolať také silné rozčúlenie, aké má na mysli § 307 tr.

zák., lebo s bitkou už musej počítať najpozdejšie vtedy, keď sa i sám ozbrojil. Nemohlo byť preto jeho rozčúlenie, v ňom tým vyvolané, takého stupňa, že by zatemnilo slobodu jeho vôle tak, že by mu chýbala kého stupňa, že by zatemnilo slobodu jeho vôle tak, že by mu chýbala duševná rozvaha, potrebná k rozváženiu činu. Mýlili sa preto porotcovia, keď aj na 4. otázku danú im v smysle odst. I § 307 tr. zák. odpovedali kladne a následkom toho bol čin obžalovaného A. O. mylne kvalifikovaný a rozsudok trpi zmätočnosťou vyše uvedenou. Preto najvyšší súd pokračoval podľa odst. I § 33 por. nov. a pominul kvalifikáciu činu obžalovaného podľa odst. I § 307 tr. zák.

Čís. 4924.

Nálezací súd nevykročil z moci trestní (§ 281 čís. 11 tr. ř.), vyměřil-li za sbíhající se trestné činy, ohledně nichž bylo trestní řízení vyloučeno z trestního řízení o činech, souzených soudem porotním, doplnkový trest převyšující s (dřívějším) trestem, uloženým soudem porotním, sazbu 5 let, nepřevyšující však trest stanovený v zákoně na skutek nejpřísněji trestný (porotní).

Záležel-li v násilné činnosti právě odpor činěný pachatelem vrchnosti, nejde o souběh zločinu § 81 tr. zák. se zločinem § 157 tr. zák., nýbrž o zločin § 81 tr. zák., trestný podle vyšší sazby § 82 tr. zák. (a lze tudíž použítí amnestie z 5. listopadu 1918, čís. 28 sb. z. a n.), třebaže z oné násilné činnosti vzešlo poškození na těle povahy v § 152 tr. zák. uvedené.

(Rozh. ze dne 19. února 1934, Zm I 950/32.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmatečných stížnostech obžalovaných, jakož i o zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 30. září 1932 takto právem: Zmateční stížnost státního zastupitelství se zamítá.

Z podnětu zmateční stížnosti obžalovaných Josefa Š-a a Aloisa Š. se použitím § 290 tr. ř. napadený rozsudek ve výroku o vině ohledně těchto obžalovaných co do zločinu podle §§ 81 a 157 tr. zák., správně § 81 a § 82 odst. 2 tr. zák., jakož i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících jako zmatečný zrušuje a tito obžalovaní se podle §§ 1 a 2 amnestie Národního výboru ze dne 5. listopadu 1918, čís. 28 sb. z. a n. a podle § 259 čís. 2 tr. ř. zprošťují z obžaloby, že v noci na 22. července 1931 u T. ve společnosti jako spolupachatelé a ve vzájemném dorozumnění Josefu V-ovi, přísežnému polnímu hajnému, tedy osobě v § 68 tr. zák. jmenované, při svém zjištění a zadržení, tedy u výkonu jeho služby v úmyslu, by výkon ten byl zmařen skutečným násilným vztažením ruky zprotivili, a při téže příležitosti při společném zlém nakládání s Janem V-em, vztáhnuvše na něho ruku, těžké ublížení na těle spojené s nezpůsobilostí k povolání po dobu aspoň 20 dnů mu přivodili, při čemž nelze dokázat, kdo mu těžce ublížil, — čímž prý spáchali zločiny veřejného násilí podle § 81 a zločin těžkého uškození na těle podle § 157 tr. zák.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvod zmatku č. 11 § 281 tr. ř. co do výroku o trestu u obžalovaných Jana K-e, Václava K-e, Josefa M-a a Antonína S-ského. Má za to, že u těchto obžalovaných vykročil soud z moci trestní a zavinil zmatečnost rozsudku podle č. 11 tím, že jim uložil napadeným rozsudkem za zločin zločinného poškození cizího majetku a krádeže (u všech), u Jana K-e a Václava K-e také za přestupek zbrojního patentu, další trest těžkého žaláře 1 roku, 2 měsíců, 5 měsíců a 10 měsíců, ačkoliv jim prý neměl uložit další trest doplňující vzhledem k předcházejícímu rozsudku soudu porotního v Kutné Hoře ze dne 4. května 1932. Tímto rozsudkem byli odsouzeni všichni čtyři obžalovaní a to Václav K. pro zločin zabití a nedokonané krádeže podle § 142 tr. zák. se zřetelem na §§ 34 a 35 tr. zák. k těžkému žaláři na 7 let; Jan K., Josef M. a Antonín S. pro spoluvínu na zločinu zabití a nedokonané krádeže podle § 142 tr. zák. se zřetelem na §§ 34 tr. zák. a 265 tr. ř. do těžkého žaláře na 5 let; a usnesením radní komory byly podle § 57 tr. ř. vyloučeny k samostatnému projednání ony trestné činy, pro které byli tito čtyři obžalovaní napadeným rozsudkem krajského soudu odsouzeni.

Zmateční stížnost vychází ze správného právního názoru, že soud vyměřující podle § 265 tr. ř. trest doplňkový, musí použít na souzený skutek výhradně trestní sazby, která je zákonem stanovena na tento skutek. To plyne z ustanovení § 32 tr. zák., že trest nesmí být vyměřen ani ostřeji ani mírněji než jak zákon předpisuje podle zjištěné povahy činu pachatele, a nasvědčuje tomu i předpis § 260 č. 1 tr. ř., že rozsudek musí označit skutek, jímž se obžalovaný uznává vinným i se všemi okolnostmi podmiňujícími určitou trestní sazbu. Ustanovení § 265 tr. ř. je dáno ve prospěch pachatele a zabezpečuje mu, že ho z nešetření zásady § 57 tr. ř. nestihnou tresty, jichž součet by ho nemohl stihnouti při šetření onoho ustanovení, avšak neodnímá mu výhody plynoucí z § 32 tr. zák., byť jen proto, že předpisu § 57 tr. ř. nebylo nebo nemohlo být šetřeno (srov. rozh. č. 3180).

Vytýká však neprávem, že nalézací soud této zásady nedbal, ježto prý doplňkovými tresty překročil nejvyšší trestní sazbu 5 let, stanovenou na nově souzené skutky v §§ 178 (179), 180 tr. zák.; tím prý se octl v sazbě 5—10 let, která je vyhrazena soudům porotním; zmateční stížnost má za to, že krajský soud »trest vyšší než 5 let nemůže vyměřiti za žádných okolností ani při započtení dřívějšího trestu uloženého soudem porotním«. Zmateční stížnost zaměňuje tu dvě různé věci: určení trestní sazby, již má být použito pozdějším rozsudkem na nově souzené skutky (podle § 32 tr. zák.), a omezení při výměře doplňkového trestu, stanovené v § 265 tr. ř. Nesporno je, že jde v souzené věci o případ § 265 tr. ř., že trestní sazbou dopadající podle § 32 tr. zák. na činy, jimiž byli obžalovaní uznáni vinnými v pozdějším (napadeném) rozsudku je těžký žalář od 1—5 let (podle §§ 178, (179), 180 tr. zák.) a že trestní sazba dopadající na souhrn skutků dříve i nyní souzených je 5—10 let podle § 142 tr. zák., že tedy nejvyšším trestem určeným v zákoně na skutek přísněji trestný je 10 let (§ 142 tr. zák.). Soud nalézací jednal

v mezích svého trestního oprávnění, vyměřiv doplňkový trest podle trestní sazby na nové činy dopadající, totiž od 6 měsíců do 5 let, pokud se týče od 1—5 let podle §§ 178, 179, 180 tr. zák., na něž se při výměře trestu výslovně odvolává, a doplňkové tresty (1 rok, 2 měs., 5, 10 měs.) v žádném případě nepřekročí nejvyšší trest stanovený v zákoně na skutek přísněji trestný (10 let — § 142 tr. zák.).

Zmateční stížnost vychází z mylného předpokladu, že soud vyměřil doplňkový trest v sazbě 5—10 let, čehož však není: ve skutečnosti doplnil svým rozsudkem, znějícím na lehčí činy trest uložený dřívějším rozsudkem porotního soudu pro těžší trestné činy na míru předpokládatelnou pro případ současné výměry trestu. Názor stížnosti, že nalézací soud nemůže za žádných okolností vyměřiti trest, který by připočtením k dřívějšímu trestu dal součet přes 5 let — je neudržitelný; vedl by k nemožnému důsledku, že by v případech, kde předcházel rozsudek porotního soudu s trestem 5letého nebo vyššího žaláře, soud nalézací nesměl uložit žádný trest doplňkový, i kdyby šlo o sebe těžší trestné činy ohrožené trestem od 1 do 5 let. Bylo proto zmateční stížnost zamítnouti.

Zmateční stížnosti obžalovaných Josefa Š-a a Aloisa Š-y namítají proti odsouzení pro zločiny podle §§ 81 a 157 tr. zák. že prvý soud nesprávně posoudil otázku promlčení obou zločinů a tím zavinil zmatečnost podle č. 9 b) § 281 tr. ř. Tento zmatek je sice dán, arci z jiných než zmateční stížností obžalovaných uplatňovaných důvodů, k němuž však podle § 290 tr. ř. jest přihlížeti z povinnosti úřední. Především nemůže být pochybností o tom, že podle zjištěného stavu věci nejde vůbec o souběh zločinu podle § 81 se zločinem podle § 157 tr. zák., nýbrž o zločin podle § 81, kvalifikovaný podle § 82/2 tr. zák. Odpor spočíval právě v oné činnosti, kterou soud podřaduje § 157 tr. zák. Když pak z této násilné činnosti vzniklo těžké poškození rázu v § 152 tr. zák. uvedeného, spadá celá činnost pod § 81 tr. zák. a § 82 vyšší sazba tr. zák.; jde tedy o jeden a týž čin, totiž o zločin podle § 81 tr. zák., kvalifikovaný podle § 82/2 tr. zák. a je pochybeno, když nalézací soud onu jednotnou činnost rozčlenil v jednotlivé součástky a tyto kvalifikoval jako samostatné zločiny (rozhod. vid. nejv. soudu č. 1303 a 3199 citov. u § 34 tr. zák. Manz. vydání). Jde-li však podle toho, co uvedeno, jen o zločin podle § 81 tr. zák., vztahuje se naň amnestie Národního výboru ze dne 5. listopadu 1918, č. 28 sb. z. a n. a bylo proto podle §§ 1 a 2 tohoto nařízení z moci úřední — vzhledem k § 290 tr. ř. — odsuzující výrok pro zločiny podle §§ 81 a 157 tr. zák. (správně podle §§ 81 a 82/2 tr. zák.) ohledně obžalovaných Josefa Š-a a Aloisa Š-y zrušiti, obžalovaného Š-u úplně zprostiti a obžalovanému Š-ovi pro zbývající přestupek podle § 460 tr. zák. uložit nový trest.

Čís. 4925.

Jde-li o tiskopis, jehož rozšiřování bylo soudním nálezem zakázáno, poněvadž v některých místech shledána skutková podstata trestných činů, jest nalézací soud — zprošťuje rozšiřovatele z obžaloby pro tyto trestné činy, poněvadž nedospěl ku přesvědčení, že závadný obsah znal — povinen (§ 262 tr. ř.) zabývat se otázkou, nejde-li aspoň o skutkovou

podstatu přečinu čl. III č. 3—5 zák. čís. 142/1868 v ideálním souběhu s přečinem § 24 tisk. zák.

(Rozh. ze dne 20. února 1934, Zm I 116/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 31. října 1932, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin podle § 15 čís. 3 a přečiny podle § 15 čís. 2 a § 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek v části zprošťující obžalovaného z obžaloby pro zločin podle § 15 čís. 3 a přečiny podle § 15 čís. 2 a § 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky, jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a věc vrátil témuž soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Podle skutkového předpokladu nalézacího soudu předal obžalovaný v květnu 1931 15 brožurek s nadpisem »Verhindert den drohenden Krieg« Jindřichu G-ovi s příkazem, aby je rozprodal. Soud uznal obžalovaného proto — a pro rozdávání dvou jiných tiskopisů (letáků) mimo místnost řádně k tomu ustanovenou — vinným přestupkem podle § 23 zákona o tisku čís. 6/1863 ř. zák., zprostil ho však z obžaloby pro zločin podle § 15 čís. 3 a přečin podle §§ 15 čís. 2 a 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky čís. 50/1923, poněvadž nedospěl ku přesvědčení, že obžalovaný závadný obsah brožurky znal. Právem napadá zmateční stížnost státního zastupitelství tento osvobozující výrok z důvodu, že se soud nezabýval vůbec otázkou, nezakládá-li jednání obžalovaného alespoň skutkovou povahu přečinu podle čl. III čís. 3 až 5 odst. 2 zákona čís. 142/1868 (ve znění § 42 zák. čís. 50/1923) a v ideálním souběhu s tím přečinu podle § 24 zákona o tisku (rozhodnutí víd. sb. 2243 a 2616; Liszt, Lehrbuch des oesterr. Pressrechtes, 1878, str. 332 a 336), ač šlo o tiskopis, jehož rozšiřování bylo nálezem krajského trestního jako tiskového soudu v Praze ze dne 25. června 1929 zakázáno, poněvadž v určitých místech shledána skutková podstata naznačených trestných činů. Nalézací soud zřejmě porušil tím svoji povinnost plynoucí z ustanovení § 262 tr. ř. a zatížil rozsudek zmatkem — ne sice, jak stížnost se domnívá, podle čís. 7, ale podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Bylo proto rozsudek v napadené části, jakož i ve výroku o trestu a výrocích souvisejících zrušiti jako zmatečný. Zrušovacímu soudu nelze však ještě ve věci samé rozhodnouti, poněvadž jen skutkově zjišťovací činností, vyhrazenou soudu nalézacímu, lze vyřešiti otázku, jednal-li obžalovaný nedbale, jakž vyžaduje podstata čl. III zákona čís. 142/1868 a ovšem i — při nejmenším — § 24, I. příp. zák. o tisku čís. 6/1863 (rozh. nejv. s. čís. 2257).

Čís. 4926.

Zákon neomezuje výrok o ztrátě čestných práv občanských (§ 32 zák. čís. 50/1923) na zdejší státní příslušníky; jde proto o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., nevyslovena-li ztráta oněch práv z důvodu, že obžalovaný je cizím státním příslušníkem, ač uznáno, že zločin (podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.) spáchal z pohnutek nízkých a nečestných. Jde o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., zaměnil-li nalézací soud peněžitý trest, který mínil uložiti podle § 29 zák. čís. 50/1923 kumulativně s trestem žaláře, ihned, použiv § 260 a) tr. zák., v trest na svobodě.

(Rozh. ze dne 20. února 1934, Zm II 440/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 8. září 1933, pokud jím nebyla u obžalované, odsouzené pro zločin výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., vyslovena podle § 32 téhož zákona ztráta čestných práv občanských, — zrušil napadený rozsudkový výrok, uznal, že obžalovaná pozbývá čestných práv občanských; dobu trvání tohoto vedlejšího trestu, pokud není ustanovena v zákoně, stanovil na tři roky. Zároveň zrušil podle § 290 tr. ř. výrok, že se obžalovaná vedle trestu žaláře v trvání 5 měsíců, zostřeného postem čtrnáctidenně, odsuzuje podle § 29 zák. na ochr. rep. s použitím § 260 a) tr. zák. k dalšímu trestu žaláře v trvání 20 dnů, a uznal právem, že se obžalované podle § 29 zák. na ochr. rep. ukládá peněžitý trest 1.000 Kč (tisíc Kč), na jehož místo v případě nedobytnosti nastupuje trest žaláře v trvání 20 dnů.

D ů v o d y:

Nalézací soud odsoudil obžalovanou pro zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. za použití § 54 tr. zák. do žaláře na 5 měsíců, zostřeného postem 14 denně, uznal, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných, nevyslovil však ztrátu čestných práv občanských podle § 32 zák. na ochr. rep. odůvodňuje to tím, že obžalovaná — jež je státní příslušnicí rakouskou, nemajíc čl. státního občanství, nepožívá čestných práv občanských.

Tento výrok právem napadá zmateční stížnost státního zastupitelství důvodem čís. 11 § 281 tr. ř. V 2. odst. § 32 zák. na ochr. rep. je blíže uvedeno, co ztráta čestných práv občanských znamená, a z toho je jasné patrné, že zákon nemínil výrok o ztrátě čestných práv občanských omeziti na státní příslušníky republiky Československé. Tak mluví zákon o ztrátě vyznamenání, řádů a čestných odznaků, jež nejen že mohou býti udělovány příslušníkům cizích států (§ 2 odst. 2 a § 4 zák. ze dne 10. dubna 1920, čís. 243 sb. z. a n.), nýbrž dokonce z části jsou jim vyhrazeny (vlád. nař. ze dne 7. prosince 1922, čís. 362 sb. z. a n.). I akademické hodnosti mohou zde získati cizí státní příslušníci, ba mohou býti i připuštěni k povoláním, pro něž taková hodnost je podmínkou (§§ 2, 4, 5 a 6 zák. ze dne 28. června 1929, čís. 114 o výkonu lékařské

praxe). Zajisté nelze též zásadně vyloučiti, že i cizí státní příslušník by mohl požívatí plat z milosti nebo nějaký jiný plat z peněz veřejných. Stížnost poukazuje dále právem i k tomu, že nejde jen o ztrátu práv již nabytých, nýbrž i o ztrátu způsobilosti k jich nabytí, jež může trvati ohledně některých práv až 10 let, ve kteréžto době by odsouzený mohl nabytí zdejšího státního občanství, takže i s tohoto hlediska jeví se omezení dotyčného ustanovení na zdejší státní příslušníky mylné, an zákon sám tu rozdíl nečiní. Ježto nalézací soud uznal, že obžalovaná spáchala čin z pohnutek nízkých a nečestných, vykročil zřejmě ze své moci trestní, když při velicím znění § 32 zák. na ochr. rep. neuznal u obžalované na ztrátu čestných práv občanských. Bylo tedy zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti a rozsudek v tomto směru doplniti.

Nalézací soud vykročil však dále ze své trestní moci i potud, že trest peněžitý, jež mýnil obžalované uložití podle § 29 zák. na ochr. rep. kumulativně s trestem žaláře, zaměnil ihned použitím § 260 a) tr. zák. v trest na svobodě. Postup tento je zřejmě nezákonný, odporující ustanovení § 33 tr. zák., ježto trestní zákon v předpisech o trestání zločinů nezná ustanovení obdobného § 260 a) tr. zák., které připouští záměnu peněžitého trestu jako výjimku ze zásady § 259 tr. zák. jen při vyměňování trestu pro přečin nebo přestupek. K této vadě rozsudku jest podle § 290 tr. ř. přihlížeti z moci úřední, poněvadž obsahuje nesprávné použití zákona v patrný neprospěch obžalované (čís. 11 § 281 tr. ř.), jež podle zákona bude si musiti odpykati náhradní trest na svobodě za případný kumulativní trest peněžitý jen, nesežene-li peníze na úhradu trestu a nebude-li lze příslušnou částku na ní vymoci, což předem nelze naprosto vyloučiti. Bylo proto příslušný výrok rozsudku zrušiti a uznati právem, jak se stalo, ježto zjištěná činnost obžalované, totiž podněcování ke zločinům vojenským, tedy ke zločinům zvláště nebezpečným, vyžaduje, by účinnost trestu byla náležitě zvýšena.

Čís. 4927.

Svojevolné pozmenenie obsahu duplikátu nákladného listu, vydaného železnicou, je zločinom padelania verejnej listiny podľa § 391 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 20. februára 1934, Zm IV 478/33.)

Na j v y š š í s ú d preskúmal trestnú vec proti V. E. obžalovanému zo zločinov falšovania súkromých listín, a na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného vyniesol tento r o z s u d o k: Zmätočná sťažnosť sa zamietá. Z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 1 b) § 385 tr. p. z úradnej moci zrušujú sa rozsudky oboch súdov nižších stolíc, nakoľko čin obžalovaného bol kvalifikovaný zločinom padelania súkromnej listiny podľa §§ 401 a 403 bod 3 tr. zák. — a tento čin sa kvalifikuje zločinom falšovania verejnej listiny podľa § 391 tr. zák.

Z d ō v o d o v:

Proti rozsudku vrchného súdu podal obžalovaný zmätočnú sťažnosť — zrejme v smysle bodu 1 a) § 385 tr. p. — z toho dôvodu, že jeho čin nie je trestný, lebo z neho nenastala ani nemohla nastať nijaká právna ujma. Podľa zistených skutočností obžalovaný podal dňa 19. októbra 1928 1 vagon hlávkovej kapusty u staničného úradu československých štátnych železníc v B. do O. V nákladnom liste a v jeho duplikáte pri podaní tovaru bol označený ako odosielateľ a príjemca sám obžalovaný. Tovar bol však určený pre J. S. z H., ktorý mal akreditív u Úvernej banky v Č. Podmienka toho, aby hodnota odoslaného tovaru mohla byť z akreditívu obžalovanému vyplatená, bola, aby bol predložený banke duplikát nákladného listu znejúceho na meno J. S. ako adresáta. Obžalovaný žiadal síce od menovaného, aby svoj akreditív u banky pozmenil v tom smysle, aby aj nákladné listy znejúce na meno obžalovaného boli bankou honorované. Avšak ešte pred tým, než by bol J. S. vyhovel tejto žiadosti, obžalovaný bez povolenia železničnej správy a J. S. pozmenil obsah železnicou vydaného duplikátu nákladného listu tým spôsobom, že svoje meno vyradil a napísal na jeho miesto meno J. S., a potom 25. októbra 1928 predložil duplikát Úvernej banke v Č.; bankou bolo obžalovanému vyplatené na základe falšovaného duplikátu 6.162 Kč 50 h na farchu účtu J. S., — ktorý tým, ako sám udáva, neutrpel materiálnej škody. Obžalovaný ešte pred odovzdaním duplikátu banke oznámil v dopise zo dňa 20. októbra 1928 S-ovi, že duplikát korigoval, a v dopise zo dňa 25. decembra 1928 mu sdělil, že tak učinil preto, že mal obavy, že pri prevzatí tovaru budú mu eventuálne robené bezzákladné námietky alebo iné ťažkosti, a že by tak mohol snáď prísť aj o svoje peniaze.

Súdy nižších stolíc kvalifikovali čin obžalovaného, že samovoľne korigoval duplikát nákladného listu a použil ho ku vyzdvihnutiu peňazí, zločinom padelania súkromnej listiny podľa §§ 401 a 403 č. 3 tr. zák., lebo považovali duplikát nákladného listu za súkromnú listinu. Tento názor súdov nižších stolíc je však mylný. Podľa stálej praxi najvyššieho súdu listina vydaná štátnym železničným úradníkom v jeho úradnej pôsobnosti o zasielateľskom obchode, uzavretom štátnymi železnicami, je verejnou listinou. Takou listinou je tedy aj duplikát nákladného listu vyhotovený železničnou výpravňou zbožia v smysle § 5 čl. 53 železničného prepravného poriadku, vydaného vládny nariadením zo dňa 17. júla 1928 č. 144 Sb. z. a n., — lebo týmto duplikátom železničný úrad potvrdzuje prijatie tovaru a deň, ktorého bol prijatý ku preprave. Podľa toho obžalovaný falšoval podstatnú časť verejnej listiny, lebo podľa § 1 čl. 48 citovaného prepr. poriadku označenie mena príjemcovho je podstatná časť obsahu nákladného listu — tedy aj jeho duplikátu. Ponevadž zo zisteného skutkového stavu neplynie, že by bol chcel obžalovaný zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený majetkový zisk, alebo, že by bol chcel niekoho na majetku poškodiť, môže byť kvalifikovaný čin obžalovaného len podľa § 391 tr. zák. zločinom falšovania verejnej listiny. Ku skutkovej podstate tohoto trestného činu patrí, aby z neho vzišla alebo mohla vziť niekomu právna ujma a aby

Důvody:

Veřejný obžalobce napadá rozsudek prvního soudu zmateční stížností, již uplatňuje jednak formální důvody zmatečnosti podle § 281 č. 4 a 5 tr. ř., jednak hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281 č. 10 tr. ř. Všechny tyto důvody zmatečnosti směřují proti osvobozující části napadeného rozsudku. Pokud jde o cit. hmotněprávní důvod zmatečnosti, vytýká veřejný obžalobce napadenému rozsudku, že po subjektivní i objektivní stránce nesprávně posoudil čin obžalovaného, neshledav v něm i skutkovou podstatu zločinu podle § 87 tr. zák. z toho důvodu, že čin nebyl spáchán za zvláště nebezpečných okolností a poněvadž prý si obžalovaný nebyl vědom, že způsobuje některé z nebezpečí v § 85 b) tr. zák. uvedených. Zmateční stížností veřejného obžalobce nelze odepřítí oprávnění.

K objektivní skutkové podstatě zločinu veřejného násilí podle § 87 tr. zák. — jak správně veřejný obžalobce zdůrazňuje — se nevyžaduje, by byl čin spáchán za zvláště nebezpečných okolností. Stačí, bylo-li činem pachatelovým nebezpečí ve smyslu § 87 tr. zák. vůbec přivoděno. Byly-li tu však už v době činu okolnosti nebezpečné, stačí zvýšení nebezpečí, jež tu již bylo. Skutkovou podstatu zločinu veřejného násilí podle § 87 tr. zák. po objektivní stránce vyloučil první soud pro nedostatek okolností zvláště nebezpečných, jež prý tu nebyly proto, že četnictvo mělo teprve rozkaz k použití obušků proti demonstrantům a vzdálenější možnost použití vojenských zbraní při případném dalším postupu demonstrací prý nestačí k opodstatnění pojmu obzvláště nebezpečných okolností. Když tedy první soud pouze z toho důvodu, že do doby činu obžalovaného nepovažoval situaci (v níž se obžalovaný činu dopustil) za nebezpečnou pro život, zdraví nebo bezpečnost lidí, neshledal ve zjištěném činu objektivní skutkovou podstatu zločinu podle § 87 tr. zák., pak hleděl po právní stránce na věc mylně. Mělť v tom případě ve smyslu uvedené už zásady uvažovati i o tom, zda obžalovaný svým činem, hlavně výkřiky »Vzhůru na ně, neustupujte, nebojte se jich, pomstíme Duchcov«, nevytvořil situaci nebezpečnou pro tělesnou neporušenost lidí. Opomenul-li o tom nalézací soud uvažovati a neučinil-li proto příslušných skutkových zjištění, by i v tomto směru mohl učiniti správný právní závěr, trpí jeho rozsudek hmotněprávním zmatkem podle § 281 č. 9 a) tr. ř., nikoliv podle § 281 č. 10 tr. ř., jak mylně má za to stěžovatel. Zločin podle § 87 tr. zák. (ohrožený těžším trestem než činy, jimiž byl obžalovaný uznán vinným), sbíhá se totiž s těmito činy — zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. a přečiny shluknutí podle §§ 279 a 283 tr. zák., s přestupkem urážky veřejného úředníka podle § 312 tr. zák. —, reálně, neboť ustanovení § 87 tr. z. chrání zcela jiné právní statky než právě citovaná ustanovení. Pro úvahu, zda obžalovaný svým činem přivodil nebezpečí ve smyslu § 87 tr. zák., jsou důležitá (kromě nahoře uvedených výroků) nejen zjištění rozsudku nalézacího soudu, že šlo o demonstraci, za níž proti demonstrantům zakročovalo četnictvo i vojsko, že demonstranti neuposlechli výzev k rozchodu, že sváděli vojny, by pušky odevzdali demonstrantům a k nim se přidali, nýbrž i nálada a mentalita shluknutého davu, jeho po-

čet a reakce jeho na počínání obžalovaného, kteréžto další okolnosti nalézací soud nezjistil, zřejmě proto, že to vzhledem ke svému právnímu názoru na věc nepovažoval za nutné. Ale jen po zjištění i těchto dalších skutečností bude lze učiniti závěr, zda činem obžalovaného, zvláště jeho výkřiky »Vzhůru na ně, neustupujte, nebojte se jich, pomstíme Duchcov«, nevznikla možnost rozpoutání vášni u shluknutého davu a útoku téhož na zakročující četnictvo a vojsko, tedy ohrožení života, zdraví a bezpečnosti, jednak zakročujících četníků a vojinů, jednak i demonstrantů. Takovéto ohrožení stačí úplně k naplnění pojmu nebezpečí ve smyslu § 87 tr. zák. Měl-li nalézací soud na mysli, že nebezpečí pro tělesnou neporušenost ohrožených mohlo spočívatí jedně v případném použití vojenských zbraní, hleděl na věc nesprávně, neboť nebezpečím podle § 87 tr. zák. v tomto případě mohlo býti i ohrožení života, zdraví nebo bezpečnosti členů četnictva a vojska se strany demonstrantů, kdyby byli činem obžalovaného poštváni a odhodláni k útoku na četnictvo a vojsko.

Nesprávně posoudil nalézací soud i subjektivní stránku činu. K jejímu naplnění stačí t. zv. dolus ohrožovací, t. j. vědomí pachatelovo, že svou činností nebezpečí (jak nahoře bylo uvedeno) způsobuje. V tomto směru ale nalézací soud — vzhledem k nesprávnému názoru na věc po stránce objektivní — uvažoval pouze o tom, zda si byl obžalovaný vědom možnosti použití vojenských zbraní, nikoliv i o tom, zda si byl vědom toho, že svým vylíčeným jednáním způsobil nahoře popsané ohrožení tělesné neporušenosti v první řadě členů četnictva a vojska zakročujících, v další řadě demonstrantů. Okolnost, že obžalovaný neslyšel upozornění orgánů veřejné správy o možnosti použití vojenských zbraní, nevylučuje nutné vědomí obžalovaného, že svou činností způsobuje nebezpečí podle § 87 tr. zák. Aby o vědomí obžalovaného v tomto směru mohlo býti bezpečně rozhodnuto, je potřebné zjištění skutečností nutných k závěru, zda je v činu obžalovaného dána objektivní skutková podstata zločinu podle § 87 tr. zák. Vytýká proto i v tomto směru veřejný obžalobce důvodně hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281 č. 9 a) tr. ř.

Čís. 4930.

Pachatel odpovídá za výsledek, který způsobil, vykročiv při odvrácení protiprávního útoku z mezí nutné obrany, z důvodu nedbalosti podle § 335 (431) zák. tr. i, mohl-li — třebaže to nepoznal a si neuvědomil — v duševním stavu, který v něm byl vyvolán útokem, poznati a si uvědomiti, že jeho jednání nebylo k odvrácení útoku nutné, buď že za tím účelem vůbec nebylo třeba skutku ohrožujícího právní statky života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, nebo že nebylo třeba ohrožení jich v té míře, ve které skutečně byly ohroženy a po případě poškozeny.

Jsou-li v napadeném rozsudku dostatečná skutková zjištění, z nichž lze učiniti právní závěr ve směru nevědomé nedbalosti obžalovaného, může zrušovací soud sám — ježto jde o posouzení nedbalosti jakožto

právní složky přečinu § 335 tr. zák. — tuto otázku posouditi a věc rozhodnouti, a není třeba věc vraceti k novému rozsouzení soudu první stolice (§ 288 čís. 3 prvá věta tr. ř.).

(Rozh. ze dne 21. února 1934, Zm II 344/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 14. července 1933, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro přečin § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 335 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje jen důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Bezpředmětny jsou arci vývody stížnosti, pokud dokazují, že podřadění skutku, jímž bylo byt jen z poděšení, z leknutí nebo ze strachu vykročeno z mezí nutné obrany, pod ustanovení § 335 (431) tr. zák. není ustanovením § 2 g) tr. zák. vyloučeno, nýbrž docela připuštěno a že podnapilost — rozuměj sama o sobě — neruší odpovědnost pachatele ani s hlediska ustanovení, které tresce úmyslné způsobení výsledku nastavšího vykročením z nutné obrany jako zločin, tím méně s hlediska podpůrného ustanovení § 335 (431) tr. zák. Neboť jiným názorem nefidí se ani napadený rozsudek, jenž nezprošťuje obžalovaného, jak nesprávně předpokládá stížnost, z obžaloby pro přečin § 335 tr. zák. jen a již proto, že příčinami vykročení z mezí nutné obrany byly poděšení a podnapilost obžalovaného, nýbrž proto, že si obžalovaný následkem své podnapilosti a svého poděšení neuvědomil, že překročuje nutnou mez toho, co bylo potřebné k odvrácení protiprávního útoku osoby, proti níž vystřelil úmyslně, by útok zmařil; v poukazu na podnapilost pak má zřejmě rozsudek na zřeteli jen, že podnapilostí bývá i byl sesílen účinek vyděšení na schopnost správného rozpoznání, čeho je k odvrácení útoku nutně zapotřebí.

Stížnost důvodně namítá, že soud nevzal v rozsudku zřetel k tomu, zda obžalovaný, na nějž bylo útočeno, nemohl, i když na jeho duševní stav účinkovalo poděšení, poznati, že k odvrácení útoku nebylo zapotřebí obranných činů, jaké předsevzal a jimiž v souzeném případě byl vystřel obžalovaného ze smrtící zbraně proti G-ovi, který přivodil G-ovu smrt. Podle poslední věty § 2 g) tr. zák. lze trestati vykročení z nutné obrany, k němuž došlo z poděšení, strachu nebo leknutí podle okolností jako trestný čin z nedbalosti podle ustanovení §§ 335, 431 tr. zák. Nedbale jedná však podle § 335 (431) tr. zák. pachatel nejen, když poznal a uvědomil si, že jeho jednání (opomenutí) je způsobilé přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí (nedbalost vědomá), nýbrž i když tento směr svého jednání (opomenutí) sice nepoznal a sobě neuvědomil, avšak při náležitě pozornosti a opatrnosti — ovšem pokud mu byla podle jeho duševního stavu v době sou-

zeného jednání (opomenutí) možná (srovnej nález čís. 4303 sb. n. s.) — z pramenů v § 335 tr. zák. naznačených poznati a sobě uvědomiti mohl (nedbalost nevědomá). Ježto se pak v případech vykročení z mezí nutné obrany vztahuje známka nedbalosti na poměr skutku, jímž bylo z obrany vykročeno, k rozsahu nutné obrany (srovnej nálezy čís. 3482, 3675 sb. n. s.) odpovídá pachatel za výsledek, který způsobil, vykročiv při odvrácení protiprávního útoku z mezí nutné obrany, z důvodu nedbalosti podle § 335 (431) tr. zák. i, mohl-li — třebaže to nepoznal a sobě neuvědomil — v duševním stavu, který v něm byl vyvolán útokem, poznati a si uvědomiti, že jeho jednání nebylo k odvrácení útoku nutné, buď že za tím účelem vůbec nebylo třeba skutku ohrožujícího právní statky života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, nebo že nebylo třeba ohrožení jich v té míře, ve které skutečně byly ohroženy a po případě poškozeny (srovnej nálezy čís. 3482, 3675 sb. n. s.). Rozsudek popírá výrokem nahore v druhém odstavci opakovaným toliko vědomí obžalovaného o nadměrnosti obrany, aniž uvažuje vůbec o tom, zda obžalovaný nemohl či mohl seznati, že není k odvrácení útoku G-ova zapotřebí skutku obžalovaným za tím účelem předsevzatého, rány vedené přímo proti tělu útočnicka, jenž jí byl zasažen a usmrčen. Zprostil-li tudíž rozsudek obžalovaného, ačkoliv popřel jen vědomou nedbalost, nikoliv i nedbalost nevědomou, je výrok ten výsledkem neúplného a proto nesprávného použití zákona. Z tohoto důvodu je zmateční stížnost oprávněna; bylo jí proto vyhověti a napadený rozsudek zrušiti.

V napadeném rozsudku jsou dostatečná skutková zjištění, z nichž lze učiniti právní závěr ve směru rozsudkem pominutém, t. j. ve směru nevědomé nedbalosti obžalovaného, takže nejvyšší soud jako soud zrušovací může sám — ježto jde o posouzení nedbalosti jakožto právní složky přečinu podle § 335 tr. zák. — tuto otázku posouditi a věc rozhodnouti, a není třeba věc vraceti k novému rozsouzení soudu první stolice (§ 288 č. 3 prvá věta tr. ř.).

Je zjištěno, že chvíli před tím, nežli obžalovaný použil proti G-ovi smrtelné zbraně, strhla se mezi obžalovaným a jeho přítelem B-em na jedné straně a mezi G-em a K-em na straně druhé rvačka, při níž byl B. pobit, že však rvačka ta byla přerušena a že obžalovaný i B., odtrhnuvše se od G-a a K-a, odcházeli rychlým krokem s místa rvačky, takže v této době jejich ohrožení, třebaž byli G-em a K-em následováni, nebylo již té intensity a bezprostřednosti, jako bylo před tím v púťce, při níž obžalovaný zbraně ke své obraně pokud se týče k obraně B-ově nepoužil; ba není ani zjištěno, že při rvačce použitím střelné zbraně alespoň jen hrozil. Dále je zjištěno, že obžalovaný vystřelil proti G-ovi, když byl strčil B-e za sebe, jako by ho chtěl krýtí svým tělem, při čemž pronesl výrok, že ručí za B-ův život; poněvadž pak vystřelil na G-e, když byl od něho vzdálen asi pět kroků, a to v okamžiku, když G. se obracel, takže byl střelou zasažen do zad, lze z této situace souditi zcela bezpečně, že již předchozí jednání obžalovaného bylo G-ovi dostatečným odstrašením a že okamžité střelení ze smrtící zbraně přímo proti G-ovi bylo naprosto ukvapené. Okolnosti ty jasně nasvědčují tomu, že obžalovaný si z vylíčeného sledu událostí mohl a měl uvědomiti, že ohrožení tělesné bezpečnosti jeho, pokud se týče B-e, se strany pronásledujícího

G-e a K-a není tak bezprostřední, a jiným způsobem než střelbou na G-e neodvratitelně, neboť z toho, že se G. obracel již při tom, když obžalovaný zaujal vyličenou obrannou pozici, mohl a měl obžalovaný usouditi, že k odvrácení útoku není třeba toho obranného prostředku, kterého použil. Že si mohl a měl uvědomiti podle přirozených a každému snadno poznatelných následků, že výstřelem proti střední části těla člověka z browningu na vzdálenost asi pěti kroků ohrožuje bezpečnost života G-ova, o tom nelze pochybovati; v rozsudku soudu prvního není zjištěno a také výsledky průvodního řízení nevyšlo najevo nic, co by nasvědčovalo tomu, že přestrašení nebo podnapilost obžalovaného v době činu vylučovala možnost takové úvahy obžalovaného a možnost postřehu, že k uniknutí před pronásledovateli, pokud se týče k jejich zstrašení stačí aspoň předběžné použití zbraně méně nebezpečným způsobem, na příklad výstřelem do vzduchu, nebo stranou do země. Že obžalovaný takové úvahy schopen byl, tomu nasvědčuje zjištění, že bezprostředně před smrtícím výstřelem strčil B-e za sebe, jako by ho chtěl krýtí svým tělem, při čemž pronesl výrok, že ručí za B-ův život. Obžalovaný mohl postřít si uvědomiti, že toho způsobu obrany, kterého použil, není třeba, že tím vybočuje z nutné obrany a že nad potřebu ohrožuje nanejvýš nebezpečně bezpečnost života G-ova.

Čís. 4931.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 493 tr. zák. se nevyžaduje, by celý náklad zhotovených tiskopisů byl rozeslán najednou; závadná činnost původce s hlediska § 493 tr. zák. zračí se i v tom, byl-li před všeobecným vydáním tiskopisu odeslán napřed snad i jediný výtisk anebo byly-li tiskopisy v menším nebo větším počtu postupně rozesílány třetím osobám.

(Rozh. ze dne 26. února 1934, Zm I 374/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých obžalobců do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu kmetského ze dne 4. dubna 1932, jímž se nalézací soud prohlásil nepřislušným k projednání trestní věci soukromých obžalobců proti obžalovanému pro přečin proti bezpečnosti cti, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y :

Napadeným rozsudkem prohlásil se kmetský soud nepřislušným ku projednání trestní věci soukromých obžalobců proti Václavu N-ovi, obžalovanému z přečinu proti bezpečnosti cti. Podle nenapadeného zjištění rozsudku obžaloba zněla, že Václav N. v srpnu 1931 sepsal, dal rozmnožiti a rozšiřoval leták pod názvem »Balada veršovaná a složená...«. Dále zjistil kmetský soud, že obžalovaný doznal, že tento leták psal, dal rozmnožiti a rozšiřoval v roce 1930 a, že od té doby leták ani nerozmno-

žoval ani nerozšiřoval, zejména ne v měsíci srpnu 1931. Ježto pak tvrzení obžaloby, že obžalovaný v srpnu 1931 leták sepsal, nepokusili se soukromí obžalobci ani prokázati, nepokládal kmetský soud obhase jobu obžalovaného, že leták sepsal v roce 1930, za vyvrácenou a proto ji v tomto směru uvěřil. Dále zjistil kmetský soud, že obžaloba uvádí dva případy rozšiřování letáku v roce 1931; a) že v srpnu neb září 1931 našel Michal K. ve své schránce (na dopisy) zmíněný leták; b) že v téže době soukromá obžalobkyně Klára H-ová obdržela tento leták poštou v otevřené obálce. Pokud jde o případ pod a), zjistil soud, že soukromí obžalobci při hlavním přelíčení dne 4. dubna 1932 nenabídlí důkaz o nalezení letáku ve schránce Michalem K-ou a že v důsledku toho je zproštěn povinnosti zabývat se tímto případem. Tato zjištění nebyla zmateční stížností napadena ani po stránce formální ani po stránce dověcné. Kmetský soud zkoumal pak, jakého deliktu by se obžalovaný dopustil v případě pod b), kdyby se prokázalo, že on zaslal leták v otevřené obálce soukromé obžalobkyni Kláře H-ové (soukromí obžalobci tvrdí, že adresa je psána na obálce rukou obžalovaného, což však obžalovaný popírá). Soud dospěl k názoru, že trestná činnost obžalovaného v roce 1930, jak byla shora zjištěna, je podle ustanovení §§ 531 a 532 tr. zák. po případě podle § 40 tisk. zákona objektivně promlčena, ježto trestní oznámení bylo podáno až dne 14. září 1931. Pokud pak jde o zaslání letáku poštou soukromé obžalobkyni Kláře H-ové koncem srpna nebo začátkem září 1931, stalo-li se skutečně obžalovaným, je kmetský soud právního názoru, že by se obžalovaný dopustil nového samostatného trestného činu, totiž urážky na cti, spáchané otevřeným dopisem, jehož trestnost nutno posuzovati podle ustanovení §§ 487—491 tr. zák., k jehož rozsouzení je povolán podle všeobecných pravidel trestního řádu soud okresní a proto vyslovil svou nepřislušnost.

Zmateční stížnost není v právu, pokud s hlediska zmatku podle § 281 čís. 6 tr. ř. napadá tento výrok o nepřislušnosti, odvolávajíc se na ustanovení §§ 219 a 261 tr. ř. Bylo již zrušovacím soudem v nálezu čís. 3345 sb. n. s., na který se k uvarování zbytečného opakování odkazuje, podrobně dovoděno, že kmetský soud je soudem výlučným, že nemůže rozhodovati v případech jemu zákonem nepřikázaných a že, shledá-li, že jde o trestný čin jemu zákonem nepřikázaný, jest mu postupovati podle obdoby § 261 odst. 1 tr. ř., totiž vysloviti rozsudkem svoji nepřislušnost k projednání věci.

Stížnosti však nelze upříti oprávnění, pokud napadá výrok, že čin obžalovanému za vinu dávaný — totiž že zaslal zmíněný leták soukromé obžalobkyni Kláře H-ové v otevřené obálce — vykazuje, jakožto nový samostatný trestný čin toliko skutkové znaky přestupku proti bezpečnosti cti. Obžalovaný jak v řízení přípravném, tak i při hlavním přelíčení doznal, že leták, o nějž jde, psal, dal rozmnožiti a rozšiřoval v roce 1930. Z této obhajoby vychází i napadený rozsudek a dospívá na tomto podkladě k právnímu názoru, že tato trestná činnost obžalovaného je promlčena (podle ustanovení §§ 531 a 532 tr. zák., po případě podle § 40 tisk. zák.).

Tomuto názoru lze však přisvědčiti jen s jistou výhradou. Podstatnou složkou dokonaného trestného činu urážky na cti je, že tiskopis závadného obsahu byl sdělen třetí osobě. Proto nastalo ovšem objektivní promlčení (§ 40 tisk. zák.) ohledně všech jednotlivých úkonů obžalovaného, kde v roce 1930 sdělil třetím osobám závadný tiskopis (podle jeho vlastního údaje, že dal v roce 1930 některým osobám větší počet až 50 kusů těchto letáků), nemění to však nic na skutečnosti, že obžalovaný byl podle vlastního doznání původcem onoho letáku ve smyslu § 1 odst. 3 zák. čís. 124/24. S tohoto hlediska bylo by pak posuzovati i další činnost obžalovaného, pokud by totiž bylo prokázáno, že zmíněný leták v roce 1931 (v srpnu nebo v září) skutečně zaslal soukromé obžalobkyni poštou v otevřené obálce opatřené nadpisem »Tiskopis« a podle toho též frankované. Ke skutkové podstatě přečinu podle § 493 tr. zák. se nevyžaduje, by snad celý náklad zhotovených tiskopisů byl rozeslán najednou, nýbrž závadná činnost původce s hlediska § 493 tr. zák. zračí se i v tom, byl-li před všeobecným vydáním tiskopisu odeslán napřed snad i jediný výtisk, nebo byly-li tiskopisy v menším nebo větším počtu postupně rozesílány třetím osobám.

Vychází-li se z těchto úvah v souzeném případě, není vyloučen právní závěr, že se obžalovaný — třebaže ho nelze stíhati pro ony skutky, kde se rozesílání tiskopisů stalo v roce 1930, v důsledku objektivního promlčení (§ 40 tisk. zák.) těchto konkrétních případů —, dopustil přece dalšího přestoupení § 493 tr. zák., pokud i potom (v roce 1931 v srpnu nebo září), že zásoby tiskopisů mu zbylých zase zaslal třetí osobě třeba i jen jediný tiskopis.

Při urážce na cti spáchané tiskem padá na váhu, že útok na čest stane se přístupným (seznatelným) většinu individuálně neomezenému počtu osob právě v důsledku zvláštního způsobu, jak byl čin spáchán, totiž tiskopisem. Při posuzování činnosti původcovy nezáleží však na tom, zda tento účinek byl skutečně dosažen větší nebo menší měrou. Vždy jde tu o dílčí činnost téhož původce, kterou nelze posuzovati samostatně s hlediska rozšiřovatele podle §§ 7, 10 a 239 tr. zák., po případě podle § 6 tisk. zák., nýbrž s hlediska jeho celkové činnosti, kterou vyvinul i v jiných, byť i již promlčených případech, jako též původce. I v této nahoře uvedené jeho činnosti (v roce 1931) projevuje se pak ona známka »větší publicity« urážky na cti spáchané tiskopisem, jež je právě důvodem přísnější kvalifikace takových urážek jako přečinů. Pokud soud nevyřešil souzený případ z těchto právních hledisek, spočívá jeho rozsudek na mylném výkladu zákona. Bylo proto zmáteční stížností vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu prvě stolice, by znovu projednal a rozhodl.

Čís. 4932.

Zásada § 4 tr. zák., podle níž trestný čin může býti spáchán i na osobách, které si škodu (jež se jim způsobuje) přejí nebo k ní svolují, má místo i při přečinech a přestupcích. Zásada ta neplatí sice bezvýjimečně, platí však v případech, kde trestním zákonem zapovězený útok

pachatelův směřuje proti právnímu statku, který trestní zákon chrání ve veřejném zájmu i proti vůli osoby skutkem pachatelovým dotčené (na př. jde-li o právní statky života a tělesné bezpečnosti, tedy i zdraví).
Pachatele přečinu § 18 odst. 2 zák. čís. 241/1922 nevyvíňuje okolnost, že ohrožená strana věděla, že je pachatel nakažen, a přes to soulož žádala.

(Rozh. ze dne 26. února 1934, Zm I 565/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. května 1932, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem podle § 18 čís. 2 zákona o potírání pohlavních nemocí čís. 241/1922 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu prvě stolice důvodem zmátečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. Zmatek ten spatřuje v tom, že nalézací soud shledal v činu obžalované obžalobou za vinu davaném a rozsudkem zjištěném, t. j. v činu záležejícím v tom, že uvedla v únoru 1931 v J. vědomě Karla F-a souložemi v nebezpečí pohlavní nákazy kapavkou, skutkovou podstatu přečinu podle § 18, odst. 2 zák. ze dne 11. července 1922, čís. 241 Sb. z. a n., ač prý tu vpravdě o trestný čin vůbec nejde, an prý F., jak obžalovaná tvrdila, o tom věděl, že je nemocna (nakažena kapavkou), a přes to prý na ni žádal, aby s ním souložila. Z rozhodovacích důvodů vysvítá, že rozsudek pokládá za zjištěno, že se věc sběhla způsobem obžalovanou tvrzeným, t. j. že obžalovaná ukazovala F-ovi poukázku k léčení a též mu sdělila, že je nakažena, že tedy F. věděl, že je nakažena, a že přes to na ni žádal, aby s ním souložila; neboť rozsudek neoznačuje zodpovídání se obžalované, jímž se v rozhodovacích důvodech obírá, za nevěrohodné, nýbrž praví, že okolnost ta, že F. věděl, že obžalovaná je nakažena, a přes to na ni žádal, aby s ním souložila, je pro posouzení viny obžalované nerozhodná. Stížnost brojí svou námitkou zřejmě proti posléze zmíněnému výroku rozsudkovému, avšak neprávem. Právní názor jí hájený odporuje zásadě § 4 tr. zák., podle níž trestný čin může býti spáchán i na osobách, které si škodu (jež se jim způsobuje) přejí nebo k ní svolují. Zásadu tu je vztahovati i na přečiny a přestupky, ač § 4 tr. zák. není v § 239 tr. zák. citován. (Stoss, Lehrbuch des österreichischen Strafrechtes, 2. vyd., str. 157; Altmann, Kommentar zum österreichischen Strafgesetz, str. 58, 684; Miřička, Rakouské trestní právo hmotné [přednášky z roku 1925], str. 61 a násled.; Ritter, str. 105; rozh. čís. 3395 v. d. sb. a j. Jiného mínění je ovšem Finger I. str. 660, 661). Zmíněné zásadě nelze ovšem přiznati platnost pro všechny trestné činy. Svolo-li nositel právního statku k jeho porušení neb ohrožení, vylučuje to protiprávnost a tím i trestnost skutku pachatelova, bylo-li svolení to dáno opravdově a dobrovolně osobou k dispozici takové způsobitou a oprávněnou. Právo k takovému disponování právním statkem však přísluší jeho nositeli jen,

pokud tu není přímého veřejného zájmu na tom, aby právní statek, o který jde, byl chráněn i proti vůli jeho nositele. Svolením poškozeného neb ohroženého ke skutku pachatelovu pokud se týče k poškození neb ohrožení právního statku, jež se tímto skutkem způsobuje, je proti-právnost a tím i trestnost skutku vyloučena u všech trestných činů soukromožalobných, ježto tu není veřejného zájmu na jich stíhání, dále u takových trestných činů, při nichž nesvolení poškozeného neb ohroženého je výslovně prohlášeno za znak skutkové podstaty trestného činu (jako na příklad při krádeži), a u trestných činů, které podle povahy své nemohou býti spáchány na svolujícím (jako na př. při většině deliktů proti majetku a svobodě). Naproti tomu platí zásada § 4 tr. zák. ve všech případech, kde útok pachatelův trestním zákonem zapovězený směřuje proti právnímu statku, jež trestní zákon chrání v přímém veřejném zájmu i proti vůli osoby skutkem pachatelovým dotčené. K těmto nositelem právního statku nezczitelným právním statkům patří zejména právní statky života a tělesné bezpečnosti, tedy i zdraví (viz uvedenou literaturu a rozhodnutí č. 4194 vid. sb.). V souzeném případě bylo skutkem obžalované ohroženo zdraví Karla F-a. Právní statek zdraví je zákonem ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n. o potírání pohlavních nemocí nepochybně chráněn v přímém veřejném zájmu i proti vůli nositelů tohoto právního statku. To vysvítá z četných ustanovení tohoto zákona, zejména z ustanovení §§ 2—8, 12 a 16. Podle toho šlo o útok na právní statek, jehož F. se nemohl svolením ke skutku obžalované platně vzdáti. Zaujal-li tedy nalézací soud ve svém rozsudku stanovisko, že skutečnost, že F. věděl o tom, že obžalovaná je nakažena, a přes to na ní žádal, aby s ním souložila, je pro posouzení viny obžalované nerozhodnou, t. j. že nemění nic na tom, že se obžalovaná dopustila uvedeným skutkem přečinu podle § 18, odst. 2 zák. ze dne 11. července 1923, čís. 241 sb. z. a n., nelze mu důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci.

Čís. 4933.

Zásada §§ 3, 233 tr. zák., podle níž se neznalostí zákona nemůže nikdo omlouvatí, platí bezvýjimečně nejen pro obor trestního zákona čís. 117/1852, nýbrž i pro celý obor t. zv. vedlejších trestních zákonů, za něž je pokládati i pozdější zákony, jež obsahují vedle trestně-právních norem i jiné normy, ovšem jen, pokud jde o jejich trestně-právní obsah (na př. zák. č. 9/1924).

(Rozh. ze dne 26. února 1934, Zm I 673/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako senátu mládeže ze dne 23. června 1932, jímž byl obviněný (mladistvý) podle § 259 čís. 3 tr. zák. zproštěn z obžaloby pro provinění podle § 24 zákona ze dne 30. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmátečný

a uznal právem, že obviněný je vinen, že v době od vánoc 1931 do března 1932 v P. bez povolení přechovával radiotelefonní zařízení, čímž spáchal provinění podle § 24 odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 a § 3 zákona ze dne 11. března 1931, čís. 48 sb. z. a n.

Důvody:

Senát mládeže soudu první stolice vzal za prokázáno, že obžalovaný měl v době od vánoc 1931 do března 1932 v P. bez povolení u sebe radiotelefonní zařízení a to radiotelefonní přijímací přístroj beze sluchátek, t. j. že toto radiotelefonní zařízení v uvedené době a v uvedeném místě bez povolení přechovával, a zaujal v důsledku toho stanovisko, že obžalovaný dopustil se tím jednání, jež zakládá objektivní skutkovou podstatu provinění podle § 24, odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923 čís. 9 Sb. z. a n. z r. 1924 a § 3 zákona ze dne 11. března 1931 čís. 48 Sb. z. a n. Pokud jde o subjektivní stránku tohoto provinění shledal však, že obžalovaný si nebyl vědom bezprávnosti svého jednání, ježto prý byl v právním omylu, maje za to, že si nemusí opatřiti povolení k přechovávání radiotelefonního přijímacího přístroje, nemaje radiotelefonní přijímací přístroj úplný, nemaje potřebná sluchátka a v důsledku toho přístroje ku provozu radiotelefonní přijímací stanice nepoužívá a ani používati nemůže, a zprostil proto obžalovaného podle § 259, čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro provinění podle § 24, odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 Sb. z. a n. z roku 1924 a § 3 zákona ze dne 11. března 1931, čís. 48 Sb. z. a n.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek číselně důvody zmátečnosti podle § 281 čís. 9 a) a b) tr. ř. namítajíc, že právní omyl, v němž obžalovaný podle rozsudku jednal, záležel v neznalosti nebo v nesprávném výkladu ustanovení § 24, odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, že toto zákonné ustanovení jest ustanovením trestně-právním a že v důsledku toho šlo o omyl trestně-právní, jímž se podle §§ 3, 233 tr. zák. nikdo omlouvatí nemůže. Zmateční stížnosti, jež uplatňuje těmito vývody zmátek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., nelze upřítí oprávnění.

První odstavec § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 Sb. z. a n. z roku 1924 ustanovuje: »Kdo bez povolení vyrábí, prodává, přechovává nebo z ciziny dováží radiotelegrafní a radiofonní zařízení, trestá se« Ustanovení to je nepochybně ustanovením trestně-právním; neboť upravuje skutkovou podstatu trestného činu náležejícího před soud. Jednal-li obžalovaný v omylu rozsudkem předpokládaném, t. j. měl-li mylně za to, že neúplný a v důsledku toho k provozu radiotelefonní přijímací stanice nezpůsobivý a nepoužívaný radiotelefonní přijímací přístroj není radiotelefonním zařízením a že v důsledku toho není k přechovávání takového radiotelefonního přístroje třeba úředního povolení, šlo tu skutečně o neznalost neb o nesprávný výklad posléze citovaného ustanovení zákona, tedy o omyl trestně-právní, jímž se podle § 3, 233 tr. zák. nikdo omlouvatí nemůže.

S právním názorem odvodu obžalovaného, že zásada § 233 tr. zák. že neznalost trestního zákona o přečinech a přestupcích neomlouvá, platí je pro 2. díl tr. zák., jednající o přečinech a přestupcích, nikoliv i pro pozdější normy trestně-právní, zejména ne pro komplikovaný zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 Sb. z. a n. z roku 1924, to tím méně, ano tu nejde o vysloveně trestní zákon, nýbrž o zákon obsahující promiscue normy civilní i trestní, nelze souhlasiti. Z nadpisu § 233 tr. zák. a z textu prvé věty tohoto §, jichž se odvod obžalovaného v tomto směru dovolává, nelze dovozovati, že zmíněná zásada tr. zák. platí, pokud jde o přečiny a přestupky, jen pro 2. díl tr. zák., jen pro přečiny a přestupky tímto dilem tr. zák. upravené. Zmiňuje-li se tr. zák. v nadpisu § 233 o »tomto zákonu«, rozumí tím zřejmě trestní zákon o přečinech a přestupcích, a vyslovuje-li pak v 2. větě § 233 zásadu, že neznalost tohoto trestního zákona (o přečinech a přestupcích) nemůže omlouvati, dává ve skutečnosti důraz nikoli na slovo »tohoto«, nýbrž na slovo »trestního zákona«. Předcházející text 1. věty § 233 nemůže na tom nic měniti. Trestní zákon ze dne 27. května 1852, čís. 117 ř. zák. uvádí někdy, zejména v 2. části, důvody pro své normy. Stačí tu poukázati ke zcela zbytečnému § 434 a k úvodu § 500. Takové odůvodňování norem — text 1. věty § 233 je rovněž tohoto rázu — nemění však nic na platnosti normy samotné, a to ani v případech, v nichž důvody pro normu uvedené v pravdě neobstojí. Ve skutečnosti platí tedy zásada §§ 3 a 233 tr. zák., podle níž neznalost trestního zákona neomlouvá, bezvýjimečně pro celý obor trestního zákona. Trestním zákonem jest však rozuměti nejen trestní zákon ze dne 27. května 1852, čís. 117 ř. zák., nýbrž i tak zvané vedlejší trestní zákony, t. j. pozdější zákony obsahu trestně-právního, jež jsou svou povahou doplňky trestního zákona ze dne 27. května 1852, čís. 117 ř. zák. Za vedlejší trestní zákony dlužno zejména pokládati i pozdější zákony, jež obsahují vedle trestně-právních norem i jiné normy, a to potud, pokud jde o trestně-právní obsah těchto zákonů (Altmann, Kommentar zum österreichischen Strafrecht, 1. sv., str. 47, 48, 677). Z toho, co uvedeno, plyne, že zásada §§ 3, 233 tr. zák., podle níž se neznalostí trestního zákona nemůže nikdo omlouvati, platí i pro zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 Sb. z. a n. z roku 1924, pokud tento zákon obsahuje trestně-právní normy. Že právní omyl, v němž obžalovaný podle názoru rozsudku jednal, záležel v neznalosti nebo v nesprávném pojmání trestně-právní normy tohoto zákona, bylo již dříve dovozeno.

Právní názor rozsudku, že ze slov »bez povolení« v ustanovení 1. odstavce § 24 posléze cit. zákona se vyskytujících vyplývá, že toto ustanovení zákona stanoví výjimku ze zásady §§ 3 a 233 tr. zák., podle níž neznalost trestního zákona neomlouvá, je rovněž nesprávný. Z uvedených slov vyplývá ve skutečnosti jen tolik, že se vyžaduje ke skutkové podstatě přečinu podle § 24, odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, po stránce objektivní, by pachatel předsevzal některou z činností tam uvedených bez povolení, a po stránce subjektivní, by si byl vědom toho, že si neopatřil povolení ke své činnosti. Uvádí-li rozsudek v rozhodovacích důvodech, že si obžalovaný nebyl

vědom nesprávnosti svého jednání, vyjadřuje tím, jak vyplývá z rozhodovacích důvodů, totéž, jako tvrzením, že obžalovaný jednal v právním omylu, o němž se stala shora zmínka.

Poněvadž napadený rozsudek trpí podle toho, co uvedeno, zmatekem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. stížností uplatňovaným, bylo zmatečnou stížností vyhověti a rozsudek zrušiti. Zároveň bylo na základě skutkových zjištění rozsudkových, umožňujících rozhodnutí ve věci samé, uznati obžalovaného vinným proviněním podle § 24, odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, a § 3 zákona ze dne 11. března 1931, čís. 48 sb. z. a n.

Čís. 4934.

Vyhošťovací právo přiznané obcím ustanovením čl. III. zákona ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák. zahrnuje v sobě jen oprávnění zakázati určitým osobám bydlení v obci, nikoliv i oprávnění zakázati jim i přechodný pobyt v obci.

Vrátil-li se kdo do obce, z níž byl vyhoštěn podle čl. III. zák. čís. 18/1862, dopustil se přestupku podle § 324 tr. zák. jen, učinil-li tak, aby v obci trvale bydlel, nikoliv i, učinil-li tak jen za účelem přechodného (krátkého) pobytu v obci.

(Rozh. ze dne 26. února 1934, Zm I 1061/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnou stížností obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 31. října 1933, pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zapovězeného návratu podle § 324 tr. zák., zrušil rozsudek v tomto výroku a v důsledku toho též ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisejících a uznal právem, že se obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštuje z obžaloby, že byv usnesením obecního zastupitelstva v N. ze dne 21. března 1922 navždy vyhoštěn z obce N., v srpnu 1933 několikrát se tam vrátil a že se tím dopustil přestupku podle § 324 tr. zák.

D ů v o d y :

Předmětem veřejného líčení podle § 286 tr. ř. byla zmatečnou stížností jen, pokud napadla výrok rozsudku soudu prvé stolice, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zapovězeného návratu podle § 324 tr. zák., spáchaným prý tím, že, byv usnesením obecního zastupitelstva v N. ze dne 21. března 1922 z obce N. navždy vyhoštěn, v srpnu 1933 několikrát se tam vrátil. Dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 10 tr. ř., uplatňujíc však ve skutečnosti zřetelným poukazem zmatek podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., namítá stížnost v tomto směru, že jednání, v němž nalézací soud shledal onen přestupek, nezákládá ve skutečnosti skutkovou podstatu trestného činu přicházejícího před soud. Obžalovaný vrátil se prý v případech zde v úvahu přicházejí-

cích do obce N., z níž byl citovaným usnesením obecního zastupitelstva na základě čl. III. zák. ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák., navždy vyhoštěn, jen za účelem přechodného (krátkou dobu trvajících) pobytu, nikoli tedy, aby se v této obci po delší dobu zdržoval (t. j., aby tam bydlel). Jednání obžalovaného zakládalo by prý však skutkovou podstatu přestupku podle § 324 tr. zák. jen, kdyby se byl do N. vrátil za účelem delší dobu trvajících pobytu (t. j. za účelem bydlení v této obci).

Zmateční stížnosti nelze upřít oprávnění. Ze skutečnosti rozsudkem zjištěné, že obžalovaný byl z obvodu obce N. vyhoštěn usnesením tamního obecního zastupitelstva, plyne, že k vyhoštění obžalovaného z této obce došlo na základě čl. III. zák. ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák.; neboť obcím přísluší právo vyhošťovací toliko na základě tohoto ustanovení zákona. Právo vyhošťovací obcím tímto ustanovením zákona přiznané zahrnuje však v sobě jen oprávnění zakázati určitým osobám bydlení v obci, nikoli i oprávnění zakázati jim i přechodný pobyt v obci. (Altmann, Kommentar zum österr. Strafrecht, I. sv., str. 789, rozh. č. 3348, 3663 vid. sb. a rozh. č. 2406 sb. n. s.). Dle toho byla by tu skutková podstata přestupku podle § 324 tr. zák., jímž byl obžalovaný uznán vinným, dána jen, kdyby bylo rozsudkem zjištěno, že se obžalovaný vrátil v případech zde v úvahu přicházejících do obce N., aby tam bydlel. Rozsudek zaujímá však zřejmé stanovisko, že se obžalovaný vrátil v případech, o něž tu jde, do obce N. jen za účelem přechodného (krátkého) pobytu v této obci. Ze tomu tak je, vysvítá ze skutkového zjištění rozsudkového, že se obžalovaný vrátil v srpnu 1933 několikrát do obce N. ve spojení s další z rozsudku plynoucí skutečností, že se tak ve skutečnosti stalo pouze v době od 8. do 14. srpna 1933, t. j. v době, kdy byl obžalovaný podle rozsudku na svobodě. Vrátil-li se obžalovaný podle skutkového předpokladu rozsudkového během těchto 6 dní několikrát do obce N., t. j. přišel-li tam v této krátké době několikrát a odešel-li odtamtud několikrát, je zřejmo, že se obžalovaný vrátil podle rozsudkových zjištění v případech, o něž tu jde, do zmíněné obce vždy jen za účelem krátkou dobu trvajících pobytu, nikoliv za účelem bydlení v této obci. Pro úplnost budíž poznamenáno, že ani obžaloba nekladla obžalovanému za vinu, že se vrátil do obce N. za účelem bydlení v této obci.

Shledal-li nalézací soud přes to v tomto, rozsudkem zjištěném jednání obžalovaného skutkovou podstatu trestného činu náležejícího před soud, a to skutkovou podstatu přestupku podle § 324 tr. zák., použil zákona nesprávně a zatížil svůj rozsudek v tomto směru zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. stížností zřetelným poukazem uplatňovaným.

Čís. 4935.

Přístup k zakázanému sdružení jest teprve začátkem (zahájením) účasti na zakázané činnosti sdružení ve smyslu § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep.; trestněprávní činnost pachatelova se končí teprve přerušením oné účasti nebo vystoupením ze sdružení; teprve tímto okamžikem počíná běžeti promlčecí lhůta.

(Rozh. ze dne 27. února 1934, Zm I 806/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 1. září 1932, pokud jím byli obžalovaní uznáni vinnými přečinem podle § 17 čís. 1 odstavec druhý zákona na ochr. rep., zrušil rozsudek nalézacího soudu v napadeném výroku a věc vrátil soudu prvé stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje ve prospěch obžalovaných, kteří byli napadeným rozsudkem uznáni vinnými přečinem podle § 17 čís. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep., podle čís. 9 b) § 281 tr. ř., že trestnost činu pominula promlčením.

Podle zjištění prvního soudu spáchali obžalovaní trestný čin za vinu jím dávaný před 15. únorem 1927. Soud podřadil tento čin pod trestní ustanovení § 17 čís. 1, odst. 2 zák. čís. 50/1923 sb. z. a n. Trestní sazba na tento přečin je tuhé vězení od jednoho měsíce do dvou let. Lhůta pro mlčecí je podle § 532 tr. zák. jeden rok. Ze spisů vychází na jevo, že státní zastupitelství navrhlo rozšíření předběžného vyhledávání pro zločin podle § 13, čís. 1 al. 3 a pro přečin podle § 17, čís. 1 zák. na ochr. rep., vedeného proti některým členům konference a zvolené komise (proletářské obranné formace) v kraji m-kém, proti ostatním členům konference a komise, m. j. proti obžalovaným, a to dne 29. října 1927 a urgence jejich zodpovědný výslech dne 8. srpna 1928. Na to nařídil vyšetřující soudce proti obžalovaným první stíhací úkon tím, že dne 13. října 1928 obeslal P-a a K-ého a dne 22. října 1928 K-a k výslechu jako obviněné, načež byli dne 22. října 1928 a dne 2. listopadu 1928 zodpovědně slyšeni, a to 22. října 1928 P. a K-ý, 2. listopadu 1928 K.

Proto se zmateční stížnost domáhá zproštění obžalovaných z onoho přečinu vzhledem k tomu, že prý došlo k prvnímu stíhacímu úkonu proti obžalovaným ve smyslu § 531 tr. zák. po uplynutí zákonné lhůty promlčecí. Nutno přisvědčiti zmateční stížnosti v tom, že jsou dány podmínky promlčení uvedené v § 531 lit. a), b) a c) tr. zák., neboť obžalovaní z trestného činu žádného zisku v ruce neměli [§ 531 a)], náhrada škody podle povahy přečinu nepřichází v úvahu [§ 531 b)], a obžalovaní, jak ze spisů rovněž zjištěno, ve lhůtě promlčecí žádného trestného činu se nedopustili (§ 531 c) tr. zák.). Přes to však nelze vyhověti zmateční stížnosti, pokud se domáhá přímého zproštění obžalovaných již zrušovacím soudem.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 17 čís. 1 odst. druhý zákona na ochr. rep. stačí, když pachatel věda, že účelem sdružení, předstírajícího na venek nezávadné cíle, je ve skutečnosti podvrácení samostatnosti nebo ústavní jednotnosti státu, k takovému sdružení přistoupí, s ním se stýká, po případě jeho činnosti se jakýmkoliv způsobem účastní. Trestnou činností je tedy každé účastnění se na zakázané činnosti sdružení a stačí pouhé přistoupení za člena takového sdružení. Avšak již pojmově je přístup k zakázanému sdružení teprve začátkem (zahájením) účasti na zakázané činnosti sdružení a není pochyby, že trestně právní činnost pachatelova se končí teprve přerušením oné účasti

nebo vystoupením ze sdružení, a že teprve tímto okamžikom môže počítí běžeti lhůta promlčecí. Nesejde tedy pro otázku promlčení na tom, kdy obžalovaní přistoupili ke zmíněné tajné organizaci, nýbrž záleží jedině na tom, zda a kdy účast na zakázané činnosti tohoto sdružení přerušili, pokud se týče ze sdružení vystoupili. Pro tento předpoklad neobsahují však spisy nutný skutkový podklad a ani rozsudek nalézacího soudu v této příčině nic nezjišťuje. Důsledkem toho nelze zrušovacím soudu rozhodnouti ihned ve věci samé a nezbylo proto než u vyhovění zmateční stížnosti zrušiti rozsudek nalézacího soudu v napadené části a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4936.

Ak viac spoločníkov napadlo a na tele poškodilo niekoľko osôb, k odsúdeniu ich pre spolupáchateľstvo stačí, zistí-li sa, že každý z nich na základe spoločného zlého úmyslu ublížiť poškodeným na tele vykonal priamo na mieste spoločného činu takú činnosť, ktorá zapadala do rámca zamýšľaného celkového trestuhodného jednanía a bola súčinnosťou pri tomto čine.

(Rozh. zo dňa 27. februára 1934, Zm IV 668/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti M. D. a spol., obžalovaným zo zločinu ťažkého ublíženia na tele so smrteľným výsledkom a i., na základe verejného pojednávania následkom zmatečnej sťažnosti štátneho zastupiteľstva a obžalovaných M. D. a J. H. ako aj ich obhájcov vyniesol rozsudok, ktorým vyhovujúc zmatečnej sťažnosti štátneho zastupiteľstva z dôvodu zmätku podľa § 385 č. 1 b) tr. p., zrušil napadnutý rozsudok porotného súdu, pokiaľ trestné činy obžalovaných M. D., J. M. a J. H. boli kvalifikované jako dvojnásobný zločin ťažkého ublíženia na tele podľa §§ 301 a 308 veta 2. tr. zák. a jako jednonásobný zločin ťažkého ublíženia na tele podľa §§ 301 a 308 veta 1. tr. zák. a trestné činy obžalovaného mladovekého J. Ch. boli kvalifikované jako dvojnásobné previnenie podľa §§ 301 a 308 veta 2. tr. zák. a jako jednonásobné previnenie podľa §§ 301 a 308 veta 1. tr. zák., a tieto trestné činy kvalifikoval u všetkých obžalovaných jako spolupáchateľstvo podľa § 70 tr. zák. pri cit. deliktach.

Z dôvodov:

Dôvod zmätku podľa § 385 č. 1 b) tr. p. bol uplatňovaný aj verejným žalobcom aj obhájcami obžalovaných J. H. a M. D. Kým verejný žalobca žiada upotrebenie prísnejšej kvalifikácie, než bola upotrebená v napadnutom rozsudku, a to kvalifikácie spolupáchateľstva podľa obžaloby, obhájcovia žiadajú o upotrebenie ešte miernejšej kvalifikácie pomocníctva. Najvyšší súd skúmal najprv zmatečnú sťažnosť verejného žalobcu, lebo v prípade vyhovenia tejto zmatečnej sťažnosti stane sa bezpredmetným uplatňovanie dôvodu zmätku podľa § 385 č. 1 b) tr. p. v prospech obžalovaných. Verejný žalobca namieta, že trestné činy

obžalovaných M. D., J. M., J. H. a mladovekého J. Ch., spáchané na škodu J. G. st. a M. G., boly mylne podriadené pod ustanovenie § 308 veta 2 tr. zák., a že ich trestný čin, spáchaný na škodu J. G. ml., bol mylne podriadený pod ustanovenie § 308 veta 1 tr. zák., lebo sú tu všetky náležitosti spolupáchateľstva v smysle § 70 tr. zák. na trestných činoch ťažkého ublíženia na tele, a to v dvoch prvých prípadoch podľa § 301 prípad 1. a § 306 veta 1 tr. zák., v treťom prípade podľa § 301 prípad 1. tr. zák. Tejto zmatečnej sťažnosti nelze odopreť oprávnenia.

Kladnou odpoveďou porotcov na skutkové otázky týkajúce sa týchto prípadov a všetkých štyroch odsúdených obžalovaných bolo zistené, že sa všetci títo štyria obžalovaní zúčastnili výtržnosti pred domom J. G. st., ktoré spočívaly v hádzaní kamením do jeho dvora; že, keď poškodený J. G. st., rozhorčený týmto jednaním, vyšiel so svojimi synmi z domu, aby zistil páchatel'ov výtržnosti, všetci štyria obžalovaní dali sa na útek do blízkeho dvora jedného z obžalovaných, totiž J. M., pričom na úteku bolo z tejto skupiny ďalej hádzané kamením, a to na J. G. st. a jeho synov, ktorí prenasledovali výtržníkov. Vo dvore J. M. a všetci štyria obžalovaní stali, všetci z nich alebo niektorí alebo niektorý z nich sa ozbrojili vidľami, kolíkmi alebo podobnými predmetmi a takto ozbrojení čakali na príchod J. G. st. a jeho synov M. G. a J. G. ml. a keď títo vošli do dvora, všetci obžalovaní napadli uvedených troch poškodených, pričom niektorí, či niektorý z nich, raz alebo viac razy uderili každého z týchto poškodených do hlavy. Následkom týchto úderov utrpeli: J. G. st. a M. G. zlomeniny lebečnej kosti a výron krvi do mozgu, čo malo v zápatí ich smrť, J. G. ml. však utrpel zranenie, ktoré vyžadovalo ku zhojeniu viac než 20 dní. Porotcovia odpovedali záporne na právne otázky, smerujúce ku kvalifikácii týchto činov obžalovaných ako spolupáchateľstva v smysle § 70 tr. zák. na dvojnásobnom zločine podľa § 301 prípad 1. a § 306 veta 1 tr. zák. a na jednonásobnom zločine podľa § 301 prípad 1. tr. zák., a dali kladnú odpoveď na výpomocné právne otázky, odpovedajúce kvalifikácii trestných činov podľa miernejšieho ustanovenia § 308 veta 2, vzťažne 1 tr. zák. Právny názor, vytvárajúci v týchto prípadoch spolupáchateľstvo vo smere práve uvedenom, je mylný. Zo skutkových zistení hore uvedených a obsažených v kladných odpovediach porotcov na skutkové otázky plynie, že všetci štyria odsúdení obžalovaní od začiatku pokračovali vo spoločnom zlom úmysle proti poškodeným, ktorý úmysel prejavil sa najprv spoločným útokom na dvor poškodených, potom spoločným zastavením sa na úteku a vyčkávaním na príchod poškodených, ďalej spoločným útokom všetkých štyroch odsúdených na troch poškodených. Nešlo tu o prípad § 308 tr. zák., ktorý predpokladá samostatnú trestuhodnú činnosť každého páchatel'a, neodvislú od takejto činnosti iných páchatel'ov a spočívajúcu u každého páchatel'a na samostatnom zlom úmysle, ktorý by nebol spojený s takýmto zlým úmyslom iných páchatel'ov. Naopak zo zisteného skutkového stavu treba uzatvárať, že bolo tu spolupáchateľstvo všetkých štyroch odsúdených v smysle § 70 tr. zák., totiž ich súčinnosť založená na spoločnom zlom úmysle ublížiť J. G. st., M. G. a J. G. ml. na tele. Aj keď nebolo zistené, že sa všetci štyria od-

súdení výslovne dohovorili o spoločnom prevedení týchto činov, preča z toho, že od začiatku útoku jednali ako jedna skupina, že spoločne utekali jedným smerom na to isté miesto a tam sa zastavili, že spoločne čakali na príchod poškodených a všetci ich napádli, treba uzavierať na to, že sa aspoň mlčky dorozumeli na spoločnom prevedení útoku, tedy sa dorozumeli aj na spoločnom zlom úmysle. Bola tu tedy jednotná vôľa všetkých odsúdených ublížiť trom poškodeným na tele a všetci štyria odsúdení aj podnikli spoločne činnosť cieľom prevedenia spoločného zlého úmyslu. Pri tom nie je rozhodné, či každý zo spoločníkov vykonal stejnorodú, rovnocennú a stejne obsažnú činnosť; najmä nie je na prekážku posúdenia trestných činov jako spolupáchateľstva to, že nebolo zistené, ktorý z obžalovaných uderil poškodených volajakým predmetom do hlavy. Stačí, keď každý z odsúdených na základe spoločného zlého úmyslu ublížil poškodeným na tele vykonal priamo na mieste spoločného činu takú činnosť, ktorá zapadala do rámca zamýšľaného celkového trestuhodného jednania a bola súčasťou pri tomto čine. Takouto súčasťou bolo v tomto prípade hlavne to, že podľa skutkových zistení poroty, každý z obžalovaných napádal každého z troch poškodených, tedy každý jednal v nepriateľskom zlom úmysle proti ich telesnej integrite. Všetci štyria odsúdení sú tedy zodpovední jako spolupáchatelia v smysle § 70 tr. zák. za výsledky spoločného trestného jednania aj keď nebolo zistené, ktorý z nich spôsobil poškodeným ťažké ublíženie na tele. Z toho plynie, že podriadením trestných činov spáchaných na škodu J. G. st., M. G. a J. G. ml. pod miernejšie ustanovenie § 308 veta 2., vzťažne 1. tr. zák., namiesto §§ 70 a 301 prípad 1., vzťažne § 306 veta 1 tr. zák., bol zavinený zmätok podľa § 385 č. 1 b) tr. p. Preto bolo vyhovel' zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, uplatňujúcej tento dôvod zmätku, zrušiť na základe 1. odst. § 33 por. nov. napadnutý rozsudok v tejto časti vo výroku o kvalifikácii trestných činov a upotrebiť na konci uvedení kvalifikáciu.

Čís. 4937.

Hranice medzi krádeží a poľným (lesným) pychem.

(Rozh. ze dne 28. února 1934, Zm I 726/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obviněného do rozsudku senátu mládeže u krajského soudu v Mostě ze dne 30. května 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným proviněním krádeže podle § 3 zákona čís. 48/31 sb. z. a n. a § 460 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek, pokud jím byl mladistvý obviněný odsouzen pro proviněním krádeže podle § 3 zák. čís. 48/1931 a § 460 tr. zák., důvodem zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., uplatňujíc, že tu jde jen o poľný pych. Stížnosti nelze priznati důvodnost.

Trestní zákon nemá ustanovení, podle něhož by kvalifikace odněti poľných (nebo lesních) plodin jako krádeže závisela na určité ceně odňatých věcí. Nejvyšší jako zrušovací soud proto také důsledně nespárňuje hranici mezi krádeží a poľným (lesním) pychem v hodnotě odňatého předmětu, nýbrž — pokud se týče stránky objektivní — v tom, jaký hospodářský význam příkládá odněti dotyčného výrobku sám vlastník, takže o poľní (lesní) pych jde jen, nepokládá-li hospodář sám onen výrobek za část svého majetku a proto jej pravidelně vůbec nesklízí. Podle toho spadá pod hledisko pouhého pychu sbírání a odnímání v edlejších lesních výrobků, jako pryskyřice (rozh. n. s. 549, 1176), křestí, roští, sucharů, hub, jahod, dále paběrkování na cizím poli, t. j. sbírání plodin zbylých na poli po sklizni (rozh. n. s. 3142, 3480), pokud si ovšem majitel užítkování některých těchto výrobků nevyhradil. Naproti tomu spadá pod hledisko krádeže odněti výrobku hla v n i h o, jako čerstvých stromků (rozh. n. s. 1327), nebo plodin zvláště pěstovaných a k vlastnímu užítkování určených, jako jetele z nesklizeného jeteliště (rozh. n. s. 3079). Pro rozhraničení krádeže od pouhého pychu rozhoduje tudíž hospodářský význam činu pro poškozeného, po případě jeho bezvýznamnost, ve kterémžto ohledu pachatel ovšem nesmí býti na omylu.

Pokud se však týče ceny odňaté plodiny, může ta jako důvod podřadění činu pod pouhý pych přicházeti v úvahu jen ze všeobecných důvodů s u b j e k t i v n í c h v oněch výjimečných případech, kde se jedná o odcizení množství zcela nepatrného (rozh. n. s. 1176, 3142, 3480).

V souzeném případě šlo podle skutkového předpokladu soudu mládeže o odcizení třešní se stromu patrně ještě neobraného, v sadě majitelem hlídaném, při čemž čin byl spáchan v noci ve společnosti ještě tří společníků. Pachatelé vzali při útěku před stíhajícím je majitelem sadu nějaké třešně s sebou, a na místě činu zůstalo asi 9 kg třešní a taška s asi 1 kg třešní v ceně 3 Kč. Podle toho není sice jasno, jak dlužno rozuměti dalšímu zjištění rozsudku, že natrhané třešně činily úhrnem 10 Kč, když jich přece podle předchozího bylo asi přes 10 kg v úhrnné ceně přes 30 Kč. Leč na tom nesejde, neboť, i když odcizených třešní bylo jen v ceně 10 Kč (přes 3 kg), nelze toto množství považovati za zcela nepatrné. K tomu sluší vzhledem k vývodům stížnosti poznamenati, že obviněný jako spolupachatel odpovídá i za množství třešní odcizené jeho společníky. Ježto pak v rozsudku se praví, že šlo o útok na cizí majetek a že úmysl pachatelů směřoval k tomu odněti společně větší množství třešní, nemohou ani s hlediska subjektivního vzejíti pochybnosti o správnosti odsuzujícího výroku po stránce právní. Bylo proto zmateční stížnost zamítnouti.

Čís. 4938.

Pri uvažovaní podľa § 41, čís. 1 zák. č. 108/33 Sb. z. a n., ustanovenia ktorého zákona sú vinníkoví zrejme priaznivejšie, prichádza v úvahu predovšetkým kvalifikácia trestného činu podľa zákona, totiž, či ide o zločin alebo prečin alebo priestupok, a pri teže kvalifikácii okolností, ktorý zákon ustanovuje miernejší trest.

(Rozh. zo dňa 3. marca 1934, Zm IV 618/33.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti M. D., obžalovanému z prečinu urážky na cti, na základe verejného pojednávania následkom zmatečnej sťažnosti verejného žalobcu, vyniesol tento r o z s u d o k: Vyhovujúc zmatečnej sťažnosti verejného žalobcu, zrušuje sa na základe dôvodu zmatečnosti podľa č. 1 a) § 385 tr. p. rozsudok vrchného súdu a obžalovaný M. D. uznáva sa vinným priestupkom urážky na cti podľa § 1 zákona čis. 108/1933 Sb. z. a n., spáchaným spôsobom, uvedeným v I. stupňovom rozsudku.

Z d ô v o d o v:

Proti rozsudku vrchného súdu sprostujúcemu obžalovaného obžaloby naňho pre prečin urážky na cti podľa §§ 2, 4 odst. 2 a § 8 čis. 1, zák. čl. XLI:1914 vznesenej podal vrchný prokurátor zmatečnú sťažnosť z dôvodu zmatečnosti podľa č. 1 a) § 385 tr. p., ktorú generálny prokurátor zadržal. Zmatečná sťažnosť je základná. Obžalovaný bol prvostupňovým rozsudkom uznaný vinným tak, ako bol žalovaný. Po vnesení prvostupňového rozsudku nadobudnul účinnosti zákon z 28. júna 1933, č. 108/1933 Sb. z. a n. Podľa odst. 1 § 41 tohoto zákona treba užiť I. a II. oddielu cit. zákona aj o trestných činoch spáchaných pred účinnosťou tohoto zákona, okrem že by ustanovenia dosavadného práva boli vinníkovi zrejme priaznivejšie. Trestný čin, ktorým obžalovaný bol uznaný vinným, odpovedá podľa svojej povahy, t. j. podľa náležitostí skutkovej podstaty trestnému činu uvedenému v § 1 zák. čis. 108/1933, ktorý sa týmto zákonom prehlasuje za priestupok. Pri posudzovaní, ktorý zákon je pre páchatel'a priaznivejší, prichádza v prvom rade v smysle ustanovení §§ 20 a 101 tr. zák. v úvahu kvalifikácia trestného činu podľa zákona, totiž či ide o zločin alebo prečin alebo priestupok, a pri stejnnej kvalifikácii trestného činu okolnosť, ktorý zákon ustanovuje miernejší trest. Ponevác trestný čin obžalovaného sa prehlasuje v § 1 zák. čis. 108/1933 za priestupok, je tento zákon pre obžalovaného priaznivejší, než zákon drievejší, podľa ktorého bol obžalovaný uznaný vinným, a sú aj ustanovenia jeho miernejšie, než ustanovenia § 14, č. 6 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n. hľadiac k čl. 1 zák. z 10. júla 1933, č. 124 Sb. z. a n. Tento posledný trestný čin v tomto prípade už následkom toho, že ho zákon kvalifikuje za prečin, neprichádza ako miernejší oproti priestupku podľa § 1 zák. čis. 108/1933 Sb. z. a n. v úvahu. Ustanovenie § 14, čis. 6 cit. zákona nelze však v súdenom prípade použiť aj preto, ponevác skutkové podstaty prečinu, resp. priestupku urážky sa odchyľujú od skutkovej podstaty prečinu podľa § 14, čis. 6 zák. čis. 50/1923, lebo najmä náležitosť verejnosti v smysle § 39, čis. 2 zák. čis. 50/1923 sa ku skutkovej podstate prečinu, resp. priestupku urážky na cti nepožaduje. Nelze však z toho dôvodu, že trestný čin obžalovaného nezakladá skutkovú podstatu prečinu podľa § 14, čis. 6 zák. čis. 50/1923, hoci by tento bol aj miernejší než prečin podľa § 2 a § 4 odst. 2 zák. čl. XLI:1914, sprostíť obžalovaného vôbec obžaloby, keď trestný čin možno podriaďiť pod miernejšie ustanovenie § 1 zák. čis. 108/1933. Preto vyhovel najvyšší súd zmatečnej sťažnosti verejného žalobcu, postupoval podľa odst. 1 § 33 por. nov. a obžalovaného uznal vinným tak, ako vo výroku je uvedené.

Čís. 4939.

Pojem »uzavřená osada« ve smyslu § 46 odst. 1 nař. čis. 81/1910 a § 12 čis. 5 vl. nař. čis. 107/1932.
K pojmem »křižovatka« a »vláda nad rychlostí vozidla«.
Předpisy nař. čis. 81/1910 a čis. 107/1932 o maximální rychlosti nejsou normami trestními (částmi trestního zákona), nýbrž policejními předpisy, u nichž nemá místa předpis čl. IX uvoz. zák. k trest. zákonu.

(Rozh. ze dne 6. března 1934, Zm I 853/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnú stížnosť obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 27. září 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmatečnú stížnosť vytyká napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 4, 5, 9 a) a 10 § 281 tr. ř., nelze jí však přiznati oprávnění.

Napadený rozsudek spatřuje neopatrnost (nedbalost) stěžovatelovu ve třech složkách zjištěného děje, totiž v tom, že stěžovatel 1. jel rychlostí 30—40 km za hodinu; 2. jel, když se vyhýbal povozu proti němu jedoucímu, tak těsně vedle tohoto povozu, že byla mezi povozem a autem toliko vzdálenost necelého půlmetru; 3. že strhl auto při střetnutí se s cyklistou M-em přesněji asi, když uviděl cyklistu opačným směrem přijíždějícího, prudce doleva (a jel ještě asi 7 m dále).

Výrok, jímž zjištěna uvedená rychlost jízdy stěžovatelovy, je v rozsudku náležitě odůvodněn správnou a úplnou reprodukcí složek průvodní látky, které přiměly soud — přes citovaný tam odchylný posudek znalce — k tomuto zjištění, takže je lichou výtkou stížností, že soud vybudoval svůj úsudek o rychlosti jízdy stěžovatelovy na chabých dohadách, které prý zřejmě neodpovídají pojmu »důvody«, jaké má na zřeteli ustanovení § 281 čis. 5 tr. ř. Přílišnost a nepřipustnost a tím i neopatrnost zjištěné rychlosti jízdy stěžovatelovy odvozuje rozsudek jednak ze skutkových předpokladů, že místo souzené nehody jest v uzavřené osadě, že jen asi 19 kroků od místa nehody ústí do silnice, po které stěžovatel jel, odbočka — přesněji dlážděná silnička k továrně a k hutí tam se nacházejícím — a že stěžovatel nemohl viděti, co se děje (na silnici) za povozem, jenž jel proti němu a byl vysoko naložen bednami, jednak z ustanovení — ovšem výslovně neoznačeného — ministerského nařízení z 28. dubna 1910, čis. 81 ř. zák., že rychlost v uzavřených osadách nesmí býti nikdy větší 15 km za hodinu (§ 46 odst. 1), že nikdy rychleji nežli 6 km za hodinu nesmí býti jezděno na křižovatkách a kde vůbec silnice nemůže býti přehlednuta (§ 46, odst. 2) a že jízdní rychlost je voliti za všech okolností tak, aby byl řidič pánem své rychlosti a by bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožována, takže řidič má jízdní rychlost přiměřeně zmírniti a, třeba-li, také zůstati státi, kdyby mohly býti jeho vozidlem způsobeny nehody nebo poruchy dopravy (§ 45).

Předpoklad, že místo souzené nehody jest v uzavřené osadě, je v rozsudku opřen a takto náležitě opodstatněn poukazem k výsledku místního ohledání, jež nebylo zapotřebí podrobně v rozsudku opakovati, protože ustanovení § 270 čis. 5 tr. ř. přikazuje stručnost odůvodnění a, i bez rozvláčné reprodukce obsahu dotčeného zápisu, nemůže býti pochybností o tom, co rozsudek bere v dotčeném směru za prokázáno. Nezáleží pak na tom, že v místě nehody nejsou, jak stížnost žádá pro pojem uzavřené osady, na obou stranách silnice souvislé řady domů nebo stavení; stačí, že podle výsledků místního ohledání jsou v místě nehody a v bezprostředním jeho okolí na obou stranách silnice — byl částečně ne přímo vedle ní, nýbrž poněkud v pozadí — obytné domy a jiné budovy dílem tvořící bud' souvislou stavbu, dílem třeba osamocená, avšak jen nepatrně od sebe vzdálená stavení —, že v pouhých třech souvislých budovách tam stojících bydlí 80 rodin s okrouhle 400 členy, že tam je vedle slevárny, válcovny a továrny na punčochy sklárna, v níž pracuje asi 1000 osob střídajících se třikrát denně, a že konečně v dotčených domech mají prodejny řezník a konsumní spolek. Jestli' podle ustálené judikatury zrušovacího soudu (viz nálezy čis. 4079, 3203 sb. n. s. a jiné) pro pojem uzavřené osady rozhodným jen, zda je v místě činu (na rozdíl od jednoho nebo jednotlivého, o samotě stojícího stavení, čínicího dojem samostatné jednotky čili samoty) skupina více budov tvořících společné osídlení, obec, osadu nebo její část, v jejímž obvodu vzniká čilejší ruch, jenž je podmíněn stykem obyvatelů jednotlivých budov, po případě jednotlivých místních skupin budov, frekvencí povozů, pěších, pobytem dětí a jenž odůvodňuje požadavek, aby se jízda po silnici děla se zvýšenou opatrností; nezáleží na tom, zda jsou budovy po obou či jen po jedné straně silnice, zda jsou přímo u silnice či poněkud dále, zda jsou těsně vedle sebe či oddělené sady, zahradou, silnicí, potokem atd. V podstatě stejně vykládá pojem uzavřené osady také stížností citovaný nálezy nejvyššího správního soudu z 11. května 1931, čis. 20.432/30, čis. 9258 sb. Boh., který žádá nikoliv souvislou řadu stavení, nýbrž jen větší počet obytných budov přiléhajících k sobě podle obvyklého způsobu stavebního, a nelze přece nepoznati, že v předměstích a továrních čtvrtích jsou mezery, přesněji nezastavené plochy mezi budovami zcela obvyklé, stejně jako ve čtvrtích vilových. Ostatně jest uvedená judikatura nejvyššího soudu také přízpůsoben výklad, který dává dotčenému pojmu vládní nařízení čis. 107 sb. z. a n. z roku 1932 o jízdě motorovými vozidly v odst. čis. 5 § 12 v ten smysl, že uzavřenou osadou rozumí se skupina více budov tvořících společné osídlení (obec, osadu nebo její část), v jejímž obvodu vzniká čilejší ruch podmíněný stykem jejich obyvatelů. Proto není rozsudek právně mylný, pokládá-li na podkladě nahoře (v podstatě) citovaných poznatků, které si soud zjednal místním ohledáním, místo souzené nehody za část uzavřené osady. Co se tkne dalších skutkových předpokladů rozsudku nahoře uvedených, budiž ponecháno stranou, že křížovatky jsou v nařízení čis. 81/1910 uvedeny jako příklad nepřehledných úseků silnice a že není ani v rozsudku zjištěno, ani zápisem o místním ohledání nebo jiným výsledkem hlavního přelíčení napovězeno, že stěžovatel, přibližuje se k místu nehody, neměl volný rozhled na odbočku opodál místa nehody v silnici ústící. Křížovatce je na roveň postaven kterýkoliv z jiné příčiny

nepřehledný úsek silnice, aniž jest a lze rozeznávati a aniž proto záleží na tom, zda nepřehlednost je trvalá, protože okolím dotčeného úseku podmíněná, či zda rozhledu v dotčený úsek silnice brání překážka přechodná, na příklad vozidlo jedoucí opačným směrem než vozidlo, které řídí osoba, o jejíž rozhled jde. Že tomu tak bylo u stěžovatele následkem setkání se s povozem Sch-ovým, je rozsudkem zjištěno a zdůrazněním okolnosti, že povoz Sch-ův byl vysoko (na 1½ m) bednami naložen, řádně odůvodněno. Vývody stížnosti, že tomu tak nebylo a že byla pro stěžovatele silnice, a to i v úseku bezprostředně za povozem Sch-ovým úplně volná a přehledná, jsou naprosto pochybeny, nanejvýš když sama stížnost uplatňuje, že povozem Sch-ovým byl rozhled na silnici zatarasen cyklistovi M-ovi. Uvádí-li stížnost, že provedené řízení průvodní nezůstává žádných pochybností o správnosti jejích právě opakovaných tvrzení, musí tento zcela povšechný poukaz býti ponechán bez povšimnutí, jelikož nevyhovuje příkazu druhé věty § 285 tr. ř.

Že se za uvedených skutkových předpokladů rozsudku přičila zjištěná rychlost, protože byla vyšší 6 km, ba dokonce 15 km za hodinu, předpisům anebo zákazům min. nařízení čis. 81/1910, nebere celkem stížnost v pochybnost a odpor. Podotýká-li, že stěžovatel byl pánem své rychlosti, budiž jí připomenuto, že min. nařízení míní vládou nad rychlostí vozidla — jak z dalších vět § 45 jasno — vládu nad pohybem vozidla čili možnost v případě potřeby ihned, t. j. ještě před překážkou, zastaviti. Uplatňuje-li dále, že rychlost 20 km, na jakou prý zmínil stěžovatel svou rychlost, když se přibližoval povoz Sch-ův, zaručovala stěžovateli, by zůstal pánem své rychlosti, jsou vývody pochybeny, protože rozsudek zjišťuje — odmítaje dotčenou obhajobu stěžovatele — rychlost 30—40 km i pro dobu vyhýbání se obou vozidel a zjišťuje dále, že stěžovatel nezabránil srážce s cyklistou, ač podle své obhajoby ihned při spatření cyklisty zabrzdil. Připojené vývody, že požadavkem, aby řidič auta zmínil skoro na nulu, t. j. na 6 km rychlost, jakmile uvidí jiné auto jedoucí proti němu byl na správné straně ulice, stala by se jízda automobily v moderním velkoměstě bezcennou a ilusorní, jsou bezpředmětny, neboť přehlížejí, že rozsudek požaduje v souzené trestní věci na stěžovateli zmírnění rychlosti jízdy na 6 km proto, že v souzeném případě bránil rozhledu stěžovatele za povoz Sch-ův vysoký náklad na povoze, tedy skutečnost zvláštní, u vozidel neobvyčejná.

Proti tomu, že východiskem úvah o přilíšnosti, nepřipustnosti a neopatrnosti zjištěné rychlosti jízdy stěžovatelovy byly učiněny předpisy min. nařízení čis. 81 ř. z. 1910, namítá stížnost, že dotčené ustanovení tohoto nařízení pozbyla platnosti a účinnosti ještě před vynesením napačeného rozsudku, protože byla změněna a doplněna vládním nařízením ze dne 30. června 1932, čis. 107 sb. z. a n., podle kterého je v uzavřených osadách přípustno jeti maximální rychlostí 35 km za hodinu (§ 12 odst. čis. 1), a, které nezná obdobných zákazů větší rychlosti než (15 km a) 6 km za hodinu, jakými byla ustanovení § 46 min. nařízení čis. 81/1910. Než nařízení právě citovaná nejsou a nebyla trestními normami čili částí trestního zákona; nevymezují skutkové podstaty trestných činů, o kterých jednati a rozhodnouti bylo by úkolem trestních soudů, nýbrž vymezují přestupky policejní a vyhrazují jen trestním soudům zákrok a příslušnost pro případ, že přestoupení předpisů na-

řízení splňuje skutkovou podstatu některého trestného činu vymezeného (všeobecným) zákonem trestním (§ 55 nař. čís. 81/1910) čili činu přísněji trestného (čl. III nař. 107/1932). Význam ustanovení citovaných předpisů s hlediska trestního zákona vyčerpává se v tom, že jednak ukládají majitelům a řidičům motorových vozidel povinnost k jednání určitých rázů a směrů, takže opomenutí příkázaného jednání může pak být za ostatních předpokladů trestného činu soudem stíháno a trestáno, jednak zprostředkují majitelům a řidičům motorových vozidel poznání nebezpečného směru určitých jednání a opomenutí, takže je k nim přihlížeti při posouzení, zda pachatel, jemuž je se zodpovídati za ten který skutek s hlediska § 335 (431) tr. zák., mohl podle zvláště vyhlášených předpisů a podle svého zaměstnání, k němuž předpisy ty se vztahují, poznati, že dotčené jednání (opomenutí) může přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí. Proto nemá zásada projevená a povšechně stanovená článkem IX uv. zákona k trestnímu zákoníku, že nového trestního zákona pro pachatele příznivějšího jest použití též na trestné činy spáchané před účinností nového zákona, místa u policejních předpisů upravujících jízdu motorovými vozidly, jakými jsou i citovaná nařízení, a přes nastalou, třebaže zdánlivě nebo skutečně pro pachatele výhodnou změnu v dotčených předpisech jest výlučně podle předpisů platných v době souzeného skutku posuzovati, zda ta která složka skutku přičila se platnému předpisu nebo zakazu a zda z předpisu nebo zakazu mohl pachatel nebezpečný směr svého jednání neb opomenutí poznati. Důsledkem toho nepochybil nalézací soud, shledal-li neopatrnost (nedbalost) stěžovatele v tom, že jel rychlostí, která byla pro místo nehody a pro okolnosti tehdy dané zakázána policejními předpisy třebaš dodatečně změněnými a zrušenými, jejichž neznalostí se stěžovatel vůbec nehájil, a netřeba podrobněji dokazovati, že rychlost rozsudkem zjištěná nebyla by dovolena ani za účinnosti nového vládního nařízení čís. 107/1932, jež stanoví v odst. čís. 2 § 12, že přípustností rychlosti nejvýše do 35 km v uzavřených osadách nejsou dotčeny předpisy připouštějící za všech okolností jen takovou rychlost jízdy, by řidič měl vozidlo ve své moci a by bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožována, a jež dále v odst. čís. 3 § 12 ukládá řidiči přiměřené zvolnění jízdy a v případech potřeby zastavení vozidla najmě na nepřehledných místech cest a kdykoliv je třeba zvýšené opatrnosti, by bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožena; i pro dobu nebo pro úsek silnice, co se auto vyhýbá povozu, za něž nemá řidič rozhledu pro zvláštní šířku nebo výšku povozu nebo jeho nákladu, bylo by proto také za účinnosti vlád. nař. čís. 107/1932 rychlost při spatření povozu zmírniti tak dalece, by byl řidič s to zastaviti auto ještě před překážkou, byť náhle z pozadí povozu se objevující.

Čís. 4940.

Výnosem úřadu ve smyslu prvního odstavce § 20 tisk. zák. není jen projev nařizovací moci úřední, týkající se celého obvodu působnosti dotčeného úřadu, nýbrž jest jím každý písemný projev úřadu vydaný v mezích jako oprávnění a působnosti, ať již něco nařizuje, upravuje,

vyhlašuje nebo sděluje; spadá sem i nález berní správy po rozumu § 41 odst. 1 zák. čís. 268/1923 (v doslovu zák. čís. 246/1926).

(Rozh. ze dne 6. března 1934, Zm I 103/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové jako soudu odvolacího ze dne 9. února 1933 právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Hradci Králové ze dne 9. února 1933, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podle §§ 20 a 21 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863, byl porušen zákon v ustanovení §§ 20 a 21 tohoto zákona.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Hradci Králové ze dne 11. ledna 1933 byl Jan J., redaktor časopisu »N. S.« v H. K., uznán vinným přestupkem §§ 20 a 21 zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ex 1863, spáchaným tím, že koncem července a začátkem srpna 1932 v H. K. neuvěřejnil bezdůvodně trestní nález berní správy v H. K. ze dne 26. února 1931, a byl odsouzen podle § 21 cit. zákona na použití § 266 tr. zák. k peněžitě pokutě 100 Kč, po případě do vězení na 48 hodin podmínečně na jeden rok.

Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Hradci Králové ze dne 9. února 1933 bylo vyhověno odvolání obžalovaného a obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby s tímto odůvodněním: Rozsudek prvního soudu vyložil zákon nesprávně; v § 20 tisk. zák. se stanoví, že časopis může být přidružen, aby přijal výnosy úřadů (ämtliche Erlässe der Behörden) k uveřejnění, a dále se praví, že nařízení a nálezy trestních soudů musí být uveřejněny; v souzeném případě se nejedná ani o výnos úřadu ani o rozsudek nebo nařízení trestního soudu, nýbrž jde o nález berní správy; v § 42 zákona čís. 268/1923 se praví, že finanční správa je oprávněna uveřejniti trestní nález nebo rozsudek pro přestupky podle § 41 cit. zák. na útraty pachatelovy. Nikde se však nepraví, že časopis je povinen nález uveřejniti. Z toho jde, že obžalovaný jako zodpovědný redaktor mohl právem odmítnouti uveřejnění nálezu.

Tímto rozhodnutím odvolacího soudu byl porušen zákon v ustanovení §§ 20 a 21 tisk. zákona ze 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863. Předmětem uveřejnění požadovaného berní správou v Hradci Králové je trestní nález téhož úřadu ze dne 26. února 1931, jímž byl Josef P. uznán vinným trestným činem podle § 41, odst. 1 zákona ze dne 21. prosince 1923, čís. 268 sb. z. a n. v doslovu zákona ze 16. prosince 1926, čís. 246 sb. z. a n. a odsouzen k peněžitě pokutě, při čemž bylo zároveň podle § 42 odst. 6 prv uvedeného zákona čís. 268/23 vysloveno, že nález bude uveřejněn na útraty vinníkovy v časopisech v nálezu uvedených, mezi nimi i v časopise N. S., jehož redaktorem jest obviněný Jan J. Podle přípisu berní správy, jímž bylo zahájeno trestní řízení proti redaktoru Janu J-ovi, stal se nález ten vykonatelným.

Rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na právně mylném výkladu

prvého odstavce § 20 tisk. zák. (odstavec druhý, ktorý odôvodnení odvolacího soudu také uvádí, neprihází vôbec v úvahu), zejména na mylném právním výkladu pojmu »výnosů úřadem k tomu konci zaslaných, aby v obecnou známost byly uvedeny«. Odvolací soud obmezuje se na tvrzení, že se nejedná o výnos úřadu, aniž to bližšie odôvodnil a uvedl, co pod »výnosem úřadu« vyrozumívá. Patrně asi priklonil se k vývodům odvolání, které chtějí pod tento pojem zařaditi toliko projevy nařizovací moci úřední, týkající se celého obvodu působnosti dotčeného úřadu. Toto vytčení pojmu »úředního výnosu« je však příliš úzké; výnosem ve smyslu 1. odst. § 20 tisk. zákona dlužno rozuměti každý písemný projev úřadu vydaný v mezích jeho oprávnění a působnosti, ať již něco nařizuje, upravuje, vyhlašuje nebo sděluje. Tomuto výkladu nasvědčuje jednak historický vývoj tohoto zákonného ustanovení, jemuž byl vzorem francouzský zákon z 9. září 1835 (§ 18), podle něhož se vztahovala povinnost časopisu uveřejniti »les documents officiels, relation authentiques, renseignements et rectifications« (srov. Liszt, Lehrbuch des öst. Pressrechts str. 141 pozn. 2), jednak okolnost, že § 21 tisk. zák. mluví se vztahem k § 20 t. z. o »Aufsatz« a § 22 odst. 1 rovněž se vztahem k § 20 o »Schriftstücke«, kteréžto oba výrazy v českém textu zní: »písemnosti«.

Že v tomto konkrétním případě jde o úřední projev veřejného úřadu, není zajisté žádné pochybnosti; stejně nelze vzhledem k ustanovení § 42 odst. 6 zákona z 21. prosince 1923 čís. 268 sb. z. a n. (o dani z obratu a dani přepychové), podle něhož je finanční správa oprávněna uveřejniti trestní nález nebo rozsudek pro přestupky § 41 téhož zákona na útraty pachatelovy, pochybovati o tom, že finanční správa zastoupená berní správou v Hradci Králové byla oprávněna požadovati uveřejnění v časopisech arcí proti úhradě obyčejné ceny insertů (§ 20, odst. 1 tisk. zák.), že tedy požadujíc uveřejnění v časopise »N. S.« — o němž nebylo popřeno, že je časopisem přijímajícím inseráty — jednala v mezích svého zákonného oprávnění.

Bylo proto o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona podle §§ 33, 479 a 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4941.

Ak bola vedľajšia otázka právom položená, odpovedajú na ňu porotcovia, jestli odpovedali kladne na otázku hlavnú, ku ktorej sa vedľajšia otázka poji.

Mylné poučenie porotcov v osnove otázok o tom, kedy treba odpovedať na vedľajšiu otázku, je dôvodom zmätku podľa § 29, čís. 4 por. nov.

(Rozh. zo dňa 6. marca 1934, Zm III 48/34.)

Poškodený O. I. bol napadnutý tromi spolupáchateľmi a udretý do hlavy jeden raz motykou a dva razy sekerou. Dve z týchto troch rán boli smrteľné. Páchatelia boli obžalovaní pre zločin úmyselného zabitia človeka podľa §§ 70, 279 tr. zák. Porotcovia odpovedali vo všetkých troch skupinách otázok na hlavné skutkové a právne otázky kladne. Na vedľajšie otázky, či obžalovaní pojali úmysel usmrtiť poškod-

ného vo veľkom rozčulení a či obžalovaný J. K. spáchal čin v oprávnenej obrane alebo v omluviteľnom prekročení oprávnenej obrany, porotcovia neodpovedali, lebo boli poučení, že o týchto otázkach majú hlasovať len vtedy, keď dali na prvú hlavnú skutkovú otázku aspoň 5 hlasmi zápornú odpoveď. Porotný súd odsúdil všetkých obžalovaných podľa obžaloby.

Na jvyšší súd zrušil z dôvodov zmätočnosti podľa § 29, čís. 4 a 6 por. nov. rozsudok porotného súdu v celom rozsahu aj s výrokom porotcov a vrátil vec porotnému súdu k novému prejednaniu a rozhodnutiu.

Z dôvodov:

Porotcom boli dané v každej skupine hlavné skutkové otázky v smysle obžaloby, ktoré mali byť základom posúdenia, či obžalovaní usmrtili poškodeného O. I. v úmysle predpokladanom v § 279 tr. zák. (3. hlavná právna otázka každej skupiny), ďalej skutkové otázky, ktoré mali byť základom pre rozhodnutie porotcov, či obžalovaní pojali úmysel usmrtiť poškodeného vo veľkom rozčulení (4. a 5. otázky každej skupiny), prípadne či obžalovaný J. K. spáchal inkriminovaný čin v oprávnenej obrane alebo v omluviteľnom prekročení oprávnenej obrany (6.—8. otázky II. skupiny). Na tieto otázky porotcovia vôbec nehlasovali, a to následkom poučenia, že majú o nich hlasovať len vtedy, keď dali na 1. hlavnú skutkovú otázku aspoň 5 hlasmi zápornú odpoveď. Toto poučenie je mylné a v dôsledku toho položením týchto otázok boli porušené ustanovenia §§ 3—11 por. nov. Otázka, či osoba obžalovaná zo zločinu úmyselného zabitia podľa § 279 tr. zák. spáchala čin vo veľkom rozčulení podľa § 281 tr. zák., je otázkou vedľajšou, lebo smeruje v podstate k tomu, či čin obžalovaného — vykazujúci inak náležitosti skutkovej podstaty zločinu uvedeného v § 279 tr. zák. — má byť následkom veľkého rozčulenia pachateľovho — tedy následkom okolnosti verejnou listinou nedokázanej — trestaný podľa miernejšej sadzby § 281 tr. zák. (§ 9, odst. I. por. nov.). Rovnako otázka, či obžalovaný jednal v oprávnenej obrane, prípadne v omluviteľnom prekročení oprávnenej obrany, je otázkou vedľajšou (§ 9-I. por. nov.).

Už z pojmu vedľajšej otázky plynie, že môže — v prípade, že bola právom položená, musí — byť zodpovedená vtedy, keď hlavná otázka, ktorú dopĺňuje, bola zodpovedená kladne. Preto poučenie súdu, že otázky 2., 4. a 5. všetkých skupín a otázky 6.—8. skupiny II. majú sa zodpovedať len v prípade záporného zodpovedania 1. hlavnej skutkovej otázky, bolo mylné a v dôsledku tohoto poučenia je odpoveď porotcov neúplná. Postup kladenia otázok mal byť v súdenom prípade taký, aby porotcovia postupne uvažovali o tom, či príslušný obžalovaný vykonal čin, ktorý smeroval k tomu, aby poškodený bol usmrtený, v prípade kladnom, či jeho jednanie malo tiež skutočne za následok smrť poškodeného, tedy či jednanie obžalovaného je v príčinnej súvislosti so smrťou poškodeného, v prípade kladnom ďalej, či sa pred činom obžalovaného vyskytli také okolnosti, ktoré vyžadujú aj úvahu o tom, či obžalovaný nejednal vo veľkom rozčulení, prípadne v oprávnenej obrane. Že postup kladenia otázok porotným súdom bol mylný, prípadne, že poučenie po-

rotcom v osnove otázok nebolo správne, plynie z tej úvahy, že ani v prípade pravdivosti skutkového stavu uvedeného v 1. hlavných skutkových otázkach nebolo vylúčené, že pred činom obžalovaných vznikla hádka, »v priebehu ktorej O. I. sa zahnal na jedného zo spoločníkov a matku obžalovanej A. S. (prípadne obžalovaných J. K. a Jozefa K.) sekerou, ba matku obžalovanej aj na zem strčil«. Ďalej je to zrejme aj z toho, že podľa osnovy otázok boli porotcovia otázaní, či obžalovaná A. S. jednala tak, ako bolo uvedené v 1. skutkovej otázke I. skupiny, a že v prípade, že by vyslovili, že okolnosti tieto nie sú pravdivé, mali sa odpoveďou na 2. skutkovú otázku osvedčiť, či je pravda, že obžalovaná po hádke a násilnom vystúpení O. I. »spáchala čin v 1. otázke opísaný«, hoci by zápornou odpoveďou na 1. skutkovú otázku boli vyslovili, že čin ten nespáchala. Vadnosť osnovy otázok plynie aj z tej úvahy, že v prípade záporného zodpovedania prvých skutkových otázok a kladného zodpovedania druhých skutkových otázok bol by tu rozpor vo výpovediach porotcov, lebo otázky tie obsahujú niektoré okolnosti shodné, takže by tie isté okolnosti boli raz uznané za nepravdivé — nestavšie sa — druhý raz však zistené ako skutočnosť. Ponevác podľa ustanovenia § 3, odst. 1 por. nov. majú byť otázky kladené tak, aby porotcovia mohli na ne odpovedať len slovom »áno« alebo »nie«, treba otázky osnovať tak, aby medzi odpoveďou porotcov na jednotlivé otázky nebol rozpor. Toho možno docieľať snadno vhodným rozdelením skutkových otázok podľa § 4, odst. II. por. nov. tak, aby sa tá istá okolnosť nevyskytovala vo dvoch otázkach, ktoré môžu byť rôzne zodpovedané. Vadným položením vedľajších otázok bol tu zavinený dôvod zmätku podľa § 29, č. 4 por. nov., ktorého treba si tu všimnúť z úradnej povinnosti v smysle predposledného odst. cit. šu, ponevác zmätok bol na ujmu obžalovaných. Preto najvyšší súd zrušil podľa 1. odst. § 34 por. nov. celý napadnutý rozsudok a nariadil nové pojednávanie a rozhodnutie.

Čís. 4942.

I když obžalovaný znal program a cíle NSDAP., pokud se týkají územní celistvosti ČSR., nemusejí jeho styky s onou stranou být přípravou úkladů o republiku ve smyslu § 2, nýbrž mohou spadati jen pod ustanovení § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep., je-li zjištěno, že obsahem a účelem styků těch nebylo právě uskutečnění oněch cílů strany.

(Rozh. ze dne 7. března 1934, Zm I 1138/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 16. října 1933, pokud jím byl obžalovaný, byv obžalován pro zločin přípravy úkladů o republiku podle § 2 zák. na ochr. rep., uznán vinným toliko přečinem sduřování státu nepřátelského podle § 17 čís. 1 téhož zákona.

Z d ů v o d ů :

S hlediska čís. 10 § 281 tr. ř. výtýká stížnost, že zjištěné jednání obžalovaného bylo prvním soudem nesprávně posouzeno za přečin po-

dle § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep., ačkoliv prý toto jednání rozsudkem zjištěné zakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 2 téhož zákona. Stížnost je však neodůvodněná.

Subjektivní stránku zločinu § 2 zák. dovozuje z rozsudkového zjištění, že obžalovaný jednal ve srozumění se sousedícími exponenty NSDAP. a že prokázane navázal přímé styky se členy úderných formací NSDAP. v hostinci W., které upozornil na příchod několika komunistů, a že se dal do služeb strany NSDAP. jako agent provokatér, že znal cíle strany NSDAP., i pokud směřují k úkladům o republiku Československou, naznačeným v § 1 cit. zák., a přes to pro stranu tu pracoval. Zjištění to však nemůže být dostatečným podkladem pro závěr, že skutek, pro který je obžalovaný souzen, se stal k úkladům o republiku, zejména když je obecně známo, že strana NSDAP. sleduje různé cíle. Jejméně z programu strany, aniž se vzalo v úvahu to, co bylo zjištěno o činnosti obžalovaného, nelze usuzovati na to, že styk obžalovaného s touto stranou se dál k úkladům o republiku. Právě to nalézací soud vyloučil. Neboť srozumění obžalovaného se sousedícími exponenty strany NSDAP., navázané styky se členy úderných oddílů NSDAP. a konání služeb agenta provokatéra u této strany, neneslo se podle zjištění soudu k úkladům o republiku, nýbrž znamenalo podporu zmíněné strany a jejich útvarů v jejich činnosti proti komunistům; toto zjištění zmateční stížností nenapadá. Přípravou úkladů o republiku nestalo se pak ještě toto jednání obžalovaného tím, že obžalovanému bylo známo, že NSDAP. v Německu a její formace sledují (jak zní správně dotyčná zjištění rozsudku) v zásadě cíl přičlenění všech Němci obývaných v cizích územích nynějšímu Německu, tudíž i poněmčilých území Československé republiky. Neboť znalost programu a cílů NSDAP., i pokud se dotýkají územní celistvosti ČSR., nenahrazuje uvedenou subjektivní náležitost skutkové podstaty § 2 zák., když je zjištěno, že obsahem a účelem styků obžalovaného s NSDAP. nebylo uskutečňování právě těchto cílů strany. Nalézací soud vyloučiv, že se styk obžalovaného s NSDAP. dál k úkladům o republiku, není v rozporu se svým předchozím zjištěním, že obžalovanému šlo o akci proti komunistům. Nedůvodná zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 4943.

Ustanovení § 28 odst. 2 zák. na ochr. rep., podle něhož je vyloučeno snížení trest na svobodě pod dolejší hranici sazby, jde-li o zločin podle § 2 cit. zák., platí i pro případy, kde trestný čin přípravy úkladů (§ 2) vzhledem k pozdějšímu předpisu § 3 al. 1 zák. čís. 48/1931 sb. z. a n. pozbývá slovního označení »zločin« a nazývá se jen »proviněním«.

(Rozh. ze dne 7. března 1934, Zm II 7/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížností veřejného obžalobce do rozsudku senátu mládeže u krajského soudu v Opavě ze dne 19. září 1933, jímž byl obviněný uznán vinným proviněním přípravy úkladů podle § 2 odst. 1—3 zák. na

ochr. rep., tuláctví a žebroty podle §§ 1, 2 zák. čís. 89/1885 ř. zák. a nedovoleného držení a nošení zbraně podle §§ 2, 32, 36 zbroj. pat., a podle § 3 zák. o trestním soudnictví nad mládeží a se zřetelem na § 35 tr. zák. s použitím § 54 tr. zák. odsouzen k trestu zavření na pět měsíců, zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu a obviněnému vyměřil znovu trest podle § 2 zák. na ochr. rep. a § 8 odst. 3 zákona o trest. soud. nad mládeží se zřetelem na § 35 tr. zák. a to trest zavření na šest měsíců.

Důvody:

Obžalovaný byl uznán vinným proviněním příprav úkladů, tuláctví, žebroty a nedovoleného držení a nošení zbraně podle § 3 zák. ze dne 11. března 1931, čís. 48 sb. z. a n., § 2 al. 1—3 zák. na ochr. rep., §§ 1 a 2 zák. o tul. a §§ 32 a 36 zbroj. pat. Nálezací soud vyměřil mu trest při zřeteli na § 35 tr. zák. podle I. sazby § 2 zák. na ochr. rep. a § 8 zák. čís. 48/1931 sb. z. a n. a to za použití § 54 tr. zák. zavřením na pět měsíců.

Státní zastupitelství právem vytýká tomuto rozsudku zmatečnost podle § 281 čís. 11 tr. ř. Podle § 28 odst. 2 zák. na ochr. rep. je vyloučeno snížení trest na svobodě pod dolejší hranici sazby, jde-li vůbec o zločin uvedený v § 2 zák. na ochr. rep. Toto ustanovení § 28 odst. 2 platí i pro případy, kde trestný čin přípravy úkladů (§ 2) vzhledem k pozdějšímu předpisu § 3 al. 1 zák. čís. 48/1931 sb. z. a n. pozbývá slovního označení »zločin« a nazývá se jen »proviněním«. Právě-li rozsudek, že podle doslovného znění zákona o trestním soudnictví nad mládeží není použití mimořádného práva zmírňovacího vyloučeno, i když v jiném zákonu (zákon na ochr. republiky) toto snížení trestu pod dolejší hranici trestní sazby je pro dorostlé osoby vyloučeno, tím více když prý zákon o trestním soudnictví nad mládeží je zákonem pozdějším, nemůže rozsudek citovati a dovolati se žádného ustanovení tohoto pozdějšího zákona, z něhož by mohl dovoditi, že všeobecně závazný předpis § 28 odst. 2 zák. na ochr. rep. pozbyl dnem 1. října 1931 účinnosti pro mladistvé. Ovšem nastupují podle § 8 odst. 3 zák. o trestním soudnictví nad mládeží nové základní trestní sazby, na něž se pak vztahuje zmíněné ustanovení § 28 odst. 2 zák. na ochr. rep. Omezuje-li tedy zákon užití mimořádného práva zmírňovacího hledě na sazbu stanovenou na trestný čin (viz na př. § 28 zák. na ochr. rep.), sluší přípustnost užití mimořádného práva zmírňovacího posuzovati se zřením k sazbám sníženým podle § 8 odst. 3 zák. o trestním soudnictví nad mládeží, které jsou pak sazbami základními. (Srov. Komentář Dr. Miřičky k uvedenému zákonu, str. 36, 37.)

Nálezací soud vyměřiv obžalovanému trest zavření pouze v trvání pěti měsíců, ač nejnižší trestní sazbou je tu podle § 2 zák. na ochr. rep. a § 8 odst. 3 zák. čís. 48/1931 zavření na šest měsíců, vykročil ze své moci trestní a zatížil rozsudek zmatečností podle § 281 čís. 11 tr. ř.; bylo tudíž vyhověti zmatečností státního zastupitelství uplatňující tuto vadnost, zrušiti výrok o trestu a obžalovanému vyměřiti za právo-
platné již odsouzení nový trest v mezích zákona.

Čís. 4944.

I při trestných činech spáchaných obsahem tiskopisu přerušuje se promlčení a znovu počíná podle ustanovení § 108 tr. zák.

(Rozh. ze dne 8. března 1934, Zm III 338/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti V. H., obžalovanému pro přečin pomluvy tiskem, na základě veřejného líčení následkem zmatečností stížnosti obžalovaného vynesl tento rozsudek: Z úřední povinnosti z důvodu věcné zmatečnosti podle bodu 1 c) § 385 tr. ř. zrušují se rozsudky obou soudů nižších stolic a obžalovaný V. H. se podle 3. bodu § 326 tr. ř. zproštuje obžaloby vznesené naň státním zastupitelstvím v T. Náklady trestního řízení hraditi má podle 1. odstavce § 482 tr. ř. stát. Zmatečností stížnost se poukazuje na toto rozhodnutí.

Důvody:

Přezkoumáváje věc následkem zmatečností obžalovaného předsvědčil se nejvyšší soud, že během soudního řízení nastalo ve věci promlčení, jež podle 3. bodu § 105 tr. zák. vylučuje trestní řízení proti obžalovanému. Podle předpisu § 48 zák. čl. XIV/1914 promlčuje se zavedení trestního řízení pro zločin nebo přečin spáchaný obsahem periodického časopisu v šesti měsících od doby, kdy bylo započato s jeho šířováním. Promlčení se přerušuje podle ustanovení § 108 tr. zák. pouze opatřením nebo rozhodnutím soudu, které směřuje proti pachateli pro spáchaný zločin nebo přečin; počíná však znovu dnem tohoto rozhodnutí nebo opatření. Podle obsahu spisů bylo po vynesení rozsudku soudu první stolice zavedeno pátrání za účelem zjištění pobytu obžalovaného, jemuž měl býti doručen rozsudek vynesení v jeho nepřítomnosti. Za tím účelem byla dne 28. července 1931 vyzvána četnická stanice v Ž., aby vypátrala místo pobytu obžalovaného a tato výzva byla podle nařízení soude dne 11. srpna 1931 opětována. Od toho dne však nestalo se se strany soudu žádné další opatření směřující proti obžalovanému až do 28. dubna 1932, kdy byl soudem první stolice požádán vrchní soud v B. o vrácení spisů týkajících se této věci, které mu byly k nahlédnutí zaslány. Uplynula tedy od 11. srpna 1931 do 28. dubna 1932 doba delší než 6 měsíců, aniž se stalo nějaké soudní opatření směřující proti obžalovanému, které by podle § 108 tr. zák. přerušilo promlčení. Nejvyšší soud proto z povinnosti úřední (§ 385 odst. 2 tr. ř.) zrušil z důvodu věcné zmatečnosti uvedeného v bodu 1 c) § 385 tr. ř. rozsudky obou soudů nižších stolic a vynesl rozsudek zprošťující podle 3. bodu § 326 tr. ř. Zmatečností stížnost stala se tímto rozhodnutím bezpředmětnou a byla na ně proto poukázána.

Čís. 4945.

Nejde o súdne opatrenie proti páchatelovi alebo účastníkovi trestného činu v smysle § 108 tr. zák., bolo-li mu z iniciatívy súdnej kance-

láríe doručené vyhotovenie rozsudku, bárs to aj súd (predseda senátu) dodatočne vzal na vedomie.

(Rozh. zo dňa 10. marca 1934, Zm IV 471/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumav trestní věc proti K. H. a spol., obžalovaným pro přečin pomluvy, na základě veřejného líčení následkem zmáteční stížnosti obžalovaných B. E. a M. E. jakož i veřejného obhájce v jejich prospěch vynesl tento rozsudek: Zmateční stížnost obžalovaného M. E. se odmítá. Z důvodů zmatku podle § 385, čís. 1 c) tr. ř. z úřední povinnosti zrušují se rozsudky obou nižších soudů v celém rozsahu ohledně všech obžalovaných, a to ohledně obžalovaných K. H. a J. T. podle ustanovení 4. odstavce § 387 tr. ř., a obžalovaní B. E., M. E., K. H. a J. T. zprošťují se na základě bodu 3. § 326 tr. ř. obžaloby pro přečin pomluvy tiskem spáchaný. Trestní náklady má podle 2. odstavce § 482 tr. ř. hraditi státní pokladna. Zmateční stížnost obžalovaného B. E. a zmáteční stížnost veřejného obhájce poukazují se na toto rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Nejvyšší soud, zkoumaje zmáteční stížnosti v bodech 2. a 3. shora uvedené se přesvědčil, že se tu vyskytuje důvod zmatku podle § 385, čís. 1 c) tr. ř., jenž vylučuje vynesení odsuzujícího rozsudku následkem promlčení trestného činu. Jak podle předpisu § 48 zák. čl. XIV/1914, tak i podle § 13 zákona čís. 108/1933 sb. z. a n., jehož platnost nastala ve smyslu § 41, odst. 1 posléz citovaného zákona, nastává během trestního řízení promlčení pomluvy, v tomto případě tiskem spáchané, po uplynutí šestiměsíční lhůty. Podle § 108 tr. zák. promlčení přerušuje se pouze opatřením aneb rozhodnutím soudu, které směřuje proti pachateli pro spáchaný zločin aneb přečin. Promlčení počíná však znovu dnem usnesení aneb opatření. Podle obsahu spisů v této trestní věci nastalo promlčení v době mezi 19. dubnem 1932, kdy bylo nařízeno doručení rozsudku obžalovanému M. E. a dnem 21. října 1932, kdy bylo předsedou hlavního přeličení nařízeno předložení spisů odvolacímu soudu, mezi kterýmiž opatřeními uplynula šestiměsíční promlčecí lhůta. V této lhůtě, a to dne 22. srpna 1932, byl sice obžalovanému B. E. doručen rozsudek prvního soudu, avšak nestalo se to následkem zvláštního nového nařízení soudu, nýbrž z vlastní iniciativy soudní kanceláře, jak to plyne ze zprávy předsedy senátu krajského soudu v U. ze dne 28. prosince 1933. To, že příslušný kancelářský úředník po opětovném odeslání vyhotovení rozsudku k doručení ukázal předsedovi senátu vlastní rukou napsanou poznámku »znovu 20./8.« a že předseda senátu vzal to na vědomí, nelze považovati za nějaké opatření soudu ve smyslu § 108 tr. zák., neboť šlo tu pouze o opatření soudní kanceláře, nikoliv o soudcovské opatření. Poněvadž důvod zmatku podle § 385, čís. 1 c) tr. ř., jenž tu byl zaviněn, týká se též obžalovaných K. H. a J. T., kteří vzali zmáteční stížnost zpět, bylo k tomuto důvodu zmatku přihlížeti ve smyslu 4. odstavce § 387 tr. ř. i v jejich prospěch, ve prospěch ostatních obžalovaných však podle posledního odstavce § 385 tr. ř. z úřední po-

vinnosti. Proto byly rozsudky obou nižších soudů podle 1. odstavce § 33 por. nov. v celém rozsahu zrušeny a obžalovaní na základě § 326 čís. 3 tr. ř. zproštěni obžaloby, aniž bylo zapotřebi obíratí se ostatními důvody zmatku, které byly uplatňovány ve prospěch obžalovaných B. E. a M. E. Následkem tohoto rozhodnutí stala se bezpředmětnou jak zmáteční stížnost obžalovaného B. T., tak i zmáteční stížnost veřejného obhájce.

Čís. 4946.

Zákon používá pojmu »les hájený« v § 174 II f) tr. zák. v témže smyslu jako v § 174 II d) tr. zák.
Les označený mezníky a obehnáný mělkým, 30—35 cm hlubokým příkopem, nelze pokládati za zahájený ve smyslu § 174 II f) tr. zák.

(Rozh. ze dne 14. března 1934, Zm I 168/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 5. prosince 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonané krádeže podle §§ 8, 171, 173, 174 II f) tr. zák., pokud napadla výrok o zločinné kvalifikaci podle § 174 II f) tr. zák., výrok ten jakož i výrok o trestu zrušil a trest znovu vyměřil.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze upřítí oprávnění, pokud namítá, že v jeho činu není dána kvalifikace podle § 174 II f) tr. zák. Napadený rozsudek zjišťuje, že celý revír — v němž čin byl spáchan — je vyznačen mezníky a obehnán mělkým příkopem — jen 30—35 cm širokým, tedy překročitelným. Podle napadnutého rozsudku vyznačením svého revíru mezníky a obehnáním ho uvedeným příkopem dal majitel honitby najevo, že nesouhlasí se zdržováním se v fakto ohrazeném lese a proto prý je odůvodněna kvalifikace činu obžalovaného i podle § 174 II f) tr. zák. Tento závěr nalézacího soudu, jak právem tvrdí zmáteční stížnost, není správný. Ze skutečnosti, že kvalifikace podle § 174 II f) tr. zák. je pojata mezi okolnostmi, činící krádež zločinem z nebezpečnější povahy činu, vysvítá, že pojmu »zahájený« ve smyslu cit. ustanovení neodpovídá zařízení, jež označuje toliko hranice lesa nebo jen symbolicky dává najevo vůli vlastníkovu své vlastnictví důrazně hájiti, nýbrž že »zahájený« to musí tvořiti skutečnou překážku pro pachatele při od-cizování lesního majetku z lesa, překážku, která se co do intenzity aspoň přibližuje uzavěře jiných předmětů. Kvalifikačním důvodem je tu totiž větší energie zločinná, jevíci se ve svémocném překonání takové překážky a to už při samém vstupu do lesa, jež pro rozlohu nelze v celém rozsahu stále stejně hlídati. Náзор tento je odůvodněn tím více, že i ustanovení § 174 II d) tr. zák., zařazené hned za ustanovení, jednající o krádežích na věcech zamčených, obsahuje pojem lesa »zahájeného« a zajisté neužil zákon těchto stejných označení v tomtéž § v různých smyslech. Skutečnost v rozhodovacích důvodech rozsudku prvního soudu

uvedená, že zmíněný les je označen mezníky, nenasvědčuje podle své povahy tomu, že tu jde o zahájený les podle § 174 II f) tr. zák. Příkop pak jen mělký a 30—35 cm široký lze — jak i napadený rozsudek uznává — překročit a to dospělému člověku naprosto lehce. Lze přes něj odcizenou zvěř nebo dříví volně přenášeti, ba i na voze odvážeti. Příkop, který nepřekáží volně chůzi a jízdě do lesa a z něho a který proto není překážkou, již by pachatel musel překonávat s vynaložením aspoň nějaké námahy, nemůže vůbec přijít v úvahu jako překážka ve smyslu zákonného ustanovení a není proto zahájením lesa podle § 174 II f) tr. zák. Taková překážka nemůže opodstatnit kvalifikaci podle téhož ustanovení. Lze tedy ve zjištěném činu obžalovaného shledat jen zločin nedokonané krádeže podle §§ 8, 171, 173 tr. zák. Je proto odůvodněna zmateční stížnost obžalovaného, již hořejší námitkou je uplatňován důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 10 tr. ř. (nikoliv i podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., jak zmateční stížnost uvádí). V důsledku toho je napadený rozsudek ve výroku o kvalifikaci podle § 174 II f) tr. z. zrušiti. Poněvadž při výměře trestu uznal nalézací soud za přitěžující dvojnásobnou zločinnou kvalifikaci, jež učiněným opatřením odpadá, je zrušiti rozsudek ten i ve výroku o trestu a trest znovu vyměřiti.

Čís. 4947.

Usnesení, jímž okresní soud sám rozhodl o udělení milosti, je absolutně zmatečné; zmatečnost ta je nezhojitelná; jeho zrušení podle § 33 tr. ř. nebrání ustanovení § 292 tr. ř., poněvadž, vydáno vyšší orgánem naprosto nepříslušným, nemohlo usnesení nikdy nabýti právní účinnosti.

(Rozh. ze dne 14. března 1934, Zm II 52/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením okresního soudu ze Ždánicích ze dne 28. dubna 1932, jímž byl Josefu H-ovi prominut trest 48hodinného vězení, uložený mu rozsudkem ze dne 12. dubna 1929, byl porušen zákon v ustanovení § 411 tr. ř.; usnesení to se zrušuje a důsledkem toho pozbývá platnosti i obsah přípisu téhož soudu ze dne 4. dubna 1933.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu ve Ždánicích ze dne 12. dubna 1929 byl Josef H. odsouzen pro přestupek krádeže podle § 460 tr. zák., spáchaný odcizením dubu v ceně 30 z lesa u D., k trestu vězení na 48 hodin zostřeného jedním postem a ztrátě práva volebního; obviněný odpykal trest od 9. do 11. května 1929. Dne 21. ledna 1932 podal obviněný ministerstvu spravedlnosti žádost, aby mu trest byl prominut; žádost ta postoupená okresnímu soudu ve Ždánicích k řízení podle § 411 tr. ř. Okresní soud, vyžádav si od okresního úřadu zprávu o chování obviněného, vydal usnesení ze dne 28. dubna 1932, že se žádosti Josefa H-e vyhovuje vzhledem na výsledek konaného vyhledávání, a vrozuměl o tom také zemský úřad pro péči o válečné poškozence v Brně. K do-

tazu tohoto úřadu, zdali vzhledem k tomu, že podle uvedeného usnesení byl Josefu H-ovi prominut trest 48hodinného vězení, nastalo prošetření trestu také prominutí ztráty práva volebního, odpověděl okresní soud přípisem ze dne 16. prosince 1932, že ztráta práva volebního prominutím trestu uplynula. Josef H. podal pak dne 12. ledna 1933 kancelářím presidenta republiky žádost za prominutí ztráty práva volebního, hořejším rozsudkem vyslovené, cestou milosti; žádost ta byla ministerstvem spravedlnosti zaslána okresnímu soudu ve Ždánicích k řízení podle § 411 tr. ř.; okresní soud ji vyřídil poukazem: »viz referát ze dne 16. prosince 1932«. K opětovnému dotazu zemského úřadu pro válečné poškozence v Brně odpověděl okresní soud přípisem ze dne 4. dubna 1933, že usnesením okresního soudu ze dne 18. dubna 1932 (správně 28. dubna 1932) bylo žádosti Josefa H-e, podané dne 12. ledna 1932 (správně 21. ledna 1932) vyhověno, takže vzhledem k tomu pomíjejí následky odsouzení.

Oním usnesením okresního soudu ve Ždánicích ze dne 28. dubna 1932 byl zřejmě porušen zákon v ustanovení § 411 odst. 1 tr. ř., podle něhož prominouti nebo zmírniti trest přísluší presidentu republiky; okresní soud, když mu byla ministerstvem spravedlnosti zaslána žádost za milost, měl postupovati způsobem naznačeným v odst. 4 § 411 tr. ř., měl-li za to, že jsou zde důležité důvody pro udělení milosti; nesměl tedy sám o udělení milosti rozhodovati. Usnesení jeho je proto absolutně zmatečné, zmatečnost je nezhojitelná, usnesení to, pocházejíc od orgánu naprosto nepříslušného, nemůže nikdy nabýti ani moci práva ani účinnosti. Bylo proto podle §§ 33, 292 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo, a dlužno jen ještě podotknouti, že tomu, aby zrušeno bylo zmíněné usnesení okresního soudu ve Ždánicích, není na závalu ani ustanovení § 292 tr. ř., podle něhož výrok zrušovacího soudu nemá zpravidla účinku na obžalovaného; neboť usnesení to, pocházejíc — jak již uvedeno — od orgánu naprosto nepříslušného, nemohlo nikdy nabýti ani moci práva ani právní účinnosti, takže ani zrušení jeho nemůže mít účinek v neprospěch obžalovaného.

Čís. 4948.

Ustanovení § 6 čis. 4 zák. o podm. ods. řeší jen případ, kde první trest byl uložen podmíněčně. Případ, že první trest byl bezpodmínečný nebo že byl dodatečně nařízen jeho výkon, v § 6 čis. 4 cit. zák. upraven není, a neplatí proti zásada, že oba tresty musí sdíletí stejný osud co do podmíněčnosti nebo nepodmínečnosti.

(Rozh. ze dne 15. března 1934, Zm I 262/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimí ze dne 22. listopadu 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 a) tr. zák. a zločinem zpro-
nevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž

byl obžalovanému oduznan podmínený odklad trestu, jako zmatečný a věc vrátil soudu prvě stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, napadající zmatkem čís. 11 § 281 tr. ř. výrok, jímž byl obžalovanému oduznan podmínený odklad trestu jest odůvodněna.

Nalézací soud opírá uvedený svůj výrok o to, že obžalovaný byl rozsudkem okresního soudu v Nasavrkách ze dne 18. prosince 1929 odsouzen pro přestupke podle § 431 tr. zák., při čemž trest byl sice uložen podmínečně, ale dodatečně byl — usnesením ze dne 18. března 1932 — nařízen jeho výkon, a že jsou tu podmínky § 265 tr. ř., ježto předmětné trestné činy spadají alespoň částečně do doby před vynesením prvého rozsudku. Nalézací soud vychází z právního názoru, že byl, poněvadž jde vzhledem k zásadě § 265 tr. ř. vpravdě o trest jediný, podle § 6 čís. 4 zák. čís. 562/19 povinen trest vysloviti bezpodmínečně. Tento názor jest však mylný. Ustanovení § 6 čís. 4 zák. čís. 562/19 řeší pouze případ, že prvý trest byl uložen podmínečně a — jak dlužno doplniti — že výkon trestu nebyl dosud dodatečně nařízen. Neboť jen za tohoto předpokladu může soud vynášející pozdější rozsudek o tom rozhodovati, »mají-li býti vykonány oba tresty, či má-li býti podmíněně odložen také trest dodatečně přisouzený«. Příklad, že prvý trest byl bezpodmínečný nebo že byl dodatečně nařízen výkon trestu podmíněně uloženého, není v § 6 čís. 4 zák. čís. 562/19 výslovně upraven. Právě z této okolnosti dlužno však usuzovati (argumentum a contrario), že pro tento právě zmíněný případ neplatí zásada, že oba tresty musejí sdíleti stejný osud co do jejich podmíněnosti nebo nepodmínečnosti. K témuž závěru nutí ostatně, jak zmateční stížnost právem uvádí, i úvaha, že ustanovení § 265 tr. ř. má podle svého znění býti dobrodiním pro obžalovaného, že by však tento účel byl pozměněn v pravý opak, kdyby soud vynášející pozdější rozsudek byl nucen vysloviti trest bezpodmínečně prostě proto, že byl bezpodmínečně uložen trest prvý, k němuž se nachází druhý trest v poměru § 265 t. ř.

Nalézací soud vykročil tedy ze své trestní moci, když obžalovanému oduznal podmínený odklad trestu jedině z toho důvodu, že považuje následkem uvedeného nesprávného výkladu zákona podmíněné odsouzení za vyloučeno. Bylo tedy rozsudek, pokud se týče dotyčného výroku zrušiti jako zmatečný a věc vrátiti soudu prvě stolice, na němž bude, aby, vycházeje ze zásadní přípustnosti podmíněného odkladu v daném případě, znovu zkoumal a o tom rozhodl, jsou-li tu podmínky pro příznání podmíněného odkladu po rozumu § 1 zák. čís. 562/19 čili nic.

Čís. 4949.

Nie je daná príčinná súvislosť, tedy ani spoluspôsobenie smrteľného výsledku, medzi opomenutím lekára, spočívajúcom v tom, že sa nepostaral o včasný operatívny zákrok u pacienta, poraneného treťou oso-

bou, a smrťou pacienta, ak možnosť jeho záchranu týmto zákrokom bola len pravdepodobná, nie však istá.

(Rozh. zo dňa 15. marca 1934, Zm III 443/33.)

Najvyšší súd vyniesol v trestnej veci proti Drovi A. S., obžalovanému z prečinu podľa §§ 290 a 291 tr. zák., na základe verejného pojednávania následkom zmatečnej sťažnosti obžalovaného tento rozsudok: Vyhovujúc zmatečnej sťažnosti z dôvodu zmatečnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., zrušujú sa rozsudky obidvoch nižších súdov a obžalovaný Dr. A. S. sprostuje sa na základe § 326, čís. 1 tr. p. obžaloby, podanej proti nemu pre prečin podľa §§ 290 a 291 tr. zák. Trestné trovy má podľa 1. odst. § 482 tr. p. znášať štátna pokladnica. O súkromoprávnych nárokoch poškodenej strany nebolo v smysle § 487 tr. p. rozhodnuté. Zmatečná sťažnosť v ostatnej časti poukazuje sa na toto rozhodnutie.

D ů v o d y:

Najvyšší súd preskúmajúc túto trestnú vec sľhľadal, že rozsudky obidvoch nižších súdov sú dotknuté zmatkom podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. Nižšie súdy uznaly obžalovaného vinným prečinom podľa §§ 290 a 291 tr. zák. spáchaným tým, že svojou nedbalosťou spôsobil smrť B. T. Ku skutkovej podstate prečinu podľa § 290 tr. zák. sa vyžaduje: 1. aby sa obžalovaný dopustil nedbalosti, 2. aby touto nedbalosťou spôsobil smrť druhej osoby. Najvyšší súd nepotreboval riešiť v tomto prípade spornú otázku, či sa môže obžalovanému klásť za vinu nedbalosť v smysle trestného zákona, keďže podľa skutkových zistení nižších súdov a pri správnom výklade zákona niet tu druhého predpokladu pre vynesenie odsudzujúceho rozsudku. Nižšie súdy, ktoré sa zaoberaly hlavne skúmaním, či sa obžalovaný dopustil nedbalosti, prehľadly, že chyba tu príčinná súvislosť medzi opominutím obžalovaného a smrťou B. T.

Podľa skutkových zistení nižších súdov bol B. T. bodnutý vojnom A. S. do boku, odovzdaný do nemocnice, riadenej obžalovaným, tam ošetrovaný len konzervatívnym spôsobom — totiž ponechaním poraneného v klude — tretieho dňa však prevezený do B. B., tam štvrtého dňa operovaný, pri čom bol zistený rozsiahly zánet pobrušnice vzniklý následkom perforácie čreva, spôsobenej bodnutím, avšak piateho dňa zomrel. Na základe pitevného nálezu a znaleckého posudku bolo zistené, že smrť nastala následkom zánetu pobrušnice, ktorý bol v príčinnej súvislosti s prebodnutím čreva. Z týchto skutkových zistení plynie, že smrť B. T. bola v príčinnej súvislosti s jednaním osoby tretej. Otázkou mohlo byť len, či obžalovaný svojím jednaním alebo opominutím spolupôsobil ku smrteľnému výsledku, keďže bodná rana nebola bezpodmínečne smrteľná. Podľa rozsudku odvolacieho súdu zavinenie obžalovaného spočívalo v tom, že po prevzatí raneného do ošetrovania nepozoroval bedlivejšie, že pribúdajú príznaky zánetu pobrušnice, že to nezistil už v odpoľudňajších hodinách prvého dňa a, ačpráve bolo nezbytnou povinnosťou obžalovaného v tomto prípade postarať sa o odbornú pomoc chirurga cieľom prevedenia operácie, túto svoju povinnosť

zanedbal, takže možnosť záchranu poraneného operatívnym zákrokom veľmi klesla. Podľa toho nižšie súdy kládly obžalovanému za vinu, že sa dopustil opominutia a tým spôsobil smrť poraneného. Avšak nižšie súdy dopustily sa v tomto prípade právneho omylu pri výklade pojmu príčinnej súvislosti medzi opominutím a nastalým smrteľným výsledkom.

Z toho, že zákon v § 290 tr. zák. predpokladá, že obžalovaný opominutím spôsobil smrť, plynie, že opominutie musí byť podmienkou tohoto následku, totiž, že bez tohoto opominutia by smrť nenastala. Z toho plynie, že nestačí tu sama možnosť, že opominutie priviedlo smrť. V tomto prípade mohla by byť reč o príčinnej súvislosti medzi opominutím, ktoré sa obžalovanému kladie za vinu, a smrťou poraneného B. T. len vtedy, keď by bolo zistené, že bez opominutia bol by iste nastal iný výsledok, totiž, že nebola by nastala smrť poraneného. Avšak podľa zistenia nižších súdov možnosť záchranu poraneného operatívnym zákrokom bola len pravdepodobná, pričom táto pravdepodobnosť bola v prvých hodinách po poranení, za ktorú dobu odvolací súd ani nečiní obžalovaného ešte trestne zodpovedným, väčšia, avšak klesala uplynutím ďalších hodín viac a viac. Z toho plynie, že nižšie súdy sa mylily, pokiaľ uznaly, že je tu daná skutková povaha prečinu podľa §§ 290 a 291 tr. zák. Preto bolo vyhovené zmätočnej sťažnosti obžalovaného, založenej na dôvode zmätku podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., rozsudky obidvoch nižších súdov boli zrušené na základe 1. odst. § 33 por. nov. a bol vynešený oslobodzujúci rozsudok bez toho, že by bolo treba sa zaoberať ďalším obsahom zmätočnej sťažnosti.

Čís. 4950.

Podstata pomlavy záleží v tom, že sa o napadnutej osobe tvrdí, že sa nechovala tak, ako — hľadiac k jej postaveniu — bola by sa mala podľa obecnej mienky chovať. Pri tom pojem osobnej cti nie je závislý výlučne na mienke osôb, v kruhu ktorých sa napadnutá osoba pohybuje.

(Rozh. zo dňa 17. marca 1934, Zm III 60/34.)

Najvyšší súd preskúmal trestnú vec proti S. A. a spol., obžalovaným z prečinu pomlavy tlačou spáchaného atď., a na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaných vynesol tento rozsudok: Vyhovujúc zmätočným sťažnostiam z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 1 a) § 385 tr. p., zrušuje sa rozsudok vrchného súdu a podľa bodu 1 § 326 tr. p. oslobodzujú sa obžalovaní: Š. A. od odžaloby pre priestupok podľa § 6 zák. čís. 124/924; E. S. od odžaloby pre prečin pomlavy a urážky na cti spáchaný tlačou podľa §§ 1 a 2, bodu 1., odst. 2 § 3 a § 4 zák. čl. XLI:1914.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu podali obžalovaní »odvolanie« na základe bodu 1 a) § 385 tr. p. z toho dôvodu, že sa nedopustili trest-

ného činu. Zmätočné sťažnosti sú základné. Vrchný súd má za to, že obžalovaný E. S., ako autor inkriminovaného článku, sa dopustil prečinu pomlavy podľa § 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., lebo tvrdenie o súkromnom žalobcovi, ako poprednom vyznavačovi komunizmu, že svojimi vnútornými náboženskými pocitmi, konformnými s pocitmi katolícky založeného priemerného jednotlivca, dal sa sviest' k tomu, aby podal žiadosť za prerušenie svojho trestu na dobu vianočnú a aby ju, dojemným tónom stylizovanú, odôvodnil tým náboženským stanoviskom, že vianoce, ktorých zbožnej nálady chce užiť vo svojom rodinnom kruhu, sú sviatkami mieru, lásky a odpustenia, je na to síce, aby súkromného žalobcu pre tento jeho rozpor náboženského cítenia s ideami komunizmu v očiach komunistických stránkov postavilo do nepriaznivého svetla a vydalo ho opovrzeniu týchto a snížilo ho v ich mienení. K tomuto názoru treba vraj dospieť tým viac, keďže pisateľ inkriminovaného článku dokladá, že vedenie strany označilo túto žiadosť za prejav meštiackych a buržojských »citov« a vylúčilo ho z radov svojich členov. Názor vrchného súdu však sa protivi zákonu.

Podstata nejakého pomlvačného tvrdenia vo všeobecnosti je tá, že sa o napadnutom tvrdí, že sa nechoval tak, ako, hľadiac k jeho postaveniu, podľa verejného mienenia ľudu, bol by sa mal chovať. Z tejto definície podstaty pomlavy plynie síce, čo ináčej správne uznáva vrchný súd, — že pojem osobnej cti nie je pojmom absolutným, — mylil sa však odvolací súd, keď chcel pojem osobnej cti učiť závislým výlučne na mienke kruhu tých osôb, v ktorom napadnutý jednotlivec sa pohybuje. Sú také kruhy spoločenské a politické, ktoré vo svojich zásadách sa stavia proti všeobecnému presvedčeniu prevážnej väčšiny národa. Zvláštne politické strany môžu si určiť také účele, ktoré sa protivia zákonom. Práve preto dovoľuje zákon č. 201/1933 sb. z. a n. aj rozpustenie niektorých politických strán. Keď by sa na príklad vedúci člen niektorej takejto politickej strany vyjadril verejne proti zásadám svojej strany, to by mohlo vyvolať u jeho doterajších prívržencov odpor, ba aj opovrhnutie, avšak toto opovrhnutie nie je ono, ktoré má na mysli § 2 zák. o ochr. cti. Zákon háji len občiansku česť. Pojmy, ktoré prípadne si utvoria jednotlivé kruhy o cti a o povinnostiach prípadne protizákonných alebo morálnym pojmom väčšiny národa sa protiviaci, nie sú pred zákonom a pred trestným súdom smerodajné. Z hore uvedených plynie, že tvrdenie, že súkromný obžalobca bol vylúčený z jednej politickej strany, samo o sebe ešte nedotýka sa jeho občianskej cti, lebo pri posudzovaní tej otázky, či obžalobca by mohol byť vydaný takýmto tvrdením opovrhnutiu, alebo či by mohol byť snižený v obecnom mienení, treba hľadať v prvom rade na to, čo bolo tvrdené ako dôvod vylúčenia z politickej strany. V tomto prípade obžalovaný S. ako autor inkriminovaného článku tvrdil, že obžalobca bol vylúčený zo strany komunistickej preto, že prejavil náboženské city a chcel v rodinnom kruhu užiť zbožnej vianočnej nálady. Toto tvrdenie však nedotýkalo sa občianskej cti hlavného súkromného obžalobcu. Podľa § 122 ústavnnej listiny každý obyvateľ Československej republiky môže vykonávať verejne a súkromne bársktoré vyznanie, náboženstvo, alebo vieru, pokiaľ výkon nie je v neshode s verejným poriadkom alebo s dobrými

mravy. Snažiť sa v rodinnom kruhu užiť zbožnej vianočnej nálady nie len sa neprotiví dobrým mravom, naopak podľa presvedčenia prevážnej väčšiny národa je v súlade s dobrými mravy. Prípadný opačný názor politických prívržencov hlavného súkromného obžalobcu nie je v tomto ohľade smerodajný. Tvrdenie obžalovaného E. S. tedy nebolo síce k tomu, aby vydalo súkromného obžalobcu opovrhnutiu, ani aby ho snížilo v obecnom mienení. Preto mylil sa vrchný súd, keď uznal obžalovaného vinnými, hoci nespáchali trestný čin. Najvyšší súd tedy vyhovel zmätočným sťažnostiam a v smysle odst. I. § 33 por. nov. sprostil obžalovaných obžaloby.

Čís. 4951.

Trestný čin, spáchaný osobou z trestu podmienene prepustenou v dobe skúšobnej, treba považovať za spáchaný v dobe trestu (§ 36 zák. čl. XXXVII:1880). V takom prípade je vymeranie úhrnného trestu neprípustné.

(Rozh. zo dňa 17. marca 1934, Zm IV 636/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti M. M., obžalovanému zo zločinu úmyselného zabitia človeka a iné, na základe verejného pojednávania následkom opravného prostriedku, podaného generálnou prokuratúrou v smysle § 441 tr. p. takto sa usniešol: Opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti, podaný generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p. sa uznáva za odôvodnený a vyslovuje sa, že rozsudkom krajského súdu v U. zo dňa 10. decembra 1932 č. Tk V 1022/25-60 bol porušený zákon v ustanovení § 517 tr. p. a § 36 zák. čl. XXXVII:1880.

Toto usnesenie v smysle posl. odst. § 442 tr. p. nemá pre stranu účinku.

Dôvody:

Podľa trestných spisov krajského súdu v U. bol M. M. odsúdený: 1. rozsudkom tohoto krajského súdu zo dňa 12. novembra 1925, č. Tk 1022/25-39, zmeneným rozsudkom najvyššieho súdu v Brne, pre zločin zabitia človeka do káznice na dobu 4 rokov ako k trestu hlavnému a k trestu na peniazoch v čiastke 100 Kč lebo 5 dní káznice ako k trestu vedľajšiemu; 2. rozsudkom toho istého súdu zo dňa 12. decembra 1931 č. j. Tk 441/29-54. do žalára v trvaní jedného roku pre zločin krádeže, ktorý spáchal po dni 10. januára 1929. Komisia pre podmiennečné prepustenie z trestu pri krajskom súde v N. usnesením zo dňa 26. júla 1928 prepustila M. M. v smysle § 10 zák. zo dňa 17. októbra 1919, čís. 562 Sb. z. a n., podmiennečne na slobodu z trestu uvedeného hore pod bodom 1. Skušobnú dobu ustálila na dva roky. Tá istá komisia usnesením zo dňa 10. júna 1932 na základe § 14 zákona zo dňa 17. októbra 1919, č. 562 Sb. z. a n., odvolala svoje predošlé usnesenie o podmiennečnom prepustení a nariadila výkon zbytku trestu s tým odôvodnením, že trestanec M. M. bol odsúdený rozsudkom hore pod bodom 2. uvedeným ku trestu tam označenému pre zločin krádeže, spáchaný dňa 10. januára

1929, tedy v dobe skúšobnej, ktorá sa mala ukončiť dňom 28. júla 1930. Podľa obsahu návrhu štátneho zastupiteľstva trestanec M. M. nastúpil tento zbývajúci trest dňa 5. októbra 1932. 3. Rozsudkom krajského súdu v U. zo dňa 10. decembra 1932 č. Tk V 1022/25-60 boli potom oba rozsudky, uvedené hore pod bodom 1. a 2. čo do výroku o treste vyzdvihnuté z platnosti a M. M. bol odsúdený úhrnným rozsudkom do káznice na dobu 4 rokov a 9 mesiacov ako k trestu hlavnému a k pokute 100 Kč, event. ďalších 5 dní náhradnej káznice ako trestu vedľajšiemu na tom základe, že si ešte ani jeden z týchto trestov neodpykal a že pri vynesení dotýčnych rozsudkov neboli použité pravidlá príslušné pre úhrnný trest. 4. Rozsudkom krajského súdu v U. zo dňa 10. decembra 1932 č. Tk V 881/30-48 bol ten istý M. M. odsúdený ešte i pre zločin násilia proti orgánu vrchnosti a pre prečin ťažkého poškodenia na tele, spáchané dňa 13. októbra 1930, na jeden rok žalára ako k trestu hlavnému a na 100 Kč a 100 Kč peňažitého trestu, eventuelne na ďalších 10 dní žalára, ako ku trestu vedľajšiemu, tedy pre také trestné činy, ktoré boli spáchané po uplynutí skúšobnej doby hore spomenutej a ustálené dotýčne tohoto odsúdeného ako z trestu podmiennečne na slobodu prepusteného. 5. Rozsudkom krajského súdu v U. zo dňa 13. júna 1933, č. Tk V 881/30-55, boli aj rozsudky, uvedené hore pod bodom 3. a 4. čo do výroku o treste vyzdvihnuté z platnosti a M. M. bol odsúdený úhrnným rozsudkom do káznice na dobu 5 rokov a 6 mesiacov ako k trestu hlavnému a k peňažitému trestu 300 Kč ako k trestu vedľajšiemu, ktoré sa v prípade nedobytnosti premeňujú na ďalších 15 dní káznice.

Rozsudkom krajského súdu v U. hore pod bodom 3. uvedeným porušený bol zákon v znení § 517 tr. p. a § 36 zák. čl. XXXVII/1880, pokiaľ súd vymeral na tresty v ňom uvedené súhrnný trest, na vymeranie ktorého podmienky nejestvovaly, a pominul vymerať sjednotený trest, ktorého podmienky tu boli. Správnosť tohoto právneho stanoviska dokazuje mimo skutkového stavu hore vyličeného už samo znenie hore citovaných zákonov hľadiac zvlášť na tú skutočnosť, že M. M. spáchal trestný čin, uvedený hore pod bodom 2. po svojom podmiennečnom prepustení z iného trestu v dobe skúšobnej, ktorá okolnosť vylučuje vymeranie súhrnného trestu podľa zákona. Najvyšší súd zaujal to isté stanovisko v tejto otázke, keď rozsudkom zo dňa 12. decembra 1930, č. j. Zm IV 592/30-1, vypovedal, že trestný čin spáchaný podmiennečne prepusteným vo skúšobnej dobe treba podľa stálej praxi považovať za spáchaný v dobe trvania trestu v smysle § 36 zák. čl. XXXVII/1880. Tomuto právnomu stanovisku nasvedčuje aj § 11 zák. čís. 562/1919, podľa ktorého možno podmiennečne prepustenému po dobu skušobnú uložiť obmedzenie v tomto §-e uvedené a neprekáža ani § 15 tohoto zákona, lebo podmienené prepustenie bolo odvolané a bolo nariadené vykonanie celého zbytku uloženého trestu, takže neľze trest v dobe spáchania pozdejšieho trestného činu považovať za odpykaný. V takom prípade tedy nie je vymeranie úhrnného trestu prípustné, a to nie podľa § 19 zák. čís. 562/1919 sb. z. a n., ktorý hovorí len o výkone trestov, dojde-li k výkonu trestu na slobode odloženého v celku alebo z časti preto, že vinník bol na novo odsúdený, lež preto, lebo tu nie sú podmienky stanovené v odst. I. § 517 tr. p. pre vymeranie úhrnného trestu, totiž aby

niekto bol odsúdený rôznymi pravoplatnými rozsudkami k niekoľkým trestom na slobode a pri vynesení rozsudkov nebolo použité predpisov smerodajných pre úhrnný trest (§ 96 tr. zák. vo spojení s § 104 tr. zák.). Podľa hore uvedených dôvodov je však zrejmé, že tu jestvovaly podmienky pre výmeru sjednoteného trestu podľa § 36 zák. čl. XXXVII/1880 hľadiac k tomu, že tresty, ktoré boli odsúdenému zmienenými rozsudkami vymerané, sú rôzneho druhu, lebo rozsudok skorší vymeral obžalovanému trest v druhu káznice a rozsudok pozdejší v druhu žalára, následkom čoho trest vymeraný v miernejšom druhu žalára treba pri sjednotení trestu na ťažší druh trestu káznice primerane snížiť v jeho trvaní. Ponevác hore citovaný rozsudkom krajského súdu v U. bol porušený zákon v §§och hore označených, preto bolo treba vyhoveť opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti v smysle § 441 tr. p. podanému generálnou prokuratúrou a toto porušenie zákona zistiť. Ponevác však sjednotenie dotýčajúcich trestov by zapríčinilo vymeranie trestu na dobu dlhšiu, než sa stalo výmerom súhrnného trestu, je zrejme, že na úkor odsúdeného sa vymeraný súhrnný trest už nemôže zmeniť, a preto hore uvedené usnesenie, ktorým sa vyslovuje porušenie zákona, nemá pre strany účinku.

Čís. 4952.

Zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., určena-li doba trvání vedlejšího trestu po rozumu § 32 zák. na ochr. rep. delší než zákon připouští.

(Rozh. ze dne 20. března 1934, Zm I 953/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 27. října 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky, zrušil však podle § 290 tr. ř., přihlížeje k odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě čestných práv občanských, napadený rozsudek ve výroku o době trvání ztráty čestných práv občanských a vyslovil, že tato doba trvá, pokud jde o způsobilost k nabytí nebo k opětovnému nabytí akademických hodností a povolání, pro něž je taková hodnota podmínkou, do vykonání trestu, a, pokud jde o právo voliti a volen býti, nebo povolán býti k veřejné funkci nebo hlasovati ve věcech veřejných, tři léta. Pokud jde o ostatní práva v § 32 II zákona na ochranu republiky uvedená ponechal rozsudek prvního soudu beze změny.

Z důvodů:

Při prozkoumání spisů bylo shledáno, že napadený rozsudek je stižen zmatkem podle § 281 čís. 11 tr. ř. Uložil obžalovanému za zločin výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. trest žaláře na dva měsíce (dosazeného dvěma posty) a vyslovil, že obžalovaný pozbývá ve smyslu § 32 zák. na ochr. rep. čestných práv občanských na pět roků, ježto spáchal čin z pohutek nízkých a nečestných. Svým rozhodnutím zcela všeobecně vyřknutým, že ztráta čestných práv občan-

ských má trvati pět roků, porušil ustanovení § 32-III. zák. na ochr. rep. Tímto předpisem je stanoveno, jak dlouho může trvati ztráta čestných práv občanských, a to:

1. pokud jde o způsobilost k nabytí nebo k opětovnému nabytí akademických hodností a povolání, pro něž je taková hodnota podmínkou, do vykonání trestu;

2. pokud jde o způsobilost k nabytí nebo k opětovnému nabytí ostatních práv uvedených v § 32-II. čís. 1 zák. na ochr. rep., po dobu, kterou určí soud od tří do deseti let;

3. pokud jde o ztrátu práva voliti a volen neb povolán býti k veřejné funkci neb hlasovati ve věcech veřejných, tři léta.

První soud však uložil obžalovanému tuto ztrátu u všech uvedených práv občanských na pět let, ačkoliv podle cit. předpisu ztrátu práv sub 1. a 3. uvedených lze uložit jen na dobu nahoře zmíněnou a kratší, než na jakou ji uložil první soud. Tím právě porušil cit. zákonné ustanovení, jež ve směru tom neponechává místo volné úvaze soudu a vykročil tak při vyměrování trestu ze své moci trestní. Učinil tak v neprospěch obžalovaného, ježto mu protizákonně prodloužil dobu uvedeného vedlejšího trestu. Zavinil tedy zmatek podle § 281 čís. 11 tr. ř., jehož je dbáti vzhledem k ustanovení § 290 tr. ř. z povinnosti úřední, an stěžovatel jej nevytýká. Bylo proto zrušiti napadený rozsudek ve výroku o době trvání ztráty čestných práv občanských, pokud tímto výrokem bylo porušeno ustanovení § 32 zák. na ochr. rep., a nahraditi jej výrokem v enunciatě uvedeným.

Čís. 4953.

Zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., povoleno-li odsouzenému pro přečin čl. III. zák. čís. 142/1868 podmíněně odsouzení, ač bylo podle § 35 zák. na ochr. rep. vyloučeno pro trestný čin, spáchaný obsahem dotýčajúceho tiskopisu.

(Rozh. ze dne 20. března 1934, Zm I 351/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 26. ledna 1933, pokud jím byl obžalovanému Františku M-ovi povolen podmíněný odklad výkonu trestu, zrušil napadený rozsudek v tomto výroku a obžalovanému podmíněně odsouzení nepovolil.

Důvody:

Napadeným rozsudkem byl uznán obžalovaný Václav F. vinným, že dne 30. dubna 1932 v A. rozdával mimo místnosti k tomu ustanovené leták »Heraus zum roten Kampf — Mai 1932«, jehož obsah zakládá zločin výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. a přečin výzvy k neplnění zákonných povinností podle § 15 čís. 1 téhož zák. Obžalovaný František M. byl uznán vinným, že dne 28. dubna 1932 Václavu F-ovi ony letáky dal s příkazem, aby je rozšiřoval. V činu obžalovaného Václava F-e shledal první soud skutkové podstaty přečinu zanedbání povinné pozornosti podle čl. III. čís. 3, 5 zákona ze dne 15.

října 1868, čís. 142 ř. zák. a podle § 42 zák. na ochr. rep. a přestupku podle § 23 tisk. zák., v činu obžalovaného Františka M-a spoluvinu ve smyslu § 5 tr. zák. na obou těchto trestných činech. Obžalovanému Františku M-ovi — jehož jedině se týká zmateční stížnost veřejného obžalobce — uložil za uvedené činy trest tuhého vězení na pět dní, zostřeného jedním postem a pokutu 100 Kč (v případě nedobytnosti dalších 48 hodin tuhého vězení) podmíněčně na 2 roky. Zmateční stížnosti napadající právě výrok o povolení podmíněčného odkladu výkonu trestu obžalovanému Františku M-ovi nelze upřít oprávnění.

Při odsouzení pro přečin zanedbání povinné pozornosti podle čl. III. zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. a důsledně i při odsouzení pro spoluvinu na tomto přečinu je podle výslovného ustanovení § 42-III. zák. na ochr. rep. podmíněčný odklad výkonu trestu vyloučen — je-li podle § 35 zák. na ochr. rep. vyloučeno podmíněčné odsouzení pro trestný čin, spáchaný obsahem tiskopisu, ohledně něhož povinná péče byla zanedbána. Předpis § 35 zák. na ochr. rep. pak vylučuje podmíněné odsouzení u osob starších osmnácti let vždy, jde-li o zločin podle zákona na ochranu republiky vůbec. V tomto směru neponechává zákon místo volnému uvážení soudu. Když tedy přes to, že obsah letáku, k návodu obžalovaného Františka M-a rozšiřovaného, zakládá skutkovou podstatu zločinu podle zákona na ochranu republiky, a přes to, že jmenovaný obžalovaný byl v době činu starší osmnácti let, povolil mu první soud podmíněný odklad výkonu trestu, porušil ustanovení § 42-III. zák. na ochr. rep., vykročil ze své moci trestní a zavínil zmatek podle § 281 čís. 11 tr. ř. Bylo proto zmateční stížnosti veřejného obžalobce vyhověti, zrušiti rozsudek prvního soudu ve výroku o povolení podmíněčného odkladu výkonu trestu obžalovanému Františku M-ovi uloženého a vysloviti, že se tomuto obžalovanému odklad ten nepovoluje.

Čís. 4954.

Pojem »za účelem soutěže« podle § 27 zák. čís. 111/1927.

Účel soutěže mohou sledovati i zájmové boje, jež mají sloužiti celému stavu živnostenskému (opatření směřující k obraně).

Zákon nevyžaduje výlučnost úmyslu k soutěži směřujícího; stačí, že pachatel vedle jiného úmyslu zlehčoval i za účelem soutěže.

(Rozh. ze dne 21. března 1934, Zm I 724/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 16. března 1933, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvé stolice, by jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Nalézací soud odůvodňuje zproštění obžalovaného především úvahou, že brožura nebyla vůbec vydána za účelem soutěže. Soud vylučuje

tento zákonný znak skutkové podstaty přečinu zlehčování poukazem k tomu, že šlo jen o obranu proti dříve vydanému spisu soukromé obžalobkyně a o domáhání se pomoci pro stav obuvnický u Národního shromáždění a u příslušných úřadů. Již po skutkové stránce vytýká stížnost napadenému rozsudku právem zmatek neúplnosti podle čís. 5, pokud soud dospěl k přesvědčení, že brožura byla určena jen pro kruhy parlamentní a pro příslušné úřady, aniž konkrétně uvažoval o poměru počtu jednak členů Národního shromáždění a úřadů v úvahu přicházejících, jednak výtisků brožury, a aniž si dal otázku, pro koho byly určeny ostatní výtisky brožury.

Stížnosti je však též přisvědčiti, pokud s hlediska zmatku podle čís. 9 a) namítá, že si nalézací soud neuvědomil pravý význam zákonného pojmu »za účelem soutěže«. Pojem ten vyžaduje, by tu bylo jednání, které je navenek způsobilé, sloužiti účelům soutěže, totiž zeslabiti pozici zlehčovaného podniku v soutěži, a by pachatel předsevzal toto jednání v úmyslu k tomu směřujícím (rozh. 3824, 3881, 4059 a j., Skála, str. 136; Baumbach, str. 182; Prochaska-Weiser, str. 87). S tohoto hlediska, zda totiž stíhané statě mohly a měly posici soukromé obžalobkyně v soutěži zeslabiti, nalézací soud brožuru vůbec nezkoumal. Byl však k tomu tím spíše povinen, když sám nepředpokládá, že brožura sledovala veřejné nebo soukromé zájmy takového rázu, že by byl soutěžní účel pojmově vyloučen, nýbrž naopak předpokládá, že šlo o ochranu proti spisu soutěžitele a o pomoc pro obuvníky proti soutěžiteli. Nelze pochybovati, že i zájmové boje, jež mají sloužiti celému stavu živnostenskému, mohou sledovati účel soutěže (Rosenthal str. 133; Callmann str. 23). Totéž platí o opatřeních směřujících k obraně (Rosenthal str. 133); vždyť je pojmový znak, o něž jde, vyloučen jen, když tu schází jakýkoliv vztah stíhaného výroku na soutěž (Roppert-Weis 307). V souzeném případě poukazuje naopak okolnost, že stíhaná brožura byla odpovědí na brožuru soukromé obžalobkyně, k tomu, že sledovala účel, aby byla posice soukromé obžalobkyně právě v soutěži zeslabena ve prospěch obuvníků. Nevyvíňuje pachatele, že tento účel byl sledován u zákonodárného sboru a úřadů, stalo-li se tak prostředky podle § 27 zákona proti nekalé soutěži zapovězenými; neboť tím se jenom zvyšuje účinnost nebezpečí, které zlehčování může přivoditi. Ostatně dlužno zdůrazniti, že zákon nevyžaduje výlučnost úmyslu k soutěži směřujícího, takže stačí, že pachatel vedle jiného úmyslu zlehčoval i za účelem soutěže (Skála str. 136; Baumbach str. 182; Rosenthal str. 132; Roppert-Weis str. 306; Prochaska-Weiser str. 87).

Čís. 4955.

Podstatnou náležitostí pro objektivní stránku zločinu podle § 16 čís. 2 zák. na ochr. rep. je samotný čin pachatelův a vztah vychvalovaného (oslavovaného) pachatele k onomu činu, nikoli to, zda došlo již i ku pravoplatnému odsouzení.

Po stránce subjektivní není třeba, by pachatel znal právní kvalifikaci trestného skutku, který vychvaluje (jehož pachatele oslavuje), aby sám dovedl rozlišiti, zda jde o zločin a jakého druhu, či o přečin; stačí, že se jeho vychvalování (oslavování) vztahuje právě k takovému činu, který

zná v podstatných jeho znacích a který právě v té podobě, jak jej vychvalovatel (oslavovatel) měl na mysli, jeví se určitým zločinem nebo přečinem podle trestních norem.

(Rozh. ze dne 21. března 1934, Zm I 822/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 16. června 1933, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby pro zločin schvalování trestných činů podle § 16 čis. 2 zákona na ochr. rep., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil témuž soudu prvé stolice, by jí znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství vytyká rozsudku zmatečnosti podle § 281 čis. 5 a 9 a) tr. ř. právem.

Rozsudek zjistiv skutkové, že obžalovaný vyvěsil ve vývěsní skřínce místní skupiny DNSAP v H. B. černý papír s listky obsahujícími jednak výzvu ke smuteční bohoslužbě za Petra Donnhäusera, jednak posmrtnou vzpomínku, a zjistiv též doslovné znění těchto vývěsek, vadně právně posoudil jejich obsah ve směru, zda zakládá zažalovaný trestný skutek podle § 16 čis. 2 zák. na ochr. rep. Nálezací soud směšuje zde obě stránky skutkové podstaty, objektivní i subjektivní, když dospívá k právnímu závěru, že z obsahu inkriminovaných listů vyplývá, že obžalovaný věnoval Petru Donnhäuserovi jen památku (spr. vzpomínku) jako člověku, který vždy bojoval pro zájmy lidu sudetsko-německého a tím se vydal pronásledování, že ale nechtěl Donnhäusera vychvalovati nebo oslavovati pro nějaký trestný čin, resp., že ho nevychvaloval ani neoslavoval. Všechny tři ony vývěsky byly společně uvedeny veřejně ve známost, dlužno je proto posuzovati jako jednotný celek. Jednotlivé jejich věty zřejmě projevují vztah na trestné činy, pro které Petr Donnhäuser byl soudně stíhán a též odsouzen. Práví-li list čis. 2 »Ein verfolgtes deutsches Herz hat aufgehört zu schlagen... Bedenkenlos trieben Dich Deine Verfolger in den Tod...«, pak obsah všech těchto listů, zvoucích jednak ke slavné bohoslužbě »Zu Ehren unseres verstorbenen Parteigenossen...«, která »soll eine mächtige Kundgebung sein«, jednak vzpomínajících na životní boje a utrpení zemřelého, jenž je označen jako »einer unserer besten Führer« a jemuž čestná památka zůstane, jeví se nepochybně býti veřejným vychvalováním a oslavováním Petra Donnhäusera právě pro tuto jeho činnost, jež byla státní mocí stíhána jako činnost trestná a dala popud k jeho odsouzení, a to činnost, jež, jak rozsudek sám uvádí, byla soudním rozsudkem kvalifikována za zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. Zmiňuje-li se rozsudek o nedostatku právní moci rozsudku odsuzujícího Petra Donnhäusera pro onen trestný skutek, je taková okolnost pro objektivní stránku zločinu podle § 16 čis. 2 zák. na ochr. rep. bez významu, neboť podstatnou náležitostí je tu samotný čin pachatelův a vztah vychvalovaného neb oslavovaného pachatele k onomu činu, nikoli to, zda došlo již též k právoplatnému odsouzení. Rozsudkem zjištěné jednání obžalovaného bylo

tudíž vychvalováním a oslavováním Petra Donnhäusera pro zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. a je tu proto objektivní skutková podstata zločinu podle § 16 čis. 2 zák. na ochr. rep.

Pokud pak jde o subjektivní stránku tohoto zločinu, je potřebí k naplnění skutkové podstaty v tomto směru, aby byl obžalovaný chtěl Petra Donnhäusera vychvalovati neb oslavovati pro skutek, který zakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep. Po této stránce dospěl nálezací soud, jak již uvedeno, k přesvědčení, že obžalovaný vůbec nechtěl Donnhäusera vychvalovati a oslavovati pro nějaký trestný čin, a že mu zvláště nebylo známo, že byl Donnhäuser odsouzen právě pro zločin podle § 2 zákona na ochranu republiky.

Právem vytyká zmateční stížnost těmto závěrům vadnost s hlediska hmotněprávního zmatku podle čis. 9a), neboť z toho, co v příčině znění a výkladu zmíněných již vývěsek bylo svrchu uvedeno, dále z rozsudkového zjištění, že obžalovaný vyvěsil listy, o něž jde, ve své vlastnosti jako předseda místní skupiny DNSAP v H. B. a konečně z okolnosti i napadeným rozsudkem předpokládané, že bylo obžalovanému známo, že Donnhäuser byl v souvislosti s procesem Volkssportu odsouzen, plyne i po subjektivní stránce nepochybně, že obžalovaný chtěl Donnhäusera veřejně pro zločin nebo přečin vychvalovati a oslavovati.

Rozsudek trpí však též uplatňovaným zmatkem neúplnosti podle čis. 5, v další subjektivní otázce, zda si byl obžalovaný též vědom, že čin, pro nějž Donnhäusera vychvaloval a oslavoval, byl právě zločinem podle § 2 zákona na ochranu republiky. Stížnost právem namítá, že napadený rozsudek náležitě nezhodnotil závažné skutečnosti, že obžalovaný byl předsedou místní skupiny DNSAP v H. B., tudíž osobou zajímavější se o veřejný politický život, že četl noviny a dokonce ve vývěsku IV. poukázal k tomu, že nemůže výstřížky z novin ve vývěsní skřínce vše bližší o osobě Donnhäusera uvést, což svědčí o jeho zvláštním zájmu o osobu Donnhäusera a konečně, že byl podle vlastního doznání ve styku s Janem K-em, vlivným to činitelem oné strany. Při náležitém zřeteli k uvedeným již skutečnostem mohl nálezací soud i v otázce, zda věděl obžalovaný, o který trestný čin šlo u Donnhäusera dospět k jiným úsudkům, než se stalo.

K tomu se ještě podotýká, že ke skutkové podstatě trestného skutku podle § 16 čis. 1 a 2 zák. na ochr. rep. není po subjektivní stránce třeba, by pachatel znal právní kvalifikaci toho trestného skutku, který vychvaluje, jehož pachatele oslavuje a pod., aby sám dovedl rozlišiti, zda jedná se o zločin, a to jakého druhu, či o přečin a pod.; dostačí, že jeho vychvalování či oslavování vztahuje se právě k takovému činu, který zná v podstatných jeho znacích a který právě v té podobě, jak jej vychvalovatel a oslavovatel měl na mysli, jeví se určitým zločinem či přečinem podle trestních norem. Bylo proto zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti, rozsudek zrušiti jako zmatečný a věc vrátiti soudu prvé stolice, by jí v otázce uvedeného vědomí znovu projednal a poúplném zhodnocení veškerých závažných okolností případu znovu rozhodl.

Čís. 4956.

Bezvýsledné vybízení československého občana ke vstupu do S. A. strany NSDAP, určených svou povahou také k uskutečnění jejich cílů proti územní integritě Československé republiky použitím násilí, zakládá, dále-li se k posílení této akce, zločin podle § 9 tr. zák. a § 2 al 1 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 21. března 1934, Zm I 1098/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 14. listopadu 1933, jímž byl Walter F., byv obžalován pro zločin přípravy úkladů o republiku podle § 2 zákona na ochr. rep., uznán vinným toliko přečinem podle § 17 čis. 1 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným, že v roce 1933 Bedřicha Sch-a vyzýval, povzbuzoval a svěsti chtěl ke vstupu do SA. oddílů v Německu a takto ke spolčení se k úkladům o republiku, směřujícím k tomu, by předsevzat byl pokus násilím přivtěliti část území republiky k německé říši, při čemž působení to zůstalo bez výsledku, čímž spáchal zločin nedokonaného svádění ke zločinu přípravy úkladů podle § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep.

Důvody:

Na Waltera F-a byla podána obžaloba pro zločin podle § 2 al. 1—4 zákona na ochranu republiky; rozsudkem prvního soudu byl uznán vinným jediné přečinem podle § 17 čis. 1 al. 2 zákona na ochranu republiky, že »se stýkal s říšskoněmeckou národně socialistickou stranou dělnickou, tudíž s tajnou organizací, zúčastnil se její činnosti a podporoval ji v jejích podvratných snahách«. Zmateční stížnost státního zastupitelství však odůvodněně vytýká rozsudku tomu vadnost ve směru zmatečnosti podle § 281 čis. 10 tr. ř., neboť to, co rozsudek skutkově zjistil o pachatelově inkriminované činnosti, padá při správném výkladu zákona pod přísnější trestní ustanovení.

Nalézací soud bere za prokázáno, že obžalovaný jednak přímo, jednak prostřednictvím Aurelie S-ové opětne radil Bedřichu S-ovi ml., aby šel do Německa a ucházel se tam o přijetí do SA., sám že sympatisoval s hnutím Hitlerovým, že je informován o organizaci a programu NSDAP a zná také onu část programu, podle níž má býti usilováno o zřízení všenněmecké jednotné třetí říše a za připojení všech Němců v zahraničí, že věděl, že vojensky organizované ochranné oddíly této strany mají propagovati a po případě uskutečniti program strany.

Již opětovně bylo vysloveno v rozhodnutích nejvyššího soudu, že přičlenění se k SA. v Německu k uvedenému cíli strany naplňuje veškeré zákonné znaky zločinu podle § 2 al. 1 zákona na ochranu republiky, přípravy úkladů spolčením se k úkladům o republiku ve směru ohrožení územní integrity státu (§ 1 al. 3 zák. na ochr. rep.), ježto pojem přípravy úkladů ve smyslu tohoto předpisu zákona nevyžaduje bezprostředního uskutečňování samotného úkladného podniku. Uvedené

programatické snahy, usilující o územní změny a posunutí státních hranic, uskutečnitelné v daných poměrech jediné cestou násilí, k jehož provedení jsou právě určeny SA. oddíly, nemohou býti právě pro tento znak násilí, pojatý do předpisu § 1 zák. na ochr. rep., kvalifikovány jen za podvratné hnutí státu nepřátelské ve smyslu § 17 zák. na ochr. rep., když ohrožují násilnými prostředky přímo územní celistvost státu (§ 1 al. 3 zák.).

Bylo-li uskutečnění vstupu do SA., k němuž obžalovaný Bedřicha S-a vyzýval, povzbuzoval a hleděl svěsti, u tohoto právně posouditi alespoň po objektivní stránce za zločin spolčení se k úkladům o republiku podle § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., lze rozsudkem zjištěnou činnost obžalovaného, jež zůstala bez výsledku, právně kvalifikovati jen za zločin podle § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep.; objektivní stránka je dána v tom, co bylo řečeno o povaze služby v SA. oddílech, subjektivní stránku viny obžalovaného F-a je pak vyvoditi ze zjištění nalézacího soudu, že obžalovaný znal program a cíle strany NSDAP. v Německu a úkoly jejích vojensky organizovaných oddílů, do nichž právě podle rady obžalovaného měl Bedřich S. vstoupiti a že s hnutím Hitlerovým sympatisoval. Ze hnutí tohoto však čelí snaha o připojení Němců mimo území říšskoněmecké bydlicích proti územní integritě Čsl. republiky; jakmile obžalovaný, člověk inteligentní, znaje tento cíl strany a sympatisuje s ní, vyzýval československého občana ku vstupu do SA. oddílů této strany, určených svojí povahou též ku provedení tohoto cíle strany, nelze pochybovati o tom, že tak učinil proto, aby posílil akci, jež čelí proti územní integritě Čsl. republiky za použití násilí. Poněvadž svádění oné osoby nemělo výsledku, je dán v činu obžalovaného zločin ve smyslu § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep. Že mu snad byla popudem k tomu nezaměstnanost sváděného, nemůže ho při uvážení významu osobních poměrů obžalovaného, pokud mají vztah ke hnutí NSDAP., zbaviti plně trestní zodpovědnosti dle cit. ustanovení.

Zmateční stížnost státního zastupitelství domáhá se odsuzujícího výroku ve směru obžaloby, tedy odsouzení přímo pro zločin podle § 2 al. 1, 2, 3 a 4 zák. na ochr. rep., dávajíc se svěsti vadnou právní formulací rozsudkovou, že »obžalovaný, jsa si vědom cílů NSDAP., vstoupil s ní ve styk, a tím, že Bedřichu S-ovi radil ke vstupu do SA., zúčastnil se její činnosti a podporoval ji v jejích podvratných snahách«. Leč rozsudek neobsahuje žádného zjištění v tom směru, které by dovolovalo usouditi přímo na styk obžalovaného s cizím činitelem neb cizí mocí »k úkladům o republiku« (§ 2 al. 2 zák.). Právě-li, že konal častěji cesty do Německa, zdržoval se tam delší dobu na návštěvách a má styky s národně-sociální německou stranou dělnickou, když ne bezprostřední, tedy aspoň prostředníkem, neuvádí nic, co by umožňovalo právní přezkoumání v tom směru, co je obsahem těchto styků, a zda jejich forma vůbec by dopouštěla úsudek, že se tak stalo objektivně i podle jeho úmyslu »k úkladům o republiku«. Pouhá rada a povzbuzování Bedřicha S-a ke vstupu do SA. není sama o sobě ještě přímým spolčením se s ním ani s kým jiným k úkladům o republiku, naplňujíc, jak již uvedeno, zákonné znaky jiného samostatného zločinu; není rovněž sbíráním branných nebo pomocných sil k úkladům o republiku, neboť výraz »sbírání« předpo-

kládá činnost, jež se vztahuje na více osob buď současně nebo postupně, a proto pojem ten není naplněn sváděním nebo svedením jediné osoby ke vstupu do branných nebo pomocných útvarů; opatřování prostředků ve smyslu § 2 al. 4 zák. na ochr. rep. pak má na mysli pouze materiál věcný či jinou pomoc na rozdíl od materiálu lidského, jehož získávání k úkladům o republiku stíhá samostatný předpis § 2 al. 3 zák.

Podle uvedených důvodů posoudil nalézací soud skutek obžalovaného nesprávným výkladem zákona jen za trestný čin sdružování státu nepřátelského ve smyslu § 17 čis. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. Bylo proto vyhověti zmateční stížnosti státního zastupitelství, zrušiti rozsudek jako zmatečný podle § 281 čis. 10 tr. ř., a byť i nebylo lze při uplatňované jen hmotněprávní zmatečnosti — číselně uváděná zmatečnost podle § 281 čis. 5 tr. ř. doličující odpor právního výroku se skutkovým zjištěním je v podstatě jen doličování zmatečnosti čis. 10 — uznati na odsouzení ve smyslu obžaloby, bylo podle § 288 čis. 3 tr. ř. právně podřaditi skutkově zjištěnou činnost obžalovaného pod předpisy § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep. a uznati ho vinným tímto zločinem.

Čís. 4957.

Prámem, jehož poškození přichází v úvahu s hlediska §§ 197, 199 d) tr. zák., nemůže býti právo veřejných úřadů vydávati veřejné listiny; toto právo je chráněno ustanovením § 320 f) tr. zák.

Vylákání zápůjčky je způsobením škody po rozumu §§ 197, 199 d) tr. zák. jen, věděl-li vypůjčitel od prvopočátku, že nebude s to zápůjčku zaplatiti, nebo měl-li od prvopočátku přímý úmysl zápůjčku nevrátiti.

I přestupek podle § 320 f) tr. zák. předpokládá úmysl padělatele (zfalšovatele) veřejné listiny, uvésti někoho listinou v omyl.

K otázce »vyřízení obžaloby« ve smyslu § 281 čis. 7 tr. ř.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, Zm I 505/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 25. dubna 1933, jímž byl obžalovaný podle čis. 2 § 259 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 d), 200 tr. zák.

Důvody:

Pochybenou je výtka, že obžaloba není (konečným) rozsudkem úplně vyřízena a rozsudek je zatížen zmatkem čis. 7 § 281 tr. ř., protože nalézací soud v rozsudku 1. nezabýval se souzenými skutky, pokud bylo žalováno, že stát utrpěl škodu na svém právu důvěry ve veřejné listiny; 2. neuvažoval o souzených skutcích s podpůrného hlediska přestupku podle § 320 f) tr. zák.

Skutky obžalobou stíhanými bylo vylákání zápůjček na svědcích S-ovi, T-ovi a K-ovi obžalovaným padělanými listinami veřejnými a co do těchto skutků byl obžalovaný rozsudkem bez výhrady a bez omezení

zproštěn, čímž obžaloba úplně vyřízena. Že obžaloba předpokládala dvoji směr poškozovacího úmyslu obžalovaného, neměnilo nic na jednotnosti stíhaných a souzených skutků a nerozdělilo jednotné jednání obžalovaného o tu kterou z dotčených tří zápůjček s tím kterým půjčitelem ve skutky dva. Byla tím jen uplatňována vedle materiální (majetkové) škody půjčitelů další skutečnost, dostatečná podle názoru obžalobcova i sama o sobě k opodstatnění zákonné známky poškozovacího úmyslu pachatelova. Nedostatkem úvah o této skutečnosti není způsobena ani formální vadnost a zmatečnost rozsudku podle čis. 5 § 281 tr. ř. Stížností uplatňované právo veřejných úřadů vydávati veřejné listiny a důvěra ve veřejné listiny, přesnější důvěra obecnstva, že veřejná listina je vydána veřejným úřadem v ní uvedeným, jsou chráněny již ustanovením § 320 f) tr. zák., zakazujícím a trestajícím padělání a falšování veřejných listin, i když se stane bez podvodného (poškozovacího) úmyslu. Žádá-li přes to poukazem na ustanovení § 197 tr. zák. — viz úvod § 199 tr. zák. — zákon i pro zločin § 199 d) tr. zák. poškozovací úmysl, je zřejmé, že právem, jehož poškozování přichází s hlediska §§ 197, 199 d) tr. zák. v úvahu, nemůže býti uvedené »právo«, jež je paděláním anebo zfalšováním veřejné listiny nezbytně poškozeno. Skutková podstata zločinu podle §§ 197, 199 d) tr. zák. nebyla by tedy ve známce poškozovacího úmyslu opodstatněna rozsudečným zjištěním, že utrpěl stát škodu na svém právu důvěry ve veřejné listiny a že padělání dotčených listin bylo zásahem do nahoře uvedeného práva veřejných úřadů a tím i újmou pro státní moc. Důsledkem toho netýká se nedostatek tohoto zjištění a nedostatek úvah o naznačeném směru klamu a zlého úmyslu obžalovaného skutečnosti rozhodné a nezakládá zmatečnost rozsudku ani podle čis. 5 § 281 tr. ř.

Druhou nahoře uvedenou výtku pak je vpravdě namítáno, že soud nesrovnával souzené jednání obžalovaného se všemi zákonnými ustanoveními, která se mohou k němu vztahovati, čili že srovnávající výrok je výsledkem neúplnění a proto nesprávného použití zákona a proto zmatečným podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. Než ani v tomto smyslu námitka neobstojí. Jelikož podle ustálené judikatury — srovnej nálezy čis. 4175, 3997, 3314, 2859 sb. n. s. a jiné — předpokládá i přestupek § 320 f) tr. zák. úmysl padělatele nebo zfalšovatele veřejné listiny oklamati třetí osobu, přesněji uvésti někoho listinou v omyl, je výrokem rozhodovacích důvodů, že obžalovaný předkládaje listiny při půjčkách neučinil tak, aby jich použitím někoho oklamal, popřena a vyloučena podstatná známka skutkové podstaty uvedeného přestupku a tím zprošťující výrok uveden v soulad se zákonem, i pokud přichází v úvahu podpůrné hledisko § 320 f) tr. zák., třebaže to stížnost opětně ve vývodech o zmatečným důvodě čis. 5 § 281 tr. ř. popírá; i nebylo proto třeba úvah, zda šlo v padělcích obžalovaného o listiny veřejné.

Pokud pak jde o poslední námitku hmotněprávní, opřenou poukazem na čis. 9 a) § 281 tr. ř., netřeba se vypořádati s názorem stížnosti, že je s hlediska zločinu podle §§ 197, 199 d) [a zřejmě i s hlediska přestupku § 320 f)] tr. zák. nerozhodno, zdali okolnost veřejnou listinou osvědčená — v této trestní věci okolnost, že jsou možné srážky měsíčních 230 Kč s platu obžalovaného — je větší nebo menší důležitosti a že

uvedená okolnost měla v této trestní věci podstatnou důležitost, protože byla půjčitelům pohnutkou k poskytnutí zápůjček. Neboť rozsudkem není nikde vysloveno a není jím ani naznačeno, že důvodem zproštění obžalovaného byl i podřadný význam uvedené okolnosti. Takového smyslu nemá obzvláště, třebaže stížnost tak tvrdí, věta rozhodovacích důvodů, že údaje, správně obsah padělaných listin byly (byl) správné (správný) až na okolnost, že obžalovaný má možnost srážek 230 Kč (měsíčně). Větou tou vymezil a určil si toliko soud, ve které části nutno přezkoumati obsah listiny jako úmyslný klam; to je zřejmo z připojené věty, že obžalovaný mohl býti přesvědčen, že také ony srážky mu budou povoleny, jak o ně žádal; a důvodem zproštění pak je, že soud nepokládá klamací úmysl za prokázaný.

Jelikož je rozsudek podle toho, co uvedeno, po stránce právní bezvadný, stane se zprošťující výrok vratkým jen když a pokud dokáže stížnost formální vadnost skutkových závěrů pro sprošťující výrok v tom aneb onom směru rozhodných. Toto nedokázala stížnost co do zločinu podvodu. Vylákání zápůjčky je způsobením škody po rozumu § 197, tudíž i § 199 d) tr. zák. podle ustálené judikatury — srovnej nálezy čís. 4270, 856 sb. n. s. — jen, věděl-li vypůjčitel od prvopočátku, že nebude s to zápůjčku zaplatiti, nebo měl-li dokonce od prvopočátku přímý úmysl zápůjčku nevrátiti. V tomto směru rozsudek vyslovuje, že soud nenabyl přesvědčení, že obžalovaný měl už při uzavírání zápůjček úmysl podvodný a odůvodňuje závěr větami, že plat obžalovaného nesloužil jedině za záruku a obžalovaný měl možnost i jinak se zaručiti a finanční prostředky si opatřiti, takže oněm závazkům plně dostáti mohl. Dostál-li obžalovaný skutečně svým závazkům, nemá pro uvedený závěr význam okolnost stížnosti namítaná, že podle listiny uložené ve spisu byl plat obžalovaného obstaven tak, že další obstávky byly prakticky bezvýznamné, přesněji bezúspěšné; opomenutím uvedené listiny — stížností vytykány — nestal se tudíž rozsudek neúplným co do skutečnosti rozhodné, jak předpokládá zmátek čís. 5 § 281 tr. ř. Další vad stížnost uvedenému závěru nevytyká a jelikož jím je zprošťující výrok ohledně zločinu §§ 197, 199 d) (200) tr. zák. dostatečně opřen, protože je jím vyloučen podstatný znak zločinu, nemůže stížnost míti úspěch, pokud se domáhá odsouzení obžalovaného pro onen zločin.

Čís. 4958.

Jde o zločin zneužití moci úřední ve smyslu § 101 tr. zák., nikoli jen o zločin podle § 181 tr. zák., poškozoval-li soudní úředník, pověřený pracemi v listovně, strany i stát tím, že neoprávněně za zády berního úřadu kolky a poplatky vyměřoval, vybíral a si ponechával, dotyčné úřední úkony bernímu úřadu zatajoval a tak řádné vyměrování a vymáhání poplatků znemožňoval.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, Zm I 685/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu

trestního v Praze ze dne 23. června 1933, jímž se tento soud prohlásil v trestní věci proti Josefu K-ovi pro zločin podle § 181 tr. zák. ve smyslu § 261 tr. ř. nepřislusným.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvod zmátečnosti podle čís. 6 § 281 tr. ř., nelze přiznati oprávnění.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný Josef K., soudní kancelářský asistent okresního soudu v K., pověřený prací v listovně a oprávněný obstarávati úkony spojené se zaknihováním odevzdacích listin, spolu s kancelářským pomocníkem Antonínem D-em — obesílal úředními obšílkami k soudu — z počátku jednotlivě, od 30. července 1932 hromadně — větší počet osob s vyzváním, aby s sebou přinesly odevzdací listinu za účelem provedení knihovního pořádku a za určitý peníz kolky; zjistil, že kolkovné vyměřené obžalovaným (jednak na opisy odevzdací listiny, jednak na vkladné) bylo ve mnohých případech vyšší, t. j. bylo vyměřeno nesprávně částkou neodpovídající náležitému výměru poplatkovému. Soud zjistil, že obžalovaný nebyl oprávněn poplatky ani vyměrovati ani přijímati, nýbrž že měl podle platných předpisů po opatření opisu odevzdací listiny a provedení knihovního pořádku zaslati spisy bernímu úřadu, by příslušné poplatky vyměřil. Soud dále zjistil, že obžalovaný (neoprávněně požadované a nesprávně vyměřené) poplatky přijímal od stran jednak v kolcích, jednak v peněžích, že však kolky v žádném případě na spisy nenalepil, nýbrž hodnoty jich i hotových peněz od stran přijatých použil pro sebe a je zpronevěřil; bernímu úřadu dotyčné spisy nesdělil a tím strany i stát poškodil.

Vychází-li se ze souhrnu těchto zjištění, nelze upříti, že opodstatňují obvinění obžalovaných ze zločinu zneužití úřední moci podle § 101 tr. zák., nikoli jen z úřední zpronevěry podle § 181 tr. zák., poněvadž právní kvalifikace podle tohoto zákonného ustanovení by zdaleka nevyčerpala zjištěnou trestnou činnost obžalovaného, který se neomezil na zpronevěru peněz v úradě mu odevzdaných a svěřených, nýbrž zneužíval moci sobě svěřené tím, že neoprávněně poplatky vyměřoval, od strany požadoval, stát i strany poškozoval a úřední úkony bernímu úřadu zatajoval a tím řádné vyměrování a vymáhání poplatků znemožňoval. I když se připustí, že byl oprávněn kolky na poplatky řádně vyměřené od stran přijímati, nebyl oprávněn je vyměrovati ani požadovati a to za zády berního úřadu, jehož evidenci ke škodě stran a státu znemožnil. Zmateční stížnost není tudíž odůvodněna a bylo ji zamítnouti.

Čís. 4959.

Přepadení Svatoplukových kasáren v Židenicích.

Pod pojem »násilí« ve smyslu § 1 zák. na ochr. rep. je zahrnouti každý čin, třeba byl i sám o sobě trestný dle toho kterého jiného místa zákonného, pokud slouží ku provedení zločinu úkladů a není svou povahou a trestem těžší než tento zločin; pojmem »násilí« ve smyslu § 1

zák. čís. 50/1923 jsou vyčerpána i ideálně se sbíhající jednání, jež byla prostředkem ku spáchání zločinu úkladů.

Pro pojem »chystá se« v § 12 čís. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep. stačí vědomost o tom, že pachatel má v úmyslu pokusit se o podnik vytčený v § 1 cit. zák., aniž třeba vědomosti o všech složkách a podrobnostech předsevzatého plánu.

Rozhoduje, že bylo nabyto vědomosti o objektivních znacích skutkové podstaty trestného činu a je lhostejno, může-li osoba, která čin chystá, ze subjektivních důvodů býti vzata ku zodpovědnosti či nikoliv.

V subjektivním směru stačí vědomí, že uložené oznamovací povinnosti nebylo ihned vyhověno.

Delikt omisivní (§ 12 zák. na ochr. rep.) svou povahou vylučuje předpoklad § 1 zák. čís. 123/1931, že spáchaný čin svědčí o snaze pachatele vykonati vliv na uspořádání věcí veřejných nebo sociálních.

Ustanovením § 22 zák. čís. 51/1923 byl vytvořen opravný prostředek sui generis, odpovídající zvláštní povaze řízení před státním soudem.

Rozhoduje o dovolací stížnosti, je nejvyšší soud nejen oprávněn, nýbrž i povinen závěry státního soudu po stránce subjektivní přezkoumati na základě skutečností, jež státní soud zjistil po stránce objektivní.

Smlouvy o vydání a průvozu zločinců jsou součástí formálního trestního práva vnitrostátního a zavazují příslušný soud trestní, aby zjistil, zda v konkrétním případě není snad dle obsahu těchto smluv trestní řízení pro určitý čin vyloučeno.

Dostal-li se však obžalovaný na území zdejšího státu bez předchozího extradičního řízení, netřeba pátrati dále, jak k tomu došlo.

Je výhradním právem cizího státu, v němž se uprchlý zločinec domáhá asyly, chce-li mu útočiště poskytnouti čili nic. Z okolností, že pachatel žádal za právo asyly a že byl vyhoštěn dříve, než bylo o jeho žádosti rozhodnuto, nebo že byl dopraven do státu, z něhož uprchl, aniž byl vydán, nemůže ničeho vyvozovati ve svůj prospěch, poněvadž nemá subjektivního nároku na poskytnutí asyly.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, Zm II 401/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o dovolacích stížnostech obžalovaného Ladislava K-a a veřejného obžalobce do rozsudku státního soudu v Brně ze dne 26. června 1933 takto právem:

Dovolací stížnost obžalovaného Ladislava K-a se částečně zamítá, částečně poukazuje na další rozhodnutí.

Dovolací stížnosti veřejného obžalobce, napadající rozsudek státního soudu ohledně obžalovaných Ladislava K-a, Jana M-a, Bedřicha Š-a a Františka N-ého, se částečně vyhovuje, napadený rozsudek se zrušuje jednak ve výroku, jímž tito obžalovaní byli osvobozeni od obžaloby pro zločin úkladů podle § 1 zák. čís. 50/23 a uznání vinnými Ladislav K. zločinem podle § 68 tr. zák., § 87 tr. zák., § 5 tr. zák. a § 21 bod 1 zák. čís. 50/23, § 9 tr. zák. a § 31 bod 1 zák. čís. 50/23, obžalovaní Jan M.,

Bedřich Š. a František N. zločinem podle § 68 tr. zák., jednak ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících, a obžalovaní Ladislav K., Jan M., Bedřich Š. a František N. uznávají se vinnými, že v noci na 22. ledna 1933 v Brně-Židenicích pokusili se násilím změnití ústavu republiky, pokud jde o demokraticko-republikánskou formu státu, čímž spáchali zločin podle § 1 zák. čís. 50/23.

Dovolací stížnosti veřejného obžalobce, napadající rozsudek státního soudu ve výroku, jímž obžalovaný Rudolf G-a byl osvobozen od obžaloby pro zločin podle § 12 bod 1 a 2 zák. čís. 50/23, se částečně vyhovuje, napadený rozsudek se v této části zrušuje, a obžalovaný Rudolf G-a uznává se vinným, že v lednu 1933 v Praze, dovědév se věrohodným způsobem, že se chystá zločin podle § 1 zák. čís. 50/23, opomenul to neodkladně oznámiti věrohodným způsobem úřadu a že tím spáchal zločin neoznámení trestných podniků podle § 12 bod 1 odst. 2 zák. čís. 50/23.

Z d ů v o d ů:

Proti rozsudku státního soudu podali dovolací stížnost:

A. obžalovaný Ladislav K.,
B. veřejný žalobce.

A. Dovolací stížnost obžalovaného Ladislava K-a.
1. Zmatek podle § 281 bod 4 tr. ř.

Podle protokolu o hlavním přelíčení učinil obhájce obžalovaného Rudolfa G-y Dr. L. návrh, aby byly vyžádány spisy ministerstva pro věci zahraniční a spisy ministerstva spravedlnosti o tom, jakým způsobem byli obžalovaní K. a G. vydáni jugoslávskými úřady, jakým způsobem se dostali do Rumunska a jakým způsobem byli vydáni z Rumunska. Obhájce obžalovaného Ladislava K-a připojil se k tomuto návrhu. Státní soud zamítl tento návrh s odůvodněním, že jde o příslušnost státního soudu, která byla právoplatně kladně rozřešena usnesením státního soudu ze dne 3. dubna 1933, jež bylo obžalovaným doručeno a proti němuž není opravného prostředku. Dovolací stížnost, uplatňující shora zmíněný formální zmatek, snaží se dokázati, že neprovedením učiněného návrhu byla porušena stěžejní zásada řízení, totiž vyšetření materiální pravdy, poněvadž by prý provedením návrhu byly zjištěny skutečnosti, pro které čin stěžovatelů nemůže býti stíhán.

Dovolací stížnosti nelze přiznati oprávnění. Návrh byl zamítnut právem, poněvadž jediná rozhodná okolnost, o kterou tu jde, totiž zda byl obžalovaný K. Československé republice vydán a do ní dopraven na základě řízení vydávacího ve smyslu platných mezistátních smluv čili nic, byla zjištěna způsobem, jakoukoli pochybnost vylučujícím, totiž přípisem ministerstva spravedlnosti ze dne 4. března 1933, které sdělilo, že ani o vydání ani o průvoz československých státních příslušníků Ladislava K-a a Duchoslava G-a z Jugoslavie přes Rumunsko nebylo zakročeno podle smlouvy mezi Československou republikou a královstvím Jugoslavie ze dne 17. března 1923, o úpravě vzájemných právních styků čís. 146 Sb. z. a n. z roku 1924, po případě podle úmluvy mezi Československou republikou a královstvím Rumunským ze dne 7. května 1925

o vydávání zločinců a právní pomoci ve věcech trestních čís. 172 Sb. z. a n. z roku 1926. Bylo proto zbytečno o téže okolnosti vyžadovati spisy ministerstva pro věci zahraniční a ministerstva spravedlnosti, o nichž stěžovatel nemůže ani tvrditi, že skutečně existují.

Jinak dovolací stížnost vychází sice ze správného názoru, že smlouvy o vydání a průvozu zločinců jsou součástí formálního trestního práva vnitrostátního a že zavazují příslušný soud trestní, aby zjistil, zda v konkrétním případě není snad podle obsahu těchto smluv trestní řízení pro určitý čin vyloučeno — této povinnosti však státní soud dostal. Zjistil totiž, a to na základě přípisu jediné rozhodného úředního místa, že o vydání a průvoz obžalovaných podle platných smluv vůbec zakročeno nebylo, že tedy nejde o osoby ve smyslu oněch smluv vydané, to jest takové, o nichž zavedeno a provedeno bylo řízení extradiční mezi sčastněnými státy podle platných smluv o vydávání zločinců, nýbrž že jde o osoby, jež bez předchozího extradičního řízení faktickou cestou se dostaly nebo byly dopraveny do území československého státu. Za tohoto stavu věci nebyl státní soud povinen pátrati dále, jakým způsobem se tyto osoby na území zdejšího státu dostaly.

Dovolací stížnost jest dále na omylu, pokud tvrdí, že státní soud měl pátrati a zjišťovati, zda oni obžalovaní nebyli vyhoštěni z Rumunska dříve, než bylo rozhodnuto o jejich žádosti za poskytnutí asyly a než bylo žádáno za povolení průvozu podle čl. 13 smlouvy o vydávání zločinců, a zda stát československý neporušil ony smlouvy tím, že dal obžalovaného K-a doprovázeti členy sboru neuniformované stráže bezpečnosti z pohraniční stanice jugoslávsko-rumunské. Všecky tyto okolnosti by nevylučovaly trestní stíhání obžalovaných, i kdyby byly pravdivými. Státní soud správně uvedl, že je výhradním právem cizího státu, v němž uprchlý zločinec se domáhá práva asyly, chce-li mu útočiště poskytnouti čili nic. Z okolnosti, že pachatel žádal za právo asyly a že byl vyhoštěn dříve, než bylo o jeho žádosti rozhodnuto, nebo že byl dopraven do státu, z něhož uprchl, aniž byl vydán, nemůže ničeho vyvozovati ve svůj prospěch, poněvadž nemá subjektivního nároku na poskytnutí asyly. Na ustanovení čl. 13 úmluvy o vydávání zločinců mezi Československem a Rumunskem čís. 176/26 Sb. z. a n. se dovolací stížnost odvolává neprávem, poněvadž smlouva tato upravuje průvoz pachatele podle této smlouvy vydaného, netýká se tedy případů, v nichž k vydání nedošlo, jak se stalo v souzeném případě.

Z přípisu policejního ředitelství v Brně, z něhož dovolací stížnost cituje jen první odstavec, vychází na jevo, že obžalovaní K. a G. byli v pohraniční rumunské stanici Jambolie, kam byli dopraveni detektivy jugoslávskými, převzati rumunskou pohraniční kontrolou za přítomnosti několika členů československé stráže bezpečnosti, odtud pak odvedeni za doprovodu šefa stanice komisaře D-a a komisaře M-u do Timișvara, odkud pokračováno bylo v cestě přes Oradea a Satumare za doprovodu detektiva rumunské sigurancie M-u do Halmei na československo-rumunské hranici, kde byli převzati československými bezpečnostními orgány. Z toho je patrné, že orgány československé policie nepodnikly na území státu rumunského žádného opatření a stíhání, jak snaží se doličiti dovolací stížnost neúplným citováním řečeného přípisu. Průvodní

návrh obhájcův byl tedy po právu zamítnut také, pokud směřoval ke zjištění způsobu, jakým se obžalovaný K. dostal do Rumunska po případě do Československé republiky. Vytknutá vada nemohla míti rozhodujícího vlivu na výrok o vině, poněvadž jde o okolnosti pro posouzení věci nerozhodné (§ 22 odst. 2 zák. čís. 51/23).

B. Dovolací stížnost veřejného obžalobce.

Pokud jde o přepadení kasáren pěšího pluku čís. 43 v Židencích, zjistil státní soud toto:

K přepadení těchto kasáren chystal se obžalovaný K. již od listopadu 1932. V této době dal Rudolf U., zemský organisátor NOF. v Brně svolati do sekretariátu v Brně náčelníky z kraje uherskohradištského a tišnovského, od nichž chtěl míti hlášení početných stavů, to jest počtu členstva, za účely organizačními. Sebráním těchto početných stavů pověřil obžalovaného K-a, který sice ve straně žádné funkce neměl, byl však U-ou používán k různým výpomocným organizačním pracím. Koncem listopadu a začátkem prosince 1932 docházeli náčelníci do sekretariátu, kde s nimi K. jednal. Dostavili se Jakub Š., Jan K-y, Josef F., Jan N., Emanuel V. a Fabián K-a. K. jim předstíral, že komunisté se chystají provést státní převrat, že podle názoru vojenských úřadů není vojsko samo s to, by pokusu o převrat čelilo, a že proto za souhlasu vojenských hodnostářů mají fašisté v rozhodnou chvíli posílití v kasárnách vojsko. Vyzýval náčelníky, aby k tomu cíli přivedli do Brna členstvo, a hned sám odhadoval a určoval, kolik z kterého kraje by mohlo lidí přijíti. Na základě početných stavů přes to, že náčelníci projevovali k plánu jim sdělenému nedůvěru, sestavil K. plán na obsazení kasáren pěš. pl. 43 a 10. Počítal s tím, že kasárny pěš. pl. 43 obsadí fašisté z Bučovska a Moravského Slovácka, kasárny pěš. pl. 10 fašisté z Tišnova a Hrušovan. Aby měl vhodného velitele, obrátil se K. v první polovici ledna 1933 na inž. Zdeňka H-a, jemuž předstíral, že komunisté hodlají se zmocniti kasáren a že fašisté jim to mají překaziti. H. sešel se však dne 17. ledna 1933 v Praze s Rudolfem G-ou, od něhož zjistil, že zpráva K-ova není pravdivá, a převzal od G-y dopis pro Rudolfa U-u, by se U-a s K-em pro šíření podobných provokačních řečí vypořádal. Dne 20. ledna 1933 večer dal K. příkaz obžalovanému Bedřichu Š-ovi, by v noci na 22. ledna 1933 přivedl lidi z Bučovska k Velké Klajdovce u Brna, předstíraje mu, že komunisté se chystají ráno 22. ledna 1933 provést převrat a fašisté mají tomu předejiti. Fašisté z Bučovska mají proto obsaditi kasárny pěš. pl. 43. Dne 20. ledna 1933 vyzval K. dopisem obžalovaného Františka N-ého, by 21. ledna přijel do Brna.

Dne 21. ledna 1933 sešel se K. v Brně s Antonínem V-ou, krajským organisátorem z Tišnova, o němž doufal, že přivede v noci tišnovské fašisty ke kasárnám pěš. pl. 10. S V-ou navštívil štábního rotmistra J-a v jeho bytě v týchž kasárnách. K večeru téhož dne sešel se K. s Duchoslavem G-em a Josefem R-ou, s nimiž po 18. hod. zajel do bytu porčíka T-a vedle kasáren pěš. pl. 43. Před 20. hodinou poslal K. z bytu T-ova Duchovlava G-a na nádraží, by ke kasárnám pěš. pl. 43 přivedl N-ého, který přijel z Říмова, a brněnské fašisty B-e a S-a. Z bytu T-ova odešel K. společně s Josefem R-ou kolem 23. hod. Šli na návrší nad kasárnami, kam za tmy dorazili M. a Š. se svými lidmi. Kobsinek zavedl

lidi do rokle blíže kasáren a postavil stráž, aby nepobíhali a nerozutekli se. Zatím přišli tam G., N., B. a S. K. nařídil Josefu R-ovi, by K-ovým autem zavezl G-a ke kasárnám pěš. pl. 10, aby V-ovi vyřídil rozkaz k nástupu o půl noci. Když R. s G-em odjeli, uspořádal K. v rokle shromážděné lidi a rozdělil je na několik oddílů po deseti až patnácti lidech. N-ému nařídil, aby převzal velení nad četou, která půjde první. Poněvadž N. neměl zbraně, dal mu K. svůj revolver. Na to vyzval N-ého, M-a, Š-a, aby si vybrali do první čtyři odvážné a pokud možno ozbrojené lidi. Úkolem této první skupiny bylo obsadit v kasárnách strážnici a telefonní ústřednu. Revolvery byli ozbrojeni M., Š., K., Antonín J. a H. Š. měl mimo to dýku a K. bodlo.

Na to K. vystoupil na vyvýšené místo a hlasitě, takže ho všichni musili slyšet, pronesl ke shromážděným řeč asi tohoto obsahu:

»Jest národní převrat v celé republice. Úkolem shromážděných bude převzít kasárny pěš. pl. 43, které jsou pod nimi, kdežto jiné skupiny obsadí ostatní kasárny v Brně. Strachu mítí netřeba, poněvadž v kasárnách je pouze asi šedesát vojáků. Přebírání kasáren bude jen formální, poněvadž důstojníci a rotmistři o tom vědí. Se zemským velitelem V-ým je věc vyjednána a zemské vojenské velitelství převezme G-a. Dále vybízeli přítomné, aby si každý v kasárnách vzal pušku, převlékl se do uniformy, nasadil si přilbu, by slibovali vojákům, že dostanou denně 5 Kč žoldu, a by je vybízeli, by se k nim přidali. Kdyby proti očekávání se některý voják postavil na odpor, má být bez milosti zastřelen. Ráno velká armáda potáhne na Prahu. Sliboval shromážděným, že dostanou podle svých schopností místo ve státní službě, kdo by však věc zradil a utekl, tomu hrozil, že bude zastřelen.«

Poněvadž jednotlivci seznali, že jde o násilný útok na kasárny, uprchlo jich několik ihned ze shromáždění. Když se přiblížila půlnoc, nařídil K. četě N-ého, by zahájila útok. N. měl obsadit hlavní stráž. Š. a H. telefonní ústřednu. N. dal se s četou na pochod k zadní zdi kasáren, kterou přešli na místě, kde byla nejnižší, ačkoli podle rozkazu K-ova měla první četa přelézt zeď u zadní brány, aby nenarazila na strážného. V době, kdy ještě všichni nepřešli, byli zpozorováni vojínem F-em, který v té části konal strážní službu. Tento vykřikl na ně »Stůj!«, běžel za nimi, vystřelil na poplach a zůstal pak hlídati Petra D-a, který zůstal státi. Ostatní utíkali ke strážnici. Před strážnicí u hlavního vchodu stál na stráži voják R. N., který utíkal první, vykřikl na něho »Stůj, ruce vzhůru!« při čemž držel v ruce revolver. R. dal se na útěk ke strážnici křiče »Do zbraně! Pomoc!«, byl však sražen třemi útočníky, kteří ho vyzvali, by jim dal klíč od brány. Když viděli, že R. má klíč zasunutý na prstě, strhli mu jej s prstu, načež ho chopili a vstříčili do strážnice. Zatím N. vběhl s dvěma členy své čety do strážnice, všichni namířili na vojiny, tam se nalézající, revolvery a volali »Vzdejte se, nebo vás zastřelíme!« Desátník A. odrazil jednomu z útočníků, který na něho namířil, ruku, byl však v tom uchopen dvěma jinými útočníky. Chtěl chytit bodlo, někdo ho však udeřil přes ruku, takže mu bodlo vypadlo. Když viděl bodlo v rukách jiného útočníka, chtěl mu je vyrvat, ten se však bodlem po něm ohnal, chtěje ho bodnout do ruky. Při tom mu bodlem prorazil plášť, bluzu a svetr pod bluzou, takže je prořízl. Na to ho onen muž uchopil za prsa a mrštil jim do kouta. V ně-

kolika okamžicích byli všichni vojáci na strážnici přemoženi a útočníky donuceni postavit se tváří ke zdi a dáti ruce vzhůru, k čemuž je útočníci nutili napřaženými zbraněmi, hrozíce jim zastřelením, jestliže neuposlechnou. N-ému postavil se na odpor voják Š., při zápase vyšla N-ému rána z pistole, kterou byl Š. lehce raněn na předloktí. V tom přiskočili dva útočníci a Š-a odzbrojili. Útočníci žádali od odzbrojených vojáků na strážnici náboje, a když tito jim je nevydali, odebrali jim je sami. Na to přemlouvali vojáky, aby se nevzpírali, že je převrat, že oni za krátko se převléknou do uniforem, že je povedou a že budou mítí denně 5 Kč žoldu. Dále žádali vojáky, aby jim vydali klíče od skladiště a zadní brány. Zatím co odzbrojení vojáci stáli na strážnici s rukama zdviženými, došli na strážnici dozorcí orgánové rot a jeden státní, kteří byli rovněž na chodbě útočníky odzbrojeni a na strážnici donuceni, aby se postavili ke stěně a zvedli ruce. Jeden z útočníků, kteří vyběhli ven mezi prvními na strážnici, udeřil vojína K-u pěstí do tváře, až krvácel.

Jakmile vojáci na strážnici byli odzbrojeni, utíkal N. do pokoje kasárenského dozorcího důstojníka, kterouž funkci zastával praporčík J. Když J. otevřel dveře, vedoucí z pokoje dozorcího důstojníka, byl napaden H-em, který mu nasadil pistoli na čelo. V té době byl již na chodbě chomáč útočníků, z nichž jeden nasadil četaři J-ovi pistoli na prsa a vykřikl »Náboje a ruce vzhůru!«, J. mu však pistoli vyrval, a když viděl, že praporčík J. je ohrožován H-em, přiskočil a srazil H-ovi ruku, při čemž vyšla rána, která však nikoho nezasáhla. Praporčík J. využil tohoto okamžiku, vyskočil oknem na dvůr a utíkal do ubikací technické roty, kde způsobil poplach. Dva útočníci vrhli se ihned za J-em, který réhož okamžiku využil četař J., a vyběhl ven z budovy k hlavní bráně. Tam stálo šest útočníků pod přístřeším pro pušky a jeden stál u vchodu do kasáren. Jeden z těchto mužů uchopil J-a za límec a tlačil ho, maje pistoli v ruce, zpět na strážnici, žduchaje ho do zad a vyhrožuje mu zastřelením. Na strážnici ho tento útočník donutil, aby se postavil ke stěně, a žádal od něho náboje. Jeden z útočníků pak četaři J-ovi odebral bodlo. Hned pak přišli na strážnici dva útočníci s pistolemi, aby J-a sstřížili. J. za chvíli předstíral, že ho bolí ruce, a tu hlídači svolili, aby ruce připažil. J. se při tom obrátil a viděl, že strážcové jsou čtyři, a že dva byli ozbrojeni puškami a dva pistolemi. Zatím padlo venku několik vystřelů, a když J. spatřil, že útočníci jsou tím překvapeni, využil toho, vyběhl na dvůr a běžel k technické rotě, aby přivolal pomoc.

V té době, co se odehrávaly vyličené scény, vnikli do kasáren ostatní útočníci, pokud se nenacházeli v četě N-ého. Vedení této druhé skupiny měl K., který nařídil útočníkům vyrazit ke kasárnám ihned, jakmile padla rána z pušky F-ovy. K. rozdělil již dříve útočníky na pět skupin po desíti až patnácti lidech, avšak při postupu k zadní bráně se tyto skupiny pomíchaly, takže všichni šli v jednom houfu. Brána byla vyvrácena násilím. Voják K., jenž měl v budově technické roty službu jako dozorcí desátník, byl vyburcován praporčíkem J-em, vyběhl na dvůr a když tam spatřil skupinu civilistů, běžel vzbudit mužstvo. Pak zase vyběhl na dvůr, maje v ruce pušku, ale bez nábojů. V tom uviděl skupinu asi čtyř útočníků, mezi nimi četaře J-a. Proto vykřikl »Četař J. vpřed, ostatní stát!« Poněvadž útočníci neuposlechli a postupovali dále, nasadil K. jednomu z nich pušku na prsa, byl však ostatními přepaden,

odzbrojen, a Š. vystřelil na něho ze zadu z revolveru. K. se skácel, doplazil se pak do strážnice a byl tam vojiny obvázan. Útočníci se z počátku dokonce proti tomu vzpírali, aby raněný byl ošetřen. Spolu s K-em vyběhl z budovy technické rotы vojín B., byl však přepaden útočníky, kteří mu vyrvali pušku, a jeden z nich přiložil mu pistoli k hlavě vyzývaje ho, aby se vzdal. Na to byl B. odveden na strážnici a tam hlídán spolu s ostatními vojiny.

Zatím útočníci vnikli do ubikací technické rotы, ozbrojili se puškami a vyrazili pažbami výplň ve dveřích, vedoucích do skladiště střeliva. Jeden z nich vynesl ze skladiště bedničku s náboji, jež si někteří z útočníků rozebrali. Na to někteří vyšli na dvůr a stříleli po vojácích, jiní rozešli se po ubikacích. Do světnice čís. 13 vešli nejprve dva muži ozbrojení puškami s nasazenými bodly, jeden z nich byl již oblečen ve vojenském plášti a měl přilbu na hlavě. Přistoupili k lůžku vojína D-a a vyzvali ho, aby se vzdal. D. uposlechl, posadil se na slavník, a oba útočníci odešli. D. šel se pak podívat, co se děje, na chodbě však na něho namířili dva útočníci pušky, tážící se, kam jde. D. řekl, že na stranu, načež ho oba doprovodili na záchod. Když se zase vrátil do světnice čís. 13, vešlo tam několik útočníků s puškami s nasazenými bodly a posadili se na postele. I tito nechtěli žádného vojáka pustiti ven. Někteří z útočníků, kteří tam vnikli, přemlouvali vojáky, aby se k nim přidali, že dostanou 5 Kč denního žoldu. Zatím zburcoval praporčík J. vojáky v budově poddůstojnické školy, kde nařídil trubači, aby troubil na poplach. Týž tak učinil, když však troubil, bylo na něho z venčí vystřeleno. Když probuzení vojáci vstávali a vycházeli na chodby, vnikli do budovy čtyři útočníci ozbrojení puškami s nasazenými bodly, vběhli do světnice, kde byli ubytováni vojáci V. a H., namířili na ně puškami a říkali, že je převrat, kasárny že jsou obsazeny, vojáci však že nemusí se ničeho obávat, že dostanou 5 Kč žoldu, aby se vzdali a nikam nechodili, kdo by chtěl odejít, že bude zastřelen. Za chvíli útočníci ze světnice odešli a vojín V. vyšel na chodbu ozbrojen puškou, aby věc hlásil kapitánovi. Když vyšel z budovy, byl zadržen čtyřmi útočníky, z nichž tři odešli k budově technické rotы. V tom uchopil pušku čtvrtého útočníka, který mu zbraňoval odejít, a vytrhl mu ji. V tom již vyběhli na chodbu jiní vojáci poddůstojnické školy, sestoupili po schodech do prvního poschodí a chtěli dolů do přízemí, kde byli překvapeni asi desítkou útočníky ozbrojenými puškami s nasazenými bodáky. Vzkřikl na ně »Zpátky!«, načež útočníci ustoupili za stěnu, rozdělující schodiště. Náhle spatřil vojín N., že jeden z útočníků míří na vojína B-u, a střelil na něho. V zasazeném útočníku byl zjištěn Cyril S., který pak při převozu do nemocnice zemřel. V této době vyběhl na dvůr vojín H., na něhož byly od strážnice vypáleny čtyři rány. Také vojín K., V. a S. srazili se se třemi útočníky, ozbrojenými puškami, kteří je vyzvali ke vzdání, vojín však obrátil pušky a několika ranami zahnal útočníky na dvůr, kde se rozprchli. V této době byli poplachem probuzeni vojáci v jiných budovách. Dozorčí desátník K. vyběhl na dvůr, a když spatřil venku civilisty, zburcoval mužstvo a utíkal k hlavní strážnici. Když byl vzdálen asi deset kroků, objevil se ve dveřích strážnice jeden z útočníků a mřel na K-a revolverem křičel na něho, aby položil pušku, jinak že střelí. K. uskočil ke hlavní bráně a ze krytu za pilířem vypálil proti útočníku jednu

ránu. Vojín M. chtěl rovněž vyběhnouti na dvůr, jakmile však se objevil u dveří, bylo proti němu od strážnice vystřeleno několik ran. Totéž stalo se i vojínům I-ovi a F-ovi. Když svobodník L. s několika vojiny vyběhl na dvůr, bylo proti nim vystřeleno několik ran od budovy technické rotы nebo od kuchyňského traktu. Vojín se svobodníkem L-em přilíhli se pak podél zdi až k vojenskému zátiší, kde se ukryli, byli však útočníky zpozorováni a tito zahájili proti nim palbu. Vojín střelbu opětovali, při čemž byli poraněni útočníci J. a K. V tom již vtrhla hlavní branou do kasáren policie, z důstojníků dostavili se kapitán K. a štábní kapitán F. Policie přikročila ihned k pátrání po útočnicích, kteří byli odzbrojováni a zatýkáni. Někteří z útočníků při tom ještě stříleli na policii a vojáky. Část útočníků utekla z kasáren a střílela po pol. insp. M-ém a strážníku H-ovi, když tito postupovali do kasáren. Když jmenovaní policisté došli ke hlavní bráně, bylo i tam proti nim vystřeleno.

V činech všech obžalovaných, kteří se tohoto přepadení kasáren účastnili, spatřoval spis obžalovací mimo jiné skutkovou podstatu zločinu úkladů podle § 1 zák. čís. 50/23. Státní soud všechny obžalované od obžaloby v tomto směru osvobodil, vycházející z úvah rázu veskrze subjektivního. Ohledně obžalovaného Ladislava K-a praví se v rozsudku, že státní soud nemůže učiniti pramenem svého poznání výpověď obžalovaného Ladislava K-a ani potud, pokud jde o otázku jeho zlého úmyslu směřujícího k trestnému činu. Na tento jeho úmysl nutno usuzovati z konkrétních okolností a skutečností, v tomto řízení zjištěných, které se jeví jakožto poznatelný projev jeho úmyslu, a po jichž posouzení a hodnocení lze rozlišiti, co obžalovaný K. skutečně zamýšlel a co jen předstíral jiným a ve své autosugesci a lhavosti nalhával i sám sobě. Uvažuje pak některá, tedy nikoli všechna skutková zjištění, učiněná po stránce objektivní, dospívá státní soud k závěru, že K-ovi netanula na mysli nějaká vážná akce, směřující ku provedení státního převratu, nýbrž že mu šlo výlučně a výhradně jen o přepadení pokud se týče zadržání kasáren pěš. pl. 43 v Brně, nikoli o nějakou další činnost nebo nějaký výsledek. Vysvětlení činu tohoto obžalovaného a také svého stanoviska shledává státní soud v K-ově zvláštní povaze a sklonu k dobrodružství. Činem tímto chtěl prý K. prokázati svoji ráznost, své vojenské vlohy a zdatnost u jiných jím tak obdivovanou, zkrátka upozorniti na sebe činem vojenského rázu. Pro úsudek a závěr, že osamocená akce přepadení kasáren Svatoplukových měla mu býti prostředkem k násilné změně ústavy, zejména pokud jde o demokraticko-republikánskou formu státu, není ve výsledcích průvodního řízení žádného podkladu, vyjma ve vlastní výpovědi obžalovaného Ladislava K-a, která však, jak již bylo uvedeno, nemůže pro jeho nehodnověrnost býti pramenem soudcovského poznání. Státní soud dospěl tudíž k přesvědčení a zjištění, že zlý úmysl obžalovaného Ladislava K-a nesměřoval ke zločinu, uvedenému v § 1 zák. čís. 50/23.

Pokud jde o obsah řeči, pronesené K-em v rokli nad kasárnami bezprostředně před provedením útoku, vyvozuje z ní státní soud závěry jednak pro posouzení zlého úmyslu obžalovaného K-a, jednak pro posouzení zlého úmyslu i ostatních obžalovaných útočníků. V rozsudku se praví, že z řeči je viděti, čeho obžalovaný K. chtěl dosíci, k čemu shromážděně sváděl a co jím předstíral, aby je svedl a k činu

přiměl. V první řadě jim nalhával, že je národní převrat v celé republice. Předstíral jim tedy stav již hotový, že národní převrat je již proveden. Jak vznikl a kdo jej přivodil, zda se tak stalo cestou zákonnou nebo násilím, to K. neřekl. Nevyzýval ostatní obžalované, aby oni národní převrat přivodili, aby svým jednáním dosavadní stav, pokud se týče vládní formu změnili a to prostředky násilnými, nýbrž tvrdil, že převrat už tu je a to převrat národní v celé republice. — Není prý ani třeba vyvracet nepravdu tohoto K-ova tvrzení, poněvadž poměry obecně známé ukázaly, že v celé republice se nestal v té době ani nejmenší pokus o jakýkoli státní převrat. Předstíráním národního převratu prý zamýšlel obžalovaný K. podle přesvědčení státního soudu jen pohnouti ostatní účastníky ke provedení svého plánu, který vysvětlil takto: »Úkolem obžalovaných útočníků bude převzítí kasárny pěst. pl. 43 v Židenicích. Převzetí je vyjednáno s generálem V-ým, vědí o něm i důstojníci i rotmistři, nikoli však také vojáci. Z vojáků však není třeba mítí strachu, poněvadž je jich v kasárnách málo. Až útočníci vniknou do kasáren, nechť přemlouvají vojáky, aby se k nim přidali, nechť jim slibují 5 Kč žoldu denně. Kdyby některý voják se postavil na odpor, buď bez milosti zastřelen. Buď přepadena a odzbrojena hlavní stráž a obsazena telefonní centrála.« Z uvedeného bylo opět jen výmyslem obžalovaného K-a, že převzetí kasáren obžalovanými je smlouveno s generálem V-ým a že o něm vědí rotmistři a důstojníci. Účel, který předstíráním této nepravdivé okolnosti K. sledoval, je týž, jako když proti pravdě říkal, že je národní převrat v celé republice.

Velmi závažnými pro trestnost obžalovaných útočníků jsou však další výroky K-ovy, že o převzetí kasáren nevědí vojáci, že však obžalovaní nemusí mítí z nich strach, poněvadž je jich v kasárnách málo — jen asi šedesát, — že mají do kasáren vniknouti, přemlouvati vojáky, aby se k nim přidali, zejména slibováním 5 Kč žoldu, a zastřeliti vojáka, jenž by se postavil na odpor. Neméně rozhodujícího významu jest i rozkaz daný první četě, přepadnouti a odzbrojiti stráž a obsaditi telefonní centrálu.

Z výroků těchto musí býti každému jasno, že jimi jest nabádáno k násilí proti vojákům, kteří by se převzetí kasáren vzpírali a bránili. Vojáci v kasárnách, i podle tvrzení K-ova, o převzetí nevěděli. Proto bylo lze, ano bylo nutno očekávat, že se vojáci budou chystati k odporu. K potlačení tohoto odporu nařizoval K. užití násilí. Aby násilí psychické nebo fyzické mohli vykonávati, měli obžalovaní útočníci ihned po vniknutí do kasáren se ozbrojiti, a kdyby některý voják kladl odpor, použití proti němu i střelné zbraně. Násilí se mělo zejména použití při obsazení hlavní stráže. Vojáci však měli býti získáni i tím způsobem, že je útočníci měli vyzývati, aby se k nim přidali, to jest, aby se proti nim nestavěli a jim neodporovali, pokud se týče jim při převzetí kasáren byli nápomocni. Prostředkem pro získání vojáků měl býti slib žoldu 5 Kč denně.

Jest otázkou, zda obžalovaní útočníci z řeči K-ovy mohli nebo musili poznati, že jde jen o převzetí kasáren, takže jen to bylo účelem a cílem, k němuž se nesl jejich úmysl, či zda obsazení kasáren bylo jen prostředkem k dosažení cíle jiného, dále sahajícího, totiž násilné změny ústavy, jak miní veřejná obžaloba. Tento obžalobou předpokládaný

další účel je prý však vyvrácen zjištěnými úvodními slovy K-ovými, že v celé republice je národní převrat. Obžalovaní neměli ani podle slov K-ových nějaký převrat teprve provésti, poněvadž podle jeho tvrzení »převrat« již byl proveden, třeba jen v K-ově fantasi. Obžalovaní měli jen převzítí kasárny; k žádné další činnosti je K. nevybízel. Výrokem, učiněným ke konci řeči, že prý ráno potáhne celá armáda — ve skutečnosti ovšem neexistující — na Prahu, nebyli obžalovaní vybízeni k další bojovné činnosti, že by snad oni měli jeti jako součást nějaké armády představovanou — chtěl K. patrně dodatí svým předcházejícím slovům důrazu. Mnozí z obžalovaných také přiznali, že po řeči K-ově poznali, že jde o násilný útok na kasárny; proto někteří poznavše, že jde o čin trestný, uprchli z místa, jiní sice zůstali a vnikli do kasáren, ospravedlivě se však, že se báli, že by jinak byli zastřeleni, jak K. vyhrožoval. Úmysl obžalovaných, kteří v roklí nad kasárnami vyslechli K-ovu řeč, směřoval tedy jen ku převzetí, to jest obsazení kasáren, účelem jejich jednání bylo jen obsazení kasáren, úmysl jejich tedy nesměřoval vůbec k tomu, aby způsobili násilím změnu ústavy, zejména demokraticko-republikánské formy státu.

Dovolací stížnost veřejného žalobce napadá správnost těchto závěrů státního soudu s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281 bod 9 a) tr. ř., domáhajíc se přezkoumání těchto závěrů, učiněných po stránce subjektivní. K důvodům této žádosti dovolací stížnosti jest podotknouti toto:

Dle § 23 odst. III. zák. čís. 51/23 jest se nejvyššímu soudu při rozhodování o dovolací stížnosti řídití předpisy §§ 284 až 293 tr. ř. a zák. čís. 3/78. Přicházejí tedy v úvahu i předpisy § 288 odst. II. bod 3 tr. ř., že nejvyšší soud, rozhoduje ve věci samé, musí podkladem svého rozhodnutí učiniti ty skutečnosti, které zjistil soud prvě stolice, nepřekročiv obžalobu. Dosavadní judikatura nejvyššího soudu vykazuje sice rozhodnutí, v nichž pod skutečnosti, zmíněné v § 288 odst. I bod 3 tr. ř., byly zařazovány i závěry o duševních stavech a dějích, praxe tato však nebyla nikdy důsledná. Nejvyšší soud však při rozhodnutí o dovolací stížnosti, činící předmět věci, považuje za celkem nerozhodno, jakou praxi vytvořil nejvyšší soud při rozhodování o zmatečných stížnostech ve smyslu trestního řádu a zejména o výkladu ustanovení § 288 odst. II. bod 3 tr. ř., poněvadž ustanovením § 22 zák. čís. 51/23 byl vytvořen opravný prostředek povahy od zmateční stížnosti naprosto odlišné, opravný prostředek sui generis, odpovídající zvláštní povaze řízení před státním soudem. Nehledíc ani k tomu, že tento opravný prostředek byl na rozdíl od zmateční stížnosti pojmenován »dovolací stížnost«, takže již jeho pojmenování naznačuje různou povahu obou opravných prostředků, nelze dovolací stížnost opíratí o všechny důvody zmatečnosti, přípustné podle § 281 tr. ř. pro zmateční stížnost, nýbrž jen o některé z nich. Podle § 22 odst. I. bod 1 zák. čís. 51/23 lze dovolací stížností uplatňovati jen zmatky materiální (§ 281 bod 9 až 11 tr. ř.), zmatky formální lze pak podle § 22 odst. I. bod 2 cit. zák. uplatňovati jen, když byla hrubě porušena některá stěžejní zásada trestního řízení, a i to podle odstavce druhého téhož paragrafu jen v případech, když vytykaná vada měla rozhodující vliv na výrok o vině. Z ustanovení § 23 odst. III. cit. zák. plyne, že při dovolacím důvodě, uvedeném v § 22 odst. I. bod 2,

jest užití ustanovení platných o zmatečném důvodu, uvedeném v § 281 bod 4 tr. ř. Z toho plyne, že dovolací stížností nelze uplatňovati ostatní formální zmatky, zejména zmatek podle § 281 bod 5 tr. ř. Kdyby tedy ustanovení § 288 odst. II. bod 3 tr. ř. mělo býti pro obor dovolací stížnosti ve smyslu § 22 zák. čís. 51/23 vykládáno tak, jak činila dřívější judikatura nejvyššího soudu při rozhodování o zmatečných stížnostech, došlo by se k důsledku, že by závěry státního soudu o subjektivní stránce činu nebylo vůbec lze přezkoumati, že by tedy státní soud o otázce úmyslu, vědomí, přičetnosti a j. rozhodoval s konečnou platností. Z obsahu zák. čís. 51/23 neplyne, že by zákonodárce byl chtěl rozsah dovolací stížnosti takovým způsobem omeziti a rozsudek státního soudu v jedné z jeho nejdůležitějších částí učiniti nepřezkoumatelným. Kdyby tento úmysl byl měl, byl by ho jistě jasně vyjádřil. Následkem různé povahy zmateční stížnosti a dovolací stížnosti jest tedy lhostejno, jak se dosavadní prakse stavěla při rozhodování o zmateční stížnosti k ustanovení § 288 odst. II. bod 3 tr. ř. Nejvyšší soud, opíraje se o zřejmý úmysl zákonodárce pokládá se nejen za oprávněna, nýbrž i za povinna závěry státního soudu, učiněné po stránce subjektivní, přezkoumati na základě skutečností, jež státní soud zjistil po stránce objektivní. Nejvyšší soud pokládá tudíž dovolací stížnost veřejného žalobce, uplatňující věcné zmatky podle § 281 bod 9 a) tr. ř. a jiné na tom základě, že závěry státního soudu, učiněné ve směru zločinu úkladů podle § 1 zák. čís. 50/23, neodpovídají skutkovým zjištěním, učiněným po stránce objektivní, za provedenou po zákonu.

Při přezkoumání rozsudku po této stránce jest především uznati správným stanovisko státního soudu, vyslovené v rozsudku, že totiž vinu jednotlivých obžalovaných ve směru subjektivním je posuzovati individuálně ohledně jednoho každého zvláště bez ohledu na případné zavinění druhého. Bude tudíž i při rozhodování o dovolací stížnosti veřejného žalobce tímto způsobem postupováno.

Obžalovaný Ladislav K.

Již shora bylo na to poukázáno, že státní soud, čině ohledně tohoto obžalovaného své závěry po stránce subjektivní, uvážil jen některá, tedy nikoli všechna skutková zjištění, učiněná po stránce objektivní. V tomto směru bylo rozsudkem zjištěno: doznáním Ladislava K-a samého, že definitivní plány na obsazení kasáren pěš. pl. 43 začal sestavovati koncem roku 1932; výpovědi majora Hynka Š-a, že mu K. jednou vyličoval vojenské tažení proti Brnu a žádal ho o pomoc v případě nějaké fašistické akce nebo převratu; výpovědi téhož majora Š-a, že mu K. ukazoval na mapě, jak vojsko bude od Znojma postupovati k Brnu; výpovědi Stanislava M-y, že jednou při setkání mu K. rozvínoval široce založený plán tažení na Prahu za spoluúčasti létadel, a sdělil mu, že má vypracovaný plán, jak předejiti sloučení komunistů se socialisty; výpovědi Františka A-ého, že K. chystal plány na převrat k 28. říjnu 1929; výpovědi téhož Františka A-ého, že když byl Rudolf G-a odsouzen v sázavské aféře, K. prohlašoval, že bude nutno udělati převrat, že je všechno připraveno, že vojsko o tom ví, že bude nutno akci provésti i bez G-y a postaviti ho před hotovou věc. Za několik dnů potom přišel K.

k A-ému a tvrdil, že G-a s tím souhlasí, že má k A-ému důvěru, že A-ý povede jeden oddíl a bude komisařem ve Znojmě, že převrat bude v noci na 28. října 1929, že A-ý dostane asi týden před tím dopis od T-a, že od něho dostane mundury a zbraně, že je zaveze na K-ův statek v D. K., tam se chlápce do toho oblekou a pak se pojedou do Brna udělati převrat. Když pak asi 14 dnů po 28. říjnu se A-ý s K-em sešel a tázal se, proč ten převrat neudělal, řekl mu K., že se to odložilo a že toho nechal; doznáním K-a samého, že se měl provésti převrat, že se to však mělo státi dne 28. října 1930, že A-ému nabízel velení nad nějakou jednotkou, že však kurýři mu dali pokyn, aby se převrat neprovedl; výpovědi Václava H-y, že asi v roce 1931 snažil se K. získati pro provedení převratu italskou domobranu, jejíž předsedou byl H. K. mu vypravoval, že do plánu jsou zasvěceni vysocí hodnostáři vojenští, policie a četnictvo. Ukazoval mu na mapě, jak budou postupovati jednotlivé divise, zejména rozvínoval plán útoku na Prahu vojskem z Milovic, Hradce Králové a Českých Budějovic; výpovědi Dra Jana Š-a, že mu K. koncem roku 1931 vypravoval, že G-a se k ničemu nehodí, že to musí vzít sám do rukou, že má uchystáno pět set mužů na koních, že tou jízdou obklopí kasárny pěš. pl. 43 ze předu i ze zadu, zbraně že nepotřebuje, protože je dostane v kasárnách, všichni důstojníci tam je jsou jeho kamarádi, že ho přijmou a vyzbrojí. Když se Dr. Š. K-a ptal, co bude potom, nemohl dáti odpovědi; výpovědi Jana K-ého, že koncem listopadu nebo začátkem prosince 1932 vyprávěl mu K., že komunisté chystají převrat nebo puč, a že župa Kyjovská bude míti za úkol blokovati kasárny v Uherském Hradišti a Hodoníně. Prohlašoval, že plánu komunistů se musí předejiti, že udělá převrat, že se vezmou kasárny, že důstojníci o tom vědí a že se na oko zajmou; výpovědi téhož Jana K-ého, že dostavil se jako náčelník uherskohradištského kraje koncem 1932 na pozvánku do sekretariátu NOF v Brně, kde ho přivítal K. s tím, že již na něho čeká, a vypravoval mu, že komunisté chystají puč nebo převrat, a že slovácká župa má blokovati a obsaditi kasárny v Uherském Hradišti a Hodoníně. K. odmítl návrh K-ův jako nesmysl a blbost a ptal se ho, kde je U-a. K. na to řekl, že U-a je nemocen, a že o tom, co K. právě řekl, nemusí nic věděti; výpovědi téhož Jana K-ého, že začátkem ledna 1933 mu K. vypravoval, že byl s generálem V-ým a P-ou na večírku Galipolců, že tito se ho ptali, když už fašisté začnou, že vojsko samo začítí nemůže, že však to armáda pak převezme. K. prohlásil, že převrat bude dělati on; výpovědi štábního kapitána Matěje K-a, že K. mu říkal, že se Němcům v republice nadřazuje, že komunisté se chtějí násilím zmocniti vlády, že je k nápravě poměrů třeba nastoliti diktaturu, že o zavedení diktatury se uvažuje i v poslaneckých kruzích, že je k ní nakloněn i prezident Masaryk. Vykládal mu o svých stýcích s generálem V-ým a P-ou, s policejním ředitelem Drem K-em, že v okolí Brna je organisováno šest tisíc lidí, ozbrojených brokovnicemi, že K. má všechny pluky, že generál V-ý a jeho náměstek sympatisují se zavedením diktatury, že však generál V-ý se jako cizinec nechce vměšovati do vnitřních poměrů státních; výpovědi Jakuba Š-ého, že v polovici prosince 1932 setkal se s K-em v sekretariátě NOF v Brně, kde mu K. vypravoval, že komunisté chystají nepokoje, že z Oslavan jich potáhne na Brno osm tisíc, k tomu že přistoupí čtyři tisíce komunistů brněnských,

že je nebezpečí, že vojsko bude slabé, že K. mluvil s generály V-ým, P-ou a Č-ou, že fašisté mají vojsku poskytnouti pomoc proti komunistům; výpovědi téhož Jakuba Š-ého, že mu K. dne 15. prosince 1932 v sekretariátě NOF. v Brně vypravoval, že komunisté chtějí udělati převrat, a že fašisté mají z souhlasu generála V-ého a P-y býti v pohotovosti, aby podporovali vojsko v obraně proti komunistům. Když se ho Š. ptal, jaké stanovisko k tomu zaujímá U-a, řekl K., aby před nim o tom nemluvil, poněvadž by mu (K-ovi) U-a vynadal; výpovědi téhož Jakuba Š-ého, že ho K. při setkání dne 9. nebo 10. ledna 1933 opět upozorňoval, že se chystá vážná akce, aby fašisté byli připraveni, kdyby musili pomoci vojsku; výpovědi Emanuela V-a, že v druhé polovici prosince 1932 byla ve V. N. pořádána důvěrná fašistická schůze, na které řečnil Jakub Š. a upozornil, že komunisté něco chystají, že fašisté jako vlastenci musejí býti připraveni, aby to nedopadlo jako v Rusku. Když později V. setkal se s K-em v sekretariátě NOF. v Brně, tážal se ho K., co u nich Š. říkal, a když mu to V. řekl, prohodil K., že je dobře a více nemluvil; výpovědi Josefa F-a, že koncem prosince 1932 vypravoval mu K., že komunisté hodlají na Slovácku něco podniknouti, a že fašisté kyjovští, kdyby stát byl ohrožen, by mohli přijíti na pomoc. Začátkem ledna 1933 mu K. vypravoval, že mu bylo generálem V-ým řečeno, že fašisté mají překaziti nápor komunistů, a že se proto mají zjistiti početné stavy, aby se fašisté mohli postavit proti komunistům. K. vysvětlil, že to provádějí generálové V-ý, Ž. a K., a že povinností fašistů ze Slovácka je, aby se dostavili k Velké Kladovce, že je tam bude čekati Robert B. a ještě nějaký delegát, ti že je zavedou do kasáren v Židenicích, tam se převléknou do uniforem a důstojníci jim dají další rozkazy; výpovědi téhož Josefa F-a, že K. byl již 20. ledna 1933 rozhodnut, že provede přepadení kasáren. Poděkl se totiž, že potřebuje lidi na zítřek; výpovědi Fabiana K-y, že v prosinci 1932 mu K. vypravoval, že komunisté chystají v Brně veliké demonstrace a upozorňoval K-u, že fašisté musejí po boku vojska komunistické demonstrace potlačovati. Tážal se K-y, zda by mohl za tím účelem poslati do Brna členy, K-a ho však odbyl, že nikoho nepošle; výpovědi téhož Famiána K-y, že mu 18. ledna 1933 K. v sekretariátě NOF. v Brně řekl, kolik pošle do Brna lidí. K-a to odmítl, poněvadž se obával, že by při potlačování komunistických demonstrací mohl někdo přijíti k úrazu, a pak znaje K-a jako výstředního a tlachavého člověka, nebral jeho řeči vážně. Když však potom před nádražím v Brně viděl shluk lidí a slyšel za jízdy vlakem o komunistických nepokojích, zmínil se o tom dne 19. ledna 1933 na schůzi tišnovských fašistů; výpovědi Antonína V-y, že 21. ledna 1933 mu K. v sekretariátě NOF. v Brně vyprávěl, že komunisté chtějí této noci dělati v Brně demonstraci, puč nebo převrat, že fašisté mají jíti vojsku na pomoc, že půjdou do kasáren, tam budou oblečeni a ozbrojeni a budou vojsku dělati zálohu. Při návštěvě V-ově dne 21. ledna 1933 v sekretariátě NOF. v Brně dělal si K. úsměšky z Josefa B-y, náčelníka ze Slavkova, který vypravoval o průběhu schůzí, »jak to kecání bude ještě dlouho trvati, že by se na to mělo jíti s klackem.« Když B. odešel, vypravoval K., že komunisté chtějí této noci (na 22. ledna 1933) udělati demonstraci, že fašisté mají jíti vojsku na pomoc, že přijdou do kasáren a budou tam oblečeni a vyzbrojeni. G-a prý o tom neví, ale ví o tom ge-

neralita, a bude to v celé republice. Na to vybidl K. V-u, aby přivedl v noci sto mužů z Tišnova. V. jel pak s K-em do kasáren pěš. pl. 10 a byl s ním v bytě Františka J-a. Poněvadž se však obával, že by mohl dojíti k násilí, rozhodl se, že se půjde informovati k U-ovi a skutečně tam zašel; doznáním K-a samého, že týž žádal Jana B-e, aby do večera 21. ledna 1933 sehnal asi dvacet spolehlivých lidí a přivedl je na brněnské nádraží, odkud je měl Duchoslav G. společně s Františkem N-ým přivést ke kasárnám pěš. pl. 43; výpovědi Zdeňka H-a, že v první polovici ledna 1933 K. ho navštívil v jeho kanceláři, vyprávěl mu, že komunisté chtějí se zmocniti státních objektů, že se bude proti nim dělati protiútok, tážal se H-a, zda by převzal vedení jednoho proudu a nabízel mu hodnost plukovníka; výpovědi Bedřicha Š-a, když 20. ledna 1933 večer mu K. dal rozkaz, aby Bučovské přivedl do Brna, tážal se Š. K-a, zda o tom ví U-a a R. K. mu na to řekl, že se nikoho nemá na to ptáti, že G-a brněnskému vedení nevěří; výpovědi Josefa R-y a Duchoslava G-a, že dne 21. ledna 1933 přišel asi k 5. hodině odpolední Josef R. do bytu G-ova se vzkazem od K-a, aby se G. dostavil určitě asi o 17. hodině do kavárny »Na Slovanech«. G. tam přišel, K. ho vyzval spolu s R-ou, aby nasedli do jeho auta a vezl je do Židenic. Za jízdy prohlásil K.: »Dnes to bude. Dostal jsem rozkazy. Dnes zabereme Svatoplukovy kasárny.« Když před kasárnami vystoupili z auta, tu na otázku G-ovu, zda je to organizováno, odpověděl K., že je to dobře organizováno, a že současně bude proveden útok i na kasárny pěš. pl. 10, který vykoná V. Dodal, že dostal zprávu, že komunisté chtějí podniknouti útok a že tomu předejde. Všeobecně se zmínil, že bude změna režimu; dále jest zjištěno, že když G. zavedl N-ého do rokle nad kasárnami, vzal ho K. stranou a sdělil mu, proč ho zavolał do Brna. Řekl mu, že je státní převrat a že jejich úkolem je převzít kasárny pěš. pl. 43; výpovědi Josefa R-y a Duchoslava G-a, že když oba jmenovaní u kasáren pěš. pl. 10 nikoho nenašli, vrátili se autem rychle zpět do rokle a tam to oznámili K-ovi. V této době ozval se z kasáren výstřel vojína F-a. K. po zprávě G-ově řekl, že to nevadí, že to zde u kasáren provede, a dal rozkaz, aby útočníci vnikli do kasáren. Když pak K. ze střelby v kasárnách a z poplachu seznal, že vojáci kladou odpor a že někteří útočníci z kasáren prchají, utekl také a hleděl se společně s G-em vyhnouti trestnímu stíhání útekem do ciziny.

Z těchto skutkových zjištění jest zřejmo, že K. se již delší dobu zabýval myšlenkami na provedení převratu. Svědek František A-ý potvrdil, že K. chystal plány na převrat již ke dni 28. října 1929, což K. doznal s tou úchylnou, že se tak mělo státi k 28. říjnu 1930. Svědek Václav H. potvrdil, že K. asi v roce 1931 snažil se pro provedení převratu získati italskou domobranu. Podle výpovědi svědka Jana K-ého prohlásil mu K. začátkem ledna 1933, že převrat bude dělati on. Podle výpovědi majora Hynka Š-a vyličoval mu K. v době nezjištěné vojenské tažení proti Brnu a žádal ho o pomoc v případě nějaké akce nebo převratu. Podle výpovědi Františka N-ého a doznání K. samého vzal K. N-ho, když byl N. G-em přiveden do rokle nad kasárnami, stranou a řekl mu, že je státní převrat a úkolem jejich jest převzít kasárny pěš. pl. 43. Z tohoto stavu věci vyplývá, že myšlenka obsaditi kasárny pěš. pl. 43 nevznikla v K-ovi náhle, že nebyla výplodem oka-

mžitého, neuváženého nápadu, nýbrž že byla v mysli jeho připravována po delší dobu, léta trvající.

Pro posouzení otázky, co rozuměl K. pod slovem »převrat«, dává vysvětlení jednak výpověď štábního kapitána K-a, že se K. k němu vyslovil, že k nápravě poměrů jest třeba nastolit diktaturu, s kterýmž plánem prý sympatisují i generál V-y a jeho náměstek, jednak výpovědi spoluobžalovaných Josefa R-y a Duchoslava G-a, že K. osudného dne, když již byli před kasárnami pěš. pl. 43, prohlásil, že bude změna režimu. Svou řeč v rokli nad zmíněnými kasárnami zahájil K. výrokem: »Jest národní převrat v celé republice!« Tento výrok, pronesený bezprostředně před útokem na kasárny, ať již jeho smyslem bylo, že převrat jest hotovou věcí, jak praví rozsudek, nebo že bude nyní prováděn, jak zdá se nasvědčovati daná situace, značí ve spojení se zjištěným výrokem, že bude změna režimu, co bylo cílem K-ových. Když rozsudek praví, že státní soud nemůže výpověď K-ovu, učiněnou před soudem, učiniti pramenem svého poznání ani potud, pokud jde o otázku jeho zlého úmyslu, směřujícího k trestnému činu, opomenul hodnotiti citovaný zjištěný výrok o změně režimu, ačkoli výrok ten stal se osudného dne krátce před činem, a ačkoli státní soud na téměř místě praví, že na úmysl obžalovaného nutno usuzovati z konkrétních okolností a skutečností, v tomto řízení zjištěných. Kdyby byl státní soud hodnotil také tento výrok, jakož i zjištěnou skutečnost, že K. ve své řeči, pronesené bezprostředně před útokem na kasárny, sliboval účastníkům místa ve státní službě, a že nedlouho před činem sliboval Zdenku H-ovi místo plukovníka, byl by stěží mohl dojíti k závěru, vyslovenému v rozsudku, že K-ovi neťanula na mysli nějaká vážná akce, směřující k provedení státního převratu, nýbrž že mu šlo výlučně a výhradně jen o přepadení po případě obsazení kasáren pěš. pl. 43, a nikoli také o nějakou další činnost nebo nějaký výsledek. V tomto směru připouští sice státní soud v rozsudku, že K. udal, že po obsazení kasáren se měly obsaditi i jiné budovy a úřady v Brně, nevyvozuje však z toho dalších důsledků a spokojuje se prostou úvahou, že prý K. nepromyslel a nedomyslel, kým, jakými prostředky, podle jakého plánu a jakým způsobem bude přemozena policie, čítající v Brně několik set vycvičených a ozbrojených mužů.

Za tohoto stavu věci vytýká dovolací stížnost veřejného obžalobce právem, že ze slov »Je národní převrat«, jimiž K. zahájil svou řeč v rokli nad kasárnami, nelze ještě činiti závěr, že převrat byl již proveden, jak činí státní soud v rozsudku, a že závěr státního soudu, vrcholící v úvaze, že zlý úmysl obžalovaného K-a nesměřoval ke zločinu úkladů ve smyslu § 1 zák. č. 50/23, jest mylný. Ona skutková zjištění rozsudku vylučují, že obžalovaný K., jenž přece věděl, že celou akci vede sám, byl by se pro svou osobu mohl domnívati, že převrat jest již proveden, a on že jen pokračuje v tom, co předsevzali a již vykonali jiní. Pro něho nemohlo býti pochybností, že zabránění kasáren mělo býti prvním činem, uskutečňujícím jeho vlastní plány. Že čin tak vážné povahy jako násilné zabránění kasáren, jenž za sebou musil přivoditi dalekosáhlé důsledky, ať už se zdařil nebo ne, nemohl zůstat osamocen, jest samozřejmo a nelze souhlasiti se závěrem státního soudu, že K-ovi nešlo o nic více než o obsazení kasáren. O co mu dále šlo, jest zřejmo z jeho

předchozích zjištěných projevů, z nichž plyne, že měl na mysli buď nastolení diktatury neb aspoň změnu režimu, a na totéž poukazuje i jeho výrok v řeči, pronesené bezprostředně před útokem na kasárny, že ráno potáhne veliká armáda na Prahu.

Na obžalovaného Ladislava K-a byla podána obžaloba pro zločin úkladů ve smyslu § 1 zák. č. 50/23. Zločinu tohoto se dopustí, kdo se pokusí násilím změnit ústavu republiky, pokud jde o demokraticko-republikánskou formu státu. Po stránce objektivní je dokázáno, že stal se násilný čin, totiž pokus o zabránění kasáren. Pokud pak jde o stránku subjektivní, plyne z výroků obžalovaného K-a, jak státním soudem byly zjištěny a shora rekapitulovány, že zabránění kasáren mělo býti základem změny režimu po případě nastolení diktatury. Mělo-li připravované nastolení diktatury nebo změny režimu býti provedeno činem takového dosahu, jako bylo násilné zabránění velikých kasáren, jest zřejmo, že nemohlo jíti o věc rázu nepatrného, nýbrž o dosažení cílů jiných, jsoucích v určitém přirozeném poměru k použitým prostředkům. Dnešní ústava republiky vylučuje zásadně každou diktaturu. Měla-li tedy býti nastolená diktatura po případě provedena změna režimu takovým způsobem, jak se skutečně stalo, mohlo se tak státi jen násilnou změnou ústavy, pokud jde o její demokraticko-republikánskou formu.

Obžalovaný Ladislav K. hájí se také tím, že prý zabránění kasáren mělo míti účel, aby zabráněno bylo násilnému zamýšlenému komunistickému puči. Je zjištěno, že K. po delší dobu řeči tohoto rázu roztrušoval. Poslední události však ukázaly, že tyto řeči K-ovy sloužily jen ku zakrytí jeho pokusů o provedení převratu. Že sám těmto řečem věřiti nemohl, plyne zřejmě z toho, že po celou dobu, co tyto řeči pronášel, nestalo se nic, co by nasvědčovalo nějakému komunistickému puči nebo vůbec podniku. Poněvadž pak je zjištěno, že obžalovaný K. osudného dne mluvil o změně režimu a o státním převratu, ve své řeči však, pronesené v rokli nad kasárnami bezprostředně před zahájením útoku na kasárny, se o nějakém komunistickém puči vůbec nezmínil, což by se nedalo nijak vysvětliti, kdyby K. byl měl něco takového vůbec na mysli, jest možným jen ten závěr, že K. šel výhradně za cílem, který ve své řeči v rokli naznačil, totiž za uskutečněním převratu dosahu takového, jak již shora bylo naznačeno. Závěr státního soudu, vyslovený v rozsudku, že zlý úmysl obžalovaného K-a nesměřoval ke zločinu úkladů podle § 1 zák. č. 50/23, neodpovídá tedy skutečným zjištěným po stránce objektivní, a dovolací stížnosti veřejného obžalobce nelze upříti oprávnění, pokud z důvodu zmatečnosti podle § 281 bod 9 a) správně 10 tr. ř. se domáhá, aby obžalovaný K. byl uznán vinným zločinem úkladů podle § 1 zák. č. 50/23. Nelze ji však přisvědčiti, pokud žádá také, aby tento čin obžalovaného K-a byl ve spojení s delikty, jimiž tento obžalovaný byl rozsudkem státního soudu již uznán vinným, kvalifikován také ještě jako zločin podle § 83 tr. z. a §§ 190, 192, 194 tr. zák.

Zločin úkladů podle § 1 zák. č. 50/23 předpokládá násilí. Co jest »násilí«, stanoví § 39 bod 1 téhož zákona, a označuje je jako skutečný čin násilný. Za takový čin nutno pokládati užití fyzické síly proti osobám nebo věcem. Pod pojem »násilí« ve smyslu § 1 cit. zák. jest tedy zahrnouti každý čin, třeba byl i sám o sobě trestný podle toho kterého

jiného místa zákonného, pokud slouží ku provedení zločinu úkladů a není svou povahou a trestem těžší než tento zločin. Všecko zjištěné jednání obžalovaného K-a, ať už rozsudkem bylo nebo podle dovolací stížnosti mělo být kvalifikováno jako zločiny podle §§ 68, 83, 87, 190 tr. zák., bylo v daném případě prostředkem ku spáchání zločinu úkladů, a všechny tyto činy nejsou ničím jiným, než naplněním pojmu »násilí«, který jest nejdůležitějším znakem zločinu úkladů. Všecky tyto činy jsou tudíž vyčerpány pojmem »násilí« a stojí oproti zločinu úkladů v poměru souběhu ideálního. Totéž platí i o svádění a nedokonaném svádění ke zločinu podle § 21 čís. 1 zák. čís. 50/23, jímž obžalovaný K. byl vinným uznán. I když tyto delikty nejsou »násilím« ve smyslu § 1 zák. čís. 50/23, jsou přece také jen prostředkem ku spáchání tohoto zločinu a stojí rovněž ke zločinu úkladů v poměru souběhu ideálního. Na tomto stanovisku stojí ostatně i spis obžalovací, který — snad přehlédnutím — řadí i svádění vojáků k vojenskému zločinu pod činy násilné, jak uvedeny jsou pod bodem I a) až e) spisu obžalovacího, a viní obžalovaného K-a, že tyto činy vykonal proto, aby jimi vyvolal zmatek a nepokoj, uchvátil moc ve státě a uskutečnil změnu státního zřízení atd.

Podle ustálené judikatury nejvyššího soudu nemůže veřejný obžalobce s hlediska § 281 bod 10 tr. ř. přivést v neprospěch obžalovaného k platnosti ideální souběh soudem první stolice nerozpoznaný nebo nesprávně popřený, nýbrž může se uplatňováním zmíněného zmatku domáhati jen toho, aby skutek byl podřaděn pod onen zákon, jenž jest z několika zákonů k němu se vztahujících nejprísrnější, nikoli však také, aby skutek byl podřaděn pod všechny v úvahu přicházející trestní předpisy. V důsledku toho bylo zamítnouti dovolací stížnost veřejného obžalobce, pokud se domáhá, aby obžalovaný Ladislav K. byl vedle zločinu úkladů uznán vinným také sbíhajícimi se zločiny veřejného násilí podle § 83 tr. zák. a loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák., a současně bylo zrušiti výroky, jimiž byl obžalovaný K. uznán vinným zločiny podle §§ 68, 87 tr. zák., §§ 5 a 9 tr. zák. a § 21 bod 1 zák. čís. 50/23, poněvadž veškeré tyto činy jsou vyčerpány již pojmem »násilí« ve smyslu § 1 zák. čís. 50/23, a pokud jde o zločin podle § 21 cit. zák. povahou zločinu úkladů v tomto konkrétním případě. Bylo tudíž při částečném vyhovění dovolací stížnosti veřejného obžalobce uznati obžalovaného Ladislava K-a vinným zločinem úkladů podle § 1 zák. čís. 50/23. Spis obžalovací žádal sice, aby bylo uznáno, že tento čin byl spáchán za okolností zvláště přitěžujících, dovolací stížnost však se nedovolává této zvýšené trestnosti činu, a nelze ve smyslu § 290 tr. ř. přes meze dovolací stížnosti napadený rozsudek v tomto směru přezkoumati.

Obžalovaný Rudolf G-a.

Státní soud zjistil tento skutkový stav:

V první polovici ledna 1933 pokusil se Ladislav K. navázati bližší styky s inženýrem Zdenkem H-em. Vyzval ho proto písemně, aby 10. ledna přišel do kavárny »Museum«. Když H. nevyhověl, pozval ho telefonicky na schůzku na 11. ledna a když se H. ani tentokrát nedostavil, navštívil ho K. v jeho kanceláři ve Škodových závodech na Cejlu

a vypravoval mu, že ho k němu posílá G-a, jenž prý mu vzkázal po své sestřenci Marii G-ové, že komunisté se připravují během jednoho až dvou měsíců se zmocniti státních objektů, kasáren, policejního ředitelství a jiných, že se má proti komunistům vystoupiti a udělati protiútok a že se připustí, aby komunisté státní objekty obsadili, aby byl proti nim důkaz, že jim šlo o něco protistátního. Tázal se H-a, zda by nepřevzal v boji proti komunistům vedení jednoho proudu, a tvrdil, že akce proti komunistům se děje s vědomím a podle plánu generálního štábu. K. sliboval H-ovi hodnost plukovníka a předstíral mu, že výzbroj a důstojnický oděv obstará vojenské velitelství. Jest prý také třeba posílití vojsko, poněvadž staří vojáci odešli domů a policie je málo. H-ovi nezdála se věc pravděpodobnou a řekl, že pojedje do Prahy a zeptá se na to G-y. K. ho na to upozornil, že G-a asi věc popře, poněvadž musí býti tajena, načež mu H. řekl, že mu to G-a, s nímž se zná léta, řekne, a když ne, tak že se zeptá svých kamarádů, důstojníků v generálním štábu. Když H. K-ovi řekl, že v nejbližších dnech pojedje do Prahy, bylo ujednáno, že se pak K. u něho zastaví a zví výsledek jeho zakročení.

H. přijel do Prahy dne 17. ledna, zastal G-u v sekretariátě NOF. a tázal se ho, zda k němu poslal K-a. Když G-a řekl, že nikoli, vyprávěl mu, co mu K. řekl. G-a se zprvu smál, že K. je periodický blázen, že zase začíná bláznit a žvanit, když však mu H. řekl, že prý K-ovi poslal vzkaz po sestřenci G-ové, rozzlobil se G-a, zavolal několik svědků a vyzval H., aby mu své sdělení znova opakoval. Na to se G-a telefonicky informoval o věci u Marie G-ové a když tato oznámila, že K-a vůbec nezná a že s ním nemluvila, prohlásil G-a, že je všecko lež a provokace, zavolal sekretářku a nadiktoval jí protokol tohoto znění:

»V Praze dne 17. ledna 1933.

Protokol sepsaný dne 17. t. m. na základě sdělení bratra inž. H-a, který dnešního dne přijel do Prahy za účelem vyřízení svých vlastních záležitostí. Bratr inž. H. mi sdělil, že ve čtvrtek nebo v pátek minulého týdne ho navštívil v továrně nadporučík K., který se na něho obrátil jakoby se vzkazem ode mne, zdali by nepřijal funkci plukovníka, nepostavil se v čelo určitého proudu k zabírání kasáren velitelství v Brně. Nadporučík K. tvrdil, že prý já jsem k tomu dal pokyn udánlivě po moji sestřenci, která v tu dobu byla v Brně na návštěvě u svých rodičů a tam měla přinésti tajné instrukce.«

Když Zdeněk H. podepsal tento protokol, potvrdiv souhlas, nadiktoval Rudolf G-a prohlášení tohoto znění:

»Prohlašuji tímto před svědky, že je to vědomá nepravda, že je to lživá zpráva za účelem provokačním, že nikoho jsem nepověřil podobným vzkazem, ani úmysl takový neměl, a okamžitě dám jasné direktivy zemskému organisátoru v Brně, aby vyšetřil tuto věc a aby vzal na vědomí, že veškeré jednoty fašistické musejí zachovati klid v rámci platných zákonů, a nesmí se nikdo dáti strhnouti k nějakým nezákonným neprozřetelnostem.«

Prohlášení toto podepsal Rudolf G-a a tři svědkové. Po podpisu vyslovil svědek V. mínění, že by se mělo ihned učiniti na K-a trestní oznámení, ovšem v zájmu cti Rudolfa G-y, jenž podle mínění přítomných byl řečmi K-ovými sesměšňován. G-a však prohlásil, že věc nejprve

vyšetří, až pojedje zpět ze Slovácka že se stává v Brně a věc projedná. Zpáteční cesta ze Slovácka byla stanovena na den 23. ledna 1933.

Na to nadiktoval Rudolf G-a pro Rudolfa U-u dopis, který v původním doslovu zněl takto:

»Velmi důležité!

Vážený bratře majore!

Bratr kapitán inž. H. mně sdělil určité zprávy, nad kterými žasnu a nevím, co si mám myslet. Nebudu opakovati celé sdělení, bratr kapitán ti to sám důvěrně sdělí. Je přirozeno, že ani slovo se nezakládá na pravdě. Žádám Tě, abys při té příležitosti si pozval bratra nadporučíka K-a a jeho se přímo zeptal, zdali podobné zprávy rozšiřoval a kde je vzal. Jakmile zjistíš, že rozšiřoval, bylo by dobře, kdybys se ihned na místě s ním vyrovnal a to, že mu dáš pár facek a vyhodíš jej ven.

S pozdravem gen. rl. R. G-a.«

Na upozornění svědka Břetislava V-y upravena byla poslední věta takto: »... bylo by dobře, kdybys se ihned na místě s ním vypořádal.«

Rudolf G-a chtěl tento dopis poslati U-ovi expres rekomando, H. se však nabídl, že jej osobně předá U-ovi v přítomnosti K-ově, ježto téhož dne se vrací do Brna, a že se při tom sám s K-em vypořádá, že ho tak obelhal. H. však dopis U-ovi neodevzdal, poněvadž K. k němu nepřišel a H. věci nepřikládal takové důležitosti, aby dopis musil odevzdati ihned. Dopis odevzdal až po svém zatčení policii.

Na základě těchto skutkových zjištění dospěl státní soud k závě-
rům: 1. že není opodstatněno podezření, jakoby obžalovaný G-a zmíněné listiny dal zhotoviti jen na oko, že tedy nutno k obsahu těchto listin přihlížeti jako k jeho projevu, odpovídajícím jeho pravému duševnímu rozpoložení, které bylo vyvoláno zprávou H-ovou, 2. že nelze mluvit o tom, že obžalovaný G-a se ze zprávy H-ovy dověděl věrohodným způsobem o tom, že K. chystá čin, uvedený v § 1 zák. č. 50/23.

Dovolací stížnost veřejného obžalobce právem napadá správnost závěru, učiněného shora pod číslem 2, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle § 281 bod 9 a) tr. ř., a nelze jí upřítí oprávnění, pokud vychází ze správného výkladu předpisu § 12 zák. č. 50/23. Předdeslati sluší, že některá skutková zjištění státní soud, nevědomy si zřejmě veškeré zákonné složky zločinu, o něž jde, věcně vůbec nehodnotil. Tak svědek František A-ý varoval obžalovaného G-u několikrát před K-em, po prvé roku 1929, když mu K. dal k opsání dopis pro G-u, plný převratných plánů, kterýž dopis odevzdal A-ý G-ovi v Kyjově a upozornil ho, že jde patrně o provokaci a léčku na G-u, a po druhé v roce 1930, když A-ý při setkání s G-ou tomuto vypravoval, že K. chystal na den 28. října 1929 převrat. Tehdy se G-a velmi rozhněval, když uslyšel, že K. tvrdil, že dostával od G-y instrukce, a prohlásil, že K. zase blázní. V roce 1930 vyšetřoval svědek R. z rozkazu G-ova případ, kdy byl K. v podezření, že po schůzi Dra Perglera v Brně v podnapilosti veřejně mluvil, že by se mělo něco začít a nečekati na hlasy a pod.

I kdyby tedy závěr státního soudu, uvedený shora pod číslem 2., mohl obstáti v případě, že obžalovaný G-a od inž. H-a po prvé slyšel něco o plánech K-ových, není udržitelný při skutkových zjištěních právě

uvedených, že totiž obžalovaný G-a byl již dříve vícekrát informován o K-ově počínání a sám jednou již nařídil vyšetření věci. Další postup o obžalovaného G-y po obdržení referátu inž. H-a poukazuje jednak na to, že neměl příčiny o objektivní pravdivosti zprávy H-ovy pochybovat, že o ní také nepochyboval, a že to, o čem mu H. referoval, pokládal za věc velmi důležitou. Za této situace je sice odůvodněn závěr státního soudu, uvedený shora ad 1., že totiž listiny, které obžalovaný G-a dal ve věci sepsati, nebyly zhotoveny jen na oko, — kterýž závěr co do jeho správnosti dovolací stížnost veřejného obžalobce ani nenapadá, — tato okolnost však při posouzení věci se stanoviska zločinu podle § 12 č. 1 odst. II. zák. č. 50/23 nepřichází v úvahu jako moment, který by vinu obžalovaného mohl vyloučiti.

Pokud jde o obsah zprávy inž. H-a, nabyt státní soud přesvědčení, že to, co se obžalovaný G-a od H-a dověděl, nebylo po stránce trestní nic určitého. Dověděl se, že se komunisté chystají zmocniti se kasáren a jiných důležitých státních budov a že se má provésti protiakce zabráním kasáren. Jaká protiakce, jakými prostředky, které kasárny se mají zabráti a ve které době, to vše se od H-a nedověděl. Dobu označil inž. H. podle K-ova údaje neurčitě »během jednoho až dvou měsíců«. Z toho, co inž. H. obžalovanému G-ovi sdělil, nevychází, že by se byl G-a musil domnívati, že se chystá zločinný podnik, uvedený v §§ 1, 2, 6 až 9 zák. č. 50/23, poněvadž jednak pramen (K-ovy údaje), z něhož se dověděl, že prý se má vystoupiti proti komunistům a že se mají zabírat kasárny, byl naprosto nehodnověrný, takže G-a nemusil míti důvodné podezření, že se skutečně trestný čin chystá, a mimo to obsah zprávy H-ovy nenaplnil, ba ani nenaznačoval skutkovou podstatu zločinů uvedených v §§ 1, 2, 6 až 9 cit. zák.

Tyto úvahy však neodpovídají jednak zjištěnému skutkovému stavu doplněnému přivoláním skutkových zjištění z roku 1929 a 1930, jak nahoře byla uvedena, jednak nevystihují přesně pojem »chystá se«, vyslovený v § 12 č. 1 odst. II. cit. zák. Slovo »chystá se« znamená stadium příprav. Ve stadiu příprav bude pravidelně nemožno přesné konkretisování činu a úmyslu pachatele, stačí tedy vědomost o tom, že pachatel má v úmyslu pokusiti se o podnik vytčený v § 1 cit. zák., aniž třeba vědomosti o všech složkách a podrobnostech předsevzatého plánu. Z protokolu, který obžalovaný G-a sepsal s inž. H-em, plyne, že mu H. referoval, že K. mu nabídl funkci plukovníka, kdyby chtěl se postavit v čelo určitého proudu k zabírání kasáren velitelství v Brně. I když H. zároveň referoval, že podle výroku K-ova se komunisté chystají zmocniti se kasáren a jiných důležitých objektů a že se má provésti protiakce zabráním kasáren, nebylo obžalovaného G-y tajno, že K. již v roce 1929 připravoval převrat a že i v roce 1930 vedl řeči podobného smyslu a takové povahy, že obžalovaný G-a sám uznal za potřebno naříditi vyšetření věci. Poněvadž o komunistickém puči nebylo ani nejmenšího známo a celková situace, kterou obžalovaný G-a jako aktivní politik znal, na nic podobného neukazovala, bylo jasno, že neexistující a za daného stavu věci nemožný komunistický puč má sloužiti jako plášť, jímž K. zakrývá svoje vlastní jiné plány. Šel-li K. ve svých převratných plánech tentokrát již tak daleko, že chtěl zabírat kasárny a nabízet

místa plukovníká svým spolupracovníkům, nemohla zpráva inž. H-a pro obžalovaného G-u znamenati nic jiného, nežli že to, co K. nyní připravuje, jest jen pokračováním plánů pojatých již v roce 1929 po případě 1930, že tedy K-ovi nejde o nic jiného, nežli o to, aby se zmocnil vlády a strhl na sebe moc ve státě.

Zmocnění se vlády a moci ve státě způsobem násilným, jak to K. naznačil, nemůže se již podle své povahy státi jinak, než odstraněním oněch institucí, na nichž jest vybudován a na nichž zakládá se jeho forma. Stávající demokraticko-republikánská forma státu jest absolutním protikladem každého násilného zmocnění se vlády, jak podle svých projevů měl na mysli K. Pokládal-li tedy obžalovaný G-a sdělení inž. H-a za tak vážné, že učinil ihned opatření shora zmíněná, pak v uvážení toho, co vše K. již mluvil a konal, nemohla zpráva inž. H-a na něho působiti jiným dojmem, než že K. chce provéstí plány, pojaté již od roku 1929, že chce zmocniti se vlády a na sebe strhnouti moc ve státě, že tedy chystá úkladný útok, jak ho na mysli má § 1 zák. čís. 50/23.

Z toho plyne, že obžalovaný G-a dověděl se způsobem věrohodným, že K. chystá úkladný podnik, naznačený v § 1 cit. zák. Za tohoto stavu věci nastala pro něho povinnost, oznámiti to neodkladně věrohodným způsobem úřadu. Okolnost, že obžalovaný G-a pokládal K-a za potřeběnce, nemění ničeho, jak dovolací stížnost s hlediska právního správně výtýká, na této povinnosti, poněvadž rozhoduje, že bylo nabyto vědomosti o objektivních znacích skutkové podstaty chystaného trestného činu, a jest naprosto lhotejno, může-li osoba, která čin chystá, ze subjektivních důvodů býti vzata ku zodpovědnosti nebo ne.

Obžalovaný Rudolf G-a nesplnil této povinnosti. Omezil se jednak na to, že soukromým dopisem požádal zemského organisátora U-u o zakročení, jednak chtěl sám věc vyšetřiti u příležitosti svého zájezdu do Brna na zpáteční cestě ze Slovácka, určené na den 23. ledna 1933. Není sice vyloučeno, že obžalovaný G-a máje na mysli svou funkci vůdce politické strany byl subjektivně přesvědčen, že jeho právě uvedená opatření stačí k tomu, aby případně předsevzetí skutečného provádění plánů K-ových bylo zmařeno. Toto subjektivní přesvědčení však nemůže ho zbaviti zodpovědnosti za to, že nevyhověl rozkazu zákona, chystaný úkladný podnik úřadu ihned oznámiti. Ku trestnosti zločinu podle § 12 bod 1 odst. II. zák. čís. 50/23 stačí po stránce subjektivní vědomí, že uložené povinnosti oznamovací nebylo ihned vyhověno. Ze obžalovaný G-a toto vědomí měl, nemůže býti pochybnosti, poněvadž žádného oznámení neučinil. Nemůže též býti pochybnosti o tom, kdyby své oznamovací povinnosti byl ihned dostál, že by provedení činu K-ova bylo bývalo zabráněno. Zákon, chtěje dosíci tohoto výsledku, ukládá oznamovací povinnost každému bez jakékoli výjimky, a již prosté nesplnění této povinnosti samo o sobě zakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 12 bod 1 odst. II. cit. zák.

Tím je prokázáno, že obžalovaný Rudolf G-a, dovědév se věrohodným způsobem, že se chystá úkladný podnik podle § 1 zák. čís. 50/23, opomenul to neodkladně oznámiti věrohodným způsobem úřadu, a proto bylo dovolací stížnosti veřejného obžalobce vyhověti, pokud domáhá se z důvodu zmatečnosti, uvedeného v § 281 bod 9a) tr. ř., aby byl

uznán vinným zločinem neoznámení trestných podniků podle § 12 bod 1 odst. II zák. čís. 50/23. Při výroku o vině obžalovaného Rudolfa G-y v tomto směru vycházel nejvyšší soud shodně s názorem generální prokuratury ze skutkového zjištění, dovolací stížnosti nenapadeného, že obžalovaný Rudolf G-a, obdržev zprávu H-ovu o chystaném podniku K-ově, sepsal s H-em ihned známý protokol, jakož i zvláštní své prohlášení, nadiktoval zvláštní nutný dopis pro Rudolfa U-u s rozkazem, aby věc s K-em ihned vyšetřil a »pro tuto provokaci«, jak ji obžalovaný Rudolf G-a v dopise nazývá, se s K-em ihned vypořádal, že kromě toho nařídil též, že věc při svém návratu ze Slovácka dne 23. ledna 1933 sám vyšetří atd., jakož i že obžalovaný Rudolf G-a neučinil tato opatření pouze způsobem předstíraným a na oko, nýbrž vážně.

Nejvyšší soud, jsa nucen položit tyto zjištěné skutečnosti za hlavní základ svého závěru, že se obžalovaný Rudolf G-a dověděl věrohodným způsobem o chystaném úkladu K-ově, nemohl bez porušení zásad logického myšlení pro nedostatek potřebných skutkových zjištění učiniti další závěr, že obžalovaný Rudolf G-a se nechal vésti při svém trestném opomenutí úmyslem, aby pachatele K-a při provedení chystaného úkladu podporoval (§ 12 bod 2 zák. čís. 50/23), a to tím méně, že řečená opatření obžalovaného Rudolfa G-a, ačkoliv ho s hlediska zavinění podle § 12 bod 1 cit. zák. vůbec nevyvíňují, mohla jím býti pokládána s jeho subjektivního hlediska po případě za způsobila, aby K-ovi v provedení chystaného úkladu zabránila, třeba že osvědčila se, jak další vývoj věci ukázal, na naprosto nedostačující. Poněvadž tedy není skutkového základu pro přesvědčení, že obžalovaný Rudolf G-a, jednal v úmyslu, který předpokládá § 12 bod 2 zák. čís. 50/23, byl uznán vinným zločinem neoznámení trestných podniků podle § 12 bod 1 odst. II cit. zák.

Pokud jde o otázku druhu vysloveného trestu, jest na to poukázati, že v daném případě jde o delikt čistě omisivní, jenž svou povahou vylučuje předpoklad § 1 zák. čís. 123/31, že spáchaný čin svědčí o snaze pachatele vykonati vliv na uspořádání věcí veřejných nebo sociálních (odst. 1 cit. zák.). Schází tedy předpoklad pro uložení trestu státního vězení, a bylo nalezeno na druh trestu, vysloveného v místě zákonném, jehož v daném případě bylo použito

Čís. 4960.

Námietkou obžalovaného advokáta, že jeho čin môže byť kvalifikovaný len ako disciplinárne previnenie, tvrdí sa, že čin nie je trestný podľa trestných zákonov a uplatňuje sa tým zmatek podľa § 385, čís. 1 a) (nie čís. 1 b) tr. p.

Danie zálohy na také advokátske úkony, ktoré má advokát vykonať len v budúcnosti, treba považovať za poskytnutie úveru advokátovi; ak si advokát vymohol taký preddavok spôsobom ľstivým, avšak bez podvodného úmyslu, ide o úverový podvod v smysle § 384 tr. zák.

Advokát Dr. K. Š., zastupujúc svojho klienta v civilnom spore, vyzval ho, aby mu odovzdal 40.000 Kč, ktoré je treba složiť do súdneho depozitu, lebo od toho závisí priaznivý výsledok sporu. Klient žiadanú čiastku Dr. K. Š. vyplatil, avšak Dr. K. Š. ju do súdneho depozitu nesložil, lebo to v skutočnosti nebolo potrebné, lež si ju ponechal a pre seba použil. Súd prvej stolice uznal ho za to vinným zločinom sprenevery podľa §§ 355, 356 tr. zák. Odvolací súd kvalifikoval trestný čin obžalovaného za prečin úverového podvodu podľa § 384 tr. zák.

Na jvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného zčasti odmietol, zčasti ju zamietol.

Z dôvodov:

Dôvod zmätočnosti, na ktorý sa odvoláva obžalovaný podľa bodu 1 b) tr. p., treba subsumovať vlastne pod bod 1 a) § 385 tr. p., lebo disciplinárne prečiny nie sú trestné činy podľa trestných zákonov, preto tvrdením, že jeho čin mohol byť kvalifikovaný len za disciplinárne previnenie, uplatňuje obžalovaný vlastne ten dôvod zmätočnosti, že jeho čin nie je trestný, ktorý dôvod zmätočnosti je uvedený v bode 1 a) § 385 tr. p. V smysle tohoto bodu § 385 tr. p. podaná zmätočná sťažnosť je však bezzákladná. Podľa názoru obžalovaného nelze subsumovať jeho čin pod ustanovenie § 384 tr. zák., pretože vraj žiadal od svojej strany slozenie peňazí preto, lebo dobromyseľne bol toho názoru, že slozenie žiadanej sumy do súdneho depozitu bude potrebné v záujme jeho klienta; nejednal tedy vraj v úmysle zmýliť svojho klienta; nežiadal ani úver; mal pohľadávku palmárnu proti poškodenému, vymáhanie ktorej bolo podľa jeho vedomia ohrozené, lebo myslel, že na jeho klientovi nič sa nedá vymáhať; mal aj právo k tomu, aby mohol žiadať preddavok od svojho klienta. Táto obrana však neexkulpuje obžalovaného.

Podľa zistených skutočností obžalovaný vyhrážal práva neznalému svojmu klientovi, že prehrá spor, nakoľko nesloží do súdneho depozitu 40.000 Kč, hoci v tejto dobe vo spore ani nešlo o to, že by bolo potrebné složiť uvedenú sumu do súdneho depozitu; po obdržaní sumy však použil ju obžalovaný na svoje účele. Z týchto skutočností plynie, že obžalovaný len predstieral svojmu klientovi, že prehrá spor, keď nesložil uvedenú čiastku do súdneho depozitu a ho ľstive zmýlil, lebo podľa stavu sporu slozenie tejto veľkej sumy nebolo potrebné. Nakoľko obžalovaný myslel, že prípadne neskoršie bude potrebné slozenie sumy, mal na to upozorniť svoju stranu; nijak nebolo však odôvodnené v záujme strany, aby obžalovaný sa vyhrážal, že strana prehrá spor. Slozenie sumy bolo tedy záujmom len obžalovaného, ktorý ju potom aj použil na svoje účele. Záporne treba riešiť aj tú otázku, či mohol byť obžalovaný toho presvedčenia, že na žiadanú sumu má nárok titulom uspokojenia svojej palmárnej pohľadávky proti poškodenému, alebo ako na preddavok na svoj palmárny účet. Obžalovaný prevzal rečených 40.000 Kč od svojho klienta dňa 9. januára 1931. Žaloval však svojho klienta titulom advokátskej odmeny a trov len na zaplatenie sumy

36.063 Kč 10 hal. a konečne sa pokonal s ním tak, že hľadiac k obdržaným a do súdneho depozitu nesloženým 40.000 Kč, zaviazal sa zaplatiť svojmu klientovi 20.000 Kč. Z týchto skutočností plynie, že obžalovaný žiadal od svojho klienta väčšiu sumu, než na akú mal proti nemu nárok a, hľadiac k tomu, že konečne cítil sa byť uspokojený dotyčne svojho palmárneho účtu 20.000 Kč-mi, musel si byť obžalovaný aj vedomý toho, že v tej dobe, keď slozenie sumy žiadal, ešte nemal nárok na celú žiadanú sumu. Obžalovaný vylákal tedy preddavok na svoje prípadné budúce advokátske úkony neoprávnene, lebo z jednej strany zastrel pred svojim klientom, že vlastne chce mať od neho preddavok na svoju palmárnu odmenu, z druhej strany však nelze považovať sumu, ktorú obdržal, za primeraný preddavok v smysle § 54 zák. čl. XXXIV:1874, lebo konečne uspokojil sa 20.000 Kč-mi titulom vyslúženej advokátskej odmeny a útrat, od stránky však žiadal a obdržal 40.000 Kč. Danie preddavku, totiž zálohy na také advokátske úkony, ktoré sa majú konať len v budúcnosti, treba považovať za poskytnutie úveru advokátovi. Nakoľko tedy vrchný súd posudzoval právny úkon, ktorý bol uskutočnený medzi obžalovaným a jeho klientom, zo subjektívneho stanoviska obžalovaného za poskytnutie preddavku na advokátsku odmenu a útraty a nakoľko obžalovaný vymohol si tento preddavok spôsobom ľstivým — avšak bez podvodného úmyslu, totiž bez úmyslu poškodiť —: nemýlil sa vrchný súd, keď uznal, že čin obžalovaného vyčerpáva skutkovú podstatu prečiny podľa § 384 tr. zák., ktorý trestný čin treba stíhať z úradnej moci.

Čís. 4961.

Poškodený, ktorý bol na hlavnom odvolacom pojednávaní prítomný, je oprávnený ohlásiť zmätočnú sťažnosť vždy tiež len do troch dní od vyhlásenia rozsudku a v teže lehote žiadať o opis rozsudku cieľom odôvodnenia zmätočnej sťažnosti, tedy i v tom prípade, keď verejný žalobca vzal ohlásenú zmätočnú sťažnosť zpät.

(Rozh. zo dňa 30. marca 1934, Zm III 161—162/34.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti Dr. A. L. pre zločin sprenevery následkom zmätočnej sťažnosti náhradného súkromného obžalobcu, ďalej sťažnosti obžalovaného proti usneseniu vrchného súdu zo dňa 21. februára 1934 čís. To V 469/33—52 vo verejnom zasedaní senátu takto sa u s n i e s o l: Zmätočná sťažnosť a jej prevedenie sa odmietajú.

Dôvody:

Pri vyhlásení rozsudku súdu druhej stolice dňa 27. novembra 1933 bol poškodený osobne prítomný. Verejný žalobca ohlásil proti rozsudku zmätočnú sťažnosť, poškodený J. M. však sa nevyjadril, či chce podať zmätočnú sťažnosť alebo nie. Ponevác zmätočnú sťažnosť vzala generálna prokuratúra zpät', vrchný súd usnesením zo dňa 21. februára 1934 čís. To V 469/33—52 uvedomil o zpätvzatí zmätočnej

sťažnosti poškodeného s tým upozornením, že má právo proti rozsudku súdu odvolacieho do troch dní od doručenia tohoto uvedomenia ohlásiť zmätočnú sťažnosť a ju previesť za 8 dní rátaných od ohlásenia zmätočnej sťažnosti, prípadne žiadať o opis rozsudku a odôvodniť zmätočnú sťažnosť behom osem dní od doručenia rozsudku. Toto usnesenie bolo doručené poškodenému dňa 23. februára 1934 a on podal proti rozsudku vrchného súdu zmätočnú sťažnosť dňa 26. februára 1934 a odôvodnil ju v podaní zo dňa 3. marca 1934. Pokračovanie vrchného súdu protivilo sa zákonu.

Podľa §§ 388 a 431 tr. p. a § 31 por. nov. strany, ktoré boli prítomné na odvolacom hlavnom pojednávaní, môžu ohlásiť zmätočnú sťažnosť za tri dni po vyhlásení rozsudku. V tomto prípade poškodený bol prítomný na odvolacom hlavnom pojednávaní, preto nehľadiac na to, či podal verejný obžalobca zmätočnú sťažnosť alebo nie, poškodený mal právo len k tomu, aby do troch dní po vyhlásení rozsudku podal zmätočnú sťažnosť — prípadne podmienčne na ten prípad, keby verejný obžalobca nepodal zmätočnú sťažnosť, alebo keby bola zmätočná sťažnosť verejného obžalobcu odvolaná. Taktiež len behom uvedených troch dní mal poškodený právo žiadať opis rozsudku cieľom prevedenia zmätočnej sťažnosti. Vrchný súd tedy omylne poučil poškodeného o jeho práve, z čoho však nevzniklo poškodenému právo podať zmätočnú sťažnosť po uplynutí troch dní rátaných od vyhlásenia rozsudku. Ponevác poškodený podal svoju zmätočnú sťažnosť po uplynutí hore uvedených troch dní, sú jeho zmätočná sťažnosť a jej prevedenie opozdené a bolo ich treba odmietnuť podľa odst. 3 § 434 tr. p.

Čís. 4962.

Pri souběhu činů spáchaných před dokonáním 18. rokem s činy spáchanými později platí trestní sazby podle §§ 8 a 9 zák. o trestním soudnictví nad mládeží jen pro čin spáchaný před dokonáním 18. rokem, nikoli též pro sbíhající se a zároveň souzené činy pozdější.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1934, Zm I 907/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti veřejného obžalobce do rozsudku senátu mládeže krajského soudu v Táboře ze dne 12. září 1932, pokud jím byl obviněnému, odsouzenému pro zločin veřejného násilí podle § 93 tr. zák., pro provinění podle § 93 tr. zák. a § 3 zákona o trestním soudnictví nad mládeží a pro přestupek proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. zák. uložen trest žaláře 3 týdnů, zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu a obžalovanému vyměřil za provinění veřejného násilí podle § 3 zákona čís. 48/1931 sb. z. a n. a § 93 tr. zák., za zločin veřejného násilí podle § 93 tr. zák. a za přestupek proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. zák., pro něž byl již pravoplatně odsouzen, nový trest podle první sazby § 94 tr. zák.

Důvody:

Podle napadeného rozsudku dopustil se obžalovaný trestného činu ve smyslu § 93 tr. zák., celkem třikrát, jednou před dokonáním 18. rokem, dvakrát po 18. roce. Nalézací soud kvalifikoval první skutek veřejného násilí omezováním osobní svobody za provinění ve smyslu § 3 zák. ze dne 11. března 1931 sb. z. a n. a § 93 tr. zák., ostatní dva za zločin podle § 93 tr. zák. Mimo to spáchal obžalovaný po 18. roce též přestupek proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. zák.

Právní kvalifikace nalézacího soudu je vadná, není však zmáteční stížností napadena. Nalézací soud, ač dovolává se též ustanovení § 25 zák. čís. 48/1931 sb. z. a n., neuvědomuje si náležitě podstatu a význam 2. věty odst. 5 tohoto předpisu. Jako souběh pouhého přestupku podle § 431 tr. zák. s proviněním veřejného násilí podle § 3 zák. čís. 48/1931 sb. z. a n. a § 93 tr. zák. byl by měl vliv na právní kvalifikaci onoho přestupku spáchaného po 18. roce, přetvořuje jej rovněž v pouhé provinění, podobně též souběh samostatných fakt zločinu veřejného násilí podle § 93 tr. zák., spáchaných po 18. roce, pozměňuje právní kvalifikaci sbíhajícího se tu provinění; toto státná se rovněž zločinem. Nedomáhl se tudíž obžalovaný, jak praví rozsudek, trojího druhu trestných činů, 1. provinění veřejného násilí omezováním osobní svobody, 2. zločinu veřejného násilí omezováním osobní svobody a 3. přestupku podle § 431 tr. zák., nýbrž jen zločinu podle § 93 tr. zák., sbíhajícího se s přestupkem § 431 tr. zák. Jak již bylo uvedeno, stížnost nenapadá právní kvalifikaci rozsudkovou výtkou zmátečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. a uvedenou hmotněprávní vadnost rozsudkovou nelze napravit ani použitím předpisu § 290 tr. ř.; rozsudkový výrok o vině, byť i pochybený ve směru právního posouzení, je směrodatný i pro další rozhodování soudu zrušovacího.

Zmáteční stížnost uplatňuje proti rozsudku jen zmatek podle § 281 čís. 11 tr. ř. odůvodněně. Prvý soud vyměřuje trest podle § 94 tr. zák. a § 25 zák. čís. 48/1931 sb. z. a n., uvádí v rozsudku výslovně, že mez trestní sazby byla vzata podle § 8 zák. čís. 48/1931, t. j. pouze poloviční prvá sazba § 94 tr. zák., čímž však vykročil z mezí zákonné sazby trestní. Toto hmotněprávní pochybení nalézacího soudu pramení v mylném výkladu, který dává doslovu druhé věty odstavce 5 § 25 cit. zák. Nalézací soud přehlédl, že při souběhu činů spáchaných před dokonáním 18. rokem s činy spáchanými později platí trestní sazby podle §§ 8 a 9 zák. o trestním soudnictví nad mládeží jen pro čin spáchaný před dokonáním 18. rokem, nikoli též pro sbíhající se a zároveň souzené činy pozdější. Ukládá-li na př. zákon na čin spáchaný před dokonáním 18. rokem trest těžší nežli na skutek, jehož se týž pachatel dopustil později, bude nutno ve smyslu předpisu § 25 odst. 5 posl. věta cit. zák. při použití § 34 tr. zák. vzít za základ pro výměru trestu poloviční trestní sazbu z oné, jež je uložena na onen závažnější čin spáchaný před dokonáním 18. rokem. Byl-li však nalézací soud v daném případě při uvedené již pravoplatně vyslovené vadné právní kvalifikaci prvního činu za pouhé provinění povinen uložit trest za sbíhající se zločin podle § 93 tr. zák., provinění podle § 3 zák. čís. 48/1931 a podle § 93 tr. zák. a za přestupek podle § 431 tr. zák., pak pro výměru trestu přichází

v úvahu jediná a to prvá sazba § 94 tr. zák. Prvý soud vykročil z těchto mezi zákonné sazby, vzav za základ jen sazbu poloviční.

Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti a napadený rozsudek ve výroku o trestu zrušiti a vyměřiti na základě jinak již pravoplatného rozsudku nový trest a to podle první nezkrácené sazby § 94 tr. zák. a se zřetelem na § 35 tr. zák.

Čís. 4963.

Zpívání Horst-Wesselovy písně (»Die Fahne hoch«) na území československého státu může býti podněcováním ve smyslu § 15 čís. 3 (ke zločinu úkladů o republiku podle § 1 al. 3) zák. na ochr. rep., aniž třeba, by obžalovaný dal též popud (vyzýval) ke zpívání písně té; nejde tu však zároveň i o souběžný přečin podle § 14 čís. 1 cit. zák.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1934, Zm I 126/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zástupce do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. listopadu 1933, pokud byl jím obžalovaný, byv uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., osvobozen od obžaloby pro zločin výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., zrušil rozsudek nalézacího soudu v odsuzující části pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. a v osvobozující části pro zločin výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., jakož i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvislých a věc vrátil soudu prvé stolice, aby ji v rozsahu zrušení projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 (vnitřní rozpor rozsudku), 9 a), 10 tr. ř. a poukazuje též na domnělé nevyřízení obžaloby, majíc však i tu na zřeteli důvody hmotněprávní, jimiž se brojí proti tomu, že nebyl obžalovaný uznán vinným též zločinem podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. Pod důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. spadá stěžovatelova námitka proti názoru nalézacího soudu, že vina obžalovaného ve směru uvedeného zločinu není prokázána, ježto není vyvrácena jeho obhajoba, že nedal popud ke zpívání Horst-Wesselovy písně. Námitka tato jest odůvodněna, neboť i samo zpívání této písně může podle okolností případu zakládati zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., má-li náležitosti zákonem vyžadované a není k náplni pojmu podněcování třeba, aby pachatel ke zpívání písně též vybízel.

Pokud se však zmateční stížnost domáhá toho, aby byl obžalovaný na základě zjištění nalézacího soudu, že uvedenou píseň zpíval, uznán vinným kromě přečinu rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. ještě též zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3

zák. na ochr. rep., je nepochybně důvodná potud, pokud brojí proti vyloučení objektivní skutkové podstaty zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. Jak rozsudek nalézacího soudu sám správně usuzuje, je píseň »Die Fahne hoch« oficiální hymnou říšskoněmecké strany nár. socialistické, která má ve svém programu také sloučení všech Němců v jedné t. zv. Třetí říši; tento program mají uskutečniti úderné oddíly (Sturmabteilungen). Mají býti — zřejmě ve smyslu bezprostředně před tímto odstavcem důvodů citovaného obsahu písně — na všech místech připraveny k boji, aby násilím dobyly veškerá území Němci obývaná, tudíž také území naší republiky, pokud jest osídleno obyvateli německé národnosti. Tento úsudek nalézacího soudu, pokud jde o složku násilí pro uskutečnění vytčeného cíle strany NSDAP. ve vztahu k Čsl. republice, je správný, neboť je v daných poměrech s hlediska našeho státu vyloučeno, že by k odtržení části území od Čsl. republiky mohlo dojiti jiným způsobem nežli násilím. Jest obecně známé, že snahy a program říšskoněmecké NSDAP. došly v Československé republice ohlasu právě pokud jde o onu část jejího obecně známého programu a sloučení všech Němců v Třetí říši, jež se hrubě dotýká územní integrity Čsl. republiky. Nehledíc tudíž k významu, jaký snad má zpívání oné písně v Německu, nabývá tudíž k významu, jaký má zpívání na území čsl. státu, to zejména při demonstraci, proti státní moci, významu právě ve směru oněch zmíněných již úkladných cílů, neboť slova — »die Strasse frei den braunen Bataillonen, die Strasse frei dem Sturmabteilungsmann es schau auf's Hackenkreuz voll Hoffnung schon Millionen, der Tag für Freiheit . . . bricht an, . . . zum Kampfe stehen wir alle schon bereit, bald flattern Hitlerfahnen über allen Strassen, die Knechtschaft dauert nur noch kurze Zeit« — v této souvislosti okolností je provázejících mají smysl jen jediný: buditi u čsl. příslušníků německého národa, zejména u oněch zde v pohraničí demonstrujících, naději na blízkou změnu politických poměrů právě ve směru oněch obecně známých sjednocovacích snah NSDAP., neslučitelných s územní jednotností čsl. republiky, otrásatí jejich vědomím o mravní i právní zavržitelnosti toho zločinu, k němuž píseň poukazuje, vzbuzovati neb utvrzovati v nich náladu a smýšlení nepřátelské tomu platnému právnímu řádu, jež je překážkou snahám dělití a zmenšovati čsl. státní území, a takto je uzpůsobovati, by stali se ochotnými a nakloněnými, poškoditi chráněný právní statek územní integrity Čsl. republiky (»zum Kampfe stehen wir alle schon bereit . . .«). Obsah písně je tudíž podněcováním ve smyslu § 15 zák. na ochr. rep. a to ke zločinu úkladů o republiku podle § 1 al. 3 zák. na ochr. rep. a zakládá takto po objektivní stránce zločin výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 téhož zák., totiž k úkladům o republiku, ve směru násilného odtržení části území republiky a přivtělení jejího k cizímu státu. Zmateční stížnosti je proto ve věci samé ihned přisvědčiti, že závěr soudu, učiněný přes zmíněné zjištění o významu obsahu písně a násilném dobytí území Němci obývaných na pouhý přečin podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. je právně pochyben ve směru zmatku podle § 281 čís. 10 tr. ř.

Při tomto právním pojetí nutno však vyloučiti s objektivního hlediska souběh onoho zločinu s přečinem rušení obecného míru, jak se toho i onoho podřadění domáhá zmateční stížnost státního zastupitelství. Při

posouzení obsahu písně za objektivní skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 zák. jde tu o týž chráněný statek, který je chráněn i v § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. v pojmu ústavní jednotnosti, totiž jednotné nedílnosti státu, zaručené v § 3 ústavní listiny; ovšem zde jde o právní ochranu před útokem méně intenzivním (pobuřování), nežli je úmyslné vyvolávání takového nepřátelského smýšlení, jež by uzpůsobilo podněcované osoby dokonce k násilné změně nedílnosti republiky, jakožto jednoho z jejích ústavních základů (srov. rozh. n. s. čís. 3750 Sb. r.). Z tohoto srovnání je vidno, že skutková podstata § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. je v daném případě ve vztahu na zločin podle § 1 cit. zák. vystupňovanou formou téže trestné činnosti, jež je základem i přečinu podle § 14 čís. 1 zák. Obsah téže písně, zakládající podle toho, co bylo uvedeno, objektivní skutkovou podstatu zločinu, nelze tedy objektivně podřadit též pod skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zák., jak to žádá zmateční stížnost státního zastupitelství.

Přes toto právní posouzení objektivního smyslu obsahu písně za zločin výzvy k trestným činům nelze nejvyššímu soudu rozhodnouti ve věci samé, neboť rozsudek prvé stolice neobsahuje potřebných zjištění, z nichž by bylo nejvyššímu soudu lze posouditi věc i s hlediska úmyslnosti obžalovaného, zejména se zřetelem na jeho obhajobu, že nezná text písně a že zpíval jen melodii. Bylo tudíž nutno rozsudek zrušiti podle § 288 čís. 3 tr. ř., a to nejen v části osvobozující z obžaloby pro zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., ale v důsledku výše uvedeného právního pojetí i ve výroku odsuzujícím pro přečin podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. Podotýká se, že jen na tento přečin mohlo by býti nalezeno přes to, že objektivní skutková podstata podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. je v obsahu písně shledána, a to v tom případě, kdyby pro pachatelovu úmyslnost ve směru uvedeného zločinu, pokud jde zejména o vědomí o složce násilnosti, nebylo dostatečného skutkového základu, ten by však stačil na dovodění subjektivních náležitostí pobuřování podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.

Čís. 4964.

Nález o odškodnění za vyšetřovací vazbu jest doručiti k vlastním rukám. Od tohoto dne (§ 6 tr. ř.) běží lhůta ke stížnosti.

Nebyl-li nález o odškodnění straně ani ústně prohlášen, nemá právní význam její prohlášení, že se vzdává doručení nálezu.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1934, Zm I 280/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením vrchního soudu v Praze ze dne 8. srpna 1933, jímž stížnost Františka P-a do usnesení radní komory krajského soudu v Chebu ze dne 30. června 1933 ohledně náhrady škody za utrpenou vyšetřovací vazbu byla odmítnuta jako opožděná, byl porušen zákon v ustanovení § 3 odst. 2 a 3 zákona ze dne 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák.; usnesení to se zrušuje a vrchnímu soudu v Praze se ukládá, aby o stížnosti Františka P-a znovu rozhodl.

Důvody:

František P. byl policejním komisařstvem v Karlových Varech dne 25. dubna 1933 zatčen pro podezření ze zločinu podle § 6 zák. na ochr. rep. čís. 50/1923, dodán okresnímu soudu v Karlových Varech, kterým byl vzat do zajišťovací vazby, a bylo pak k návrhu státního zastupitelství krajským soudem v Chebu proti němu zavedeno přípravné vyšetřování pro zločin podle § 6 odst. 2 a 3 zákona čís. 50/1923 a byla naň uvalena řádná vazba vyšetřovací. Trestní řízení bylo usnesením krajského soudu v Chebu ze dne 24. května 1933 podle § 109 tr. ř. zastaveno, načež radní komora rozhodla usnesením ze dne 30. června 1933, že Františku P-ovi nepřisluší za majetkovou újmu utrpenou vazbou od 25. dubna 1933 do 24. května 1933 trvavší žádný nárok na odškodnění ve smyslu zákona ze dne 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák. Toto usnesení bylo doručeno Františku P-ovi dne 17. července 1933 a podal proti němu P. dne 19. července 1933 stížnost, danou na poštu podle poštovního razítka dne 17. července 1933. Usnesením vrchního soudu v Praze ze dne 8. srpna 1933 byla tato stížnost jako opožděná odmítnuta s odůvodněním, že se stěžovatel vzdal dne 24. května 1933 doručení usnesení o této náhradě a bylo-li mu přes to takové usnesení doručeno, nemůže z toho vyvozovati pro sebe žádných práv.

Tímto usnesením vrchního soudu v Praze byl porušen zákon. Aby soudní rozhodnutí nabylo účinnosti, je třeba, aby tomu, jehož se týká, bylo oznámeno; oznámení to se děje podle § 77 tr. ř. buď ústním prohlášením před soudem nebo doručením prvopisu rozhodnutí anebo jeho opisu úředně ověřeného. Účinnost oznámení proti straně projevuje se v prvé řadě v tom, že od oznámení počíná běžeti lhůta ku podání opravných prostředků, pokud jsou proti rozhodnutí tomu přípustny. Kterého z obou uvedených způsobů oznámení v tom kterém případě je použiti, o tom rozhoduje začasť samo ustanovení zákona; tam, kde zákon výslovně nařizuje jeden nebo druhý, musí býti použito způsobu výslovně nařízeného. Pro nález odškodnění za utrpenou vyšetřovací vazbu je v § 3 odst. 2 zák. z 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák. výslovně nařízeno doručení usnesení k vlastním rukám a radní komora krajského soudu v Chebu nařídila tudíž úplně podle zákona doručení usnesení obžalovanému přes to, že se doručení toho vzdal. Nároku samého se obžalovaný nevzdal a proto bylo nutno, aby o obsahu usnesení vůbec zvěděl; to pak se stalo, poněvadž nález o odškodnění straně vůbec ani nebyl ústně prohlášen, teprve doručením písemného vyhotovení jeho a počala proto lhůta k podání opravného prostředku proti nálezu teprve dnem doručení písemného vyhotovení. Nemá proto prohlášení strany, že se vzdává doručení nálezu o odškodnění žádného právního významu. Poukaz vrchního soudu k tomu, že prohlášení strany, že se vzdává doručení nálezu, bylo učiněno v době, kdy již byl státním zastupitelstvem učiněn návrh na zamítnutí náhrady za vazbu, je pochyben, — nehledíc ani k tomu, že z dotyčného záznamu ve spisech neplyne, že uvedená okolnost straně byla oznámena — poněvadž stanovisko státního zastupitelství není pro soud směrodatným, tím méně rozhodujícím. Odmítnutím závčas podané stížnosti byl tudíž porušen zákon v ustanoveních výše citovaných.

Čís. 4965.

K beztrestnosti ve smyslu § 27 odst. 1 i 2 zák. na ochr. rep. stačí účinná lítost ve smyslu všeobecném, dobrovolnost ustoupení od činu, aniž třeba lítosti ve smyslu vnitřního odvrácení se od činu jen nebo hlavně z důvodu ethického seznání jeho zavržitelnosti.

Případy zločinu podle § 2 al. 1, záležející jen v účasti na spolčení k úkladům, spadají co do předpokladů beztrestnosti pod předpis druhého odstavce § 27 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1934, Zm II 453/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku senátu mládeže při krajském soudu v Olomouci ze dne 7. listopadu 1933, pokud jím byl mladistvý obviněný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro provinění příprav úkladů o republiku podle § 2 zákona na ochranu republiky a § 3 zákona čís. 48/31 sb. z. a n.

Důvody:

Napadeným rozsudkem byl obviněný pravoplatně uznán vinným proviněním zpronevěry podle § 461 tr. zák. a § 3 zákona čís. 48/1931, byl však zproštěn obžaloby pro provinění přípravy úkladů podle § 2 zákona na ochranu republiky a podle § 3 zmíněného již zákona o soudnictví nad mládeží, a to proto, že, ačkoliv soud shledal v činu obviněného skutkovou podstatu provinění podle § 2 zákona na ochranu republiky, měl zároveň na to, že nastala tu beztrestnost obviněného z důvodů účinné lítosti po rozumu § 27 odst. 1 zákona na ochranu republiky.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá zmíněný zprošťující výrok s hlediska § 281 čís. 9 b) tr. ř., totiž proto, že tímto výrokem o tom, že je tu účinná lítost podle § 27 zákona na ochr. rep. byl porušen zákon, a doličuje, že v souzeném případě beztrestnost ta nenastala.

Je tedy předně vymezití přesně pojem účinné lítosti ve smyslu všeobecném, platném při výkladu jak 1. odst., tak i druhého odst. § 27 zák. na ochr. rep. (srov. Milota, k § 27 rozh. sb. čís. 3375, rozh. Zm II 824/27). Zmateční stížnost státního zastupitelství byla totiž při zrušovací roku provedena i v tom směru, že nalézací soud prý pochybil v tom, že přiznal pachateli beztrestnost z důvodu účinné lítosti, vyloživ právně mylně tento pojem; pojmovou náležitostí dobrovolnosti jednání potřebného podle § 27 k beztrestnosti je prý pachatelova lítost, jakožto pohnutí jeho jednání. Než k tomuto mínění nelze přisvědčiti z těchto úvah: Právní pojem účinné lítosti ustálil se v nauce i v judikatuře (srov. Herbst k § 62 tr. zák., Dr. Waser v Ger. Ztg. 1853 čís. 32, rozh. víd. sb. čís. 1811) již před vyhlášením zákona na ochranu republiky v tom smyslu, že tento právní pojem se liší od pojmu lítosti ve smyslu ryze ethickém či náboženském; ve smyslu vnitřního odvrácení se od činu jen nebo hlavně z důvodu ethického seznání jeho zavržitelnosti, a že stačí dobrovolnost ústupu od činu, kvalifikovaná jen podle povahy činu,

o něž právě jde, buď nápravou spáchané škody nebo poskytnutím možnosti, by škoda byla odvrácena, na př. oznámením úřadu a j. V tomto smyslu ustálilo se právní pojímání přes to, že v § 62 tr. zák., stanovícím předpoklady účinné lítosti při zločinu velezrady (§ 58 b) a c) tr. zák.), tedy při zločinu, z jehož skutkové podstaty byla pak odvozena (zákonem na ochranu republiky) skutková podstata podobného zločinu podle § 2 zákona na ochranu republiky, bylo v kontextu samém uvedeno »durch Reue bewogen«, kterážto slova poukazovala na nadpis tohoto § »Straflosigkeit wegen der tätigen Reue«, takže se skutečně mohlo míti za to, že zmíněné zákonné ustanovení vyžaduje k pojmu účinné lítosti i jakési ethické složky. Při uzákonění nových podstat zákona na ochranu republiky bylo tedy zákonodárci známo, jak byl pojem účinné lítosti pro obor beztrestnosti velezrady vykládán; mohl tedy, chtěl-li zavést tento pojem do nového zákona v jiném smyslu, učiniti tak beze všeho zvláštním zdůrazněním ethické složky v textu nových zákonných ustanovení. Toho však neučinil, naopak vyloučil slovo »lítost« vůbec z kontextu § 27 zákona na ochranu republiky, dav jen tomuto § nadpis »účinná lítost«. Tím tedy jasným způsobem dal najevo, že si nepřeje změny proti dosavadnímu výkladu. Budiž ještě připomenuto, že také Milota ve svém Výkladu zák. na ochr. rep. nežádá, nežli dobrovolnost ustoupení, nerozeznáváje mezi jeho pohnutkami.

Bezettrestnost pro účinnou lítost, pokud se týče předpoklady pro ni, ustanovené v § 27 zákona na ochr. rep., nutno — jde-li o trestný čin podle § 2 zákona na ochr. rep. — posuzovati různě podle toho, kterého z činů v § 2 zákona na ochr. rep. uvedených se pachatel dopustil, — neboť § 27 zmiňuje se o zločinu podle § 2 jak v prvním tak i ve druhém svém odstavci, rozlišuje však mezi pouhým účastníkem na spolčení k úkladům (§ 2 al. 1) a pachatelem přípravy úkladů, jež tedy zahrnuje v sobě i ostatní případy § 2 znor. — a stanoví pro tu kterou činnost různé předpoklady beztrestnosti. Je proto dalším předpokladem pro řešení zmíněné otázky (když pojem účinné lítosti jako takový již byl vymezen) přesné odřadění činu obžalovaného pod to či ono ustanovení § 2 zákona na ochranu republiky a konečně podle toho, o jakou činnost s hlediska § 2 tu půjde, přezkum, zda tu jsou zvláštní předpoklady beztrestnosti podle příslušného prvního či druhého odstavce § 27 znor.

Soud nalézací má za zjištěnu tuto trestnou činnost obviněného: Přemluven byv neznámým člověkem k odchodu do Německa a ke vstupu do SA. opustil obžalovaný tajně dne 15. srpna 1933 území československé republiky a zachovav se podle ponaučení neznámého onoho verbíře, byl přijat úderníky, odvezen do Mezilesí a po výsledku o různých otázkách, týkajících se dislokace a organisace československého vojska a četnictva, složil odpovědne dne 16. srpna 1933 přísahu na prapor SA., po přísaze té však ještě téhož odpoledne utekl z Mezilesí a vrátil se do československé republiky, kdež vše sdělil potkavšímu ho respicientu finanční stráže, projevil nad tím lítost, tázal se na nejbližší četnickou stanicí a byv tam zaveden učinil na sebe udání. Nalézací soud zjistil dále po subjektivní stránce, že obviněný dobře znal povahu a účel organisace SA. jakožto instituce vojenské, sloužící úkolu sjednotiti všechny Němce a tudíž též odtrhnouti Němci osídlenou část území od československé republiky.

V tomto zjištěném jednání shledal nalézací soud skutkovou povahu trestného činu podle § 2 zákona na ochranu republiky, aniž se po právní stránce pustil do úvah, zda tu jde jen o spolčení (al. 1) či o vejítí ve styk s cizí mocí (al. 2), či o nějakou jinou z různých v § 2 uvedených činností. Ježto v tomto případě byla činnost obviněného vyčerpána tím, že vstoupil do SA., tedy nepodnikl nic jiného než »spolčení«, kdyžtě jeho styky s SA. se omezily na vyjednávání nutně předcházející před přijetím do ní a s přijetím do zmíněných útvarů nutně souvislé, takže, pokud jde tu o styky vůbec, jsou i tyto kryty a hodnoceny podřaděním pod podstatu spolčení, je tu podle názoru zrušovacího soudu jen skutková podstata podle aliny první § 2 zákona na ochranu republiky, tedy jen spolčení se k úkladům o republiku, a to ve formě přidružení se k danému již spolčení.

Z toho však plyne, že rozsudek soudu nalézacího ovšem pochybil, dovozoval-li beztrestnost pachatele z prvního odstavce § 27 zákona na ochranu republiky, neboť tento odstavec tu nedopadá proto, že případy zločinu podle § 2 al. 1 záležející jen v účasti na spolčení k úkladům, spadají co do předpokladů beztrestnosti pod předpis druhého odstavce § 27 (viz slova v § 27 odst. 2: »účastník na spolčení k úkladům, není pro tento čin trestný, jestliže dříve, než bylo podniknuto ještě něco jiného než spolčení«). Omezila-li se tedy v tomto docela výjimečném případě činnost pachatele jen na přístup k formaci SA. a to složením přijímací přísahy, nebyla-li jím v této formaci vyvinuta žádná činnost a nezúčastnil-li se obviněný žádného úkladného podniku v tomto protizákonném útvaru, pak nepodnikl obviněný nic jiného než spolčení se a bylo by mu proto přiznati beztrestnost, zachoval-li se tak, jak dále v tomto druhém odstavci § 27 uvedeno. Z těchto dalších předpokladů beztrestnosti byl druhý v zákoně alternativně uvedený, že totiž obviněný spolčení (přístup svůj k SA., neboť existenci a cíle SA. nebylo třeba oznamovati) úřadu, tedy povolanému bezpečnostnímu úřadu oznámil dříve, než bylo podniknuto ještě něco jiného — kdyžtě se nedá tvrditi, že v době mezi jeho přidružením se k SA. a mezi oznámením úřadu podnikl zmíněný útvar něco úkladného, — a to nikoli proto, že (jeho) spolčení se bylo odhaleno, naplněn tím, co uvedeno ze skutkových zjištění nalézacího soudu. Podmínky beztrestnosti, že ustoupení se stalo dobrovolně, že ustoupení se stalo dříve, než bylo podniknuto něco jiného než spolčení a že pachatel spolčení z vlastního popudu úřadu oznámil byly obviněným úplně splněny. Něco dalšího nad splnění těchto podmínek zákon nežádá, kdyžtě uvedený způsob zachování se účastníka na spolčení klade na roveň případu, že účastník způsobil, že od podniku bylo upuštěno.

Nalézací soud tedy pochybil, posoudil-li případ podle § 27 odst. 1 zákona na ochranu republiky, přes to však přišel ke správnému úsudku, že nastala beztrestnost obviněného pro účinnou lítost. Pokud zmáteční stížnost státního zastupitelství poukazuje na podporu svého odchylného stanoviska ještě na nepřijatelné prý a nebezpečné důsledky názoru nalézacího soudu, stačí jí poukázati k tomu, že přehlíží neobvyklé okolnosti souzeného případu, jež nepřipadají na příklady ve stížnosti uváděné. Zmateční stížnost byla tedy zamítnuta.

Čís. 4966.

Vyměřil-li nalézací soud trest v mezích zákonné sazby, jež nemá nejvyšší hranice (§ 19 shrom. zák.), je odvolání veřejného obžalobce z nízké výměry trestu nepřipustné (§ 283 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 7. dubna 1934, Zm I 239/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl v neveřejném zasedání odvolání veřejného obžalobce z nízké výměry trestu z rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 1. února 1934, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem § 3 shromažďovacího zákona čís. 135/67 ř. zák.

Důvody:

Odvolání státního zastupitelství z nízké výměry trestu bylo podle § 283 tr. ř. odmítnouti jako nepřipustné, ježto nalézací soud vyměřil trest v mezích zákonné sazby § 19 shromažďovacího zákona, ustanovujícího trest vězení až do šesti neděl nebo pokutu až do 2.000 Kč bez určení nejvyšší hranice této trestní sazby. Poněvadž zákon v § 283 tr. ř. stanovil pro oprávnění odvolání v neprospěch obžalovaného podmínku obmezující, jež jest obžalovanému ku prospěchu, nelze její účinnost v jeho neprospěch vyloučiti výkladem, jakoby tato podmínka odpadala, jestliže předpoklady obmezení, které je jí dáno, předem jsou vyloučeny pro nedostatek spodní hranice trestní sazby; pro takový obmezující výklad není v zákoně podkladu; trest se vyměřuje stejně jako v jiných případech na podkladě trestní sazby, kterou zákonodárce pokládal za přiměřenou tíži trestného činu sazbou touto ohroženého; ustanovením § 283 tr. ř. je však bezpochybně vyjádřeno, že výměru trestu soudem první stolice učiněnou v mezích, které zákon sám určuje, nelze v neprospěch obžalovaného napadnouti.

Čís. 4967.

Zločinu kuplierstva, páchaného po živnostensky, sa dopúšťa majiteľ domu, ktorý v ňom prenájma izby výhradne len prostitútkam, a to za nájomné tak vysoké, ktoré by iný nájomník neplatil, a nariadi vrátnikovi, aby aj neznámym mužom dovoľoval prichádzať do domu a vyhľadával prostitútky.

(Rozh. zo dňa 7. apríla 1934, Zm III 407/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. J. a spol., obžalovaným zo zločinu kuplierstva, na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného A. J. vyniesol rozsudok, ktorým zmätočnú sťažnosť, pokiaľ uplatňovala dôvody zmätku podľa § 385, č. 1 a), b) tr. p., zamietol.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť bola založená na dôvodoch zmätku podľa § 385, č. 1 a), b), 2, 3 tr. p. Dôvod zmätku podľa § 385, č. 1 a) tr. p. bol neprávom uplatňovaný námietkou, že chyba tu náležitosť skutkovej povahy trestného činu podľa § 43 tr. nov., totiž zúmyselné získanie ženy ku smilstvu. Odvolací súd zistil, že obžalovaný vo svojom dome, v ktorom do r. 1923 bol nevestinec, udržovaný jeho matkou, prenajímal v r. 1931 8 samostatných, jednoducho zariadených izieb výhradne prostitútkam za tak vysoké nájomné, ktoré by iný nájomník neplatil, že povolil prostitútkam v jeho dome prijímať návštevy mužov aj v noci a že vrátny bol povinný za poplatok otvárať bránu aj neznámym mužom, ktorí vyhľadávali prostitútky. Z týchto zistení plynie bezpochybné, že obžalovaný týmto svojim jednaním pre svoj zisk zúmyselne sprostredkoval smilné styky medzi prostitútkami u neho ubytovanými a mužmi. Nejde tu o taký prípad, že obžalovaný azda len nezabránil takýmto stykom, lež obžalovaný cieľavedome zariadil všetko tak, aby v jeho dome bývajúcim prostitútkam čo najviac umožnil vykonávať nemravnú živnosť, aby mohly čo najviac peňaží vyrobiť a aby boly v stave platiť vysoké nájomné. V tomto jednaní obžalovaného je obsažené aj »získanie žien ku smilstvu«, lebo obžalovaný tým, že prenajímal pokoje len prostitútkam k ich smilným stykom s mužmi a že vrátnemu v tomto dome nariadil, aby aj neznámym mužom dovoľoval prichádzať do domu a vyhľadávať prostitútky, získal prostitútky ku prevádzaniu smilstva. Nešlo tu len o prenajímanie bytu pre každého nájomníka, ktorý sa hlásil o byt, lež o prenajímanie zariadených izieb výhradne prostitútkam a aj o inakšie umožnenie ich stykov s mužmi. Neprávom bol ďalej uplatňovaný tiež dôvod zmätku podľa § 385, č. 1 b) tr. p. preto, že trestný čin bol vraj mylne podradený pod ustanovenie § 45, č. 4 tr. nov. Obžalovaný sám doznal, že prenajímal pokoje výhradne prostitútkam, lebo iný nájomník by mu neplatil tak vysoké nájomné. Na základe tohoto doznania ako aj na základe tej ďalšej zistenej skutočnosti, že nájomné, ktoré obžalovaný požadoval, skutočne nezodpovedalo miestnym pomerom, odvolací súd správne uzatváral, že obžalovaný jednal zo zisťnosti. Bolo-li však ďalej zistené, že obžalovaný urobil si zo svojho trestného jednania stály pramen výživy, je tu naplnená aj náležitosť § 45, č. 4 tr. nov., že totiž obžalovaný zaoberal sa kuplierstvom po živnostensky. Dôvody zmätku podľa § 385, č. 1 a), b) tr. p. sa tu tedy nevyskytujú.

Čís. 4968.

Bol-li obžalovaný na odvolacom hlavnom pojednávaní zastúpený osobitným obhájcom, niet podľa § 425, odst. 2 tr. p. zákonného dôvodu, aby rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vyhlásené, alebo za podmienok § 329, odst. 3 tr. p. doručené obžalovanému. V takom prípade lehota k ohláseniu zmätočnej sťažnosti začína i pre obžalovaného odo dňa, kedy bolo rozhodnutie odvolacieho súdu vyhlásené obhájcomi.

(Rozh. zo dňa 7. apríla 1934, Zm IV 683/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti F. B. pre prečin rušenia obecného mieru a i. následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného v verejnom zasedaní senátu takto sa usniesol: Zmätočná sťažnosť sa odmieta.

Dôvody:

Obžalovaný bol už rozsudkom prvostupňového súdu odsúdený pre viac trestných činov. K jeho odvolaniu odvolací súd po prevedení odvolacieho hlavného pojednávania v prítomnosti osobitného obhájcu čiastočne sprostil obžalovaného obžaloby a vymeral nový trest. Osobitný obhájca pri vyhlásení rozsudku u odvolacieho súdu dňa 27. septembra 1932 vyhradil si 3dňovú lehotu k ohláseniu zmätočnej sťažnosti, avšak ani behom tejto ju neohlásil. Po vrátení spisov súdu prvej stolice tento súd vyhlásil rozsudok odvolacieho súdu obžalovanému dňa 16. novembra 1933 a obžalovaný ohlásil vtedy zmätočnú sťažnosť čo do viny a trestu. Táto zmätočná sťažnosť je opozdená, lebo obžalovaný bol pri odvolacom hlavnom pojednávaní zastúpený svojím obhájcom a preto vyhlásenie rozsudku odvolacieho súdu pri odvolacom pojednávaní dňa 27. septembra 1932 platilo aj pre obžalovaného a od tohoto dňa mala sa rátať 3dňová lehota k ohláseniu zmätočnej sťažnosti. Nebol tu prípad odst. 2 § 425 tr. p. a rozsudok odvolacieho súdu nemal byť vyhlásený obžalovanému prvostupňovým súdom. Druhé vyhlásenie rozsudku bolo zbytočné, priečilo sa zákonu a preto nemohlo založiť pre obžalovaného novú lehotu ku podaniu opravného prostriedku. Preto ohlásenie zmätočnej sťažnosti, ktoré sa stalo 16. novembra 1933, tedy po uplynutí zákonitej 3dňovej lehoty, bolo odmietnuté podľa 3. odst. § 434 tr. p. bez preskúmania veci (§ 30 por. nov.).

Čís. 4969.

Súd porušil zákaz reformationis in peius (§ 4, odst. 6, zák. čís. 8/24 Sb. z. a n.), ak v novom rozsudku uložil obžalovanému dlhší trest na slobode a väčší trest peňažitý, bárs len podmienene, jestliže v prvom rozsudku vymeral obžalovanému trest na slobode i na peniazoch nižší, avšak bezpodmienečný.

(Rozh. zo dňa 7. apríla 1934, Zm IV 708/33.)

Na jvyšší súd preskúmal trestnú vec proti M. V., obžalovanému pre prečin podvodu, a na základe verejného pojednávania, konaného následkom opravného prostriedku generálneho prokurátora cieľom zachovania právnej jednotnosti, vyniesol tento rozsudok: Opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., sa vyhovie a vyslovuje sa, že právoplatným rozsudkom okresného súdu v K. zo dňa 5. apríla 1932, pokiaľ ním obžalovanému M. V. pre prečin podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 380 tr. zák. bol uložený podľa § 383-1/1 tr. zák. trest väzenia v trvaní 10 dní a peňažitý trest 50 Kč, tedy trest vyšší ako trest uložený rozsudkom tohože okresného súdu zo dňa 26. januára 1932, totiž

7 dní väzenia a 40 Kč peňažitého trestu, bol porušený zákon v ustanovení § 4, odst. 6 zákona zo dňa 11. decembra 1923, čís. 8 Sb. z. a n. z r. 1924. Súčasne sa podľa ostatného odstavca § 442 tr. p. zrušuje z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 2 tr. p. rozsudok okresného súdu v K. zo dňa 5. apríla 1932 čo do výroku o výmere trestu väzenia a trestu peňažitého a obžalovaný M. V. sa odsudzuje podľa § 383, odst. I. sadzba 1 tr. zák. k trestu väzenia v trvaní 7 dní a k peňažitému trestu 40 Kč, na miesto ktorého v prípade nedobytnosti nastupuje podľa § 8 zákona zo dňa 21. marca 1929, čís. 31 Sb. z. a n. trest väzenia v trvaní 1 dňa.

Z d ô v o d o v:

Rozsudkom okresného súdu v K. zo dňa 26. januára 1932 bol obžalovaný M. V. uznaný vinným prečinom podvodu podľa § 379 tr. zák. (§ 50 tr. nov.) a § 380 tr. zák. a odsúdený podľa § 383-I/1 tr. zák. na 7 dní väzenia a 40 Kč peňažitého trestu, ktorý bol pre prípad nedobytnosti podľa § 8 zák. čís. 31/1929 premenený v 1 deň väzenia. Podmienečný odklad výkonu trestu v smysle zákona čís. 562/1919 nebol obžalovanému povolený. Pojednávanie pred okresným súdom bolo konané a rozsudok bol vyhlásený v neprítomnosti obžalovaného. Zmocnenc štátneho zastupiteľstva sa s rozsudkom uspokojil, obžalovaný, ktorému bol rozsudok doručený dňa 12. februára 1932, podal u okresného súdu dňa 19. februára 1932 podanie, ktoré svojím obsahom je odporom v smysle § 4, odst. 1 zák. čís. 8/1924. O tomto odporu nerozhodol okresný súd výslovne usnesením v smysle § 4, odst. 2 zák. čís. 8/1924, ale vyhovel mu tým, že dňa 23. marca 1932 nariadil nové pojednávanie na deň 5. apríla 1932. Na tomto pojednávaní, ktoré sa konalo v prítomnosti obžalovaného, sa skutkový základ obžaloby nezmenil a okresný súd vyniesol nový rozsudok, ktorým bol obžalovaný M. V. opätne uznaný vinným prečinom podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 380 tr. zák. a odsúdený podľa § 383-I/1 tr. zák. do väzenia na 10 dní a k peňažitému trestu 50 Kč (ktorý bol dodatočne usnesením zo dňa 12. októbra 1933 premenený pre prípad nedobytnosti v 1 deň väzenia), obžalovanému bol povolený podľa § 1 zák. čís. 562/1919 podmienečný odklad výkonu trestu, súčasne mu však bolo podľa § 4 zák. čís. 562/1919 uložené, aby do 1. júna 1932 nahradil poškodenému škodu v čiastke 57.60 Kč. Tento rozsudok stal sa právoplatným, lebo ani verejný obžalobca ani obžalovaný nepodali odvolania.

Rozsudkom okresného súdu v K. zo dňa 5. apríla 1932 bol však porušený zákon v ustanovení § 4, odst. 6, zákona zo dňa 11. decembra 1923, čís. 8 Sb. z. a n. z r. 1924. Týmto ustanovením je rebus sic stantibus zakázaná reformatio in peius v takých prípadoch, v ktorých prvostupňový súd rozhoduje znova následkom odporu podaného obžalovaným proti rozsudku vynesenému v jeho neprítomnosti, lebo odsudzujúci rozsudok pri novom pojednávaní nesmie byť prísnejší ako predošlý rozsudok, leda že by sa skutkový základ zmenil, čo sa v súdnom prípade nestalo. Prísnosť rozsudku treba posudzovať v prvom rade podľa výšky uloženého trestu. Preto rozsudok, ukladajúci trest 10 dní väzenia a 50 Kč peňažitého trestu, je prísnejší ako rozsudok,

ukladajúci trest 7 dní väzenia a 40 Kč peňažitého trestu. Na tomto posudzovaní prítomnosti nového rozsudku nemení nič tá okolnosť, že okresný súd povolil obžalovanému v novom rozsudku podmienečný odklad výkonu trestu, lebo opatrenie toto bolo práve len podmienené a bolo odvolané usnesením zo dňa 12. októbra 1933, ktorým bol výkon trestu nariadený. Bolo preto treba vyhovieť opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., a vysloviť porušenie zákona, ako je uvedené vo výroku. Poneváč obžalovaný bol porušením zákona odsúdený prísnejšie, ako mohol byť pri jeho správnom použití, bolo podľa ostatného odseku § 442 tr. p. rozhodnúť, ako je uvedené vo výroku.

Čís. 4970.

V pomere k úradám a tretím osobám je jen zapsaný majitel známky oprávněn vykonávati známková práva, k nimž patří obzvláště i právo žaloby podle § 23 zák. čís. 19/1890 ř. zák.

Bylo-li v době mezi převodem tohoto práva a jeho zápisem známkové právo porušeno osobou třetí, je k trestnímu stíhání oprávněn do dne zápisu jen právní předchůdce, ode dne zápisu jen nový nabyvatel; to platí i pro cizince a pro známku zapsanou u mezinárodního úřadu v Bernu.

Pro posouzení otázky aktivní legitimace je rozhodnou doba, kdy došlo ke stíhacímu návrhu; učinil-li soukromý žalobce stíhací návrh včas, byv k němu aktivně legitimován, mohl pak v trestním řízení pokračovati, třebaže později již pro něho známka zapsána nebyla.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1934, Zm I 760/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromé žalobkyně »Société anonyme La K.« do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 22. července 1932, jímž byli obžalovaní podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin zásahu v právo známkové podle §§ 23 a 25 zákona ze dne 6. ledna 1890, čís. 19. ř. zák.; vyhověl však zmateční stížnosti soukromého obžalobce Filipa W-e, napadený rozsudek, pokud jde o tohoto soukromého obžalobce, zrušil a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obou soukromých žalobců napadá zprošťující rozsudek nalézacího soudu číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9a) tr. ř.

I. Pokud jde o soukromou obžalobkyni »Société anonyme La K.«, má rozsudek za to, že není oprávněna k obžalobě, poněvadž do 16. října 1926, do kteréhožto dne se dopustili obžalovaní podle obžaloby závadných zásahů, nebyla vůbec vlastníci chráněné známky »K.«, neboť práva ke známce nabývá oprávněný převodem teprve, když je

proveden přepis v rejstříku obchodní a živnostenské komory, převod ten se však stal ve prospěch žalující akciové společnosti teprve 25. října 1926 s účinností pro Československou republiku od 31. října 1926. Stížnost namítá s hlediska zmatku § 281 čis. 9a) (správně 9c) tr. ř., že názor ten je právně mylný, ježto Filip W. postoupil své právo ke známce »K.« smlouvou ze dne 1. září 1926 spolužalobkyni, akciové společnosti »La K.«, čímž se stala tato akciová společnost podle francouzských zákonů vlastníci známky a byla tudíž k obžalobě plně legitimována.

Stížnosti nelze v tomto směru přisvědčiti. Nezáleží na tom, zda tato žalobkyně nabyla podle francouzského práva uvedeným způsobem výhradního práva užívatí známky »K.«, nýbrž rozhodným je, zda a kdy se tak stalo s platností pro tuzemsko, což jest posuzováti jen podle tuzemského práva.

Jde o známku, zapsanou u mezinárodního úřadu v Bernu; ohledně těchto známek je proto směrodatné znění madridské dohody ze dne 14. dubna 1891, po případě i zásady pařížské unijní úmluvy ze dne 20. března 1883, pokud se zásad těch na několika místech dovolává madridská dohoda. Se zřetelem na tyto mezinárodní úmluvy jest zdůrazniti toto:

Podle pařížské unijní úmluvy, na niž se odvolává i madridská dohoda, platí zásada, že příslušníci každé smluvní země budou, pokud jde o ochranu živnostenského vlastnictví, požívati ve všech ostatních zemích unie těch výhod, které příslušné zákony poskytují nebo na příště poskytnou vlastním státním příslušníkům bez újmy práv, zvláště stanovených touto smlouvou. Budou tudíž požívati stejné ochrany jako tito státní příslušníci a téže právní pomoci proti všelikému zasahování do jejich práv, ovšem že s podmínkou, že splní podmínky a formality, uložené vlastním státním příslušníkům. Tutéž zásadu hájí madridská dohoda v čl. 4 odst. I., stanovím, že od té doby, co byl takto (t. j. podle čl. 3) proveden zápis u mezinárodního úřadu, bude známka v každé smluvní zemi právě tak chráněna, jako kdyby tam byla přímo přihlášena. Klade se tu tedy důraz na zápis a táž zásada platí i podle československého zákona ze dne 6. ledna 1890, čis. 19 ř. zák., podle něhož poskytuje se ochrana proti porušování výhradního práva k užívání známek tomu, kdo má v známkovém rejstříku známku zapsanou, jakž vysvítá z ustanovení § 2, a pokud jde o převod známky, z ustanovení § 9 cit. zákona.

Co se týče převodu známek, jest ještě zkoumati, zda snad nejsou v madridské dohodě zvláštní, odchylné předpisy. Tu jest zdůrazniti, že podle prvního odstavce čl. 9 dohody úřad země původu oznamuje mezinárodnímu úřadu zrušení, výmazy, zřeknutí, převody a jiné změny v zápisu známky. To je ovšem předpis manipulační, z něhož nelze ještě usuzovati i na výmaz registrace pro aktivní legitimaci k žalobě. Leč materiální předpisy zcela jasného znění obsahuje čl. 9 madridské dohody, pokud stanoví, že »předpisy článku tohoto o převodech nedotýkají se nijak těch zákonů smluvních zemí, které zakazují převod známky bez současného převodu živnostenského neb obchodního závodu, jehož zboží známka vyznačuje«. Tak zněl čl. 9 madridské dohody již dle Washingtonské úmluvy — viz čl. 9 b) odst. 2 — a rovněž tak

zní i čl. 9 odst. c) ve znění uvedeném ve sbírce zákonů a nařízení čis. 24 z roku 1933. Z tohoto předpisu vysvítá zcela jasně, že platí plnou měrou pro cizozemce teritoriální zákony smluvních zemí o převodu známkového práva s podnikem, a jest proto, jelikož i § 9 čsl. známkového zákona čis. 19/1890 ř. zák. — ve znění zákona ze 17. března 1913 č. ř. zák. 65 — má zvláštní ustanovení v tomto směru, řídití se těmito speciálními ustanoveními. Podle posléze citovaného zákonného ustanovení lpí právo ke známce na podniku, pro který je určena, zaniká s ním a při změně držby přechází na nového držitele; leč tento nový držitel má, nevede-li podnik dále pod nezměněnou firmou, vymoci si přepsání známky a nemůže vykonávati známkové právo, pokud tento přepis není vykonán. Podle tohoto přepisu je jasno, že v poměru k úřadům a třetím osobám je jen zapsaný majetník známky oprávněn vykonávati známková práva, k nimž patří obzvláště i právo žaloby podle § 23 tohoto zákona. Bylo-li v době mezi převodem tohoto práva a jeho zápisem známkové právo porušeno osobou třetí, je k trestnímu stíhání oprávněn do dne zápisu jen právní předchůdce, ode dne zápisu jen nový nabyvatel.

Právě tak se má věc v souzeném případě; převod známkového práva na novou, žalující firmu, akciovou společnost »La K.« byl proveden v rejstříku po době, kdy se pozastavené zásahy staly. Nemůže proto tato akciová společnost pro tyto zásahy své známkové právo vykonávati, nýbrž jen tehda zapsaný majitel známky, Filip W. Rozhodnutí úřední sbírky vídeňského nejvyššího soudního dvoru čis. 3865 a sb. Löffler č. 259, jichž se dovolává zmateční stížnost soukromé obžalobkyně, se na tento případ nevztahují, jednájíce jen o tom, zda vymazaná známka je chráněna ustanovením § 23 známkového zákona i s hlediska trestně právního v propadné dvouleté lhůtě ve smyslu § 7 zákona ze dne 30. července 1895, čis. 108 ř. zák.

Podle toho, co uvedeno, neposoudil nalézací soud věc nesprávně, uznáv, že akciová společnost »La K.« není k žalobě aktivně legitimována. Zmateční stížnost, napadající tento právní názor prvního soudu, je neodůvodněna a bylo jí již z tohoto důvodu zamítnouti, aniž bylo třeba obíratí se ještě dalšími výtkami stížnosti, týkajícími se věci samé.

II. Jest však přisvědčiti zmateční stížnosti soukromého obžalobce Filipa W-e. Předdeslati jest, že obhájce při veřejném roku o této zmateční stížnosti namítal nedostatek aktivní legitimace tohoto soukromého obžalobce, poukávav k tomu, že v únoru 1927, kdy byl na obžalované podán obžalovací spis pro přečin § 23 (25) známkového zákona, nebyla již, jak sám soukromý obžalobce D. připouští, pro něho v mezinárodním rejstříku v Bernu známka zapsána v důsledku jejího převodu na firmu K. Leč s názorem tím nelze souhlasiti, neboť pro posouzení otázky aktivní legitimace je rozhodnou doba, kdy došlo ke stíhacímu návrhu, t. j. se strany soukromého obžalobce dne 16. října 1926, kdy tedy pro něho byla známka ještě u mezinárodního úřadu v Bernu zapsána, byvši převedena na firmu K. teprve dne 25. října 1926. Učinil-li soukromý žalobce stíhací návrh včas, byv k němu aktivně legitimován, mohl pak v trestním řízení pokračovati, i když později již pro něho známka zapsána nebyla.

Čís. 4971.

Pro otázku, zda bylo objektivně ve veřejném zájmu uvést skutečnosti, o něž jde (§ 6 odst. 3 zák. č. 108/1933), záleží jen na tom, zda by při pravdivosti stíhaného obvinění bylo zájmem veřejnosti, by obsah obvinění znala; ve veřejném zájmu musí být nejen, by urážlivá skutečnost byla uvedena (sdělena), nýbrž i, by způsob, jak se to stalo, nevybočil z mezí veřejného zájmu.

K pojmu »omluvitelný omyl« ve smyslu § 6 odst. 2 b) zák. o ochraně cti.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1934, Zm I 959/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Mostě jako soudu kmetského ze dne 23. září 1933, jimž byl obžalovaný podle § 259 č. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti ze dne 28. června 1933, č. 108 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Z důvodů:

Bezpodstatné jsou vývody stížnosti, jimiž napadá, zřejmě s hlediska zmatku č. 9 b) § 281 tr. ř., názor nalézacího soudu, že je v souzeném případě přípustný důkaz omluvitelného omylu, protože prý obžalovaný pronesl obvinění, o něž jde, v zájmu hospodářství obce, tedy v zájmu veřejném. Pokud stěžovatel v této souvislosti bere v odpor i bezelstnost obžalovaného, nejde vůbec o otázku veřejného zájmu, nýbrž jen o otázku, zda se obžalovanému podařil důkaz pravdy neb aspoň omluvitelného omylu, o čemž bude ještě řeč. Pokud však stížnost vytýká, že závadný článek byl uveřejněn jen z důvodu, by napadena byla osoba politicky nepohodlná, jest připomenouti, že, byl-li čin uvedený v § 1 nebo § 2 zákona na ochranu cti spáchán způsobem, vytčeným v § 6 odst. 3 cit. zák., je důkaz omluvitelného omylu, činící pachatele beztrestným podle § 6 odst. 3 cit. zák. jen tehdy možný, je-li uvádění nebo sdělování skutečností, o něž jde, ve veřejném zájmu nebo bylo-li ho potřeba k obhájení oprávněného důležitého zájmu soukromého. Různost doslovu v případech soukromého a veřejného zájmu, poukazuje zřejmě k tomu, že tam, kde jde o veřejný zájem, nerozhoduje úmysl, aby byl tento zájem hájen, nýbrž jen jeho objektivní existence. Záleží tudíž jen na tom, zda by v případě pravdivosti stíhaného obvinění bylo zájmem veřejnosti, by obsah obvinění znala, a sluší proto jen z tohoto hlediska zkoumat, zda uvádění skutečností, o něž jde, bylo objektivně ve veřejném zájmu (viz zprávu výboru ústavněprávního, tisk. 2268 posl. sněmovny z r. 1933 str. 28). Třebaže se tudíž nevyžaduje, že veřejný zájem nemohl být ohájen i jiným způsobem než uveřejněním, poukazuje přece ovšem stylisace »uvádění nebo sdělování skutečností, o jaké jde«, zjevně k tomu, že v uvedeném zájmu veřejném musí být nejen, aby

urážlivá skutečnost byla uvedena nebo sdělena, nýbrž i, by způsob, jak se to stalo, nevybočil z mezí veřejného zájmu (viz Hrabánek-Milota, Nové československé právo tiskové str. 214). Podle toho je však stížnost, doličujíc zmatek č. 9 b) na zcestí, když jen popírá, že úmysl obžalovaného směřoval k hájení veřejného zájmu, poněvadž okolnost ta by byla právně nezávažná.

Právnem však stížnost uplatňuje zmatek neúplnosti rozsudkového výroku o rozhodných skutečnostech podle č. 5. — — —

O omluvitelném omylu ve smyslu § 6 odst. 2 b) zák. č. 108/33 sb. z. a n. lze mluvit jen, byly-li dokázány aspoň takové okolnosti, pro které skutečnosti, o něž jde, mohly být důvodně pokládány za pravdivé. Při řešení otázky, byly-li tu takové okolnosti, nesměl nalézací soud ponechat stranou vytčené výsledky průvodního řízení, neboť má pro otázku omluvitelného omylu v souzeném případě zajisté závažný význam, zda stromky soukromým obžalobcem zasázené byly skutečně stromky ovocné, pokud se týče zda policejní komise zjistila, že šlo o stromky ovocné, a zda obžalovaný, který si podle vlastního doznání opatřil svoje informace od Josefa Š-y a Františka N-a, tudíž přímo od členů zmíněné již policejní komise, od nich věděl, neb aspoň při normální bedlivosti mohl se od nich dovědět, že se obci ztratily stromky okrasné a že stromky u soukromého obžalobce nalezené byly stromky ovocné. Při tom bude ovšem též zapotřebí zhodnotiti význam těchto okolností v souvislosti s ostatními okolnostmi v průvodním řízení již najevo vyšlými. Nutno zejména věnovati pozornost otázce, proč bylo přes to, že stromky u soukromého obžalobce nalezené byly podle zprávy policejní komise stromky ovocné, pokračováno v šetření, proč zejména starosta P. sám podepsal prohlášení ze dne 14. února 1933 a proč prohlášení to později zase odstranil. Jelikož není vyloučeno, že by nalézací soud, kdyby se byl náležitě vypořádal s vytčenými okolnostmi, dospěl v příčině prvního obvinění k jinému úsudku, co se týče otázky omluvitelného omylu, jde v uvedeném směru skutečně o závažnou neúplnost rozsudkového výroku ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř.

Čís. 4972.

Odvoloval-li se jen obviněný, není odvolací soud oprávněn (§§ 477 odst. 2, 281 č. 11 tr. ř.) změnit trest vězení na trest tuhého vězení, třebaže jej vyměřil kratší dobou, než soud první stolice.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1934, Zm II 91/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záchytný zákon právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Olomouci ze dne 24. července 1930 byl ve výroku o trestu pokud byl Vilému N-ovi vyměřen trest tuhým vězením v trvání 10 dní zosířené 1 postem porušen zákon v ustanovení § 477 odst. 2 tr. ř., výrok ten se zrušuje a obviněnému Vilému N-ovi vyměřuje se podle § 460 tr. zák. znovu trest, a to trest prostého vězení v trvání 10 dnů, jedním postem zosířené.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Olomouci ze dne 19. března 1930 byl Vilém N. uznán vinným přestupkem zpronevěry podle § 461 tr. zák. a odsouzen ku trestu vězení v trvání 3 týdnů zostřeného jedním postem týdně. Z rozsudku toho odvolal se jen obviněný, neboť státní zastupitelství od ohlášeného veřejným obžalobcem odvolání ustoupilo. Krajský jako odvolací soud v Olomouci rozhodnutím ze dne 24. července 1930 odvolání obviněného do výroku o vině zamítl, vyhověl však jeho odvolání do výroku o trestu a vyměřil podle § 460 tr. zák. za použití § 260 b) tr. zák. trest tuhým vězením v trvání 10 dní zostřeným jedním postem.

Odvolací soud nebyl oprávněn k odvolání pouze obviněného trest vězením prvním soudem vyměřený změnit na trest tuhého vězení, třeba co do trvání vyměřil trest kratší dobou než soud první stolice; neboť trest tuhého vězení je přísnější nežli trest jednoduchého vězení, třeba by doba tuhého vězení byla kratší, než doba vězení jednoduchého. Výrok odvolacího soudu o trestu je stížen zmatečností § 468 čís. 3 (§ 281 čís. 11) tr. ř. Bylo proto zmateční stížnosti, vznesené generální prokuraturou podle §§ 33 a 479 tr. ř. na záštitu zákona vyhověti a podle § 292 tr. ř. rozhodnouti, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 4973.

Odhlášení a vzdání se řemeslné živnosti (pekařství), která nebyla provozována s více než čtyřmi pomocníky (§ 341 ex. ř.; § 1 čís. 45 živn. ř.), není mařením exekuce po rozumu § 1 zák. čís. 78/1883 ř. zák.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1934, Zm I 157/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 20. ledna 1933, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem zmaření exekuce podle § 1 zák. ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., zrušil však podle § 290 tr. ř. z úřední povinnosti napadený rozsudek v celém rozsahu a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Nejvyšší soud jako soud zrušovací při přezkumu napadeného rozsudku zaujal názor, že pekařská živnost obžalovaného, jsouc podle § 1 č. 45 živnostenského řádu v doslovu podle zákona ze dne 5. února 1907 ř. z. živností řemeslnou, byla by jako taková vzhledem k výslovnému předpisu § 341 ex. ř. možným předmětem exekuce vnučenou správou neb propachtováním jen, kdyby bylo zjištěno, že ji obžalovaný provozoval s více než čtyřmi pomocníky. Nebylo-li tak tomu, nezakládalo by odhlášení a vzdání se jí obžalovaným objektivní skutkovou podstatou přečinu § 1 zák. o maření exekuce proto, že živnost, které se obžalovaný odhlášením u politické správy vzdal, neodpovídá pojmu »majetkového předmětu« ve smyslu uvedeného právě zákonného ustanovení, neboť

předmětem maření exekuce mohou býti jen takové věci movité i nemovitě nebo majetkové předměty včetně pohledávek a jiných práv a nároků, na něž lze podle příslušných předpisů exekuci vésti; ohledně věci nebo předmětů některým předpisem z exekuce vyloučených nelze se však dopustiti trestného maření exekuce (srovnej rozhodnutí čís. 3138 sb. n. s.). V těchto směrech bylo tudíž trestního zákona v neprospěch obžalovaného nesprávně použito, k čemuž bylo podle § 290 tr. ř. z moci úřední přihlížeti a uznati, jak z výroku tohoto rozhodnutí patrnó.

Čís. 4974.

Nejde o spreneveru, jestliže obžalovaný nezaplatil kúpnu cenu strojových súčiastok, dodaných mu poškodenou firmou s výhradou vlastníckého práva do úplného zaplattenia, ktoré byly s vedomím dodávateľky u obžalovaného spracované (prerobené) a s hlavnou vecou d'alej predané. Výhrada vlastníckého práva nemohla mať záväznej účinnosti.

(Rozh. zo dňa 10. apríla 1934, Zm III 461/33.)

Na j v y š š í s ú d preskúmal trestnú vec proti A. S., obžalovanému zo zločinu sprenevery, a na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného vyniesol tento r o z s u d o k: Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti založenej na dôvode zmätku podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., zrušujú sa rozsudky obidvoch nižších súdov v celom rozsahu a obžalovaný A. S. sprostňuje sa na základe § 326, čís. 1 tr. p. obžaloby na neho podanej štátnym zastupiteľstvom v T. dňa 26. decembra 1932. Trestné trovy má podľa 1. odst. § 482 tr. p. znášať štátna pokladnica. V smysle § 487 tr. p. sa o súkromoprávnom nároku poškodenej strany nerozhoduje. Zmätočná sťažnosť v ostatnom smere poukazuje sa na toto rozhodnutie.

D ō v o d y:

Zmätočnej sťažnosti, založenej na dôvodoch zmätku podľa § 384, čís. 9 a § 385, čís. 1 a), 2 tr. p., nelze odopreť oprávnenia s hľadiska dôvodu zmätku podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. Podľa skutkových zistení nižších súdov poškodená firma dodala obžalovanému na základe smluvy s ním uzavretej súčiastky vozíkov úzkokolejnej dráhy, ktoré súčiastky mali byť u obžalovaného spracované a potom s vozíkmi predané, obžalovaný však bol povinný po obdržaní predajnej ceny zaplatiť poškodenej kúpnu cenu súčiastok. Poškodená chcējúc si zaistiť zaplattenie tejto ceny, vyhradila si vlastnícke právo na dodaných predmetoch. Nižšie súdy neshľadaly trestného činu v tom, že obžalovaný predal súčiastky u poškodenej kúpené, lež v tom, že obdržavši peniaze za vozíky, ku ktorým upotrebil týchto súčiastok, nezaplatil kúpnu cenu poškodenej, lež inakšie ňou disponoval. Už nižšie súdy správne uznaly, že obžalovaný nespreneveril súčiastok od poškodenej kúpených, keďže ich s vedomím poškodenej kúpil tým cieľom, aby ich prerobil a s hlavnou vecou odpredal. V tejto časti jednanja obžalovaného nelze shľadať bezprávnosť v smysle § 355 tr. zák. Avšak nižšie súdy nesprávne

uznaly, že peniaze, ktoré obžalovaný obdržal za predané vozíky, ku ktorým upotrebil súčiastok u poškodenej kúpených, boly majetkom poškodenej a boly obžalovanému sverené. Ponevác tu nešlo o komisi-onálny pomer, lež o výhradu vlastníckeho práva, táto výhrada nemohla sa vzťahovať na peniaze, ktorých poškodená nemala v dobe výhrady vo svojom majetku, tak že ich ani nemohla obžalovanému sveriť. Nešlo tu tedy ani o porušenie mandátu, ani o porušenie cudzieho vlastníckeho práva, lež o poskytnutie úveru, pri ktorom klauzula o výhrade vlastníckeho práva nemohla mať podľa okolností tohoto prípadu záväznej účinnosti. V čine obžalovaného nie sú obsažené náležitosti skutkovej povahy trestného činu a preto odsudzujúce rozsudky obidvoch nižších súdov sú dotknuté zmätkom podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. Preto bolo treba vyhovet' zmätočnej sťažnosti obžalovaného, z tohoto dôvodu zmätku zrušiť na základe 1. odst. § 33 por. nov. rozsudky obidvoch nižších súdov v celom rozsahu a vyniesť oslobodzujúci rozsudok, aniž bolo treba zaoberať sa ďalšími uplatňovanými dôvodmi zmätku podľa § 384 čís. 9 a § 385 čís. 2 tr. p.

Čís. 4975.

Podalo-li riaditeľstvo štátnych železníc pre výroky obžalovaného, skladajúce podstatu prečinu zľahčovania podľa § 27 zák. proti nekalej sťažni, jednak trestné oznámenie štátnemu zastupiteľstvu pre prečin šírenia nepravdivých zpráw podľa § 18 zák. na ochr. rep., jednak oznámenie okresnému súdu pre priestupok nekalej reklamy podľa § 25 zák. proti nekalej sťažni a žiadalo-li v trestnom oznámení štátnemu zastupiteľstvu včas podanom, aby prevzalo zastupovanie obžaloby aj pre priestupok proti zákonu proti nekalej sťažni, treba túto žiadosť považovať za návrh na potrestanie v smysle § 34, odst. 1 zák. proti nekalej sťažni. Nesprávna kvalifikácia činu a okolnosť, že oznámenie bolo podané u súdu, ktorý v tomto prípade nemal oboru pôsobnosti, sú nerozhodné.

(Rozh. zo dňa 10. apríla 1934, Zm IV 625/33.)

Súd prvej stolice uznal obžalovaného V. N., majiteľa autodopravy, vinným prečinom zľahčovania podľa § 27 zák. proti nekalej sťažni, ktorého sa dopustil tak, že na stanovišti autobusov v K., keď dvaja cestujúci vyjednávali so sprievodcom autobusu ČSD o jazde, ťahal ich za kabáty, aby ich odradil od jazdy autobusom ČSD a získal ich pre seba, hovoril, že štát vydiera každého na daniach, že i kožu stiahne, že autobus ČSD nie je spoľahlivý, lebo zajde do priekopy; pri tom ukazoval na noviny »K. Ú.«, v ktorých vraj bola zpráva, že autobus ČSD sa niekde prevrátil. O d v o l a c í s ú d zrušil rozsudok prvého súdu z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. a sprostil obžalovaného podľa § 326, čís. 3 tr. p. obžaloby s odôvodnením, že súkromý návrh, potrebný podľa § 34, odst. 2 zák. proti nekalej sťažni, bol podaný opoždene, lebo riaditeľstvo štátnych železníc dozvedelo sa o čine

dňa 10. októbra 1931, kdežto verejný žalobca, ktorý prevzal zastupovanie obžaloby, podal návrh na prevedenie stopovania proti V. N. až dňa 23. novembra 1931.

Na j v y š š í s ú d o zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva takto sa u s n i e s o l: Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva z dôvodu zmätku podľa § 385, čís. 1 c) tr. p., súčasne však aj z úradnej moci podľa 1. odst. § 35 por. nov., zrušuje sa rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu a vec sa vracia tomuto súdu k novému pojednávaniu a rozhodnutiu.

D ô v o d y :

Zmätočná sťažnosť založená na dôvode zmätku podľa § 385, č. 1 c) tr. p. právom namieta, že mylný je výrok odvolacieho súdu, že obžaloba bola v tomto prípade opoždená. Odvolací súd prehliadol, že podľa obsahu spisov tejto trestnej veci riaditeľstvo štátnych dráh v K. podalo o výrokoch obžalovaného dve trestné oznámenia, a to jedno pre prečin podľa § 18 zák. na ochr. rep. priamo u štátneho zastupiteľstva 16. novembra 1931 a druhé trestné oznámenie pre priestupok nekalej sťažni priamo u okresného súdu v K. toho istého dňa. V prvom oznámení sa poukazuje na druhé trestné oznámenie a žiada sa, aby štátne zastupiteľstvo prevzalo zastúpenie obžaloby aj pre priestupok nekalej sťažni. Z toho plynie, že návrh na potrestanie bol podaný u súdu 16. novembra 1931, tedy pred uplynutím 6. nedelnej lehoty rátaanej od 10. októbra 1931. Nerozhodnou je však kvalifikácia činu jako priestupku podľa § 25 zák. proti nekalej sťažni, uvedená v trestnom oznámení, ani to, že návrh bol podaný u súdu, ktorý nemal v tomto prípade oboru pôsobnosti (viď §§ 90 a 89 tr. p.). Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je tedy dotknutý zmätkom podľa § 385, č. 1 c) tr. p. Avšak najvyšší súd nemohol rozhodnúť vo veci samej, lebo odvolací súd neučinil žiadnych skutkových zistení, ani sa nezaoberal obsahom odvolania obžalovaného, najmä námietkami, že skutkový stav bol neúplne zistený, následkom čoho vyskytuje sa tu prípad 1. odst. § 35 por. nov. Preto bolo treba zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátiť k novému pojednávaniu a rozhodnutiu.

Čís. 4976.

Ide o materiálny súbeh (súbeh trestných činov), ak obžalovaný, vyvolavši výtržnosť v hostinci, vyhrážal hostinskému zabitím (§ 41 tr. zák. o priest.) a zakročujúceho strážníka udrel sklenicou (§§ 4-II., 6-II. zák. čl. XL:1914).

(Rozh. zo dňa 10. apríla 1934, Zm IV 123/34.)

Na j v y š š í s ú d preskúmal trestnú vec proti J. N., obžalovanému zo zločinu násilia proti orgánom vrchnosti atď., a na základe verejného pojednávania, konaného následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu a obžalovaného, vyniesol r o z s u d o k, ktorým zmätočnú sťaž-

nosť obžalovaného odmietol, naproti tomu však vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, uplatňovanej na základe bodu 1 b) § 385 tr. p., z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudok vrchného súdu vo výrokoch o kvalifikácii trestných činov a tieto kvalifikoval okrem zločinu násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4-II. a § 6-II. zák. čl. 40/1914, ktorý zločin bol následkom použitia § 92 tr. zák. a hľadiac k ustanoveniam § 20 tr. zák. kvalifikovaný ako prečin, tiež priestupkom proti verejnému kludu podľa § 41 tr. zák. o priest.; v dôsledku toho zrušil rozsudok vrchného súdu aj vo výroku o treste a vymeral obžalovanému J. N. znova trest.

Z dôvodov:

Verejný žalobca uplatňuje zmätočnú sťažnosť na základe bodu 1 b) § 385 tr. p. z toho dôvodu, že vrchný súd sa mylil, keď v jednaní obžalovaného shľadal len skutkovú podstatu zločinu násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4-II. a § 6-II. zák. čl. 40/1914 a nekvalifikoval čin obžalovaného aj priestupkom podľa § 41 tr. zák. priest. Zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu neľze odopreť oprávnenia. Podľa zisteného skutkového stavu obžalovaný J. N. dňa 17. júla 1932 prišiel ozbrojený rozbitou sklenicou do hostinca J. K. v M., vyhrožoval menovanému hostinskému, že ho zabije a, keď potom proti nemu na žiadosť J. K. zakročoval obecny strážnik A. S., udrel tohoto rukou do brady a snažil sa ho kusom skla z poháru udreť do tváre, čo sa mu však nepodarilo, lebo A. S-ovi prišiel na pomoc J. M., pomocou ktorého a ďalej obecných strážnikov T. N. a J. H. bol konečne odvedený na strážnicu, kde menovaným strážnikom vyhrožoval slovami: »Počkajte, ja vám dám, však ja nebudem dlho vo väznici, až vyjdem, potom vám ukážem všetkým strážnikom,« pri čom na strážnika J. H. rozháňal sa stoličkou a potom ho aj kopnul. Súd prvej stolice, hľadiac k tomu, že obžalovaný jednak bez úmyslu vydieračstva vyhrožoval hostinskému J. K. ťažkým poškodením na tele a že jednak mimo prípad shluknutia zbraňou prekážal úradnému orgánu v takom výkone jeho povolania, ktorý bol po práve, — kvalifikoval činy obžalovaného priestupkom podľa § 41 tr. zák. priest. a zločinom násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4-II. a § 6-II. zák. čl. 40/1914, kvalifikovaným následkom vymierania trestu s použitím § 92 tr. zák. — hľadiac k ustanoveniu § 20 tr. zák. ako prečin. Vrchný súd však z moci úradnej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p. zrušil rozsudok prvostupňového súdu čo do kvalifikácie trestných činov, pomínul kvalifikáciu činu tiež ako priestupku podľa § 41 tr. zák. priest. a kvalifikoval činy obžalovaného len ako zločin násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4-II. a § 6-II. zák. čl. 40/1914, a to preto, lebo — podľa názoru vrchného súdu — nebezpečná hrozba je absorbovaná v kvalifikácii zločinu násilia proti orgánu vrchnosti.

Toto stanovisko vrchného súdu je však mylné. V súdenom prípade ide o dva samostatné, aj časove oddelené, rôzne trestné činy. Prvý, totiž nebezpečná hrozba, bol spáchaný na hostinskom J. K. a druhý — násilie proti orgánom vrchnosti — proti privolaným a zakročujúcim strážnikom. Nie je tedy nebezpečná hrozba, spáchaná proti J. K., absorbovaná v násilí proti orgánom vrchnosti, ale ide tu o materiálny sú-

beh trestných činov, ako to prvostupňový súd správne ustálil. Najvyšší súd preto vyhovujúc zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, pokračoval podľa § 33-I. por. nov., z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 1 b) § 385 tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu vo vytýkanej časti a kvalifikoval trestné činy obžalovaného podľa zákona. V dôsledku toho najvyšší súd zrušil rozsudok vrchného súdu aj vo výroku o treste a s použitím § 92 tr. zák. vymeral obžalovanému znova trest, primeraný jeho previneniu, pri čom hľadel na všetky poľahčujúce a priťažujúce okolnosti odvolacím súdom správne zistené.

Čís. 4977.

Řidič automobilu musí (§ 335 tr. zák.) počítati s tím, že dle zkušeností obecnstvo spějící na druhou stranu jízdní dráhy nevyčkává odjezdu vlaků elektrické dráhy, a proto při předjíždění elektriky zachovati se tak, aby mohl dle potřeby zastaviti (§ 45 nař. čís. 81/1910; § 55 bod 6, § 11 praž. ulič. řádu); nezáleží na tom, zda elektrická dráha již jela, či dosud stála.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, Zm I 772/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 12. srpna 1932, jímž byl uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Z důvodů:

S hlediska hmotně-právního — správně podle čís. 9 a) a nikoliv 10 § 281 tr. ř. — uplatňuje stížnost, že soud jednak neprávem používá na daný případ ustanovení § 11 uličního a jízdního řádu pražského z 2. srpna 1931, ježto elektrika v době předjíždění již nestála, jednak nepřihlíží k ustanovení § 55 ulič. a jízdní ř. podle něhož (bod 6) jest zapovězeno přecházení jízdní dráhu těsně před (i za) stojícími (vozidly nebo) vlaky elektrických drah.

Námítky nejsou důvodné. Nalézací soud zjistil, že obžalovaný věděl, že jde o stanici elektrické dráhy před nádražím, značně frekventovanou, a že si při normální obezřetnosti mohl uvědomiti, že někdo z pasažerů vystoupivších půjde k nádraží a tím se ocitne v jeho jízdní dráze. Při tom má soud patrně na mysli, že podle zkušeností obecnstvo spějící na druhou stranu jízdní dráhy nevyčkává odjezdu vlaků elektrické dráhy. S tím počítal ostatně také uliční a jízdní řád, který přes výslovný zákaz § 55 bod 6 stanoví v § 11 zvláštní omezující podmínky pro předjíždění vlaků elektrických drah stojících ve stanici nebo zastávkách. Nalézací soud patrně — a to právem — předpokládá, že s onou zkušeností mohl počítati i obžalovaný, jenž byl pak proto již dle povšechného předpisu § 45 nařízení čís. 81/1910 povinen při předjíždění elektriky zachovati se tak, aby mohl podle potřeby ihned zastaviti. Za tohoto stavu věci nesešlo na tom, že soud při uvažování o subjektivní vině obžalovaného ne-

měl snad na zřeteli ustanovení § 55 uličního a jízdního řádu, zejména když případné spoluzavinění Václava P-a nemohlo obžalovaného vyvinuti. Nelze tedy soudu důvodně vytknouti, že opomenuv zmíněný předpis vzítí v okruh svých úvah nesprávně použil § 335 tr. zák., jenž k takovým předpisům výslovně poukazuje. Mohl-li si pak ale obžalovaný, jak soud zjistil, vůbec uvědomiti, že se mu některá z osob z električky vystoupivších ocitne v jízdní dráze, nezáleželo již na tom, mohl-li tak učiniti právě vzhledem k ustanovení § 11 uličního a jízdního řádu. Otázka, hodí-li se tento předpis dle svého doslovu na souzený případ, nemá tudíž rozhodného významu, ač sluší říci, že při účelném výkladu předpisu toho dospěje se k úsudku, že nemůže rozhodovati, jela-li již električka či stála-li dosud klidně, nýbrž že záleží na tom, nacházela-li se — ať stojíc nebo zvolna se rozjíždějíc — dosud ve stanici nebo zastávce, t. j. v prostoru určeném k vystupování a nastupování obecnstva a jím k tomu užívaném.

Čís. 4978.

Ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák. požívá i orgán určený berním úřadem k provádění berní exekuce případ od případu, třebaže na systemisovaném místě ustanoveným berním vykonavatelem byla osoba jiná.

Předpoklady vykročení z mezí formálního oprávnění vrchnostenské osoby (berního vykonavatele).

Skutková podstata zločinu § 81 tr. zák. předpokládá jen maření úředního (služebního) úkonu, nikoliv i maření účelu, k němuž úkon směřuje, nebo jež má při úkonu na zřeteli veřejný činitel, jemuž je zůstaveno určití, kterými úkony, spadajícími do okruhu jeho formálních oprávnění, docílí se bezpečně dotčeného účelu.

Pojem »násilné vztažení ruky«; spadá sem prudké trhnutí zásuvkou, ježž desku držel berní vykonavatel prsty dlaně, opřené o desku, takže jeho ruka byla od desky odmrštěna.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, Zm I 917/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 22. září 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 4, 5 a), 9 b), 10 § 281 tr. ř., je však ve všech směrech neodůvodněna, po případě neprovedena podle zákona.

Návrh obhájcův, by bylo dotazem na berním úřadě v D. zjištěno, že systemisované místo berního vykonavatele má (jediný) N. H., byl nalézacím soudem zamítnut právem. Zvláštní ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák. požívají podle jasného doslovu a smyslu druhého odstavce § 68 tr. zák. úředníci, vyslanci, zřízenci a sluhové státních úřadů, jakým jest i úřad

berní, tedy všechny osoby, kdož jsou činnými z povšechného nebo zvláštního příkazu veřejného úřadu. V berní exekuci působí jako výkonní orgánové podle § 348 zákona čis. 76/1927, mimo berní vykonavatele trvale ustanovené též orgánové určení exekučním t. j. (§ 346) berním úřadem případ k případu. Případný názor stěžovatelův, že svědek K. není z vrchnostenských osob chráněných § 81 tr. zák., protože trvale na systemisovaném místě ustanoveným berním vykonavatelem jest osoba jiná, byl by důsledkem nesprávného výkladu dotčeného ustanovení § 68 čili pro neznalost trestního zákona podle § 3 tr. zák. okolností bezvýznamnou. Nemohla-li podle toho skutečnost, ježž zjišťování soud odepřel, sloužiti k obhajobě stěžovatelově, nebyl zamítajícím usnesením přiveděn zmatek čis. 4 § 281 tr. ř. Pro další výtky neúplnosti řízení nedostává se stížnosti předpokladu stanoveného pro výtky toho druhu v příslušném předpise § 281 tr. ř., jelikož další průvodní návrhy stěžovatel a jeho obhájce neučinili.

Východiskem dalších úvah stížnosti dovolávajících se věcně zmatečného důvodu čis. 9 a § 281 tr. ř. jest ustálená v judikatuře zásada, že výkonem úřadu (služby) nebo vrchnostenského příkazu po rozumu § 81 tr. zák. jest a proti rušivému zásahu jiných osob zabezpečuje se trestními normami §§ 81, 312, 314 tr. zák. toliko úkon, k jakému je (alespoň) formálně oprávněna dotčená vrchnostenská osoba nebo vrchnost, z ježž zvláštního příkazu došlo k dotčenému úkonu. Důsledkem toho není ovšem podle citovaných ustanovení zákona trestným maření (překážení, rušení) úkonu, jímž vrchnostenská nebo ze zvláštního příkazu vrchnosti činná osoba vybočila (již) formálně z oboru působnosti, přesněji vybočila z formálních čili povšechných mezi působnosti své nebo působnosti vrchnosti ji zmocnivší. Avšak stížnost je na omylu, má-li za to, že je z formálních mezi působnosti vykročeno již tím, že nebylo při úkonu šetřeno formálních předpisů upravujících postup při dotčeném úkonu — zřejmě za účelem, aby byl činitel bezpečně poznán jako vrchnostenská osoba nebo osoba z příkazu vrchnosti činná. Formální vykročení z oboru působnosti nebo přesněji vykročení z mezí formálního oprávnění vrchnostenské osoby nebo dotčené vrchnosti předpokládá spíše, že zahájený nebo předsebiraný úkon není z oněch druhů úkonů, k jakým je dotčená osoba vrchnostenská nebo vrchnost podle své působnosti zákony nebo jinými předpisy vymezené oprávněna a povinna. Je-li maření (překážení, rušení) úkon z těchto druhů úkonů, je jeho nerušený výkon předmětem ochrany §§ 81, 312, 314 tr. zák. přes případné nešetření formálních předpisů upravujících postup dotčeného činitele, jenž je ovšem nadřízené nebo vyslavší ho vrchnosti odpovědným za postup formálně, přesněji co do způsobu jeho provedení vadný. Proto není výrok o vině stěžovatelově právně mylný, třebaže není rozsudkem zjištěno, že svědek K. vykázal se — jak předepsáno předpisy proň závaznými — ještě před zahájením exekučního úkonu průkazkou a písemným rozkazem exekučním; rozhodným jest a stačí, že je zjištěno, že svědek zakročil jako berní vykonavatel z příkazu berního úřadu a zabavoval v krámě dlužníka hotové peníze tam se nacházející a že tento stěžovatelem mařený zákrok je exekučním úkonem, k němuž jsou berní vykonavatelé a berní úřady oprávněni, což stížnost nepopírá a vzhledem na ustanovení §§ 346, 348, 350, 364 zákona čis. 76/1927 s úspěchem popírati nemůže.

Na zcestí je stížnost i námitkou, že stěžovatel mohl peníze — rozuměj peníze, jež vybral ze zásuvky, jejíž desku držel svědek K. — vždycy vydati, což se skutečně stalo a že vydání peněz těch mohlo býti na něm vynuceno. Skutková podstata zločinu § 81 tr. zák. předpokládá — chráníc nerušený výkon veřejného úřadu (služby) — jen maření úředního (služebního) úkonu, nikoliv i maření účelu, k němuž úkon směřuje nebo jež má při úkonu na zřeteli veřejný činitel, jemuž je zůstaveno určití, kterými úkony spadajícími do okruhu jeho formálních oprávnění (jakým způsobem výkonu úřadu nebo služby) docílí se bezpečně dotčeného účelu (srovnej nálezy čí. 3067 sb. n. s.). Proto by nebylo ani třeba připomenouti, že stěžovatel nevrátil peníze ani po dostavení se bezpečnostní strážce, nýbrž vrátil, jak rozsudek nepřesně zjišťuje, peníze až později, přesněji složil je teprve druhý den po souzeném skutku k soudu podotýkaje, že jsou jeho majetkem.

V nepravu je stížnost i další námitkou, že v souzeném skutku nejde o zločin § 81, nýbrž jen o přestupek § 314 tr. zák.; není prý zde — zločinem § 81 tr. zák. předpokládaného — znaku násilného vztažení ruky, protože se stěžovatel rukou exekutora ani nedotkl otevířev pouze zásuvku, by schoval, přesněji vybral a vzal k sobě peníze tam se nacházející. K vyvrácení námitky stačí poukaz jednak na ustálenou judikaturu (viz nálezy čí. 3667 sb. n. s. a jiné), že násilným vztažením ruky je každý čin značící odpor veřejnému činiteli a směřující přímo neb i jen nepřímo proti tělu této osoby, jednak na rozsudečná zjištění, že stěžovatel trhl prudce zásuvkou, jejíž desku držel berní vykonavatel prsty levé dlaně opřené o desku, takže ruka berního vykonavatele byla od desky odmrštěna.

Čís. 4979.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 4 zák. čí. 178/1924 se nevyžaduje, by byla výhoda někomu skutečně poskytnuta; stačí, že strana, která prospěch poskytla, měla subjektivní pocit, že jí byla poskytnuta výhoda.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, Zm I 61/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 27. října 1933, jímž byl obžalovaný Hynek D. podle § 259 čí. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 3 odst. 3 a § 4 zákona ze dne 3. července 1924, čí. 178 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Nalézací soud zjistil, že v roce 1927 mělo býti provedeno rozšíření p-ské automatické telefonní sítě o dalších 20.000 přípojek, že firma S. & H., jež stavěla již od roku 1920 automatickou ústřednu v P., uchá-

zela se také o další objednávky pro tuto ústřednu, že právní zástupce této firmy Dr. K., jsa osobně znám s odborovým radou ministerstva obchodu Hynkem D-em, o němž věděl, že jest osobním přítelem Františka N-a, který byl tehdy právě ministrem pošt a telegrafů, obrátil se někdy v dubnu 1927 na D-a se žádostí, aby mu zprostředkoval slyšení u ministra N-a, že D. této žádosti vyhověl, že došlo ke slyšení Dr. K-y a zástupců firmy S. & H. u N-a, že jmenovaná firma obdržela dodávku dalších 20.000 přípojek, a to závěrečným listem ministerstva pošt a telegrafů ze dne 15. dubna 1927, a že Dr. K. poukázal pak dne 27. května 1927 částku 50.000 Kč u S. záložny v P. pro D-a, který byl tehdy členem představenstva této záložny. Přes to zprostil nalézací soud svým rozsudkem obžalovaného D-a podle § 259 čí. 2 tr. ř. z obžaloby, že v roce 1927 v P. za to, že užil u tehdejšího ministra pošt a telegrafů, tudíž u veřejného činitele, svého vlivu, aby Dr. Adolfu K-ovi a technickým odborníkům firmy S. & H. poskytnuto bylo slyšení u téhož ministra, tedy výhoda, dal sobě přímo poskytnouti 50.000 Kč, tudíž prospěch nikoli nepatrný, na nějž práva neměl, a že tím spáchal přečin vytčený v § 3 odst. 3, a § 4 zákona ze dne 3. července 1924, čí. 178 sb. z. a n. Podle obsahu rozhodovacích důvodů neshledal nalézací soud v uvedeném jednání obžalovaného skutkové podstaty zmíněného přečinu proto, že zaujal stanovisko, že tu nešlo o opatření výhody ve smyslu posléze citovaného zákona ani po stránce objektivní ani po stránce subjektivní. K tomuto závěru dospěl proto, že shledal prokázáním, že v době, kdy obžalovaný byl Dr. K-em požádán o zprostředkování návštěvy u ministra N-a, bylo již o zadání dodávky oněch 20.000 telefonních přípojek firmě S. & H. v ministerstvu pošt a telegrafů rozhodnuto, dále prokázáním, že zástupcové firmy S. & H. i Dr. K. byli již dvě léta před tím s ministerstvem pošt a telegrafů v stálém kontaktu a byli častými hosty jak u referenta, tak i samotného ministra, mimo to prokázáním, že slyšení v záležitosti firmy S. & H. bylo u N-a snadno docíliti, protože neobmezoval návštěvy jen na oficiální přijímací dny a jevil zvláštní zájem o zautomatizování telefonní sítě, a proto, že neshledal vyvráceným tvrzení obžalovaného, že byl intimním osobním přítelem ministra N-a a zároveň též osobním přítelem Dr. K-y. Vzhledem k tomuto skutkovému stavu zaujal nalézací soud podle rozhodovacích důvodů stanovisko, že nelze vyloučiti, že obžalovaný, vyhovuje přání Dr. K-y, jednal jen z přátelské ochoty nevymykající se z ochot běžného denního života, aniž při tom měl na mysli nějaké osobní prospěchy Dr. K-y nebo prospěchy firmy jím zastupované nebo dokonce své, a že takovéto úmysly lze obžalovanému tím méně přičítati, ano není ani bezpečně prokázáno, že Dr. K., který ho o zákrok žádal, měl sám takovéto výhody na mysli nebo je obžalovanému sdělil.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek číselně důvodem zmatečnosti podle § 281 čí. 9 a) tr. ř. a zřetelným poukazem též důvodem zmatečnosti podle § 281 čí. 5 tr. ř. Stížnosti nelze upříti oprávněnost.

Rozsudek trpí především zmatkem podle § 281 čí. 9 a) tr. ř. a to proto, že spočívá na nesprávném výkladu pojmu poskytnutí výhody po rozumu § 4 zákona ze dne 3. července 1924, čí. 178 sb. z. a n. Ke skutkové podstatě přečinu podle posléze citovaného ustanovení zákona —

skutek obžalovanému za vinu dávány dlužno posuzovati jedině s hlediska tohoto ustanovení zákona — se nevyžaduje, aby byla někomu výhoda skutečně poskytnuta; stačí naopak, že strana, jež prospěch poskytla, měla subjektivní pocit, že jí byla poskytnuta výhoda (rozh. čís. 4052 sb. n. s.). S hlediska skutkové podstaty přečinu podle § 4 zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., obžalovanému za vinu davaného, nezáleží tudíž na tom, zda ono slyšení u ministra N-a, jehož se Dr. K. domáhal a vlivem obžalovaným u tohoto veřejného činitele užitým skutečně dosáhl, bylo objektivně výhodou pro Dr. K-u nebo pro firmu jím zastupovanou, nýbrž záleží na tom, zda Dr. K. spatřoval v umožnění onoho slyšení u N-a výhodu pro sebe nebo pro firmu S. & H., zda poskytl prospěch, o nějž tu jde, obžalovanému jako protihodnotu za umožnění onoho slyšení u N-a proto, že viděl v tomto slyšení výhodu, a zda obžalovaný dal si zmíněný prospěch poskytnouti, ač si byl vědom toho, že Dr. K. poskytuje mu jej proto, že spatřuje v onom slyšení u N-a, k němuž vlivem obžalovaným u tohoto veřejného činitele užitým došlo, výhodu pro sebe nebo pro firmu S. & H. Posuzuje-li se věc z těchto právních hledisk, je zřejmo, že v souzeném případě je nerozhodné, že v době, kdy obžalovaný byl Dr. K-ou požádán o zprostředkování návštěvy u N-a, bylo o zadání dodávky 20.000 telefonních přípojek firmě S. & H. v ministerstvu pošt a telegrafů již rozhodnuto — že bylo o tom rozhodnuto již ministrem N-em samotným, rozsudek nezjišťuje —, dále je nerozhodné, že zástupcové jmenované firmy a i Dr. K. byli již delší dobu před tím v stálém kontaktu s ministerstvem pošt a telegrafů a bývali často hosty u referenta a dokonce i u samotného ministra, a že ministr N. neobmezoval návštěvy na oficiální přijímací dny a jevil zvláštní zájem o zautomatisování telefonní sítě a že obžalovaný byl osobním přítelem N-a a Dr. K-y.

Ač rozsudek je podle toho, co uvedeno, po stránce právní pochyben, nelze na základě skutkového stavu jím zjištěného posouditi, zda obžalovaný se dopustil svým skutkem přečinu jemu za vinu davaného, ježto v rozsudku a jeho důvodech není, pokud se týče není aspoň dosti jasně a určitě zjištěno, zda Dr. K. spatřoval v umožnění onoho slyšení u N-a výhodu pro sebe nebo pro firmu S. & H. a proto poskytl obžalovanému prospěch, o nějž tu jde, jako protihodnotu za to, že obžalovaný mu umožnil vlivem u N-a jako veřejného činitele užitým ono slyšení, a zda obžalovaný dal si prospěch zde v úvahu přicházející poskytnouti, ač si byl vědom toho, že Dr. K. mu jej poskytuje proto, že vidí v tom, že mu bylo obžalovaným umožněno ono slyšení u N-a, výhodu pro sebe nebo pro jmenovanou firmu. Pokud nalézací soud ke konci rozhodovacích důvodů podotýká, že není ani bezpečně prokázáno, že Dr. K., který obžalovaného o zákrok žádal, měl sám takovéto výhody na mysli, nebo je obžalovanému sdělil, není tato věta tak jasná, aby bylo lze z ní bezpečně seznati, zda se nalézací soud při tom řídil právním názorem právě vyloženým a zda z tohoto správného hlediska po skutkové stránce vyločil onu náležitost skutkové podstaty přečinu, o nějž jde, čili nic.

Čís. 4980.

Na periodickém tiskopisu smí být uveden jako odpovědný redaktor jen, kdo skutečně funkce redaktora vykonává; jde o přečin podle § 9 odst. 4 tisk. zák., byla-li jako takový vědomě uvedena osoba nastrčená.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, Zm II 318/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 21. června 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 9 posl. odstavec tiskového zákona.

Důvody:

Zmateční stížnost, uplatňující zmatečnost rozsudku podle § 281 čís. 9, správně 9a), tr. ř. jest bezdůvodná. Při správném výkladu zákona smí být na periodickém tiskopisu uveden jako odpovědný redaktor jen, kdo skutečně vykonává funkci redaktora (rozh. víd. sb. 1518, 3790, Liszt, Lehrbuch des oesterr. Pressrechtes 1877, str. 81 a násled., 193). Nesešlo proto na tom, že snad obžalovaný je k vykonávání funkce odpovědného redaktora způsobilý po rozumu § 12 tisk. zák. a že byl podle předpisu § 10 tisk. zák. jako odpovědný redaktor oznámen úřadu. Zjistil-li nalézací soud, že obžalovaný byl jen osobou nastrčenou a že vpravdě vůbec nevykonával redaktorské funkce při periodickém tiskopisu, což ostatně i zmateční stížnost sama výslovně připouští, bylo uvedení obžalovaného jako zodpovědného redaktora na tiskopise tom vědomě nepravdivé. Je proto odsouzení obžalovaného pro přečin podle § 9 odst. 4 tisk. zák. čís. 6/1863 ř. zák. odůvodněno, když podle dalšího zjištění soudu obžalovaný s nastrčením své osoby jako odpovědného redaktora souhlasil a tudíž falešný údaj na tiskopise způsobem naznačeným v § 5 tr. zák. spoluzavinil.

Čís. 4981.

K přečinu podle prvního případu § 24 tisk. zák. se nevyhledává ani vědomí o tom, že rozšiřování tiskopisu bylo soudcovským nálezem zakázáno, tím méně úmyslnost rozšiřovati zakázaný tiskopis právě proto, že je to zakázáno; stačí trestná nedbalost, již je posuzovati podle obecných náležitostí. Jen rozšiřování samo musí být činem úmyslným, i to však jen, pokud tato úmyslnost vyplývá z pojmu »rozšiřování« § 6 tisk. zák.

Pojem »rozšiřování« ve smyslu § 6 tisk. zák. předpokládá, že si pachatel aspoň uvědomuje, že svou úmyslnou činností činí tiskopis po případě přístupným individuálně neobmezenému počtu osob; nevyžaduje se však činnost úmyslná i v tom smyslu, by obsahem rozšiřovaného spisu bylo působeno na smýšlení těchto osob.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1934, Zm I 1000/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 19. listopadu 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24 tisk. zákona.

Důvody:

Pro vyřízení zmateční stížnosti jsou směrdatna tato právní hlediska: K přečinu podle prvního případu § 24 tisk. zákona vyžaduje se další rozšiřování tištěného spisu proti náležitě vyhlášené záповědi, vyřknuté soudcovským nálezem. Ze srovnání s případem dalším, který prohlašuje za trestné v ě d o m ě další rozšiřování zabaveného spisu neb uveřejňování jeho obsahu tiskem, vyplývá nepochybně, že se k prvnímu případu nevyhledává ani vědomí o tom, že rozšiřování tiskopisu bylo soudcovským nálezem zakázáno; tím méně ovšem úmyslnosti rozšiřovati zakázaný tiskopis právě proto, že je to zakázáno; stačí v tom směru trestná nedbalost, již je posuzovati podle obecných jejich náležitostí. Jen rozšiřování samo musí býti činem úmyslným, i to však jen, pokud tato úmyslnost vyplývá z definice pojmu rozšiřování v § 6 tisk. zák., totiž, že činnost označená v tomto § za rozšiřování musí býti úmyslná a nikoli tedy jen z opomenutí nebo nedbalosti spáchaná (nestačilo by tedy na př. zanechání tiskopisu z nedbalosti na místě obecně přístupném jiným lidem a pod.), a že si pachatel aspoň uvědomuje, že touto úmyslnou činností činí tiskopis po případě přístupným individuálně neobmezenému počtu osob; nemůžeť nechťiti alespoň in eventum účinek dalšího rozšíření tiskopisu, jenž má v době svého jednání ve svém vědomí na zřeteli, že tento účinek může nastati. Naprosto se nevyžaduje činnost úmyslná i v tom smyslu, by obsahem rozšiřovaného spisu bylo působeno na smýšlení těchto osob; tu by šlo již o trestný čin spáchaný obsahem tiskopisu, kdežto trestu podle § 24 tisk. zákona podléhá trestný čin pořádkový; trestní sankcí má býti čeleno rozšiřování tiskopisu soudním zákazem rozšiřování postiženého vůbec již z důvodu zákazu beze zřetele k tomu, jaké tendence tím snad rozšiřovatel sleduje. Jednání označená v § 6 tisk. zákona jsou pak pravidelně již podle své povahy jednání úmyslná ve vytýčeném směru, že jsou totiž podnikána úmyslně; zejména to platí též o odbytu a prodeji tiskopisu. Pravidelně jest u nich též již z povahy věci předpokládati vědomí prodávatele a pod., že se tak činí tiskopis přístupným individuálně neobmezenému počtu osob, pokud při jejich odbytu, prodeji a pod. nebylo zároveň učiněno opatření, aby se dalšímu rozšíření tiskopisu mezi individuálně neurčitý počet osob zabránilo. Jen kdyby ten, kdo naloží se zakázaným tiskopisem v jednotlivém případě způsobem v § 6 tisk. zákona vytčeným, spolehlivým způsobem zabezpečil, že se tiskopis nestane přístupným individuálně neobmezenému počtu osob (pokud ovšem povaha věci takové zabezpečení vůbec připouští), mohl by tvrditi, že tu nejde o další rozšiřování ve smyslu §§ 6 a 24 tisk. zákona (na př. odevzdá-li se tiskopis jiné osobě k individuálnímu přečtení se zabezpečením, že bude vrácen bez rozšíření a pod.; víd sb. 935).

Posuzuje-li se trestní věc Augustina V-a s těchto právních hledisek, je jeho zmateční stížnost uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281

čís. 4, 9a) tr. ř. bezdůvodna. Nesejde na tom, že obžalovaný podle své národnosti, podle svého smýšlení a pod. neměl přímo úmysl učiniti výtisk přístupným většímu počtu osob; pro náplň pojmu dalšího rozšiřování podle citovaných ustanovení zákona, stačí, že prodal jeden výtisk zakázaného tiskopisu, tudíž podle povahy věci odevzdal jej do neobmezeného a jím nijak nekontrolovatelného vlastnictví jiné osoby, čímž již byla o sobě dána možnost, aby se tiskopis stal přístupným individuálně neurčitému počtu osob, aniž mohl obžalovaný tomu nějak zabrániti. Pouhá okolnost, již se obžalovaný v řízení trestním hájil, že objednatel knihy byl stálým zákazníkem obžalovaného (přátelství ve zmateční stížnosti tvrzené jest novota), nedávala mu žádnou záruku proti dalšímu rozšíření zakázaného tiskopisu. Není též třeba, aby bylo zjištěno, že objednatel knihy komukoli výtisk ukazoval nebo chtěl ukázati, neboť stačí, že tu nebylo nijak bezpečným opatřením obžalovaného zabráněno možnosti dalšího rozšíření, jež byla dána a již si obžalovaný musil uvědomiti, jakmile prodal zakázanou tiskovinu jiné osobě. Pokud se tudíž vyžaduje v tomto případě úmyslnost rozšiřování, je v jednání obžalovaného dána, jakmile jako knihkupec bez jakékoli možnosti další kontroly prodal zákazníkovi byť i jen jeden exemplář zakázané tiskoviny.

Pokud pak jde o složku nedbalosti při vědomí o zákazu rozšiřování tiskoviny, má obžalovaný jako knihkupec již podle svého povolání (sr. § 335 tr. zák.) povinnost, aby si sám vhodným způsobem opatřil znalost zákazu řádně v Úředním listě vyhlášeného; opominutí této povinnosti je nedbalostí ve smyslu zákona a nemůže obžalovaného zprostiti trestné zodpovědnosti ani ta okolnost, že snad jinak nevede tiskoviny tohoto druhu (německé); chtěl-li v konkrétním případě takovou tiskovinu ve svém obchodě neobvyklou skutečně prodati, byl před tím, než ji prodal, tím spíše povinen přesvědčiti se o případném zákazu jejího rozšiřování, zvláště když v něm jako inteligentním knihkupci již titul tiskopisu musil vyvolati zvýšenou míru opatrnosti, neboť v této době byly již dostatečně obecně známy protistátní tendence strany NSDAP. Důkaz výslechem svědkyně Anny V-ové o tom, že obžalovaný německé knihy nevede, a dotazem u policie, že nebyla vydána žádná zvláštní zpráva o konfiskaci, byl tudíž zamítnut právem. Bezdůvodná zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 4982.

Ke skutkové podstatě zpronevěry pojistného, sraženého zaměstnanci se mzdy podle zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n., se vyžaduje, by pojistné srazil z a m ě s t n a v a t e l a by si byl vědom toho, že pojišťovně protiprávně zadržuje pojistné za mzdy zaměstnanců jako statek svěřený mu jako z a m ě s t n a v a t e l i.

Zaměstnavatelem, povinným odváděti nemocenské pojišťovně příspěvky, není ten, kdo zaměstnance ustanovuje nebo platí, nýbrž ten, kdo nese risiko jejich prací a služeb (§ 8 v té příčině nezměněného zák. čís. 221/1924); prokurista, účetní a pokladník veřejné společnosti není zaměstnavatelem v onom smyslu.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1934, Zm I 118/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci králové ze dne 27. září 1932, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin zpronevěry podle § 183 tr. zák.

D ů v o d y :

Zmateční stížnost veřejného obžalobce napadá osvobozující rozsudek nalézacího soudu ze zmatečných důvodů čis. 5 a 9a) § 281 tr. ř., při čemž vychází z tvrzení žaloby, že obžalovaný zpronevěřil pojistné dělníkům jako prokurista, účetní a pokladník firmy Adolf W. a spol. v K. Při tom však zmateční stížnost přehlíží toto:

Podle § 165 zák. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří ze dne 9. října 1924, čis. 221 sb. z. a n., jenž ponechán v platnosti zákonem ze dne 8. listopadu 1928, čis. 184 sb. z. a n., je pojistné, které zaměstnavatel srážel se mzdy, statkem z a m ě s t n a v a t e l i svěřeným. Zločinu zpronevěry podle § 183 tr. zák. se dopouští, kdo nějakou věc jemu svěřenou, která činí více než 2.000 Kč, za sebou zadrží nebo sobě přivlastní. Po subjektivní stránce se vyžaduje, by pachatel měl vědomí protiprávnosti svého jednání, t. j. v případě, o jaký jde, by měl vědomí, že zadržuje protiprávně nemocenské pokladně příspěvků (pojistné) jakožto statek svěřený jemu jakožto z a m ě s t n a v a t e l i (rozh. čis. 2539 sb. n. s.).

Podle plenárního rozhodnutí čis. 2482 sb. n. s. je pojem svěřené věci podle 3. odst. § 36 zák. ze dne 30. března 1888, čis. 33 ř. zák., připojeného k § 36 cit. zák. článkem XV. zák. o nemocenském pojištění dělníků ze dne 15. května 1919, čis. 268 sb. z. a n. opodstatněn jen, měl-li z a m ě s t n a v a t e l v době té které výplaty mzdy nebo služného více peněz v rukou nebo po ruce, než jím bylo vyplaceno zaměstnancům na ryzí mzdě; pouhá účetní srážka nestačí. Na místo tohoto 3. odst. § 36 cit. zák. nastoupil nyní zmíněný již § 165 zák. čis. 221/24 sb. z. a n. Vyžaduje se tedy ke skutkové podstatě zpronevěry pojistného sraženého zaměstnanci se mzdy: 1. aby pojistné srazil z a m ě s t n a v a t e l a 2. by si byl vědom toho, že pojišťovně zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří zadržuje protiprávně pojistné připadající se mzdy zaměstnanců jako statek svěřený mu jako z a m ě s t n a v a t e l i.

Zaměstnavatelem (povinným odváděti nemocenské pojišťovně příspěvky) byla podle § 4 zák. ze dne 15. května 1919, čis. 268 sb. z. a n. osoba, na jejíž účet je provozován podnik nebo hospodářství (rozh. 2554 sb. n. s.). Podle nyní platného § 8 zák. čis. 221/24, jenž nabyl účinnosti dnem 30. října 1924 a zůstal nezměněn zák. čis. 184/28 sb. z. a n., je zaměstnavatelem osoba, na jejíž v r u b jsou vykonávány činnosti uvedené v §§ 2—4 téhož zákona, t. j. činnosti na základě smlouveného poměru pracovního, služebního nebo učňovského. Ustanovení tomu nelze rozuměti tak, že by zaměstnavatelem byla osoba, jež zaměstnance platí nebo je ustanovuje, nýbrž ona, v jejíž hospodářství se objevují výsledky prací a služeb ať pozitivně ve formě úspěchu či negativně ve formě

ztráty. Záleží tedy na tom, kdo nese risiko jejich prací a služeb, komu úspěšná činnost jejich přichází k prospěchu a koho též zatěžují neúspěchy a ztráty (nález nejvyššího správního soudu ze dne 29. listopadu 1927, čis. 21.322 sbírky Bohuslavovy A čis. 6926).

Obžaloba netvrdila ani, že obžalovaný byl zaměstnavatelem, ani, že byl majitelem nebo spolujednatel veřejné společnosti W. a spol. v K., jež dluží nemocenské pojišťovně pojistné, sražené se mzdy dělníkům, nýbrž tvrdila jen, že byl prokuristou, účetním a pokladníkem firmy té. Podle záznamu ve spisech je zapsána firma Adolf W. a spol. v K. v obchodním rejstříku a uvedeny jsou jako veřejné společnice Růžena W-ová, vdova, Marie R-ová, choť inženýra a Bohuslava W-ová, vesměs v K. jako osoba oprávněná výhradně k zastupování firmy té jest označena Růžena W-ová, kdežto obžalovaný Josef R. jest uveden jako prokurista.

Podle čl. 41—46 obch. zák. je prokura plná moc zmocňující ke všem způsobům soudních i mimosoudních právních jednání jménem principálovým, kteréž s sebou přináší provozování jakékoliv obchodní živnosti. Je tedy co do objemu nejširším druhem mezi způsoby obchodního zastoupení. Zastoupení je však provádění právního jednání ve zjevném úmyslu a s účinkem, že jednání to platí má za jednání jiného, totiž zastoupeného principála (srov. Randa § 13 právo obchodní), zaměstnavatele, jímž v tomto případě byly veřejné společnice zmíněné firmy, na jejichž toliko vrub byly a mohly býti vykonávány práce a služby vyjmenované v §§ 2—4 zák. čis. 221/24. Obžalovaný jakožto prokurista, účetní a pokladník zmíněné veřejné společnosti byl pouhým jejím zaměstnancem a nikoli zaměstnavatelem, na jehož vrub se vykonávaly práce a služby v §§ 2—4 cit. zák. uvedené a nelze proto o něm říci, že pojistné, jež zaměstnancům srážel, bylo statkem jemu jako z a m ě s t n a v a t e l i svěřeným, že si je za sebou zadržel a sobě přivlastnil, když je neodvedl nemocenské pojišťovně.

Nejsou zde tudíž předpoklady objektivní skutkové podstaty zločinu zpronevěry podle § 165 zák. čis. 221/24 a § 183 tr. zák. a není tu proto trestní odpovědnosti na straně obžalovaného, jenž byl podle toho právem podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby zproštěn, byť i se tak stalo z jiných důvodů, než jsou tu uvedeny. Proto bylo zamítnouti zmateční stížnost veřejného obžalobce, aniž bylo potřeba obrátiti se zmatečnými důvody v ní uplatňovanými.

Jest ovšem podotknouti, že zpronevěry pojistných příspěvků může se dopustiti i zaměstnanec podniku, byly-li mu pojistné příspěvky k výplatě svěřeny zaměstnavatelem a on je pojišťovně neodvedl, nýbrž je za sebou zadržel a si je přivlastnil. Tu arci zpronevěry té se dopustí ke škodě zaměstnavatele samého, nikoliv pojišťovacího ústavu, oč však v souzeném případě nešlo.

Čís. 4983.

Ochrana cti, zák. č. 108/33 Sb. z. a n.

V prípade verejnej obžaloby, podanej na základe zmocnenia, sú platné súdne úkony, vykonané pred udelením zmocnenia, a pokiaľ smerujú proti vinníkovi, prerušujú v smysle § 108 tr. zák. premĺčaciu lehotu.

(Rozh. zo dňa 14. apríla 1934, Zm III 49/34.)

Najvyšší súd preskúmal trestnú vec proti A. M., obžalovanému z prečinu pomlvy atď., a na základe verejného pojednávania, konaného následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, vyniesol tento rozsudok: Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 1 c) § 385 tr. p. zrušuje sa rozsudok vrchného súdu vo výroku, ktorým bol obžalovaný A. M. na základe bodu 3 § 326 tr. p. oslobodený od obžaloby vznesenej naňho pre prečin pomlvy podľa § 1, § 3, odst. II., čís. 1 a 2 a § 8, čís. 3 zák. čl. 41/1914 a 15násobným prečinom pomlvy podľa § 1, § 3, odst. II., čís. 1 a 2 a § 9, čís. 1 zák. čl. 41/1914, a obžalovaný A. M. uznáva sa vinným priestupkom pomlvy četníctva podľa § 2 a § 5, čís. 1, bod 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. a priestupkom pomlvy vlády podľa § 2 a § 5, čís. 1, bod 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. V dôsledku toho zrušil najvyšší súd rozsudok vrchného súdu aj vo výroku o treste a vo výroku s tým súvisiacom, taktiež vo výroku o znášaní čiastočných útrat trestného pokračovania a obžalovanému vymeral znova trest.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil verejný žalobca zmätočnú sťažnosť na základe bodu 1 c) § 385 tr. p. preto, lebo vrchný súd na základe bodu 3 § 326 tr. p. oslobodil obžalovaného A. M. od obžaloby, podanej naňho pre prečin pomlvy podľa § 1, § 3-II., čís. 1 a 2 a § 8, čís. 3 zák. čl. 41/1914 a pre 15násobný prečin pomlvy podľa § 1, § 3, odst. II. čís. 1 a 2 a § 9, čís. 1 zák. čl. 41/1914. Zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu nelze odopreť oprávnenia. Krajský súd na základe verejnej obžaloby uznal vinným obžalovaného A. M.: 1. prečinom pomlvy četníctva podľa § 1, § 3-II., čís. 1 a 2 a § 9, čís. 3 zák. čl. 41/1914, 2. prečinom urážky prezidenta republiky podľa § 11, čís. 1 a 2 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n., 3. 15násobným prečinom pomlvy jednotlivých ministrov Československej republiky podľa § 1, § 3-II., čís. 1 a 2 a § 9, čís. 1 zák. čl. 41/1914 a 4. prečinom rušenia obecného pokoja podľa § 14, čís. 1 zák. čl. 50/1923 Sb. z. a n. Proti rozsudku prvostupňového súdu odvolal sa jedine verejný žalobca na základe bodu 3. § 385 tr. p. preto, lebo obžalovanému bol vymieraný trest s použitím § 92 tr. zák. Obžalovaný A. M. bol s rozsudkom súdu prvej stolice spokojný. Vrchný súd následkom odvolania verejného žalobcu preskúmajúc rozsudok súdu prvej stolice, z povinnosti úradnej z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 1 c) § 385 tr. p. zrušil rozsudok krajského súdu, pokiaľ obžalovaný A. M. bol uznaný vinným v prečinoch pomlvy, uvedených pod 1. a 3. a obžalovaného A. M. na základe bodu 3 § 326 tr. p. oslobodil od obžaloby, podanej naňho pre tieto trestné činy. Uvedené trestné činy boli spáchané dňa 12. júna 1932.

Po vynesení rozsudku krajského súdu nadobudnul účinnosť zákon čís. 108/1933 Sb. z. a n. o ochrane cti a preto podľa bodu 1 § 41 tohoto zákona ustanovenia prvého a druhého oddielu (§§ 1—22) platia aj o trestných činoch uvedených pod 1. a 3. spáchaných pred jeho účinnosťou, nakoľko sú vinníkovi priaznivejšie, než ustanovenia predošlého zákona. Najvyšší súd tu vopred podotýka, že v prípade trestného činu uvedeného pod 3. nejde o pomlvy jednotlivých ministrov, tedy o 15ná-

sobnú pomlvy, ale hľadiac k tomu, že obžalovaný použil inkriminovaných výrokov o ministoch všeobecne, len o jednotný čin, a to o pomlvy vlády, ku stíhaniu ktorého činu je tu dané aj potrebné zmocnenie vlády, nakoľko podľa prípisu predsedníctva ministerskej rady jednotliví ministri — a tým aj vláda sama — udelili štátnemu zastupiteľstvu zmocnenie ku stíhaniu obžalovaného A. M. Hľadiac však k tomu, trestné činy obžalovaného uvedené pod 1. a 3. podľa zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. vyčerpávajú jednak skutkovú podstatu prečinu pomlvy četníctva podľa § 2 a § 5, čís. 1, bod 2 a skutkovú podstatu priestupku pomlvy vlády podľa § 2 a § 5, čís. 1, bod 1 citovaného zákona. (Nepríde tu v úvahu kvalifikácia podľa § 3-I. zák. čís. 108/1933, lebo súdmi nižších stolíc neboly zistené také skutočnosti, z ktorých by sa dalo uzatvárať na skutkovú podstatu v tomto § uvedenú.) Označené priestupky stíhajú sa v smysle § 14, čís. 2 bod 2 a 4 cit. zák. verejnou žalobou na základe zmocnenia a doba, ktorej uplynutie sa vyžaduje k premlčaniu trestného stíhania, činí podľa § 13 tohoto zákona 6 mesiacov. Ustanovenia nového zákona sú tedy v danom prípade pre obžalovaného priaznivejšie. Vrchný súd hľadiac k ustanoveniam § 41, čís. 1 zák. čl. 108/1933 tiež uznal, že ustanovenia tohoto zákona sú pre obžalovaného priaznivejšie než ustanovenia predošlého zákona, nakoľko podľa § 13-II. citovaného zákona premlčacia doba je stanovená v šesť mesiacoch, kdežto podľa predošlého zákona činila premlčacia doba 3 roky.

Podľa stanoviska odvolacieho súdu však, keď ide o verejnú žalobu, podanú na základe zmocnenia v smysle § 14 zák. čl. 108/1933, udelenie zmocnenia je tiež obmedzené touto — šesť mesačnou — premlčacou lehotou, ktorú treba počítať odo dňa spáchania trestného činu do tej doby, kedy po udelení zmocnenia bol vykonaný prvý súdny úkon proti vinníkovi, a všetky tie súdne úkony, ktoré byly vykonané od spáchania trestného činu do udelenia zmocnenia, nie sú platné a neprerušujú premlčanie, lebo platnosť súdnych úkonov závisí vždy od udelenia potrebného zmocnenia, nakoľko o podaní žaloby rozhoduje ten, ktorému prislúcha právo zmocniť verejného žalobcu k podaniu obžaloby. Hľadiac však k tomu, že v súdnom prípade ministerstvo vnútra a urazení ministri (respektive vláda) Československej republiky udelili verejnému žalobcovi zmocnenie až po uplynutí 6 mesiacov, počítaných od spáchania trestného činu, nastalo podľa názoru vrchného súdu premlčanie dotyčne prečinov pomlvy uvedených pod 1. a 3. a preto vrchný súd z tohoto dôvodu na základe bodu 3 § 326 tr. p. oslobodil obžalovaného v tejto časti od obžaloby, ačkoľvek mal za zistené, že od spáchania trestných činov do udelenia zmocnenia byly vykonané súdne úkony smerujúce proti obžalovanému a že medzi jednotlivými úkonmi súdnymi neuplynula nikdy lehota 6 mesačná.

Stanovisko vrchného súdu je však mylné. Podľa ustanovenia § 4 tr. p., — ktorý je tiež platný v tomto prípade (lebo v smysle ustanovenia § 42 zák. čís. 108/33 nebol zrušený) — vo všetkých tých prípadoch, v ktorých stíhateľnosť niektorého činu závisí podľa trestných zákonov od zmocnenia, nesmie pokračovanie, zavedené pred udelením zmocnenia, prekročiť hranice stopovania. Okolnosť tedy, že zmocnenie nebolo ešte verejnému žalobcovi udelené, nie je prekážkou, aby na základe verejnej žaloby už pred udelením zmocnenia bolo v rámci stopovania zavedené

trestné pokračovanie proti vinníkovi. Keďže však zavedenie trestného pokračovania pred udelením zmocnenia je zákonom prípustné, z toho bezpochybné plynie, že sú platné aj súdne úkony vykonané pred udelením zmocnenia a, pokiaľ smerujú proti vinníkovi, v smysle § 108 tr. zák. prerušujú aj premlčaciu lehotu zákonom stanovenú. Pri tom samozrejme treba dbať aj na lehoty ustálené pre vykázanie potrebného zmocnenia podľa § 22 (prípadne podľa § 14, čís. 5 a § 17, čís. 1 pre podanie verejnej žaloby) zák. č. 108/1933, ktoré ustanovenia však nevylučujú, aby potrebné zmocnenie bolo platne udelené aj po uplynutí 6 mesiacov po spáchaní činu a aby vinník bol na základe tohoto zmocnenia verejnou žalobou stíhaný predpokladajúc, že medzi tým boli vykonané také súdne úkony, ktoré podľa § 108 tr. zák. prerušily premlčanie. Ponevác však podľa zistenia vrchného súdu tieto lehoty v súdenom prípade boli zachované a po spáchaní trestných činov — medzi jednotlivými súdnymi úkonmi, smerujúcimi proti obžalovanému — 6 mesačná premlčacia doba (ustálená v § 13-II. zák. č. 108/1933) nikdy neuplynula, preto v prípadoch uvedených pod 1. a 3. nenastalo premlčanie, ktoré by vylučovalo zavedenie trestného pokračovania proti obžalovanému pre uvedené trestné činy. Keď však vrchný súd napriek tomu z dôvodu premlčania oslobodil obžalovaného v tejto časti od obžaloby, dopustil sa zmätku podľa bodu 1 c) § 385 tr. p. Najvyšší súd preto, vyhovujúc zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, pokračoval podľa § 33-I. por. nov. z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 1 c) § 385 tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu vo vytýkanej časti a obžalovaného aj v týchto bodoch obžaloby uznal vinným, hľadiac však k ustanoveniam § 41, čís. 1 zák. č. 108/1933 kvalifikoval tieto trestné činy jednak priestupkom pomluy četnícva podľa § 2 a § 5, čís. 1, bod 2 a jednak priestupkom pomluy vlády podľa § 2 a § 5, čís. 1, bod 1 cit. zákona.

Čís. 4984.

Ak ide o zločin podľa zák. čl. XL:1914, nemá prípadná korekcionalizácia činu na prečin významu pri ukladaní vedľajších trestov podľa § 13 cit. zák.

(Rozh. zo dňa 14. apríla 1934, Zm III 75/34.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti V. P., obžalovanému zo zločinu násillia proti orgánu vrchnosti, po verejnom pojednávaní zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci zbadal najvyšší súd, že vrchný súd z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 2 § 385 tr. p. zrušil rozsudok prvostupňového súdu vo výroku, ktorým bola obžalovanému v smysle § 13 zák. čl. 40/1914 stanovená ako vedľajší trest aj strata úradu a strata volebného práva do obcí, a to preto, lebo podľa názoru vrchného súdu tento vedľajší trest môže byť uložený len vtedy, keď čin je zločinom, súd prve stolice však, upotrebivší § 92 tr. zák. a hľadiac k ustanoveniu § 20 tr.

zák., kvalifikoval čin obžalovaného prečinom. Tento názor vrchného súdu je mylný.

Najvyšší súd už opätovne — tak aj v rozhodnutí číslo Zm III 775/28 (Sb. r. čís. 642) vyslovil, že ide-li o zločin podľa zák. čl. 40/1914, nemá prípadná korekcionalizácia podľa § 20 tr. zák. zo zločinu na prečin pri uložení uvedených vedľajších trestov významu, ponevác ich uloženie súvisí s povahou činu a nie s druhom trestu v konkrétnom prípade stanoveného. Nie je preto vylúčené, aby v prípade korekcionalizácie trestného činu zo zločinu na prečin boli podľa § 13 citovaného zákona uložené ako vedľajšie tresty aj strata úradu a strata volebného práva do obcí. Najvyšší súd však v tomto smere neučinil opatrenie, ponevác zrušenie týchto vedľajších trestov sa stalo v prospech obžalovaného a rozsudok vrchného súdu v tejto časti napadnutý nebol.

Čís. 4985.

Pojmy »lidé sebrání«, »vniknutí (do cizího domu nebo příbytku)« a »násillí« ve smyslu § 83 tr. zák.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1934, Zm I 105/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost osmi obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 29. prosince 1932, jimž byli uznáni vinnými zločinem veřejného násillí násillným vpadnutím do cizího nemovitého statku podle § 83 tr. zák.

Z důvodů:

Není správný názor stížnosti, že pojem sebrání lidí předpokládá, že osoby vniknuvší do cizího domu nebo příbytku, byly někým, po případě některým z nich ke vpádu zjednány, nebo třeba shromážděny, informovány a instruovány, nebo třeba ku vpádu poštvány. Podle ustálené judikatury — viz obzvláště nálezy čís. 1529 a 1803 sb. n. s. — nevyžaduje se pro onen pojem výslovné dohody nebo předchozí úmluvy pachatelů; stačí, spojili-li se více lidí, nejméně tři (nález čís. 892 sb. n. s. a jiné) i bez předchozí domluvy jako nahodilí spolupachatelé, vedení stejným úmyslem a sledující jednotný cíl, k vědomému spolupůsobení, třebaže si vzájemnou dohodu a souhlasný cíl svého podnikání uvědomí teprve v okamžiku vpádu nebo vniknutí. Proto dostalo se zákonnému znaku více sebrání lidí náležitého, správnému výkladu zákona vyhovujícího opodstatnění, když rozsudek zjistil, že se čtyři stěžovatelé před hostincem P-ovým domluvili, že dojdou k těm, co rekurs podepsali, zejména k D-ovi a požádají je o odvolání podpisů, že o tomto ujednání čtyř ze stěžovatelů zvěděl zástup lidí (stoící před hostincem), v němž byli ostatní stěžovatelé, a jenž pak provázal onu deputaci (iměnované čtyři stěžovatele), aby jí — přesněji žádosti její — dodal váhy, čehož si byli (ostatní) obžalovaní plně vědomi.

Další znak dotčeného zločinu, pojem vniknutí (do cizího domu nebo příbytku) nevyžaduje přemožení (zdolání, odstranění) věcných překážek

aneb osobního odporu domácích lidí bránících vstupu pachatele, jak patrně míní stížnost, namítajíc, že tu nebylo násilného vpádu a že není rozsudkem zjištěno, že stěžovatelé sami vypáčili vrata neb alespoň k tomu dali příkaz. Vniknutím je — srovnej nálezy čí. 2435, 4017 sb. n. s. a jiné — vstup do cizího domu nebo cizího příbytku, děje-li se proti vyslovené neb i jen předpokládané vůli oprávněné osoby, při čemž stačí, že pachatelé vzhledem k účelu vstupu nemohli se souhlasem oprávněného počítati. Že rozsudek nesouhlas majitelů statků, do nichž stěžovatelé za uvedeným účelem šli, a vědomí stěžovatelů o tomto nesouhlasu předpokládá, byť je výslovně nezjišťuje, nebere stížnost v pochybnost. S hlediska uvedeného výkladu pojmu vniknutí jest pojímati obzvláště též věty rozhodovacích důvodů, že stěžovatelé (dav lidu) vrazili do bytu D-ova, aniž kdo zaklepal na dveře, a že příchod stěžovatelů do stavení V-ových nevypadal, jako by šli na návštěvu (nýbrž vypadalo to tak, že si jdou něco vynutiti). Jest soudem v těchto větech prostě zdůrazněno, že se stěžovatelé ani při vstupu do usedlosti svědků D-a a V-a nechováli tak, jak se chovají, nanejvý v pokročilé večerní době —, osoby, předpokládající, že jest jejich vstup majiteli statku nebo třeba oprávněně v bytě nebo příbytku osobě vítán.

Násilím stíhaným ustanovením druhé věty § 83 tr. zák. nejsou jen škody na majetku nebo na věcech oprávněně v bytě nebo příbytku osoby neb jeho lidí domácích a nejsou jim jen výhrůžky těmto osobám. Protiprávním násilím je — srovnej nálezy čí. 4017 sb. n. s. a jiné — též omezení volnosti vůle svobodně se rozhodovati a jednati, nanejvý i nátlak na cizí vůli, aby se brala směrem, jímž by se nebrala, kdyby nebylo nátlaku. Proto nezáleží na tom, že není zjištěno, že byly právě stěžovateli neb alespoň z jejich příkazu (návodu) způsobeny násilnosti pozůstávající v překroucení elektrického vypínače ve stavení a ukradení dětských a pánských bot ze stavení D-ova, a že není zjištěno ani, že právě stěžovateli neb alespoň z jejich příkazu byly proneseny výhrůžky, jež bylo ze zástupu slyšeti. Stačí, že bylo stěžovateli na osobách oprávněných ve statcích, do nichž stěžovatelé vnikli, žádáno, aby odvolali podpisy na rekursu proti stavbě vodovodu. Neboť je rozsudkem zjištěno, že dotčené osoby žádosti ovšem mírným na venek způsobem a částečně ve formě prosby projevené nevyhověly z volné vůle, nýbrž proto, že za (mírným, vlídným, slušným, zdvořilým) oslovením Josefa V-y stál zástup několika set osob, o němž, jak v rozsudku zjištěno, V. a další stěžovatelé při žádosti V-ově bezprostředně přítomní věděli, že je doprovází, aby žádosti té dodal váhy. Že si obzvláště při vymáhání odvolání podpisu na Václavu D-ovi byli stěžovatelé vědomi vzpírající se vůle D-ovy a nátlaku na ni vykonaného, plyne z rozsudečného zjištění, že V. a K. v přítomnosti R-y a K-y nedali D-ovi domluvití, když jim na výzvu, aby podpis odvolal, chtěl své stanovisko vysvětliti, a dávali mu lhůtu nejprve 5 a pak 10 minut k odvolání; obdobný závěr plyne ohledně vynucení odvolání podpisu na Josefu Š-ovi z rozsudečného zjištění, že Š. odvolal svůj podpis teprve, když Marie Š-ová se přimluvila a Marie V-ová třásla se — jak rozsudkem zjištěno — strachy a vytýkala předchozím stěžovatelům, že tolik jich býti nemuselo. Je-li — jak dovozeno — zákonný znak násilí náležitě opodstatněn už skutečností, že byl na vůli dotčených osob učiněn nátlak, aby odvolaly podpis na rekursu,

nezáleží na tom, zda je — jak stížnost namítá — nesprávným názor prý rozsudkem projevový, že násilím bylo též, vytkl-li stěžovatel J. Marii V-ové, že bude zavřena, protože falšovala podpis svého muže, takže není třeba úvah o tom, přidal-li se soud skutečně k mínění V-ové, jež označila — jak v rozsudku uvedeno — onu výtku J-ovu při hlavním přelíčení jako vyhrůžku (viz ostatně část rozsudku, kde se mluví jen o oslovení [žádosti] Josefa V-y, nikoli i o projevu J-ovu).

Čís. 4986.

Konalo-li se hlavní odvolací přelíčení v přítomnosti zvoleného obhájce obžalovaného a odvolací soud po vynesení rozsudku mylně nařídil postup podle § 1 (5) zák. čí. 8/24 Sb. z. a n. a v důsledku toho i soud prvé stolice mylně poučil obžalovaného o lhůtě opravného prostředku, jest třídní lhůtu k ohlášení zmateční stížnosti počítati jen od vyhlášení rozsudku obhájci při hlavním odvolacím přelíčení.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1934, Zm IV 705/33.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti A. D. pro přečin podle § 222, odst. 2 tr. zák. následkem zmateční stížnosti obžalovaného ve veřejném zasedání senátu takto se usnesl: Zmateční stížnost se zamítá.

Důvody:

Obžalovaný byl žalován státním zastupitelstvím pro trojnásobný přečin svádění ke křivému svědectví, byl však soudem prvé stolice odsouzen pouze pro jednonásobný přečin, ve dvou dalších případech byl však zproštěn obžaloby. Proti tomuto rozsudku bylo podáno odvolání jednak státním zastupitelstvím do výše trestu a proti zprošťující části rozsudku, jednak obžalovaným proti odsuzující části rozsudku. Odvolací hlavní přelíčení konalo se v nepřítomnosti obžalovaného a v přítomnosti jeho zvoleného obhájce, načež byl rozsudek prvého soudu v celém rozsahu potvrzen. Když byl dne 27. září 1933 vyhlášen rozsudek u odvolacího soudu současně s usnesením, že se obhájcův návrh na doplnění důkazu zamítá, ohlásil zvolený obhájce zmateční stížnost podle § 384, čí. 9 tr. ř. a vyhradil si třídní lhůtu s tím, že pokud neohlásí zmateční stížnost, stane se uplatňování formálního důvodu zmatečného bezpředmětným. Když pak během 3denní lhůty nebyla u odvolacího soudu ohlášena zmateční stížnost, odvolací soud vrátil spisy soudu prvé stolice s poukazem, aby jednal podle zákona čí. 8/1924 Sb. z. a n., načež tento soud dal doručiti rozsudek odvolacího soudu jednak obhájci obžalovaného (což se stalo dne 21. října 1933), jednak obžalovanému s poučením podle form. 167/2, totiž s poučením ve smyslu § 4 zák. čí. 8/1924 Sb. z. a n. (což se stalo dne 29. listopadu 1933). Na to byla podána obžalovaným zmateční stížnost jednak přímo u vrchního soudu dne 20. října 1933, jednak u soudu prvé stolice dne 7. prosince 1933 na základě § 384, čí. 9 tr. ř. a co do viny.

Z vylíčeného stavu věci plyne, že není tu zmateční stížnosti včas podané, neboť prohlášení zvoleného obhájce učiněné ústně při odvola-

cím líčení bylo pouze výhradou uplatňovati formální důvod zmatku ve smyslu předposledního odstavce § 384, čís. 9 tr. ř., které mělo sloužiti pro případ včasného ohlášení zmateční stížnosti proti rozsudku; později podané zmateční stížnosti jsou však opožděné. Mylný byl poukaz odvolacího soudu k řízení podle zák. čís. 8/1924 Sb. z. a n. a nesprávně též bylo poučení dané v tomto smyslu soudem první stolice podle form. 167/2, neboť v tomto případě nešlo o použití zák. čís. 8/1924 Sb. z. a n. Obžalovaný měl právo podati zmateční stížnost pouze proti odsuzující části rozsudku, v tomto bodě však byl odsouzen už soudem první stolice a odvolací soud odsuzující část rozsudku potvrdil, což mohl učiniti v nepřítomnosti obžalovaného. V tomto bodě nešlo o použití § 413, odst. 2 a § 423 ani § 402 tr. ř., neboť ani nebyl prováděn u odvolacího hlavního přelíčení nový důkaz ani nebyla zprošťující část rozsudku prvního soudu změněna v neprospěch obžalovaného. Poněvadž obžalovaný byl u odvolacího hlavního přelíčení zastoupen zvoleným obhájcem, lhůta k ohlášení zmateční stížnosti byla podle § 388 tr. ř. 3denní a měla býti počítána od vyhlášení rozsudku při odvolacím hlavním přelíčení, t. j. ode dne 27. září 1933. Dodatečně doručení rozsudku obhájci a obžalovanému bylo zbytečné, neodpovídalo ustanovení zákona a proto nemohlo míti vliv na běh lhůty k podání opravného prostředku. Písemné zmateční stížnosti, pokud byly podány u vrchního soudu dne 30. října 1933 a u prvního soudu dne 7. prosince 1933, byly opožděné a proto byly odmítnuty podle 3. odst. § 434 tr. ř.

Čís. 4987.

Ochrana cti příslušela politickým stranám i před platností zákona čís. 108/1933; žalovati mohou činitelé podle organizačního řádu strany k jejímu zastupování na venek oprávnění.

Byli-li uraženi vůdcové strany, přísluší žalobní právo nejen členům předsednictva, nýbrž i členům ústředního výkonného výboru strany v době činu.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1934, Zm I 451/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 1. dubna 1933, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zanedbání povinné péče podle § 6 zákona čís. 124/24, spáchaným na členech ústředního výkonného výboru čsl. strany n. s. a podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle § 488, 493, 491 tr. zák. a § 1 zákona čís. 124/24, spáchaný na straně samé; vyhověl však zmateční stížnosti čsl. strany n. s. jako soukromé obžalobkyně, napadený rozsudek zrušil ve zprošťujícím výroku a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji před tříčlenným senátem v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, dbaje při tom pravoplatného výroku rozsudku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 6 zákona čís. 124/24 sb. z. a n. spáchaným na Václavu K-ovi a ostatních jednotlivých soukromých žalobcích.

Z d ů v o d ů:

I. Zmateční stížnost obžalovaného opírajíc se o důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5, 9a) tr. ř. (nesprávně i 9e), napadá rozsudek první stolice jen, pokud přiznal aktivní legitimaci k podání soukromé obžaloby i 24 soukromým obžalobcům; uplatňuje, že napadený rozsudek vyložil prý mylně pojem »vůdců strany« tak široce, že by se vůbec vztahoval na »členy vedení strany«. Stížnost je tu zřejmě na omylu, neboť je sice pravda, že první ze stíhaných větví viní zvláště vůdce národně-socialistické strany z bezcharakternosti, leč ostatní závadné věty článku, o něž jde, směřují, jak stížnost sama uznává, proti straně národně-socialistické vůbec. Tu však sdílí stížnost sama, dovolávajíc se podobných rozhodnutí nejvyššího soudu, názor, že výtky proti souboru osob — v souzeném případě proti politické straně — lze stíhat jako urážku na cti jednotlivců, pokud jsou míněny jako urážky jednotlivých osob k tomuto souboru náležejících a pokud jim lze tak rozuměti, že tudíž aktivní legitimace jednotlivců jakožto soukromých obžalobců vyžaduje, aby tu byl znatelný věcný vztah k osobě soukromého obžalobce. Lze ještě připojiti, že záleží na tom, zda v takovém případě podle poznatku třetích osob může býti útok pokládán za útok proti soukromému obžalobci (rozhodnutí 3962 sb. n. s.), pokud se týče zda pro to jednatelce, o něž jde, se musí obávat, že bude třetími osobami pokládán za osobu nebo za jednu z osob, na něž se urážlivý projev vztahuje (rozhodnutí čís. 4173 sb. n. s.). A tu stížnost zase zřejmě uznává, že aktivní legitimace podle uvedených zásad přísluší v souzeném případě osobám, které byly v čele strany a vyvíjely za ni vedoucí činnost, leč popírá — a to podle toho, co již dovedeno, vlastně jen po skutkové stránce, — že tomu tak je v příčině oněch 24ti soukromých obžalobců. Podle toho, co bylo předesláno, nezáleží tudíž na tom, zda pojem »vůdce« v úzkém slova smyslu, jak jej stížnost vymezuje, a v němž označuje svědek T. za vůdce strany senátora K-e, dopadá na soukromé obžalobce, o něž jde, nýbrž na tom, jde-li u nich o osoby, jimž podle jejich funkcí ve straně přísluší rozhodující vliv na vedení strany.

Pokud však stížnost po této stránce dovozuje, že jen členové předsednictva strany, skládajícího se podle čl. XX organizačního řádu strany jen z 10ti členů, přicházejí v úvahu jako činitelé strany vedoucí, tvrdí něco, co nemá opory ve výsledcích hlavního přelíčení, tudíž novotu v řízení zrušovacím nepřípustnou (§ 258 odst. 1, § 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.). Ostatně plyne právě z uvedeného článku XX. organizačního řádu opak; vždyť se tam praví, že předsednictvo strany vyřizuje (scilicet samostatně) běžné věci administrativní povahy, ale provádí opatření v záležitostech politických a organizačních podle usnesení ústředního výkonného výboru strany. Tím je tedy členům tohoto výboru přiznán rozhodující vliv na vedení strany a ovšem též uložena odpovědnost za ně, jak to ještě zřetelněji vysvítá z čl. XXI. organizačního řádu, upravujícího dalekosáhlou a důležitou činnost tohoto výboru. Podle úvodu tohoto článku určuje dokonce tento výbor vůbec postup i taktiku strany. Článek XVIII. označuje jej za výkonný orgán ústřední organizace. Nutno poukázati i na svědectví Josefa T-y, pokud uvedl, že členové ústředního výkonného výboru jsou vesměs vůdci strany a to určitých skupin strany.

Za těchto okolností je nezávažné, že m-cký redaktor T. a Jan J., vedoucí administrace časopisu Č. S., neznali některé ze soukromých obžalobců. Nemusel se proto napadený rozsudek zabývat touto okolností, co stížnost — zřejmě jako zmatek neúplnosti podle čis. 5, ale podle toho, co uvedeno, neprávem — vytýká. Vychází-li tudíž napadený rozsudek po skutkové stránce z přesvědčení, že oni soukromí obžalobci jsou členy vedení strany, má toto přesvědčení logickou a formálně postačující oporu ve výsledcích průvodního řízení, pokud jde opravdu o členy ústředního výkonného výboru. Právní závěr, že osoby stranu vedoucí, totiž vykonávající rozhodující vliv na vedení strany, jsou oprávněny k podávání soukromé obžaloby pro urážky, o něž jde, stížnost podle toho, co již bylo předesláno, ani nenapadá. Bylo proto zmateční stížnost obžalovaného podle § 288 odst. 1 tr. ř. jako bezdůvodnou zamítnouti.

II. Pokud jde o soukromou žalobu čl. strany n.-s., opřel nalézací soud zprošťující výrok o úvahu, že ani politická ani dokonce volební strana není korporací zákonně uznanou ve smyslu § 492 tr. zák., a že proto útokem směřujícím proti politické straně jako takové nemůže býti spáchán přestupek proti bezpečnosti cti ve smyslu §§ 487—491 tr. zák. Napadajíc toto odůvodnění poukazem k důvodům rozhodnutí čis. 1693 sb. n. s., pokud se týče čis. 345 sb. m. spr. jako právně pochybené, uplatňuje stížnost čl. strany n.-s. jakožto soukromé obžalobkyně zmatek podle § 281 čis. 9a), nikoli 9c) tr. ř.

Skutečně nejvyšší soud jako soud zrušovací odůvodnil v uvedeném rozhodnutí, proč je politické strany (ve smyslu řádu volebního), pokud se týče zejména volební strany (skupiny), podřaditi pod pojem kolektivních jednot osob fyzických v § 492 tr. zák. jako předměty urážky na cti uznaných. Stačí proto odvolati se na důvody tohoto rozhodnutí a netřeba je opakovati. Avšak i rozhodnutí nejvyššího soudu čis. 3105 a 2951 sb. n. s. vycházejí ze stanoviska, že politické strany nejsou sice spolky ve smyslu zákona spolkového ze dne 15. listopadu 1867, čis. 134 ř. zák., avšak korporacemi zákonně uznanými po rozumu § 492 tr. zák. Po této stránce zdůrazňuje zejména rozhodnutí čis. 3105, že organizace politických stran sice nejsou vůbec zákonem upraveny a že tu jde vlastně o útvar, vzniknuvší za cílého politického rozvoje posledních let mimo zákon, jehož jsoucnost a význam pro politický život nelze popírat, uváží-li se, že zákonodárce sám pověřil politické strany důležitými úkony při volbách do zákonodárných a jiných veřejnoprávních sborů, a že i mimo volební období připadají těmto stranám důležité úkoly veřejnoprávní nejen podle zákona, jako na př. řízení před volebním soudem ve smyslu zákona čis. 125/20 sb. z. a n., nýbrž že skutečně i v parlamentním životě hrají velevýznačnou úlohu, jež má i důležitý vliv na směr vlády a na politické dění státu vůbec.

K tomu budiž ještě dodáno, že tento význam částečně i zákonem upravený a ve skutečném parlamentním životě se jeví, nikterak není omezen na pojem volebních stran (skupin), nýbrž přísluší vůbec politickým stranám. Tomu nasvědčuje zejména smysl, ve kterém užívá pojmu stran zákon ze dne 19. prosince 1919, čis. 663 o stálých seznámeních voličských (viz zejména §§ 5, 6, 11); jdeť v tomto zákoně, na

který se napadený rozsudek sám dovolává, o strany beze souvislosti s konkrétně nastávající nebo provedenou volbou.

Posléze budiž ještě poukázáno k tomu, že § 5 odst. 1 čis. 3 zákona ze dne 28. června 1933, čis. 108 sb. z. a n. poskytuje ochranu cti výslovně i politickým organizacím, a že podle odůvodnění vládní osnovy k tomuto zákonu (tisk. čis. 830 posl. sněmovny z roku 1930 str. 25) mělo takto býti — ovšem s omezením vyplývajícím z odst. 2 § 5 cit. zákona — výslovně zákonem ustanoveno, co již dosavadní judikatura vyslovila, že totiž politickým stranám přísluší ochrana cti. Kdyby tu byly ještě pro předchozí dobu pochybnosti, musel by je nadobro rozptýliti zákon čis. 201/33 sb. z. a n., neboť má-li vláda právo činnost politických stran zastaviti nebo strany samotné rozpustiti, vysvítá z toho, že zákon uznává tuto organizaci. Uvedeného zákona lze se dovolávati, byť i vyšel až po vynesení rozsudku, protože zákon (viz § 20) nestvořil tento pojem, nýbrž jen vykládal stávající již pojem z politického života převzatý.

Z toho, co tu dovedeno, plyne, že je rozsudek prvé stolice pochyben, pokud odepřel čl. straně n.-s. možnost býti předmětem trestných činů podle §§ 487 až 491 tr. zák. Bylo proto napadený rozsudek ve výroku zprošťujícím zrušiti podle § 288 odst. 2 tr. ř. a, jelikož rozsudek neobsahuje skutková zjištění, jichž by bylo zapotřebí, aby nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl ve věci samé, bylo věc vrátiti nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí. Při tom bude též na soudu, aby hledě k právním směrnicím rozhodnutí čis. 3105 sb. n. s. zkoumal, zda vznesli obžalobu za čl. stranu n.-s. činitelé podle organizačního řádu uvedené strany k jejímu zastupování na venek oprávnění a k podání soukromé žaloby takto legitimovaní.

Čís. 4988.

Ustanovení § 177 tr. zák. vztahuje se ke všem případům § 176 tr. zák.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1934, Zm I 708/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 10. června 1932, pokud jím byla uznána vinnou zločinem spoluvinnou na krádeži podle §§ 5, 171, 176-II c) tr. zák., zrušil rozsudek v napadeném výroku o vině obžalované Anny H-ové a důsledkem toho i ve výroku o trestu, jakož i ve výroci s tím souvisejících jako zmatečný a uznal obžalovanou Annu H-ovou vinnou, že od roku 1930 až do května 1931 v Žatci radou nastrojila, že Bedřich R. pro svůj užitek z držení a bez přivolení Oty G. odňal cizí movité věci v ceně nepřevyšující 1.000 Kč, a že se s ním již napřed o podíl v zisku a užitku srozuměla, čímž se dopustila přestupku spoluviny a účastenství na krádeži podle §§ 5, 460 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Stížnosti nelze upřiti důvodnost, pokud z důvodu čis. 10 § 281 tr. ř. napadá výrok soudu, že spoluvina — a účastenství — na krádeži jsou

u obžalované kvalifikovány jako zločin, poněvadž R. páchal krádeže na svém mistrovi (§ 176-II c) tr. zák.). Nalézací soud snaží se dosti obšírně odůvodnit názor, že ustanovení § 177 tr. zák. nemá místo v případech, kdy čin pachatelův stává se zločinem krádeže z důvodů § 176-II b) a c) tr. zák., nýbrž prý jen v případech § 176-I a II a) tr. zák. Názor ten je však mylný. Doslov § 177 tr. zák., který prostě cituje § 176 tr. zák. a nerozeznává, jak to činí nalézací soud, nepřipouští výkladu, jež si osvojil soud nalézací. Literatura (Finger I. 1912, str. 553, který tu teoreticky rozlišuje mezi ryze osobními a objektivně osobními poměry) a judikatura (rozh. čís. n. s. 4337) souhlasí v tom, že ustanovení § 177 tr. zák. vztahuje se ke všem případům § 176 tr. zák., takže obžalované nelze přičítati zločin spoluviny — a účastenství — na krádeži, když čin přímého pachatele jest kvalifikován jen podle § 176-II e) tr. zák. Rozsudek dovolává se, k čemuž i stížnost správně poukazuje, neprávem rozhodnutí nejvyššího soudu víd. sb. 3991, neboť v případě tam projednávaném byl poškozený k návodcům v poměru § 176-II c) tr. zák. Rozsudku nelze přisvědčiti ani v tom, že by odporovalo intencím zákona, kdyby při kvalifikaci krádeže podle § 176-II b) a c) tr. zák. byl návodce mírněji posuzován nežli pachatel sám, neboť zákon posuzuje případy § 176-II b) a c) tr. zák. přísněji patrně proto, poněvadž se zároveň porušuje zvláštní oněmi poměry vyžadovaná povinnost k poctivosti a klame důvěra z poměrů oněch podle jejich zvláštního rázu plynoucí. Bylo tedy v tomto ohledu zmáteční stížností obžalované Anny H-ové vyhověti, zrušiti rozsudek v napadené části ve výroku o vině a důsledkem toho i ve výroku o trestu obžalované uloženém a ve výrocih s tím souvisejících, zároveň pak na podkladě dostatečných skutkových zjištění soudu nalézacího uznati obžalovanou Annu H-ovou vinnou přestupkem spoluviny a účastenství na krádeži podle §§ 5, 460 tr. zák. a vyměřiti jí nový trest podle § 460 tr. zák.

Čís. 4989.

Místem činu (§ 51 odst. 1 tr. ř.) není místo, kde pachatel zboží do komise mu dané prodal, nýbrž místo, kde peníze za ně stržené spotřeboval.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1934 Nd II 26/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl podle § 64 tr. ř. ve sporu mezi okresními soudy v Prostějově, Bratislavě a Brně o tom, který z nich je příslušný k rozhodnutí o trestní věci zahájené proti Vilému K-ému pro přestupek zpronevěry podle § 461 tr. zák., že příslušným je trestní soud v Bratislavě.

Důvody:

Proti obviněnému bylo u okresního soudu v Prostějově učiněno oznámení, že mu obchodník Josef M. odevzdal do komise látky v ceně 1.335 Kč, že je obviněný prodal a že kupní cenu vybral, ale M-ovi neodvedl. Okresní soud v Prostějově postoupil spisy okresnímu soudu v Bratislavě, protože obviněný prodal zboží v Bratislavě. Jmenovaný soud neuznal svou příslušnost, protože prodejem zboží obviněný se

ještě nedopustil zažalované zpronevěry. Po té postoupil okresní soud v Prostějově spisy okresnímu soudu trestnímu v Brně, protože v jeho obvodu bylo zboží, o něž jde, obviněnému odevzdáno. Ani tento soud neuznal svou příslušnost, protože místo odevzdání zboží je prý pro tuto otázku bezdůvodné.

Zažalované zpronevěry nedopustil se obviněný tím, že prodal zboží jemu do komise, tudíž za účelem prodeje odevzdané, nýbrž tím, že svěřený mu výtěžek za toto zboží stržený spotřeboval a tím si přivlastnil. Pro příslušnost podle místa činu (§ 51 odst. 1 tr. ř.) je tudíž směřodatié, kde se tak stalo. Jak bylo dodatečně vyšetřeno (č. l. 9), spotřeboval obviněný peníze za zboží utřené v Bratislavě a v okolí Bratislavy. Je tudíž podle § 51 odst. 1 tr. ř. okresní soud v Bratislavě pro tuto věc příslušný, k čemuž se ještě podotýká, že příslušnost okresního soudu v Prostějově s hlediska § 52 odst. 1 tr. ř. nepřichází v úvahu, ježto veřejný obžalobce navrhl postoupení věci soudu spáchaného činu.

Čís. 4990.

Rozhoduje-li sa o podmienecnom odsúdení vo verejnom sedení podľa § 7 (2) zák. č. 562/19 Sb. a n. v neprítomnosti obžalovaného, treba i tu postupovať podľa § 1 (5) zák. č. 8/24 Sb. z. a n.

(Rozh. zo dňa 24. apríla 1934, Zm IV 660/33.)

Na jvyšší soud v trestnej věci proti L. K. a spol., obžalovaným z přečinu podľa § 17, čís. 1, odst. I. zák. č. 50/1923 Sb. z. a n., na základe verejného pojednávania o zmätočných sťažnostiach obžalovaných V. K., V. B., P. P. st. a J. P. st. takto sa usniesol: Z úradnej moci zrušuje sa z dôvodu zmätočnosti podľa čís. 4 § 384 tr. p. usnesenie vrchného súdu spolu s hlavným odvolacím pojednávaním a s celým pokračovaním konaným po vynesení usnesenia krajského súdu a nariaďuje sa krajskému súdu v R., aby ďalej pravidelne pokračoval podľa odst. 5 § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a nar. Zmätočné sťažnosti sa odkazujú na toto rozhodnutie.

Důvody:

Proti usnesení vrchného soudu ohlásili hore uvedení obžalovaní zmätočné sťažnosti podľa čís. 2 § 385 tr. p. cieľom priznania podmieneného odsúdenia. Pri preskúmaní věci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší soud, že jednanie o podmienenom odsúdení, ktoré sa riadi následkom ustanovenia § 7, odst. 2 zák. č. 562/19 Sb. z. a nar., podľa zásad platných pre hlavné pojednávanie, bolo u krajského súdu konané v neprítomnosti hore menovaných obžalovaných za podmienok § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a nar., že však usnesenie krajského súdu nebolo obžalovaným doručené s poučením o možnosti podať odpor podľa § 4 zák. č. 8/1924 Sb. z. a nar. Ponevác podľa ustanovenia odst. 5 § 1 citov. zákona musí byť obžalovanému, nebol-li pri jednaní o podmienenom odsúdení osobne prítomný, usnesenie o tom buď sdelené dožiadaným sudcom, alebo písomne doručené s poučením o možnosti podať odpor podľa

ustanovenia § 4 citov. zák., to sa však podľa sdelenia nižších súdov do-
sial' nestalo, predložil krajský súd spisy vrchnému súdu proti ustano-
veniu odst. 1 § 396 tr. p. predčasne a vrchný súd sa pustil predčasne
do meritorného rozhodnutia, lebo není vylúčené, že obžalovaní podajú
proti usneseniu krajského súdu odpor podľa § 4 citov. zák. Z toho ply-
nie, že vrchný súd nemal ešte k meritornému rozhodnutiu obor pôsob-
nosti. Je tu tedy zmätok podľa čí. 4 § 384 tr. p., ktorého treba dbať
z úradnej povinnosti. Preto pokračoval najvyšší súd podľa odst. 1 § 34
por. nov., zrušil usnesenie vrchného súdu s hlavným odvolacím pojed-
návaním a pokračovaním, ktoré bolo konané po vyhlásení usnesenia
krajského súdu, a nariadil tomuto súdu, aby ďalej pravidelne podľa zá-
kona postupoval. Zmätočné sťažnosti staly sa následkom tohoto zru-
šenia bezpredmetné a odkazujú sa na toto rozhodnutie.

Čís. 4991.

Okolnosť, že obžalovaný padelal dopravnú poukážku na zabitý do-
bytok tým cieľom, aby sa vyhnul povinnosti platiť daň z porážky a po-
platok ohľadača mäsa a aby nemusel predložiť pas na poražený doby-
tok, odôvodňuje kvalifikáciu verejnej listiny len podľa § 391 tr. zák., nie
podľa § 392 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 24. apríla 1934, Zm IV 676/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. L. a spol., obžalovaným
zo zločinu falšovania verejnej listiny, na základe verejného pojedná-
vania, konaného následkom zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora,
vyniesol rozsudok, ktorým zmätočnú sťažnosť vrchného prokurátora
dotyčne obžalovaného J. L. zamietol, avšak z úradnej povinnosti na
základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p. zrušil rozsudky
oboch súdov nižších stolíc čo do kvalifikácie trestného činu obžalova-
ného J. M., kvalifikovaného ako zločin padelania verejnej listiny podľa
§§ 391 a 392 tr. zák., a pominutím kvalifikácie podľa § 392 tr. zák. kva-
lifikoval tento trestný čin obžalovaného J. M. ako zločin padelania ve-
rejnej listiny podľa § 391 tr. zák.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že
nižšie súdy kvalifikovali trestný čin obžalovaného J. M., spáchaný za-
čiatkom roku 1930 padeláním dopravnej poukážky zo dňa 12. februára
1930, ako zločin padelania verejnej listiny podľa §§ 391 a 392 tr. zák.
majúc za to, že obžalovaný spáchal čin preto, aby sebe alebo inému
opatril bezprávnym majetkovým ošoh alebo iného poškodil; tento majet-
kový ošoh videly nižšie súdy v tom, že obžalovaný dopustil sa činu
preto, aby ušiel povinnosti zaplataenia porážkovej dane, poplatku ohľ-
adača mäsa a predloženia pasov na poražený dobytok. Tieto okolnosti
neospravedlňujú však kvalifikáciu podľa § 392 tr. zák., lebo účelom fal-
šovania dopravnej poukážky bolo len zakryť, že obžalovaný J. M. sa
vyhnul uvedeným povinnostiam, z listiny samej však — z jej obsahu —

neplýnul obžalovanému žiadan nárok na pominutie zmiených platov a
povinností. Preto kvalifikácia podľa § 392 tr. zák. bola vyslovená ne-
správne. Tým je daný v neprospech obžalovaného J. M. dôvod zmätoč-
nosti podľa § 385, čis. 1 b) tr. p., ktorého treba dbať z úradnej povin-
nosti. Následkom toho postupoval najvyšší súd z úradnej moci podľa
odst. 1 § 33 por. nov. a uvedený trestný čin s pominutím kvalifikácie
podľa § 392 tr. zák. kvalifikoval ako zločin padelania verejnej listiny
podľa § 391 tr. zák. Ponevác zmenou kvalifikácie sa nezmenil základ
pre výmeru trestu obžalovaného J. M. (§§ 393, 96 a 99 tr. zák.) a naj-
vyšší súd shľadal obžalovanému vrchným súdom určený trest za jeho
vinne primeraný aj po zmene kvalifikácie, lebo táto zmena není za da-
ných pomerov tak významná, aby činila potrebným sníženie trestu, bol
rozsudok vrchného súdu vo výroku o treste ponechaný v platnosti.

Čís. 4992.

Přečinu zneužití úřední moci podle § 471 tr. zák. se dopouští i ten,
kdo byv přidělen k pomocné službě ve veřejném úřadě, převzal vyko-
nání služebního úkonu, při němž porušil svoji úřední povinnost.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1934, Zm IV 93/34.)

Obžalovaný V. P., inspektor pohraniční stráže, v době, kdy před-
nosta celního úřadu byl v kursu, odbavil podloudnickou zásilku transit-
ního zboží do Polska tak, že ji přebalil a dal na polský stroj pod uhlí,
takže zboží bylo odňato celnímu dozoru. Tím obžalovaný jednak po-
mohl podloudníkovi L. S. vyhnouti se zaplacení transitního celního po-
platku, jednak způsobil škodu československému eráru. Obžaloba tvr-
dila, že obžalovaný přijal za tuto nedovolenou manipulaci úplatek
500 Kč. Soud první stolice zprostil obžalovaného tohoto bodu
obžaloby s odůvodněním, že přijetí úplatku nebylo obžalovanému do-
kázano a že jeho závadné jednání jest jen disciplinárním deliktem. O d-
volací soud uznal však obžalovaného vinným, a to přečinem zneu-
žití úřední moci podle § 471 tr. zák.

Nejvyšší soud zmatečnī stížnost obžalovaného V. P. zčásti
odmítl, zčásti ji zamítl.

Z důvodů:

Zmatečnī stížnost obžalovaného V. P. byla založena na důvodech
zmatku podle § 385, čis. 1 a), b), 3 tr. ř. Při uplatňování důvodu zmatku
podle § 385, čis. 1 a) tr. ř. zmatečnī stížnost z části brojí proti skutko-
vým zjištěním odvolacího soudu, najmě, pokud namítá, že není žádného
důkazu o tom, že obžalovaný V. P. byl zástupcem přednosty celního
úřadu, a vede nový důkaz potvrzením celního úřadu v J. Tento postup
zmatečnī stížnosti je nepřipustný hledíc k ustanovení 3. odst. § 33 por.
nov., podle něhož přezkoumání napadeného rozsudku s hlediska věc-
ných důvodů zmatku může se dít jen na základě skutkových zjištění
v tom rozsudku obsažených. Tato část zmatečnī stížnosti je tedy záko-
nem vyloučena. Jinak se podotýká, že odvolací soud nezjistil, že obža-

lovaný V. P. byl ustanoven zástupcem přednosta celního úřadu, nýbrž že přednostu zastupoval, totiž že v jeho zastoupení konal úřední činnost a dále, že toto zjištění je v soulase s výpovědí obžalovaného V. P. při hlavním přelíčení u prvního soudu, kde tento obžalovaný použil týchž výrazů, které uvedl odvolací soud ve svém zjištění. Ostatně pro ustálení náležitosti přečinu podle § 471 tr. zák. není rozhodno, zda obžalovaný V. P. byl ustanoven zástupcem přednosta celního úřadu, nýbrž stačí, když — jak zmáteční stížnost sama uvádí — byv přidělen ke konání pomocné služby u celního úřadu, převzal vykonání služebního úkonu, při němž se dopustil porušení své úřední povinnosti. I kdyby obžalovaný V. P. nebyl oprávněn odbaviti zásilku v celním řízení, avšak tento úkon na sebe převzal v úřadě, kterému byl službou přidělen, je zodpovědný pro porušení úřední povinnosti při provádění tohoto úkonu. Bezprávné převzetí určitého úředního úkonu za účelem porušení úřední povinnosti bylo by jen přitěžující okolností.

Čís. 4993.

Šetřil-li tiskař předpisů §§ 9 a 17 zákona o tisku, nepřichází jeho zodpovědnost podle čl. III. čís. 3 a 5 zák. čís. 142/1868 ř. zák. (v do-slovu § 42 zák. na ochr. rep.) v úvahu; nelze tu použití ani obdoby čl. III. čís. 1 cit. zák. (čl. IV. uv. zák. k tr. zák.).

(Rozh. ze dne 25. dubna 1934, Zm I 733/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zrušil po ústním líčení z podnětu zmáteční stížnosti obžalovaného podle § 290 tr. ř. napadený rozsudek, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 42 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. na ochranu republiky a čl. III. čís. 5 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. a ve věci samé rozhodl tak, že poukázal na výrok napadeného rozsudku, jímž byl stěžovatel podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 1, 4, 5 zákona na ochranu republiky a přečin šíření nepravdivých zpráv podle § 18 čís. 2 téhož zákona.

D ů v o d y:

Skutková podstata přečinu zanedbání povinné péče podle čl. III. čís. 3 a 5 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. a § 42 zákona na ochranu republiky, jímž byl stěžovatel jako tiskař uznán vinným, předpokládá, že stěžovatel při tištění tiskopisů, jež svým obsahem zakládaly skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu podle §§ 1, 3, 5 čís. 1, 6 čís. 2 a 3, 14 čís. 1 a 2, 15 čís. 3 nebo 16 čís. 2 zákona na ochranu republiky, nešetřil předpisů §§ 9 a 17 zákona o tisku. Tomu tak v souzeném případě není. Z tiskopisů samých — z rozsudku vyplývá, že byly při hlavním přelíčení čteny, ač protokol o hlavním přelíčení se o tom nezmiňuje — je patrné, že obsahují náležitosti, předepsané § 9 tiskového zákona; pokud jde o otázku porušení předpisu § 17 tiskového zákona, jest jí zodpověděti záporně, když rozsudek zřejmě předpokládá a ze spisů též najevo vychází, že povinné výtisky byly včas úřadu ode-

vzdány. Za tohoto stavu věci nepřichází tu proto trestní odpovědnost stěžovatelova jako tiskaře podle čl. III. čís. 3 a 5 zákona čís. 142/1868 ř. zák. již z těchto důvodů vůbec v úvahu a není proto potřebí ještě uvažovati o tom, zda obsahem pozastavených tiskopisů byla naplněna některá ze skutkových podstat uvedených trestných činů, či nikoliv.

Napadený rozsudek je však vadný po stránce právní i potud, že, ač uvádí, že stěžovatel »přesně vzato« se přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III (čís. 3 a 5) zákona čís. 142/1868 ř. zák. neprovinil, přece dospěl ku přesvědčení o vině obžalovaného podle obdoby čl. III čís. 1 cit. zákona. V tomto směru stačí poukázati na striktní předpis čl. IV. uv. zákona k tr. z., podle něhož je nepřipustno vytvářeti nové skutkové trestní podstaty obdobou. Trpí proto napadený rozsudek ve výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle čl. III. čís. 3 a 5 zákona čís. 142/1868 ř. zák. a § 42 zákona na ochranu republiky zmatkem čís. 9 a) § 281 tr. ř., ku kterému bylo podle § 290 tr. ř. přihlížeti z moci úřední, ač s uvedených hledisek nebyl uplatňován. Důsledkem toho bylo již proto rozsudek ve výroku tom zrušiti, aniž bylo třeba obíratí se vývody zmáteční stížnosti, a ve věci samé rozhodnouti, jak ve výroku uvedeno. Se zprošťujícího výroku ohledně tohoto činu sešlo, neboť stěžovatel byl již zproštěn obžaloby na něho podané pro týž čin, jen jinak kvalifikovaný, takže stačil poukaz k této osvobozující části napadeného rozsudku.

Podotknouti dlužno dále, že rozsudek klade hlavní důraz na to, že stěžovatel tiskopis vědomě rozšiřoval proti záповědi, vyřknuté nálezem soudcovským a řádně vyhlášené, maje tu, jak z těchto vývodů vyplývá, zřejmě na mysli druhý případ čl. III. čís. 3 zákona čís. 142/1868 ř. zák., pokud se týče § 24 tiskového zákona. Než po této stránce nelze se nejvyššímu soudu napadeným rozsudkem věcně obíratí, poněvadž uvedené zákonné ustanovení pomýšlí na jinou činnost a také rozsudek tu obžalovaného odsuzuje pro jiné faktum, než na které zněla obžaloba; podle § 288 čís. 3 tr. ř. může nejvyšší soud položití svému rozhodnutí za základ jen skutečnosti, které zjistil sborový soud první stolice nepřekročiv obžalobu (§ 281 čís. 8 tr. ř.).

Čís. 4994.

Stvrzenky puncovního úřadu o předloženém zlatém zboží jsou veřejnými listinami ve smyslu § 199 d) tr. zák.

Poškození Národní Banky v jejím právu na správu měny.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1934, Zm I 862/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 17. srpna 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199 d) tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Péče o čl. měnu byla Národní bance svěřena zákonem ze dne 14. dubna 1920, čís. 347 sb. z. a n. Z tohoto zákona (obsahujícího i stanovy

Národní banky čsl.), zvláště z jeho § 5, jakož i ze zákonů jej doplňujících (jmenovitě ze zákona ze dne 23. dubna 1925 č. 102 sb. z. a n.) je i rozsah péče banky o čsl. měnu zřejmý. Právním proto zamítl nalézací soud návrh na vyžádání stanov Národní banky čsl. k posouzení, zda a v jakém směru a dosahu přísluší této bance správa měny.

Obžalovanému se vůbec neklade za vinu, že jeho čin měl i škodlivý vliv na měnu. Pokud pak jde o vliv jeho činu na právo Národní banky spravovati za čsl. stát jeho měnu, lze nalézacímu soudu posouditi škodlivost jeho činu jednak z cit. již zákonů, jednak z vládních nařízení je provádějících (vlád. nař. ze dne 29. února 1924, č. 46 sb. z. a n., ze dne 2. října 1931 č. 152 sb. z. a n., ze dne 16. října 1931 č. 159 sb. z. a n.), jednak z výpovědi svědka Dr. Viktora K-a, který jako úředník Národní banky a tedy odborník nalézacímu soudu věc, pokud to vůbec bylo nutno, dostatečně objasnil. Podle jeho výpovědi regulovala Národní banka zásobování obchodu drahými kovy tím, že zavedla ode dne 26. září 1931 při nákupu drahých kovů u ní vykazování se hospodářskou potřebou dotyčného kovu; to se dělo u živnostníků (zlatníků a pod.) boletami puncovního úřadu, jimiž se vykazovalo množství v poslední době (2 roky) zpracovaného kovu. Tím banka prováděla své právo bděti nad množstvím své zásoby zlata, řídití jeho oběh ve státě, tedy i právo spravovati měnu. Paděláním a předložením bolet puncovního úřadu mělo býti ze zásob zlata Národní banky vylákáno (i když za peníze) více zlata, než obžalovanému podle zásad banky příslušelo. Tedy mělo tím býti do uvedeného práva banky nepříznivě zasáhnuo. Byl proto zbytečný výslech znalců z oboru finančnictví o tom, zda jednání obžalovaného mělo škodlivý vliv na měnu nebo její správu.

Podle § 292 c. ř. s. je pokládati za veřejné listiny takové listiny, které byly zřízeny veřejným úřadem v mezích jeho úředního oprávnění v předepsané formě. Zákonem ze dne 16. prosince 1927, č. 2 sb. z. a n. ex 1928 (provedeným vládním nařízením ze dne 28. prosince 1928, č. 215 sb. z. a n.) byla puncovní kontrola zboží zlatého, stejně jako platinového a stříbrného, svěřena puncovním úřadům, jež citovanými předpisy, zvláště § 42 uvedeného zákona, jsou organisovány jako státní, tedy veřejné úřady. Tyto úřady vydávají stranám, jak zvláště z ustanovení § 11 cit. zák. plyne, o výsledku puncovní zkoušky nález, v němž se zvláště stanoví i ryozost zkoušeného kovu. Nelze proto pochybovati, že bolety obžalovaným porušené a Národní bance předložené jako nálezy puncovního úřadu o zkoumání ryozosti zlata, mu obžalovaným dodaného, byly vydány veřejným úřadem v mezích jeho úředního oprávnění a že obsahovaly osvědčení určitých, úřadem zkoumaných skutečností. Dlužno jen zkoumati, zda některé z bolet Národní bance předložených vzhledem k nedostatku úředního razítka, pokud se týče jiného označení úřadu je vydavšího, mohou býti pokládány za listiny veřejné. Tuto otázku je však zodpověděti kladně, neboť nedostávající se úřední pečeť nezakládá žádného podstatného nedostatku. Ani nedostatek jiného výslovného označení puncovního úřadu jako vydatele oněch bolet nezabavuje je vlastností veřejných listin, když jde o listiny vyhotovené na blanketech (tištěných formulářích), z jichž obsahu je bezpečně zřejmo, že iich vydatelem může býti jen puncovní (tedy veřejný) úřad, a když na listinách těch je i podpis vyhotovujícího je úředníka. Ze samé zevní formy oněch

listin je tedy zřejmo, že byly vydány jen v důsledku úřední činnosti veřejného úřadu v mezích jeho působnosti. Tedy ani okolnost, že na některých z bolet není razítka puncovního úřadu, pokud se týče výslovného jeho označení jako vydatele, nezabavuje bolety ony vlastností listin veřejných. Uváží-li se, že obžalovaný předložil bolety bez razítka a výslovného označení vydatele Národní bance s jinými boletami, jež zřetelně razítka puncovního úřadu obsahují a jež byly vyhotoveny na stejných blanketech, může býti v souzeném případě tím méně pochybno, že šlo o listiny veřejné. Správně proto posoudil nalézací soud věc, když všechny bolety obžalovaným padělané považoval za listiny veřejné.

Čís. 4995.

Rozšiřováním ve smyslu čl. III. zák. č. 142/1868 ř. zák. (§ 6 tisk. zák.) jest i rozdělení tiskopisů (členských knížek) osobám předem individuálně určeným (členům v určitém místě).

(Rozh. ze dne 25. dubna 1934, Zm I 523/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 4. května 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III. č. 3 zákona ze dne 15. října 1868 ř. zák. č. 142 a § 42 zákona ze dne 19. března 1923, č. 50 sb. z. a n. na ochranu republiky jakož i přestupkem podle § 23 zákona ze dne 17. prosince 1862, č. 6 ř. zák. z roku 1863.

D ů v o d y:

Obžalovaný namítá ve své zmateční stížnosti, že zjištěnou jeho činností není vyčerpán pojem rozšiřování ve smyslu § 6 tisk. zák., neboť tento pojem vyžaduje, aby rozšiřovaný tiskopis byl přístupen individuálně neurčitému množství osob, kdežto obžalovaný členské knížky německé národně-socialistické strany dělnické rozdíl jen členům její odbočky ve S., tedy předem určenému počtu osob. Není proto — jak tvrdí obžalovaný — v jeho činu dána skutková podstata ani přečinu zanedbání povinné péče podle čl. III. č. 3 zákona ze dne 15. října 1868, č. 142 ř. zák. a § 42 zák. na ochr. rep., ani přestupku podle § 23 tisk. zák. Zmateční stížnosti, dovolávající se takto důvodu zmatečnosti podle § 281 č. 9 a) tr. ř. nelze přisvědčiti.

Onen přečin i přestupek předpokládají rozšiřování tiskopisu. Pojem tohoto rozšiřování je určen v § 6 tisk. zák., jenž stanoví, že rozšiřováním podle tiskového zákona je jen odbyť, prodej, rozdávání tiskopisů, jakož i přibíjení, vyvěšování nebo vykládání jich na veřejných místech, ve čtenářských spolcích, půjčovnách knih a pod. Uváží-li se jednotlivé způsoby rozšiřování v tomto předpisu uvedené, je zřejmo, že skutečně společným znakem všech jich je neomezený počet osob, jimž tiskopis má býti učiněn přístupným (rozh. sb. n. s. č. 94, 2257, 4346 a mnoho jiných). Činností obžalovaného byl však i tento předpoklad uskutečněn.

Obžalovaný dodal tiskopis v napadeném rozsudku uvedený nejméně dvanácti osobám. Byl tedy osob, do jichž rukou se jednáním obžalovaného tiskopis dostal, větší počet. Tato okolnost, jak z obecné zkušenosti je známo, umožňovala právě, aby tiskopis se stal přístupným třeba i postupně dalším osobám (na př. příslušníkům rodin oněch osob, jimž jej obžalovaný rozdál, jich známým, členům téže organizace a pod.). Směřovala tedy činnost obžalovaného provedená s pominutím kontroly bezpečnostních úřadů, pověřených dozorem nad tiskem, k hromadnému rozšíření cit. tiskopisů. Uvedené obecně známé skutečnosti musel si býti vědom i obžalovaný, jenž úmyslně vytvořil svým jednáním možnost, aby tiskopis se stal přístupným předem neobmezenému počtu osob a je v důsledku toho bez významu okolnost, že ony osoby, jimž sám obžalovaný tiskopis odevzdal, byly předem individuálně určeny. Náзор tento je tím důvodnější, že šlo o tiskopis obsahující zásady politické strany, tedy tiskopis povahy agitační a neoznačený snad za důvěrný. Vyčerpává proto činnost obžalovaným podniknutá pojem rozdávání tiskopisu podle § 6 tisk. zák., tedy i pojem rozšiřování podle téhož ustanovení. Poněvadž obsah onoho tiskopisu zakládá objektivně skutkovou podstatu přečinu rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. (což ani stěžovatel nenapadá) a rozšiřování se stalo způsobem zakázaným v § 23 tisk. zák., jenž v době činu i vyhlášení napadeného rozsudku ještě změněn nebyl, právem shledal první soud ve zjištěném činu obžalovaného skutkovou podstatu přečinu zanedbání povinné péče podle čl. III. čis. 3 zákona ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. a § 42 zák. na ochr. rep. a přestupku podle § 23 tisk. zák. V důsledku toho netrpí napadený rozsudek vytýkaným zmatkem a proto bylo zmateční stížnost jako bezdůvodnou zamítnouti.

Čís. 4996.

Pobuřování ve smyslu § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. výrokem »Heil Hitler! Hitler wird schon herüberkommen und wird euch Bonzen heraus-holen«; subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1934, Zm I 923/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 19. září 1933, jimž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným oním přečinem.

D ů v o d y :

Věřejný obžalobce vytýká rozsudku nalézacího soudu zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. proto, že ve zjištěném činu obžalovaného nebyla shledána skutková podstata přečinu rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky. Podle napadeného rozsudku zvolal

obžalovaný dne 2. května 1933 v J. před více lidmi: »Heil Hitler, heil Hitler! Hitler wird schon herüberkommen und wird euch Bonzen heraus-holen!« První soud má za to, že tímto výrokem nebylo pobuřováno proti statkům chráněným v § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky, poněvadž obžalovaný chtěl jím jen sesměšnit a pohanět Oskara F-a, který byl výroku též přítomen a o němž obžalovaný věděl, že jako sociální demokrat uprchl z říše německé pro vyvinuvší se tam politické poměry. Proti tomu tvrdí veřejný obžalobce, že obžalovaný dal svým výrokem na jevo, že se stotožňuje s programem německé národně sociální strany dělnické, čsl. státu nepřátelské, a že obžalovaný si toho byl i vědom a provedl čin úmyslně. Zmateční stížnosti nelze upřít oprávnění.

Je obecně známo, že Hitler — vůdce dělnické strany národně socialistické v Německu — je v představě širokých vrstev obyvatelstva Československé republiky, a to jak vrstev s jeho hnutím sympatisujících, tak i vrstev hnutí to potírajících, považován za representanta snah tohoto hnutí, usilujícího podle obecně už známých programových prohlášení strany o sloučení všech Němců, obývajících v jinostátních s Německem sousedících územích v t. zv. Třetí říši. Těmito snahami hnutí je tedy ohrožována ve své celistvosti i Československá republika, pokud jde o území, obývané příslušníky národnosti německé. Je-li tedy Hitler jako představitel tohoto hnutí oslavován za okolností, jež nenechávají pochybností o tom, že tato oslava je ve vztahu k podvatným snahám hnutí strany jím vedené, jež jsou namířeny proti územní celistvosti, nedílnosti a tím i jednotnosti Čsl. republiky zaručené její ústavou (§ 3 ústavní listiny), tudíž proti její ústavní jednotnosti, je takové výroky podřadit objektivně pod ustanovení § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky, neboť jsou v takovém případě způsobily, by vyvolaly, po případě povzbudily nepřátelské zaujetí proti tomu, že kraje republiky obývané Němci k ní příslušejí; za těchto okolností mohou vzbudit, po případě posílit tužbu po uskutečnění snah, jež směřují k jejich sloučení s říší německou a tím i k odtržení jich od Československé republiky. Takové okolnosti mohou pak býti též podkladem pro dovodění subjektivní náležitosti přečinu podle § 14 čis. 1 cit. zákona, jak ji správně vyznačuje napadený rozsudek (srv. rozh. čis. 4873 Sb. n. s.).

V souzeném případě je pro posouzení smyslu a významu oslavy Hitlerovy i subjektivní viny obžalovaného rozhodující již samo znění výroku k oslavě té připojeného »Hitler wird schon herüberkommen und euch Bonzen heraus-holen.« Je tím naznačeno právě to, v čem snahy hnutí Adolfem Hitlerem vedeného směřují proti ústavní jednotnosti Čsl. republiky, že totiž Hitler přijde na naše území, uplatní zde svoji moc, což by bylo možné právě jen při uskutečnění té části programu NSDAP., která směřuje též proti územní celistvosti Čsl. republiky. Obžalovaný podle zjištění pronesl tento výrok před 3 osobami, tudíž před více lidmi a byl výrok ten v pohraničním území způsobil působit na osoby, před nimiž byl pronesen, aby v nich byl vyvolán nepřátelský stav a nálada proti celistvosti a tím i ústavní jednotnosti Čsl. republiky. Nerozhodná je tu okolnost, zda obžalovaný chtěl svými slovy též sesměšnit říšsko-německého emigranta Oskara F-a, neboť tato snaha nijak nevyklučuje ani objektivně pojem pobuřování podle § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky, jakmile výrok měl povahu výše naznačenou, ani sub-

jektivní skutkovou podstatu přečinu uvedeného v tomtéž ustanovení. V subjektivním směru se tu vyžaduje úmyslné předsevzetí činu s vědomím pachatele, že čin je způsobilý vyvolat nepřátelské smýšlení proti státu pro jeho ústavní jednotnost, pokud se týče demokraticko-republikánskou formu ústavní. Že si byl obžalovaný vědom způsobilosti svého výroku přivodití nahoře zmíněné účinky, je nepochybně zřejmo ze samého výroku a z okolností, za nichž byl pronesen, bez ohledu na to, zda obžalovaný byl organisován u jmenované strany, což prvním soudem zjištěno nebylo. Vždyť slova »Hitler wird schon herüberkommen und euch Bonzen herausholen«, nemohla býti při současném opravdovém přání zdaru Hitlerovi — pronesena s jiným vědomím, než že se v posluchačích vzbuzuje pomyšlení na tu možnost, že by jmenovaný představitel německé národně-sociální strany dělnické nabyl výsostných práv i na území, jež náleží k Československé republice. Oslavou Hitlerovou, spojenou s touto předpovědí, pak dal obžalovaný na jevo, že se zcela stotožňuje s vyhlášenými snahami vzpomenuté strany, že si to přeje a že chce vědomí to vzbuditi i u posluchačů; projevu tohoto účelu slouží již svojí povanou oslavná forma výroku, takže tyto okolnosti opodstatňují plně subjektivní skutkovou podstatu přečinu rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky. Vědomí to nebylo u obžalovaného vyloučeno ani jeho podnapilostí, neboť ihned porozuměl poznámce svědka F-a o četnictvu, ač nebyla zcela jasná. Když první soud přes uvedené ve zjištěném činu obžalovaného neshledal skutkovou podstatu citovaného přečinu, porušil zákon při řešení otázky, zda skutek obžalovaného je činem, soudem trestatelným. Trpí proto napadený rozsudek zmatkem podle § 281 čis. 9 a) tr. ř.

Čís. 4997.

Prodej úrody na stojato je »odstraněním« (majetkového předmětu) ve smyslu § 1 zák. o maření exekuce.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1934, Zm I 524/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 11. května 1932, jímž byl uznán vinným přečinem podle § 1 zákona o maření exekuce a přestupkem podle § 3 téhož zákona.

Z d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že jde o delikt putativní, poněvadž v době činu — v květnu 1931 — polní úroda nebyla ještě oddělena, a její prodej nebyl (podle § 404 obč. zák.) možný. Tím v podstatě vytýká, že prodej úrody na stojato není »odstraněním« majetkového předmětu ve smyslu § 1 zák. o mař. ex. a že proto skutková podstata přečinu není dána.

Lze připustiti, že pod předpis § 1 o mař. ex. by nespádalo zcizení předmětů, jež jsou zákonem z exekuce vyloučeny vůbec (vid. sb. čís. 2851, 4330) — §§ 250, 251 ex. ř. K takovým předmětům úroda na sto-

jato nepatří. Jako příslušenství nemovitosti (§§ 294—297 obč. zák.) smí ovšem býti vzata do exekuce jen s nemovitostí samou (§ 252 odst. 1 ex. ř.); je tedy způsobilým předmětem exekuce na př. vnucenou správou.

Prodejem úrody na stojato získává kupitel jen obligační nárok na vydání úrody pro oddělení od půdy; dokud nejsou plody odděleny, nemohou býti tradicí převedeny ve vlastnictví kupitelovo. I když tedy účinek kupní smlouvy (jako titulu z převodu vlastnictví) je při nesklizené úrodě odložen na dobu oddělení plodů, nelze říci, že taková smlouva nestělesňuje »odstranění« předmětu exekuci podrobeného, uváží-li se, že zákon chce zachytiti kterékoliv jednání, které směřuje k tomu, by předmět určený pro uspokojení věřitele, byl tomuto určení odňat nebo jeho uspokojení cestou, jakou se ho domáhá, bylo zcela nebo z části zmařeno po př. stíženo; proto užívá zákon povšechného a širokého výrazu »odstraní« (sb. n. s. 2969). Že v souzeném případě jednání obžalovaného k takovému cíli směřovalo, rozsudek zjišťuje a zmateční stížnost ani nepopírá.

Čís. 4998.

Vědomí pachatelovo o významu a dosahu projevu (letáku), vyžadované subjektivní skutkovou podstatou podle § 15 čis. 2, 3 zák. na ochr. rep., není u rozšiřovatele, jenž není sám původcem trestného projevu, nutně již o sobě dáno zjištěním, že projev četl; i hanobící úmysl obžalovaného, směřující proti republice (§ 14 čis. 5 cit. zák.) nutno u něho po případě dovoditi z jiných okolností než z přečtení letáku.

Nalézacímu soudu jest vyložiti smysl a obsah letáků a dovoditi, jaký trestný čin takto zjištěný obsah zakládá; pouhý odkaz na konfiskační nález v tomto směru nestačí.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1934, Zm I 334/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Čechu ze dne 22. února 1934, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem a přečinem výzvy k trestným činům podle § 15 čis. 3 a 2 zák. na ochr. rep. a přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., zrušil rozsudek nalézacího soudu v celém rozsahu a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nalézací soud zjistil pro posouzení subjektivní viny obžalovaného, že obžalovaný vypravoval, že je tiskopis psán ostře a dovodil z toho a z té okolnosti, že jej rozdával, že jej též četl. Zjistiv pak v obsahu rozšiřovaného tiskopisu objektivní skutkovou podstatu trestných činů podle §§ 15 čis. 3 a 2 a 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. uvedl nalézací soud k posouzení zavinění obžalovaného ve směru všech těchto trestných činů jen, že vše je přehnaně psáno a to tak, že při čtení psaní

toho může vzniknouti nepřátelské smýšlení proti státu — a jedná se tedy o surové a štvavé hanobení, jež může ohroziti obecný mír v republice a vážnost republiky.

Tím není odůvodněna subjektivní stránka viny obžalovaného ani pro přečin podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., k jehož náležitostem se důvody tyto přimykají, ani pro zločin a přečin výzvy k trestným činům podle § 15 čis. 3 a 2 zák. na ochr. rep., což zmáteční stížnost obžalovaného v podstatě právem vytyká důvody zmátečnosti podle § 281 čis. 5, 9a) tr. ř. Po stránce subjektivní vyžaduje se u trestných činů podle § 15 čis. 2 a 3 zák. na ochr. rep. vědomí pachatelovo o významu a dosahu projevu, to však není u rozšiřovatele, jenž není sám původcem trestného projevu, nutně již o sobě dáno zjištěním, že projev četl a nemůže nejvyšší soud jen na tomto skutkovém základě vědomí obžalovaného a tím i podněcovací úmysl posouditi; to u přečinu podle § 15 čis. 2 zák. na ochr. rep. tím méně, že tu rozsudek sám již po objektivní stránce uvádí, že se popuzuje letákem ke zločinu individuálně dosud neurčenému. I hanobící úmysl obžalovaného, směřující proti republice, nutno u něho po případě dovoditi z jiných okolností než z přečtení letáku, zvláště když se poukazuje k tomu, že je v letáku napadána vláda a nikoliv republika sama; k tomu jest srovnati rozh. čis. 4668 Sb. r. n. s.

Při tom se podotýká, že na nalézacím soudu bude, by vyložil smysl a obsah letáku a dovodil, jaký trestný čin takto zjištěný obsah letáku zakládá, neboť pouhý odkaz na konfiskační nález v tomto směru nestačí.

Čís. 4999.

Bol-li zločin nevernej správy podľa §§ 362, 363 tr. zák. odvolacím súdom v dôsledku použitia § 92 tr. zák. korekcionizovaný na přečin, netreba skúmať, či oprávnená osoba učinila súkromý návrh na zavedenie trestného pokračovania.

Odvolací súd je v takom prípade tiež oprávnený sám rozhodnúť o podmienenom odsúdení.

(Rozh. zo dňa 28. apríla 1934, Zm III 512/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti V. Č., obžalovanému zo zločinu nevernej správy, na základe verejného pojednávania, konaného o zmätočnej sťažnosti obžalovaného takto sa usniesol: Zmätočná sťažnosť sa z a m i e t a.

Z d ō v o d o v:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil obžalovaný V. Č. zvoleným obhájcom zmätočnú sťažnosť na základe bodu 4 a 5 § 384 a bodu 1 c) a 2 § 385 tr. p. Zmätočná sťažnosť bola aj prevedená. Ku zmätočnej sťažnosti podľa bodu 5 § 384 tr. p. uvádza sťažovateľ, že vrchný súd, — hoci to bolo jeho povinnosťou, — neskúmal, že niet tu súkromného návrhu oprávnenej osoby, ktorého je treba k zavedeniu trestného pokračovania, keď zločin nevernej správy v súdenom prípade bol roz-

sudkom vrchného súdu prekvalifikovaný na přečin. Ačkoľvek obžalovaný pri tom vytyka aj — ako vadu pokračovania — okolnosť, že nebolo zistené, že kto je vlastne poškodenou stranou, a v dôsledku toho, kto je oprávnený ku podaniu potrebného súkromného návrhu, preca obžalovaný týmto prevedením vo skutočnosti poukazuje len na dôvod, ktorý vylučuje zavedenie trestného pokračovania, čím uplatňuje dôvod zmätočnosti podľa § 385, čis. 1 c) tr. p. a nie podľa bodu 5 § 384 tr. p. Zmätočnej sťažnosti neľze priznať oprávnenia.

Trestné pokračovanie možno zahájiť iba na návrh poškodenej strany len v prípade přečinu nevernej správy podľa § 361 tr. zák., avšak v prípade kvalifikácie tohoto činu podľa § 362 alebo § 363 tr. zák. sa stíha čin vždy z úradnej povinnosti. Ponevác však obžalovaný bol uznaný vinným zločinom nevernej správy kvalifikovanej podľa §§ 362 a 363 tr. zák. (korekcionizovaný na přečin len s použitím § 92 tr. zák.), preto v súdenom prípade k zavedeniu trestného pokračovania netreba súkromného návrhu a v dôsledku toho netreba ani skúmať, bol-li návrh na zavedenie trestného pokračovania učineny oprávnenu osobou.

Zmätok podľa § 384 čis. 4 tr. p. spatruje obžalovaný v tom, že odvolací súd pri vynesení rozsudku ihneď rozhodol aj o podmienenom odsúdení, ačkoľvek podľa názoru sťažovateľa vrchný súd následkom zmeny rozsudku prvostupňového súdu mal v tomto smere rozhodnutie ponechať súdu prvej stolice. Avšak tento zmätok sa tu nevyskytuje. V súdenom prípade zmenením rozsudku prvostupňového súdu nešlo o zmiernenie kvalifikácie trestného činu, ale zmena kvalifikácie nastala len následkom uloženia iného druhu trestu s použitím § 92 tr. zák., tedy neuvtoril sa nový stav veci a nezmenilo sa nič na podstate trestného činu. Preto vrchný súd, keď pri vynesení rozsudku ihneď rozhodol aj o podmienenom odsúdení, nezavinil vytykaný zmätok, lebo nenastala potreba, aby v smysle § 7 zák. čis. 562/1919 Sb. z. a n. a plen. rozh. najvyššieho súdu čis. Pres. 1510/23 súd prvej stolice znova uvažoval o otázke podmieneného odsúdenia.

Čís. 5000.

Zřízenec kontrolního důchodkového úřadu, provádějící v obci revisi daně z masa, požívá ochrany §§ 68, 312 tr. zák. i cestou od řezníka, u něhož revisi prováděl, k jinému, u něhož hodlal v revisní činnosti pokračovati.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1934, Zm I 606/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 14. června 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Stížnost není oprávněna ani s hlediska čis. 9a) § 281 tr. ř. Neprávem dovolává se stěžovatel ustanovení § 16 zák. ze dne 14. dubna 1920,

čís. 262 sb. z. a n. Vždyť úřední činnost zřízenců, pověřených důchodkovým dozorem, není omezena na úřední jednání v podniku a v místnostech s ním spojených (§ 16 cit. zák.). nýbrž může podle výslovných ustanovení zákona spočívat i v úkonech mimo místnosti, tak v úkonech směřujících k opatření si pomoci od představeného obce při zjišťování daně z masa a nahlížení do příslušných zápisů (§ 21 cit. zák.) nebo k postarání se o bezpečné uschování zabaveného masa, po případě o prodej jeho ve veřejné dražbě (§ 26 cit. zák.). Zde rozhoduje však úvaha, že v případech, kde služební činnost veřejného zřízence není vázána na určitou úřední místnost, nýbrž vyžaduje podle služebních dispozic přecházení z jednoho místa na druhé, jest v zájmu účelného konání služby, aby ochrana § 68 tr. zák. nebyla odnímána zřízenci po dobu přecházení z jednoho místa ke druhému za účelem jinak nepřetržitěho pokračování ve služební činnosti. Zjistil-li tedy nalézací soud, že přednosta kontrolního důchodkového úřadu v N. Antonín K. byl v obci L. za tím účelem, aby tam provedl revisi daně z masa, nepochybil, když mu přiznal vlastnost vrchnostenské osoby ve službě, jak to předpokládá § 312 tr. zák., po dobu, kdy K. po provedení revise u S-ové ubíral se přímo k řezníku P-ovi, aby u něho pokračoval v revisní činnosti.

Čís. 5001.

Ustanovení § 4 zák. o útisku vztahuje se jen na schůze a shromáždění konaná podle zákona spolkového nebo shromážd'ovacího.

Zmaření nebo rušení schůze veřejnoprávní korporace (obecní rady) nespadá pod trestní ustanovení § 4 zák. o útisku, může však býti zločinem podle § 76 tr. zák.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1934, Zm I 891/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 8. října 1932, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem útisku podle § 4 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.

Z d ů v o d ů:

Pravdu má zmateční stížnost, že zmaření nebo rušení schůze veřejnoprávní korporace, obecní rady, nespadá pod trestní ustanovení § 4 zák. o útisku, které se vztahuje jen na schůze a shromáždění konaná podle zákona spolkového nebo shromážd'ovacího. To plyne zejména z důvodové zprávy, tisk. 999, v níž se praví, že ustanovení § 4 (§ 5) vyplňují citelnou mezeru zákonů o právu spolčovacím (o právu shromážd'ovacím) a že svoboda shromážd'ovací a spolčovací ve smyslu §§ 113 a 114 ústavní listiny ze dne 29. února 1920, čís. 121 sb. z. a n. se těmito novými ustanoveními oproti všelikým činům jednotlivců i více osob mařícím nebo rušícím shromáždění zákonně svolaná upevňuje. V souzeném případě však nešlo o shromáždění konané podle zákona spolkového nebo shromážd'ovacího, nýbrž o schůzi obecní rady.

Než odsouzením pro tento přestupek se obžalovaným nestala křivda, kdyžte zjištěné jejich jednání, vniknutí do úřadovny obecní a násilné rušení schůze obecní rady zakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 76 tr. zák. — takže nemají důvodu si stěžovati, byli-li odsouzeni podle mírnějšího trestního zákona, byť i se na ně nevztahoval. Jest podotknouti, že shromáždění ve smyslu § 76 tr. zák. jsou právě obecní, okresní (župní) zastupitelstva a výbory těchto sborů, kdežto o Národním shromáždění platí ustanovení § 10 zák. na ochr. rep. (srov. Milota, učebnice obojího práva str. 98).

Čís. 5002.

Ke skutkové podstatě podvodu vyžaduje se podle § 197 tr. zák. úmysl způsobiti někomu škodu (poškozovací úmysl). K tomu však nestačí okolnost, že pachatel mohl nebo musel počítati s možností, že jinou osobu poškodí (dolus eventualis), ani pravděpodobnost takového výsledku, nebylo-li tu alespoň vědomí pachatelovo o nezbytnosti určitého zlého účinku.

(Rozh. ze dne 2. května 1934, Zm I 325/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 1. března 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., spáchaným na Amalii B-ové, zrušil rozsudek v jeho napadené části jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Výtkou, napadající úsudek nalézacího soudu o postačitelosti pouhého zlého úmyslu eventuelního, doličuje zmateční stížnost zmatečnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., a jest jí v bodě tom přisvědčiti. To, co rozsudek zjišťuje o činnosti usuzovací a o činnosti vůle obžalovaného ve směru úmyslu poškozovacího, nenaplnjuje znaky zlého úmyslu podle § 1 tr. zák. Rozsudek vylučuje, že obžalovaný přímo zamýšlel přivoditi Amalii B-ové škodu. Vzhledem ku předcházející trestné jeho činnosti přiznává mu sice snahu započítí jiný život, v jeho jednání proti Amalii B-ové však spatřuje zlý úmysl ve formě dolu eventuelního, neboť si obžalovaný byl prý úplně vědom toho, že bez kapitálu započatý obchod za nynějších nepříznivých hospodářských poměrů s n a d n o s e m ů ž e nezdařiti, čímž pak bude poškozena B-ová, jež mu podepsala směnku a zaručila úvěr. Připouští však takto i možnost zdaru a takto stav, jenž by Amalii B-ovou nepoškozoval, neuvědomil si nalézací soud patrně jemných známek odlišnosti t. zv. dolu eventuelního od přímého zlého úmyslu, že při posuzování trestnosti činu ve směru subjektivní stránky trestné podstaty vždy je podmínkou — pokud ovšem znění konkrétních předpisů nestanoví podmínky jiné (srov. § 85 b) tr. zák.) — nehledíc ku přímému rozvážení a chtění určitého zla, při nejmenším aspoň vědomí pachatelovo o nezbytnosti určitého zlého účinku. Ke skutkové podstatě

podvodu vyžaduje se podle § 197 tr. zák. úmysl způsobiti někomu škodu (poškozovací úmysl). K tomu však nestačí okolnost, že pachatel mohl nebo musel počítati s možností, že jinou osobu poškodí. Rovněž o sobě nestačí ani pravděpodobnost takového výsledku. Může ovšem pravděpodobnost takového výsledku ve spojení s ostatními okolnostmi činu opodstatniti závěr, že pachatel měl úmysl přivoditi takový výsledek.

Čís. 5003.

Pojem »nastrojení« ve smyslu § 5 tr. zák. a jeho předpoklady.

Spoluvina na zločinu veřejného násilí podle § 83 tr. zák.

Obžalovaný nesmí býti odsouzen novým rozsudkem ke ztrátě práva volebního, nebylo-li při prvním odsouzení na tuto ztrátu uznáno a státní zástupce v tomto směru opovězené odvolání neprovedl.

(Rozh. ze dne 2. května 1934, Zm I 319/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 24. února 1933, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem spoluviny na veřejném násilí násilným vpadnutím do cizího statku nemovitého podle §§ 5, 83 tr. zák., a odmítl odvolání státního zástupce z výroku o nevyšlovení ztráty práva volebního u obžalovaného.

Z d ů v o d ů:

Ježto se stížností nepodařilo dokázati formální vadnost rozsudkových zjištění skutkových, je zrušovací soud podle čí. 3 druhého odstavce § 288 tr. ř. při hmotněprávním přezkoumání napadeného rozsudku vázán jeho skutkovými zjištěními, takže stížnost může právní mylnost rozsudku z důvodu beztrestnosti souzeného skutku zmateční důvod čí. 9 a) § 281 tr. ř. dolíčiti jen vývody, jichž podkladem je nezmeněný celek skutečností napadeným rozsudkem zjištěných; obzvláště to platí též, pokud jde o dovedení stěžovatelova úmyslu. Zmateční stížnost popírá tento úmysl v podstatě tvrzením, že obžalovaný vykonal některé úkony slepě bez znalosti dosahu a účelu, neboť se prý nezjistilo, kdy a od koho o přepadení věděl, a není prokázána nějaká jeho vůdčí role v celé akci; vychází z toho, jako by šlo jen o přemlouvání k aktivní účasti ve fašistické straně a jako by automobily a peněžní prostředky opatroval pro potřebu strany stále. Pomíjejíc ostatní rozsudkem po stránce objektivní i subjektivní zjištěné skutečnosti, odchyluje se stížnost od základu pro dolíčení hmotněprávních zmatků, právní mylnosti rozsudku, závazného a vybočuje takovými vývody nejen z dosahu ustanovení § 281 čí. 9 tr. ř., nýbrž — poněvadž neuplatňuje se ani formální vadnost rozsudku tím, že se tvrdí opak rozsudkových zjištění nebo ponechávají se rozsudková zjištění nepovšimnuta — vůbec i z rámce zrušovacího řízení, takže není třeba se s takovými vývody věcně a podobně vypořádati a jest jen podotknouti, že nežlo jen o povšechné vzbuzení touhy po provedení zločinu podle § 83 tr. zák., nýbrž o podnik úplně konkrétní. Pokud zmateční stížnost namítá, že nebyl dohodnut způsob, jakým se měli (přímí) pachatelé zmocniti do-

pisu presidenta Masaryka a že pachatelé jednali spontanně, až když se zjistilo, že Dr. V. nepůjde ráno na dráhu, stačí poukázati k tomu, co bylo vysloveno již v rozhodnutí nejvyššího soudu zrušivším dřívějším rozsudkem, že je nezbytným předpokladem nastrojení, aby vybidnutí neslo se k trestní činnosti určitého druhu, že se však nevyžaduje, aby návodce určoval zlý skutek do všech podrobností, zejména pokud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas. Předpokládá se jen, že návodce má určitou představu o činu, jenž má býti proveden, alespoň v hlavních rysech, pokud by opodstatňovaly určitou trestní skutkovou podstatu (srov. nález čí. 3812 sb. n. s.) a vyvolává ji v osobách, na které působí. Proto stačí v této trestní věci rozsudkové zjištění, že obžalovaný spolu s T-ou výslovně radili svým posluchačům a nabádali je, aby — nepůjde-li to jinak — vnikli ve větším počtu se zbraněmi společně do domu, v němž Dr. V. bydlí, a aby si dotčené listiny vzali násilím, při čemž dokonce určovali také, které osoby se mají přepadení účastniti, a rozdělovali jim úlohy. Přesného zjištění i doby, kdy a jednotlivostí způsobu, jakým má býti vniknuto do dotčeného domu a provedeno odnětí listin, nebylo třeba a nebránil nedostatek, po případě nemožnost takovýchto podrobných zjištění tomu, by stěžovatel nebyl uznán vinným návodem ku (spoluvinnou na) zločinu § 83 tr. zák., jehož skutková podstata je, — což ani stížnost nepopírá — současným ozbrojeným a svémocným vstupem šesti osob do cizího domu a násilným, totiž nátlakem na vzpírající se vůli Dr. V. provedeným odnímáním a (částečně) odnětím dotčených listin naplněna.

Tomu, aby byla rozsudkem zjištěná činnost stěžovatelova podřaděna pod pojem spoluviny na rušení domovního míru, nebylo na závalu další rozsudkové zjištění, že stěžovatel zase byl k provedení toho činu, přesněji k souzené činnosti sveden jinými nezjištěnými osobami. Neboť spoluvina nevyžaduje, aby spoluvinník byl strůjcem zločinu v tom smyslu, že v jeho a nikoliv v jiné mysli vzniklo zločinné rozhodnutí, čili že spoluvinník z vlastního podnětu bez přičinění jiné osoby pojal úmysl způsobiti činností jiných osob trestný výsledek; nevyžaduje to ani ve formě intelektuálního původcovství, pro které stačí vyvolání zločinného rozhodnutí v mysli pachatele, který se jím dosud nezabýval, tím méně ve formě jinakého návodu, pro který stačí posilování pachatele v rozhodnutí zločinném (srov. nálezy čí. 3307, 2625 sb. n. s. a jiné), a ve formách intelektuelní pomoci a pomoci skutkem, pro které stačí činnost, kterou se osobě již k zločinu rozhodnuté páchaní zločinu umožňuje, usnadňuje nebo zabezpečuje.

Poslední námitka, že není, ač toho bylo prý třeba, zjištěno, že stěžovatel byl jako spolupachatel přítomen přímo při provedení přepadení čili při činnosti přímých (hlavních) pachatelů, je rovněž bezdůvodná. Odsouzení stěžovatelovu nebránila ani časová mezera mezi návodem a samým spácháním skutku přímými pachateli a pobytem stěžovatele v Sá-zavě či v okolí místa skutku. Rozsudek uznává stěžovatele vinným nikoliv jako spolupachatele samotného rušení míru domovního, nýbrž jen jako návodce a pomocníka přímých pachatelů a ani návod, ani trestná pomoc nevyžadují — na rozdíl od pachatelství a spolupachatelství — spolupůsobení při samotném páchaní skutku čili bezprostřední časovou

souvislost s činností přímých pachatelů a přítomnost na místě jejich skutku, k němuž směřovaly návod a trestná pomoc.

Odvolání státního zástupce z výroku, že se na ztrátu volebního práva neuznává, není přípustné, neboť ve zrušeném rozsudku na ni nebylo rovněž u obžalovaného uznáno, státní zastupitelství proti tomu jen ohlásilo odvolání, ale neprovedlo ho, takže by se k němu nebylo mohlo přihlídnouti, kdyby věc nebyla bývala co do obžalovaného zrušena, Musí tu dojít uplatnění zásada § 295, 3. odst. tr. ř., neboť obžalovaný nesměl být odsouzen novým rozsudkem ku ztrátě práva volebního, když při prvním odsouzení na tento následek odsouzení nebylo uznáno a státní zastupitelství rozsudek zákonným způsobem nenapadlo. Důsledkem toho jest odvolání státního zastupitelství v tomto době nepřipustné a bylo odmítnuto.

Čís. 5004.

Ani při takových protistátních podnicích, které lze uskutečnit jen násilím, není vyloučeno intelektuelní působení na jiné, jež bez zdůraznění násilí směřuje jen k tomu, by byl u nich vyvolán zatím jen nepřátelský stav a nálada proti právním statkům chráněným v § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep.

To se děje i oslavou Hitlerovou, pokud má objektivně i subjektivně vztah k podvrtným snahám vyhlášeným v programu strany jím vedené; záleží na tom, že byl tento obecně známý bod programu strany NSDAP určitými vrstvami obyvatelstva v Československé republice pochopen a našel tu odezvu jako snaha o politické sjednocení pohraničních krajů obývaných Němci s t. zv. Třetí říší.

(Rozh. ze dne 2. května 1934, Zm I 3/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 2. prosince 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep.

Z d ů v o d ů:

Stížnost především napadá právní úsudek rozsudkový, že výraz Hitler představuje program strany DNSAP. (správně NSDAP.) v Německu, který je nepřátelský trvání Čsl. republiky; napadá též jeho skutkový předpoklad, zjištěný v rozsudku, že Hitlerův program je sjednotit všechny Němce bez ohledu na státní hranice a že posud nebyla tato snaha hitlerismu přesvědčujícím způsobem odvolána (změněna).

Ku vyvrácení posléz uvedeného skutkového předpokladu poukazuje stěžovatel na slavnostní prohlášení reprezentanta NSDAP., říšského kancléře Adolfa Hitlera, jež takové cíle vlády německé a strany NSDAP. popírají. Nálezací soud nemusil k těmto známým prohlášením přihlížeti, neboť je rozhodujícím, že byl dotyčný bod programu strany NSDAP., jak je již obecně znám, určitými vrstvami obyvatelstva v Čsl. republice pochopen a našel tu odezvy jako snaha o politické sjednocení pohraničních

krajů Čsl. republiky obývaných Němci s tak zvanou Třetí říší. Znamé politické události v pohraničních územích a nutnost rozpuštění sesterské zdejší DNSAP., jež tento bod programu v přizpůsobené formě převzala, osvětlují úplně dostatečně správnost názoru nálezacího soudu, že tato snaha hitlerismu nebyla přesvědčujícím způsobem odvolána (změněna).

I když je správné, že by uskutečnění uvedeného cíle NSDAP. mohlo být provedeno jen násilím, nevylučuje to, aby k tomu se vztahující slovní méně intesivní útoky proti územní jednotlivosti Čsl. republiky, jež jest ústavně zaručena v § 3 ústavní listiny, byly posuzovány jen za přečin rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky, pokud složka násilí k uskutečnění tohoto programu potřebná není jimi vyjádřena v té míře, že by projevem bylo již podněcováno ku zločinu přípravy úkladů o republiku podle § 2 zákona na ochranu republiky ve smyslu činu trestnějšího podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky; podřadění pod něj se ovšem ani zmateční stížnost obžalovaného nedomáhá ani domáhati nemůže. Bezdůvodně však tvrdí na tomto základě beztrestnost projevu obžalovaného, neboť i při takových protistátních podnicích, které lze uskutečnit jen násilím, není vyloučeno intelektuelní působení na jiné, jež beze zdůraznění násilí směřuje jen k tomu, aby byl u nich vyvolán zatím jen nepřátelský stav a nálada proti právním statkům chráněným v § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky, což je podstatou tohoto trestného činu. To se děje právě oslavou Hitlerovou, pokud objektivně a subjektivně má vztah k podvrtným snahám vyhlášeným v programu strany jím vedené, jež směřují též proti územní celistvosti a tím i proti jednotnosti Čsl. republiky zaručené ústavou. V souzeném případě tomu tak je, neboť k oslavě Hitlerově obžalovaný došlo v pohraničním území při slavnosti hasičské, tedy za okolností, za nichž ona oslava nemůže být jinak zdůvodňována než právě jako propagace podvrtné snahy, vyjádřené v programu strany jím vedené; o obžalovaném pak rozsudek výslovně dovozuje i úmysl k tomu směřující a zmateční stížnost jen jej popírající, nevyvrací věcně nikterak tento závěr nálezacího soudu na podkladě zjištěného skutkového stavu. Podotknouti tu sluší, že obžalovaný sám se nehájil, že by k oslavě Hitlerově byl měl nějaký jiný důvod než důvod nahoře vytčený, jež jí za daných poměrů zejména v pohraničních územích musí být zpravidla podkládán, v souzeném případě pak tím více, ježto obžalovaný zdůraznil tento význam oslavy Hitlerovy zcela zřetelně slovem »unser«.

Čís. 5005.

Ku skutkovej podstate prečinu podľa § 384 tr. zák. stačí ľstivé a úskočné uvedenie v omyl cieľom opatrenia alebo predľzenia úveru, predpokladajúc, že dlžník má umysel dlžobu zaplatiť; tým práve sa líši tento prečin od podvodu (§ 50 tr. nov.).

(Rozh. zo dňa 2. mája 1934, Zm III 511/33.)

Obžalovaný M. S. objednal od riaditeľstva vojenských lesných podnikov v M. drevo za 15.702 Kč; písomne sa zaviazal, že kúpnu cenu zaplatí tak, že postúpi vojenským lesným podnikom v M. svoju pohľa-

dávku proti inž. R. F., který im částku účtovanú za drevo poukáže. Vojenské lesné podniky dodaly obžalovanému pod touto podmienkou drevo v uvedenej hodnote. Obžalovaný zaplatil na kúpnu cenu hotove 8.085 Kč, avšak svoju pohľadávku proti inž. R. F. vojenským lesným podnikom nepostúpil, lež sám si ju vybral a zbytok kúpnej ceny podnikom nezaplatil. Oba súdy nižších stolíc uznaly za to obžalovaného vinným prečinom úverového podvodu podľa § 384 tr. zák.

Na jvyšší súd zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

Dôvody:

Zmätočnej sťažnosti, ktorá uplatňuje dôvod zmätku podľa § 385, čís. 1a) tr. por., nelze priznať oprávnenie. Pre riešenie, či obžalovaný úskočne vylákal úver alebo nie, je rozhodným okamih sľubu a uzavretia smluvy, nie však to, čo sa stalo po vykonaní smluvy. Preto nie je rozhodné, že správa vojenských lesných podnikov nežiadala hneď po dodaní tovaru, aby jej obžalovaný postúpil svoju pohľadávku proti inž. R. F. Odvolací súd, zistivši na základe výpovedi svedka K. K., že pre neho bol sľub cesie pohnútkou uzavretia smluvy, správne dovodil, že podmienka cesie bola essentialia oného právneho úkonu. Námieta, že obžalovaný nechcel objednané drevo obdržať na úver, je úplne bezpodstatná, keďže obžalovaný žiadal o dodanie dreva bez predchodzieho alebo súčasného platenia.

Ku skutkovej povahe prečinu podľa § 384 tr. zák. sa nevyžaduje úmysel poškodiť veriteľa tak, aby prišiel vôbec o svoje peniaze, a práve týmto líši sa tento prečin od podvodu podľa § 50 tr. nov. Ku skutkovej povahe prečinu podľa § 384 tr. zák. stačí istivé a úskočné uvedenie do omylu cieľom opatrenia alebo predpzenia úveru, predpokladajúc, že dlžník má úmysel dlžobu zaplatiť. Tieto náležitosti skutkovej povahy § 384 tr. zák. sú však obsažené v zistenom čine obžalovaného. Dôvod zmätku podľa § 385, čís. 1a) tr. p., sa tu nevyskytuje a preto bola bezzákladná zmätočná sťažnosť zamietnutá podľa 1. odst. § 36 por. nov.

Čís. 5006.

Nezbytným predpokladom pro zločin podle § 2 al. 2 zák. na ochr. rep. je pachatelův úmysl, jímž je ovládán jeho styk s cizím činitelem, účastníti se přípravy některého určitého úkladného podniku z těch, jež jsou uvedeny v § 1 al. 1—3 cit. zák., aby byla zvýšena nebo přiblížena možnost jeho provedení.

NSDAP. ve svém programovém bodě o sloučení všech Němců ve Třetí říši, jakož i složky a útvary této strany, jež slouží tomuto účelu, jsou spolčením k násilnému přivtělení části území Čsl. republiky ke Třetí říši; kdo se s nimi spolčuje nebo stýká, by se účastnil přípravy tohoto jejich úkladného podniku, jehož násilné podstaty je si vědom, páchá sám zločin přípravy úkladů.

Nejvyšší soud je oprávněn závěry nalézacího soudu o tomto vědomí obžalovaného věcně přezkoumati na základě zjištěných skutečností (§ 288 čís. 3 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 5. května 1934, Zm II 36/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmáteční stížností státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 27. listopadu 1933, jímž byli obžalováni Walter B. Leopold H. a Jan K., byvše obžalováni pro zločin přípravy úkladů o republiku podle § 2 odst. 2 zákona na ochranu republiky, uznání vinnými přečinem sdružování státu nepřátelského podle § 17 čís. 1 zákona na ochranu republiky, obžalovaný Leopold H. též přečinem spoluviny na něm podle § 5 tr. zák., obžalovaný Arnošt W. pak byl z obžaloby pro zločin přípravy úkladů podle § 2 odst. 2 zákona na ochranu republiky podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn, zamítl, pokud čelila proti osvobozující části rozsudku ohledně obžalovaného Arnošta W-a.

Vyhověl jí však, pokud napadla odsuzující část rozsudku co do obžalovaných Waltera B-a, Leopolda H-a a Jana K-a, rozsudek co do nich z důvodu zmátečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. zrušil v celém obsahu a uznal tyto obžalované vinnými zločinem přípravy úkladů podle § 2 al. 2 zákona na ochranu republiky, a obžalovaného Leopolda H-a též spoluvinou na něm podle § 5 tr. zák., jehož se dopustili tak, že během roku 1933 až do začátku srpna v B., po případě v A., v R. a jinde v Německu vešli ve styk přímý s cizími činiteli k úkladům o republiku a obžalovaný Leopold H. též že dne 7. května 1933 v A. Josefu B-ému k vykonání zločinu přípravy úkladů o republiku úmyslným opatřením prostředků nadřezoval a pomáhal.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá osvobozující výrok co do obžalovaného Arnošta W-a jen výtkou neúplnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. Není v této části odůvodněna.

Rozsudek zjistil sice určité styky tohoto obžalovaného s exponenty NSDAP. a SA., s Alfredem A-em a s Z-em, dále skutečnost, že W. nochoval v R. v SA-Heimu a dvakrát tam obědval. Při posouzení toho, co je důležité pro subjektivní stránku zažalovaného skutku dospěl však k závěru, že obžalovaný nechtěl mítí žádných vztahů k SA. a že nechtěl ani podporovati jejich podvatné snahy. Okolnosti, na něž zmáteční stížnost výtkou neúplnosti poukazuje, že prý zůstaly prým soudem nezhodnoceny, jsou vesměs významu nerozhodného vzhledem k tomu, že rozsudek bere za zjištěno — což stížnost nenapadá — že obžalovaný je A-ův bývalý spolužák a chodil za ním jako za svým přítelem, jeho cesty přes hranice že měly též účel záletný, že přímo odepřel vstoupiti do SA., když byl po vyspání se v SA-Heimu Z-em k tomu vyzván, a že po pětidenním pobytu v R., kde marně hledal nějaké zaměstnání, sám usiloval o možnost vrátiti se.

Nezbytným předpokladem pro zločin podle § 2 al. 2 zák. na ochr. rep. je pachatelův úmysl, jímž je ovládán jeho styk s cizím činitelem, účastníti se přípravy některého určitého úkladného podniku z těch, jež jsou uvedeny v § 1 al. 1—3 zák. na ochr. rep., aby byla zvýšena nebo přiblížena možnost jeho provedení; to je v zákoně vyjádřeno smíšeným právním znakem »k úkladům o republiku«, zahrnujícím v sobě jak náležitost objektivní stránky skutkové podstaty, tak i stránky subjektivní.

Ty skutečnosti, jež při hlavním přelíčení rovněž vyšly na jevo a na něž zmateční stížnost poukazuje výtkou neúplnosti, že totiž A. je říšsko-německým vyzvědačem, členem SA., že Z. projevil snahu informovati se o osobnosti obžalovaného W-a a dotazoval se ho též, jaký má styk s čl. vojenskými osobami, byly nalézacím soudem zjištěny a není důvodu k domněnce, že jich nebylo při úvaze o cíli styků obžalovaného W-a s uvedenými činiteli dbáno. Případná možnost vyspatí se někde jinde než v SA-Heimu nemohla vůbec míti vliv na úsudek nalézacího soudu, zda obžalovaný měl zlý úmysl v § 2 al. 2 předpokládaný, když se uváží, že byl odkázán na A-a, když v R. byl pozdě v noci jím zaveden na nocleh do SA-Heimu. U tohoto obžalovaného schází pevnější podklad pro domněnku, že předmětem styků bylo něco více než jen snaha obžalovaného pohovořiti si nezávadně se svým kamarádem, poohlédnouti se po nějakém nezávadném zaměstnání, byl i v cizině, a pro nedostatek prostředků zdarma se vyspat a najíst. Již obžaloba spočívá co do tohoto obžalovaného jen na dohadech, bez pozitivní opory ve spisech; ani výsledek hlavního přelíčení nepřinesl nic usvědčujícího, a ani podrobnější úvahy nalézacího soudu ve směru stížností naznačeném nemohly by zřejmě přispěti k zatěžujícím skutkovým zjištěním, a to jak ve směru skutkové podstaty zažalovaného zločinu podle § 2 al. 2 zák. na ochr. rep., tak ani přečinu dle § 17 čís. 1 al. 2 téhož zákona. Bylo proto zmateční stížnost v této části zamítnouti.

Zmateční stížnost uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 10 tr. ř., je však odůvodněna v tomto bodě, pokud vytýká, že trestná činnost obžalovaných Waltra B-a, Leopolda H-a a Jana K-a byla prvním soudem posouzena jen s hlediska skutkové podstaty § 17 čís. 1 al. 2 zák. na ochr. republiky a nikoliv § 2 al. 2, jak bylo žalováno.

Nalézací soud správným rozбором programu strany NSDAP. a jejich složek — jako jsou úderné oddíly SA. — usoudil, že program ten směřuje k násilnému přivtělení Němci osídlených částí států s Německem sousedících k jednotnému Německu; jeho úsudek, že žádný stát nepřipustí odtržení částí svého území, připadá za nynějších politických a mocenských poměrů notoricky i na republiku Čsl., jež je vyhlášeným bodem onoho programu ohrožena na své územní integritě, pokud jde o území s německou říší sousedící a Němci obývaná. V tomto taktu doplněném úsudku je naplněn jeden z předpokladů objektivní skutkové podstaty zločinu přípravy úkladů podle § 2 zákona na ochranu republiky, že je tu cizí činitel, který sám usiluje o úklady republiky. Při správném právním posouzení věci je pak na přípravu úkladů o republiku uznati i u jednotlivých pachatelů, když se zjistí, že došlo k jejich spolčení se (styku) se stranou NSDAP. a s jejími složkami ve vztahu na tuto část jejího programu. Konkrétnost připravovaných úkladů záleží již ve vytyčeném cíli, jímž je tu odtržení částí území Čsl. republiky a jeho připojení k Třetí říši. Je mylný další požadavek nalézacího soudu, že je dán konkrétní úklad podle § 2 zákona na ochranu republiky teprve, když začíná býti tento program uskutečňován, neboť tu by šlo již o provádění pokusu násilného přivtělení území republiky neb odtržení od něho jeho částí, tedy o úklad podle § 1 zákona na ochranu republiky. Pokud tedy nalézací soud na tomto mylném základě vyloučil onu náležitost zločinu podle § 2 zákona na ochranu republiky, je jeho závěr právně mylný a

nejvyšší soud jej na základě uplatněného důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. opravuje taktó: NSDAP. ve svém programovém bodě o sloučení všech Němců ve Třetí říši jakož i složky a útvary této strany, jež slouží tomuto účelu, jsou spolčení k násilnému přivtělení části území Čsl. republiky ke Třetí říši; kdo se s nimi spolčuje nebo stýká, aby se účastnil přípravy tohoto jejich úkladného podniku, jehož násilné podstaty je si vědom, páchá sám zločin přípravy úkladů.

O obžalovaných B-ovi, H-ovi a K-ovi zjišťuje rozsudek, že všichni znali program strany a povahu a cíle úderných oddílů, které zjistil v předchozích vývodech ve smyslu právě právně posouzeném, tudíž též v tom směru, pokud se nezbytně dotýká požadavků násilí. Jestliže v rozporu s tímto základním posouzením nalézací soud v dalších vývodech vyloučil toto vědomí, pokud jde právě jen o požadavek násilností, tedy jednu část právní náležitosti zločinu podle § 2 zákona na ochranu republiky, je nejvyšší soud na základě uplatněného důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. oprávněn závěry nalézacího soudu věcně přezkoumati na základě zjištěných skutečností (§ 288 čís. 3 tr. ř.). A tu dospěl k názoru, že je závěr nalézacího soudu u všech těchto tří obžalovaných mylný. Všichni tyto obžalovaní jsou dospělí, všichni byli podle zjištění nalézacího soudu činní ve straně DNSAP., o níž je obecně známo, že sledovala tytéž cíle jako strana říšskoněmecká NSDAP.; není třeba širšího politického rozhledu, než jaký je dán předpoklady právě uvedenými a jaký odpovídá osobním poměrům obžalovaných v rozsudku podrobně zjištěným, zejména však pro dobu závadné činnosti obžalovaných za rok 1933 až do počátku srpna 1933, kdy již četnými procesy všeobecnou pozornost vzbudivšími staly se obecně známými cíle a násilná protistátní povaha uvedených organizací a útvarů, aby se nutně dovodilo, že si i obžalovaní musili uvědomiti, že Čsl. republika nevydá bez násilí území, o něž se v programu NSDAP. usiluje. V intencích tohoto programu projevili se právě i u strany DNSAP. v naší republice široký ohlas pro jeho provedení ohledně částí zdejšího území, a to zejména v pohraničních územích, kde žijí a působí obžalovaní; proto se jeví nicotným důvod, který uvedl proti vědomí obžalovaných, členů to strany DNSAP., nalézací soud, že oficiální program a všenněmecká hesla jen zcela všeobecně, bez uvedení násilí a beze vztahu k republice Čsl. uváděla všenněmeckou myšlenku.

Zejména však je rozhodující pro posouzení vědomí obžalovaných o násilné povaze případných akcí SA. oddílů proti Čsl. republice, že se styk obžalovaných s činiteli NSDAP. dál právě ve vztahu na tyto oddíly, jež jsou povahy branné; obžalovaný B. chtěl dle zjištění nalézacího soudu do nich vstoupiti, obžalovaný H. se stýkal s činiteli SA. za tím účelem, aby snahy těchto oddílů podporoval, zúčastnil se SA. Appelu a i jeho zjištěné nadržování Josefu B-ovi při jeho útěku z Čsl. republiky právě do organizace SA. se stalo jen za tím účelem; obžalovaný K. pak ověřoval uprchlíky z ČSR., snažící se vstoupiti do SA. Všichni tři obžalovaní měli v pohraničí bezprostřední možnost sledovati a seznati, že u SA., formací to vojenských, nejde jen o to, že si Němci libují v uniformovaných organizacích, což uvedl též nalézací soud na odůvodněnou předpokladu, že si obžalovaní nebyli vědomi násilných cílů těchto oddílů.

Že při tom obžalování B. a H. sledovali též cíl najítí tímto způsobem zaměstnání, je bezvýznamné, jakmile je doveden především jejich úmysl podporovat SA. v jejich násilných cílech proti Čsl. republice. Stáří B-ovo pod 20 let nerozhoduje, když již v tomto věku se účastnil politického života, jsa n a d š e n ý m stoupencem DNSAP. (Parteijugend.) Na tvrzenou loyálnost obžalovaného K-a při výkonu jeho funkce jako člena okresního zastupitelstva, pokud lze jí míti v rozsudku za zjištěnu, nekladl ani soud prvé stolice vůbec váhy při posouzení činu za přečin podle § 17 zákona na ochranu republiky; stejně nemá váhy pro posouzení činu za zločin přípravy úkladů, když se uvází, jak dovedl obžalovaný K. svůj styk s SA. zatajovati. I zákaz styků s NSDAP., stranou DNSAP. vydaný, je z téhož důvodu pro toto posouzení bezvýznamný, jakož již ani první soud k němu nehleděl při posouzení viny K-ovy.

Pominou-li se tudíž logicky vadné důvody, které uvedl nalézací soud pro závěr, že obžalování neměli úmysl použítí násilí k uskutečnění cílů strany NSDAP. a zejména jejího útvaru SA. oddílů, není třeba nějakých dalších skutkových zjištění nalézacího soudu k tomu, aby případ mohl býti správně právně posouzen za zločin podle § 2 al. 2 zákona na ochranu republiky. Činy v rozsudku nalézacího soudu zjištěnými, na něž se tu odkazuje, vešli všichni tři obžalovaní B., H. a K. ve styk přímý s SA. oddíly strany NSDAP., jež jsou cizím činitelem usilujícím o násilné přivtělení části území zdejšího státu k Třetí říši; vešli v tento styk vědouce, že SA. oddíly mají tento cíl, jak rozsudek prvé stolice na prvním místě sám usoudil a vědouce též, že by jej bylo lze uskutečnití proti Čsl. republice jen násilím, které stělesňují svojí vojenskou povahou právě samy SA. oddíly, s nimiž se stýkali a to ve vztahu na jejich úkladný cíl. Obžalovaný B., čsl. státní příslušník, hlásil se přes toto vědomí do služby v SA. oddílech, tedy do služby branné; obžalovaný K. ověřoval pro službu v těchto oddílech způsobilost čsl. státních příslušníků, kteří se hlásili do SA. oddílů, uprchnuvše z Čsl. republiky; obžalovaný H., ač jako říšskoněmecký příslušník bydlí na území Čsl. republiky a nalézá zde zaměstnání a výživu, stýkal se s SA. oddíly za hranicemi; že tento styk měl i u něho vztah k jejich násilným cílům proti Čsl. republice, dokazuje zjištěný případ podpory čsl. uprchlíka Josefa B-ého právě též za účelem jeho služby v SA. oddílech. Již tento jeho skutek sám o sobě tvoří skutkovou podstatu spoluviny na zločinu přípravy úkladů, který spáchal aneb o nějž se svým útekem do Německa za účelem vstupu do SA. pokusil Josef B-ý; jest jím pak ve smyslu výše uvedeném dostatečně vyznačena i povaha ostatních jeho styků, najmě jeho zjištěné účasti při SA. Apellu. Činnost všech tří obžalovaných vykazuje tudíž všechny znaky zločinu přípravy úkladů podle § 2 al. 2 zák. na ochranu republiky.

Čís. 5007.

Majiteli zapsané známky přísluší právo k výhradnosti jejího používání; výhradnost tohoto práva porušuje každý, kdo neoprávněně označuje pro obchod výrobky téhož druhu známkou tou bezprostředně nebo na obalech (krabicích).

Ani odběratel zboží dodaného v sudech opatřených slovní známkou a jménem majitele známky není oprávněn, aby beze svolení majitele známky opatřil nádoby, do nichž naplňoval dodané mu zboží majitele známky, pro obchod známkou a jménem majitele známky a takto bezprávně označené zboží dával do oběhu nebo choval na prodej.

Subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 7. května 1934, Zm I 181/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 18. ledna 1932, pokud jím byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby pro přečin vědomého porušení práva ke známce podle §§ 23, 24 zákona o ochraně známek ze dne 6. ledna 1890, čis. 19 ř. zák., zrušil rozsudek v napadené části jako zmatečný a obžalovaného uznal známým, že v květnu 1931 před tím a později v P. zboží, motorový olej, označené bezprávně známkou »Castrol«, jíž výhradně užívati jest oprávněna soukromá žalobkyně a jménem jiného výrobce vědomě do obchodního oběhu dal, čímž spáchal přečin vědomého porušení práva ke známce podle §§ 23, 24 zákona o ochraně známek ze dne 6. ledna 1890, čis. 19 ř. zák.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud vytýká s hlediska důvodu zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř. rozsudku právní omyl. Rozsudek zjistil, že obžalovaný dal beze svolení soukromé obžalobkyně, majitelky slovní známky »Castrol« pro topící, svítecí a mazací oleje, zhotoviti krabice označené slovní známkou »Castrol« a jménem »Wakefield«, že krabice ty naplňoval tímž výrobkem téže firmy známky »Castrol«, dodaným v sudech, a že zboží tak označené prodával, tudíž dal do obchodu (oběhu). Neshledal však skutkovou podstatu přečinu podle §§ 23, 24 zák. na ochr. známek proto, že neoprávněně zhotovení známky na krabicích nezakládá o sobě skutkovou podstatu podle §§ 23, 24 zák. o ochr. zn., nýbrž že může býti dána, když zboží, jemuž známka nepatří, pod známkou se uvádí do obchodu, kdežto v souzeném případě známka »Castrol« a jméno »Wakefield« zboží tomu příslušely, zboží tudíž nebylo označeno klamnou známkou. Počinání obžalovaného bylo by prý trestným ve smyslu známkového zákona, kdyby obžalovaný naplňoval nádoby neoprávněně zhotovené a označené známkou »Castrol« a jménem »Wakefield« zbožím jiným téže firmy, neb i jiných firem a zboží takto označené uváděl do obchodu (oběhu).

Tomuto právnímu názoru nelze přisvědčiti. Zápisem známky podle II. oddílu zákona o ochr. zn. nabytí oprávněný výhradného práva označiti výrobky a zboží určené pro obchod známkou na jich rozlišení od jiných výrobků a zboží téhož druhu (§§ 1, 2, 13, 19, 23 zák. o ochr. zn.). Z toho vyplývá, že majiteli zapsané známky přísluší právo na výhradnost jejího používání a že výhradnost tohoto práva porušuje každý, kdo neoprávněně označuje pro obchod výrobky téhož druhu známkou tou bezprostředně nebo na obalech (krabicích) — (§ 11 zák. o ochr. zn.).

Podmětem ochrany známkového práva je v první řadě majitel zapsané známky, jež chránit je hlavním úkolem zákona. Známkové právo majitele zapsané známky je porušeno již tím, že vůbec chráněné známky a jména výrobce neb obchodníka k označení zboží bylo neoprávněně použito, při čemž je nerozhodno, kým zboží bylo vyráběno nebo do oběhu dáno. Nerozhodné je proto, zda známky a jména výrobce neb obchodníka bylo neoprávněně použito k označení vlastního zboží, či zboží jiného nebo dokonce zboží pocházejícího od majitele zapsané známky. Majiteli známky je zůstaveno právo označit své zboží známkou nebo nechati je neoznačené. Má zájem na tom, aby zboží jím do obchodního oběhu dané nebylo označeno jeho známkou a jeho jménem obchodníkem jiným než jím samým, neb osobou k tomu oprávněnou, neboť nemůže ručiti za své zboží, obzvláště bylo-li přeléváno z jeho nádob do nádob jiných obchodníkem jiným.

Není tudíž ani odběratel zboží dodaného v sudech opatřených slovní známkou a jménem majitele známky oprávněn, aby beze svolení majitele známky opatřil nádoby, do nichž naplňoval dodané mu zboží majitele známky, pro obchod známkou a jménem majitele známky a takto bezprávně označené zboží dával do oběhu nebo choval na prodej.

Tomuto názoru odpovídá až na malé výjimky i právní nauka, zastávaná zejména spisovateli: Dr. Feiglem (*Das Markenschutzgesetz 1894*, str. 35, 36), Dr. Abelem (*System des österreichischen Markenrechtes 1908*, str. 209, 212, 213 a tam uvedená literatura a judikatura) a Dr. Adlerem (*System des österreichischen Markenrechtes 1909*, str. 293, 294), Drem Hagens (*«Warenzeichenrecht» 1927*, strana 194) a Chr. Fingerem (*Das Reichsgesetz zum Schutz der Warenbezeichnungen 1906* str. 307).

Skutkový děj zjištěný napadeným rozsudkem opodstatňuje tudíž po stránce objektivní skutkovou podstatu přečinu podle § 23, zákona o ochr. zn., a, ježto označeno bylo zboží i oprávněnému k výlučnému užívání vyhrazeným jménem, jež není pojato do jeho slovní známky, i skutkovou podstatu § 24 tohoto zákona. K tomu se ještě připomíná po stránce právní, že zboží je opatřeno známkou a jménem i tehdy, když známka a jméno jsou spojeny s obalem nebo — jak v tomto případě — s nádobím, v němž pro své tekuté skupenství přichází zboží do oběhu (§ 11 cit. zák.), a že přečin podle §§ 23, 24 cit. zák. je spáchán již přestoupením právní normy bez ohledu na záměr pachatelův.

Pokud jde o subjektivní stránku, postačují skutková zjištění rozsudku úplné, by bylo lze uznati, že na straně obžalovaného byla vědomost o porušení cizího práva známkového. Nalézací soud zjistil na základě doznání obžalovaného, že obžalovaný i po upozornění soukromou žalobkyní pokračoval v prodeji zboží v kanistrech (krabicích) neoprávněně zhotovených a označených známkou »Castrol« a jménem »Wakefield«. Obžalovaný doznal, že byl upozorněn patentovým zástupcem ing. Sch-ou (dopis z 3. února 1931) na to, že vyráběním a používáním krabic označených známkou »Castrol« a jménem »Wakefield« porušuje právo soukromé obžalobkyně, a že i po první domovní prohlídce, provedené policií (22. května 1931) a přes zákaz Dr. W-a (právního zástupce soukromé žalobkyně pokračoval v prodeji zásob v krabicích, označených slovní známkou a jménem soukromé žalobkyně, až do zabavení a odve-

zení kanistrů (27. června 1931). To stačí za okolností tohoto případu, by bylo lze předpokládati na straně obžalovaného alespoň eventuální zlý úmysl, jenž stačí podle stálé judikatury k naplnění pojmu vědomosti ve smyslu §§ 23, 24 zák. na ochr. zn. Vždyť musil obžalovaný po upozornění počítati s možností, že tím, že dává zboží takto označené do oběhu, porušuje známkové právo soukromé obžalobkyně. Námitka obžalovaného, že odvozoval své oprávnění ku prodeji zboží takto označeného od bývalého zástupce soukromé žalobkyně, kterému oprávnění to soukromou obžalobkyní bylo uděleno, nepřichází, nehledíc ani k tomu, že by tu nešlo o omyl skutkový, nýbrž o omyl co do práva trestního (§§ 3, 233 tr. zák.), po upozornění obžalovaného soukromou žalobkyní vůbec v úvahu. Totéž platí o námitce právně bezvýznamné, že mezi nádobami obžalovaným od Dr. K-y, bývalého zástupce soukromé obžalobkyně, převzatými byly i takové, které přímo od soukromé obžalobkyně byly mu (Dr. K-ovi) dodány za tím účelem, aby teprve v tuzemsku byly olejem naplněny. Pokud obžalovaný při hlavním přelíčení uvedl, že na upozornění Dr. Sch-y odpověděl, že se necítí ve směru jím uvedeným vinným, poněvadž se domníval, že Dr. Sch. žalující firmou nebyl správně informován, nemůže tato všeobecná a neurčitá námitka vůbec vyloučiti zjištěný dolus eventualis obžalovaného.

Čís. 5008.

I zaměstnavatel osoby podplácené (§ 30 zák. čís. 111/1927) může býti jako soutěžitel nekalým postupem svého zaměstnance při soutěži poškozen; je proto podle § 34 odst. 3 cit. zák. oprávněn k soukromé žalobě.

Nekalým postupem zaměstnancovým (§ 30 zák. čís. 111/1927) je každé jednání, které je vzhledem k soutěži nebo s hlediska dobrých mravů vůbec nekalé; spadá sem sdělení výrobního tajemství a porušení služební smlouvy, k nimž měl býti zaměstnanec pohnut nabídkou prospěchu (lepšíh pracovníh podmínek).

(Rozh. ze dne 7. května 1934, Zm I 200/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. října 1931, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podplácení podle § 30 odst. 1 zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů:

S hlediska zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost obžalovaného rozsudku 1. právní omyl potud, že přehlédl, že skutková podstata §§ 30 a 12 zákona proti nekalé soutěži má na zřeteli ochranu jiných soutěžitelů a nikoliv ochranu zaměstnavatele; jemuž proto podle § 34 odst. 3 cit. zákona nepřísluší žalobní právo, — 2. že skutková podstata, kterou má nalézací soud za prokázanou, a to, že obžalovaný svědka L-a, zaměstnaného u soukromé žalobkyně, vyhledal a že nabízením výhodnější smlouvy měl v úmyslu Pavla L-a jako odborníka ve výrobě

sněhovek pro závod obžalovaným řízený získati, nezakládá vůbec trestný čin před soud příslušející.

Zmateční stížnost je v tom i onom směru bezdůvodná. Pakud jde o první výtku, stačí poukázati na rozhodnutí tohoto zrušovacího soudu čís. 3783 sb. n. s., v němž je zevrubně odůvodněno, že i zaměstnavatel osoby podplacené (§ 30 zák. čís. 111/27 Sb. z. a n.) může býti jako soutěžitel nekalým postupem svého zaměstnance při soutěži poškozen a, že je proto podle § 34 odst. 3 cit. zákona oprávněn k soukromé obžalobě. Nejvyšší soud nemá příčiny, aby ve s tímto případě odchytil od právního názoru projeveného v tomto rozhodnutí.

Pokud jde o druhou výtku, přehlíží stížnost především, že nalézací soud zjistil nejen to, co stížnost při uplatňování této výtky uvádí, nýbrž i, že obžalovaný, technický ředitel firmy, z níž vznikl druhý konkurující závod J. H., u něhož byl L. zaměstnán, úmyslně vyhledal Pavla L-a, zřízence konkurující firmy a vyzvídal o poměrech v závodě konkurujícím, zvláště o způsobu výroby gumových sněhovek u firmy, u níž byl L. zaměstnán a o chemickém složení používaných hmot, — že mu opět nabídl, by vstoupil do služeb závodu konkurující firmy s lepšími podmínkami než u firmy dosud ho zaměstnávající, u níž prý dlouho nebude, — a že pak mu přinesl návrh smlouvy s lepšími podmínkami, — že však návod nevedl k výsledku, — a že nalézací soud zjištěnou skutkovou podstatu podřadil pod ustanovení § 30 — zřejmě odst. 1 — zákona proti nekalé soutěži. —

Že skutková podstata nalézacím soudem takto zjištěná opodstatňuje alespoň veškeré náležitosti přečinu podle § 30 odst. 1 zák. čís. 111/1927 Sb. z. a n., nemůže býti pochybným a stížnost sama to ani nepopírá. Zásadně není arciž zakázáno získati pro sebe cizího zaměstnance i nabídkou lepších pracovních podmínek. Nesmí však cíl a prostředky k tomu použité býti závadné. Šlo-li podle zjištění rozsudkového obžalovanému o to, aby nabítnutím prospěchu zaměstnanci podniku vyváděl na něm výrobní tajemství soutěžitelovo, totiž způsob výroby gumových sněhovek, chemické složení používaných hmot a poměry v závodě firmy H., a získal ho jako odborníka ve výrobě sněhovek pro závod jím řízený, šlo zřejmě o nekalé jednání obžalovaného, a získal ho jako odborníka proti dobrým mravům, ježto slíbil v hospodářském styku osobě ve službách podniku činné prospěch k tomu cíli, aby nekalým postupem této osoby dosáhl pro svou firmu přednosti na úkor jiných soutěžitelů. Nelze pochybovati, že sdělení výrobního tajemství a porušení smlouvy služební, k nimž měl L. podplácením býti pohnut, je nekalým postupem ve smyslu zákona, neboť nekalým postupem zaměstnancovým je vůbec každé jednání, které je vzhledem k soutěži nebo s hlediska dobrých mravů vůbec nekalé (Dr. Skála, Nekalá soutěž str. 178, 88).

Čís. 5009.

I pri odsúdení mladistvej osoby pre previnenie vojenskej zrady je neprípustné použitie mimoriadneho zmierňovacieho práva pri výmere trestu.

(Rozh. zo dňa 7. mája 1934, Zm III 183/34.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti F. M. a Š. P., obžalovaným zo zločinu vojenskej zrady, na základe verejného pojednávania, kona-ného o zmätočnej sťažnosti obžalovaných, takto sa u s n i e s o l: Zmä-točná sťažnosť obžalovaného Š. P., pokiaľ napáda skutkový stav, sa odmieta, inak sa zmätočné sťažnosti obžalovaných zamietajú.

Z d ō v o d o v:

Obžalovaný F. M. domáha sa na základe dôvodu zmätočnosti podľa čís. 3 § 385 tr. p. upotrebenia § 92 tr. zák., hľadiac k tomu, že bolo zistené, že trestný čin spáchal pred dokončeným 18. rokom svojho veku, že sa pôvodne úprimne doznal a že není osobou mravne skazenou, a ponevác zákon o mladistvých čís. 48/1931 Sb. z. a n. upotrebenie § 92 tr. zák. nevyklučuje. Zmätočná sťažnosť není oprávnená. Zákon čís. 48/1931 Sb. z. a n. obsahuje v § 8, odst. 1 a 3 a v § 25, odst. 3, ktoré v tomto prípade prichádzajú v úvahu, predpisy o výmere trestu na slobode tak čo do sadzby, tak čo do jeho druhu. Citovaný zákon nemá však žiadneho ustanovenia, ktorým by upotrebenie odst. 2 § 28 zák. na ochr. rep. pri trestných činoch mladistvých bolo vylúčené. Okolnosť, že podľa § 28, odst. 2 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n., je vylúčené tam uvedené sníženie trestu na slobode pri z l o č i n e podľa § 6, čís. 2 cit. zák., kdežto obžalovaný bol odsúdený pre p r e v i n e n i e podľa § 3 zák. čís. 48/31 Sb. z. a n., je preto nerozhodná, ponevác podľa § 3, odst. 2, zák. č. 48/31 Sb. z. a n. rozhoduje — závisí-li použitie iných ustanovení zákonných na rozlíšení zločinov, prečinov a priestupkov — označenie činu v zákonoch trestných. Správne tedy mal vrchný súd za to, že použitie § 92 tr. zák. pri výmere trestu mladistvého F. M. není podľa odst. 2 § 28 zák. na ochr. rep. ani v prípade odsúdenia pre previnenie vojenskej zrady prípustné.

Čís. 5010.

To, že osoba, málo přes 18 let stará, nechala radiový přístroj, který večer koupila pro jiného, u sebe jen přes noc, není nutně trestným »přechováváním« ve smyslu § 24 zák. čís. 9/1924.

Zmateční stížnost je síce opožděná, odeslal-li ji soud bydlíště obžalovaného, u něhož ji obžalovaný protokolárně opověděl a provedl téhož dne, kdy mu byl kontumační rozsudek doručen, nalézacímu soudu s takovým opožděním, že tam došla až po lhůtě § 284 odst. 1 tr. ř., avšak tato okolnost může býti důvodem pro navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty.

(Rozh. ze dne 8. května 1934, Zm I 1022/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost obžalovaného a jeho otce do usnesení krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. července 1933, jímž byla odmítnuta jejich zmateční stížnost do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. května 1933, pokud byl obžalovaný uznán přečinem podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, vyhověl

však jejich žádosti za navrácení v předešlý stav, pokud jde o promeškání lhůty k ohlášení a provedení zmáteční stížnosti do onoho rozsudku, a vyhověl zmáteční stížnosti, zrušil napadený rozsudek jako zmátečný, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle 24 zák. čís. 9/24 sb. z. a n. a věc vrátil nalézacímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Do rozsudku vyhlášeného v nepřítomnosti obžalovaného a doručeného mu dne 28. června 1933 ohlásili a zároveň provedli obžalovaný a jeho otec dne 28. června 1933 protokolem u okresního soudu v Polici n. Met., jakožto soudu jejich pobytu zmáteční stížnosti. Protokol, o nějž jde, byl tímto okresním soudem podán na poštu až dne 5. července 1933 a došel nalézacímu soudu dne 6. července 1933, tudíž po uplynutí třídní lhůty § 284 odst. 1 tr. ř., pročež nalézací soud zavrhl zmáteční stížnost podle § 1 čís. 2 (správně čís. 1) zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878.

Do tohoto usnesení podali obžalovaný a jeho otec včas stížnost. Byť i stížnost byla podána pro případ, že by nebylo vyhověno jejich současně podané žádosti za navrácení v předešlý stav, je přece na snadě, že usnesení, jímž byla zmáteční stížnost odmítnuta, nelze za těchto okolností označiti za pravoplatné. Je-li však předpokladem žádosti za navrácení v předešlý stav promeškání lhůty k opovědi opravných prostředků proti rozsudku, nelze pochybovati, že především třeba rozhodnouti o stížnosti do usnesení, jímž byla zmáteční stížnost jako zpožděná soudem prvé stolice zavržena, a že lze o žádosti za navrácení v předešlý stav rozhodnouti až po pravoplatnosti onoho usnesení.

Stížnost je ovšem bezdůvodná, neboť podle jasného předpisu § 284 odst. 1 tr. ř. musí zmáteční stížnost býti do tří dnů po prohlášení rozsudku ohlášena u sborového soudu první stolice, do kteréžto lhůty se ovšem podle § 6 odst. 2 tr. ř. nevčítá čas, po který je spis dopravován poštou. Podle toho, co uvedeno, rozhoduje, kdy okresní soud v Polici n. Met. podal zmáteční stížnost na poštu, nikoli, kdy byla u tohoto okresního soudu sepsána. Stížnost je na omylu, má-li za to, že okresní soud pobytu jaksi zastupoval nalézací soud, kdyžž na souzený případ nelze použiti druhého odst. § 81 tr. ř.

Bylo však vyhověti žádosti oněch osob o navrácení v předešlý stav, neboť, když již onen okresní soud sepsal za účelem opovědi a provedení zmáteční stížnosti protokol a to hned prvního dne lhůty k opovědi opravného prostředku, mohli obžalovaný a jeho otec právem předpokládati, že zmáteční stížnost bude včas podána na poštu, zvláště když jim to bylo výslovně přislíbeno. Když pak soud tak neučinil, nelze v tomto případě pochybovati, že jim okolnost pro ně neodvratná bez jejich viny znemožnila lhůtu dodržeti (§ 364 čís. 1 tr. ř.). Poněvadž i ostatní podmínky § 364 tr. ř. jsou dány, bylo žádosti o navrácení v předešlý stav vyhověti a přikročiti k rozhodnutí o zmáteční stížnosti.

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmátečnosti podle § 281 čís. 9 (zřejmě a) nsprávně i čís. 10 tr. ř. a jasným poukazem i podle čís. 5, nelze upříti oprávnění. Zmateční stížnost jednak právem vytyká

s hlediska zmatku podle čís. 9 (zřejmě a)), že se nalézací soud nezabýval subjektivní stránkou skutkové podstaty zažalovaného přečinu, jednak uplatňujíc zřejmým poukazem zmatek neúplnosti podle čís. 5 vytyká důvodně, že rozsudek, zjišťuje jen, že stěžovatel radiotelefonní přijímač, jež Z-ovi prodal, přechovával ve dnech 15. a 16. ledna 1933 bez povolení, nevěnoval pozornost obhajobě obžalovaného, že koupil přístroj dne 15. ledna 1933 večer pro Jaroslava Z-a, že chtěje jíti do biografu nechal přístroj zatím »na almaře« a že jej pak Z-ovi předal již dne 16. ledna 1933 ráno.

Tyto skutkové okolnosti nejsou pro posouzení případu bez významu. Podle ustálené judikatury odpovídá sice pojmu přechovávání podle § 24 zákona čís. 9/24 sb. z. a n. již skutkový stav záležející v tom, že někdo má u sebe vlastní nebo cizí zařízení radiotelefonní, aniž záleží na podnětu, z něhož k tomu došlo, nebo na účelu a době tohoto stavu (§ 3 odst. 2 cit. zák.). Vyslovil však již nejvyšší soud jako soud zrušovací v rozh. čís. 3150 sb. n. s., že nelze zákon tak vykládati, jakoby snad každý fysický vztah osoby jiné nemající koncese k takovému zařízení, pokud se děje v zastoupení, za souhlasu a za dozoru oprávněného majitele koncese a pokud je při tom obcházení zákona podle okolností případu vyloučeno, již opodstatnil zásah zákonem zakázaný. Jsou možné případy, kde osoby důsledkem rodinného nebo služebního poměru k majiteli koncese přicházejí bezděky do fysického vztahu k radiotelefonnímu zařízení, který se může ovšem abstraktně rovnati pojmu »míti je u sebe«, kde však přes to nemusí za všech okolností býti naplněn skutkový znak zapovězeného přechovávání, pokud objektivně tu není nebezpečí obcházení zákona, najmě subjektivně schází vědomí, že pachatel jest osobou přechovávající.

S tohoto hlediska měl býti zkoumán i souzený případ, kde ovšem nešlo o služební poměr, ale o udělený příkaz; není vyloučeno, že by byl nalézací soud v příčině subjektivní stránky skutkové podstaty dospěl k úsudku pro obžalovaného příznivému, kdyby se byl náležitě vypořádal s obhajobou obžalovaného a na základě toho zkoumal subjektivní náležitosti souzeného přečinu, zvláště když obžalovanému v době činu bylo jen málo přes 18 let.

Čís. 5011.

Pouhé sepsání plánu pro organisování demonstrací (za zřízení sovětské státní formy) nevykročilo ještě z přípravného jednání k založení tajné organisace ve smyslu § 17 zák. na ochr. rep., pokud plán ten nepočal býti vůbec uskutečňován.

Je-li obsah listin, jichž se zmáteční stížnost pro své závěry dovolává, v rozsudku v podstatě zjištěn, může nejvyšší soud ke zmáteční stížnosti sám podle § 288 čís. 3 tr. ř. učiniti právní závěry.

(Rozh. ze dne 9. května 1934, Zm I 770/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu

v Chrudimi ze dne 21. dubna 1932, pokud jím byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby pro přečin sdružování státu nepřátelského.

D ů v o d y :

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice jen ve výroku, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin sdružování státu nepřátelského podle § 17, čis. 1 zák. na ochranu republiky, a uplatňuje v tomto směru číselné důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 5 a 9a) tr. ř.

V pravdě provádí se však tento zmatek doličováním, že podle smyslu a účelu svolání sepsaného obžalovaným měly se připravovanou demonstrací propagovati snahy na přeměnu demokraticko-republikánské státní formy ve formu sovětskou; akční výbor, který obžalovaný pro den demonstrace — 25. února 1931 — navrhl, jak rozsudek zjišťuje, měl tedy organisovati tyto demonstrace za zřízení sovětské státní formy, tudíž měl za účel podvracet demokraticko-republikánskou formu státní. Poněvadž obsah obou listin, jichž se zmateční stížnost pro tyto právní závěry dovolává, je v rozsudku v podstatě zjištěn, může nejvyšší soud na podkladě zmateční stížnosti sám podle § 288 čis. 3 tr. ř. učiniti správné právní závěry, v nichž by zmateční stížnosti bylo přisvědčiti v ten smysl, že by akční výbor zřízený pro pořádání demonstrace k účelu svoláním naznačenému byl organisací, jejímž účelem je podvracet demokraticko-republikánskou formu státu a že obžalovaný, pokud by byl zjištěn nějaký čin jeho, který vede ke skutečnému založení této organisace, byl by vinným pokusem přečinu podle § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep., za dalšího předpokladu, že tento účel akčního výboru měl býti úřadům utajen: tomu mohlo by tak býti, i když obžalovaný, jak rozsudek zjistil, chtěl prováděti demonstraci, aby se odpomohlo nezaměstnanosti, čímž by byl právě tajen pravý nezákonný účel.

Než v napadeném rozsudku byla zjištěna jen taková činnost obžalovaného, která vytkené náležitosti pokusu ještě nenaplnuje. Podle těchto zjištění obžalovaný sám napsal listinu s požadavky a sám navrhl akční výbor pro 25. únor; podle rozsudku není zjištěno, že by byly rozesílány letáky ani smlouvání stěžovatele s ostatními (pravoplatně osvobozenými) obžalovanými mezi sebou. Zmateční stížnost nenapadá tyto skutkové předpoklady pro právní posouzení rozhodné, naopak sama výslovně vychází jen ze sepsání oně listiny, která se její býti vypracovaným plánem pro organisování demonstrací »akční komisi«. Ani z obsahu spisů není důvodu k předpokladu, že by slovy »sám navrhl akční výbor« mělo býti v rozsudku výjádřeno více než sepsání tohoto seznamu, jmenovitě snad předložení tohoto návrhu některé instanci strany a pod. Pouhé sepsání takového plánu nevykročilo však ještě z přípravného jednání k založení organisace, neboť zlý úmysl neprojevil se ještě nikterak oproti světu vnějšmu, dokud plán samého obžalovaného nalezený při domovní prohlídce v sekretariátě komunistické strany nepočal býti vůbec uskutečňován. Pro tento nedostatek náležitostí trestného pokusu nemůže míti zmateční stížnost úspěch přes to, že ve výše uvedených právních námitkách bylo by jí shledati důvodnou; osvobození obžalo-

vaného není na zjištěném a nenapadeném skutkovém podkladě mylné, ovšem z jiných důvodů, jak právě byly rozvedeny; proto byla zmateční stížnost zamítnuta.

Čís. 5012.

Pořadatelem shromáždění ve smyslu §§ 2, 19 shrom. zák. není, kdo schůzi neuspořádal, nýbrž dal jen popud k tomu, aby jiné osoby ji uspořádaly (účastníky na ni sezvaly), ani řečník, promlouvající ve shromáždění jinými osobami svolaném, zahájeném nebo jiným způsobem uspořádaném (nebyla-li právě jeho řeč bezprostředním podnětem k utvoření se shromáždění).

(Rozh. ze dne 9. května 1934, Zm I 328/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 9. ledna 1933, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podle §§ 2, 19 zákona shrom.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnost není důvodná, pokud směřuje proti výroku napadeného rozsudku, kterým byl obžalovaný zproštěn z obžaloby pro přestupek §§ 2, 19 shrom. zák.

Stížnost uplatňuje tu jen hmotněprávní důvod zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., jednak v tom směru, že svolavatel osobně ručí za zákonný způsob svolání důvěrné schůze a nemůže se zbaviti zodpovědnosti tím, že povinnost svoji přeneše na jiné (případ schůze v Ú.), jednak že pořadatelem veřejného shromáždění je i ten, kdo se na schůzi ujme role řečníka (případ schůze ve V.).

Pokud jde o schůzi 29. března 1931 v Ú., zjistil soud, že obžalovaný schůzi svolal, ale pověřil několik jemu známých důvěrníků, aby ji organisovali, ježto neznal ani jména těch osob, ani ty osoby, které na schůzi přišly nebo měly přijíti. Z tohoto zjištění rozsudku podává se právní závěr, že obžalovaný schůzi neuspořádal, ale dal jen popud k tomu, aby schůzi uspořádaly, t. j. na ni účastníky sezvaly osoby jiné, které se činností ku svolání a uspořádání schůze bezprostředně směřující staly jejími svolavateli a pořadatelé a za zákonný způsob uspořádání schůze jediné odpovídají. Obžalovanému nebylo prokázáno, že by se byl činností pořadatelů ku skutečnému uspořádání schůze směřující zúčastnil; nejde tu o přenesení povinnosti na jiné, jež by vzcházela z uspořádání schůze, ale o pouhý popud k uspořádání schůze, daný jiným osobám, z něhož však nelze zodpovědnost obžalovaného za samo uspořádání dovozovati. Nestihají proto obžalovaného povinností svolavatelům v zákoně shromáždovacím čis. 135/1867 ř. zák. uložené, ani trestní zodpovědnost za jejich zanedbání osobami jinými.

O schůzi 27. srpna 1931 ve V. zjistil soud a také zmateční stížnost je provedena na tom základě, že schůzi zahájil bez povolení Teodor V. a že obžalovaný na ní teprve potom mluvil. Než z tohoto činu nelze

v tomto prípade dovoditi, že také obžalovaný byl pořadatelem shromáždění, když v něm po jeho zahájení jinou osobou promlouval. Stížnosti je sice přisvědčiti, že pořadatelem je nejen ten, kdo na shromáždění zve a je svolává, je zahajuje a řídí, ale i kdo na něm řeči pronáší (srovnej rozhod. čís. 642 sb. n. s.), tu však jen tehdy, když právě jeho řeč se stane bezprostředním podnětem k utvoření se shromáždění (na př. začne-li kdo řečniti a tím upoutá pozornost obecnosti, které se kolem řečníka shromáždí — srov. rozh. čís. 3786, 4026 Sb. n. s.). Nelze však považovati řečníka za pořadatele shromáždění tenkrát, když promlouvá ve shromáždění jinými osobami nebo jinou osobou svolaném, zahájeném nebo jiným způsobem již uspořádaném. Zjistil-li tedy soud, že shromáždění uspořádal Teodor V., zahájiv schůzi, právem zprostil obžalovaného z obžaloby pro přestupek §§ 2, 19 shrom. zák. i v tomto případě.

Čís. 5013.

Formální zmátok podľa § 384, čís. 9 tr. p. možno uplatňovať len proti takému usneseniu súdu, ktoré bolo vynesené proti návrhu strany pri hlavnom pojednávaní. Proti rozhodnutiu predsedu senátu o oprave a doplnení zápisnice je odvolanie a zmätočná sťažnosť neprípustná.

(Rozh. zo dňa 9. mája 1934, Zm IV 685/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti dr. V. L., obžalovanému z prečinu podľa § 14, č. 1 zák. na ochr. rep., na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaného dr. V. L. a osobitného obhájcu vyniesol rozsudok, ktorým zmätočné sťažnosti zčasti odmietol, zčasti zamietol a zčasti im vyhovel.

Z dôvodov:

Zmátok podľa č. 9 § 384 tr. p. uplatňujú sťažovatelia vo viacerých smeroch. Najprv si sťažujú, že vrchný súd nerozhodol o ich návrhu učinennom na hlavnom odvolacom pojednávaní na opakovanie dokazovania, prevedeného prvým súdom, výsluchom všetkých svedkov, lebo zápisnica napísaná o hlavnom pojednávaní není úplná a nebola ani doplnujúcim usnesením predsedu senátu dostatočne doplnená a opravená. Z vývodov týchto plynie, že sťažovatelia činia výtky čo do správnosti a úplnosti zápisnice; k odstráneniu väd zápisnice stačí však vo všeobecnosti postup predpísaný v §§ 331 a 332 tr. p. a netreba opakovania celého dôkazného pokračovania pred vrchným súdom. Zmätočné sťažnosti nie sú preto v tejto časti základné. V druhom smere uplatňujú sťažovatelia tento formálny dôvod zmätočnosti preto, ponevác vrchný súd nenariadil protidôkaz o vadnom obsahu zápisnice vypočutím svedkov Dra K. K., J. D. a Dra D. S. Podľa písomných vývodov zmätočných sťažností není uvedené v zápisnici o hlavnom pojednávaní: a) u výpovedi svedka Š. G., že obžalovaný tak rýchle rečnil, že svedok nemohol fixovať to, čo obžalovaný rečnil; b) u výpovedi svedka A. N.: 1. že svedok sa na začiatku svojej výpovedi tak vyjadril, že si o reči obžalo-

vaného v Č. nerobil poznámky, 2. že tento svedok na dotaz predsedu senátu nevedel vysvetliť, prečo dal do úst obžalovaného iné výrazy vo svojej relácii a iné vo svojej výpovedi pred vyšetrujúcim sudcom, 3. že tento svedok potvrdil, že obžalovaný zvlášť vyzdvihol, že osoba nového predsedu strany maďarských kresťanských socialistov je zárukou, že sa strana bude pohybovať v rámci zákonov a mierových smlúv; c) u výpovedi svedkov obranou vedených — t. j. tých svedkov, ktorých sťažovatelia viedli na protidôkaz — že svedkovia povedali, že obžalovaný inkriminované výrazy podľa obžaloby nepoužil, že o obsahu reči len vtedy sa môžu vyjadriť, keď im bude prečítaná, a že svedkom písomná reč obžalovaného prečítaná nebola.

Najvyšší súd podotýka, že formálny zmátok podľa č. 9 § 384 tr. p. lze uplatňovať len proti takému usneseniu súdu, ktoré súd vydal proti návrhu strany pri hlavnom pojednávaní. Z toho plynie, že proti nariadeniu predsedu senátu o oprave a doplnku protokolu není prípustné ani odvolanie ani zmätočná sťažnosť, lebo rozhodnutie o tom sa nestalo pri hlavnom pojednávaní. Správne tedy považoval vrchný súd túto časť odvolania za námietky proti obsahu protokolu vo smysle odst. 2 § 332 tr. p. s návrhom na protidôkaz o častiach, proti ktorým byly činené námietky. Najvyšší súd má však za to, že námietky sťažovateľov sa nevzťahujú na podstatné okolnosti, majúce vliv na rozhodnutie veci.

Čís. 5014.

Prohlášení osoby úplně zbavené svéprávnosti, že trest přijímá a že se vzdává opravných prostředků, není po zákonu platné a pro obžalovaného závazné.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, Zm II 303/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmäteční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 5. dubna 1933, jimž byla uznána vinnou přestupkem podle § 477 tr. zák.

Z důvodů:

Předně jest zaujati stanovisko k otázce, zda zmäteční stížnost obžalované je zamítnouti již podle § 4 čís. 1 a) § 1 čís. 2 novely k tr. ř. Neboť obžalovaná po vynesení rozsudku a po udělení právního poučení prohlásila, že trest přijímá a že se vzdává opravných prostředků. Než nelze postupovati podle citovaných míst zákona. Z připojeného spisu okresního soudu v Opavě vychází, že obžalovaná byla usnesením jmenovaného okresního soudu ze dne 30. ledna 1923 úplně zbavena svéprávnosti pro slabomyslnost. Podle § 3 zák. z 28. června 1916, čís. 207 ř. zák. rovná se ten, kdo je úplně zbaven svéprávnosti, ve příčině své schopnosti jednati dítěti před dokončeným sedmým rokem a má se mu zřídit opatrovník. Podle toho je zjevno, že taková osoba není schopna činiti před soudy samostatně platná a závazná procesuální prohlášení. Prohlášení obžalované, že trest přijímá a že se vzdává opravných pro-

středků, není tudíž po zákonu platné a pro obžalovanou závazné, pokud ono formální usnesení zůstává v platnosti. Bylo proto opověď a provedení zmateční stížnosti, které proti vůli obžalované podala její opatrovnice, k soudu přijati a podrobiti věcnému zkoumání a rozhodnutí.

Čís. 5015.

Členství československého státního příslušníka v pracovním táboře v Německu (účast v pracovní organizaci tábora) v době, kdy se stala strana NSDAP. nositelkou státní moci v Německu, je po případě vejítím ve styk s cizím činitelem po rozumu § 2 zák. na ochr. rep.; subjektivní stránka.

Ministerstvu Národní obrany nelze upřít kompetenci k podání odborného posudku o povaze pracovních táborů v Německu.

Zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., snížen-li při odsouzení pro zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. proti předpisu § 28 odst. 2 cit. zák. trest pod dolejší hranici trestní sazby, a vyslovena-li proti předpisu druhé věty první odstavce § 32 cit. zák. jen ztráta práva volebního, nikoliv ztráta čestných práv občanských.

(Rozh. ze dne 12. května 1934, Zm I 221/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost mateřské poručnice obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 15. ledna 1934, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem přípravy úkladů podle § 2 zák. na ochr. rep., vyhověl však zmateční stížnosti státního zastupitelství, napadený rozsudek zrušil ve výroku o trestu a obžalovanému vyměřil za zločin přípravy úkladů podle § 2 al. 2 zákona na ochr. rep. podle první sazby § 2 cit. zákona za použití § 54 tr. zák. trest těžkého žaláře zostřeného postem čtvrtletně v trvání jednoho roku a podle § 32 zákona na ochr. rep. vyslovil ztrátu čestných práv občanských, a to pokud není doba jejího trvání určena v zákoně, na tři roky.

D ů v o d y :

Zmateční stížnost matky obžalovaného uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 4, 5, 9 a), b) a 10 tr. ř. Nelze jí přisvědčiti.

Pro posouzení povahy tábora, jehož byl obžalovaný členem, pro kteréžto členství byl stíhán a odsouzen, sloužily nalézacímu soudu vlastní údaje obžalovaného o životě v táboře, jak je učinil jednak soudu, jednak četnictvu, dále obsah četnického oznámení a zejména posudek ministerstva národní obrany. Stížnost ve směru tom vytýká neúplnost a vadnost řízení z důvodu, že nebylo dbáno důkazních návrhů obhajoby. Postupem soudu však nebyla přivedena právům obhajoby újma. Ve stížnosti je především proti pravdě tvrzeno, že obhajoba odporovala přečtení posudku ministerstva národní obrany. Protokol o hlavním přelíčení, jehož správnost stěžovatel nepopřel a nenavrhl ani jeho opravu (doplnění), je směrodatný pro nejvyšší soud pokud se týče pravdivosti a úplnosti

osvědčení všech podstatných formálností řízení; neobsahuje však záznam o ohrazení se obhajoby proto přečtení posudku. Leč ani skutečný nesouhlas obžalovaného s přečtením onoho posudku by nemohl zatížit řízení vadností. Podle § 118 tr. ř. přísluší soudu volba znalců, od nichž chce seznati odborný posudek, a podle posledního odstavce § 118 tr. ř. může býti o znalecký nálezný a posudek požádán i veřejný úřad. Ministerstvu národní obrany jakožto ústřednímu vojenskému úřadu nelze zajisté upírati kompetenci k podání odborného posudku toho druhu, jak jej vyžadoval souzený případ. Žádal-li vyšetřující soudce na návrh státního zastupitelství v průběhu trestního řízení ještě před podáním obžaloby M. N. O. o posudek o organizaci a povaze pracovních táborů, pak dobrozdání toho druhu ministerstvem soudu podané a u hlavního přelíčení přečtené není soukromou korespondencí mezi státním zastupitelstvím a ministerstvem, jak stěžovatel je označuje, nýbrž odborným posudkem ve smyslu uvedených již předpisů trestního řádu. Obhajoba se ovšem dožadovala dodatečně ještě osobního výslechu znalce z ministerstva národní obrany, aby prý měla možnost klásti mu otázky; leč soud zamítl tento návrh právem, neboť obhájce neuváděl vůbec nic konkrétního, že a v čem shledává posudek potřebným nějakého doplnění nebo vysvětlivky (§ 126 odst. 1 tr. ř.). Doslov posudku samotného a zřetel na úřad, který jej podal, nedávají ostatně nejmenší příčiny k pochybnostem o jeho správnosti.

Provádějíc hmotněprávní zmatečnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. tvrdí stížnost především, že členství v pracovním táboře nelze po objektivní stránce podřaditi skutkové podstatě zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep. Stížnost je na omylu. Nelze vycházeti ze členství v pracovním táboře in abstracto, jak to v první části svých výtek činí stěžovatelka, nýbrž je míti na zřeteli případ členství obžalovaného, jehož podstatu jediné je posouditi a to ve vztahu na všechny poměry, za jakých k jeho službě v pracovním táboře došlo. A tu je především třeba míti na zřeteli dobu jeho členství v táboře, která spadá, jak zmateční stížnost sama vyzdvihuje, již do údobí, v němž se stala NSDAP. nositelkou státní moci v Německu a kdy i pracovní tábory říšskoněmecké, jak je podle poměrů v Německu míti za nepochybné, sloužily cílům této strany potud, pokud se jejich činnost odnáší ku brannosti jejich složek; rozsudek vyjádřil to zjištěním, že pracovní tábor byl pomocnou složkou branné výchovy strany NSDAP. v Německu. O straně NSDAP. bylo již opětovně vysloveno na základě jejího vlastního programu a jeho rozbořem a je takto obecně známo, že programovým cílem tohoto politického hnutí je mimo jiné též uskutečnění úkladů o Čsl. republiku ve směru § 1 al. 3 zákona na ochr. rep. Je-li zjištěno o rázu služby v pracovních táborech v Německu vůbec a tedy tím též tábora ve F., že ráz ten je vojenský, že se v nich provádí zakuklený polní výcvik, že také pracovní tábor ve F., kde byl obžalovaný zaměstnán, byl vojensky organizován a konala se tam cvičení, a že celá »pracovní povinnost« taktó organizovaná je pomocnou složkou branné výchovy strany NSDAP., jejíž výsledků lze použití k uskutečnění onoho cíle strany, směřujícího proti územní celistvosti Čsl. republiky, pak je správný závěr, že účast v pracovní organizaci takového tábora naplňuje u čl. státního příslušníka po objektivní stránce znaky vejítí ve styk s cizím činitelem, jímž je nepochybně taktó organi-

sovaný polovojenský sbor přes to, že je v něm zavedena i pracovní povinnost občanská, po případě je tím naplněn znak vejítí v nepřímý styk se samotnou cizí mocí. Podle své branné povahy je zmíněná organizace způsobilým činitelem ke spolčení po případě ke styku k úkladům o republiku podle § 1 al. 3 zák. na ochr. rep. Při tom zůstává bez významu, jakou práci mimo cvičení konali členové dotyčného tábora, zda bylo cvičeno i se zbraněmi a zda byly k dispozici členům tábora zbraně a kolik. Domnívá-li se stížnost, poukazujíc na smlouvu Německa s Polskem o neútočení a na ochotu uzavřít podobnou smlouvu též s Československem, jakož i na mírové řeči německého říšského kancléře ze dne 14. května 1933 a 14. října 1933, že poměry v sousední říši jsou dnes do té míry změněny, že nelze nyní o cílech NSDAP. stejně usuzovati jako v době ještě nedávné, uvádí okolnosti, které se zřetelem k tomu, jak se poměry v pohraničních územích Československo-říšskoněmeckých skutečně jevily v době trestné činnosti obžalovaného, nejsou nikterak způsobilé osvědčiti, že bylo změněno na těch programatických cílech strany NSDAP., jak se staly obecně známými řízením a soudním zjištěním zejména ve věci Volkssportu a v mnohých jiných trestních věcech podobného druhu, a to nejen podle toho, jak byl tento cíl v programu strany veřejně vyhlášen, nýbrž i jak byl v Československé republice skutečně pochopen částí obyvatelstva s hnutím tímto sympatisujícího a ostatním obyvatelstvem a státní správou, jež hnutí to nezbytně potlačují. Ze poměry ty trvaly v době trestné činnosti obžalovaného, osvědčuje nejpřesvědčivěji nutnost rozpustiti zdejší stranu DNSAP., k čemuž došlo právě ke konci služby obžalovaného v pracovním táboře.

Není odůvodněna ani výtku stížnosti, že není dána subjektivní stránka toho zločinu, jímž byl obžalovaný uznán vinným, že totiž měl úmysl vejítí ve styk s cizím činitelem »k úkladům o republiku«; k ní je tu nutno tím bedlivěji přihlídnouti, kdyžtž povaha pracovního tábora, pokud se jím jen opatřuje práce nezaměstnaným, nemusí u jednotlivce vylučovati cíl jiný, nežádavý. Rozsudek poukazuje však vhodně na smýšlení obžalovaného, jež ho vedlo k dobrovolnému vstupu do pracovního tábora, na jeho členství ve straně DNSAP., o níž bylo ve věci Volkssportu zjištěno a je takto i soudu obecně známo, že organizovala německé obyvatelstvo v Čsl. republice za účelem propagace a realizace týchž programatických cílů jako NSDAP. v Německu, že tudíž pracovala rovněž k cíli násilného odtržení části území od Čsl. republiky a přivtělení jeho k německé říši. Právě-li rozsudek, že obžalovaný svým jednáním, že do pracovního tábora vstoupil dobrovolně, vešel v přímý styk s cizími činiteli, které jsou způsobilé vydatně podporovati úklady o republiku, a že učinil tak jako člen německé národně socialistické strany, tedy smýšlení v celku stejného jako táž strana v Německu, předdeslal-li pak tomu zjištění, že obžalovaný byl dříve u spolku »Jungvölkischer Bund« v Ů., kterýžto spolek byl organizací polovojenskou s politických programem velkého Německa a jehož předsedou byl říšskoněmecký státní příslušník, a dále že když byl tento spolek rozpuštěn, vstoupil obžalovaný do strany DNSAP. a to k mládeži a navštěvoval t. zv. Heimabende a Sprechabende, a když zjistil, že obžalovaný byl v táboře poměrně dlouhou dobu skoro 4 mě-

síců, zjistil tím dostatečné skutečnosti pro závěr o úmyslu pachatelově, projeveném jeho vstupem do pracovního tábora, o úmyslu směřujícím k tomu, aby svojí činností pracoval též ve směru zmíněného již úkladu podle § 1 al. 3 zák. na ochr. rep. Význam nálezu písně Horst-Wesselovy u obžalovaného může za těchto usvědčujících okolností při úvaze o úmyslu obžalovaného býti pomínut.

Je posléze bez významu, že rozsudek při výroku o ztrátě práva volebního mluví o třídní zášti; i případné třídní zaujetí pachatelovo, pro které tu ovšem není dosti důvodů, nevylučovalo by po případě úsudek, získaný z jiných skutečností, že vstup do pracovního tábora (setrvání v něm) bylo provázeno zločinným úmyslem ve smyslu § 2 al. 2 zák. na ochr. rep. Domnívá-li se stěžovatelka, že trestný čin měl býti právně posouzen leda s hlediska předpisu § 17 zák. na ochr. rep., vychází bezdůvodnost uplatňované takto zmatečnosti § 281 čis. 10 tr. ř. již z předchozích vývodů. Určitý, konkrétní úklad, který stěžovatel postrává, je dán již v cíli, který podle svého programu sleduje strana NSDAP. a její branné složky zejména i oproti území Čsl. republiky, jak nahoře bylo vyloženo a jenž z daných poměrů nemohl by býti uskutečněn jinak než násilím; jeho přípravě právě slouží vojenská a polovojenská formace, ve kterých příprava úkladu doznala viditelného ztělesnění. Bylo proto zamítnouti zmatečnou stížnost matky obžalovaného jako bezdůvodnou.

Je však odůvodněna zmatečnou stížností státního zastupitelství, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 11 tr. ř. Při odsouzení pro zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. je vyloučeno podle § 28 odst. 2 zák. na ochr. rep., aby byl trest mimořádně snížen pod dolejší hranici trestní sazby, jak to učinil nalézací soud; vyměřiv obžalovanému trest těžkého žaláře jen 8 měsíců vykročil soud ze své moci trestní. Stejně však v moci té vykročil, když vyslovil podle § 32 zák. na ochr. rep. jen ztrátu práva volebního, ač podle § 32 zák. odst. 1 druhé věty bylo vysloviti ztrátu čestných práv občanských, jichž je ztráta práva volebního jen součástí (čis. 3). Při výměře trestu odpovídající zákonu (§ 28 odst. 2 zák. na ochr. rep.), tedy při nejnižší přípustné mezi trestu na svobodě, těžkého žaláře v trvání jednoho roku, odpadá ovšem podle první věty § 32 zák. na ochr. rep. vůbec podmínka nízkých a nečestných pohnutek, o níž nalézací soud svůj výrok o ztrátě volebního práva opřel. Bylo proto vyhověti zmatečnou stížnosti státního zastupitelství v obou směrech, zrušiti rozsudkový výrok o trestu jako zmatečný podle § 281 čis. 11 tr. ř. a na základě odsuzujícího výroku o vině pro zločin podle § 2 al. 2 zák. na ochr. rep. odsouditi obžalovaného k trestu těžkého žaláře v mezích první sazby § 2 zák. na ochr. rep. a podle § 32 téhož zák. ke ztrátě práv občanských.

Čís. 5016.

Ustanovení § 15 odst. 3 zákona o ochraně cti čis. 108/1933 nelze použiti na případy, kde jde o trestný čin spáchaný před účinností zákona; není proto manželka původního soukromého obžalobce, zemřelého po podání žádosti za trestní stíhání, oprávněna trvati po rozumu § 15 odst. 3 cit. zák. na trestním stíhání, zesnulým zahájeném.

(Rozh. ze dne 14. května 1934, Zm I 7/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromých obžalobců Karla V-a a jeho pozůstalé vdovy Anny V-ové do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu kmeťského ze dne 14. listopadu 1933, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 (správně čis. 1) tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 491 tr. zák., pokud se týče přestupek podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n.

Z d ů v o d ů :

Především jest zdůrazniti, že zmateční stížnost, pokud byla podána i za zesnulého Karla V-a, bylo zamítnouti proto, že řízení bylo, co se týče jeho obžaloby, podle §§ 46, 259 odst. 2 tr. ř. (v doslovu zákona čis. 209/31 sb. z. a n.) zastaveno, že rozsudek se vůbec nevztahuje na jeho žalobu a že tu nejde o osobu oprávněnou vystupovati v řízení zrušovacím jako soukromý obžalobce.

Avšak ani zmateční stížnosti Anny V-ové, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle § 281 čis. 5, 9 a), b), c), 10 tr. ř., nelze přiznati oprávnění. Jádrem věci je otázka, zda je v souzeném případě manželka původního soukromého obžalobce, zemřelého po podání žádosti za trestní stíhání, oprávněna trvati po rozumu § 15 odst. 3 zákona čis. 108/1933 sb. z. a n. na trestním stíhání, čili nic.

Ono ustanovení je zařaděno do druhého oddílu zákona o ochraně cti; aniž je proto třeba zabývatí se otázkou, jde-li tu o ustanovení hmotného či formálního (procesního) práva, plyne z § 41 čis. 1 cit. zákona nade vší pochybnost, že ono ustanovení jest z oněch, která platí o trestném činu spáchaném před účinností zmíněného zákona jen, nejsou-li ustanovení dosavadního práva vinníku zřejmě příznivější.

Stížnost poukazuje sama k dosavadní judikatuře, pokud hájila stanovisko, že podle právního stavu před zákonem o ochraně cti čis. 108/1933 sb. z. a n. nebyl přípustný přechod stíhacího práva, jakožto práva ryze osobního z osoby před úmrtím uražené na osoby v § 495 tr. zák. uvedené (viz zejména rozhodnutí Zm I 872/33 a Zm II 263/33); stížnost dokonce výslovně sama připouští, že před zákonem o ochraně cti nebylo předpisu odpovídajícího ustanovení § 15 odst. 3 poslední (správně předposlední) věta zákona o ochraně cti.

Neprávem dovozuje ovšem stížnost z toho, že prý proto nelze srovnávati ustanovení dosavadního práva a zákona o ochraně cti v příčině otázky, které právo je vinníkovi příznivější, neboť uváží-li se, že právě nedostatek obdobného předpisu v dosavadním právu měl v zápětí, že pachatel nemohl býti dále stíhán, když urážka směřovala proti osobě, která zemřela třebas po podání stíhacího návrhu, ale v době, kdy ještě nečinila vše, čeho bylo podle předpisů trestního řádu třeba k opodstatnění návrhu na potrestání pachatele (rozh. čis. 507 ö. R.), že však podle § 15 odst. 3 zákona čis. 108/33 sb. z. a n. výslovně ustanovení dovoluje, aby bylo v takových případech určitými osobami i po úmrtí uraženého v trestním stíhání pokračováno, je nasnadě, že dosavadní právo bylo pachateli zřejmě příznivější. Z toho vyplývá, že na souzený případ, kde jde o trestný čin spáchaný před účinností zákona čis. 108/33 sb. z. a n., nelze použití § 15 odst. 3 cit. zák. V důsledku toho nepo-

chybil nalézací soud, uznáv, že Anna V-ová nebyla oprávněna trvati na trestním stíhání, zahájeném Karlem V-em, a zprostit obžalovaného z obžaloby, pokud na ní trvala Anna V-ová.

Čís. 5017.

Poškození na těle, jež by byla, kdyby byla způsobena úmyslně, zločinem těžkého uškození na těle jen za podmínek § 155 a) tr. zák., nespádají pod ustanovení § 335 tr. zák., nýbrž jen pod ustanovení § 431 tr. zák., byla-li způsobena z nedbalosti nebo za okolností uvedených v § 2 g) tr. zák.

Vzdání se opravných prostředků obžalovaným neváže státního zástupce, podává-li zmateční stížnost ve prospěch obžalovaného.

(Rozh. ze dne 15. května 1934, Zm I 700/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 8. července 1932, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným, že dne 25. května 1932 v hostinci v D. B., vystřeliv proti Josefu K-ovi, toliko z poděšení, ze strachu nebo z leknutí, vykročil z mezí nutné obrany a dopustil se tak opomenutí nebo jednání, o němž již podle přirozených jeho následků, které každý snadno poznati může, nebo podle svého povolání nebo vůbec podle zvláštních poměrů mohl postřici, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečství života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, z čehož povstalo lehké ublížení na těle Josefa K-a, čímž spáchal přestupek proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. zák.

D ů v o d y :

Po vyhlášení odsuzujícího rozsudku prohlásil obžalovaný, že se vzdává opravných prostředků. Toto vzdání se, které je neodvolatelné a také nebylo odvoláno, váže sice obžalovaného, nikoliv ale státního zástupce, který je z vlastního práva legitimován k podání zmateční stížnosti ve prospěch obžalovaného (§ 282 tr. ř.). (Srov. odůvodnění rozh. čis. 2915, 2902, 4090, sb. víd. nejv. s.)

Zmateční stížnosti samé, uplatňující důvod zmatečnosti čis. 10 § 281 tr. ř., nelze odepřiti oprávnění. Soud nalézací neshledal v činu obžalovaného, o němž zjišťuje, že vystřelil po Josefu K-ovi — nikoliv v úmyslu, aby ho zranil, tedy v úmyslu nepřátelském — nýbrž jediné (jsa K-em pronásledován proti své vůli) ze strachu, přestrašení a poděšení, čímž vykročil z mezí nutné obrany a poněvadž K-ovi bylo způsobeno těžké ublížení na těle (třebaže jen podle § 155 a) tr. zák., tedy ublížení o sobě lehké, ale způsobem a nástrojem takovým, se kterým bývá obyčejně spojeno nebezpečství života — viz posudek znalců), spatřuje soud nalézací v jednání obžalovaného skutkovou podstatu přestupku podle § 335 tr. zák. a uznal ho v tomto směru vinným. Nalézací soud má za to, že prý v pravdě jde o těžké uškození na těle bez ohledu na to, zda-li

poškodení na těle samo o sobě lehké bylo těžkým uškozením na těle povahu poškozeného a pro způsob jeho provedení. Rozsudek usuzuje, že zákon sice uvádí v § 335 tr. zák. v závorce § 152 tr. zák., ale tím míní všeobecně naznačiti, že musí jíti o těžké poškození na těle a tím je i poškození podle § 155 a) tr. zák. se zřetelem na § 152 tr. zák., ježto bylo také žalováno pro zločin těžkého poškození na těle podle §§ 152 a 155 a) tr. zák., takže z důvodů těchto ve skutku obžalovaného skutková povaha přestupku proti bezpečnosti těle podle § 431 tr. zák. shledána nebyla.

Tento náhled prvního soudu je však právně mylný. Jak již bylo uvedeno, jde v souzeném případě o lehké uškození na těle, které je zločinné kvalifikováno jen vzhledem k použitému nástroji a způsobu provedení, s nímž obyčejně bývá spojeno nebezpečství života, ale nikoliv o uškození na těle těžké ve smyslu § 152 tr. zák. Poškození na těle, jež by byla, kdyby byla způsobena úmyslně, zločinem těžkého uškození na těle jen za podmínek § 155 a) tr. zák., nespádají pod ustanovení § 335 tr. zák., nýbrž jen pod ustanovení § 431 tr. zák., byla-li způsobena z nedbalosti nebo za okolností uvedených v § 2 g) tr. zák. Vyplývá to z úvahy, že zákon, který cituje v § 335 jen § 152 tr. zák. (stejně tak v § 157 tr. zák.) — nikoliv také §§ 153, 155 a) tr. zák., vylučuje tím z deliktů normovaných v XVIII. hlavě trest. zákona — o zločinech těžkého ublížení na těle — jen ony, v nichž ublížení na těle o sobě lehké dosáhne významu zločinu teprve osobní povahou poškozeného nebo obecně životu nebezpečným způsobem spáchání. (Bližší odůvodnění v rozh. čís. 2555; 3312 sb. Nowakovy.) Skutková podstata přestupku § 335 tr. zák. vyžaduje jako výsledek činu těžké ublížení na těle povahy naznačené v § 152 tr. zák., tedy takové, jež by bylo nutno potrestati jako zločin již pro následky s ním spojené a v citovaném § naznačené, nebo pro závažně těžký ráz poranění. K poranění tohoto druhu nelze však počítati lehká ublížení na těle, o nichž jednají §§ 155 a) a 153 tr. zák., která se stávají zločinem podle zákona teprve osobní vlastností poškozeného nebo obecně životu nebezpečným způsobem spáchání, jak vyplývá z hořejší úvahy. Poněvadž v souzeném případě neutrpěl K. těžké ublížení na těle ve smyslu vyloženém, neměl býti obžalovaný uznán vinným přestupkem § 335 tr. zák., nýbrž jen přestupkem § 431 tr. zák.

Čís. 5018.

Nariadenie súdu, aby bol obžalovanému doručený preklad rozsudku v menšinovom jazyku, je tiež súdnym opatrením, ktoré v smysle § 108 tr. zák. pretrhuje premĺčanie.

Prí posudzovaní s hľadiska § 41, čís. 1 zák. č. 108/33 Sb. z. a n., či ustanovenia dosavadného práva sú vinníkovi zrejme priaznivejšie, je — pokiaľ sa trestu týka — smerodajná trestná sadzba ako jednotný a nedeliteľný celok (trest hlavný a vedľajší).

(Rozh. zo dňa 15. mája 1934, Zm III 459/33.)

Na j v y š š i s ú d v trestnej veci proti V. M., obžalovanému z prečinu pomlavy tlačou, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaného vyniesol r o z s u d o k, ktorým zmätočnú sťaž-

nosť čiastočne odmietol, čiastočne ju zamietol; z dôvodu zmätočnosti uvedeného v bode 1 b) § 385 tr. p. však z úradnej moci zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc, nakoľko čin obžalovaného V. M. bol kvalifikovaný ako prečin pomlavy podľa § 1 a § 3, odst. II., čís. 1 zák. č. XLI:1914, a tento čin kvalifikoval ako prečin pomlavy spáchaný obsahom tlačiva podľa § 2 zák. zo dňa 28. júna 1933, čís. 108 Sb. z. a n.

Z d ō v o d o v:

Ku zmätočnej sťažnosti uplatňovanej na základe bodu 1 c) § 385 tr. p. uvádza sťažovateľ, že od hlavného pojednávania, konaného pred súdom prvej stolice dňa 12. decembra 1932 do nasledujúceho súdneho opatrenia, ktoré smerovalo proti obžalovanému, uplynulo viac ako 6 mesiacov, preto nastalo vo veci premĺčanie, doba ktorého je zákonom stanovená v 6 mesiacoch. Zmätočná sťažnosť je v tejto časti bezzákladná. Podľa obsahu spisov po prevedení hlavného pojednávania bolo určené dňa 27. mája 1933 sudcovské opatrenie, aby obžalovanému bol doručený maďarský preklad rozsudku prvostupňového súdu. Toto opatrenie sa stalo tedy ešte pred uplynutím premĺčacej lehoty a ponevác smerovalo proti obžalovanému, bolo premĺčanie v smysle § 108 tr. zák. týmto opatrením aj pretrhnuté. Nakoľko však medzi ďalšími jednotlivými súdnymi úkonmi, ktoré boli vykonané po tomto opatrení, alebo pred tým po spáchaní činu, tiež neuplynula doba 6 mesiacov — preto námietka obžalovaného, že vo veci nastalo premĺčanie, je bezzákladná a tak niet dôvodu, ktorý by vylučoval zavedenie trestného pokračovania. Bolo preto treba zmätočnú sťažnosť v tomto bode ako bezzákladnú podľa 1. odst. § 36 por. nov. zamietnuť.

Po vynesení rozsudku prvostupňového súdu, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným prečinom pomlavy tlačou podľa § 1 a § 3, odst. II., čís. 1 zák. č. 41/1914, nadobudnul účinnosti nový zákon o ochrane cti zo dňa 28. júna 1933, čís. 108 Sb. z. a n. Podľa bodu 1 § 41 tohoto zákona platia ustanovenia prvého a druhého oddielu — tedy §§ 1—22 — aj o trestných činoch, spáchaných pred jeho účinnosťou, nakoľko ustanovenia tohoto nového zákona sú vinníkovi priaznivejšie než ustanovenia predošlého zákona. Ponevác neprichádza tu v úvahu ustanovenie § 3 nového zákona, trestný čin obžalovaného vyčerpáva skutkovú podstatu prečinu pomlavy spáchaného obsahom tlačiva podľa druhej vety § 2 cit. zákona.

Hľadiac preto k ustanoveniam § 41 čís. 1 tohoto zákona, vrchný súd síce uvažoval o tom, sú-li ustanovenia nového zákona pre obžalovaného priaznivejšie, avšak, ponechajúc kvalifikáciu trestného činu nezmenenú, zaujal stanovisko, že v konkrétnom prípade ustanovenia predošlého zákona (zák. č. 41/1914) sú pre obžalovaného miernejšie, a s použitím § 91 tr. zák. vymeral obžalovanému na základe § 3, odst. II. zák. č. 41/1914 trest väzenia v trvaní 8 dní, pri čom preca pomínul vymeranie vedľajšieho trestu peňažitého v cit. § stanoveného, lebo podľa nového zákona (§ 2) peňažitý trest nie je stanovený a preto v tom smere zase nový zákon je pre obžalovaného priaznivejší. Nehľadiac k tomu, že pri posúdení miernejšieho trestu je smerodajná trestná sadzba ako celok a také delenie trestnej sadzby, ako to učinil vrchný súd s hľadiska jednotnosti a preto nedeliteľnosti trestnej sadzby nie je

prípustné, — najvyšší súd nesdiela názor vrchného súdu, že by in concreto ustanovenia predošlého práva boli vinníkovi zrejme priaznivejšie. Zo srovnania ustanovení § 1 a 3, odst. II., čís. 1 zák. čl. 41/1914 s ustanoveniami nového zákona totiž plynie, že nie ustanovenia predošlého zákona, ale ustanovenia nového zákona o treste sú pre obžalovaného miernejšie, lebo ustanovenie § 2 zákona čís. 108/1933 nemá vedľajšieho trestu a okrem toho pripúšťa premenu väzenia do 2 mesiacov — hľadiac k ustanoveniu § 2, bodu 2 zák. čís. 284 z roku 1920 Sb. z. a n. — na uzamknutie. Preto bolo treba podľa 1. odst. § 33 nor. nov. z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 1 b) § 385 tr. por. z úradnej povinnosti (§ 385, posl. odst. tr. p.) zrušiť rozsudky oboch nižších súdov vo výroku o kvalifikácii trestného činu a trestný čin obžalovaného kvalifikovať ako prečin pomlavy spáchaný obsahom tlačiva podľa 2. vety § 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.

Čís. 5019.

Mestský zamestnanec, pridelený služebne okresnému sboru liečebného fondu (§ 16, odst. 2, zák. čís. 221/25 Sb. z. a n.), je i naďalej mestským zamestnancom a nepozbýva charakteru verejného úradníka.

(Rozh. zo dňa 15. mája 1934, Zm IV 587/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. K., obžalovanému zo zločinu sprenevery v úrade, na základe verejného pojednávania, konaného o znátočnej sťažnosti obžalovaného takto sa usniesol: Zmätočná sťažnosť sa čiastočne odmieta, čiastočne zamietá.

Z dôvodov:

Vo zbývajúcej časti zmätočnej sťažnosti napáda obžalovaný rozsudok vrchného súdu preto, lebo jeho čin, podľa ktorého spreneveril na škodu liečebného fondu 1.300 Kč, bol kvalifikovaný zločinom sprenevery v úrade podľa § 462 tr. zák., ačkoľvek tento čin vyčerpáva len skutkovú podstatu prečinu sprenevery podľa § 355 a § 356 tr. zák., ktorý trestný čin je stíhateľný v smysle § 358 tr. zák. len na súkromný návrh poškodenej strany, potrebný súkromný návrh však v zákonnej lehote podaný nebol. Obžalovaný sa pri tom síce odvoláva na dôvody zmätočnosti podľa § 384, čís. 11 a § 385, čís. 1 a) tr. p., avšak v skutočnosti uplatňuje týmto prevedením dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) a c) tr. p. Pokiaľ obžalovaný v prevedení tejto časti zmätočnej sťažnosti napáda aj skutkový stav odvolacím súdom zistený, resp. vychádza z takých skutočností, ktoré odvolacím súdom zistené neboli, je zmätočná sťažnosť prevedená spôsobom odporujúcim ustanoveniam § 33-III. por. nov. a je zákonom vylúčená. Ináčej táto zmätočná sťažnosť je bezzákladná. Podľa zisteného skutkového stavu obžalovaný J. K. ako mestský zriadenec bol na základe § 16/2 zák. čís. 221/1925 Sb. z. a n. služebne pridelený okresnému sboru liečebného fondu v U. Týmto služebným pridelením obžalovaný ostal aj naďalej mestským zamestnancom a tak ne Stratil charakter verejného úradníka ani vo svojej funkcii u okresného

sboru liečebného fondu. Preto obžalovaný, keď v tejto svojej vlastnosti prevzaté peniaze si ponechal, dopustil sa ako verejný úradník sprenevery peňazí, ktoré mu boli pre jeho úradnú vlastnosť sverené. Nemýlil sa tedy vrchný súd, keď aj v tomto jednaní obžalovaného shľadal skutkovú podstatu zločinu sprenevery v úrade podľa § 462 tr. zák. Bolo preto treba zmätočnú sťažnosť, pokiaľ je bezzákladná, v smysle 1. odst. § 36 por. nov. zamietnuť.

Čís. 5020.

Pri zjišťovaní výše škody, spôsobené odcizením kopii plánů, nelze hledět jen k výrobním nákladům těchto kopií, jež by vznikly jich zhotovením podle originálu, nýbrž je nutno hledět k jejich obecné (obchodní) hodnotě, jakou měly v době činu pro poškozeného.

(Rozh. ze dne 16. května 1934, Zm II 71/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost matky obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 3. února 1934, pokud jím byli obžalovaní uznáni vinnými zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a, c, 179 tr. zák.

Z důvodů:

Po hmotněprávní stránce, provádějíc důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. namítá stěžovatelka, že při řešení otázky výše škody nesprávně vyložil první soud zákon. Stěžovatelka tu poukazuje, že obžalovaní odcizili firmě B. jen kopie plánu automatického výrobního okruhu, ne originál, a že zhotovení kopií samých vyžádalo si nákladu jen 3.800 Kč (správně 3.600 Kč). Poněvadž při stanovení škody krádeží způsobené přichází v úvahu — jak dále stěžovatelka dovozuje — jen škoda skutečně způsobená, ne škoda ideální, ani cena zvláštní oblíbenosti nebo škoda budoucí, měl podle stěžovatelky první soud přihlídnouti jen k výši nákladů, jichž si vyžádalo výhradně zhotovení odcizených kopií, t. j. k nákladům za potřebný papír a práci, a měl proto zjistiti škodu činem způsobenou jen ve výši 3.600 Kč, tedy pod 20.000 Kč, neměl však přihlídnouti k ostatním v napadeném rozsudku uvedeným okolnostem, ježto sám stroj, podle originálu plánu zhotovený a na 1.700.100 Kč oceněný, nebyl odcizen a v továrně pracuje. Namítka tato, čelící proti kvalifikaci činu obžalovaného i podle § 179 tr. zák., není však opodstatněná. Odpovídá sice zjištění prvního soudu tvrzení, že obžalovaní odcizili jen kopie plánu automatického okruhu, v podniku firmy B. zavedeného, ne i originál plánu toho nebo samy stroje.

Leč při zjišťování výše škody, způsobené odcizením oněch kopií, nelze hledět jen k výrobním nákladům těchto kopií, jež by vznikly jich zhotovením podle originálu, nýbrž je nutno hledět k jejich obecné (obchodní) hodnotě, jakou měly v době činu pro poškozenou firmu. Pouze tak lze vyhovětí předpisu § 173 tr. zák., jenž stanoví, že cena toho, co bylo ukradeno, nemá se počítati podle užítka zloděje, nýbrž podle škody okradeného. Uváží-li se, že zařízení automatického okruhu, jak

první soud nepochybně předpokládá, je jedním z předpokladů racionelní a rentabilní výroby obuvi, — vždyť zavedením jeho byly podle zjištění napadeného rozsudku sníženy výrobní náklady u poškozené firmy o 640.000 Kč ročně — pak je přisvědčiti nalézacímu soudu, že obecná (obchodní) cena ukradených kopií pro firmu B. byla v době krádeže daleko vyšší než 20.000 Kč, neboť nelze, jak správně uvádí nalézací soud, pochybovati o tom, že firma B. při prodeji kopií by byla za ně utržila částku daleko převyšující 20.000 Kč. Nejde tu ani o cenu zvláštní oblíbenosti, ani o škodu ideální, pokud se týče o škodu, jež až v budoucnosti může okradenému nastati, jež ovšem nepřicházejí s hlediska ustanovení § 173 tr. zák. v úvahu, nýbrž, jak bylo dovozeno, o skutečnou škodu, neboť odcizené kopie měly už v době činu tu cenu, již zjistil první soud.

Že tomu tak, je zřejmo i z patentového zákona, podle něhož vyobrazení a nákresy zákonem chráněných vynálezů mají mimo hodnoty, již třeba vynaložiti k vyhotovení vyobrazení resp. nákresů, i hodnotu vnitřní, k níž je nepochybně třeba přihlížeti při zjišťování jejich ceny obecné (obchodní). Plyne to zvláště z ustanovení §§ 4, 5, 8, 98 téhož zákona, jež přiřkládají zvláštní význam popisům chráněných vynálezů a jejich nákresům. Ustanovení § 15 téhož zákona pak stanoví, že za vylastnění patentu přísluší přiměřená náhrada. Zásada, že tajemství výrobní má zvláštní cenu, je zřejma i ze zákona o nekalé soutěži, zvláště z jeho §§ 13, 14, 31 a z jiných zákonů. I těmito ustanoveními je odůvodněno, že při stanovení výše škody, již obžalovaní firmě B. způsobili, bylo hleděti též ke vnitřní hodnotě nákresů na odcizených kopiích obzářených. Nalézací soud proto právem kvalifikoval čin obžalovaného podle § 179 tr. zák.

Čís. 5021.

Ustanovenie § 41, čís. 1 zák. č. 108/33 Sb. z. a n., nerozlišuje medzi predpismi materiálneho a formálneho práva.

Skrátenie dosavádnej trojmesačnej lehoty k podaniu súkromného návrhu (§ 112 tr. zák.) na lehotu dvojmesačnú (§ 17, odst. 1 zák. č. 108/33 Sb. z. a n.) je vinníkovi zrejme priaznivejšie.

(Rozh. zo dňa 19. mája 1934, Zm IV 30/34.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti V. D., obžalovanému z prečinu pomlavy tlačou, na základe verejného pojednávania, konaného o zmaťočnej sťažnosti hlavného súkromného žalobcu Dra St. T. takto sa u s n i e s o l: Zmaťočná sťažnosť uplatňovaná z dôvodu zmaťočnosti podľa č. 1 c) § 385 tr. p. sa zamietá, zmaťočná sťažnosť v ostatných častiach sa odkazuje na toto rozhodnutie.

Z d ô v o d o v:

Proti rozsudku vrchného súdu, sprosťujúcemu obžalovaného obžaloby pre prečin pomlavy a urážky na cti naň vznesenej, ohlásil hlavný súkr. žalobca pri hlavnom odvolacom pojednávaní zmaťočnú sťažnosť podľa čís. 1 a), b) § 385 tr. p., ktorú v jej prevedení rozšíril na dôvody

zmaťočnosti podľa č. 9 § 384 tr. p. a č. 1 c) § 385 tr. p. Ponevác dôvod zmaťočnosti podľa č. 1 c) § 385 tr. p. predchádza logicky ostatným uplatňovaným dôvodom zmaťočnosti, preskúmal najvyšší súd najprv zmaťočnú sťažnosť, pokiaľ je založená na tomto dôvode zmaťočnosti, a uznal ju za bezzákladnú.

Správne vyslovil vrchný súd, že stíhanie zažalovaných činov je v smysle § 17, odst. 1, zák. čís. 108/33 Sb. z. a n. vylúčené. Sťažovateľ namieta, že ustanovenie odst. 1 § 17 cit. zák. sa vzťahuje len na činy, ktoré boli stíhané u súdu už v dobe účinnosti tohoto zákona, a že odvolací súd nesprávne aplikuje ustanovenie § 2 tr. zák. a odst. 1 § 41 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., lebo predpis, že sa má použiť miernejších ustanovení, možno vzťahovať len na kvalifikáciu trestného činu, resp. na trest, nie však na lehotu k podaniu trestného návrhu. Tento názor, ktorý má patrne na mysli predpisy materiálneho práva a chce tedy aplikovanie § 2 tr. zák. a odst. 1 § 41 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. obmedziť len na tieto materiálne predpisy, za ktorý zrejme § 17, odst. 1 cit. zák. nepovažuje, neobstojí však už preto, ponevác podľa stálej judikatúry najvyššieho súdu — vid' najmä rozh. Zm III 583/26, Zm IV 341/31, Zm IV 767/31, uverejnené v Právnom obzore roč. XV, str. 15 a 425, na ktoré najvyšší súd sťažovateľa odkazuje — považuje sa lehotu k podaniu súkromnej žaloby za predpis materiálneho práva trestného a preto opozdený návrh zakladá tiež materiálny zmaťok podľa č. 1 c) § 385 tr. p., ktorý ostatne sťažovateľ tiež uplatňuje. Nehľadiac k tomu, je tomuto názoru sťažovateľa ďalej na závädu striktný predpis odst. 1 § 41 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., ktorý predpisuje, že ustanovenia I. a II. oddielu tohoto zákona, tedy aj predpis § 17, odst. 1 cit. zákona, ktorý je uvedený v II. oddieli tohoto zákona, platia tiež o trestných činoch spáchaných pred účinnosťou tohoto zákona, ktorý predpis nečiní vôbec rozdiel medzi predpismi materiálneho a formálneho práva. Ďalšia námietka sťažovateľa, že skrátenie 3 mesačnej lehoty k podaniu súkromného návrhu v § 112 tr. zák. určenej na lehotu 2 mesačnú podľa § 17 odst. 1, zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. není pre vinníka miernejšie ustanovenie, ponevác dlhší termín k podaniu trestného návrhu umožňuje lepšie a dlhšie uvažovanie a tým aj odpustenie, není podstatná preto, ponevác určenie doby k podaniu súkromného návrhu samo o sebe obmedzuje žalobné právo v prospech obžalovaného, lebo vylučuje po uplynutí žalobnej doby stíhanie obžalovaného, a je v dôsledku tohoto právneho hľadiska ustanovením pre vinníka zrejme priaznivejším. Sťažovateľ dovodzuje ďalej z tej okolnosti, že § 112 tr. zák. nebol v § 42, odst. 2, vete II. zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. citovaný ako zrušený, že platí v smysle § 42, odst. 2, vety I cit. zákona II. oddiel tohoto zákona čo do lehoty k podaniu súkromného návrhu len o trestných činoch v tomto zákone uvedených, t. j. o stíhaní až od účinnosti nového zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., lebo keď by mal byť neplatný § 112 tr. zák. čo do lehoty 3 mesiacov k podaniu trestného návrhu určenej dotyčne trestných činov stíhaných trestným návrhom a obžalobou už pred platnosťou nového zákona, bol by býval citovaný vo vete 2, odst. 2 § 42 zák. čís. 108/1933 aj § 112 tr. zák., kdežto citáty §§ dosavádneho trestného zákona sú započaté až § 113 tr. zák. S názorom týmto nelze súhlasiť. V § 42, odst. 2, veta 2 zák. čís. 108/1933 nebol síce § 112 tr. zák. zru-

šený, bol však v tej časti, ktorá sa vzťahuje na lehotu, predpísanú k podaniu súkromnej žaloby, zmenený ustanovením § 17 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., a to čo do trestných činov, uvedených v tomto zákone, výslovne ustanovením § 42, odst. 2, vety 1 tak, že čo do týchto trestných činov neplatia ustanovenia trestných zákonov a trestných poriadkov o súkromnej žalobe (súkromnom návrhu) a o zmocnení, uchylujú-li sa od ustanovení druhého oddielu tohto zákona, a v dôsledku predpisu § 41, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. a § 2 tr. zák. aj čo do trestných činov stíhaných pred účinnosťou zák. č. 108/33 Sb. z. a n. Námetka, že by v prípade platnosti názoru vrchného súdu čo do lehoty k podaniu súkromnej žaloby sťažovateľ mal nárok na odškodné či voči eráru, či voči obžalovanému, nedotýka sa otázky lehoty k podaniu súkromnej žaloby alebo návrhu a nemá pre túto otázku významu. Zmätočná sťažnosť založená na dôvode zmätočnosti podľa č. 1 c) tr. p. bola preto ako bezdôvodná zamietnutá.

Čís. 5022.

Zločin vojenskej zrady podľa § 6 č. 2 odst. 2 zák. na ochr. rep., sbíral-li kdo statistická data a informace o poměrech v pohraničním území ČSR., jež umožňují cizí moci učinit si jasnou představu o možném válečném potenciálu určité oblasti zdejšího státu; nezáleží na tom, že některé z vyzvídaných skutečností jsou obecně známé, a že nelze o všech jednotlivě a o každé zvláště tvrdit, že jsou důležité s hlediska obrany státu; stačí, že tomu tak bylo při celé řadě složek celého souboru.

Právní řád ČSR. nevyžaduje, by zvláštním zákonem určité idee a snahy byly výslovně zakazovány, pokud je zjevno, že jejich hlásání a propagace porušuje normy všeobecně platné.

(Rozh. ze dne 23. května 1934, Zm I 948/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 18. září 1933, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem vojenskej zrady podle § 6, č. 2 odst. 2 zákona na ochranu republiky.

Z d ů v o d ů :

Hmotněprávní zmatek provádí zmateční stížnost z valné části jen popíráním viny jak ve směru objektivní, tak i subjektivní stránky zločinu, tedy nikoli po zákonu. Tvrdí-li, že obžalovaný pracoval jen jako studující vědeckého geografického semináře v Göttingách, který nemá nic společného s organizací Hitlerovy strany a slouží jen vědeckému pátrání, a že chtěl studovat či studoval jen smíšené jazykové území v Československu, jazykovou hranici, osídlovací, hospodářské, sociální a místopisné poměry a pod. bez jakýchkoliv snah vojenského vyzvědačství, ubytovací poměry jen pro případné ubytování jiných studentů, že ona data, jež sbíral, patří částečně též do oboru dějin a ústavního práva Čsl. republiky, vybočuje z celku skutkových zjištění, jež neotřeseně formálními výtkami jsou ve smyslu § 288 odst. 2 č. 3 tr. ř.

při právním přezkoumávání rozsudku závazny jak pro zrušovací soud, tak i pro stěžovatele samotného. Brojí tu prostě proti hodnocení průvodů soudem nalézacím v rámci jeho oprávnění podle § 258 tr. ř. a proti skutkovým zjištěním takto vybudovaným, když se domnívá a namítá, že úsudky soudu jsou jen neopodstatněné podezírání a ničím neodůvodněné dedukce, že si opatřoval jen data o předmětech patřících jen do oboru zeměpisného a do studie kulturních, hospodářských a sociálních poměrů krajů jím navštěvovaných. Přehlízí, že nalézací soud zjistil, pokud se samotné činnosti pachatelovy týče, že obžalovaný byl v Čsl. republice v r. 1932 dvakrát a po třetí v roce 1933, a že měl tu určitě posláni; měl opatřit jisté předměty (cliché odsouzených, obraz Seppa Schwarze), vyšetřit určité skutečnosti a data předem jemu sdělená, měl pokyny, jak si má vésti, aby neuvedl v podezření sebe i jiné; měl se obracet jen na určité osoby německé národnosti, jednak na říšské Němce v Československu bydlící, na osoby spolehlivé a odvážné; jeho úkolem bylo sbírat informace o jednotlivých obcích zněmčelého území ČSR. o počtu obyvatelstva, o poměru národnostním, o počtu větších hospodářství, velkostatků, skladišť a pod.; měl v tom směru pořídit přesný soupis a relace též pokud se týče politického vývoje a událostí týkajících se národnostních bojů a vývoje; že skutečně též toto svoje posláni plnil tím, že vyzvídal a sbíral statistická data a pořizoval si záznamy o počtu obyvatel německé a české národnosti, o počtu větších hospodářství, velkostatků, hospodářských skladišť, o poměrech průmyslových a síle německého průmyslu, o učitelích, jejich činnosti a spolehlivosti, o politické příslušnosti jednotlivých osob, starosty obce, dělnictva v továrnách, o různých německých spolcích a smýšlení obyvatelstva, částečně též o umístění vojenské posádky (H. T.) a že se též zajímal o problémy ubytovací a možnostech zásobovacích v místech, kde sbíral uvedená data statistická; že se pokusil tyto záznamy při svém zatčení ukrýti a zničit jednak vhozením jednoho svého zápisníku do ohně, jednak ukrytím druhého pod rohožkou; že se při své vyzvídací činnosti stýkal s osobami, které sympatisují s hnutím Hitlerovým, cvičil s jinými školní mládež, při čemž měl záznamy o povelích říšskoněmecké armády pro cvičení nástupní i pochodová i pro složení jednotlivých vojenských formací. Nalézací soud však zjistil dále, že tato činnost obžalovaného úplně se kryje se směrnicemi t. zv. »Rundschreibens« ze dne 16. června 1932 vydaného ústředím organizace Hitlerjugend v Mnichově, že obžalovaný byl s touto složkou organizace strany Hitlerovy ve styku, tudíž s cizí mocí, a že onu vyzvídací činnost v r. 1932 a 1933 prováděl v Čsl. republice k poukazu této cizí moci jako její exponent, jsa si též plně vědom dosahu svého počínání a to za tím účelem a v tom úmyslu, aby ony skutečnosti, opatření a předměty, jež vyzvídal, vyhradil přímo nebo nepřímo cizí moci,

Stěžovatel pokouší se nesprávnost právního posouzení skutkového základu s hlediska skutkové podstaty zločinu vojenskej zrady dokázati námitkou, že prý jeho činnost nemá nic společného s vojenským vyzvědačstvím, ježto prý se nezdržoval v garnisonách a místech, kde jsou objetky vojenské povahy; jako pravý vyzvědač by prý nebyl cestoval bez peněz a nebydlil u sedláků; navazování styků s členy Turnvereinu, s německými učiteli a říšskoněmeckými příslušníky, u kterých

by se mohl ubytovati, nemůže prý býti posuzováno za vyzvídání tajemství vojenského rázu a skutečnosti, které studoval, vyzvídával a si zaznamenával, jsou prý vesměs obecně známé, takové, že nemohou tvořiti vojenské tajemství, které by nezbytně musilo zůstatí utajeno pro ochranu republiky. Zmateční stížnost při těchto námitkách zřejmě zde přechází jednak přes pojmy do zákona pojaté, jinde přes údaje znalců, které vzhledem k odborným jejich znalostem a širšímu rozhledu po obsahu látky spadající do vojenské vědy musí býti do té míry směrodatny pro soud, že nelze jich prostě nedbatí a proti nim brojiti. Zákon nepraví, že by trestným bylo jen vyzvídání skutečností, opatření a předmětů povahy výlučně vojenské, tedy jen strategických či mobilisačních plánů, výzbroje armády, dislokace posádek a hlídek a podobných vojenských zařízení; používá širokého pojmu »skutečnost, opatření nebo předmět, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky«. Co má zůstatí pro obranu republiky utajeno, je otázkou ryze vojensky odbornou, kterou zpravidla nemůže řešiti soud samostatně, nýbrž jen za přispění posudku znaleckého, přihlédnuvšího ke všem okolnostem případu co do předmětu, osob, doby, místa a pod. Usoudili-li proto v souzeném případě vojenští znalci, proti jejichž odborné znalosti nebyly a nejsou vzneseny žádné námitky a jejichž posudek nezavdal ani obhajobě a právem ani soudu podnětu k požadování doplňku či vysvětlivek ve směru § 126 odst. 1 tr. ř., že souhrn těch skutečností, opatření a předmětů, které obžalovaný vyzvídával za účelem prozrazení jich cizí moci, má zůstatí utajen pro obranu republiky, ježto přesný přehled o situaci toho druhu (tedy též národnostního rozvrstvení, politických poměrů, občanské spolehlivosti, hospodářské a průmyslové zdatnosti a poměrů a pod.) umožňuje cizí moci učiniti si jasnou představu o možném válečném potenciálu určité oblasti našeho státu a utvořiti si takto předpoklady pro konečné přesné závěry, a že je tudíž v přímém vztahu k vojenské ochraně státu, je konečný skutkově zjišťující úsudek nalézacího soudu, že obžalovaný vyzvídával skutečnosti, opatření a předměty, jež mají zůstatí utajeny pro ochranu republiky, jen logicky správně zdůvodněnou dedukcí z těch výsledků řízení a průvodů, o něž se opírá a nelze v něm shledati právní omyl. Je nezávažné, že národnostní poměry mezi českým a německým obyvatelstvem v pohraničí, kde obžalovaný působil, jsou okolností více méně obecně známou, stejně též politický vývoj a některé jednotlivé otázky či skutečnosti, o nichž obžalovaný měl získati a vyzvídáním též získával data, o nichž měl podati zprávy, a že nelze o všech skutečnostech, jež obžalovaný vyzvídával, jednotlivě a o každé zvláště tvrditi, že jsou to skutečnosti důležité s hlediska obrany republiky. Stačí, že tomu tak bylo při celé řadě složek celého souboru, zejména co do smýšlení obyvatelstva, spolehlivosti jednotlivců, poměrů ubytovacích a zásobovacích, skladišť a p. Podstatou věci zůstává, že obžalovaný měl úkol všestranně a souhrnně po této stránce zpracovati určitý úsek pohraničí a že tak podle správných skutkově zjišťujících úsudků prvního soudu též činil a dotyčné skutečnosti vyzvídával, aby si je zaznamenal a dále sdělil, že tato činnost dala se dle přesného plánu cizí moci, rozdělujícího území zdejšího státu, naše pohraničí, v několik

úseků a sloužila nikoli vlastním jeho vědecko-studijním účelům či nějaké vědecké instituci, nýbrž k účelům politickým a vojenským cizí státní moci, pro centrální zpracování výzvědných předmětů, skutečností a opatření z dejšího státu prováděné touto cizí státní mocí.

Již vlastní údaje obžalovaného o povaze t. zv. Böhmenakten a způsobu jejich tvoření a o snaze vybudovati v německé říši Grenzlandministerium, jemuž by náležela péče o Němce v zahraničí a o práci v pohraničních krajích cizích států, tedy též Čsl. republiky, poukazují zřejmě na tuto povahu celé akce. Tvrdí-li stížnost, že obžalovaný neměl nic společného s Hitlerjugend a že není vůbec žádného důkazu pro zjištění takového spojení, zejména v jeho zápiscích a dokladech, brojí jen nepřipustně proti skutkovým závěrům prvního soudu, úsudkově bezvadným, neboť zjištěná i doznaná činnost obžalovaného, plně se kryjící s akcemi podnikanými podle »Rundschreiben« ze dne 16. června 1932 organisací t. zv. Hitlerovy mládeže, dovozovala podle zásad logického myšlení prvnímu soudu tak usuzovati, zejména když i písemnosti u obžalovaného nalezené dokazují jeho informovanost o snahách mládeže Hitlerovy (srov. brožuru »Nationalsozialistische Monatshefte, Kampf und die Jugend«, vydanou Hitlerem a zabavenou v písemnostech obžalovaného).

Z toho, co rozsudek způsobem po formální stránce bezvaným zjistil o závadné činnosti obžalovaného a o okolnostech, jež dovolují úsudek o tom, jakým úmyslem byl obžalovaný při této své činnosti veden, zejména z rozsudkového zjištění, že obžalovaný svoji vyzvídací činnost prováděl v r. 1932 a 1933 v Čsl. republice, kde měl určité poslání, k poukazu organizační složky strany Hitlerovy, tudíž cizí moci, jejíž byl exponentem, dále z okolnosti, že měl pokyny vésti si tak, aby neuvědl v podezření sebe i jiné, obraceti se jen na osoby spolehlivé a odvážné, a z toho, jak si obžalovaný počínal po svém zatčení, plyne též po subjektivní stránce správný závěr, že si obžalovaný byl plně vědom dosahu svého počínání, konaného za tím účelem a v tom úmyslu, aby přímo nebo nepřímo vyvrátil cizí moci ony skutečnosti, opatření a předměty, jež vyzvídával, a že si byl též plně vědom toho, že vyzvídá skutečnosti, opatření a předměty, které mají zůstatí utajeny pro ochranu republiky. Popřením subjektivní stránky zločinu brojí proto stížnost, aniž doličuje po zákonu jen tvrzenou hmotně-právní zmatečnost nedostatků subjektivního zavinění, proti uvedenému skutkově zjištěnému stavu, který nalézací soud vzhledem k úplnému vyčerpání objektivní i subjektivní stránky trestné činnosti správně podřadil pod normu § 6 čís. 2 al. 2 zák. na ochr. rep., kvalifikovav jej za zločin vojenské zrady. Je tu bezvýznamnou výtkou, že prý propaganda Hitlerových ideí na území Čsl. republiky v době trestného činu nebyla zákonem zapovězena. Nehledíc k tomu, že rozsudkový výrok ve směru zločinu podle § 2 al. 1 zák. na ochr. rep. vešel již v moc práva, když obžalovaný tuto část rozsudku zmateční stížností nenapadá, mýlí se tu stěžovatel, neboť právní řád Čsl. státu nevyžaduje, aby zvláštním zákonem určité idee a snahy byly výslovně zakazovány, pokud je zjevnou, že jejich hlásání a propagace porušuje normy všeobecně platné.

Čís. 5023.

Stavovská akce odborných kruhů obchodních, při níž se kdo brání soutěži jiného, nevylučuje, že bylo jednáno za účelem soutěže ve smyslu § 27 zák. čís. 111/1927.

K § 27 cit. zák. netřeba, by poškozovací účinek ihned a bezprostředně nastal zlehčovacím údajem, ani, by se výrok stal přímo k zákazníkům.

Po stránce subjektivní stačí *dolus eventualis*.

(Rozh. ze dne 24. května 1934, Zm I 741/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 3. června 1932, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin zlehčování podle § 27 zákona o nekalé soutěži, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil témuž soudu prvé stolice, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů :

Zprošťující výrok napadeného rozsudku se opírá o úvahu, že se žalované výroky obžalovaného nestaly za účelem soutěže, poněvadž schůze, na nichž byly proneseny, byly určeny jen pro odborné kruhy, by na nich hájily svou existenční otázku, a nebyly proneseny ve styku s konsumenty. Úmysl obžalovaného, poškodit soukromou obžalobkyni ve styku se zákazníky, nelze prý předpokládati, tím méně, ano nemůže být účelem zákona o nekalé soutěži zamezení veškerou obranu proti hospodářskému zhroucení určitého živnostenského podnikání.

Právem vytýká zmateční stížnost právní mylnost tohoto výroku v několika směrech. Především jest zdůrazniti, že soutěž o sobě není trestná a ani obrana proti soutěžícímu, pokud se nepřekročí zákonem dovolené meze, totiž pokud činnost jednajících osoby není v rozporu s ustanoveními zákona, zejména zákona proti nekalé soutěži. Vylučuje-li tedy rozsudek skutkový znak, že šlo o čin za účelem soutěže, úvahou, že šlo o stavovskou akci určitých odborných kruhů obchodních, spočívá tento výrok na mylném výkladu zákona, poněvadž i taková akce, při níž se někdo brání soutěži jiného, nevylučuje jednání za účelem soutěže. Právem poukazuje stížnost k tomu, že šlo na jedné straně o podnik žalující firmy, vyrábějící a prodávající obuv, a s druhé strany o jiné výrobce a obchodníky s obuví. Šlo tedy o konkurenci a zřejmou pohnutkou jednání obžalovaného bylo, aby soutěžitelé žalující firmy se bránili proti její soutěži. Právem také poukazuje stížnost k povaze žalovaných výroků, jichž obsahem není kryt předpoklad, že by šlo jen o hájení oprávněných zájmů určitých kruhů obchodníků. Skutečně nelze si dobře představit, jak účelně hájil obžalovaný tyto zájmy, když se pouštěl do zlehčování žalující firmy a poukazuje proto způsob vystupování obžalovaného proti žalující firmě spíše k tomu, že učinil závadné projevy za tím účelem, aby účastníci schůzi činili sdělení o nich, hlavně pokud jde o způsob obchodování soukromé obžalobkyně i jiným osobám, hlavně tedy spotřebitelům.

Výstižně poukazuje stížnost pak k tomu — což rovněž rozsudek po stránce právní nevystihuje — že netřeba k § 27, aby poškozovací účinek ihned a bezprostředně nastal zlehčovacím údajem. Stačí, že byly údaje způsobilé, aby posice podniku žalobkyně byla oslabena. Není proto třeba, aby se výrok stal přímo k zákazníkům; stačí již možnost, že se zákazníci v konkrétním případě mohli o ní dovědět a tato možnost tu zajisté byla, uváží-li se, že šlo o schůzi navštívenou asi 200 až 300 osobami, kde již podle značného blíže nekontrolovatelného počtu přítomných osob, je na snadě, že v širší veřejnosti mohla být seslabena hospodářská posice žalobkyně údaji o nekalé reklamě a pod. Avšak ani v příčině první schůze není podle toho, co nahoře uvedeno vyloučena možnost, že odborníky na ní přítomnými mohly být sděleny údaje obžalovaného. Při tom stačí pak po stránce subjektivní ku přečinu, o nějž jde, *dolus eventualis*, t. j. třebaže obžalovaný sledoval účel pomocí vlastního podniku, přece si musil uvědomit, že poškozují také dobrou pověst podniku obžalobkyně. Jedno nevylučuje druhé. Výroky obžalovaného o podniku soukromé žalobkyně, jak je zjistil rozsudek, zřejmě byly k tomu způsobilé, aby posice jejího podniku v soutěži byla seslabena.

Čís. 5024.

I. Použití množného čísla (»své věřitele«) v § 386 tr. zák. neznamená, že by trestnost činu byla vyloučena, měl-li by dlužník v úmyslu poškodit jen jednoho věřitele.

II. Odevzdal-li pachatel proto, aby se vyhnul placení alimentů manželce, svůj majetek třetí osobě, spáchal čin »před nastávající exekucí«, i když žaloba o rozlučku nebyla v době převodu majetku proti němu ještě podána.

(Rozh. ze dne 24. května 1934, Zm IV 678/33.)

Obžalovaný P. T. žil se svou manželkou v neshodě a opustil ji. Když manželka na něho učinila trestní oznámení pro nebezpečné vyhrožování a obžalovaný věděl, že hodlá proti němu podati i žalobu o rozlučku manželství a o placení výživného, prodal spoluobžalovanému V. T., jenž byl do věci zasvěcen a radou mu nápomocen, na oko své nemovitosti v hodnotě 100.000 Kč za 15.000 Kč, aby se vyhnul placení alimentů své manželce. Oba soudy nižších stolic uznaly za to oba obžalované vinnými, a to: P. T.-e zločinem podvodu podle § 386 tr. zák., V. T.-e zločinem účastenství na tomto podvodu podle §§ 69, čís. 2, 386 tr. zák.

Nejvyšší soud zmateční stížnost obžalovaného V. T. dílem odmítl, dílem ji zamítl.

Z d ů v o d ů :

Pokud zmateční stížnost namítá, že tu nešlo o poškození více věřitelů, nýbrž pouze o poškození manželky spoluobžalovaného P. T., kdežto úmysl poškodit jeho dítě byl tu vyloučen, a že proto schází

v tomto případě skutková podstata trestného činu podle § 386 tr. zák., dlužno podotknouti, že podle stálé praxe nejvyššího soudu použití čísla množného (»své věřitele«) v § 386 tr. zák. nemá toho smyslu, že by trestnost činu, který by jinak spadal pod ustanovení cit. §, byla vyloučena v případě, jestliže dlužník měl úmysl poškodit pouze jednoho věřitele. Zákon zřejmě jen proto používá čísla množného (»věřitelé«), poněvadž chce, aby v případě, jestli bylo poškozeno více věřitelů, škoda jednotlivých věřitelů byla spočítána pro určení, zda čin je zločinem nebo přečinem hledíc k výši způsobené škody. V rozhodnutí, které cituje zmateční stížnost, šlo o poškození více věřitelů, takže nebyl tam řešen případ, kde by bylo šlo o jednoho věřitele. Proto není zapotřebí obírat se otázkou, zda spoluobžalovaný P. T. měl v tomto případě úmysl poškodit krom své manželky též svoje dítě. Nižší soudy správně dovodily ze zjištěného skutkového stavu, že spoluobžalovaný P. T. smlouvou uzavřenou s obžalovaným V. T. převedl na něho svůj majetek pouze proto, aby se vyhnul placení alimentů své manželce. V tomto ohledu stačí poukázat na odůvodnění rozsudků nižších soudů.

Neobstojí ani další námitka, že nemůže tu býti řeči o nastávající exekuci, což je též náležitostí skutkové podstaty trestného činu podle § 386 tr. zák. I když žaloba o rozlučku a placení alimentů nebyla v době převodu majetku ještě podána, šlo tu o stav před nastávající exekucí, pakli spoluobžalovaný P. T. už tehdy svoji manželku opustil a proto mohl v nejbližší době očekávat, že na její žádost bude vydáno soudní rozhodnutí o jeho povinnosti platit alimenty. O důvodu zmatku podle § 385 č. 1 a) tr. ř. nemůže tedy býti řeči.

Čís. 5025.

Účast československého státního příslušníka na slavnosti »Grenzlandkundgebung«, pořádané militantní formací NSDAP., jakožto případ zločinu přípravy úkladů podle § 2 al. 2 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 26. května 1934, Zm I 377/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 19. února 1934, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem přípravy úkladů o republiku podle § 2 al. 2 zák. na ochr. rep.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného nenapadá vůbec skutkový základ rozsudkový, že obžalovaný jako čl. státní příslušník účastnil se v Německu slavnosti »Grenzlandkundgebung« pořádané militantní formací NSDAP., nenapadá dále ani zjištění o politickém programu oněch oddílů SA. a SS., jímž jest odtržení části Čsl. republiky a její přivtělení k německé říši, ani zjištění, že obžalovanému jako členu bývalé strany německých národních socialistů musel býti tento program znám. Popírá se jen správnost úsudku, že účast na slavnosti má povahu styku s vojenskými cizími činiteli a že se styk ten dál k úkladům o republiku.

Neprávem. Z obsahu článku »ins Sachsenland marschieren wir«, sepsaného samotným obžalovaným, na nějž rozsudek opětovně poukazuje a jež bere za pramen svých zjištění, je zjevno, že obžalovaný jako čl. státní příslušník úmyslně odešel do Německa právě proto, aby se účastnil oné slavnosti, při níž pochodovaly kolony SA. a SS. jakož i Hitlerova mládež, a kde hejtman Göring vzpomínal sudetských Němců, kteří prý jsou pod českou cizáckou vládou a pro které také udeří hodina osvobození. Pojmenování slavnosti, jež byla pořádána v blízkém pohraničí v Německu jako »Grenzlandkundgebung« organizací toho rázu, jaký podle oficiálního programu strany NSDAP. mají její složky branné povahy SA. a SS., a řeč hejtmána Göringa nenechávají pochybnosti o tom, že nešlo o slavnost s hlediska územní bezpečnosti Čsl. republiky nezávadnou, že šlo naopak o slavnost takovou, jíž se měly úkladné snahy oddílů SA. a SS. oproti Čsl. republice projevit a v řeči Göringově se i skutečně projevily, když tu bylo hlášáno, že udeří hodina osvobození sudetských Němců od české cizácké vlády; osvobození to nebylo by možné jinak než násilím, tedy podnikem úkladným, jež takový projev militantní organizace připravuje a zjednává pro vhodnou půdu tím, že v účastnících slavnosti utvrzuje přesvědčení o nutnosti a vhodnosti jeho provedení. Účast čl. státního příslušníka na slavnosti SA. a SS. oddílů tohoto rázu, význačně a právě Čs. republice nepřátelského, je tedy vhodným způsobem styku k úkladům o republiku, jak na straně cizích činitelů, jímž jsou tu uvedené oddíly, jež své úkladné snahy o republiku právě při této příležitosti projevily, tak i na straně obžalovaného, jenž se slavnosti účastnil podle obsahu článku o tom jím sepsaného zcela otevřeně proto, aby tak projevil svoji snahu o uskutečnění úkladných cílů pořadatelů slavnosti proti republice Čsl. Nasvědčují tomu věty projevu, který činí rozsudek prvě stolice v jeho celku zdrojem svého přesvědčení: »unser liebes Heimatsdorf wird noch von Tschechen verwaltet bzw. verwirtschaftet; unser Ziel ist Annaberg zur Grenzlandkundgebung unserer Brüder; der gleiche Glaube an Hitler ist unsere Hoffnung; gleiche Treue und Liebe zur Hitlerbewegung; die leuchtenden Farben schwarz-weiss-rot mit dem Freiheitssymbol, dem Hackenkreuz, erwarmen unsere Herzen«; citace obsahu řeči Göringovy o hodině svobody, na niž se dále navrhuje: »in diesem festen Glauben verlassen wir das schöne Sachsenland; wohl trennen uns Staatsgrenzen, aber Treue, Opfer u. Geist sind eins u. diese drei idealen deutschen Begriffe haben uns stets zum Siege geführt.« A závěr projevu zdůrazňuje zjevně vůli obžalovaného účastniti se činně na provedení úkladného podniku proti republice Čsl.: »Über alles Schlechte u. Heimmende hinweg, für unseres deutschen Volkes Zukunft.« Podle tohoto vlastního projevu obžalovaného není nejmenší pochybnosti, že úmyslem obžalovaného bylo přispěti svojí účastí jako příslušníka Čsl. republiky na slavnosti zahraničních činitelů ku oboustrannému posílení a utvrzení snahy o úklady o pohraniční území Čsl. republiky s cílem jeho násilného přivtělení k Německu a přiblížení a zvětšení tak nebezpečí o jeho uskutečnění všestrannou podporou se strany zdejších státních příslušníků. Právem tudíž nalezl soud prvě stolice jak na

právnú složku styku obžalovaného s cizími činiteľmi tak i na úmysl jeho pri tom sledovaný k úkladom o republiku. Význam kúpe odznaku môže byť ponechan zcelou stranou.

Čís. 5026.

I zastupovanie strán pri kúpe pozemkov patrí do oboru advokátskej činnosti.

(Rozh. zo dňa 26. mája 1934, Zm III 394/33.)

Obžalovaný advokát dr. J. S. predstieral E. S-ovej, že pozemky veľkostatku P., ktoré mala v prenájmu, sú na predaj a že ich kúpu pre ňu vyprostredkuje; primal ju, aby mu tým cieľom ako splátky na kúpnu cenu vyplatila po čiastkach 103.000 Kč. Vo veci však nič nepodnikol a ani u majiteľov pozemkov sa vôbec nepresvedčil, či dotyčné pozemky sú skutočne na predaj. Vo skutočnosti boli pozemky už predané B. S-ovi. Odvolací súd uznal za to obžalovaného vinným zločinom podvodu podľa § 50 tr. nov., §§ 380, 383, odst. 2 tr. zák.

Najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora, založenej na dôvode zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., zrušil rozsudok odvolacieho súdu čo do kvalifikácie vyššie označeného zločinu a kvalifikoval ho ako zločin podvodu tiež podľa § 381, čís. 2 tr. zák.

Z dôvodov:

Naproti tomu neľze odopreť oprávnenia zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora, založenej na dôvode zmätočnosti podľa č. 1 b) § 385 tr. p. dotyčne obžalovaného Dra J. S. preto, že trestný čin tohoto obžalovaného, spáchaný ku škode E. S-ovej, nebol kvalifikovaný tiež podľa č. 2 § 381 tr. zák. Tohoto zločinu sa dopustí advokát, keď spácha podvod v obore svojho poverenia. Vrchný súd zistil v tomto prípade, že poškodená E. S. podpísala obžalovanému honorárny list 12. februára 1929, ktorým ho poverila, aby jej zaopatril do vlastníctva nemovitosti vo výmere 600 kat. honov, zaviazala sa, že obžalovanému za jeho námahu a pozemnoknižný prevod pozemkov na jej meno zaplatí odmenu 150 Kč za každý hon, a vyplatila mu opätovne na preddavok rôzne čiastky. Pozdejšie podpísala poškodená E. S. a jej syn Š. S. obžalovanému dňa 20. januára 1930 nový honorárny list, ktorým ona a jej syn Š. zmocnili obžalovaného, aby im vymohol prídel 330 uh. jutár pozemkov, zaviazali sa mu zaplatiť za jeho prácu a opätovne mu vyplatili preddavky. Z tohoto zistenia plynie, že obžalovaný bol E. S-ovou, prípadne Š. S. poverený, aby ich zastupoval pri kúpe pozemkov, a že k tomu účelu prijímal preddavky, že poverenie toto obdržal obžalovaný ako advokát, lebo zastupovanie strán pri kúpe pozemkov neľze vylúčiť z pravotárskej činnosti. Ponevác obžalovaný vylákal od poškodených peniaze jednaním, ktoré tvorí skutkovú podstatu zločinu podvodu, treba tento podvod, ponevác ho obžalovaný spáchal v obore svojho poverenia ako právny zástupca, kvalifikovať tiež podľa č. 2 § 381 tr. zák. Preto

vyhovel najvyšší súd zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora, založenej na dôvode zmätočnosti podľa č. 1 b) § 385 tr. p., postupoval podľa odst. 1 § 33 por. nov. a trestný čin obžalovaného Dra J. S. v tomto prípade kvalifikoval tiež podľa č. 2 § 381 tr. zák.

Čís. 5027.

Nejde o rozpor vo verdikte porotcov (§ 29, čís. 6 por. nov.), jestliže porotcovia odpovedali záporne na hlavnú skutkovú otázku a potom kladne na výpomocnú hlavnú skutkovú otázku, obsahujúcu len čiastočne tie isté skutočnosti ako ona hlavná skutková otázka.

Rozhodnutie porotcov je zmätočné podľa § 29, čís. 4 por. nov. a neúplné podľa § 29, čís. 6 tohože zákona, ak porotcovia pre vadné polozenie otázok odpovedali na vedľajšiu právnu otázku, hoci im nebola daná možnosť odpovedať na výpomocnú hlavnú právnu otázku, ktorou by ustálili základný trestný čin.

(Rozh. zo dňa 29. mája 1934, Zm III 143/34.)

Porotný súd na základe verdiktu porotcov odsúdil obžalovaného K. H. pre zločin úmyselného zabitia otca podľa §§ 279, 281, odst. 2, 3 tr. zák. Okrem iných okolností bolo v I. hlavnej skutkovej otázke uvedené, že »obžalovaný K. H. zdvihol vysoko nad hlavu motyku a mocným úderom udrel ňou J. H-a od zadu do hlavy a, keď J. H. padol, udrel ho obžalovaný znova motykou po hlave, na čo ho zatiahol do maštale, aby sa zdálo, že J. H. bol kopnutý koňom; keď však obžalovaný videl, že J. H. ešte dýcha, uchopil ho silne oboma rukami za krk a držal ho tak dlho, až prestal dýchať; J. H. následkom rán na hlave a rozdrúženia mozgu zomrel.« Na túto otázku odpovedali porotcovia záporne. V I. výpomocnej otázke boli tieto okolnosti znova uvedené; na túto otázku však odpovedali porotcovia kladne. Ďalej vadným osnovaním právnych otázok sa stalo, že porotcovia síce vyslovili, že obžalovaný pojal svoj úmysel vo veľkom rozčúlení, nevyslovili sa však vôbec o tom, aký bol úmysel obžalovaného, či smeroval k usmrteniu poškodeného (§ 279 tr. zák.), alebo či obžalovaný mal síce nepriateľský úmysel, avšak nie úmysel usmrtiť (§ 306 tr. zák.). Preto verejný žalobca vytýkal vo zmätočnej sťažnosti rozsudku porotného súdu rozpor, nejasnosť a neúplnosť (§ 29, čís. 4, 6 por. nov.).

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť verejného žalobcu zčasti zamietol, zčasti jej však vyhovel, rozsudok porotného súdu zrušil a vrátil vec porotnému súdu k novému prejednaniu a rozhodnutiu.

Z dôvodov:

Verejný žalobca za dôvody zmätočnosti uplatňuje: 1. v smysle bodu 4 § 29 por. nov., že porotný súd nedal základnú otázku právnu na úmyselné zabitie človeka, bez ktorej nedá sa jasne odpovedať na otázku silného rozčúlenia; 2. podľa bodu 6 § 29 por. nov., že výrok porotcov je nesrozumiteľný a sebe odporujúci, lebo: a) porotcovia odpovedali vraj na istý skutok raz záporne, po druhé však kladne; b) nebola medzi

výpomocnými otázkami daná otázka právna v smysle § 279 tr. zák. ako základná právna otázka.

Porotný súd dal porotcom tieto otázky: Prvú a druhú hlavnú skutkovú otázku podľa obžaloby v smysle § 278 tr. zák.; tretiu (hlavnú) právnu otázku podľa § 278 tr. zák., štvrtú (výpomocnú) hlavnú právnu otázku podľa § 279 tr. zák., a piatu (vedľajšiu) otázku podľa § 280 tr. zák. Potom boli dané tieto ďalšie otázky: 1. »výpomocná hlavná skutková otázka« podľa § 279 a § 281 tr. zák., 2. »výpomocná právna otázka« podľa § 281 tr. zák., 3. »právna otázka« podľa § 280 a posl. odst. § 281 tr. zák. Prvá výpomocná hlavná skutková otázka obsahuje čiastočne také skutočnosti, ktoré sú obsažené v prvej a druhej hlavnej skutkovej otázke, čiastočne však obsahuje aj iné skutočnosti. Porotcovia riešili prvú hlavnú skutkovú otázku záporne, preto odpadly otázky č. 2—5. Zbývajúce otázky boli kladne riešené a na ich základe porotný súd uznal obžalovaného za vinného zločinom úmyselného zabitia človeka, spáchaným na príbuznom pokolenia vzostupného, podľa § 279 a § 281, odst. 2 a 3 tr. zák.

Verejný obžalobca má za to, že porotcovia odpovedali dotyčne týchže skutočností raz záporne a raz kladne, pretože 1. hlavná skutková otázka obsahuje čiastočne tie isté skutočnosti, ktoré sú obsažené aj vo výpomocnej hlavnej skutkovej otázke a že preto je rozpor vo verdikte porotcov. Najvyšší súd nesúhlasí síce s tým, že porotný súd osnovoval otázky spôsobom hore uvedeným, hoci § 4 por. nov. dovoľuje, aby bolo dané porotcom viac skutkových otázok, z ktorých každá sa vzťahuje na inú skutočnosť, a aby tieto mohli byť spojené s jednou alebo viac právnymi otázkami. Predpis citovaného §-u chce práve umožniť, aby porotcovia mohli oddelene rozhodovať o jednotlivých vo veci závažných skutočnostiach, pravdivosť ktorých však môže byť medzi stranami sporná. Keby bol porotný súd pokračoval podľa § 4 por. nov., nebolo by bývalo potrebné, aby opakoval v rôznych skutkových otázkach tie isté skutočnosti. Najvyšší súd však preca nemá za to, že by bol nastal rozpor vo verdikte porotcov preto, že záporne riešená prvá hlavná skutková otázka obsahuje čiastočne tie isté skutočnosti, ktoré sú obsažené v kladne riešenej 1. výpomocnej hlavnej skutkovej otázke, lebo verdikt porotcov treba vyložiť tak, že porotcovia riešili tie skutočnosti, ktoré sú obsažené v oboch otázkach, v prvej otázke záporne len v tej súvislosti, v ktorej sú tieto skutočnosti s ostatnými v tejto otázke sa nachádzajúcimi skutočnosťami, totiž, že záporne riešili len ten celý skutkový stav, ktorý je obsažený v tejto otázke. Z toho však nplynie, že by bol nastal rozpor vo verdikte preto, že potom riešili porotcovia kladne výpomocnú hlavnú skutkovú otázku, lebo táto len čiastočne obsahuje tie isté skutočnosti, ktoré obsahuje prvá hlavná skutková otázka, celý skutkový stav však, obsažený v tejto otázke, je odlišný od toho skutkového stavu, ktorý bol porotcami záporne riešený. Preto bezzákladná je z dôvodu hore pod 2. a) uvedeného ohlásená časť zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu.

Základná je však zbývajúca časť tejto zmätočnej sťažnosti. Podľa § 4 por. nov. každá otázka pozostáva z dvoch oddelených častí: zo skutkovej a z právnej otázky. Právna otázka podľa § 279 tr. zák. bola síce daná, avšak len v súvislosti s prvou hlavnou skutkovou otázkou, a po-

neváč táto bola záporne riešená, odpadla odpoveď na súvisiacu právnu otázku. Výpomocná hlavná skutková otázka obsahuje síce aj skutkové náležitosti zločinu podľa § 279 tr. zák., súvisiaca výpomocná hlavná právna otázka podľa § 279 tr. zák. však daná nebola a dané boli len vedľajšie právne otázky podľa § 9 por. nov. na kvalifikáciu podľa § 281 tr. zák., hoci na túto kvalifikáciu je možno dať otázku len vtedy, keď porotcovia už ustálili základný čin, totiž zločin podľa § 279 tr. zák., ktorý za podmienok určených v § 281 tr. zák. podlieha miernejšej trestnej sadzbe. Pri daní otázok bol tedy porušený rozhodujúci predpis § 4 por. nov. a bol porušený záujem obžaloby, lebo porotcom nebola daná možnosť, aby rozhodli o tom, v akom úmysle spáchal obžalovaný svoj čin. Následkom toho je rozhodnutie porotcov aj neúplné. Sú tu tedy dôvody zmätočnosti podľa bodov 4 a 6 § 29 por. nov. Preto najvyšší súd čiastočne vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu a v smysle § 34 por. nov. nariadil nové pokračovanie.

Čís. 5028.

Reklamovanie doručky u poštovného úradu, prevedené z iniciatívy súdnej kancelárie, neľze považovať za opatrenie v smysle § 108 tr. zák., ktoré by pretrhovalo premlčanie.

(Rozh. zo dňa 30. mája 1034, Zm III 50/34.)

Najvyšší súd preskúmal trestnú vec proti A. P. a spol., obžalovaným z prečinu pomlavy tlačou, a na základe verejného pojednávania, konaného následkom zmätočnej sťažnosti súkromého žalobcu B. K. a obžalovaného A. P., vyniesol tento rozsudok: Z úradnej moci z dôvodu zmätku podľa § 385, č. 1 c) tr. p., dotyčne obžalovaných J. P. a Dra M. V. na základe 4. odst. § 387 tr. p. zrušujú sa rozsudky obidvoch nižších súdov v celom rozsahu a obžalovaní A. P., J. J. a Dr. M. V. sprostujú sa na základe 3. odst. § 326 tr. p. obžaloby, na nich podanej súkromým žalobcom B. K. dňa 1. februára 1932. Zmätočná sťažnosť súkromého žalobcu a zmätočná sťažnosť obžalovaného A. P. poukazujú sa na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Najvyšší súd nepotreboval sa zaoberať obsahom zmätočných sťažností, lebo pri preskúmaní tejto trestnej veci sa presvedčil, že sa tu vyskytuje dôvod zmätku podľa § 385, č. 1 c) tr. p., ktorý nebol síce uplatňovaný v tomto smere, ktorého však treba dbať z úradnej povinnosti v smysle posl. odst. cit. §-u, lebo zmätok bol v neprospech obžalovaných. Najmä dá sa zo spisov tejto trestnej veci zistiť bezpochybne, že sa trestné činy obžalovaných behom pokračovania premlčali a že nastal dôvod vylučujúci zahájenie trestného pokračovania. Trestné činy, o ktoré tu ide, boli spáchané v periodickom liste. Podľa § 48 zák. čl. XIV:1914 zahájenie pokračovania pre takéto činy premlčuje sa za 6 mesiacov od času, keď sa počalo s rozširovaním. Táto premlčacia lehota platí nielen pri zahájení trestného pokračovania, ale aj za trest-

ného pokračovania už zahájeného. Ináč aj podľa § 13 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., ktorého platnosť nastala v smysle § 41, odst. 1 cit. zákona behom trestného pokračovania, premlčuje sa trestný čin pomlavy a urážky na cti v 6 mesačnej lehote. V tomto prípade premlčanie nastalo po vynesení rozsudku I. stupňového súdu a pred jeho pravoplatnosťou. Najmä medzi dňom 21. októbra 1932, t. j. dňom vynesenia rozsudku I. stupňového súdu, a dňom 3. mája 1933, v ktorom súd I. stolice dodatočne nariadil doručiť rozsudok vydávateľovi a vlastníčkovi periodického listu, uplynula doba dlhšia než 6mesačná, v ktorej nebolo premlčanie prerušené v smysle § 108 tr. zák. Podľa práve citovaného ustanovenia trestného zákona premlčanie prerušuje sa len rozhodnutím alebo opatrením súdu, ktoré smeruje proti páchatelovi pre spáchaný trestný čin, počína sa však znova dňom rozhodnutia alebo opatrenia. To, že súdna kancelária dňa 20. apríla 1933 prípisom na poštovný a telegrafný úrad v Prahe reklamovala vrátenie doručky, nelze považovať za opatrenie súdu v smysle § 108 tr. zák., lebo nešlo tu o opatrenie sudcovské, lež o samostatné opatrenie súdnej kancelárie. Ponevác rozsudok I. stupňového súdu nebol vtedy pravoplatným proti žiadnemu z obžalovaných, lebo súkromný žalobca podal proti nemu odvolanie dotyčne všetkých troch obžalovaných, treba ku dôvodu zmätku podľa § 385, č. 1 c) tr. p., ktorý tu bol zavinený, prihliadnuť aj dotyčne obžalovaných J. P. a Dra M. V., ktorí nepodalí zmätočnú sťažnosť, a to hľadiac k ustanoveniu 4. odst. § 387 tr. p. Preto boli rozsudky oboch nižších súdov z úradnej moci zrušené v celom rozsahu podľa 1. odst. § 33 por. nov. a obžalovaní boli sprostí obžaloby na základe § 326, č. 3 tr. p., bez toho, že by bolo treba zaoberať sa obsahom zmätočnej sťažnosti súkromného žalobcu a obžalovaného A. P.

Čís. 5029.

K zločinu spolčenia alebo vojítia v styk s cudzou mocou alebo s cudzími činiteľmi sa nevyžaduje zistenie konkrétnych skutočností (opatrení, predmetov), ktoré majú byť vyzvedané a vyrazené, ale stačí všeobecné vyznačenie vyzvedačského účelu bez udania konkrétnych predmetov; stačí, keď sa páchatelia dohodnú, že budú vyzvedať, čo sa im podľa okolností hodí.

Po subjektívnej stránke sa vyžaduje, aby páchatel jednal za účelom uvedeným v § 6, č. 2 al. 1—3 zák. na ochr. rep. a bol si vedomý, že vyzradením vojenského tajomstva môže byť obrana republiky nepriaznive dotknutá.

(Rozh. zo dňa 2. júna 1934, Zm IV 179/34.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti Š. P., obžalovanému zo zločinu vojenskej zrady, na základe verejného pojednávania, konaného o zmätočných sťažnostiach vrchného prokurátora a obžalovaného Š. P., takto sa u s n i e s o l: Následkom zmätočných sťažností z úradnej moci na základe ustanovenia odst. 1 § 35 por. nov. zrušujú sa rozsudky oboch súdov nižších stolíc a ukladá sa krajskému súdu v R., aby znova vo veci jednal a rozhodol. Zmätočné sťažnosti sa odkazujú na toto rozhodnutie.

Z d o v o d o v:

Pri preskúmaní veci presvedčil sa najvyšší súd, že oba súdy nižších stolíc nezistili skutočností, od ustálenia ktorých závisí možnosť upotrebenia príslušných trestných ustanovení. Nižšie súdy považovali objektívne náležitosti inkriminovaného zločinu vojenskej zrady za dokázané, boli však toho názoru, že není dokázaný úmysel požadovaný k tomuto zločinu.

Po subjektívnej stránke sa vyžaduje ku skutkovej podstate zločinu vojenskej zrady podľa § 6, č. 2, al. III. zák. č. 50/23 Sb. z. a n., aby páchatel jednal za účelmi v § 6, č. 2, al. I. a II. cit. zák. uvedenými, totiž, aby úmyselne vyzvedal vojenské tajomstvo, o ktorom si musí byť vedomý, že jeho sdelením môže byť obrana republiky nepriaznive dotknutá, a že preto musí ostať utajené pre obranu republiky, a aby vyzvedanie sa stalo v úmysle vyzradiť vyzvedané skutočnosti alebo opatrenia priamo alebo nepriamo cudzej moci. Podľa stálej súdnej praxe nevyžaduje sa k zločinu spolčenia alebo vojítia vo styk zistenie konkrétnych skutočností atď., ktoré majú byť vyzvedané a vyrazené, ale stačí všeobecné vyznačenie vyzvedačského účelu bez udania konkrétnych predmetov, ktoré majú byť vyzvedané. Stačí, keď páchatelia sa dohodnú, že budú vyzvedať, čo sa im podľa okolností hodí. Vychádzajúc s tohoto právneho hľadiska subjektívnej stránky skutkovej podstaty, nevidí však najvyšší súd zistené všetky skutočnosti, potrebné k posúdeniu úmyslu obžalovaného. Podľa § 328, odst. 1 tr. p. je súd povinný v dôvodoch rozsudku vyložiť, ktoré skutočnosti a z akých dôvodov považuje za dokázané alebo za nedokázané a potom uviesť dôvody smerodatné pri riešení právnych otázok. Oba súdy nižších stolíc reprodukujú v dôvodoch rozsudkov výsledky dokazovacieho pokračovania, avšak pri zisťovaní skutkových okolností neuvádzajú, ktoré z reprodukovovaných okolností považujú za dokázané. To je v tomto prípade tým závažnejšie, ponevác nielen obžalovaný sám, ale i svedkovia, najmä svedok Š. J., svoje výpovedi menili, rozsudky tieto jednotlivé výpovedi reprodukujú, avšak nezisťujú, ktorú výpoveď, resp. ktorú jej časť a z ktorých dôvodov považujú za dokázané. Ponevác zmätočná sťažnosť uplatňovaná podľa č. 1 b) § 385 tr. p. domáha sa kvalifikácie trestného činu na tom základe, že právny záver na úmysel obžalovaného, učiný nižšími súdmi, není správny, najvyšší súd nevidí však zistené okolnosti, potrebné k tomuto preskúmaniu, ako hore bolo uvedené, postupoval najvyšší súd z úradnej moci podľa odst. 1 § 35 por. nov., zrušil oba rozsudky nižších stolíc, lebo oba rozsudky sú postihnuté tou istou vadou a neobsahujú potrebné skutkové zistenia a ponevác najvyšší súd v dôsledku zásady odst. 3 § 33 por. nov. skutočnosti tieto sám zistiť nemôže, uložil krajskému súdu, aby znova vo veci jednal a rozhodol.

Čís. 5030.

Bezrestnosť krádeže pro účinnou lítost.

Skutečné náhrady celé škody způsobené pachatelem klade ustanovení § 188 b) tr. zák. na roveň narovnání mezi pachatelem a poškozeným v době, kdy vrchnost o pachatelově provinění ještě nevěděla, zavázal-li

se jím pachatel nahraditi poškozenému do určité doby celou škodu a dostal-li svým závazkům ve lhůtě narovnáním stanovené.

Ztrátu volebního práva lze vysloviti i, je-li odsouzený cizím státním příslušníkem.

(Rozh. ze dne 4. června 1934, Zm I 482/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 7. února 1932, jímž byl Michal S. podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 176 II. b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II. b) tr. zák. Podle § 3 čis. 3 zák. čis. 75/19 sb. z. a n. v doslovu zákona čis. 138/20 a zákona čis. 253/22 sb. z. a n. vyslovil, že u obžalovaného má nastati ztráta práva volebního.

Z d ů v o d ů :

Soud první stolice vzal za prokázáno, že obžalovaný odňal v červnu 1928 v H. pro svůj užitek z držení a bez přivolení Václava V-a, u něhož sloužil jako kočí, cizí movité věci v úhrnné ceně 500 Kč převyšující, a shledal v tomto činu obžalovaného skutkovou podstatu zločinu krádeže podle §§ 171, 176 II b) tr. zák., sprostil však přes to obžalovaného podle § 259, čis. 2 tr. ř. z obžaloby pro tento zločin s odůvodněním, že krádež přestala býti trestnou pro účinnou lítost obžalovaného podle §§ 187, 188 b) tr. zák. K závěru, že obžalovanému jest přiznati beztrestnost z onoho důvodu, dospěl nalézací soud na základě skutkových zjištění rozsudkových, že obžalovaný uzavřel dne 31. března 1932, kdy vrchnost o jeho provinění ještě nevěděla, s Václavem V-em narovnání, podle něhož se zavázal, že zaplatí V-ovi do konce června 1932 za účelem náhrady škody částku 600 Kč, že poukázal dne 26. června 1932 Spořitelni a záložní spolek pro S. a okolí, aby vyplatil z jeho vkladu u tohoto spolku V-ovi ke dni 30. června 1932 600 Kč, že se dostavil téhož dne s potvrzením tohoto spolku týkajícím se zmíněného zařízení, aby uvedená částka byla V-ovi dne 30. června vyplacena, k V-ovi, že však V. nechtěl částku 600 Kč přijmouti a požadoval na obžalovaném 1.200 Kč, tvrdě, že jeho škoda s úroky rovná se této částce, a že obžalovaný v důsledku toho zařídil, aby jmenovaný spolek V-ovi peníze neodesílal. Podle názoru soudu první stolice vykonal obžalovaný tím, že učinil dne 26. června 1932 oním způsobem opatření, aby částka 600 Kč byla V-ovi do 30. června 1932 vyplacena, vše, čeho bylo třeba, aby se krádež stala beztrestnou z důvodu účinné lítosti obžalovaného. Zejména nebylo prý třeba, aby obžalovaný uložil částku 600 Kč po odmítnutí přijetí tohoto peníže poškozeným u soudu. Skutečnost, že V. učinil trestní oznámení na obžalovaného u četnictva již dne 24. června 1932, nemůže prý nic měniti na tom, že krádež se stala beztrestnou pro účinnou lítost obžalovaného, an obžalovaný učinil opatření, aby částka 600 Kč byla V-ovi vyplacena, v době narovnáním stanovené.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čis. 5, 9 a) a b) tr. ř. Stížnosti nelze upřiti oprávněnost, pokud s hlediska posléze citovaného důvodu zmatečnosti namítá, že výrokem rozsudku, že se krádež stala beztrestnou z důvodu účinné lítosti podle §§ 187, 188 b) tr. zák., byl porušen zákon.

Podle 1. odstavce § 187 tr. zák. přestává býti krádež trestnou, když pachatel z účinné lítosti, byť i na naléhání poškozeného, sám napraví celou škodu z činu vzešlou prve, než soud nebo jiná vrchnost zví o jeho provinění. Skutečné náhradě celé škody pachatelem způsobené staví ustanovení § 188 b) tr. zák. na roveň narovnání mezi pachatelem a poškozeným v době, kdy vrchnost o provinění pachatelově ještě nevěděla, zavázal-li se jím pachatel nahraditi poškozenému do určité doby celou škodu mu způsobenou a dostal-li svým závazkům ve lhůtě narovnáním stanovené (rozh. č. 323 vid. sb.; rozhod. č. 29 sb. nejv. s. a rozhod. č. Zm II 394/31). Splnění narovnání může se ovšem státi také poté, kdy vrchnost o provinění pachatelově zvěděla, byla-li dodržena doba splnění (Rozhod. č. 1519 a j. sb. Nejv. s.). Nabídl-li pachatel poškozenému včas náhradu celé škody a odmítl-li poškozený tuto nabídku, je pachatel z důvodu účinné lítosti beztrestným, prokázal-li ochotu nahraditi poškozenému celou škodu takovým způsobem, jenž umožňuje poškozenému kdykoli okamžitě přijetí náhrady (Rozhod. č. 144 Ö. R.; Altmann, Kommentar zum österr. Strafrecht, 1. sv., str. 531). Zřeknutí se poškozeného náhrady škody vůbec nebo náhrady částí škody neomlouvá (Rozhod. č. 1790 sb. Nejv. s.).

Posuzuje-li se případ s těchto správných právních hledisek, je zřejmo, že krádež, již obžalovaný podle napadeného rozsudku se dopustil, nestala se beztrestnou z důvodu účinné lítosti obžalovaného podle §§ 187, 188 b) tr. zák., neboť nehledě k tomu, že obžalovaný částku 600 Kč poškozenému ve lhůtě narovnáním stanovené nezaplatil a neučinil ani opatření, jež by bylo poškozenému umožňovalo tuto částku kdykoli okamžitě přijmouti, nešlo tu vůbec o narovnání rázu v § 188 b) tr. z. předpokládaného, ana předmětem narovnání mezi obžalovaným a poškozeným nebyla náhrada celé škody, již V. podle zjištění rozsudkového krádeží obžalovaného utrpěl, nýbrž jen náhrada části škody, náhrada škody 600 Kč. Bylo tudíž, aniž bylo třeba obírati se dalšími vývody zmateční stížnosti, stížnosti již z tohoto důvodu vyhověti, rozsudek zatížený zmátkem podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. zrušiti a uznati obžalovaného na základě skutkových zjištění napadeného rozsudku (§ 288, odst. 2, čis. 3 tr. ř.) vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II b) tr. zák., spáchaným oním způsobem.

Poněvadž se obžalovaný dopustil činu za vinu mu kladeného zřejmě ze ziskuchtivosti, bylo vysloviti, že spáchal čin z pohnutky nízké a nečestné. Obžalovaný není sice státním občanem Československé republiky (viz § 1 zákona čis. 75/19 sb. z. a n. ve znění zákona č. 136/20 a zákona č. 253/22), nýbrž příslušníkem republiky Polské. Poněvadž se však zdržuje v republice Československé již od roku 1919, není vyloučeno, že by v budoucnosti mohl nabýti zdejšího státního občanství, a bylo proto vyslověno, že má u něho nastati ztráta práva volebního.

Čís. 5031.

Rozdíl mezi pokusem a jednáním přípravným.

Jde o nedokonaný podvod (§ 201 a) tr. zák.), nikoliv o beztrestné jednání přípravné, utrhli-li kdo roh stvrzenky notářské kanceláře se správným číselným označením částky jím v kanceláři skutečně složené, a pověřil-li právního zástupce vymáháním vyšší částky, jejíž příjem byl ve stvrzence slovy omylem potvrzen.

Křivá vyjevovací přísaha dlužníkova je zločinem podle § 199 a) tr. zák. nejen, zamlčel-li dlužník vědomě něco ze svého jmění, nýbrž i, uvedl-li v seznamu majetkový předmět, jenž mu, jak mu bylo známo, nepříslušel; předmět činu.

(Rozh. ze dne 4. června 1934, Zm II 422/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 15. září 1932, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem dílem dokonaného, dílem nedokonaného podvodu podle §§ 197, 199 a), 200 a 201 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek první stolice důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., leč neprávem.

Snažíc se dovoditi, že skutek obžalované, v němž nalézací soud shledal zločin nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200, 201 a) tr. zák. není trestným činem náležejícím před soud, namítá především, že soukromá listina, již obžalovaná podle rozsudku odevzdala advokátu Dr. Václavu V-ovi jako průkaz, že notář Dr. Rudolf S. jí zadržuje 10.000 Kč, nebyla zfalšována, nýbrž byla pravá a že její obsah odpovídal skutečnosti. Těmito vývody neprovádí stížnost uplatňovaný důvod zmatečnosti po zákonu, ježto nedbá skutkových zjištění rozsudku, z nichž by jí bylo při správném provádění hmotně-právního zmatku vycházeti, totiž zjištění, že obžalovaná, obdrzevši od kanceláře tohoto notáře soukromou listinu zde v úvahu přicházející, t. j. stvrzenku této kanceláře ze dne 27. prosince 1930, týkající se příjmu 10 Kč, v níž byl tento obžalovanou složený peníz číselně správně uveden, ale slovy mylně označen jako »deset tisíc korun čsl.«, utrhla z ní roh, na němž bylo číselné označení přijatých »10 Kč« a odevzdala pak v prosinci 1931 zbývající část stvrzenky, znějící na »deset tisíc korun čsl.« advokátu Dr. V-ovi jako průkaz, že Dr. S. jí zadržuje 10.000 Kč u něho složených (§ 288, odst. 2, čis. 3 tr. ř.). Při tom jest poznamenati, že stížnost sama netvrdí, že jednání obžalované, záležející v tom, že utrhla a odstranila roh stvrzenky se správným číselným označením částky 10 Kč jí v kanceláři onoho notáře složené, neodpovídá pojmu falšování soukromé listiny podle § 201 a) tr. zák.

Další námitka stížnosti, že skutek obžalované rozsudkem zjištěný, t. j. skutek záležející v tom, že obžalovaná postupovala oním způsobem a pověřila advokáta Dr. V-a vymáháním 10.000 Kč na notáři Dr. S-ovi, načež Dr. V. žádal Dr. S-a dopisem ze dne 15. prosince 1931 o sdělení,

proč nebylo oněch 10.000 Kč obžalované vyplaceno, byl jen beztrestným přípravným jednáním ke zločinu podvodu na Dr. S-ovi, nikoli však již pokusem zločinu podvodu podle §§ 8, 197, 200, 201 a) tr. zák., je zřejmě bezdůvodná. Rozhodným pro rozhraničení mezi pokusem zločinu, mezi činem ke skutečnému vykonání zločinu vedoucím podle § 8 tr. zák. a pouhým přípravným jednáním ke zločinu je, zda se v jednání pachatele projevil, ač zamýšleného cíle dosaženo nebylo, již zřetelně, způsobem pozorovateli zevního děje poznatelným, zlý úmysl pachatelův směřující ku přivodění určitého výsledku, jehož úmyslné způsobení zákon trestá jako zločin, či nikoli. Mohl-li pozorovatel zevního děje z onoho jednání poznati zlý úmysl pachatelův přivoditi určitý účinek, jehož úmyslné přivodění zákon trestá jako zločin, jde o čin ke skutečnému vykonání zločinu vedoucí, o pokus zločinu podle § 8 tr. zák.; neprojevil-li se v jednání pachatelově ještě způsobem pro pozorovatele zevního děje poznatelným zlý úmysl směřující ku přivodění výsledku určitého druhu, jehož úmyslné způsobení zákon trestá jako zločin, zakládá jednání pachatelovo, pokud směřovalo ke spáchání určitého zločinu, jen beztrestné přípravné jednání ke zločinu. Posuzuje-li se věc s těchto právních hledisek, nelze rozsudku důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci, shledal-li v onom skutku obžalované pokus zločinu podvodu podle §§ 8, 197, 200, 201 a) tr. zák.; neboť ve zjištěném jednání obžalované projevil se již zřetelně zlý úmysl obžalované uvésti Dr. S-a použitím zmíněné padělané soukromé listiny v omyl, jímž měl Dr. S. utrpěti na svém majetku škodu 10.000 Kč. Skutečnosti stížností zdůrazňované, že ona padělaná soukromá listina nebyla Dr. S-ovi předložena a že Dr. V. se jí ve svém dopise vůbec nedovolával, takže Dr. S. o jsoucnosti této zfalšované soukromé listiny ještě vůbec nevěděl, poukazuji jen k tomu, že zfalšované soukromé listiny nebylo ještě obžalovanou proti Dr. S-ovi za účelem oklamání ho a způsobení mu škody v částce 10.000 Kč použito, že tu nešlo o dokonaný podvod (§§ 197, 200, 201 a) tr. zák., nikoli však k tomu, že tu šlo jen o beztrestné přípravné jednání ke zločinu podvodu na Dr. S-ovi.

Podle skutkového zjištění rozsudkového nedošlo k oklamání Dr. S-a jen proto, že nalezl ve svých spisech průklep stvrzenky ze dne 27. prosince 1930 a dále i dopis obžalované ze dne 27. prosince 1930, z něhož vyplývalo, že složila tohoto dne v kanceláři Dr. S-a jen 10 Kč. Chce-li stížnost tvrzením, že Dr. S. nemohl býti uveden v omyl, protože mohl pravý stav věci ze svých knih (spisů) ihned zjistiti, vyjádřiti, že šlo o pokus nezpůsobitý a v důsledku toho beztrestný (že skutečnost, že Dr. S. nebyl z onoho důvodu v omyl uveden, nenásvědčuje tomu, že šlo jen o přípravné jednání ke zločinu podvodu, je vzhledem k tomu, co bylo uvedeno o podstatě pokusu zločinu a o podstatě přípravného jednání ke zločinu, nepochybno), stačí jí připomenouti, že trestnost pokusu je vyloučena pro nezpůsobitost předmětu nebo prostředku jenom, nemohlo-li zamýšlené zlo nikdy a za žádných okolností býti přivoděno, jen, šlo-li o abstraktní nezpůsobitost pokusu, a že stížnost neuplatňuje svými vývody v pravdě abstraktní nezpůsobitost pokusu, nýbrž jen konkrétní ne-

způsobilost pokusu obžalovanou podniknutou, jež trestnost pokusu ne-
vylučuje.

Skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., shledal nalézací soud podle rozsudku v tom, že obžalovaná stvrdila dne 10. února 1932 před okresním soudem v L. v exekuční věci Dr. S-a proti ní pro 258 Kč s přísl. vyjevovací přísahou podle § 47 odst. 2 ex. ř. správnost údaje, v seznamu jmění jí předloženém, že má za Dr. S-em pohledávku 10.000 Kč, ač si byla vědoma toho, že jí tato pohledávka nepřísluší. S právním názorem stížností, že křivá vyjevovací přísaha dlužníková podle § 47 odst. 2 ex. ř. zakládá zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. jen, zamlčel-li dlužník v seznamu jmění jí předloženém nebo podle jeho udání vyplněném a jím podepsaném, k němuž se přísaha vztahovala, vědomě něco ze svého jmění, nikoli tedy i, uvedl-li dlužník, jak tomu bylo v souzeném případě, v seznamu jmění, jehož správnost přísahou stvrdil, majetkový předmět, jenž mu, jak mu bylo známo, nepříslušel, nelze souhlasiti. Že tento právní názor je mylný, plyne z ustanovení § 47 odst. 2 ex. ř., podle něhož je předmětem vyjevovací přísahy nejen úplnost údajů dlužníkových v jeho seznamu jmění, nanejmeně skutečnost, že ze svého jmění nic vědomě nezamlčel, nýbrž i správnost jeho údajů.

Stížnost je na omylu i, má-li za to, že se vyhledává ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., vykonáním křivé vyjevovací přísahy podle § 47 odst. 2 ex. ř., úmysl pachatelův směřující ke způsobení škody vymáhajícímu věřiteli nebo třetí osobě a možnost způsobení škody vymáhajícímu věřiteli nebo třetím osobám. Skutková podstata onoho zločinu je naopak dána jak po stránce objektivní, tak i po stránce subjektivní, jakmile dlužník vykonal před soudem přísahu, že jeho údaje jsou správné a úplné a že ze svého jmění nic vědomě nezamlčel, ač, vykonávaje přísahu, věděl, že jeho údaje nejsou správné nebo že nejsou úplné, zejména proto, že ze svého jmění něco zamlčel. Podle výslovného ustanovení § 47 ex. ř. má dlužník, dojde-li k jeho vyjevovací přísaze, k návrhu předložiti seznam svého jmění, udati místo, kde jsou jednotlivé části majetkové, označiti při svých pohledávkách jejich důvod a průvodní prostředky a vykonati přísahu o tom, že jeho údaje jsou správné a úplné a že ze svého jmění vědomě nic nezamlčel.

Předmětem trestného činu podle § 199 a) tr. zák. je stát, právem pak, na němž má stát trestním jednáním škodu utrpěti, je jeho nárok, aby se při výkonu spravedlnosti svými orgány, vykonávajícími soudnictví, dověděl pravdy. Jednáním přičícím se při vykonání vyjevovací přísahy ustanovení § 199 a) tr. zák. není dotčeno jen abstraktní právo státu, nýbrž i konkrétní účel práva státu, a nesejde, hledíc k doslovu § 197 tr. zák., na tom, zda v konkrétním případě toto právo státu trestním jednáním skutečně poškozeno bylo, nebo zda vymáhající věřitel nebo jiná třetí osoba utrpěla hmotnou škodu; rozhodným je však, že zmíněné právo přísluší státu i proti osobám, které vyslýchá soud v jejich vlastní věci pod přísahou a že se tato osoba ve vyjevovací přísaze výslovně k udání pravdy zavazuje. (Srovnej rozhodnutí čís. 975, 1676 sb. n. s.).

Čís. 5032.

Nejde o zatajení nálezu (§ 201 c) tr. zák.), nýbrž o krádež, přisvojil-li si obžalovaný tašku s penězi, jež vypadla někomu v barové místnosti z kapsy a ležela tam na zemi u stolu.

(Rozh. ze dne 4. června 1934, Zm II 81/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 27. ledna 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 176 II a) tr. zák.

Z d ů v o d ů :

Zmatek podle § 281 čis. 10 tr. ř. shledává stížnost v tom, že nalézací soud kvalifikoval skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, jako zločin krádeže podle §§ 171, 173, 176 II a) tr. zák., ač jej měl při správném výkladu zákona podřaditi pod ustanovení §§ 197, 200, 201 c) tr. zák., ano prý tu v pravdě šlo o podvod spáchaný obžalovaným tím, že si přivlastnil nalezené ztracené věci v úhrnné ceně přes 2.000 Kč. Stížnosti nelze přiznati oprávněnost. Obírajíc se objektivní skutkovou podstatou zločinu krádeže, jímž byl obžalovaný uznán vinným, popírá stížnost neprávem, že věci, o něž tu jde, taška a její obsah (peníze a zástavní lístek), byly v době, kdy obžalovaný tašku v místnosti zvedl, v držbě Josefa K-a, namítajíc, že věc, jež vypadla někomu v baru, kde je mnoho lidí a kde se vystřídá mnoho osob (rozsudek zjišťuje, že taška s obsahem vypadla K-ovi v barové místnosti, kde bylo asi 20 osob, a ležela tam na zemi u stolu) je pokládati za věc ztracenou. S tímto právním názorem stížností nelze souhlasiti. Předmětem nálezu jsou věci ztracené. Věc je ztracena, když se nalézá na místě dosavadnímu držiteli, jenž se jí nevzdal, neznámém nebo trvale nepřístupném; držitel věci pozbývá držby věci podle § 349 obč. zák. teprve tím, že ji ztratí, aniž má naději, že ji znovu najde. V souzeném případě měl K., jak rozsudek zřejmě předpokládá, vůli se zmíněnou taškou a jejím obsahem dále nakládati (arg. zjištění rozsudkové, že taška s obsahem mu vypadla), a též možnost ji v místnosti, v níž se stále zdržoval, hledati, takže držby tašky a věci, jež v tašce byly, nepozbyl, dokud obžalovaný, zvednuv tašku a přivlastniv si ji s jejím obsahem, nepřekazil mu možnost s těmito věcmi dále nakládati. (Srov. rozh. č. 505, 807, 866 vid. sb., čis. 1254, 2906, 3291 sb. n. s.)

Čís. 5033.

Súd na území platnosti trestného poriadku drier rakúskeho, v oblasti ktorého bol spáchaný trestný čin, nemôže odopierať svoju príslušnosť s poukazom na ustanovenie § 52, odst. 1 tr. por. drier rak., keď súd miesta p o b y t u obvineného je v oblasti trestného poriadku drier uhorského.

(Rozh. zo dňa 5. júna 1934, Nd III 10/34.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti E. L. pre priestupok utrhanie na cti, zavedenej pred okresným súdom v Bratislave, následkom rozporu o príslušnosť medzi okresným súdom v Bratislave a okresným súdom trestným v Prahe po vypočutí generálneho prokurátora v neverejnóm zasedaní senátu takto sa u s n i e s o l: Podľa § 28 tr. p. drier uh. a § 64, odst. 1 tr. ř. drier rak., uznáva sa v tejto veci príslušnosť okresného súdu trestného v Prahe, súčasne však podľa §§ 62 a 63, odst. 1 tr. ř. drier uh., a § 29, odst. 1 a 2 tr. p. drier uh., vec výnimečne sa odníma príslušnému okresnému súdu trestnému v Prahe a sa prikazuje vecne príslušnému okresnému súdu v Bratislave.

D ô v o d y :

Hlavný súkromý žalobca I. Sch. podal u okresného súdu v Bratislave trestné oznámenie proti E. L. pre priestupok utrhanie na cti podľa § 3, odst. 1 zák. č. 108/1933, spáchaný obsahom dopisu zaslaného predsedovi spolku grafických robotníkov pre Č. S. R. v Prahe. Okresný súd v Bratislave postúpil toto trestné oznámenie podľa § 16 tr. p. okresnému súdu trestnému v Prahe jako súdu miesta spáchaného činu. Okresný súd trestný v Prahe neuznal svoju príslušnosť, poukazujúc na to, že podľa § 52 tr. ř. je príslušný okresný súd v Bratislave jako súd, v obvode ktorého obvinený býva, lebo ani žalobca ani obvinený nežiadali o postúpenie veci súdu miesta spáchaného činu. Žiadny z uvedených súdov neučinil dosiaľ žiadneho opatrenia proti obvinenému, takže otázka predstihnutia neprichádza v úvahu. Podľa obsahu spisov nie je medzi menovanými súdmi sporné, že miesto spáchania trestného činu je Praha.

Pre riešenie spornej príslušnosti medzi obidvoma súdmi prichádzajú v úvahu ustanovenia §§ 51 a 52 tr. ř. drier rak. a §§ 16 a 17 tr. p. drier uh. Treba zdôrazniť rozdielnu stylizáciu inak obdobných ustanovení § 17 tr. p. a § 52 tr. ř. Podľa § 52, odst. 1 tr. ř. je príslušný súd, v obvode ktorého obvinený býva, keď bolo trestné oznámenie uňho učinené, ak ho predstihol súd toho miesta, kde trestný čin bol spáchaný. Neučinil-li tedy súd miesta spáchaného činu žiadny súdny úkon proti obvinenému, nemôže súd miesta pobytu obvineného, pôsobiaci v oblasti platnosti tohoto zákona, svoju príslušnosť odopreť, bolo-li trestné oznámenie uňho učinené. Postúpenie veci súdu miesta spáchania činu je možné v takom prípade len na návrh verejného žalobcu, súkromného žalobcu alebo obvineného. Naproti tomu stane sa podľa § 17, odst. 1 tr. p., súd miesta pobytu obvineného príslušným vtedy, keď predstihol súd miesta spáchania činu. Príslušnosť súdu miesta pobytu obvineného je založená tedy teprve tým, keď tento súd urobil proti obvinenému nejaký sudcovský úkon. Dokiaľ sa tak nestalo, nie je tento súd príslušný a môže trestné oznámenie uňho učinené podľa § 89, odst. 2 a § 525, odst. 1 tr. p., postúpiť príslušnému súdu. Preto okresný súd v Bratislave mohol sice opatrením učiným proti obvinenému svoju príslušnosť založiť, dokiaľ sa tak však nestalo, bol oprávnený postúpiť vec okresnému súdu trestnému v Prahe ako súdu miesta spáchaného činu. Tento súd je potom podľa § 51, odst. 1 tr. ř., príslušným a nemôže svoju príslušnosť odopierať s poukazom na ustanovenie § 52, odst. 1 tr. ř., keď súd miesta pobytu obvineného nie je súdom účinkujúcim v obvode platnosti tohoto

zákonného predpisu a predpisy formálneho práva uňho platného nemajú rovnakého ustanovenia. Preto bolo treba rozhodnúť, že príslušným k vybaveniu tejto trestnej veci je okresný súd trestný v Prahe. Ponevác však jak hlavný súkromný žalobca I. S., tak aj obvinený E. L. bývajú v Bratislave a aj obsah obvinenia poukazuje na to, že predmetom obvinenia sú udalosti, stavšie sa v Bratislave, takže aj tu budú po ruke dôkazy v prípade nastúpenia dôkazu pravdivosti inkriminovaného obvinenia, je účelné, aby celé trestné pokračovanie sa konalo u okresného súdu v Bratislave, lebo tým môže byť vybavenie veci značne usnadnené a urychlené. Sú tu tedy dôležité príčiny pre odňatie tejto trestnej veci príslušnému súdu a prikázanie jej okresnému súdu v Bratislave.

Čís. 5034.

Pojem »násilí« ve smyslu § 81 tr. zák.

Nejen vojenské stráže, nýbrž každý, kdo, vykonává službu ve vojenském organismu, činí v okruhu své působnosti a na základě služebního oprávnění opatření, jedná ve výkonu státní vojenské výsosti, obstarává tím věci vlády ve smyslu § 101 tr. zák. a je státním úředníkem, chráněným ustanovením § 68 tr. zák.; spadá sem, zakročil-li velitel autokolony, by zjistil osobu, zavinivší srážku s vojenským autem.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Zm I 237/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 5. ledna 1934, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., přestupkem podle § 312 tr. zák. a přestupkem podle § 431 tr. zák.

Z d ů v o d ů :

Výtka právní mylnosti rozsudku (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) neobstojí. Není správná námitka stížnosti, že v souzeném případě nešlo o násilí, jež má na mysli § 81 tr. zák., které prý předpokládá násilný čin, jež by musil být svědkem K-em přemožen, aby bylo lze pokračovati ve služebním jednání. Pro pojem násilí ve smyslu § 81 tr. zák. dostačí, že bylo vynaloženo úsilí, mařící uplatňování vůle vrchnostenské osoby. Výtka-li stížnost, že v souzeném případě nebyl kapitán K. vrchnostenskou osobou, že nebylo ani zjištěno, zda byl k předsevzatým úkonům vůbec formálně oprávněn a že ani rozsudek neuvádí konkrétní služební předpisy, které by kapitána K-e k zákroku opravňovaly, jest stížnosti odvětiťi, že branná moc, jsouc výronem státní svrchovanosti, slouží ve všech svých odvětvích nejdůležitějším účelům státním, zejména ochraně a zachování státu. Z toho vysvitá, že nejen vojenské stráže, nýbrž každý, kdo, vykonává službu v tomto vojenském organismu, činí v okruhu své působnosti a na základě služebního oprávnění opatření, jedná ve výkonu státní vojenské výsosti a obstarává tím věci veřejné, tudíž věci vlády ve smyslu § 101 tr. zák. a je tudíž státním úředníkem, chráněným podle § 68 tr. zák. Je pak důsledkem toho na snadě, že nehledíc k povaze vo-

jenskej »stráže«, kapitán K. jako veliteľ autokolony, ktorá bola na pochodu k nočnému cvičení, bol takovým úradníkom a také takovou službu (ve smyslu § 101 tr. zák.) v této své funkci vykonával. Neboť k jeho službě patrila péče i o tělesnou bezpečnost podřízených mu vojínů, i o zachování svěřeného mu materiálu věcného. Zakročil-li proto kapitán K., poněvadž se obžalovaný v tomto ohledu dopustil ohrožujícího (poškozujiícího) činu — přestupku podle § 431 tr. zák. — za účelem zjištění srážky, osoby ji zaviniší, jednal ve výkonu svého služebního oprávnění a služebních povinností. Vždyť jeho zákrok byl kryt i zvláštním předpisem § 41 (čís. 67 a 73) služebních předpisů branné moci o hospodaření s automobilním materiálem T.-IV.-5 M. N. O. č. 6306, podle něhož jsou setniny povinny ihned na místě samém vyšetřiti škodu na materiálu způsobenou jakož i škodu způsobenou vojenským materiálem, a za tím účelem ihned a za čerstvé paměti osoby vojenské, přítomné nehodě — je-li třeba, i civilní, chtějí-li ovšem vydati svědectví — vyslechnouti, s nimi sepsati protokol a zjistiti jména a adresy osob civilních, nehodě přítomných, s nimiž protokol sepsán nebyl. Že to platí i pro případy, kdy civilními osobami (civilními motorovými vozidly) byla způsobena na vojenských motorových vozidlech škoda, vyplývá z předpisu odst. 6 čis. 73 § 41 předpisů a je i na snadě, neboť vyplývá to z povšechné úvahy, že velitel ručí za případné škody a je proto zajisté jeho služební povinností ke státu, aby osoby, zaviniší tyto škody, zjistil a svědky o tom uvedl.

Čís. 5035.

Ustanovenia 4. a 6. odst. § 42 tr. p. platia len pre pokračovanie až do okamihu, do ktorého má štátne zastupiteľstvo podľa § 38, odst. 2 tr. p. právo ustúpiť od obžaloby, neplatia však pre opravné pokračovanie.

Poškodenému prislúcha právo podať zmätočnú sťažnosť len do troch dní od doručenia rozsudku (§ 425, odst. 2 tr. p.). Zákon nepredpisuje, že by súd mal upovedomiť poškodenú stranu o tom, že vrchné štátne zastupiteľstvo nepodalo zmätočnú sťažnosť.

(Rozh. zo dňa 7. júna 1934, Zm III 11, 12/34.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti Dr. J. L. a spol. pre zločin podvodu a i., o žiadosti o navrátenie v predošlý stav lehoty k ohláseniu zmätočnej sťažnosti ako aj následkom zmätočnej sťažnosti tejto poškodenej vo verejnom zasedaní takto sa u s n i e s o l: Žiadosť o navrátenie v predošlý stav sa zamietá, zmätočná sťažnosť však sa odmieta.

D ô v o d y :

Rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený sprosťujúci rozsudok prvostupňového súdu, bol zástupcovi poškodenej firmy doručený 6. novembra 1933. Ponevác v 3 dňovej lehote nebola podaná zmätočná sťažnosť, bol rozsudok odvolacieho súdu usnesením krajského súdu v B. zo 16. novembra 1933 vyhlásený pravoplatným. Po doručení tohoto usnesenia zástupcovi poškodenej dňa 20. novembra 1933 podala táto

toho istého dňa zmätočnú sťažnosť a súčasne aj návrh na navrátenie v predošlý stav dotyčne lehoty k ohláseniu zmätočnej sťažnosti, označujúc toto podanie tiež ako sťažnosť proti hore uvedenému usneseniu z 16. novembra 1933. V podstate však nejde tu o sťažnosť, lež o žiadosť za navrátenie v predošlý stav. Túto žiadosť odôvodňuje poškodená tým, že z doručenia rozsudku odvolacieho súdu dňa 6. novembra 1933 nemohla vedieť, že vrchné štátne zastupiteľstvo nepodalo zmätočnú sťažnosť, a že sa o tom dozvedela len 20. novembra 1933 po doručení usnesenia, ktorým bol rozsudok vyhlásený pravoplatným. Žiadosť o navrátenie v predošlý stav nemá však opory v zákone. Zákon nepredpisuje, že by súd mal upovedomiť poškodenú stranu o tom, že vrchné štátne zastupiteľstvo nepodalo zmätočnú sťažnosť. Ustanovenie 4. a 6. odst. § 42 tr. p. neplatí pre opravné prostriedky, lež len pre pokračovanie až do okamihu, do ktorého má štátne zastupiteľstvo podľa § 38, odst. 2 tr. p., právo upustiť od obžaloby. Poškodenému prislúcha právo podať zmätočnú sťažnosť do 3 dní od doručenia rozsudku. Poškodená nemôže poukazovať na nevedomosť o tom, či vrchné štátne zastupiteľstvo nepodalo zmätočnú sťažnosť, lebo nebola o tom upovedomená. Išlo by tu o neznalosť zákona dotyčne predpisov o upovedomení, ktorá nemôže ospravedlniť zameškание pri ohlásení zmätočnej sťažnosti, najmä keď poškodená bola zastúpená advokátom, ktorému bol doručený rozsudok odvolacieho súdu. Preto bolo treba žiadosť a navrátenie v predošlý stav zamietnuť jako bezzákladnú. Ponevác však rozsudok odvolacieho súdu bol doručený zástupcovi poškodenej 6. novembra 1933 a ponevác od tohoto dňa mala sa rátať 3 dňová lehota k ohláseniu zmätočnej sťažnosti, zmätočná sťažnosť však bola podaná len 20. novembra 1933, tedy po uplynutí zákonitej lehoty, bolo treba zmätočnú sťažnosť odmietnuť podle 3. odst. § 434 tr. p. jako opozdenú.

Čís. 5036.

Trestnosť podľa § 16, čis. 1 zák. na ochr. rep. nastáva aj vtedy, keď sa určitá osoba oslavuje, bárs aj omylne, ako páchatel' trestného činu.

Po subjektívnej stránke sa ku skutkovej podstate prečinu podľa § 16, čis. 1 cit. zák. vyžaduje, aby oslavovateľ vedel, pre aké trestné činy bol oslavenec stíhaný.

(Rozh. zo dňa 7. júna 1934, Zm IV 140/34.)

J. L. bol zatknutý a uväznený pre podozrenie zo zločinu vydieračstva a násilja proti vrchnosti. Obžalovaní F. S. a spol. (13 osôb) poslali mu do väznice dopisnicu s týmto obsahom: »Plamenný pozdrav zasiela Ti proletariát v P. Boj za Tvoje prepustenie stupňujeme až k stávke. Ne necháme si ľubiť zatknutie rev. funkcionára bez dôvodov. S rev. pozdravom, . . . podpisy.« Na všetkých, ktorí dopisnicu podpísali, bola podaná obžaloba pre prečin šírenia nepravdivých správ podľa § 18, čis. 2, 3 zák. na ochr. rep. Súd prvej stolice uznal všetkých obžalovaných vinnými prečinom podľa § 18, čis. 2 cit. zák. Odvolací súd shľadal síce v obsahu dopisnice skutkovú povahu prečinu schvaľovania trestných činov podľa § 16, čis. 1 zák. na ochr. rep., nemohol

však z úradnej moci v neprospech obžalovaných trestný čin takto kvalifikovať a preto rozsudok súdu prvej stolice potvrdil.

Najvyšší súd po verejnom pojednávaní o zmätočnej sťažnosti niektorých obžalovaných z úradnej moci zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc a uložil krajskému súdu, aby vo veci znova jednal a rozhodol; zmätočné sťažnosti obžalovaných poukázal na toto rozhodnutie.

Z d ô v o d o v:

Proti rozsudku vrchného súdu podali hore menovaní obžalovaní zmätočné sťažnosti z dôvodu zmätočnosti podľa čis. 1 a) 385 tr. p. Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že oba sudy nižších stolíc nezistily skutočnosti, od ustálenia ktorých závisí možnosť použitia príslušných trestných ustanovení. Na všetkých obžalovaných bola podaná obžaloba pre prečin šírenia nepravdivých správ podľa § 18, čis. 2, 3, zák. na ochr. rep. Rozsudkom krajského súdu boli obžalovaní odsúdení pre prečin šírenia nepravdivých správ podľa § 18, č. 2 zák. na ochr. rep., bez toho, že by krajský súd bližšie uviedol a odôvodnil, ktorú zprávu a z ktorých dôvodov považuje za nepravdivú. Vrchný súd shľadal v inkriminovaných výrazoch skutkovú podstatu prečinu schvaľovania trestných činov podľa § 16, č. 1 zák. na ochr. rep., na ktorú však nemohol z úradnej moci uznať, pretože je v neprospech obžalovaných. Možno súhlasiť s názorom vrchného súdu, že obžalovaní zaslali inkriminovanou dopisnicou J. L-ému pozdrav preto, že bol zatknutý a uväznený vo väznici krajského súdu v L. a že mu sľúbili podporu až do prepustenia, prípadne aj prevedením stávky. Smysel tejto dopisnice je, ako vrchný súd správne dovodil, vysloviť zatknutému svoj súhlas a mravnú podporu, čo treba považovať za vychvaľovanie a oslavovanie J. L-ého ako páchatela trestného činu. Dotyčne toho, aký to bol trestný čin, pre ktorý bol J. L. vychvaľovaný a oslavovaný, uvádzajú rozsudky nižších stolíc, že J. L. bol zatknutý a uväznený pre zločin vydieračstva a násillia proti vrchnosti. Je nerozhodné, či J. L. bol pre tieto zločiny už aj odsúdený alebo potrestaný, lebo trestnosť podľa § 16, č. 1 zák. na ochr. rep., nastáva aj vtedy, keď sa určitá osoba oslavuje trebárs aj omylne ako páchatel trestného činu. Po subjektívnej stránke sa požaduje ku skutkovej podstate prečinu podľa § 16, č. 1 zák. na ochr. rep., aby oslavovatelia vedeli, pre aké trestné činy bol oslavenec — v tomto prípade J. L. — zatknutý a uväznený. Obžalovaní sa hájili, že oni o žiadnom trestnom čine J. L. nevedeli. Touto otázkou sa však nižšie sudy vôbec nezaoberali a najvyšší súd nevidí zistené skutočnosti, z ktorých by sa dalo toto vedomie obžalovaných dovodiť, lebo obsah dopisnice o tom nič nehovorí a iné na to sa vzťahujúce skutočnosti zistené neboli. Bude preto treba v ďalšom pokračovaní najmä zistiť, či obžalovaní boli prítomní pri spáchaní trestného činu J. L., či a akým spôsobom sa o tom dozvedeli, zvlášte či pri podpisovaní dopisnice o tom bolo hovorené, pre aké trestné činy je J. L. zatknutý. Ponevác okolnosti tieto sú potrebné čo do subjektívnej stránky skutkovej podstaty prečinu schvaľovania trestných činov podľa § 16, č. 1 zák. na ochr. rep. a najvyšší súd okolnosti tieto v dôsledku zásady odst. 3 § 33 por. nov. sám zistiť nemôže, pokračoval najvyšší súd čo do obžalovaných, ktorí zmä-

točné sťažnosti podali, z úradnej moci na základe ustanovenia odst. 1 § 35 por. nov. a čo do obžalovaných, ktorí zmätočné sťažnosti nepoužili, pretože okolnosti rozhodné pre posúdenie subjektívnej stránky prečinu podľa § 16, č. 1 zák. na ochr. rep., sú prospešné aj dotyčne týchto obžalovaných, z úradnej moci podľa posl. odst. § 387 tr. p. a nariadil krajskému súdu, aby po doplnení pokračovania v naznačenom smere znova vo veci rozhodol.

Čís. 5037.

Verejnými listinami jsou i tvrzenky poštovního úřadu o vplatech pro poštovní spořitelnu.

Podvod ve smyslu § 199 d) tr. zák., předložil-li kdo činiteli důchodkové kontroly padělanou stvrzenku poštovního úřadu jako doklad o zaplacení daně z motorového vozidla.

Pojem »přivlastnění« (§ 183 tr. zák.); nakořik sem spadá, použil-li kdo náhrady, vyplacené mu pojišťovnou za shořelou věc, prodanou mu s výhradou práva vlastnického, k zaplacení svých dluhů.

(Rozh. ze dne 11. června 1934, Zm II 22/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Ludvíka Ch-a do rozsudku krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 19. října 1932, pokud jím byl obžalovaný Ludvík Ch. uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., vyhověl však zmateční stížnosti státního zastupitelství, pokud napadla zprošřující část rozsudku ohledně zpronevěry náhrady za shořelé auto, napadený rozsudek v tomto zprošřujícím výroku ohledně obžalovaných Ludvíka a Anežky Ch-ových a v důsledcích toho i ve výroku o trestu obžalovaného Ludvíka Ch-a a ve výroci s tím souvisejících zrušil a věc vrátil soudu prvé stolice, by o ní v rozsahu zrušení znova jednal a rozhodl, přihlížeje k nezrušenému výroku o zločinu podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák.

D ů v o d y:

I. Zmateční stížnost obžalovaného Ludvíka Ch-a vytyká napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 5 a čis. 10, správně, jelikož popírá i splnění skutkové podstaty přestupku § 320 f) tr. zák., uplatňuje naprostou beztrestnost souzeného skutku a domáhá se zprošření stěžovatele z obžaloby i ve směru stížnosti dotčeném — čis. 9 a) § 281 tr. ř.

Verejnými listinami jsou listiny vydané v předešvané formě veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění (nález čis. 2703 sb. n. s. a j.), tudíž i stvrzenky poštovního úřadu o vplatech pro poštovní spořitelnu, dříve poštovní úřad šekový. Opačný názor stížnosti lze prostě odkázati na nálezy čis. 2373, 3123 sb. n. s.

Zlý úmysl stěžovatele směřoval podle rozsudečného zjištění k tomu, by poškolil stát o 100 Kč, t. j., jak této větě jest rozuměti dle předchozího zjištění objektivního děje, přiměl činitele státu (důchodkové kontroly) k tomu, aby nevymáhal na něm dosud ve skutečnosti nezapla-

cený zbytek 100 Kč daně z motorových vozidel, protože podle předstírání stěžovatelova byl i zbytek ten už zapraven způsobem jediné pustným podle poučení otištěného na zadní stránce stvrzenky (a ustanovení 2. věty odst. č. 1 § 14 zák. o silničním fondu čís. 116 sb. z. a n. z roku 1927), totiž vplatem u poštovního úřadu na šekové konto důchodkové kontroly-státu. Tím by se byl stěžovatel vymkl z povinnosti k zaplacení zbytku 100 Kč a získal si (majetkovou) výhodu, takže netřeba k žádosti stížnosti, aby zlý úmysl v případech § 199 d) tr. zák. směřoval k získání nějaké výhody pachatelovy, připomenouti povšechnou, i pro dosah § 199 d) tr. zák. platnou zásadu § 197 tr. zák., že je bez významu vedlejší úmysl pachatelův, najmě je bez významu, zda přiměl pachatele kromě úmyslu poškozovacího k trestnému činu další úmysl zjištný neb úmysl jiný (srov. nález čís. 3486 sb. n. s.). Budiž ostatně v této souvislosti vyřčeno, že ani nebylo uvažováno při zjišťování poškozovacího úmyslu i o případném maření vrchnostenských opatření, jež má na zřeteli § 23 zák. čís. 116 sb. z. a n. 1927 (viz i § 27 prováděcího vládního nařízení čís. 144 sb. z. a n. 1927 a poslední větu zmíněného již upozornění na zadní stránce stvrzenek).

Pro posouzení, zda je souzeným jednáním stěžovatelovým naplněna skutková podstata dokonání zločinu podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., nezáleží na tom, že z pachatelova jednání nevzešla státu škoda, ba že ani revident Z., jemuž stěžovatel stvrzenku ukázal, přesněji, jemuž předstíral předkládáním falšované stvrzenky úplné zaplacení povinné daně z motorových vozidel, nepředsevzal ještě úřední jednání, nepodal svému úřadu zprávu. Jestliž podvod podle jasného doslovu zákona (§ 197 tr. zák.) dokonán už vznikem vyvolávaného omylu v mysli klamané osoby (srovnej nálezy čís. 3017, 2888, 2156 sb. n. s. a j.), třeba se omyl ten neprojevil ještě jednáním aneb opomenutím klamané osoby, jímž uskutečnila by se škoda, ke které směřoval úmysl pachatelův, a v případech § 199 d) tr. zák., v případech podvodů spáchaných prostředkem padělaných anebo zfalšovaných listin veřejných je zločin — viz nálezy čís. 4212, 3033, 961 sb. n. s. — dokonán už použitím listiny v úmyslu poškozovacím, tudíž jednáním, jež je napadeným rozsudkem zjištěno u stěžovatele.

Že ze souzeného jednání nemohla, jak stížnost samovolně předpokládá, škoda státu vzejít, není napadeným rozsudkem zjištěno. Nehledíc k tomu, jde o beztrestný nezpůsobilý pokus podvodu jen, bylo-li použito prostředku k přivodění zamýšleného protiprávního výsledku naproto a bezvýjimečně, in abstracto nezpůsobilého; pouhá konkrétní nezpůsobilost prostředku nevyklučuje trestnost (srov. nález čís. 3616 sb. n. s. a j.). Nelze důvodně pochybovat o tom, že předložení zfalšovaného dokladu, že u pokladny určené věřitelem byla zaplacena dlužná částka, může věřitele zdržeti od vymáhání pohledávky a způsobiti mu takto škodu. Že zfalšování dokladu nemůže zůstatí neobjeveno podle zařízení pokladny poštovního a šekového úřadu, a že by důchodkový úřad nepustil přes předložení zfalšovaného dokladu (stvrzenky) od vymáhání částky, která do jeho pokladny nebo dispošice nedošla, jsou konkrétní zvláštní překážky, pro které se v souzeném případě nemohla uplatnití povšechná způsobilost zfalšování dokladů způsobiti škodu osobě, k jejíž pohledávce doklad hledí.

Zjištěním rozsudku, že stěžovatel zamýšlel poškoditi stát o 100 Kč tím, že stěžovatel svémocně změnil obsah stvrzenky a předložil pak zfalšovanou stvrzenku svědku Z-ovi na doklad svého tvrzení, že splátka na daň z motorových vozidel činila 150 a ne jen 50 Kč, je i zjištěno, že si stěžovatel byl vědom podstaty a účelu, směru svého jednání. Zákonným doličením právní mylnosti a zmatečnosti rozsudku není proto ani námitka, že po stránce subjektivní schází vůbec vědomí stěžovatelovo, že padělá — správně falšuje — listinu veřejnou a vědomí jeho, že může zkrátiti stát o 100 Kč. Má-li snad prvou částí námitky býti popřeno vědomí stěžovatelovo, že jde ve stvrzence poštovního úřadu o veřejnou listinu, připomíná se stížnosti že není rozsudkem zjištěn ani mylný názor stěžovatele, že stvrzenky tohoto druhu jsou listinami jen soukromými, a že takový názor nebyl by než výsledkem nesprávného výkladu pojmu, jímž vyznačen v trestním zákoně znak trestného činu, tudíž nezalostí trestního zákona, která podle ustanovení § 3 tr. zák. odpovědnosti nezproštuje.

Ježto i stížnost dovozuje, že souzeným činem není naplněna ani skutková podstata přestupku podle § 320 f) tr. zák., stačí k této části vývodů stížnosti podotknouti, že složkou, již převyšuje skutková podstata § 199 d) tr. zák. skutkovou podstatu § 320 f) tr. zák., není úmyslnost klamu, nýbrž poškozovací úmysl, takže stížnost popíráním stěžovatelova úmyslu zkrátiti erár o 100 Kč popírá trestnost souzeného skutku nikoliv dle § 320 f) tr. zák., nýbrž opět podle § 199 d) tr. zák.; ovšem zase bez úspěchu, protože úmysl ten je rozsudkem zjištěn a je rozsudkem zřejmě předpokládána, tudíž i zjištěna úmyslnost zfalšování listiny, takže nelze podle závazných zjištění rozsudku mluvit o pouhé lehkomyšlnosti, již míní stížnost patrně neúmyslnost souzeného jednání (pouhou nedbalost stěžovatele).

Stížnost obžalované Ludvíka Ch-a prokázala se, i pokud je po zákonu provedena, neodůvodněnou a byla proto zamítnuta.

II. Zmátení stížnost veřejného obžalobce žádá sice v konečném návrhu prostě zrušení napadeného rozsudku, avšak v prvé odstavci vývodů praví výslovně, že provádí zmatečnící stížnost (jen), pokud obžalovaní Ludvík Ch. a Anežka Ch-ová byli podle § 259 čís. 2. tr. ř. osvobozeni od obžaloby pro zločin zpronevěry a pokud v odsuzující části rozsudku bylo u Ludvíka Ch-a použito částečného doznání, jakožto okolnosti polehčující. Stížnost uplatňuje číselné důvody zmatečnosti podle bodů 5, 9 a), 9 b) 11 § 281 tr. ř. a je důvodna jen částečně.

Rozsudek zproštuje obžalované z obžaloby, že na podzim 1931 ve S. svěřené jim osobní auto značky Tatra v ceně 17.000 Kč, pokud se týče neshořelou jeho část v ceně 1.500 Kč a náhradu ve výši 15.500 Kč jim H. pojišťovnou vyplacenou, tedy svěřený jim statek za více než 2.000 Kč, nikoliv však přes 20.000 Kč za sebou zadrželi a si přivlastnili. K odůvodnění této části výroku o vině uvádějí rozhodovací důvody, že obžalovaní sice nezaplátili manželům Š-ovým, ač jim byli ještě 17.000 Kč dlužní z kupní ceny za auto prodané jim s výhradou vlastnického práva a shořelé u nich dne 27. července 1931, nic z náhrady 19.000 Kč, jež byla jim 20. srpna 1931 vyplacena H. pojišťovnou, nýbrž použili peněz těch k zaplacení jiných dluhů, že však soud přihlížejí k výsledkům hlavního přelíčení a zejména k tomu, že není vyvráceno zodpovídání se ob-

žalovaných, že oněch 19.000 Kč použili k zaplacení jiných naléhavých dluhů, nenabyl přesvědčení o vině obžalovaných a neshledal v jejich jednání skutkovou povahu zločinu zpronevěry podle § 183 tr. zák.

Z těchto důvodů je předem zřejmo, že není tu vůbec odůvodnění pro výrok zprošťující obžalované z obžaloby ohledně neshořelé části auta nebo třeba výtěžku 1.500 Kč docíleného prodejem této části cizího vozidla. Než tato vada není vytýkána stížností, která se vůbec zabývá výlučně náhradou 19.000 Kč, takže stížnost není ohledně zpronevěry neshořelé části auta provedena a v tomto směru musela být zamítnuta.

Pokud se vztahuje zprošťující výrok na náhradu pojišťovnou vyplacenou, namítá stížnost právem, že důvody rozsudku nevysvětlují, jaký vztah podle názoru soudu mělo zjištěné použití vyzvednuté pojistky na zaplacení jiných dluhů ke skutkové podstatě zločinu zpronevěry. Měl-li soud, jak tomu patrně bylo, na zřeteli zákonný znak zadržení a přivlastnění, správněji jen přivlastnění si, a měl-li za to, že použití svěřeného statku k uspokojení věřitelů není přivlastněním si, řídil se názorem nespávným. Pojmu přivlastnění odpovídá jakékoliv nakládání se svěřenou věcí, jež nebylo pachateli přikázáno neb alespoň dovoleno osobou k věci oprávněnou. A věřitelé mají právo na uspokojení pohledávek jen ze jmění dlužníka, jehož složkou nejsou věci, které byly dlužníkovi jen svěřeny a zůstaly nebo staly se vlastnictvím jiné osoby, třebaže nabyt dlužník neomezené faktické moci nad nimi tím, že mu byly na základě kupní smlouvy odevzdány k užívání nebo na základě pojišťovací smlouvy dány náhradou za cizí věci jím užívané a u něho shořelé. Stížností veřejného žalobce napadená část zprošťujícího výroku je tudíž výsledkem nesprávného použití zákona, i bylo jí z důvodu čis. 9 a) § 281 tr. ř. zrušiti, aniž třeba vypořádati se s ostatními vývody stížností.

Ve zrušeném rozsudku není přesných podrobných zjištění, jichž bylo by třeba k posouzení, bylo-li auto, o něž jde, pojištěno proti ohni jen aneb alespoň také (viz ustanovení II. hlavy, zvláště § 69 pojišťovacího řádu podle čis. nařízení čis. 343 ř. zák. 1915) v zájmu manželů Š-ových, takže náhrada vstoupila na místo auta a stala se vyplacením obžalovaným statkem jim manželzy Š-ovými svěřeným a vlastnictvím Š-ovým, — viz zásady vyslovené v rozh. čis. 4612 sb. n. s. — dále k posouzení, kterému z obžalovaných byla náhrada vyplacena a kdo z nich jí použil k zaplacení vlastních dluhů, a po případě k posouzení, jaká byla fyzická nebo intelektuelní účast (přímé pachatelství, spolupachatelství, spoluvina, účast) toho kterého z obžalovaných na přijímání a používání náhrady za shořelé auto. Proto nebylo lze rozhodnouti hned ve věci samé, jež musila tedy býti vrácena nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení.

Čís. 5038.

Zákon čis. 9/1924 postihuje v § 24 (1) trestem i případy, kde radioamatér ve dvou nebo více případech vyrábí neb opravuje přijímače nebo je prodává (za doplatek vyměňuje), nikoli však přechovávání více přijímačů nebo součástek v případech, v nichž úřední povolení k přechovávání zní jen na jednu přijímací stanic; takový čin je jen administrativním deliktem podle § 24 (6) cit. zák.

(Rozh. ze dne 12. června 1934, Zm I 833/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmatečnické stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 10. srpna 1933, pokud jím byl Alois H. podle čis. 2 § 259 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čis. 9 z roku 1924 sb. z. a n., částečně vyhověl, zrušil napadený rozsudkový výrok, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby, že v roce 1932 v P. bez povolení prodával radiotelefonní zařízení, a uznal obžalovaného vinným, že v roce 1932 v P. bez povolení prodával radiotelefonní zařízení, čímž spáchal přečin podle § 24 odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čis. 9/24 sb. z. a n.

Důvody:

Zmatečnická stížnost napadá zprošťující rozsudek jen, pokud jím byl obžalovaný zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 24 zák. čis. 9/1924; zprošťující výrok pro přešůpek podvodu podle § 461 tr. zák. zůstává nedotčen; stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř.

Obžaloba spatřovala skutkovou podstatu přečinu podle § 24 cit. zák. — neoprávněné vyrábění, prodávání a přechovávání radiotelefonních zařízení — v tom, že obžalovaný, který měl koncesi jen na zřízení, udržování a provoz jedné přijímací stanice — v roce 1932 vyměnil za doplatek 800 Kč M-ové svůj nový radiopřístroj, který si jako amatér sám sestavil, za její přístroj starý; že vyměnil za doplatek 200 Kč starší dvoulampový radiopřístroj zřejmě amatérské práce, který získal výměnou od M-ové, Václavu Ch-ovi za jeho radiopřístroj; že přijal v listopadu 1932 od Františka Z-ý různé součástky jeho radiopřístroje a jeho jednolampovku na krystal s ujednáním, že buď mu postaví novou radiovou stanicí za doplatek 400 Kč, nebo zaplatí za součástky 300 Kč.

Soud neshledal skutkovou podstatu přečinu podle § 24 cit. zák. s odůvodněním, že se »jednalo o amatérský výrobek, který pak byl vyměněn, že tu není jednání po živnostensku předsevzaté, že k výměně došlo vůbec ne v tom směru, že by sám obžalovaný se k této výměně nabízel, nýbrž že učinil tak proto, že Štěpán Š. ho doporučil jako toho, který dovede spraviti radio a teprve na to s M-ovou ujednal onu výměnu a jinak pro sebe nepotřebný stroj dále předal Ch-ovi.

Zmatečnická stížnost právem namítá podle čis. 9 a), že soud tu vychází z nesprávného právního názoru, že zákon stihá jen jednání — vyrábění, prodávání — po živnostensku předsevzaté neb aspoň vzešlé z podnětu pachatelova. V pravdě zákon nic takového nežádá; skutková podstata § 24 předpokládá, hledíc k doslovu zákona, který užívá mluvnických tvarů iterativních (prodává, vyrábí, dováží), tedy mimo případ přechovávání — činnost opětovanou, třebaš ne po živnostensku provozovanou; zákon tudíž nemíní sice postihnouti ojedinělé případy výroby, prodeje a dovozu se strany na př. radioamatérů (leč že by šlo o činnost živnostníka), ale postihuje trestem případy, kde radioamatér ve dvou nebo více případech vyrábí neb opravuje přijímače nebo je prodává — po př. za doplatek vyměňuje.

Rozsudek zjišťuje v té příčině, že obžalovaný vyměnil za doplatek Anně M-ové svůj radiopřístroj, který si sám sestavil, za její přístroj a že pak přístroj přijatý od M-ové předal za doplatek 200 Kč Václavu

Ch-ovi za jeho radiopřístroj, že tudíž obžalovaný uskutečnil aspoň dva prodeje (výměny) za doplatky, což se rovná prodejem. Toto jednání obžalovaného stačí podle shora uvedeného úplně k založení pojmu »prodávání«, jak jej ustanovení § 24 odst. 1 zák. čís. 9/1924 sb. z. a n. má na mysli. Nebylo však zjištěno, ba ani obžalobou tvrzeno, že obžalovaný kromě přístroje, který si sám sestavil, vyrobil ještě další přístroje, nanejvýš že opravil nebo sestrojil přístroje převzaté od M-ové neb od Ch.

Nelze dále přisvědčiti zmateční stížnosti v tom směru, pokud dovolávajíc se důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 7 a 9 a), správně jen 9 a) tr. ř. — namítá, že rozsudek neuvažoval o tom, že skutkovou podstatu přečinu podle § 24 odst. 1 zák. čís. 9/24 sb. z. a n. zakládá i přechovávání více přijímačů nebo součástek v případech, v nichž úřední povolení k přechovávání zní jen na jednu přijímací stanici. Rozsudkem je zjištěno a stížností není napadeno, že obžalovaný má koncesi na zřízení a udržování a provozování jedné radiotelefonní přijímací stanice. Přechovával-li obžalovaný mimo přístroj převzatý od Ch-e i radiotelefonní zařízení převzatá od Františka Z-y — původní přístroj obžalovaného a přístroj převzatý od M-ové nepřicházejí tu vůbec v úvahu, ježto jejich výměny se staly z ruky do ruky — vykročil tak jen z mezí úředního povolení skutečně mu daného. Čin takový nezakládá skutkovou podstatu nedovoleného přechovávání ze smyslu § 24, odst. 1 cit. zákona, není tudíž přečinem soudně trestným, nýbrž jen deliktem administrativním podle § 24, odst. 6 téhož zákona.

Čís. 5039.

Ide o spolupáchatelstvo v smysle § 70 tr. zák., jestliže obžalovaní po vzájemném dorozumení a dohodnutí previedli čin tak, že jeden z nich nápisy s poburujícím obsahem (§ 14, čís. 1 zák. na ochr. rep.) písal a druhí dávali pozor, aby nebol pristihnutý.

(Rozhodnutí zo dňa 14. júna 1934, Zm III 34/34.)

Obžalovaní A. Z. a spol. sa dohodli, že v noci napíšu v uliciach mesta B. na domy a ploty propagačné nápisy a rôzne komunistické heslá. Čin previedli a pretože obsah niektorých nápisov zakladal skutkovú podstatu přečinu rušenia obecného pokoja podľa § 14, čís. 1 zák. na ochr. rep., boli všetci obžalovaní súdmi nižších stolíc uznáni vinnými týmto přečinom. Vo zmatečnej sťažnosti obžalovaní namietali jednak, že čin nebol spáchaný »verejne«, jednak, že nejde o spolupáchateľstvo podľa § 70 tr. zák., ale len o pomocníctvo podľa § 69, čís. 2 tr. zák.

Na jvyšší súd ich zmatečné sťažnosti zamietol.

Z dôvodov:

Zmatečnosť rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu § 385, č. 1a) tr. p., uplatňujú sťažovatelia námietkou, že nápis, ktorý je predmetom obžaloby, nevyčerpáva skutkovú podstatu žiadneho trestného činu, najmä, keď nebola dokázaná v § 39 zák. na ochr. rep. požadovaná verejnosť,

na ktorú vrchný súd len uzatváral. Tieto námietky sú liché. Súdy nižších stolíc správne uznaly obžalovaných vinnými zažalovaným přečinom a stačí preto na ich vývody poukázať; najmä sa nemýlil odvolací súd, vyvodil-li na podklade zistených skutočností záver, že trestný čin obžalovaných bol spáchaný »verejne« v smysle § 39, č. 2 zákona na ochranu republiky. Nápisы byly umiestené na múri evanjelického kostola a na drevenom ploše súkromého domu, oba na frekventovaných miestach v B. B. v deň trhu. Išlo tedy o písomnosti, obsah ktorých bol prístupný väčšiemu počtu osôb, nech už individuálne určitému alebo čo do množstva neurčitému; pri tom je nerozhodné, či okoloidúce osoby nápisy skutočne prečítaly, stačí už sama možnosť, aby ich obsah postrehly. Ostatne ku skutkovej podstate inkriminovaného přečinu stačí i spáchanie pred viac ľuďmi, tedy pred viac než dvoma osobami; úmysel obžalovaných zrejme smeroval k tomu, aby výsledok ich spoločného činu mal trvalý výsledok a účinok a aby viac ľuďi nápisy prečítalo. Srovnáva sa preto výrok odvolacieho súdu aj v tomto smere so zákonom a zmatečné sťažnosti obžalovaných, založené na dôvode zmatečnosti podľa § 385, č. 1a) tr. p., sú bezzákladné.

Obžalovaní vytykajú rozsudku odvolacieho súdu zmatečnosť podľa § 385, č. 1b) tr. p., námietkou, že čin nemožno posudzovať podľa § 70 tr. zák., ale len podľa § 69, č. 2 tr. zák. Celkom bezpodstatná je táto námietka dotyčne obžalovaného A. Z., lebo podľa skutkového zistenia prvého súdu, prevzatého i súdom odvolacím, tento obžalovaný závadné nápisy sám vlastnoručne písal, tedy trestný čin, na ktorom sa s druhými obžalovanými už vopred ujednotil, fyzicky previedol a treba ho preto bezpochybné považovať za páchatela. Lež aj činnosť obžalovaných J. P. a M. S. právom bola súdmi nižších stolíc kvalifikovaná ako spolupáchateľstvo podľa § 70 tr. zák. Všetci traja obžalovaní sa už večer pred spáchaním činu dohodli o predmete a spôsobe činu, spoločne si pripravili potrebný materiál, spoločne vyšli v časných hodinách druhého dňa do ulíc a, zatiaľ čo obžalovaný A. Z. písal tučným, nápadným, bielym a veľkým písmom závadné nápisy, druhí dvaja obžalovaní dávali pozor, aby nebol pri práci prekvapený. Touto zistenou činnosťou, prevedenou po vzájomnom dorozumení a dohodnutí o súčinnosti — aj keby snáď neboli vopred znali presne text nápisov, ktoré obžalovaný A. Z. napísal, prispeli obžalovaní J. P. a M. S. k uskutočneniu trestného činu prvého obžalovaného a vedome sa k jeho činnosti pripojili. Spáchali tedy trestný čin spolu a spoločne. Naplňuje preto aj ich činnosť pojem páchatelstva v smysle § 70 tr. zák. Z uvedeného plynie, že ani v tomto smere nelze vytykať rozsudku odvolacieho súdu omyl označený v § 385, č. 1b) tr. p.

Čís. 5040.

Ke zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep. se vyžaduje spolčení přímo záměrné a nikoliv jen vědomé. Při spolčení vědomém lze sice zpravidla dovoditi i spolčení záměrné, není však v průkazu vědomí i průkaz záměru, a lze jej i při vědomém spolčení vyloučiti, zejména, vezme-li se v úvahu povaha úkonů ve spolčení konaných.

Tomu tak po případě, vstoupil-li kdo do pracovního tábora v Německu, avšak nedělal tam nic jiného než skříně pro tábor pracovní služby.

Zakládá-li se osvobozující výrok na několika podstatných důvodech, z nichž byly některé zmateční stížností státního zástupce ponechány nedotčeny, nemůže mít stížnost úspěch jen na základě některých jiných výtek, i kdyby byly důvodné.

(Rozh. ze dne 16. června 1934, Zm I 496/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 27. března 1934, pokud jím obžalovaný nebyl uznán vinným zločinem přípravy úkladů o republiku podle § 2 al. 2 zákona na ochranu republiky, a odsouzen jen pro přečin podle § 17 čís. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep.

D ů v o d y :

Podle § 290 1 věta tr. ř. má se zrušovací soud, přezkoumávaje zmateční stížnost, omeziti na důvody zmatečnosti, které stěžovatel výslovně nebo aspoň zřetelným poukazem k nim uplatňoval. Výjimky z toho stanoví zákon ve 2. větě cit. § jen ve prospěch obžalovaného; pro zmateční stížnost v neprospěch obžalovaného, o jakou tu jde, platí však předpis 1. věty cit. § v plné míře. Zakládá-li se tudíž osvobozující výrok na několika podstatných důvodech a z těch byly zmateční stížností státního zástupce ponechány některé nedotčeny, nemůže mít jeho stížnost úspěch jen na základě některých jiných výtek, i když byly důvodné; lze sice připustiti jiný způsob provedení téže námítky při veřejném rohu, nikoli však rozšíření zmateční stížnosti na námítky v ní neuplatňované.

Při zachování tohoto zásadního pravidla nelze v souzeném případě přiznati zmateční stížnosti státního zástupce úspěch, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. v tom směru, že činnost obžalovaného neměla býti kvalifikována za přečin podle § 17 zák. na ochr. rep., nýbrž za zločin podle § 2 cit. zák. Hlavním důvodem pomínutí této kvalifikace činnosti obžalovaného je podle rozsudku, že nebyl proveden důkaz, že obžalovaný za účelem přípravy určitého konkrétního úkladu proti Čsl. republice vstoupil do tábora pracovní služby a tam konal službu, jejímž účelem bylo přivoditi některý z případů uvedených v § 1 zák. na ochr. rep.; obžalovaný podle rozsudku nedělal nic jiného než skříně pro pracovní tábor. Proti tomuto právnímu názoru nalézacího soudu uplatňuje se ve stížnosti právem výtku, že se ke skutkové podstatě zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep. nevyžaduje, aby se pachatel sám o úklady proti republice pokoušel; k pojmu spolčení podle § 2 zák. na ochr. republiky, jež tu zmateční stížnost především dovozuje, jistě stačí ve směru objektivním, že organizace sama má cíle v § 1 tohoto zákona uvedené. Poněvadž se však v zákoně vyžaduje, aby se pachatel sám spolčil k úkladům, nevyčerpává skutkovou podstatu onoho zločinu po stránce subjektivní, co stěžovatel dále uvádí, že stačí, aby se jen spolčil s jinými, kteří takovou činnost provádějí; stížnost tu do-

kazuje nesprávně, že ve zjištění, že obžalovaný věděl o tom, že účelem organizace NSDAP. v Německu jsou úklady o republiku, uvedené v § 1 zák. na ochr. rep., je při spolčení dán již zločin podle § 2 zák.; neboť se k němu vyžaduje spolčení přímo záměrné a nikoli jen vědomé. Při spolčení vědomém lze sice zpravidla dovoditi i spolčení záměrné, není však v průkazu vědomí i průkaz záměru a lze jej i při vědomém spolčení vyloučiti, zejména, vezme-li se v úvahu povaha úkonů ve spolčení konaných. Právě na tomto základě i rozsudek jej zcela zřetelně vyloučil poukazem na to, že obžalovanému nebylo dokázáno, že vstoupil do pracovního tábora za účelem přípravy určitého konkrétního úkladu proti Čsl. republice, jestliže nedělal tam nic jiného než skříně pro tábor pracovní služby. Zmateční stížnost, omezujíc se na dokazování, že šlo o spolčení či styk vědomý, nedotýká se nijak vytknutého závěru nalézacího soudu, jehož správnost nelze tudíž nejvyššímu soudu přezkoumati a jenž stačí na vyloučení kvalifikace podle § 2 zák.

Nemohla proto mít úspěch a netřeba se zabývatí jejími dalšími vývody o významu použitých výrazů v §§ 2 a 17 zák.

Čís. 5041.

Orazítkováním zásilky se úředně zjišťuje, že byl spis podán k dopravě poštou; teprve od této doby lze počítati výhodu § 6 tr. ř., že se do lhůty nevčítá čas, po který je spis dopravován poštou.

(Rozh. ze dne 16. června 1934, Zm II 137/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost obžalovaného do usnesení krajského soudu ze Znojma ze dne 9. března 1934, jímž byla zamítnuta jeho zmateční stížnost do rozsudku téhož soudu ze dne 21. prosince 1933.

D ů v o d y :

Stěžovatel nevyvrátil správné rozhodnutí nalézacího soudu, že provedení zmateční stížnosti bylo podáno opožděně, totiž 8. března 1934, což jest od písemného doručení rozsudku 9. den. Tento den je jako podací den na poštu potvrzen na obálce i na podacím lístku o rekomandované zásilce a je pro posouzení, kdy byl spis podán poště, rozhodující, jak nepochybně vyplývá z § 6 tr. ř. a § 74 jedn. ř. (srov. rozh. č. 4335 Sb. r. n. s.). Orazítkováním zásilky se úředně zjišťuje, že byl spis podán k dopravě poštou; teprve od této doby lze počítati výhodu § 6 tr. ř., že se do lhůty nevčítá čas, po který je spis dopravován poštou.

Zákon v 3. odst. cit. § 4 zná jako událost rozhodnou »podání poště«; je tedy na podávající straně, aby se postarala o včasné podání poště, t. j. poštovnímu úřadu, jenž dobu podání ověří spolehlivě, jak je pro zjištění její třeba, poštovním razítkem. Jak se potvrdilo konaným šetřením, jmenovitě výsledkem poštovního tajemníka Viktora M-y, našel dopis na svém stole v úřední místnosti mezi 3. a 4. hodinou ranní dne 8. března 1934 a tehdy jej orazítkoval, tedy převzal k poštovní dopravě. Že snad byl dopis vybrán z poštovní schránky, kam byl někým

z kanceláře obhájce obžalovaného vhozen dne 7. března 1934 před půlnocí, jak potvrdil též svědek podle údajů poštovního zřízení Františka Š-a, nemůže naplnit požadavek »podání poště«, jak byl výše položen; byloť ponecháno se strany ztěžovatelovy náhodě, zda podání bude lze opatřití podacím razítkem v den běžící lhůty a nesejde na tom, z jakého důvodu nedošlo k orazítkování podání v tento den přes to, že snad ze schránky byl dopis vybrán ještě před půlnocí. Nebyly proto prováděny další důkazy o tom, kdy před půlnocí byl snad dopis do schránky vhozen a z ní vybrán a proč nebyl orazítkován ještě před půlnocí.

Čís. 5042.

Súdy na území platnosti práva kedysi rakúskeho, pokračujú-li na dožiadanie súdov z oblasti práva bývalého uhorského, nie sú viazané ustanoveniami § 406 tr. p.

(Rozh. zo dňa 18. júna 1934, Zm III 76/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumajv trestní věc proti Dr. V. K., obžalovanému pro zločin nevěrné správy a j., na základě veřejného líčení následkem zmateční stížnosti obžalovaného a jeho obhájce, zmateční stížnost částečně odmítl, částečně ji zamítl.

Z důvodů:

Jako formální zmatky podle bodů 5 a 8 § 384 tr. ř. vytýká zmateční stížnost, že doplnění důkazů, provedené výslechem svědků u krajského trestního soudu v Praze, nestalo se způsobem odpovídajícím předpisu § 406 tr. ř., jmenovitě, že o výslechu nebyl obžalovaný ani jeho obhájce uvědoměn a že odvolací soud přes to, že obhájce obžalovaného při hlavním odvolacím líčení tuto vadu vytýkal, k ní nepřihlížel, a přes odpor obhájcův dal při odvolacím líčení protokoly o výpovědích těchto svědků přečísti a výpověď svědka Dr. M. učinil podkladem svého rozsudku. Zmateční stížnost jest v této části bezpodstatná. Jak již odvolací soud ve svém usnesení, jímž nařídil, aby protokoly svědků vyléchnutých dožádaným krajským trestním soudem v Praze při odvolacím hlavním líčení byly přečteny, správně zdůraznil, neplatí pro trestní soudy v historických zemích předpisy zák. čl. XXXIII/1896 a trestní řád tam platný nemá předpisu obdobného ustanovení § 406 tohoto zák. čl. Dožádaný pražský trestní soud při výslechu zmíněných svědků zachoval předpisy trestního řádu platné v historických zemích a nelze proto jejich výslech, provedený dožádaným soudem, považovati s hlediska tam platného práva za úkon zmatečný. Nad to odvolací soud výslovně ponechal stranám právo, aby po přečtení těchto svědeckých výpovědí navrhly, které okolnosti by měly býti výslechem svědků dodatečně ještě zjištěny. Řízení netrpí proto vadami, které by tvořily vytýkané zmatky.

Čís. 5043.

Příkaz soudu, daný soudní kanceláři, aby věc byla vedena v evidenci, není opatřením, jež by podle § 108 tr. zák. přerušovalo promlčení.

(Rozh. ze dne 18. června 1934, Zm III 458/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumajv trestní věc proti H. V., obžalované pro přečin pomluvy tiskem, na základě veřejného líčení, konaného následkem zmateční stížnosti hlavních soukromých žalobců takto se usnesl: Zmateční stížnost se částečně odmítá, částečně zamítá.

Z důvodů:

Zkoumajv věc vzhledem k dalšímu obsahu zmateční stížnosti, předsvědčil se nejvyšší soud, že je tu důvod zmatku podle bodu 1c) § 385 tr. ř., jenž vylučuje vynesení odsuzujícího rozsudku pro promlčení trestného činu. Jak podle předpisu § 48 zák. čl. XIV/1914, tak i podle § 13 zákona čís. 108/1933 sb. z. a n., jehož platnost nastala ve smyslu § 41, odst. 1 posléze citovaného zákona, nastává za trestního řízení promlčení pomluvy, v tomto případě tiskem spáchané, po uplynutí šestiměsíční lhůty. Podle § 108 tr. zák. přerušuje se promlčení jen opatřením anebo rozhodnutím soudu, které směřuje proti pachateli pro spáchaný zločin nebo přečin. Promlčení počíná však znovu dnem usnesení anebo opatření soudu, směřujícího proti obžalovanému pro spáchaný čin. Podle obsahu spisů vyžádal soud první stolice dne 21. března 1931 od krajského soudu v B. za účelem provedení důkazu spisy. Od tohoto dne nestalo se však kromě dvojího příkazu soudní kanceláři, aby věc byla vedena v evidenci, žádné jiné opatření soudu, které by směřovalo proti obžalované, až do dne 2. ledna 1932, kdy krajský soud v B. byl opětně soudem první stolice požádán o zaslání zmíněných spisů. Poněvadž zmíněný dvojí příkaz, daný soudem první stolice soudní kanceláři, není opatřením, které by podle § 108 tr. zák. přerušovalo promlčení, uplynula od 21. března 1931 až do opatření soudu, které se stalo dne 2. ledna 1932, doba delší než 6 měsíců, za níž se žádné opatření soudu, směřující proti obžalované pro spáchaný čin, nestalo, a tím nastalo promlčení, které podle ustanovení 3. bodu § 105 tr. zák. vylučuje trestní řízení proti obžalované pro tento čin. Zproštění obžalované z obžaloby, které se správně zakládá na tomto důvodu, má za následek, že zmateční stížnost hlavních soukromých žalobců jest již z tohoto důvodu považovati za bezpodstatnou, aniž bylo třeba zabývatí se uplatňovanými důvody zmatečnosti, a proto byla podle 1. odstavce § 36 por. nov. zamítnuta.

Čís. 5044.

Keďže ustanovenie § 304, odst. 1 tr. p. nedovoľuje prečítať o d o v o d n e n i e obžalovacieho spisu v trestnej veci, ktorá sa práve predjednáva, neľze pripustiť ako dôkazný prostriedok ani prečítanie odôvodnenia obžalovacieho spisu, podaného proti tomuže obžalovanému v inej trestnej veci.

(Rozh. zo dňa 19. júna 1934, Zm IV 241/34.)

Na jvyšší soud v trestnej veci proti B. M., obžalovanému zo zločinu lúpeže, na základe verejného pojednávania, konaného o zmätočnej sťažnosti štátneho zastupiteľstva, takto sa usnesol: Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti, pokiaľ uplatňuje dôvod zmätku podľa § 384, čís. 9 tr. p., pre zamietnutie návrhu štátneho zastupiteľstva na zistenie dát

z obžalovacieho spisu podaného proti obžalovanému pod č. St. 629/33, zrušuje sa napadnutý rozsudok porotného súdu aj s výrokom poroty a vec sa vracia krajskému súdu v P. jako porotnému súdu k novému pojednávaniu a rozhodnutiu.

Z d Ž o v o d o v:

Zmätočná sťažnosť štátneho zastupiteľstva uplatňuje dôvod zmätku podľa § 384, č. 9 tr. p., preto, že súd zamietol návrh verejného žalobcu na prečítanie obžalovacieho spisu, podaného proti obžalovanému pod č. St. 629/33.

Verejný žalobca navrhoval, aby bol prečítaný obžalovací spis z trestných spisov Tk VI 220/33. Súd síce konštatoval, že obžalovaný bol spolu s inými páchatelmi obžalovaný pre viacnásobný zločin krádeže a že obžaloba nie je pravoplatná, zamietol však prečítanie obžalovacieho spisu. Pokiaľ zmätočná sťažnosť zastáva názor, že malo byť prečítané aj odôvodnenie dotyčného obžalovacieho spisu, nelze jej prisvedčiť, lebo, keď ustanovenie § 304 tr. p. zakazuje prečítanie odôvodnenia obžalovacieho spisu v trestnej veci, ktorá sa práve prejednáva a v ktorej súd prevádza dôkazy ku zisteniu, či tvrdenia obžaloby sú opodstatnené, nelze pripustiť jako dôkazný prostriedok odôvodnenie nepravoplatného obžalovacieho spisu, podaného v druhej trestnej veci. Avšak v návrhu verejného žalobcu na prečítanie obžalovacieho spisu bol zahrnutý aj návrh na konštatovanie, pre koľko a jakých trestných činov bola obžaloba proti obžalovanému podaná, jako to mohlo byť zistené prečítaním výrokovej časti obžalovacieho spisu. Povinnosťou súdu je skúmať vec všestranne, najmä, keď ide o tak ťažký trestný čin, jako v tomto prípade. K tomu patrí tiež zistenie osobnosti a povahy obžalovaného. Zmätočná sťažnosť právom uvádza, že keď obžalovaný bol podľa trestného listku dosiaľ zachovalý a podľa vysvedčenia o mravoch bol bezvadného chovania, pre posúdenie tohoto trestného prípadu, v ktorom ide o ťažký zločin proti cudziemu majetku a životu ľudskému, bolo dôležitým zistiť okolnosti, ktoré by po prípade zoslabily zistenie zachovalosti v listinách formálne bezvadne vystavených, najmä, keď tu išlo ďalej o posúdenie, či zodpovedalo pravde pôvodné doznanie činu obžalovaným alebo neskoršie odvolanie doznania odôvodňované tvrdením, že obžalovaný bol k doznaniu donútený bitím, ktorého však nik nepotvrdil. Všeobecným konštatovaním súdu zo spisu Tk VI 220/33, že obžalovaný stojí pod obžalobou pre viacnásobný zločin krádeže, nebolo vyhovené hore uvedenej povinnosti, lebo tým nebolo dané v známosť porotcov, pre koľko zločinov krádeže bola podaná obžaloba, a ďalej, v ktorej dobe a za jakých okolností boli spáchané. V tomto bode zamietavým usnesením boli porušené práva obžaloby v smysle § 384, č. 9 tr. p., pri čom hľadiac k tomu, že porotcovia nepotvrdili skutkovú otázku, týkajúcu sa spáchania trestného činu lúpeže so zabitím, nie je zrejmé, že by toto formálne porušenie nemalo vlivu na oslobodzujúci rozsudok (odst. 3 § 384 tr. p.).

Čís. 5045.

Ke skutkové podstatě podle § 2 zák. na ochr. rep. nestačí ještě pouhé vědomí o úkladném cíli organizace, s níž se jednotlivec spolčuje (stýká),

nýbrž vyžaduje se vlastní záměr úkladný samého tohoto jednotlivce, jenž vchází s organizací ve spojení (ve styk).

K přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep. stačí styk mající vztah ku podvrtné snaze organizace, děje-li se jen u vědomí tohoto účelu sdružení samého.

(Rozh. ze dne 20. června 1934, Zm I 226/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zástupce i obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 15. ledna 1934, jímž byl obžalovaný — obžalován byv pro zločin podle § 2 al. 1 a 2 zák. na ochr. rep. — uznán vinným přečinem sdružování státu nepřátelského podle § 17 čís. 1 al. 2 zák. na ochr. rep.

Z d Ž u v o d ů:

Pokud jde o právní posouzení činu obžalovaného, není odůvodněna ani zmateční stížnost obžalovaného, jež se domáhá důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. osvobození obžalovaného, ani zmateční stížnost veřejného obžalobce, dovozující důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5, 10 tr. ř. jeho trestnost podle § 2 al. 1 a 2 zák. na ochr. rep. (o zmatek podle čís. 9 a), cit. § ve stížnosti citovaný tu nejde). Ku stížností posléz uvedené jest uvést, že není tvrzeného vnitřního rozporu rozsudku v tom, že vylučuje subjektivní vinu obžalovaného ve směru uvedeného zločinu, nemale u něho předpokladů pro závěr, že se obžalovaný sám spolčil k úkladům o republiku, ač u organizace, k níž přistoupil, shledává cíl úkladný; tento cíl organizace neznamená za všech okolností, že i spolčující se, osoba s ní se stýkající sama sleduje při tomto spolčení (stýku) cíl úkladný; odůvodněný výrok opačný může dobře obstáti vedle objektivního zjištění o cíli samé organizace jako takové. Nalézací soud pak logicky odůvodnil, proč u obžalovaného v zaplacení příspěvku jako přispívajícího člena organizace SS. neshledal jeho cíl úkladný; jsou-li tu zvláštní o b c h o d n í důvody, proč se obžalovaný stal členem oné organizace, a není-li tu vůbec politických důvodů pro toto členství, nelze ze vstupu do organizace a zaplacení příspěvku usuzovati na úmysl obžalovaného podporovati program NSDAP. a její složky SS., pokud přichází v úvahu s hlediska § 2 zák. na ochr. rep., tím méně na to, že se obžalovaný v tomto bodě s programem tím stotožnil a dal přímo na jevo úmysl k úkladům podle § 1 zák. na ochr. rep., jak má za to zmateční stížnost veřejného obžalobce. Že obžalovaný vstoupil do organizace SS. za zvláštním účelem rozsudkem zjištěným, zmateční stížností nijak nenapadá; na uvedeném jen všeobecném základě však nemůže míti úspěch. Ke skutkové podstatě zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep. nestačí ještě pouhé vědomí o úkladném cíli organizace, s níž se jednotlivec spolčuje (stýká), nýbrž vyžaduje se vlastní záměr úkladný samého tohoto jednotlivce, jenž vchází s organizací ve spojení (ve styk).

Třebaže však ke vstupu obžalovaného do organizace SS. a ku zaplacení příspěvku došlo z důvodu a k účelu obchodnímu, není to bez trestné s hlediska přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep., jak má za to

zmateční stížnost obžalovaného. Ze zjištění rozsudku vychází, že obžalovaného vedla při vstupu tom a při jednání tomu předcházejícím o přijetí do strany DNSAP. v Československé republice snaha osvědčiti rozhodujícím vládním činitelům v Německu, že obžalovaný, ač je československým státním příslušníkem, v politickém ohledu (vedle ohledu na rasu) může pro své členství v organizaci SS. býti pokládán za tak spolehlivého, že mu může býti svěřeno požadované zastoupení dolů říšsko-německých v Československé republice. Obžalovaný využíval tu zřejmě politického významu členství v organizaci SS., o níž podle zjištění rozsudkových věděl, že je v jejím programu podvraceti územní a tím i ústavní (srv. § 3 ústavní listiny) jednotnost Čsl. republiky. K přečinu podle § 17 zák. stačí styk mající vztah ku podvracení snaze organizace, děje-li se jen u vědomí tohoto účelu sdružení samého; toto vědomí je v rozsudku správně zjištěno, jak při vyřízení formálních důvodů zmatečnosti bylo dovedeno, a i vztah k politickému významu organizace je podle toho, co bylo výše uvedeno, dán. Obžalovaný byl tudíž právem uznán vinným přečinem sdružování státu nepřátelského podle § 17 čís. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. a proti tomu brojící zmateční stížnosti obou stran musily býti zamítnuty.

Čís. 5046.

Odvolatel ručí ve smyslu § 390 odst. 2 tr. ř. za zvláštní náklady, které vznikly použitím řádného prostředku opravného, jen, měl-li použitý jím opravný prostředek v zápětí zvláštní náklady, které by jinak nebyly nastaly.

Soukromému obžalobci, který se odvolal jen z trestu a z výroku o podmíněném odsouzení, nelze uložit ani poměrnou část nákladů veřejného odvolacího líčení, jež se konalo jen proto, že se obžalovaný odvolal z výroku o vině.

(Rozh. ze dne 20. června 1934, Zm I 494/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského trestního jako odvolacího soudu v Praze ze dne 22. března 1933 byl ve výroku, jímž se soukromá obžalobkyně uznává povinnou nahraditi obžalovanému částku 100 Kč jakožto poměrnou částku útrat za jeho právní zastoupení v řízení odvolacím, jakož i ve výroku, jímž se nepřiznávají útraty soukromé obžalobkyně, týkající se veřejného roku odvolacího, porušen zákon v ustanovení § 390 tr. ř.

Důvody:

Podle spisů T XV 1713/32 okresního soudu trestního v Praze stíhala Ant. K-ová soukromou obžalobou pro urážku na cti Rudolfa G-e a Ludvíka S-ého. Rozsudkem ze dne 4. ledna 1933 byl Rudolf G. z obžaloby zproštěn, Ludvík S. však odsouzen k trestu na penězích 50 Kč, v případě nedobytnosti do vězení v trvání 24 hodin, s podmíněčným odkladem výkonu trestu na jeden rok. Do tohoto rozsudku ohlásili a provedli

odvolání: a) soukromá obžalobkyně z viny co do G-e a z trestu a přiznání podmíněného odsouzení co do S-ého, b) obžalovaný S. z viny a trestu. Rozsudkem odvolacího soudu ze dne 22. března 1933 byla obě odvolání zamítnuta, při čemž soukromé obžalobkyni bylo uloženo podle § 393 tr. ř., aby nahradila obžalovanému Ludvíku S-ému částku 100 Kč, jakožto poměrnou částku útrat za jeho právní zastoupení v řízení odvolacím.

Tento výrok o nákladech na řízení odvolací odůvodňuje odvolací soud poukazem na ustanovení §§ 390 a 393 tr. ř. a tím, že pokud se týká útrat právního zastoupení obžalovaného Ludvíka S-ého, ohledně něhož odvolání soukromé obžalobkyně bylo zamítnuto, a rovněž i odvolání S-ého, je povinna nésti poměrnou část útrat S-ého a to určenou částkou 100 Kč, z účtovaných 300 Kč; důvody odvolacího rozsudku pak dodávají, že nepřiznány útraty soukromé obžalobkyni proti obžalovanému S-ému, poněvadž odvolací soud již při výměře uvedené částky 100 Kč přihlížel k tomu, že soukromá obžalobkyně zamítnutím odvolání S-ého do viny a trestu částečně také zvítězila.

Výrokem odvolacího soudu, týkajícím se náhrady útrat, pokud jde o Ludvíka S-ého, byl porušen zákon. Pokud jde o výrok, jímž se ukládá soukromé obžalobkyni povinnost nahraditi obžalovanému Ludvíku S-ému 100 Kč, jakožto poměrnou částku útrat jeho právního zastoupení v řízení odvolacím, přehlíží odvolací soud úvodní větu druhého odstavce § 390 tr. ř.: »za zvláštní náklady, které vznikly použitím řádného prostředku opravného, ručí ten«; z této věty plyne, že odvolatel ručí jen, měl-li použitý jím opravný prostředek v zápětí zvláštní náklady, které by jinak nebyly nastaly. Zde však takových zvláštních nákladů nebylo, neboť odvolání soukromé obžalobkyně, směřující jen proti výroku o trestu a o podmíněném odkladu výkonu trestu, nemělo v zápětí ustanovení veřejného přelíčení odvolacího; o tomto odvolání soukromé obžalobkyně bylo by bývalo — nebyti odvolání S-ého co do viny — rozhodnuto podle § 469 tr. ř. v sedění neveřejném, při čemž by S-ému žádné útraty nebyly vznikly. Veřejný rok odvolací byl, pokud jde o S-ého, nařízen jen proto, že obviněný S. podal odvolání z výroku odsuzujícího ho co do viny; způsobil tedy S. nutnost odvolacího přelíčení a nikoli soukromá obžalobkyně. Nelze tedy soukromé obžalobkyni uložit náklady odvolacího přelíčení, pokud jde o S-ého vůbec, tedy ani z části, tím méně lze přisouditi S-ému, jehož odvolání, způsobivší náklady odvolacího přelíčení, bylo zamítnuto, náhradu nákladů s odvolacím přelíčením způsobných, proti soukromé obžalobkyni.

Důsledkem těchto úvah je, že jest považovati i výrok, obsažený arci jen v důvodech odvolacího rozsudku, jímž nebyly přiznány útraty soukromé obžalobkyni proti obžalovanému Ludvíku S-ému, potud za nesprávný, pokud jde o útraty veřejného roku odvolacího.

Čís. 5047.

Text Horst Wesselovy písně »die Fahne hoch« obsahem svým zakládá podle okolností především skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3; náplň zákonných znaků přečinu ve smyslu § 14 čís. 1 zák. na ochr.

Trestní rozhodnutí XVI.

rep. může takto býti vyčerpána již splněním podmínek pro právní posouzení s hlediska onoho zločinu; předpokladem trestnosti zpívání, pískání nebo hraní této písně je však vědomí pachatelovo o tom, jaký je text neb aspoň obsah (význam) písně nebo v úvahu přicházející části (k jakému trestnému skutku je písní vybízeno).

(Rozh. ze dne 21. června 1934, Zm I 441/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 15. března 1934, jímž byli obžalováni uznáni vinnými přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. Zmateční stížnost státního zastupitelství odkázal na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost obžalovaných právem vytyká formální vadnost skutkového základu rozsudkového, nejasnost rozsudku (§ 281 čis. 5 tr. ř.) ve směru, který skutek obžalovaných považuje nalézací soud u jednotlivých obžalovaných za zjištěný. Právě-li se v rozsudku, že nebylo prokázáno, že všichni obžalovaní celou píseň slovem znají, ani že ji celou slovy písně zpívali, že W. hrál jen melodii na harmoniku, H. melodii pískal a zpíval jen P., při čemž však slova P-em zpívaná nejsou v rozsudku blíže zjištěna, schází vůbec přesný skutkový základ pro právní posouzení zažalovaného skutku a zůstává nejasno, jaký skutek vlastně prvý soud správně hodnotí. Zpívání, pískání nebo hraní písně je v podstatě verbálním deliktem; předpokladem trestnosti, ať již s hlediska § 14 čis. 1 nebo 15 čis. 3 je však vždy zlý úmysl, tedy především aspoň vědomí obžalovaných o tom, jaký projev činí, jaký je text neb aspoň obsah (význam) zpívané, pískané nebo hrané písně nebo té určité její části, která podle okolností případu snad jediné zde v úvahu přichází. Není pochyby, že po případě i reprodukce samotné melodie Horst Wesselovy písně může býti způsobit prostředkem k pobuřování proti právním statkům chráněným v § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., po případě k podněcování ke zločinu ve smyslu § 15 čis. 3 téhož zák., jak níže ještě bude uvedeno, ježto v posluchačích, pokud jim melodie přivádí na paměť samu píseň, její obsah nebo slovní text, budí nebo může buditi tytéž účinky, jako doslovná její reprodukce. Leč pro odsuzující výrok je vždy nutno, by pachatel zpěvem, pískáním nebo hrou sledoval tento účel pobuřovací (podněcovací) v 14 čis. 1 (v § 15 čis. 3) zák. na ochr. rep. předpokladaný, pokud se týče by si aspoň při činu uvědomil, které právní hodnoty jsou zde ohrožovány nebo k jakému trestnému skutku je takto vybízeno. Právě-li rozsudek, že píseň je oslavováním vůdce Hitlera a jeho režimu, že tento režim je dostatečně znám z programu t. zv. třetí říše a že tento program (spojení všeho německého obyvatelstva bez ohledu na hranice) byl znám jistě i všem obžalovaným, zůstává při této úpravě rozsudku a řetězu úsudků nejasno, zda nalézací soud mínil tím vyjádřiti i, že obžalovaným byla známa také povaha písně, že je oslavováním

Hitlera a jeho režimu. Pro úsudek soudu, že si obžalovaní musili býti vědomi, že touto písní popuzují při nejmenším proti jednotnosti Čsl. republiky a proti její demokratické formě právě vzhledem ke známému jim programu shora zmíněnému, schází takto nutný spojovací článek logického řetězu, že znali text (obsah) písně samé. Výtka zmateční stížnosti o neúplnosti a nejasnosti, jaký skutkový stav rozsudek bere za zjištěný, a zda obžalovaní skutečně celou Horst Wesselovu píseň nebo její část »přednášeli«, je takto odůvodněná s hlediska uplatňovaného zmatku nejasnosti.

Aniž proto bylo třeba blíže zabývatí se ostatními výtkami zmateční stížnosti obžalovaných, bylo jí vyhověti pro uvedený důvod zmatku § 281 čis. 5 tr. ř. za souhlasu generální prokuratury podle § 5 nov. k tr. ř. čis. 3/1878 ř. zák. již při neveřejné poradě, zrušiti rozsudek a vrátiti věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Z podnětu zmateční stížnosti státního zastupitelství jest však uvéstí pokud se týče právního zhodnocení případu, že text Horst Wesselovy písně obsahem svým zakládá podle okolností především skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. Náplň zákonných znaků přečinu ve smyslu § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. může takto býti vyčerpána již splněním podmínek pro právní posouzení s hlediska onoho zločinu. Zrušovací soud na základě jiných případů u něho projednaných (srov. Zm I 126/34) měl již příležitost seznati znění oné písně, jež je oficiální hymnou říšskoněmecké strany národně-socialistické, a právně ji zhodnotiti. Poněvadž programem NSDAP., pokud se týče německonacionálních požadavků, je sloučení všech Němců v jedinou t. zv. třetí říši a uskutečnití tento program je úkolem úderných oddílů, jeví se obsah oné písně býti výzvou k S. A., aby byly připraveny na všech místech k boji a aby násilím dobyly veškerých území Němci obývaných, tedy také území Čsl. republiky, pokud je osídleno obyvatelstvem německé národnosti. Je obecně známo, že snahy a program NSDAP. došly v Československu ohlasu právě, pokud jde o onu část jejího obecně známého programu o sloučení všech Němců v třetí říši, jež již jako programový cíl ohrožuje takto územní integritu Čsl. republiky. Horst-Wesselova píseň »Die Fahne hoch«, zpívaná na území čsl. státu, má proto především význam právě ve směru již uvedených sjednocovacích úkladných cílů; je způsobit buditi u čsl. příslušníků německého národa naději na blízkou změnu politických poměrů toho druhu, změnu, jež by mohla býti uskutečněna jenom násilím, otrásatí jejich vědomím o mravní a právní zavřítelnosti toho zločinu, k němuž poukazuje (úklad ve smyslu § 1 al. 3 zák. na ochr. rep.), vzbuzovati neb utvrzovati v nich náladu a smýšlení nepřátelské tomu platnému právnímu řádu, jež je překážkou snah dělití i zmenšovati čsl. státní území, a takto je uzpůsobovati, aby se stali ochotnými a nakloněnými poškoditi chráněný právní statek, územní integritu Čsl. republiky. Předpokladem takového právního podřadění, stejně jako i s hlediska § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., je vždy ovšem znalost textu, obsahu neb aspoň významu písně, při čemž i »přibližnou« znalost bylo by třeba podrobněji vyjádřiti a určití.

Vzhledem k vadnosti rozsudku po stránce jeho skutkového základu a vzhledem k nezbytnosti zrušiti jej ke zmateční stížnosti obžalovaných, stačí zmateční stížnost státního zastupitelství poukázati na toto roz-

hodnutí. Úkolem prvního soudu při novém projednání případu bude též, aby po zjištění nezbytných skutkových předpokladů podrobil čin obžalovaných po případě též zkoumání s hlediska skutkové podstaty zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.

Čís. 5048.

Pro otázku, který soud předstihl ve smyslu § 51 odst. 3 tr. ř., nepřichází v úvahu vyšetřovací úkon, provedený soudem příslušným pouze podle § 53 tr. ř. bez dožadání soudu příslušného podle § 51 tr. ř.

(Rozh. ze dne 21. června 1934, Nd II 66/34.)

Nejvyšší soud usnesl se ve sporu o příslušnost mezi krajskými soudy v Chebu, Uh. Hradišti a Olomouci v trestní věci proti Bedřichu P-ovi pro zločin podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., přečin podle § 486 čís. 1, 2 tr. zák., přestupek krádeže podle § 460 tr. zák., přestupek zpronevěry podle § 461 tr. zák. a přestupek podle § 522 tr. zák., takto: Příslušným k projednání této trestní věci je krajský soud v Olomouci.

O d ů v o d n ě n í :

První vyšetřovací úkon stal se u okresního soudu v Aši, — k němuž došlo dne 12. ledna 1933 oznámení o zločinu podvodu spáchaném Bedřichem P-em ke škodě Viléma K-a v Rosbachu vylákáním zboží v ceně 2.949 Kč —, a to dne 23. ledna 1933, neboť tohoto dne nařízen byl svědecký výslech Viléma K-a při příštím soudním dnu v R. Předstihl tudíž ve smyslu § 51 tr. ř. krajský soud v Chebu. Než v přípravném vyšetřování bylo později zjištěno, že obviněný Bedřich P. uvedl Istitivým předstíráním v omyl, jímž Vilém K. měl utrpěti škodu na majetku, obchodního zástupce K-ova Bedřicha S-a v Kroměříži, u něhož obviněný zboží od K-a objednal. Poněvadž žádný z trestných skutků, z nichž Bedřich P. později obviňován byl, nebyl spáchán v obvodu krajského soudu v Chebu, pomínula příslušnost tohoto soudu pro stíhání Bedřicha P-a podle § 53 tr. ř. Nepřichází proto příslušnost krajského soudu v Chebu, jenž v důsledku shora uvedeného zjištění postoupil spisy krajskému soudu v Uh. Hradišti, v jehož obvodě jest Kroměříž, ku projednání této věci více v úvahu. Je proto zkoumati, který z krajských soudů, popírajících svoji příslušnost, zda krajský soud v Olomouci, či krajský soud v Uh. Hradišti, v jichž obvodu byly trestné činy obviněným také páchané, je k jednání a rozhodnutí o nich příslušný. Rozhoduje tu podle § 51 odst. 3 tr. ř. předstížení, t. j. příslušným je ten soud, který předsezval prvý vyšetřovací úkon. Z obsahu spisů vyplývá, že krajský soud v Uh. Hradišti ani sám, ani některý okresní soud v jeho obvodu žádný vyšetřovací úkon proti obviněnému v tomto smyslu neprovedl. Předpoklad, že vyšetřovací úkon proti obviněnému provedl za krajský soud v Uh. Hradišti krajský soud Chebu, nelze schváliti, an za takový úkon nebyl krajským soudem v Uh. Hradišti ani dožadán. Nešly proto vyšetřovací úkony krajského soudu v Chebu na vrub krajského soudu v Uh. Hradišti. Předstihl proto krajský soud v Olomouci tím, že okresní soud

v Přerově, ležící v jeho obvodu, v trestní věci proti obviněnému u něho pro podvod vedené požádal dne 31. července 1933 okresní soud v Nechanicích za výslech svědka.

Čís. 5049.

Ide o padelanie verejnej listiny podľa § 394 tr. zák., jestliže verejný notár vydá prázdnu blanketu verejnonotárskej overovacej zápisnice tretej osobe, ktorá v jeho neprítomnosti opatrí na nej podpisy strán zúčastnených na právnom jednaní a notár potom v overovacej doložke proti pravde potvrdí, že listina bola stranami v jeho prítomnosti podpísaná a totožnosť zúčastnených strán riadne dosvedčená.

(Rozh. zo dňa 23. júna 1934, Zm IV 657/33.)

Najvyšší súd preskúmal trestnú vec proti Dr. L. R. a spol., obžalovaným zo zločinu padelania verejnej listiny atď., na základe verejného pojednávania, konaného následkom zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu, a vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd zmätočnej sťažnosti vyhovuje a z dôvodu zmätočnosti, uvedeného v § 385, č. 1a) tr. p., zrušuje rozsudky obidvoch súdov nižších stolíc, pokiaľ boli oslobodení: 1. obžalovaný Dr. L. R. od obžaloby, podanej naňho pre zločin padelania verejnej listiny podľa §§ 70 a 394 tr. zák., a 2. obžalovaný Dr. A. S. od obžaloby, podanej naňho pre účastenstvo na zločine padelania verejnej listiny podľa § 69, č. 2 a § 394 tr. zák., a uznáva právom: I. Obžalovaný Dr. L. R. je vinný zločinom padelania verejnej listiny podľa § 394 tr. zák., ktorého sa dopustil tak, že v P. dňa 1. septembra 1931 prázdnu blanketu verejnonotárskej overovacej zápisnice, na ktorej spoluobžalovaný Dr. A. S. opatril podpisy predávačov ako aj svedkov, vyplnil v neprítomnosti stránok nepravým obsahom, podľa ktorého O. P. a manželka A. P., rod. V., totožnosť ktorých pred ním vraj dosvedčily A. B-ová, P. B-ová a V. V-ová, kúpopredajnú smluvu, ktorou predali svoje nehnuteľnosti S. S-ovi, v jeho prítomnosti dňa 1. septembra 1931 podpísali, podobnú klauzulu zo dňa 1. septembra 1931 tiež v neprítomnosti stránok napísal na smluvu a overenie smluvy a vyhotovenie zápisnice o overení zapísal do príslušnej jednacej knihy a ako verejný úradník zapísal proti pravde podstatnú skutočnosť do zápisnice a verejnej úradnej knihy, ktorú vedie vo svojej úradnej vlastnosti, a do listiny, ktorú v tejto vlastnosti napísal; II. obžalovaný Dr. A. S. je vinný zločinom účastenstva jako pomocník na padelaní verejnej listiny podľa § 69, č. 2 a § 394 tr. zák., ktorý sa následkom použitia § 92 tr. zák. s ohľadom na § 20 tr. zák. kvalifikuje za přečin, ktorého sa dopustil tak, že úmyselne usadnil čin Dr. L. R. tým, že dal podpísať overovaciu zápisnicu a kúpopredajnú smluvu predávačmi a svedkami v neprítomnosti Dr. L. R., a takto podpísané listiny odovzdal Dr. L. R. zamlčiac, že A. P-ová, r. V. medzičasom zomrela, hoci vedel, že L. R. ako verejný notár bez prítomnosti predávačov a svedkov overuje na smluve podpisy predávačov a vyplní a podpíše overovaciu zápisnicu s tým nepravdivým obsahom, že smluva a zápisnica byly pred ním podpísané.

Z d ŏ v o d o v :

Proti rozsudku vrchného súdu podal verejný žalobca zmätočnú sťažnosť na základe § 385, č. 1 a) tr. p., pretože vrchný súd, potvrdzujúc oslobodzujúci rozsudok krajského súdu v čiastke, vzťahujúcej sa na bod B obžaloby, nepoužil príslušných ustanovení trestného zákona v tých otázkach, či skutok, na ktorom obžaloba je založená, zakladá skutkovú povahu voľakého trestného činu, najmä zločinu padelania verejnej listiny podľa § 394 tr. zák. Verejný žalobca má za to, že obžalovaní sa dopustili tohoto trestného činu, lebo ich činom boli porušené ideálne práva štátu na riadne vedenie overovacích listín, zápisníc, formulí, kníh a na spoľahlivosť verejných listín s tým súvisiacu. Zmätočnej sťažnosti nelze odopreť oprávnenia. Súdy nižších stolíc, zistivši skutkový stav tak, ako je opísaný vo výrokovej čiastke rozsudku, neshľadali v skutkoch obžalovaných skutkovej podstaty trestných činov obžalobou im za vinu kladených a oslobodili ich na základe § 326, č. 1 tr. p., pretože nestalo sa vlastne žiadne padelanie v smere trestného práva, keďže v podstatných okolnostiach konkrétnej zmluvy dohodnutia obžalovanými vyhotovené neobsahujú žiadnej úchyľky od skutočnej vôle smluvných strán hľadiac na predmet zmluvy a nestala sa žiadna úchyľka, z ktorej by vznikla alebo mohla vzniknúť daktorej strane alebo vôbec voľakomu ujma právnej povahy.

Stanovisko súdov nižších stolíc nie je však správne. Obžalovaný Dr. L. R. nie je stíhaný preto, že nejak poškodil súkromné stránky, ale preto, že jako verejný úradník vo svojej úradnej vlastnosti do verejných listín proti pravde zapísal a potvrdil podstatnú skutočnosť a obžalovaný Dr. A. S. preto, že toto jednanie obžalovaného Dra L. R. zúmyselne podporoval a usnaďňoval. Skutočnosť, že strany podpísaly kúpopredajnú zmluvu pred verejným notárom, je podstatná, lebo vklad do pozemkových kníh je možno povoliť len podľa takých súkromných listín, na ktorých sú overené podpisy alebo znamenia ruky osôb, právo ktorých má byť prevedené. Aj v tomto prípade hlavne preto bolo potrebné overovať podpisy na kúpopredajnej zmluve, aby vlastnícke právo odkúpených nemovitostí mohlo byť vložené v pozemkovej knihe v prospech kupiteľa. Nie je treba zvláštneho odôvodňovania, že štát má záujem na tom, aby zápisy vo verejných listinách odpovedali pravde; každý nepravdivý zápis poškodzuje štát na jeho práve na riadne vedenie verejných listín a porušuje dôveru verejnosti v ich správnosť a spoľahlivosť. Zákon síce v §§ 391 a 393 tr. zák. vyžaduje, aby činom páchatel'a vznikla alebo mohla vzniknúť voľakomu právna ujma, avšak tým nie je robený rozdiel medzi hmotným poškodením súkromnej osoby a poškodením ideálnych práv štátu, porušenia ktorých sú právnou újmou v smysle tohoto zákonného predpisu. Nelze sťhlasiť s názorom súdov nižších stolíc, že zákon tu má na mysli iba hmotnú škodu a že je ľahostajné, či skutkom obžalovaného bola porušená publica fides. Práve naopak, keď boli alebo mohli byť činom obžalovaného porušené práva štátu, nezáleží na tom, či snáď okrem toho boli alebo mohli byť porušené hmotné práva tretej osoby. Z tohoto stavu veci je patrné, že činnosťou obžalovaných mohla vzniknúť právna ujma na práve štátu na riadne vedenie overovacích listín, zápisníc, formulí a kníh a s tým súvisiacu spoľahlivosť verejných

listín. Pokiaľ však sa týka subjektívnej stránky, je aj po tejto daná skutková povaha trestného činu podľa § 394 tr. zák., lebo stačí vedomie páchatel'a o tom, že skutočnosť, ktorú zapisuje do verejnej listiny, je nepravdivá. O tomto vedomí obžalovaného Dra L. R. nemôže byť pochybnosť, keď sa srovná obsah overovacej zápisnice so zistenou skutočnosťou, že bola vyplnená vôbec v neprítomnosti stránok. Obžalovaný Dr. A. S. však vedome a úmyselne usnaďnil čin Dr. L. R., lebo bol s ním usrozmnený na tom, aby Dr. L. R. ako verejný úradník padelal verejnú listinu, a tým cieľom vopred opatril podpisy stránok a svedkov na listiny, ktoré mali byť padelané verejným notárom. Preto rozsudky súdov nižších stolíc sú dotknuté vecným dôvodom zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p. Následkom toho najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, pokračoval podľa § 33, odst. 1. por. nov., zrušil z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p. rozsudky súdov nižších stolíc, pokiaľ obžalovaní boli oslobodení od obžaloby pre trestné činy, uvedené vo výrokovej čiastke rozsudku, a vyniesol rozsudok podľa zákona.

Čís. 5050.

Kvalifikácia zločinu ľazkého ublíženía na tele podľa § 303, odst. 1. tr. zák. je daná, upadol-li poškodený do nemoci, ktorá, ako sa dá predvídať, potrvá dlhú dobu; nevyžaduje sa, aby bol súčasne neschopný k svojmu riadnemu zamestnaniu; taktiež je nerozhodné, či by bolo možno dobu nemoci lekárslym zákrokom skrátiť.

(Rozh. zo dňa 23. júna 1934, Zm IV 103/34.)

Na j v y š š í s ú d preskúmal trestnú vec proti V. C., obžalovanému zo zločinu ľazkého ublíženía na tele, a na základe verejného pojednávania, konaného následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu a osobitného obhájcu obžalovaného, vyniesol tento r o z s u d o k: Zmätočná sťažnosť osobitného obhájcu obžalovaného sa čiastočne zamíeta, čiastočne odmieťa. Naproti tomu vyhovuje sa zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, uplatňovanej na základe bodu 1 b) § 385 tr. p., z tohto dôvodu zmätočnosti zrušuje sa rozsudok vrchného súdu vo výroku o kvalifikácii trestného činu a čin obžalovaného sa kvalifikuje zločinom ľazkého ublíženía na tele podľa § 301 a § 303-I. tr. zák.

Z d ŏ v o d o v :

Verejný žalobca uplatňuje zmätočnú sťažnosť na základe bodu 1 b) § 385 tr. p. preto, lebo vrchný súd, uznávši obžalovaného vinným zločinom ľazkého ublíženía na tele, pomínil kvalifikáciu podľa § 303-I. tr. zák. Zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu nelze odopreť oprávnenia. Poranenie, ktoré obžalovaný zapríčinil poškodenému 23. novembra 1932, do hlavného pojednávania, konaného u krajského súdu dňa 9. júna 1933, nebolo zahojené, nakoľko vrchný súd na základe posudku lekárskeho znalca Dra T. zistil, že hnisavý zánět kostí ani vtedy nebol skončený, a zánět by bolo možno odstrániť len chirurgickým zákrokom. Napriek tomu však vrchný súd neshľadal podmienky pre kvalifikovanie

trestného činu podľa § 303-I. tr. zák. preto, lebo podľa posudku lekárskeho znalca poškodený je práce schopný a preto, že sa nepodrobil chirurgickému zákroku. Tento názor vrchného súdu je však mylný.

Kvalifikácia zločinu ťažkého ublíženia na tele podľa § 303-I. tr. zák. je daná — odhladiť od ďalších prípadov v tomto § uvedených — vtedy, upadol-li poškodený poškodením tela do nemoci, ktorá, ako sa dá predvídať, potrvá dlhú dobu, alebo stal-li sa k svojmu riadnemu zamestnaniu navždy alebo, ako sa dá predvídať, na dlhú dobu nespôsobilým. Okolnosť teda, že poškodený i pri trvajúcej nemoci je práce schopný, je v tomto prípade nerozhodná, lebo — ako to z hore uvedeného plynie — ku kvalifikácii činu podľa § 303-I. tr. zák. nie je treba, aby tu bola dlho trvajúca nemoc a súčasne aj neschopnosť k práci, vlastne nespôsobilosť poškodeného k jeho riadnemu zamestnaniu, ale stačí jedno alebo druhé. Pre posúdenie, či ide o dlhšiu dobu trvajúcu nemoc, nepríde v úvahu ani to, že by mohol chirurgický zákrok dobu nemoci prípadne skrátiť, ale je smerodajné, či poranenie nastala nemoc potrvá dlhú dobu, resp. či sa dá predvídať, že dlhú dobu potrvá a či táto nemoc je s činom obžalovaného v príčinnej súvislosti. Súdy nižších stolíc túto príčinú súvislosť zistili. Ponevác však podľa ďalšieho zistenia odvolacieho súdu poranenie poškodeného dňa 9. júna 1933, teda ani po uplynutí 6 mesiacov a 16 dní ešte nebolo zahojené, lebo hnissavý zánet kostí ani vtedy nebol skončený, z toho plynie, že ide tu o dlhú dobu trvajúcu nemoc a preto čin obžalovaného vyčerpáva skutkovú podstatu zločinu ťažkého ublíženia na tele podľa § 301 a § 303-I. tr. zák. Pokiaľ teda vrchný súd pominul kvalifikovanie trestného činu aj podľa § 303-I. tr. zák., dopustil sa zmätku označeného v bode 1 b) § 385 tr. p. Najvyšší súd preto pokračoval podľa § 33-I. por. nov., z dôvodu zmatocnosti uvedeného v § 385, č. 1 b) tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu vo vytýkanej časti a kvalifikoval čin obžalovaného podľa zákona.

Čís. 5051.

Podľa § 166 tr. zák. nestačí, má-li íti o žhářství, zapálení věci o sobě, nýbrž je třeba, aby měl vzniknouti požár, tedy oheň ve větším rozsahu, při čemž nezáleží ani tak především na hodnotě zapáleného cizího předmětu, jako hlavně na nebezpečí, kterým pachatel vydává cizí majetek nebezpečí zničení ohněm, ať již předmět ohněm hned zprvu zachvácený sám je větším rozsahu, nebo že se oheň může rozšířiti na takové cizí předměty, na kterých zase může nabytí většního rozsahu.

Zapálení auta na silnici.

(Rozh. ze dne 26. června 1934, Zm I 1125/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 19. září 1933, jímž tento soud vyslovil podle § 261 tr. ř. svou nepřislušnost k jednání o obžalobě státního zastupitelství v Praze na obžalované pro zločin podvodu podle §§ 170, 197, 200, 203 tr. zák., a odkázal věc před soud porotní, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu trestnímu v Praze, aby o ní znova jednal a rozhodl.

Důvody:

Všichni obžalovaní uplatňují důvody zmatečnosti podle čis. 5 a 6 § 281 tr. ř., obžalovaný Otto T. podle čis. 4 § 281 tr. ř. Již podle těchto uplatněných důvodů zmatečnosti je zřejmé, že nejvyšší soud jako soud zrušovací nemůže doposud řešiti otázku viny stěžovatelů a rozhodovati ve věci samé, jak se toho domáhají stěžovatelé jednou částí svých konečných návrhů, nýbrž že podle podstaty výroku nalézacím soudem jen o jeho nepřislušnosti učiněného může býti zkoumáno, zda tento výrok je zjištěními napadeného rozsudku ospravedlněn.

Stěžovatelé vytýkají, že nalézací soud nemohl tento výrok učiniti již proto, že by vlastně šlo o nový trestný čin, který nebyl předmětem obžaloby. Avšak svými vývody dokazují vlastně, že zjištěními nalézacího soudu se nic nezměnilo na předmětu obžaloby a že nalézací soud i nadále zůstal příslušným pro skutek v obžalobě uvedený, provádějice takto důvod zmatečnosti podle čis. 6 § 281 tr. ř., v čemž jim jest dáti za pravdu.

Nalézací soud podle učiněných zjištění pokládá za odůvodněné podezření, že obžalovaní T. a H. zapálili sami auto náležející Ottovi M-ovi, takže skutek výličený v obžalobě se změnil tím potud, že tito dva obžalovaní nebyli již spolupachateli zločinu podle § 170 tr. zák., nýbrž stali se pachateli zločinu podle §§ 166, 167e) tr. zák., pro který by byl podle čl. VI uvoz. zák. k tr. ř. příslušný soud porotní. Nalézací soud své vývody zřejmě opírá o právní názor, že obžalovaní T. a H. zapálivše auto Otty M-a, podnikli jednání, ze kterého podle jejich úkladu měl vzejít požár na cizím majetku, totiž na majetku Otty M-a. Podle § 166 tr. zák. nestačí však, má-li íti o žhářství, o sobě zapálení věci samo, nýbrž je třeba aby měl vzniknouti požár, tedy oheň ve větším rozsahu, při čemž nezáleží ani tak především na hodnotě zapáleného cizího předmětu, jako hlavně na nebezpečí, kterým pachatel vydává cizí majetek nebezpečí zničení ohněm, ať již předmět ohněm hned zprvu zachvácený sám jest většního rozsahu, nebo že se oheň může rozšířiti na takové cizí předměty, na kterých zase může nabytí většního rozsahu. Těchto předpokladů podle zjištění nalézacího soudu zde není již ani po stránce objektivní. Nalézací soud zjistil, že zapáleno bylo auto stojící samo na silnici a že v něm jel jen obžalovaný T., že tedy mimo pohonnou látku nebylo ničím naloženo by bylo lze ještě zvláště zapáliti mimo součástky auta. Byl tedy rozsah zapáleného předmětu sám o sobě nepatrný, uváží-li se, že hořlavých součástek osobního auta není celkem se zřetelem k ostatním kovových součástkám mnoho a že jich zejména není tolik, aby z nich mohl vzniknouti požár. Mimochodem se podotýká, že to je předpokladem i skutkové podstaty podvodu podle § 170 tr. zák. Poněvadž pak auto stálo na silnici a teprve ve vzdálenosti asi 15 m stálo auto, na kterém jel obžalovaný H., nebylo ani nebezpečí, že oheň z auta zachvátí jiné předměty a rozšíří se tak, že se z něho stane požár, totiž oheň ve velkém rozsahu, těžce zdolatelný a uhasitelný. Neprávem tudíž nalézací soud spatřoval v zapálení auta obžalovaného Otty M-a obžalovanými T-em a H-em zločin žhářství podle §§ 166, 167 e) tr. zák. a neprávem vyslovil svou nepřislušnost.

Bylo tudíž zmateční stížnosti vyhověti již z důvodů zmatečnosti podle čis. 6 § 281 tr. ř. aniž bylo třeba obíratí se ještě jinými důvody zmatečnosti, a se souhlasem generální prokuratury uznati podle § 5 zákona čis. 3/1878 ř. zák. právem, jak se stalo.

Čís. 5052.

Za uveřejnění tiskové opravy podle § 11 zák. čis. 126/1933 sb. z. a n. může žádati ten, koho se zpráva dotýká, třebaže se skutečnosti ve zprávě uvedené nedotýkají jeho cti; nečiní se rozdíl mezi osobami fyzickými a právnickými.

Dotýká-li se zpráva spolku, obchodní společnosti (akciové) neb i nahodilého sdružení osob, přísluší jim ono právo, i když nepožívají »korporačních práv« ve smyslu § 492 tr. zák. (§ 5 čis. 3 zák. čis. 108/1933).

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Zm I 331/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem; Usnesením okresního soudu trestního v Praze ze dne 27. září 1933, jimž byla žádost firmy B. a s. ve Z. a Jana A. B-i, Marie B-ové a nezl. Tomáše B-i, zastoupeného poručníkem Dominikem Č-ou, jako dědiců po Tomáši B-ovi za uveřejnění opravy článku uveřejněného v časopise R. V. č. 163 z r. 1933 zamítnuta, jakož i rozhodnutím krajského trestního jako odvolacího soudu v Praze ze dne 30. října 1933, jimž usnesení okresního soudu trestního v Praze bylo potvrzeno, byl porušen zákon v ustanovení § 11 zákona ze dne 10. července 1933, čis. 126 sb. z. a n.

Důvody:

V čísle 163. periodického časopisu »R. V.« z 15. července 1933 byl uveřejněn článek s nadpisem: »Dalším nouzovým opatřením má být 30.000 invalidů zbaveno rent«, v němž se napadají vládní úsporná opatření s poukazem, že opatřeními těmi jsou postiženi všichni nezaměstnaní, kterým mají být odbourány podpory, všichni zaměstnanci, kterým mají být odbourány nároky na nemocenské pojištění, desetitisíce státních zaměstnanců. K tomu jest připojena věta: »Ne, to stále ještě nestačí... na záchranu zisků kapitálu, na to, aby velkoobuvnické firmě, vlastníci za 2 miliardy Kč majetku, mohlo být odepsáno 300 milionů Kč dědické daně«.

Firma B. a s. ve Z. a dědicové po Tomáši B-ovi Jan A. B., Marie B-ová a nezl. Tomáš B., zastoupený poručníkem Dominikem Č-ou, zaslali odpovědnému redaktoru uvedeného časopisu Jaroslavu S-ovi podle § 11 zákona čis. 126/33 vzhledem ke větě shora uvedené tuto tiskovou opravu: »Ani firmě B. a s. ani dědicům po panu Tomáši B-ovi nebylo na dědické dani ničeho odepsáno«. Tisková oprava byla doručena jmenovanému redaktorovi dne 25. července 1933, nebyla však vůbec uveřejněna. Oni žadatelé podali dne 21. září 1933 u okresního soudu trestního žádost o rozhodnutí o povinnosti k uveřejnění tiskové opravy podle § 14 zákona čis. 126/33, o níž okresní soud po hlavním přelíčení rozhodl

usnesením ze dne 27. září 1933, že se zamítá. V důvodech usnesení se uvádí:

»Dle § 11 zák. čis. 126/33 jest oprávněn žádati za uveřejnění opravy ten, koho se zpráva dotýká a kdo je legitimován i k event. žalobě pro urážku na cti. Mezi žalobci a žadateli o uveřejnění opravy je také uvedena firma B. a s. jako firma obchodní, akciová společnost. Poněvadž obchodní akciová společnost není dle § 492 tr. zák., který co do legitimity mace k žalobám pro urážku na cti v době zaslání opravy byl v platnosti, legitimována k podání žaloby pro urážku na cti, není společnost ta jako taková ani oprávněna k žádosti za uveřejnění opravy. Protože mezi žadateli o uveřejnění opravy jest i společnost, které se nedostává k žádosti oprávnění, měl obžalovaný jako zodpovědný redaktor důvod uveřejnění opravy odmítnouti bez ohledu na to, zda i ostatní žalobci jsou nebo nejsou k žádosti o opravu legitimováni«.

Stížnost proti usnesení tomu podanou zamítl krajský jako odvolací soud soud trestní v Praze usnesením z 30. října 1933 s poukazem na správné důvody soudu první stolice, odpovídající stavu věci i zákonu, a připojil toto další odůvodnění:

»V inkriminovaném článku se sice přímo neuvádí firma B. a s. ve Z. ani její majitelé jako podnik, pokud se týče osoby, jimž udánlivě odepsáno 300.000 Kč (správně má znít 300 milionů Kč) daně dědické, leč z celého obsahu článku toho, zejména pak ze stylisace výroku »O velkoobuvnické firmě vlastníci 2 miliardy Kč majetku« a z obsahu odstavce 3. článku toho, v němž se mluví o miliardovém majetku rodiny B., o kapitalistovi B-ovi, který za války na vojnu nešel, ale dodávkami armádě vydělával miliony a vzhledem k tomu, že v důsledku úmrtí Tomáše B-i, majitele firmy B., bylo nutno daň dědickou z pozůstalosti vyměřovati, nemůže být podle přesvědčení odvolacího soudu pochybností, že každý poněkud soudný čtenář musel ihned seznati, že výrokem »velkoobuvnická firma vlastníci za 2 miliardy Kč majetku« je míněna výhradně firma B., akciová společnost ve Z. Z tohoto předpokladu vycházejí, jest odvolací soud toho přesvědčení, že subjektem ve smyslu § 11 odst. 1 zák. ze dne 10. července 1933, čis. 126 sb. z. a n., jehož se inkriminované výroky dle tvrzení stěžovatelů nepravdivé, dotýkají, je jediné firma B., akc. spol. ve Z., jakožto podnik ryze výdělečný. Zákon v uvedeném ustanovení sice povšechně uvádí, že za tiskovou opravu má právo žádati ten, koho se dotýká zpráva v periodickém časopise uveřejněná; a byť i snad nebylo výslovně uvedeno »dotýká se na cti«, dlužno nicméně pod pojem »dotýká se« vyrozumívati dotčení na cti, jak vysvítá ostatně hned z následujícího odstavce, v němž pojednává se o právu k podání soukromé obžaloby pro trestné činy proti bezpečnosti cti ve spojitosti s podáváním žádostí za tiskovou opravu. Pro oba případy v odst. 1 a 2 vytičené platí pak ustanovení, že žadateli za opravu možno i tehdy, když zpráva, která má být opravena, nezakládá trestního činu, jak je tomu také v daném případě. Základní myšlenka opravy ve smyslu tiskového zákona, totiž otevírati sloupce periodického tisku tomu, kdo jim byl uražen a takto pečovati o rovnost zbraní v boji, který se odehrává před veřejným míněním, poukazuje na úmysl zákonodárcův, aby poskytoval tento opravný prostředek k ochraně cti těm, pokud se týče legitimovaným zástupcům oněch, kteří mohou být podle platného trestního zákona

předmětem urážky na cti. Rozlišování zákona mezi úřadem a zúčastněnou osobou soukromou zdůrazňuje rozdíl ten zřejmě jenom vzhledem k různému objemu práva jejich ve smyslu zákona tiskového, nemá však na mysli omezovat právo k opravě pouze na osoby fyzické. Nelze také nahlédnouti, proč by zákonodárce nárok na opravu omezil na osoby fyzické a úřady, nevylučuje ostatní objekty urážek na cti z práva žalovat pro urážky spáchané tiskem.

S tohoto hlediska je dle přesvědčení odvolacího soudu k podání žádosti za tiskovou opravu ve smyslu § 11 cit. zák. aktivně legitimován jen ten, kdo dle platných předpisů práva trestního je oprávněn podat také soukromou žalobu pro trestné činy proti bezpečnosti cti. Zákon ze dne 10. července 1933, čís. 126, v tomto směru, jak již uvedeno, nečiní podstatného rozdílu mezi osobami fyzickými a právníckými, pokud se týče korporací státem uznanými, uváděje v § 11 odst. 1 povšechně, že právo žádati za uveřejnění opravy má ten, koho se dotýká zpráva v periodickém tiskopisu. Jen ohledně veřejných úřadů, ústavů, podniků, fondů a orgánů státem spravovaných, má zákon zvláštní ustanovení v § 11 odst. 3 ohledně legitimace státního zastupitelství žádati jménem právníckých osob a korporací za uveřejnění opravy. Poněvadž ustanovení §§ 487—497 tr. zák. z roku 1852 byla zrušena teprve dnem účinnosti nového zákona o ochraně cti ze dne 28. června 1933, čís. 108 sb. z. a n., t. j. dnem 7. srpna 1933, nutno podle přesvědčení odvolacího soudu, které je v souhlasu s právním názorem soudu prvního stolice, posuzovati v souzeném případě aktivní legitimaci žadatelky k žádosti za uveřejnění tiskové opravy ještě se zřetelem na právní normy trestního zákona svrchu uvedené, zejména se zřetelem na ustanovení § 492 tr. zák., ježto žádost za uveřejnění opravy byla zaslána dne 24. července 1933 a zodpovědnému redaktoru Jaroslavu S-ovi doručena dne 25. července 1933.

Řešení otázky, zda stěžovatelé jsou oprávněni k žádosti za tiskovou opravu, nezáleží na řešení otázky, zda jedná se o osobu právníckou či nikoliv, nýbrž záleží na tom, zda akciovou společností B. ze Z. lze podřaditi pod pojem kolektivních jednot osob fyzických v § 492 tr. zák. uvedených, jako předmět urážky na cti. Odvolací soud přihlížející k obsahu závadného článku je totiž toho přesvědčení, že se nejednalo o dotčení cti Jana A. B-i, Marie B-ové a Tomáše B-i ml., jakožto osob fyzických, pokud se týče spolumajitelů firmy B. a. s. ve Z., nýbrž jedině a výhradně o podnik sám, neboť v inkriminovaném článku výslovně se uvádí jen »velkoobuvnická firma« vlastníci za 2 miliardy Kč majetku. Pojem korporace zákonem uznané není v § 492 tr. zák. blíže označen. Zákon v §§ 487 až 491 tr. zák. a v § 496 tr. zák. nikde v nejmenším nenaznačuje, že kolektivní jednoty více osob mohly by býti subjektem nebo objektem urážky na cti. Ustanovení § 492 tr. zák. jest ustanovení zcela výjimečné a spočívá na fikci, kterou se určitým kolektivním útvarům ochrana cti zabezpečuje, jako na př. rodině, veřejným úřadům, korporacím zákonem uznaným a pod. Zákonem uznanou korporací v smyslu trestního zákona jest rozuměti jen sdružení osob, jež nemusí býti ani právníckou osobou, kterémužto sdružení však připadá určitý význam veřejnoprávní, jako na př. jsou komory obchodní, advokátní, lékařské, politické strany státem uznané, dobročinné spolky a pod. Poněvadž čest

je vlastností ryze osobní, nelze ji bez zákonné fikce přiznati obchodním nebo průmyslovým podnikům, jež náležejí jednotlivci nebo více nebo méně značnému počtu osob. V četných případech, jako při akciových společnostech nebo družstvech svépomocných, po případě podnikůh výdělečných jeden akcionář nebo podílník o druhém ani neví, osobní čest jednotlivcova nemůže přijíti v úvahu, neboť podílíkem je ten, kdo disponuje podílem. Již z toho důvodu nelze přiznati takovým kolektivním podnikům, jakým je nesporně velkofirma B. a spol. ve Z., název korporace státem uznané, poněvadž název ten podle povahy své se pro to vůbec nehodí. Podle celého stavu věci nelze pochybovati o tom, že firma B. a. s. j vzhledem ke svému účelu podnikem ryze výdělečným, že se tudíž na něj nevztahují předpisy § 492 tr. zák. a nemůže tudíž tento výdělečný podnik, pokud se týče majitelé jeho domáhati se opravy tiskové pro domnělou urážku spáchanou nepravdivým tvrzením v pozastaveném článku »R. V.«

Usnesením okresního soudu trestního v Praze i potvrzujícím je rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Praze byl porušen zákon, poněvadž obě vycházejí z mylného právního výkladu ustanovení § 11 zákona z 10. července 1933, čís. 126 sb. z. a n. Právní omyl obou nižších soudů spočívá v tom, že podle jejich názoru je podle § 11 cit. zák. oprávněn žádati za uveřejnění tiskové opravy ten, koho se zpráva dotýká a kdo je legitimován i k případné žalobě pro urážku na cti. To ani ono místo zákona výslovně neuvádí, jak by se zdálo z první věty důvodů prvního soudu, ani z § 11 cit. zák. vyvoditi nelze, jak chce vyvozovati soud druhé stolice, tvrdě, že pod pojmem »dotýká se« dlužno vyrozumívati dotčení na cti, a označuje tiskovou opravu jako opravný prostředek k ochraně cti. V této poslední větě leží nesprávnost nazírání na podstatu tiskové opravy; nezáleží na tom, zda uveřejněná zpráva, pokud se týče skutečnosti v ní uvedené se dotýkaly cti toho, jenž za opravu žádá, nýbrž stačí, že skutečnosti ve zprávě uvedené se vůbec jeho týkají; stačí, je-li docten jeho zájem na tom, aby úsudek, který si čtenář na podkladě zprávy učiní, nebyl založen na nesprávných skutečnostech (srov. odůvodnění vládního návrhu). Vkládá tedy první i druhý soud do ustanovení § 11 cit. zák. něco, co zákon nejen neobsahuje, ale co je také zřejmě proti úmyslu zákonodárcovu.

Podstata omylu právního nazírání obou stolic leží v tom, že aplikují ustanovení druhého odstavce § 11 na první odst. téhož §, že totiž z jeho ustanovení snaží se vymeziti a ohraničiti okruh osob, které mají podle hmotněprávního ustanovení 1. odst. § 11 právo žádati za uveřejnění opravy.

Podle jasného znění § 11 odst. 1 zák. čís. 126/1933 sb. z. a n. jest oprávněn za opravu žádati k a ž d ý, k o h o zpráva v periodickém tiskopise se dotýká; z ustanovení 2. odst. § 11 je pak zjevno, že zpráva, o jejíž opravu se jedná, nemusí zakládati skutkovou podstatu trestného činu, zejména ani urážky na cti, což zákon sám výslovně na konci první věty uvedeného odstavce uvádí. Ustanovením téhož 2. odst. se tudíž také nikterak neohraničuje okruh osob, kterých se zpráva dotýká (neřeší se otázka koho se zpráva dotýká) a nepoukazuje se v té příčině zejména ve směru materiálně-právním na osoby, které byly by oprávněny k soukromé žalobě pro trestné činy proti cti, nýbrž se jen v zájmu toho, jehož se zpráva

dotýká, stanoví, že nejen on sám může žádati za opravu, ale že i na jeho místě mohou žádati za opravu také další osoby, jichž okruh je zároveň vymežován poukazem na okruh oněch osob, jež jsou oprávněny vykonávat za jiného právo k soukromé žalobě pro trestné činy proti cti (patrně poukaz na § 15 zák. čís. 108/33 Sb. z. a n.).

Při správném výkladu první věty § 11 padají pak další vývody napačených usnesení obou stolic, pokud se vztahují na otázku, kdo je podle § 492 tr. zák. legitimován ku podání soukromé žaloby pro urážku na cti, a dlužno řešiti otázku legitimace akciové společnosti B. neodvisle od toho, zda jest, či v době, kdy bylo za uveřejnění tiskové opravy zažádáno, byla oprávněna vystoupiti se žalobou pro urážku na cti.

Podle jasného znění § 11 cit. zák. má právo žádati za uveřejnění opravy ten, koho se zpráva dotýká. Nečiní se rozdíl mezi osobami fyzickými a právnickými. Dotýká-li se tedy zpráva v periodickém tiskopise spolku, akciové společnosti, společnosti obchodní nebo jakéhokoliv nahodilého sdružení osob, přísluší právo k žádosti za uveřejnění tiskové opravy i takovým spolkům, společnostem a sdružením, bez ohledu na to, zda takové spolky, společnosti a sdružení jsou objekty urážek na cti, tedy bez ohledu na to, zda takovým spolkům, společnostem a sdružením přísluší ve smyslu § 492 tr. zák. (nyní §§ 5, 15 a 16 zák. čís. 108/33) aktivní legitimace ku podání žaloby pro trestné činy proti bezpečnosti cti. Přísluší tedy právo žádati za uveřejnění tiskové opravy i takovým spolkům, společnostem a sdružením a to, i když nepožívají »korporačních práv« ve smyslu § 492 tr. zák. pokud se týče § 5 čís. 3 zák. čís. 108/1933. To platilo již za platnosti tiskového zákona ze 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 (§ 19 v doslovu zák. z 15. října 1868, čís. 142 ř. zák.); Liszt ve své učebnici rak. tiskového zákona uvádí na str. 179, že právo žádati za uveřejnění tiskové opravy přísluší b) zúčastněným osobám soukromým; nepochybně i všem druhům společností a spolků bez ohledu na to, zda jsou vybaveny korporačními právy či nic. Dr. V. ve svém spisu »O tiskové opravě« (Praha 1907, str. 40) uvádí: »Není také ani v praxi ani v doktríně o tom sporu, že právo opravy přísluší i osobám právnickým, ano každému třeba náhodnému sjednocení osob«. Bylo-li pak právo to přiznáváno, jak právě uvedeno, za platnosti § 19 rak. tisk. zák., který mluvil o »zúčastněných osobách soukromých«, musí býti přiznáno tím spíše podle § 11 zákona čís. 126/33, když tento volil místo výrazu »zúčastněné osoby soukromé« širší nepochybně výraz »kdo«.

Nelze tedy upíratí firmě B., akc. společnost, právo žádati za uveřejnění opravy, když — jak odvolací soud správně dovozuje, — novinářská zpráva se této firmy týkala. Bylo by jen připojití, že nelze souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že zpráva ta se dotýkala toliko jmenované firmy, neboť z okolnosti, že zpráva mluví o odepsání dědické daně, nutno souditi, že se zjevně týká také dědiců zemřelého Tomáše B-i, jak to ostatně připouští i usnesení soudu první stolice.

Čís. 5053.

Dokud žádné státní zastupitelství neučinilo návrh na stíhání, nemohla se příslušnost soudů státi spornou a nejvyšší soud nemá podkladu pro rozhodování podle § 64 tr. ř.

(Rozh. ze dne 7. července 1934, Nd II 73/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se o návrhu státního zastupitelství v Praze a krajského soudu trestního tamtéž na rozhodnutí záporného sporu o příslušnost, který v trestní věci proti dosud nezjištěným pachatelům pro zločin podle § 205a), přečin podle § 486 tr. zák. a jiné činy trestné vznikl mezi krajským soudem v Opavě a krajským soudem trestním v Praze, — takto: Návrhy se zamítají.

Z d ů v o d ů:

Viktor K., soukromník ve Vidni, učinil u státního zastupitelství v Opavě trestní oznámení na banku Č., pokud se týče na její funkcionáře pro různé závadné činy, které měly vztah k firmě Kamenné lomy H. K. a spol., akciová společnost ve F., a jimiž prý mimo jiné byl Viktor K. poškozen o 2,405.8000 Kč. Jednak v tomto oznámení, jednak byv slyšen jako svědek u okresního soudu ve Frývaldově, označil Viktor K. za pachatele určité osoby, bydlící z části v Praze z části v Opavě.

Státní zastupitelství v Opavě, požádalo okresní soud ve Frývaldově o vyhledávání, zatím jen výslechem Viktora K-y o skutkovém ději, při němž se má objasniti účast odpovědných osob na trestních činech za vinu jim dávaných, místo činu a mají se opatřiti doklady, jichž se svědek dovolává. Viktor K. byl dne 11. června 1933 vyslechnut jako svědek u okresního soudu ve Frývaldově. K návrhu státního zastupitelství v Opavě byly spisy podle § 51/1 tr. ř. postoupeny krajskému soudu trestnímu v Praze, který však právě tak jako krajský soud v Opavě svou příslušnost neuznal.

Ani státní zastupitelství v Praze ani státní zastupitelství v Opavě neučinilo dosud návrh na stíhání. Proto nemohla se příslušnost soudu státi dosud spornou a nejvyšší soud nemá podkladu pro rozhodování podle § 64 tr. ř. (rozh. č. 1356/1890 sb. býv. nejv. soudů vídeňského). Byly proto návrhy státního zastupitelství v Praze a krajského soudu trestního v Praze na řešení sporu o příslušnost podle § 64 tr. ř. zamítnuty.

Čís. 5054.

Přísežný lesní hajný požívá ochrany § 68 tr. zák., vyzval-li neznámé pachatele, přistížené v lese při vybírání medových pláství a roje včel, aby s ním šli na lesní úřad ke zjištění totožnosti.

(Rozh. ze dne 12. července 1934, Zm I 55/33.)

Nejvyšší soud jako zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 15. prosince 1932, jímž byli uznáni vinnými zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem nedokonané krádeže podle §§ 8, 460 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

S hlediska § 281 čís. 9a tr. ř. vytyká zmateční stížnost, že odsouzení obžalovaného pro zločin podle § 81 tr. zák. porušuje zákon proto, že

prý lesní hajný, předváděje obžalovaného na lesní úřad, překročil svou úřední moc, nekonal službu, takže nelze mluvit o úmyslu obžalovaného zmařiti úřední výkon.

Zmateční stížnost je na omylu. Přísežný lesní hajný, jímž je podle rozsudkového zjištění lesní hajný Bohumil P., požívá zvláštní ochrany podle § 68 odst. 2 tr. zák., pokud koná svou službu; při tom nezáleží ani na tom, zda je jeho konkrétní úřední výkon materiálně oprávněn; stačí, jsou-li splněny podstatné formální náležitosti potud, pokud by bez nich jednání pozbylo vůbec formy jednání úředního.

Podle ustanovení § 57 lesního zákona z 3. prosince 1852, čís. 250 ř. zák. je přísežný lesní hajný oprávněn neznámé mu pachatele, přistižené při páchání škody, zadržeti, známé jen, zprotiví-li se mu, nadávají-li nebo útočně proti němu jednají. Zadržené osoby je povinen bez průtahů odevzdati příslušnému úřadu (bezpečnostnímu, obecnímu úřadu, četnictvu).

V souzeném případě je zjištěno, že hajný P., přistihnuv obžalované D-a a P-a při vybírání medových pláství a roje včel, tedy při poškozování lesního majetku, vyzval je, by za účelem zjištění totožnosti — ježto žádného z nich neznal — následovali ho na lesní úřad; při tom se mu oba zprotivili nebezpečnou pohružkou, aby zmařili své předvedení; rozsudek zjišťuje, že hajný upustil od služebního výkonu, předvedení obžalovaných, jen ze strachu z jejich pohružek.

Z těchto zjištění je patřno, že služební výkon obžalovaného byl nejen formálně správný, nýbrž i materiálně oprávněn, poněvadž předvedení na lesní úřad bylo zřejmě jen etapou pro předvedení úřadu bezpečnostnímu; právo hajného na zjištění totožnosti pachatelovy je vzhledem k ustanovení cit. § 57 nesporné; že se obžalovaní násilně zprotivili hajnému v úmyslu, by tento služební výkon zmařili, zjišťuje soud výslovně a náležitě odůvodňuje. Brojením proti tomuto zjištění neprovádí zmateční stížnost uplatňovaný zmatek.

Čís. 5055.

I pomocníku (účastníku) je přičísti zločin, znal-li okolnosti rozhodně pro zločinnou kvalifikaci krádeže (odevzdal-li hlavnímu pachateli klíč za tím účelem, aby spáchal krádež na věci uzamčené).

(Rozh. ze dne 12. července 1934, Zm I 786/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 29. května 1933, pokud byl jím uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák. a zločinem krádeže podle §§ 5, 171, 174 II c) tr. zák., správně jen zločinem krádeže podle §§ 5, 171, 173, 174 II c) tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) po případě 10) namítá zmateční stížnost, že prý nelze obžalovanému dávat za vinu krádež na věcech zamčených, a že tudíž, ježto cena odcizených věcí prý nepřevyšuje 500 Kč — ve

skutečnosti činí 1921 Kč u věci H-ovi odcizených — a jiné zločinné kvalifikační okolnosti není, měl býti odsouzen i pro krádež spáchanou 9. června 1932 na H-ovi jen za přestupek krádeže; poněvadž prý kvalifikační okolnost § 174 II c) tr. zák. předpokládá delší setrvání na místě činu, spojené s odstraněním uzávěrky, takže důvodem pro větší trestnost je větší sklon zločinný projevující se nedbáním tohoto nebezpečnosti, — a poněvadž tyto předpoklady prý může splnit jen přímý pachatel, nikoliv návodce, který se krádeže přímo nesúčastnil, nedopustil prý se obžalovaný K. zločinu, nýbrž jen přestupku krádeže.

Tento názor zmateční stížnosti je mylný. Je sice správné, že kvalifikačním důvodem v § 174 II. c) tr. zák. je větší zločinná energie, jeví se ve svémocném odstranění mechanické překážky, zamezující neb aspoň stěžující přístup k věci podle vůle vlastnickovy a že tuto zvýšenou energii projevuje především přímý pachatel, překážku své mocně odstraňující. Avšak i pomocníku neb účastníku (jímž byl v souzeném případě obžalovaný K., o němž je zjištěno, že čin S-ův rozkazem nastrojil, k jeho vykonání pomáhal úmyslným opatřením prostředků, klíčů, a s ním se předem dohodl o vydání užítku ze zločinu), nutno přičísti zločin, poněvadž znal okolnosti rozhodné pro zločinnou kvalifikaci krádeže, t. j. věděl, že S. spáchá krádež vloupáním na věci uzamčené, když je zjištěno, že mu právě za tím účelem odevzdal potřebný klíč. (Srov. víd. sb. 2733/02, 135/76; sb. n. s. 941/21.)

Čís. 5056.

Křivé údaje strany v civilním sporu při provádění důkazu výsledkem stran jsou trestné jen, byly-li učiněny pod přísahou; nepřisežná křivá výpověď strany je beztrestná.

(Rozh. ze dne 17. července 1934, Zm I 884/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2. září 1933, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199a) tr. zák.

D ů v o d y:

Nalézací soud shledal podle rozhodovacích důvodů rozsudku prokázaným, že obžalovaný, byv dne 20. ledna 1933 okresním soudem v Českém Brodě v civilním sporu A. V. W-a jako žalobce proti obžalovanému jako žalovanému o zaplacení 1.290 Kč s přísl., v němž byl procesním soudem připuštěn důkaz výsledkem stran, po zákonném poučení podle § 376 c. ř. s., že po případě může býti přidržen k tomu, by stvrdil svou výpověď přísahou, jako strana bez přísahy slyšen, udal při tomto výslechu nepravdu pokud seznal, že si nedovede vysvětliti, jak došlo k tomu, že v odhláše živnosti Františka S-y je zmínka o předání živnosti obžalovanému, že k této zmínce došlo bez jeho vědomí a svolení, zprostil však přes to obžalovaného podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199a) tr. zák. spáchaný prý nabí-

zením se ke křivé přísaze ve vlastní věci, jež obžaloba spatřovala v tom, že obžalovaný udal při onom nepřisežném výslechu jako strana vědomě nepravdu, a odůvodnil tento zprošťující výrok v podstatě tím, že v tom, že strana udala v civilním sporu, v němž byl připuštěn důkaz výsledkem stran, při svém nepřisežném výslechu vědomě nepravdu, nelze spatřovati nabízení se této strany ke křivé přísaze ve vlastní věci po rozumu § 199a) tr. zák.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek číselně důvodem zmatečnosti podle § 281 č. 9a) tr. ř. S hlediska tohoto zmatku namítá především, že názor nalézacího soudu, že vědomě křivá výpověď strany v civilním sporu po poučení podle § 376 c. ř. s. bez přísahy slyšené neuzavírá v sobě nabízení se této strany ke křivé přísaze ve vlastní věci po rozumu § 199 a) tr. zák., spočívá na právním omylu, a dále, že rozsudek je právně pochyben i proto, že nalézací soud, vyloučiv v souzeném případě skutkovou podstatu zločinu obžalovanému obžalobou za vinu dávaného, neuvažoval a nevyslovil se v rozsudku o tom, zda křivá nepřisežná výpověď obžalovaného, o níž se stala zmínka, nezákládá skutkovou podstatu zločinu nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199a) tr. zák., pokusu křivé přísahy ve vlastní věci, neb aspoň skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák. spáchaného, že obžalovaný uvedl svou křivou nepřisežnou výpověď procesní soud v omyl, jímž měla být způsobena a byla způsobena žalobci A. V. W-ovi majetková škoda převyšující 2.000 Kč.

Stížnosti nelze přiznati oprávněnost. Z ustanovení třetího odstavce § 377 c. ř. s. plyne úsudkem z opaku, že nepravdivé údaje strany v civilním sporu při nepřisežném výslechu podle § 376 c. ř. s. nejsou vůbec trestné. Ze vědomě křivé údaje stranou ve vlastní civilní věci před soudem pod přísahou spadají pod ustanovení § 199 a) tr. zák. týkající se křivé přísahy před soudem, je vzhledem k doslovu a smyslu ustanovení § 199 a) tr. zák. věcí samozřejmou. Pojal-li zákonodárce přes to do třetího odstavce § 377 c. ř. s. v rámci předpisů o důkazu výsledkem stran výslovně ustanovení, že přisežná výpověď strany podléhá, je-li křivá, stejnému trestněprávnímu posouzení jako křivá přísaha před soudem, chtěl tím zřejmě vyjádřiti, že křivé údaje stranou v civilním sporu při provádění důkazu výsledkem stran jsou trestné jen, byly-li učiněny pod přísahou, t. j. v případě, kdy jde o křivou přísahu po rozumu § 199 a) tr. zák. Vyplývá-li však takto z ustanovení třetího odstavce § 377 c. ř. s., že nepřisežné křivé údaje strany ve vlastní civilní záležitosti před soudem je pokládati za beztrestné, nelze rozsudku důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci, zaujal-li stanovisko, že nepřisežná křivá výpověď strany v civilním sporu neuzavírá v sobě nabízení se ke křivé přísaze ve vlastní věci po rozumu § 199 a) tr. zák. ani, byla-li si strana vědoma nepravdivosti svých údajů, a nelze dále napadený rozsudek pokládati za právně pochybený proto, že neuvažuje a nevyslovuje se o tom, zda zjištěné jednání obžalovaného nezákládá skutkovou podstatu pokusu křivé přísahy podle §§ 8, 197, 199 a) tr. zák. neb aspoň skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák.

Pro úplnost budiž vzhledem k vývodům stížnosti ještě uvedeno: Pokud se stížnost dovolává na odůvodnění právního názoru, že v jed-

nání obžalovanému za vinu dávaném je spatřovati nabízení se obžalovaného ke křivé přísaze ve vlastní věci po rozumu §§ 197, 199 a) tr. zák., Herbstova »Handbuch des allgemeinen österreichischen Strafrechts«, přehlíží, že Herbst, obíraje se ve svém díle (str. 416) otázkou, ve kterých případech přichází v úvahu nabízení se strany ke křivé přísaze ve vlastní věci, vychází ve svých úvahách z ustanovení všeobecného soudního řádu, dvorního dekretu ze dne 5. března 1795, západohaličského soudního řádu a civilních řádů soudních uherských a sedmihradských, tedy ze zákonů, jímž nebyl důkaz výsledkem stran, jak je nyní upraven civilním řádem soudním ze dne 1. srpna 1895, vůbec znám a jež pozbyly dávnou platnosti, a že v důsledku toho nikde nepraví, že nabízení se strany k přísaze ve vlastní věci je možné, jakmile soud připustil výslech stran. Tvrdí-li dále stížnost, že Lammasch podřaduje vědomě křivou výpověď strany v civilním sporu pod ustanovení § 197 tr. zák. o obecném podvodu, je jí připomenouti, že Lammasch ve svém díle »Grundriss des österreichischen Strafrechts« (4. vyd.), jež stížnost má zřejmě na mysli, nikde výslovně nepraví, že vědomě křivě nepravdivé údaje strany při nepřisežném výslechu v civilním sporu spadají pod ustanovení § 197 tr. zák. Literatura zaujímá, pokud se obírá otázkou, zda nepřisežná křivá výpověď strany je trestná, či nikoli, jednomyslně stanovisko, že nepřisežná křivá výpověď strany je beztrestná (Neumann, Kommentar zu den Zivilprozessgesetzen, 3. vyd., 2 sv. str. 1196; Fürstl, die österreichischen Zivilprozessgesetze, str. 547; Klein, Vorlesungen über die Praxis des Zivilprozesses, str. 183; Hora, Čs. civilní právo procesní, 2. vyd., díl. 2 str. 371; Stooss, Lehrbuch des österreichischen Strafrechts, 2 vyd. str. 509; Finger, Das Strafrecht 3. vyd. 2. sv. str. 618—619; Altmann, Kommentar zum österreichischen Strafrecht, I. sv. str. 566).

Čís. 5057.

Pokud jde jen o nepřistojné jednání člena obecního zastupitelstva na schůzi tohoto sboru, nikoliv o přestupek podle § 4 zák. o útisku.

(Rozh. ze dne 19. července 1934, Zm I 378/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížností obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 17. března 1933, pokud čelila proti výroku rozsudkovému, odsuzujícímu obžalovaného pro přestupek podle § 4 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 309 sb. z. a n., rozsudek zrušil v tomto výroku a obžalovaného podle § 259 č. 2 tr. ř. zprostil z obžaloby pro tento přestupek, jehož se prý dopustil tím, že dne 17. července 1932 ve V. P. úmyslně schůzi obecního zastupitelstva, shromáždění zákonně svolané, neuposlechnutím formálního nařízení obecního starosty, tedy osoby k řízení a zachování pořádku povolované, ku průběhu shromáždění se vztahující, rušil a zmařil.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud, uplatňujíc zmatek č. 9 a) § 281 tr. ř. napadá rozsudek v odsouzení obžalovaného pro

přestupek podle § 4 zák. o útisku. Stížnost dovozuje, že se obžalovaný zúčastnil schůze obecního zastupitelstva jako jeho člen a že se zúčastnil svými návrhy jednání, jež bylo programem této schůze.

Rozsudek zjistil, že se obžalovaný zúčastnil schůze jako člen obecního zastupitelstva, že se přihlásil ke slovu, že rušil klidný chod schůze různými výrazy, výkřiky a poznámkami, že činil nemístné návrhy, že byl opětovně starostou Václavem K-ím schůzi řídícím poučen a napomenut, že přes to ve svém jednání pokračoval a nedbal napomenutí, že starosta obžalovanému odňal slovo a, když ani toho obžalovaný nedbal, že mu starosta pohrozil vyloučením ze schůze, že obžalovaný nedbal, že mu starosta zvednul ruce do výše, hrozil, že má sílu, že se vyhodit nedá, že se bude bránit a soudruzi posluchači že ho také nedají; tím však zjistil soud jenom nepřístojné jednání obžalovaného jako člena obecního zastupitelstva na schůzi tohoto sboru zúčastněného, proti němuž starosta mohl a měl zakročiti v mezích svého oprávnění podle předpisů obecního zřízení a jemuž po marném napomínání pohrozil vyloučením. Nezjistil tím však rozsudek skutkové okolnosti, které by tvořily skutkovou podstatu přestupku podle § 4 zák. o útisku a pokud na zjištěné okolnosti skutkové užil tohoto zákonného ustanovení, použil ho nesprávně při řešení otázky, zda skutek obžalovanému za vinu kladený je činem trestným před soud příslušejícím.

Čís. 5058.

Člen finanční pohraniční stráže, který osobu překročivší hranice považuje za cizince, jenž chce podloudně přenést zboží a podloudně přebročiti hranice, jest, zakročuje proti této osobě, ve výkonu své služby. Nezáleží na tom, že osoba, proti níž zakročeno, ve skutečnosti cizincem není a že tedy postup člena finanční stráže nebyl věcně správný.

(Rozh. ze dne 24. července 1934, Zm II 264/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 12. dubna 1933, jímž byl uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák.

D ů v o d y:

Stěžovatel vytýká rozsudku nalézacího soudu jen hmotněprávní zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Podle provedení zmateční stížnosti není v jeho činu skutková podstata zločinu podle § 81 tr. zák., neboť vrchní finanční respicient Antonín N. v době stěžovatelova činu nebyl ve výkonávání vrchnostenského rozkazu, svého úřadu nebo služby, poněvadž sám se choval protizákonně a přebročil svou úřední moc tím, že vystrkoval stěžovatele za hranice, ač musel věděti, že stěžovatel je příslušníkem Čsl. republiky, neb alespoň musel míti pochybnost o tom. Namítá tedy stěžovatel, že v jeho činu není jeden ze znaků objektivní skutkové podstaty zločinu.

Ochrana ve smyslu § 81 tr. zák. přísluší osobám v tomto ustanovení jmenovaným, pokud jsou »u vykonávání rozkazu vrchnostenského nebo při konání úřadu nebo služby«. Po objektivní stránce předpokládá proto zločin podle § 81 tr. zák., že výkon úřadu nebo služby, k jehož zmaření míří násilí nebo výhrůžka, náleží do okruhu povinností a oprávnění, příslušejících napadené osobě (jmenované v § 68 tr. zák.) následkem jejího úřadu nebo služby. Nic nepoukazuje k tomu, že trestnost násilí nebo výhrůžky je závislá i na otázce, zda jednání vrchnostenské osoby vyhovuje všem předpisům, na nichž je závislé předsevzetí konkrétního jednání. Nezáleží tedy na věcné oprávněnosti úředního (služebního) výkonu, nýbrž na formelním oprávnění předsevzetí úřední (služební) výkon, o jehož zmaření se pachatel pokouší. Odpor proti úřednímu (služebnímu) jednání vrchnostenské osoby mohl by býti beztrestný jen, kdyby ono jednání vůbec bylo cizí okruhu úředních (služebních) povinností a oprávnění té osoby. To však v souzeném případě není. Obžalovaný, který už před tím se pokusil přejíti hranici s neprocleným zbožím, přicházel proti napadenému vrchnímu respicientovi Antonínu N-ovi z území říšskoněmeckého. Když byl jím vyzván k legitimování se, odepřel se legitimovati a když byl vyzván, aby se odebral na policejní úřad, rovněž odepřel uposlechnouti. V důsledku toho byl obžalovaný napadenému podzřelý nejen z podloudnictví, nýbrž i z přestupku podle § 12 zákona ze dne 29. března 1928, čís. 55 sb. z. a n., neboť přebročiti hranice lze podle §§ 1, 2 a 11 tohoto zák. jen s cestovním pasem nebo s pohraničním průkazem; obžalovaný přebročel přes hranice z ciziny a odepřel se legitimovati a strážce uposlechnouti. Finanční stráž je povinna zabráňovati nejen podloudnictví, nýbrž i vstupu do území republiky osobám, které se náležitě nemohou prokázati (§ 2 vlád. nař. z 18. října 1923, čís. 201 sb. z. a n.). V důsledku toho není pochybnosti, že vrchní respicient Antonín N. byl formálně oprávněn zakročiti proti stěžovateli. Tvrzení zmateční stížnosti, že věděl o československé příslušnosti obžalovaného nebo že aspoň měl v tom směru pochybnosti, není vzato ze skutkových zjištění nalézacího soudu, který nic podobného nezjistil. Přes to je podotknouti, že jednání vrchního respicienta Antonína N-a nasvědčuje tomu, že považoval obžalovaného za cizince, který chtěl podloudně přenést zboží a podloudně přebročiti hranice Československé republiky. Okolnost, že napadený kdysi před tím už obžalovaného viděl, je bez významu. I kdyby se připustilo, že postup napadeného nebyl materiálně správný, nemělo by to vlivu na posouzení této trestní věci. Nebyly-li materiální předpoklady pro postup vrchním finančním respicientem Antonínem N-em zvoleny (vzhledem ke státní příslušnosti obžalovaného) dány, měl obžalovaný možnost stížností na příslušném místě žádati nápravu. Nelze mu však přiznati právo zabráňovati vrchnostenské osobě vykonávatí její úřad (službu) pro nedostatek pouhé materiální oprávněnosti jejího úředního (služebního) výkonu, zvláště když tu ani otázka nutné obrany nemůže přicházeti v úvahu.

Podobně namítá stěžovatel ohledně přestupku podle § 312 tr. zák., že tu není skutkové podstaty tohoto činu, neboť uražený vrchní finanční respicient N. z důvodů v hořejší námitce uvedených nebyl osobou ve službě. Pro naplnění skutkové podstaty cit. přestupku v uvedeném směru

stačí, byla-li urážka pronesena k vrchnostenské osobě u výkonu její služby a to přímo od osoby k osobě. Podle zjištění nalézacího soudu dopustil se obžalovaný urážky vrchního finančního respicienta Antonína N-a právě, když konal vzhledem k obžalovanému nahoře uvedený konkrétní služební úkon. Z této okolnosti nutně plyne i to, že byl v oné době u výkonu své služby.

Čís. 5059.

K subjektivní vině podle § 199 d) tr. zák. stačí vědomí pachatele, že falšuje veřejnou listinu, t. j. že mění její obsah veřejným úřadem potvrzený ohledně okolností, k jejímž ověření jest určena.

Každé falšování ověřeného opisu soukromé listiny nutně zahrnuje v sobě i falšování veřejné vidimační doložky a jest falšováním veřejné listiny ve smyslu § 199 d) tr. zák.

(Rozh. ze dne 26. července 1934, Zm I 490/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 17. března 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) a 200 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9a) § 281 tr. ř.) namítá zmáteční stížnost, že obžalovaný neměl být odsouzen pro zločin podvodu falšováním veřejné listiny podle § 199 d) tr. zák. — nepraví, že neměl být odsouzen pro zločin podvodu vůbec — poněvadž jde o listinu soukromou, která se vidimací nestala listinou veřejnou a která ani po vidimaci nemá »průvodnosti bez prozkoumání pravosti podpisu a pro níž vidimace o sobě neměla významu«.

Než zmáteční stížnost jest na omylu. Nesporně je, že opis původního ujednání z 8. září 1929 podepsaného Karlem R-em je listinou soukromou. Stejně nepochybně je také, že vidimační doložka připojená na tento opis okresním soudem v Tanvaldě dne 15. července 1931, potvrzující ve smyslu § 283 nesp. pat. z 9. srpna 1854, že »opis stranou vyhotovený souhlasí doslovně s prvopisem« — jest osvědčující projev veřejného úřadu (soudu) vydaný v mezích jeho oprávnění v předepsané formě, tedy veřejnou listinou ve smyslu § 292 c. ř. s. Sporné by mohlo být jen, dotýká-li se falšování opisu soukromé listiny, provedené po vidimaci, obsahu vidimační doložky způsobem, že jest v něm shledati falšování veřejné listiny. A tomu jest přisvědčiti.

Vidimační doložkou ověřuje veřejný úřad (soud) souhlas opisu s prvopisem po pečlivém srovnání obsahu obou listin. Podle § 284 nesp. pat. musí ověřující úřad nebo soud srovnati opis, jehož správnost má být potvrzena, co nejpečlivěji s originálem; oba musí souhlasiti i v pravopise, interpunkci, zkratkách i družích písmen, co nej přesněji. Jsou-li v prvopise místa změněná, vyškrtnutá, vložena nebo na okraji připsaná, musí to být naznačeno v opise

nebo připojeném úředním vysvědčení. Jsou-li listiny roztrhány nebo v zevní úpravě nápadně podezřelé, musí to být v témž vysvědčení uvedeno.

Potvrdí-li veřejný úřad po pečlivém srovnání prvopisu s opisem, že obě listiny souhlasí, a osvědčí-li tento souhlas svou úřední autoritou připojením vidimační doložky, pak se nutně dotýká každá dodatečná změna obsahu vidimovaného opisu, tedy obsahu co do souhlasu s originálem veřejným úřadem potvrzeného — i vidimační doložky, dávajíc jí nový obsah, jehož neměla, a měnic tak veřejnou listinu (vidimační doložku) ohledně okolností, k jejímž ověření byla podle platných předpisů vydána. Názor zmáteční stížnosti, že pouhá vidimace o sobě nemá významu (totiž pro otázku, zda jde o veřejnou listinu), je tedy mylný a okolnost, že se vidimační doložkou p r ů v o d n o s t i soukromé listiny jako takové nezvyšuje, nemění ničeho na skutečnosti, že každé falšování ověřeného opisu soukromé listiny nutně v sobě zahrnuje i falšování veřejné vidimační doložky.

Čís. 5060.

Pojem zakázaných zbraní ve smyslu § 32 zbroj. pat. Nepatří k nim prak.

(Rozh. ze dne 26. července 1934, Zm I 816/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 9. srpna 1933, pokud jím byl uznán vinným i přestupkem podle §§ 2, 8, 32, 36 zbroj. pat.

Z d ů v o d ů:

Pokud jde o přestupek podle §§ 2, 8, 32, 36 zbroj. pat. (zák. ze dne 24. října 1852, čís. 223 ř. zák.) vytýká stěžovatel napadenému rozsudku, že jeho prak je jen dětskou hračkou a ne zbraní ve smyslu zbrojního patentu, a že je vůbec k používání nezpůsobilý. Mělo být proto podle jeho názoru vyhověno návrhu na slyšení znalce zbraní o tom. Touto námitkou uplatňuje stěžovatel výslovně důvod zmátečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř., leč jasným odkazem i důvod zmátečnosti podle § 281 čís. 9a) tr. ř. A v tomto druhém směru nutno jeho zmáteční stížnosti přiznati oprávnění.

Napadený rozsudek má za to, že prak u obžalovaného zabavený je zakázanou zbraní proto, že je příhodný k potutelnému útoku, neboť se dá lehce ukrýti a i na vzdálenost použití. Pojem zakázané zbraně uvádí § 2 zbr. pat. Za ně označuje jednak určité tam vyjmenované zbraně (ať zjevné či ukruté v holi a pod.), jednak nástroje, jichž původní a přirozená forma byla zúmyslně změněna, by se jimi těžce mohlo poraniti, a konečně i všelijaké nástroje ukruté, k potutelným útokům příhodné, jež podle své povahy nejsou ustanoveny ani k provozování nějakého umění, nějaké živnosti nebo k domácí potřebě. Mezi zakázanými zbraněmi v cit. § jmenovitě vypočtenými prak na házení kamének nebo jim podobných

předmětů uveden není. Tyto praký nepatří ani k nástrojům, jichž původní forma byla změněna, aby se jimi mohlo tíže zraniti. Nutno proto zkoumati ještě otázku, zda jsou či nejsou praký ty nástroji ve směru poslední nahoře uvedené alternativy. I tuto otázku je rozřešiti záporně. Jen kdyby všechny znaky alternativy té byly splněny, mohl by se prak považovati za zakázanou zbraň ve smyslu § 2 zbr. pat. Musel by tedy býti dán i znak příhodnosti k potutelným útokům, a ten u praku dán není. Aby praku bylo lze k útoku použití, je nutno, aby byl z úkrytu odstraněn, aby do pračiště byl vložen kamének nebo jiný mu podobný předmět, aby byl do obou rukou příhodně umístěn a napjat a aby jím bylo cíleno. Pak teprve lze z něho připravený předmět mrštiti. Nelze ho proto užití takovým způsobem (jako na př. boxeru), aby napadená osoba — pokud ovšem jde o útok tváří v tvář — byla útokem s použitím praku provedeným překvapena v té míře, že obrana by byla vyloučena nebo stížena. I když se nehledí k tomu, že možnost zasáhnutí cíle je u něho při poněkud větší vzdálenosti nepatrná, nelze praku přiznati příhodnost k potutelným útokům. V důsledku toho nejsou dány u něho všechny znaky v uvedené alternativě vypočtené a nelze proto prak uznati za zbraň ve smyslu § 2 zbr. pat. zakázanou. Když přes to nalézací soud uznal obžalovaného vinným i přestupkem podle §§ 2, 8, 32, 36 zbroj. pat., zavinil zmatek podle § 281 č. 9a) tr. ř., neboť přestupku toho může se dopustiti jen, kdo má, (nosí) zakázanou zbraň. Poněvadž u obžalovaného nešlo o zakázanou zbraň, není ve zjištěném činu dána celá skutková podstata cit. přestupku. Je tedy vyhověti zmateční stížnosti obžalovaného, pokud se jí vytýká tento zmatek a rozhodnutí, jak se stalo.

Čís. 5061.

Účel ustanovení § 3 zák. o maření exekuce.

Pachatele neomlouvá, že předměty jemu zabavené jsou příslušenstvím jeho rolnické usedlosti, takže mohou býti vzaty do exekuce jen s nemovitostí samou.

(Rozh. ze dne 31. července 1934, Zm I 817/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 10. srpna 1933, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem podle § 3 zákona o maření exekuce.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody č. 9a) a 10 — správně jen 9a — § 281 tr. ř. Namítá, že obžalovaní byli neprávem odsouzeni pro přestupek § 3 zák. ze dne 25. května 1883, č. 78 ř. zák., protože nemůže býti řeči o maření exekuce, ježto předměty obžalovaným zabavené, obilí, po případě píce a dobytek, jsou příslušenstvím jejich rolnické usedlosti, jež vzhledem k ustanovení §§ 294 až 297 obč. zák. a § 252 ex. ř. lze vzíti do exekuce jen s nemovitostí samou. Poněvadž samostatně jejich zabavení je protizákonné a neplatné, po právu tudíž neexistuje,

nemohli pít se obžalovaní ohledně těchto předmětů dopustiti maření exekuce.

Zmateční stížnost je na omylu. Předpis § 3 cit. zák. má výhradně za účel chrániti úřední opatření proti svémocnému nakládání s věcí opatřením takovým postíženou. Trestní sankce cit. § má zabrániti bezprávným dispozicím dlužníkovým věcí zabavenou a tím chrániti autoritu úřadu, který učinil dotyčná opatření. Pro trestnost záleží proto jen na formálně platném provedení exekučního úkonu; nezáleží však na tom, byla-li exekuce (zde zabavení svršků) povolena a provedena meritorně právem či neprávem; stačí, že byla provedena formálně platně.

Trestní ustanovení § 3 nemá a nemůže míti za účel, aby se v trestním řízení rozhodovalo o přípustnosti nebo nepřípustnosti exekučního úkonu, nýbrž, aby poskytlo účinnou ochranu autoritě úřadu v jeho veřejných opatřeních, a tato ochrana jí přísluší bez ohledu na meritorní správnost nebo nesprávnost dotyčných opatření tím spíše, ana osoba jimi postížená má jiné právní prostředky pro uplatňování nesprávnosti. Srov. rozh. č. 2050, 2459, 4021 a j.

V souzeném případě je zjištěno (vychází na jevo) z exekučních spisů, že obžalovaným byly soudně zabaveny k vydobytí vykonatelných pohledávek různých věřitelů předměty uvedené v zájemním protokole, a že některé z těchto věcí obžalovaní odstranili tím, že je buď prodali nebo spotřebovali. Z exekučních spisů je patrné, že exekuční zabavení bylo provedeno formálně platně exekučním orgánem okresního soudu zápisem dotyčných předmětů do zájemních protokolů (popsáním, udáním počtu kusů a přibližné ceny — pokud se týče poznamenáním přístupu dalších věřitelů). Oba obžalovaní o zabavení věděli a přes to některé ze zabavených věcí prodali, jiné spotřebovali. Tím splnili veškeré náležitosti skutkové podstaty přestupku § 3 zák. o mař. exekuce, pro nějž byli právem odsouzeni.

Čís. 5062.

»Odstranění« majetkových předmětů ve smyslu § 1 zák. č. 78/83 předpokládá při nejmenším přemístění předmětu, by přístup k němu byl znemožněn anebo ztížen, nikoli jen stížení přístupu k věci zjevně věřiteli co do jejího umístění.

(Rozh. ze dne 2. srpna 1934, Zm I 238/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 18. února 1933, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 1 zákona ze dne 25. května 1883, č. 78 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a obžalovaného podle § 259/2 tr. ř. zprostil z obžaloby.

Důvody:

Nalézací soud shledává »odstranění majetkových předmětů za exekuce hrozící ve smyslu § 1 zák. o mař. ex. v tom, že obžalovaný, přitlačiv se tělem k zásuvce, z níž výkonný orgán berního úřadu chtěl vyjmouti a zabaviti tržbu v ní uloženou, zabránil mu tak tržbu zabaviti. Činnost tato

nenaplnuje však žádnou z činností uvedených v § 1 zák. čís. 78/1883 ř. zák., nanejvýš neodpovídá pojmu »odstranění«. To předpokládá (Vermögensstücke bei Seite schaff) při nejmenším přemístění předmětu, by přístup k němu za účelem zmaření uspokojení věřitele byl znemožněn či stížen, nikoliv pouze stížení přístupu k věci zjevné věřiteli co do jejího umístění. Způsobem, jak si obžalovaný počínal, byť i při tom prohlásoval, že vědomě marí exekuci, nebyla věc odňata z dosahu vymáhajícího věřitele (berního vykonavatele), nebyla odstraněna, neboť na peníze v zásuvce uložené mohl býti exekuční výkon proveden, kdyby byl výkonný orgán berního úřadu použil práv daných mu mocí jeho úřadu, oč se vůbec nepokusil. Je proto vyhověti zmoteční stížnosti, zrušiti odsuzující rozsudek jako zmatečný dle § 281 čís. 9 a) tr. ř., jak stížností je uplatňován, a na základě zjištění soudu nalézacího ihned vynésti podle § 259 čís. 2 tr. ř. rozsudek osvobozující.

Čís. 5063.

Vládní nařízení ze dne 30. června 1932, č. 107 Sb. z. a n., upravuje určité povinnosti řidiče silostroje, jichž porušení jest, nejde-li o čin přísněji trestný, správním přestupkem (čl. III. nař.), neupravuje však nikde skutkové podstaty trestného činu náležejícího před soud a nestanoví trest na trestný čin náležející před soud, takže není trestním zákonem po rozumu čl. IX. uvoz. zákona k tr. zák.

(Rozh. ze dne 16. srpna 1934, Zm I 297/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 1. prosince 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přčinem proti bezpečnosti života podle § 337 tr. zák.

Z důvodů:

Ač rozsudek výslovně neuvádí, že nalézací soud posuzoval otázku, zda rychlost, kterou obžalovaný jel, byla přípustná, či nikoli, podle §§ 45, 46, odst. 2 min. nařízení ze dne 28. dubna 1910, č. 81 ř. zák., je vzhledem k obsahu rozhodovacích důvodů míti za to, že se nalézací soud řídil při zkoumání této otázky těmito předpisy. Stalo se tak právem, když tyto předpisy byly v době, kdy obžalovaný spáchal čin mu za vinu dávány, ještě v platnosti. Právní názor stížnosti, že nalézací soud měl vzhledem k zásadě čl. IX. uvozovacího patentu k tr. zák. onu otázku zkoumati na základě ustanovení vládního nařízení ze dne 30. června 1932, čís. 107 sb. z. a n., je zřejmě mylný; neboť toto nařízení upravuje v ustanoveních, jež stížnost má na mysli, jen určité povinnosti řidiče silostroje, jichž porušení tvoří, nejde-li o čin přísněji trestný, správním přestupkem (čl. III. tohoto nařízení), neupravuje však nikde skutkové podstaty trestného činu náležejícího před soud a nestanoví trest na trestný čin náležející před soud, takže není trestním zákonem po rozumu čl. IX. uvoz. zák. k tr. zák. Ostatně stížnost přehlíží,

že ustanovení 1. věty § 45 min. nařízení ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., bylo citovaným vládním nařízením z roku 1932 zachováno v platnosti (čl. IV., odst. 2), že odst. 3 § 12 tohoto vládního nařízení ustanovuje, že v určitých, v tomto odstavci uvedených případech je jízdou přiměřeně zvolniti a — je-li toho třeba — vozidlo, po případě i motor, zastaviti, a uvádí mezi těmito případy i všechny případy, kdykoli je třeba zvýšené opatrnosti, aby bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožena, a že není v citovaném vládním nařízením z roku 1932 ustanovení obsahu stížností tvrzeného. Vzhledem k tomu, co uvedeno, není pochyby, že by ve zjištěném skutku obžalovaného bylo spatřovati přčin podle § 335 tr. zák. i tenkrát, kdyby otázku, zda zjištěná rychlost jízdy obžalovaného byla přípustná či nepřipustná, bylo posuzovati s hlediska v § 12 vládního nařízení ze dne 30. června 1932, čís. 107 sb. z. a n.

Čís. 5064.

Jest »prodáváním« radiotelegrafního a radiotelefonního zařízení (§ 24 odst. 1 zák. čís. 9/1924 sb. z. a n.), když obžalovaný živnostník, mající jen koncesi na svůj vlastní radiopřijímač, uváděl ve známost reklamou, že prodává radiová zařízení, je vystavoval ve svém výkladu a na dotaz sděloval ceny.

Skutková podstata prodávání radiotelefonních zařízení nevyžaduje, by došlo ke skutečnému prodeji, byť i jen jediného přístroje.

(Rozh. ze dne 28. srpna 1934, Zm I 133/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 25. listopadu 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným přčinem podle § 24 odst. 1 zák. čís. 9/1924 sb. z. a n.

Z důvodů:

Domáhajíc se osvobozujícího výroku, uplatňuje stížnost jen zmatek čís. 9 a), ten ale provádí z valné části ne po zákonu, neboť nevychází z celého souboru skutkových zjištění. Není obsahem trestného výroku ten jediný skutek, že obžalovaný prodal jen svůj radioaparát, na který měl koncesi; rozsudek též zjišťuje, že obžalovaný, který měl na svých reklamách poznamenáno »prodej radia«, měl též ve výkladním okně vystavený jednou radiopřijímač značky »Titan«, jindy 4 radiopřijímače »Telefunken«, na dotaz sdělil ceny, v jakých má radiolampy, a že k prodeji radiotelefonních zařízení neměl úředního povolení. Pojem »prodávání« je tu naplněn již tou skutečností, že obžalovaný jakožto živnostník uvádějící ve známost reklamou, že prodává radiová zařízení, tato vystavoval ve svém výkladu a takto je k prodeji nabízel a že též na dotaz sděloval ceny. Okolnost, že při tom prodal též svůj vlastní radiopřijímač, na který měl koncesi, je zde jen součástí této déle trvající činnosti prodejní, nekryté úředním oprávněním. Skutková podstata prodávání radiotelefonních zařízení nevyžaduje ani podle svého pojmu, aby došlo ke sku-

tečnému prodeji, byť i jen jediného přístroje. Bylo proto zmateční stížnost zamítnouti.

Čís. 5065.

Výhrada vlastnického práva je přípustná i při věcech určených ke zpracování, je však právně účinná jen, pokud nedošlo ke zpracování. Jakmile byly věci, s výhradou vlastnického práva prodané, zpracovány, stává se výhrada vlastnického práva právně bezúčinnou.

(Rozh. ze dne 28. srpna 1934, Zm I 227/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 11. ledna 1934, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák. a § 1 zák. čís. 31/29 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jak ohledně tohoto obžalovaného, tak i podle § 290 tr. ř. ohledně spoluobžalované Anny B-ové v celém rozsahu a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Výtky stížnosti spočívají v tom, že výhrada vlastnického práva k mouce prodané za účelem dalšího zpracování není právně účinná, že je s praktického i s právního hlediska neproveditelná, že v předpokladu, že zboží obžalovanému prodané přes smlouvenou vlastnickou výhradu bylo vlastnictvím obžalovaného, staly se vlastnictvím jeho i peníze stržené za zboží, obzvláště když hodnota mouky byla jen menší částí ceny výrobků. Tímto způsobem namítá stížnost, že rozsudek trpí věcným zmatkem podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. a dovolává se v tomto směru všeobecným poukazem judikatury nejvyššího soudu.

Proti tomuto názoru zmateční stížnosti jest zdůrazniti, že výhrada práva vlastnického je přípustná i při věcech určených ke zpracování, že je však právně účinná jen potud, pokud nedošlo ke zpracování. Jakmile věci s výhradou vlastnického práva prodané byly zpracovány, stává se výhrada vlastnického práva podle stálé judikatury nejvyššího soudu ve věcech civ. (rozh. č. 5391, 6418, 7241, 8606, 13.252 úř. sb. a mnohá jiná neuvěřitelná) bezúčinnou, poněvadž v době výhrady věci ty v nové formě ještě neexistovaly. Aby však nejvyšší soud mohl s tohoto právního hlediska rozhodnouti ve věci samé, k tomu neposkytuje rozsudek prvního soudu dostatečného skutkového podkladu.

Co se týče obžalovaného Josefa B-i, bude věcí prvního soudu, by zjistil, kolik z mouky koupené s výhradou práva vlastnického zpracoval na pekařské výrobky, a kolik prodal dále beze zpracování v původní formě, jako mouku. Zjistí-li první soud, že obžalovaný prodal dále nějaké množství předmětné mouky beze zpracování, bude mu dále zjistiti, zda Gustav M. s obžalovanými manžely výslovně ujednal, že peníze stržené za mouku prodanou obžalovaným manželům s výhradou práva vlastnického mají nastoupiti na místo této mouky, aby bylo lze posouditi, nutno-li peníze takto stržené pokládati za věci obžalovaným manželům svěřené.

Čís. 5066.

Důkaz pravdy je přípustný aj v prípade urážky na cti podľa § 1 zák. o ochrane cti, čís. 108/33 Sb. z. a n., jestliže užitý výraz poukazuje na smýšľanie na cti dotklivé alebo na takú vlastnosť.

Právo novinárskej kritiky nie je takým právom, o vykonávaní ktorého je reč v § 6, odst. 1 zák. čís. 108/33 Sb. z. a n.

(Rozh. zo dňa 30. augusta 1934, Zm III 139/34.)

Redaktor Z. M. napísal a v periodickom časopise »N. D.« uverejnil článok, v ktorom medzi inými použil o súkromnom obžalobcovi poslancovi Š. M. výrazov, že je »známym komunistickým štváčom«, a ďalej, že vyvolával zbytočné a násilné stávky, z ktorých nevyšlo nikdy nič dobrého, a pripravoval tak robotníctvo ešte aj o zárobok«. O druhom súkromnom obžalobcovi F. K. napísal medzi iným, že bol »pokračovateľom spôsobu práce poslancu Š. M.« Redaktor Z. M. ako autor bol obžalovaný z prečinu pomlvy tlačou, zodpovedný redaktor F. S. pre prestupok opomnutia povinnej pečlivosti. Oba súdy nižších stolíc sprostily obžalovaných v týchto bodoch obžaloby, a to prvý súd s odôvodnením, že sa obžalovaným podaril dôkaz pravdy, odvolací súd však dotyčne druhého výroku preto, že obžalovaní vraj vykonávali len svoje právo novinárskej kritiky.

Na j v y š š í s ů d zmätočné sťažnosti súkromných obžalobcov zčasti odmietol, zčasti ich zamietol.

Z d ō v o d o v:

Zmätočná sťažnosť namieta, že odvolací súd nesprávne sprostil obžalovaných, poukazujúc na zistenia z trestných spisov Tk 1154/31, tiež obžaloby pre výrok, že súkromný žalobca Š. M. je známym komunistickým štváčom. Zmätočná sťažnosť mieni, že ide tu o obyčajnú nadávku, spadajúcu pod ustanovenie § 1, alebo o výčitku trestu spadajúcu pod ustanovenie § 4 zák. čís. 108/1933 sb. z. a n., v ktorom prípade je dôkaz pravdy vylúčený. Týmto prevedením bol vo skutočnosti uplatňovaný nie dôvod zmatku podľa § 385, čís. 1 b), lež podľa § 385, čís. 1 c) tr. pr. Avšak neprávom.

Podľa znenia a smyslu § 6, odst. 2 a § 8, odst. 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. je dôkaz pravdy prípustný aj v prípade urážky spadajúcej pod ustanovenie § 1 cit. zákona. O posúdení činu podľa § 4 cit. zákona nemôže tu byť reči, keďže v použitom výraze nie je obsažená narážka na súdne stíhanie alebo potrestanie súkromného žalobcu. Podľa § 8, odst. 2 cit. zákona môže byť vedený dôkaz pravdy, keď užitý výraz poukazuje na smýšľanie na cti dotklivé, alebo na takú vlastnosť. V takom prípade stačí k dôkazu pravdy, keď sa dokázu také skutky urazeného, ktoré ospravedľujú obvinenie. V tomto prípade zo súvislosti výrazu »štváč« s predošlými vetami o spôsobe práce súkromného žalobcu Š. M. pre robotníctvo pomocou násilných stávk plynie, že výrazom »štváč« bolo ukázané na smýšľanie súkromného žalobcu M., spočívajúce v tom, že podne-

coval robotníctvo k násilnostiam. Preto odvolací súd právom uznal dôkaz pravdy aj pre uvedený výraz za prípustný. Ďalej zmätočná sťažnosť zrejme uplatňujúc vecným poukazom dôvod zmatku podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. napáda ďalší výrok odvolacieho súdu, v ktorom obžalovaní boli sprostrení obžaloby pre tvrdenie, že súkromní žalobcovia vyvolávali zbytočné stávky a pripravovali robotníctvo o chlieb. Najvyšší súd nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že ide tu o dôvod vylučujúci trestnosť podľa § 6, odst. 1 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. preto, že obžalovaní upotrebili uvedeného výroku pri vykonávaní svojho práva novinárskej kritiky. Pokiaľ by výrok obžalovaných obsahoval sám o sebe skutkovú povahu pomlavy podľa § 2 cit. zákona, nemohla by sa obžalovaným priznať beztrestnosť len preto, že upotrebili takého výroku jako novinári, kritizujúč činnosť poslancov. Z ustanovenia § 6, odst. 1 cit. zákona nedá sa odviesť takáto zvláštna právo novinárov, lebo právo novinárskej kritiky nie je takým právom, o vykonávaní ktorého je reč v § 6, odst. 1, cit. zákona. Novinárska kritika spočíva tak ako každá iná kritika len na slobode prejavu mienky, ktorú slobodu zaručuje § 117 Ústavnej listiny. Avšak cit. ustanovenie Ústavnej listiny obmedzuje túto slobodu na medze v zákone ustanovené, následkom čoho aj novinárska kritika je obmedzená ustanoveniami trestného zákona na ochranu cti.

Naproti tomu najvyšší súd súhlasí s názorom súdu prvej stolice, že výrok, o ktorý ide, neobsahuje podľa svojho smyslu skutkovej povahy pomlavy. Smyslom tohoto výroku je nepravdivá kritika činnosti súkromných žalobcov pri robotníckych stávkach, pri čom bol vyslovený názor, že táto činnosť nielen že nebola pre robotníctvo prospešná, lež naopak spôsobila mu aj škodu stratou zárobku. Dotyčný výrok nemá toho smyslu, že by súkromní žalobcovia zlomyselne vyvolávali stávky a že by mali pri tom úmysel pripraviť robotníctvo o zárobok, v ktorom prípade takýto výrok dotýkal by sa mravnej hodnoty súkromných žalobcov a preto aj ich cti; lež výrazy o vyvolávaní stávk a o pripravovaní robotníctva o zárobok treba chápať jako údaje o objektívnom spolupôsobení súkromných žalobcov pri stávkach a o objektívnom výsledku týchto stávk, najmä v tom smysle, že dotyčné stávky, pri ktorých súkromní žalobcovia spolupôsobili, boli bezúspešné a poškodily robotníctvo. V tomto smysle však tieto údaje nedotýkajú sa občianskej cti súkromných žalobcov, aj keď neboly podľa svojho znenia úplne pravdivé, najmä keď išlo o kritiku činnosti súkromných žalobcov ako vodcov robotníctva, ktorí požívali dôvery tohoto robotníctva a spolupôsobili pri stávkach ako jeho dôvernici. V takomto smysle dotyčný výrok nemohol by vydať súkromných žalobcov v opovrzenie alebo ich snížiť v obecnom mienení. Oslobodenie obžalovaných od obžaloby v tomto smere, ktoré sa malo zakladať na ustanovení § 326, čís. 1 tr. p., stalo sa tedy právom a zmätočná sťažnosť proti tomuto výroku namierená z dôvodu zmatku podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. nemohla viesť k odsúdeniu obžalovaných.

Čís. 5067.

Otázku, zda jsou tu takové okolnosti, pro které uvedené nebo sdělené skutečnosti mohly býti důvodně pokládány za pravdivé, jest zodpo-

vědětí s hlediska objektivního; třeba totiž řešiti, zda byly dokázány takové skutečnosti, za kterých by kdokoli při normální bedlivosti nabytí přesvědčení o pravdivosti uvedených urážlivých skutečností.

(Rozh. ze dne 30. srpna 1934, Zm IV 199/34.)

Nejvyšší soud přezkoumav trestní věc proti M. H., obžalovanému pro přečin pomlavy tiskem, na základě veřejného líčení, konaného následkem zmateční stížnosti hlavního soukromého žalobce A. V., vynesl tento rozsudek: Zmateční stížnosti se vyhověje, napadený rozsudek odvolacího soudu se zrušuje z důvodu zmatku podle § 385, čís. 1 c) tr. ř. a obžalovaný M. H. uznává se vinným přečinem pomlavy podle § 2, věty 2. zák. z 28. června 1933, čís. 108/1933 Sb. z. a n., který spáchal tím, že jako zodpovědný redaktor časopisu »P. H.« v U., dal dne 8. října 1930 uveřejniti v tomto časopisu článek, v němž o soukromém žalobci V. A. tvrdil, že prováděl a provádí ireducentu mezi studující mládeží, tudíž uvedl v tiskopisu skutečnost, která by mohla soukromého žalobce vydati v opovrzení nebo snížiti v obecném mínění.

Z důvodů:

Jde tu pouze o důvod zmatku podle § 385, č. 1 c) tr. ř., který byl uplatňován proti výroku odvolacího soudu, že se obžalovanému podařil důkaz omluvitelného omylu. V tomto bodě nelze zmateční stížnosti upříti oprávnění. Nejvyšší soud, vycházejce stejně jako odvolací soud z předpokladu, že tento důkaz byl v tomto případě přípustný, nesdílí názor odvolacího soudu, že se obžalovanému podařil důkaz omluvitelného omylu.

Podle obsahu inkriminovaného výroku obžalovaný tvrdil o soukromém žalobci, že prováděl a provádí dále ireducentistickou činnost mezi studující mládeží. Po provedení důkazů, vedených obžalovaným, bylo zjištěno, že soukromý žalobce v roce 1923 jako obchodvedoucí hospodářského družstva ve V. B. objednal ve Lvově na objednávku učitele B. Z., působícího na státní měšťanské škole ve V. B. 9 exemplářů knihy pod názvem »Ukrajina, náš ridnyj kraj«; že v roce 1925 bylo proto proti soukromému žalobci zavedeno jednak u okresního úřadu v R. řízení pro přestupek neoprávněného rozšiřování této tiskoviny, jednak u státního zastupitelství v Ch. trestní řízení, že však soukromý žalobce byl v řízení správním zproštěn obžaloby a že státní zastupitelství neshledalo v obsahu knihy skutkovou podstatu trestného činu a odůvodnilo to výrokem, že obsah tiskoviny je čistě naučného rázu a že připojená mapa je jen etnografická a zájmem veřejným nikterak neubližjí. Dále bylo zjištěno, že dotyčná kniha byla vytištěna ve Lvově v roce 1917, v době, kdy Čsl. republika ještě neexistovala. Této knize nebyla odňata poštovní doprava do Čsl. republiky. Svědek, četnický strážmistr J. S., jenž v roce 1923 v obchodě družstva onu knihu zabavil, potvrdil, že o soukromém žalobci nemůže ničeho pozitivního tvrditi stran nějaké ireducentistické činnosti. Nebylo dále zjištěno, že soukromý žalobce znal obsah knihy a že jejím objednaním sledoval jiné účely než čistě obchodní.

Odvolací soud, posuzuje otázku, zda se obžalovanému podařil důkaz omluvitelného omylu, mylně použil ustanovení § 6, odst. 2 lit. b) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., pokud závěry o tomto omylu učinil s hlediska názorů a závěrů obžalovaného. Otázku, zda jsou tu takové okolnosti, pro které uvedené skutečnosti mohly býti důvodně pokládány za pravdivé, je třeba zodpovědět nikoli podle obžalovaného, nýbrž s hlediska objektivního, totiž je třeba řešiti, zda byly dokázány takové skutečnosti, za kterých by kdokoli jiný při normální bedlivosti nabyt přesvědčení o pravdivosti uvedených urážlivých skutečností. Aby mohlo býti rozhodnuto, zda se obžalovanému v tomto smyslu podařil i důkaz omluvitelného omylu, je třeba především obírat se smyslem a významem pozastaveného výroku. Při tom je tu rozhodujícím též účel článku, vyjádřený v jeho posledním odstavci, v němž bylo uvedeno, že pisatel »tímto článkem chce veřejnost a hlavně úřady upozorniti na hrozící nebezpečí pro nás a náš stát, aby úřady závčas zakročily proti destruktivním snahám«. Z toho plyne, že pisatel článku, pokud tvrdil, že soukromý žalobce prováděl a provádí dále iredentistickou činnost mezi studující mládeží, šlo o to, aby vytkl takovou činnost soukromého žalobce, prováděnou prý a opakovanou soustavně i v poslední době před napsáním článku, nikoliv snad o nějaký ojedinělý případ z dávné doby. Ze skutkových zjištění shora uvedených však plyne, že nebyla zjištěna žádná okolnost, která by mohla nasvědčovati nějaké závadné činnosti soukromého žalobce po případu z roku 1923 až do roku 1930 anebo do pozdější doby, tedy po dobu 7letou. Ojedinělý zjištěný případ z roku 1923, že totiž soukromý žalobce jako obchodvedoucí družstva objednal pro učitele na jeho žádost dotyčnou knihu, v kterémž případě už v roce 1925 správní úřad po provedeném řízení pravoplatně zprostil soukromého žalobce obžaloby, státní zastupitelství však neshledalo skutkové podstaty trestného činu, — není takovou okolností, pro kterou tvrzení o provádění iredentistické činnosti soukromým žalobcem mohlo býti důvodně pokládáno za pravdivé, a proto tento případ nemůže zakládati důvodu, vylučujícího trestnost podle § 6 odst. 2 lit. b) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. S tohoto hlediska není zapotřebí obírat se dalšími úvahami odvolacího soudu, týkajícími se jednak obsahu dotyčné knihy, který jinak ani nebyl zjištěn, jednak názorů obžalovaného o t. zv. hnutí ukrajinském, resp. velkoukrajinském. Z toho, co bylo uvedeno, plyne, že zprošťující rozsudek odvolacího soudu je dotčen zmatkem podle § 385, č. 1 c) tr. ř. Proto bylo zrušiti tento rozsudek podle 1. odst. § 33 por. nov. a uznati obžalovaného vinným.

Čís. 5068.

Okenní tabuli ve dveřích z chodby vagonu do oddělení vozu nelze řaditi mezi předměty v § 85 c) tr. zák. vytčené.

(Rozh. ze dne 1. září 1934, Zm I 986/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chru-

dimi ze dne 16. května 1933, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí zlomyslným poškozením cizího majetku podle § 85 b), c) tr. zák., pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným i zločinem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 85 c) tr. zák., zrušil rozsudek v tomto výroku, a v důsledku toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s ním souvisejících, a vyměřil obžalovanému znovu trest.

Z důvodů:

Soud zjišťuje na základě seznání celé řady svědků činu, že se obžalovaný bouřlivě domáhal otevření oddělení železničního vozu, v němž většina svědků seděla, že tloukl na dveře, vyhrožoval a, když mu dveře otevřeny nebyly, z úmyslně pěstí do okna udeřil, až je rozbil, a dle přesvědčení soudu tímto úmyslným rozbitím okna ohrozil tělesnou bezpečnost lidí sedících v oddělení.

Stížnost je v právu, pokud s hlediska zmatku č. 9 a) § 281 tr. ř. uplatňuje, že nalézací soud shledal neprávem ve zjištěném ději i skutkovou podstatu zločinu § 85 c) tr. zák. V souzeném případě bylo řešiti otázku, lze-li okenní tabuli ve dveřích z chodby vagonu do oddělení vozu řaditi mezi předměty v § 85 c) tr. zák. vytčené. Slova »nebo vůbec za okolností zvláště nebezpečných« ke konci tohoto ustanovení zákona nasvědčují tomu, že trestní zákon uvádí v § 85 c) tr. zák. druhy věci oněmi slovy tam označenými jen jako příklady předmětů, jichž poškození páše se za okolností zvláště nebezpečných. Účelem těchto předmětů je podle předpokladu zákona zřejmě zabezpečení provozu podniků a strojů tam uvedených proti nehodám, ke kterým může v takovém provozu bez těchto předmětů dojíti. Zvýšená ochrana oněch předmětů závisí tudíž na tom, že jich neporušený stav má význam pro bezpečnost provozu. Neřeba ovšem, by z poškození té které věci nebezpečí pro provoz skutečně nastalo nebo bezprostředně nastati mohlo. Leč kvalifikace podle § 85 c) tr. zák. nepřichází v úvahu, lze-li možnost takového nebezpečí pro provoz naprosto vyloučiti (viz rozh. č. 589, 739, 1366 a najmě 2428, 3717, 4000, 4172 sb. n. s., dále i č. 3971, 4104, 4210 a j. vid. n. s.). Při tom nejvyššímu soudu nešlo, že starší rozhodnutí vídeňského nejvyššího soudu (viz na př. rozh. č. 506, 1506, 2633, 2764, 3794) hájila opačné stanovisko, a že se k nim též připojilo i rozhod. č. 2026 sb. n. s. Jelikož nelze souditi, že by mohlo poškození okenní tabule dveří ve vnitru vagonu v konkrétním případě přímo nebo nepřímo ohroziti bezpečnost železničního provozu, je na snadě, že nalézací soud, vycházející zřejmě z pochybeného názoru, že jakékoli zařízení patřící k železnici patří již o sobě k předmětům v § 85 c) tr. zák. vytčeným, podřadiv takto souzený čin i pod ustanovení § 85 c) tr. zák., zatížil rozsudek zmatkem podle § 281 č. 10 tr. ř. Bylo tudíž po této stránce podle § 288 odst. 2 č. 3 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 5069.

Hájnik, sprisaháný podľa § 38 zák. čl. XXXI:1879, môže vykonávať svoje povolanie po práve len dotyčne toho lesa, ktorý mu bol k ochrane sverený. V takom prípade je oprávnený zabaviť pytlákovi pušku.

Trestní rozhodnutí XVI.

Púbe pasívne chovanie nie je »násilím« v smysle zák. čl. XL:1914; preto nejde o násilie, »točil-li sa pytlík s puškou«, chcújc tým zmariť hájnikovi jej zabavenie; môže však ísť prípadne o »nebezpečnú hrozbu« v smysle cit. zák.

Uhorské nariadenie číslo 5476/1914 M. E. o držaní zbraní platí došiaľ na celom Slovensku a Podkarpatskej Rusi.

Rozh. zo dňa 1. septembra 1934, Zm IV 290/34.)

Na j v y š š í s ú d preskúmal trestnú vec proti J. Ď. a spol., obžalovaným zo zločinu násilia proti orgánu vrchnosti, a na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaných vyniesol toto u s n e s e n í e: Na základe odst. I. § 35 por. nov. z moci úradnej zrušujú sa rozsudky oboch súdov nižších stolíc, nakoľko obžalovaní J. Ď. a J. L. boli uznaní vinnými prečinom násilia proti orgánom vrchnosti podľa § 4, odst. II a § 6, odst. II zák. čl. XL:1914; dotyčne tohoto činu nariaďuje sa nové pokračovanie. Následkom čiastočného zrušenia rozsudkov súdov nižších stolíc čo do viny zrušujú sa tieto rozsudky aj čo do trestu. Zmätočné sťažnosti podané v smysle bodu 1 a) § 385 tr. p. z toho dôvodu, že obžalovaní nedopustili sa priestupku podľa § 6 nar. čís. 5476/1914 M. E., sa zamietajú. Zbývajúca časť zmätočných sťažností sa poukazuje na hore uvedené rozhodnutie.

Z d ô v o d o v:

Súd prvej stolice po vypočutí obžalovaných previedol dokazovanie hlavne len prečítaním četníckeho oznámenia a zistil, že dňa 24. mája 1933 po 19. hodine vydali sa obžalovaní spolu do lesa zvaného »M. M.« u B., každý ozbrojený puškou, aby pytláčili. Keď stáli v lese a čakali na zver, súc jeden od druhého vzdialení na 30 krokov, ale tak, že sa navzájom pre les nevideli, vyzval prisázný hájnik Š. S., ktorý ich prichytil pri pytlíctve, obžalovaného Ď., aby odložil pušku; Ď. pušku neodložil, ale čakal na Š. S., kým tento neprišiel až k nemu s puškou zaličenou a chcel mu pušku vziať. Potom J. Ď. snažil sa vytrhnúť z rúk Š. S. svoju pušku, keď posledne menovaný ju uchopil, pri čom J. Ď. zavolať opodiaľ stojacieho J. L., ktorý, súc taktiež ozbrojený puškou, priblížil sa ku Š. S., následkom čoho Š. S. bol nútený upustiť od akéhokoľvek ďalšieho zákroku proti J. Ď. a J. L. za vyhrážok týchto, že »sa mu bude zle vodiť po lese, jakmile ich udá«.

Na základe tohoto skutkového stavu uznal súd prvej stolice oboch obžalovaných vinnými s použitím §§ 92, 20 tr. zák. na miesto zločinu z prečinu násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 70 tr. zák., §§ 4/II. a § 6/II. zák. čl. XL:1914. Vrchný súd po vypočutí poškodeného Š. S. potvrdil rozsudok súdu prvej stolice čo do viny a vyriekol, že prvý súd správne zistil skutkový stav okrem toho, že obžalovaný J. Ď. s poškodeným sa ťahal o pušku a že by bol použil zažalovaného výroku, lebo posledné tvrdenie žaloby poškodený nedokázal. Odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že ten čin obžalovaného J. Ď., že sa točil s puškou, aby mu ju poškodený nemohol zobrať, k čomu tento mal právo, je aktívne jednanie, prekážanie úradnému výkonu. Preto zistený skutkový

stav vykazuje, hľadiac k ustanoveniu § 4, odst. II. a § 6, odst. II. zák. čl. XL:1914, podstatné náležitosti skutkovej podstaty trestného činu, pre ktorý boli obžalovaní uznaní vinnými.

Správny je síce názor vrchného súdu, že poškodený — nakoľko zakročil proti prichyteným pytlíkom v lese jemu sverenom — mal právo zabaviť pytlíkovú pušku; oprávňovali ho k tomu § 37 zák. čl. XXXI:1879 i §§ 83—84 nar. 65.000/909 B. M., lebo obžalovaní spáchali puškou poľovný priestupok, patriaci podľa § 10 zák. č. 98/1929 Sb. z. a n. do oboru pôsobnosti okresných úradov, — ktorý priestupok treba stíhať podľa odst. IV. cit. paragrafu z povinnosti úradnej, a predmety slúžiace ku spáchaniu priestupku treba zabaviť. Neľze však súhlasiť s tým názorom vrchného súdu, že by ku skutkovej podstate zločinu podľa §§ 4 a 6 zák. čl. XL:1914 stačilo už to, že J. Ď. sa točil s puškou, aby mu ju poškodený nemohol zabaviť. Ku skutkovej podstate uvedeného zločinu patrí, aby páchatel násilím alebo nebezpečnou hrozbou prekážal úradnému orgánu v takom výkone jeho povolania, ktorý je po práve. Ten čin obžalovaného J. Ď. však, že sa točil s puškou, nie je násilie, lebo toto predpokladá fyzickú silu namierenú proti orgánu vrchnosti. Púbe pasívne chovanie a neuposlechnutie úradnej výzvy ešte nevyčerpávajú pojem násilia. Treba však ďalej skúmať, či zistený čin obžalovaných nevyčerpáva pojem nebezpečnej hrozby. V tomto smere je zistenie vrchného súdu neúplné a nejasné. Odvolací súd vylúčil to, že by sa bol obžalovaný J. Ď. slovom vyhrážal proti poškodenému. Vrchný súd neodôvodnil, prečo nevyhlásil to isté dotyčne J. L. Vyhrážať sa možno však nielen slovom, ale aj takým chovaním sa, ktoré mohol poškodený považovať za nebezpečnú vyhrážku. Vrchný súd zistil, že obžalovaný J. Ď. sa točil s puškou. Nezistil však, či sa točil obžalovaný takým spôsobom, že obrátil hlaveň pušky proti poškodenému tak, že ten mohol sa obávať, že obžalovaný proti nemu vystrelí. Odvolací súd ďalej zistil, že obžalovaný J. Ď. volal na obžalovaného J. L., na čo ten sa priblížil ku poškodenému. Z týchto zistení však nie je jasné, či sa priblížil J. L. hroziac puškou, alebo sa priblížil takým spôsobom, ktorý nemohol poškodený považovať za útok proti nemu smerujúci. Hľadiac ďalej k tomu, že čin sa odohral večer, a obžalovaní sa hájili tým, že začiatkom nevedeli, že poškodený je hájnikom, mal vrchný súd zistiť aj také skutočnosti, z ktorých je možno posudzovať, či vtedy, keď obžalovaný J. Ď. volal na J. L., a keď tento sa priblížil, obžalovaní už vedeli, že poškodený je hájnikom, alebo nie. Neúplné je zistenie súdov nižších stolíc aj dotyčne tej otázky, či jednal poškodený po práve. Aj prisázný hájnik len dotyčne toho lesa môže vykonávať svoje povolanie, ktorý je mu sverený a dotyčne ktorého bol sprisahaný podľa § 38 z. čl. XXXI:1879. Súdov nižších stolíc však nezistili, či ten les, v ktorom poškodený prichytil obžalovaných pri pytlíctve, bol sverený ku hľadaniu poškodenému, alebo nie. Ponevác vrchný súd nezistil také skutočnosti, na ktorých závisí možnosť použitia zákona, pokračoval najvyšší súd podľa odst. 1 § 35 por. nov.

Dotyčne priestupku nedovoleného držania zbrane v smysle bodu 1 a) § 385 tr. p. za dôvod zmätočnosti uplatňujú obžalovaní, že nemohli spáchať tento priestupok, lebo nariadenie č. 5476/914 neplatí vraj na území bývalej župy Gemer-Maloohontskej, kde čin bol spáchaný. Zmätočné sťažnosti sú bezzákladné. Nariadením č. 5735/1914 M. E. bola platnosť

nariadenia č. 5476/910 M. E. rozšírená na všetky župy bývalého Uhorska, tedy aj na bývalú župu Gemer-Malohontskú. Platnosť citovaných nariadení bola predĺžená podľa bodu 1. čl. I. a čl. II. zák. č. 168/1922 Sb. z. a n. do 31. decembra 1930; Šom 1 zák. č. 203/1930 do 31. decembra 1933; konečne Šom 2 zák. č. 17/1934 boli nariadenia 5476/1914 a 5735/1914 M. E. udržané v platnosti.

Preto nemýlil sa vrchný súd, keď uznal obžalovaných vinnými z priestupku podľa § 6 nar. č. 5476/1914 M. E.

Čís. 5070.

Osadnímu starostovi neprísluší z dôvodu této jeho funkce výkon bezpečnostní policie ve smyslu § 59 obec. zřiz. čes.

(Rozh. ze dne 4. září 1934, Zm I 705/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 9. června 1933, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto výroku a uznal právem, že jest obžalovaný vinen, že dne 22. října 1932 v M. v úmyslu, aby Františka B-a lehce na těle poškodil tak, že poškození zanechá po sobě viditelné známky a následky, předsevzal čin ke skutečnému vykonání lehkého uškození na těle vedoucí, při čemž nedošlo k dokonání přestupku jen náhodou, a že se tím dopustil nedokonaného přestupku lehkého uškození na těle podle §§ 8, 411 tr. zák.

Z důvodů:

Obžalovaný vytýká napadenému rozsudku, že jeho čin byl mylně kvalifikován za přestupek urážky veřejného úředníka podle § 312 tr. zák., neboť osadní starosta Antonín B. v době napadení nejednal jako osoba v § 68 tr. zák. jmenovaná. Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění.

Přestupku podle § 312 tr. zák. se dopustí, kdo slovem nebo skutkem urazí osobu v § 68 tr. zák. jmenovanou, když vykonává nějaký příkaz vrchnostenský nebo svůj úřad nebo službu. Patří proto ke skutkové podstatě tohoto přestupku jednak, aby urážka směřovala proti osobě v § 68 tr. zák. jmenované, jednak, aby tato osoba v době spáchaného činu vykonávala nějaký vrchnostenský příkaz, svůj úřad nebo službu. Není-li některá z těchto podmínek dána, nelze urážku slovem nebo skutkem podřadit ustanovení § 312 tr. zák. Podle rozsudečných zjištění byl uražený Antonín B. v době činu osadním (nikoliv obecním) starostou a zakročil proti obžalovanému a jeho společníkům, když rušili dne 22. října 1932 večer v M. v hostinci Františka B-a klid a vyvolali rvačku. Provedl tedy úkon patřící do oboru působnosti místní policie. Napadený rozsudek vyslovil právní názor, že i osadnímu starostovi přísluší v osadě výkon bezpečnostní policie ve smyslu § 59 obecního zřízení českého, a že tedy byl osadní starosta Antonín B., když při oně příležitosti k za-

chování klidu a pořádku zakročil, ve výkonu svého úřadu jako starosta. Podle mínění prvního soudu mu proto přísluší ochrana v § 68 tr. zák. Tento právní názor je však mylný.

Působnost zastupitelstva osadního je naprosto odlišná od působnosti zastupitelstva obecního. Vzhledem k ustanovení §§ 107-114. obecního zřízení českého (čin stal se v Čechách) vztahuje se jeho působnost výhradně na správu osadního jmění (má-li osada nějaké), pokud se týče na správu zvláštních místních ústavů. Jiných funkcí osadní zastupitelstvo nemá. Dohled na bezpečnost osob a jmění (tedy dohled nad místní policií), přísluší podle § 28 č. 2 obecního zřízení českého obci a podle § 59 téhož zřízení, jehož se neprávem pro své mínění napadený rozsudek dovolává, starostovi obce. Ustanovení § 28 č. 2 cit. zřízení nemá dodatku, jímž by — jako u ustanovení § 28 č. 1 téhož zák., jednajících o správě jmění — místní osadě byla v příčině bezpečnosti osob a jmění svěřena nějaká působnost. Starostovi osady vzhledem k citovaným ustanovením neprísluší tedy z titulu jeho funkce osadního starosty žádná moc policejní. Napadený rozsudek nezjišťuje, že by osadnímu starostovi Antonínu B-ovi z jiného důvodu moc ta příslušela, snad v důsledku nějakého příkazu příslušného správního orgánu. Ze spisů nic podobného na jevo ani nevychází. Naopak sám Antonín B. jako svědek udal, že není vůbec členem zastupitelstva obce (jako člen osadního zastupitelstva jím ani býti nemůže podle § 87 ústavní listiny a § 114 obecního zřízení českého). Nenáležel tudíž dozor nad bezpečnostní policií nebo její výkon do oboru jeho úřední působnosti, takže nelze tvrditi, že byl v době jeho napadení obžalovaným Karlem P-ou ve výkonu svého úřadu osadního starosty nebo že snad vykonával nějaký zvláštní vrchnostenský příkaz. Schází tudíž jeden z podstatných znaků přestupku podle § 312 tr. zák.

Čís. 5071.

Vměšování se do služebního výkonu ve smyslu § 314 tr. zák. je jakékoliv jednání ovládané snahou, by byl úřední osobě stížen služební výkon; může jím býti i hovor (rozmluva); nesejde na doslovu pronesených výroků, je-li jen výrok vůbec způsobilý úřední osobu při služebním výkonu rušiti, vytrhovati, její pozornost od služebního jednání odvracejí.

Po subjektivní stránce je třeba, by pachatel jednal v úmyslu úřední osobě při služebním výkonu překážeti, služební výkon ztěžovati.

(Rozh. ze dne 4. září 1934, Zm II 151/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 17. února 1933, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 č. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podle § 314 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézajícímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl, přihlížeje při tom ku pravoplatné části rozsudku.

Z d ů v o d ů:

Nelze upřítí důvodnost zmateční stížnosti státního zastupitelství, napadající výrok soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podle § 314 tr. zák. Soud odůvodňuje osvobození tím, že výrok »my v tom máme větší praxi« byl obžalovaným pronesen »jen v rozmluvě a že jako takovým nemohlo býti ve vykonávání služby policejního komisaře P. překáženo«.

Právem namítá stížnost, že výrok »v rozmluvě« je tu neurčitý, chtíc tím patrně uplatnití nejasnost odůvodnění zprošťujícího výroku po stránce skutkové podle čis. 5 § 281 tr. ř. Z cit. věty není patrné, chtě-li soud říci, že obžalovaný pronesl onen výrok při rozmluvě s policejním komisařem P-em, tedy snad při jeho úředním jednání proti obžalovanému samému, ve kterémžto případě by ovšem nešlo o »vměšování se« do služebního výkonu (rozh. n. s. 2899), nebo jaký jiný smysl by mohla míti slova »jen v rozmluvě«. Nelze proto napadený výrok soudu vůbec ani spolehlivě přezkoumati s hlediska právního. Tolik je však jisto — a tu je stížnost rovněž v právu —, že při první eventualitě by výrok ten byl v odporu se zjištěním rozsudku, že obžalovaný pronesl závadná slova, když P. vyslyšel předsedkyni schůze Helenu S-ovou, jinak ale že nalézací soud vychází z mylného výkladu pojmu »vměšování se« do služebního výkonu [čis. 9 a) § 281 tr. ř.]. Takovým »vměšováním« je jakékoliv jednání ovládané snahou, by úřední osobě nějaký služební výkon byl stížen. Může jím býti samozřejmě také hovor, »rozmluva«, při čemž ani nesejde na doslovu pronesených slov, je-li jen výrok vůbec způsobilý úřední osobu při služebním výkonu rušiti, vytrhovati, její pozornost od služebního jednání odvracet. Po subjektivní stránce pak je třeba, aby pachatel jednal v úmyslu úřední osobě při služebním výkonu překážeti, služební výkon stěžovati (rozh. n. s. 699). Z oně věty, kterou nalézací soud odůvodnil zproštění obžalovaného z obžaloby pro přestupek podle § 314 tr. zák., nelze poznati, chtě-li tu soud vyloučiti právě naznačený úmysl obžalovaného. Pro případ však, že by se za to mělo, že tomu tak je, dlužno přisvědčiti zmateční stížnosti, že by pak rozsudek byl neúplný, poněvadž soud nepřihlédl k důležitým výsledkům řízení, nasvědčujícím tomu, že obžalovaný onen úmysl měl

Čís. 5072.

Zákon na ochranu republiky rozšířil trestnost jednání namířených proti bezpečnosti republiky tím způsobem, že pokus o násilný podnik v zákoně speciálně vytyčený (§ 1) stihá jako skutek již dokonáný, přípravě jednání pak k pokusu takovému, jinak dle zásad trestního práva beztrestné, nabylo-li určitých forem (též spolčení), normuje jakožto samostatný zločin přípravy úkladů dle § 2 cit. zák.

Také svádění, byť i nedokonané, k této trestné přípravě úkladů spolčením se zejména zdejších příslušníků v SA. podléhá sankci § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., jde-li o svádění ke spolčení se, jež má býti nebo je přípravou ku provedení násilného pokusu o odtržení části území Čsl. republiky a přivtělení jeho k Německu, byť i v době ještě vzdálené a blíže neurčitelné.

(Rozh. ze dne 8. září 1934, Zm I 498/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. března 1934, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem pokusu svádění ke zločinu přípravy úkladů o republiku podle § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep.

Z d ů v o d ů:

Zmatek hmotněprávní podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. provádí stížnost popíráním znaku »násilí«, nezbytného pro skutkovou podstatu zločinu příprav úkladů podle § 2 zák. na ochr. rep. Ve zjištění však, že činnost NSDAP. v sousední říši je — podle jejího programového cíle — namířena proti integritě Čsl. republiky, a to integritě územní, tedy proti reální podstatě státu, je znak násilí již nutně zahrnut, neboť by ku provedení toho bylo nezbytně třeba násilí, ať již násilí vojenského při mezinárodním konfliktu válečném s cizí mocí, ať násilí, jež by se projevilo formou vnitrostátního odboje, vzníceného vlivem a agitací pro spojení pohraničních krajů Němci obývaných s Německem podle programu strany NSDAP. Spolčení se po vojenském způsobu, jakým se jeví SA., jež podle svého úkolu slouží k dosažení programových úkolů činnosti NSDAP. a je takto namířena též proti právnímu statku celistvosti čsl. území, je spolčením se »k úkladům o republiku«, ku provedení pokusu o násilné odtržení části území a přičlenění jeho cizímu státu, zejména když jsou do SA. přijímáni a v nich slouží českoslovenští státní příslušníci, sledující právě účely irredentistické. Je samozřejmo, že takto organizovaný a vojensky vybudovaný mohutný útvar sousedního státu ohrožuje již svojí existencí bezpečnost našeho státu značnou měrou. Zákon na ochranu republiky rozšířil trestnost jednání namířených proti bezpečnosti republiky tím způsobem, že pokus o násilný podnik v zákoně speciálně vytyčený (§ 1) stihá jako skutek již dokonáný, přípravě jednání pak k pokusu takovému, jinak podle zásad trestního práva beztrestné, nabylo-li určitých forem (též spolčení), normuje jakožto samostatný zločin přípravy úkladů podle § 2 téhož zák. Také svádění, byť i nedokonané, k této trestné přípravě úkladů spolčením se zejména zdejších příslušníků v SA. podléhá sankci § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., jde-li o svádění ke spolčení se, jež má býti nebo je přípravou ku provedení násilného pokusu o odtržení části území Čsl. republiky a přivtělení jeho k Německu, byť i v době ještě vzdálené a blíže neurčitelné. Podle zákona není třeba, aby násilný podnik ohrožoval stát bezprostředně pro dobu již nejbližší.

Že však obžalovaný sledoval při svádění B-a ke vstupu do SA. právě tento účel, dovodil rozsudek správně z jeho členství ve straně DNSAP., jež podle svého programu usilovala především právě o sloučení zdejších Němců a území jimi obývaných v jednotné říši německé. Pro československé státní příslušníky německé národnosti a zejména právě členy DNSAP., vstupující za hranicemi do SA. byl notoricky rozhodný právě tento shodný bod programu obou stran, jež měly SA. prováděti; tuto obecně známou, činností SA. oddílů v pohraničním území potvrzenou skutečnost nemůže zvrátiti poukaz stížnosti na slavnostní prohlášení směrodatných faktorů říšskoněmeckých o jiném poslání SA. Napadala-li

stížnost úsudek vojenských znalců o povaze SA. i úsudek mezinárodní odzbrojovací konference v Ženevě, v rozsudku zmíněný, je to jen nepřipustné brojení proti průvodům prvního soudu a proti jejich hodnocení.

Poněvadž takto znak násilí je v zamýšleném výsledku činnosti obžalovaného dán a v rozsudku byl správně dovozen jak ve směru objektivním, tak i subjektivním, bylo působení obžalovaného na B-a, by vstoupil do SA., podřaděno správným výkladem zákona pod předpis § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep. Dožaduje-li se pak zmateční stížnost, aby trestný skutek byl právně posouzen leda podle § 17 zák. na ochr. rep., je bezdůvodná, jakmile bylo správně nalezeno na skutkovou podstatu přísnějšího trestného činu.

Čís. 5073.

Snížené trestní sazby těžkého žaláře od 1 do 5 let (§ 2 zák. čís. 471/1921) lze použítí na zločin padělání peněz podle § 1 zák. čís. 269/1919 sb. z. a n. jen, byl-li spáchán paděláním kolků na bývalých rakousko-uherských bankovkách (zák. čís. 84/1919), nikoliv i, byl-li spáchán paděláním skutečných peněz, označených blíže v § 12 cit. zák.

(Rozh. ze dne 8. září 1934, Zm I 690/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu porotního ze dne 22. května 1934, pokud jím byl stěžovatel vinným uznán zločinem padělání peněz podle § 1 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 269 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů :

Není opodstatněn zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., jež stěžovatel spatřuje v tom, že nebyla dána porotcům-dodatková otázka, zda sazba trestu těžkého žaláře v trvání od 1 do 5 let je dostatečná, hledíc k povaze činu. Je sice správný poukaz zmateční stížností na to, že nejvyšší soud v rozhodnutí čís. 2821 sb. n. s. vyslovil, že se má po rozumu §§ 2 a 3 odst. 2 zák. čís. 471/1921 sb. z. a n. dáti, rozhodují-li porotci o zločinu padělání mincí, dodatková otázka, zda sazba trestu těžkého žaláře v trvání od 1 do 5 let je dostatečná, hledíc k povaze činu. Toto rozhodnutí odvolalo se v podstatě jen na rozhodnutí dřívější, uveřejněné pod č. 2441 sb. n. s., a toto opět v podstatě jen na výnos ministerstva spravedlnosti ze 16. srpna 1920, č. 28346/1920. Nejvyšší soud přezkoumává v souzeném případě z doslovu a účelu zákona znova otázku, pokud se výjimečný předpis § 2 zák. ze dne 22. prosince 1921, čís. 471 Sb. z. a n. vztahuje na zločin padělání peněz vůbec, nemohl setrvat na právním stanovisku v cit. rozhodnutí zaujatém, neboť neodpovídá ani doslovu ani účelu § 2 zák. čís. 471/1921.

Podle tohoto místa zákona lze uložití trest podle sazby § 1 téhož zák., t. j. těžký žalář od 1 do 5 let na zločin padělání peněz podle § 1 zák. ze dne 22. května 1919, čís. 269 Sb. z. a n., jestliže byl spáchán paděláním kolků uvedených v zákoně ze dne 25. února 1919, čís. 84 Sb.

z. a n. a jestliže tato sazba jeví se býti dostatečnou, hledíc k povaze činu. Zákon klade tu spolu dvě podmínky, které musí býti obě splněny, neboť jsou uvedeny v zákoně slučovací spojkou »a« (o této výhradně funkci spojky »a« srov. Gebauer-Trávníček, Příruční mluvnice jazyka českého, 4. vydání, 1930, str. 417) a nikoliv rozlišovací spojkou »anebo« či jiným vhodným způsobem, který by připouštěl výklad, že každá z těchto obou podmínek je samostatná a že stačí k sazbě od 1 do 5 let jen jedna z nich. Jak tedy plyne při správném mluvnickém výkladu již v doslovného znění cit. § 2, lze použití zmíněné trestní sazby těžkého žaláře od 1 do 5 let na zločin padělání peněz podle § 1 zák. čís. 269/1919 Sb. z. a n. jen na padělání kolků výše zmíněných a je-li mimo to splněna ještě další podmínka, že povaha činu poukazuje na dostatečnost této zmíněné sazby. Zmíněné rozhodnutí čís. 2821 sb. n. s. dospělo k uvedenému neudržitelnému názoru právě jen z toho důvodu, že stejně jako výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 16. srpna 1920 Věstník čís. 35/1920 zaměnilo slůvko »a« za slovo »anebo«, čímž byl dán ustanovení § 2 zák. čís. 471/1921 Sb. z. a n. bezdůvodně zcela jiný smysl.

O správnosti názoru, že snížené trestní sazby těžkého žaláře od 1 do 5 let lze použítí na zločin padělání peněz podle § 1 zák. čís. 269/1919 Sb. z. a n. jen tehdy, byl-li spáchán paděláním kolků povahy výše vytčené a nikoliv paděláním skutečných peněz označených blíže v § 12 zák. čís. 269/1919 Sb. z. a n., svědčí skutečnost, že v témže zákoně a to zejména v §§ 1 a 2 je již dostatečně přihlíženo při ustanovení trestních sazeb k činům menšího rozsahu a významu a je již tím povaha činu hodnocena, a podle toho jsou také trestní sazby odstupňovány a to jak ve směru přísnějším, tak i ve směru mírnějším. Nebylo proto důvodu, aby zákonodárce v zákoně čís. 471/1921 Sb. z. a n. chtěl zavést možnost použití zmírnění trestní sazby od 1 do 5 let při činech tak důležitých a nebezpečných, které jinak velmi přísně zákonem čís. 269/1919 Sb. z. a n. stihá; ba naopak je zřejmo, že zákonodárce výjimečným předpisem § 2 zák. čís. 471/1921 Sb. z. a n. chtěl omezit a též fakticky omezil použití uvedené sazby na méně významné padělání kolků, použitých po státním převratu k označení rakousko-uherských bankovek za bankovky připuštěné k oběhu v Československé republice; jejich padělání pro povahu zhotovení kolků bylo snadněji možné a též seznatelné, nežli je zpravidla padělání samých peněz a cenných papírů, jim na roveň postavených a proto již povahou svojí nebylo do té míry nebezpečné jako padělání těchto. Nadto v době vydání zákona čís. 471/1921 nebylo již třeba činy spáchané paděláním kolků uvedených v zákoně čís. 480/1919 Sb. z. a n. tak přísně trestati, poněvadž tyto kolkky byly jen přechodným opatřením a proto nepotřebovaly tak vážné ochrany, jakou vyžaduje pro svůj vysoký význam měna trvalá. Její ochraně odpovídají plně zákonné sazby podle § 1 zák. čís. 269/1919 Sb. z. a n., v němž je na mírnější trestání případů padělání méně významného dostatečně pamatováno ustanovením 3. odst. o mírnější sazbě od 5 do 10 let těžkého žaláře. Není tedy ani věcně odůvodněno vykládati výjimečný předpis § 2 zák. čís. 471/1921 Sb. z. a n. způsobem rozšiřujícím. Ani jeho doslov ani účel neodůvodňují tedy v tomto případě, kde nešlo o padělání kolků tam zmíněných, požadavek stěžovatelův, že by byl soud porotní povinen a

oprávněn dáti porotcům podle § 3 zák. čís. 471/1921 Sb. z. a n. dodatkovou otázku, zda jsou zde okolnosti odůvodňující sníženou trestní sazbu podle § 1 cit. zák.

Čís. 5074.

Přečin zlehčování podle § 27 zák. čís. 111/1927 je deliktem ohrožovacím, nikoliv výsledným; stačí, byla-li pozastaveným jednáním přivoděna i jen možnost škody, třeba i jen pro uzavírání budoucích zakázek.

Spadá sem, tvrdil-li kdo, že určitá firma již neexistuje, že jeho firma její podnik převzala a má bráti do opravy výrobky oné firmy.

(Rozh. ze dne 10. září 1934, Zm I 381/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 20. ledna 1933, jímž byl Norbert K. podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 29 zákona o nekalé soutěži čís. 111/1927 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným přečinem zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži čís. 111/1927 Sb. z. a n. spáchaným tím, že dne 22. července 1930 Josefu S-ému a Anně F-ové v N. za účelem soutěže učinil o poměrech podniku žalující firmy údaje, o nichž věděl, že jsou nepravdivé a způsobily poškodit tento podnik, prohlásiv, že je od firmy, která převzala podnik firmy A. S. a že tato firma již neexistuje.

Z d ů v o d ů:

Napadený rozsudek zjišťuje po stránce skutkové, že se obžalovaný Josefu S-ému a Anně F-ové představil, že je od firmy, která převzala podnik firmy A. S., že tato firma již neexistuje a že jeho firma má bráti do opravy odstředivky místo ní.

Nelze tvrditi, že soud při zjištění těchto údajů obžalovaného ke svědkům porušil zákon s hlediska čís. 9a) § 281 tr. ř. Lze připustit, že při posuzování otázky klamavosti údajů je vycházení s hlediska zákazníků, zákazníků průměrných, ani příliš prozíravých ani naprosto nepozorných, a že pro posouzení věci je směrodatný dojem, jaký obžalovaný svými poznámkami učinil na zákazníky a jak jim zákazníci rozuměli a si je vykládali. Leč právě s tohoto hlediska posuzoval věc i nalézací soud, a nelze podle obsahu rozsudku říci, že se při hodnocení průvodů neřídil těmito právními zásadami. Snaží-li se stížnost vyvozovati ze svědeckých výroků, neprovádí tím zmatek čís. 9a) § 281 tr. ř. a brojí jen nepřipustně proti volnému přesvědčení nalézacího soudu. Je tedy vycházení z formálně bezvadně zjištěného děje, že se obžalovaný představil jako zastupce firmy, která převzala podnik A. S., a že tato firma již neexistuje.

Tento skutkový děj nenaplnuje skutkovou podstatu přečinu podle § 29 zák. proti nekalé soutěži, jak bylo vysloveno již v rozhodnutí vydaném v této věci nejvyšším soudem dne 21. dubna 1932, Zm I 857/31 (Sb. tr.

čís. 4404), na něž stačí prostě poukázati. Avšak v témže rozhodnutí bylo poukázáno k tomu, že bude třeba zjištěný děj po právní stránce zkoumati i s hlediska § 27 po případě § 25 zákona proti nekalé soutěži. Tu zjistil nalézací soud, jak z důvodů napadeného rozsudku plyne, v podstatě veškeré skutkové náležitosti přečinu § 27, vyloučil však přes to zavinení podle tohoto ustanovení zákona z jediného důvodu, že jednání obžalovaného nebylo způsobilo podnik obžalobkyně poškoditi.

Zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně jest přisvědčiti, pokud tento výrok napadá zmatek čís. 9a) § 281 tr. ř. Zrušovací soud v nálezech čís. 3475 a 4178 vyslovil, že delikt podle § 27 zákona čís. 111/1927 Sb. z. a n. je deliktem ohrožovacím, nikoliv výsledným, pročež stačí, byla-li pozastaveným jednáním přivoděna i jen možnost škody, třeba i jen i pro uzavírání budoucích zakázek.

Posuzuje-li se s tohoto hlediska skutkový děj rozsudkem zjištěný, je již v případě Josefa S-ého naplněna tato náležitost. Vždyť, třebaže S-ému bylo lhostejno, kdo opravu provede, nelze pominouti, že sdělením obžalovaného, že firma A. neexistuje, nehledíc k určité číselné škodě v tomto případě vzešlé, zeslabena býti mohla hospodářská situace žalující firmy a poškozeny její styky se zákazníky, když se o ní roztrušovalo, že zanikla.

Právě tak se má věc v případě Anny F-ové, ve kterémžto případě ostatně přichází zřejmě v úvahu i určitá hmotná škoda, kdyžť F-ové z á l e ž e l o na tom, zda bude opravu prováděti firma A. či jiný. Nalézací soud nebyl ani s to, by v tomto případě uvedl důvody pro výrok, že nemohly vzniknouti žalující firmě ze zakázky F-ové, která činila 343 Kč, žádné škodlivé účinky.

Padá tedy jako právně mylný jediný důvod, z něhož napadený rozsudek vyloučil způsoblost poškodit podnik. Poněvadž i jinak, jak již naznačeno, v rozsudku jsou zjištěny skutkové náležitosti § 27 zákona proti nekalé soutěži, obžalovaný sám nikdy nepopřel, že firma A. existuje a že roztrušováním zpráv o zániku v soutěžitelské posici mohla býti poškozena, bylo zrušovacímu soudu lze na základě skutečností napadeným rozsudkem zjištěných podle § 288 čís. 3 tr. ř. rozhodnouti ihned ve věci samé.

Byl proto obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 27 zák. čís. 111/1927 Sb. z. a n., při čemž se připomíná, že pachatelem podle tohoto ustanovení může býti každý, i osoba, která není soutěžitelem zlehčeného.

Čís. 5075.

I když v době podání žaloby pro urážku úřadu (purkmistrovského) nebylo podle čl. V. zák. čís. 8/1863 ř. zák. třeba zmocnění úřadu ke stíhání, bylo na veřejném obžalobci (§ 281 čís. 9 c) tr. ř.), aby ke hlavnímu přelíčení, jež se konalo již za platnosti zákona o ochraně cti čís. 108/1933 sb. z. a n., opatřil a soudu prokázal zmocnění ke stíhání, vyžadované nyní § 14 odst. 2 a 3 (čís. 3) cit. zák.; nestačí, že přednosta úřadu (starosta) postoupil obecním úředníkem sepsané trestní oznámení

státnímu zastupitelství, ani prohlášení podřízeného úředníka při hlavním přelíčení, že žádá potrestání jménem vlastním i jménem úřadu.

(Rozh. ze dne 10. září 1934, Zm I 165/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Lito-měřicích ze dne 29. září 1933, jímž byl Josef H. uznán vinným pře-stupkem podle § 312 tr. zák. a přestupkem podle §§ 2 a 5 zák. čís. 108/1933 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek v odsuzující části jako zma-tečný a obžalovaného Josefa H-a zprostil z obžaloby pro přestupek: 1. podle § 312 tr. zák., jehož prý se dopustil tím, že dne 8. srpna 1932 v L. slovy urazil městského vrchního oficiála Antonína M-a, tudíž osobu jmenovanou v § 68 tr. zák. při jeho výkonu služby, podle § 259 čís. 2 tr. ř.; 2. podle §§ 2 a 5 zák. o ochraně cti čís. 108/1933 sb. z. a n., jehož prý se dopustil tím, že dne 8. srpna 1932 v L. na cti ublížil L-ému purk-mistrovskému úřadu tím, že před třetí osobou o něm uvedl skutečnost, která by jej mohla v obecném mínění vydati v opovržení, nebo snížit, podle § 259 čís. 1 tr. ř.

Z d ů v o d ů:

Obžalovaný napadá zmateční stížnosti rozsudek nalézacího soudu ze zmatečných důvodů čís. 10 správně 9a) a 9c) § 281 tr. ř. Právem.

K čís. 1.: Zmatek čís. 10 § 281 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že ob-žalovaný byl uznán vinným přestupkem proti veřejným zřízením a opa-řením podle § 312 tr. zák., ačkoliv prý neurazil slovy městského úřed-níka M-a, ježto se výrok: »ja das kennen wir schon, die L-er hinausek-eln« na M-a nevztahoval.

Podle zjištění prvního soudu ptal se obžalovaný Antonína M-a, před-nosty oblašovacího úřadu u obce L., proč byl odborový rada Karel S. vykázán z L. a přikázán domovským právem do P. Tu mu vysvětlil M., že se tak děje automaticky, že všechny osoby do L. příslušné po 10leté vzdálenosti z obce, jsou přikazovány do jich bydliště. Vrchní oficiál M. tudíž podle tohoto zjištění neřekl, že on provádí změnu příslušnosti, nýbrž se tak děje automaticky, že osoby 10 let nebydlící v L. jsou příka-zovány do obce bydliště, čemuž nelze rozumět jinak, než že přikazo-vání to se děje obecním úřadem v L. jako takovým, v čemž není doznání M-ovo, že on provádí toto přikazování. Pronesl-li pak na to obžalovaný před M-em slova: »ja, das kennen wir schon, die L-er hinausekeln« a křičel-li dále »Das gib'ts nicht, das ist Absicht, das hängt mit einer ge-wissen Sache zusammen«, »bei Bürgermeisteramte sind schon öfters Dokumente gefälscht worden« a že byly vydány písemností podepsané purkmistrovským úřadem, které si přímo odporovaly, — není podkladu pro úsudek prvního soudu, proč by se měla jen poslední věta vztahovati na obecní (purkmistrovský) úřad v L., kdežto první věta osobně proti obecnímu, službu konajícímu úředníku Ant. M-ovi, když přece předne-sení všech výčitek se stalo před tímž úředníkem, když obžalovaný žádnou z výčitek výslovně nemířil proti M-ovi, nýbrž naopak slovy »beim Bürgermeisteramte sind schon öfters Dokumente gefälscht wor-

den« naznačil zřejmě, že napadá jen obecní úřad a ne některého úřed-níka osobně.

Při posouzení smyslu a obsahu projevu s hlediska § 312 tr. zák. po-zastaveného je přihlédnouti ke všem částem projevu, které zřejmě vnitřně souvisejí, a nelze rozlišovati jednotlivé výroky a zejména první výrok vztahovati osobně na úředníka M-a, jenž neprohlásil, že on pře-místění S-ovo provedl nebo že vůbec přemístění provádí, nýbrž výrazy neosobními: »toto se děje«, »jsou přikazovány« dal na jeho, že to pro-vádí úřad obecní, purkmistrovský, a když na to obžalovaný též odpo-věděl urážkou tohoto úřadu, naznačuje tím zřejmě, komu veškeré jeho výroky platí, koho činí odpovědným za činy, jež vytýkal. Usoudil-li nalézací soud přes to, že první věta: »ja das kennen wir, die L-er hi-nausekeln«, je slovní urážkou úředníka Ant. M-a ve službě jsoucího, je výrok ten zřejmě pochybený. Při správném výkladu zákona neměla tato první věta býti podřaděna skutkové podstatě § 312 tr. zák., nýbrž měla býti spolu s ostatními posuzována jako pomluva obecního úřadu L-ého podle § 2 a 5 zák. o ochr. cti.

K čís. 2.: Odsuzujícímu výroku rozsudku, pokud se týče přestupku podle §§ 2 a 5 zák. o ochraně cti ze dne 28. června 1933, čís. 108 sb. z. a n. vytýká zmateční stížnost zmatek podle § 281 čís. 9c) tr. ř. Rovněž právem.

Podle čl. V. zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863 měl veřejný obžalobce z moci úřední stíhati přestupky podle §§ 487 až 491 tr. zák., dopustil-li se jich pachatel proti veřejnému úřadu. Zmoc-nění uraženého úřadu žádáno nebylo. V tomto právním stavu nastala změna § 14 odst. 2 zák. o ochraně cti, podle něhož trestné činy uvedené v §§ 1 až 3 tohoto zákona se stíhají žalobou veřejnou, avšak se zmoc-něním, směřují-li podle bodu čís. 3 proti úřadu, nebo sboru, který je po zákonu povolán k výkonu veřejné správy. Podle čís. 3 odstavce třetího § 14 cit. zák. udílí zmocnění, jde-li o sbor, který je po zákonu povolán k výkonu veřejné správy, tento sbor sám, jinak přednosta nadřízeného úřadu a, není-li takového nadřízeného úřadu, přednosta úřadu, proti němuž trestný čin směřuje. Podle toho nepotřeboval veřejný obžalobce k podání obžaloby, podané dne 28. prosince 1932 pro pomluvu purk-mistrovskému úřadu v L., zmocnění přednosta tohoto nebo jemu nadří-zeného úřadu. V tom však nastala změna zákonem ze dne 28. června 1933, pdle něhož zmocnění toho nyní potřebí jest, a poněvadž podle § 41 čís. 1 cit. zák. platí ustanovení nového zákona o stíhání urážek na cti i na trestné činy spáchané před účinností tohoto zákona, neboť usta-novení § 493 tr. zák. nejsou zřejmě příznivější než nový zákon, a po-něvadž dále hlavní přelíčení o obžalobě se konalo až 29. září 1933, kdy už byl v účinnosti nový zákon o ochraně cti, bylo na veřejném obžalobci, by si opatřil a soudu prokázal zmocnění ke stíhání podle § 14 odst. 2 a 3 bod 3 tohoto zákona.

Bylo tedy zkoumati, zda se veřejnému obžalobci dostalo potřebné zmocnění, by mohl před soudem dne 29. září 1933 obžalobu pro pře-stupek podle § 2 a 5 zák. na ochr. cti zastávat. V tomto směru nelze především sdíleti právní názor prvního soudu, že k udělení potřebného zmocnění stačilo »postoupení trestního oznámení«, sepsaného úředníkem M-em, starostou obce státnímu zastupitelství, již z toho důvodu, že tu

chybí určitý projev vôle, by obžalovaný Josef H. byl stíhán pro trestný čin spáchaný na purkmistrovském úřadě. Nestačí však ke zmocnění ani prohlášení svědka Ant. M-a při hlavním přelíčení, že požaduje potrestání obžalovaného jménem vlastním i jménem purkmistrovského úřadu v L., neboť v projevu tom není vůbec nějaké zmocnění, by státní zastupitelství trestný čin stíhalo, a Ant. M. není přednostou úřadu, nadřízeného purkmistrovskému úřadu v L. ani přednostou tohoto úřadu, nýbrž jen podřízeným úředníkem obecního úřadu, jenž není po zákonu povolán udíletí potřebné zákonné zmocnění k obžalobě jménem purkmistrovského úřadu.

Byla tedy obžaloba podle §§ 2 a 5 zák. o ochraně cti zastávána veřejným obžalobcem bez zmocnění úřadu potřebného podle § 14 odst. 2 a 3 bod 3 cit. zák., obžalobce nebyl k zastupování obžaloby oprávněn a je proto odůvodněna výtkou zmatečnosti podle § 281 č. 9c) tr. ř.

Bylo proto vyhověti zmatečným stížnostem a zrušiti rozsudek jako zmatečný dle č. 9a), dle č. 9c) § 281 tr. ř. a obžalovaného osvoboditi podle § 259 č. 1 a 2 tr. ř.

Čís. 5076.

Ustanovenie § 41, čís. 5 zák. čís. 108/33 Sb. z. a n., má na mysli len predpisy trestného pokračovania, nie však predpisy materiálneho práva.

§ 112 tr. zák. nebol zákonom čís. 108/33 Sb. z. a n. (o ochrane cti) zrušený, bol však zmenený ustanovením § 17 cit. zák. čo do lehoty k podaniu súkromnej žaloby pre trestné činy uvedené v tomto zákone.

(Rozh. zo dňa 11. septembra 1934, Zm III 200/34.)

V trestnej veci proti T. M. a spol., obžalovaným z prečinu pomlavy, o d v o l a c í s ú d potvrdil sprostujúci rozsudok súdu prvej stolice, odôvodnený tým, že súkromý návrh na stíhanie obžalovaných bol podaný opoždene.

Najvyšší súd zamietol zmatečnú sťažnosť hlavnej súkromej žalobníčky, založenú na dôvode zmatečnosti podľa § 385, čís. 1 c) tr. p.

Z d ô v o d o v :

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásila hlavná súkromá žalobníčka zmatečnú sťažnosť podľa čís. 1 a), b), c) § 385 tr. p., ktorú odôvodnila. Ponevác dôvod zmatečnosti uplatňovaný podľa čís. 1 c) § 385 tr. p. logicky v tomto prípade predchádza, preskúmal najvyšší súd najprv tento dôvod zmatečnosti a uznal zmatečnú sťažnosť v tejto časti za bezzákladnú. Správne vyslovil vrchný súd, že stíhanie trestných činov je podľa § 17, odst. 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. vylúčené a že ustanovenie § 17, odst. 1 citov. zák. čo do lehoty k podaniu súkromnej žaloby (návrhu) treba, hľadiac k ustanoveniam § 41, odst. 1 citov. zák. a § 2 tr. zák., aplikovať na inkriminované trestné činy stíhané ešte pred účinnosťou zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. Neobstoja námietky sťažovateľky, že z ustanovení § 42, odst. 2, veta 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z.

a n., ktorý výslovne zrušil ustanovenia §§ 113—116 zák. čl. V/1878, možno a contrario vyvodzovať platnosť § 112 tr. zák. a že hľadiac na § 42 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. má sa odst. 5 § 41 citov. zákona tak vykladať, že v prípadoch, keď obžalovací spis bol podaný za účinnosti starého zákona, majú sa použiť nielen predpisy procesuálne, lež aj materiálne predpisy platné pred účinnosťou nového zákona. Ako už vrchný súd správne uviedol, má § 41, čís. 5 cit. zák. na mysli len predpisy trestného pokračovania, nie však predpisy materiálneho práva. V § 42, odst. 2, veta 2 z. čís. 108/1933 Sb. z. a n. nebol síce § 112 tr. zák. zrušený, bol však zmenený § 17 cit. zák. čo do lehoty k podaniu súkromnej žaloby, a to čo do trestných činov uvedených v tomto zákone výslovne ustanovením § 42 odst. 2, veta 1. citov. zák., že čo do týchto trestných činov neplatia ustanovenia trestných zákonov a trestných poriadkov o súkromnej žalobe (súkromnom návrhu) a o zmocnení, uchylujú-li sa od ustanovenia druhého oddielu tohoto zákona, a čo do trestných činov stíhaných pred účinnosťou zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. v dôsledku predpisu § 41, odst. 1 cit. zák. a § 2 tr. zák. Bezzákladná je ďalej zmatečná sťažnosť, pokiaľ dovodzuje, že čo do obžalovaného T. M. bol návrh na stíhanie podaný v dvojmesačnej lehote rátajúc od tej doby, čo sa hlavná súkromná žalobníčka o tomto páchatelovi dozvedela. Stíhanie obžalovaného T. M. je premlčané podľa § 13 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., lebo tento návrh bol učený 18. februára 1931, uverejnenie inkriminovaného článku sa stalo 12. novembra 1929, tedy návrh na stíhanie sa stal až po uplynutí 6 mesačnej lehoty, rátajúc od uverejnenia inkriminovaného článku. Neľze mať ani za to, že premlčanie proti T. M. bolo pretrhnuté zahájením trestného pokračovania proti J. L. v smysle odst. 3 § 48 tlač. zák. XIV/1914, ponevác zahájenie trestného pokračovania proti J. L. bolo už vylúčené ustanovením odst. 1 § 17 zák. č. 108/1933 Sb. zák. a n. a § 41, odst. 1 cit. zák. a § 2 tr. zák. a nemohlo neprípustným zahájením trestného pokračovania proti J. L. byť pretrhnuté premlčanie trestného pokračovania proti T. M.

Čís. 5077.

Udržoval-li obžalovaný dlhšiu dobu intímny pomer s poškodenou, nemohla ho zpráva o jej oľahotnení priviesť do takého rozčulenia a stáleho rozrušenia, ktoré by vylučovalo jeho schopnosť ku kludnému rozváženiu úmyslu zavraždiť poškodenú.

(Rozh. zo dňa 13. septembra 1934, Zm IV 259/34.)

Obžalovaný M. G., keď spoznal, že jeho milenka A. K. je od neho ľahotná, rozhodol sa, že ju usmrtí. Vyzval A. K-ovú na schôdzku, uškrtil ju a potom poviesil na strom, aby sa zdalo, že spáchala samovraždu. P o r o t n ý s ú d uznal ho za to vinným zločinom vraždy podľa § 278 tr. zák. Obžalovaný a jeho obhájca domáhali sa zmatečnou sťažnosťou, založenou na dôvode zmatečnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., aby trestný čin bol kvalifikovaný len ako zločin úmyselného zabitia človeka podľa

§ 279 tr. zák.; namietali, že úmysel obžalovaného usmrtil A. K-ovú nebol vopred uvážený.

Na jvyšší súd zmätočne sťažnosti čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z dôvodov:

Ináče sú však zmätočne sťažnosti založené na § 385, č. 1 b) tr. p. bezzákladné. Sťažovatelia uzatvárajú, že obžalovaný nemohol vopred uvážiť svoj čin, z toho, lebo vraj myšlienka zabitia nevznikla v ňom kľudným uvažovaním a vypočítavaním, ale vznikla v ňom v rozhorčení nad nemožnosťou napraviť chybu, ktorej sa vraj oľahotnením A. K-ovej dopustil. Toto rozhorčenie ovládalo ho vraj stále, ba sa stupňovalo čím ďalej tým viac a vyvrcholilo vtedy, keď o hanbe dozvedela sa už i matka neb. A. K-ovej. Sťažovateľov názor je však mylný. Obžalovaný udržoval dlhšiu dobu intímny milostný pomer s poškodeným dievčaťom, musel byť tedy pripravený na to, že tento pomer nezostane bez následkov. Okolnosť, že poškodená bude ľahotná, bola predvídateľná, preto zpráva o tom nemohla ani obžalovaného prekvapiť. Táto zpráva mohla byť pre obžalovaného nepríjemná z rôznych dôvodov, nebola však spôsobilá k tomu, aby ho privedla do takého stupňa rozčulenia a stáleho rozrušenia, ktoré by vylučovali jeho schopnosť ku kľudnému uváženiu zavraždenia poškodenej a následkov toho činu. Že obžalovaný vopred uvážil svoj čin, plynie z tých zistených skutočností, že už vtedy, keď mal len podozrenie, že poškodená je prespatá, jedon alebo dva mesiace pred činom povedal P. R-ovi, že nevie, čo by s ňou bolo treba robiť, keď by bola prespatá, či by ju bolo treba alebo či by ju musel — zabiť alebo zadusiť. Asi týždeň pred činom sdelil potom obžalovaný A. G. P-ovi, že s ním je plano, že A. K-ová bude asi prespatá a že mu A. K. povedala, že mu to do nedele povie, a keď mu potom povie, že je prespatá, že ju len chyť za hrdlo a nikdo o tom nebude nič vedieť. Po týchto vyjadreniach dňa 21. augusta 1933 zakázal obžalovaný poškodenej, aby doma niečo povedala o ich pomere, ľstive jej sľúbil, že príde sám k jej matke poshovárať sa o svadbe, vyzval ju, aby druhý deň večer po 8. hodine, tedy za tmy, prišla na schôdzku na odľahlé miesto, a tam, kde nikto nemohol prísť na pomoc poškodenej, prepadnul a zaškrtil zrejme nič zlého netušiacie dievča, a potom ju poviesil na strom, aby predstieral samovraždu. Podľa týchto porotcami zistených skutočností obžalovaný viac dní pred činom rozmýšľal o tom, ako má usmrtiť ľahotnú milenku, aby mu nebola na ľarchu. Zaškrtil poškodenú podľa vopred ľstive vymysleného plánu. Preto nemýlili sa porotcovia, keď uznali, že obžalovaný usmrtil poškodenú v úmysle vopred uváženom. Správne kvalifikoval tedy porotný súd čin obžalovaného za zločin vraždy podľa § 278 tr. zák.

Čís. 5078.

Po stránce subjektívni vyhľadáva se ke skutkové podstatě přečinu podle § 1 zák. o útisku kromě vědomí pachatelova, že hrozí jinému újmu na některém z právních statků v onom ustanovení zákona uvedených, i pachatelův úmysl, vynutiti na ohroženém nějaké konání, opome-

nutí, nebo snášení, a pachatelovo vědomí, že nemá práva na toto konání, opomenutí nebo snášení.

Skutkové podstaty onoho trestného činu tu není, směřovala-li pohružka k vynucení práva pachatelí příslušejícího, neb i jen práva domnělého, mohl-li se pachatel důvodně, třebas i mylně domnívati, že takové právo má.

(Rozh. ze dne 15. září 1934, Zm I 480/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 3. března 1934, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem útisku podle §§ 1 a 2 zákona čís. 309/1921 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině, jakož i ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisejících jako zmatečný a věc vrátil soudu prvě stolice, by ji znovu projednal a rozsoudil.

Z důvodů:

Nelze upřítí oprávnění stížnosti, jež ve svých vývodech po stránce věcně uplatňuje, že subjektivní skutková podstata přečinu, jímž byl stěžovatel uznán vinným, není rozsudkem zjištěna. Po stránce subjektivní vyhledává se ke skutkové podstatě přečinu podle § 1 zákona o útisku — kromě vědomí pachatelova, že hrozí jinému újmu na některém z právních statků v onom ustanovení zákona uvedených — i pachatelův úmysl, vynutiti na ohroženém nějaké konání opomenutí, nebo snášení, a pachatelovo vědomí, že nemá práva na toto konání, opomenutí nebo snášení. Skutkové podstaty onoho trestného činu tu není, směřovala-li pohružka k vynucení práva pachatelí příslušejícího, neb i jen práva domnělého, mohl-li se pachatel důvodně, třebas i mylně domnívati, že takové právo má (srovn. rozh. čís. 4152 sb. n. s.).

Nalézací soud výslovně zjistil, že obžalovaný hrozil svědku H-ému, by na něm vynutil vrácení stavebního příspěvku 5.000 Kč, zjistil dále, že obžalovaný měl nárok na vrácení příspěvku toho teprve dne 15. ledna 1934, nezabývá se však obhajobou obžalovaného, že se důvodně domníval, že mu nárok na okamžité vyplacení stavebního příspěvku přísluší. V tomto směru odvolává se zmateční stížnost na dva dopisy Č. L. záložny v P., první datovaný dne 29. srpna 1933, v němž sděluje záložna manželce obžalovaného, že družstvo jí oznámilo, že vinkuluje stavební příspěvek pro záložnu a že peníz ten bude záložně vyplacen nejdéle do 15. října 1933, druhý dopis pak z 13. října 1933, v němž záložna sděluje, že družstvo nehodlá záložně vyplatiti uvedený příspěvek, který obžalovaný záložně postoupil. Dopisy ty byly, jak plyne z rozsudku, při hlavním přelíčení přečteny, nalézací soud se však jimi po stránce subjektivní nevypořádal, nezaujal totiž k nim stanovisko s hlediska svrchu uvedeného právního názoru, zdali se obžalovaný, zejména vzhledem na první dopis záložny z 29. srpna 1933 mohl důvodně domnívati, že má nárok na okamžité vyplacení stavebního příspěvku ovšem pro záložnu, která chtěla podle druhého dopisu v případě nezaplacení zápůjčky, pro niž byl onen stavební příspěvek záložně obžalovaným postoupen, postoupovati proti obžalovanému žalobou na zaplacení zapůjčené valuty.

Čís. 5079.

Neľze uznať, že obžalovaný spáchal trestný čin (§ 279 tr. zák.) v bezvedomí podľa § 76 tr. zák., je však odôvodnený právny záver, že jednal v silnom rozčulení, vyvolanom poškodeným (§ 281, odst. 2 tr. zák.), jestliže, byvší poškodeným v hádke poranený a zahanbený, po dvoch hodinách pri novom stretnutí, keď sa poškodený veľmi urážlive vyjadril o jeho rodičoch, výstrelom ho usmrtil.

(Rozh. zo dňa 15. septembra 1934, Zm III 525/33.)

Obžalovaný F. R., ktorého poškodený J. M. krátko predtým verejne stýral a zahanbil, vydráždený pri novom stretnutí s poškodeným jeho hrubými urážkami, strelil naňho z brokovnice; J. M. zraneniu podľahol. Obžaloba vinila obžalovaného zo zločinu úmyselného zabitia človeka, spáchaného vo veľkom rozčulení (§§ 279, 281, odst. 1 tr. zák.). Porotný súd sprostil obžalovaného obžaloby, lebo porotcovia vyslovili, že obžalovaný spáchal čin v bezvedomí (§ 76 tr. zák.).

Na jvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti štátneho zastupiteľstva, z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. zrušil rozsudok porotného súdu a uznal obžalovaného vinným zločinom úmyselného zabitia človeka, spáchaným v silnom rozčulení, podľa §§ 279, 281, odst. 2 tr. zák.

Z dôvodov:

Právny záver porotcov, vyslovený výrokom na 4. (právnú) otázku, že totiž obžalovaný spáchal zabitie v bezvedomom stave, ktorý bol spôsobený tým, čo porotcovia zistili výrokom na 2. (skutkovú) otázku, je mylný. Kladnou odpoveďou na 1. a 2. skutkovú otázku porotcovia zistili, že sa obžalovaný dňa 17. apríla 1933 stretol asi o 9½ hodine s J. M. v hostinci J. D., kde došlo medzi J. M. a obžalovaným k výstupu, za ktorého J. M. udrel obžalovaného sklenicou do tvári a na neho skočil. Toho istého dňa asi o 11½ hodine vyšiel obžalovaný, ktorý mal pri sebe pušku brokovnicu, z obchodu V. Z., spatril na ulici J. M. a zvolal na neho, aby sa s ním išiel vyporiadať; na to mu J. M. odpovedal: »Tvoj otec bol kurvár, tvoja matka bola kurva, môžeš streliť tvojej materi do p...« Potom ihneď obžalovaný strelil zo vzdialenosti asi 20 krokov z brokovnice po J. M. a zasiahol ho do hlavy niekoľkými brokmi, z ktorých jeden prenikol do mozgu a spôsobil smrť J. M. Tieto zistené skutočnosti dávajú základ len pre záver, že jednanie poškodeného J. M. vyvolalo v obžalovanom silné rozčulenie, ktoré hatilo jeho duševnú rovnováhu, nedávajú však základ pre záver, že rozrušenie obžalovaného dosiahlo takého stupňa, že by zrušilo vôbec jeho vedomie. Pri tom treba poukázať na to, že prvý výstup poškodeného proti obžalovanému zrejme nevyvolal u obžalovaného stav bezvedomia, keďže obžalovaný potom dve hodiny chodil, bez toho že by na ňom boli spozorované príznaky bezvedomia. Pri druhom výstupe však poškodený obmedzil se na urážlivé výroky proti rodičom obžalovaného, ináč však bol od neho vzdialený na 20 krokov a práve obžalovaný oslovil poškodeného a nie opačne.

Aj keď treba uznať, že obžalovaný bol poranením, ktoré utrpel od poškodeného pri prvom výstupe, silne rozčuleny, a že sa toto rozčulenie obnovilo a stupňovalo pre urážku jeho rodičov, preca neľze usudzovať, že by slovné urážky boli tak stupňovali rozčulenie obžalovaného a vyvolaly taký jeho duševný stav, v ktorom by sa jeho vedomie bolo úplne zakalilo tak, že by si obžalovaný nebol povedomý toho, čo robí. Napadnutý výrok o bezvedomí obžalovaného pri spáchaní činu je tedy zmätočný v smysle § 385, č. 1 c) tr. p. Preto bolo treba vyhoveť zmätočnej sťažnosti štátneho zastupiteľstva, zrušiť na základe 1. odst. § 33 porotcov napadnutý rozsudok a uznať obžalovaného vinným, keďže porotcovia kladnou odpoveďou na skutkové otázky zistili tak čin sám ako aj okolnosti, za ktorých bol spáchaný, a okrem toho kladnou odpoveďou na 3. otázku (právnú) vyslovili, že obžalovaný úmyselne usmrtil poškodeného.

Porotcom boli síce dané tiež ďalšie právne otázky, smerujúce ku posúdeniu, či obžalovaný spáchal čin v silnom rozčulení, ktoré bolo vyvolané urážlivým jednaním poškodeného, o ktorýchžto otázkach porotcovia už nehlasovali, pretože odpoveďou na predošlú právnú otázku vyslovili, že rozrušenosť obžalovaného v dobe činu dosiahla až stupňa bezvedomia. Najvyšší súd, súc inak oprávnený preskúmať výrok porotcov, učený o právnych otázkach, doplňuje sám chýbajúce právne závery porotcov na právne otázky 5. a 6. v tom smysle, že uznáva, že obžalovaný spáchal čin zabitia v silnom rozčulení (jako to ináč aj verejný žalobca v obžalovacom spise žiadal), pri čom, odlišne od stanoviska obžaloby, najvyšší súd uznal, že toto silné rozčulenie bolo spôsobené tým, že zabitý ťažko urazil príslušníkov obžalovaného (jeho rodičov). Na odôvodnenie tohoto výroku treba uviesť toto: Už prvý útok nebohého proti obžalovanému, udrenie tohoto sklenicou do tvári a ďalšie útočné chovanie sa nebohého boli spôsobilé vyvolať u obžalovaného, človeka zachovalého a poriadneho, silné rozčulenie, aj následkom fyzickej bolesti od udrenia, aj následkom pocitu zahanbenia, tedy krivdy morálnej. Aj keď od prvého výstupu až do druhého stretnutia ulynuly dve hodiny, mohlo toto rozčulenie, hľadiac k jeho intenzite, zotrvať v obžalovanom vo značnom stupni. Keď však nebohý verejne a hlasite upotrebil o rodičoch obžalovaného veľmi urážlivých výrokov, je odôvodnený záver, že táto urážka vo spojení s čerstvým dojmom predošlého ublíženia, stupňovala ešte nezhasnuvšie rozčulenie zase do takého stupňa, jaký má na mysli ustanovenie § 281 tr. zák. Z tohoto záveru vo spojení so zistením, že obžalovaný hneď po urážlivom výroku nebohého na neho strelil, plynie, že čin obžalovaného bol vykonaný hneď po vzniknutí silného rozčulenia. Najvyšší súd nesúhlasí s názorom obžaloby, že nevyskytuje sa tu prípad 2. odst. § 281 tr. zák. Podľa zisteného skutkového stavu silné rozčulenie vzniklo len útočným jednaním nebohého, tedy bolo za vinené výlučne týmto jednaním, ktoré bolo za daných okolností ťažkou urážkou príslušníkov obžalovaného. Preto sú tu dané predpoklady podriadenia trestného činu pod ustanovenie 2. odst. § 281 tr. zák. Preto najvyšší súd, rozhodujúc vo veci samej, uznal obžalovaného vinným zo zločinu úmyselného usmrtenia človeka podľa §§ 279 a 281, odst. 2 tr. zák.

Čís. 5080.

Páchatelom vraždy (t. zv. nepriamym) je i ten, kto po predchodzej zrelej úvahe a podľa vopred premysleného plánu dá vraždu spáchať osobou, ktorej nemôže byť trestný čin pričítaný k vine (na pr. pre omyl).

(Rozh. zo dňa 15. septembra 1934, Zm IV 653/33.)

Na j v y š š í s ú d preskúmal trestnú vec proti M. L. a spol., obžalovaným zo zločinu pokusu vraždy atď., a na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu vyniesol r o z s u d o k, ktorým vyhovujúc zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, založenej na dôvode zmätočnosti podľa bodu 1 a) § 385 tr. p., z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudok porotného súdu vo výroku, ktorým bola obžalovaná M. L. na základe § 24 por. nov. oslobodená od obžaloby pre zločin pokusu vraždy podľa §§ 278 a 65 tr. zák., a uznal ju vinnou týmto trestným činom.

Z d ō v o d o v:

Z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 1 a) § 385 tr. p. napáda verejný žalobca rozsudok porotného súdu proto, že porotcovia sa mylili, keď dotyčne obžalovanej M. L. po kladnom riešení skutkovej otázky záporne odpovedali na právnu otázku, lebo zistený skutkový stav dotyčne tejto obžalovanej vyčerpáva skutkovú podstatu zločinu pokusu vraždy podľa §§ 278 a 65 tr. zák. za vinu jej kladeného. Zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu neľže odopreť oprávnenia. Porotcovia kladným zodpovedaním za pravdivé prijali skutočnosti, obsažené v 1. skutkovej otázke skupiny I. Podľa týchto skutočností obžalovaná M. L., ktorá dobre znala účinky lúhu na ľudský organizmus, lebo v lete 1932 videla v nemocnici v B. umierať človeka, ktorý vypil lúh, — pojala koncom roku 1932 úmysel usmrtiť svojho muža I. L. Za týmto účelom kúpila v obchode v decembri 1932 lúhový kameň, ktorý rozredila vodou, a takto získanú tekutinu naliala do lahvičky a odniesla k susedom A. D-ovej a F. D-ovi, ktorým sdělila, že v lahvičke je voda »poljubky« a žiadala, aby poškodeného I. L. zavolali k nim na prácu, a po práci aby mu dali pod zámenkou, že mu dávajú vypiť »aldomáš«, vypiť obsah lahvičky, ktorý nech primiešajú do liehu. A. D-ová to aj skutočne učinila. I. L. však vypil len niekoľko hltov, lebo ihneď pocítil silné bolesti a preto viac nepil. Porotcovia napriek tomu však záporne odpovedali na 2. právnu otázku skupiny I., ktorá bola spojená s vyšeuvedenou skutkovou otázkou a založená podľa obžaloby. Porotcovia záporným zodpovedaním právnej otázky zo zistených skutočností odvodili tedy ten právny záver, že v prípade obžalovanej M. L. nie je daná skutková podstata zločinu pokusu vraždy podľa § 278 a § 65 tr. zák.

Tento právny názor porotcov je však mylný. Zo zistených skutočností totiž plynie, že úmysel obžalovanej M. L. smeroval k usmrteniu manžela I. L. Obžalovaná tento svoj úmysel pojala už dlhšiu dobu pred prevedením činu a dlhšiu dobu sa zaoberala myšlienkou, že sa zbaví svojho manžela a rozhodla sa, že ho otrávi. K uskutočneniu zamýšľaného

úmyslu zaopatřila si aj vhodný prostriedok, o ktorom si bola aj plne vedomá, že je spôsobilý k usmrteniu človeka. Obžalovaná M. L. potom plánuje pokračovala. Dosvedčujú to okolnosti, že zaopatřený jed (lúh) aj pripravila takým spôsobom, aby to nevzbudilo podozrenie jej manžela, a pod zámenkou, že ide len o nápoj lásky, primala susedov k tomu, aby prilákali k sebe I. L. a ako »aldomáš« za konanú prácu dali mu vypiť pripravený a s liehom miešaný jed, čo sa aj stalo, avšak zamýšľaný výsledok nenastal, lebo I. L. celú dávku pripraveného jedu nevypil. Z týchto skutočností je zrejmé, že obžalovaná úmyselne podnikla také jednanie, ktorým započala usmrtenie svojho manžela I. L., avšak zamýšľaný čin ktorým započala usmrtenie svojho manžela I. L., avšak zamýšľaný čin nebol len úmyselný, ale úmysel obžalovanej M. L. bol aj vopred uvažovaný, lebo jednala po zrelej úvahe a podľa plánu vopred premysleného, pri čom sa k činu nerozhodla následkom dakákeho duševného porušenia, ktoré by bolo jej kľudnú rozvahu snád' hatilo. Preto čin obžalovanej M. L. vyčerpáva všetky náležitosti zločinu pokusu vraždy podľa § 278 a § 65 tr. zák.

Nemení na páchatel'skej činnosti obžalovanej M. L. nič okolnosť, že nedala sama a priamo svojmu manželovi pripravený jed, ale učinila to prostredníctvom inej osoby, lebo obžalovaná, využívajúc omylu tejto osoby, upotrebila ju len ako nástroja k prevedeniu činu, ktorý z toho dôvodu nemôže byť onej osobe pričítaný k vine, a preto zostáva aj páchatel'om činu sama obžalovaná M. L. (nepriame páchatel'stvo). Mýlili sa tedy porotcovia, keď záporne riešili 2. právnu otázku skupiny I., danú dotyčne obžalovanej M. L. v smysle § 278 a § 65 tr. zák. Ponevác následkom tohoto právneho omylu porotcov porotný súd oslobodil obžalovanú M. L., je tu dôvod zmätočnosti označený v bode 1. a) § 385 tr. p. Najvyšší súd preto vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu a pokračujúc v smysle § 33-I. por. nov., z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p. zrušil vo vytýkanej časti rozsudok porotného súdu a uznal obžalovanú M. L. vinnou podľa obžaloby.

Čís. 5081.

Ide o padelanie verejnej listiny, ak bolo v dobytčom pase proti pravde zistené, že zvierajú je vlastného chovu.

Poverilo-li obecné zastupiteľ'stvo napriek predpisom posl. odst. § 126 zák. čl. VII:1888 a § 16 nar. čís. 40.000/1888 uh. min. orby vydávaním dobytčích pasov niekoho iného než starostu obce a obecného notára, poverený nie je verejným úradníkom.

(Rozh. zo dňa 18. septembra 1934, Zm IV 648/33.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. S. a spol., obžalovaným zo zločinu padelania verejných listín atď., na základe verejného pojednávania zmätočnú sťažnosť obžalovaného A. S. čiastočne odmietol, čiastočne zamietol; z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 1 b) § 385 tr. p. z úradnej moci zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc, nakoľko čin obžalovaného A. S., označený v bode A I. 6. rozsudku krajského súdu bol kvalifikovaný za zločin padelania verejnej listiny podľa

§ 391 a § 394 tr. zák., a tento čin kvalifikoval za zločin padelania verejnej listiny podľa § 391 tr. zák.

Z dôvodov:

V tomto prípade za dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p. uplatňuje obžalovaný, že nejednal s úmyslom padelať pas, lebo nebol si vedomý toho, že napísaním do pasu tej okolnosti, že kobyľa je jeho vlastného chovu, urobí niekomu škodu. Tento záver chce odviesť sťažovateľ z tých skutočností, že myslel, že kôň je ním vychovaný, lebo bol u neho vyše 5 rokov, ďalej, že odovzdal starý pas četníctvu a udal celý dej podľa pravdy. Zmätočná sťažnosť je bezzákladná. Obžalovaný cez dlhé roky bol manipulantom pasov v obci, preto musel dobre znať význam a účel označenia zvierat ako pochádzajúcich z vlastného chovu. Nakoľko tedy obžalovaný označil vo verejnej listine ním napísanej pôvod koňa falošne, učinil to v tom vedomí, že tým ohrozuje právo štátu na kontrolu prevozu dobytka, ktorú vykonávajú štátne orgány z dôvodov zdravotníckych, ďalej finančných a cieľom zamedzenia bezprávného odcudzenia zvierat z držby oprávnených majiteľov. Obžalovaný tedy vedome porušil uvedené konkrétne verejné právo štátu a dopustil sa tým zločinu falšovania verejnej listiny v smysle § 391 tr. zák. Preto nemýlil sa vrchný súd, keď uznal obžalovaného vinným. Nesúhlasí však najvyšší súd s tým, že súdy nižších stolíc mali za to, že obžalovaný spáchal tento čin ako verejný úradník v obore svojej pôsobnosti, a preto kvalifikovali čin podľa § 394 tr. zák.

Vrchný súd za pravdivé prijal, že obžalovaný A. S. bol poverený manipuláciou dobytčích pasov r. 1921, a to okresným náčelníkom toho času v T. sídliacim a okresným zverolekárom. Pri tom tam bol prítomný i obecný komisár J. S., nezaujaci ani čítať ani písať a i obecný tehďajší notár menom T. Tiež obecné zastupiteľstvo potvrdilo obžalovanému túto funkciu v r. 1922 alebo v r. 1923. Za obecného starostu bol obžalovaný zvolený dňa 12. októbra 1926 a asi za 30—40 dní nastúpil svoj úrad. Falošný pas, o ktorý tu ide, vystavil obžalovaný 5. septembra 1926 a vtedy previedol aj falošný zápis do protokolu o dobytčích pasoch. Obžalovaný spáchal tedy tento čin ešte pred tým, než by bol býval zvolený za starostu obce. Podľa § 9 a bodu b) § 126 zák. čl. VII: 1888 má obec právo vystavovať dobytčie pasy a podľa posl. odst. § 126 cit. zák. túto agendu vykonávajú v malých a vo veľkých obciach starosta a obecný notár. Z toho nariadenia § 16 min. nar. č. 40000/1888 min. orby, že obecné predstavenstvo označuje osobu, ktorá sa poveruje spravovaním dobytčích pasov, neplynie, že predstavenstvo obce by mohlo poveriť vyhotovovaním pasov inú osobu mimo starostu a obecného notára; z horeuvedených nariadení zákona plynie, že obec nemôže preniesť svoj zákonitý obor pôsobnosti na iné osoby, než na starostu a na obecného notára. Ponevadž v tomto prípade obžalovaný nebol ani starostom ani notárom, keď vystavil falošný pas a falšoval protokol o dobytčích pasoch, preto pre nedostatok zákonitých podmienok jeho poverenia spravovaním pasov nelze ho považovať za verejného úradníka v smysle § 394 tr. zák. Nelze tedy ani jeho čin kvalifikovať podľa § 394 tr. zák., a treba mať za to, že tento čin spadá pod miernejšie ustanove-

venie § 391 tr. zák. Je tu dôvod zmätočnosti stanovený v § 385, č. 1 b) tr. p., na ktorý treba hľadať z povinnosti úradnej. Preto Najvyšší súd pokračoval podľa § 33, odst. 1 por. nov. a kvalifikoval čin obžalovaného za zločin podľa § 391 tr. zák.

Čís. 5082.

Předepsanou služební přísahu už vykonavšího lesního hajného, pověřeného agendou polního hajného, netřeba pro tuto agendu znovu vzítí do přísahy.

(Rozh. ze dne 18. září 1934, Zm IV 8/34.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti R. H., obžalované z přečinu násilí proti orgánu vrchnosti, zamítl zmateční stížnost obžalované.

Z důvodů:

Na základě důvodu zmatečnosti podle č. 1 a) § 385 tr. ř. namítá stěžovatelka, že nebylo v průběhu trestního řízení zjištěno, že hajný V. Ch. složil přísahu, resp., že přísaha, která se vykonává v každém roce na dobu příslušného hospodářského roku, ještě trvala v době, kdy výkon byl proveden. Podle skutkového zjištění vrchního soudu byl V. Ch. vzat do přísahy jako lesní hajný, zřejmě na tom základě, že nejen podle výpovědi V. Ch., ale též podle jím předloženého vysvědčení o přísaze složil přísahu jako lesní hajný dne 20. ledna 1926. Podle zjištění krajského soudu konal V. Ch. též službu jako polní hajný pro obec N. S., byv ustanoven za polního hlídače pro tuto obec. Jak posl. odstavec § 77 prováděcího nařízení č. 48000/1894 k zákonu o polním hospodářství a polní policii zák. čl. XII/1894 předpisuje, netřeba agendou polního hajného pověřeného, už jednou spřísahaného, lesního hajného znova vzítí do přísahy. Poněvadž V. Ch. již roku 1926 přísahu jako lesní hajný složil, jsou námítky obžalované, beroucí v pochybnost povahu výkonu hajného jakožto úředního výkonu, bezdůvodné, neboť složená jím přísaha platila i pro výkon, o nějž v tomto případě šlo, totiž o zabavení husí obžalované a zahrnutí jich k starostovi.

Čís. 5083.

Zákon o trestu smrti.

V případech § 1 zák. č. 91/1934 sb. z. a n. nelze použití předpisu § 338 tr. ř.; odvolání obžalovaného je přípustné jen, uložil-li mu soud v rozpětí hranic tam zmíněných (15—30 let) trest na svobodě vyšší než 15 let.

(Rozh. ze dne 19. září 1934, Zm I 749/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu porotního ze dne 7. června 1934, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 č. 4 tr. zák., a odmítl v zasedání neveřejném odvolání obžalované z výroku o výši trestu.

Z d ů v o d ů:

Podle § 1 zákona č. 91/1934 může soud na místě trestu smrti uvedeného v zákoně uložit trest těžkého žaláře doživotního nebo dočasného od patnácti do třiceti let, jsou-li polehčující okolnosti tak závažné, že by trest smrti byl nepřiměřeně přísný. Zákon tedy při dočasném trestu na svobodě, který může být uložen místo trestu smrti, přesně určil jeho nejnižší a nejvyšší hranici. V § 5 cit. zák. je stanoveno, že odvoláním lze odporovat rozsudku i z důvodu, že trest na svobodě uložený na místě trestu smrti není přiměřený. Při uložení dočasného trestu na svobodě je tedy odvolání obžalovaného přípustno jen tehdy, když soud v rozpětí obou zmíněných hranic uložil obžalovanému trest na svobodě vyšší než 15 let. V souzeném případě uložen byl obžalované těžký žalář 15 let, tedy nejnižší hranicí, pod níž soud vůbec nesměl sejít ani v případě pro obžalovanou nepříznivějším, hledíc k závažnosti okolností polehčujících, ježto by jinak byl zatížil rozsudek zmatečností podle § 344 č. 12 tr. ř.

V případech spadajících pod ustanovení § 1 zák. č. 91/1934 nelze vůbec použítí předpisu § 338 tr. ř., ježto, jak nahoře uvedeno, vyměření trestu na svobodě na místě trestu smrti, který je v zákoně stanoven, jakož i vliv okolností polehčujících též na výši tohoto trestu na svobodě jsou zvláště upraveny tímto zákonem. Nejde tu o trest na svobodě, který by podle zákona měl být vyměřen mezi deseti a dvaceti lety anebo na doživotí, jak předpokládá § 338 odst. 2 tr. ř., takže pro použití § 338 tr. ř. schází již první předpoklad, že jde totiž o trest na svobodě v zákoně stanovený v uvedeném rozpětí. Funkci, kterou jinak, pokud jde o tresty na svobodě zákonem stanovené, má ustanovení § 338 tr. ř., převzal § 1 zák. č. 91/1934 pro obor trestu smrti pro případ, že polehčující okolnosti jsou tak závažné, že trest smrti by byl nepřiměřeně přísný. I z této úvahy jasně plyne, že nelze při použití § 1 cit. zák. přikročit k dalšímu snižování trestu za použití § 338 tr. ř.

Bylo proto odvolání obžalované odmítnouti jako nepřípustné.

Čís. 5084.

Ustanovení § 41 č. 1 zák. o ochraně cti č. 108/33 aplikuje jen všeobecnou normu čl. IX. uvoz. zák. k tr. zák. na obor ochrany cti s jediným omezením, že zpětné působení nových norem je vyloučeno jen, byly-li dosavadní předpisy vinníkovu zřejměji příznivější; ustanovení § 7 obč. zák. nemá tu místa.

Ustanovení § 15 (2) zák. č. 108/1933 je z oněch předpisů, jež podle § 41 č. 1 cit. zák. platí o trestných činech spáchaných před účinností tohoto zákona jen za předpokladu, že ustanovení dosavadního práva nebyla vinníku zřejmě příznivější.

Zanechal-li zesnulý manželku a syna, není za platnosti zákona č. 108/33 jeho bratr oprávněn podle § 15 (2) cit. zák. stíhatí útok na čest zemřelého, třebaže mu v době stíhacího návrhu právo to podle § 495 odst. 2 tr. zák. příslušelo.

(Rozh. ze dne 19. září 1934, Zm II 264/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Brně jako soudu kmetského ze dne 6. února 1934, jímž byl obžalovaný podle § 259 č. 1, 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin pomluvy podle § 2 zákona ze dne 28. června 1933, č. 108 sb. z. a n. a § 1 zákona č. 124/1924 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti dovolávající se důvodů zmatečnosti podle § 281 č. 5, 9 a), c) tr. ř. nelze přiznati úspěch.

Z rozsudečného výroku v souvislosti s rozhodovacími důvody napadeného rozsudku vysvětluje, že obžalovaný byl podle § 259 č. 1 tr. ř. zproštěn z obžaloby, pokud jde o útok na čest zemřelého Tomáše B-i, a podle § 259 č. 2 tr. ř., pokud jde o útok na čest soukromého obžalobce samotného, Jana A. B-i.

Co se týče druhého případu, vytýká stížnost napadeného rozsudku zmatek podle č. 9 a), dovozuje, že stíhaný článek haní a tupí z-ské závody tvrzením, že tu byl »vzduchoprázdný prostor, který se objevil na konci plánů reorganizace z-ských podniků vývozem strojů do zahraničí«, čímž bylo prý naznačeno a vyjádřeno, že B-ovy podniky jsou v krizi, snad i před zánikem, a čímž byl nejen zemřelý Tomáš B., nýbrž i soukromý obžalobce Jan A. B. jako nynější chef a předseda správní rady B-ových závodů vydán v opovržení a snižen v obecném mínění, zvláště když se přihlíží k tomu, že B-ovy závody pracují, jak prý obecně známo, zásadně bez bankovního úvěru. Stížnost shledává proto v obsahu stíhané statě objektivní skutkovou podstatu přečinu podle §§ 488, 491 tr. zák., pokud se týče §§ 1 a 2 zákona č. 108/33 sb. z. a n.

Stížnost neprovádí hmotněprávní zmatek č. 9 a), jak by měla podle ustanovení § 288 odst. 2 č. 3 tr. ř. činiti, na nezúženém a nezměněném skutkovém podkladě, jak jej rozsudek zjišťuje, nýbrž na podkladě, který si stížnost sama svémocně sestruje, neboť jednak rozsudek nezjišťuje skutkový předpoklad stížnosti, že B-ovy závody pracují bez bankovního úvěru, jednak nedbá stížnost skutkového předpokladu, z něhož napadený rozsudek zřejmě vychází, že totiž poukaz článku k finanční situaci B-ových závodů, pokud se týče k tomu, že »hospodářsky neprosperovaly«, mohl se týkat jen doby před úmrtím Tomáše B-i; bylť článek podle svého obsahu uveřejněn v den po pohřbu Tomáše B-i — a týkal se tedy skutečností, za něž nemohl soukromý obžalobce v době uveřejnění článku (rozuměj průměrným čtenářem) býti pokládán zodpovědným. Neřeba se tedy vůbec zabývatí otázkou, zda a za jakých okolností tvrzení špatného hospodářského stavu podniku zahrnuje v sobě útok na čest majitele podniku neb osob za jeho vedení odpovědných, totiž útok, který snižuje neb aspoň ohrožuje způsobem v trestním zákoně vyčteným v očích spoluobčanů onu vážnost a úctu postiženého, na kterou má nárok podle své osobnosti (rozh. 2962 sb. n. s.), protože stížnost nenapadá skutkový podklad uvedeného již přesvědčení nalézacího soudu, že případná výtka, o níž jde, vztahuje se na vedení podniku v době, kdy soukromý obžalobce zaň neodpovídal, a protože při doličování hmotněprávního zmatku podle č. 9 a) stížnost nevychází z tohoto skutkového před-

vodnění výroku o vině po stránce subjektivní, že se stěžovatel po pochybnostech vyslovených o pravosti desetikoruny svědkem B-ým nepřesvědčil, zda jde o peníz pravý, či padělaný. Pochybnosti, jež musel mít stěžovatel podle zjištění napadeného rozsudku o pravosti dále jím udávané desetikoruny, nelze však stotožniti s vědomím o padělení desetikoruny, jehož je třeba k subjektivní vině stěžovatelově, k jejímuž zjištění zvláště vybízelo sdělení policejního ředitelství v Praze ze dne 11. dubna 1934.

Čís. 5086.

Doručení rozsudku s mylným nebo s neúplným poučením o opravných prostředcích je neplatné a nelze od něho počítati běh lhůt.

Rozh. ze dne 20. září 1934, Zm IV 384/34.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti V. N. pro zločin krádeže následkem stížnosti obžalovaného do usnesení krajského soudu v Ch. ze dne 19. května 1934, jímž byla odmítnuta zmáteční stížnost tohoto obžalovaného proti rozsudku vrchního soudu v K. ze dne 23. března 1934, v zasedání senátu dnešního dne konaném takto se u s n e s l: Nejvyšší soud stížnosti vyhovuje, napadené usnesení soudu první stolice zrušuje a soudu tomuto ukládá, aby doručení rozsudku obžalovanému opakoval se správným poučením.

Důvody:

Rozsudek odvolacího soudu měl býti v tomto případě obžalovanému vyhlášen nebo doručen s poučením, že mu přísluší podati zmáteční stížnost ve smyslu § 388 tr. ř. a 2. odst. § 31 por. nov. do 3 dnů, a to podle § 431, odst. 4 tr. ř. u krajského soudu v Ch. Podle stavu spisů bylo však obžalovanému dáno poučení, že má právo podati zmáteční stížnost do 8 dnů, při čemž nebylo uvedeno, zda má podati zmáteční stížnost u soudu první stolice nebo u soudu druhé stolice, jež vynesl napadený rozsudek. Obžalovaný podal zmáteční stížnost v 8denní lhůtě u soudu druhé stolice, který jí postoupil soudu první stolice, kam došla po uplynutí 8denní lhůty. Soud první stolice odmítl zmáteční stížnost jako opožděnou. Stížnost podaná obžalovaným proti tomuto usnesení je důvodná. Poněvadž předepsané poučení o opravném prostředku bylo z části mylné, z části však neúplné, bylo též doručení rozsudku neplatné a proto od tohoto doručení nelze počítati lhůtu k podání opravného prostředku.

Čís. 5087.

Není-li trestným neznámý pisatel z důvodu § 6 odst. 2 b) a 3 zák. čis. 108/33 sb. z. a n., není trestnou ani osoba odpovědná ze zanedbání povinné péče podle § 6 zák. čis. 124/1924 (§ 4 vyhl. 145/1933) sb. z. a n.

Objektivní jsoucnost veřejného zájmu nelze popřítí, šlo-li o to, informovati veřejnost o způsobu, jakým došlo k prodeji (směně) obecního pozemku.

(Rozh. ze dne 24. září 1934, Zm I 711/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu jako soudu kmetského v Hradci Králové ze dne 8. března 1934, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 2 zákona o ochraně cti čis. 108/1933 Sb. z. a n. a pro přestupek podle § 6 zák. čis. 124/24 Sb. z. a n. v doslovu § 4 vyhlášky čis. 145/33 Sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost soukromého obžalobce napadá rozsudek nalézacího soudu ze zmátečních důvodů čis. 5, 7, 9 a) § 281 tr. ř.

Při zkoumání oprávněnosti zmátečních důvodů je si předem uvědomiti, z čeho je Josef V. obžalován a kdy se stává čin mu k tíži přičítaný beztrestným provedením důkazu pravdy, pokud se týče pravděpodobnosti. Obžaloba soukromého obžalobce viní obžalovaného, že se dopustil přečinu §§ 1 a 2 zák. o ochraně cti čis. 108/1933 sb. z. a n., pokud se týče přestupku zanedbání povinné redaktorské péče podle § 6 zák. čis. 124/24 v doslovu § 4 vyhlášky min. sprav. čis. 145/1933 sb. z. a n.

Činy uvedené v §§ 1 a 2 zák. o ochraně cti nejsou podle § 6 cit. zák. trestné: a) jestliže se dokáže, že uvedené nebo sdělené skutečnosti jsou pravdivé (důkaz pravdy); b) jestliže se dokážou aspoň takové okolnosti, pro které uvedené nebo sdělené skutečnosti mohly býti důvodně pokládány za pravdivé (důkaz omluvitelného omylu), a, jde-li o čin spáchaný tiskopisem, je-li nad to uvádění nebo sdělování skutečností, o něž jde; ve veřejném zájmu, nebo bylo-li ho potřebí k obhájení důležitého zájmu soukromého. Je-li tu však některý důvod vylučující trestnost podle § 6 odst. 1 a 2 zák. čis. 108/33 (přímého pachatele), není trestnou ani osoba odpovědná za zanedbání povinné péče při vydání tiskopisu, jehož obsahem byl trestný čin spáchaný (§ 6 odst. 5 cit. zák.).

Rozsudek připouští, že obžalovaný popřel, že závadný článek četl, psal nebo dal do tisku. Obžalovaný pisatele článku nepojmenoval, nastoupil však důkaz pravdivosti jeho obsahu. Rozsudek usuzuje pak, že se obžalovanému důkaz pravdy nezdařil, přichází však ku přesvědčení, že »pisatel« zprávy byl při jejím psaní v omluvitelném omylu (§ 6 odst. 2 zák. čis. 108/33 sb. z. a n.). Vzhledem k tomu zprostil rozsudek podle § 259 čis. 2 tr. ř. obžalovaného odpovědného redaktora z obžaloby jak z přečinu podle § 2 zák. o ochr. cti, tak i z přestupku podle § 4 vyhl. čis. 145/33 sb. z. a n.

Lze přisvědčiti zmáteční stížnosti, že se rozsudek nevyslovil a tudíž nezjistil, zda uvěřil obhajobě obžalovaného, že pozastavený článek vůbec nečetl, nepsal a do tisku nedal. Leč vada tato nepadá v tomto případě na váhu z těchto úvah: Napadený rozsudek nezjišťuje, že třetí, od obžalovaného odpovědného redaktora odlišná osoba byla pisatelem

článku, nýbrž usuzuje zcela povšechně, že »pisatel«, jež vůbec nejmenuje, byl v omluvitelném omylu podle § 6 odst. 2 zák. č. 108/33, a odůvodňuje i tento výrok a poukazuje k tomu, že samovolným uváděním tvrzení, že J. dá obci 10.000 Kč, mohl býti vzbuzen dojem, že soukromý obžalobce překročil meze svého oprávnění, že činí sám o své újmě návrh na prodej, pokud se týče spoluprodává ve prospěch osoby, o níž bylo známo, že je téhož politického smýšlení jako on, a to tím spíše, když peníz 10.000 Kč složen nebyl. Je nasnadě, že se celý tento výrok ve své povšečnosti může vztahovati na »pisatele dosud nezjištěného jména, neznámého« jakož i na obžalovaného — odpovědného redaktora — jako pisatele. Povšechný doslov rozsudku nevylučuje ani tu ani onu možnost a je s ohledem na to zkoumati, zda rozsudkový výrok o omluvitelném omylu pisatelově obstojí jak pro případ, že pisatel je neznámý, tak i pro případ, že jím byl obžalovaný odpovědný redaktor. Že by tento výrok — pokud předpokládá neznámého pisatele — byl vadný, zmateční stížnost sama nedoličuje způsobem v § 281 tr. ř. předpokládaným.

Avšak stížnosti nelze přisvědčiti ani, pokud napadá tento výrok, vychází-li se stanoviska, že snad přece obžalovaný byl pisatelem. Tu poukazuje stížnost k tomu, že obžalovaný je 15—20 let činný v samosprávě, byl přes 10 let předsedou okresní správní komise a byl i jinak politicky činný, a dovozuje na tomto podkladě, že obžalovaný musel vědět, že soukromý obžalobce nemůže prodávati obecní pozemky, a že ke každému zcizení obecních pozemků je zapotřebí schválení většiny zastupitelstva atd. Leč ani těmito vývody nedoličuje stížnost zmatečnost výroku o omluvitelném omylu, přehlížejíc, že soud obžalovaného nezprostil pro zdařený důkaz pravdy, pro kterýžto důkaz by stížností uplatňované okolnosti mohly míti význam, nýbrž pro zdařený důkaz omluvitelného omylu, t. j. pro důkaz takových okolností, pro které obvinění mohlo býti důvodně pokládáno za pravdivé. Že okolnosti v rozsudku zjištěné o prohlášení soukromého obžalobce při úředním jednání o prodeji pozemku, že J. dá obci 10.000 Kč, ač k takovému prohlášení oprávněn nebyl, a že oněch 10.000 Kč až doposud obci vůbec zapláceno nebylo, nemohly vzbuditi i u obžalovaného dojem, že soukromý obžalobce při prodeji spolupůsobil — jaksi pozemek »spoluprodával« — způsobem dosti povážlivým ve prospěch osoby téhož politického smýšlení, stížnost sama netvrdí. Úvahami soudu je tedy kryt způsobem formálně bezvadným závěr soudu, že pisatel, ať je neznámý, ať jím byl obžalovaný, jednal v omluvitelném omylu.

Ovšem rozsudek nezjišťuje další pro zprošťující výrok při urážkách tiskem spáchaných důležitou náležitost, zda sdělování skutečností, o jaké jde, se stalo ve veřejném zájmu, nebo bylo-li ho potřebí k obhájení oprávněného důležitého zájmu soukromého (§ 6 odst. 3 zák. č. 108/33). I když se vychází z předpokladu stěžovateli nejpříznivějšího, že stížnost tuto vadu rozsudku vytýká, nelze jí přisvědčiti ani v tom bodu; vždyť objektivní jsoucnost veřejného zájmu nelze v tomto případě popřít, kdyžte podle zjištění rozsudkových přece šlo o to, informovati veřejnost o způsobu, jakým došlo k prodeji pokud se týče ke směně obecního pozemku, a to tím spíše, když značná částka kupní (směnné) ceny po dobu několika let vůbec nebyla zapravena. Že se způsob tohoto sdělení snad neshodoval s účelem hájiti veřejný zájem, nelze tvrditi;

vždyť článek skutečně se omezuje jen na zjištění fakt týkajících se prodeje onoho pozemku.

Je-li takto jisto, že pisatel jednal v omluvitelném omylu a v zájmu veřejném — ať to již byl obžalovaný, který článek sepsal, nebo pisatel neznámý, — nelze tvrditi, že zprošťující rozsudek je právně mylný; vždyť byl-li pisatelem obžalovaný, zprostil ho soud právem z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti z důvodu trestnost vylučujícího podle § 6 odst. 2 b) a 3 zák. č. 108/33; nebyl-li však pisatelem obžalovaný, je zprošťující výrok samozřejmým důsledkem předpisu odst. 5 § 6 cit. zák.; vždyť není-li trestným neznámý pisatel pro důvod vylučující trestnost podle § 6 odst. 2 b) a 3 zák. č. 108/33 — což vychází na jevo, jak uvedeno, jednak ze zjištění soudu o omluvitelném omylu, jednak z úvah o účelu článku hájiti veřejný zájem v tomto případě, pak není trestnou ani osoba odpovědná ze zanedbání povinné péče, a byl proto obžalovaný právem zproštěn i z případné obžaloby pro přestupek § 6 zák. č. 124/24 (§ 4 vyhl. 145/33). Tento význam § 6 odst. 5 zák. č. 108/33 si stížnost zřejmě neuvědomila.

Čís. 5088.

Ide-li o verejnú žalobu so zmocnením, neplatí čo do lehoty ku stíhaniu ustanovenie § 17, odst. 2 zák. č. 108/33 Sb. z. a n., ale všeobecná premlčacia lehota podľa § 13, odst. 2 cit. zák.

Ak bolo konané len stopovanie, neplatí pre podanie obžalovacieho spisu 15dňová lehota § 254, odst. 2 tr. p.

(Rozh. zo dňa 25. septembra 1934, Zm III 179/34.)

Zodpovedný redaktor K. S. bol podľa § 35, odst. 1 zák. č. XIV:1914 a § 1 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. stíhaný pre závadný obsah článku, uverejneného dňa 13. augusta 1930 v ním redigovanom periodickom časopise; článok sa dotýkal jednak cti četníctva na Slovensku, jednak cti četníckej prezentačnej komisie v Bratislave. Zmocnenie ku stíhaniu bolo udelené ministerstvom vnútra dňa 15. marca 1931 pred podaním obžalovacieho spisu. Oba sudy nižších stolíc uznaly obžalovaného vinným prečinom pomlavy, pri čom odvolací súd posudzoval vec už s hľadiska nového zákona o ochrane cti (č. 108/33 Sb. z. a n.) a dospel k názoru, že zmocnenie podľa § 14, odst. 3, č. 1—4 tohoto zákona a verejná žaloba nie sú obmedzené dvojmesačnou lehotou, platnou pre prípady podľa odst. 5 cit. ustanovenia.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného čiastočne zamietol, čiastočne ju odmietol.

Z d ō v o d o v:

Dôvod zmätočnosti podľa č. 1 c) § 385 tr. p. uplatňuje sťažovateľ v trojakom smere. Najprv namieta, že tu ide o žalobu podľa odst. 5 § 14 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. a že žalobné právo pominulo uplynutím 2 mesačnej lehoty, lebo článok bol uverejnený 18. — správne 13. — augusta 1930 a trestné oznámenie, respektíve trestný návrh došiel ku

krajskému soudu 6. novembra 1930. Námitka táto neobstojí. Ako už vrchný súd správne dovodil, nejde v tejto veci o žalobu podľa odst. 5 § 14 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., lebo trestný čin nebol spáchaný proti osobám tam uvedeným, a neplatí preto 2 mesačná lehota k trestnému stíhaniu v § 17, odst. 2 cit. zákona určená. V tomto prípade ide o verejnú žalobu so zmocnením, pri ktorej neplatí čo do lehoty k stíhaniu ustanovenie odst. 2 § 17 cit. zákona, ale všeobecná lehota premlčacia v § 13 cit. zákona určená a čo do vykázania zmocnenia predpis § 22, odst. 1 cit. zákona. Ďalej namieta sťažovateľ na základe zmieneného dôvodu zmätočnosti, že je záhada v podaní žaloby, pretože štátne zastupiteľstvo bolo upovedomené o skončení vyšetrovania 11. februára 1931 a podalo obžalovací spis až 16. mája 1931, ačkoľvek podľa § 254 tr. por. malo žalobu podať za 15 dní. Námitka táto je bezzákladná, pretože v tomto prípade nebolo proti obžalovanému nariadené vyšetrovanie, ale bolo konané stopovanie a v takom prípade neplatí lehota 15 dňová stanovená v odst. 2 § 254 tr. por. k podaniu žaloby. Konečne domáha sa sťažovateľ na základe zmätku podľa č. 1 c) § 385 tr. p. bez-trestnosti z dôvodu dokázaného omluviteľného omylu podľa § 6, odst. 2, lit. b) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., lebo obsah článku je pravdivý čo do jednotlivých v ňom spomínaných prípadov. S hľadiska zmätku podľa č. 1 c) § 385 tr. p. nedokázal však obžalovaný vôbec žiadne také okolnosti, ktoré by sa vzťahovali na četníctvo a prezentačnú komisiu v Bratislave, a nevie tvrdiť, že dôkazom skutočností vzťahujúcich sa na dva konkrétne prípady prehmatov četníckych orgánov by obžalovaný dokázal také skutočnosti, pre ktoré by mohla pomluva četníctva, prípadne prezentačnej komisie četnickej v Bratislave byť považovaná za pravdivú.

Čís. 5089.

Rušení obecného míru podle § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. vyobrazením, znázorňujícím československého vojína, ustupujícího před zářivým skobovým křížem.

Okolnost, že tiskopis byl řádně koupen v knihkupectví, nezmenšuje míru opatrnosti, stanovenou při cizozemských tiskopisech in fine č. 3 čl. III. zák. č. 6/1863 ř. zák.

I vyvěšení jediného výtisku časopisu na vývěsní tabuli je rozšiřováním ve smyslu § 6 tisk. zák.

S hlediska skutkové podstaty přestupku § 23 tisk. zák., spáchaného vyvěšením tiskopisu na vývěsní tabuli (strany DNSAP), nesejde na tom, zda se pachatel podle své funkce (ve straně) měl za oprávněna tiskopis vyvěsiti, nýbrž na tom, zda dostal k tomu zvláštní povolení od úřadu bezpečnosti; nestačí jen povšechné povolení k vyvěšování (přibíjením) tiskopisů vůbec.

(Rozh. ze dne 26. září 1934, Zm I 383/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Lito-měřicích ze dne 6. února 1933, jímž byl obžalovaný uznán vinným pře-

činem zanedbání povinné péče podle čl. III č. 3 zák. č. 142/1868 ř. zák. a § 42 zák. na ochr. rep., vyhověl však zmáteční stížnosti veřejného obžalobce do onoho rozsudku, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 č. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek § 23 tisk. zák., napadený rozsudek v této části zrušil a obžalovaného uznal vinným, že v T. na jaře 1932 tiskopis »I. B.« vyvěsil na místě veřejném, ač nedostal k tomu zvláštní povolení od úřadu bezpečnosti, čímž spáchal přestupek podle § 23 zák. o tisku.

Důvody:

Obžalovaný František Z. uplatňuje proti rozsudku soudu první stolice důvody zmátečnosti podle § 281 č. 5 a 9 tr. ř. Z provedení jeho zmáteční stížnosti je však zřejmo, že jde jen o důvod zmátečnosti poznačený v § 281 č. 9 a) tr. ř.

Především namítá stěžovatel, že nebylo nijak zjištěno, že obžalovaný viděl i obraz, v němž rozsudek spatřuje skutkovou podstatu přečinu rušení obecného míru podle § 14 č. 1 zák. na ochranu rep., ač se k přečinu zanedbání povinné péče podle čl. III č. 3 zákona ze dne 15. října 1868, č. 142 ř. zák. vyžaduje aspoň, by pachatel i ono závadné místo aspoň zběžně prohlédl. Námitka ta není však provedena po zákonu. Když napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný četl časopis »I. B.« č. 16 z roku 1932, v němž byl zmíněný obraz uveřejněn, a že měl i vědomí o onom obraze, je tím též vyjádřeno a tudíž zjištěno, že obžalovaný aspoň obraz ten zběžně prohlédl. Opačným tvrzením proto jen brojí obžalovaný proti onomu skutkovému zjištění. Tím však provádí zmáteční stížnost způsobem, jež vylučuje ustanovení § 288-II č. 3 tr. ř.

Podle zákona není doličován též důvod zmátečnosti ani námitkou, že obžalovaný tiskopis řádně v obchodě koupil, a že nelze proto na něm žádati, by vynaložil ještě i nějakou další zvláštní pozornost. Napadený rozsudek nezjistil vůbec, že obžalovaný jím rozšiřovaný tiskopis koupil řádně v obchodě; naopak uvedl v tom směru výsledky řízení, které tuto obhajobu obžalovaného nepotvrzovaly. Proto není ani tato námitka v souladu s ustanovením § 288-II č. 3 tr. ř. Ostatně by tvrzená skutečnost (řádna koupě tiskopisu v knihkupectví) nezmenšila míru té opatrnosti, kterou při cizozemských tiskopisech, o jaký i tu šlo (v Mnichově vycházející), stanoví sám zákon ustanovením čl. III č. 3 zák. č. 142/1868 ř. zák. posl. věta právě pro rozšiřovatele, že časopis mohl vzbuditi pozornost svým titulem, věci v něm obsažené, vyobrazením. Nezachoval-li obžalovaný povinnost náležitě opatrnosti tímto ustanovením mu přikázané, ač, jak zjištěno, měl o obraze vědomí, musí odpovídati za zanedbání povinné pečlivosti.

Stěžovatel má dále za to, že v jeho činu chybí zákonný znak rozšiřování tiskopisu a že proto nelze v jeho činu shledati přečinu podle čl. III č. 3 cit. zák. Ke skutkové podstatě tohoto přečinu žádá zákon v tomto případě rozšiřování tiskopisu. Pojem toho je přesně popsán v § 6 zákona o tisku. V tomto předpisu je výslovně uvedeno, že za rozšiřování je pokládáno i vyvěšování tiskopisu na místě veřejném. Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný dal vyvěsiti ono číslo časopisu »I. B.« na vývěsní tabuli německé národně-sociální strany dělnické v D. třídě v T.

Není proto žádné pochyby, že jeho činností byl onen časopis vyvěšen na místě veřejném. Takové vyvěšení jediného výtisku je nutno podřaditi pojmu rozšiřování podle § 6 zákona o tisku, neboť z onoho vyvěšení měla nastati (a k tomu se nesl i úmysl obžalovaného) obecná přístupnost tiskopisu (vnikání jeho do širšího obecenstva). Správně proto učinil napadený rozsudek závěr, že obžalovaný byl rozšiřovatelem onoho tiskopisu a v důsledku toho nelze přisvědčiti oné námitce.

Posléze vytýká obžalovaný napadenému rozsudku zmatek podle § 281 čis. 9a) tr. ř. námitkou, že nelze shledati skutkovou podstatu přečinu podle §§ 14 nebo 15 zák. na ochr. rep. ve vyobrazení, v rozsudku blíže popsaném. Především nutno poznamenati, že napadený rozsudek neshledal v onom vyobrazení skutkovou podstatu některého z přečinů v § 15 zák. na ochr. rep. uvedených, nýbrž jen skutkovou podstatu přečinu rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 téhož zákona. Tuto podstatu nespatřuje však jen ve vyobrazení skobového (hákového) kříže; je proto poukaz zmateční stížnosti, že tento kříž — znak jiného státu — bývá vyobrazen i v jiných časopisech, bezvýznamný a pochybený. Onen přečin je dán v celém onom vyobrazení, totiž ve znázornění československého vojína, ustupujícího před zářivým skobovým křížem a před nadpisem »die Grossdeutsche Idee!«. A právem jej napadený rozsudek v tom shledal. Je obecně známo, že skobový kříž byl učiněn odznakem německé národně-sociální strany dělnické, jež podle obecně známých programových prohlášení usiluje o sloučení všech Němců, obývajících v jinostátních, s Německem sousedících územích v t. zv. Třetí říši. Touto snahou je tedy ohrožována ve své celistvosti i Československá republika, pokud jde o území obývané příslušníky národnosti německé. Právě tato snaha však je vyjádřena tím, že znak strany, sledující vyličený účel, je na obrázku vyobrazen tak zářivý, že před ním ustupuje československý voják. Tvrzení stěžovatelovo, že nejde o československého vojína, je smělé, když je nad ním výslovně uvedeno »der Tscheche«. Voják ten — jak vyplývá z celkového smyslu vyobrazení i z připojeného k němu textu — představuje svůj stát. Podle toho je tedy obsahem onoho obrazu, že stát oním vojínem naznačený nemůže obstáti před ideami, jež znázorňuje skobový kříž, najmě před ideou sloučení území Československé republiky, obývaných Němci, s Německem, kterážto idea je na obrázku přímo vyznačena slovy »die Grossdeutsche Idee!«. Za tohoto stavu věci je svévolná výtká zmateční stížnosti, poukazující k domnělé neznalosti soudců prvé stolice programu strany NSDAP. a je bezvýznamný poukaz na prohlášení vůdce této strany atd. Již z obrazu samého není nejmenší pochybnosti, že vyjadřuje způsobem nadmíru nápadným a zřetelným podvrtné snahy oné strany, jež jsou namířeny proti územní celistvosti, nedílnosti a tím i jednotnosti Československé republiky, zaručené její ústavou (§ 3 Ústavní listiny), tudíž proti její ústavní jednotnosti. V důsledku toho byl obraz ten právem podřazen objektivně ustanovení § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., neboť je způsobilý vyvolati po případě povzbuditi nepřátelské zaujetí proti tomu, že kraje republiky obývané Němci k ní příslušejí. Za těchto okolností mohou vzbuditi, po případě posílit tužbu po uskutečnění snah, jež směřují k jejich sloučení s říší německou a tím i k jejich odtržení od Československé republiky. Přečin zanedbání povinné péče předpokládá, že obsah tiskopisu zakládá

jen objektivně skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu. Netřeba se proto ve směru subjektivní podstaty onoho přečinu zabývatí otázkou, znal-li obžalovaný obraz tak podrobně, by si jeho význam uvědomil v té míře, že by při úmyslném jeho rozšiřování i subjektivní složka přečinu rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. byla u něho dána; tu by šlo již o tento úmyslně spáchaný trestný čin. Označením »rušení obecného míru« v nadpisu § 14 zák. na ochr. rep. použitým je vyjádřena jen povšechná povaha trestných činů v něm uvedených. Jakmile je dána kterákoliv z jeho skutkových podstat, je tím zároveň zjištěno, že byl porušen obecný mír a není zapotřebí zvláštního zjištění této okolnosti. Proto není nutno přihlédnouti k námitce stěžovatelově, že činem obžalovaného nebyl porušen obecný mír. Jiného činu, než přečinu rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., napadený rozsudek, jak už bylo poznamenáno, v závadném vyobrazení neshledal. Netřeba se proto ani zabývatí úvahami stížnosti, zda v obrázku tom je též popuzováno proti Čechům pro jich národnost čili nic.

Zmateční stížnost obžalovaného není z části provedena po zákonu a v další části není odůvodněna; byla proto zamítnuta.

Nelze však upřítí úspěchu zmateční stížnosti veřejného obžalobce proti výroku napadeného rozsudku, jímž byl obžalovaný ve smyslu § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podle § 23-II zák. o tisku.

Podle obžaloby dopustil se obžalovaný tohoto přestupku tím, že na jaře 1932 v T. beze zvláštního povolení úřadu bezpečnosti vyvěsil na veřejném místě (v D. třídě) tiskopis, totiž čis. 16 časopisu »I. B.« z roku 1932.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný dal tam tento časopis vyvěsiti na vývěsní tabuli strany DNSAP., jejímž je členem a činovníkem; osvobozující výrok založil na těchto posléz uvedených zjištěních s odůvodněním, že se obžalovaný jako takový — člen a činovník strany — měl za oprávněna, by zařídil vyvěšování tiskopisu, o který jde, na této tabuli. Tomuto závěru vytýká zmateční stížnost právem vadnost podle § 281 čis. 9 a) tr. ř.; nesejde na tom, zda se obžalovaný podle své funkce ve straně měl za oprávněna k vyvěšování tiskopisu, ale na tom, zda dostal k tomu zvláštní povolení od úřadu bezpečnosti. Z doslovu a účelu § 23 II. odst. tisk. zák. vyplývá, že nestačí jen nějaké povšechné povolení k vyvěšování nebo přibíjení tiskopisů na veřejných místech vůbec; zákon chtěl tímto ustanovením zabezpečiti úřadům bezpečnosti nutnou kontrolu veřejně vyvěšovaných tiskopisů v každém případě zvlášť, jak tomu toto slovo v zákoně použité výslovně svědčí a jak tomu nasvědčuje i výjimečné ustanovení dalšího odstavce § 23 tisk. zák., které dovoluje vyvěšování určitých tiskopisů beze zvláštního povolení, ale i přibíjení těchto návštějí jen na místech k tomu ustanovených; tím je dán pro tyto tiskopisy požadavek úředního povolení jen generálního a zdůrazněn pro ostatní tiskopisy požadavek povolení zvláštního, v předchozím odstavci stanovený. Vycházel-li tedy nalézací soud, jak vyplývá z odůvodnění rozsudku, zřejmě z názoru, že stačí, že vývěsní tabule je určena pro vývěsky strany DNSAP. v T., z předpokladu jakéhosi generálního povolení vyvěšovati na tabuli i tiskopis, o který jde, vytýká mu zmateční stížnost právem, že se nezabýval otázkou, byla-li vývěsní tabule v D. třídě určena i pro vyvěšování tiskopisů (vůbec) a zda k vyvěšování tiskopisu (tedy

toho, o nějž jde) bylo uděleno povolení okresním úřadem. Je zřejmo, že tu nejde o uplatnění zmatku neúplnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř., ale o námitku podle své podstaty hmotněprávní podle § 281 čis. 9a) tr. ř., jejíž důvodnost je nejvyšší soud na základě skutkových zjištění rozsudku povolán věcně sám přezkoumat.

Tu pak zmateční stížnost sama poukazuje ke zjištěné skutečnosti, že časopisu »I. B.« z roku 1932 byla odňata poštovní doprava; podle toho netřeba o povolení k jeho vyvěšení dalšího zjišťování, neboť již podle toho zjištění je vyloučeno, že by bezpečnostní úřad povolil vyvěsiti tento časopis dokonce na místě určeném podle zjištění pro vývěsky strany DNSAP. Ostatně již se zřetelem na toto zjištění není třeba dalšího zjišťování, neboť cizozemský časopis nebyl vývěskem zdejší strany DNSAP., takže, i když tato strana mohla na své vývěsní tabuli snad vyvěšovati svá organizační oznámení a pod. vnitřní věci své strany, nesměla beze zvláštního povolení vyvěsiti cizozemský tiskopis, jenž s ní organizačně a pod. nemá nic společného. Že obžalovaný neměl takové dovolení, naznačuje rozsudek nalézacího soudu ostatně již tím, že vycházel z toho, že se obžalovaný k vyvěšení tiskopisu měl jen za oprávněna. Uvedená rozsudková zjištění, ve zmateční stížnosti veřejného žalobce zdůrazněná, odůvodňují proto závěr, že obžalovaný vyvěsil časopis »I. B.« na veřejném místě, aniž dostal k tomu zvláštní povolení, od úřadu bezpečnosti. Skutková podstata přestupku podle § 23 II. tisk. zák. je tím v jeho činu dána a zmateční stížnosti veřejného obžalobce bylo proto vyhověno ihned rozhodnutím ve věci samé rozsudkem odsuzujícím.

Čís. 5090.

Zákon o státním vězení čis. 123/1931 žádá v § 1 (1) zvláštní zavržitelnost činu způsobem provedení, použitými prostředky nebo zaviněnými následky, nepovažuje za zvláště zavržitelný již politický cíl sám o sobě. Jde o vykročení z moci trestní (§ 281 čis. 11 tr. ř.), zostřen-li trest, který se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, postem (§ 4 zák. čis. 123/31).

(Rozh. ze dne 26. září 1934, Zm I 75/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se v neveřejném sezení, konaném po ústním líčení o zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 2. listopadu 1933, jímž byl obžalovaný odsouzen pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. do tuhého vězení na 1 měsíc, zostřeného postem, kterýžto trest se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, o odvolání státního zastupitelství z posléz uvedeného výroku takto: Odvolání se zamítá. O zmateční stížnosti státního zastupitelství uznal pak právem: Zmateční stížnosti se v y h o - v u j e, rozsudek nalézacího soudu se zrušuje z důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 11 tr. ř. ve výroku, jímž byl trest tuhého vězení, který se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, zostřen postem a uznává se právem, že se tento trest zostřuje jedenkrát samovazbou.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem byl obžalovanému uložen pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. trest tuhého vězení na jeden měsíc bezpodmínečně. Ač bylo současně vysloveno, že trest ten bude ve smyslu § 1-II (správně § 1-I čis. 2) zákona o státním vězení vykonán podle předpisů o výkonu státního vězení, byl obžalovanému trest ten zostřen jedním postem.

Výroku o zostření trestu, obžalovanému uloženého, vytýká zmateční stížnost veřejného obžalobce, že jím soud při vyměřování trestu vykročil ze své moci trestní, tedy důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 11 tr. ř. Poněvadž však státní zástupce podal zároveň odvolání z výroku, že má býti uložen trest tuhého vězení vykonán podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, bylo při vyřízení zmateční stížnosti rozhodnuto především v neveřejném sedění podle § 296 tr. ř. o odvolání v předurčující otázce druhu trestu, po případě jeho výkonu, neboť teprve podle tohoto rozhodnutí lze rozhodnouti ve věci samé, pokud se má zmateční stížnosti vyhověti nejen v otázce, zda byl zákon porušen, ale též případné pochybení nalézacího soudu napravití rozhodnutím ve věci samé (§ 288 čis. 3 tr. ř.).

O uložení trestu tuhého vězení bylo správně vysloveno, že se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení. I když výroky obžalovaného nenasvědčují tomu, že obžalovaný zamýšlel vykonati jimi vliv též na uspořádání věcí sociálních, jak je mylně uvedeno v rozsudku, stačí, že směřovaly k uspořádání věcí veřejných, což odvolání samo uznává. Popírá-li přes to možnost upotřebení předpisů zákona o státním vězení proto, že považuje za zvlášť zavržitelné, že si obžalovaný přál míti uspořádání Československou republiku po vzoru sovětského Ruska, nelze mu v tom přisvědčiti, neboť považuje za zvlášť zavržitelný již politický cíl sám o sobě, kdežto zákon žádá zvláštní zavržitelnost činu způsobem jeho provedení, použitými prostředky nebo zaviněnými následky. Obžalovaný však nehlásal k dosažení politického cíle své strany potřebu nebo vhodnost takových prostředků, které i v politickém boji nutno zvláště zavrhovati, jako na př. občanskou válku, vojenskou zradu a pod. Odvolání pak ani samo netvrdí, že by byly zaviněny řečí obžalovaného nějaké zvlášť zavržitelné následky. Přes to tedy, že politický program a cíl hlásaný obžalovaným odporuje zásadně demokraticko-republikánské formě našeho státu, začež je obžalovaný právě uznán vinným přečinem rušení obecného míru pobuřováním, nelze čin jeho poznačiti za zvláště zavržitelný, tím méně za spáchaný z pohnutky nízké a nečestné, kterou odvolání sice tvrdí, ale nijak nedolčuje. Proto bylo odvolání veřejného obžalobce zamítnuto jako bezdůvodné.

Jeho zmateční stížnost proti výroku o zostření trestu je však odůvodněna. Zákon o státním vězení ustanovuje v § 4-I odst., že trest státního vězení a trest na svobodě, který má býti vykonán podle předpisů o výkonu státního vězení, může soud v rozsudku zostřiti jen samovazbou nebo vypovězením a to jen tehdy, a do té míry, pokud to trestní zákon u onoho druhu trestu, který byl uložen, dovoluje nebo nařizuje. Podle § 253 tr. zák. lze při trestu vězení (tuhého vězení) z obou druhů zostření přípustných podle § 4-I zákona o státním vězení použití jen zostření

samovazbou (§ 253 lit. d) tr. zák.). Zostření vypověděním tu místa nemá, ježto ani v §§ 240, 249 tr. zák. ani § 33 zák. na ochr. rep. nebylo vypovězení zavedeno při přečinech jako zostření trestu, nýbrž jako trest vedlejší. Ostatně i podle § 33 zák. na ochr. rep. je vypovězení přípustno jen u cizinců (ovšem za všech podmínek v cit. § uvedených). Obžalovaný však je čl. příslušník. Mohl tedy býti trest mu uložený zostřen jen samovazbou.

Zostřil-li tedy soud první stolice proti výslovnému ustanovení § 4 zákona o státním vězení v rozsudku trest obžalovanému vyměřený postem, porušil tím právě cit. zákon, který při trestech v něm uvedených toto zostření nikdy nepřipouští, a vykročil tím ze své moci trestní. Je tedy stížně napadený rozsudek vytýkaným zmatkem. Bylo proto vyhověti zmáteční stížnosti veřejného obžalobce, zrušiti napadený rozsudek ve výroku o zostření trestu obžalovanému uloženého a vysloviti, že trest ten se mu zostřuje jednou samovazbou.

Čís. 5091.

V trestních věcech zahájených před účinností nového zákona o ochraně cti (čís. 108/33 Sb. z. a n.) pro delikty, k jichž stíhání a k zastupování obžaloby bylo oprávněno výlučně státní zastupitelství, není poškozený (urazený) ani po účinnosti tohoto zákona oprávněn podati zmáteční stížnost.

(Rozh. ze dne 27. září 1934, Zm III 206/34.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A. S., obžalovanému pro přečin pomluvy a j., následkem zmáteční stížnosti poškozeného M. F. jako náhradního soukromého žalobce, ve veřejném zasedání senátu takto se usnesl: Nejvyšší soud zmáteční stížnost odmítá.

Důvody:

Rozsudkem odvolacího soudu byl obžalovaný zproštěn z obžaloby podané naň státním zastupitelstvím jednak pro přečin pomluvy podle §§ 1 a 3, odst. 2, čís. 2, a § 9, čís. 6 zák. čl. XLI/1914, jednak pro přečin podle § 20 téhož zákona, který by spadal pod ustanovení § 2 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. Proti tomuto rozsudku ohlásil zástupce poškozeného jako náhradního soukromého obžalobce zmáteční stížnost bez bližšího označení. Písemné odůvodnění zmáteční stížnosti nebylo podáno. Stěžovatel však není oprávněn napadati rozsudek v té části, která jedná o přečin pomluvy, jež by spadala pod ustanovení §§ 1 a 3, odst. 2, čís. 2, a § 9 čís. 6 zák. čl. XLI/1914, neboť v tomto ohledu podle ustanovení § 9 zák. čl. XLI/1914 a § 2, odst. 3 tr. ř. k zastupování obžaloby bylo oprávněno výlučně státní zastupitelství, jež také skutečně obžalobu v první a druhé stolici zastupovalo. Na tom nic nemění okolnost, že v době vynesení rozsudku nabyt již účinnosti zákon o ochraně cti z 28. června 1933, čís. 108/1933 Sb. z. a n., podle něhož (§ 14) může býti v takovém případě podána soukromá obžaloba. Podle § 41, čís. 1 cit. zák. sice v případech pomluvy spáchané před účinností tohoto nového zákona platí ustanovení 1. a 2. oddílu tohoto zákona, avšak s vý-

hradou, že ustanovení dosavadního práva nejsou vinníku zřejmě příznivější. Poněvadž však podle dosavadního práva v případě pomluvy spadající pod ustanovení §§ 1, 3, odst. 2. čís. 2 a § 9, čís. 6 zák. čl. XLI/1914 k podání zmáteční stížnosti bylo oprávněno výlučně vrchní státní zastupitelství, jež však tohoto práva nepoužilo, je zřejmo, že vinníku je příznivější citované ustanovení dosavadního práva, podle něhož uražený nebyl oprávněn podati zmáteční stížnost; neboť zmáteční stížnost vrchním státním zastupitelstvím nebyla podána, a proto nabyt zproštějící rozsudek odvolacího soudu v této části moci práva. Uražený byl tedy oprávněn podati zmáteční stížnost pouze, pokud jde o druhý čin, jenž by spadal pod ustanovení § 2 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. Poněvadž však zmáteční stížnost byla ohlášena bez jakéhokoliv označení důvodu zmátečnosti a nebyla též písemně odůvodněna, nevyhovuje předpisu § 390 tr. ř. a 2. odst. § 31 por. nov. Proto byla jednak jako podaná osobou neoprávněnou, jednak jako neoznačená podle 3. odst. § 434 tr. ř. odmítnuta.

Čís. 5092.

Povinnost' oznámit' trestné podniky podľa § 12, čís. 1 zák. na ochr. rep. má i osoba svádzaná k zločinu vojenskej zrady, pokiaľ nie je účastníkom tohoto zločinu v smysle hlavy V. trestného zákona.

Okolnosť, že obžalovaný je zamestnancom štátnych železníc, nezakladá o sebe zvláštnu oznamovaciu povinnosť v smysle § 12, čís. 2 zák. na ochr. rep., nedozvedel-li sa obžalovaný o trestnom podniku v úrade alebo pri svojom povolani a netýkali-li sa skutočnosti, ktoré mali byť vyzvedané, jeho služby.

(Rozh. zo dňa 29. septembra 1934, Zm IV 343/34.)

Na najvyšší súd v trestnej veci proti Š. M., obžalovanému zo zločinu vojenskej zrady, na základe verejného pojednávania, konaného následkom zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora, vyniesol tento rozsudok: Vyhovujúc čiastočne zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora, založenej na dôvode zmätočnosti podľa čís. 1 a) § 385 tr. p., zrušuje sa rozsudok vrchného súdu a obžalovaný Š. M. uznáva sa vinným zločinom neoznámene trestných podnikov podľa § 12, čís. 1, odst. 2 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n., ktorý spáchal spôsobom, uvedeným vo výroku rozsudku krajského súdu.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu, ktorým bol zrušený rozsudok krajského súdu odsudzujúci obžalovaného pre zločin neoznámene trestných podnikov podľa § 12, č. 1, odst. 2 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n. a ktorým bol obžalovaný sprostý podľa § 326, č. 1 tr. p. obžaloby naň pre zločin vojenskej zrady podľa § 6, č. 2, odst. 3 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n. vnesenej, podal vrchný prokurátor zmätočnú sťažnosť podľa č. 1 a) § 385 tr. p., ktorou sa domáha, aby obžalovaný bol uznaný vinným zločinom neoznámene trestných podnikov podľa § 12, č. 2 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n. Zmätočná sťažnosť je čiastočne oprávnená.

Krajský súd nechal za dokázané, tak ako to žaloba tvrdila, že obžalovaný bol roku 1931 vo styku s maďarskými spravodajskými orgánmi za účelmi vyzvedačskými, ale zistil, že obžalovaný prišiel dňa 2. septembra 1933 v H. do styku s maďarským spravodajským dôstojníkom, že z rozhovoru s týmto soznal, že tento sa chystá vyzvedať náladu obyvateľstva v K., a že obžalovaného priamo žiadal, aby tieto okolnosti vyzvedal a pri svojich cestách do Maďarska jemu sdeľoval a že obžalovaný o tom po svojom návrate do K. úradu žiadne oznámenie neučinil, a odsúdil preto obžalovaného pre zločin neoznámene trestných podnikov podľa § 12, č. 1 odst. II. zák. na ochr. rep. Vrchný súd mal rovnako ako krajský súd za to, že obžalovaný sľúbil onomu dôstojníkovi, že bude preňho vyzvedať hore zmienené okolnosti, ale že tak učinil len na oko a z obavy, aby nebol v Maďarsku zadržaný, a sprostil obžalovaného obžaloby nie pre nedostatok dôkazov pri trvajúcom podozrení zo zločinu vojenskej zrady, ale podľa § 326, č. 1 tr. p. preto, pretože neshľadal v činnosti obžalovaného skutkovú povahu nejakého trestného činu. Vrchný súd nepovažoval najmä za danú skutkovú podstatu zločinu neoznámene trestných podnikov podľa § 12, č. 1, odst. II. zák. na ochr. rep., ako na to krajský súd uznal, pretože mal za to, že obžalovaný nemal oznamovaciu povinnosť podľa § 12, č. 1 zák. na ochr. rep., lebo bol v danom prípade sám svádzaný k zločinu vojenskej zrady a mal byť podľa plánu nástrojom maďarského spravodajského dôstojníka.

Právny názor vrchného súdu není správny, lebo výklad, ktorý vrchný súd dáva § 12, č. 1 zák. na ochr. rep., nemá v zákone opory. Podľa § 12, č. 1 zák. na ochr. rep. má oznamovaciu povinnosť každý, kto sa vierohodným spôsobom dozvie, že sa chystá podnik uvedený v §§ 1, 2, 6—9, alebo že bol spáchaný čin uvedený v § 6, č. 2 a 3 zák. na ochr. rep. Plynie z povahy veci, že takú oznamovaciu povinnosť nemá ten, kto sa sám trestného činu zúčastnil, lebo v takom prípade spáchal ťažší trestný čin a je za tento zodpovedný. Účastnený na čine trestnom je však ten, na koho sa vzťahuje V. hlava tr. zák. o účastenstve, totiž páchatel', prípadne spolupáchatel' a účastník v užšom slova zmysle podľa § 69 tr. zák., t. j. návodca a pomocník. Za takého účastníka neľze, hľadiac k zisteniu vrchného súdu, považovať obžalovaného, ktorý len na oko a z obavy, aby nebol v Maďarsku zadržaný, sľúbil maďarskému dôstojníkovi, že bude preňho v Československu v prospech Maďarska konať vyzvednú službu, lebo v opačnom prípade, keby sľub nebol sa stal na oko, bol by obžalovaný už daným sľubom vošiel vo styk s cudzím vojenským činiteľom za účelmi výzvednými a bol by páchatel'om zločinu vojenskej zrady, a nebylo by možné hovoriť o obžalovanom ako nástroji onoho spravodajského dôstojníka. Obmedzujúci výklad vrchného súdu, nemajúci opory vo slovnom znení zákona, ktorý ukladá každému oznamovaciu povinnosť, neľze však vyvodíť ani zo zmyslu zákona, lebo z oznamovacej povinnosti pre jej všeobecnosť neľze vylúčiť osoby, ktoré k zločinu vojenskej zrady boli svádzané, pokiaľ ako účastníci trestného podniku samy nepôdliehajú ťažšej trestnej sankcii. Obžalovaný dopustil sa tedy tým, že zistenú činnosť maď. zpravod. dôstojníka podliehajúcu trestnej sankcii podľa § 6, č. 2 zák. na ochr. rep., hneď neoznámil úradu, zločinu neoznámene trestných podnikov podľa § 12, č. 1 odst. II. zák. čís. 50/1923; bolo preto v tejto časti zmätočnej sťažnosti vrchného pro-

kurátora vyhoveť a obžalovaného uznať vinným týmto zločinom. Na ťažšiu kvalifikáciu podľa § 12, č. 2 zák. č. 50/1923 nebolo uznané, lebo okolnosť, že obžalovaný je zamestnanec štátnych dráh, nezakladá v danom prípade zvláštnu povinnosť oznamovaciú v zmysle § 12, č. 2 zák. na ochr. rep., pretože obžalovaný sa nedozvedel o trestnom podniku v úrade alebo pri svojom povolani, a ani okolnosti, ktoré mali byť vyzvedané, netýkali sa vecí služby obžalovaného, § 12 č. 2 zák. na ochr. rep. však predpokladá, že páchatel'ovi bola oznamovacia povinnosť zvlášte buď úradom, buď povolaním, buď zvláštnym príkazom uložená. V tejto časti je tedy zmätočná sťažnosť bezzákladná a bola podľa odst. 1 § 36 p. nov. zamietnutá.

Čís. 5093.

Kvalifikácia podľa § 307 tr. zák. nemá miesta, ak obžalovaný vyvolal svoje rozčulenie vlastným protiprávnym chovaním.

(Rozh. zo dňa 1. októbra 1934, Zm III 353/34.)

Najvyšší súd preskúmal trestnú vec proti L. Ch., obžalovanému zo zločinu zúmyselného usmrtenia človeka, a na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, obžalovaného a jeho obráncu vyniesol tento rozsudok: Vyhovujúc čiastočne zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, najvyšší súd nariadeným rozsudkom porotného súdu zrušuje z dôvodu zmätočnosti, uvedeného v § 385, č. 1 b) tr. p., pokiaľ čin obžalovaného L. Ch. bol kvalifikovaný aj podľa § 307, odst. I. tr. zák., a túto kvalifikáciu pomíja.

Z dôvodov:

Generálny prokurátor podržal zmätočnú sťažnosť verejného žalobcu len pokiaľ bola ohlásená z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p. Prevádzajúc tento dôvod zmätočnosti poukazuje sťažovateľ na to, že obžalovaný použil zbrane veľmi nebezpečnej pre telesnú bezpečnosť druhého, totiž kuchynského noža, zabrušeného pri špicí na obidve strany na spôsob dýky, viedol bodnú ranu proti bruchu, miestu, poranenie ktorého bodnou ranou pravidelne má za následok porušenie brušného svalstva čriev, ktoré po poranení následkom infekcie vyvolá zánet brušnej blany, ktorý obyčajne má za následok smrť, že obžalovaný je normálny a preto si musel byť vedomý toho, že bude nasledovať smrť, z čoho plynie, že jednal v úmysle usmrtiť poškodeného, ale tento úmysel vopred neuvážil, čím je daná skutková podstata zúmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. zák. Keby však tento názor nebol správny, je omylný právny názor porotcov, ktorým kvalifikovali čin obžalovaného podľa § 307, odst. I. tr. zák., lebo zo skutočnosti, zistených nimi v VI. vedľajšej skutkovej otázke, neľze usudzovať, že by bol daný dôvod pre silné rozčulenie v zmysle § 307, ods. I. tr. zák., keďže obžalovaný svoje rozčulenie zapríčinil sám svojím protiprávnym chovaním, lebo vyvolal hádku a potom i bitku, a keď poškodený zakročil, začal mu bez príčiny vyhrážať a vyhľadával príčinu k hádke. Poškodený bol v práve, keď

chcel vyvieť obžalovaného, ktorý robil výtržnosť v hostinskej miestnosti. Rozčulenie obžalovaného nebolo takého stupňa, aby vylučovalo možnosť rozvažovania. Pokiaľ zmätočná sťažnosť verejného žalobcu domáha sa kvalifikovania trestného činu obžalovaného jako zločinu zúmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. zák., nelze jej priznať oprávnenie. V skutkovom stave, tvrdenom v tomto smere zmätočnou sťažnosťou, ktorý sa však nekryje úplne so skutočnosťami, zistenými v I. skutkovej otázke, niet bezpochybného podkladu pre ustálenie, že obžalovaný mal v úmysle usmrtiť J. O. Použitie nástroja nebezpečného životu, ani pichnutie do brucha nevylučuje ešte, že obžalovaný jednal bez tohoto úmyslu, a to tým viac, že poranenie samé bolo podľa znaleckej mienky vyliečiteľné a smrť nastala iba komplikáciou následkom infekcie. Naproti tomu nelze odopreť oprávnenie zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, pokiaľ sa domáha pominutia kvalifikácie trestného činu obžalovaného podľa § 307, ods. I. tr. zák. Podľa skutkových okolností zistených v tomto smere v VI. vedľajšej skutkovej otázke, ktorú porotcovia zodpovedali kladne, obžalovaný síce v podnapilom stave počal v krčme poškodeného hádku a rvačku so svojimi spoločníkmi, tiež podnapilými. Krčmár, poškodený, chcel urobiť poriadok a vyvieť výtržníkov, z čoho vznikla ľahanica. Obžalovaný začal poškodenému vyhrážať, že sám ho vyhodí, a preto poškodený chcel vytisnúť obžalovaného. Vtedy 11 ročný syn obžalovaného uderil poškodeného bičom a poškodený preto vyvedol najsamprv synka obžalovaného a potom chcel vyvieť aj obžalovaného. Pri ľahanici z toho vzniklej vo dverách pichol obžalovaný poškodeného. Z tohoto skutkového stavu plynie, že výtržníkom bol obžalovaný, že svojím chovaním dal príčinu k zakročeniu poškodeného cieľom zjednanja poriadku, že poškodený bol v práve, keď cieľom zjednanja poriadku chcel vyvieť obžalovaného, že týmto svojím pokračovaním neurobil žiadnej krivdy obžalovanému a preto tento nemal vôbec žiadneho dôvodu k rozčuleniu a tým menej k veľkému rozčuleniu. Záver porotcov je preto v tomto smere mylný a kvalifikácia trestného činu obžalovaného podľa § 307, ods. I. tr. zák. nemá miesta. Preto postupoval najvyšší súd podľa § 33, ods. I. tr. p., zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o kvalifikácii podľa § 307, ods. I. tr. zák., túto pominul a tým čiastočne vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu.

Čís. 5094.

Hajný požíva ochrany § 68 tr. zák., prehliži-li na verejné ceste vozy odvážajúce dreviny z lesa, by zistil, neodvážajú-li dreviny kradené, poněvadž před tím bylo dříví v lese jeho dohledu svěřeném odcizeno.

(Rozh. ze dne 2. října 1934, Zm I 310/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 23. února 1934, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupek podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným těmito trestnými činy.

Důvody:

Zmateční stížnosti uplatňující důvody zmátečnosti čís. 5 a 9a) § 281 tr. ř. dlužno přiznati oprávnění s hlediska hmotněprávního zmatku. Soud nalézací zjistil, že před 4. srpem 1933 byly ve státním revíru v P. krajíně páchany krádeže loupání dříví. Dne 4. srpna 1933 dopoledne čekal přísežný hajný František M. na služební pochůzce v onom lese na povozy, které by snad odvážely loupání dříví a, když skutečně o 1/27 hod. ranní přijely po okresní silnici T.-P., vedoucí lesem, dva povozy s loupáním dřívím směrem od P., zastavil hajný M. první povoz patřící rolníku Josefu B-ovi z P. a prohlédl si dříví, které bylo bezvadné. Když po nějaké době se svým vozem jel mimo obžalovaný, hajný M. ho vyzval, aby povoz zastavil, což obžalovaný také učinil. Když hajný M. viděl, že obžalovaný měl na voze pod starým dřívím také čerstvé, tážal se obžalovaného po původu dříví, načež obžalovaný odpověděl: »Do toho Ti nic není«. Na výzvu hajného »jménem zákona a státního lesního úřadu řekněte mi, odkud dříví máte« odpověděl obžalovaný: »Vyliž mi P. . . . a státní lesní úřad také«. Když hajný na to chtěl dříví změřiti ocelovým metrovým měřítkem, vytrhl mu obžalovaný měřítko z ruky, kus z něho ulomil a hodil jej na zem. V tomto okamžiku se krávy obžalovaného splášily a začaly utíkat. Když to hajný viděl, běžel do předu ke kravám, aby je podržel za řemen. Po té skočil obžalovaný k hajnému a zasadil mu ulomeným bičistěm ránu do zad a do ramene. Když se obžalovaný dále zvednutým bičistěm chystal hajného tlouci, uchopil ho hajný rukou na prsou za košili, načež se obžalovaný vytrhl a řekl hajnému: »Ty dlouho v P. již nebudeš«.

Přes toto zjištění neshledal soud v jednání obžalovaného skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. zák. ani přestupku podle § 312 tr. zák., a to již ve směru objektivním, a zprostil obžalovaného z obžaloby s odůvodněním, že (přísežný lesní) hajný zadržel obžalovaného na veřejné cestě, k čemuž nebyl oprávněn podle § 55 lesního zákona, tím méně, že nepřistihl obžalovaného při činu samém (§ 58 les. zák.), ježto krádeže loupání dříví byly spáchány přede dnem zákroku hajného, t. j. před 4. srpem 1933. Pro pouhé podezření, že obžalovaný odcizil ze státního lesa dříví, měl prý se hajný dovolati pomoci četnictva. Poněvadž ho pozastavil na veřejné cestě a neměl důvodu k předpokladu, že obžalovaný tenkrát ukradl dříví ze státního lesa, nekonal hajný svou službu a nepožívá zvláštní ochrany podle § 68 tr. zák.

Tento právní názor napadá zmáteční stížnost právem jako mylný a zmátečný. Rozsudek přehlíží předpisy zákona ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák., jichž tu nutno použiti. Přehlíží, že pravomoc lesních hajných není upravena výlučně předpisy §§ 53—58 lesního zákona, jež byly síce výslovně zachovány v platnosti předpisem § 8 zák. ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák., aniž byly však na závadu většímu rozsahu pravomoci upravené tímto zákonem pro všechna odvětví zemědělství. Podle § 6 cit. zák. čís. 84/1872 má hlídač ustanovený k ochraně jednotlivých odvětví zemědělství (a i lesnictví), tedy i hajný také kromě příslušného odvětví zemědělství (a i lesnictví), právo, lidem, kteří jsou zjevně podezřelí, že spáchali trestný čin na věcech jemu k dohledu svěřených, nebo že takový trestný čin připravují, odejmouti věci, které

pravděpodobně z takového trestného činu pocházejí, nebo kterými měl být (byl) takový trestný čin vykonán. Zákon neomezuje výkon tohoto práva na obvod, pro který je hlídač ustanoven, a je mu je přiznati též obzvláště v bezprostředním okolí služebního obvodu, an podle ustanovení § 3 čis. 2 téhož zákona je hlídač (hajný) oprávněn k mnohem intenzivnějšímu zákroku, k zatčení neznámého škůdce, přistihne-li podezřelou osobu na cizím pozemku nebo na blízku věcí jeho dohledu svěřených (srov. rozh. čis. 4688, 4264, 4348, 2458 a j. sb. n. s.). Že hajný M. měl proti obžalovanému takové podezření, vyplývá z rozsudkových zjištění, že před 4. srpnem 1933 bylo v lese jeho dozoru svěřeném odcizeno loupané dříví, a že prohlížel vozy odvázející dříví z lesa — mezi nimi také vůz obžalovaného — právě za tím účelem, aby zjistil, neodváželi-li dříví kradeně.

Z cit. zák. ustanovení ve spojení se zjištěným stavem věci tudíž vyplývá, že hajný M. vykonával svou službu, když obžalovaného pozastavil — byť i se tak stalo na veřejné cestě a přes to, že nepřistihl obžalovaného při činu samém — a že osvobozující rozsudek se zakládá na právně mylném výkladu zákona. Objektivní složka skutkových podstat trestných činů obžalovanému za vinu dávaných je v napadeném rozsudku náležitě a úplně zjištěna. Zjištění to není zmateční stížností napadeno.

Po subjektivní stránce zločinu podle § 81 tr. zák. se obžalovaný během celého řízení ani nehájil tím, že hajného Františka M-a neznal; že obžalovaný věděl, že měl při výstupu co činiti s hajným, vyplývá jasně z jeho výroku soudem zjištěného, jímž odpověděl na dotaz hajného po původu dříví, totiž z jeho slovy: »Vylíž mi p. . . a státní lesní úřad také«. Úmysl obžalovaného zmařiti služební výkon hajného plyne jasně z celé povahy a způsobu provedení trestného činu. Je tedy skutková podstata zločinu podle § 81 tr. zák. jak po stránce objektivní, tak po stránce subjektivní naplněna a neprávem proto zprostil nalézací soud obžalovaného z obžaloby pro tento zločin.

Z toho, co právě uvedeno, plyne však dále, že obžalovaný byl též neprávem zproštěn z obžaloby pro přestupek podle § 312 tr. zák., neboť o urážlivosti výroku nelze pochybovati a, ježto se výrok ten stal při výkonu služby, je i skutková podstata onoho přestupku, jak po stránce subjektivní, tak po stránce objektivní, naplněna a bylo proto lze uznati právem ihned ve věci samé a uznati obžalovaného vinným podle obžaloby.

Čís. 5095.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 212 tr. zák. se předpokládá, že pachatel seznal, že jiná osoba páše zločin, dále, že si pachatel uvědomuje povinnost použitím vhodného zabraňovacího prostředku vykonání zločinu překaziti a, ač má snadnou možnost zakročiti k zabránění cizímu zločinu, u vědomí své povinnosti a možnosti záměrně opomene učiniti vhodné opatření k zabránění zločinu.

(Rozh. ze dne 3. října 1934, Zm II 76/34.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení z podnětu zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 7. prosince 1933, pokud jím bylo podle § 6 odst. 1 věty druhé zák. čis. 48/31 Sb. z. a n. a § 265 tr. ř. upuštěno od uložení trestu obžalovanému Antonínu Š-ovi, jenž byl tímto rozsudkem uznán vinným proviněním nadřzování zločinu podle § 3 zákona čis. 48/31 Sb. z. a n. a § 212 tr. zák., použiv práva podle § 290 tr. ř., takto právem:

Napadený rozsudek se z důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 9a) tr. ř. zrušuje ve výroku o vině a obžalovaný Antonín Š. zproštuje se podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby, že v létě 1930 na lukách v katastru obce L. ze zlomyslnosti opominul překaziti zločin násilného smilstva podle § 127 tr. zák., spáchaný Vojtěchem G-ou na Boženě B-ové a zločin zprzněni podle § 128 tr. zák., spáchaný Vojtěchem G-ou na Boženě B., ač by je byl snadno mohl překaziti, aniž vydal v nebezpečí sebe, své příslušníky nebo ty, již jsou pod jeho zákonnou ochranou, čímž prý spáchal provinění nadřzování zločinu podle § 3 zák. čis. 48/1931 Sb. z. a n. a § 212 tr. zák.

Zmateční stížnost a odvolání státního zastupitelství odkazují se na toto rozhodnutí.

Důvody:

Zrušovací soud, přezkoumávaje napadený rozsudek z podnětu zmateční stížnosti státního zastupitelství do výroku rozsudku, jímž bylo podle § 6 odst. 1 věty druhé zák. čis. 48/1931 Sb. z. a n. upuštěno od uložení trestu obžalovanému, který byl napadeným rozsudkem uznán vinným proviněním nadřzování zločinu podle § 3 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n. a § 212 tr. zák., shledal, že bylo trestního zákona nesprávně použito v neprospěch obžalovaného, pokud byl uznán vinným oním proviněním.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 212 tr. zák. se předpokládá, že pachatel seznal, že jiná osoba páše zločin, dále —, ježto opominuti překaziti zločin musí vyplývati ze zlomyslnosti —, že si pachatel uvědomuje povinnost použitím vhodného zabraňovacího prostředku vykonání zločinu překaziti, a ač má snadnou možnost zakročiti k zabránění cizímu zločinu, u vědomí své povinnosti a možnosti záměrně opomene učiniti vhodné opatření k zabránění zločinu.

Napadený rozsudek, posuzuje při úvaze o trestu čin obžalovaného, jemuž bylo v době činu teprve přes 16 let, správně vychází z názoru, že vědomí povinnosti pozitivně zakročiti k překazění cizího zločinu vyžaduje již určitou zralost duševní; uvádí dále, že nemohl ji předpokládati pro tehdejší jeho věk u obžalovaného, který ještě v době vynesení rozsudku činil dojem člověka duševně zaostalého. I když tedy soud uvádí, že obžalovaný poznal v počínání G-ově zločin, poněvadž sám udal, že nechtěl nic míti s dětmi, vyloučil sám onou úvahou vědomí povinností obžalovaného, že má G-ův zločin překaziti; toto vědomí je odlišná stránka duševního usuzování obžalovaného, než to, že sám nechtěl nic míti s dětmi, a nesvědčí tento jediný důvod, uvedený nalézacím soudem pro subjektivní vinu obžalovaného, tomu, že si obžalovaný uvědomil ve

svém věku povinnost čin G-ův přezkazit podle dané možnosti, i když v něm snad zločin sezna. Když nalézací soud uvedl, že obžalovaný nechtěl s trestným počínáním G-ovým míti nic společného a že mohl pouhé pasivní chování pokládati za dostatečné, vyloučil v pravdě a správně náležitosti zločinu podle § 212 tr. zák. po stránce subjektivní, neboť právě zjišťuje, že si obžalovaný pro nedostatek duševní zralosti neuvědomoval, že má povinnost i možnost vhodným zakročením přezkazit zločin svého staršího kamaráda G-y.

Skutkový stav, bezvadně zjištěný prvním soudem, nenaplnuje tudíž skutkovou podstatu § 212 tr. zák., ježto nelze usouditi, že obžalovaný z e z l o m y s l n o s t i opomenul přezkazit zločin G-ův; bylo proto trestního zákona nesprávně použito v neprospěch obžalovaného, uznal-li první soud obžalovaného viným proviněním podle § 3 zák. čís. 48/1931 Sb. z. a n. a § 212 tr. zák.

Byl proto napadený rozsudek ve smyslu § 290 tr. ř. zrušen jako zmatečný z důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9a) tr. ř., a bylo, ježto zjištění napadeného rozsudku stačila k tomu, by zrušovací soud sám ihned rozhodl ve věci samé, rozhodnuto, jak se stalo.

Zmateční stížnost a odvolání státního zastupitelství odkazují se na toto rozhodnutí.

Čís. 5096.

Nemajetný a úveru neschopný obžalovaný padělal dlhopis (§ 403, čís. 4 tr. p.) a na jeho základe, predstierajúc, že mu z neho prislúcha pohľadávka, vypožičal si podvodne peniaze (§ 50 tr. nov.); ide tu o súbeh trestných zákonov v smysle § 95 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 6. októbra 1934, Zm IV 82/34.)

Najvyšší soud preskúmal trestnú vec proti M. M-ovej, rod. S-ovej, obžalovanej zo zločinu padelania súkromej listiny atď., a na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovanej vyniesol tento r o z s u d o k: Zmätočná sťažnosť sa čiastočne zamietla a čiastočne odmieta. Z dôvodu zmätočnosti označeného v § 385, čís. 1 b) tr. p. z úradnej moci zrušuje sa rozsudok oboch súdov nižších stolíc, nakoľko kvalifikovali čin obžalovanej aj za prečin podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 380 tr. zák., a túto kvalifikáciu pomíja.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci zbadal najvyšší súd toto: Súdov nižších stolíc zistili, že na jar 1930 v U. v kancelárii Dr. J. G., advokáta v U., dala obžalovaná zhotoviť nepravý dlhopis, podľa ktorého A. H-ová jej dlhuje 21.000 Kč. Tento dlhopis neznámou spolupáchateľkou dala opatriť nepravým podpisom A. H-ovej. Potom predložila dlhopis Dr. F. A., advokátovi v U., aby tým dokázala existenciu záväzku A. H-ovej vo výške 21.000 Kč a opatrila si bezprávnym majetkovým úžitok. Tvrdila, že Dr. A. môže si 500 Kč zadržat' z čiastky 21.000 Kč, jej domnele patriacej, uviedla Dr. F. A. záludne v omyl a spôsobila mu tým, že jej 500 požičal,

škodu v uvedenej čiastke. Tieto činy kvalifikovali súdy nižšieho stupňa 1. za zločin padelania súkromej listiny podľa § 401 tr. zák., kvalifikovaný podľa § 403, čís. 4 tr. zák., 2. za prečin podvodu podľa § 50 tr. nov. z r. 1908, kvalifikovaný podľa § 380 tr. zák. — v súbehu podľa § 96 tr. zák.

Najvyšší súd však nesúhlasí s touto kvalifikáciou činu. Z hore uvedeného skutkového stavu, ďalej aj z toho, že po vystavení falošného dlhopisu obžalovaná hned' pokúsila si vyprostredkovať pôžičku aj od Dr. J. G., je zrejmé, že obžalovaná s tým úmyslom dala vystaviť falošný dlhopis, aby jeho preukázaním predstierala, že má pohľadávku a aby týmto spôsobom docielila, aby jej bola poskytnutá pôžička, hoci bola osobou nemajetnou a úveru neschopnou. Skutková podstata zločinu falšovania súkromej listiny je obsažená v tomto prípade vo skutkovej podstate podvodu podľa § 50 tr. z. nov. z r. 1908. Preto je tu prípad uvedený v § 95 tr. zák., že jedným činom bolo porušené niekoľko ustanovení trestného zákona. Podľa predpisu § 95 tr. zák. treba tedy na čin použiť toho ustanovenia, ktoré stanoví najťažší trest, tedy v tomto prípade §§ 401 a 403, čís. 4 tr. zák. Preto mylily sa súdy nižších stolíc, keď kvalifikovali čin obžalovanej aj za prečin podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 380 tr. zák. — v súbehu podľa § 96 tr. zák. so zločinom padelania súkromej listiny podľa §§ 401 a 403, čís. 4 tr. zák. Je tu dôvod zmätočnosti uvedený v § 385, čís. 1b) tr. p., na ktorý treba hľadať z povinnosti úradnej, lebo zákon bol porušený v neprospěch obžalovanej. Najvyšší súd preto pokračoval podľa § 33, odst. 1 por. nov. a kvalifikoval čin obžalovanej podľa enunciátu.

Čís. 5097.

Porušení zákona v ustanovení § 6 odst. 4 případ 2, i § 8 odst. 3 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n., ponechal-li sborový nalézací soud v platnosti podmíněné odsouzení i pro předchozí rozsudek okresního soudu, ač mu bylo známo, že je tu nepravoplatné usnesení tohoto soudu, jímž se nařizuje výkon trestu (§ 281 čís. 11 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 8. října 1934, Zm I 635/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti veřejného obžalobce do rozsudku senátu mládeže u krajského soudu trestního v Praze ze dne 20. června 1933, pokud jím bylo vysloveno, že trest obviněnému v trestní věci okresního soudu v Jilovém uložený je podmíněný, zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž bylo ponecháno v platnosti podmíněné odsouzení obviněného, vyslovené rozsudkem okresního soudu v Jilovém ze dne 30. března 1931 pro přestupky §§ 3 a 19 zák. shrom. a vysloveno, že zkušební doba dvouletá, stanovená napadeným rozsudkem, platí i pro toto dřívější odsouzení, jako zmatečný a soudu první stolice uložil, aby spisy zaslal okresnímu soudu v Jilovém, aby tento soud o otázkce podmíněného odkladu výkonu trestu po zákonu dále jednal.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem soudu mládeže v Praze byl obžalovaný uznán vinným proviněním shluknutí podle §§ 283 a 284 tr. zák. a § 3 zákona č. 48/1931 sb. z. a n. a odsouzen za to podle § 284 tr. zák. a § 8 zákona č. 48/1931 sb. z. a n. s použitím § 266 tr. zák. a s ohledem na § 265 tr. ř. a § 267 tr. zák. k doplňujícímu trestu zavření v trvání 5 dnů, při čemž mu byl podle §§ 1, 3 zák. č. 562/1919 a § 7 zák. č. 48/1931 sb. z. a n. povolen podmíněný odklad trestu na zkušební dobu 2 roků a zároveň vysloveno, že se ponechávají v platnosti podmínečná odsouzení vyslovená rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze dne 24. října 1930 a okresního soudu v Jílovém ze dne 30. března 1931 a že zkušební doba stanoví se jím shodně se zkušební dobou platnou pro předmětné odsouzení.

Státní zastupitelství napadá výrok, jímž se ponechává v platnosti podmíněné odsouzení obžalovaného, vyslovené rozsudkem okresního soudu v Jílovém ze dne 30. března 1931 pro přestupky §§ 3 a 19 zák. shrom., a vyslovuje, že zkušební doba dvouletá stanovená napadeným rozsudkem platí i pro ono dřívější odsouzení, důvodem zmatečnosti č. 11 § 281 tr. ř., dovozuje právem, že nalézací soud tímto výrokem překročil meze svého trestního oprávnění.

Poněvadž souzený trestný čin obžalovaného byl spáchán 23. března — dle l. č. 12 dne 23. dubna 1930, — tedy před citovanými rozsudky (rozsudek okresního soudu trestního v Praze pro § 23 zák. o tisku a § 3 zák. shrom. je ze 24. října 1930, rozsudek okresního soudu v Jílovém pro přestupek §§ 3 a 19 zák. shrom. z 30. března 1931) použil nalézací soud ustanovení § 265 tr. ř. a zároveň podle § 6 odst. 4 zák. č. 562/1919 sb. z. a n. rozhodl o podmíněném odsouzení se zřetelem na dřívější rozsudky. Tu však nalézací soud zjistil a také se tím v důvodech rozsudku obírá, že okresní soud v Jílovém usnesením ze dne 9. listopadu 1932 nařídil, pokud jde o obžalovaného, výkon trestu a že usnesení to není právoplatné, ježto není vykázáno, že bylo obžalovanému doručeno. Nalézací soud výslovně uvádí, že rozhodl tak, jak výše uvedeno, ježto citované usnesení není právoplatné.

Tímto výrokem však nalézací soud vykročil z mezí svého trestního oprávnění, neboť ustanovení § 6 odst. 4 zák. č. 562/1919 neopravňuje nalézací soud rozhodovati o podmíněnosti trestu bez ohledu na usnesení procesního soudu tohoto trestu se týkající a to opačně, než učinil procesní soud ve svém neprávoplatném usnesení. Usnesení takové může změnit k oprávněnému prostředku soud odvolací. Tím, že nalézací soud ponechal v platnosti podmínečné odsouzení i pro rozsudek okresního soudu v Jílovém, ač je tu usnesení tohoto soudu, jímž výkon trestu se nařizuje, vykročil z mezí svého trestního oprávnění a výrok ten je podle § 281 č. 11 tr. ř. zmatečný. Rozhodnutím tímto porušil nejen ustanovení § 6 odst. 4, 2. případ zák. č. 562/1919, které předpokládá právoplatný výrok nejen o vině, ale i trestu, počítaje v to i výrok o podmíněném odkladu — jehož tu nebylo, ale i ustanovení § 8 odst. 3, které dopouští stížnost do nařízení výkonu trestu s účinkem odkladným. Bylo proto rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 5098.

Skutková podstata zločinu podle § 170 tr. zák. Ustanovení § 169 tr. zák. vyžaduje jednak všeobecný zlý (t. j. protiprávní) úmysl, jednak vědomí pachatele, že zapálením svého majetku vydává v nebezpečí ohně i majetek cizí.

Směřuje-li zlý úmysl pachatelův k účelům § 170 tr. zák. (zkrácení práva jiné osoby), závisí otázka, zda je užítí § 169 či § 170 tr. zák., na okolnostech, za nichž byl čin spáchán.

Není-li tu podmínek pro přísnější ustanovení § 167 tr. zák., musí mírnější ustanovení ustoupiti přísnějšímu.

(Rozh. ze dne 9. října 1934; Zm I 17/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 13. prosince 1933, když tato stížnost byla v neveřejném zasedání zamítnuta již, pokud čelila proti výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zhárství podle §§ 169, 167 g) tr. zák. a pokusem svádění k těmto zločinům podle §§ 9, 169, 167 g) tr. zák., i pokud čelila proti výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem pokusu podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmatek podle § 281 č. 9 a) tr. ř. (správně podle § 281, č. 10 tr. ř., jak z dalšího vysvitne) vidí stěžovatel v tom, že soud shledal ve vylíčeném činu jak zločin zhárství podle §§ 169, 167 g) tr. zák., tak i zločin pokusu podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák. Je přisvědčiti jeho námitce (jinak blíže neodůvodněné), že nalézací soud po právní stránce nesprávně podřadil pod citovaná ustanovení čin obžalovaného, spočívající v zapálení vlastního majetku v úmyslu získati pojistné a u vědomí, že se tím vydává cizí majetek v nebezpečí ohně. Právní kvalifikace, jež odpovídá zákonu, je tu za zločin podvodu podle §§ 170, 203 tr. zák., jak plyne z těchto úvah:

Zapálení vlastní věci nezakládá o sobě ještě zločin, i když objektivně přistoupí k němu ohrožení cizího majetku. Trestný ráz mu dává protiprávní úmysl. Ustanovení § 169 tr. zák. vyžaduje jednak všeobecně zlý (t. j. protiprávní) úmysl, jak plyne ze slov zákona »v jakémkoliv zlém obmyslu předsevzatým« (Mirička, trestní právo hmotné, str. 388; Altmann I., str. 403), jednak vědomí pachatele, že zapálením svého majetku vydává v nebezpečí ohně i majetek cizí (rozh. č. 2090 sb. n. s.). Směřuje-li však onen zlý úmysl pachatelův k účelům § 170 tr. zák., na př. zkrácení práva třetí osoby, závisí otázka, zda je za tohoto předpokladu užítí § 169 tr. zák. či § 170 tr. zák., na okolnostech, za nichž byl čin spáchán.

Hledě k obecné nebezpečnosti činu prohlašuje jej zákon v § 169 tr. zák. za zhárství proto, by soudci učinil přístupnými přísnější ustanovení § 167 tr. zák. Není-li tu však pro přísnější ustanovení § 167 tr. zák. podmínek (o čemž v souzeném případě při srovnání sazby § 167 g) tr.

zák. se sazbou § 203 tr. zák. nelze pochybovati), musí mírnější ustanovení ustoupiti přísnějšímu. Tu by nebylo lze (už vzhledem k zásadě § 34 tr. zák.) srovnati se zásadami správného užití zákona, by čin byl posuzován podle mírnějšího ustanovení §§ 169, 167 g) tr. zák. a ne podle přísnějšího § 170 tr. zák. Toto ustanovení sice postihuje především případy, v nichž ohrožení cizího majetku nenastalo. Leč přistoupení tohoto ohrožení nevylučuje použití § 170 tr. zák., když jinak je jeho použití odůvodněno. Ohrožení to přichází pak ve smyslu § 43 tr. zák. v úvahu jako okolnost přitěžující. (Rozh. čís. 2057 víd.) Nelze tedy větu »aniž by při tom cizí majetek byl v nebezpečení, že též ohněm zachvácen bude« jinak pojímati, než ve smyslu »byť i při tom cizí majetek nebyl ve zmíněném nebezpečení«, neboť jinak bychom podle toho, co předesláno, dospěli k výsledku zákonem zajisté nechtěnému, že by byl pachatel, jenž zapálil za okolností § 167 g) tr. zák. svůj majetek za tím účelem, aby způsobil jiné osobě škodu 20.000 Kč přesahující, mírněji trestný, když cizí majetek byl ohněm ohrožen, nežli v opačném případě, k čemuž se ještě podotýká, že ohrožení cizího majetku po rozumu § 169 tr. zák. samozřejmě ještě neznamená »zvláštní nebezpečnost« ve smyslu § 167 g) tr. zák., kdyžté ustanovení § 169 tr. zák. všeobecnou citací § 167 tr. zák. dovoluje potrestati pachatele i podle § 167 g) tr. zák.

Protože však zločin podle § 170 tr. zák. je dokonán už zapálením vlastního majetku (s uvedeným úmyslem provedeným) a nepředpokládá další dodatečné jednání směřující k tomu, by v třetí osobě (na př. pojišťovně) byl vyvolán omyl o příčině požáru, nebo rozsahu škody, tím méně, by škoda skutečně vzešla (rozh. čís. 2916 sb. n. s.), měl podle toho, co dovedeno, vylíčený čin obžalovaného býti — jak už bylo podotčeno — podřaděn ustanovení § 170 tr. zák. a to jako dokonáný zločin podvodu, trestný vzhledem k výši škody, jež z činu měla a mohla nastati, podle § 203 tr. zák. O zločinu tom vzhledem k návrhu veřejného obžalobce, učiněnému podle § 1 zákona čís. 471/1921 sb. z. a n., právem rozhodoval sborový soud první stolice. Nesprávně tedy kvalifikoval napadený rozsudek čin obžalovaného jednak za zločin zhárství podle §§ 169, 167 g) tr. zák., jednak za zločin pokusu podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. z.

Leč přes to nelze vyhověti zmateční stížnosti obžalovaného, označující právní kvalifikaci činu obžalovaného za mylnou a domáhající se zřejmě pomínuti kvalifikace činu za zločin pokusu podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák. Nahoře dovedená správná kvalifikace činu obžalovaného za zločin podvodu podle §§ 170, 203 tr. zák. není totiž mírnější, než nesprávná kvalifikace, vyřknutá napadeným rozsudkem. Ten sice shledává ve skutku obžalovaného dva trestné činy. Než oba tyto činy jsou — hledíc k tomu, že v souzeném případě bylo použito ustanovení § 1 zák. čís. 471/21 sb. z. a n. — ohroženy stejným trestem jako zločin § 170 tr. zák. Sluší pak uvážiti, že při správné kvalifikaci skutku stěžovatelova za zločin §§ 170, 203 tr. zák. by ovšem — nehledíc i ke zvláštnímu zločinu podle §§ 9, 169, 167 g) tr. zák., pokud se týče správně podle §§ 9, 170, 203 tr. zák. — již nešlo o souběh dvou zločinů různého druhu, nýbrž jen o jediný zločin stejně trestný, což by sice mělo s hlediska § 44 a) tr. zák. svůj význam ve prospěch obžalovaného, že by však naproti tomu při správné kvalifikaci přitěžovala ve smyslu § 43 tr.

zák. okolnost, že činem obžalovaného byl ohrožen i cizí majetek a že by pominula polehčující okolnost § 47 a) tr. zák. nalézacím soudem přiznaná. Kdežto tedy při výměře trestu při kvalifikaci, vyřknuté nalézacím soudem, polehčující okolnosti převažovaly nad přitěžujícími, bylo by to samu při správné kvalifikaci opačně, takže by stížnost nemohla přivoditi rozhodnutí stěžovateli příznivější. Z nesprávné kvalifikace činu, vyslovené prvním soudem nemůže však obžalovaný odvozovati si právo, by jeho čin byl kvalifikován mírněji než správně, by totiž kvalifikace za zločin podvodu odpadla úplně a zůstala jen mírnější kvalifikace za zločin zhárství podle §§ 169, 167 g) tr. zák.

Čís. 5099.

Pojem »veřejné listiny« ve smyslu § 199 d), 320 f) tr. zák.
Náležitostí veřejných listin je, by vydávání listin druhu v nich uvedeného patřilo do oboru působnosti úřadů neb osob v nich jako vystavovatel uvedených.

Průvodní stvrzenka podle § 2 čís. 2 zákona o dani z masa (čís. 262/1920), vydaná obcí, již příslušný finanční úřad podle posl. odst. § 3 vládn. nař. ze dne 26. dubna 1920, čís. 263 sb. z. a n. právo k tomu neudělil, není veřejnou listinou ve smyslu §§ 199 d), 320 f) tr. zák.; bylo-li padělané stvrzenky použito k oklamání finančního úřadu, kontrolujícího placení daně z masa, by stát byl na dani zkrácen, jde o podvod ve smyslu §§ 197 (461) tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. října 1934, Zm II 413/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 16. září 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným, že v roce 1930 a 1931 v D. T. padělal průvodní stvrzenky o zapravené dani z masa a vykázal se jimi před odběrateli masa a státními finančními orgány, uvedl tyto osoby v omyl, jímž stát měl na svém majetku škodu utrpěti a škodu nejméně 1.869 Kč utrpěl. Tím spáchal obžalovaný přestupek podvodu podle § 461 tr. zák.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnosti je přisvědčiti, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. námitkou, že obžalovaným padělané průvodní stvrzenky obce D. T. nejsou veřejnými listinami, a že tedy v činu obžalovaného není splněna skutková podstata zločinu podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., nýbrž vzhledem ke způsobené škodě v částce 1.869 Kč jen přestupku podvodu podle § 461 tr. zák. Zločinnou kvalifikaci shledal napadený rozsudek v jednání obžalovaného jen ve směru § 199 d) tr. zák., totiž jen v tom, že obžalovaným padělané průvodní stvrzenky podle § 2 čís. 2 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 262 sb. z. a n. považoval za veřejné listiny. Veřejnou listinou však podle § 292 c. ř. s. je jen taková listina, jež byla vydána v předepsané formě buď veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění neb osobou, poží-

vající veřejné víry v oboru působnosti jí přikázaném (rozh. 2703, 3438, 3454 a j. sb. n. s.). Je tedy náležitostí veřejných listin, aby vydávání listin druhu v nich uvedeného patřilo do oboru působnosti úřadů neb osob v nich jako vystavovatel uvedených. Podle zjištění napadeného rozsudku obec D. T. vůbec neměla povolení vydávati průvodní stvrzenky podle § 2 čís. 2 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 262 sb. z. a n., ježto jí příslušný finanční úřad podle § 3 posl. odst. vládn. nař. ze dne 26. dubna 1920 čís. 263 sb. z. a n. právo k tomu neudělil. Ani Jan P. nebyl oprávněn podpisovati a orazítkovávati ony stvrzenky. Nespadlo tedy vydávání listin, jež obžalovaný padělal, do oboru působnosti obce D. T., ani Jana P-a jako ohledače masa. V důsledku toho nelze listiny ty považovati za listiny veřejné ve smyslu hořejších zásad. Jejich padělání nelze podřaditi pod ustanovení § 199 d) tr. zák. Tím odpadá jediný důvod, pro který byl čin obžalovaného kvalifikován za zločin a není v něm proto skutkové podstaty §§ 197, 199 d) tr. zák.

Z týchž důvodů nemůže jíti ani o přestupek podle § 320 lit. f) tr. zák., ježto i tento vyžaduje ke své skutkové podstatě napodobení nebo padělání veřejné listiny.

Jinak je tomu, pokud jde o přestupek podvodu podle § 461 tr. zák. Zákonem ze dne 14. dubna 1920, čís. 262 sb. z. a n. byla stanovena povinnost platiti daň z masa a to z porážek dobytka, z dovozu zabitého dobytka a z prodeje a odběru zabitého dobytka, pokud se týče syrového masa z něho. Obžalovaný — jak zjistil nalézací soud — jednak porážel sám dobytek a také kupoval syrové maso ze zabitého dobytka. Maso ze zabitých dobytčat dodával obžalovaný různým rezníkům do Č. T. Obžalovaný byl povinen tedy z porážek, z dovozu zabitého dobytka do Č. T. a z prodeje syrového masa platiti podle zákona čís. 262/20 sb. z. a n. daň z masa. O tom, že daň z masa byla zapravena, slouží jako doklad stvrzenka o zapravené dani, t. zv. stvrzenka platební, nebó stvrzenka průvodní, kterou vystaví ten, kdo porážku vykonal, nebo doručí neb obecní úřad onoho místa, kde porážka byla vykonána. Obžalovaný však používal padělaných stvrzenek k tomu, by se jimi vykázal před odběrateli masa a před příslušnými státními orgány, že už daň z masa, jež do Č. T. dovážel, byla zaplacená. Užíval jich tedy k tomu, by oklamal státní finanční úřad, kontrolující placení daně z masa a by stát na dani z masa zkrátil. To se mu též podařilo, neboť státu podle napadeného rozsudku zaplatil v roce 1930 a 1931 nejméně o 1.869 Kč méně než byl povinen, tedy svým jednáním způsobil státu škodu v částce pod 2.000 Kč. Obžalovaný to konal vědomě a úmyslně, neboť už delší dobu provozoval reznickou živnost a tedy dobře znal způsob, jakým dlužno daň z masa platiti. Sám způsob spáchaného činu rovněž svědčí tomu, že obžalovaný jednal s úmyslem podvodným. Jsou tedy v činu obžalovaného dány všechny objektivní i subjektivní znaky přestupku podvodu podle § 461 tr. zák. Ježto však napadený rozsudek uznal obžalovaného vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák. a ne jen citovaným přestupkem, trpí rozsudek zmatkem podle § 231 čís. 10 tr. ř.

Čís. 5100.

Základem právního postavení vydaného, jenž je jen objektem ve vydávacím řízení, je **totožnost činu**, pro který bylo vydání povoleno, s činem, pro který byl vynesena rozsudek. **Totožnost činu neznamená totožnost kvalifikace; zásada výlučnosti není porušena, je-li čin, pro nějž o vydání pachatele bylo žádáno a pro nějž byl odsouzen, ve smlouvě uveden, byť i pod jiným pojmenováním neb označením jako trestný čin extradiční. Odsouzení za změněné kvalifikace činu je jen tehdy vyloučeno, když je smlouva výslovně vylučuje.**

Podle smlouvy mezi vládou republiky Československé a vládou Spojených Států Severoamerických ze dne 2. července 1925 (Sb. z. a n. čís. 48/1926) není vyloučeno překvalifikování činu, pro nějž byl obžalovaný vydán.

Z náhodného nedopatření eskorty, záležejícího v tom, že se orgány, obstarávající dopravu obžalovaného, ocitly na území jiného státu, nemůže obžalovaný ve svůj prospěch nic odvozovati.

(Rozh. ze dne 9. října 1934, Zm II 130/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného a jeho manželky do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 1. února 1934, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 a), 203 tr. zák., i v části, vyhrazené veřejnému roku.

Důvody:

Po částečném vyřízení zmateční stížnosti v sedění neveřejném zbývá rozhodnouti jen o části zmateční stížnosti dovolávající se důvodu zmatečnosti čís. 4 a 9 b) § 281 tr. ř.

Stěžovatelé dovolávají se důvodu zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř., ježto nalézací soud nevyhověl návrhu, by vyslechnuti byli jako svědci N., M. a T. o tak zvaném incidentu panamském. Protokol o hlavním přelíčení vůbec tohoto nebo podobného návrhu neobsahuje. Z důvodů rozsudku je však patrné, že na přetřes u hlavního přelíčení přišel návrh stěžovatelův, aby vyslechnuti byli o okolnostech, odehravších se při vydání obžalovaného, jako svědci F., M. v Christobalu, dále N. a K. Osvědčena je tedy jen část návrhu zmateční stížnosti uplatňovaného a to ona, v níž navržen byl výslech N-a a M-a, a jen potud lze ke zmateční stížnosti přihlížeti, ježto stěžovatel neučinil návrh na doplnění zápisu o hlavním přelíčení ani rozsudku, jichž doslov je pro zrušovací řízení rozhodný. Tímto mezitímním nálezelem nalézacího soudu nebylo však nesprávně použito zákona nebo zásady trestního řízení, jichž káže šetřiti podstatu řízení nebo se zabezpečuje obhajování. Nabízené důkazy měly totiž býti provedeny o tom, že orgány, obstarávající dopravu obžalovaného z vězení na loď, ocitly se asi na 500 m na území republiky Panamské. Poněvadž obžalovaný nenalézal se na svobodě, mohlo by se jednati jen o náhodné nedopatření eskorty, z něhož obžalovaný ve svůj prospěch nemůže nic odvozovati. Tím je vyřízena i výtka činěná rozsudku v tomto

směru podle § 281 čís. 9 b) tr. ř., která ostatně není provedena podle zákona.

S hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost dále, že porušen neb i nesprávně použit byl zákon v § 41 tr. zák. se zřetelem ke smlouvě mezi vládou republiky Československé a vládou Spojených Států Severoamerických ze dne 2. července 1925 (Sb. z. a n. čís. 48/26). Zmateční stížnost dovolává se zásady výlučnosti vytčené citovanou smlouvou v článku IV. V prvé řadě snaží se zmateční stížnost, připouštějíc, že podle čl. XIII. byl jak anglický, tak i český doslov smlouvy prohlášen za autentický, dokázati, že se český doslov odchyľuje svým překladem od anglického doslovu a to v podstatě tím, že míní, že slovo »crime« v anglickém textu je nesprávně přeloženo slovy »trestný čin«, ač správně mělo by býti přeloženo slovem »zločin«. Z toho pak snaží se zmateční stížnost dovoditi, že »překvalifikování činu je podle smlouvy vyloučeno. Tato námitka zmateční stížnosti neobstojí. Čl. XIII. cit. smlouvy stanoví výslovně, že obojí doslov smlouvy, tedy český i anglický, je stejně autentický. Nelze tedy českému textu vytýkati nesprávný překlad textu anglického. Avšak i ve věci samé je překlad stěžovatelem na doklad jeho tvrzení uváděný neúplný tím, že vynechává další anglické slovo připojené spojkou »or«, totiž »or offense«, česky »nebo přečin«, takže tato slova v celku jsou správně vystižena českým »trestný čin« nebo na jiných místech opětovně »trestné činy«.

Pokud zmateční stížnost vytýká, že obžalovaný nemůže býti odsouzen pro zločin podvodu, poněvadž pro tento zločin nebyl vydán, není provedena podle zákona, poněvadž nevychází ze skutkového zjištění učiněného na základě výnosu min. sprav. ze dne 26. října 1932, že vydání bylo povoleno dekretem státního departementu ve Washingtonu z 29. září 1932 pro zločin podvodu podle §§ 197, 203 tr. zák., in eventum pro zločin zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák., uvedený v zatýkacím rozkazu krajského soudu v Moravské Ostravě. Ani výtky, že překvalifikování činu, pro něž byl obžalovaný vydán, je smlouvou vyloučeno, neobstojí. Zákaz překvalifikování činu nedá se dovoditi z doslovu předmětné smlouvy. Článek I. smlouvy zaručuje vzájemně vydání osob, jež budou obviněny neb odsouzeny z trestných činů »crimes or offenses«, vypočtených v čl. II. smlouvy. I kdyby měl býti správný názor stěžovatelův, že smlouvou je překvalifikování činu zakázáno, bylo nutno, by změna kvalifikace a sice ta, že čin není více deliktem smluvním, byla vyloučena výslovným ustanovením smlouvy. Takového ustanovení smlouva nemá, naopak vyplývá z poslední věty čl. I. smlouvy, která žádá jen, by bylo ospravedlněno zatčení a dodání osoby, o jejíž vydání se žádá, k soudu, že stačí již důvodné podezření z některého činu, v čl. II. uvedeného, že rozhodný je »čin« a nikoliv právní kvalifikace podle zákonů toho kterého smluvního státu. Aby tento tak zvaný princip speciality mohl býti smluvními stranami dodržen, je mimo jiné zapotřebí, by soud za vydání žádající vylíčil rozhodné okolnosti a to i pro užití podle práva cizozemského, by čin mohl býti vzhledem ke smlouvě podřaděn, aby toto podřadění pro stát vydávající nestalo se pochybným, nebo by nevznikly pochybnosti o tom, nejedná-li se o trestný čin politický, pro jehož spáchání nelze podle čl. III. smlouvy souzeného případu se týkající doža-

dovati se vydání. Těmto požadavkům bylo vyhověno instruovanou žádostí o vydání stěžovatele. Poukazují-li stěžovatelé na úmysl smluvních stran vydávati jen pro zločin, a dovozují-li to z čís. 22 čl. II. smlouvy, dopouští se omylu přehlížejíce, že v tomto ustanovení smlouvy se vůbec nemluví ani o zločinu ani o přečinu, nýbrž jediné uvádí se čin pachatele obdobný přestupku podle § 8 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4/1931 sb. z. a n. na ochranu osob oprávněných požadovati výživu, výchovu nebo zaopatření. Může tedy nastati vydání podle smlouvy i pro čin podle zákona československého kvalifikovaný jako přestupek.

Stěžovatelé dovolávajíce se porušení zásady výlučnosti vycházejí zřejmě z mylného názoru, že soudce Spojených Států Severoamerických rozhodl o vydání obžalovaného, že tedy je jediné rozhodný soudcív nálezh vydání se týkající. Stačilo by poukázati na doslov smlouvy ze dne 2. července 1925 o vzájemném vydávání zločinců, podle níž a to podle čl. I. nevydávají vyžadované zločince nebo provinilce soudy, nýbrž vláda dožádaného státu. Zdá se však účelným k vyvrácení názoru stěžovatelů uvěsti, že podle práva amerického provádí se ve Spojených Státech Severoamerických kontradiktorní řízení vydávací, kde se důkazy, k žádosti o vydání připojené, zkoumají. Že toto řízení bylo provedeno i v případě souzeném, je nesporné, a je doloženo spisy založenými v trestních spisoch, jež v překladu byly u hlavního přelíčení čteny. Toto kontradiktorní řízení bylo provedeno na podkladě dokladů, připojených k žádosti o vydání, a přišlo tudíž při něm na přetřes, jaký byl spáchán trestný čin. Distriktním soudem Spojených Států Severoamerických pro Canal Zene, oddělení Christobalské, byl čin podřaděn ustanovení trestních předpisů v místě zatčení stěžovatele platných a zjištěno, že důkaz o vzneseném obvinění, postačující, by ospravedlnil zatčení a dodání soudu (čl. I. smlouvy), byl proveden. Zjednal tudíž tento nálezh Distriktního soudu jen podklad pro rozhodnutí vlády Spojených Států Severoamerických, že stěžovatel bude vydán, a to podle čl. I. smlouvy pro trestný čin vypočtený v čl. II., je již z tohoto důvodu nerozhodné, kterému z trestných činů v čl. II. smlouvy americký soud čin stěžovatelův podřadil.

Zásady speciality (výlučnosti), jejíž porušení se stěžovatelé dovolávají, jak již výše bylo uvedeno, porušena nebyla. Základem právního postavení vydaného, jenž je jen objektem ve vydávacím řízení, je totožnost činu, pro který bylo vydání povoleno, s činem, pro který byl vynesena rozsudek. Totožnost činu neznamená, jak má mylně za to stěžovatel, totožnost kvalifikace (rozh. čís. 3097, 2776 rak. sb.) a není porušena zásada výlučnosti, je-li čin, pro něž o vydání pachatele bylo požádáno, a pro něž byl odsouzen, ve smlouvě uveden, byť i pod jiným pojmenováním neb označením jako trestný čin extradiční. Odsouzení za změněné kvalifikace činu je jen tehdy vyloučeno, když je smlouva výslovně vylučuje. Nelze ovšem přehlédnouti, že zákaz překvalifikace by mohl býti vysloven v konkrétním případě ve vydávacím dekretu samém. Že by však omezení takové v prvopise vydávacího dekretu bylo obsaženo, zmateční stížnost netvrdí.

Čís. 5101.

Súkromný žalobca, zastupujúci obžalobu, je oprávnený podať obžalovací spis len do 15 dní od upovedomenia o skončení vyšetrovania. Nepodal-li do tejto lehoty obžalobu a nezachoval-li vyšetrojúci sudca a obžalobný senát predpis § 277, odst. 2 tr. p., neoživilo tým pre súkromného žalobcu právo podať obžalobu.

(Rozh. zo dňa 9. októbra 1934, Zm III 245/34.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti V. A., obžalovanému z prečinu ťažkého ublíženia na tele z neopatrnosti, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaného a jeho osobitného obhájcu takto sa u s n i e s o l: Najvyšší súd z povinnosti úradnej z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 11 § 384 tr. p. z r u š u j e rozsudky oboch súdov nižších stolíc v celom rozsahu a trestné pokračovanie, zavedené proti obžalovanému V. A., zastavuje.

Z d ô v o d o v :

Pri preskúmaní veci najvyšší súd z úradnej povinnosti zbadal toto: Trestné pokračovanie bolo konané na základe náhradnej súkromnej obžaloby poškodeného O. J. a súd I. stolice následkom tejto obžaloby uznal obžalovaného V. A. vinným prečinom ťažkého ublíženia na tele z neopatrnosti podľa § 310-I. tr. zák. a vymeral menovanému obžalovanému aj trest. Odvolací súd následkom odvolania obžalovaného a jeho zvoleného obhájcu preskúmajúc rozsudok krajského súdu, tento potvrdil. Štátne zastupiteľstvo zastavilo vo veci zavedené stopovanie usnesením zo dňa 5. novembra 1932. Po zastavení stopovania prevzal poškodený O. J. ako náhradný súkromný žalobca zastupovanie obžaloby a preto bolo proti obžalovanému V. A. prevedené aj vyšetrovanie, ktoré bolo usnesením vyšetrojúceho sudcu zo dňa 9. marca 1933 vyhlásené za skončené. Toto usnesenie, ktoré obsahuje aj poučenie v smysle § 129 a § 276 tr. p., bolo poškodenému O. J., taktiež jeho právnomu zástupcovi doručené dňa 13. m a r c a 1933. Náhradný súkromný žalobca O. J. doplnenie vyšetrovania nežiadal, ale svojím právnym zástupcom podal proti obžalovanému V. A. obžalovací spis, a to osobne 29. m a r c a 1933.

Podľa ustanovení § 276 tr. p. súkromný žalobca, ktorý zastupuje obžalobu, je povinný do 15 dní od upovedomenia, ktorým sa sdeľuje skončenie vyšetrovania, podať vyšetrojúcemu sudcovi obžalobný spis alebo navrhnúť doplnenie vyšetrovania, v opačnom prípade má sa za to, že od obžaloby ustúpil. Ďalej podľa § 277-II tr. p. v prípade, keď lehota stanovená v § 276 tr. p. uplynula bezvýsledne, treba spisy ihneď predložiť obžalobnému senátu, ktorý vysloví zastavenie trestného pokračovania. Podľa citovaných predpisov tedy lehota na podanie obžalovacieho spisu uplynula dňom 28. m a r c a 1933 a p o n e v á č náhradný súkromný žalobca do toho dňa nepodal obžalovací spis, ale len 29. m a r c a 1933, tedy opozdene, treba v smysle zákona považovať, že od obžaloby odstúpil. Plynie z toho, že náhradný súkromný žalobca O. J. nebol tedy

oprávnený po uplynutí vyševedenej lehoty podať obžalovací spis a nakoľko preca podal obžalobu, neľze ju uznať za zákonnú. Nemení na tomto nič tá okolnosť, že vyšetrojúci sudca a obžalobný senát nezadržali hore citované predpisy, lebo týmto opomenutím boli porušené len rozkazovacie ustanovenia zákona a neoživilo znova pre náhradného súkromného žalobcu právo na podanie obžaloby. Keď tedy súdy nižších stolíc vyniesly rozsudky na základe obžaloby náhradného súkromného žalobcu O. J., učinily to bez zákonnej obžaloby a dopustily sa tým zmätku podľa bodu 11 § 384 tr. p., ktorého podľa posledného odstavca citovaného § treba vždy dbať z povinnosti úradnej. Najvyšší súd preto pokračujúc v smysle § 34-I por. nov. a § 404-I tr. p., z úradnej povinnosti z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 11 § 384 tr. p. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc a trestné pokračovanie, zavedené proti obžalovanému V. A., zastavil.

Čís. 5102.

S hľadiska § 9 (3) zák. o ochrane cti nezáleží na tom, že súkromný obžalobce odeprel zadostiučinění prijmouti.

(Rozh. ze dne 11. října 1934, Zm I 1088/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 27. října 1933, jímž byl uznán vinným přečinem pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti čís. 108/33 sb. z. a n., jakož i odvolání obžalovaného z neupuštění od uložení trestu.

Z d ů v o d ů :

Odvolání z neupuštění od uložení trestu ve smyslu § 9 odst. 3 zák. čís. 108/33 sb. z. a n. bylo pro nedostatek zákonných předpokladů zamítnouti, ježto obžalovaný při roku dne 17. února 1930 soukromému obžalobci zadostiučinění sice nabízel, ale nedal, při čemž s hľadiska ustanovení § 9 odst. 3 cit. zák. nezáleží na tom, že soukromý obžalobce odeprel zadostiučinění prijmouti; byloť ustanovení, podle něhož soud může upustiti od uložení trestu i tehdy, když obviněný nejpozději před začátkem hlavního přelíčení nabídl uraženému přiměřené zadostiučinění, avšak odpůrce je odepřel prijmouti, sice v § 7 odst. 3 vládní osnovy k zákonu o ochraně cti obsaženo, avšak pak podle zprávy ústavně-právního výboru (tisk. 2268 str. 29) vypuštěno (viz také Hrabánek-Milota, právo tiskové str. 227). Za těchto okolností netřeba se ještě zabývati otázkou přiměřenosti nabízeného zadostiučinění.

Čís. 5103.

Opravné prostředky, jež obžalovaný podal zároveň s odporem, pozbyly vyhověním odporu účinnosti a platí, jako by nebyly vzneseny. Není proto zákonného důvodu k opětovnému předložení spisů za účelem rozhodnutí o nich, nedostavil-li se obžalovaný k novému hlavnímu

přelícení a je-li proto na rozsudek hleděti jako na pravoplatný (čtvrtá věta 3. odst. § 427 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 11. října 1934, Zm I 833/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vrátil spisy krajskému soudu v Mladé Boleslavi s doložením, že není tu zmateční stížnosti obžalovaného, o níž by mělo být rozhodnuto.

Zrušovací soud rozhodnutím ze dne 19. dubna 1934 č. j. Zm I 173/33-2, vyhověv odporu obžalovaného proti rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 20. prosince 1932, odkázal zmateční stížnost a odvolání obžalovaného, jakož i odvolání státního zastupitelství proti témuž rozsudku na toto rozhodnutí. K novému hlavnímu přelícení, ustanovenému na den 15. června 1934 obžalovaný se nedostavil. Usnesením krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 28. června 1934 bylo v důsledku toho prohlášeno, že rozsudek ze dne 20. prosince 1932 zůstává v platnosti (správně arci, že na tento rozsudek je hleděti jako na pravoplatný vzhledem k obžalovanému — § 427 odst. 3 tr. ř.). Opravné prostředky, které podal obžalovaný svého času zároveň s odporem, pozbyly vyhověním odporu účinnosti a platí, jako by nebyly vzneseny, takže není zákonného důvodu k opětovnému předložení spisů za účelem rozhodnutí o nich (srov. Lohsing Komentář II. vyd. str. 672 a 673).

O odvolání státního zastupitelství z výroku o trestu přísluší za tohoto stavu věci rozhodnouti vrchnímu soudu v Praze jako sborovému soudu II. stolice (§ 296 a § 294 odst. 3 tr. ř.), jemuž bude na tím účelem spisy předložiti.

Čís. 5104.

Přestupek podle § 8 alim. zák. byl spáchán tam, kde pachatel měl vykonati činy, jichž opomenutí ze mu dává za vinu (kde pachatel bydlí a svou alimentární povinnost neplní), nikoli tam, kde trestná nečinnost pachatelova svůj objekt zasahuje.

(Rozh. ze dne 11. října 1934, Nd I 390/34.)

Nejvyšší soud rozhodl ve sporu okresních soudů v Chabařovicích a v Šumperku o příslušnost pro trestní věc proti Jindřichu T-ovi pro přestupek podle § 8 zákona ze dne 18. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931, že příslušným jest okresní soud v Chabařovicích.

O d ů v o d n ě n í:

Podle § 51 tr. ř. al. 1 přísluší trestní řízení zpravidla tomu soudu, v jehož okrsku trestný čin byl spáchán, a to i, nastal-li výsledek náležející ke skutkové podstatě na místě jiném. Toto pravidlo platí zejména pro delikty omisivní, jimž jest i onen přestupek, u něhož trestná činnost je splněna tím, že pachatel úmyslně nebo z hrubé nedbalosti neplní povinnost vyživovati nebo zaopatřiti jiného. Podle své povahy je tedy

tento přestupek spáchán tam, kde pachatel měl vykonati činy, jichž opomenutí se mu dává za vinu, to je pachatelovo dočasné bydliště, Ch.

Nelze přistoupiti k názoru okresního soudu v Chabařovicích, že při zmíněném přestupku je místem činu místo, kde trestná nečinnost pachatelova svůj objekt zasahuje a kde se tudíž trestný čin prý pojmově dovršuje, poněvadž prý k podstatnému znaku skutkové podstaty cit. ustanovení náleží, by oprávněná osoba byla vydána nouzi, a to se uskutečnilo v Š., v bydlišti oprávněné manželky obviněného. Neboť to vyžaduje se jen při tak zvaných distančních trestných činech, při kterých trestné jednání je teprve naplněno, když zasáhlo svůj objekt, tak na příklad u podvodu podle § 199 d) tr. zák. a při písemných urážkách na cti. Trestné opomenutí podle § 8 cit. zákona není však takovým distančním deliktem, neboť okolnost předpokládaná zákonem, že oprávněný je vydán nouzi, není součástí trestného jednání (opomenutí) obviněného, nýbrž jeho následkem.

Je tudíž podle § 51 al. 1. tr. ř. pro tuto trestní věc příslušným okresní soud v Chabařovicích, v jehož okrsku obviněný bydlí a kde svou vyživovací povinnost neplní. Dopustil-li se obviněný zmíněného přestupku již i před tím v okrsku i jiných okresních soudů, zůstává okresní soud v Chabařovicích přes to podle § 51 tr. ř. příslušným, poněvadž předstihl vyšetřovacími úkony.

Čís. 5105.

Nerohodoval-li súd prvej stolice o dokazovacom návrhu obžalovaného preto, ponevác ho obžaloby sprostil, a uplatnil-li obžalovaný potom ten istý návrh i pred súdom druhej stolice a tento súd ho zamietol, nejde o prípad podľa § 428, odst. 2 tr. p., a obžalovaný je oprávnený uplatňovať zmätok podľa § 384, čís. 9 tr. p.

O prečin násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 1 zák. čl. XL:1914 ide i vtedy, keď shluklý dav po výkone jednej exekúcie násilím alebo nebezpečnou hrozbou znemožní exekútorovi odísť na iné miesto k výkonu ďalšej exekúcie.

(Rozh. zo dňa 13. októbra 1934, Zm III 27/34.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti M. N. a spol., obžalovaným z prečinu podľa § 4, odst. 1 a 2 zák. čl. XL:1914, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaných J. K., F. G., A. P., G. S. a I. P. ako aj obhájcu obžalovaného L. K. zmätočné sťažnosti čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z d ō v o d o v:

Dôvod zmätku podľa § 384, čís. 9 tr. p. bol uplatňovaný pre zamietnutie návrhu obhájcu na doplnenie dokazovania podľa návrhu učiněného pri pojednávani u I. stupňového súdu. Z návrhu obhájcu plynie, že sa vzťahoval len na obžalovaného I. P., lebo podľa obsahu návrhu malo byť vypočutím svedkov dokázané, že obžalovaný I. P. bol pred shluknutím

na okresnom súde a že preto nemohol pripraviť shluknutie, ako sa mu kládlo za vinu. Prvostupňový súd o tomto návrhu meritorne nerozhodoval, lebo oslobodil obžalovaného z iných dôvodov. Preto obžalovaný I. P. nemohol proti tomuto rozsudku uplatňovať dôvod zmätku podľa § 384, čís. 9 tr. p., keď sa však odvolal verejný žalobca pre jeho sprostene, obhájca pri odvolacom hlavnom pojednávaní predniesol zase hore uvedený návrh cieľom podvrátenia tvrdení obžaloby. Pokiaľ tedy odvolací súd zamietol tento návrh, nie je tu prípad 2. odst. § 428 tr. p. dotyčne obžalovaného I. P. a tento obžalovaný je oprávnený uplatňovať dôvod zmätku podľa § 384, čís. 9 tr. p.

Dôvod zmätku podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. bol uplatňovaný námietkou, že nemôže tu byť reči o prečine podľa § 4, odst. 1 zák. čl. XL:1914, lebo berný vykonávateľ práve dokončil exekúciu u J. J. a nezačal ešte prevádzať iné exekúcie, pochôdzku z jedného miesta na druhé cieľom vykonania exekúcie nemožno však považovať za úradný výkon. Uvedená námietka je bezpodstatná a o. dôvode zmätku podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. nemôže byť reči.

Podľa § 4, odst. 1 zák. čl. XL:1914 trestné je shluknutie, účelom ktorého je násilím alebo nebezpečnou hrozbou prekážať úradnému orgánu v takom výkone jeho povolania, ktorý je po práve, alebo ho prinútiť k nejakému opatreniu, alebo skutkom mu ublížiť pri jednaní, ktoré plynie z jeho povolania. Bolo zistené, že keď berný vykonávateľ A. P., ktorý bol poverený prevádzaním exekúcií pre zaostané dane v obci N., po prevedení výkonu u J. J. chystal sa odísť k inému dlžníkovi cieľom prevedenia exekúcie, obžalovaní sa shlukli, obklopili ho a násilím alebo vyhrožovaním donútili, aby upustil od výkonu svojho povolania. V tomto zistenom jednaní obžalovaných sú zahrnuté všetky náležitosti skutkovej povahy prečinu podľa § 4, odst. 1 zák. čl. XL:1914 a je nerozhodné, že násilie bolo vykonané medzi výkonom jednotlivých exekúcií, lebo obžalovaní spáchali trestný čin už tým, že sa shlukli tým cieľom, aby násilím alebo nebezpečnou hrozbou prekázali ďalšie prevádzanie exekúcií. Pokiaľ sa týka obžalovaného I. P., odvolací súd správne vyriekol, že tá okolnosť, že tento obžalovaný odstrčil útočníkov od berného vykonávateľa a im riekol, že biť nesmia, nevytvára jeho vinu, keďže bolo zistené, že tento obžalovaný svojou agitáciou vyvolal shluknutie cieľom zmarenia úradného výkonu berného vykonávateľa, ktorého sa aj sám zúčastnil, a že svojím výrokom: »vyhnať ho môžete« na mieste činu pri shluknutí súhlasil s tým, aby shluknutý dav upotrebil násilia a nebezpečnej hrozby týmto cieľom. U tohoto obžalovaného išlo tiež o násilie a nebezpečnú hrozbu a jeho zákrok vytváral len vyšší stupeň násilia, totiž bitie.

Čís. 5106.

Zločinu podľa § 222 tr. zák. sa dopustí, kto sa usiluje naviesť niekoho ku krivému svedectvu, ktoré má byť vykonané pred súdom. Ide-li o svedeckú výpoveď pred četníkmi, není daná skutková podstata tohoto trestného činu.

(Rozh. zo dňa 13. októbra 1934, Zm IV 96/34.)

Na jvyšší súd preskúmal trestnú vec proti E. M. a spol., obžalovaným zo zločinu podľa § 233 tr. zák., a na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaných E. M., A. M. a E. M. vyniesol tento rozsudok: Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti obžalovaných z dôvodu zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p. zrušuje najvyšší súd rozsudky obidvoch nižších súdov, pokiaľ títo obžalovaní boli uznáni vinnými zo zločinu, vzťažne prečinu podľa § 222 tr. zák., a sprostuje všetkých troch obžalovaných podľa § 326, č. 1 tr. p. obžaloby pre tento zločin na nich podanej.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť všetkých troch obžalovaných napáda rozsudok odvolacieho súdu v časti, týkajúcej sa zločinu podľa § 222 tr. zák. z hľadiska dôvodu zmätku podľa § 385, č. 1 a) tr. p. namietajú, že nie je tu daná skutková povaha tohoto trestného činu. Tejto zmätočnej sťažnosti neľže odopreť oprávnenia.

Zločinu podľa § 222 tr. zák. sa dopustí, kto sa usiluje naviesť niekoho ku krivému svedectvu, ktoré má byť vykonané pred súdom. Obžalovaní boli podľa výroku rozsudku prvostupňového súdu uznáni vinnými preto, že dávali M. a M. (správne T.) F-ovým peniaze za tým účelom, aby pred súdom ako svedkovia falošne vypovedali, že obžalovaný E. M. sa na ich dcéru žiadneho činu nedopustil. V odôvodnení rozsudku prvostupňového súdu bolo však uvedené ako skutkové zistenie, že obžalovaní snažili sa primäť M. a T. F-ových, aby sa s dcérou odobrali na četnícku stanicu a tam prehlásili, že oznámenie spočíva na omyle a že ho berú späť a aby pôsobili na dcéru, aby svoju výpoveď zmenila, že sa obžalovaný ničoho trestného na nej nedopustil. Skutkové zistenia rozsudku nekryjú sa tedy s právnym záverom rozsudkového výroku, lebo v odôvodnení rozsudku nebolo zistené, že by M. a T. F-ovi mali vykonať volajaké svedectvo pred súdom. To, čo títo mali podľa žiadosti obžalovaných prehlásiť na četníckej stanici, nemohlo by sa považovať za svedectvo v smysle § 222 tr. zák. Aj žiadosť obžalovaných, aby rodičia pôsobili na svoju dcéru, aby svoju výpoveď zmenila, treba podľa skutkových zistení rozsudku chápať tak, že obžalovaní mali na mysli výpoveď, ktorú by mala urobiť pred četníctvom a nie pred súdom, lebo táto žiadosť bola prednesená toho istého dňa, kedy bol čin porušenia mravnosti spáchaný, vzťažne druhého dňa po tom, tedy v dobe, keď četnícke oznámenie nebolo podané ešte u súdu. Na tento smysl žiadosti obžalovaných poukazuje tiež výraz o »z m e n e« učinenej výpovedi, vtedy však dcéra F-ových učinila výpoveď len pred četníkmi a len túto výpoveď mohla zmeniť. O zmene súdnej výpovedi však nemohlo vtedy byť reči, keďže v onej dobe u súdu dcéra F-ových ešte vôbec neučinila výpoveď. Z toho, čo bolo uvedené, plynie, že sa tu vyskytuje dôvod zmätku podľa § 385, č. 1 a) tr. p., pokiaľ ide o odsúdenie obžalovaných pre zločin, vzťažne prečin podľa § 222 tr. zák. Preto bol výrok o vine vo smere zločinu podľa § 222 tr. zák. zrušený aj s výrokmi súvisiacimi na základe 1. odst. § 33 por. nov. a obžalovaní boli sprostene obžaloby na základe § 326, č. 1 tr. p.

Čís. 5107.

K údajům o poměrech podniku po rozumu § 27 (§ 2 odst. 2) zák. č. 111/1927 patří i zlehčovací údaje o osobách v podniku zaměstnaných, tedy nejen o osobě majitele podniku, nýbrž i o jeho zaměstnanci, uzavírajícím za podnik smlouvy o dodání zboží.

(Rozh. ze dne 15. října 1934, Zm I 268/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 25. ledna 1934, pokud jím byl uznán vinným přečinem zlehčování podle § 27 zákona ze dne 15. července 1927, č. 111 sb. z. a n. proti nekalé soutěži.

Z d ů v o d ů :

Stížnost uplatňuje, že výrok obžalovaného soudem zjištěný, že smlouva uzavřená mezi hasičským sborem ve V. a soukromým obžalobcem je neplatná a že je uzavřena podvodem, zakládá jen urážku na cti podle § 2 zákona o ochraně cti č. 108/33 sb. z. a n. (§ 491 tr. zák.), že však nelze jej podřadit ustanovení § 27 zákona o nekalé soutěži, ježto výrok ten není údajem o poměrech podniku, jak vyžaduje § 27 cit. zák., nýbrž jen kritikou jednání zástupce strany žalující nebo majitele strany žalující, nedotýká se poměrů v podniku strany žalující a lze jej ostatně vykládati i tak, že nemusel se vztahovati právě na stranu žalující, nýbrž na jejího kontrahenta. Chybí prý dvě podstatné složky k naplnění skutkové podstaty přečinu zlehčování podle § 27 zák. o nek. sout., totiž, že obžalovaný pronesl výrok o poměrech podniku, který byl objektivně nepravdivý, a že údaje o poměrech podniku byly učiněny za účelem toutéže, t o t i ž údaje o poměrech podniku.

Nelze pochybovati, že závěr soudu, že se onen výrok obžalovaného vztahuje na podnik soukromého obžalobce, je správný.

Podle § 27 zák. č. 111/27 sb. z. a n. dopouští se přečinu zlehčování, kdo za účelem soutěže učiní nebo rozšiřuje o poměrech podniku údaje (§ 2 odst. 2), o nichž ví, že jsou nepravdivé a způsobí poškodit tento podnik. Co může být údajem ve smyslu zlehčování, uvádí zákon v § 2 č. 2 příkladmo. K údajům o poměrech podniku patří i zlehčující údaje o osobách v podniku zaměstnaných, tedy nejen o osobě majitele podniku, nýbrž i o jeho zaměstnanci, uzavírajícím za podnik smlouvy o dodání zboží, neboť tyto údaje dotýkají se pověsti podniku a mohou poškodit podnik (srov. Dr. Karel Skála, Nekalá soutěž str. 137). Že tyto údaje mohou opodstatnit i skutkovou podstatu trestného činu proti bezpečnosti cti, je bez významu, když soukromá obžaloba pro tento čin nebyla podána.

Napadený rozsudek zjistil, že onen údaj, jež, jak uvedeno, právem považoval za údaj o poměrech podniku soukromého obžalobce, byl, což stížnost ani nenapadá, objektivně nepravdivý a způsobil poškodit tento podnik, že byl obžalovaným učiněn k zeslabení posice podniku soukro-

mého obžalobce, tedy za účelem soutěže, a že si obžalovaný byl vědom nepravdivosti údaje, že smlouva mezi hasičským sborem a soukromým obžalobcem je neplatná a byla uzavřena podvodem, jakož i jeho způsobilosti poškodit zlehčováný podnik a zjistil tudíž veškeré náležitosti přečinu zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži.

Čís. 5108.

§ 427 tr. ř. odkazuje k § 424 tr. ř. jen co do způsobu uveřejnění rozsudku, nemění však nic na všeobecné zásadě § 269 tr. ř., že oznámení rozsudku obžalovanému zařídí předseda soudního sboru. Nemůže tedy veřejný žalobce svými prohlášeními ani zameziti oznámení rozsudku obžalovanému, ani není oprávněn, aby uveřejnění sám zařídil. Ustanovení poslední věty § 424 tr. ř. týká se jen uveřejnění obsílky.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, Zm II 331/33.)

Rozsudek vyneseny v nepřítomnosti obžalovaného nemohl být odsouzenému Jaroslavu Č-ému doručen, poněvadž se vystěhoval neznámou kam. Státní zastupitelství navrhlo 12. června 1933, aby bylo ohledně něho postupováno podle § 427 tr. ř. (posl. věty 1. odst.) a § 424 tr. ř. K upozornění soudu na nákladnost postupu podle § 424 tr. ř. učinilo státní zastupitelství dne 21. června 1933 návrh na vydání zatykače na Jaroslava Č-ého, což se stalo.

Spisy předložené mu k rozhodnutí o zmateční stížnosti ostatních odsouzených vrátil nejvyšší soud jako soud zrušovací dne 11. července 1934 nalézacímu soudu s poukazem, aby bylo provedeno řízení pro neposlušnost proti Jaroslavu Č-ému podle § 427 odst. 1 posl. věta a § 424 tr. ř., jak to navrhlo státní zastupitelství dne 12. června 1933.

Nalézací soud vzhledem k tomuto poukazu zaslal státnímu zastupitelství se žádostí za prohlášení, zejména o tom, zda návrh státního zastupitelství ze dne 21. června 1933 na vydání zatykače vstoupil na místo návrhu ze dne 12. června 1933 na zahájení řízení pro neposlušnost, načež státní zastupitelství prohlásilo, že návrh ze dne 12. června 1933 bere zpět a že vydání zatykače navrhlo pro porušení slibu § 191 tr. ř. Nalézací soud předložil spisy znovu zrušovacímu soudu bez provedení řízení pro neposlušnost proti Jaroslavu Č-ému vzhledem k posléze uvedenému prohlášení státního zástupce.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vrátil spisy s příkazem, aby nalézací soud vyhověl poukazu ze dne 11. července 1934; připoměl, že poslední věta prvního odstavce § 427 tr. ř. nařizuje bezpodmínečně provedení řízení pro neposlušnost, takže nelze od něho upustiti; návrh státního zástupce po případě ustoupení od něho není pro soud směrodatné.

Nalézací soud zaslal spisy státnímu zastupitelství k provedení tohoto příkazu poukazuje na § 427 odst. 1 tr. ř.: » . . . má se rozsudek uveřejnění způsobem v § 424 tr. ř. uvedeným«, a na § 424 tr. ř.: » . . . Uveřejnění obsílky obstará žalobce«.

Státní zastupitelství vrátilo spisy nalézacímu soudu se žádostí, aby uveřejnění rozsudku zařídil tamní soud za veřejného žalobce.

Nato nalézací soud předložil spisy znovu nejvyššímu soudu vzhledem k tomuto prohlášení státního zástupce s tím, že se nepovažuje za oprávněna ani za povinná provéstí úkon uložený zákonem (§§ 427, 424 tr. ř.) státnímu zastupitelství.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uložil znovu krajskému soudu trestnímu v Brně, by obžalovanému Jaroslavu Č-ému doručil rozsudek krajského soudu trestního v Brně ze dne 1. února 1933.

Odůvodnění:

Bylo-li hlavní přelíčení vykonáno v nepřítomnosti obžalovaného, oznámí se rozsudek obžalovanému buďto soudcem k tomu určeným nebo se mu doručí opis rozsudku. Není-li to možno pro jeho nepřítomnost, má se rozsudek uveřejnění způsobem v § 424 tr. ř. uvedeným. Z tohoto doslovu zákona je zřejmo, že § 427 tr. ř. odkazuje k § 424 tr. ř. jen co do způsobu uveřejnění rozsudku, že však nic nemění na všeobecné zásadě vyslovené v § 269 tr. ř., že oznámení rozsudku obžalovanému zařídí předseda soudního sboru. Nemůže tedy veřejný obžalobce svými prohlášeními ani zameziti oznámení rozsudku obžalovanému, ani není oprávněn, aby uveřejnění sám zařídil. Ustanovení poslední věty § 424 tr. ř. týká se jen uveřejnění obsílky.

Ukládá se proto krajskému soudu trestnímu, by vyhověl příkazu nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 3. září 1934 o doručení rozsudku obžalovanému Jaroslavu Č-ému, neuznal-li sám vhodným, doručiti rozsudek některému jeho obhájci, který předložil zmocnění tohoto obžalovaného, podle § 79 tr. ř. (sb. n. s. tr. čís. 2416, 2673, 3257, 4198, 4918).

Čís. 5109.

Zlehčování ve smyslu § 27 a nekalá reklama ve smyslu § 25 zák. čís. 111/1927, tvrdil-li studnařský mistr, že tím, že mu byla udělena studnařská koncese, zaniklo dosavadní oprávnění zednických a tesařských mistrů a stavitelů v dotyčném politickém okrese řídití a prováděti zřizování studní, a že proto každé další jimi prováděné zřizování studní bude podle zákona trestně stíháno.

Ochrany práva původského požívá jen stavba s tvůrčí myšlenkou, nikoli stavba obyčejná, tuctová, jakékoliv tvůrčí myšlenky postrádající a osobitost původce najevo nedávající.

(Rozh. ze dne 22. října 1934, Zm I 729/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 8. června 1932, pokud jím byl uznán vinným přečinem zlehčování podle § 27 zákona o nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n. a přestupkem nekalé soutěže podle § 25 téhož zákona, vyhověl jí však, pokud čelila proti výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 45 zákona o původcovském právu, zrušil napadený rozsudek v tomto bodě a ve výroku o trestu a ve výročích s tím

souvisejících jako zmatečný a věc vrátil témuž soudu nalézacímu, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, přihlížeje k pravoplatnému odsouzení obžalovaného pro přečin podle § 27 a přestupek podle § 25 zákona o nekalé soutěži.

Z důvodů:

Zmateční stížnost napadá rozsudek v celém rozsahu a uplatňuje zmateční důvody podle § 281 čís. 5, 9 a) tr. ř.

Antonín V., stavitel a mistr studnařský v P. byl uznán vinným jednak přečinem zlehčování, jednak přestupkem nekalé reklamy, jichž se dopustil podle zjištěného smyslu pozastavených článků uveřejněných pod nadpisem »P. T. veřejnosti« v čís. 24. a 31. periodického tiskopisu »Týdeník z Č.« z roku 1929 tím, že za účelem soutěže a by zjednal svému podniku přednost, tvrdil, že udělením koncese studnařské jemu zaniklo dosavadní oprávnění soukromých obžalobců Karla P-ého, stavitele, Karla M-ů, Jana K-a, Václava M-a, Josefa P-a a Antonína S-a, mistrů zednických a Josefa B-e, tesařského mistra, v P. řídití a prováděti zřizování studní a že proto každé, jimi snad prováděné další zřizování studní, bude podle zákona trestně stíháno, čímž jednak jejich podniky zlehčoval, jednak podniku svému před jejich podniky přednost zjednatí zamýšlel.

Pokud jde o článek uveřejněný v čís. 24 »Týdeníku z Č.«, vytýká stížnost, uplatňujíc zmateční důvod podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., že není dána skutková podstata oněch deliktů podle zákona proti nekalé soutěži, ježto obsah pozastavených článků byl ohledně všech soukromých obžalobců, vyjma stavitele Karla P-ého, objektivně správný, tedy ne nepravdivý, a poněvadž nalézací soud otázku subjektivní viny nesprávně vyřešil. Správnost, pravdivost údajů dovozuje stížnost z ustanovení §§ 3, 4 odst. 2 a 5 zákona ze dne 25. prosince 1893, čís. 193 ř. zák., upravujícího koncesované živnosti stavební, a dochází výkladem citovaných ustanovení k tomu, že udělením studnařské koncese v politickém okrese P-ském nastává ten stav, že zedničtí a tesařští mistři v tomto okrese nemohou vůbec prováděti práce studnařské, stavitel pak jen v souvislosti s prováděním staveb.

Je podotknouti, že ve vývodech písemného provedení zmateční stížnosti hájí stěžovatel částečně názor, který se kryje s názorem vysloveným výnosem ministerstva obchodu z 29. března 1926, čís. 21.732, aniž však tento výnos citoval, a teprve při zrušovacím roku se tohoto výnosu výslovně dovolal a poukázal na jeho úvahy. Je přiznati, že tento výnos přihlíží k duchu a účelu citovaného zákona a živnostenského řádu, avšak přehlíží při tom jasný doslov § 5 odst. 2 zákona čís. 193/93 ř. zák. Pro výklad zákona však je podle § 6 obč. zák. v první řadě rozhodný »smysl slov v jejich souvislosti« a nemůže proto nejvyšší soud se zřetelem na jasné znění § 5 odst. 2, který mluví o »místech«, tedy nikoliv o »politických okresech«, stanovisko zaujaté citovaným výnosem ministerstva obchodu sdíletí a přiklonil se úplně k výkladu, jaký dal všem uvedeným zákonným ustanovením nejvyšší správní soud v rozhodnutí čís. 7265 sb. Bohuslavovy a nejvyšší soud ve svém rozhodnutí v této věci pod Rv I 706/30 vydaném.

Podle § 2 odst. 1 zákona ze dne 26. prosince 1893, čís. 193, je stavitelský mistr oprávněn pozemní stavby a jiné příbuzné stavby spojením prací rozličných stavebních živností — tedy když se tu cituje § 1 — i živnosti studnařské — řídití a svým vlastním pomocným personálem prováděti. Jenom v místech vyjmutých je stavitel podle téhož § odst. 2 povinen vzhledem k pracím spadajícím do oboru mistrů studnařských užívatí ku provedení prací, spadajících do studnařství, mistra studnařského k stavění studní oprávněného. Ani město P., ani žádná z obcí tohoto okresu nejsou místy vyňatými. Proto neplatí ona výjimka pro prvního soukromého obžalobce, stavitele P-ého, a může tento stavitel v P. ve spojení se stavbami jinými zřizovati studně sám, ve venkovských obcích okresu p-ského pak — kterýmžto výrazem jest rozuměti obce politické —, ježto tam studnařského mistra není, může podle § 5 odst. 2 cit. zák. zřizovati studny též samostatně, tedy i beze spojení se stavbou jinou. Jen samostatné stavby studní v P. samém není oprávněn prováděti.

Co se pak týče ostatních žalobců, mistrů zednických a mistra tesařského, mají tito podle § 5 odst. 2 cit. zák. v místech, kde není studnařského mistra (tedy konkrétně ve všech obcích p-ského okresu mimo P. sám) právo řídití a prováděti všechny práce k samostatnému zřízení studní potřebné. Na věci tedy nemění, že snad v jiné obci politického okresu, v jehož obvodu studna se zřizuje, je mistr studnařský. Pokud však se jedná u těchto mistrů o provádění prací studnařských ve spojení se stavbou jimi prováděnou, mají tito mistři při provádění těchto staveb vlastního oboru k oněm pracím, které spadají do oboru studnařského, používatí (viz předpisy § 3 odst. 2 a § 4 odst. 2 cit. zák.) studnařských mistrů k příslušným pracím oprávněných, a jen kdyby takový mistr studnařský nesídlil v politickém okrese stavebního místa, smí tyto práce vykonávati jejich vlastní pomocný personál. Nejsou tudíž podle uvedeného soukromí obžalobci oprávněni prováděti práce studnařské, pokud by takové prováděli ve spojení se stavbou jinou — ani v P., ani v celém p-ském okrese politickém; mohli by ovšem práce takové i tam přijímati, ku provedení jich byli by však povinni používatí mistra studnařského, nejsouce ovšem při volbě téhož vázání snad výhradně na studnařského mistra usedlého v tomto okrese; naproti tomu mohou však samostatnou stavbu studní ve všech politických obcích tohoto okresu mimo sám P. nejen převzítí, nýbrž i sami řídití a prováděti.

Nejsou proto údaje pozastavených článků objektivně pravdivy.

Jak nejvyšší jako zrušovací soud již opětovně vyslovil, stačí ke skutkové podstatě přečinu zlehčování a přestupku nekalé reklamy po stránce subjektivní i dolus eventualis, totiž, že pachatel si uvědomil možnost, že údaje jeho nejsou pravdivé, a přes to jednal, nezjednav si jistotu, a že by ho nebylo od jednání odvrátilo ani nabyté přesvědčení o nepravdivosti údajů jím učiněných. Z toho právního nazírání vycházel i nalézací soud, jak výslovně v rozsudku je uvedeno. Po vyličení děje zjistil pak soud, že obžalovaný si mohl uvědomiti, že jeho údaje v tom rozsahu, jak je uveřejnil, nejsou pravdivé, že přes to nezjednal si jistotu a závadné články uveřejňoval.

Toto zjištění soudu nalézacího napadá stížnost s hlediska zmatku podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Stížnost uvádí, že stěžovatel v pozastavených

článcích jen pronesl a hájil svůj právní názor a že si nemohl uvědomiti jeho nesprávnost, poněvadž tento názor nebyl mu vyvrácen.

Než stížnost tu přehlídí, že napadený rozsudek v dalších svých úvahách zjišťuje, že obžalovaný již ve článku z 25. května 1929 čís. 22 »Týdeník« tvrdí, že naprosto zanikla práva stavitelů a žalujících živnostenských mistrů nadále provozovati hloubení a stavby studní, a vandrovné stavebníky, že by i zadáním nových studní neb jich oprav se vydávati nebezpečí trestního stíhání právě tak jako osoby stavbu provádějící, a že i pak, když vyšla oprava soukromých obžalobců ve článku ze dne 1. června 1929 čís. 23 téhož časopisu, znovu ve článku ze dne 8. června 1929 v čís. 24 apodikticky zdůrazňuje, že oprávnění, t. j. zřizovati studně a prováděti jich opravy žalujícími, t. j. stavitelem a ostatními jmenovanými živnostníky zaniklo. Již z toho zřejmo, že obžalovaný neoznačil to, co tvrdil v pozastavených článcích, za svůj právní názor, nýbrž že okolnosti tam uvedené tvrdil apodikticky, a pokud tuto obhajobu obžalovaný pak rozvedl dále, že šlo o jeho právní přesvědčení, o výklad zákona, o jehož správnosti naprosto byl přesvědčen a že uveřejnil pozastavené články za souhlasu živnostenského referenta Dr. B-a, po případě i přednosty okresního úřadu K-a, tu nalézací soud se touto obhajobou obžalovaného zabýval, leč vyvrátil ji — nehledě ke zjištění shora již uvedeným — i dalším zjištěním na základě svědecké výpovědi posléze jmenovaného. Soud totiž zjišťuje dále, že obžalovaný přišel k přednostovi okresního úřadu K-ovi, že ho žádal, aby mu dal úřední doložku ku prohlášení, jež mínil uveřejniti v úředním Věstníku, že on je výhradně oprávněn ke stavění studní a že ostatní stavitelé tím, že mu byla udělena koncese studnařská, práva toho pozbyli, že mu však přednosta okresního úřadu K. odepřel dáti úřední doložku s poukazem na nejasnost dotčených předpisů. Na základě všech těchto zjištěných skutečností jakož i z dále zjištěného počínání si obžalovaného, že přes další upozornění ve Stavitelských listech ročníku XXV. čís. 14 ze dne 31. července 1929 ještě při hlavním přelíčení dne 8. června 1932 konaném, prohlásil, že dosud je stejného mínění, že totiž soukromí obžalobci k uvedeným pracím oprávněni nejsou a že přes poučení, jehož se mu jednak článkem z 1. června 1929 v »Týdeník« čís. 23, jednak článkem z 31. července 1929 ve Stavitelských listech dostalo, nepřišel na okresní úřad snad se žádostí o vysvětlení sporných ustanovení zákona čís. 193/93 ř. zák., nýbrž se žádostí o úřední doložku, dochází nalézací soud ku přesvědčení o vině obžalovaného po subjektivní stránce a k závěru, že se mu zřejmě nejednalo o zjištění objektivní pravdy, nýbrž o vyvýšení vlastního a zlehčení podniku žalobců.

Na takovém podkladě pak zjistil soud, že by obžalovaného ani nabyté přesvědčení o nepravdivosti údajů jím učiněných nebylo odvrátilo od jeho jednání a že tedy jednal v úmyslu eventuálním. Vyjádřil-li se při tom nalézací soud, že obžalovaný mohl si uvědomiti — místo »uvědomil si možnost« —, že jeho údaje jsou nepravdivé a že přes to jednal nesjednav si jistotu, kterémuž zjištění, správně závěru, vytyká stížnost, že je to jen zjištění culpy a že toto zjištění uvedený pojem eventuálního úmyslu nenaplnuje, jde tu jen o jistou nepřesnost výrazu napadeného rozsudku, která však s ohledem na ostatní obsah rozsudku a zejména na zjištění v něm učiněná nepřipouští pochybnosti o tom, že soud otázku

dolu eventuálního správně pochopil, veškeré jeho náležitosti bezvadně zjistil a svými úvahami řádně odůvodnil. Je tedy výrok soudu nalézacího o eventuálním dolu obžalovaného ve směru skutkovém kryt potřebnými zjištěními a z nich vyplývajícimi úvahami, ve směru právním pak správně odůvodněn. Ježto i ostatní skutkové náležitosti deliktů podle §§ 27 a 25 zákona proti nekalé soutěži soud nalézací správně zjistil a dotyčná zjištění napadena nebyla, bylo zmateční stížnost, pokud čelí výrokům odsuzujícím stěžovatele podle §§ 27 a 35 zákona proti nekalé soutěži, zamítnouti.

Co se přečinu podle § 45 zákona o právu původcovském dotýče, uplatňuje stížnost mimo jiné zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. v tom směru, že tu nešlo o dílo umění stavitelského původcovským zákonem chráněné, a zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř., vytýkajíc zřejmým poukazem nedostatek důvodů, ježto soud ani přesně nezjistil, o jakou stavbu, pokud se týče o jaké plány u stavby šlo, a neúplnost, že soud, uvažuje o tom, zda tu šlo o dílo umění stavitelského, původcovským zákonem chráněné, spokojil se jen posudkem znaleckého sboru, že šlo o plagiát a dílo umění stavitelského a, že nepřihlédl, uvažuje tuto oázku, k posudku znalců prof. G-a a rektora Dr. Ing. A-ého, podle nichž o takové dílo nešlo.

Stížnost je v právu. Jak již z úvodního odstavce § 4 zákona čis. 218/26 sb. z. a n. plyne, jsou zákonem tím chráněny jen »výtvory« umění výtvarného, tedy myšlenky, vyjádřené ustálenou a osobitou formou; chrání se tedy zákonem tím jen tvůrčí činnost původcovská, tedy něco nového, ne šablonovitého. V odstavci 6. cit. paragrafu vyslovuje se ochrana »děl umění stavitelského«. Již z tohoto doslovu a článku 2 úmluvy Bernské čis. 401/1921 sb. z. a n. vyplývá, že ochrany původcovského práva požívá jen »tvorba«, tedy výsledek tvůrčí činnosti původcovy a že tato tvorba musí býti stavba s tvůrčí myšlenkou, ne stavba obyčejná, tuctová, každé tvůrčí myšlenky postrádající a osobitost původcovu najevo nedávající (Löwenbach str. 38). Podle § 7 cit. zákona požaduje se, by i zpracování, má-li býti chráněno, mělo osobitý ráz a v § 9 cit. zákona se výslovně tento osobitý ráz vyžaduje.

Vycházejí s tohoto právního hlediska měl soud předem přesně zjistiti, o jakou stavbu šlo, a pak učiniti další zjištění, potřebné k závěru, jednalo-li se o dílo zákonem chráněné. Je přirozené, že soud bude často potřebovat posudku znaleckého o technických otázkách, by si mohl dotyčné závěry učiniti. Na to pamatoval § 62 cit. zák. zřízením znaleckých sborů, jejichž složení a funkce byly upraveny § 10 vládního nařízení čis. 10/27 sb. z. a n. Podle § 10 cit. nař. mají však znalecké sbory podávat posudky jen »o pochybných nebo sporných otázkách technické povahy«. Úsudek o tom, zda jde o dílo chráněné a o jaké dílo, má si utvořiti soud. Úsudek ten je výronem právní činnosti soudu a musí býti řádně odůvodněn. Znalecký sbor posudek v tom směru podávati nemá, on má jen s hlediska vědy neb umění zjišťovati technické premise pro tento úsudek soudu poukazem na to, v čem se jeví při provedení díla osobitý ráz myšlenky a co na díle dlužno považovati za uměleckou tvorbu a co není šablonovité. Poukaz na cenu 1.600 Kč zajisté nedostačuje k odůvodnění, že se jedná o uměleckou tvorbu. Soud měl tudíž zjistiti, o jakou stavbu šlo, zda se jeví v plánu na ní prvky tvůrčí

myšlenky, a pak měl na základě zjištěného stavu, přihlížeje po případě též k vyjádření Dr. Ing. A-ého a prof. G-a, utvořiti si úsudek, zda šlo o osobitou tvorbu uměleckou.

Čís. 5110.

Pojem demokraticko-republikánské formy státu; ta je tu, i když jsou ze všeobecného a rovného práva hlasovacího vyňaty jednotlivé osoby k tomu podle zákona nezpůsobilé a když vláda je sestavena jen z některých parlamentních stran.

(Rozh. ze dne 24. října 1934, Zm I 868/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 22. srpna 1933, jímž byl stěžovatel vinným uznán přechinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep.

Z d ů v o d ů :

S hlediska zmatku čis. 9 a) § 281 tr. ř. namítá stížnost bez bližšího odůvodnění, že slova obžalovaného rozsudkem vzata za prokázaná nelze pokládati za pobuřování proti státu. Stížnost není v právu, neboť ustanovením § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. není jen chráněna republika jako územní útvar, nýbrž jako souhrn určitých forem státního života a jeho ústavního vývoje, jež v zákoně pak docházejí výrazu vyjmenováním vzniku, samostatnosti, ústavní jednotnosti a demokraticko-republikánské formy. Je tedy útok proti demokraticko-republikánské formě útokem na stát a nelze pojmy rozlišovati tak, jak to činí stížnost.

V nepravu je stížnost i pokud vytýká rozsudku, že podřadiv výrok obžalovaného pojmu pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státní, nesprávně použil zákona tím, že nesprávně vykládá pojem demokracie. Stížnost obžalovaného, která snaží se svým způsobem tento pojem vykládati a která ponechávajíc stranou ustanovení ústavní listiny, posuzuje demokraticko-republikánskou státní formu jen s úzkého hlediska, jak právě ta která vláda byla nebo je složena, jest odkázati na to, že demokraticko-republikánskou formu státní, vyvěrající ze zásady § 1 ústavní listiny, že lid je jediný zdroj veškeré státní moci v republice Československé, představuje Národní shromáždění zvolené podle všeobecného a rovného práva hlasovacího jako činitel zákonodárný a zvolený prezident republiky a podle ústavní listiny zřízená vláda jako představitel moci vládní a výkonné. Že jsou ze všeobecného a rovného práva hlasovacího vyňaty jednotlivé osoby k tomu podle zákona nezpůsobilé, nikterak neporušuje, naopak jen utvrzuje zásadu demokraticko-republikánské státní formy; vrstvá národa není ani zákonem ani ve skutečnosti vyloučena žádná a zásada rovnosti není rovněž nikterak porušena, jmenovitě též ne tím, že se vláda případně sestaví jen z některých parlamentních stran; zákonodárná spolupůsobnost ostatních stran není tím nikterak v zásadě potlačena, i když z důvodu principu většinového, nezbytně nutného, nedojde snad v jednotlivých případech plného nebo kladného výsledku. Případně proto uvádí rozsudek, že demokracie je

vládou lidu a to jako celku a že tedy těmto pojmům naprosto se přiči pojem vlády rolníků a dělníků, která zásadním vyloučením celých tříd ostatních po vzoru sovětském znamená vládu jedné nebo dvou vrstev (tříd) obyvatelstva nad ostatními (rozh. čís. 2811 a 4156 sb.) a nikoli snad jen vládní většinu v rámci demokraticko-republikánské ústavy.

Čís. 5111.

Účel otázky eventuální; musí se vždy týkati skutku žalobního.
Případ porušení předpisu § 267 tr. ř. a zmatek čís. 7 § 344 tr. ř.
eventuální otázkou na přestupek podle § 459 tr. zák. ke hlavní otázce na zločin zhářství podle §§ 166, 167 c) tr. zák.

(Rozh. ze dne 24. října 1934, Zm I 1010/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mostě jako soudu porotního ze dne 2. října 1933, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem proti bezpečnosti majetku podle § 459 tr. z., zrušil výrok porotců, pokud záleží v odpovědi na 1. eventuální otázku, zrušil i rozsudek, pokud spočívá na tomto výroku, t. j. ve výroku, jímž byli obžalováni uznáni vinnými přestupkem proti bezpečnosti majetku podle § 459 tr. zák., v důsledku toho zrušil napadený rozsudek i ve výroku o trestech a ve výroci s tím souvisejících a oba obžalované, pokud jde o onen přestupek, spáchaný prý způsobem uvedeným v rozsudku pod čís. 1, podle § 348 odst. 1 tr. ř. osvobodil.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek porotního soudu jen ve výroku, jímž byli obžalováni uznáni vinnými přestupkem proti bezpečnosti majetku podle § 459 tr. zák., a uplatňuje v tomto směru číselně důvody zmatečnosti podle § 344, čís. 7 a 10 a) a b) tr. ř.

S hlediska prvního důvodu zmatečnosti dovozuje, že 1. eventuální porotcům daná otázka, jejíž kladné zodpovězení vedlo k odsouzení obžalovaných pro přestupek podle § 459 tr. zák., přičila se předpisu § 267 tr. ř.

Stížnosti nelze upříti oprávněnost. Pro obor § 344, čís. 7 tr. ř. znamená zásada § 267 tr. ř., že je nepřipustno dáti porotcům otázku na skutek, který nebyl předmětem ani původní ani rozšířené obžaloby (rozh. čís. 2956 a j. sb. n. s.). Žalobním skutkem je účast obžalovaného na určitém příběhu, který podle názoru obžaloby přivedl určitý trestný výsledek (rozh. čís. 2933 a j. sb. n. s.). Podrobné popsání skutku náleží do důvodů obžaloby; v důsledku toho je vyličení příběhu v důvodech obžaloby rozhodným pro posouzení, co je předmětem obžaloby (rozh. čís. 2538 a j. sb. n. s.). Obžalovaným bylo podle doslovu žalobní formule spisu obžalovacího ve směru tu v úvahu přicházejícím dávano za vinu, »že dne 23. května 1933 v P. po vzájemném dorozumění a ve společném zlém úmyslu založili oheň na půdě hostince Jana L-e č. p. 55 »Zum E.«, tudíž podnikli jednání, z něhož podle jejich úkladu na cizím

majetku požár měl vzejíti, při čemž oheň vzešel a z toho povstala pro poškozeného značná škoda«, a že se tím dopustili zločinu zhářství podle §§ 166, 167 c) tr. zák. Podle obsahu důvodů spisu obžalovacího záležel skutek obžalovaných, jímž byl přiveden zmíněný požár, v tom, že obžalováni zanechali dne 23. května 1933 na půdě uvedeného hostince hořící svíčky na třech různých místech, na nichž pokud se týče v jichž blízkosti uschovali různé hořlavé předměty, a to lavice, části posteli, bedny, koše, slámu politou fermeží, dřevěnou vlnu, hadry, kusy špeku a sádla, konev s asi 15 l benzínu a j. Hlavní otázka, jež byla porotcům v tomto směru dána, kryla se úplně s citovanou žalobní formulí a zněla podle toho na zločin zhářství podle §§ 166, 167 c) tr. zák. K této hlavní otázce byla porotcům dána »otázka eventuální« tohoto znění: »Jsou obžalováni Albert F. a Josef F. vinni, že v květnu 1933 a již dříve před tím v P. a to prvý jako pachtýř hostince čís. 55 »Zum E.« a druhý jako nájemce hostinské a výčepnické koncese, na půdě hostince měli složeny lavice, části lůžek, slámu, krabice s lakem a fermeží, košík a zbytky rouleaux a že se tím dopustili jednání, pokud se týče opomenutí, z něhož snadno lze předvídati nebezpečí ohně?«

Potřeba připojit k otázce hlavní otázku eventuální po rozumu § 320 tr. ř. jest odůvodněna tímž úvahami, jež zákonodárce vedl k tomu, by v § 267 tr. ř. prohlásil zásadu, že soud co do právního posouzení skutku žalobního není vázán obžalobou. Účelem otázky eventuální je tedy, by porotci a soudní sbor porotní mohli přivést k platnosti vlastní názor o právní povaze skutku žalobního, nejsouce při tom vázání právním názorem žalobcovým. Otázka eventuální musí se podle toho vždy týkati skutku žalobního v naznačeném smyslu. Ze srovnání skutku, jenž byl podle toho, co uvedeno, předmětem spisu obžalovacího, se skutkem tvořícím předmět zmíněné otázky eventuální plyne však, že skutek, na nějž zněla uvedená otázka eventuální, nelze pokládati za totožný se skutkem, který tvořil předmět spisu obžalovacího, nýbrž že dlužno v něm spatřovati skutek zcela odlišný od skutku žalobního. Skutek tvořící předmět spisu obžalovacího záležel, jak uvedeno, v tom, že obžalováni způsobili dne 23. května 1933 v P. požár tím, že zanechali za okolností shora naznačených na půdě zmíněného hostince hořící svíčky; skutek tvořící předmět uvedené otázky eventuální záležel však ve zcela jiném, v měsíci květnu 1933 a již před tím předsevzatém jednání (pokud se týče opomenutí), z něhož se sice snadno dalo předvídati nebezpečí ohně, jímž však požár tu v úvahu přicházející, t. j. trestný výsledek, jež spis obžalovací má na mysli, podle obsahu otázky způsoben nebyl. Při tom budiž pro úplnost zdůrazněno, že skutek tvořící předmět otázky eventuální spočíval podle doslovu této otázky prostě v tom, že obžalováni měli předměty v této otázce uvedené složeny na půdě zmíněného hostince, nikoli tedy snad v tom, že obžalováni nahromadili tyto věci právě na místech půdy ve spise obžalovacím popsaných a způsobem tam vyličeným. Uvážil-li se pak, že na skutek ve zmíněné otázce eventuální uvedený nebyla obžaloba ani později rozšířena, je zřejmo, že »otázka eventuální« na tento skutek přičila se předpisu § 267 tr. ř. Poněvadž pak porotci, zodpověděvše všemi hlasy záporně onu hlavní otázku, zodpověděli kladně »otázku eventuální«, takže v důsledku toho došlo k odsouzení obžalovaných pro přestupek podle § 459 tr. zák., je nepo-

chybno, že rozsudek trpí ve výroku odsuzujícím obžalované pro tento trestný čin zmatkem podle § 281 čis. 7 tr. ř., stížností uplatňovaným.

Čís. 5112.

Je zmatkem podle čis. 11 § 281 tr. ř., zostřeni-li náhradní trest na svobodě za nedobytný trest peněžitý postem.

(Rozh. ze dne 24. října 1934, Zm II 194/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodnuv v zasedání ne- veřejném dne 19. června 1934 o zmateční stížnosti obžalovaného a o odvolání státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v No- věm Jičíně ze dne 28. prosince 1933, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §§ 81, 82 tr. zák., přestupkem nedoko- nané krádeže podle §§ 8, 460 tr. z. a přestupkem § 36 zbroj. pat. a od- souzen nepodmíněně k trestu těžkého žaláře na 6 měsíců, — jenž byl nejvyšším soudem zvýšen na 14 měsíců těžkého žaláře — zostřené- ho jedinou měsíčně postem, a k pokutě 40 Kč, na jejíž místo nastoupí v pří- padě nedobytnosti další trest těžkého žaláře 2 dnů, zostřený jednou postem, — uznal dne 24. října 1934 po ústním líčení podle § 290 tr. ř. takto právem:

Výrok rozsudku o trestu, pokud obžalovanému byl pro případ nedo- bytnosti peněžité pokuty 40 Kč vyměřen náhradní trest dalších dvou dnů těžkého žaláře, zostřené- ho postem, se z úřední moci zrušuje jako zmatečný a obžalovanému se znovu vyměřuje náhradní trest a to dvou dnů těžkého žaláře (beze zostření).

D ů v o d y :

Ježto § 8 zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n. z roku 1929 ustanovuje, že doba náhradního trestu na svobodě za peněžitý trest nedobytný má býti stanovena za každých 10 Kč až 100 Kč ulože- ného trestu na penězích jedním dnem trestu na svobodě téhož druhu jako trest hlavní, vykročil nalézací soud, zostřiv tento náhradní trest jedním postem, ze své moci trestní (čis. 11 § 281 tr. ř.). Ani ustanovení § 8 cit. zák. ani § 260 a) tr. zák. a odst. 2 tohoto § nezná zostření ná- hradního trestu. Poněvadž toto porušení zákona je v neprospěch obža- lovaného, bylo za použití § 290 tr. ř. uznati jak se stalo.

Čís. 5113.

Nejde o přečin podľa § 400, odst. 1 tr. zák., pojal-li verejný notár do listinného osvedčenia nepravdivé vyjadrenie obžalovaných o tom, čo sa vraj stalo predtým v jeho neprítomnosti, bez toho, že by osvedčil alebo potvrdil pravdivosť obsahu tohoto vyjadrenia.

(Rozh. zo dňa 27. októbra 1934, Zm III 100/34.)

Na j v y š š í s ú d preskúmal trestnú vec proti R. S. a spol., obža- lovaným zo zločinu podľa §§ 401 a 402 tr. zák. a i., a na základe ve- rejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obráncu obžalo- vanej R. S. vyniesol tento r o z s u d o k: Najvyšší súd vyhovujúc zmä- točnej sťažnosti, namierenej proti výroku o vine v smere prečinu podľa § 400, odst. 1 tr. zák., z dôvodu zmätku podľa § 385, č. 1 a) tr. p. do- týchne obžalovaných Dra O. F. a F. K., hľadiac k ustanoveniu 4. odst. § 387 tr. p. — zrušuje rozsudky obidvoch nižších súdov, pokiaľ nimi boli obžalovaní. R. S-ová, Dr. O. F. a F. K. uznani vinnými z prečinu padelania verejnej listiny podľa § 400, odst. 1 tr. zák., a týchto obžalo- vaných sprostňuje na základe § 326, č. 1 tr. p. obžaloby pre tento prečin proti nim podanej štátnym zastupiteľstvom.

D ō v o d y :

Podľa skutkových zistení nižších súdov obžalovaná R. S. padelala podpis svojho choromyselného muža na plnomocenstve, ktoré ju opráv- ňovalo uzavreť za neho pokonávku v spore s I. W., a tejto padelanej listiny aj použila k uzavretiu pokonania. Padelaná listina vzťahovala sa na dôkaz práva, hodnota ktorého prevyšovala 2.000 Kč. V tomto jednaní obžalovanej sú zahrnuté všetky náležitosti skutkovej povahy zločinu podľa §§ 401 a 402 tr. zák. Z tohoto použitia padelanej plnej moci mohla pre J. S. vzniknúť právna ujma, lebo vrchným súdom bola vtedy jeho škoda a výška nároku na náhradu uznaná čiastkou 5.350 Kč s 5% úrokom od 24. decembra 1921, kdežto pokonávka znela len na 2.000 Kč. Nevyžaduje sa tu úmysel voľakoho p o š k o d i ť na majetku. Preto je bezpodstatná námietka, že obžalovaná takého úmyslu nemala. Ustano- venie § 401 tr. zák. neobmedzuje skutkovú povahu na prípad použitia padelanej listiny proti tomu, ktorého podpis bol padelany. Naopak z po- vahy veci plynie, že takejto listiny sa používa pravidelne proti tretej osobe. To, čo obžalovaná neskoršie po dokonanom padelaní a použití padelanej listiny učinila, totiž, že v spore poprela pravosť dotyčnej lis- tiny, neprichádza v úvahu, keďže trestný čin už bol pred tým dokon- čený. Zmätočná sťažnosť, pokiaľ uplatňuje dôvod zmätku podľa § 385, čis. 1 a) tr. p. a napáda výrok o vine v smere zločinu podľa §§ 401 a 402 tr. zák., je tedy bezzákladná a bola zamietnutá podľa 1. odst. § 36 por. nov.

Nelze odopreť oprávnenie zmätočnej sťažnosti, pokiaľ z dôvodu zmätku podľa § 385, čis. 1 a) tr. p. napáda výrok o vine v smere prečinu podľa § 400, odst. 1 tr. zák. Podľa skutkového stavu, nižšími súdmi zisteného, a podľa obsahu osvedčenia listinného, spísaného verejným notárom, žiadala obžalovaná R. S. tohoto, aby osvedčil, že podpis J. S. na plnomocenstve, ktoré predložila, je vlastnoručný. Verejný notár, ktorý sa osobne presvedčil, že pre nespôsobilosť J. S. ku voľajakému prejavu vôle overenie jeho podpisu je nemožné, spísal o tom protokol, v ktorom tie ž udal, že pred ním všetci traja obžalovaní potvrdili, že J. S. pre- tým dotyčnej plnomocenstvo pred nimi vlastnoručne podpísal. Verejný notár zaznamenal osvedčenia obžalovaných na večitú pamäť. Z toho skutkového záveru plynie, že tá časť protokolu, spísaného verejným no- tárom, v ktorej boli uvedené vyjadrenia obžalovaných, nemala toho

účelu, aby bolo zistené, že J. S. vlastnoručne podpísal plnomocenstvo, lebo verejný notár v dotýčnom protokole zistil, že toto overiť nemôže. Zaznamenanie jednoduchých vyjadrení obžalovaných o tom, čo sa vraj stalo pred tým v neprítomnosti verejného notára, nemohlo nahradiť predpísané overenie podpisu J. S. a preto nemohlo byť týmto záznamom preukázané, že podpis J. S. je vlastnoručný. Verejný notár, ktorý v protokole spísal vyjadrenia obžalovaných, týmto nepobohalovanými uvedený do omylu pri overení skutočnosti. Obsah »listinného osvedčenia« nie je nepravdivý. Listina táto osvedčuje len to, čo pred menovaným verejným notárom bolo tvrdené, ale neosvedčuje ani nepotvrzuje pravdivosť obsahu tohoto tvrdenia. Je len však nepotvrdením pravdivosti podpisu J. S. Chýba tu tedy jeden z podstatných predpokladov prečinu podľa § 400, odst. 1 tr. zák. a následkom toho nelze v tomto prípade vôbec uznať na trestný čin. Pokiaľ tedy obžalovaná R. S. bola uznaná vinnou z prečinu podľa § 400, odst. 1 tr. zák., sú rozsudky obidvoch nižších súdov dotknuté zmätkom podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. Preto bolo treba v tomto bode vyhoveť zmätočnej sťažnosti tejto obžalovanej. Ponevác však ten istý zmätok týka sa aj výroku o vine obžalovaných Dra O. F. a F. K., bolo treba k tomu prihliadnuť z úradnej moci v smysle 4. odst. § 387 tr. p. a v dôsledku toho na základe 1. odst. § 33 por. nov. zrušiť rozsudky obidvoch nižších súdov, pokiaľ ide o odsúdenie pre prečin podľa § 400, odst. 1 tr. zák., a všetkých troch obžalovaných sprostíť obžaloby pre tento prečin na základe § 326, čís. 1 tr. p.

Čís. 5114.

Nekalá súťaž.

Ak ide o trestný čin pokračujúci, treba šesťtyždňovú lehotu k podaniu súkromného návrhu (§ 34, odst. 2 zák. čís. 111/27 Sb. z. a n.) rátať odo dňa, kedy sa súkromný žalobca dozvedel v poslednom čine obžalovaného.

(Rozh. zo dňa 27. októbra 1934, Zm III 114/34.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti M. L., obžalovanému z prečinu nekalej súťaže, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti súkromného žalobcu H. W. podľa 1. odst. § 35 por. nov. zrušil rozsudky obidvoch nižších súdov a vec vrátil súdu prvej stolice k novému pojednávaniu a rozhodnutiu; zmätočnú sťažnosť poukázal na toto rozhodnutie.

Dôvody:

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal súkromný žalobca zmätočnú sťažnosť na základe dôvodu zmätku podľa § 385, čís. 1 c) tr. p., namietajúc, že nižšie súdy mylne vyriekli, že súkromný návrh bol v tomto prípade podaný po uplynutí štyždňovej lehoty, tedy opoždene. Najvyšší súd nemohol o tejto námietke rozhodnúť meritórne, lebo neboli zistené

skutočnosti, podstatné pre toto riešenie. Najvyšší súd súhlasí síce s názorom odvolacieho súdu, že pre počítanie lehoty ku podaniu súkromného návrhu neplatí predpis § 11 tr. p., lež predpisy práva materiálneho. Pokiaľ by tedy trestný čin bol dokončený pred 1. júlom 1932, bol by súkromný návrh, ktorý prišiel k súdu 15. augusta 1932, opoždený, lebo súkromný žalobca dozvedel sa o čine a o páchatelovi 1. júla 1932. Avšak zmätočná sťažnosť právom namieta, že nižšie súdy prehliadly, že predmetom trestného oznámenia a obžalovacieho spisu bol pokračujúci čin, spáchaný od júna do augusta 1932. V trestnom oznámení bolo najmä výslovne uvedené, že 2. (správne 1.) júla 1932 súkromný žalobca obdržal písomnú zprávu o tom, že obžalovaný dopustil sa zľahčovania jeho podniku, ďalej však bolo uvedené, že obžalovaný v tomto zľahčovaní pokračoval, aj keď bol (zrejme po onej zpráve) súkromným žalobcom a jeho právnym zástupcom vyzvaný, aby sa zdržal nepravdivých údajov. Na konci trestného oznámenia bolo uvedené, že obžalovaný »ešte dnes«, to tiež v auguste 1932 v tomto počínaní pokračuje. Z tohoto obsahu trestného oznámenia plynie bezpochybné, že súkromný návrh týkal sa trestného činu pokračujúceho, ktorý bol spáchaný jednak v dobe pred 1. júlom 1932, jednak aj po tejto dobe, najmä aj v auguste 1932. S týmto obsahom trestného oznámenia súhlasí tiež obsah obžalovacieho spisu, podľa ktorého súkromný žalobca žaloval obžalovaného, že od júna do augusta 1932 zľahčoval jeho podnik. Odvolací súd rátať lehotu ku podaniu súkromného návrhu od 1. júla 1932, nebral tedy v úvahu tvrdenia súkromného žalobcu, že obžalovaný pokračoval v trestnom čine aj po tomto dni, najmä aj v auguste 1932. Ponevác však podľa obsahu trestného oznámenia a obžalovacieho spisu išlo tu o pokračujúci trestný čin, lehota ku podaniu súkromného návrhu má sa rátať odo dňa, ktorého súkromný žalobca sa dozvedel o poslednom čine obžalovaného, ktorým tento zľahčoval podnik súkromného žalobcu. Preto, aby mohlo byť rozhodnuté, či súkromný návrh bol včas podaný, treba zistiť, ktorého dňa pred podaním trestného oznámenia bol obžalovaným vykonaný posledný čin zľahčovania podniku súkromného žalobcu, po prípade tiež, kedy sa súkromný žalobca o tomto poslednom čine dozvedel. Bez takéhoto zistenia nemohly nižšie súdy správne rozhodnúť otázku, či súkromný návrh bol včas podaný. Vyskytuje sa tu tedy prípad 1. odst. § 35 por. nov. a preto najvyšší súd v smysle tohoto ustanovenia zákona zrušil rozsudky obidvoch súdov a vrátil vec k novému pojednávaniu a rozhodnutiu, zmätočnú sťažnosť však poukázal na toto rozhodnutie.

Čís. 5115.

Zánik stíhacieho práva podle § 530 tr. zák., neučinil-li soukromý žalobce, — nechav svůj původní stíhací návrh, jehož předmětem byla činnost obžalovaného, vztahující se na první vydání závadné brožury, padnouti prohlášením, že předmětem trestního řízení není první, nýbrž až další vydání brožury —, v propadné šestinedělní lhůtě § 530 tr. zák., co zvěděl sám (nikoli jeho právní zástupce), že urážlivé útoky jsou i v novém vydání brožury, nový stíhací návrh, jehož předmětem by byla

činnost obžalovaného, vztahující se na ono další vydání brožury (původní stíhací návrh v tomto směru nepozměnil).

(Rozh. ze dne 29. října 1934, Zm I 778/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 9. června 1933, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1934, čis. 124 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížností soukromého obžalobce nejsou napadena tato zjištění kmetského soudu: Soukromý obžalobce Jan A. B. podal na soud dne 31. července (správně 23. července) 1932 trestní oznámení (stíhací návrh) proti obžalovanému Janu Z-ovi pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 491 a 492 tr. zák. V tomto trestním oznámení uvádí, že počátkem měsíce července 1932 vydal průmyslový svaz kožedělníků v P. brožuru nadepsanou »B. bankrot«, kterou sestavil, jak na předposlední straně brožury je uvedeno, obviněný Jan Z. V oznámení tom se dále tvrdí, že celý obsah brožury je namířen proti osobě zesnulého bratra soukromého obžalobce Tomáše B-i a proti závodům firmy B. a. s. ve Z. V něm jsou uvedeny veškeré výroky uvedené ve výroku rozsudkovém. Na základě tohoto trestního oznámení bylo zavedeno proti obžalovanému (obviněnému) Janu Z-ovi přípravné vyšetřování pro přečin proti bezpečnosti cti spáchaný obsahem brožury »B. bankrot«, která byla připojena k trestnímu oznámení (a to v prvním svém vydání).

Podle návrhu v trestním oznámení též učiněného (na povolení prozatímního zabavení brožury nadepsané »B. bankrot«, vytištěné v tiskárně firmy Adolf N., P.-Ž., a vydané svazem kožedělníků v P.) byla provedena domovní prohlídka (dne 26. července 1932) a při ní (v tiskárně Adolfa N-ého) bylo zabaveno 22.500 archů se stránkami 1 až 64 a 2600 výtisků obálek brožury »B. bankrot«.

Soukromý obžalobce podal po skončeném přípravném vyšetřování dne 30. října (správně 20. října) 1932 na obžalovaného obžalobu, v níž soukromý obžalobce jako bratr zesnulého Tomáše B-i žaluje na ochranu cti a pověsti zesnulého, že obžalovaný »napsal počátkem měsíce července 1932 a rozšiřoval v P. a na jiných místech republiky« brožuru nadepsanou »B. bankrot«, obsahující zejména výroky, jak jsou ve výroku rozsudkovém jednotlivě uvedeny.

Brožura »B. bankrot« vydaná průmyslovým svazem kožedělníků existuje ve třech vydáních. Vydání I. a II. jsou úplná, mají 82 číslovaných stran. Obě vydání obsahují všechny závadné výroky, uvedené výroku rozsudkovém. Vydání III. této brožury nalezené při domovní prohlídce v tiskárně N-ého, není dokončeno. Má jen 64 stran a obsahuje závadné výroky pouze do strany 64, takže neobsahuje výroky obsažené na straně 65—82 ve vydání I. a II. a uvedené v obžalovacím spise a ve výroku rozsudkovém, počínajíc větami »To jsou dokumenty...« až »žebal B. o sovětské objednávky«.

K trestnímu oznámení (stíhacímu návrhu) bylo připojeno I. vydání brožury a obžalovaný byl o tomto I. vydání zodpovědně slyšen vyšetřujícím soudcem; III. vydání brožury, po případě její části, pokud byly zabaveny, byly připojeny ke spisům po pravoplatnosti obžaloby teprve po druhém hlavním přelíčení konaném dne 15. února 1933. Při posledním hlavním přelíčení ze dne 9. června 1933 (konaném před změněným senátem) uvedl zástupce soukromého obžalobce, že brožura nadepsaná »B. bankrot«, k trestnímu oznámení původně připojená, není předmětem trestního řízení, nýbrž že je předmětem tohoto trestního řízení III. vydání této brožury, které jako nedohotovené bylo dne 23. července (správně 26. července) 1932 zabaveno policejním ředitelstvím v tiskárně Adolfa N-ého a které obsahem je úplně totožné s brožurou předloženou ve spisech.

V této spojitosti sluší zdůrazniti zajímavou okolnost, že před touto změnou obžaloby bylo z jiných spisů krajského soudu trestního v Praze zjištěno, že Tomáš B. podal dne 27. června 1932 návrh na zavedení přípravného vyšetřování proti neznámému pachateli pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488 a 491 tr. zák., spáchaný obsahem brožury »B. bankrot«, I. vydání, s dalším návrhem na povolení zabavení této brožury. Při domovní prohlídce (v místnosti průmyslového svazu kožedělníků) byla tato brožura (3 výtisky) skutečně zabavena. Toto trestní řízení vedené pak proti Josefu J-ovi (předsedovi průmyslového svazu kožedělníků v P.) bylo usnesením radní komory krajského soudu trestního v Praze ze dne 25. července 1932 podle § 109 tr. ř. zastaveno z toho důvodu, že soukromý obžalobce, jak obecně známo, dne 12. července 1932 zemřel, čímž právo trestního stíhání zaniklo.

Ze zjištění nahoře uvedeného o obsahu trestního oznámení — stěžovatele Jana B-i — a o doslovu návrhů v něm obsažených jasně plyne, že předmětem tohoto stíhacího návrhu byla činnost obžalovaného Jana Z-y, vztahující se na I. vydání brožury »B. bankrot«, která spadala do počátku měsíce července 1932, po případě do doby před tím. Bylo tedy na soukromém obžalobci, případně na jeho plnou mocí vykázaném právním zástupci, by stíhací návrh pozměnil, po případě doplnil nebo rozšířil v propadné lhůtě 6 neděl (§ 530 tr. zák.), kdy zvěděl, že urážlivé útoky byly obsaženy též v jiné brožuře »B. bankrot« jako III. vydání později tisknuté, po případě do tisku dané (rozh. čis. 3854 sb. n. s.).

V rozsudku je zjištěno, že při domovní prohlídce provedené dne 26. července 1932 v tiskárně Adolfa N-ého bylo zabaveno 22.500 archů se stránkami 1—64 a 2600 výtisků obálek brožury »B. bankrot« a že tato nedokončená brožura je III. vydání brožury »B. bankrot«. I když tedy v protokolu o hlavním přelíčení ze dne 9. června 1932 není výslovně uvedeno, že příslušná část spisů týkajících se provedeného zabavení byla při hlavním přelíčení přečtena, zejména protokol ze dne 26. července 1932 a zpráva policejního ředitelství ze dne 27. července 1932, přišly zřejmě soudu k vědomosti při hlavním přelíčení vzhledem k obsahu učiněných zjištění. Z protokolu sepsaného dne 26. července 1932 o domovní prohlídce v tiskárně Adolfa N-ého plyne, že byl jí přítomen »za stranu žalující Dr. H., advokát v P.«, tedy právní zástupce soukromého obžalobce. Zvěděl tedy, že je tu jiné (ještě nedokončené) vydání brožury, než které bylo předmětem stíhacího návrhu.

Toto vědomí právního zástupce soukromého obžalobce by samo o sobě arci ještě nestačilo (srov. Altman, I. svazek, str. 1042). Avšak stěžovatel ve zmateční stížnosti vysvětluje, proč nebyla připojena k trestním spisům ihned na počátku trestního řízení brožura III. vydání, sám výslovně uvádí, že se soukromý obžalobce těsně před podáním trestního oznámení dozvěděl, že brožura »B. bankrot«, která již dříve byla vytištěna ve dvou vydáních, jež byly rovněž zabaveny, tiskne se v tiskárně Adolfa N-ého znovu.

Než přes to soukromý obžalobce po případě jeho právní zástupce ve lhůtě 6 neděl (od 26. července 1932) podle obsahu spisů neučinili ani nový stíhací návrh ani nepozměnili (nedoplňili) stíhací návrh původní. Naopak ještě v obžalobě podané dne 20. října 1932, tedy dávno po uplynutí lhůty 6nedělní, výslovně žaluje Jana Z-u, že »napsal počátkem měsíce července 1932 a rozšiřoval« v P. a jiných místech republiky brožuru nadepsanou »B. bankrot«, obsahující zejména výroky na stránce 5—82, tedy shodně s výroky uvedenými ve stíhacím návrhu, k němuž bylo připojeno I. vydání brožury. Způsob, jakým soukromý obžalobce ve stížnosti snaží se vysvětliti toto opomenutí, je v podstatě přednesem novým, k němuž se připomíná jen, že přece při domovní prohlídce dne 26. července 1932 byl přítomen právní zástupce soukromého obžalobce, jenž, pokud by mu skutečně šlo od počátku o stíhání brožury vydání III., mohl ihned po tomto dni navrhnouti opatření této brožury vyšetřujícím soudcem.

K promlčení (subjektivnímu i objektivnímu) má soud přihlížeti z úřadu, i když by výslovně nebylo uplatňováno s hlediska zmatku podle § 281 čis. 9 b) tr. ř.

Je zjištěno, že zástupce soukromého obžalobce při posledním hlavním přelíčení výslovně prohlásil, že brožura nadepsaná »B. bankrot«, k trestnímu oznámení původně připojená, není předmětem trestního řízení, nýbrž že je předmětem tohoto trestního řízení III. vydání této brožury, které jako nedohotovené bylo dne 26. července 1932 zabaveno policejním ředitelstvím v tiskárně Adolfa N-ého. Proti tomuto správnému obsahu spisů neobstojí výtka stížnosti, že brožura vydání I. byla k oznámení jen připojena jako důkazní prostředek o tom, že se obžalovaný dopustil urážky na cti tím, že urážlivé výroky, jak obsaženy jsou v brožuře vydání I., byly uveřejněny. Proto, hledíc též k ostatním nahofe uvedeným zjištěním, je správný právní závěr kmetského soudu, že soukromý obžalobce touto modifikací obžaloby nesetřval na obžalobě původní, nýbrž vznesl žalobu novou, proti níž se obžalovaný právem ohradil. Jak již dovoděno, změna nebo doplnění původního stíhacího návrhu, který celým svým obsahem spočívá na I. vydání brožury, nestala se v propadné lhůtě 6 neděl (§ 530 tr. zák.). Okolnost, že v důvodech obžaloby, podané dávno po uplynutí této lhůty je uvedeno, že bylo v novinách ohlašováno, že vyjde nové vydání o velkém nákladu, že brožura byla vskutku dne 23. července 1932 ve jmenované tiskárně (Adolfa N-ého) natiskána a že brožuru napsal a do tisku dal obžalovaný, — je pro právní posouzení věci nerozhodnou, když stíhací návrh nebyl v tomto směru včas doplněn (rozšířen). Tím pak padá i výtka činěná v tomto bodě s hlediska zmatku podle § 281 čis. 5, 9 (správně 9 b) tr. ř. Nechal-li soukromý obžalobce svým zmíněným prohlášením pad-

nouti svůj původní stíhací návrh, který včas nerozšířil a neučinil-li ani nový stíhací návrh ve lhůtě § 530 tr. zák., když zvěděl, že urážlivé útoky jsou obsaženy i v jiné brožuře »B. bankrot« později tisknuté po případě do tisku dané, která podle nenapadených zjištění rozsudkových se od I. vydání lišila nejen obálkou, nýbrž i tím, že zůstala nedokončena, pak právem zprostil kmetský soud obžalovaného z důvodu, že stíhací právo soukromého obžalobce uhaslo. V rozsudku není sice postačujících zjištění pro přezkoumání otázky, zda se tak stalo z důvodů § 40 tisk. zák. a § 532 tr. zák., zejména hledíc k ustanovení § 531 lit. c) tr. zák. a předpisu § 40 tisk. zákona o době vydání nebo započeti rozšiřování zmíněné brožury III. vydání, než zjištění rozsudková ve spojení s obsahem spisů plně postačují k právnímu závěru, že zánik stíhacího práva, k němuž bylo přihlížeti z úřadu, nastal podle § 530 tr. zák.

Čís. 5116.

Nakazil-li obžalovaný ženu pri násilnom smilstve aj pohlavnou chorobou, dopustil sa okrem zločinu násilného smilstva podľa § 232 tr. zák. prečinu ohrozenia (porušenia) zdravia pohlavnou chorobou podľa § 18 zák. čis. 241/22 Sb. z. a n.; delikty tieto sú v materiálnom súbehu.

(Rozh. zo dňa 31. októbra 1934, Zm IV 490/34.)

Na j v y š š í s ú d preskúmal trestnú vec proti O. V., obžalovanému zo zločinu násilného smilstva atď., a na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu a obžalovaného vyniesol tento r o z s u d o k: Najvyšší súd vyhovuje zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, uplatňovanej na základe bodu 1 b) tr. p., z toho dôvodu zmätočnosti zrušuje rozsudok vrchného súdu vo výroku o kvalifikácii trestných činov a kvalifikuje tieto okrem násilného smilstva podľa § 232, čis. 2 tr. zák. tiež prečinom ohrozenia zdravia pohlavnou chorobou podľa § 18, čis. 2 zák. čis. 241/1922 Sb. z. a n.

Z d ô v o d o v:

Verejný žalobca uplatňuje zmätočnú sťažnosť na základe bodu 1 b) § 385 tr. p. z toho dôvodu, že vrchný súd sa mylil, keď v jednaní obžalovaného shľadal len skutkovú podstatu zločinu násilného smilstva podľa bodu 2 § 232 tr. zák. a nekvalifikoval čin obžalovaného aj prečinom ohrozenia zdravia pohlavnou chorobou podľa § 18, čis. 2 zák. čis. 241/1922 Sb. z. a n. Zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu nelze odopreť oprávnenie. Podľa zisteného skutkového stavu obžalovaný O. V. v druhej polovici februára 1934 v K. viac razy sa dotknul svojím pohlavným údom pohlavného údu nezl. A. P., pri čom ju nakazil kapavkou, hoci vedel o tom, že trpí touto nemocou. Obžaloba toto jednanie O. V. kvalifikovala jednak zločinom podľa § 232, čis. 2 tr. zák., jednak prečinom podľa § 18, čis. 2 zák. čis. 241/1922 Sb. z. a n. Súd prvej stolice čin obžalovaného kvalifikoval zločinom násilia proti studu podľa § 233 tr. zák. a prečinom podľa § 18, čis. 2 zák. čis. 241/1922 Sb. z. a n. Naproti tomu vrchný súd následkom odvolania verejného žalobcu, obžalovaného a jeho obhájcu zrušil z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 1 b) § 385 tr. p. rozsudok súdu I. stolice čo do kvalifikácie trestného činu a tento kvalifikoval len zločinom násilného smilstva podľa bodu 2 § 232 tr. zák. a pominul kvalifikáciu aj podľa § 18 čis. 2 zák. čis. 241/

1922 Sb. z. a n. Podľa stanoviska vrchného súdu obžalovaný nakazil poškodenú A. P. úmyselne a tým sa dopustil voči nej ťažkého ublíženia na tele, ktoré vraj nebolo ani žalované. Čin obžalovaného preto — podľa názoru vrchného súdu — presahuje rámec kvalifikácie podľa § 18 čis. 2 zák. čis. 241/1922 tým viacej, lebo obžalovaný nielen že uviedol poškodenú v nebezpečenstvo pohlavnej nákazy, ale ju pohlavnou nemocou skutočne nakazil. Ináčej vrchný súd je toho názoru, že nie je tu prípad samostatného deliktu, ale ide len o ideálny súbeh podľa § 95 tr. zák., lebo zločin násilného smilstva absorbuje ťažké ublíženie na tele pri tom povstale a tak tým viacej prípadný prečin podľa § 18 čis. 2 zák. čis. 241/1922 Sb. z. a n.

Tento právny názor vrchného súdu je však mylný. Najvyšší súd predovšetkým poukazuje na to, že podľa obžalovacieho spisu bol predmetom obžaloby aj ten čin obžalovaného, že obžalovaný s nezl. A. P-ovou častejšie pohlavne obcoval, ačkoľvek vedel, že je pohlavne nakazený a pri tom menovanú nakazil kapavkou (gonorrhoe) a tak vedome uviedol iného súložou v nebezpečenstvo pohlavnej nákazy. Nie je tu tedy prípad § 325 I. tr. p., podľa ktorého súd pod následkom zmatečnosti nesmie učiniť predmetom svojho rozsudku taký čin, pre ktorý žalobca obžalobu nevzniesol. Čin obžalovaného bol súdom prvej stolice kvalifikovaný za prečin podľa bodu 2 § 18 zák. č. 241/1922 a táto kvalifikácia nebola v neprospech obžalovaného napadnutá. Preto je treba sa zaoberať otázkou, mal-li byť tento čin podriadený pod prisnejšie ustanovenie trestného zákona.

K naplneniu skutkovej podstaty prečinu podľa § 18 č. 2 zák. č. 241/22 stačí, keď páchatel vedome uvedie iného súložou alebo iným spôsobom v nebezpečenstvo pohlavnej nákazy. Okolnosť, že nákaza skutočne aj nastala, nevylučuje ustálenie skutkovej podstaty tohoto prečinu, lebo týmto výsledkom stalo sa len bezpochybným, že tu bolo skutočne nebezpečenstvo nákazy pohlavnou chorobou, ktoré je tiež skutkovou náležitosťou uvedeného deliktu. Zákon č. 241/1922 Sb. z. a n. vo svojich ustanoveniach má na mysli — ako to aj verejný žalobca správne zdôrazňuje — chrániť pohlavné zdravie a znemožňovať rozšírenie pohlavných chorôb, kým podľa § 232 tr. zák. predmetom ochrany je počestnosť a stud ženy voči skutkovému útoku na osobnú slobodu a voči poníženiu dôstojnosti ľudskej. Činom obžalovaného boly tedy porušené dva právne statky od seba naprosto odchylné, z ktorých každý je chránený úplne odlišným ustanovením zákona. Nie je preto skutková podstata prečinu podľa § 18 č. 2 zák. č. 241/1922 Sb. z. a n. absorbovaná v zločine násilného smilstva podľa § 232, čis. 2 tr. zák., ale ide tu o dva trestné činy, stojace proti sebe v pomere predpokladanom v §§ 96 a 98 tr. zák. Mal tedy čin obžalovaného byť kvalifikovaný jednak ako zločin násilného smilstva podľa § 232, č. 2 tr. zák. a jednak ako prečin podľa § 18, čis. 2 zák. č. 241/1922 Sb. z. a n. Ponevác však vrchný súd kvalifikoval čin obžalovaného len zločinom podľa § 232, čis. 2 tr. zák., zavinil tým zmatečnosť uvedený v bode 1 b) § 385 tr. p. Najvyšší súd preto vyhovel zmatečnej sťažnosti verejného žalobcu, pokračoval podľa § 33-I. por. nov., z dôvodu zmatečnosti označeného v bode 1 b) § 385 tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu v časti verejným žalobcom vytýkanej a kvalifikoval trestné činy obžalovaného podľa zákona.

Čís. 5117.

Prestupek podľa § 312 tr. zák. predpokladá, že úradní osoba je v dobe činu ve výkonu služby; vybočuje-li v této době z mezí vykázaných jí povinnostmi služby takovým způsobem, že lze úřední jednání pokládati pro tu dobu věcně za přerušené, nelze jí přiznati ochranu zákona; to platí zejména, vyřizuje-li si v té době věci, jež nemají s výkonem služby nic společného, což by mohlo platiti o tom, když úřední osoba se pustí s někým do hádky o věci, nesouvisející se služebním úkonem, ba dokonce do nadávek.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1934, Zm I 1082/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 27. října 1933, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze upřiti oprávnění, pokud napadá výrok rozsudku, že M. byl v době činu ve výkonu služby jako přísežný polní hlídač, výtkou neúplnosti (čis. 5 § 281 tr. ř.), an soud nepřihlédl k tvrzení svědkyně Alžběty P-ové, že se M. s obžalovaným hádali a vzájemně si nadávali a že M. nadával volů, což M. sám v podstatě připustil, s tím, že při této hádce obžalovaný k němu přiskočil a vrazil mu pěstí pod bradu.

Prestupek podle § 312 tr. zák. predpokladá, že úradní osoba je v dobe činu ve výkonu služby (viz § 68 tr. zák. in fine); vybočuje-li v této době z mezí vykázaných jí povinností služby takovým způsobem, že lze úřední jednání pokládati pro tu dobu věcně za přerušené, nelze jí přiznati ochranu zákona; to platí zejména, vyřizuje-li si v té době věci, jež nemají s výkonem služby nic společného, což by mohlo platiti o tom, když úřední osoba se pustí s někým do hádky o věci nesouvisející se služebním úkonem, ba dokonce do nadávek (rozh. čis. 1817 sb. n. s.).

Ponevadž nalézací soud nevzal ony okolnosti v úvahu při řešení otázky, zda M. byl v době činu u výkonu služby, a tato okolnost je rozhodnou, bylo zmateční stížnosti obžalovaného již z tohoto důvodu vyhověti, aniž třeba zabývat se dalšími jejími vývody, a uznati jinak podle § 288 odst. 2 čis. 1 tr. ř., jak se stalo.

Čís. 5118.

Skutková podstata přestupku § 12 zák. čis. 89/1897 (případ 2.) je splněna, opatřila-li osoba od obviněného odlišná potraviny za účelem oklamání úmyslně falešným označením a obviněný takto označené

potraviny z nedbalosti na prodej chová nebo prodává. Byly-li potraviny opatřeny falešným označením jen z nedopatření (zaměstnancem obviněného), nejde o onen přestupek.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1934, Zm I 848/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu trestního v Praze jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 24. února 1934 porušen byl zákon v ustanovení § 12 zákona o obchodu s potravinami ze dne 16. ledna 1896, čís. 89/1897; rozsudek ten jakož i na něm spočívající usnesení okresního soudu v Kladně ze dne 26. března 1934 se v celém rozsahu zrušují a osvobozující rozsudek okresního soudu v Kladně ze dne 18. ledna 1934 se obnovuje.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Kladně ze dne 18. ledna 1934 byl obviněný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák., spáchaný prý tím, že v roce 1932 v K. Istivým předstíráním a jednáním, dodávaje na trh pivo k-cké pod označením piva s-ého, uvedl své odběratele v omyl, jimž tito a občanský pivovar na S. na svém majetku škodu utrpěli měli v částce nepřevyšující 2.000 Kč. Okresní soud zjistil, že obviněný nedodával M-ovi vůbec žádné pivo, t. j. žádné k-cké za s-ské, že však Marii L-ové v roce 1932 dodal pivo — kolik ho dodal, soud nezjistil ani přibližně — k-cké, jež označeno bylo vignetami občanského pivovaru na S., zjistil však zároveň, že obviněný dal svému myči rozkaz, aby s lahví vignety s-ského pivovaru, dříve právem používané, smyl a dal na ně nálepky pivovaru k-ckého a že i svým zákazníkům sdělil, že bude prodávati pivo k-cké, takže neměl podvodného úmyslu, a že, byly-li někomu dány láhve s označením pivovaru s-ského, stalo se tak nedopatřením zaměstnanců. Okresní soud vyslovil názor, že by v jednání obviněného mohl býti spatřován nanejvýše přestupek podle § 12 zák. o potrav., že však v tomto směru trestní řízení bylo zastaveno.

K odvolání veřejného obžalobce změnil krajský soud trestní v Praze rozsudkem ze dne 24. února 1934 rozsudek první stolice, uznal právem, že obviněný je vinen, že z nedbalosti prodával pivo k-cké v lahvích označených nálepkami občanského akciového pivovaru na S., tedy potravinu, která pro oklamání opatřena byla falešným označením, a že tak spáchal přestupek podle § 12 zák. ze dne 16. ledna 1896, čís. 89/1897 ř. zák., začož ho odsoudil k peněžitému trestu 100 Kč. Odvolací soud vychází ze skutkového předpokladu zjištěného prvním rozsudkem, nesdílí však názor okresního soudu, že trestní řízení ve směru přestupku podle § 12 zák. o potrav. bylo podle prohlášení státního zastupitelství zastaveno a spatřuje nedbalost obviněného v tom, že nedohlížel, zda

myč splnil jeho příkaz, a nejsou-li snad láhve s nálepkami pivovaru s-ského dodávány nadále do obchodů, což stalo se prý »při nejmenším« v případě Marie L-ové. Soukromý účastník občanský akciový pivovar na S. byl poukázán na pořad práva civilního.

Předmětem obžaloby podle návrhu státního zastupitelství bylo domnělé poškození Marie L-ové a Františka M-ě tím, že jim bylo — prý — lacinější pivo k-cké prodáváno jako pivo s-ské. Podle §§ 262, 458 tr. ř. bylo věcí soudu, by tento zažalovaný skutkový děj po stránce právní samostatně posoudil. Prohlášení státního zastupitelství podle § 90 tr. ř. nemohlo se vůbec vztahovati k jiné snad možné právní kvalifikaci zažalovaných činů, nýbrž vztahovalo se k jiným skutkům, z nichž byl obviněný ještě podezříván, tedy zřejmě k udánlivému poškození dalších odběratelů piva. Zásadně nebylo tudíž závady, by obviněný nebyl odsouzen místo pro přestupek podvodu, spáchaný dodáním piva k-ckého pod falešným označením jako s-ského Marii L-ové, pro přestupek podle § 12 zák. o potrav., spáchaný tímž činem, avšak bez úmyslu poškozovacího.

Odsuzující rozsudek krajského trestního jakožto odvolacího soudu v Praze porušuje však zákon v ustanovení § 12 zák. o potravinách. Okresní soud na Kladně zjistil, že dodání piva k-ckého s vignetami pivovaru s-ského stalo se nedopatřením zaměstnanců obviněného. Soud odvolací pak výslovně tento skutkový předpoklad přijal. Tím je však vyloučen objektivní znak skutkové podstaty § 12 zák. o potrav., že totiž musí jíti o prodávání potravin, které pro oklamání jsou opatřeny falešným označením. Zákon podle toho — viz v tomto směru i německý doslov zákona »Lebensmittel —, welche zum Zwecke der Täuschung mit einer falschen Bezeichnung versehen sind« — předpokládá, že osoba od obviněného rozlišná dotyčné potraviny za účelem oklamání opatřila úmyslně nesprávným označením. Bylo-li tedy zjištěno, že nesprávné označení piva stalo se nedopatřením zaměstnanců obviněného, spočívá odsouzení obviněného na nesprávném výkladu a užití zákona a rozsudek je tudíž zmatečný podle § 281 čís. 9 a) tr. ř.

Správností tohoto právního názoru navědčuje vývoj ustanovení § 12 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897 ve své souvislosti s vývojem § 11 čís. 1 až 4 téhož zákona. Podle I. návrhu zákonodárského výboru měl míti § 12, pokud jde o skutkovou podstatu přestupku, nehledíc k sankci trestní, doslov: »§ 12. Kdo by jednání v § 11 pod čís. 2 a 4 označená spáchal z nedbalosti, stane se vinen rovněž přestupkem...« Hledíc k návrhu I. výboru k § 11 měl býti tímto doslovem § 12 stíhán tudíž, kdo by z nedbalosti potraviny, které jsou padělané, zfalšované, zkažené, nezralé, nebo které na své výživnosti pozbyly, na prodej choval pod formou neb označením k oklamání způsobným (§ 11 čís. 2) a kdo by potraviny, které jsou padělané, zfalšované, zkažené, nezralé, nebo které na své výživě pozbyly, prodával, leč by kupitel tento stav znal, nebo byl s to jej poznati (§ 11 čís. 4). Falešné označení zboží samo o sobě nemínil výbor, hodnotě důvody přednesené

zástupcom ministerstva obchodu, podrobiť trestu, nebylo-li učiněno pro oklamání.

V tomto návrhu pohrešila však nejvyšší zdravotní rada v § 12 stíhání činnosti uvedené pod čís. 3 návrhu k § 11, totiž chování na prodej nebo prodej pod falešným označením z nedbalosti. Tomuto přání nejvyšší zdravotní rady vyhověl výbor, poněvadž — podle jeho úvah — »nelze popřítí, že i chování na prodej a prodej zboží pod falešným označením může se díti z nedbalosti«, a pojal dodatečně do návrhu § 12 i bod čís. 3 § 11 a dal mu doslov: »§ 12. Kdo by jednání v § 11 pod čís. 2, 3 a 4 označená spáchal z nedbalosti, stane se vinen rovněž přestupkem...« (dodatečná zpráva, příloha 972 stenografického protokolu). Leč v tomto doslovu neprošel návrh výboru, nýbrž ve shodě s doslovem II. vládní předlohy vyloučil návrh II. výboru číselné uvedení čís. 3 § 11 z § 12, jemuž dal tento doslov: »§ 12. Kdo by jednání v § 11 pod čís. 2 a 4 označená spáchal z nedbalosti, nebo z nedbalosti na prodej choval nebo prodával potraviny, které pro oklamání opatřeny jsou falešným označením, stane se vinen přestupkem« a v tomto doslovu stal se § 12 předpisem zákonným.

Z této konečné stylisace zákona a z celého postupného vývoje tohoto předpisu vyplývá, že samo o sobě nemělo býti podkladem trestného činu, když někde z nedbalosti chová na prodej nebo prodává zboží »falešně označené«; vždyť jinak by byla úplně vyhovovala ve výborovém návrhu původně navržená změna. »Kdo by jednání v § 11 čís. 2, 3 a 4 uvedené...« a nebylo by třeba oně zajisté stylisticky, avšak i věcně závažné změny, jak se v II. návrhu stala a konečně i jako definitivní doslov zákona přijata byla. Objektivně je tudíž skutková podstata přestupku § 12 (nehledíc k činnosti podmíněné ustanoveními § 11 čís. 2 a 4 do § 12 pojaté) dána, opatřila-li osoba od obviněného odlišná potraviny za účelem oklamání úmyslně falešným označením a obviněný takto označené potraviny z nedbalosti na prodej chová nebo prodává. Byly-li potraviny opatřeny falešným označením jen z nedopatření — v souzeném případě zaměstnancem obviněného —, není tu po objektivní stránce skutkové podstaty § 12 ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. z. z roku 1897.

Čís. 5119.

Zákon čís. 108/33 Sb. z. a n. o ochrane cti.

Mylný je názor, že omyl autora může byť omluvitelný i e n tým, že autor čerpal zprávu z veřejného tvrdenia, že sa určitý čin stal.

K otázke beztrestnosti novinárskeho referátu o jednaní úradov.

(Rozh. zo dňa 6. novembra 1934, Zm IV 496/34.)

Mestská rada v U. zistila, že firma M., prevádzajúca stavbu mestského vodovodu, účtovala určitú sumu za izoláciu potrubia vo smluvnom prevedení, vo skutočnosti však dodala izoláciu slabšiu. Preto sa

mestská rada usniesla navrhnúť, aby na firmu M. bolo podané trestné oznámenie. Obžalovaný P. R. napísal a obžalovaný M. K. ako zodpovedný redaktor uverejnil v novinách článok o dotyčnom pojednávaní mestskej rady, v ktorom medzi iným uviedol, že mestská rada konštatovala, že v tomto prípade bol nad všetku pochybnosť firmou M. spáchaný podvod, a preto sa usniesla učiniť na ňu trestné oznámenie pre podvod. Firma M. podala na oboch obžalovaných obžalobu pre prečin pomlvy. Autor článku nabíedol a previedol dôkaz pravdy. O b a s ú d y nižších stolíc sprostily obžalovaných podľa § 326, čís. 3 tr. p. obžaloby (vrchný súd z dôvodu uvedeného v § 6 (2), lit. b) zák. čís. 108/33 Sb. z. a n.).

Na j v y š š í s ú d tak zmätočnú sťažnosť hlavnej súkromnej žalobkyne ako aj zmätočné sťažnosti obžalovaných čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu podali zmätočnú sťažnosť: 1. hlavná súkromná obžalobkyňa na základe § 385, č. 1 a), c) tr. p., 2. obžalovaný M. K. a P. R. v smysle § 385, č. 1 a), c) tr. p. Hlavná súkromná obžalobkyňa v smysle § 385, č. 1 a), c) — správne len podľa lit. c) — za dôvod zmätočnosti uplatňuje, že obžalovaní omylne boli oslobodení na základe § 6, odst. 2 b) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., lebo a) sa nehájili omluviteľným omylom; b) nejednali v raju vo verejnom záujme; c) nepodaril sa im dôkaz omluviteľného omylu. Zmätočná sťažnosť je bezzákladná.

a) Obžalovaní podali návrh na dôkaz pravdy, v ktorom je zahrnutý aj návrh na dôkaz omluviteľného omylu. Hájili sa tedy obžalovaní implicity aj tým, že sa prípadne mylili omluviteľne. b) Preskúmajúc obsah inkriminovaného článku, presvedčil sa aj najvyšší súd o tom, že článok bol uverejnený len za účelom sdelenia priebehu pojednávania mestskej rady, týkajúceho sa odstránenia údajného zlorádu pri stavaní mestského vodovodu. Článok zaobera sa týmito predmetom a neobsahuje nijaké také tvrdenia, ktoré by neboly s ním v úzkej súvislosti, alebo z ktorých by bolo možné na to uzatvárať, že obžalovaní stranicky by boli chceli len ponížiť hlavnú súkromnú obžalobkyňu. Ponevác sdelenie o hore uvedenom predmete je v smysle § 6 odst. 3 a 4 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. v záujme verejnom, bol v tomto prípade prípustný dôkaz omluviteľného omylu. c) Taktiež nemýlil sa súd druhej stolice, keď uznal, že sa obžalovaným podaril dôkaz omluviteľného omylu. Mylný je sťažovateľkin názor, že omyl autora môže byť omluviteľný len tým, že čerpal zprávu z verejného tvrdenia, že sa určitý čin stal, lebo hore uvedená okolnosť je len jedným prípadným dôvodom k uznaniu omluviteľného omylu. V tomto prípade nie je sporné, že mestská rada skutočne sa usniesla, že v podstate na základe skutočností, obsažených v inkriminovanom článku, navrhuje podať proti žalobkyňi trestné oznámenie. Obžalovaní písali síce o niečo viac, než k čomu by ich bolo objektivne oprávnilo

jednanie mestskej rady, lebo písali, že mestská rada zistila, že v tomto prípade bol bezpochybne spáchaný podvod; avšak v tomto smere mohli byť omluviteľne v omyle, lebo mestská rada skutočne sa usniesla na horeuvedenom návrhu. Preto nemýlil sa vrchný súd, keď oslobodil obžalovaných z dôvodu uvedeného v § 6, odst. 2 b) zák. č. 108/1933.

Avšak bezzákladná je aj zmätočná sťažnosť obžalovaných, založená na § 385. č. 1 a), c) — správne len na lit. c), a podaná z toho dôvodu, že obžalovaní mali byť oslobodení podľa § 44 zák. čl. XIV:1914 a následkom toho hlavná súkromná obžalobkyňa mala byť odsúdená na znášanie trestných trov obžalovaných. Trestnosť vylučujúci dôvod podľa § 44 zák. čl. XIV:1914 je tu len vtedy, keď článok verne reprodukuje verejné jednanie vrchnosti alebo verejný úradný spis. V tomto prípade však okrem referátu o jednaní mestskej rady autor vyjadril vlastne aj svoju osobnú mienku o pojednávanej veci — tvrdiac, že mestská rada zistila, že v tomto prípade bezpochybne sa stal podvod — hoci takéto zistenie ani nepatrí do oboru mestskej rady, lež trestného súdu, a mestská rada sa usniesla len o tom, že navrhuje podanie trestného oznámenia proti súkromnej obžalobkyni. Sdelenie nebolo tedy verné podľa smyslu a pravdivé v smysle § 44 zák. čl. XIV:1914, preto nemohol vrchný súd oslobodiť obžalovaných podľa citovaného §u. Bezzákladné zmätočné sťažnosti boli podľa § 36 por. nov. zamietnuté.

Čís. 5120.

Hanoblivé nadávky príslušníkom určitej národnosti v republike, prednesené len v rozčúlení a z netrzeplivosti nad ich neobratnosťou, nie sú hanobením národnej menšiny v smysle § 14, čís. 5 zák. na ochr. rep., ale možno ich posudzovať s hľadiska zákona o ochrane cti; treba tu pokračovať podľa § 17, odst. 2 zák. čís. 108/33 Sb. z. a n.

(Rozh. zo dňa 8. novembra 1934, Zm III 148/34.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti K. M., obžalovanému z prečinu podľa § 14, č. 5 zák. na ochr. rep., na základe verejného pojednania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného K. M. vyniesol tento rozsudok: Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti, založenej na dôvode zmätočnosti podľa č. 1 a) § 385 tr. p. zrušuje najvyšší súd rozsudky oboch súdov nižších stolíc a sprostuje podľa čís. 1 § 326 tr. p. obžalovaného obžaloby naň pre prečin podľa § 14, čís. 5 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n. podanej.

Dôvody:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil obžalovaný zmätočnú sťažnosť podľa č. 1 a) § 385 tr. p., ktorú aj odôvodnil. Zmätočná sťažnosť je základná, pokiaľ sťažovateľ sa domáha úplného sprostenia z obžaloby.

Ku skutkovej podstate prečinu rušenia obecného mieru podľa § 14, č. 5 zák. na ochr. rep. sa po subjektívnej stránke predpokladá úmysel páchatel'ov smerujúci k hanobeniu a vedomie páchatel'a o surovosti, resp. štvavosti jeho výroku a spôsobilosti tohoto výroku, aby dal podnet k ohrozeniu obecného mieru v republike. Obžalovaný popiera úmysel hanobiaci a tvrdí, že inkriminovaným výrazom chcel dať na javo svoju netrzeplivosť a nešikovnosť ľudí, ktorí mu činili prekážku v jazde. Zo znenia inkriminovaných výrokov plynie, že tieto boli namierené proti P. a M. V., prípadne proti P. V. samotnému, a že podnet k závadným výrokom dalo to chovanie P. a M. V., že, keď im z voza spadlo vreco s jačmeňom, zastavili na silnici kone a nechali ich stáť cez cestu, pri tom sami sbierali jačmeň, ktorý sa vysypal z vreca, a týmto svojim činom zdržovali premávku na silnici, takže obžalovaný, ktorý prišiel autom, musel zostať stáť a čakať. Z týchto zistených okolností neľze dovodiť, že inkriminované výrazy: »Vy slovenské voly«, smerovali proti celému slovenskému národu, že by P. a M. V. boli tu predstaviteľmi celého slovenského národa, že obžalovaný tento širší význam zamýšľal, t. j. že chcel urážkami namieranými proti P. a M. V. zasiahnuť celý slovenský národ. Neľze preto v nadávkach smerujúcich proti P. a M. V. spatrovať hanobenie slovenského národa ani po objektívnej ani po subjektívnej stránke. Závadné výroky nevyčerpávajú tedy skutkovú podstatu prečinu rušenia obecného mieru podľa § 14, č. 5 zák. na ochr. rep. Preto vyhovel najvyšší súd zmätočnej sťažnosti obžalovaného, postupoval podľa odst. 1 § 33 por. nov. a obžalovaného sprostil v smysle čís. 1 § 326 tr. p. obžaloby naň pre prečin rušenia obecného mieru podľa § 14, čís. 5 zák. na ochr. rep. podanej.

Ponevác trestné oznámenie pre čin, ktorý verejnou žalobou bol stíhaný ako prečin rušenia obecného mieru podľa § 14, č. 5 zák. na ochr. rep., došlo k štátnemu zastupiteľstvu 5. apríla 1933 — trestný čin sa stal 13. marca 1933 — tedy v lehote v odst. 1 § 17 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. uvedenej, totiž do dvoch mesiacov, rátať od tej doby, kedy sa urazení dozvedeli o čine a o osobe vinníkovej, a trestné pokračovanie zavedené na verejnú žalobu skončilo sprostujúcim rozsudkom, môže byť podľa odst. 2 § 17 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. súkromná žaloba podaná pre ten istý čin i vtedy, keď lehota uvedená v odst. 1 § 17 cit. zák. už uplynula, avšak s obmedzením odst. 2 § 17 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., to jest najpozdšie do 15 dní od tej doby, kedy urazený bol súdom o sprostení zpravený, alebo do dvoch mesiacov od právnej moci sprostujúceho rozsudku, nebol-li o sprostení zpravený. Ponevác urazený P. V. učinil v smysle odst. 3 § 23 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. už za trestného pokračovania u súdu prvej stolice, u ktorého sa viedlo pokračovanie, dňa 12. júla 1933 do zápisnice návrh na stíhanie obžalovaného pre urážku na prípad, že obžalovaný nebude potrestaný na návrh verejného žalobcu, bude treba spisy postúpiť príslušnému okresnému súdu k ďalšiemu pokračovaniu o súkromnej žalobe P. V. proti obžalovanému. Čo do urazeného M. V., ktorý dosiaľ žiadosť za trestné stíhanie obžalovaného nepodal, bude treba pokračovať podľa

odst. 2 § 17 zák. čís. 108/1933, to je M. V. zpravit' o sprosňujúcom rozsudku.

Čís. 5121.

Zpronevěry lze se dopustiti jen na věci cizí.

Vklad tichého společníka není věcí cizí ve smyslu § 183 tr. zák. (čl. 252 obch. zák.).

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1934, Zm I 993/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 4. června 1934, jímž byl uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění s hlediska hmotněprávního zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř., ježž uplatňuje námitkou, že právní názor rozsudku, že vklad Josefa P-a byl obžalovanému po rozumu § 183 tr. zák. svěřen, je mylný.

Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že P. vstoupil podle smlouvy ze dne 15. dubna 1931 »jako tichý společník« do obchodů obžalovaného s kapitálem 20.000 Kč. Šlo-li tu, jak stížnost dovozuje, o tichou společnost podle čl. 250 a násl. obch. zák., stal se obžalovaný podle čl. 252 obch. zák. vlastníkem vkladu a nemohl se v důsledku toho dopustiti zpronevěření vkladu nebo jeho části; neboť zpronevěry lze se dopustiti jen na věci cizí (arg. 2. odst. § 183 tr. zák., zrušený § 3 zák. o maření exekuce). Rozsudek obsahuje ovšem i skutková zjištění, z nichž by bylo lze dovozovati, že tu vpravdě nešlo o tichou společnost ve smyslu čl. 250 a násl. obch. zák., nýbrž že tu šlo, ač P. je ve smlouvě označen jako tichý společník obžalovaného, o utvoření jiného právního poměru mezi obžalovaným a P-em, a to poměru, který by nasvědčoval tomu, že zmíněný vklad P-a nestal se vlastnictvím obžalovaného, nýbrž byl mu po rozumu § 183 tr. zák. jen svěřen. To platí zejména o skutkových zjištěních rozsudkových, že obžalovaný byl »zplnomocněným zástupcem P-a« a »že měl obchody prováděti jménem P-a«. Nalézací soud měl za daného stavu věci bedlivě zkoumati a v rozhodovacích důvodech rozsudku náležitě zjistiti, zda vůle stran uzavírajících onu smlouvu směřovala k utvoření tiché společnosti podle čl. 250 a násl. obch. zák. a zda byla touto smlouvou skutečně tichá společnost ve smyslu obch. zák. utvořena či zda měl býti onou smlouvou utvořen a byl jí utvořen jiný právní poměr mezi obžalovaným a P-em. Poněvadž rozsudek neobsahuje v tomto směru podle toho, co shora uvedeno, potřebných jasných skutkových zjištění, není právní názor rozsudku, že vklad, o nějž tu jde, byl P-em obžalovanému ve smyslu § 183 tr. zák.

svěřen, náležitě opodstatněn, tak že rozsudek trpí v tomto směru hmotněprávním zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. mu stížností zřetelným poukazem vytýkaným. Vzhledem k uvedenému nedostatku potřebných skutkových zjištění nelze se obejiti bez ustanovení nového hlavního líčení a nemůže býti nejvyšším soudem jako soudem zrušovacím ve věci samé rozhodnuto.

Bylo proto zmateční stížnosti za předpokladu § 5 zákona čís. 3/1878 ř. zák. vyhověti a rozhodnouti, jak se stalo, aniž bylo třeba zabývati se ostatními vývody stížnosti. Na soudu první stolice bude, by v případě, kdyby zjistil, že peníze obžalovanému byly Josefem P-em svěřeny po rozumu § 183 tr. zák., také zjistil a v důvodech rozsudkových vyslovil, zda obžalovaný si byl vědom toho, že peníze P-a jsou mu jen svěřeny a zda si byl vědom protiprávnosti svého jednání.

Čís. 5122.

Hranice medzi pokusom padelania peňazí a dokonaným trestným činom podľa § 1 zák. čís. 269/19 Sb. z. a n.
Príprava zločinu padelania peňazí podľa § 5 cit. zák.

(Rozh. zo dňa 10. novembra 1934, Zm IV 149/34.)

Na jvyšší soud v trestnej věci proti O. H. a spol., obžalovaným zo zločinu padelania peňazí, na základe verejného pojednávania o znátočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva takto sa usniesol: Najvyšší súd na základe 1. odst. § 35 por. nov. zrušuje napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu a vec vracia tomuto súdu k novému prejednaniu a rozhodnutiu; zmätočnú sťažnosť vrchného štátneho zastupiteľstva poukazuje na toto rozhodnutie.

Důvody:

Proti rozsudku odvolacieho soudu podalo vrchné štátne zastupiteľstvo zmätočnú sťažnosť na základe § 385 č. 1 a) tr. p. Najvyšší súd nemohol o tejto znätočnej sťažnosti rozhodnúť vo veci samej, lebo neboly zistené všetky skutočnosti podstatné pre právne posúdenie tohoto trestného prípadu.

Podľa skutkových zistení odvolacieho soudu O. H. pracoval na padelani 50 Kč štátoviek. Jeho brat, obžalovaný mlad. J. H., byvši do tohoto úmyslu páchatel'a zasvetený a vediač, že tento urobil si k tomu cieľu dve plotne, do ktorých vyryl text, doniesol páchatel'ovi k tomuto cieľu potrebný papier a barvy. Obžalovaný Š. D., ktorému O. H. sdelil svoj úmysel padelať štátovky, pomáhal páchatel'ovi ryť do olovenej dostičky a zhotovil jeden roh v rytine štátovky a okrem toho zhotovil aj válec na roztieranie bariev k tomu istému cieľu. Obžalovaný L. F., dozvedevši sa o tom, že O. H. pracuje na padelani štátoviek, o čom sa

presvedčil aj z toho, že mu O. H. ukázal sošit s odtlačkami padelku, neoznámil to úradu. Odvolací súd sprostil obžalovaných s tým odôvodnením, že išlo tu o naprostú nespôsobilosť prostriedkov použitých ku padelaniu peňazí a že teda nejde tu vôbec o trestný čin. Odvolací súd však prehliadol, že už podľa zisteného skutkového stavu bola by tu a s p o ň príprava zločinu padelania peňazí podľa § 5 zák. č. 269/1919 Sb. z. a n., lebo obžalovaní J. H. a Š. D. opatrovali pre páchatel'a prostriedky, ktoré boli bezpochybne určené ku padelaniu štátoviek (srov. § 68 tr. zák.). Avšak aj obžaloba aj zmätočná sťažnosť stoja na tom stanovisku, že u obžalovaných J. H. a Š. D. išlo o dokonaný zločin podľa § 1 cit. zákona. Najvyšší súd nemohol na základe doterajších skutkových zistení riešiť, či tento názor verejného žalobcu je správny, lebo odvolací súd len všeobecne uviedol, že išlo tu o naprostú nespôsobilosť prostriedkov ku padelaniu peňazí, neučinil však podrobných zistení v tomto smere.

Predovšetkým treba rozlišovať dva možné stupne činnosti páchatel'a. Prvý stupeň by bol ten, že páchatel' už vyhotovil aspoň jeden padelok, spôsobilý k udaniu, alebo aspoň pracoval na vyrobení takého padelku. V týchto prípadoch išlo by bezpochybne o dokonaný trestný čin podľa § 1 zák. č. 269/1919 Sb. z. a n. Druhý, ešte nie tak ďaleko pokročilý stupeň činnosti páchatel'a, mohol byť ten, že táto činnosť až do pristihnutia spočívala iba vo zhotovení formy a použití farvy pri skúškach odtlačkov formy cieľom zistenia, či a pokiaľ forma a spôsob by vyhovovali dosiahnutiu predsavzatého cieľu. V tomto prípade išlo by o pokus a vtedy prišla by do úvahy aj otázka, či prípadne išlo o pokus absolútne nespôsobilými prostriedkami. Pri tom treba však brať v úvahu aj to, či páchatel' O. H. bol v dobe pristihnutia odhodlaný pokračovať v zdokonalovaní predmetov, ktoré mali byť použité pri zhotovovaní padelkov. Aby sa tieto otázky mohli riešiť, treba po vyžiadaní dodatočného z o v r u b n é h o posudku Národnej banky čsl. zistiť: a) či padelok, nájdený u obžalovaného O. H. vo vrecku, bol h o t o v ý m padelkom, spôsobilým k udaniu, t. j. k oklamaniu obyčajných ľudí pri obyčajnej opatrnosti, alebo či bol a z d a l e n v ý s l e d k o m skúmania, či upotrebená forma a upotrebený spôsob môžu viesť ku padelaniu peňazí; b) či, hľadiac k pomôckam, ktorých používali obžalovaní, bola v tomto prípade aj pri ďalších skúškach vylúčená m o ž n o s ť napodobnenia pravého peniaza, totiž zhotovenia takých padelkov, ktoré by boli spôsobilé k udaniu, t. j. takých, u ktorých nie ka ž d ý by mohol h n e d' z b a d ať padelanie a u ktorých uvedenie v omyl nebolo by vytvorené. Riešenie, či obžalovaný L. F. dopustil sa zločinu podľa § 6 zák. č. 269/1919 Sb. z. a n., záleží tiež od rozhodnutia, či bol tu trestný čin, spadajúci pod ustanovenie § 1 cit. zákona. Čo do mladovekého treba zistiť skutočnosti, rozhodné pre posúdenie, či nevyskytuje sa tu dôvod vylučujúci trestnosť podľa 2. odst. § 2 zák. č. 48/1931 Sb. z. a n. Z toho,

čo bolo uvedené, plynie, že je tu prípad 1. odst. § 35 por. nov. Preto najvyšší súd pokračoval podľa tohoto ustanovenia zákona, zrušil rozsudok odvolacieho súdu a zmätočnú sťažnosť poukázal na toto rozhodnutie.

Čís. 5123.

Pojem »záležitosti vládni« ve smyslu § 101 odst. 2 (§ 153 tr. zák.); náleží sem i hospodářské podnikání státu, pokud je stát k plnění svých úkolů ve veřejném zájmu shledává nutným neb aspoň prospěšným, najmě i pokud jde o železniční provoz na státních drahách neb o provoz jejich autobusů.

Řidič autobusu státních drah je z osob, jež ve smyslu § 101 odst. 2 tr. zák. obstarávají práce vlády a požívá zvýšené ochrany § 153 tr. zák.

Tělesné poškození nestalo se při výkonu nebo pro vykonávání povolání, šlo-li o přímé zneužití vykonávaného povolání, o úkon, který není již kryt pojmem výkonu povolání, nýbrž vybočil z jeho rámce.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1934, Zm I 565/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 26. března 1934, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem těžkého poškození na těle podle § 153 tr. zák. a přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu k opětnému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle § 281 č. 5, 9 [zřejmě a)] tr. ř., nelze upřít oprávnění.

Hmotněprávními námitkami, byť i částečně nesprávně s domnělého hlediska zmateku č. 5, vytýká stížnost napadenému rozsudku: a) že řidič státního autobusu (správně autobusu čsl. státních drah) vůbec není z osob, které ve smyslu § 101 odst. 2 tr. zák. obstarávají práce vlády, tudíž ani nepožívá zvýšenou ochranu podle § 153 tr. zák.; b) že nehledě k tomu v souzeném případě řidič Josef Č. nebyl obžalovaným poraněn při nebo pro vykonávání svého povolání; c) že jednání stěžovatelovo vůbec nemělo v zápětí tělesné poškození Josefa Č.-y takového rázu, jak to ustanovení § 153 tr. zák. předpokládá.

Vývodům stížnosti k bodu a), s nimiž se nutno především vypořádati, nelze přisvědčiti. Záležitostmi vládními je rozuměti veškerá zařízení a opatření povahy veřejnoprávní, jimiž jsou upraveny záležitosti dotýkající se buď celku, souhrnu státního občanstva neb aspoň jistých skupin jeho a sledující jeho zájmy, tedy zájmy po výtce veřejné. Náleží sem tudíž i hospodářské podnikání státu, pokud je stát k plnění úkolů v onom veřejném zájmu shledává nutným neb aspoň prospěšným.

Bylo již rozhodnutím čís. 1206 sb. n. s. (viz také rozh. čís. 1688, 4125, 4181 víd. n. s.) zevrubně odůvodněno, že je tomu tak zejména i pokud jde o železniční provoz na státních drahách, neboť jím sleduje stát cíle, spočívající po větce v zájmu veřejném, jeť přece s dostatek známo, že stát staví a udržuje v provozu i takové tratě železniční, které mu nejen neposkytují žádného výnosu, nýbrž jsou začasté pasivní, takže tu stránka podniku, která mu dodává povahu zařízení obecně prospěšného, vystupuje zvláště výrazně do popředí. Je-li však obstarávání železničního provozu na státních drahách výkonem vládních záležitostí, není pochybné, že zaměstnanci těchto drah, pokud je podle povahy jejich služebního postavení a jejich funkcí vůbec dlužno pokládati za úředníky, jsou veřejnými úředníky ve smyslu 2. odst. § 101 tr. zák., což stížnost ostatně ani nepopírá.

Leč z uvedených již hledisek vysvítá, že nemůže činiti rozdíl, zda ten který zaměstnanec (úředník) čsl. státních drah působí při provozu železničním samém, nebo při provozu jejich autobusů, kdyžže oba druhy dopravních prostředků téhož státního podniku slouží v podstatě stejným veřejným zájmům a oba tyto druhy dopravních prostředků navzájem se doplňují.

Tato veřejnoprávní povaha dopravy provozované motorovými vozidly čsl. státních drah plyne již z toho, že podnik čsl. státních drah právě tak jako podnik čsl. pošty na rozdíl od jiných podnikatelů nepotřebuje k dopravě osob nebo nákladů motorovými vozidly koncese (§ 2 odst. 1 zák. čís. 198/32 sb. z. a n.) a že těmto podnikům naopak přísluší před udělením nějaké koncese k dopravě osob nebo nákladů motorovými vozidly přednostní právo zřizovati pravidelnou dopravu (§ 22 a 26 cit. zákona). Zákon sám zdůrazňuje v § 101 odst. 2 tr. zák., že nezáleží na tom, zda je ten který úředník pod přísahou čili nic. Stejně nerozhoduje, zda je služební poměr trvalý či dočasný (Miříčka, trestní právo hmotné, str. 232).

Leč stížnost také naznačuje, že tu již podle činnosti Josefa Č-y jde o zaměstnance bez jakékoli veřejnoprávní povahy, pokud se týče o zaměstnance takového rázu jako u dělníka v soukromých službách. Je sice správné, že by nebylo lze podřaditi pod pojem úředníka ve smyslu § 101 odst. 2 tr. zák., ať jde u čsl. státních drah o provoz železniční či o provoz motorovými vozidly, takového zaměstnance, který by byl pověřen jen činností dělníka, pokud se týče činností záležející jen ve vykonávání nějakého řemesla (rozh. čís. 4047 sb. víd. n. s.), leč o tom nemůže býti v souzeném případě řeči, uváží-li se, v jaké styky s jinými osobami uvádí řidiče autobusu čsl. státních drah — v zásadě stejně jako strojvůdce vlaku — jeho zodpovědnost s hlediska dopravy a její bezpečnosti, již jistě nelze upřítí význam důležitého veřejného zájmu.

Vývody k bodu c) neprovádí stížnost hmotněprávní zmatek čís. 9 a) podle zákona (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.) pokud mluvíc jen o slzení oka pomíjí rozsudkové zjištění, že úder obžalovaného způsobily, že víčka oka Josefa Č-y otekla. Stížnost nedoličuje, že by ani tím nebylo dáno porušení tělesné neporušenosti.

Co se týče bodu b), dovozuje stížnost důvodně, že zvýšená ochrana dotčených úředníků předpokládá, že tu šlo skutečně o výkon jejich povolání. Tento předpoklad není ovšem již vyloučen tím, že se ten který konkrétní výkon povolání odchyluje od pravidel a předpisů proň platících a směrodatných, pročež by bylo pro řešení otázky, zda obžalovaný ublížil Č-ovi při nebo pro vykonávání jeho povolání, bez významu, zda tehdejší jízda odpovídala jízdnímu řádu nebo vůbec úředním příkazům po časové stránce. Nemohlo by se však tvrditi, že se tělesné poškození stalo při nebo pro vykonávání povolání, kdyby šlo o přímé zneužití vykonávaného povolání, tedy o úkon, který by již nebyl kryt pojmem výkonu povolání, nýbrž vybočil by z jeho rámce (rozh. č. 1207 sb. n. s.). Po subjektivní stránce stačil by k vyvinění pachatele jeho byť i mylný předpoklad, že tu jde o takové zneužití vykonávaného povolání veřejného úředníka.

Zmateční stížnost poukazuje zřejmě s hlediska zmatku neúplnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. — k výsledkům průvodního řízení, podle nichž svědek Č. postavil státní autobus napříč silnice, znemožňuje tím obžalovanému jízdu. Po této stránce poukazují výpovědi svědků i obžalovaného k tomu, že Č. tak učinil úmyslně, když prý již dříve obžalovanému schválně klikatil cestu, by ho nemohl předejeti. Když se nalézací soud po objektivní stránce nezabýval těmito výpověďmi a vůbec otázkou, zda Č. tak učinil a zejména zda tak učinil úmyslně, má to zřejmě svou příčinu v názoru, že tu jde o bezvýznamnou okolnost. To jasně vysvítá z toho, že nalézací soud, aniž by tomu po subjektivní stránce přiznal právní význam, aspoň předpokládá, že Č. postavil v L. na zastávce autobus tak, že obžalovaný nemohl projeti a obžalovaný se domníval, že Č. tak učinil úmyslně. Podle toho, co předesláno, je však jasno, že toto stanovisko napadeného rozsudku ve své všeobecnosti přiči se správnému pojetí zákona v otázce, čím je rozuměti vykonávání povolání ve smyslu § 153 tr. zák.

Nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu nelze však v otázce samé rozhodnouti, poněvadž rozsudek neobsahuje o skutečném chování Josefa Č-y ve směru svrchu naznačeném postačující zjištění k řešení otázky, zda obžalovaný ať správně či mylně předpokládal takové jednání Č-ovo, jež by bylo lze označiti nejen za porušení dopravních předpisů, což by ovšem nestačilo k vyloučení pojmu vykonávání povolání, nýbrž by bylo označiti za přímé zneužití povolání ve smyslu hořejších vývodů. Protože zmíněná vada napadeného rozsudku se dotýká stejným způsobem skutkové podstaty jak zločinu § 153 tr. zák. tak přestupku § 312 tr. zák., je rozsudek v celém rozsahu stížen zmatkem § 281 čís. 9 a) tr. ř. Bylo proto zmateční stížnosti, jejímiž ostatními vývody netřeba se zabývat, za předpokladů § 5 zák. čís. 3/78 ř. zák. ihned při neveřejné poradě vyhověti a uznati, jak se stalo.

V novém řízení bude na nalézacím soudu, by také blíže zjistil, jaké bylo chování Č-y před souzeným příběhem, a by podle toho uvažoval, zda tu šlo či nešlo o skutečné neb aspoň obžalovaným předpokládané přímé zneužití vykonávaného povolání, tedy o jednání Č-y, jež by již

vůbec nebylo kryto pojmem výkonu povolání řidiče autobusu. Kdyby nalézací soud po případě dospěl k názoru, že by z uvedených důvodů nebylo lze mluvit o skutečném vykonávání povolání, bylo by mu po případě uvažovati, kterému jinému trestnímu ustanovení by bylo jednání obžalovaného podřaditi.

Čís. 5124.

Měřítka zavinění řidiče auta ve smyslu § 335 tr. zák. při treningu před úředně povoleným automobilovým závodem; subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1934, Zm I 832/34.)

Ne j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. ledna 1934, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem a přestupkem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle § 281 čis. 5 a 9 a) tr. ř., nelze upříti úspěch.

Z jakých právních úvah dospěl nalézací soud k nálezu odsuzujícímu, uvádějí rozhodovací důvody. Tu je především zdůrazněno, že se obžalovaný neřídil danými předpisy závodními a bezpečnostními. Tento povšechný závěr, z něhož o sobě nebylo by lze poznati, které předpisy má tu nalézací soud na mysli, je snad jen poukazem k následujícím pak úvahám, kde napadený rozsudek především shledává zavinění stěžovatelovo v tom, že si prý řádně předem nevyzkoušel povahu terénu a s ní související reakci vozidla na ni. Vycházejí z této úvahy, pokládá soud zřejmě za nezávažnou obhajobu stěžovatelovu, že příčinu úrazu lze shledati v nerovnosti dlažby a takto nastalém nadhození vozu. Tu však stížnost s hlediska zmatku neúplnosti čis. 5 právem vytýká, že napadený rozsudek pomíjí posudek znalců, pokud poukazuje k tomu, že se nebezpečnost jízdní dráhy prokazuje teprve při treningu, tedy při jízdě, za které přece došlo k souzenému úrazu, nikoli při pouhé prohlídce jízdní dráhy a že tedy v době úrazu nemohla dotčená část jízdní dráhy býti závodníkovi »tak známa«, pokud se týče že je právě úkolem treningu, by se závodníci seznámili dokonale s jízdní dráhou a by si našli měřítko, jakou největší rychlostí mohou bezpečně závodní trať projížděti.

Napadený rozsudek spatřuje dále zavinění obžalovaného v tom, že použil nepřiměřené rychlosti, pokud se týče přecházejí ze stoupajícího terénu do rovného zvýšil rychlost a že na choulstivém terénu, totiž při přejezdu z Malého na Velké náměstí řezal roh. Tu zase vytýká stížnost právem s hlediska zmatku čis. 5, že nalézací soud se nezabýval obsahem výměru okresního úřadu v Hradci Králové ze dne 22. června

1933 o povolení dotčeného automobilového závodu, obsahem propositic a oficiálního programu tohoto závodu a posudkem znalce, pokud praví, že tu šlo o povinný trening pro úředně povolený rychlostní závod uzavřenou osadou, že závodníkům bylo propositicemi závodu uloženo, by v nejkratším čase projeli, že závodní dráha byla úplně uzavřena, by závodník v příčině rychlosti nebyl vázán bezpečnostními předpisy, a že vůbec při závodech zákaz řezání zatáčky a přílišné rychlosti nepřichází v úvahu. Když se nalézací soud odchýlil od tohoto posudku znalcem řádně odůvodněného, bylo podle § 270 čis. 5, § 281 čis. 5 tr. ř. jeho povinností, by uvedl, ze kterých úvah dospěl k opačnému závěru (rozh. čis. 2110 sb. n. s.). Toho však soud neučinil, takže je napadený rozsudek i po této stránce stížen zmatkem neúplnosti, pokud se týče nedostatku důvodů podle čis. 5.

Pokud napadený rozsudek shledává zavinění obžalovaného i v tom, že nevyhověl zásadám bezpečného řízení a ovládní vozidla, čímž zřejmě naráží na to, že vůz dostal smyk, vytýká stížnost oprávněně, že rozsudek vůbec neodůvodnil, proč přičítá obžalovanému tuto okolnost za vinu a že se ani po této stránce nevypořádal s obsahem znaleckého posudku, pokud praví, že došlo v souzeném případě ke smyku buď povahou dotčeného úseku jízdní dráhy, nebo tím, že obžalovaný ještě nebyl s dostatek obeznámen s vozem, že je vůbec při závodech počítati »s neustálými smyky zadku vozu« a že nebylo zjištěno, že došlo ke kolísání vozu z jiné příčiny, než povahou jízdní dráhy, s níž se mohl obžalovaný podle posudku znalce, jak svrchu uvedeno, dokonale obeznámiti až při treningu samém. Pokud rozsudek konečně shrnuje uvedené již konkrétní námitky proti jízdě obžalovaného ve všeobecném závěru, že obžalovaný jel lehkomyšlně a neopatrně, pokud se týče nerozváživě a riskantně, stačí poukaz k tomu, co bylo o zmíněných již konkrétních závěrech napadeného rozsudku dovedeno a co samozřejmě neméně platí pro všeobecnou, o tyto konkrétní závěry opřenou kvalifikaci dotčené jízdy. Je tedy zjevno, že závěry, o něž napadený rozsudek opírá úsudek, že obžalovaný jednal proti vyhlášeným předpisům nebo všeobecným pravidlům opatrnosti, jsou formálně vadné a zmatečné podle § 281 čis. 5 tr. ř.

Rozsudek je po této stránce stížen i uplatňovaným hmotněprávním zmatkem podle čis. 9 a), pokud nalézací soud v celku posuzoval otázku zavinění obžalovaného jen s hlediska obyčejného řidiče auta jedoucího za normálních dopravních poměrů a podrobeného normálním dopravním předpisům a požadavkům opatrnosti, nikoli však s hlediska daného tím, že tu šlo o úředně schválený automobilový závod uspořádaný v ulicích města k osvědčení rychlosti, spolehlivosti vozidel a dovednosti řidičské a že tu byla podle rozsudkových zjištění učiněna různá opatření k ochraně obecnstva proti ohrožení závodními vozidly. Tím více padá na váhu že napadený rozsudek, k čemuž stížnost s hlediska zmatku čis. 9 a) aspoň poukazuje, vůbec přehlédl subjektivní stránku skutkové podstaty o níž jde, nezkoumaje, zda obžalovaný přes zmíněný již ráz úředně povoleného rychlostního závodu a treningu a přes úředně stanovená a též

provedená ochranná opatření předvídal neb aspoň mohl předvídati, že svou jízdou konkrétně ohrožuje život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí. Rozsudek trpí tedy i po této stránce uplatňovaným zmatkem čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Zrušovacím soudu nelze však ve věci samé rozhodnouti, protože nalézací soud jasně a konkrétně nezjistil, čím došlo vůbec k tomu, že se auto dostalo na chodník, pokud se týče že nastal smyk, a protože zejména nezkoumal, zda se tak stalo nerovností jízdní dráhy, k čemuž poukazuje obhajoba obžalovaného některými složkami průvodního řízení podporovaná, takže pro vadnost rozsudkových zjištění nelze posouditi, zda obžalovaný, na čemž by záleželo, skutečně porušil závodní předpisy, jak napadený rozsudek — ovšem bez jakéhokoliv konkrétního poukazu a podkladu — zjišťuje.

Bylo tudíž zmateční stížnost, jejímiž ostatními vývody netřeba se zabývat, za předpokladů § 5 zák. čís. 3/78 ř. zák. hned při neveřejné poradě vyhověti a uznati jak se stalo, k čemuž se ještě podotýká, že v případě opětného odsouzení nemohla by z důvodů vyčtených v rozhodnutí čís. 4878 sb. n. s. býti řeč o souběhu přečinu s přestupkem § 335 tr. zák., nýbrž jen o přečinu podle § 335 tr. zák.

Čs. 5125.

Pohřebištěm ve smyslu § 306 tr. zák. je vše, co s hroby souvisí bezprostředně a pevně (buď mechanicky neb organicky) a co slouží k tomu, by označovalo pohřbenou osobu nebo vyjadřovalo přichylnost a oddanost pozůstalých k pohřbenému; pohřebištěm v onom smyslu není věnec a kytice na hrobě volně položené; jejich roztrhání a rozházení může však býti přestupkem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1934, Zm II 129/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 21. února 1933, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem proti veřejnému pokoji a řádu podle § 306 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vlně a uznal právem, že se obžalovaná tím, že dne 1. listopadu 1932 v J. roztrhala kytici a věnec, položené Antonii a Františkem J-ovými na hrob jejího otce, zlomyslně poškodila cizí majetek v ceně 2.000 Kč nepřevyšující — dopustila přestupku zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák.

Důvody:

Napadeným rozsudkem byla obžalovaná uznána vinnou přečinem poškození pohřebiště podle § 306 tr. zák., jehož se dopustila tím, že dne 1. listopadu 1932 v J. na hřbitově vzala s hrobu svého otce Karla J-y

kytici a věnec, roztrhala je a hodila mezi hroby. Obžalovaná napadá tento rozsudek z důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 4 a 9 [zřejmě lit. a)] tr. ř. Druhý z nich uplatňuje námitkou, že květinové dary na hrobě volně položené nelze považovati za pohřebiště a že tudíž není dána v jejím činu skutková podstata přečinu podle § 306 tr. zák. V tomto směru nelze zmateční stížnosti upříti oprávněnost.

Podle § 306 tr. zák. dopouští se přečinu poškození pohřebiště, kdo pohřebiště, pro mrtvoly lidské ustanovené, ze zlomyslnosti nebo svévole poškodí. Je tedy především uvážiti, zda předměty obžalovanou poškozené (zničené) jsou pohřebištěm nebo jeho součástí. Pod pojmem pohřebiště je rozuměti vše, co s hroby souvisí bezprostředně a pevně (buď mechanicky neb organicky) a co slouží k tomu, by označovalo pohřbenou osobu nebo vyjadřovalo přichylnost a oddanost pozůstalých k pohřbenému. Takovým předmětem však nemůže býti volně položený věnec nebo kytice, ježto tyto předměty pevně s hrobem nebo pohřebištěm nesouvisí a nejsou určeny k tomu, by trvale byly jeho ozdobou. Jejich odstraněním s hrobu neutrpí ani hrob ani pohřebiště takové újmy, by bylo lze mluvit o poškození pohřebiště. Vždyť i bez nich má toto vzhled naprosto neporušený. Odstraněním a zničením jich sice byl poškozen předmět, který má sloužiti k tomu, by vyjadřoval přichylnost a oddanost pozůstalých k pohřbenému, nikoli však i samo pohřebiště. (Lamasch, Grundriss str. 116, Altmann-Jakob, I. str. 756, rozh. č. 732, 1232 vid.) Ježto tedy věnec a kytice, jež František J. s manželkou volně položili na hrob Karla J-y (otce obžalované a Františka J-y) a jež obžalovaná zničila, nelze považovati za pohřebiště nebo jeho součást, není v jednání obžalované dána celá skutková podstata přečinu podle § 306 tr. zák. Neprávem proto podřadil nalézací soud čin obžalované pod citované ustanovení.

Dlužno ovšem zkoumat, zda v činu obžalované není jiný čin trestný. I tu je přisvědčiti zmateční stížnosti, že o krádež pro nedostatek úmyslu předpokládaného § 171 tr. zák. rovněž nejde. Nelze však souhlasiti s názorem stěžovatelky, že v jejím činu není dána ani skutková podstata přestupku zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák. Není pochybnosti, že roztrháním a rozházením věnce a kytice obžalovaná tyto předměty poškodila a jde jen o otázku, zda šlo o majetek cizí. V tomto směru navrhl obhájce obžalované při hlavním líčení, by bylo zjištěno dotazem na obecním úřadě v J., že květinové a jiné dary, dané na hrob, přestávají býti vlastnictvím dárcovým a nemohou býti požadovány zpět, a výsledkem hrobníka v J. jako svědka, že obžalovaná hrob Karla J-y po 12 let sama udržovala. Pro nevyhovění těmto návrhům uplatňuje stěžovatelka zmatek podle § 281 čís. 4 tr. ř. Že obžalovaná sama hrob svého otce po 12 let udržovala, zjistil nalézací soud na základě tvrzení obžalované a nebylo nutno prováděti o tom nabízený důkaz. Okolnost, že květinové dary nemohou ze hřbitova býti zpět požadovány, je nerozhodná (jak z dalšího vysvitne) a jinak jde v návrhu obhájce obžalované jen o řešení právní otázky, jež náleží soudu a ne

obecnímu úřadu. Netrpí tedy napadený rozsudek zmatkem podle § 281 č. 4 tr. ř.

Předměty nahoře uvedené položili na hrob otce obžalované jiní pozůstalí příbuzní pohřbeného. František J. a jeho manželka jako blízcí příbuzní pohřbeného Karla J-y byli nepochybně oprávněni dáti najevo oddanost k pohřbenému otci položením své kytice a svého věnce na jeho hrob, zvláště dne 1. listopadu, kdy je všeobecným zvykem oddanost k mrtvým projevovali. Nezanechali kytici a věnec na hrobě s úmyslem, aby kdokoliv jimi mohl volně naložit. Tvořily tedy ony předměty jejich majetek a vůči obžalované byly cizí. Rozhodně nenabyla obžalovaná práva s věcmi těmi volně disponovati a je i zničit, i když hrob otcův sama udržovala, pokud věci ty měly svou hodnotu. Zničila-li je přes to, poškodila cizí majetek. Ježto uvedené cizí předměty v ceně 15 Kč (tedy pod 2.000 Kč) zničila úmyslně a vědomě protiprávně — jak na základě jejího doznání zjišťuje napadený rozsudek —, je v jejím činu dána skutková podstata přestupku zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák. Když napadený rozsudek shledal v činu obžalované přečin podle § 306 tr. zák., trestnější než je přestupek podle § 468 tr. zák., trpí zmatkem podle § 281 č. 10 tr. ř., který je uplatňován ve výtce, že v činu obžalované není skutkové podstaty přečinu podle § 306 tr. zák. Bylo proto zrušiti napadený rozsudek ve výroku, jímž čin obžalované byl podřaděn ustanovení § 306 tr. zák. a uznati obžalovanou vinnou jen přestupkem podle § 468 tr. zák.

Čís. 5126.

K náležitostem zločinu dle § 2 odst. 1 al. 2 a přečinu dle § 17 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1934, Zm I 1059/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti veřejného obžalobce do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 9. listopadu 1933, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 č. 2 tr. ř. z obžaloby pro zločin přípravy úkladů podle § 2 zák. na ochr. rep., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným, že se v době od 4. července 1933 do 17. srpna 1933 v Německu stýkal s údernými oddíly SA, tedy s tajnou organizací, jejímž účelem je podvracetí ústavní jednotnost Československé republiky, ač tento její účel znal, čímž spáchal přečin sdružování státu nepřátelského podle § 17 č. 1 al. 2 zák. na ochr. rep.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje proti osvobozujícímu rozsudku důvody zmátečnosti podle § 281, č. 5 a 9 a) tr. ř. dovozujíc, že čin obžalovaného byl s hlediska zločinu přípravy úkladů podle § 2 al. 1 a 2 zák. na ochr. rep. ve smyslu obžaloby vadně posou-

zen pro neúplné zhodnocení závažných skutečností, po případě že zjištěný skutek měl být podřaděn aspoň pod skutkovou podstatu přečinu podle § 17 č. 1 al. 2 zák. na ochr. rep.

Pokud jde o právní stránku věci, je k vývodům zmáteční stížnosti předeslati toto: S hlediska obou trestných činů nepřichází v úvahu »spolčení se«, ale »vejítí ve styk«, neboť nebylo ani tvrzeno nic, v čem by bylo lze shledati skutečné spolčení se obžalovaného s organisacemi SA a SS. K pojmu »vejítí ve styk« podle § 2 odst. 1 al. 2 zákona na ochranu republiky nestačí jakýkoli styk s cizí mocí (s cizími činiteli), u nichž jde o trestnou činnost podle tohoto §, pokud se týče podle § 1 zákona na ochranu republiky. Nutno, by takový styk i u pachatele objektivně i subjektivně směřoval k úkladům o republiku; v obojím směru musí v sobě zahrnouti složku, která je způsobila přiblížiti možnost násilného ohrožení statků v § 1 zákona na ochranu republiky uvedených. Rovněž činnost, uvedená v § 17 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep., musí již po stránce objektivní míti určitý, byť i jen snad vzdálenější vztah právě k takovému účelu sdružení státu nepřátelského, jenž je namířen proti statkům v odst. 1 tohoto zákonného ustanovení uvedeným; plyne to ze srovnání jednotlivých způsobů trestné činnosti, v tomto zákonném ustanovení uvedených, jež jsou stejně trestné jako činnost posledně uvedená, kde jsou podvrtné snahy sdružení zvláště zdůrazněny (sr. rozh. n. s. č. 4915 Sb. tr.).

Co do zločinu přípravy úkladů vycházel i nalézací soud ze správného právního hlediska a zmáteční stížnost mohla tu vytknouti rozsudku jen domnělé neúplnosti zjištění, o nichž tvrdí, že z nich ve spojitosti s okolnostmi v rozsudku zjištěnými dal by se prokázati předem uvážený úmysl obžalovaného vejítí ve styk se shora jmenovanými oddíly za účelem přípravy úkladů o republiku, jež nalézací soud vyloučil. Poněvadž však nebylo zjištěno, že obžalovaný s těmito organisacemi samými vešel ve styk toho druhu, že by se z toho dalo souditi na úkladnou povahu tohoto styku (na př. služba v nich), nýbrž je jen zjištěno, že se stravoval a přespával u sdružení žen, která jsou pod dozorem SA, nelze považovati ani okolnosti zmáteční stížnosti zdůrazňované ve směru zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep. za rozhodující. Neboť to, že obžalovaný, jenž za šest týdnů projel se svými kamarády na kole celé Německo, byl bez finančních prostředků a že před odjezdem do Německa si opatřil součástky stejnokroje SA a SS (černé kalhoty a černý chlebník) a sám byl vášnivým stoupencem DNSAP v Československu, jsou okolnosti, z nichž při daném skutkovém stavu lze jen dovoditi, že se obžalovaný snažil tím, že projevoval stejné smýšlení již svým zevním výtvojem, dosáhnouti příznivého přijetí v noclehárnách a jídelnách podléhajících dozoru oddílů SA, tudíž podpory pro sebe na různých místech, a že po případě z podpor takových žil; okolnosti ty však ještě nedokazují, že vešel ve styk s organisacemi těmi proto, by spolupůsobil k jejich násilným cílům, ohrožujícím územní celistvost Čsl. republiky. Pokud tudíž zmáteční stížnost uplatňuje neúplnost rozsudku, po případě vytýká, že nesprávně

nebyla dovoděna úmyslnost obžalovaného ve směru zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep., nemohlo jí býti vyhověno.

Je však odůvodněna, pokud brojí proti mylnému právnímu základu pro posouzení zjištěné činnosti obžalovaného za přečin sdružování státu nepřátelského podle § 17 čis. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. Cizozemská organizace, majíc účel v § 17 zák. na ochr. rep. vytčený, jak jej u organizací SA a SS rozsudek první stolice správně zjišťuje, je tajnou s hlediska našich zákonů a zřízení, poněvadž se vymyká povahou věci kontrole a ingerenci našich úřadů a nesejde na tom, že svůj účel netají v oboru působnosti úřadů cizozemských a že je v cizozemsku organizací uznanou (srov. rozh. čis. 1647, 3917 Sb. r. n. s.). Opačný názor nalézacího soudu je tedy napadán ve zmateční stížnosti právem; věc třeba nyní posouditi z vytčeného správného právního hlediska.

Rozsudek o obžalovaném zjistil, že byl v době od 4. července 1933 až do 17. srpna 1933 na cestě Německem a že se stravoval a přespával u sdružení žen, která jsou pod dozorem oddílů SA a nosil při tom části výstroje (kalhoty a chlebník) takové, jak je nosí oddíly SS. Povahu těchto oddílů SA a SS našemu státu nepřátelskou rozsudek rovněž zjistil, jakož i vědomí obžalovaného o ní. Z těchto okolností nutno dovoditi, že se obžalovaný při dalším svém pobytu, domáhaje se podpory u sdružení žen pod dozorem SA oddílů stojících a vystupuje při tom aspoň částečně v ústroji SS oddílů, tímto způsobem dostal do styku se sdruženími státu nepřátelskými; při tom pak okolnost, že se obžalovaný obracel o podporu právě na sdružení stojící pod dozorem SA, jejichž cíle politické mu byly známy, ve spojení se zjištěním o jeho výstroji, který mu jako Němci z Československa se zřetelem k takto vyjádřenému politickému jeho směru napomáhal bezpochybně k dosažení podpory u těchto organizací, je dostatečným předpokladem k závěru, že tento styk měl po objektivní i subjektivní stránce určitý vztah právě k tomu účelu sdružení SA, jenž je namířen proti nedílnosti a tím i ústavní jednotnosti Československé republiky; hmotnou podporou československého státního příslušníka německé národnosti, jenž svým výstrojem osvědčoval shodné politické smýšlení, utužovaly se vzájemné vztahy jeho a organizací říšskoněmeckých ve směru politickém, ústavní jednotnosti Československé republiky nepřátelském. Poněvadž pak je rozsudkem zjištěno, že obžalovaný znal účel oddílů SA a SS, jež se snaží odtrhnouti veškeré Němci osídlené území od Čsl. republiky, je dána i tato další subjektivní složka přečinu podle § 17 čis. 1 al. 2 zák. na ochr. rep.; byl jím tudíž obžalovaný u vyhovění této části zmateční stížnosti uznán vinným.

Podotýká se ještě, že násilná povaha prostředků, jimiž tyto organizace samy chtějí svého cíle dosáhnouti, nevylučuje, by u jednotlivce, jenž se s nimi stýká, nebyla posouzena jeho činnost jen za uvedený přečin, když sice u něho není dokázán záměr úkladný v § 2 zák. na ochr. rep. požadovaný, dá se však dokázati, že se s organizací stýkal bez tohoto záměru úkladného u vědomí, že je našemu státu nepřátel-

skou s hlediska statků v § 17 zák. na ochr. rep. chráněných; takovou je ovšem objektivně i tehdy, když povaha její samotné směřuje dokonce k násilí.

Čís. 5127.

Pojem »rozšiřování« je i pro přečin § 24 zákona o tisku vymezen doslovem § 6 téhož zákona; způsoby »rozšiřování« jsou tu uvedeny výčetmo, nikoli příkladmo.

Žádné z forem rozšiřování tu vymezených neodpovídá činnost obžalovaných, z nichž jeden legitimoval se jen jednou četnickou členskou knížkou strany DNSAP, v níž byl vytištěn i výtah z programu strany se závadnou a zabavenou větou, druhý pak, převzav členskou knížku od onoho a přezkoumaj ji, opatřil ji vlastním podpisem a razítkem strany a onomu ji zase vydal.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1934, Zm II 377/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 31. května 1933, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle § 24 tisk. zák. čis. 6/63 ř. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a zprostil obžalované podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby, že koncem roku 1932 a začátkem roku 1933 v O., po případě jinde tištěný spis, a to Mitgliedsbuch der DNSAP. proti záповědi vyřknuté nálezem soudcovským a náležitě vyhlášené dále rozšiřovali a že tím spáchali přečin podle § 24 tisk. zák.

Důvody:

Je přisvědčiti zmateční stížnosti obžalovaných, uplatňující hmotně-právní důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. Nalézací soud uznal oba obžalované vinnými přečinem podle § 24 tisk. zák., shledav v jejich jednání prvou skutkovou podstatu tohoto přečinu, totiž rozšiřování tištěného spisu proti záповědi vyřknuté nálezem soudcovským a náležitě vyhlášené. Pojem »rozšiřování« je i pro tento trestný skutek vymezen doslovem § 6 tisk. zák.; rozšiřováním je jen odbyt, prodej a rozdávání tiskopisů, též veřejné přibíjení jejich, vyvěšování nebo vykládání. Způsoby »rozšiřování« jsou tu vypočteny výčetmo (»jen«), nikoli příkladmo, neboť doložka »atd.« na konci zákonné věty vztahuje se jen k určení veřejného místa, kde se přibíjení, vyvěšování nebo vykládání takových spisů děje, nikoli k samotné činnosti rozšiřovací. O obžalovaném R-ovi zjišťuje nalézací soud, že se legitimoval členskou knížkou strany DNSAP., v níž byl vytištěn též výtah z programu strany se závadnou a zabavenou větou, zejména prý též 10. ledna 1933 vrchnímu četnickému strážmistru Štěpánu K-ému, a že při vlepování členských známek za srpen až prosinec 1932, tedy v době, kdy zabavení bylo již náležitě vyhláшено, dal možnost nahlížení cizím osobám veřejně do

obsahu knížky a takto seznámiti se zabaveným obsahem; o obžalovaném K-ovi, že 1. ledna 1933, převzal od R-a onu členskou knížku a přezkoumav ji, opatřil ji vlastním podpisem a razítkem strany a na to ji zase vydal R-ovi.

Nehledíc k tomu, že výsledek řízení před nalézacím soudem nikterak neposkytuje možnost pro úsudek, že obžalovaný kromě 10. ledna 1933 též jinde se tiskopisem tím legitimoval, rovněž že někdo jiný než sám obžalovaný vlepoval tam členské známky, že se tak stalo v srpnu a prosinci 1932 a byla takto dána možnost nahlédnouti cizím osobám veřejně do obsahu knížky a seznámiti se se zabaveným obsahem, neodpovídá činnost obžalovaného R-a nalézacím soudem zjištěná, ani činnost obžalovaného K-a, pojmově ani svým obsahem žádné z oněch forem rozšiřování, jak jsou podle citovaného textu v zákoně vymezeny. Podle zjištění prvního soudu byl obžalovaný R. jen držitelem členské knížky, v níž je vtištěna zabavená věta. Rozsudek neobsahuje zjištění, že účelem držby té bylo něco více než mítí legitimační papír o příslušenství ke straně DNSAP., pokud se týče o placení příspěvků; výsledek řízení na nic jiného nepoukazuje. Rovněž činnost obžalovaného K-a projevuje jen snahu ověřiti R-ovi platnost této legitimační listiny. Vyžaduje-li však judikatura nejvyššího soudu k náplni skutkové podstaty přečinu podle § 24 tisk. zák. úmyslnost jednání, jímž se tiskopis činí přístupným individuálně neobmezenému počtu osob za tím účelem, aby bylo působeno na jejich smýšlení (rozh. čís. 4096) a též při předání závadného tiskopisu jednotlivci úmysl umožniti přístupnost tiskopisu širšímu okruhu obecnosti (4346), pak zjištěná činnost K-ova, tím méně ovšem R-ova, nemá vůbec vztahu k obsahu závadné části tiskopisu, obžalování neprojevili nijak snahu uvésti ve známost obsah programu strany DNSAP., vtištěného ve výtahu v legitimační a závadného podle § 24 tisk. zák.

Čís. 5128.

Z ustanovení § 22 zák. čís. 108/33 Sb. z. a n. neplatí, že by účinností soudních rozhodnutí alebo opatření, vykonaných v predbežnom pokračovaní, bola závislá na predchodzom zmocnení, ani, že zmocnenie musí byť dané v šesťmesačnej premlčacej lehote.

Četnícka hliadka nie je samostatnou časťou četníctva v smysle § 5 (1), čís. 2 zák. čís. 108/33 Sb. z. a n.

Ochrany cti požívajú len skutočne existujúce, bárs aj nezvestné fyzické osoby alebo subjekty, uvedené v § 5 cit. zák. o ochrane cti.

(Rozh. zo dňa 15. novembra 1934, Zm III 265/34.)

Súd prvej stolice uznal obžalovaných F. K. a spol. vinnými prečinom utrhania na cti četníctvu (jeho časti) podľa §§ 1, 3, odst. 2, čís. 2, § 8 čís. 3 zák. čl. XLI:1914. Tento trestný čin spáchali obžalovaní tým, že jeden druhému vypravali a rozširovali zpravu, že ktorási žena, nesúc peniaze do banky, sverila sa s tým četníckej hliadke z R.

a požiadala ju o sprievod. Miesto ochrany však jeden z četníkov onu ženu vraj prebodol služebným bodlom a četníci jej peniaze odcudzili. **O d v o l a c í s ú d** z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. zrušil rozsudok súdu prvej stolice a všetkých obžalovaných podľa § 326 čís. 4 tr. p. sprostil obžaloby s odôvodnením, že trestnosť činu premlčaním pominula.

N a j v y š š í s ú d na základe 1. odst. § 35 por. nov. zrušil rozsudok odvolacieho súdu v časti, týkajúcej sa obžalovaných K. F. a K. V. a vec vrátil v tomto rozsahu vrchnému súdu v B. ako odvolaciemu súdu k novému pojednávaniu a rozhodnutiu; zmätočnú sťažnosť poukázal na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Zmätočná sťažnosť vrchného štátneho zastupiteľstva právom napáda výrok odvolacieho súdu, že nastalo tu premlčanie preto, že zmocnenie ku stíhaniu nebolo dané v 6 mesačnej premlčacej lehote. Niet žiadneho predpisu, ktorý by ustanovoval, do akej doby má byť zmocnenie udelené; § 4 tr. p. ustanovuje len to, že trestné pokračovanie nemôže ísť ďalej od stopovania, keď nebolo udelené predpísané zmocnenie; § 22 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. ustanovuje len to, že zmocnenie musí byť vykázané najpozdšie pri podaní obžalovacieho spisu. Podmienky prerušenia premlčania sú uvedené v ustanovení § 108 tr. zák. a nelze ich rozširovať. Z ustanovenia § 22 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. neplatí, že by účinnosť súdnych rozhodnutí alebo opatření, vykonaných za predbežného pokračovania, bola závislá na predošlom zmocnení, ani, že zmocnenie musí byť dané v 6 mesačnej premlčacej lehote. Podľa tohoto ustanovenia zmocnenie je len podmienkou podania obžalovacieho spisu, nie však predpokladom súdnych rozhodnutí alebo opatření učiněných v predošlom pokračovaní. Pokiaľ tedy oslobodzujúci rozsudok odvolacieho súdu bol vynesený na tom základe, že nastalo premlčanie, je mylný a trpí zmätkom podľa § 385 čís. 1 c) tr. p. Najvyšší súd mal by tedy zrušiť rozsudok odvolacieho súdu z dôvodu zmätku podľa § 385 čís. 1 c) tr. p. a rozhodnúť vo veci samej, berúc v smysle 1. odst. § 41 zák. čís. 108/1933 sb. z. a n., do ohľadu ustanovenia 1. a 2. oddielu tohoto zákona, pretože sú pre vinníkov priaznivejšie.

Najvyšší súd nesúhlasí síce s názorom verejného žalobcu a nižších súdov, že ide tu o pomluvu četníctva alebo jeho samostatnej časti (§ 14, odst. 2, čís. 4 cit. zák.). Podľa skutkových zistení nižších súdov pomluva vzťahovala sa len na neznámych členov četníckej hliadky. V takomto prípade však nelze hovoriť, že pomluva smerovala proti celému četníctvu alebo proti niektorej jeho samostatnej časti. Že nešlo o celé četníctvo, netreba ďalej odôvodňovať. Avšak nelze pochybovať, že ani četnícka hliadka nemôže sa považovať za samostatnú časť celého četníctva. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach čís. Kr. III 395/21 a Zm III 934/25, v ktorých išlo o výklad ustanovenia § 8, čl. 3 zák. čl. XLI:1914,

najmä o výklad toho, čo sa môže považovať za časť četníctva, vyriekol, že četnícku hliadku nelze považovať za časť četníctva. Tým menej je možné uznať četnícku hliadku za s a m o s t a t n ú časť četníctva, lebo nový zákon o ochrane cti vo srovnaní s predošlým citovaným ustanovením, upotrebiac ešte výrazu »samostatný«, vyslovil bezpochybným spôsobom, že mal na mysli stálu organizačnú časť četníctva, jakou hliadka podľa svojej povahy a určenia nikdy nie je. V dôsledku toho treba skúmať, či, hľadiac k tomu, že pomluva smerovala proti neznámym členom četníckej hliadky, sú tu predpoklady zákona čis. 108/1933 sb. z. a n. pre stíhanie obžalovaných. Išlo tu o trestný čin, spáchaný proti verejnému orgánu, ktorý čin sa vzťahoval na výkony jeho povolaní, lebo bolo tvrdené, že četníci pri vykonávaní služby, keď boli požiadaní o ochranu, spáchali vraždu a lúpež. Mohla tu tedy podľa § 14, odst. 5 zák. čis. 108/1933 sb. z. a n. byť vznesená verejná žaloba, ku ktorej sa žiada zmocnenie urazenej osoby, a keď táto nemôže byť vyslechnutá, zmocnenie predstaveného úradu (veliteľstva). Táto podmienka bola by v tomto prípade splnená, lebo keď z obsahu pomluvačných výrokov neplynulo, na ktoré určité osoby sa pomluva vzťahuje, nemohly byť dotyčné osoby vyslechnuté a na ich mieste mohol dať zmocnenie predstavený úrad. Takéto zmocnenie bolo v tomto prípade dané ministerstvom vnútra, ktoré je vyšším predstaveným úradom pre urazených četníkov. Verejná žaloba mala byť podľa § 14, odst. 5 a § 17, odst. 1 zák. čis. 108/1933 Sb. z. a n. vznesená u súdu v dvojmesačnej lehote a bola skutočne vznesená v zákonnej lehote, lebo trestný čin bol spáchaný vo februári 1932, návrh štátneho zastupiteľstva na zavedenie trestného pokračovania však došiel k súdu už 10. marca 1932. Avšak najvyšší súd nemohol podľa doterajších skutkových zistení nižších súdov rozhodnúť o tom, či ide tu vôbec o trestný čin proti cti, keďže nebolo zistené, či sa pomluva vzťahovala vôbec na existujúce osoby. Podľa skutkových zistení nižších súdov pomluva vzťahovala sa na neznámych členov četníckej hliadky z R. Nebolo však zistené, či existovala četnícka stanica v R., ku ktorej by oni dvaja členovia četníckej hliadky mali patriť. V prípade, keď by takáto četnícka stanica vôbec neexistovala, nemohlo by sa uznať, že išlo o ublíženie na cti n i e k o m u, lebo ochrany cti požívajú len existujúce, bárs aj nezvestné fyzické osoby, alebo subjekty, uvedené v § 5 zák. čis. 108/1933 Sb. z. a n. Tu sa podotýka, že trestné oznámenie učinila v tomto prípade četnícka stanica vo V. a že zo spisov nedá sa zistiť, či existovala četnícka stanica v R. Preto najvyšší súd, pokračujúc podľa 1. odst. § 35 por. nov., zrušil rozsudok odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa obžalovaných K. F. a K. V. a nariadil nové odvolacie pokračovanie cieľom doplnenia skutkových zistení v smere hore naznačenom a nového rozhodnutia. Pre prípad, že by čin obžalovaných nemohol byť podriadený pod ustanovenia zákona o ochrane cti, treba ho posúdiť s hľadiska § 18, odst. 1 zák. na ochr. rep. a tým cieľom tiež učiniť potrebné skutkové zistenia.

Čís. 5129.

Podľa § 12, odst. 2 vlád. nar. čis. 107/32 Sb. z. a n. (o jazde motorovými vozidlami) je prípustná za všetkých okolností len taká rýchlosť jazdy, aby riadič bol jej pánom a aby mal vozidlo vo svojej moci. Vládou nad rýchlosťou v smysle tohoto ustanovenia treba rozumieť vládu nad pohybom vozidla a možnosť v prípade potreby i h n e d', t. j. ešte pred prekážkou vozidlo zastaviť.

(Rozh. zo dňa 15. novembra 1934, Zm IV 193/34.)

Obžalovaný F. K. ako riadič autobusu išiel s ním po úzkej silnici v ostrej a neprehľadnej zatáčke, nedávajúc ani výstražné znamenie, takou rýchlosťou, že vrazil do protiídúceho nákladného auta. Autobus sa nárazom prevrátil a jedna pasažierka utrpela ťažké poranenie na tele. Oba súdy nižších stolíc uznaly obžalovaného vinným prečinom ťažkého ublíženia na tele z nebalosti podľa § 310, odst. 2 tr. zák.

Na j v y š š í s ú d zmätočnú sťažnosť obžalovaného zčasti odmietol, zčasti ju zamietol.

Dôvody:

Sťažovateľ dovodzuje, že v mieste nehody, tedy v onej ostrej zatáčke a hore do kopca, išiel maximálne 25—30km-ovou rýchlosťou, ktorú označuje za normálnu a za každej okolnosti povolenú rýchlosť, ktorá vraj nemohla zapríčiniť nešťastie. Sťažovateľ je na omyle, ak považuje túto, ním samým tvrdenú rýchlosť za prípustnú v každej okolnosti a tedy aj v okolnostiach súdeného prípadu. Odvolací súd zistil, že k nešťastiu došlo v ostrej zatáčke, na neobyčajne úzkej silnici (3 m) a na neprehľadnom mieste — sťažovateľ sám uvádza, že videl dopredu na vzdialenosť len asi 20—30 m. V dobe činu platily o jazde motorovými vozidlami predpisy vládneho nariadenia zo dňa 30. júna 1932, čis. 107 Sb. z. a n., a to ustanovenia § 12 cit. nar. Podľa odst. 2 § 12 tohoto nariadenia je prípustná za všetkých okolností len taká rýchlosť jazdy, aby riadič bol jej pánom, aby mal vozidlo vo svojej moci a aby bezpečnosť osôb a majetku nebola ohrozovaná. Pri tom »vládou nad rýchlosťou« v smysle tohoto ustanovenia treba rozumieť vládu nad pohybom vozidla a možnosť v prípade potreby i h n e d', t. j. ešte pred prekážkou zastaviť. Podľa odst. 3 cit. šu treba jazdu primerane zvoľniť a — je-li toho treba — vozidlo, po prípade i motor zastaviť práve na neprehľadných miestach a v prudkých záhyboch ciest a vôbec vždy, kedykoľvek je treba zvýšenej opatrnosti, aby bezpečnosť osôb a majetku nebola ohrozená. Práve taký terén a taká situácia bola v mieste nehody. Sťažovateľ v prevedení zmätočnej sťažnosti sám uznáva, že, keď zbadal prekážku, vyhnul sa síce do ľava, avšak vozidlo nemohol zastaviť. Z toho zrejme plynie, že sťažovateľ išiel takou rýchlosťou, že v okamihu, kedy sa mu v ceste vy-

skytla prekážka, nebol jej pánom a nemal vozidlo vo svojej moci, tedy rychlosťou v smysle citovaných ustanovení neprípustnou. Nedbajúc týchto predpisov, dopustil sa sťažovateľ nedbalosti v svojom povolani a porušil pravidlá preň platné. Ponevác touto nedbalosťou a porušením pravidiel spôsobil sťažovateľ svojej pasažierke ťažké poškodenie na tele, odvolací súd právom uznal, že jeho chovanie tvorí skutkovou podstatu zažalovaného trestného činu, a preto sa tu sťažovateľom vytýkaný zmätok nevyskytuje. Zmätočná sťažnosť v tejto časti je tedy bezpodstatná.

Čís. 5130.

Nepravdivé údaje v žiadosti o podporu z dobročinnosti nejsou »Istivým predstíráním« ve smyslu § 197 tr. zák., předpokládá-li povolení podpory podle platných předpisů nebo podle pravidelného postupu předchozí vyšetřování obsahu žádosti.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1934, Zm I 782/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 15. května 1934, pokud jím byl uznán vinným přeštkem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 461 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto výroku jako zmátečný a věc vrátil soudu prvního instancie, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů :

Důvodně poukazuje stížnost s hlediska zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř. k tomu, že skutečnosti rozsudkem zjištěné ještě nenaplníují pojem Istivého předstírání po rozumu § 197 tr. zák., neboť podle ustálené judikatury vyžaduje tento pojem chování pachatelovo, jež čelí k oklamání jiného nebo k využívání jeho omylu a je též podle okolností konkrétního případu způsobílym oklamati (sb. n. s. čís. 2375, 2620).

Třebaže nelze pochybovat, že i Istivé vylákání podpor z dobročinnosti může naplniti skutkovou podstatu podvodu, záleží přece v souzeném případě, kde šlo o nepravdivé tvrzení stěžovatelovo v podání na kancelář pana presidenta republiky, řešení otázky, je-li tu opodstatněn zákonný znak Istivého předstírání a jednání, na tom, zda se podpory, o něž jde, udělují též bez jakéhokoli šetření, či zda podle platných předpisů, pokud se týče podle pravidelného postupu má povolení podpory za předpoklad předchozí vyšetřování obsahu dotčeného podání. V druhém případě nebylo by podle toho, co předesláno, lze mluvit o Istivém předstírání.

Protože nalézací soud nezkoumal skutkový děj s tohoto hlediska a napadený rozsudek ani neobsahuje zjištění, podle nichž by bylo zrušovacímu soudu lze tuto otázku řešiti, bylo zmáteční stížnosti za před-

pokladů § 5 zákona čís. 3/78 ř. zák. hned při neveřejné poradě vyhověti a uznati jak se stalo.

K tomu se ještě podotýká, že bude v novém řízení s hlediska zákonného znaku úmyslu poškoditi na nalézacím soudě, by, hledě i k údajům zmáteční stížnosti, zkoumal a uvažoval, nebyla-li přes jistý nesoulad mezi obsahem podání a skutečností opravdová majetková situace obžalovaného přece taková, že mohla ať skutečně neb aspoň podle předpokladu obžalovaného ospravedlniti udělení podpory, již se obžalovaný ve svém podání domáhal.

Čís. 5131.

Zločin shluknutia podľa § 6, odst. 1 zák. čl. XL:1914 predpokladá, že tlupa bola ozbrojená. Tento predpoklad je daný i vtedy, keď boli len niektorí členovia tlupy ozbrojení; neozbrojený člen tlupy je zodpovedný podľa tohoto ustanovenia len vtedy, keď v e d e l, že iní účastníci tlupy sú ozbrojení.

(Rozh. zo dňa 17. novembra 1934, Zm III 131/34.)

Najvyšší soud v trestnej věci proti K. B-ovej ml. a spol., obžalovaným zo zločinu shluknutia, na základe verejného pojednávania o zmátočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva takto sa usniesol: Na základe 1. odst. § 35 por. nov. najvyšší súd z úradnej moci zrušuje rozsudky obidvoch nižších súdov, pokiaľ sa týkajú obžalovaných K. B-ovej ml. a K. B-ovej, rod. F-ovej, vo výroku o vine a vo výrokoch s tým súvisiacich a vec vracia v tomto rozsahu krajskému súdu k novému pojednávaniu a rozhodnutiu; zmátočnú sťažnosť vrchného štátneho zastupiteľstva poukazuje na toto rozhodnutie.

D ō v o d y :

Proti rozsudku odvolacieho súdu podalo vrchné štátne zastupiteľstvo zmátočnú sťažnosť, a to proti výroku, ktorým bol obžalovaný K. B-ovej ml. a K. B-ovej, rod. F., povolený podmienený odklad výkonu trestu. Najvyšší súd prv, kým rozhodol o tejto zmátočnej sťažnosti, majúc podľa posl. odst. § 385, ďalej 2. odst. § 387 tr. p. a 2. odst. § 31 por. nov. povinnosť preskúmať z úradnej moci napadnutý výrok o vine a kvalifikácii, týkajúci sa týchto obžalovaných, presvedčil sa, že neboly zistené všetky rozhodné skutočnosti tak, aby sa mohlo spoľahlive posúdiť, či nižšími súdmi vyslovená kvalifikácia trestného činu podľa § 6, odst. 1 zák. čl. XL:1914 je správna.

Kvalifikácia trestného činu podľa práve citovaného ustanovenia zákona predpokladá, že tlupa bola ozbrojená. Tento predpoklad je síce daný nielen vtedy, keď všetci členovia tlupy boli ozbrojení, lež aj vtedy, keď len niektorí z nich boli pri shluknutí opatrení zbraňou, avšak neozbrojený člen tlupy je zodpovedný podľa ťažšieho ustanovenia § 6, odst. 1 cit. zák. čl. len vtedy, keď v e d e l, že iní účastníci tlupy sú

ozbrojení. Nebolo zistené, že obžalované K. B-ová ml. a K. B-ová, rod. F-ová mali pri shluknutí zbraň, ani neboly zistené skutočnosti, z ktorých by sa dalo spoľahlive uzatvárať, že tieto obžalované vedely, že iní účastníci shluknutia boli ozbrojení. Z výpovedí svedkov četníkov L. H. a F. T. by plynulo, že len jeden páchatel hodil na nich kameňom a potom ušiel a že shluknutie, pri ktorom byly obidve obžalované, stalo sa neskoršie. Nebolo zistené, či a koľko páchatelov na tom inom mieste bolo ozbrojených, alebo či tam hádzali kamenie. Okrem toho prichádza do úvahy aj to, že podľa dřívejšej výpovedi svedka F. T. stal sa trestný čin v noci za takej tmy, že nebolo možné na dva-tri kroky vidieť. Vyskytuje sa tu tedy prípad 1. odst. § 35 por. nov. a preto bola odsudzujúca časť rozsudku odvolacieho súdu podľa tohoto ustanovenia zákona zrušená a vec vrátená tomuto súdu k novému pojednávaniu a rozhodnutiu. Tým stala sa zmätočná sťažnosť vrchného štátneho zastupiteľstva bezpredmetnou.

Čís. 5132.

Postup pri ukladaní úhrnného trestu za sbiehajúce sa trestné činy.

(Rozh. zo dňa 17. novembra 1934, Zm III 355/34.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. A. a spol., obžalovaným pre zločin lúpeže, na základe verejného pojednávania, konaného následkom opravného prostriedku generálneho prokurátora cieľom zachovania právnej jednotnosti, takto sa usniesol: Opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti, podaný generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., uznáva sa základný a vyslovuje sa, že pravoplatným rozsudkom krajského ako porotného súdu v R. zo dňa 12. apríla 1934, pokiaľ ním bol obžalovaný J. P. odsúdený podľa § 349 sadzba 1 tr. zák., § 4, odst. 2, zák. čl. XL:1914 a § 302, odst. 1, sadzba 3 tr. zák. s ohľadom na §§ 96, 99 a 102 tr. zák. a za použitia § 92 tr. zák. do káznice na 4 roky 6 mesiacov a k peňazitým trestom 100 Kč a 100 Kč ako k trestom straty úradu a volebného práva do obcí — ako k trestom vedľajším, bol porušený zákon v ustanoveniach § 1, odst. 2, §§ 96, 98, 99 a 102 tr. zák. Rozhodnutie toto nemá pre strany účinku.

Dôvody:

Rozsudkom krajského ako porotného súdu v R. zo dňa 12. apríla 1934 bol obžalovaný J. P. uznáný vinným návodom ku zločinu lúpeže podľa §§ 69, č. 1, 344 a 349, odst. 1, č. 2, tr. zák., ďalej prečinom násillia proti orgánovi vrchnosti podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914 a prečinom ľahkého telesného ublíženía podľa § 301, prípad 3 tr. zák. a odsúdený podľa § 349, sadzba 1, tr. zák., § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914 a § 302, odst. 1, sadzba 3, tr. zák. s ohľadom na §§ 96, 99 a 102 tr. zák.

a za použitia § 92 tr. zák. do káznice na 4 roky 6 mesiacov a k peňazitým trestom 100 Kč a 100 Kč ako k trestom hlavným a k peňazitým trestom 50 Kč a 50 Kč — vedľa trestu straty úradu a volebného práva do obcí — ako k trestom vedľajším, v prípade nedobytnosti týchto peňazitých trestov podľa § 53 tr. zák. a § 8 zák. č. 31/1929 k ďalšiemu trestu káznice k trvaní 3 dní.

V súdenom prípade išlo tedy o vecný súbeh trestných činov, a to jedného zločinu a dvoch prečinov, takže pri výmere trestu mali byť použité §§ 96 a 98 tr. zák., podľa ktorých má byť tomu, kto spácha niekoľko trestných činov, za všetky jednotlivé trestné činy dohromady uložený úhrnný trest (§ 96 odst. tr. zák.), a to so zreteľom k tomu, že zlobieha sa (jeden) zločin s inými trestnými činmi, trest uložený na zločin, ktorý — vzhľadom k tomu, že trestom na zločin podľa § 349, odst. 1, tr. zák. stanoveným je dočasný trest na slobode — mohol byť zvýšený o dva roky (§ 96, odst. 2, a § 98 tr. zák.). Preto nesprávne použil porotný súd pri výmere trestu tohoto obžalovaného ustanovení §§ 96 a 99 tr. zák., podľa ktorých má byť pri súbehu (viac) zločinov alebo okrem nich aj iných trestných činov (prečinov a priestupkov) užitý najťažšieho trestu stanoveného na tieto činy, ktorý — je-li dočasný — môže byť zvýšený o päť rokov. Porušil preto porotný súd ustanovenia §§ 1, odst. 2, 98 a 99 tr. zák., keď pri výmere úhrnného trestu odvolával sa na § 99 tr. zák. na miesto na § 98 tr. zák. Toto porušenie zákona nemalo však vlivu na rozsudok jednak preto, že trest, ktorý mal byť základom výmery trestu, totiž trest káznice od 10 do 15 rokov (§ 349, odst. 1 tr. zák.), nemohol by byť podľa § 22, odst. 2, tr. zák. zvýšený nad hranicu 15 rokov ani s použitím § 98 tr. zák. ani s použitím § 99 tr. zák., jednak preto, že porotný súd vymeral trest nie len pod hornou hranicou trestnej sadzby, ale s použitím § 92 tr. zák. sostúpil aj pod jej spodnú hranicu, jednak preto, že porotný súd — ako nižšie bude uvedené — vo skutočnosti ustanovení §§ 96 a 99 tr. zák. vôbec nepoužil, obžalovanému nevymeral súhrnný trest, ale na každý zo sbiehajúcich sa trestných činov vymeral trest osobitný. Na trestné činy, ktorými bol obžalovaný J. P. vinným uznáný, sú zákonom stanovené tieto tresty: 1. na zločin úcastenstva na lúpeži podľa §§ 69, č. 1, 344 a 349, odst. 1, č. 2, tr. zák. podľa § 349, odst. 1, tr. zák. trest káznice od desať do pätnásť rokov ako trest hlavný a podľa § 354 tr. zák. strata úradu a odňatie politických práv (strata volebného práva do obcí) ako trest vedľajší, 2. na prečin násillia proti orgánovi vrchnosti podľa § 4, odst. 2, zák. čl. XL:1914 podľa tohože miesta zákona trest väzenia do troch rokov ako trest hlavný a peňazitý trest do 5.000 Kč ako trest vedľajší, 3. na prečin ľahkého telesného ublíženía podľa § 301, veta 3, tr. zák. podľa § 302, odst. 1, sadzba 3, tr. zák. trest väzenia do šesť mesiacov ako trest hlavný a peňazitý trest do 2.000 Kč ako trest vedľajší. Podľa uvedeného sú na všetky tri sbiehajúce sa trestné činy zákonom stanovené ako hlavné tresty na slobode a mal byť obžalovanému J. P. vymeraný úhrnný trest podľa zásad uvedených v § 96 tr. zák. a násl. Z uvedenej už zásady § 96, odst. 1 tr. zák., podľa ktorej má byť tomu, kto spáchal

n niekoľko trestných činov, alebo ten istý trestný čin viackrát, za všetky jednotlivé činy uložený dohromady úhrnný — tedy jediný — trest, určuje zákon výnimku v ustanovení § 102 tr. zák., podľa ktorého má byť za každý čin uložený zvlášť peňažitý trest; táto výnimka prichádza však v úvahu len vtedy, keď peňažitý trest je na trestný čin uložený už s a m ý m z á k o n o m. (Ďalšia výnimka bola stanovená predpisom § 11 zák. č. 108/1933, ktorý tu však neprichádza do úvahy.)

Postup súdu má byť pri ukladaní trestu taký, že má rozhodnúť: a) najprv o tom, podľa ktorej sadzby má byť trest uložený, b) potom o tom, ktorého z ustanovení §§ 90 až 92 tr. zák. použije a jaký trest v dôsledku použitia toho či onoho predpisu uloží. Pri správnom zodpovedaní prvej otázky bolo preto v súdenom prípade vysloviť, že trest má byť vymeraný podľa § 349 odst. 1 tr. zák., § 4 odst. 2 zák. čl. XL:1914 a § 302 odst. 1 sadzba 3 tr. zák. so zreteľom k §§ 96 a 98 tr. zák. a s prihliadnutím k § 22, odst. 2 tr. zák. ako aj k § 102 tr. zák., tedy podľa sadzby káznice od desať do pätnásť rokov (trest hlavný) a peňažitých trestov do 5.000 Kč a do 2.000 Kč (tresty vedľajšie), odhliadnuc od ďalších vedľajších trestov podľa § 354 tr. zák. a § 3, č. 3 zák. č. 75/1919 Sb. z. a n. Rozhodol-li porotný súd druhú otázku tak, že sú dané zákonné predpoklady pre použitie § 92 tr. zák. a že je preto odôvodnené sníženie trestu pod najnižšiu výmeru trestu na čin (činy) stanoveného, mohol vymerať len jeden hlavný trest, lebo na činy, ktorými bol obžalovaný J. P. uznaný vinným, pri šetrení predpisu § 96 tr. zák. viac hlavných trestov zákonom stanovených nie je. Preto vymeral-li porotný súd obžalovanému J. P. ako hlavné tresty jednak trest na slobode káznicom v trvaní 4 rokov a 6 mesiacov, jednak peňažitými trestmi 100 Kč a 100 Kč, uložil tresty, ktoré pri správnom výklade a použití zákona uložiť nemal, a porušil tým zákon v ustanovení § 1, odst. 2, §§ 96 a 102 tr. zák. Ponevác však porotný súd pri výmere trestu na slobode obžalovaného J. P. zrejme nehľadel ku sbiehajúcim sa prečinom násillia proti orgánovi vrchnosti podľa § 4, odst. 2, zák. čl. XL:1914 a ľahkého telesného ublíženia podľa § 301 veta 3 tr. zák., ale pre tieto trestné činy vymeral osobitne peňažité tresty ako tresty hlavné, neľze tvrdiť, že by sa porušenie zákona stalo v neprospech obžalovaného J. P. a že by tedy menovaný bol odsúdený prísnejšie, ako by to bolo možné pri správnom použití zákona, takže nie sú dané predpoklady pre opatrenie v smysle ostatného odseku § 442 tr. p.

Čís. 5133.

Násill ve smyslu § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914 spočíva i v tom, že pachateľ silou a proti vůli orgánu vrchnosti odňal zabavený a orgánem vrchnosti do držby prevzatý predmět z držby té osoby, jíž jej úřední orgán při výkonu exekuce odevzdal do úschovy za účelem dalšího opatření.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1934, Zm IV 192/34.)

Oba soudu nižších stolic uznaly obžalovanou A. K. vinnou přečinem násillí proti orgánu vrchnosti podle § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914. Činu toho se dopustila tímto způsobem: Když berní vykonavatel M. Č. v přítomnosti svého pomocníka Š. J. a obecního strážníka chtěl v příkazu berního úřadu v T. provést u M. B. úschovu jeho věcí, zabavených mu pro daňové nedoplatky, a odnésti je na obecní dům, přiskočila obžalovaná A. K. k Š. J. a vyrvala mu z rukou zabavené housle. Tyto housle bernímu vykonavateli ani na opětovné vyzvání nevydala a tím zamýšlený úřední výkon zmařila.

Nejvyšší soud zmateční stížnost obžalované zamítl.

Z důvodů:

S hlediska důvodů zmatečnosti podle bodů 1 a), b) § 385 tr. ř. namítá stěžovatelka, že se nedopustila násillí ani nebezpečné hrozby proti nikomu, obzvláště ne proti úřednímu orgánu a že za takového nemůže býti považován potulný cikán J., který při výkonu exekuce byl přítomen; celý případ že může býti považován za pouhou neposlušnost vůči úřednímu orgánu a může býti kvalifikován pouze jako urážka na cti, pro kterou však na stěžovatelku obžaloba nebyla podána. Podle zjištěného skutkového stavu však obžalovaná pomocníku berního vykonavatele M. Č. Š. J-ovi vytrhla z rukou housle, které jmenovaný berní vykonavatel z příkazu berního úřadu v T. pro daňové nedoplatky zabavil a Š. J-ovi k odnesení za účelem úschovy odevzdal a že neuposlechla výzvy berního vykonavatele, aby housle vydala, při čemž prohlásila v maďarské řeči: »Přicházíte sem jako loupežníci, chcete rabovat; odtud nic neodnesete.« Tento čin soudu nižších stolic správně kvalifikovaly jako přečim násillí proti orgánu vrchnosti podle § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914, neboť násillí jest podle zákona dáno i tím, že zabavený a do držby orgánu převzatý predmět jest silou a proti vůli jednajícího orgánu vrchnosti odňat z držby osoby, které úřední orgán při výkonu exekuce predmět ten odevzdal do úschovy za účelem dalšího opatření. V tomto smyslu obžalovaná též násillí vykonala. Další námítky zmateční stížnosti, že celý případ zavinil sám berní vykonavatel M. Č., který se obžalované ani nelegitimoval a jenž neměl k úřednímu výkonu bráti jako pomocníky cikány, že úschova zabavených houslí, majících hodnotu několika korun, byla bezúčelná a že nebylo potřebné, aby berní vykonavatel k tomuto úkonu používal pomocníků, jsou bezvýznamné, když stěžovatelka proti zjištěním odvolacího soudu ani sama netvrdí, že berního vykonavatele M. Č. neznala a že nevěděla, že jde o úřední výkon, že úschova zabavených houslí nepatřila do oboru působnosti berního vykonavatele a tento že překročil obor své působnosti, když housle chtěl vzíti do úschovy a když za tím účelem housle odevzdal Š. J-ovi, kterého přibrál jako pomocníka k svému úřednímu jednání.

Čís. 5134.

Účel instituce odpovědného redaktora; měřítko pro vznik a trvání redaktorské odpovědnosti podle § 4 tisk. nov. (vyhl. č. 145/1933).

Odpovědný redaktor nebyl zproštěn odpovědnosti za zanedbání povinné pozornosti ve smyslu § 4 tisk. nov. čís. 145/1933 sb. z. a n. tím, že byl vzat do trestní vazby, byl-li zároveň vydavatelem časopisu, a o tom, že jest mu trest nastoupiti, byl předem vyrozuměn.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1934, Zm I 1116/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 27. října 1933, pokud jím byla obžalovaná podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěna z obžaloby pro přečin podle §§ 1 a 2 zákona na ochranu cti čís. 108/33 a pro přestupek podle § 4 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 Sb. z. a n., v doslovu čís. 145 z roku 1933, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by o ní v tříčlenném senátu znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Vzhledem k vývodům zmateční stížnosti je se zrušovacímu soudu zabývatí jen výtkami zmateční stížnosti, pokud čelí proti osvobozujícímu výroku i v příčině přestupku podle § 4 tiskové novely. Kmetský soud zjistil, mimo jiné, toto: Závadný článek byl uveřejněn dne 16. října 1932 v časopise »W.«, jehož odpovědnou redaktorkou je obžalovaná. V době od 21. září 1932 do 21. prosince 1932 byla obžalovaná v trestní vazbě, odpykávajíc si trest žaláře, uloženého jí pro zločin podle § 15 čís. 3 a přečin podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. Tato zjištění nejsou napadena.

Kmetský soud, přihlížeje k obhajobě obžalované, že jí trestní vazbou, do níž byla vzata téměř měsíc před uveřejněním závadného článku, bylo znemožněno, by při tom vykonávala funkci odpovědného redaktora, pokládal tuto okolnost za závažnou pro posouzení viny ve směru přestupku podle § 4 tisk. novely a dospěl k závěru, že nelze obžalované přičítati zavinění, pokud se týče redigování časopisu, že snad neučinila zavčas nějaké kroky proto, by za její nepřítomnosti při redigování časopisu byla zastoupena jinou osobou, a že tu není zavinění v § 4 cit. zák. předpokládané a že proto není u obžalované dána ani skutková podstata přestupku podle § 4 tiskové novely po stránce objektivní.

Stěžovatel právem napadá tento právní závěr s hlediska zmatku čís. 9 a) a zřejmým poukazem též s hlediska zmatku čís. 5 § 281.

Účelem instituce odpovědného redaktora je, by hledíc k významu veřejného tisku v denním životě a k nebezpečí hrozícímu veřejnému pořádku, pokud by prošly do veřejnosti zprávy patřičně nekontrolované a zákonům se přičící, zjednána byla záruka, že vše, co se v tisku uveřejňuje, bylo přesně a bedlivě vhodnou, vrchností oznámenou a jí výslovně nebo mlčky schválenou osobou zkoumáno, by do tiskopisu nebyl pojat článek s hlediska trestního zákona závadný (srov. r. 3031 sb. n. s.). Po právu a na venek může platiti za odpovědného redaktora jen ten, ohledně něhož nastaly podmínky § 10 tiskového zákona, totiž, že osoba

určená za odpovědného redaktora byla státnímu zástupci a okresnímu úřadu bezpečnostnímu opovězena a byla bezpečnostním úřadem výslovně nebo mlčky schválena (r. 3016 sb. n. s.).

Úřadem schválený odpovědný redaktor musí zastávati své povinnosti vždy sám. Tuto povinnost nemůže svémocně přesunouti na jinou osobu. Nastane-li nutnost ustanoviti náhradníka, musí býti tato změna způsobem v § 10 odst. 3 tisk. zákona předepsaným příslušnému úřadu včas a řádně oznámena. Povinnost oznámiti tuto změnu ukládá zákon i odpovědnému redaktoru, nikoliv jen vydavateli (srov. § 11 tisk. zák.). Povinnost odpovědného redaktora ve smyslu § 4 (dříve 6) tiskové novely by tedy odpadla jen, kdyby i při použití potřebné péče bez jeho zavinění nepředvídatelnou a neodvratnou překážkou, n. př. náhlým těžkým onemocněním, živelní pohromou a pod. bylo mu znemožněno dostáti povinnosti redaktorské (č. 3016, 3031, 4051 sb. n. s.). Tomu na roveň je klásti, byl-li služební poměr odpovědného redaktora přerušen (suspensí) v době vyjití závadného čísla (č. 4704). Za porušení povinnosti odpovědného redaktora arci nezodpovídá, kdo byl sice oznámen úřadu jako odpovědný redaktor a uveden na periodickém tiskopisu jako takový, avšak o celém postupu ve skutečnosti nic nevěděl, na něm neměl účasti ani jej dodatečně neschválil (r. 3526). Případně potrestání odpovědného redaktora podle § 11 tisk. zákona zhladí sice jeho provinění porušení tiskového pořádku podle §§ 10, 11 tisk. zákona, nikoliv však trestný čin spáchaný zanedbáním dosud povinné péče podle § 4 tisk. novely (č. 3098).

Těmito zásadami je tedy dáno měřítko pro vznik a trvání redaktorské odpovědnosti podle § 4 (dříve 6) tisk. novely. V napadeném rozsudku se uvádí, že povinnou péči podle § 4 tisk. novely má určitá osoba nikoliv jen a již proto, že byla v době vydání závadné tiskoviny jako odpovědný redaktor ve smyslu § 10 čís. 2 tisk. zákona oznámena tiskovým úřadům a na listě obsahujícím fingovanou zprávu v této funkci uvedena, nýbrž především na tom základě, že jí tato povinná péče byla svěřena k tomu oprávněným a za to zodpovědným (srov. §§ 10 a 11 tisk. zákona) vydavatelstvem listu. Tato část důvodů převzatá (kuse) z rozhodnutí čís. 4704 sb. n. s., kde šlo o přerušeni služebního poměru odpovědného redaktora suspensí, v souzeném případě nedopadá, ježto jde tu o překážku jinou, totiž vzetí do trestní vazby, nehledě ani k tomu, že obžalovaná byla nejen odpovědným redaktorem, nýbrž na závadném časopisu je uvedena též jako vydavatel a že podle sdělení státního zástupitelství je ohlášena jako vydavatel a nakladatel, což arci zmateční stížností není vytýkáno.

Kmetský soud dospěl k závěru, že vzetí obžalované do trestní vazby je překážkou toho rázu, že jí tím bylo znemožněno vykonávati funkci odpovědného redaktora a že jí nelze přikládati nějaké zavinění ani v tom, že snad zavčas neučinila nějaké kroky, by po čas její nepřítomnosti byla při redigování časopisu zastoupena nějakou jinou osobou. Než zmateční stížnost právem vytýká tomuto závěru právní mylnost (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.), zároveň pak i neúplnost (§ 281 čís. 5 tr. ř.). Bylo na kmetském

soudu, by vzhledem k zásadám nahoře vytyčeným vyřešil otázku, zda v souzeném případě šlo o překážku nepředvidatelnou a neodvratnou, již bylo obžalované znemožněno dostáti povinnosti redaktorské. Právem uplatňuje zmateční stížnost s hlediska zmatku podle § 281 čis. 5 tr. ř., že kmetský soud nepřihlédl k okolnosti a jí vůbec nezhodnotil, že podle zjištění učiněných v protokolu o hlavním přelíčení ze spisu krajského soudu v Litoměřicích Tk 1823/29 byla obžalovaná vyzvána k nastoupení trestu (3 měsíců žaláře) usnesením z 18. srpna 1932, které jí bylo doručeno dne 23. srpna 1932, tedy skoro celý měsíc před vzetím do trestní vazby. Kmetský soud ve shodě s judikaturou (r. 3526 a 4704) správně sice uvádí, že i pro zodpovědnost odpovědného redaktora platí zásada ovládající trestní zákon a že zodpovědnost podle trestního zákona předpokládá zavinění pachatele. Než nelze pouštět se zřetele zvláštní povahu konkrétního případu, že obžalovaná — jak již uvedeno — byla zároveň redaktorkou a vydavatelkou časopisu, a nutno pečlivě zkoumat, zda nebyl obžalovanou, opomenuvši za těchto okolností postarat se včas o vhodnou náhradu, přímo vyvolán onen nezákonný stav, následkem něhož vyšel závadný článek bez řádné redaktorské kontroly.

Pokud se v rozsudku jaksi mimochodem činí zmínka o tom, že svědeckou výpovědí Eduarda B-a je zjištěno, že obžalovaná před nastoupením trestu ho požádala, by v případě, kdyby nastoupila trest, postaral se o jiného redaktora nebo o zastavení listu a že mu tuto svoji žádost nově připomněla při návštěvě u ní ve věznicí, míní tím patrně rozsudek vysloviti, že obžalovaná již tím učinila žádost své povinnosti redaktorské, takže jí nelze přičítati žádného zavinění. Než tato pouhá žádost na svědka, který podle své výpovědi neměl s časopisem nic společného a ani nevěděl, jak je redakce ustavena, zřejmě nemůže obžalovanou, jak nahoře dovozeno, vyvinit, když svědek, na věc zapomenuv, vůbec nic nezařídil, a obžalovaná, jak rovněž vysvítá z této svědecké výpovědi, se vůbec nestarala o to, zda žádosti její též řádně bylo vyhověno. Tvrzení pak obžalované v odvodu, že o spolehlivosti B-a byla úplně přesvědčena, je novotou.

Pokud pak jde o právní názor vyslovený v rozsudku, že z ustanovení § 12 odst. 3 tisk. zákona, že tudíž ti, kdož byli pro nějaký zločin vzati do vyšetřování, jsou po zákonu k odpovědné redakci nějakého periodického tiskopisu nezpůsobilými jen po ten čas, pokud jsou soudně střeženi nebo ve vazbě vyšetřovací, dlužno souditi, že smysl zákona nese se k tomu, že i po dobu trestní vazby pro zločin je redaktor nezpůsobilý k redigování časopisu, stačí uvésti toto: V § 12 tiskového zákona činí se způsobilost převzít odpovědnou redakci periodického tiskopisu závislou na tom, aby osoba úřadu za odpovědného redaktora navržená vyhovovala podmínkám v tomto zákonném ustanovení vytyčeným. Pro posouzení její zodpovědnosti podle § 4 (dříve 6) tiskové novely je však nerozhodnou pouhá okolnost, že na základě nepravdivých, tudíž podmínkám § 12 tisk. zákona nevyhovujících údajů byla ona osoba úřadem jako odpovědný redaktor schválena nebo že u odpovědného redaktora

řádně oznámeného a schváleného nastal později některý z důvodů § 12 tisk. zákona, činících ho nezpůsobilým k vedení odpovědné redakce a že bylo opomenuto učiniti o tom předepsané oznámení. To může míti v zápětí porušení tiskového pořádku podle §§ 10, 11 tisk. zák., nevyvíňuje však ještě tato okolnost sama o sobě odpovědného redaktora úřadem schváleného, pokud jde o jeho zodpovědnost podle § 4 tisk. novely. Nebylo tudíž třeba bližze zkoumati správnost zmíněného názoru kmetského soudu, pokud jím rozšiřuje důvody nezpůsobilosti k vedení odpovědné redakce v § 12 tisk. zák. vytyčené. K tomu dlužno připomenouti, že rozsudek zjevně přehlíží, že obžalovaná byla též vydavatelkou časopisu, když vyslovil, že »bylo povinností vydavatele a nikoli obžalované jmenovati úřadu jinou způsobilou osobu«.

Čís. 5135.

Případy beztrestné kritiky jsou uvedeny v § 6 (1) zákona o ochraně cti příkladmo; spadají sem i výkony veřejného života, najmě politických stran a jejich činitelů.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1934, Zm I 168/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Kutné Hoře ze dne 22. ledna 1934, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 2 zákona ze dne 28. června 1933, čis. 108 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a zprostil obžalovaného podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle § 2 cit. zák.

Důvody:

Právem vytyká obžalovaný i ve zmateční stížnosti i v přednesu při veřejném roku rozsudku mylný výklad zákona s hlediska čis. 9 a) § 281 tr. ř., pokud soud nepostřehl, že šlo jen o kritiku fašistického hnutí, ovšem ostrou, avšak podle skutečných poměrů a určitých událostí, na něž se ve článku stručnými poznámkami o »Židenicích a Kobsinkovi« a »Gajdovi« naráží, věcnou, oprávněnou a proto podle odst. 1 § 6 zákona čis. 108/33 sb. z. a n. beztrestnou.

Již za platnosti tiskové novely čis. 124/23 sb. z. a n. zdůrazňovala judikatura zrušovacího soudu v četných rozhodnutích a v plné shodě s důvodovou zprávou k onomu zákonu, že tiskovým zákonem nemělo býti právo volné kritiky, pokud nevybočuje z mezí zákonem vytyčených, omezováno, ani možnost takové kritiky potlačována, naopak že kritika, jako taková i v § 117 ústavní listiny zaručená, je nezbytnou složkou veřejného života, že přispívá k jeho očisťování, při čemž obzvláště veřejnému tisku připadá důležitý úkol, působiti na nejširší vrstvy obyvatelstva způsobem poučujícím a varujícím. Při tom byl v judikatuře nejvyššího soudu kladen důraz zejména i na přípustnost a nezbytnost kri-

tiky činností osob veřejně vystupujících, pokud jde o jejich vědecké, umělecké a podobné jiné výkony (rozh. čís. 2359 n. s.).

Tyto myšlenky přejal plnou měrou i nový zákon o ochraně cti — čís. 108/33 sb. z. a n. — a prohlubuje je ještě dále, pokud v l. odst. § 6 prohlašuje kritiku za beztrestnou, »nebyly-li jí překročeny meze věcného posuzování vědeckého, uměleckého nebo jiného podobného výkonu«. Tyto výkony jsou uvedeny v zákoně jen příkladmo; spadají tedy pod tento předpis i výkony jiné, jako na příkl. živnostenské, sportovní, viz »Nové tiskové právo« Hrabánek-Milota strana 213 — a lze proto tím méně vyjmouti z této zásady výkony veřejného života, zejména politických stran a jejich činitelů, kdyžť právě politický život jest a má býti předmětem věcných úvah (rozboru) ve veřejném tisku.

Takovýmto výkonem zabývá se i článek soukromou obžalobou stíhaný. V článku nadepsaném »Fašistický program jako humor« kritizuje pisatel fašistický program, pokud jde o otázku poslaneckých platů, o konsumní družstva, o postavení presidenta republiky a způsob volby hlavy státu, zmiňuje se kriticky o stanovisku, které zaujímá fašistické hnutí k náboženství, a pojednává konečně i o programu fašistickém ohledně armády a bezpečnostních orgánů; programem fašistické strany je v tomto směru, jak ve článku uvedeno, že »armáda a bezpečnostní orgány musí býti prosty vlivu jedinců a musí sloužiti jedině veřejným a bezpečnostním účelům a nesmí jich býti zneužíváno pro účely politické«.

Právě tak jako v ostatních odstavcích pozastaveného článku poukazuje i tu pisatel k tomu, že se fašistický tento program rozchází s vlastními činy a praxí fašistické strany; činí tak tím způsobem, že k poznámce, že fašismus je jedině politické zneužívání státu, připojuje pisatel řečnické otázky, »jak by nezneužíval i armády a bezpečnostních orgánů«, při čemž se dále ještě táže, zda »má jmenovati Židenice a Kobsinka« nebo »vzpomínati Gajdy«. Těmito dvěma stručnými poznámkami poukazuje článek způsobem pro soudného čtenáře novin zjevným na známou »Sázavskou aféru« a na »přepadení židenických kasáren«. O těchto událostech je obecně známo, že jednak jimi učiněn byl útok na vysokého ministerského úředníka, by se pachatelé zmocnili spisů a dopisu, pojednávajících o Gajdově kárné věci, jednak podniknut byl hromadný útok na vojenské kasárny jako pokus změnití násilím ústavu republiky, a že do obou těchto afér soukromý obžalobce byl zapleten, a to v onom případě nadříváním pachatelům při útěku, v tomto případě neoznámením zločinného podniku.

Jak z celého kontextu článku zřejmě plyne, jde tu o politickou polemiku, která v zásadě — jak zdůrazněno — je přípustná a v níž nelze spatřovati ještě vybočení ze zákonných mezí, pokud vyslovuje pochybnost co do správnosti a spolehlivosti programu některé politické strany. Dovolává-li se pak tato polemika k utvrzení tohoto svého stanoviska některých událostí skutečně se sběhlých, registruje-li prostě tyto události ve formě co nejstručnější, bez jakýchkoli osobních výpadů, není-li tedy osobně zahrocena proti cti soukromého obžalobce G-y, je zřejmo,

že pisatel neměl na mysli osobnost, nýbrž události, a sluší pak v inkriminovaném článku, pokud pisatel projevuje pochybnosti co do praktického významu fašistického programu ohledně postavení armády a bezpečnostních orgánů, spatřovati jen kritický závěr, opřený o skutečně se sběhnuvší události, který svým, byť i ostrým způsobem nepřekročuje věcně meze, oněmi událostmi vytýčené. Jde tu tedy o takovou věcnou kritiku zevních projevů fašistického hnutí, která vzhledem na ustanovení § 6 odst. 1 zákona čís. 108/1933 sb. z. a n. není trestná. Bylo proto zmateční stížnosti již z tohoto důvodu vyhověti a podle § 259 čís. 2 tr. ř. a § 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř. vynésti rozsudek osvobozující pro nedostatek objektivní skutkové podstaty přečinu pomluvy podle § 2 zákona čís. 108/33 sb. z. a n., aniž důsledkem toho bylo třeba obíratí se dalšími uplatňovanými důvody zmatečnosti.

Čís. 5136.

Ochrany § 5 zák. čís. 19/1890 ř. zák. — jehož ustanovení jest jako výjimku vykládati přísně — může požívatí jen taková zkratka jména, kterou lze ještě považovati za jméno — třebaže zkrácené — té které osoby; tomu tak není, sestavil-li pachatel několik písmen svého křestního a rodného jména ke zcela novému slovnímu útvaru, v němž nikdo nemůže spatřovati byť i zkrácenou formu jména obžalovaného, nýbrž jen vymyšlené označení pro jeho výrobky.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1934, Zm I 940/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 11. května 1934, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin § 23 zákona ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadený rozsudek odůvodňuje zproštění obžalovaného především a hlavně poukazem na ustanovení § 5 zák. čís. 19/90 ř. zák., neboť obžalovaný byl prý, aniž trestně zasahoval do práva soukromé obžalobkyně na výlučné užívání její slovní známky »Ospos«, podle uvedeného ustanovení oprávněn, označiti své zboží rovněž slovem »Ospos«, pokud se týče »Ospos«, poněvadž tu prý šlo o pouhé užívání jeho jména ve formě zkrácené.

Právem vytýká stížnost zmatečnost tohoto výroku po stránce právní s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a), dovozujíc, že označení »Ospos« pokud se týče »Ospos« nelze považovati za zkratku jména stěžovatelova (Oskar Posselt) po rozumu § 5 zákona čís. 19/90 ř. zák.

Netřeba se zabývatí otázkou, zda citované ustanovení, které jest jako výjimku vykládati přísně (viz rozh. víd. n. s. č. 730 a O. R.) chrání i takového pachatele, který zvolí k označení svých výrobků takovou zkrácenou formu svého jména s cizí chráněnou známkou totožnou k účelům klamným, jakož i rozh. čís. 4005 sb. n. s. vyslovilo, že firma, již bylo nabyto k účelům klamným, nemůže požívatí ochrany § 5 zn. zák. (viz též Abel, System des öst. Markenrechtes str. 179). Stačí v souzeném případě obíratí se jen po objektivní stránce otázkou, zda stíhané označení lze vůbec uznati za dovolenou zkratku jména pachatelova ve smyslu § 5 zn. zák.

Ustanovení, o něž jde, znamená obmezení zásadní výlučnosti práva na užívání známky k označování zboží pro obchodní jeho oběh (rozh. č. 4248 sb. n. s.) ve prospěch silnějšího práva jiné osoby na užívání svého jména nebo své firmy. Ustanovení má svou příčinu v povaze práva na jméno nebo firmu, chrání tedy nositele jména nebo firmy v jejich užívání k označení zboží i proti tomu, jemuž přísluší stejné nebo podobné jméno jako známka (Adler, System des öst. Markenrechtes, str. 245). Zákon chrání tu sice právo na jméno i v zkrácené jeho formě, leč z toho, co uvedeno, vysvítá již, že jen taková zkratka může požívatí ochrany podle § 5 zn. zák., která může ještě býti považována za jméno — byť i zkrácené jméno — té které osoby. Tomu tak ovšem není tam, kde — jako v souzeném případě — pachatel sestavil několik písmen svého křestního a rodného jména ke zcela novému slovnímu útvaru, v němž nikdo nemůže spatřovatí byť i zkrácenou formu jména obžalovaného, nýbrž jen vymyšlené označení pro jeho výrobky. Rozsudek sice tvrdí, že soukromá obžalobkyně označila své zboží se vztahem na jméno obžalovaného a že v posledních letech se všeobecně vyvinul v obchodním životě zvyk, označiti firmy počátečními písmeny jména, leč nezjišťuje pro konkrétní případ, že označení, o něž jde, je v obchodním životě obvyklou nebo zákazníkům známou zkratkou osobního jména obžalovaného, jak by to bylo předpokladem pro úsudek, že tu jde o zkrácení jména ve smyslu § 5 zn. zák. (Abel, str. 177, 179, Adler, str. 246, Hagens, Warenzeichenrecht, str. 215). Libovolná změna jména není jeho zkratkou (Hagens, Warenzeichenrecht, str. 214) a zkratka jména musí naopak býti taková, že směrodatné kruhy obecnstva mohou ze zkratky snadno poznati jméno samotné a že z označení musí býti poznatelné, že je míněna firma, pokud se týče jméno, nikoli snad nějaká známka zboží nebo reklamní označení (Chr. Finger, Das Reichsgesetz zum Schutze der Warenbezeichnungen, 1906, str. 270, 271).

Pokud pak po subjektivní stránce rozsudkový závěr, že obžalovanému nešlo o zásah do známkového práva žalující strany, navazuje na pochybené právní stanovisko, o němž byla právě řeč, padá tento závěr již tím, co předesláno. Pokud však rozsudek konečně vylučuje subjektivní skutkový podstatu souzeného přečinu i se zřetelem k tomu, že obžalovaný používal zmíněné značky k označení svého zboží již v létě 1926, vytýká stížnost právem neúplnost rozsudku podle čís. 5, pokud se nalézací soud nezabýval vlastními údaji obžalovaného svědčícími proti jeho

bezelstnosti; vždyť obžalovaný doznal, že již v roce 1930 se dověděl o známkovém právu soukromé obžalobkyně, byť i to pak zase odvolal.

Protože tedy odůvodnění zprošťujícího nálezu v žádném směru neobstojí, bylo zmáteční stížnosti podle § 288 odst. 2 čís. 1 a 3 tr. ř. vyhověti a uznati, jak se stalo.

Čís. 5137.

Zákon neobmezuje úpadce v právu žádati ve vlastním jménu o zavedení trestního řízení pro trestný čin podle zákona proti nekalé soutěži, spáchaný na jeho škodu.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1934, Zm IV 201/34.)

Soudy nižších stolic uznaly obžalovaného E. M. vinným přečinem zneužívání podnikových značek a zevních zařízení podniku podle § 29 zák. čís. 111/27 Sb. z. a n. Činu toho se dopustil obžalovaný tím, že označil svůj obchod, vzdálený jen několik kroků od filiálky soukromého žalobce, vedené pod jménem »Sima«, značkou »Simba«. Obžalovaný E. M. namítal ve zmáteční stížnosti mimo jiné, že na majetek soukromého žalobce byl uvalen konkurs, takže soukromý žalobce nebyl práv oprávněn podati na něho žalobu pro výše označený trestný čin.

Nejvyšší soud zmáteční stížnost obžalovaného zamítl.

Z d ů v o d ů:

Odvolací soud správně vyslovil, že pro rozhodnutí věci nebylo by podstatným zjištěním té obžalovaným tvrzené okolnosti, že na majetek soukromého žalobce byl uvalen konkurs, z kteréž okolnosti obžalovaný odvozuje, že soukromý žalobce nebyl by oprávněn k podání obžaloby. Bylo-li právo výlučného používání označení podniku porušeno trestným činem, nelze poškozenému ani v případě vyhlášení konkursu upřiti právo ve vlastní osobě uplatňovatí porušení práva v trestním řízení, neboť zákon neobmezuje úpadce v jeho právech žádati o zavedení trestního řízení pro spáchání trestného činu na jeho škodu.

Čís. 5138.

Ujednal-li prodávatel s obžalovaným, že přijímá od něho nazpět dodanou mouku, že účty na mouku tu vydané se zrušují a že mouka zůstane u obžalovaného na skladě do té doby, než prodávatel bude mít možnost mouku si odvéztí, nabyl prodávatel vlastnického práva k mouce prohlášením podle § 428 obč. zák. (constitutum possessorium) i když nedošla ke hmotnému odevzdání, a obžalovaný se dopustil zpronevěry, zpracoval-li (prodal-li) mouku tu, znaje obsah onoho ujednání a jsa si vědom bezprávnosti svého jednání.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1934, Zm I 530/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 19. dubna 1934, jímž byl uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost není odůvodněna ani, pokud uplatňuje důvody zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. Vývody zmateční stížnosti vyvrcholuji v tom, že obžalovaný nemohl se dopustiti zpronevěry, ježto sporná mouka byla jeho vlastnictvím, poněvadž poškozený nabyt ujednáním ze dne 6. listopadu 1933 leda obligačního nároku na vydání mouky, nikoli však vlastnického práva k mouce, ježto nedošlo k odevzdání.

V tom směru bylo však zjištěno — a toto zjištění nebylo úspěšně napadeno —, že dne 6. listopadu 1933 došlo mezi Antonínem K-ou a obžalovaným k ujednání, o jehož podstatném obsahu bylo sepsáno potvrzení podepsané obžalovaným, a podle kterého bylo sjednáno, že K. přijímá od obžalovaného nazpět dodanou mu mouku a to 5 pytlů 0, 5 pytlů č. I a 15 pytlů mouky žitné, že účty na tuto mouku vydané se zrušují, že mouka zůstává nadále na skladě u obžalovaného do té doby, nežli K. bude mít možnost mouku si odvézt. V tomto zjištěném ději nelze spatřovati jen právní důvod pro zpětný převod mouky od obžalovaného na K-u, nýbrž i odevzdání prohlášením podle § 428 1. věty obč. zák. (constitutum possessorium). Podle tohoto předpisu odevzdává se věc prohlášením a přechází tím její vlastnictví, dá-li zcizitel prokazatelným způsobem najevo svou vůli, že chce věc budoucně chovati jménem příjemcovým. Nebylo ovšem zjištěno, že obžalovaný jako zcizitel při ústním jednání nebo v listině prohlásil výslovně, že chce spornou mouku budoucně chovati právě jménem příjemcovým, t. j. Antonína K-y, avšak ujednání, že K. vezme mouku zpět a že si ji ponechá u obžalovaného na skladě do té doby, až (K.) bude moci mouku odvézt, nutno při rozumném jeho výkladu, uváží-li se všechny okolnosti, rozuměti jen tak, že obžalovaný tím dal najevo, že mouku, kterou dosud držel vlastním jménem jako její vlastník, bude nyní po dohodě nastoupivší na místo kupní smlouvy nadále chovati jako pouhý schovatel bez vlastního věcného práva jménem Antonína K-y. Prokazatelnost tohoto prohlášení vůle obžalovaného je dána, neboť prohlášení toho obsahu bylo prokázáno svědeckým výsledkem Antonína K-y a odpovědným výsledkem obžalovaného ve spojení s písemným potvrzením ze dne 6. listopadu 1933. Případné další prokazatelnosti proti třetím osobám není třeba, ježto jde v tomto případě jen o poměr mezi stranami tuto úmluvu přímo ujednavšími. Z toho vyplývá, že Antonín K. nabyt na základě ujednání ze dne 6. listopadu 1933 vlastnictví ke sporné mouce prohlášením podle § 428 obč. zák. a nebylo třeba dalšího zjištění o nastalém hmotném odevzdání mouky. Ježto bylo zjištěno, že obžalovaný mouku pak zpracoval

pokud se týče prodal, znaje obsah ujednání a jsa si plně vědom bezprávnosti svého jednání, nepoužil napadený rozsudek nesprávně zákona, shledal-li v jednání obžalovaného zločin zpronevěry podle § 183 tr. zák.

Čís. 5139.

Skutečnostmi ze života rodinného (§ 7 odst. 2 zák. čis. 108/1933) jsou jen skutečnosti, týkající se života jednotlivců, nikoli života spolek-ového; nespádají sem ani interní věci obchodní společnosti nebo společenstva výrobního nebo hospodářského.

Nepořádky v družstvu, jež požívá úvěru u Městské spořitelny, dotýkají se nepřimo obce a všeho občanstva ve městě; odstranění i kárání jich tiskem je ve veřejném zájmu.

Ohled na obchodní tajemství nezprošťuje nikoho povinnosti svědecké, ani obchodní společnost nebo společenstvo povinnosti vydati trestnímu soudu listiny a průkazy, jichž potřebuje ke zjištění pravdy.

Poukaz na § 12 zák. čis. 133/1903 a § 27 min. nař. čis. 134/1903 ř. zák. nezprošťuje svaz společenstev povinnosti sděliti revisní nález trestnímu soudu k účelům průvodním a neopravňuje soud odeprítí jeho použití k důkazu pravdy (omluvitelného omylu).

Obmezil-li obžalovaný sám podklad svého obvinění na určité skutky, které podle obsahu jeho tvrzení, čtenáři sděleného, mají vznesená obvinění ospravedlniti, musí se i při provádění důkazu pravdy obmeziti jen na tyto skutky.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1934, Zm II 387/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě, ze dne 7. června 1934, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem pomluvy podle § 2 zák. o ochr. cti čis. 108/1933, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil prvnímu soudu, by o ní dále jednal a nové rozhodnutí vydal.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek nalézacího soudu ze zmatečných důvodů čis. 4, 5 a 9 § 281 tr. ř. a to pokud jde o zmatek podle § 281 čis. 4 tr. ř. právem, zejména pokud vytýká, že nebyl proveden důkaz revisním nálezem a zprávou Ústředního svazu československých družstev v Praze.

Podle § 7 odst. 2 zák. o ochraně cti je nepřipustným důkaz pravdy a omluvitelného omylu jen, byla-li pachatelem uvedena nebo sdělena skutečnost života rodinného nebo vůbec soukromého, leda že by šlo o výjimky uvedené v § 7 odst. 2 písm. a), b) a c), jichž tu však není. O skutečnosti ze života rodinného v souzeném případě nejde. Skutečnostmi ze života soukromého rozumí se jen skutečnosti týkající se života

jednotlivců, nikoli života spolkového, nikoli záležitostí nějaké obchodní společnosti nebo společenstva výrobního nebo hospodářského atd., byť i to byly záležitosti interní. V takových případech platí tudíž všeobecné pravidlo § 6 odst. 2 zák. o ochr. ctí, že čin uvedený v §§ 1 a 2 cit. zák. není trestný, provede-li obviněný důkaz pravdy nebo důkaz omluvitelného omylu. V poslednějším případě, byl-li trestný čin spáchán obsahem tiskopisu, nastupuje beztrestnost jen, bylo-li uvádění nebo sdělování skutečností, o něž jde, ve veřejném zájmu nebo bylo-li ho potřeba k obhájení oprávněného důležitého zájmu soukromého. O soukromý zájem tu nejde, poněvadž obžalovaný nebyl členem Zelenářského a ovocnářského družstva a nemohl proto býti poškozen hmotně udánlivými nepořádky v něm se vyskytnuvšími; ty nedotýkaly se tedy jeho soukromých práv.

Je jen otázkou, zda bylo sdělování nepořádků v družstvu tom tiskem v zájmu veřejném. Napadený rozsudek odpovídá na otázku tu záporně z důvodu, že prý jde o interní věc soukromého podniku. To činí neprávem. Již nadpisy inkriminovaných článků »Městská spořitelna, Zelenářské družstvo« atd., zejména však obsah článků poukazují k tomu, že pisatel hledí k udávaným jím nepořádkům v družstvu s hlediska Městské spořitelny ve Z., která poskytovala družstvu značné peněžité zápůjčky a musila mít na tom zájem, aby družstvo byl vedeno po zákonu, a obchodnický správně, by úvěr jí skýtaný nebyl ohrožen a spořitelna nepřišla u družstva ke ztrátě. Poněvadž pak za Městskou spořitelnu ručí obec a musí ztráty spořitelny hraditi případným zvýšením obecních příspěvků, je zřejmo, že nepořádky v Zelenářském a Ovocnářském družstvu se úzce dotýkaly jak Městské spořitelny, tak nepřímo obce a všeho občanstva ve Z., a že odstranění nepořádků v družstvu a tudíž i kárání jich tiskem bylo zájmem veřejným a to tím spíše, když byla soukromému obžalobci zároveň vytýkána taková lehkomyšlnost, z níž dovozována jeho nezpůsobilost k vedení obecního hospodářství a obce vůbec. Tomuto názoru není na závadu, že úvěr Městské spořitelny byl družstvem vyrovnán; rozhoduje, zda byl již vyrovnán v době, kdy pozastavené články byly uveřejněny, neboť veřejný zájem dlužno dobově posuzovati jen s přihlédnutím k tomuto časovému termínu.

Ze skutečně byly v Zelenářském družstvu nepořádky, vytýkané v pozastavených novinářských člancích, o tom vedl obžalovaný důkaz, zejména revisním nálezem revisora Ústředního Svazu československých družstev v Praze. Nálezací soud sice důkaz ten připustil, neprovedl jej však, ano zamítl důkaz ten dodatečně, když uvedený Svaz odepřel jej soudu sdělití, a odvolává se první soud v tom směru na ustanovení § 12 zák. č. 133/1903 a § 27 mimist. nařízení č. 134/1903, podle nichž svazový revisor je zavázán k mlčenlivosti v poměrech obchodních a výrobních, o nichž zvěděl vykonáváje revisi a smí se o nich zmíniti ve zprávě revisní jen, pokud jsou předmětem výtek, a podle nichž má revisor povinnost mlčeti i v jiných směrech oproti osobám, jímž není povinen zprávu podati a má se zdržeti náznaků, jež by mohly ohroziti úvěr společenstva. To učinil první soud neprávem. Předložil-li obžalovaný

trestnímu soudu revisní nález, ať ho už nabyt způsobem jakýmkoliv, nebyl nálezací soud oprávněn odepřiti použití tohoto nálezu ku provedení důkazu pravdy, nebo pravděpodobnosti, neboť podle předpisů §§ 143, 151 a 153 tr. ř. nebyl svaz oprávněn odpirati trestnímu soudu vydání dotyčné zprávy a nálezu a nebylo věcí nálezacího soudu, obdržel-li revisní nález jiným způsobem, odmítnouti provedení důkazu nálezem tím. Vyvoditi důsledky z předpisů § 12 zák. č. 133/1903 a z § 27 min. nař. č. 134/1903 ř. zák. bylo věcí svazu, resp. věcí Zelenářského družstva vůči tomu, kdo nález obžalovanému vydal, nebylo však věcí soudu trestního, v tomto případě, zvláště když produkováním revisního nálezu obžalovaným bylo mu umožněno, aby provedl důkaz pravdy, resp. omluvitelného omylu, aby důkaz ten pomínil, když obžalovaný měl nárok na jeho provedení.

Pramenem soudcovského přesvědčení může býti vše, co bylo předneseno při hlavním přelíčení a co je podle logických zásad s to, aby založilo důkaz a objevilo pravdu (rozhodnutí 3908 sb. n. s.); nejen každý z průvodních prostředků, jichž provádění je upraveno trestním řádem, nýbrž vše, co může míti význam pro přesvědčení soudu, s výjimkou průvodních prostředků, jichž použití zákon zapovídá (rozh. č. 4598, 3136, 3258 sb. n. s.). Zákon však nezakazuje použití nálezu jako průvodu o hospodaření společenstva výrobního nebo hospodářského, byť i obsahoval obchodní tajemství, neboť ohled na obchodní tajemství nezproštuje podle § 151 tr. ř. (úsudkem z opaku) nikoho povinnosti svědecké a nezproštuje ani obchodní společnost nebo společenstvo povinností vydati trestnímu soudu listiny a průkazy, jichž potřebuje ku zjištění pravdy a to ani tehdy ne, jde-li o přečin dle § 2 zák. na ochranu ctí, tedy o delikt stíhaný jen k soukromé obžalobě, neboť zákon v té příčině nestanoví žádné výjimky. Ustanovuje § 143 tr. ř., že každý je povinen vydati trestnímu soudu na požádání věci, zvláště i listiny, které mohou býti důležitými pro vyšetřování. Slovem »každý« je rozuměti nejen osobu fysickou, nýbrž i osobu hromadnou, obchodní společenstvo i Ústřední svaz čl. družstev a neprávem se proto svaz vyhýbá ediční povinností poukazem na § 12 zák. č. 133/1903 a § 27 min. nař. č. 134/1903 ř. z.

Podle § 252 odst. 2 tr. ř. musí se při hlavním přelíčení předčítati listiny a písemnosti, které pro věc jsou významné, zejména protokoly o ohledání a nález, nezřeknou-li se toho obě strany. Sem patří listiny, jež mají vztah na čin sám a na úmysl pachatelův (rozhodnutí 1715 sb. n. s.). V souzeném případě dlužno sem čítati i revisní nález revisora Ústředního svazu československých družstev v Praze, neboť z nálezu toho a ze spisů, na jehož základě byl sestaven, bude soudu možno posouditi, zda okolnosti uvedené obžalovaným v pozastavených člancích jsou pravdivé, pokud se týče, zda se mohl obžalovaný, přečet onen nález, nacházeti v omluvitelném omylu. Obsah nálezu nelze zvěděti nálezacímu soudu jinak než právě jeho přečtením (rozhod. 2486 sb. n. s.). Dobrozdání znalecké bylo by ovšem lze podati na základě nálezu toho při hlavním přelíčení jen znalcem soudně ustanoveným.

Z toho, co uvedeno, je patrné, že zamítnutím průvodního návrhu obžalovaného na přečtení revisního nálezu shora sitovaného byla porušena zásada řízení, již šetřiti káže podstata řízení, zabezpečujícího trestní stíhání a obhajobu, a je proto rozsudek stížen zmatkem podle § 281 čis. 4 tr. ř. Názor soukromého obžalobce projevený v odvodu, že se obžalovaný nemůže dovolávat zmatku tohoto, ježto si zmateční stížnost v tom směru ihned po prohlášení dotyčného zamítajícího usnesení při hlavním přelíčení nevyhradil, není správným, neboť podle § 281 posl. odst. tr. ř. výhradu takovou učiniti musí jen obžalobce a nikoliv obžalovaný.

Jako zmatečnost podle § 281 čis. 4 tr. ř. vytýká dále stěžovatel, že nalézací soud usnesením ze dne 28. prosince 1933 zamítl (mimo jiné) jeho návrh na provedení důkazu uzávěrkami účetními a revisními nálezy o hospodářství města Z. o tom, že při městském hospodářství nebyly dodržovány předpisy finanční novely (§ 19), zejména předpis, že, není-li schválen rozpočet na běžný rok, musí se hospodařiti v rámci položek minulého rozpočtu, že předpis ten roku 1930 nebyl dodržen a rozpočet byl překročen o 1.400.000 Kč, že byla přes zákaz § 10 finanční novely činěna mimořádná vydání, o tom, že konány revise zemským úřadem, v nichž byl vytýkán výdej obnosů, k nimž nebyla obec zavázána (odměna prvního a druhého náměstka starosty) a že položky ty byly v dalším rozpočtu opětne zařazeny ano zvýšeny, že v revisním nálezu se vytýkají přesuny z jedné položky do druhé a vytýkají se položky, k nimž nemělo dojiti; na výslech tří svědků, pak návrhu na důkaz zrušovacím nálezem okresního úřadu ve Znojmě o tom, že ustanovení Fr. G-a obecním zaměstnancem bylo součástí smlouvy o koupi mlýna T-ckého, že G. byl ustanoven v městské elektrárně a měsíčně mu vyplácena gáže 1.000 Kč, aniž se byly na tom usnesly městská rada a zastupitelstvo a že byl též přihlášen k léčebnému fondu a že věc se dostala do obecního zastupitelstva teprve když okresní úřad to ke stížnosti nařídil a že k opětne stížnosti okresní úřad zrušil usnesení jako odporující zákonu.

Pro připuštění těchto návrhů není předpokladů ve tvrzeních článku, ze kterých nutno vycházeti při důkazu pravdy. Obžalovaný ve článku dovozoval své obvinění, že se soukromý obžalobce pro svoji lehkomyšlnost nehodí též k obstarávání obecních záležitostí a za starostu obce, jedině ve spojitosti s výtkami o způsobu, jakým bylo hospodařeno v Zelinářském a ovocnářském družstvu; na konkrétní nesprávnosti v obecním hospodářství, jež nyní tvrdí, ve článku poukazováno nebylo. Samým obsahem článku byly tedy průměrně čtenáři dány určité předpoklady, ze kterých si měl učiniti závěr o obvinění z vlastností obžalovaného na cti důtklivých, jež právě jen z těchto předpokladů obviněný dovozoval. Obmezil-li obžalovaný takto sám podklad svého obvinění na určité skutky, které podle obsahu jeho tvrzení, čtenáři sděleného, mají vznesené obvinění ospravedlniti, musí se i při provádění důkazu pravdy omeziti jen na tyto skutky; tu nešlo jen o všeobecné obvinění z nějakého na cti důtklivého smýšlení nebo takové vlastnosti, jež ovšem připouští důkaz

i na podkladě skutků, které obvinění ospravedlnují (§ 6 odst. 2 zák. o ochraně cti), nýbrž o určitý závěr na základě okolností určitě tvrzených. Na tento případ dopadá plně předpis 3. odst. cit. §, že při rozhodnutí otázky, zda se zdařil důkaz pravdy nebo důkaz omluvitelného omylu, přihlédne soud ke všem částem projevu, které zřejmě vnitřně souvisejí; zde je souvislost mezi předpoklady urážlivého závěru a jím samým obsahem článku tak zřejmě vytčena, že nelze napotom rozšiřovati pro důkaz pravdy okruh oněch předpokladů o skutečnosti, které čtenáři předvedeny nebyly. Bude ovšem na soudě kmetském, když bude důsledkem zrušení rozsudku z jiných důvodů o věci znovu souditi, aby posoudil, pokud na podkladě tvrzení ve článku obsažených byl urážlivý závěr učiněn právem či neprávem; zmateční stížnost však, dožadující se v tomto směru provádění důkazů o dalších okolnostech, byla zamítnuta jako bezdůvodná.

Čís. 5140.

Podľa § 15, čis. 3 zák. na ochr. rep. sa trestá i všeobecná výzva k trestným činom tam označeným, adresovaná celému proletariátu sveta; preto nevadí, že sa rečník neobracal výslovne na občanov Československej republiky.

Rozpustením tej či onej snemovne Národného shromaždenia pozývajú jej členovia ochrany podľa § 24 ústavnej listiny.

(Rozh. zo dňa 24. novembra 1934, Zm IV 212/34.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti M. K. a spol., obžalovaným zo zločinu podľa § 15, č. 3 zák. na ochr. rep. atď., na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora a obžalovaného M. K. a osobitného obhájcu obžalovaného P. D. vyniesol rozsudok, ktorým zmätočné sťažnosti čiastočne odmietol, čiastočne zamietol, zčasti však obžalovaného M. K. obžaloby sprostil.

Z d o v o d o v :

Obžalovaný M. K. dovodzuje na základe zmätočnosti podľa čis. 1 a) § 385 tr. p. v smere zločinu podľa čis. 3 § 15 zák. na ochr. rep., že jeho výzva smerovala na všetkých proletárov sveta, že inkriminovaným výrokom nevyzýval nikoho z našich občanov a že všeobecná výzva adresovaná na celý proletariát sveta nemôže byť u nás trestaná. Námiety neobstoja. Bár obžalovaný sa výslovne neobracal na občanov Československého štátu, je preca z jeho výroku zřejmé, že poslucháčov a proletárov Československej republiky tiež zahrňoval medzi proletárov sveta, a že tedy výzva na týchto platia aj na občanov Československej republiky. Ostatne obžalovaný nevyňal inkriminovaným výrokom ani inak občanov Československej republiky, ku ktorým závadnú reč prehovoril,

z všeobecnej výzvy. Tvrdí-li sťažovateľ, že výrok je všeobecná fráza a nie vyzvanie k páchaniu vojenského zločinu, nevyvracia tým spôsobilosť závadného výroku pôsobiť na poslucháčov v smere zákonom zakázanom. Uplatňujúc zmätok podľa č. 1 c) § 385 tr. p., tvrdí sťažovateľ, že v dobe spáchania všetkých trestných činov bol členom poslaneckej snemovne Národného shromaždenia, že súdy žiadaly poslaneckú snemovňu o súhlas k stíhaniu obžalovaného, že rozhodnutím z 25. septembra 1929 prezident republiky rozpustil poslaneckú snemovňu Národného shromaždenia, že v takom prípade nastupuje podľa § 54 Ústavnej listiny stály výbor, volený na základe cit. Šu Ústavnej listiny, ktorý má až na určité výnimky tie isté práva ako Národné shromaždenie, môže tedy vykonávať aj funkciu imunitného výboru a má tiež rozhodovať o vydaní, a pokiaľ stály výbor o vydaní obžalovaného nerozhodol, má byť obžalovaný sprostý obžaloby pre všetky trestné činy.

Zmätočná sťažnosť není základná. Názor sťažovateľov není správny. Rozpustenie poslaneckej snemovne Národného shromaždenia malo čo do jeho členov ten účinok, že títo prestali byť členmi poslaneckej snemovne Národného shromaždenia a tým pozbyli aj ochrany, ktorú im Ústavná listina v § 24 ako členom Národného shromaždenia poskytuje. To plynie nielen zo slovného znenia § 24 Ústavnej listiny, podľa ktorého požívajú imunity členovia Národného shromaždenia, teda zrejme len po tú dobu, čo sú členmi Národného shromaždenia, ale tiež zo smyslu cit. ustanovenia Ústavnej listiny, lebo ochrana poskytnutá členom Národného shromaždenia v § 24 Ústavnej listiny má zrejme umožniť nerušenú činnosť členov Národného shromaždenia, čo patrne odpadá v prípade rozpustenia daktorej snemovne Národného shromaždenia. Po rozpustení niektorej snemovne Národného shromaždenia až do opätovného sojitia snemovne nastupuje podľa § 54 Ústavnej listiny stály výbor a členovia tohoto výboru požívajú podľa výslovného ustanovenia odst. 7 § 54 ochrany určenej v § 24. Obžalovaný členom výboru nebol a ani to netvrdí a preto ochrany podľa § 24 Ústavnej listiny po rozpustení snemovne nepožíval. Ponevác poslanecká snemovňa o žiadostiach za vydanie obžalovaného nerozhodovala a výbor ustanovený podľa § 54 Ústavnej listiny o žiadostiach rozhodovať nemal, niet po rozpustení snemovne prekážok, aby obžalovaný bol stíhaný pre trestné činy spáchané v dobe, kedy bol členom poslaneckej snemovne Národného shromaždenia.

Čís. 5141.

Zákonný požadavek »za účelom súťaže« znamená jen, že jednání pachatelovo směřuje k tomu, by posice zlehčovaného podniku byla v soutěži seslabena, a že zlehčovací údaje byly k tomu i způsobily; soutěžitel může tento účel sledovati i pravdivými i nepravdivými údaji zlehčovaciho rázu, odpovídá však v přečinu § 27 zák. čís. 111/1927 jen při vědomé nepravdivosti údajů.

Meze dovolené kritiky; případ, označen-li kdo všeobecně za »hudlaře a mazala« s ohledem na vadnost jen jedné jeho práce.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1934, Zm I 278/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 28. prosince 1933, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin zlehčování podle § 27 zákona čís. 111/1927 sb. z. a n. a pro přestupek podle § 491, 496 tr. z., pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl obžalovaný zproštěn z obžaloby pro přečin zlehčování podle § 27 zák. č. 111/27 sb. z. a n. Vyhověl jí však, pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl obžalovaný zproštěn z obžaloby pro přestupek podle §§ 491, 496 tr. zák., rozsudek zrušil v tomto výroku a věc přikázal příslušnému nyní okresnímu soudu, by jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti nelze přiznati úspěch, pokud s hlediska důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 3, 4, 5, 9 b) tr. ř. napadá zprošťující nálezh v příčině přečinu podle § 27 zák. proti nekalé soutěži. Především budíž podotknuto, že zmateční stížnost vytýkajíc nepřipustění důkazů soukromým žalobcem nabízených, uplatňuje důvod zmatku podle čís. 4 (nesprávně i podle čís. 3) bez zákonného předpokladu, protože zástupce soukromého obžalobce si nevyhradil po zamítnutí průvodních návrhů zmateční stížnost (§ 281 posl. odst. tr. ř.).

Zprošťující výrok opírá se, pokud jde o přečin § 27 zák. proti nekalé soutěži, mimo jiné o rozsudkový závěr, že si obžalovaný nebyl vědom nepravdivosti stíhaných údajů. Rozsudek skutkově předpokládá, že soukromý obžalobce provedl práci mu svěřenou neodborně a chybně a že obžalovaný hanil tuto práci a použil výroky, o něž jde. Rozsudek opírá tato zjištění o různé svědecké výpovědi, a neprávem uplatňuje stížnost výtkou, že tato zjištění nemají ve spisech opory, zřejmým poukazem zmatek nedostatku důvodů podle čís. 5. Rovněž tu nejde o spisový odpir, kdyžtž stížnost sama nedoličuje, že rozsudek nesprávně cituje obsah soudních protokolů a listin u spisů uložených. Pod rouškou těchto zmateků brojí jen stížnost nedovoleně proti soudcovskému hodnocení důkazů (§ 258 odst. 2 tr. ř.).

Stížnost sice nedoličuje — zřejmě po objektivní stránce —, že ani domnělá chyba soukromého žalobce ještě neopravňovala obžalovaného k tomu, by již označil soukromého obžalobce za hudlaře a mazala (Piuscher und Schmierer), napadá však směodatný rozsudkový závěr, že si obžalovaný nebyl po této stránce vědom nepravdivosti svého výroku, jen v ten způsob, že urážky směřující proti soutěžiteli byly úmyslně proneseny před zaměstnavatelem, tudíž za účelom súťaže, takže prý soud neprávem předpokládá, že si obžalovaný nebyl vědom nesprav-

divosti výroků. Tu je stížnost, ať má na mysli zmatek nedostatku důvodů neb logického odporu, na scestí, neboť i kdyby byl obžalovaný skutečně jednal za účelem soutěže a kdyby byl nalézací soud tuto náležitost skutkové podstaty vyloučil neprávem, nebylo by tím vyloučeno, že obžalovaný pokládal výroky za pravdivé. Závěry, o něž jde, se nevyklučují, neboť zákonný požadavek »za účelem soutěže« znamená jen, že jednání pachatelovo směřuje k tomu, by posice zlehčovaného podniku byla v soutěži zeslabena a že údaje ty byly k tomu i způsobitelné. Soutěžitel může tento účel sledovati jak pravdivými, tak i nepravdivými údaji zlehčujícího rázu, odpovídá však z uvedeného přechinu jen při vědomě nepravidlosti údajů. Musí-li se takto stížnost, pokud napadá rozsudkový výrok, že si obžalovaný nebyl vědom nepravdivosti stíhaných výroků, minouti cíle, netřeba se již zabývatí vývody, jimiž brojí proti dalšímu rozsudkovému výroku, že obžalovaný ani nejednal za účelem soutěže, a bylo proto stížnost, pokud jde o přechin zlehčování, jako podle zákona a tím vůbec neprovedenou, pokud se týče neodůvodněnou podle § 288 odst. 1 tr. ř. zamítnouti.

Stížnost je však v právu, pokud napadá rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný též zproštěn z obžaloby pro přestupek proti bezpečnosti cti. Aniž rozsudek vůbec zkoumá, kterému z trestních ustanovení zabezpečujících ochranu cti by bylo stíhané výroky objektivně podřaditi, odůvodňuje rozsudek zprošťující nálezný v ten způsob, že stíhaná slova byla, hledíc k tomu, co bylo o dotčené práci soukromého obžalobce zjištěno, jen výrazem oprávněné kritiky a že proto a se zřetelem k tehdejšímu rozčilení obžalovaného nutno v těchto slovech spatřovati výrok pouhé nevole, takže tu chybí jak animus injuriandi, tak nedbalost.

Odůvodnění to po právní stránce neobstojí. Předpokládá oprávněnou kritiku, rozsudek zřejmě nechce se snad dovolávatí ustanovení § 6 odst. 1 zák. čís. 108/33 sb. z. a n., vždyť ani nenaznačuje, že by tu byly opodstatněny zvláštní náležitosti tohoto místa zákona, nýbrž chce asi jen vyjádřiti, že obsah stíhaného tvrzení se kryje celkem s tím, co podle výsledků průvodního řízení vyšlo na jevo v příčině skutkového děje, o něž jde. Tu však stížnost poukazuje právem k tomu, že podle rozsudkových zjištění byla předpokládána jen vadnost jedné práce soukromého obžalobce, že však obžalovaný hanil nejen tuto práci, nýbrž i soukromého žalobce samého, nazýváje ho všeobecně hudlařem a mazalem (»Pfuscher und Schmierer«).

Zda se i v tomto všeobecném směru podařil obžalovanému důkaz pravdy neb aspoň omluvitelného omylu, rozsudek vůbec nezkoumal. Které jiné ustanovení zákona má rozsudek na mysli, pokud tu shledává jen výraz oprávněné kritiky, nelze z rozhodovacích důvodů poznati, zvláště když volnost kritiky, pokud nejde o věcné posuzování výkonů v § 6 odst. 1 zák. čís. 106/33 sb. z. a n. vytčených, jest obmezena ustanoveními trestního zákona a úmysl kritisovati vůbec nevyklučuje skutkovou podstatu deliktu proti bezpečnosti cti, jakmile obsah kritiky dodává jí rázu urážlivého (rozh. čís. 2186 sb. n. s.). Jinými slovy: i právo kritiky je sice složkou veřejného života a je též zaručeno v § 117 ústavní

listiny, leč pokud nejde o případ § 6 odst. 1 zák. čís. 108/33 sb. z. a n., kde přicházejí v úvahu zvláštní meze kritiky tam vytčené, je v každém případě zkoumati, zda kritika nevybočuje z mezí vytčených předpisy o ochraně cti, zda se nedotýká obsahem a formou mravních kvalit napačeného, zda nenabývá takového rázu hanlivého a sesměšňujícího, že se tím dotčený snižuje v účtě a vážnosti (rozh. čís. 4143 sb. n. s.). S tohoto hlediska měl nalézací soud zkoumati, zda a proč obžalovaný ještě zůstal v mezích dovolené kritiky, pokud hledě k ojedinelému případu označil soukromého obžalobce za hudlaře a mazala a projevil takto hanlivý úsudek o jeho osobnosti vůbec, pokud se osobnost ta zračí ve výkonávání jeho řemesla a povolání.

Odůvodnění rozsudku je právě tak vadné, pokud uvedeným již způsobem vylučuje subjektivní stránku trestné skutkové podstaty; jeť především zásadou v judikatuře a literatuře všeobecně uznanou, že tam, kde je předmětem útoku na čest obvinění ze skutečnosti, jež může urážení vydati v opovržení nebo snížiti v obecném mínění, nevyžaduje se úmysl na cti urážeti (animus iniuriandi), nýbrž stačí vědomí pachatelovo, že se cti jiné osoby dotýká způsobem v dotčených ustanoveních zákona označeným.

Pokud rozsudek vylučuje i nedbalost, je těžko poznati, k čemu tato úvaha směřuje. Má-li snad na mysli, že se obžalovanému podařil důkaz po rozumu § 491 odst. 2 tr. zák., pokud se týče důkaz omluvitelného omylu podle § 6 odst. 2 b) zákona čís. 108/33 sb. z. a n., nelze tento výrok přezkoumati, poněvadž se rozsudek vůbec nezabývá jednotlivými zákonnými náležitostmi tohoto důvodu trestnosti vylučujícího. Zejména tu nepřiléhá poukaz rozsudku k rozčilení obžalovaného, jež by bylo jen při vyměření trestu hodnotiti jako okolnost polehčující (§ 264 e) tr. zák.).

Když tedy napadený rozsudek, předpokládá oprávněnou kritiku a nepředpokládá subjektivní skutkovou podstatu trestného útoku na čest soukromého žalobce, zprostil obžalovaného též z obžaloby pro přestupek §§ 491, 496 tr. zák., aniž vycházel s právních hledisek svrchu uvedených, trpí rozsudek stížností uplatňovaným zmatkem podle § 281 čís. 9 a), pokud se týče 9 b) tr. ř. a bylo proto zmateční stížnosti v uvedeném rozsahu vyhověti, rozsudek částečně zrušiti a věc příslušnému nyní okresnímu soudu ve Vildštejně poukázati k opětovnému projednání a rozhodnutí, při čemž bude v novém řízení třeba dbáti přechodných ustanovení § 41 zák. čís. 108/33 sb. z. a n.

Čís. 5142.

Předmět ochrany § 23 zák. čís. 19/1890 ř. zák.; rozhoduje celkový dojem, jež v obyčejném kupiteli průměrné pozornosti vyvolává z n á m k a jako taková; rozhodná je především zaměnitelnost závadného označení se z n á m k o u; adminikulující momenty mají význam jen podřadný, posilující.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1934, Zm I 834/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 21. června 1934, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin § 23 zákona ze dne 6. ledna 1890, čis. 19 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti soukromého obžalobce, která s hlediska důvodu zmatečnosti § 281 čis. 4, 5, 9 [zřejmě a)] tr. ř. napadá rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný zproštěn z obžaloby pro přečin § 23 zák. čis. 19/90 ř. zák. a kterou zůstalo samozřejmě nedotčeno do rozsudku mylně pojaté usnesení, podle něhož bylo trestní řízení v příčině letáků na podzimním veletrhu 1933 v P. rozšiřovaných podle § 259 odst. 2 tr. ř. (v doslovu § 4 zákona čis. 209/31 sb. z. a n.) zastaveno, nelze upříti oprávnění.

Napadený rozsudek dospěl porovnáním obou známek, o něž jde, a hledě k podobnosti jak obrazu, tak slovního nadpisu těchto známek k závěru, že známka obžalovaným užívaná sama o sobě by mohla »nedosti pozorného kupitele« uvést v omyl. Tím dal nalézací soud zřejmě najevo přesvědčení, že známka obžalovaným užívaná vykazuje proti známce soukromého obžalobce jen tak nepatrné změny, že by obyčejný kupitel dotčeného zboží mohl rozdíl seznati jen, užívaje zvláštní pozornosti, nikoli však i tehda, když užívaje jen obyčejné pozornosti zkoumá znaky, jak tomu pravidelně bývá, jen po paměti. Leč úvahami jak předchozími, tak následujícími dospěl nalézací soud přes to k dalšímu závěru, že v konkrétním případě a podle celkového dojmu obou známek nelze o šálivé zaměnitelnosti mluvíti, ježto láhve soukromého obžalobce a obžalovaného dotčenými známkami opatřené jsou tak rozličné a rozdíl mezi oběma láhvemi je na první pohled tak nápadný, že se ani obyčejný kupitel s průměrnou jen pozorností nemůže mýliti. Nalézací soud dospěl tudíž k zprošťujícímu nálezu jen tím, že vycházel z celkového dojmu nikoli známek, nýbrž lahví známkami opatřených.

Tomuto posouzení věci vytýká stížnost důvodně právní pochybnost. Předmětem ochrany ustanovením § 23 zák. čis. 19/90 ř. zák. zabezpečené je známka, již výhradně užívati je někdo oprávněn. Podle § 25 téhož zákona není při porušení tohoto práva trestnost vyloučena ani tím, že chráněné známky bylo použito s tak malými změnami nebo tak nezřetelným způsobem, že by obyčejný kupitel toho kterého zboží rozdíl seznati mohl jen, užívaje zvláštní pozornosti. Z těchto zákonných ustanovení plyne zásada, že rozhoduje celkový dojem, jež v obyčejném kupiteli průměrné pozornosti vyvolává známka jako taková. Při tom přicházejí ovšem též do jisté míry v úvahu součástky zboží, jež nejsou po případě ani nemohou býti známkou chráněny, zejména tedy způsob, forma a úprava obalu. Záleží tu pro otázku šalivosti (zaměnitelnosti) na míře, v jaké, třeba nechráněná, součást výpravy zboží

splývá s ochrannou známkou v jeden celek (rozh. čis. 920, 1108 sb. n. s.). Jsou tudíž i tyto t. zv. momenty adminikulující (forma a úprava zboží, obalu, nádoby, barva, rozměry a pod.) pro výsledný celkový dojem a pro otázku zaměnitelnosti porovnávaného zboží spoluměrodatné a musí proto býti při tom spoluuváženy (rozh. čis. 2363 sb. n. s.), takže zmateční stížnosti nelze dáti za pravdu, pokud v souzeném případě má za to, že by vůbec nezáleželo na různém tvaru lahví.

Nelze však přehlédnouti, že rozhodná je především zaměnitelnost závadného označení se známkou; jeť ustanovení § 25 známk. zákona jen rozšířením trestnosti vyslovené na bezprávné užívání a napodobení známky, proti níž jsou tedy zmíněné již adminikulující momenty významu jen podřadného, jen posilujícího (rozh. čis. 2363 a 3399 sb. n. s.). Mají jen význam podporující v tom smyslu, že se jimi sesiluje tendence k identifikaci známku samotnou vyvolané a že se jimi vyhýbá pochybnostem (rozh. čis. 3638 sb. víd. n. s. a Abel »System des österreichischen Markenrechtes, str. 191). Ovšem význam těchto okolností, náležejících jen v obor úpravy zboží, nikoli v obor a pod pojem známky, nesmí býti přeceňován a především a v podstatě bývá celkový dojem známky určen známkou samotnou (Abel, tamže). Na této podřadné jen povaze zmíněných momentů je tím spíše setrvati, jelikož v případech, kde znaky zboží a obalu mimo chráněnou známku ležící nejsou v kruzích kupujícího obecnstva vžitý a pro to které zboží více méně příznačné, hraje pro ztotožňování a rozlišování zboží obyčejně právě známka převážnou úlohu, a i v opačných případech není vyloučeno, že užívání známky šalivě zaměnitelné na sebe odchylnějším obalu vyvolá u kupitele domněnku, že podnik, jemuž chráněná známka přináleží, pozměnil vžitý dosud a pro podnik dosud příznačný tvar obalu a že tedy i v takových případech může průměrný kupitel přes rozdíly v obalu býti klamán šalivou zaměnitelností známky.

Z těchto právních hledisek nevychází napadený rozsudek, pokud zjišťuje šalivost známky jako takové a vylučuje pak trestnost obžalovaného jen pro nápadnou prý různost obalu (lahví). Nalézací soud přiznává tedy — podle toho, co předesláno, nesprávně — rozhodný význam dojmu vyvolanému obalem jako takovým a podřadný jen význam zjištěné podobnosti známek, ačkoli měl podle toho, co uvedeno, postupovati opačně. Je tudíž napadený rozsudek stížen uplatňovaným zmatkem podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. a bylo proto zmateční stížnosti, jejímiž ostatními výtkami netřeba se zabývati, vyhověti a podle § 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Bude v novém řízení na nalézacím soudě, by, vycházejí s hledisek svrchu uvedených, znovu zjistil, může-li býti rozdíl mezi známkami, o něž jde, postřehnut obyčejným kupitelem již při obyčejné pozornosti, či jen vynaložením zvláštní pozornosti.

Čís. 5143.

Porušení předpisu § 255 tr. ř. není zmatkem čis. 3 § 281 tr. ř. Byly-li po provedení důkazů zástupci stran vyzváni, by učinili nejdříve další (průvodní) návrhy a by zároveň pro případ jejich zamítnutí

učiniti konečné návrhy, a podal-li pak zástupce soukromého obžalobce jen návrhy průvodní, nikoliv i závěrečné, má se podle § 46 odst. 3 tr. ř., tedy ex lege za to, že soukromý obžalobce ustoupil od stíhání, čímž se stal čin nestíhatelným ve smyslu § 530 tr. zák.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1934, Zm II 55/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromých obžalobců do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 28. listopadu 1932, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 491 tr. zák. a § 1 zák. čis. 124/24 sb. z. a n.

Důvody:

Z protokolu o hlavním přelíčení, jehož správnost nebyla po této stránce napadena, vyplývá, že po provedení důkazů byli zástupci stran vyzváni, by učinili nejdříve další (roz. průvodní) návrhy a by zároveň pro případ jejich zamítnutí učinili konečné návrhy, a že pak zástupce soukromých obžalobců učinil různé průvodní návrhy, nikoli však závěrečné návrhy ve smyslu § 46 odst. 3 tr. ř., kdežto oba obhájci přednesli nejen průvodní návrhy, nýbrž i pro případ nepřipuštění dalších důkazů navrhli zproštění obžalovaných. Dále z protokolu vychází na jevo, že po poradě prohlásil předseda usnesení, že se všechny průvodní návrhy zamítají, prohlásil jednání skončeným a vyhlásil rozsudek v příčině obžalovaného zprošťující.

Neprávem spatřuje stížnost v tomto postupu kmetského soudu zmatek. Nemůže tu především jíti o důvod zmatečnosti podle čis. 3, poněvadž ustanovení § 255 tr. ř., o jehož zanedbání by šlo, není z předpisů, jichž šetřítí zákon podle § 281 čis. 3 tr. ř. výslovně ukládá pod neplatností. Není tu ani zákonný podklad pro uplatňování zmatku podle čis. 4. Bylo na zástupci soukromých obžalobců, by, poznav, že předseda po vyhlášení usnesení o průvodních návrzích prohlašuje jednání skončeným a přikročuje k vyhlášení rozsudku, si vyžádal slovo k závěrečnému návrhu (§ 255 tr. ř.) a v případě odmítnutí předsedou navrhl usnesení senátu, takže by si byl zamítnutím neb opomenutím takového návrhu zjednal předpoklad pro uplatňování důvodu zmatečnosti podle čis. 4. Že se tak stalo, nevysvětluje ani ze směrodatného protokolu o hlavním přelíčení, ani ostatně z údajů stěžovatelů samých. Ani v návrhu na doplnění protokolu nedolichují, že jim byl postup svrchu naznačený znemožněn, zvláště když zástupci stran, byvše předsedou, jak uvedeno, výslovně vyzváni, by k průvodním návrhům připojili hned konečné návrhy, byli tím při patřičné pozornosti dosti zřetelně připraveni na to, že předseda hodlá po případě hned po vyhlášení usnesení o důkazech přikročiti k vynesení rozsudku a nemohli následujícím pak postupem předsedy býti nijak překvapeni.

Že však zástupci stran skutečně měli příležitost ku přednesení závěrečných návrhů, toho je nejlepším důkazem okolnost protokolem o hlavním přelíčení osvědčená a stížností nenapadená, že oba obhájci závěrečné návrhy skutečně učinili. Když naproti tomu zástupce soukromých obžalobců, což stížnost sama připouští, ba zdůrazňuje, neučinil závěrečný návrh a když se tak podle toho, co předesláno, stalo za okolností, za nichž mu to bylo možné, takže tu lze plným právem tvrditi, že závěrečné návrhy opomenul, má se podle závazného předpisu § 46 odst. 3 tr. ř., tedy ex lege za to, že soukromí obžalobci ustoupili od stíhání, čímž se stal souzený čin nestíhatelným ve smyslu § 530 tr. zák. Z toho vysvítá, že kdyby již byly námitky zmateční stížnosti — nehledíc k výtce svrchu již rozebrané — samy o sobě důvodné, přece by nemohly míti v zápětí odsouzení obžalovaného.

Protože však předpokladem zmateční stížnosti je zkrácení v právech stěžovatelových a možnost přivoditi stížností rozhodnutí pro stěžovatele příznivější, čemuž podle toho, co uvedeno, v souzeném případě tak není, bylo zmateční stížnost podle § 288 odst. 1 tr. ř. jako neodůvodněnou zamítnouti, aniž bylo třeba zabývati se jejími vývody v dalším rozsahu, než se stalo.

Čís. 5144.

Duševní nebo tělesná choroba odsouzeného je překážkou jen nastoupení trestu (§ 398 tr. ř.). Choroba vypuknuvší za výkonu trestu není důvodem pro jeho přerušení.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1934, Zm I 1063/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením krajského trestního soudu v Praze ze dne 17. listopadu 1933 Tk XI 3737/32 a postupem krajského trestního soudu v Praze na to následujícím jak v trestní věci Tk XI 3737/32, tak i ve věci Tk XXVII 1497/33 byl porušen zákon ve výkladu §§ 398 a 401 a) tr. ř.; usnesení to se ve výroku o odložení dalšího výkonu trestu až do uzdravení se Anny D-é zrušuje jako zmatečné, a nutno v důsledku toho celou dobu přerušování trestu, t. j. od 17. listopadu 1933 pokládati za součást výkonu trestu uloženého jí rozsudkem ze dne 5. května 1933, č. j. Tk XI 3737/32.

Důvody:

Rozsudkem krajského trestního soudu v Praze ze dne 5. května 1933 č. j. Tk XI 3737/32 byla Anna D-á odsouzena pro zločin podle §§ 183, 184, 197, 199 a), 200, 201 d), 203 a 209 tr. zák. a pro přečin podle § 1 zák. o mař. exekuce do těžkého žaláře na tři roky, zosířené a doplněného čtvrtletně jedním postem se započtením vyšetřovací vazby od

28. dubna 1923 15 hod. do 23. května 1932 12½ hod. V době, kdy rozsudek byl vynesena, byla v jiné trestní věci ve vyšetřovací vazbě téhož krajského soudu (Tk XXVII 1497/33). Ježto vyšetřující soudce neměl námitek proti výkonu trestu pravoplatně již uloženého (spis Tk XI 3737/32), byla odsouzená převzata dnem 18. května 1933 o 9. hod. dopol. do trestu a tímto dnem skončila takto vazba vyšetřovací. Státní zastupitelství, podávajíc později ve věci Tk XXVII 1497/33 na Annu D-ou obžalobu, uvedlo, že obžalovaná je t. č. v trestní vazbě a neučinilo návrh, by po případě (po odpykání onoho trestu) byla ponechána ve vazbě vyšetřovací, pak-li že by do té doby o obžalobě nebylo ještě rozhodnuto, resp. aby na ni pak nově vyšetřovací vazba byla uvalena. Tato obžaloba nemohla být D-é doručena či publikována pro natavši duševní její chorobu (spis Tk XXVII 1497/33), a když soudní lékaři podali dne 7. listopadu 1933 posudek, že u Anny D-é jedná se o duševní poruchu na podkladě hysterickém, že za daného stavu nelze ji obžalobu publikovati, a doporučili, aby za účelem dalšího ošetřování byla předána do zemského ústavu pro choromyslné v Praze, odkudž po skončení trvání stávajícího mráкотného stavu může být opět do vazby krajského soudu převezena, navrholo státní zastupitelství v Praze, aby posudek ten byl dán k nahlédnutí senátu projednavšímu onu skončenou trestní věc, pro kterou trest se vykonával, a to s poukazem na § 398 tr. ř. Krajský trestní soud v Praze usnesením ze dne 17. listopadu 1933 č. j. Tk XI 3737/32 odložil s poukazem na § 398 tr. ř. »další výkon trestu těžkého žaláře v trvání tří roků, čtvrtletně jedním postem zosťreňného, rozsudkem ze dne 5. května 1933 prisouzeného, až do uzdravení se Anny D-é, ježto táž je podle posudku soudních lékařů choromyslná«, a vyšetřující soudce odd. XXVII byl současně poukázán, aby učinil další cpaťení ve smyslu dotyčného posudku soudních lékařů, »tudíž předání Anny D-é do ošetřování v zemském ústavu pro choromyslné v Praze«. Dle zprávy věznice byla Anna D-á na základě tohoto usnesení po odpykání části trestu 6 měsíců 25 dní 2 hodin a 30 minut z celkové doby 3 let předána dne 17. listopadu 1933 do vazby vyšetřovací, vyšetřující soudce pak zařídil dne 20. listopadu 1933 její předání policejnímu ředitelství v Praze »k dalšímu opatření ve smyslu posudku lékařů-znalců, a aby byly patřičné kroky podniknuty a aby uzdravení obviněné a její propuštění z ústavu bylo vedeno v patrnosti a sem okamžitě oznámeno a obviněná sem byla opět dodána k odpykání zbytku trestu...«. Dle výkazu ošetřovného zemského ústavu v Bohnicích předání stálo se dne 23. listopadu 1933. Teprve po dojití účtu za ošetřovací výlohy upozornil vyšetřující soudce věznicí krajského soudu trestního v Praze, že Anna D-á se nenachází ve stavu vyšetřovanek, »neboť v době předání policii byla zde jako trestanka a přerušením trestu pro choromyslnost nenastala automaticky vazba vyšetřovací; účinnost vazby vyšetřovací mohla by nanejvýše nastati okamžikem odpykání trestu; ode dne přerušení trestu, t. j. od 17. listopadu 1933 do 23. listopadu (den převzetí do ústavu pro choromyslné) byla D-á jen za účelem výkonu onoho převzetí znalci lékaři navrženého« (scil.

ponechána ve věznicí). Dlužno ovšem podotknouti, že vyšetřující soudce v přípise na policii dne 20. listopadu 1933 sděloval, že Anna D-á je »ve vyšetřovací vazbě a současně si odpykává trest tří roků těžkého žaláře«. Dnem 9. června 1934 předala policie Annu D-ou z ústavu choromyslných krajskému soudu trestnímu v Praze »k dalšímu opatření a odpykání trestu těžkého žaláře v trvání tří roků«, do trestní vazby však dosud nebyla převzata, neboť podle posudku soudních lékařů ze dne 14. července 1934 byly shledány u ní dosud trávající známky duševní poruchy a nutno její chorobu pokládati za těžkou ve smyslu § 398 tr. ř. Ze spisů Tk XXVII 1497/33 je patrné, že do vazby vyšetřovací rovněž nebyla nově převzata, a že tudíž ničeho nebylo změněno na stanovisku vyšetřujícího soudce sděleného věznicí, že D-á se nenachází ve stavu vyšetřovanek; obžaloba jí dosud publikována nebyla. Z obou spisů dlužno však souditi, že Anna D-á je nyní od 9. června 1934 stále dosud ve věznicí krajského trestního soudu v Praze.

Dle § 398 tr. ř. je choromyslnost stejně jako těžká tělesná choroba překážkou výkonu trestu, to však jen potud, že osoba nemocí takovou stížená nemá být do trestu přijata, pokud stav ten nepomine. Normuje-li § 401 a) tr. ř. důvody přerušení trestu styliací, která neponechává pochybností o tom, že jediné případy v odst. 2 tohoto předpisu jsou výjimkou z pravidla, že výkon trestu na svobodě nesmí být přerušován (a výjimky ty mohou nastati jen u trestu na svobodě nepřevyšujícího 1 rok), pak slovům § 398 tr. ř. »má se výkon na tak dlouho odložiti (hat die Vollziehung so lange zu unterbleiben) lze dáti ten jediný výklad, že duševní nemoc nebo tělesná choroba může být soudem uznána pouze za překážku pro nastoupení trestu. Jakmile však odsouzený byl již jednou do trestu přijat, trest nastoupil a ten je vykonáván, pak dodatečně nastavší choroba, ať duševní, ať těžká tělesná, nebrání více pokračování výkonu trestu; ten podle předpisu zákona nemůže být více přerušena; jedinou výjimkou z tohoto pravidla je trest na svobodě nepřesahující dobu jednoho roku za podmínek § 401 a) tr. ř.

Usnesením krajského trestního soudu v Praze ze dne 17. listopadu 1933 Tk XI 3737/32 byl proto nesprávně vyložen zákon v ustanoveních §§ 398 a 401 a) tr. ř. Nastavší choroba mohla a měla být popudem správě věznice, aby učinila opatření v oboru vlastní působnosti, aby trestankyně byla přiměřeně léčena, nemohla však být důvodem, aby soud se usnesl na přerušování tříletého trestu na svobodě již vykonávaného, tím méně aby nařazeno bylo, aby osoba odpykávající si pravoplatně uložený trest byla ze stavu trestanek převedena do stavu osob nacházejících se ve vazbě vyšetřovací, zejména když ani žádného podobného návrhu zde nebylo.

Čís. 5145.

Skutková podstata zločinu vojenské zrady podle § 6 čís. 2 al. 3 zák. na ochr. rep. nevyžaduje zjištění konkrétních skutečností, jež mají být

vyzvidány (vyzrazeny), nýbrž stačí zcela všeobecné vyznačení vyzvědačského úkolu.

Bezrestné jednání přípravné či pokus zločinu vojenské zrady?

I účast zdejšího nadšeného stoupence strany DNSAP při slavnosti pořádané politickou organizací strany NSDAP 1. května v Německu je považovati za zúčastnění se na činnosti oné strany a styk s ní ve vztahu na její politický cíl, nepřátelský ústavní jednotnosti Československé republiky (§ 17 zák. na ochr. rep.).

Kusé oznámení činu, při němž je zamlčena jeho podstata, činici jej právě trestným, nemůže přivoditi bezrestnost pachatelovu po rozumu § 27 zák. na ochr. rep.

Otázku, zda veřejnost směla býti z důvodu veřejného pořádku vyloučena, nelze přezkoumávati ve zrušovacím řízení.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1934, Zm II 346/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 26. června 1934 pokud jím byli obžalováni uznáni vinnými zlozem nedokonané vojenské zrady ve smyslu § 8 tr. zák. a § 6 č. 2 al. 3 zák. na ochr. rep., Josef G. i přečinem sdružování státu nepřátelského podle § 17 čis. 1 al. 2 téhož zákona.

Z d ů v o d ů:

Výrok, jímž obžalováni Jan L., Josef K. a Josef G. byli uznáni vinnými pokusem zločinu vojenské zrady podle § 8 tr. zák. a § 6 čis. 2-III zák. na ochr. rep. a Josef G. též přečinem sdružování státu nepřátelského podle § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep., napadají všichni tři jmenovaní z důvodů zmátečnosti podle § 281 čis. 3, 4, 5, 9 a), 9 b) a 10 tr. ř. Jich zmátečným stížnostem však nelze v této části přiznati úspěch.

Důvod zmatku podle § 281 čis. 3 tr. ř. uplatňují všichni tři stěžovatelé proto, že prý nalézací soud protizákonně vyloučil veřejnost líčení. Zmateční stížnost obžalovaného Josefa K-a vidí onu protizákonnost v tom, že prý vůbec nebylo vydáno zvláštní písemné usnesení o vyloučení veřejnosti, a zmáteční stížnosti druhých dvou stěžovatelů v tom, že v usnesení o vyloučení veřejnosti nebylo odůvodněno, proč mohla býti ohrožena mravnost nebo veřejný pořádek veřejným projednáním věci. Všichni tři stěžovatelé shledávají onu zmátečnost i v tom, že před prohlášením rozsudku nebyla výslovně veřejnost zase připuštěna. Výtky tyto jsou bezpodstatné. Vyloučení veřejnosti založilo by zmátečnost rozsudku jen, kdyby k ní došlo takovým způsobem anebo z takového důvodu, jež neodpovídají ustanovením §§ 228 a 229 tr. ř., tudíž buď bez formálního usnesení nalézacího soudu anebo z důvodu jiného, než který připouští zákon (sr. rozh. č. 4598 Sb. r. n. s.). V souzeném případě jsou však splněny zákonné předpoklady pro vyloučení veřejnosti hlavního

líčení, ježto soud se na něm formálně usnesl (svůj nálezn také písemně vyhotovil a ve spisech založil) a odůvodnil své opatření ohledem na veřejný pořádek, tedy důvodem v zákoně uznaným; proti tomuto nálezu samému však zákon opravný prostředek nepřipouští (posl. věta § 229 tr. ř.) a nelze tedy přezkoumávati ve zrušovacím řízení námitku, zda z důvodu veřejného pořádku směla býti veřejnost jednání vyloučena proto, že hlavním předmětem jednání byla obžaloba pro zločin vojenské zrady; posouzení okolností pro veřejný pořádek svědčících vyhražuje zákon ustanovením posl. věty § 229 tr. ř. nalézacímu soudu. Že napadený rozsudek byl prohlášen veřejně, je osvědčeno protokolem o hlavním líčení. Ten je jedině směrodatný pro zjištění stížnosti, jímž se stěžovatelé snaží dovoditi, že nalézací soud neprohlásil svůj rozsudek veřejně.

Podle zmátečných stížností všech tří obžalovaných nelze v souzeném případě mluvíti o pokusu zločinu vojenské zrady podle § 6 čis. 2 zák. na ochr. rep., poněvadž nebylo rozsudkem zjištěno, co obžalovaný K. a G. mluvili s Maxem K-em (kromě toho, co sami udali), zvláště, zda títo obžalováni byli K-em vyzváni k vyzvidání a vyzrazování skutečností, jež by měly zůstatí utajeny pro obranu republiky, nebo zda mu je sdělili či aspoň dali najevo, že jsou ochotni k vyzvidání a vyzrazení takových skutečností. Při tom poukazuje obžalovaný K. na to, že pouhý úmysl spáchatí zločin není podle § 11 tr. zák. trestný. Námitkou touto je ve skutečnosti uplatňován důvod zmátečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., nikoliv též podle § 281 čis. 5 tr. ř., jak stěžovatelé mylně za to mají. Leč bezdůvodně. Obžalováni byli uznáni vinnými jen nedokonaným zločinem vojenské zrady, spočívajícím v tom, že se pokusili vejíti v přímý (obžalováni K. a G.), po případě nepřímý (obžalovaný L.) styk s cizím činitelem, totiž orgánem německé zpravodajské služby Maxem K-em, za účelem v § 6 čis. 2 zák. na ochr. rep. vyznačeným. Podle zjištění napadeného rozsudku smluvil obžalovaný L. k navázání onoho styku schůzku s K-em a vyslal na ni obžalované K-a a G-a a ti skutečně se vypravili z Vidnavy až do Nisy, kde se též s K-em sešli, majíce úmysl navázati styky, sledující popsany už účel. Tím už, jak právem napadený rozsudek usoudil, předsevzali jednání, jež směřovalo ke skutečnému vykonání činu, totiž k tomu, by se s K-em o provádění vyzvědačské činnosti dohodli. Tím, že L. druhé dva obžalované k tomu účelu do Nisy poslal a že títo do Nisy zajeli a tam se s K-em setkali, došel jejich úmysl dostatečného zevního projevu a bylo toto jednání vhodné k dokonání činu. K tomu scházelo už jen dorozumění obžalovaných s K-em, že budou s ním v jeho výzvědné činnosti spolupracovati, tedy jen jediná náležitost. Kdyby bylo zjištěno, co žádají v podstatě zmáteční stížnosti, že totiž došlo k takovému ujednání v intencích obou jednajících stran, bylo by dokonáno spolčení či styk ve smyslu § 6 čis. 2 al. 3 zák. na ochr. rep. a obžalováni by museli býti uznáni vinnými trestným činem dokonáným. K dorozumění tomu nedošlo pouze proto, že Max K. K-ovi a G-ovi nedůvěřoval (jak títo obžalováni sami poznali) a s nimi se nepustil do vylíčeného styku. Chtěl nepochybně jednatí přímo s obžalo-

vaným L-em, jež právě ke schůzce pozval. Nedošlo tedy k dokonání zamýšleného a započatého činu pro překážku na vůli obžalovaných nezávislou a náležitosti pokusu jsou dány. O pouhé zamýšlení zločinu bez provedení vnějšího činu, jaké má na mysli § 11 tr. zák., ani o pouhé beztrestné přípravné jednání už nešlo, když obžalovaní ve své činnosti zašli tak daleko, že se přiblížili téměř úplně k dokonání činu, jenž by byl býval uskutečněn dorozuměním se s Maxem K-em.

Důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. spatřují všichni tři obžalovaní v tom, že napadený rozsudek opomenul zjistiti konkrétní okolnosti, které měly být vyzvidány a vyzrazovány neb aspoň skutečnosti, z nichž by bylo lze souditi, že styk s cizím činitelem nebyl bezvýznamný a že i úmysl předpokládaný § 6 čís. 2 zák. na ochr. rep. měl být uskutečněn. Pro naplnění skutkové podstaty zločinu vojenské zrady podle § 6 čís. 2 al. 3 zák. na ochr. rep. se však nevyžaduje zjištění konkrétních skutečností, jež mají být vyzvidány (vyzrazeny), nýbrž stačí zcela všeobecné vyznačení vyzvědačského úkolu. Tím méně se to vyžaduje k pouhému pokusu téhož zločinu. Nemusil proto nalézací soud zjišťovati konkrétní skutečnosti, jež měly být předmětem zamýšleného vyzvědačství, stačí, že z posudku vojenských znalců zjistil řadu opatření a předmětů, jež mohly být v tomto případě vyzvidány, ač mají zůstat pro obranu republiky utajeny. Napadený rozsudek pak správně usoudil z celé řady skutečností, že obžalovaní zamýšleli navázati s Maxem K-em styk a při tom převzít na se vyzvědačský úkol (všeobecný). Je tu nejen okolnost, že Max K. sám koná špionážní službu proti republice, nýbrž i že obžalovaný L., ač to věděl, vyslal za K-em druhé obžalované, že ti, ač to rovněž věděli, podnikli k němu dlouhou cestu, že všichni tři byli agilní členové organizace, jež sleduje protistátní účely, že jednali při cestě do Nisy velmi opatrně, že jiných styků s K-em ani společných zájmů neměli a z části i obsah rozmluvy s K-em vedené. Z těchto skutečností právem byl učiněn napadeným rozsudkem závěr, že šlo o pokus styku, jenž měl sledovati účel podle § 6 čís. 2 zák. na ochr. rep. Neplatí z toho snad jen — jak obžalovaný K. má za to —, že obžalovaní chtěli pouze vypátrati, kdo psal L-ovi dopis a oč šlo. Sama cesta do Nisy a rozmluva s K-em, tudíž i návod k ní by arci o sobě nebyly trestné; trestnými je činí správně dovoděná subjektivní stránka, že vyslání na cestu a cesta i rozmluva byly podniknuty k navázání styků s cizím zpravodajským činitelem k uvedenému účelu. Poněvadž je tu s dostatek okolností, z nichž se tento účel obžalovanými zamýšlený nutně podává, je nerozhodno, že v dopise K-ově nebylo o vojenské zradě přímé zmínky. Chování obžalovaných po zájezdu do Nisy, že totiž se obžalovaný G. netajil před vrchním četnickým strážmistrem N-em a obžalovaný K. před štábním četnickým strážmistrem P-em o věci, nijak onu subjektivní stránku činu nevyklučuje. Nehledě k okolnosti, že obžalovaný G. jen na otázku vrchního strážmistra N-a o setkání s Maxem K-em v Nise učinil sdělení, nevěda, co mu bylo o věci známo, je zdůraznit, že obžalovaní netajili sice pouhý vnější skutek, ale o účelu cesty a rozmluvy s K-em nikomu nic nesdělili. Ani ze skutečností (ostatně

soudem nezjištěné), že obžalovaný K. řekl strážmistru P-ovi, že Max K. je falot, neplatí, že obžalovaní neměli úmysl předpokládaný § 6 čís. 2 zák. na ochr. rep. Vyjádřením tím mohl se obžalovaný K. před četnictvem snažiti dodati svému jednání zdání bezvýznamnosti a nezávažnosti. Nemusel se jí proto jako nerozhodnou napadený rozsudek ani zabývati. Okolnost, že Max K. znal osobně jen obžalovaného K-a a obrátil se na obžalovaného L-a, též nenasvědčuje správnosti mínění zmatečnických stížností obžalovaných, že šlo o pouhé bezvýznamné jednání, neboť vyzvědači prý se obracejí se svými nabídkami jen na osoby důvěrně známé. V tomto směru správně poukazuje napadený rozsudek k tomu, že obžalovaný L. byl dříve předsedou místní skupiny německé národně-sociální strany dělnické ve Vidnavě, že to Max K. věděl a právě proto ho považoval za hodna důvěry. Pokud zmateční stížnost tvrdí, že Max K. byl vyzvědačsky činný nejen proti Československé republice, ale i proti Německu, že si jen opatřil nátěr politického delikventa, by se v Německu udržel a pod., jde o okolnosti nezjištěné a nové, k nimž při rozhodování o hmotněprávním zmatku vůbec v řízení opravném nelze hleděti.

Obžalovaný Josef G., odsouzený též pro přečin sdružování státu nepřátelského podle § 17 zák. na ochr. rep., namítá co do tohoto přečinu s hmotněprávního stanoviska (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.), že v pouhém fotografování slavnostního průvodu německé nacionálně-sociální strany dělnické v Nise nelze shledati styk a zúčastnění se činnosti oné strany, jak je má na mysli § 17 zák. na ochr. rep. Napadený rozsudek však nezjistil, že obžalovaný G. pouze fotografoval slavnostní průvod jmenované strany a jiné scény její slavnosti dne 1. května 1933 (upevňování vlajek, pozdrav úderníků), nýbrž i že se stýkal s činiteli oné strany v Německu, zvláště že navštívil i jejich slavnost a že si pořídil fotografie té slavnosti za účelem propagace jejich snah. Z té okolnosti, že obžalovaný je nadšeným stoupencem strany DNSAP, která má stejné cíle jako německá strana NSDAP, nutno dovoditi, že obžalovaný, bydlící v pohraničí, znal podvrtné snahy této strany, směřující proti územní celistvosti a tím i proti ústavní jednotnosti státu československého, což ostatně ani není zmateční stížností napadeno. Slavnost, onou stranou dne 1. května 1933 v Nise pořádaná, jako každá slavnost politické organizace v tento den jistě dávala výraz politickému programu strany a to v pohraničním území bezpochybně též se zřetelem k irredentistickým snahám strany o sloučení všech Němců ve Třetí říši. Účastnění se takové slavnosti zdejším nadšeným stoupencem jejich snah je proto považovati za zúčastnění se na činnosti strany a za styk s ní ve vztahu na její politický cíl, ústavní jednotnosti Čsl. republiky nepřátelský. Ježto německou nacionálně-sociální stranu dělnickou vzhledem k tomu, že se vymyká kontrole a ingerenci našich úřadů, je pro tuzemsko považovati za tajnou a obžalovaný věda o jejím účelu se její činnosti zúčastnil a s ní stýkal, jsou dány v jeho zjištěném skutku všechny složky skutkové podstaty přečinu sdružování státu nepřátelského podle § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep. Právem jej proto napadený rozsudek v prokázaném ději shledal. Vzhledem k tomu, netřeba se zabývati námitkami, že fotografovati lze slav-

nosti, i když fotografující nesouhlasí s ideou organizace slavnost pořadající. Netrpí proto napadený rozsudek, pokud jde o pokus zločinu vojenské zrady a o přečin sdružování státu nepřátelského zmatkem podle § 281 čis. 9 a) tr. ř.

Provádějíc důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. tvrdí obžalovaný Josef G., že je pro účinnou lítost ve smyslu § 27 zák. na ochr. rep. beztrestný, ježto cestu do Nisy brzy po jejím vykonání oznámil vrchnímu četnickému strážmistru N-ovi, jemuž sdělil i podstatný obsah rozmluvy s Maxem K-em. Detailně vše úřadu oznámí prý nebyl povinen, naopak úřad se měl tázati na okolnosti, jež považoval za podstatné. Když tak neučinil úřad, nemůže podle stížnosti za to pykati obžalovaný, jenž ani není povinen oznámí více, než co podle svého vědomí a svědomí sám spáchal. Námitka tato není však provedena způsobem, jež pro provádění hmotněprávních důvodů zmatečnosti nařizuje ustanovení § 288-II čis. 3 tr. ř. Stěžovatel nehledí tu jednak ke zjištění nalézacího soudu, že vrchní strážmistr N. podle sdělení G-ova o cestě do Nisy už věděl a že obžalovaný pravý účel mu zatajil, takže pravou podstatu činu, totiž chystané spolčení k vojenské zradě, mu neoznámil. A právě tato zjištění jsou důležitá pro posouzení, zda obžalovaný je pro účinnou lítost beztrestný, neboť kusé oznámení činu, při němž je zamlčena jeho podstata, činící jej právě trestným, nemůže přivoditi beztrestnost pachatelovu. Aby nastala pro obžalovaného beztrestnost následkem účinné lítosti, byl by musel obžalovaný úřadu sděliti aspoň tolik, aby úřad mohl z toho poznati, že jde o trestnou činnost zmíněnou v § 27 zák. na ochr. rep. Sdělil-li obžalovaný úřadu jen tolik, že ten nemohl z jeho oznámení seznati jednání spadající pod některé z ustanovení citovaných v § 27 zák. na ochr. rep. a tedy ani neměl podnětu k dalším otázkám, nemůže se dovolávati beztrestnosti. Když tedy zmateční stížnost nehledí ke zjištění, že obžalovaný zamlčel účel cesty do Nisy a tím i sám trestný čin, není v této části zmateční stížnost jeho provedena po zákonu.

Rovněž obžalovaný Josef K. je názoru, že se stal beztrestným, když od dokonání činu dobrovolně upustil, což prý je zřejmo z toho, že štábnímu strážmistru P-ovi věc oznámil a sdělil mu výstrahu, již obdržel od Maxe K-a, jež nazval falotem. Konečně má stěžovatel za to, že první soud nesprávně vykládá ustanovení § 27 zák. na ochr. rep. v závěru, že oznámení obžalovaného nemá účinku v § 27 cit. zák. naznačeného, ježto se týkalo soukromé záležitosti četníkovy a nebylo vše v oznámení činu vylíčeno podrobně. Citovaný předpis žádá podle zmateční stížnosti toliko, aby případ byl oznámen a úřad si jej mohl vyšetřiti. Zmateční stížnosti však tu nelze přisvědčiti. O dobrovolné upuštění od pokusu podle § 8 tr. zák. v tomto případě nešlo, ježto k navázání styku s vyzvědačem Maxem K-em, sledujícího účel v § 6 čis. 2 zák. na ochr. rep. vylíčený, a tím k úplnému dokonání činu nedošlo pro nedůvěru K-ovu, tedy z příčiny na vůli obžalovaného nezávislé. Pokud pak jde o účinnou lítost ve smyslu § 27-I zák. na ochr. rep., vyžaduje se též dobrovolné upuštění od činu. Na to nelze však usuzovati ani z toho, že obžalovaný

sdělil strážmistru P-ovi něco, co s vojenskou zradou nemělo nic společného. V těchto částech je tedy zmateční stížnost obžalovaného Josefa K-a bezdůvodná. Pokud pak se stěžovatel domáhá beztrestnosti pro oznámení činu úřadu, nepřihlíží ke zjištění, že obžalovaný čin oznámil štábnímu strážmistru P-ovi (nezávažno, zda soukromě či úředně) jen kuse a to tak, že tento nenabyl pravé představy o věci, že mu vlastně sdělil jen vykonanou cestu do Nisy a nařčení P-a K-em, nikoliv však i účel cesty, bez něhož by tu vůbec nešlo o trestný čin. Neprovádí proto zmíněný stěžovatel v této poslední části zmateční stížnosti způsobem předepsaným v § 288-II čis. 3 tr. ř. Netřeba se jí proto v celém dalším jejím obsahu zabývati.

Čís. 5146.

Zákon na ochranu republiky stíhá v § 6 čis. 2 každou činnost pachatelovu, nesoucí se podle jeho úmyslu k tomu, by si zjednal znalost vojenského tajemství, nežádá však, by nastal skutečně výsledek takové činnosti (skutečné poškození republiky).

Byl-li si obžalovaný vědom, že opatřuje pro cizí moc skutečnosti a t. d. rázu v § 6 čis. 2 odst. 2 a 3 zák. na ochr. rep. miněného, a přes toto vědomí vyzvídal ony skutečnosti a t. d., aby je cizí mocí vyradil, je tím prokázán zlý úmysl i v § 1 tr. zák. i v § 6 zák. na ochr. rep. předpokládaný.

Pojmy: »cizí činitel«, »spolčení a spojení«, »osobní známost«, »vejítí ve styk«, »cizí moc a cizí činitel«.

Spolupachatelství zločinu § 6 zák. na ochr. rep.

S hlediska skutkové podstaty § 12 čis. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep. stačí, že se vědomost o trestném činu týká objektivních znaků trestného činu, který je páchan nebo chystán.

Pro beztrestnost zločinu § 6 čis. 2 a 3 zák. na ochr. rep. pro účinnou lítost (§ 27 cit. zák.) je třeba učiniti oznámení úřadu; nestačí, doví-li se úřad o chystaném nebo páchaném zločinném podniku oklikou, třebaže z popudu osoby k oznámení povinné.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1934, Zm I 537/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 17. listopadu 1933, jímž byl uznáni vinnými: někteří zločinem vojenské zrady podle § 6 čis. 2, odst. 2 a 3 zákona na ochranu republiky, někteří zločinem neoznámení trestných podniků podle § 12 čis. 1, odst. 2 téhož zákona.

Z důvodů:

Rozboru při veřejném rohu byly vyhrazeny důvody zmatečnosti čis. 9 a), 9 b), 10 a 11 § 281 tr. ř.

Všechny tyto důvody jsou povahy hmotněprávní a vyžadují proto podle zákona a podle ustálené judikatury zrušovacího soudu, by byly doličovány jen na nezúženém a nezměněném podkladě skutkových zjištění rozsudku. Této právní zásady však zmateční stížnosti ve valné části svých vývodů nedbají. Nevycházejí ze souhrnu rozsudkových zjištění, jak by povinny byly, naopak, zejména při doličování zmatku č. 9 a) § 281 tr. ř., popírají jednotlivé složky skutkového děje nalézacím soudem zjištěného nebo některé složky vynechávají a nahrazují je svémocně jinými skutkovými předpoklady a snaží se na tomto svémocně sestroměněném a pro své účely upraveném skutkovém podkladě dokázati rozsudku právní omyl v tom neb v onom směru; to je postup v řízení zrušovacím zásadně nepřipustný (§ 288 č. 3 tr. ř.) a nelze k příslušným vývodům zmatečních stížností míti vůbec zření. Zmateční stížnosti nejsou však důvodné ani, pokud nevybočují z meze zákonného doličování dovolávaných zmatků a pokud tedy uplatňují skutečně výtky rázu právníckého.

Tomu je tak, pokud napadají rozsudek ve směru zločinu podle § 6 č. 2 odst. 2 a 3 zák. na ochr. rep. Stížnosti míní, že skutková náplň tohoto zločinu není dána, ježto tu není těch neb oněch podstatných znaků zločinu po stránce objektivní nebo subjektivní.

Tak namítá zmateční stížnost obžalovaných Rudolfa R-a a Jaroslava N-y, že vyzvědač může působiti jen za války (za doby válečné), že tedy pojmu vyzvědač nelze použiti na činnost osoby ve prospěch cizí moci, která není se státem zákonem chráněným ve válečném stavu. Stížnost je na omylu; nerozeznává, že v č. 1 § 6 zák. na ochr. rep. se výslovně mluví o »vojenské zradě« z války, kdežto v č. 2 a násl. jde o vojenskou zradu v době, která nespadá pod pojem »doby válečné«, vymezený blíže v § 39 č. 3 zák. na ochr. rep. Nesprávně pokouší se stížnost vyložit i pojem »cizího činitele«, míníc, že takový činitel musí býti činný v zájmu cizího státu; neboť za cizího činitele je považovati každou osobu z cizího státu, i když není zástupcem neb orgánem cizího státu, avšak má v cizím státě značnou moc nebo význačný vliv a může tímto způsobem vydatně podporovati úklady o republiku; více se podle zákona nevyžaduje (sb. n. s. č. 2294). Neodůvodněna je i výtka, že rozsudek nezná rozdíl mezi pojmem »spolčení« a »spojení«, neboť obě tato slova svým významem se shodují, obsahující v sobě každé navazování styků za účelem trestným podle § 6 č. 2 odst. 3 zák. na ochr. rep. (viz důvodovou zprávu k § 2). Není tedy v rozsudku vady stížnosti vytýkané, používá-li k označení týchž skutků střídavě obou slov. Ostatně má nalézací soud při používání slova »spojení« na zřetel více skutkovou stránku věci, mysle při tom na smlouvené a dohodnuté se dotýčných osob. Právě se na mnoha místech v rozsudku, že ti neb oni obžalovaní byli ve spojení navzájem neb i se členy zpravodajské služby svazu sovětských republik a že se tudíž spojili a vešli ve styk s cizí mocí nebo s cizími činiteli. »Spolčení« není pak, jak stížnost míní, jen organický celek spojených jednotlivců k dosažení protiprávního účelu schváleného a vědomě sledovaného všemi spolče-

nými jednotlivci, nýbrž spolčení jest skutečněno již tehdy, když se dvě osoby dohodnou na některém činu, uvedeném v č. 2 § 6 zák. na ochr. rep. Nesprávně vytýkají stěžovatelé rozsudku, že zaměňuje pojem »osobní známost« a pokládá jej za totožný s pojmem »spolčení se«. Rozsudek s tohoto hlediska nevychází, jakž jasně vysvitá z definice rozsudku o pojmu »spolčení se«. Vejití ve styk neznamena, jak stížnost za to má, jen v y h l e d á v á n í cizí moci (a pod.) pachatelem, nýbrž každé navazování styků, ať bezprostředně neb prostřednictvím jiných osob, což zákon vyjadřuje slovy »přímo nebo nepřímo« (viz důvodovou zprávu k § 2).

Stížnost obžalovaných Rudolfa R-a, Jaroslava N-y, Jaroslava K-a a Rudolfa P-a vytýká dále rozsudku, že nerozlišuje přesně pojmy »cizí moc« a »cizí činitel«. Stížnost omezuje se však na výtku rázu všeobecného, aniž správnost její dokládá konkrétními poukazy. Není také z rozsudku patrno, že nalézací soud ony pojmy nerozeznává. Nalézací soud odsuzuje tyto obžalované jednak pro vyzvědání vojenského tajemství ve prospěch cizí moci, jednak pro spolčení se a vejítí ve styk s cizími činiteli za zmíněným účelem a používá oněch stížností uváděných zákonných znaků vždy ve správné spojitosti s příslušnými zjištěními skutkovými. Nad to jest zdůraznit, že zákon na ochr. rep., pokud oba ony znaky na různých místech textu uvádí, staví je sobě na roveň a vyjadřuje tak úmysl zákonodárce, postihnouti represí též další druh spolčení se nebo pokusu o takové spolčení se, předsevzatého navazováním styků s cizí mocí nebo s cizími činiteli (viz důvodovou zprávu k § 2 zák. na ochr. rep.). I kdyby proto bylo správným, že nalézací soud používá oněch výrazů střídavě, nezměnilo by to na věci nic.

Stěžovatelé Rudolf R., Jaroslav N., Jaroslav K. a Rudolf P. uplatňují dále, že prý nezbytnou podmínkou skutkové podstaty zločinu podle § 6 č. 2 zák. na ochr. rep. jest, aby republika byla činem obžalovaných poškozena, a to v o j e n s k y. Zrušovací soud nečinem obžalovaných poškozena, a to v o j e n s k y. Zrušovací soud ne- souhlasí s tímto názorem. § 6 zák. na ochr. rep., jeduaje o vojenské zradě, rozlišuje mezi čtyřmi skupinami trestných činů, z nichž každá skupina vykazuje různé skutkové podstaty. Je všeobecnou právní zásadou, že při výkladu zákona vedle smyslu a účelu dotyčného ustanovení je především rozhodným jeho slovné znění, a nelze do zákona vkládati, co v něm není. Jen v č. 1 § 6 zákona na ochranu republiky se pak vyžaduje, by čin byl spáchán za války, a jen v tomto místě se mluví o opatření prospěchu nepříteli nebo z p ů s o b e n í š k o d y brané moci republiky. Pod č. 2 § 6, jenž vykazuje 3 zvláštní případy, jsou na rozdíl od § 6 č. 1 vymezeny zcela odchylné skutkové podstaty. Jde tam o v y z r a z e n í skutečnosti, opatření nebo předmětů, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, v y z v í d á n í j i c h a s p o l č e n í se nebo vejítí ve styk za těmito účely. Obžalovaní byli uznáni vinnými, že jednak vyzvídali skutečnosti, opatření a předměty, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, by je vyradili cizí moci, jednak, že za tím účelem se spojili a vešli ve styk s cizími činiteli. Zákon stíhá

již vyzvídání skutečností, opatření a předmětů, jež mají zůstatí utajeny, jakmile se vyzvídání děje za tím účelem, aby došlo k vyrazení cizí moci. Stíhá tedy zákon každou činnost pachatelovu nesoucí se podle jeho úmyslu k tomu, by si pachatel zjednal znalost vojenského tajemství, nežádá však, aby nastal skutečný výsledek takové činnosti. Zákon prohlašuje dále trestným také již pouhé spolčení se, nesoucí se tímž směrem, nebo vejíti ve styk s cizími činiteli za účelem výzvědným, aniž žádá, aby výsledek takové činnosti nastal. Ani podle doslovu ani podle smyslu zákona není tedy podmínkou § 6 čis. 2 odst. 2 a 3 zákona na ochranu republiky, by činnost pachatelova měla za následek ještě další účinek, skutečné poškození republiky.

Způsobení skutečné škody republice, ať jakéhokoliv druhu, nemá proto význam pro otázku přičitatelnosti činu, nýbrž jen pro otázku jeho trestnosti jako okolnost přitěžující. Tím ovšem nemá býtí řečeno, že jednání obžalovaných nebylo pro republiku a její obranu nebezpečným. Naopak jest souhlasiti s nalézacím soudem, že s činem obžalovaných bylo pro republiku spojeno velké nebezpečí. Vždyť již pojmově je ve vojenské zradě vůbec při nejmenším ohrožení bezpečnosti republiky a její obrany. Znak nebezpečnosti vidí zákon už v samém spolčení se jakožto v jedné z forem činností uvedených v § 6 č. 2 zák. na ochr. rep., tím více pak způsobilostí ohroziti a poškoditi bezpečnost státu a jeho vojenské obrany chová v sobě činnost, jež vykročila z mezí pouhého spolčení se a nabyla již forem konkrétnějších.

Co se tkne subjektivní skutkové podstaty zločinu podle § 6 čis. 2 odst. 2 a 3 zák. na ochr. rep. uplatňují stěžovatelé Rudolf R., Jaroslav N., Jaroslav K. a Rudolf P., že v souzeném případě není ani té, poněvadž prý zákon žádá výslovně úmyslnost činu, úmysl poškoditi republiku vojensky. Nestací prý všeobecný zlý úmysl podle § 1 tr. zák., nýbrž vyžaduje se zvláštní, speciální úmysl, t. zv. dolus coloratus. Ani tu nelze stížnosti dáti za pravdu. Zrušovací soud vyslovil již opětovně, že zákon na ochr. rep. je doplňkem a integrující složkou všeobecného zákona trestního a že všeobecné normy a zásady trestní platí i pro obor zákona na ochranu republiky, pokud v tomto zákoně není jinak stanoveno (sb. n. s. č. 1721 a j.). A zákon na ochranu republiky ani v § 6 čis. 2 ani jinde nestanovi, pokud jde o zlý úmysl, odchylky, takže v tomto směru i pro zákon na ochr. rep. platí všeobecná ustanovení zákona trestního. Z toho plyne, že podle zákona vyžaduje se sice k trestnosti činů, o něž jde, úmyslnost činění, avšak nikoli v tom rozsahu, jak stížnost žádá. Pokud jde o odst. 3 čis. 2 § 6 zákona na ochr. rep., stačí, že podle úmyslu stěžovatelova měly býtí skutečnosti, opatření a předměty rázu v tomto zákonném ustanovení uvedeného pro cizí moc vyzvídány nebo vyzrazovány, jakož i vědomí stěžovatelovo o povaze oněch skutečností, opatření a předmětů jakožto tajemství vojenského. Podle toho stačí po stránce subjektivní, když pachatel ví, že podle jeho zločinného úmyslu má býtí vyzvídáno nebo vyzrazováno vojenské tajemství pro cizí moc vůbec (sb. n. s. č. 4857.). Pokud jde o vyzvídání (§ 6 č. 2 odst. 2 zák.), vyžaduje se rovněž vědomí pachatelovo,

že vyzvídá něco, co je tajeno v zájmu obrany čsl. státu, a jeho úmysl vyzraditi to cizí moci čili učiniti jí vojenské tajemství známým (sb. n. s. č. 4542). Dále jdoucího úmyslu nebo vědomí není zapotřebí. Bylo již shora dovedeno, že objektivní podmínkou trestnosti podle § 6 čis. 2 odst. 2 a 3 zák. není skutečné poškození republiky ať vojensky nebo jiným způsobem. Není-li však po objektivní stránce náležitostí skutkové podstaty oněch trestných činů skutečné poškození republiky, není ani po stránce subjektivní předpokladem skutkové podstaty úmysl pachatelův k poškození takovému se nesoucí.

Stěžovatelé Rudolf R., Jaroslav N., Jaroslav K. a Rudolf P. uplatňují ve směru subjektivní viny ještě, že rozsudek porušuje zásadu § 1 tr. zák., ježto nevyslovuje, že se stěžovatelé dopustili činů úmyslně, nýbrž spokojuje se jen s jejich vědomím. Stížnost není důvodna. Neboť i kdyby bylo správně, co tvrdí, nestal by se tím rozsudek ještě zmatečným, kdyžt i úmyslné jednání není pojmově a podle zákona vlastně ničím jiným nežli vědomým činěním v oněch směrech, jež se stanoviska práva trestního mají význam. Jedná proto vinně do losně nejen tehdy, když protiprávní výsledek je přímo účelem jeho jednání, nýbrž i tehdy, je-li si vědom významu a dosahu svého činění čili toho, že z jeho jednání nastane protiprávní výsledek a když přes toto vědomí svou činnost předsebere (vina vědomá). Byli-li si proto obžalovaní vědomi toho, že opatřují pro cizí moc skutečnosti atd. rázu v § 6 čis. 2 odst. 2 a 3 zák. na ochr. rep. míněného a přes toto vědomí vyzvídali ony skutečnosti atd., aby je cizí moci vyzradili, je tím zjištěn a prokázán zlý úmysl jak v § 1 tr. zák., tak i v § 6 zák. na ochr. rep. předpokládáný. Pokud pak obhájce jmenovaných obžalovaných při zrušovací moci líčení vytýkal, že nalézací soud, uvažuje o subjektivní vině obžalovaných, neprávem kladl důraz na jejich příslušnost ke straně komunistické a pokud dovozoval, že z těchto okolností nelze ještě souditi též na úmysl obžalovaných, poškoditi stát v jeho branné moci, stačí podotknouti, že nalézací soud obíraje se obhajobou Františka K-y, že není příslušníkem strany komunistické, výslovně uvádí, že k této okolnosti nelze hleděti, poněvadž se, jak všeobecně je známo, i členové jiných politických stran dopouštějí stejných trestných činů, jaký se přičítá obžalovaným za vinu. Z toho jasně vysvítá, že nalézací soud svoje přesvědčení o subjektivní vině obžalovaných o uvedenou okolnost vůbec neopíral.

Neoprávněná je námitka, že činnost obžalovaného Rudolfa R-a byla neprávem podřaděna pod skutkovou podstatu zločinu, jímž byl uznán vinným, kdyžt prý u tohoto obžalovaného byly nalezeny jen dva pasy a určitá částka amerických peněz, nikoli však předměty, poukazující k nějaké výzvědné činnosti tohoto obžalovaného a když nebylo tedy zjištěno, že a které skutečnosti (pokud se týče opatření nebo předměty), mající zůstatí utajeny pro obranu republiky, měly býtí tímto obžalovaným vyzrazeny cizí moci. Stěžovatel přehlíží, že rozsudek výslovně zjišťuje, že obžalovaní Rudolf R., Jaroslav N. a Jaroslav K. byli po v z á j e m n ě m d o r o z u m ě n í v e s p o j e n í j e d i n ě z a t í m účelem,

aby vyzvěděné skutečnosti, opatření a předměty, jež nezbytně mají zůstat utajeny pro obranu republiky, vyrazili. Tím zjistil nalézací soud mezi uvedenými obžalovanými poměr spolupachatelství, t. j. takovou formu viny, jež není omezena na určité trestné činy, nýbrž může se vyskytnouti při každém trestném činu a která je vyznačena tím, že každý z pachatelů jednajících ve společném zlému úmyslu a za tímže cílem odpovídá za celý výsledek společné činnosti a tedy i za skutky jeho spolupachatelů, ať již sám spoluúčinkoval jakýmkoliv způsobem. Při posouzení viny obžalovaného R-a nelze tedy hleděti jen k jeho vlastní činnosti, nýbrž nutno přihlížeti i k činnosti vyvinuté jeho spolupachatelem N-ou a K-em, a pokud si tak stěžovatel nepočíná, neprovádí uplatňovaný důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. po zákonu.

Nedůvodny, pokud se týče po zákonu neprovedeny jsou i zmateční stížnosti těch obžalovaných, kteří byli odsouzeni pro neoznámění trestních podniků podle § 12 čis. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep.

Obžalovaní Antonie H-ová a Antonín S. namítají mimo jiné, že nemohou býti uznáni vinnými podle § 12 zák. na ochr. rep., když hlavní pachatelé (N. a K.) nejsou vinní činem tvořícím předpoklad povinnosti jej překaziti neb oznámiti. Nehledě k tomu, že tito hlavní pachatelé byli skutečně uznáni vinnými zločinem podle § 6 č. 2 odst. 2 a 3 zák. na ochr. rep., není s hlediska § 12 čis. 1 odst. 2 téhož zákona rozhodným, jsou-li pachatelé zločinu podle § 6 zák. na ochr. rep. vinni tímto zločinem, nýbrž k naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 12 čis. 1 odst. 2 zák. stačí, že zákonem žádaná vědomost o trestném činu týká se objektivních znaků trestného činu, který je páchan nebo chystán.

Obžalovaný František T. vytýká, že ze stylisace dopisu si nemohl býti vědom toho, že dopis a činnost v něm zmíněná mají účel výzvědný. Je správné, že v subjektivním směru se předpokládá, by si pachatel byl vědom toho, že závadná činnost, o které se věrohodným způsobem dozvěděl, vykazuje objektivně skutkové znaky chystaného trestného činu a že přes tuto vědomost neučinil oznámení (sb. n. s. čis. 4297). Stížnost však přehlíží, že rozsudek k takovému úsudku o vědomí stěžovatele došel a to bezvadným způsobem. Rozsudek vychází ze styků stěžovatele s Rudolfem P-em, z okolností, že byl sám komunistickou buňkou v závodě K. a spol., že podával zprávy tajemníkovi strany o poměrech v závodě, že po přečtení dopisu pojal podezření, že jde o výzvědačství a že přes to neučinil nic, aby o věci zvěděly úřady a zjišťuje dále, že stěžovatel si byl vědom toho, že Rudolf P. sdělil obsah dopisu Karlu Š-ovi, že tedy již podnikl výzvědnou činnost ve prospěch SSSR. Obsahuje tedy rozsudek potřebná zjištění pro závěr, že si stěžovatel byl pozitivně vědom nejen chystané, nýbrž i páchané vojenské zrady, a nevychází, jak stížnost míní, z předpokladu pouhého podezření. Namítá-li stěžovatel, že rozsudek nesprávně hodnotí okolnost stěžovatelem tvrzenou, že vyzvání ke korespondenci s ruskými dělníky bylo nezávadně uveřejněno v časopise »R. P.«, že tedy o chystaném podniku se úřady mohly dověděti, poněvadž není zapotřebí učiniti takové oznámení úřadu

přímo, pak přehlíží, že u zločinu podle § 6 čis. 2 a 3 zák. na ochr. rep. výslovně se žádá neodkladné oznámení věrohodným způsobem úřadu, že tedy nestačí stížností míněná možnost, že úřad se oklikou, byť i z popudu osoby k oznámení povinné, doví o chystaném nebo páchaném zločinném podniku. Neměl tedy nalézací soud důvodu zabývatí se obsahem dotyčné novinářské výzvy, obzvláště když se předpokládá takový způsob oznámení, jenž vylučuje pochybnost o opravdivosti oznámení a když na druhé straně z dopisu Rudolfem P-em stěžovateli předaného bylo patrné, že Rudolf P. již vešel ve styk s cizími činiteli; neboť oznamovací povinnost u zločinu podle § 6 čis. 2 a 3 zák. na ochr. rep. je širší. Zde má stát zájem na tom, aby se dověděl nejen o tom, že se čin chystá, nýbrž i o činu spáchaném, ježto výzvědačství bývá pácháno jako trvalá činnost a je v zájmu státu, by zvěděv o činnosti takové, mohl učiniti obranná opatření (důvodová zpráva k § 12).

Čís. 5147.

K dokonanému zločinu podle § 87 tr. zák. se vyžaduje, by zlomyslným jednáním pachatelovým bylo některé z nebezpečí § 85 b) tr. zák. skutečně způsobeno; byl-li jednáním pachatelovým (výkřikem »kde je nějaký kámen« za demonstrací) způsoben jen stav, z něhož ono nebezpečí mohlo vzniknouti, lze o případu uvažovati jen s hlediska pokusu zločinu podle § 87 tr. zák.

Pojem »nebezpečí« ve smyslu § 87 tr. zák.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1934, Zm I 1058/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. července 1933, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin veřejného násilí podle § 87 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti veřejného obžalobce jest přiznati oprávnění, pokud napadá rozsudek ve výroku osvobozujícím obžalovaného od zločinu podle § 87 tr. zák. V tomto směru zjistil nalézací soud, že dne 14. května 1933 došlo v B., hlavně na nádraží, k vůli zatčení a eskortování redaktora Huberta B-eho do vazby k opětovným shluknutím a k demonstracím lidu, jenž chtěl zabrániti, by Hubert B. byl eskortován do Hradce Králové, takže četnictvo muselo zakročovati, a že obžalovaný, který šel z nádraží, vida, že zástup je rozháněn, vrátil se, šel ulicí tak zv. Rakvačskou a zastavil se u železniční trati, kdež mimo výrok, pro který byl pravoplatně uznán vinným přečinem podle § 16 čis. 1 zák. na ochr.

rep., pronesl ještě u přítomnosti asi 15—20 osob slova: »Kde je nějaký kámen?« V tomto výroku neshledal soud nalézací skutkovou podstatu zažalovaného zločinu podle § 87 tr. zák. a to proto, že na místě, kde se výrok stal, četníci vůbec nebyli a dav nerozháněli, takže obžalovaný s nimi vůbec do bližšího styku nepřišel, dále že na vlak nebylo házeno a že inkriminovaný výrok nijak na lidi nepůsobil a neměl a nemohl mít za následek nebezpečí pro četníky, ani pro cizí majetek.

Zmateční stížnost státního zastupitelství vytýká tomuto výroku rozsudkovému zmatky podle čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., domáhajíc se odsouzení obžalovaného pro dokonáný zločin veřejného násilí podle § 87 tr. zák. Nemůže mít plný úspěch, poněvadž k dokonání zločinu se vyžaduje, by zlomyslným jednáním pachatelovým bylo některé z nebezpečí § 85 b) tr. zák. skutečně způsobeno (srov. rozh. č. 4825 sb. n. s.); zmateční stížnost však nenapadá zjištění soudu, že výrok obžalovaného neměl za následek nebezpečí pro četníky, čímž skutečné způsobení nebezpečí pro četníky bylo závazně i pro nejvyšší soud vyloučeno (§ 288 čis. 3 tr. ř.). Stížnost totiž jen dovozuje, že nebezpečí takové vzniknouti mohlo. Nebezpečím podle citovaných ustanovení zákona je skutečné vytvoření takového stavu a shluku poměrů, z kterého může dojít ku poškození statků v § 85 b) tr. zák. jmenovaných; možnost vzniku takového nebezpečí stačí ovšem pro skutkovou podstatu zločinu podle § 85 b) tr. zák., při níž je kvalifikačním momentem jiného úmyslného jednání pachatelova, jež sleduje poškození cizího majetku; pro skutkovou podstatu dokonáného zločinu podle § 87 tr. zák. však zákon žádá výslovně způsobení nebezpečí samého a nikoli jen způsobení stavu, z něhož nebezpečí vzniknouti může.

V daném případě sama obžaloba dovozovala jen, že kdyby lidé byli uposlechli výzvy obžalovaného, jenž je chtěl popuditi proti četníkům, byli by bývali četníci nebezpečně ohroženi, že budou napadeni kamením a budou zraněni. Rozsudek zjistil a zmateční stížnost nenapadla toto jeho zjištění, že výrok obžalovaného na lidi tam stojící nijak nepůsobil, takže stav popuzení davu proti četníkům, ve kterém viděla obžaloba ono nebezpečí, jaké má na zřeteli § 87 tr. zák., nenastal a to tím méně, když četníci při železničním přechodu, kde obžalovaný stál, se vůbec nenacházeli. Nelze tedy na základě zmateční stížnosti dovésti skutečný vznik nebezpečí, lze uvažovati co do ohrožení četníků o případu jen s hlediska pokusu zločinu podle § 87 tr. zák., že obžalovaný zamýšlel svým činem ono nebezpečí způsobiti, ono však nevzniklo z některé příčiny v § 8 tr. zák. uvedeně. Na dovedení viny obžalovaného v tomto směru a pokud jde o ohrožení četnictva, nejsou však zjištěny ony skutečnosti, které by při správném použití zákona měly být základem nálezu (§ 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř.). Zejména chybí zjištění, zda dav 15 až 20 lidí mohl slyšeti výkřik obžalovaného »kde je nějaký kámen« a zda tímto výkřikem podle záměru obžalovaného mělo a mohlo vzniknouti v dané situaci nebezpečí toho druhu a stupně, jaké mají §§ 87, 85 b) tr. zák. na zřeteli, totiž nebezpečí, že četnictvo bude pro zatčení a eskortování Huberta B-ého davem napadeno kamením. Při tom by pro skut-

kovou podstatu pokusu zločinu podle §§ 8, 87 tr. zák. nerozhodovalo, že tento stav výkřikem obžalovaného nebyl způsoben, když by se to stalo bez vůle obžalovaného náhodou, že výrok ten na lidi kolem něho stojící nepůsobil; stačilo by, že objektivně k tomu způsobilým byl a že výsledek obžalovaným snad zamýšlený nenastal pro některou z příčin v § 8 tr. zák. uvedených.

Čs. 5148.

Zpronevěra.

Pouhé zažalování kupní ceny neodůvodňuje ještě za všech okolností závěr, že se tím žalobce vzdal vlastnického práva ku prodané věci; právo to nepomíjí ani vydobytím rozsudku odsuzujícího kupitele k zaplacení; vědomým vedením exekuce na tuto věc vzdává se však prodávatel své vlastnické výhrady.

Dal-li kupitel věc, prodanou mu s výhradou práva vlastnického, pojistiti vlastním jménem a na vlastní účet, aniž byla pojistka vinkulována pro prodávatele, nenastupuje vyplacená mu náhrada v poměru ku prodávateli na místo zničené věci.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1934, Zm I 166/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 15. září 1933, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými, Zdenka V-ová zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák. a Ludvík V. zločinem spoluviny na zpronevěře podle §§ 5, 183 tr. zák., zrušil však podle § 290 tr. ř. napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil prvnímu soudu, by jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Výtkou, že soud přehlédl závažnou okolnost, že firma T. podala na obžalovanou Zdenku V-ovou u krajského obchodního soudu v Praze pod č. j. Cs I 276/33 a u okresního soudu obchodního v Praze pod č. j. Cs V 2342/33 žalobu na zaplacení zbytku kupní ceny za předmětné auto, kterážto okolnost je podle náhledu zmateční stížnosti důležitá pro správné zodpovězení otázky, zdali auto koupené s výhradou vlastnictví prodávatelova do úplného zaplacení kupní ceny, bylo v době činu věci Zdence V-ové toliko svěřenou či jejím neomezeným vlastnictvím, provádí zmateční stížnost zmatek čis. 5 ve spojení s čis. 9 a) § 281 tr. ř.

Dlužno připustiti, že zmíněná okolnost byla tvrzena v přípisě firmy T. a že tento přípis byl čten při hlavním přelíčení. Soud však nepochybil, když k ní nepřihlížel, poněvadž tato okolnost nemá rozhodného významu, jaký jí zmateční stížnost přikládá. Právní názor zastávaný ve zmateční stížnosti (a vyslovený v rozh. čis. 2272 civ. sb. n. s.), že totiž při splát-

kových obchodech, při nichž byl odevzdán koupený předmět kupiteli s výhradou prodávatele vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny — přechází odevzdání v tradici vlastnickou, jakmile prodávatel se rozhodl požadovat zaplacení kupní ceny — byl totiž již opuštěn a judikatura nejvyššího soudu zastává nyní konstantně (viz čís. 4993, 5016, 8527, 11.358 sb. n. s. civ., Rv II 847/30, Rv II 19/32, Rv I 674/32) právní názor, že pouhé zařalování kupní ceny neodůvodňuje ještě za všech okolností závěr, že se tím žalobce vzdal vlastnického práva ku prodané věci, poněvadž v okamžiku prodání kupitelova s placením tržové ceny tu je jak vyhrazené právo vlastnické prodávatele, tak i platební povinnost kupitelova. Toto vlastnické právo prodávatele nepomíjí ani vydobytím rozsudku odsuzujícího kupitele k zaplacení, neboť prodávatel může vésti exekuci na základě vykonatelného rozsudku na jiné předměty majetku kupitelova (než na předmět prodaný s výhradou vlastnictví). Může však vésti zásadně exekuci jen na věci cizí, tedy nikoli na věc prodanou kupiteli, k níž si vyhradil právo vlastnické. Vlastnictví a jeho výhrada pro prodávatele zaniká úkony, jež se nesrovnávají s vlastnickým právem prodávatelským ku předmětu a nutí k závěru, že bylo upuštěno od výhrady vlastnické, že se vlastnictví bylo vzdáno, jako tomu je při vědomém vedení exekuce na věc prodanou s výhradou práva vlastnického. Vědomým vedením exekuce na tuto věc vzdává se prodávatel zřejmě své vlastnické výhrady a věc přechází tím samým do vlastnictví kupitelova (předpokládajíc, že mu byla již dříve odevzdána do detence). Pouhým podáním žaloby na zaplacení nedoplatku kupní ceny nevzdala se tedy firma T. ještě výhrady práva vlastnického ku prodanému autu, leda snad, že by úmysl vzdání se ho byl jinak patrným, což však nebylo ani tvrzeno.

Nutno ještě dodat, že i skutečnost, že prodávatel věci prodané na splátky s výhradou práva vlastnického podnikl proti kupiteli kroky čelící k vydobytí pohledávky z kupní ceny, a nesrovnávající se s vlastnickým právem prodávatelským ku předmětu, mohla by míti s hlediska trestné zpronevěry význam jen, když tyto kroky byly vykonány dříve, než kupitel vykonal čin, odpovídající zákonnému pojmu zpronevěry (srov. tr. rozh. čís. 3391 sb. n. s.).

Rozsudek však trpí zmatkem čís. 9 a) § 281 tr. ř., jež zmateční stížnost sice nenamítá, ale k němuž nutno přihlížeti z moci úřední (§ 290 tr. ř.).

V rozhodnutí čís. 4612 tr. sb. n. s. vyslovil nejvyšší soud, že pojistné, které kupitel dostal v případě zkázy věci, je předmětem výhrady vlastnického práva prodávatele a věci kupiteli po rozumu § 183 tr. zák. svěřenou jen, bylo-li pojištění uzavřeno prodávatelem ve vlastní prospěch (na vlastní účet) nebo bylo-li ujednáno, že kupitel věc pojistí a že — nastane-li pojistný případ dříve než bude kupní cena úplně zaplácena — případně pojistný peníz prodávateli, na jehož účet (v jehož prospěch) byla pak věc kupitelem pojištěna. Poslední předpoklad není v souzeném případě splněn, ježto rozsudek zjišťuje, že obžalovaný Ludvík V. nevinkuloval druhou pojistku, uzavřenou s pojišťovnou Č. (k níž došlo po stornování prvě uzavřené u S. a L. a vinkulované pro firmu T.) ve pro-

spěch firmy T., nýbrž že měla připadnouti požární náhrada Zdenky V-ové, v jejíž prospěch pojistka zněla.

Poukázati je však na nejnovější rozhodnutí č. 11.698 sb. n. s. civ., podle něhož prodávatel, jenž prodal věc s výhradou vlastnického práva, nestal se, bylo-li zboží zničeno požárem, vlastníkem pojistné sumy z pojištění, jež ujednal s pojišťovnou kupitel věci jménem vlastním.

I když se vychází z předpokladu, že auto bylo vlastnictvím firmy T., zaniklo k němu vlastnické právo prodávatelky tím, že auto bylo požárem zničeno. Proávatelka T. měla zajisté proti Zdenky V-ové nárok na vrácení auta, po případě na náhradu škody jejím zaviněním vzniklé; jde tu však o nárok ryze obligační. Nárok Zdenky V-ové, na jejíž vlastní jméno bylo auto Ludvíkem V-ou pojištěno, proti pojišťovně Č. na výplatu požární náhrady, je též ryze obligačním nárokem, jenž náležel do jejího jmění a nestala se tedy požární náhrada, vyplacená k rukám Ludvíka V-y, eo ipso vlastnictvím prodávatelky T., věcí svěřenou obžalované Zdenky V-ové po rozumu § 183 tr. zák., jak první soud omylem za to má. Nárok prodávatelky proti obžalované Zdenky V-ové na doplatek kupní ceny, po případě na náhradu škody a nárok obžalované V-ové proti pojišťovně na zaplacení požární náhrady, nemají nic společného. Zanikem auta zaniklo k němu i vlastnictví T. a vinkulace pojistné částky v prospěch prodávatelky T. se nestala. Názor nalézacího soudu, že požární náhrada nastupuje automaticky na místo zničené věci, takže jako dříve vlastnické právo k autu má nyní prodávatelka věcný nárok na pojistnou částku — nemá v zákoně opory (rozh. 11.698 civ. sb. n. s. a Gl. U. n. ř. č. 6425).

Z tohoto důvodu nelze pokládati požární náhradu 26.352 Kč, jež byla obžalovaným vyplacena za auto zničené požárem, za vlastnictví firmy T. a tudíž za věc obžalovaným svěřenou po rozumu § 183 tr. zák. Pro nedostatek objektivní skutkové podstaty nejde o zločin zpronevěry podle § 183 (§§ 5, 183) tr. zák. Ježto bylo trestního zákona nesprávně použito v neprospěch obžalovaných, je odůvodněno zrušiti napadený rozsudek spočívající na právním omylu přes bezdůvodnost zmateční stížnosti podle § 290 tr. ř. Ježto však výsledky trestního řízení napovídají skutkovou podstatu jiného trestného činu — zločinu podvodu — nebylo vynésti rozsudek osvobozující, nýbrž bylo vrátiti věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Obžaloba shledávala skutkovou podstatu zločinu podvodu v tom, že obžalovaní, ač byli podle smlouvy povinni pojištití vůz na splátky koupený ve prospěch závodu T. (tak, aby pojistka byla firmě T. zárukou za zaplacení zbytku kupní ceny), úmyslně (neplacením premie) přivodili zrušení pojistky vinkulované ku prospěchu řečeného závodu, a uzavřevše novou pojistku, z níž závody neměly už ničeho dostati, firmě to lstivě zatajili a obžalovaná Zdenka V-ová dokonce ještě v době, když už auto shořelo 26. června 1931 a náhrada jim byla vyplacena, závodům oznámila (20. října 1931) vědomě nepravdivou zprávu, že její manžel Ludvík V. s vozem jezdí a jej splácí — a že tímto lstivým jednáním uvedli firmu v omyl (lstivým způsobem udržovali ji v nevědomosti

o pravém stavu věci) v úmyslu, aby ji poškodili. První soud vyloučil skutkovou podstatu podvodu úvahou, v níž se projevuje týž právní omyl, pro který nemohl býti v platnosti udržen jeho výrok o zpronevěře, nezabýval se však skutečnostmi, v nichž obžaloba spatřovala znaky podvodu a neučinil v té příčině potřebných zjištění, takže nelze rozhodnouti ve věci samé. Bude úkolem nového řízení, by byl zejména zjištěn obsah smlouvy kupní a obsah dopisu Zdenky V-ové, dále jak zněl závazek o pojištění, bylo-li stornování prvé smlouvy a neprovedení vinkulace druhé smlouvy obžalovanými provedeno úmyslně ke škodě firmy T., a bude též zjistiti a posouditi, zda a kdy firma T. zvěděla o zrušení první pojišťovací smlouvy.

Čís. 5149.

Cirkevná škola evanjelická a. v. plní tiež štátne úkoly verejnej správy a učiteľa na takejto škole treba považovať za verejného úradníka v smysle § 461 tr. zák., resp. v smysle § 14 (5) zák. čís. 108/33 Sb. z. a n.

Trestnému návrhu poškodeného (urazeného) učiteľa nelze odopreť povahu zmocnenia preto, že nebol adresovaný štátnemu zastupiteľstvu a že sa v ňom poškodený odvoláva na zmocnenie, ktoré bolo jemu samému udelené jeho disciplinárnou vrchnosťou.

(Rozh. zo dňa 6. decembra 1934, Zm III 409/34.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti Z. H. a spol., obžalovaným z prečinu pomlavy tlačou, na základe verejného pojednávania o zmatečnej sťažnosti vrchného prokurátora takto sa usniesol: Najvyšší súd z úradnej moci podľa odst. 1 § 35 por. nov. zrušuje rozsudky oboch súdov nižších stolíc a ukladá krajskému súdu, aby znova vo veci jednal a rozhodol.

Z d ō v o d o v :

Proti rozsudku vrchného súdu podal vrchný prokurátor zmätočnú sťažnosť z dôvodu zmätočnosti podľa čís. 1 c) § 385 tr. p. Pri preskúmaní veci presvedčil sa najvyšší súd, že nižšie súdy nezistily všetky okolnosti, od ustálenia ktorých závisí možnosť preskúmania veci samej.

Nižšie súdy sprostily obžalovaného obžaloby pre prečin pomlavy, spáchaný obsahom tlačiva, z toho dôvodu, že urazeného P. K. nelze považovať za verejného úradníka a že chyba zmocnenie urazeného, potrebné podľa § 14, odst. 5 zák. č. 108 z r. 1933 Sb. z. a n. k podaniu verejnej žaloby.

Urazený P. K. bol učiteľom na evanjelickej a v. cirkevnej škole. Nižšie súdy nepovažovali urazeného za verejného úradníka v smysle § 461 tr. zák., resp. § 14, odst. 5 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., ale tento právny svoj názor bližšie neodôvodnily. Najvyšší súd má však za to, že

P. K. ako učiteľovi na evanjelickej a v. cirkevnej škole, pokiaľ trestný čin sa vzťahoval na výkon jeho povolania ako učiteľa na tejto škole, nelze odopierať vlastnosť verejného úradníka. Urazený P. K. vyučoval na cirkevnej škole evanjelickej a v., ktorú v smysle vlád. nar. z 10. mája 1922, uverejneného vo Sbirke zák. a nar. vyhláškou min. školstva a nár. osvety dňa 27. decembra 1922 pod čís. 61, treba považovať za ústav, ktorý slúži k vzdelaniu a výchove mládeže, pri čom je podrobený i štátnemu dozoru na zovňajšie poriadky, na úroveň vzdelania a na vernosť k štátu (§ 194 cit. vlád. nariadenia) a štát prispieva aj na jej vydržovanie. Ponevác tento ústav plnil podľa uvedeného štátne úkoly verejnej správy, ktoré štátu prislúchajú podľa 2. odst. § 120 úst. list. č. 121 z r. 1920 sb. z. a n. a § 1 zák. o úprave správy školstva č. 292/1920 sb. z. a n., treba P. K. ako učiteľa na takej škole považovať za verejného úradníka v smysle § 461 tr. zák., ktorý je poverený podľa svojho úradu vykonávať štátne úkoly verejnej správy.

Vychádzajúc z tohoto právneho hľadiska, že totiž P. K. treba považovať za verejného úradníka, a ponevác trestný čin proti nemu spáchaný sa vzťahuje na výkon jeho učiteľského povolania, treba sa ďalej zaoberať tou náležitosťou, požadovanou k verejnej žalobe podľa § 14, odst. 5 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., či verejný žalobca bol urazeným k podaniu žaloby zmocnený. Nižšie súdy boli toho názoru, že niet takého zmocnenia. S názorom týmto nelze súhlasiť. Podľa skutkového zistenia učinil urazený trestný návrh u vyšetrojúceho sudcu dňa 29. júla 1931, tedy v 2mesačnej lehote rátajúc od uverejnenia inkriminovaného článku dňa 4. júla 1931, v ktorom žiadal za zavedenie trestného pokračovania proti zodpovednému redaktorovi a pôvodcovi inkriminovaného článku s odvolávaním sa na zmocnenie svojej disciplinárnej vrchnosti, totiž predsedníctva evanjelickej a v. stolice. Krajský súd návrh tento zaslal štátnemu zastupiteľstvu dňa 30. júla 1931, ktoré návrhom zo dňa 3. septembra 1931 navrhlo stíhanie zodpovedných osôb, ktorý návrh došiel dňa 4. septembra 1931 k súdu, a po skončenom vyšetrovaní podalo na obžalovaného obžalobu. Trestnému návrhu urazeného nelze odopreť povahu zmocnenia v smysle § 14, odst. 5 zák. č. 108/33 Sb. z. a n. preto, že nebolo adresované priamo štátnemu zastupiteľstvu a že urazený sa v ňom odvoláva na zmocnenie, ktoré bolo jemu samému udelené. Urazený pripojil k návrhu zmocnenie, ktoré síce znelo na neho, toto zmocnenie bolo však pozdejšie pred podaním obžaloby nahradené zmocnením seniorského úradu ev. a v., znejúcim priamo na štátne zastupiteľstvo. Tým jednaním však, že pripojil k trestnému návrhu zmocnenie pre verejného žalobcu k stíhaniu, prejavil urazený zrejme vôľu, aby verejný žalobca podal žalobu podľa vtedy platných predpisov, čím je vyhovené i predpisu § 14, odst. 5 zák. č. 108/1933 sb. z. a nar., čo do zmocnenia urazeného, ktoré je potrebné k podaniu verejnej žaloby. Okolnosť, že návrh došiel štátnemu zastupiteľstvu cestou vyšetrojúceho sudcu, na tom nič nemení, ponevác štátnemu zastupiteľstvu musel byť predložený. Ponevác obžalovaný navrhoval o žalovaných skutočnostiach dôkaz pravdy, ktorý návrh nižšie súdy následkom omylného právneho

názoru, že tu niet oprávněného žalobcu, zamietly, trestnosť inkriminovaného článku je však závislá od toho, jestli sa dokáže, že obžalovaným uvedené skutočnosti sú pravdivé, prípadne, že mohly byť dôvodne považované za pravdivé, a bez prevedenia k tomu potrebných skutkových zistení nelze meritum veci preskúmať, postupoval najvyšší súd z úradnej moci podľa odst. 1 § 35 por. nov.

Čís. 5150.

Ani trestní řád ani zákon čis. 108/1933 a zákon čis. 124/24 nemá ustanovení obdobné předpisům §§ 179, 181, 275, 278 c. ř. s.; zákon čis. 108/33 čelí protahování trestního řízení jen ustanovením o útratách (§ 34 odst. 6); než vzhledem k zásadě kontinuity hlavního přelíčení lze návrhu na povolení lhůty k podání průvodního návrhu vyhovět jen z důvodů zvláště důležitých (§§ 273—276 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 11. prosince 1934, Zm I 778/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 14. května 1934, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 4 zákona čis. 124/24 sb. z. a n. (v doslovu vyhlášky čis. 145/33).

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost neprávem spatřuje zmatek čis. 4 § 281 tr. ř. v zamítnutí návrhu obhájce, by mu byla k písemnému podání důkazu pravdy udělena 14denní lhůta.

Je sice přípustiti, že ani všeobecně trestní řád ani pro oblast deliktů proti bezpečnosti cti zákony čis. 108/33 sb. z. a n. a čis. 124/24 sb. z. a n. (v doslovu vyhlášky čis. 145/33 sb. z. a n.) neobsahují, sledující zásadu materiální pravdy, ustanovení obdobné předpisům §§ 179, 181, 275, 278 c. ř. s., podle něhož by mohl soud konkrétní průvodní návrhy zamítnouti jen proto, že návrh, ačkoliv mohl býti dříve učiněn, byl přednesen později v úmyslu věc protahovati. Bylo naopak zrušeno ustanovení § 10 zák. čis. 124/24 sb. z. a n. (ve starém znění) a vyplývá z materialit zákona čis. 108/33 sb. z. a n. (viz důvodovou zprávu, tisk 830 posl. sněm. z roku 1930, str. 35), že zákon čelí takovému protahování trestního řízení jen ustanovením o útratové otázce (§ 34 odst. 6 zák. čis. 108/33 sb. z. a n.), nikoli však omezováním stran v jejich průvodních návrzích.

Jinak je tomu však v souzeném případě, pokud nešlo o konkrétní průvodní návrh, nýbrž o návrh na povolení 14denní lhůty za tím účelem, aby za této lhůty mohly teprve průvodní návrhy býti učiněny. Jde tu o návrh na odročení zahájeného již hlavního přelíčení. Protože se však

takové odročení následkem zásady kontinuity hlavního přelíčení státi smí jen z důvodů zvláště důležitých, jež jsou uvedeny v §§ 273—276 tr. ř., není pochyby, že obhájce návrh musel býti opodstatněným způsobem odůvodněn. Návrh opřel se však podle protokolu o hlavním přelíčení jen o to, že zamítnutím zmateční stížnosti redaktora C-ého nastala prý úplná změna situace a nutno tedy důkaz pravdy na této skutečnosti založiti. Toto odůvodnění, jímž ovšem skutečně nebylo vysvětleno, proč obžalovaný, pokud se týče obhájce, nepřipravil průvodní návrhy aspoň již pro hlavní přelíčení, když již obžalovaný při svém výslechu dne 12. října 1933 prolásil, že nehodlá důkaz pravdy v řízení přípravném provést, nebylo nalézacím soudem uznáno a byl návrh na povolení lhůty zamítnut s odůvodněním, že obžalovaný měl dosti času učiniti návrhy, o něž jde, a že poukaz obhájce k trestní věci proti C-ému je bez významu.

Čís. 5151.

Zproštěnému obžalovanému nemůže býti dle 2. odst. § 390 tr. ř. uložena náhrada nákladů na úspěšnou stížnost soukromého účastníka do usnesení, jímž mu bylo podle § 390 odst. 4 a § 393 tr. ř. uloženo nahraditi útraty trestního řízení a právního zastoupení.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1934, Zm I 1031/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na zástítu zákona právem: Usnesením krajského soudu v České Lípě ze dne 26. března 1934, pokud jím Bedřichu W-ovi bylo uloženo podle § 390 tr. ř. nahraditi soukromému účastníku útraty stížnosti proti usnesení okresního soudu ve Varnsdorfu ze dne 27. února 1934, byl porušen zákon v ustanovení § 390 tr. ř. Usnesení to se ve výroku o útratách zrušuje.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu ve Varnsdorfu ze dne 27. února 1934 byl Bedřich W. osvobozen podle § 259 čis. 2 tr. ř. od obžaloby pro přestupek podle § 460 tr. zák., spáchaný prý tím, že odcizil dne 11. listopadu 1933 Emilu F-ovi ve V. 150 Kč. Zároveň usnesl se okresní soud ve Varnsdorfu, že soukromý účastník Emil F. podle § 390 odst. 4 a § 393 tr. ř. jest povinen zaplatiti útraty trestního řízení, zejména též útraty právního zastoupení obžalovaného.

Proti rozhodnutí okresního soudu ve Varnsdorfu o útratách trestního řízení podal soukromý účastník Emil F. stížnost, již krajský soud v Čes. Lípě rozhodnutím ze dne 26. března 1934 vyhověl a zrušil napadené usnesení okresního soudu ve Varnsdorfu o útratách trestního řízení, zároveň však uložil obžalovanému Bedřichu W-ovi, by soukromému účast-

níku Emila F-ovi nahradil útraty stížnosti. Krajský soud v České Lípě uvedl v důvodech, že trestní řízení nebylo zahájeno jen na návrh soukromého účastníka, nýbrž na návrh veřejného obžalobce a že oznámení Emila F-a u četnictva nebylo vědomě falešné, neboť obžalovaný byl v kritické době na místě činu a byl osvobozen jen pro nedostatek důkazů. Povinnost k náhradě útrat stížnosti opírá krajský soud v České Lípě o ustanovení § 390 tr. ř., zřejmě odst. 2.

Usnesením krajského soudu v České Lípě ze dne 26. března 1934 byl porušen zákon v ustanovení § 390 tr. ř. Trestní řád v §§ 389 a 390 stanoví všeobecnou zásadu, že útraty trestního řízení má nahradit obžalovaný, byl-li odsouzen, byl-li však osvobozen, že útraty zpravidla nese stát. Pokud však se trestní řízení konalo k žádosti soukromého obžalobce nebo podle § 48 tr. ř. jen k návrhu soukromého účastníka, má se jim uložit náhrada nákladů, jež vznikly z jejich zakročení. V odstavci 2. § 390 tr. ř. je dále stanoveno, že za zvláštní náklady, které vznikly užitím řádného opravného prostředku, ručí ten, kdo opravného prostředku použil, pokud zůstal bez úspěchu. Z okolností, že ustanovení §§ 389 a 390 tr. ř. jednají o skončení trestního řízení rozsudkem, vyplývá, že druhý odst. § 390 tr. ř. míní jen opravné prostředky proti rozsudku (rozh. čís. 2528/1902). Nelze tedy stížnost do usnesení, jímž bylo uloženo soukromému účastníku podle § 390 odst. 4 a § 393 tr. ř. nahraditi útraty trestního řízení a tím též právního zastoupení obžalovaného, považovati za řádný opravný prostředek podle § 390 odst. 2 tr. ř., takže podle tohoto ustanovení nebylo lze osvobozenému obžalovanému uložiti náhradu útrat stížnosti soukromého účastníka. O útratách opravných prostředků, jež nespádají pod pojem řádného opravného prostředku podle § 390 odst. 2 tr. ř., nemá trestní řád ustanovení. Výrok o útratách opravného prostředku nesmí se dostati do rozporu s rozhodnutím ve věci hlavní, v níž podle ustanovení §§ 389 a 390 tr. ř. nebylo lze osvobozenému obžalovanému uložiti náklady řízení trestního (rozh. čís. 2900 a 3237 sb. n. s.).

Za tohoto stavu věci bylo zmateční stížnosti generální prokuratury podle § 33 tr. ř. vyhověti a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 5152.

S hlediska § 24 odst. 1 zák. čís. 9/24 kryje koncesní listina na »zřízení, udržování a provozování přijímací radiotelefonní stanice« přechovávání více než jednoho radiopřijímače; přechovávání v širším rozsahu (co do množství nebo druhu) je jen »jinakým porušením zákona« ve smyslu odst. 6 § 24 zák. čís. 9/1924 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1934, Zm II 326/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 26. května 1934, jímž byl stěžovatel uznán vinným pře-

činem podle § 24 čís. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, zrušil napadený rozsudek a zprostil podle § 259 čís. 2 tr. ř. obžalovaného z obžaloby.

Důvody:

Základem rozsudku jest tento zjištěný stav: Hodinář Reinhard B. je koncesovaným obchodníkem s radiopřístroji v B., obžalovaný, hodinář ve D., má licenci na radiotelefonní přijímací stanici a po dohodě s B. zprostředkoval ve D. pro něho jako jeho zástupce na provisi několik obchodů na radiotelefonní přístroje, jakož i jejich dodání jeho zákazníkům, při čemž přístroje ty nejprve sám převzal, po případě též vyzkoušel ve svém hodinářském obchodě zapnutím na proud. Rozsudek osvobozující obžalovaného z přečinu podle § 24 čís. 1 zák. čís. 9/1924 sb. z. a n., spáchaného neoprávněným prodejem a z části též přechováním jiných předmětů radiotelegrafních, jak bylo rovněž žalováno, je pravoplatný; dlužno pak přisvědčiti zmateční stížnosti obžalovaného, že ve zjištěné jeho činnosti nelze shledati ani zákoných znaků přečinu neoprávněného přechovávání, a že jen vadným výkladem zákona dospěl nalézací soud k odsuzujícímu výroku.

Byl-li prodatelem všech těch přístrojů, které prošly rukama a závodem obžalovaného ve D. koncesovaný obchodník B. z B., a fungoval-li obžalovaný jediné jako jeho zástupce na provisi, pak ono převzetí přístrojů ve D. obžalovaným za účelem dodání kupitelům a jejich přezkoušení co do způsobu přijímání rozhlasu bylo jen součástí prodejní činnosti B-ovy, neboť bylo v zájmu prodatele B-a, ručícího přece kupitelům za bezvadnost dodaného zboží, a tudíž též jeho zástupce za provisi pracujícího, zjistiti bezprostředně před odevzdáním přístrojů kupitelům bezvadnost prodávaného zboží. Pokud se týče neoprávněné prodejní činnosti, jež osvobozujícím rozsudkem je ohledně obžalovaného pravoplatně vyřešena, mohl v daném případě přijíti v úvahu ohledně B-a, obžalovou vůbec nestíhaného, správní přestupek podle § 24 čís. 6 cit. zák. vzhledem na předpis § 16 al. 2 téhož zákona.

Zjištěná činnost obžalovaného naplňuje sice pojem přechovávání ve smyslu § 3 al. 2 zák. čís. 9/1924 sb. z. a n., nerozhoduje tu doba, jak dlouho měl u sebe radioaparáty, neboť dostačí tu již zjištění, že přístroj poštou mu zasláný přijal, rozbalil a ve svém obchodě přezkoušel, při čemž byl četnictvem přistížen. Nelze však tvrditi, že by tu bylo přechovávání bez povolení, jak usoudil soud nalézací, jakmile obžalovaný podle zjištění tohoto soudu měl koncesní listinu vystavenou poštovním úřadem ve D. »na zřízení, udržování a provozování přijímací radiotelefonní stanice«. Rozsudek jen vadným výkladem zákona dospívá k závěru, že koncesní listina kryje ve smyslu § 24 odst. 1 cit. zák. přechovávání pouze jediného radiopřijímače. Zákon neobsahuje žádného podobného ustanovení. Je-li účelem zákona, jak opětovně bylo již judikaturou vysloveno, zvýšená ochrana veřejného státního zájmu na přísné kontrole možnosti provozu radiotelefonního (rozhod. sb. n. s.

čís. 4679), tedy též odposlouchávání zpráv rozhlasem vysílaných, pak kontrola tato je umožněna již tím, že poštovní správa vede určitou osobu v patrnosti jako držitele radiostanice, při čemž s hlediska trestně-právního je lhostejno, je-li tu přechovávána stanice jedna, jakého druhu, či větší množství přístrojů. Z textu zákona (§ 24 čís. 1) nelze vyvoditi, že by tu zákon nějak rozlišoval. Poněvadž však koncesní listina je vyřízením žádosti o povolení, která podle § 19 čís. 3 zák. musí obsahovati též údaj o množství a druhu radiotelefonních zařízení, dlužno faktické překročení těchto údajů do žádosti pojatých, tudíž přechovávání v širším rozsahu co do množství či jiného druhu, než bylo v žádosti udáno nebo předstíráno, koncesní listinou takto plně nekryté, pokládati za »jinaké porušení ustanovení zákona ve smyslu § 24 čís. 6 zák., vyhrazené ku stíhání úřadu správnímu.

Je proto přisvědčiti výtce zmateční stížnosti, že obžalovaný nepotřeboval zvláštního povolení k přechovávání oněch radioaparátů, ne sice z důvodu, který stížnost uplatňuje, že totiž přístroje nepřechovával ve smyslu § 3 al. 2 zák., nýbrž z důvodů shora takto naznačených, zrušiti rozsudek jako zmatečný podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. a na základě skutkově zjištěného stavu vynésti ihned rozsudek osvobozující.

Čís. 5153.

Vybízením k hromadnému neplnění veřejnoprávních povinností ve smyslu § 15 čís. 1 zák. na ochr. rep. jest rozuměti jednání pachatele, jímž hledí přímo vzbuditi u někoho rozhodnutí porušiti zákon v určitém směru, tedy působení přímo na rozum. Toto působení může míti i formu zakrytou.

Obcím je ustanovením § 347 zák. čís. 76/27 sb. z. a n. uložena povinnost poskytovat podporu (asistenci) při vykonávání berních exekucí. Povinnosti, uložené zákonem obcím, vykonává podle § 62 zák. čl. XXII: 1886 obecní představenstvo.

Zrazoval-li obžalovaný členy obecního představenstva od plnění povinností, uložených jim zákonem, nelze uznati, že projevil snahu vykonati vliv na uspořádání věcí veřejných a sociálních, a použití zákona o státním vězení není na místě.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1934, Zm IV 407/34.)

Obžalovaný I. B. ve své řeči na veřejné schůzi lidu vyzýval členy obecního představenstva, by neplnili uložené jim zákonné povinnosti, poskytovat soudním a berním exekutorům asistenci při daňových a jiných exekucích. Oba soudy nižších stolic uznaly ho za to vinným přečinem podle § 15 čís. 1 zák. na ochr. rep.

Nejvyšší soud jeho zmateční stížnost zamítl.

Z d ů v o d ů:

Z důvodu zmatečnosti podle čís. 1 a) § 385 tr. ř. namítá stěžovatel, že nespáchal trestný čin, neboť projevil jen mínění o provádění exekucí. Zmateční stížnost, která tímto způsobem zřejmě popírá náležitost skutkové podstaty, v y b í z e n í k neplnění veřejnoprávních povinností zákonem uložených, je bezzákladná. Vybízením jest rozuměti jednání pachatele, kterým hledí u někoho vzbuditi rozhodnutí, by porušil zákon v určitém směru, tedy působí přímo na rozum. Vybízení jako přímé působení na rozum může se díti i formou zakrytou, jako zrazováním, přemlouváním, dáváním rady atd. Podle doslovu závadného výroku nevyslovil obžalovaný jen mínění o povinnosti obce, by vysláním členů obecního zastupitelstva a zřejmě i obecního představenstva poskytovala podporu (asistenci) při výkonu exekucí, což u berních exekucí, které obžalovaný zřejmě měl na mysli, je obcím § 347 zák. č. 76 z r. 1927 sb. z. a n. výslovně uloženo, a povinnosti obcím zákonem uložené vykonává podle § 62 zák. čl. XXII:1886 obecní představenstvo, nýbrž výrazem, že členové obecního zastupitelstva n e s m ě j í poskytovat exekutorovi asistenci a n e s m ě j í s n í m chodit, členy obecního představenstva od plnění povinností, zákonem jim uložené, zrazoval a toto plnění jim zakazoval, tedy chtěl přímo vzbuditi rozhodnutí, by byl porušen zákon v uvedeném směru.

Nelze uznati za oprávněnou zmateční stížnost ani v té části, kterou se z důvodu zmatečnosti podle čís. 2 § 385 tr. ř. domáhá státního vězení. Správně vrchní soud vyslovil, že obžalovaný inkriminovaným výrokem neprojevil snahu vykonati vliv na uspořádání věcí veřejných a sociálních, ale naopak na porušení veřejného pořádku. Nejvyšší soud má tedy za to, že se vrchní soud nemýlil, neshledav podmínky § 1 odst. 1 zák. č. 123/1931 sb. z. a n. pro výkon uloženého trestu podle předpisů o výkonu trestu státního vězení. Bezzákladná zmateční stížnost byla podle odst. 1 § 36 por. nov. zamítnuta.

Čís. 5154.

Prehlásil-li obžalovaný v přítomnosti väčšieho počtu nezamestnaných robotníkov ako ich mluvčí pri úradnom pokračovaní voči úradníckovi politickej správy, že robotníctvo nepripusti novú úpravu núdzových prác a stravovacej podpory a že on zápisnicu o tom spísanú rozdrapí, ide o nebezpečnú vyhrážku vážnym zlom v smysle zák. čl. XL:1914.

(Rozh. zo dňa 11. decembra 1934, Zm IV 464/34.)

Na j v y š š í s ú d preskúmal trestnú vec proti J. M., obžalovanému zo zločinu násillia proti členovi úradu, a na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva vyniesol

tento rozsudok: Najvyšší súd vyhovujúc zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 čis. 1 a) tr. p. zrušuje rozsudky oboch nižších stolíc a uznáva obžalovaného J. M. vinným, že dňa 1. apríla 1933 v P. ako dôverník asi 70—80 robotníkov vzoprel sa úradnému opatreniu radcu politickej správy V. dotyčne zarátania stravovacích lístkov do mzdy a rozdelenia núdzových prác medzi robotníkov podľa turnusov a dotyčne spísania zápisnice o tom, ktorí robotníci odopreli prijať prácu za týchto podmienok, tým, že v prítomnosti uvedených robotníkov prehlásil, že robotníctvo také pokračovanie nepripustí a on takúto zápisnicu rozdrapí, teda že mimo prípad shluknutia nebezpečnou hrozbou prekážal členovi úradu vo výkone povolania, ktorý bol po práve; tým spáchal obžalovaný zločin násillia proti členovi úradu podľa § 2, odst. 2 zák. čl. XL:1914, ktorý však najvyšší súd použitím § 92 tr. zák. a hľadiac k ust. § 20 tr. zák. kvalifikuje ako prečin.

Z dôvodov:

Protí rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený sprostujúci rozsudok súdu prvej stolice, podal vrchný prokurátor zmätočnú sťažnosť z dôvodu podľa § 385 čis. 1 a) tr. p., ktorú generálny prokurátor udržal. Odvolací súd neshľadal v konaní obžalovaného zažalovaný trestný čin preto, že v súdenom prípade nešlo o násillie alebo nebezpečnú vyhrážku v smysle zák. čl. XL:1914 a že obžalovaný svojím jednaním nesledoval ten účel, aby násillím alebo nebezpečnou hrozbou prekážal členovi úradu vo výkone jeho povolania, ktorý bol po práve, a že nešlo o žiadny iný trestný čin. Zmätočná sťažnosť verejného žalobcu však právom napáda tento právny názor odvolacieho súdu ako mylný.

Na základe zisteného skutkového stavu odvolací súd správne uzatváral, že radca pol. spr. V. bol ako člen úradu vo výkone svojho povolania, ktorý bol po práve, keď došlo k inkriminovanému prípadu. Naproti tomu však mylil sa odvolací súd, jestliže v tom zistenom skutku, že totiž obžalovaný v prítomnosti 70—80 nezamestnaných, ktorých bol mluvčím, prehlásil, že robotníctvo nepripustí, aby tí delníci, ktorí by odopreli pracovať v turnusoch po dvoch dňoch týždenne, boli z práce a z ďalšej stravovacej podpory vylúčení, a pri tom povedal, že on takú zápisnicu rozdrapí, nenašiel nebezpečnú hrozbu, smerujúcu k prekazeniu ďalšej úradnej činnosti spomenutého politického úradníka. Obžalovaný tým, že sa v prítomnosti 70—80 robotníkov, ktorých bol mluvčím, vyslovil spôsobom vyššie uvedeným, opovedal členovi úradu také jednanie, ktoré bolo objektívne spôsobilé vzbudiť v ňom obavu, že mu bude kladený fyzický odpor, bude-li pokračovať v úradnom jednaní, ako ho prítomným naznačil. Inkriminované slová tak samy o sebe, ako aj, hľadiac ku všetkým okolnostiam, za ktorých byly použité, treba považovať za nebezpečnú vyhrážku vážnym zlom v smysle zák. čl. XL:1914. Na tom nič nemení ani výpoveď svedka radcu pol. spr. V., na ktorú poukazuje odvolací súd, že totiž obžalovaný s ním jednal celkom slušne,

lebo sa to zrejme netýka vyhražlivého chovania obžalovaného. Sú preto dané všetky objektívne znaky skutkovej podstaty zločinu násillia proti členovi úradu podľa § 2 odst. 2 zák. čl. XL:1914. Poneváž ani po stránke subjektívnej niet pochybnosti, že obžalovaný vedel, že r. pol. spr. V. je členom úradu formálne oprávneným k vybavovaniu agendy, o ktorú išlo, a je nerozhodné, že jeho postup považoval za vecne nesprávny, a poneváž jednanie obžalovaného nemohlo mať iný účel než prekážať v zamýšľanom opatrení člena úradu, je zrejme, že jeho úmysel smeroval k naplneniu skutkovej podstaty cit. deliktu. V dôsledku toho najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu, podľa § 33 odst. 1 por. nov. zrušil sprostujúce rozsudky nižších súdov a vyniesol rozsudok zákona vyhovujúci.

Čís. 5155.

Dovozem ve smyslu § 18 (3) zák. čis. 126/1923 sb. z. a n. je každá činnost, jíž se časopis (tiskopis), jehož rozšiřování bylo podle § 10 odst. 1, 2 cit. zák. zakázáno, dopravuje z ciziny přes hranice Československé republiky, bez ohledu na její rozsah; nejde tu o čin ohrožovací; stačí i přestoupení zákazu z nedbalosti (pachatel si takový časopis v cizině koupil nebo jej dostal a vědomě jej dovezl přes hranice).

(Rozh. ze dne 12. prosince 1934, Zm I 566/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 30. ledna 1934, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 18 odst. 3 zákona čis. 126/1933 sb. z. a n.

Z důvodů:

S hlediska zmatku čis. 9 a) § 281 tr. ř. vytýká stížnost, že rozsudek nesprávně právně posuzuje zákonný pojem dovozu (§ 18 odst. 3 zák. čis. 126/1933 sb. z. a n.) a že nejedná se, jak má za to rozsudek, o trestný čin z nedbalosti, nýbrž o čin ohrožovací, k němuž v subjektivním směru je zapotřebí úmyslu pachatele tiskopis proti zákazu do veřejnosti rozšiřovati nebo jinou osobu s jeho obsahem seznámiti.

Pojem zákazu »dovozu« nelze vykládati tak, jak činí stížnost. Podle poslední věty odstavce 2. § 3 zákona z 13. března 1919, čis. 139 sb. z. a n. (v doslovu zákona ze dne 20. prosince 1921, čis. 500 sb. z. a n.) je pro právní ustanovení uveřejněné ve Sbírce zákonů a nařízení původním jen znění české nebo slovenské. Odstavec 3 § 18 zákona čis. 126/1933 sb. z. a n. prohlašuje za přečin přestoupení zákazu dovozu, dopravy nebo rozšiřování cizozemského tiskopisu a v závorce poukazuje na ustanovení § 10 téhož zákona, který v odstavci 3. ustanovuje, že tiskopis, jehož rozšiřování bylo podle odst. 1 nebo 2 téhož paragrafu

zakázáno, nesmí býti do Československé republiky vůbec dovážen ani v jakýmkoliv způsobem dopravován.

Z porovnání těchto navzájem se vázajících ustanovení zákona vyplývá, že pojem »dovozu« nelze vykládati tak, jak činí zmateční stížnost (aby dovezené dostalo se k vědomosti širšího kruhu osob, dovezené zboží bylo uvedeno na trh a pod.), nýbrž že jedině lze jej vykládati tak, že každý dovoz tiskopisu stíženého zákazem podle § 10 cit. zák. tvoří již překročení zákazu bez ohledu na to, zda byl dovezen jeden či více výtisků, zda dovoz stal se jedenkrát, či vícekrát, zda byl určen jen pro vlastní potřebu osoby tiskopis dovezší, či též pro osoby jiné, aby se jim dostal k vědomosti.

Nutno si též uvědomiti, že slova § 10 odst. 3 cit. zák. »nesmí býti vůbec dovážen« nejsou slovesným tvarem iterativním, nýbrž nedokonavým, jakých jazyk český vyžaduje k vyjádření zákazu (srov. Gebauer, Mluvnice jazyka českého, 2. vydání § 520 str. 379), a že v daném případě zákon výrazem »dovoz« chce právě zachytiti každou činnost, již se časopis (tiskopis), jehož rozšiřování bylo podle odst. 1 a 2 § 10 cit. zák. zakázáno, dopravuje z ciziny přes hranice republiky Československé, bez ohledu na její rozsah.

V druhém směru přehlíží stížnost, že ustanovením § 18 odst. 3 cit. zák. je prohlášeno za trestno přestoupení zákazu. Přichází zde tedy v úvahu ustanovení § 238 tr. zák., dle něhož již čin, jenž byl proti záповědi vykonán, je přečinem nebo přestupkem, pokud jej zákon za takový prohlašuje, »ač při tom nebylo ani zlého úmyslu, aniž z toho povstala škoda nebo ublížení«. Tím je řečeno, že k tomu, aby trestný čin byl vinníku přičítán za přečin nebo přestupek, stačí nedbalost a tato nedbalost je tu i, neznal-li vinník nebo neseznámil-li se s předpisem v úvahu přicházejícím, ať všeobecným nebo zvláštním (Altmann str. 682). Trestné činy, jež záležejí v pouhém přestoupení zákazu, nevyžadují ani výsledku. Nelze tedy přisvědčiti stěžovateli, pokud míní, že jde o trestný čin ohrožovací, jenž by žádal, aby podle představy neb úmyslu pachatele byl čin způsobitým v určitém případě přivoditi nebezpečí určitého porušení zákona. Právem tudíž rozsudek jednání stěžovatelovo posoudil za uvedený přečin, spáchaný byl jen z nedbalosti, když podle vlastního doznání obžalovaného není pochybnosti o tom, že si obžalovaný zmíněný časopis v Německu koupil, po případě jej od své tety dostal a že tudíž jej vědomě přes hranice dovezl. Nejde tedy v souzeném případě o stav bezděčný, při němž by si pachatel, překročuje hranice, nebyl ani vědom toho, že časopis u sebe má.

Čís. 5156.

V případech § 35 (1) zák. čl. XIV:1914 je trestná odpovědnost' zodpovědného redaktora v každém stupni bezpodmienečná a jednotná, bez ohľadu na nedbalosť.

(Rozh. zo dňa 13. decembra 1934, Zm III 16/34.)

Najvyšší súd preskúmal trestnú vec proti K. S., obžalovanému z přečinu urážky prezidenta republiky a na základe verejného pojednávania zmatečnú sťažnosť obžalovaného zčasti odmietol, zčasti ju zamietol a pokiaľ bola podaná do trestu, vyhovel jej a trest obžalovanému snížil.

Z dôvodov:

Na základe dôvodu zmatečnosti podľa č. 1 a) § 385 tr. p. uplatňovaná zmatečná sťažnosť je bezzákladná. Oba sudy nižších stolic uznaly obžalovaného K. S. vinným přečinom urážky prezidenta republiky podľa § 11 č. 2 zák. na ochr. rep. na tom základe, že ako zodpovedný redaktor periodického časopisu »S.« uverejnil v ňom článok, obsah ktorého zakladá skutkovú povahu citovaného trestného činu, a že je preto za trestný obsah článku podľa odst. 1 § 35 zák. č. XIV:1914 zodpovedný. Bezzákladná je námietka, že není daná skutková povaha trestného činu po subjektívnej stránke, totiž úmysel ublížiť na cti prezidentovi republiky a vedomie, že prejav je zneuctievajúci, pretože obžalovaný článok nepísal, pred uverejnením nečítal a článok bol uverejnený bez jeho vedomia. Sťažovateľ má mylné za to, že nemôže byť uznané na jeho vinu po subjektívnej stránke preto, pretože podľa jeho zodpovedania zanedbanie nemôže byť stíhaný, pretože § 42 zák. na ochr. rep. pre Slovensko neplatí. Zodpovednosť obžalovaného bola uznaná na základe odst. 1 § 35 zák. čl. XIV/1914 a v takom prípade je podľa právneho systému cit. zák. čl. zodpovednosť odpovedného redaktora v každom stupni bezpodmienečná a jednotná bez ohľadu na element nedbalosti. Nedostatok tejto nedbalosti však obžalovaný ani nenamietal, takže zostáva podľa tlačového práva zodpovedný.

Čís. 5157.

Kvalifikáciou trestného činu rozumie sa podriadenie trestného činu pod trestný zákon, vyslovenie, akého druhu trestného činu sa obžalovaný dopustil. Nepatrí však ku kvalifikácii trestného činu otázka, či sa má stíhať z úradnej moci, či na zmocnenie, alebo na súkromný návrh.

(Rozh. zo dňa 13. decembra 1934, Zm IV 436/34.)

Najvyšší súd preskúmal trestnú vec proti J. C., obžalovanému z přečinu pomlavy tlačou, a na základe verejného pojednávania následkom zmatečnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd vyhovuje zmatečnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, z dôvodu zmatku podľa § 385 č. 1 c) tr. p. zrušuje napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a uznáva právom: Obžalovaný J. C. je vinný: přečinom pomlavy podľa § 2 odst. 2 zák. čis. 108/1933 Sb.

z. a n., ktorý tak spáchal, že »v čísle 4. roč. II. v K. tlačeného periodického časopisu »H.« zo dňa 15. novembra 1932 uverejnil článok, v ktorom pred treťou osobou obsahom tlače uviedol o správe štátnej porodnice a nemocnice v K. skutočnosti, uvedené vo výroku rozsudku prvostupňového súdu, ktoré by mohli vydať správu štát. porodnice a nemocnice v opovrzenie, alebo snížiť v obecnom mienení.

Z d ô v o d o v:

Treba sa zaoberať len dôvodom zmätku podľa § 385 č. 1 c) tr. p. V tejto časti nelze zmätočnej sťažnosti odopreť oprávnenie. Odvolací súd správne uznal, že tu ide o pomluvu správy štátnej porodnice v K., tedy o pomluvu úradu. Táto pomluva spočíva v tom, že obžalovaný tvrdil, že správa štátnej porodnice v K. si zadávala s pašerákom, že nebrala v prvom rade ohľad na štátne záujmy a hlavne na pokladniu, ktorá nemôže znášať permanentné okrádanie, a že týmto mohla povest' tejto správy pred celou verejnosťou klesnúť a tento úrad by mohol byť odsudzovaný pre nadržovanie. Odvolací súd tedy správne uznal, že ide o prečin pomluvy podľa § 2 veta 2. zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. Odvolací súd tiež správne vyriekol, že niet tu dôvodu vylučujúceho trestnosť podľa § 6 cit. zákona.

Naproti tomu nelze súhlasiť s názorom odvolacieho súdu, že odsúdeniu obžalovaného prekáža to, že návrh na stíhanie bol opozdene podaný. Odvolací súd sám správne uznáva, že nešlo tu o pomluvu osoby, ale o pomluvu úradu, že v poslednejšom prípade netreba súkromného návrhu, ale zmocnenia podľa § 14 odst. (2) č. 3 cit. zákona a že toto nie je viazané dvojmesačnou lehotou predpísanou v § 17 cit. zákona. Takéto zmocnenie bolo v tomto prípade dané nadriadeným ministerstvom zdravotníctva a predložené súdu pri podaní obžalovacieho spisu (§ 22 cit. zákona). Odvolací súd sa však mylil, pokiaľ uviedol, že musí posúdiť tento prípad s hľadiska § 14 odst. (5) cit. zákona preto, že takto kvalifikoval pomluvu súd prvej stolice, lebo táto kvalifikácia nebola verejným žalobcom napadnutá; že posúdenie činu podľa § 14 (2) č. 3 cit. zákona bolo by za tohoto stavu veci pre obžalovaného nepriaznivejšie a že preto je vraj vylúčené ustanovením § 41 cit. zákona a § 387 tr. p. — —

Avšak odhliadnuc od toho, nešlo pri nesprávnom citovaní § 14 čís. 4 al. 5 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. o kvalifikáciu trestného činu, jako sa mylne domnieva odvolací súd. Kvalifikáciou trestného činu rozumie sa podriadenie trestného činu pod trestný zákon, totiž vyslovenie, jakého druhu trestného činu sa obžalovaný dopustil v smysle tr. zákona s uvedením paragrafu zákona, v ktorom je označený druh tohoto činu (na pr. prečin pomluvy tlačou podľa § 2, veta 2. zák. č. 108/1933 Sb. z. a n.). Otázka, či trestný čin má sa stíhať z úradnej moci, či na zmocnenie alebo na súkromný návrh, nepatrí ku kvalifikácii trestného činu. V tomto prípade kvalifikáciou trestného činu bolo jeho označenie jako prečinu pomluvy podľa 2. vety § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. Citovanie § 14

odst. (5) pri kvalifikácii bolo nesprávne, zbytočné a bezpredmetné a preto aj keď nebolo napadnuté verejným žalobcom, nemalo viesť k tomu, aby odvolací súd nesprávnosť vzal za základ svojho rozhodnutia o tom, aké tu boli predpoklady stíhania a či v tomto prípade vyhovovali zákonu. Z toho, čo bolo uvedené, plynie, že sa odvolací súd mylne dovoľoval ustanovenia § 41 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. a § 387 tr. p. ako prekážky správneho upotrebenia zákona, lebo nešlo ani pri správnom upotrebení zákona o zmenu kvalifikácie v neprospech obžalovaného; ustanovenia § 41 č. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. však použil už správne prvostupňový súd (jako to aj navrhoval verejný žalobca), lebo ustanovenia doterajšieho zákona neboly pre vinníka zrejme priaznivejšie. Výrok odvolacieho súdu, že hľadiac k tomu, že prvostupňový súd upotrebil kvalifikáciu trestného činu podľa § 14 odst. (5) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., a k tomu, že tento výrok nebol verejným žalobcom napadnutý v neprospech obžalovaného — odvolací súd musel posúdiť vec s hľadiska § 17 cit. zákona, a že — hľadiac k tomu, že návrh na stíhanie bol podaný po uplynutí dvojmesačnej lehoty, tedy opozdene — vyskytuje sa tu vraj dôvod vylučujúci zavedenie trestného pokračovania, je tedy mylný a zmätočný v smysle § 385 č. 1 c) tr. p. Preto bolo treba vyhoveť zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu na základe 1. odst. § 33 por. nov. a vyniesť odsudzujúci rozsudok.

Čís. 5158.

Svedok vypovedá krive aj v tom prípade, keď skutočnosť ním tvrdená je síce objektívne pravdivá, on však tvrdí proti pravde, že vypovedá na základe osobného pozorovania.

(Rozh. zo dňa 15. decembra 1934, Zm IV 67/34.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti M. D. a spol., obžalovaným zo zločinu svádzania ku krivému svedectvu, na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného J. K. takto sa usniesol: Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť čiastočne odmieta a čiastočne zamietá.

Z d ô v o d o v:

V smysle § 385 č. 1 a) tr. p. za dôvod zmätočnosti uplatňuje sťažovateľ, že bol vraj subjektívne presvedčený o tom, že skutočnosť, k potvrdeniu ktorej chcel naviesť svedka O. G., je pravdivá, preto nemal vraj úmyslu svedka naviesť na krivé svedectvo, nespáchal tedy trestný čin. Zmätočná sťažnosť je bezzákladná. Vrchný súd zistil, že rečená skutočnosť, totiž že Š. D. uderil nožom M. I., bola objektívne nepravdivá. Chýba tedy podklad k tomu záveru, že obžalovaný bol presvedčený

o pravdivosti řečené skutečnosti. Avšak aj v tom prípade, keby obžalovaný bol býval subjektívne presvedčený o pravdivosti řečené skutečnosti, nelze vylúčiť vinu obžalovaného. Svedok vypovie falošne aj v tom prípade, keď ním tvrdená skutečnost je síce objektívne pravdivá, avšak svedok tvrdí proti pravde, že vypovedá na základe osobného pozorovania. Podľa zistených skutečností O. G. odmietol žiadosť obžalovaného s tým, že dosvedčí len to, čo videl. O. G. tedy sdělil obžalovanému, že on nespozoroval skutečnost, potvrdenie ktorej žiadal obžalovaný. Vedel tedy obžalovaný, že O. G. by vypovedal falošne, keby mu vyhovel. Ponevác obžalovaný cez to aj násilím chcel prinútiť svedka k výpovedi obžalovaným žiadanej, preto nemýlil sa vrchný súd, keď uznal, že obžalovaný úmyselne hľadel prinútiť svedka ku krivému svedectvu v trestnej veci.

Čís. 5159.

K rozdílu mezi § 1 a § 2 zák. o ochraně cti.

K pojmu sdělených skutečností po rozumu § 2 zák. o ochraně cti.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1934, Zm I 662/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 20. ledna 1934, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem urážky podle § 1 zák. o ochraně cti.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost soukromého obžalobce, uplatňující důvod zmátečnosti čís. 9 a), správně čís. 10, § 281 tr. ř., domáhá se kvalifikace činu jako pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti. Jelikož jde o zmáteční stížnost soukromého obžalobce, jest vycházeti z toho, co v tomto směru uplatňuje, a tu je pozoruhodno, že spatřuje »hlavně v poslední části pozastavené věty« skutkovou podstatu pomluvy, totiž ve slovech »und heute bedauere, ihm nicht noch weitere versetzt zu haben«. Proč by bylo snad i v první části spatřovati pomluvu, stížnost nedolčuje a jest se proto omeziti jen na tuto výtku.

Rozdíl mezi § 1 a § 2 zákona o ochraně cti tkví v tom, že se ublížení na cti, tedy i vydávání v posměch, tresce podle přísnějšího předpisu § 2, když se snižování cti stalo sdělením skutečností. Pod pojem skutečností spadá také výčitka určitého nečestného skutku, po případě i vinění z určité nečestné, opovrhlivé vlastnosti nebo z takového smýšlení; nestala-li se urážka v této formě sdělením konkrétní skutečnosti o uraženém (srov. doslov § 2: o něm), nýbrž byl-li soukromý obžalobce jen zcela povšechně haněn, jaksi povšechně projevenou neúctou k němu, nejde o pomluvu podle § 2, nýbrž o urážku podle § 1 zák. o ochraně cti.

I v souzeném případě nebyla sdělena, pokud jde o napadenou část projevu, skutečnost, ani skutek, ani vlastnost tohoto rázu, nýbrž obžalovaný povšechně projevil o soukromém obžalobci hanu tím způsobem, že prohlásil, že lituje, že mu nedal více políčků. Nepochybil proto soud, kvalifikovav čin podle § 1 zák., a zmáteční stížnost opřená o § 281 čís. 10 tr. ř. se nemohla proto setkati s úspěchem.

Čís. 5160.

Výčitka, že časopis pobírá subvenci z veřejných peněz, je obviněním z nečestného jednání jen, je-li v těsné spojitosti s projevem poznámka o takovém účelu této subvence, který se nesrovnává se ctí poctivého časopisu.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1934, Zm II 225/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního jako kmetského soudu v Brně ze dne 31. března 1933, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro přešupek podle § 6 zákona čís. 124/24 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Především jest připomenouti, že odvolání, pokud se jím soukromý obžalobce domáhá změny rozsudku ve výroku o vině, je pokládati za zmáteční stížnost. Stěžovatel namítá, že výrok kmetského soudu, podle něhož jsou v souzeném případě předpoklady beztrestnosti podle § 4 zákona čís. 124/24 sb. z. a n., ježto závadný článek byl uveřejněn v zájmu veřejném a obžalovanému se důkaz pravděpodobnosti zdařil, je neúplný a protiprávní.

Před vyřízením námitek jest především řešiti otázku, zda pozastavený projev naplňuje v souzeném případě skutkovou podstatu urážky na cti, čili nic. Při tom netřeba přihlížeti k větě o špinavé konkurenci mnohých časopisů, ježto rozsudek vychází z předpokladu, že věta ta není předmětem obžaloby, že ji také nelze beze všeho vztahovati na časopis »H.«, a zmáteční stížnost správnost tohoto předpokladu vůbec nenapadá. Je se tedy omeziti jen na výčitku, že časopis »H.« pobírá od státu, pokud se týče od vlády peněžní podporu.

Je síce správné, že výčitka, že časopis pobírá subvenci z veřejných peněz, může za okolností opodstatniti obviňování z nečestného jednání, obzvláště, měl-li časopis touto subvencí ať přímo či nepřímo býti nabádán k jednostrannému způsobu psaní, buď vůbec, buď v určitém případě, neboť je předním a hlavním úkolem poctivého časopisu, by úplně volně a podle svého přesvědčení zpravoval své čtenáře o událostech veřejného života v mezích platných zákonů. S druhé strany nelze však přehlédnouti, že vláda může, po případě i musí časopisům jako též jiným

podnikům poskytovati peněžní podpory k účelům zcela bezzávadným, na příklad, aby tak omezila hrozící snad nezaměstnanost u těchto časopisů, nebo by jim ulehčila jejich vychovávací a vzdělávací úkoly. Obvinění z nečestného jednání bylo by v projevu, že časopis přijímá od vlády subvenci, spatřovati jen, kdyby v těsné spojitosti s projevem byla i poznámka o účelu této subvence, přirozeně o takovém účelu, který se nesrovnává se ctí poctivého časopisu, jak bylo právě naznačeno. To se však v pozastaveném článku nestalo.

Poznámka o »vyhozených milionech« poukazuje nanejvýš na zbytečnost subvencí vládou vyplacených vůbec. Výtky, že výdaje na časopisy jsou v rozpočtu státním všemožně maskovány, netýká se těchto časopisů, ježto se ani netvrdí, že měly na sestavování státního rozpočtu v této formě účast. Nic takového pozastavený článek nenaznačuje, omezuje se jen na konstatování s hlediska hospodářsky úsporného, že by měly býti zastaveny subvence časopisům ve článku jmenovaném. Je tedy přisvědčiti námitce odvodu obžalovaného na zmáteční stížnost, že pozastavený projev, že časopis »H.« pobírá státní podporu, ač je nesprávný, v souzeném případě skutkovou podstatu urážky na cti nezakládá, to tím méně, uváží-li se, že časopis »H.« je v obžalobě samé označen jako oficiální orgán svazu »B.«, tudíž politické strany ve vládě zastoupené.

Čís. 5161.

Keďže základ pre uplatňovanie zmätku podľa § 29 čís. 4 por. nov. je celkom iný než základ pre uplatňovanie formálnych zmätkov podľa § 384 čís. 10, 11 tr. p. (v prvom smere sa napáda kladenie otázok porotcom, v druhom sa vytýkajú vady rozsudku), neľze formálne zmätku podľa § 384 čís. 10, 11 tr. p. odôvodňovať poukazom na to, čo bolo uvedené ku zmätku podľa § 29 čís. 4 por. nov. Takto prevedená zmatečná sťažnosť je podľa zákona neoznačená.

Ak sú v trestnej činnosti obžalovaného spínené všetky náležitosti zločinu navedenia druhej osoby k návodu ku vražde, treba ju podriaďiť pod ustanovenia o účastenstve na vražde a je vylúčené kvalifikovať ju len ako spolčenie k vražde podľa § 288 tr. zák.

Pokiaľ sú ustanovenia § 1 zák. čís. 91/34 Sb. z. a n. (o ukladaní trestu smrti a o doživotných trestoch) miernejšie než príslušné ustanovenia bývalého uhorského práva, platné pred účinnosťou tohto zákona.

(Rozh. zo dňa 17. decembra 1934, Zm IV 467/34.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. M. a spol., obžalovaným zo zločinu vraždy a i., na základe verejného pojednávania zmatečné sťažnosti štátneho zastupiteľstva a obžalovaných a ich obhájcov čiastočne odmietol a čiastočne zamietol a vybavujúc odvolanie štátneho zastupiteľstva a obžalovaných J. A. a M. A. ako aj ich obhájcov proti vý-

roku o treste na slobode, potvrdil v týchto bodoch rozsudok I. stupňového súdu.

Z dôvodov:

Dôvody zmätku podľa § 384 č. 10 a 11 tr. p. neboly poznačené v smysle § 390 tr. p. a 2. odst. § 31 por. nov., lebo zmatečná sťažnosť ani netvrdí, že a pokiaľ výroková časť rozsudku I. stupňového súdu je nesrozumiteľná, alebo že odôvodnenie rozsudku odporuje výrokovej časti a ďalej netvrdí, že a pokiaľ bol rozsudok vynesený bez zákonitej obžaloby. Pokiaľ zmatečná sťažnosť poukazuje na svoje vývody ku dôvodu zmätku podľa § 29 č. 4 por. nov., treba podotknúť, že ustanovenie § 29 č. 4 por. nov. týka sa položenia otázok, ustanovenia § 384 č. 10 a 11 tr. p. však týkajú sa vyneseného rozsudku, takže základ pre uplatňovanie dôvodu zmätku podľa § 29 č. 4 por. nov. na jednej strane a dôvodov zmätku podľa § 384 č. 10 a 11 tr. p. na druhej strane je celkom iný a preto na tom, čo bolo uvedené cieľom preukázania dôvodu zmätku podľa § 29 č. 4 por. nov., nie je možno založiť uplatňovanie dôvodov zmätku podľa § 384, č. 10 a 11 tr. p.

Pokiaľ zmatečná sťažnosť zákonite uplatňuje dôvod zmätku podľa § 385 č. 1 b) tr. p. namietajúc, že niet tu zločinu návodu, ale len spolčenie v smysle § 288 tr. zák., je bezzákladná. Kladnou odpoveďou na skutkové otázky porotcovia zistili, že obžalovaný J. A. v dobe, keď J. T. bol ešte v Amerike, naviazal s jeho manželkou M. T-ovou ľubostný pomer a chcel po odprataní T-a zo sveta priženiť sa bohate do jeho gazdovstva, totiž vziať si M. T-ovú za ženu. Preto požiadal M. T-ovú, aby povolala svojho manžela J. T. z Ameriky domov, obžalovaný J. A. ho zo sveta. Keď J. T. sa vrátil z Ameriky domov, obžalovaný J. A. v jaseni 1932 poradil M. T-ovej, aby žiadala od lekára dra E. E. prudký jed na otrávenie manžela a zaviedol ju k tomuto lekárovi. 15. marca 1933 nahovoril M. T-ovú k tomu, že išla s ním ku J. S. kúpiť jed na otrávenie manžela, a tam aj sám žiadal takýto jed; a 19. marca 1933 žiadal od M. T-ovej peniaze na kúpenie revolveru, aby ním zastrelil J. T. Kladnou odpoveďou na skutkovú otázku porotcovia zistili, že J. A. krátko pred svojím odchodom do M. cieľom odpykania trestu nahovoril svoju matku M. A-ovú k tomu, aby, kým on bude vo väznici, ona za ten čas našla nejakého človeka a dala zabiť J. T. M. A-ová uposlechlá J. A. a nahovorila J. M-u, aby usmrtil T-a. Z toho porotcovia učinili správny záver, keď kladnou odpoveďou na otázku právnu vyriekli, že J. A. úmyselne naviedol M. A-ovú, aby úmyselne naviedla J. M-u ku spáchaniu zločinu vraždy na J. T-ovi. Neboly zistené také skutočnosti, z ktorých by sa dalo uzatvárať, že M. A-ová už predtým, kým ju jej syn J. A. krátko pred 20. marcom 1933 na zločin nahováral, bola samostatne rozhodnutá k tomu istému zločinu. Najmä nebola zistená žiadna činnosť obžalovanej M. A-ovej vo spojení s vraždou pred tou dobou, ale naopak bolo kladnou odpoveďou porotcov na otázku skutkovú zistené, že obžalovaná M. A-ová krátko po 20. marci 1933 začala intenzívne nahovárať J. M-u na spáchanie vraždy, čo sa jej aj podarilo. Naproti tomu

z hore uvedených zistení, týkajúcich sa obžalovaného J. A., plyníe, že on už pred dňom 20. marca 1933 dlhšiu dobu podnikal činy na uskutočnenie zavraždenia J. T-a. Z toho tiež plyníe, že obžalovaná M. A-ová len následkom nahovárania zo strany J. A. rozhodla sa naviesť J. M-u na zločin vraždy a že tento návod aj uskutočnila. Nahovorením, ktoré sa stalo krátko pred 20. marcom 1933, vykonal J. A. všetko, čo bolo potrebné k návodu v smysle trestného zákona, a mylný je názor zmätočnej sťažnosti, že čin tohoto obžalovaného nemôže byť kvalifikovaný ako návod preto, že obžalovaný, súc vo väznici, nemal možnosti zmeniť svoj úmysel, odvolať nahováranie a takto čin prekaziť. Ináč ani netreba bližšie odôvodňovať, že ani pobyt vo väznici nemohol prekaziť obanovanie činu. Zmätočná sťažnosť však ani sama netvrdí, že sa stala takáto zmena dotyčne zločinného úmyslu obžalovaného J. A. Keď sú tu dané všetky náležitosti zločinu navedenia na návod ku vražde, nemôže byť reči o podriadení trestného činu J. A. pod miernejšie ustanovenia § 288 tr. zák., lebo širší pojem účasti na vražde vylučuje užší pojem spolčenia. Dôvod zmätku podľa § 385, č. 1 b) tr. p. bol tedy neprávom uplatňovaný.

Výrok o treste bol obžalovaným a obhajcom napadnutý jednak z dôvodov zmätku podľa § 385, č. 2 a 3 tr. p., jednak odvolaním. Treba síce prisvedčiť zmätočnej sťažnosti, že v prípadoch ako tento, keď trestný čin bol spáchaný pred účinnosťou zákona z 3. mája 1934, č. 91 Sb. z. a n., ustanovenia § 1 tohoto zákona môžu byť použité len hľadiac ku zásade vyslovenej v § 2 tr. zák., lebo nový zákon neobsahuje v tomto predmete žiadneho ustanovenia, ktorým by bolo pri vymeraní trestu vytvorené upotrebenie § 2 tr. zák. Keďže tedy súd I. stolice upotrebil u obžalovaného J. A. ustanovenie § 1 nového zákona, treba skúmať, či nebolo porušené ustanovenie § 2 tr. zák., totiž, či ustanovenia § 1 nového zákona v súvislosti s § 10 cit. zákona sú miernejšie než doterajšie ustanovenia. Otázkou, ktorý zákon je miernejší, treba riešiť podľa okolností konkrétneho prípadu. To, že súd I. stolice neodôvodnil, prečo považoval upotrebenie nového zákona za priaznivejšie pre obžalovaného J. A., nevyklučuje, že vychádzal z tohoto predpokladu. Pri tom súd, vylúčivši trest smrti u tohoto obžalovaného, zrejme riešil najprv otázku, jaký iný trest uznal by pre vinníka za primeraný podľa doterajšieho zákona a či by mohol použiť mimoriadneho zmierňovacieho práva (§ 92 tr. zák.) a vymerať trest 15ročnej káznice. Z toho, že súd prvej stolice ustálil u obžalovaného J. A. dve poľahčujúce okolnosti proti dvom priťažujúcim, je bezpochybné, že neuznal za možné upotrebiť ustanovenia § 92 tr. zák., považujúc tento trest za neprimeraný vine obžalovaného, takže ho nevymerať ani podľa nového zákona, ačkoľvek jeho vymeranie bolo by podľa nového zákona prípustné. Súd I. stolice bol by mal tedy podľa doterajšieho zákona len možnosť vymerať obžalovanému A. trest doživotnej káznice. Za týchto okolností javí sa ustanovenie § 1 nového zákona pre obžalovaného miernejším, lebo dovoľuje súdu na miesto trestu doživotnej káznice vymerať dočasný trest káznice v trvaní od 15 do 30 rokov. Keďže tedy I. stupňový súd, upotrebivši v tomto smysle

nového zákona, vymerať obžalovanému J. A. trest 25ročnej káznice, neporušil ustanovenie § 2 tr. zák. ani ustanovenie zákona č. 91/1934, neprestúpil hranice trestania v zákone ustanovené ani sa nedopustil zmätku podľa § 385 č. 2 tr. p.

Čís. 5162.

Organisace Junáků N. O. F. byla povahy tajné po rozumu § 17 zák. na ochr. rep.

Náležitosti skutkové podstaty tohoto přečinu.

Právní důsledky jednotnosti oné organisace.

Cílem Národní obce fašistické je zvrácení demokraticko-republikánské státní formy a zavedení fašistické diktatury, jež je v rozporu s ústavně stanovenou formou čl. státu.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1934, Zm I 990/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 30. října 1933, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem sdružování státu nepřátelského podle § 17 čis. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného vytýká rozpor rozsudku se spisy v tom, že rozsudek vzal na základě jeho doznání za dokázáno, že byl členem Junáctva v S. a okolí. Jde spíše o neúplnost rozsudku, že nalézací soud při tomto zjištění neuvážil, že obžalovaný doznal členství v p-ské organisaci Junáků. Rozsudek však není proto zmatečný, neboť nejde o okolnost rozhodnou v této trestní věci; tu bylo o členství stěžovatele v organisaci Junáků souzeno v prvé stolici dříve než u krajského soudu v Plzni, kde byl pro členství v p-ské organisaci obžalován ve spise Tk VI 409/33. Jak plyne z rozsudkových zjištění, není v něm členství v organisaci Junáků posuzováno jen s hlediska místní organisace pro S. a okolí, nýbrž v rámci celkové organisace Junáků NOF., jejíž jsou Junáci nedílnou složkou k tomu účelu, by plnili její politický program. Rozsudek sám zdůrazňuje, že organisace je centralistická a že její hlavou je Vůdce NOF. jako vrchní velitel Junáků, který soustřeďuje ve svých rukou i veškeru moc. Zejména bylo též právě jen se zřetelem k cílům celkové organisace Junáctva v rámci NOF. nalézacím soudem usuzováno na to, že šlo o tajnou organisaci, jejímž cílem bylo podvracet demokraticko-republikánskou formu státu, a že obžalovaní, mezi nimi i stěžovatel Jan K. k tomuto sdružení přistoupili znajíce jeho účel, jak byl dovoděn pro celou organisaci Junáků; nebylo zjištěno a není to základem rozsudku, že by místní organisace pro S. a okolí byla mimo

zjištěný ráz a účel celkové organizace něco podnikla, z čeho by se jen pro tuto organizaci a její členy daly dovodit skutkové znaky přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep. Z toho plyne, že nesejde na tom, že obžalovaný Jan K., ač byl podle svého doznání členem p-ské organizace Junáků, byl souzen spolu se členy místní organizace s-cké; rozsudek netrpí proto vytýkaným zmatekem rozporu se spisy ani neúplností. Zřeteli na jeho odsouzení v této trestní věci dbal nejvyšší soud plně při současném projednávání zmateční stížnosti státního zastupitelství proti pozdějšímu osvobozujícímu rozsudku ve věci Tk VI 409/33 krajského soudu v Plzni, ponechav tu osvobození obžalovaného Jana K-a v platnosti, takže zásada trestního řízení »ne bis in idem«, kterou má stěžovatel na zřeteli, není potvrzením odsuzujícího rozsudku krajského soudu v Klatovech nikterak porušena.

Ve věci samé uplatňuje zmateční stížnost ne sice číselně, ale podstatou svých námitek zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., popírajíc, že šlo v organizaci Junáků o tajnou organizaci, když byla řádně úřadům ohlášena, po případě že obžalovaný věděl o tom, že je p-ská organizace taková; v poukazu na to, že p-ská organizace pořádala jen několik večírků a že v ní byly placeny příspěvky na řádné ustavení spolku, je konečně zřejmě naznačena výtku, že účelem této organizace nebylo podvracení demokraticko-republikánskou formu státu. Tyto námitky zmateční stížnosti popírající přečin podle § 17 zák. na ochr. rep. jsou bezdůvodny, po případě není v nich uvedený důvod zmatečnosti proveden po zákonu.

Rozsudek nalézacího soudu zjistil ve skutečnosti všechny předpoklady, podle nichž nebylo vyloučeno posouzení členství všech obžalovaných v organizaci Junáků dokonce za zločin přípravy úkladů podle § 2 zák. na ochr. rep. Uvedl ve směru objektivním podle posudku znalců z různých brožur, tajných tiskovin a rozkazů, že NOF. nesouhlasila s nynější československou vládní formou a že bylo jejím úmyslem dosadit vládu fašistickou, byť i cestou násilnou a že jí k tomu měly dopomoci oddíly Junáctva vojensky organizované; při uvážení celé jich organizace a jejich členstva považuje je za faktora, který se mohl pokusit o zvrácení dosavadního řádu a docílit úspěchu časově i prostorově omezeného. Zjistil dále, že obžalovaní, členové organizace Junáků, věděli, že účelem Junáků je vybudování státu nového s ústavou hovící zásadám NOF. a to cestou násilnou. Podle těchto zjištění mohla být organizace Junáků objektivně posouzena jakožto spolčení, které bylo povahou svojí způsobilé, by se v něm uplatnila záměrná činnost jednotlivých pachatelů změnit demokraticko-republikánskou formu státu i násilím. Ba rozsudek i pro subjektivní stránku viny obžalovaných vytkl jeden ze znaků, jež jsou nutné k úmyslu podle § 2 zák. na ochr. rep., totiž jejich vědomí o cíli této organizace, směřujícím záměrně ke změně demokraticko-republikánské formy státu a o násilnosti prostředků, jimiž by se cíle toho mělo dosáhnouti. Ani sama obžaloba nevinila však obžalované přes toto vědomí z toho, že jejich spolčení se v Junáctvu bylo i u nich záměrné právě k onomu naznačenému cíli pomocí násilí a nepřísluší tudíž ani

nejvyššímu soudu, aby se vyslovil o tom, zda by z daných předpokladů bylo lze dovoditi u jednotlivých obžalovaných, zejména též u stěžovatele i záměr úkladný podle § 2 zák. Ostatně nejsou ani tam, kde jsou v rázu samotné organizace splněny objektivní předpoklady pro posouzení členství v nich za zločin podle § 2 zák. na ochr. rep., vyloučeny případy, že nelze jednotlivci prokázati záměrnost na spolčení se na podkladě násilném, takže nutno pak i v rámci takového spolčení podřaditi činnost jednotlivých pachatelů jen za přečin podle § 17 cit. zák. (sr. rozh. č. 5040, 5045 Sb. r. n. s.). Tak je tomu i v tomto případě v důsledku toho, že veřejný žalobce ani sám nekladl obžalovaným za vinu záměr úkladný v jejich spolčení.

Leč i při tomto posuzování jejich spolčení jen v rámci přečinu podle § 17 cit. zák., dosvědčuje nalézacím soudem zjištěná povaha Junáků jakožto organizace vojenské povahy, která ku provedení svých cílů měla na zřeteli dokonce použití násilí, tím pádněji, že to byla organizace t a j n á. Vojenský ráz její je v rozsudku podrobně zjištěn na základě posudku vojenských znalců a zmateční stížnost se ani nepokouší tato zjištění zvrátiti, takže stačí na ně poukázati. Netřeba dále dokazovati, že vláda a úřady našeho demokraticko-republikánského státu by nemohly strpěti existenci takové organizace v rámci politické strany, která veřejně hlásá a již svým názvem Národní obec fašistická zdůrazňuje, že je jejím politickým cílem zvrácení demokraticko-republikánské státní formy a zavedení fašistické diktatury, která je v naprostém rozporu se státní formou našeho státu ústavně stanovenou. Aby takto formovaná organizace vojenského rázu mohla být založena a úřadům ohlášena, bylo nezbytně nutno zatajiti před úřady tuto stránku její organizace a činnosti a již s tohoto hlediska je organizace Junáků právem uznána za tajnou ve smyslu § 17 zák. na ochr. rep.; stačí k tomu, že před úřady republiky utajila a jejich ingerenci vymkla znaky svého složení vojenské povahy i prostředky, s nimiž k dosažení cíle strany zřejmě počítala (sr. rozh. č. 3917 a četná jiná Sb. r. n. s.). Proto nemůže na tom nic měniti tvrzení, že založení organizace bylo úřadům ohlášeno a je bezvýznamno, dovolává-li se stěžovatel v tom směru svědectví Rudolfa Gajdy, zejména když stížnost netvrdí, že úřadům oznámil též ty momenty, pro které právě znalci organizaci tu poznačili za tajnou. Nalézací soud ostatně svědectví Rudolfa Gajdy sám též zhodnotil a naznačená výtku neúplnosti rozsudku je v tom směru vlastně nepřipustným hodnocením závěrů, jež o ní nalézací soud učinil (§ 258 tr. ř.). Za tajnou byla organizace Junáků právem uznána i pro dobu před jejím rozpuštěním; nemají tedy dalšího významu výtky stížnosti vztahující se k tomu, kdy a kým došlo k jejímu rozpuštění. Ostatně obžalovaný není odsouzen pro pouhé politické příslušenství k Národní obci fašistické, ale pro své členství v Junáctvu, tedy v útvaru, jenž měl cestou ilegální uskutečnití politický cíl NOF. vyhlášený programem a četnými veřejnými projevy; tento program strany je tu jen důkazným momentem, že organizaci Junáků šlo o dosažení programového cíle: zvrátiti demokraticko-republikánskou státní formu a nastolit vládní formu fašistické diktatury. Když k poli-

tickému cíli tomuto v organisaci Junáků přistoupila i forma tajného spojení ve směrech výše naznačených, jsou bezpochybně dány všechny složky, aby se členství jednotlivce v ní podřadilo v mezích daných v tomto případě obžalobou a rozsudkem první stolice objektivně aspoň skutkové podstatě přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep.

Ve směru subjektivním popírá stěžovatel svoje vědomí o povaze organisace jen na podkladě tvrzení, že mu bylo známo, že bylo o povolení tohoto spolku řádně zakročeno a že do stanovené lhůty nedošlo rozhodnutí, že by ustavení tohoto spolku nebylo vzato na vědomí. Důvody, pro které bylo na bezvýznamnost této okolnosti poukázáno výše ve směru objektivním, platí i pro posouzení vědomí obžalovaného o povaze Junáctva. Rozsudek o obžalovaném spolu s ostatními zjišťuje, že byl významným členem NOF. a on sám přiznává i ve zmateční stížnosti, že byl v organisaci Junáků v P. činným; za tohoto stavu věci nemohla mu zůstatí utajena ta stránka povahy organisace, pro kterou je posouzena za spolčení tajné, s cílem v § 17 zák. na ochr. rep. vytčeným. Není třeba zkoumati, zda organisace p-ská k uskutečnění těch cílů sama též něco podnikla, neboť nutno vycházeti z posuzování celkového rázu Junáctva, jak hned na začátku důvodů bylo zdůrazněno; s tohoto hlediska ani stěžovatel nedokazuje pro svoji nevědomost nic více, než co již výše bylo vyvráceno.

Čís. 5163.

Rozlišující znaky zločinu podle § 2 a přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep.

Jde-li o totéž spolčení mající na zřeteli ohrožení týchž právních statků jak násilím tak i prostředky nenásilnými, je vyloučena konkurence zločinu podle § 2 zák. s přečinem podle § 17 zák. na ochr. rep.

Náležitosti skutkové podstaty zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep.

Organisace Junáků N. O. F. je povahy tajné po rozumu § 17 zák. na ochr. rep.

Cílem Národní obce fašistické je zvrácení demokraticko-republikánské státní formy a zavedení fašistické diktatury, jež je svou monokratickou povahou v naprostém rozporu s ústavně stanovenou státní formou našeho státu.

K náležitostem skutkové podstaty přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep. Stačí přistoupení k tajné organisaci a znalost jejího účelu; není třeba vlastní jednotlivcovy činnosti podvrtné.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1934, Zm I 1054/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 20. dubna 1934, jímž bylo 17 obžalovaných zproštěno podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby pro zločin přípravy úkladů podle § 2 zákona na ochranu republiky, titíž obžalovaní, vyjmouc obžalovaného

Vlastimila B-a, a dalších 40 obžalovaných z obžaloby pro přečin podle § 17 čis. 1 zákona na ochranu republiky, obžalovaný Vlastimil B. pak, byv obžalován pro zločin podle § 2 cit. zákona, byl uznán vinným přečinem podle § 17 čis. 1 zákona na ochranu republiky, vyhověl, pokud čelila proti odsouzení obžalovaného Vlastimila B-a pro přečin podle § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep., rozsudek nalézacího soudu v tomto bodě zrušil ve výroku o kvalifikaci trestného činu a tento kvalifikoval za zločin přípravy úkladů podle § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., spáchaný tak, že se obžalovaný Vlastimil B. před 16. lednem 1933 v P. spolčil s neznámými osobami k úkladům o republiku. Zmateční stížnosti dále vyhověl potud, že rozsudek nalézacího soudu zrušil ohledně všech ostatních obžalovaných vyjmouc Vlastimila B-a a Jana K-a, a to pokud jde o přečin podle § 17 č. 1 zák. na ochr. rep. a věc vrátil soudu první stolice, by jí ohledně ostatních 55 obžalovaných ve směru tohoto přečinu znovu projednal a rozhodl. V ostatních směrech zmateční stížnost zamítl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek nalézacího soudu ve všech směrech, uplatňujíc proti jeho osvobozující části důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 5, 9 a) tr. ř., proti části, ve které byl obžalovaný Vlastimil B. uznán vinným přečinem podle § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep., věcně důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 10 tr. ř. Jejím vyřízení jest předeslati toto:

Zločin podle § 2 al. 1, 2 zák. na ochr. rep. a přečin podle § 17 cit. zák. shodují se v podstatě v tom, že chrání tytéž právní statky zaručené ústavou Československé republiky, jež jsou v obou ustanoveních — po případě pro § 2 v § 1 cit. zák. vypočteny; z nich přichází v tomto případě v úvahu demokraticko-republikánská forma státu. Ochrana ta směřuje v obou případech především proti spolčování se jednotlivců k tomu účelu, by ony právní statky byly ohroženy; rozdíl je mezi způsobem a intenzitou prostředků, jichž se má podle záměru spolčovatelů k ohrožení oněch právních statků použiti: v § 2 zák. je to násilí, v § 17 pak jiné prostředky, jež mohou naznačenému účelu sloužiti, zejména propaganda (viz rozh. č. 2750, 4745, 4846 a jiné Sb. n. s.). Z tohoto srovnání účelu obou ustanovení zákona je patrné, že jsou ve vzájemném poměru potud, že trestní represí za to, že při spolčení bylo použito též méně intenzivních prostředků k ohrožení těchž právních statků vedle násilí, nutno považovati za vyčerpanou ve skutkové podstatě přísnějšího trestného činu podle § 2 zák. na ochr. rep. a že je v takových případech, kde jde o totéž spolčení mající na zřeteli ohrožení těchž právních statků jak násilím tak i prostředky nenásilnými, vyloučen souběh zločinu podle § 2 zák. s přečinem podle § 17 zák. Je proto zmateční stížnost pochybena, pokud se u prvých 17 obžalovaných shodně s obžalobou domáhá podřadění jejich členství v organisaci Junáků pod o b o j í ustanovení zákona. U těchto obžalovaných zkoumal tudíž nej-

vyšší soud oprávněnost zmateční stížnosti nejprve jen s hlediska zločinu přípravy úkladů podle § 2 zák. na ochr. rep.

Ve směru tohoto zločinu však nepostihuje zmateční stížnost, pokud jde o 16 prvých obžalovaných (vyjmouc Vlastimila B-a), svými vývody všechny složky jeho skutkové podstaty, jak by k úspěšnému provedení tohoto opravného prostředku v neprospěch obžalovaných bylo nezbytně nutno (§ 290 1. věta tr. ř.). Pro vinu každého jednotlivého pachatele ve směru tohoto zločinu se vyžaduje, by se o n spolčil k úkladům o republiku, t. j. aby on sám měl záměr úkladný spolčiti se k pokusu o změnu ústavy republiky — v tomto případě pokud jde o demokraticko-republikánskou formu státu — a to n á s i l í m (srov. r. č. 4799, 4915, 5006, 5040, 5045 sb. n. s.). To má zřetelně na paměti rozsudek nalézacího soudu, když uvádí, že i kdyby bylo prokázáno, že strana NOF v republice, zejména pak její organisace v Plzni měla ve svých zásadách něco závadného, protizákonného, muselo by se vždy zkoumati, zda ten který obžalovaný jako příslušník této organisace politické něco podniknul, co by bylo úkladem anebo přípravou k úkladům proti republice. Rozsudek vylučuje dokonce, že by nejen u obžalovaných, ale vůbec o plzeňské organisaci NOF bylo prokázáno, že se nějaký určitý úkladný podnik připravoval a že proti některému právnímu statku v § 1 zák. na ochr. rep. měl býti útok podniknut. Proti těmto posléz uvedeným závěrům zmateční stížnost brojí výtkou neúplností rozsudku, pokud totiž jde o to, by se zjistil řádným zhodnocením všech výsledků řízení a zejména posudku vojenských znalců program a cíl NOF, usilující o změnu ústavy republiky nahrazením demokraticko-republikánské formy diktaturou fašistickou, dovozuje aspoň náznakem téže výtky též, že Národní obci fašistické jde o změnu násilnou a dochází k závěru, že je na základě uvedených skutečností prokázáno — správně řečeno, že lze prokázat, — že činnost NOF směřovala k úkladům o republiku. Přecházejíc však k posouzení účasti obžalovaných v NOF, resp. v organisaci Junáků v jejím rámci utvořené, uvádí zmateční stížnost pouze, že byli vynikajícími funkcionáři NOF, že je nepochybně, že znali program a cíle NOF, že dobrovolně pracovali v duchu a ve smyslu programu tohoto a že proto lze důvodně souditi, že se spolčili právě za účelem úkladů o republiku ve smyslu § 2 zák. na ochr. rep. Ačkoli tudíž zmateční stížnost zcela určitě a správně rozlišuje při výtkách odnášejících se k NOF mezi programem (cílem) a prostředky k jeho uskutečnění, nedokazuje při obžalovaných nic, z čeho by se u nich dalo důvodně souditi nejen na spolčení k uskutečnění programového cíle NOF, jak jej zmateční stížnost v předchozím odstavci dovozovala, t. j. na spolčení ku zvrácení demokraticko-republikánské formy státu a nahrazení ji fašistickou diktaturou, což je o sobě jen podstatou přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep., ale i na další složku zločinu podle § 2 zák., totiž na vlastní záměr obžalovaných spolčiti se k ohrožení tohoto ústavního statku právě cestou násilnou. Příprava úkladů o republiku v organisaci místně i počtem členů značně široké, jako je NOF i jako byla též organisace Junáků — bývá podle zkušeností vedením pro svoji

povahu i před členstvem utajována; nelze proto v pouhém poukazu zmateční stížnosti na bezpochybnou znalost programu a cílů NOF u obžalovaných shledati dostatečný základ pro dovodění jejich záměru úkladného, byť i byli podle jejího tvrzení, ostatně nijak bližze nedolíčeného, vynikajícími funkcionáři NOF. Význam této okolnosti je pak zcela setřen tím, co bez námitky se strany zmateční stížnosti zjišťuje rozsudek dále, že nikdo nepotvrdil, a není také v písemnostech spisových uvedeno, že někdo z obžalovaných nějakou podvratnou činnost proti republice prováděl; tento posléz uvedený důvod platí též zejména o znaleckém nálezu a posudku, na něž se klade ve zmateční stížnosti největší váha. Možnost opačného zjištění sesilovala by jistě význam tvrzeného vědomí obžalovaných o programovém cíli strany též pro otázku jejich záměru k jeho násilnému uskutečnění, avšak v tom směru zmateční stížnost nic neuvedla. V uvedené nezbytné složce zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep. zůstala tudíž zmateční stížnost neprovedena, pokud jde o posouzení členství 16 prvých obžalovaných — vyjmouc Vlastimila B-a — v organisaci Junáků jako takové a byla proto v tomto bodě zamítnuta.

Jinak je zmateční stížnost veřejného obžalobce — s jedinou výjimkou u obžalovaného K-a — odůvodněna. Rozsudek nalézacího soudu je především zmatečný v tom, že posoudil mylně zjištěnou činnost obžalovaného Vlastimila B-a za přečin sdružování státu nepřátelského podle § 17 čis. 1 zák. na ochr. rep. namísto zločinu podle § 2 cit. zák. Rozsudek zjistil ze sdělení tohoto obžalovaného v dopise vůdci Fašistů Rudolfu Gajdovi ze 16. ledna 1933, tedy po úředním rozpuštění Junáků, že měl tento obžalovaný k dispozici určitý počet lidí (40—60) pro vůdce NOF Rudolfa Gajdu. Soud prvé stolice má za to, že to bylo zajisté k účelům volebním. Tento závěr nalézacího soudu, učiněný zřejmě ze zjištěného obsahu dopisu samého obžalovaného, nejvyšší soud na základě příslušných výtek zmateční stížnosti doplňuje a mění podle zjištěného znění dopisu v ten rozum, že obžalovaný Vlastimil B. ve spolčení s těmito lidmi, s nimiž se každý týden scházel a jež poznačil za pravé vojáky Gajdovy, chtěl bojovati o to, aby vůdce NOF Rudolf Gajda »zasedl tam, kde ho každý poctivý Fašista chce mít, aby se stal vyvolencem národa a pokračovatelem slavné české tradice«. Poněvadž se tu obžalovaný zřetelně dovolává programového cíle NOF, jímž, jak je obecně známo, usiluje se o změnu demokraticko-republikánské formy státní ve fašistickou diktaturu v čele s vůdcem NOF, je zřejmo, že spolčení obžalovaného B-a s nezjištěnými 40—60 lidmi směřovalo podle jeho záměru ku zvrácení ústavou zaručené demokraticko-republikánské státní formy. Poznačil-li pak sám obžalovaný tyto lidi za pravé vojáky vůdce své strany, kterého chce s jejich pomocí dosaditi na vedoucí místo ve státě — ve smyslu diktatorské tendence NOF — je dán v těchto jeho viastních slovech bezpečný základ pro úsudek, že tomuto spolčení »pravých vojáků« vůdcových nešlo o to, pracovati o dosažení vytčeného protiústavního cíle jen prostředky propagandy a pod., jež by naplňovaly pojem »podvracení« podle § 17 zák., ale že do záměrů jejich bylo pojato k uskutečnění vytčeného cíle i násilí povahy vojenské. Že nešlo obžalova-

němu snad jen o nějakou frázi, dosvědčuje odůvodnění této jeho charakteristiky zmíněného spolčení, že se scházejí každý týden bez pozvání, aby vyslechlí referát obžalovaného; je tím zřetelně naznačena jejich oddanost a zánícení pro vytčený cíl a též poslušnost k obžalovanému jako zřejmému vůdci tohoto spolčení, tudíž vlastnosti především požadované po vojácích, určených k tomu, aby uplatněním hmotných sil uskutečnili určitý program. Nutno tedy již z prohlášení obžalovaného dovoditi všechny složky zločinu podle § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., jímž byl proto jeho čin u vyhovění zmateční stížnosti veřejného obžalobce kvalifikován, aniž bylo třeba rozsudek v tomto směru zrušovati. Poněvadž pak i tato jeho činnost se nesla k uskutečnění cíle vytčeného NOF v rámci její organizace, je jeho odsouzením vyčerpána i jeho případná další účast v organizaci Junáků, vedené tímže programovým cílem, ať již by šlo o zločin podle § 2 zák., či jen o přečin podle § 17 cit. zák. Proto nebyl rozsudek u tohoto obžalovaného ve směru právě uvedeném zrušen k novému projednání věci v první stolici, neboť odsouzením a výměrou trestu podle § 2 zák. na ochr. rep. je celou obžalobou proti němu považováti za vyřízenou.

Pokud jde o zbývající část zmateční stížnosti proti všem ostatním 56 obžalovaným pro přečin podle § 17 zák. na ochr. rep., neshledal nejvyšší soud důvodů ke zrušení osvobozujícího rozsudku proti obžalovanému Janu K-ovi. Zároveň s touto trestní věcí byla totiž projednána u nejvyššího soudu trestní věc krajského soudu v Klatovech a to právě ku zmateční stížnosti téhož obžalovaného Jana K-a, jenž byl v ní rozsudkem ze 30. října 1933 uznán vinným přečinem podle § 17 zák. na ochr. rep., který spáchal členstvím v organizaci Junáků v letech 1931 a 1932. Tu šlo sice o členství v organizaci s-cké; než nejvyšší soud zamítl zmateční stížnost obžalovaného, která poukazovala mezi jiným k tomu, že obžalovaný byl členem jen v organizaci p-ské a že je za to stíhán krajským soudem v Plzni. Nejvyšší soud posuzuje členství v jednotlivých organizacích Junáků v jednotném rámci NOF a s tohoto hlediska nesejde pak na tom, ve které m í s t n í organizaci byl obžalovaný Jan K. členem. Proto zamítl zmateční stížnost K-ovu ve věci klatovské; ježto tím je Jan K. pravoplatně za členství v organizaci Junáků odsouzen, nemůže býti u krajského soudu v Plzni souzen znovu a nemůže nejvyšší soud dáti k tomu podnět zrušením osvobozujícího rozsudku, i když se tento zakládá na jiných důvodech. Proto nevyhověl zmateční stížnosti ohledně obžalovaného Jana K-a.

Co do všech ostatních 55 obžalovaných vyhověl nejvyšší soud ve směru přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep. zmateční stížnosti veřejného obžalobce z těchto důvodů:

Je opodstatněn uplatněný důvod zmatečnosti podle § 281 č. 9 a) tr. ř. pokud jde o to, by v rámci té části zmateční stížnosti, jež je po zákonu provedena, byla organizace Junáků posouzena jako tajná organizace, jejímž účelem je podvracení demokraticko-republikánskou formu státu. Nejvyšší soud vyslovuje závazně pro soud první stolice (§ 293 II. odst. tr. ř.) právní náhled, že organizace Junáků má povahu tajnou,

jak její právní podstatu stanoví § 17 zák. na ochr. rep. Dovojuje to podle § 283 č. 3 tr. ř. především ze skutkového zjištění soudu první stolice, jenž vzhledem k dobrozdání znaleckému a na základě organizačního řádu Junáctva má za prokázáno, že organizace Junáků byla řízena — jak se soud první stolice vyjádřil — správněji: měla býti řízena podle předpisů obdobných vojenským a že měli býti členové Junáctva v tomto směru poučováni. Nejvyššímu soudu je po přezkoumání povahy organizace Junáků v opětovně již zmíněném případě klatovském — zjeměna když již dříve pod č. j. Zm I 555/33 Nejvyšší soud potvrdil jiný odsuzující rozsudek klatovského krajského soudu stejného obsahu, pokud jde o povahu Junáctva podle § 17 zák. na ochr. rep. — notorické; že NOF, v jejímž rámci organizace Junáků byla zřízena, nesouhlasila s nynější československou vládní formou a že bylo jejím úmyslem dosaditi vládu fašistickou. K tomu jí měly dopomoci oddíly Junáctva vojensky organizované, které se mohly podle své povahy pokusiti o zvrácení dosavadní demokraticko-republikánské formy státní a docíliti úspěchu časově i prostorově omezeného. Je jisto, že vláda a úřady našeho demokraticko-republikánského státu nemohly by strpěti existenci organizace vojenské povahy v rámci takové politické strany, která veřejně hlásá a již svým názvem NOF to zdůrazňuje, že je jejím cílem zvrácení demokraticko-republikánské státní formy a zavedení fašistické diktatury, která je svojí monokratickou povahou v naprostém rozporu se státní formou našeho státu ústavně stanovenou. Tento její programový cíl je obecně známý a nemusí býti dokazován. Aby tak normovaná organizace mohla býti založena a úřadům ohlášena, bylo nutno zatajiti před úřady tuto stránku její organizace a činnosti; proto již s tohoto hlediska nutno organizaci Junáků uznati za tajnou ve smyslu § 17 zák. na ochr. rep., neboť stačí k tomu, že před úřady republiky utajila a jejich ingerenci vymkla znaky svého složení vojenské povahy, i prostředky, s nimiž k dosažení protiústavního cíle strany zřejmě počítala (srov. r. č. 3917 a četná jiná sb. n. s.). Tím jsou právní složky přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep., pokud jde o organizaci samu, dovoděny. Netřeba, aby bylo dokázáno, že členové Junáků sami něco podnikli, co by bylo lze nazvati podvracením demokraticko-republikánské formy státu, jak mylně uvádí napadený rozsudek; stačí, dokáže-li se o jednotlivcích, že znajíce účel takového sdružení, k němu přistoupili. To jest již zjištění skutkové, při němž by nejvyšší soud byl vázán závěry soudu první stolice.

V tomto směru je pak rozsudku první stolice vytýkana zřejmě vada neúplnosti, když nalézací soud též uvedl jako důvod osvobození, že nelze zjistiti, kdo z obžalovaných vskutku byl příslušníkem Junáků; zmateční stížnost poukazuje tu právem na to, že prvých 17 obžalovaných byli vynikajícími funkcionáři strany, u dalších pak poukazuje na nalezené seznamy členů, k nimž bude soudu první stolice v novém řízení bedlivěji přihlídnouti. Po správném zjištění členství jednotlivých obžalovaných bude se pak soudu první stolice na správném objektivním právním podkladě, jak jest tímto rozsudkem stanoven, obíratí u zjištěných členů

otázkou jejich znalosti vytčeného účelu organizace Junáků a jak rozsudek první stolice sám naznačuje, otázkou promlčení. Pro nedostatek skutkových zjištění v těchto směrech byl rozsudek nalézacího soudu zrušen a věc vrácena témuž soudu k novému projednání a rozhodnutí v mezích tímto rozsudkem vytčených.

Čís. 5164.

Družka obžalovaného není zproštěna povinnosti vydati svědectví ve smyslu § 152 čis. 1 tr. ř.; není povinná sdílet domácnost se svým druhem, jenž proto nemá práva, vyvíňujícího s hlediska § 1 zák. o útisku, zabránití jejímu odchodu (odvezení).

Pojem zbraně ve smyslu § 2 odst. 2 zák. proti útisku.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1934, Zm II 240/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 15. března 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem útisku podle §§ 1 a 2 odst. 2 zákona ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Stěžovatel napadá rozsudek prvního soudu z důvodu zmátečnosti podle čis. 3, 5, 9 a), 10 § 281 tr. ř.

První ze zmíněných zmatků vidí stěžovatel ve skutečnosti, že svědkyně Marie D-ová nebyla poučena o právu vzdát se svědectví a výslovně se tohoto práva nezrekla, ač je družkou života obžalovaného, tedy v takovém poměru k obžalovanému, jaký má na mysli § 152 čis. 1 tr. ř. Námitce této nelze přisvědčiti. Trestní řád v § 150 stanoví všeobecnou povinnost pro každého vyhověti obsílce k výslechu za svědka a před soudem svědectví vydati. Tento předpis je tedy pravidlem všeobecným, kdežto ustanovení §§ 151, 152 a 153 tr. ř. jsou jen výjimkami z něho. Z tohoto poměru těchto předpisů plyne, že ustanovení §§ 151, 152 a 153 tr. ř. nelze obdobně rozšiřovati, a to ani ve prospěch obžalovaného na případy v nich výslovně neuvedené. Když tedy § 152 čis. 1 tr. ř. zproštuje povinnosti vydati svědectví jen manžela a manželku (ostatní v něm vypočtené příbuzenské poměry tu v úvahu nepřicházejí) a nezmiňuje se o poměrech manželství obdobných jako § 39 čis. 4 zákona na ochranu republiky, nelze právo vzdát se svědectví přiznati též snoubencím, nebo dokonce druhům nebo družkám života. Nepříslušelo tedy svědkyni Marii D-ové právo vzdát se ve smyslu § 152 čis. 1 tr. ř. svědectví. Kromě toho netvrdí stěžovatel, že vytýkaná vada působila na rozhodnutí prvního soudu způsobem jemu nepříznivým a ze spisů nic takového není patrné. Naopak, z výpovědi svědkyně Marie D-ové je zřejmá její snaha obža-

lovanému svou výpovědí pomoci. V důsledku toho nebyl postupem prvního soudu porušen zmíněný předpis a zaviněn zmatek podle § 281 čis. 3 tr. ř.

Při provádění hmotně-právních zmatků rovněž zdůrazňuje stěžovatel, že Marie D-ová byla jeho družkou života. Vzhledem k tomuto vzájemnému poměru měl prý právo (jako quasi-manžel) zabránití jejímu odchodu a odvezení. Jeho jednání nebylo proto podle jeho zmáteční stížnosti protiprávní. V důsledku toho prý schází jeden ze znaků skutkové podstaty útisku. Když byl přes to uznán vinným, trpí prý napadený rozsudek zmatkem čis. 9 a). Ani tato námitka není důvodná. Správně má sice stěžovatel za to, že nejde o útisk tam, kde pachatel má právo na to, co chce vynutiti. Leč v souzeném případě stěžovatel mylně tvrdí, že měl právo na to, aby zabránil odchodu (odvezení) Marie D-ové. Zákon nikde neustanovuje, že muži sdílejícímu společnou domácnost se ženou, jež není podle zákona jeho manželkou, přísluší podobná práva, jaká dávají §§ 90 a násl. obč. zák. (jež zřejmě má stížnost na mysli) jen manželovi, zejména, že manželka je povinna opatření manželova v domácnosti sama plniti po případě dáti plniti a manžela následovati do jeho bydliště. Takové právní důsledky vznikají podle zákona jen uzavřením manželství. Ani zasnoubení nemá podobného právního účinku (§ 45 obč. zák.). Proto muž, jenž sdílí domácnost se ženou, jež není jeho manželkou, nemá k ní práv (nároků) mimo ty, které snad plynou z jich jiných právních poměrů (na př. služebního a pod.). Ze všeho toho plyne, že obžalovaný neměl k Marii D-ové takových práv jako manžel a že neměl ani jinak nad ní žádné moci. Neměl proto obžalovaný právo na to, co chtěl od ní a od Františka W-eho vynutiti a bylo tedy jeho jednání bezprávné.

S hlediska § 281 čis. 5 tr. ř. vytýká stěžovatel napadenému rozsudku vnitřní rozpor, ježto na jedné straně zjišťuje, že obžalovaný spáchal čin s použitím poplašné pistole, a na druhé straně dospívá k závěru, že čin byl spáchán se zbraní. Z námitky samé je zřejmo, že jde o výtku hmotněprávního zmatku podle § 281 čis. 10 tr. ř. a ne o výtku zmíněné formální vady. Vytýká se touto námitkou napadenému rozsudku, že neprávem podřadil zjištěný čin i pod ustanovení § 2 odst. 2 zák. proti útisku. Stížnosti nelze dáti za pravdu. Ustanovení § 2 odst. 2 zák. proti útisku (právě tak jako § 82 tr. zák.) nemá na mysli snad jen zbraně ve smyslu zbrojního patentu. Zbraní je tu každý předmět, jenž není součástí pachatelova těla, zvyšuje však účinnou schopnost pachatelova a je tedy způsobilý k zesílení útoku. Při tom nesejde na tom, zda předmět ten in concreto účinnou schopnost pachatelovu zvýšil a byl tak, jak ho bylo použito, s to způsobiti tělesnou újmu. Stačí úplně, že schopnost ta byla tu v obojím směru in abstracto. Neboť důvodem přísnější trestnosti útisku podle § 2 odst. 2 zák. proti útisku je jen okolnost, že pachatel použitím zbraně dává zvláště důrazně výraz své vážné zločinné vůli (rozh. 1786, 4091 sb. n. s.). Uvážili-li se pojem zbraně s tohoto hlediska, nutno pistoli — i když je jen poplašná — míti za zbraň.

Prámem proto došel nalézací soud k právnímu závěru, že čin obžalovaného byl spáchán s použitím zbraně a není tu vytýkaného zmatku.

Čís. 5165.

Konkretní činnost ve směru ustanovení §§ 1 a 2 zák. na ochr. rep. je u československého státního příslušníka dána již skutečnou službou v SA oddílech.

Je-li u obžalovaného zjištěn vlastní úkladný záměr po rozumu § 2 zák. na ochr. rep. při jeho spolčení se v SA, nemůže ho vyvinuti případný další motiv jeho vstupu do nich (že v nich hledal zaopatření).

Zpěv Horst-Wesselovy písně (§ 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.) za služby v SA nemusí vypadati z rámce účasti v SA a je pak postižen již odsouzením pro zločin § 2 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1934, Zm I 781/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 28. února 1934, pokud jím byl obžalovaný, byv obžalován ze zločinu přípravy úkladů podle § 2 al. 2 zák. na ochr. rep. byl uznán vinným jen přečinem podle § 17 čís. 1 al. 2 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek v tomto výroku a obžalovaného uznal vinným zločinem přípravy úkladů podle § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., který spáchal tím, že se od 20. července 1933 do 20. prosince 1933 v Drážďanech spolčil k úkladům o republiku s říšskoněmeckými oddíly SA. Z podnětu této zmateční stížnosti zrušil však podle § 290 tr. ř. rozsudek soudu prvě stolice v odsuzujícím výroku pro zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., spáchaný tím, že obžalovaný v téže době v Drážďanech veřejně podněcoval zpěvem písně Horst-Wesselovy k úkladům o republiku nebo k jejich přípravě, tedy ke zločinům uvedeným v §§ 1 a 2 zák. na ochr. rep., a obžalovaného podle § 259 čís. 2 tr. ř. zprostil z obžaloby pro tento čin.

Důvody:

Z uplatněných důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 10 tr. ř. je podle vývodů zmateční stížnosti věcně proveden jen důvod posléz uvedený. Jest mu přiznati oprávnění, neboť uplatňuje důvodně, že při půlleté službě obžalovaného v SA, jsou dány objektivní i subjektivní náležitosti zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep.

Jeho objektivní složky uvádí sám rozsudek prvě stolice nepřimo ve zjištění, že jsou úderné oddíly ve smyslu celého Hitlerova hnutí proti Československé republice zřízeny, by území Němci v Československé republice osídlená byla od ní násilně odtržena a přivtělena k třetí říši.

Tuto skutečnost dovoděnou v četných nálezech nejvyššího soudu z programu strany, které tyto oddíly slouží, a z činnosti, kterou v pohraničním území vyvinuly, zejména též za součinnosti četných přeběhliků z Československé republiky, usilujících o provedení onoho bodu programu strany NSDAP a bývalé zdejší strany DNSAP, netřeba pro její notoričnost znovu dokazovati. Proti napadenému názoru nalézacího soudu, že se v jednání obžalovaného nedostává konkrétní činnosti ve směru ustanovení §§ 1 a 2 zák. na ochr. rep., stačí uvést, že je dána u československého státního příslušníka skutečnou službou ve vojensky organisovaných oddílech s takovým cílem, neboť se tím přibližuje možnost výsledku uskutečnění přípravy k zamýšlenému násilnému porušení územní celistvosti Československé republiky.

Zjistil-li pak nalézací soud dále, že si obžalovaný tohoto poslání úderných oddílů byl vědom, a poukázal-li při tom i na jeho smýšlení, — kteréžto zjištění je podle § 288 čís. 3 tr. ř. pro nejvyšší soud závazné —, nutno z toho a z půlleté dobrovolné a skutečné služby jeho jako československého státního příslušníka v takových oddílech usouditi, že byl ke spolčení se s údernými oddíly veden záměrem účastniti se jejich podhledisko § 2 zák. na ochr. rep. spadající činnosti proti územní integritě Československé republiky. Je-li takto u obžalovaného zjištěn vlastní úkladný záměr po rozumu § 2 zák. na ochr. rep. při jeho spolčení se s SA, nemůže ho vyvinuti případný další motiv jeho vstupu do nich, jak se jím omlouvá obžalovaný, tvrdě, že v nich hledal zaopatření. Jest tedy dána i subjektivní skutková podstata zločinu podle § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., jímž byl čin obžalovaného u vyhovění zmateční stížnosti státního zástupce z důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. kvalifikován.

Nejvyšší soud přihlédl z úřední povinnosti podle § 290 tr. ř. též k odsuzující části rozsudku pro zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. Nalézací soud vyjádřil sice objektivní stránku tohoto zločinu při zpívání písně Horst-Wesselovy, která jest jistě podle svého obsahu způsobilým prostředkem podněcovati k úkladům o Čsl. republiku, po případě k jejich přípravě. Než pro právní posouzení činu je v konkrétním případě rozhodné zjištění, že obžalovaný tuto píseň veřejně zpíval s ostatními za služby u organisace SA — Sturm 31/108 Schützenstandarte. Je známo, že v Německu je tato píseň oficiálním projevem zejména právě těchto oddílů; nejsou pak zjištěny zvláštní okolnosti, které by poukazovaly k tomu, že její zpívání obžalovaným v Německu mělo míti pro jiné osoby vztah právě též k úkladným snahám o Československou republiku; než i bylo-li tomu tak a projevoval-li snad obžalovaný zpěvem této písně sám své smýšlení v uvedeném směru, nevypadá toto jednání obžalovaného z rámce jeho účasti v SA a je již postiženo jeho odsouzením pro zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. Obžaloby pro zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. bylo proto obžalovaného podle § 259 čís. 2 tr. ř. zprostiti.

Čís. 5166.

Zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., uložen-li náhradní trest na svobodě za trest peněžitý v nižší výměře, než dovoluje § 8 odst. 1 zák. čís. 31/1929 sb. z. a n.

Předpoklady a doličování zmatků čís. 9 a), 10 § 281 tr. ř.

Uznává-li rozsudek obžalovaného vinným přečinem podle § 17 čís. 1 al. 2 zák. na ochr. rep., poněvadž k tajné organizaci přistoupil, vymyká se požadavek zmateční stížnosti státního zastupitelství, by bylo i vysloveno, že se činnosti organizace účastnil, z rámce § 281 čís. 9 a) tr. ř., aniž lze ono neuznání dalšího způsobu spáchání činu důvodně napadati s hlediska čís. 10 § 281 tr. ř., nebo nepřímo uplatňováním formálních vad rozsudku.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1934, Zm I 1088/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zástupce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 17. srpna 1934, pokud jím byl obžalovanému Vratislavu L-ovi uložen na místo peněžitého trestu 1.000 Kč případný náhradní trest žaláře na 1 den a pokud byl obžalovaný Ladislav B. uznán vinným přečinem sdružování státu nepřátelského podle § 17 čís. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. jen v jednom směru, vyhověl ve směru na prvním místě uvedeném, rozsudek nalézacího soudu zrušil ve výroku, jímž byl obžalovanému Vratislavu L-ovi uložen na místo peněžitého trestu 1.000 Kč případný náhradní trest žaláře na 1 den a dobu případného náhradního trestu za uložený peněžitý trest určil na 10 dnů žaláře. Jinak zmateční stížnost zamítl.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství právem napadá rozsudek ohledně obžalovaného Vratislava L-a z důvodu zmatečnosti podle čís. 11 § 281 tr. ř., pokud nalézací soud u něho stanovil za vedlejší peněžitý trest 1.000 Kč náhradní trest žaláře jednoho dne. Podle velícího ustanovení § 8 odst. 1 zák. z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n., kteréžto ustanovení platí i pro obor zákona na ochranu republiky, má se za nedobytný peněžitý trest stanovití doba náhradního trestu podle zavinění a to za každých 10—100 Kč uloženého trestu na penězích jedním dnem trestu na svobodě. Výjimku z toho obsahuje jen ustanovení třetího odstavce tohoto paragrafu, to však jen pokud jde o nejvyšší hranici náhradního trestu přípustnou podle druhu trestného činu. O takový případ tu však nejde a měl nalézací soud dbáti zásady prvního odstavce, stanovící závazně, že jen za každých 10—100 Kč jest uložiti náhradní trest jednoho dne. Jen v těchto mezích určuje soud míru náhradního trestu podle volné úvahy. Tím, že nalézací soud stanovil za peněžitý trest 1.000 Kč ná-

hradní trest žaláře toliko jeden den, ač podle § 8 cit. zák. měl býti jako náhradní trest vyměřen žalář nejméně 10 dnů, vykročil z mezí svého trestního oprávnění a zatížil rozsudek zmatkem podle čís. 11 § 281 tr. ř. Bylo proto v tomto ohledu zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti, napadený výrok zrušiti a vysloviti nový náhradní trest v mezích § 8 odst. 1—3 zák. čís. 31/1929 sb. z. a n.

Nelze však přiznati oprávnění zmateční stížnosti státního zastupitelství, pokud z důvodů zmatku čís. 5, 9 a) § 281 tr. ř. napadá rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný Ladislav B. uznán vinným přečinem podle § 17 čís. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. jen potud, že k tajné organizaci L-em založené, znaje její účel podvraceti samostatnost, ústavní jednotnost a demokraticko-republikánskou formu státu, přistoupil a nikoliv též, že se účastnil činnosti zmíněné organizace. Tím neprovádí zmateční stížnost důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. ve smyslu zákona. Tento důvod zmatečnosti předpokládá totiž, že nalézací soud prohlásil čin mylně buď za trestný nebo beztrestný. V neprospěch obžalovaného lze pak tento důvod zmatečnosti uplatňovati jen proti osvobozujícímu výroku; takový však napadený rozsudek neobsahuje. Rozsudek prohlašuje čin dávány obžalobou Ladislavu B-ovi za vinu za trestný a uvádí též ustanovení zákona, která obžalovaný podle názoru soudu svým činem přestoupil. Není tedy stěžovatel s to, by uplatňoval, že se nalézací soud zmýlil při rozhodování otázky, zda skutek obžalovanému za vinu dávány je činem trestným před soud příslušejícím. Rozsudek vyslovuje jasně, že skutek ten je přečinem sdružování státu nepřátelského a uvádí pro to i důvody. Zmateční stížnost však žádá jen výrok, že skutek obžalovaného je přečinem ještě z jiného důvodu. Že tento požadavek zmateční stížnosti vymyká se z rámce § 281 čís. 9 a) tr. ř., plyne na první pohled z hořejších vývodů.

Ani z případného hlediska zmatku čís. 10 § 281 tr. ř. nebylo by lze zmateční stížnosti přiznati oprávnění. Tento důvod zmatečnosti předpokládá, že skutek, který je základem rozhodnutí soudu, byl nesprávným výkladem zákona podřazen pod předpis trestního zákona, který se k němu nevztahuje. Avšak ani to zmateční stížnost není s to uplatňovati, neboť nalézací soud použil správně ustanovení zákona, jemuž skutek obžalovaného podřadil. Přehlédnutí (neuznání) dalšího způsobu, jímž může býti spáchán přečin podle § 17 zák. na ochr. rep. na tom základě, že též trestný čin byl spáchán ještě i účastí na činnosti dotyčné organizace, vztahuje se jen na okolnost přitěžující. Její pomínutí mohlo by tvořiti důvod zmatečnosti jen, pokud by tato okolnost přitěžující byla v zákoně jmenovitě uvedena, podmiňujíc mimo to ještě změnu trestní sazby nebo způsobu trestu. O takovou okolnost přitěžující však v souzeném případě nešlo. Trestný skutek zůstává co do druhu též, stejně jako trestní sazba, které je použití, i kdyby ke skutkové podstatě přečinu v rozsudku uvedené přistoupil ještě další způsob činnosti zmateční stížností uplatňovaný. Ostatně obsahuje § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep. pouze jednu trestní sazbu (viz rozh. čís. 345, 3146 vid. sb.; čís. 1049, 2127 sb. n. s.).

K vývodům zmateční stížnosti, pokud se jimi uplatňuje důvod zmatečnosti č. 5 § 281 tr. ř. a to vnitřní rozpor rozsudku co do rozhodujících skutečností, netřeba přihlížeti, ježto není přípustno, by veřejný obžalobce svému a to, jak již bylo dovedeno, neoprávněnému požadavku podřadění skutku pod další způsob skutkové podstaty přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep. zjednával nepřímou průchod uplatňováním formálních vad rozsudku (rozh. č. 2154, 2705, 2771, 3199 sb. n. s.).

Čís. 5167.

§ 14 č. 5 zák. na ochr. rep.

Možnost, že výrokem byla snížena vážnost republiky, může být dána již povahou činu; není nutně vyloučena ani tím, že se projev, hanobící surově československý národ, stal před českými venkovskými občany, a že obžalovaný, který je sám české národnosti, byl občanům znám jako notorický pijan a osoba mnohokrát trestaná; subjektivní stránka.

Rozlišení mezi snížením vážnosti republiky a ohrožením obecného míru v republice.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1934, Zm II 480/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 24. listopadu 1933, jímž byl obžalovaný zproštěn z obžaloby pro přečin rušení obecného míru podle § 14 č. 5 zák. na ochr. rep., zrušil napadený rozsudek a obžalovaného uznal vinným, že dne 21. května 1933 ve V. J. veřejně způsobem surovým hanobil národ tak, že to mohlo snížit vážnost republiky.

Důvody:

Rozsudkem soudu první stolice je zjištěno, že obžalovaný veřejně na návsi u přítomnosti tří osob, ale tak, že to mohly zaslechnouti i jiné osoby, zejména asi 5 nebo 6 školáků, kteří byli na blízku, pronesl výrok: »Co? Česká řeč, to je řeč hovad. O té české řeči dříve nikdo nevěděl!«; bylo správně usouzeno, že byl veřejně slovy těmi způsobem surovým hanoben čsl. národ. Nálezací soud však vzhledem k okolnostem případu postrádá způsobnost tohoto výroku snížit vážnost republiky nebo ohrozit obecný mír, ježto obžalovaný sám prý je národností české, slova pronesl v ryze české obci před osobami české národnosti, mimo nelibost a odpor posluchačů nedošlo pro ně mezi svědky a obžalovaným k dalšímu konfliktu, tedy nedošlo k ohrožení míru ani v úzkém kroužku přítomných osob, tím méně obecného míru v republice a nebyla u posluchačů dána ani možnost, že projev podnapilého obžalovaného snížil v jejich myslích vážnost Československé republiky.

Lze připustiti, že za vyličených okolností nemohl výrok obžalovaného ohrozit obecný mír v republice; čin tak, jak se podle rozsudko-

vých zjištění stal, nepoukazoval k nebezpečí, že jím budou vyvolány nebo prohloubeny a zostřeny národnostní či jiné rozpory tou měrou, že by hrozily vybití se i vnějšími projevy, porušujícími klidně, smírně soužití kruhů občanstva, jímž se právě rozumí obecný mír v republice; bylo tu leda nebezpečí, že se pohoršení čeští občané v české obci na místě vypořádají s jednotlivým příslušníkem své národnosti, který český jazyk potupil, v tom však je jen ohrožení místního veřejného pořádku rázu individuálního a nikoli ohrožení obecného míru v republice (srov. rozh. č. 2017 Sb. r. n. s.). Pokud tudíž zmateční stížnost dovozuje, že byla dána možnost, že výrok ohrozí obecný mír, zakládajíc tento závěr na zjištění nalézacího soudu, že výrok vyvolal u ostatních osob nelibost a odpor a porušil tedy smírné smýšlení přítomných občanů, nebyla shledána důvodnou. Podotýká se ovšem, že stačí možnost ohrožení obecného míru a nevyžaduje se skutečné jeho ohrožení.

Zmateční stížnost vytýká však právem důvodem zmatečnosti podle § 281 č. 9 a) tr. ř. mylné právní posouzení věci nalézacím soudem, pokud jde o možnost snížení vážnosti republiky inkriminovaným výrokem. Nálezací soud vyloučil i tuto možnost s úzkého hlediska daných poměrů, přehlédnuv, jak stížnost jiným způsobem, ale ve věci správně vytýká, že možnost ta může být dána již povahou činu samého; objektivní způsobnost projevu snížit vážnost republiky bylo by lze vyloučiti jen, kdyby projev nemohl za žádných okolností vážnost tu snížit v očích osob, jímž se dostal nebo mohl dostat k vědomosti (sr. rozh. č. 2960 Sb. r. n. s.). V daném případě však možnost ta nebyla vyloučena ani tím, že se projev stal před českými venkovskými občany, zvláště když byly na blízku školní děti, které jej mohly postřehnouti a při nedostatku soudnosti v jeho smyslu pocítiti nevážnost k českému národu a ke státu tímto národem vytvořenému, v němž je potupený jazyk státním jazykem; ani však tím, že byl obžalovaný občanům znám jako notorický pijan a osoba mnohokrát trestaná, neboť vzbuzení nevážnosti k národu a k republice není vyloučeno ani při výrocích takových osob, zvláště když je zjištěno, že obžalovaný byl tehdy jen podnapilý. Objektivní náležitosti přečinu rušení obecného míru podle § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. jsou tedy ve smyslu věcných vývodů zmateční stížnosti dány a netřeba se zabývatí jejími formálními výtkami podle č. 5 § 281 tr. ř. v tom směru uplatněnými.

Pokud jde o hanobící úmysl obžalovaného a jeho vědomí, že výrok je způsobilý snížit vážnost republiky, dovozuje zmateční stížnost — vedle výtky, že se nalézací soud tím nezabýval — pod mylným poznamenáním své námitky podle č. 5 § 281 tr. ř. věcně, že obžalovaný pronesl výrok v souvislosti s vedeným rozhovorem tak, že zapadal logicky do smyslu vedeného rozhovoru, jednal tedy s náležitou rozvahou a rozmyslem. Těmto vývodům nutno na základě zjištěných nalézacího soudu plně přisvědčiti a uznati, že si obžalovaný i při své podnapilosti byl vědom hrubě hanobícího smyslu a významu svého výroku, jeho způsobnosti snížit vážnost českého národa a tím i republiky. Když pak přes toto vědomí nanejvýš surový výrok přece pronesl, nelze souditi jinak,

nežli, že národ český hanobiti chtěl přes to, že je sám jeho příslušníkem. K vyhovění oprávněné zmateční stížnosti byl tudíž uznán vinným přechinem podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep.

Čís. 5168.

Zřízenec (obchodvedoucí) společenstva s r. o. (tržnice), jehož jednání potřebuje ke své platnosti předchozího nebo dodatečného schválení představenstva, není orgánem podniku ve smyslu prvního, ani osobou samostatně věci společenstva (dlužníka) vedoucí ve smyslu druhého odstavce § 486 c) tr. zák., leč by skutečně vedl věci společenstva nezávisle na onom schválení.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1934, Zm I 637/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 19. prosince 1933, jímž byl uznán vinným přechinem úpadku z nedbalosti podle §§ 486 čis. 2 a 486 c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil prvnímu soudu, by jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost napadá rozsudek nalézacího soudu ze zmatečných důvodů čis. 4 a 9 a) § 281 tr. ř., a to právem:

Stěžovatel byl zřízencem Tržnice nábytku společenstva truhlářů v P., zapsaného společenstva s ručením obmezeným; byl, jak první soud zjišťuje, obchodvedoucím, jehož jednání schvalovalo představenstvo buď předem nebo dodatečně.

Podle § 486 c) tr. zák. má býti, je-li v případech § 486 tr. zák. dlužníkem společenstvo, užito ustanovení tohoto na orgány podniku, které se činu dopustily.

Spáchá-li v uvedených případech čin někdo, kdo samostatně vede věci dlužníkovy, má býti užito těchto ustanovení též na něho. Věci dlužníkovy vede samostatně, kdo tak činí beze zvláštního rozkazu a nezávisle na zvláštním pokynu a schválení dlužníka (rozh. 1885 sb. n. s.). Orgány podniku podle prvního odstavce § 486 c) tr. zák. jsou ti činitelé, kteří jednají podle stanov za osobu nefysickou. Orgánem společenosti (§ 486 c) první odstavec tr. zák.) je jednotlivá osoba, která jednající jako orgán společenosti, se dopustila trestního zavinění podle § 486 tr. zák., při čemž nerozhoduje, zda byla oprávněna k dotčenému jednání, čili nic, tedy i tehdy, když překročila meze své působnosti výtčené stanovami; rozhoduje vždy skutečný stav; kdyby však byla pochybnou odpovědnost podle 1. odst. § 486 c) tr. zák., jest jí ještě zkoumati s hlediska druhého odstavce tohoto § (rozh. 3005 sb. n. s.).

Podle stanov »Tržnice nábytku« jedná s právním účinkem za společenstvo jedině představenstvo (aspoň jeho dva členové), neboť to vede běžnou správu družstva a rozhoduje ve všech záležitostech, jež nejsou vyhrazeny radě dozorčí, společné schůzi představenstva a dozorčí rady, nebo valné hromadě. Představenstvo může ovšem při tom použití též zřízenců družstva; tito nejsou však orgánem společenstva. Ohledně obžalovaného nemůže tedy první odstavec § 486 c) tr. zák. přijíti v úvahu.

Jak už uvedeno, vede ve smyslu druhého odstavce uvedeného § věci dlužníkovy samostatně, kdo tak činí beze zvláštního rozkazu a nezávisle na zvláštním pokynu nebo schválení dlužníkově; záleží při tom jen na skutečných okolnostech a poměrech, nikoli na tom, je-li dotčená osoba oprávněna k samostatnému vedení věci dlužníkových, či si je jen své-mocně osobuje, ani na tom, zda překročila zplnomocnění dané jí výslovně nebo mlčky, nebo zda jednala bez příkazu (rozh. č. 3716 sb. n. s.). Vždy záleží na samostatnosti jednání pachatelova (rozh. č. 3937 sb. n. s.).

Stěžovatel napadá rozsudek s hlediska § 281 čis. 9 a) tr. ř. z důvodu, že tu není podmínek skutkové podstaty podle § 486 c) tr. zák., poněvadž nevedl podnik samostatně, jsa jen pouhým zaměstnancem, jenž byl povinen každého týdne podávat přesné zprávy o stavu podniku a referovati představenstvu na schůzích, každý jím uzavřený obchod musil býti vždy schválen ve schůzi představenstva a každý jeho samostatný počín byl již předem vyloučen podle stanov.

Napadený rozsudek sice zjišťuje, že obžalovaný byl obchodvedoucím, jehož jednání potřebovala ke své platnosti schválení představenstva buď předchozího nebo dodatečného, kteréž bylo uděleno na týdenních schůzích představenstva, nečiní však z tohoto zjištění správný právní závěr, když na základě uvedeného usuzuje, že stěžovatel vedl s a m o s t a t n ě věci společenstva a že byl oprávněn k veškerému jednání, neboť podle stanov společenstva nebyl obžalovaný oprávněn k žádné samostatné činnosti, nýbrž mohlo ho představenstvo jako zřízence použití jen k úkonům jemu (představenstvu) příslušícím jako pomocné síly. Nezáleží však podle citovaných rozhodnutí na obsahu oprávnění určeného stanovami družstva, nýbrž na skutečném stavu věci, zda obžalovaný s k u t e č n ě vedl záležitosti družstva nezávisle na nějakém schválení představenstva předchozím nebo dodatečným, zda samovolně činil nákupy pro společenstvo, zda uzavíral pro společenstvo komisionářské smlouvy s truhláři o své újmě a zda též poukazoval samovolně platy věřitelům.

Jen v tomto případě by se mohlo říci, že vedl s a m o s t a t n ě věci společenstva a byl by zodpověden podle § 486 c) tr. zák. za činy a opomenutí uvedené v § 486 čis. 2 tr. zák. V těchto směrech však rozsudek zjištění nevykazuje. Okolnost, že obžalovaný sestavoval bilance, které, ač byly falešné, byly představenstvem přijímány a valným hromadám ku schválení předkládány, není tu směrodatnou při posuzování odpovědnosti podle § 486 čis. 2 tr. zák., neboť bilance sestavoval jako pomocná síla a bylo za jich správnost odpovědně představenstvo jak valné hromadě, tak i před zákonem a nelze tudíž z okolností té dovozovati, že

samostatně vedl věci společenstva. Nejsou tedy v rozsudku zjištěny skutečnosti nasvědčující samostatnosti obžalovaného při vedení závodu družstva (rozh. č. 2011 sb. n. s.), které při správném použití zákona měly být základem nálezu (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.).

Čís. 5169.

V úmyslu opatřit si majetkový prospěch jedná nejen ten, kdo zamýšlí opatřit si majetkový zisk v užším slova smyslu, nýbrž i ten, kdo se domáhá jakéhokoliv jiného plnění, jež má určitou majetkovou hodnotu, třeba i bez úmyslu dosíci při tom majetkového zisku (na př. zaplacení oprávněné pohledávky, odebrání dodaného zboží a pod.).

(Rozh. ze dne 20. prosince 1934, Zm III 270/34.)

Obžalovaný J. K., byv propuštěn z práce v podniku, napsal a poštou odeslal dílovedoucímu v onom podniku J. B-ovi anonymní dopis, v němž mu hrozil zavražděním, nebude-li do 14 dní znovu přijat do práce. Cíle svého nedosáhl, neboť J. B. odevzdal dopis četnictvu. Soud první stolice uznal za to obžalovaného vinným nedokonaným zločinem vyděračství podle §§ 65, 350, 353 čís. 1 tr. zák. Odvolací soud zrušil rozsudek soudu první stolice pro zmatečnost podle § 385 čís. 1 b) tr. ř. a kvalifikoval zjištěný čin obžalovaného jako přestupek útisku podle §§ 1, 2 zák. čís. 309/21 sb. z. a n.

Nejvyšší soud vyhověl zmatečné stížnosti veřejného žalobce, napadající tuto kvalifikaci jako mylnou, a kvalifikoval trestný čin obžalovaného jako soud první stolice.

Z d ů v o d ů :

Odvolací soud napadeným rozsudkem zrušil z důvodů věcné zmatečnosti podle bodu 1 b) § 385 tr. ř. rozsudek soudu první stolice, jímž byl obžalovaný uznán vinným pokusem zločinu vydírání podle §§ 65, 350, 353 čís. 1 tr. zák., a čin, jímž byl obžalovaný uznán vinným, kvalifikoval jako přestupek útisku podle §§ 1 a 2 zákona čís. 309/1921 sb. z. a n. s odůvodněním, že čin nenaplnuje skutkovou podstatu zločinu vydírání, poněvadž obžalovaný podle zjištěného skutkového stavu nevedl v úmyslu, aby sobě neb někomu jinému opatřil majetkový prospěch, jímž jest podle názoru odvolacího soudu vždy jen nějaký zisk, rozmnožení majetku na újmu druhého, tedy vždy zisk nebo plnění, za které se nedává náležitá úplná protihodnota; obžalovaný že podle zjištěného skutkového stavu vyhrožoval proto, aby byl přijat do práce; přijetí do práce pak že není žádným majetkovým prospěchem, pokud se za mzdu, která má být vyplácena, poskytuje úplná protihodnota ve výkonu práce. O majetkový prospěch podle názoru odvolacího soudu mohlo by jíti jen tehdy, kdyby práce byla taková, že se jí neposkytuje

úplná protihodnota za obdrženou mzdu; v tom směru však že nebylo dokázáno, že by se byl obžalovaný snažil, aby byl přijat do takové práce, která by neposkytovala úplnou protihodnotu za mzdu, naopak, že vrchní soud ustaluje v tom směru, že obžalovaný při přijetí do práce, které chtěl vyhrůžkou vynutiti, měl v úmyslu nabídnouti za očekávanou mzdu úplnou protihodnotu ve výkonu práce. S tímto náhledem odvolacího soudu nelze souhlasiti. Odvolací soud zaměňuje pojem »majetkový prospěch« s pojmem »majetkový zisk«, který však je mnohem užší. V úmyslu opatřit si majetkový prospěch podle správného výkladu zákona a stále judikatury nejvyššího soudu jedná, nejen kdo zamýšlí si opatřit si majetkový zisk v užším slova smyslu, nýbrž i kdo se domáhá jakéhokoliv jiného plnění, které má určitou majetkovou hodnotu, třeba i bez úmyslu dosíci při tom majetkového zisku, na př. zaplacení oprávněné pohledávky, odebrání dodaného zboží a pod. Pro obžalovaného, který podle zjištěného skutkového stavu byl bez zaměstnání, znamenalo nesporné majetkový prospěch, když by dosáhl opět zaměstnání a tak za konanou svou práci dosáhl mzdy, kterou by mohl krýti své životní potřeby, k jichž opatření se mu jinak v nezaměstnanosti nedostávalo potřebných prostředků. Mýlil se tedy odvolací soud, když z důvodů v rozsudku uvedených při zjištěných ostatních náležitostech skutkové podstaty zločinu vydírání podle § 65, 350, 353 č. 1 tr. zák. ve zjištěném činu obžalovaného neshledal skutkovou podstatu tohoto trestného činu. Nejvyšší soud proto vyhověl zmatečné stížnosti podané z důvodu zmatečnosti podle bodu 1 b) § 385 tr. ř. a rozhodl, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

Čís. 5170.

Ustanovení § 312 tr. zák., že trestní řízení pro přečin lehkého poškození na těle lze zahájit jen na návrh poškozeného, je vyhověno i tehdy, dal-li se poškozený lékařsky prohlédnouti, lékařské vysvědčení odevzdal svému otci s pověřením, aby se jeho jménem domáhal potrestání vinníkov, a otec potom učinil návrh na potrestání u četnictva.

Předpis § 65 (1) zák. čís. 48/31 Sb. z. a n. vylučuje použití § 2 tr. zák. Lze proto uložit mladistvému provinilci za činy spáchané před účinností tohoto zákona i peněžité tresty.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1934, Zm IV 507/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti mlad. J. K. a spol., obžalovaným pro zločin podle § 301 tr. zák. a j., na základě veřejného líčení následkem zmatečných stížností veřejného žalobce, obviněného mlad. J. K. a dalších obžalovaných vynesl tento rozsudek: Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu, pokud jím byl obžalovaný M. S. zproštěn podle § 326 č. 4 tr. ř. z obžaloby pro přečin lehkého poškození na těle podle § 301 tr. zák., způsobeného O. H-ovi, následkem zmatečné

stížnosti veřejného žalobce z důvodu zmatečnosti podle bodu 1 c) § 385 tr. ř. zrušuje a uznává tohoto obžalovaného vinným i tímto přečinem; vyhovuje zmateční stížnosti veřejného žalobce, podané z důvodu zmatečnosti podle 2. bodu § 385 tr. ř. a z tohoto důvodu a zároveň z úřední moci podle 2. odstavce § 33 por. nov. zrušuje rozsudky obou soudů nižších stolic ve výroku o trestu obviněného mladistvého J. K. a tohoto odsuzuje podle §§ 5, 8 a 9 zákona čís. 48/1931 sb. z. a n. a § 302 odst. 1 tr. zák. se zřetelem na §§ 96, 99 a 102 tr. zák. za použití § 91 tr. zák. k trestu zavření na tři měsíce jako trestu hlavnímu a k peněžítým trestům 50 Kč a 50 Kč jako trestům vedlejším, které se v případě nedobytnosti mají přeměnit podle § 35 zákona čís. 48/1931 sb. z. a n. v trest zavření na další dva dny.

Z d ů v o d ů :

Odvolací soud zrušil z důvodu zmatečnosti podle bodu 1 a) § 385 tr. ř. rozsudek soudu první stolice, pokud jím byl obžalovaný M. S. uznán vinným přečinem lehkého poškození na těle podle § 301 tr. zák., spáchaným na O. H. a zprostil obviněného v tomto bodě obžaloby podle § 326 č. 4 tr. ř. z důvodu, že soukromý návrh na potrestání obviněného pro tento čin nebyl poškozeným O. H. podán. Tento výrok rozsudku odvolacího soudu právem napadá veřejný žalobce ve zmateční stížnosti námitkou, že podle obsahu spisů podal otec poškozeného J. H. na četnické stanici soukromý návrh na potrestání obžalovaného M. S. pro zmíněný trestný čin jako zástupce poškozeného, při čemž předložil i lékařské vysvědčení o poranění poškozeného O. H., z čehož jest nutně usuzovati, že poškozený O. H. žádal o potrestání obžalovaného, dal se za tím účelem lékařsky prohlédnouti a vysvědčení lékařské odevzdal svému otci J. H-ovi, pověřiv jej, aby i jeho jménem se domáhal jeho potrestání. Správnost této námitky potvrzuje i okolnost, že poškozený O. H. později při svém výslechu u vyšetřujícího soudce žádal výslovně o potrestání tohoto obžalovaného, opíraje se už o návrh na potrestání podaný k jeho příkazu jeho otcem a tento návrh i při hlavním líčení u soudu první stolice opakoval. Nejvyšší soud proto vyhověl zmateční stížnosti veřejného žalobce a rozhodl v tomto bodu, jak je uvedeno ve výroku rozsudku.

Proti části rozsudku odvolacího soudu, týkající se obviněného mladistvého J. K., směřuje zmateční stížnost tohoto a jeho obhájce, pokud je podána z důvodu zmatečnosti podle 3. bodu § 385 tr. ř., a zmateční stížnost veřejného žalobce, uplatňující důvod zmatečnosti podle 2. bodu § 385 tr. ř. proto, že odvolací soud nevyhověl odvolání podanému veřejným žalobcem proti rozsudku soudu první stolice a neuložil obviněnému vedlejší tresty peněžité za trestné činy uvedené pod čís. 3 a 4 rozsudku soudu první stolice a tak nezachoval při ukládání trestu zákonem stanovené trestní sazby. Odvolací soud odůvodňuje své rozhodnutí co do neuložení vedlejších peněžitých trestů tím, že tyto trestné činy spáchal mladistvý J. K. dne 30. září 1928, tedy ještě za platnosti

§ 17 zák. čl. XXXVI/1908, podle něhož nebylo možno uložit mladistvému peněžité trest ani jako trest hlavní ani jako vedlejší a v tom směru že tento starý zákon jest považovati za mírnější nežli zákon z 11. března 1931 čís. 48 sb. z. a n. a proto že bylo při výměře trestu podle § 2 tr. zák. použití zmíněného předpisu starého zákona. Tento náhled odvolacího soudu je mylný. Podle předpisu 1. odstavce § 65 zákona čís. 48/1931 sb. z. a n. platí předpisy tohoto nového zákona i na činy spáchané před jeho účinností, pokud řízení u soudu první stolice nebylo ještě skončeno. Tento předpis vylučuje tedy v tomto případě použití § 2 tr. zák. při zmíněných trestných činech, poněvadž rozsudek soudu první stolice byl vynesena dne 9. listopadu 1932, tedy již v době účinnosti zákona čís. 48/1931 sb. z. a n. Zmateční stížnosti veřejného žalobce bylo proto vyhověno a mladistvému J. K. byly za zmíněné trestné činy uloženy vedlejší peněžité tresty.

Dodatek.

Rozhodnutí nejvyššího soudu jako kárného soudu odvolacího v kárných věcech soudců, advokátů a notářů.

Čís. 185 dis.

V kárných věcech veřejných notářů je nepřipustný samostatný opravný prostředek proti rozhodnutí disciplinárního soudu prvej stolice zamietajúcemu žiadosť obvineného o pominutie sudcu pre zaujatosť.

(Rozh. zo dňa 22. januára 1934, Ds III 26/33.)

Najvyšší súd ako odvolací súd v kárných veciach verejných notárov, vo veci Dra G. Ď., verejného notára v N., o rekurze tohoto do rozhodnutia vrchného súdu v B., ako disciplinárního súdu pre veci verejných notárov, v neverejnom zasadnutí dňa 22. januára 1934 takto sa usniesol. Rekurz sa odmieta.

Dôvody:

Obvinený napáda rekurzom rozhodnutie vrchného súdu v B. ako disciplinárního súdu prvej stolice zo dňa 25. februára 1933, ktorým nebolo vyhovené jeho žiadosti, aby prevedením disciplinárního šetrenia poverený s. r. E. S., prednosta okresného súdu v N., bol pominutý pre zaujatosť. Podľa ustanovenia 1. odst. § 192 notárskeho poriadku platia pre disciplinárne pokračovanie vo veciach verejných notárov predpisy obsažené v §§ 39—61 zák. čl. VIII. z r. 1871. V týchto predpisoch niet však žiadneho ustanovenia, z ktorého by bolo možno dovodiť, že a aký opravný prostriedok je prípustný proti rozhodnutiu disciplinárního súdu toho druhu, akým je napadnuté rozhodnutie v tomto prípade. Ponevác tiež notársky poriadok sám, ani modifikujúci a doplňujúci ho zák. čl. VII:1886 žiadny taký predpis nezná, je treba v tomto prípade použiť per analogiam predpisov trestného poriadku (zák. čl. XXXIII:1896). Podľa ustanovenia 2. vety IV. odst. § 69 tohoto zákona nie je však proti rozhodnutiu, zamietajúcemu žiadosť o pominutie sudcu, samostatný opravný prostriedok prípustný a je možno rozhodnutie také napádať len v opravnom prostriedku podanom proti rozsudku. Rekurz bolo preto ako nepřipustný odmietnuť.

Čís. 186 dis.

Advokát, ktorý prevzal advokátsku plnú moc prostredníctvom inkasačného podniku, hoci vedel, že podnik zbiera poverenia podomným kočovaním dom od domu, previnil sa disciplinárnym prečinom podľa § 69 lit. b) zák. čl. XXXIV:1874; čin ten nelze súčasne kvalifikovať aj za prečin podľa § 68 lit. b) cit. zák.

(Rozh. zo dňa 12. februára 1934, Ds III 1/33.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárný pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. A. E., advokátovi v B., následkom odvolania, podaného obvineným proti rozsudku disciplinárního súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 10. decembra 1932 po preskúmaní spisov, predložených hore označeným disciplinárnym súdom dňa 12. februára 1934 vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd ako súd disciplinárný pre veci advokátov rozsudok disciplinárního súdu prvej stolice čo do viny potvrdzuje, zrušuje však tento rozsudok, nakoľko čin obvineného bol kvalifikovaný aj podľa bodu b) § 68 adv. zák., čin obžalovaného sa kvalifikuje za disciplinárne previnenie len podľa bodu b) § 69 adv. zák., spáchané tým, že obvinený dňa 9. februára 1932 podal menom F. W-a proti J. a R. J. na okresnom súde vo S. upomínanú žalobu na základe poverenia, ktoré dostal skrze platených prostredkovateľov inkasačného podniku E. S. z B. spôsobom hromadným, tedy i pohoršlivým.

Z dôvodov:

Proti rozsudku súdu prvej stolice podal obvinený odvolanie preto, že súd vraj prekročil medze obžaloby, ďalej čo do viny a čo do výše trestu. Odvolanie ohlásené preto, že súd prvej stolice rozprestrel sa na také okolnosti a skutky, ktoré vybočujú z obžaloby podanej preto, že zastupoval inkasnú firmu E. S., je bezzákladné. Predmetom obžaloby bolo v podstate to, že obvinený poškodil česť a dôstojnosť advokátskeho sboru tým, že vo spore vedenom pri okresnom súde vo S. zastupoval taký podnik, ktorý poškodzuje advokátsky sbor. Súd prvej stolice zistil len také skutočnosti, ktoré sú v súvislosti s činom označeným v obžalobe a neprekročil obžalobu, keď na základe týchto skutočností uznal obvineného za vinného.

Čo do viny napáda obvinený rozsudok súdu prvej stolice preto, že advokátska komora nemá vraj práva zakázať svojim členom zastupovanie inkasačných podnikov a kým zákon alebo aspoň »najvyššia inštitúcia« nevynešie takýto zásadný zákaz, jeho čin vraj nie je trestný.

Disciplinárný súd prvej stolice v dvoch smeroch vyriekol vinu obvineného: 1. že nedodržiaval pravidlá a zvyky dotyčne styku medzi advokátom a klientom, podal žalobu v mene F. W., ačkoľvek ten poveril inkasačný podnik len mimosúdnym vymáhaním svojej pohľadávky a prijal

poverenie od inkasačného podniku len na základe tej domnienky, že keď F. W. dal inkasačnému podniku poverenie na mimosúdne inkaso, podnik je oprávnený menom strany pre advokáta hneď aj advokátsku plnú moc podpísať, a že takýmto spôsobom zastupuje strany aj v iných prípadoch; 2. že prijímal vedome a dôsledne kauzy na zastupovanie od sprostredkovateľa, ktorý živnostenským spôsobom sa zaoberá sbieraním a doháňaním klientov, teda že obvinený pohoršlivým spôsobom hľadá si klientov. Tieto činy kvalifikoval súd prvej stolice za disciplinárne previnenie podľa bodu b) § 68 a bodu b) 69 adv. zák.

Súd prvej stolice uznáva, že len v prípade F. W. sa dokázalo obvinenému, že jednal spôsobom horeuvedeným. Z tohoto jedného prípadu a zo spojenia obvineného s inkasačným podnikom uzatvára súd prvej stolice, že obvinený takto jednal v mnohých prípadoch. Tento záver je však mylný, lebo z toho, že obvinený v jednom prípade jednal istým spôsobom, nemôže disciplinárny sudca na to uzatvárať, že obvinený takto jednal v mnohých bližšie ani nezistených prípadoch a neľze na takomto základe trestné sankcie použiť. Taktiež mylný je záver súdu prvej stolice, že vo spise zvanom »Erklärung«, pripojenom k spisom obvineným, F. W. len dodatočne a proti pravde uznal, že povereniu, ktoré dal inkasačnému podniku E. S-a, rozumel tak, že tento inkasačný podnik je oprávnený aj potrebnú advokátsku plnú moc v jeho mene podpísať. Keby bol aj pravdivý údaj obsažený v disciplinárnom oznámení Dr. O. B-a, že F. W. pred okresným súdom vo S. pri zahájení sporu ako strana tak sa vyjadril, že nepodpísal plnú moc Dr. E-ovi, ba vôbec nikomu nedal poverenie proti dlžníkom podávať žalobu, z tejto skutočnosti ešte by neplynulo, že nie je pravda, čo uznal F. W. vo spise zvanom »Erklärung«, a hlavne neľze mať za to, že obvinený pri podaní žaloby by nebol býval toho presvedčenia, že jedná so súhlasom F. W., keď podá žalobu v jeho záujme. Neľze teda zistiť, že obvinený tým, že nemal plnú moc priamo od F. W., a preca podal žalobu v jeho mene, bol by poškodil česť a dôstojnosť advokátskeho sboru. Preto neľze na základe zistených skutočností kvalifikovať čin obvineného podľa bodu b) § 68 adv. zák.

Ostatne podstata veci aj podľa rozsudku súdu prvej stolice nie je tá, že obvinený zastupoval stranu, hoci mal plnú moc len od sprostredkovateľa. Súd prvej stolice hlavne v tom sľadáva advokátsky zákon porušujúci čin, že obvinený prevzal advokátsku plnú moc prostredníctvom inkasačného podniku, hoci vedel, že tento podnik sbiera poverenia podomným kočováním s miesta na miesto a z domu do domu, teda takým spôsobom, ktorý je advokátovi zakázaný bodom b) § 69 adv. zák. Odvolateľ nenapáda zistenie súdu prvej stolice, že aj v tomto prípade inkasačný podnik horeuvedeným spôsobom dostal inkasné poverenie od F. W. a nenapáda ani to, že on o tom vedel a preca prijal od podniku plnú moc na podanie žaloby v mene F. W. Obvinený hájil sa v odvolaní čo do viny len tým, čo je hore uvedené ako dôvod odvolania. Toto hájenie však obvineného neexkulpuje. Zákon v bode b) § 69 adv. zák. výslovne zakazuje advokátovi hľadať klientov skrze platených

sprostredkovateľov, ktorí sú — jako je všeobecne známe — aj agenti inkasačných podnikov; nakoľko títo agenti pracujú aj v záujme toho advokáta, ktorý je v stálom spojení s inkasačným podnikom, a nakoľko advokát o tom vie, treba ich považovať za agentov advokáta samého. Obvinený priznal sa k tomu, že zastupoval inkasačný podnik E. S. Súd prvej stolice zistil, že agenti tohoto podniku získali F. W-a pre inkasačný podnik, teda aj pre obvineného a že o tom obvinený vedel a preca prijal prostredníctvom inkasačného podniku zastupovanie F. W. Ponevác z týchto skutočností správne je možno odviesť ten záver, že obvinený získal si za klienta F. W. skrze platených sprostredkovateľov, spôsobom hromadným, teda i pohoršlivým, nemýlil sa súd prvej stolice, keď ho za vinného uznal z disciplinárneho previnenia podľa bodu b) § 69 adv. zák. Najvyšší súd teda potvrdil rozsudok súdu prvej stolice čo do viny. Zrušil však uvedený rozsudok čo do kvalifikácie a pomínil kvalifikáciu činu aj podľa bodu b) § 68 adv. zák., lebo ide tu vlastne len o jeden čin, ktorý ako delictum speciale sa kvalifikuje podľa bodu b) § 69 adv. zák., neľze teda tento čin zvlášť kvalifikovať aj podľa bodu b) § 68 adv. zák., ktorý obsahuje všeobecné ustanovenie dotyčne chovania sa advokátov.

Čís. 187 dis.

Odvolání návladního komory z nálezů kárné rady je opozdění, bylo-li sice podáno ve čtrnáctidenní lhůtě § 48 kár. stat., avšak přímo u nejvyššího soudu, odkud došlo kárné radě až po uplynutí oné lhůty.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, Ds I 32/33.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie odmítl v neveřejném zasedání odvolání návladního advokátní komory z nálezů kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 4. května 1933, jímž byl Dr. Bedřich P. zproštěn kárného přečinu.

Důvody:

Podle § 48 kár. statutu má se ohlášení odvolání státi ve 14denní neprodávitelné lhůtě od dodání nálezů u kárné rady, která nález vydala, a v téže lhůtě může odvolatel podati i provedení odvolání. V souzeném případě byl nález kárné rady ze dne 4. května 1933 doručen návladnímu komory 26. června 1933. Návladní komory ohlásil a provedl sice proti nálezů odvolání ve 14denní lhůtě, avšak podal odvolací spis přímo u nejvyššího soudu, odkud teprve byl spis ten zaslán kárné radě advokátní komory v Praze k dalšímu zákonnému opatření, kamž došel 17. července 1933, tudíž až po uplynutí 14denní lhůty, která končila 10. července 1933. Odvolání bylo proto odmítnouti jako opozdění, ne-

boť nebylo ani ohlášeno ani jeho provedení podáno ve 14denní neprodávitelné lhůtě na příslušném místě, to jest u kárné rady, jak zákon přikazuje. Že ohlášení a provedení odvolání přes to, že bylo podáno u nejvyššího soudu, nelze považovati za včasné učiněné, vychází i z druhého odstavce § 48 kár. statutu. Majít se podle něho teprve po dojití provedení odvolání nebo po marném uplynutí lhůty k jeho podání stanovené předložití spisy nejvyššímu soudu k rozhodnutí, které z povinnosti úřední vztahovati se má také k tomu, zda bylo odvolání v pravý čas ohlášeno. Bylo proto rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 188 dis.

Odvolání z nálezu kárné rady bylo opověděno včas, bylo-li podáno v poslední den 14denní lhůty § 48 kár. stat.

Doručení kárného nálezu kanceláři (kancelářské úřednici) obviněného advokáta stalo se s právní účinností pro obviněného (§ 44 odst. 2 kár. stat.).

I když nejvyšší soud jako kárný soud odvolací rozhoduje o odvolání bez ústního líčení, je povinen rozhodnouti podle spisů (§ 50 odst. 1 kár. stat.) a podrobiti nálezu přezkumu po stránce skutkové i právní, třebaže odvolání nebylo provedeno.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, Ds II 8/33.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v neveřejném zasedání odvolání obviněného z nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 31. května 1933, jímž byl odvolatel uznán vinným přčinem zlehčení cti a vážnosti stavu.

D ů v o d y:

Obviněný opověděl z nálezu kárné rady odvolání z výroku o vině, trestu a útrat a prohlásil, že si provedení odvolání vyhrazuje. Opověď odvolání byla podána v poslední den 14denní zákonné lhůty a proto ještě včas (§ 48 kár. statutu). V odvolání podotýká obviněný, že mu následkem jeho nepřítomnosti byl nálezu doručen »do vlastních rukou« 29. května 1933. Poukaz na toto datum je zjevně nesprávný; byl kárný nálezu vydán 31. května 1933 a doručení jeho se stalo 16. června 1933. Zpáteční lístek nevykazuje sice podpis obviněného samého a nestalo se proto doručení k vlastním rukám obviněného. Než lístek ten je opatřen razítkem advokátní kanceláře obviněného a podpisem »D-ová«, zřejmě to kancelářské úřednice obviněného. Stejně je tomu i v příčině předchozích doručení, k nimž došlo v této kárné věci a ohledně nichž neučinil obviněný žádných výtek ani připomínek. To opravňuje ku před-

pokladu, že doručení kárného nálezu se stalo k rukám zřízeného plnomocníka (1. odst. § 44 kár. statutu) a tudíž s právní účinností pro obviněného (2. odst. § 44 cit. statutu). Ostatně opověď odvolání, jak již uvedeno, stala se včas.

Provedení odvolání nebylo však podáno. Chce-li obviněný oním »podotknutím« snad naznačiti, že mu bylo znemožněno podati provedení odvolání ve 14denní zákonné a neprodávitelné lhůtě (§ 48 kár. statutu), stačí poukázati k tomu, že obviněný nijakým způsobem neosvědčil ani, že byl po celou téměř 14denní lhůtu nepřítomen, ani, že mu ve zbývající části lhůty nebylo lze odvolání provésti. Ostatně nemu ve zbývající části lhůty nebylo lze odvolání provésti. Ostatně nemu provedení odvolání nemůže býti obviněnému na újmu. Neboť, i když podle 1. odstavce § 50 kár. statutu o odvolání, které podá obviněný z nálezu, jímž byl odsouzen jen k peněžitě pokutě, rozhodne nejvyšší soud bez ústního přelíčení, takže obviněnému není dána možnost, aby provedl odvolání ústně, přece je nejvyšší soud se zřetelem na ustanovení 2. odst. § 48 kár. statutu, — podle něhož jest odvolání, i když jeho doložení ve 14denní neprodávitelné lhůtě nedojde, předložití nejvyššímu soudu k rozhodnutí, — povinen rozhodnouti ve věci podle spisů (1. odst. § 50 kár. statutu) a podrobiti proto nálezu přezkumu i po stránce skutkové i právní. Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací podjal se úkolu toho, neshledal však důvodu, by se odchýlil od skutkových zjištění nálezu, a neshledal ani, že právní posouzení věci kárnou radou neodpovídá zákonu.

Čís. 189 dis.

V kárném řízení nelze rozhodnouti ani o tom, zda je důvod ke kárnému stíhání advokáta, pokud se pro týž čin koná vyšetřování trestní.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, Ds II 17/33.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl stížností Josefa F-a a Františka V-a do usnesení kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 30. září 1932, že není důvodu ke kárnému stíhání Dr. J. L-a, zrušil napadené usnesení a věc vrátil kárné radě, by, doplníc zjištění, znovu rozhodla o tom, zda je důvod ke kárnému stíhání onoho advokáta.

O d ů v o d n ě n í:

Podle § 16 kár. statutu, má-li kárná rada za to, že kárný čin advokátovi za vinu dávaný je trestný podle všeobecného trestního zákona, má učiniti trestní oznámení u příslušného trestního soudu. Pokud je u trestního soudu zahájeno vyšetřování, nesmí pro týž čin býti proti advokátu zavedeno kárné řízení. Z toho plyne, že nelze v kárném řízení rozhodnout ani o tom, zda je důvod ke kárnému stíhání advokáta, pokud se pro týž čin koná vyšetřování trestní. Vždyť důvodem uvedeného

ustanovení kárného statutu je zejména také, by nedošlo v kárném řízení k rozhodnutí, které by se nesrovnávalo s výsledkem řízení trestního, a právě proto nelze před skončením trestního řízení ani zahájit kárné řízení pro týž čin.

Ze spisů, předložených nejvyššímu soudu plyne, že byla proti Dr. L-ovi podána dvě trestní oznámení, a to pro zločin podvodu a vydírání. V oznámení stěžovatelů Františka V-a a Rudolfa F-a na kárnou radu je obsaženo také obvinění, že Dr. L. navedl manžely K-ovy k podvodnému jednání, jež je předmětem trestního řízení. Jaroslav S. zaslal s oznámením kárné radě i opis trestního oznámení, které učinil na Dr. L-a pro udánlivé obvinění ze zločinu vydírání vynucováním odevzdání družstevního podniku osobám, které určí klientka Dr. L-a (záložna) pod pohrůzkou vymáhání jejich pohledávky od stěžovatele a jiných ještě osob. Konečně František S. zaslal za účelem zahájení kárného řízení kárné radě opis svého trestního oznámení na Dr. L-a pro udánlivý zločin podvodu pro klamné tvrzení v návrhu na prozatímní opatření. Ježto nebylo zjištěno, zda proti Dr. L-ovi bylo vůbec zahájeno trestní vyšetřování v naznačených směrech, po případě, s jakým výsledkem bylo skončeno, nelze posoudit otázku, zda pro čin, pro který má být proti Dr. L-ovi zahájeno kárné řízení, bylo zahájeno také vyšetřování trestní a zda ještě trvá, což by bylo překážkou pro jakékoliv rozhodování v řízení kárném. Proto je řízení neúplné. Neníť beze zjištění o zahájení a výsledku trestního vyšetřování podkladu pro rozhodnutí v kárném řízení, zejména o tom, zda není příčiny ke kárnému stíhání. Proto bylo zrušiti usnesení, že není příčiny ke kárnému stíhání Dr. L-a za účelem zjištění, nebylo-li pro týž čin, o kterém má být rozhodováno v řízení kárném, zahájeno vyšetřování trestní a s jakým výsledkem skončeno.

Čs. 190 dis.

Jestli advokát v důvěře vo svojho zamestnanca a zmocnenca ku prijímaniu súdnych zásielok uveril mu, že súdne rozhodnutie bolo mu doručené v deň, označený na ňom razítkom, a podal od onoho dňa rátając v zákonnej lehote opravný prostriedok, hoci ono súdne rozhodnutie bolo doručené vo skutočnosti o jeden deň drier, nelze mu po subjektívnej stránke klásť za vinu značnú liknavosť a opozdiľosť v smysle § 69 lit. c) zák. čl. XXXIV:1874.

(Rozh. zo dňa 26. februára 1934, Ds III 82/33.)

Na j v y š š í s ú d ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. D. B., advokátovi v K., následkom odvolaní, podaných F. M-om a Dr. D. B-om proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 16. septembra 1933 po preskúmaní spisov, predložených hore označeným disciplinárnym súdom, vyniesol rozsudok, ktorým odmietol odvolanie F. M-a proti roz-

sudku prvostupňového disciplinárneho súdu, vyhovujúc však odvolaniu obvineného Dr. D. B., zrušil rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice a oslobodil obvineného v smysle § 94 adv. por. od obžaloby pre disciplinárny prečin podľa § 69 bod c) zák. čl. XXXIV:1874 na neho podanej. Poškodený bol so svojimi majetkovými nárokmi poukazaný na riadny súd.

Z d ō v o d o v :

Odvolanie obvineného advokáta Dr. D. B. je dôvodné. Obvinený bol uznaný vinným v disciplinárnom prečine podľa § 69 bod c) zák. čl. XXXIV:1874, ktorý tak spáchal, že v civilnej pravote podal opozdenu dovolaciu žiadosť, následkom čoho táto bola odmietnutá. Správne namieta sťažovateľ, že tento disciplinárny prečin vyžaduje k svojej skutkovej podstate buď úmyselnosť alebo nedbanlivosť páchatel'a. Obvinený advokát hájil sa tým, že rozsudok druhostupňového súdu odobral u súdu jeho zmocnenec ku prijímaniu súdnych zásielok, že tento datum doručenia nie dobre označil, že z toho vzniklo opozdené podanie dovolania a že následkom svojej choroby po dlhú dobu trvajúcej nemohol agendu svojej advokátskej kancelárie sám viesť. Toto zodpovedanie obvineného berie disciplinárny súd zrejme za dokázané, lebo ho vo svojom rozsudku uvádza a nevraví o ňom, že mu neverí, naopak pri svojich právnických vývodoch z neho vychádza a čini z neho závery. Obvinenému sa nekladie za vinu úmyselnosť, avšak nelze mu dokázať ani nedbanlivosť. Obvinený sa síce odvoláva na svoju dlhú chorobu, avšak táto choroba mu neprekážala, aby dovolaciu žiadosť podal, bárs trochu opozdenu, nebola teda sama o sebe ani príčinou, aby dovolacia žiadosť nemohla byť podaná včas a nebolo preto ani treba, aby sa obvinený vzdal zastupovania, resp. odovzdal vypracovanie dovolania spoločlivému advokátovi substitútovi. Obvinený ustanovil za seba ako zmocnenca ku prijímaniu súdnych zásielok svojho kancelárskeho zamestnanca solicítatora J. K. a neplynie ani z rozsudku ani z predložených spisov, že by tento kancelársky zamestnanec bol osobou nespoľahlivou, že sa dopustil nejakých nesprávností alebo nedbanlivostí v podobných veciach a že obvinenému bola nespoľahlivosť jeho ako zmocnenca známa. Keď tedy obvinený, ktorý dosiaľ disciplinárne trestaný nebol, v dôvěře vo svojho zamestnanca a zmocnenca ku prijímaniu súdnych zásielok tomuto uveril, ktorý na prevzatí rozsudok dal razítko v jeho kancelárii k tomuto účelu jestvujúce s dátom 25./XII. 1930, ktorý exemplár obvinený súdu predložil, a od tohoto dňa rátając v 15 dennej lehote dovolaciu žiadosť podal, nemožno mu po subjektívnej stránke klásť za vinu takú značnú liknavosť a opozdiľosť, ktorú by bolo treba kvalifikovať ako disciplinárny prečin podľa § 69 bod c) zák. čl. XXXIV:1874. Preto nebolo treba zaoberať sa ďalšími námietkami obvineného. Ponevác skutková povaha inkriminovaného prečinu není po subjektívnej stránke daná, bolo odvolaniu vyhovené a obvinený bol sprostý obžaloby.

Čís. 191 dis.

Advokát, ktorý prijíma peniaze na úplatky úradných osôb, aby nekonaly svoje úradné povinnosti, aj keď tak robí len ako člen spolku, poškodzuje česť a dôstojnosť advokátskeho sboru a stáva sa nehodným úcty a dôvery.

(Rozh. zo dňa 26. februára 1934, Ds III 83/33.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. J. G., advokátovi v B., následkom odvolania štátneho zastupiteľstva proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 16. septembra 1933 po preskúmaní spisov, predložených hore označeným disciplinárnym súdom, vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov vyhovuje odvolaniu štátneho zastupiteľstva, zrušuje napadnutý rozsudok a uznáva obvineného Dr. J. G. vinným disciplinárnym prečinom podľa § 68 bod b) zák. čl. XXXIV:1874, ktorý tak spáchal, že v rokoch 1927—1929 ako spolupredseda výboru kasína v B. prijímal rôzne peňažné čiastky ku disponovaniu nimi za takých podmienok, že tým bola poškodená česť a dôstojnosť advokátskeho sboru a obvinený sa stal nehodným úcty a dôvery.

Dôvody:

Proti rozsudku prvostupňového disciplinárneho súdu podalo štátne zastupiteľstvo odvolanie, ktorému nelze odopreť oprávnenia. Disciplinárny súd mal na základe trestných spisov krajského súdu v P. proti obvinenému advokátovi pre úplatkárstvo vedených za to, že obvinený advokát prijímal ako spolupredseda kasína v B. peniaze na také ciele, ktoré sa javily diskrečionálnymi bez povinnosti vyúčtovania, nevidí však dokázaným, že by bol prijímal peniaze na také diskrečionálne ciele, ktoré by spadaly pod trestné alebo disciplinárne posúdenie, lebo prijímať peniaze bez povinnosti vyúčtovania na akési diskrečionálne ciele, není difamujúcou skutočnosťou a niet dôkazu na to, že obvinený použil prijaté peniaze na difamujúce veci. Pri tom sa opiera disciplinárny súd najmä o tú časť rozsudku vrchného súdu v K., vyneseného v hore zmienenej trestnej veci, ktorou bol obvinený advokát sprostý obžaloby z prečinu úplatkárstva preto, ponač vrchný súd nevezal za dokázané, že obvinený advokát upotrebil prijaté peniaze na úplatkárstvo a ponač v disciplinárnom pokračovaní niet možnosti tieto dôkazy doplniť.

Obžaloba kladie obvinenému advokátovi za vinu, že prijímal rôzne peňažné čiastky za difamujúce podmienok bez ohľadu na to, či tieto peniaze skutočne na difamujúce ciele aj vydal. V tom smere uvádza rozsudok disciplinárneho súdu, že vrchný súd vo svojom zmiernenom rozsudku zistil, že obvinený advokát prijímal rôzne peňažné čiastky na

diskrečionálne ciele. Podľa tohoto rozsudku už prvý súd ustálil, že niektorí svedkovia slyšali, že kasino v B. určilo vo svojich schôdkach v niekoľko prípadoch dary, a to: 5.000 Kč, 3.000 Kč a 4.000 Kč pre Dr. F. A., okresného náčelníka v B., ako úplatok za tým účelom, aby tento nekonal svoje povinnosti vzhľadom na hazardné hry, ktoré sa v B. hraly, a vrchný súd považoval za zistené, že kasino uvedené čiastky na takéto diskrečionálne účele odhlasovalo. Na základe tohoto skutkového zistenia treba mať tedy za dokázané tie podmienky, za ktorých obvinený advokát rôzne peňažné čiastky prijímal, a tak zv. diskrečionálne ciele byly teda pri odhlasovaní uvedených peňažných čiastok presne určené. Že však tieto ciele sú difamujúce, o tom niet pochybnosti, lebo advokát, ktorý prijíma peňažné čiastky na úplatky úradných osôb, aby tieto nekonaly prislúchajúce im úradné povinnosti, aj keď tak činil ako člen spolku, poškodzuje česť a dôstojnosť advokátskeho sboru a stáva sa nehodným úcty a dôvery. Jednanie obvineného vyčerpáva skutkovú podstatu disciplinárneho prečinu podľa § 68 bod b) zák. čl. XXXIV:1874 a preto treba obvineného advokáta uznať vinným týmto prečinom.

Čís. 192 dis.

Ak advokát ako zástupca strany vo spore nehodlá podať opravný prostriedok proti súdnemu rozhodnutiu, je povinný svoju stranu hneď verne informovať, aby mohla sama rozhodnúť, či chce podniknúť ďalšie kroky k uplatneniu svojich nárokov alebo nie; ináč sa dopustí značnej líknavosti a opozdilsti v smysle § 69 lit. c) zák. čl. XXXIV:1874.

Ku skutkovej podstate tohoto disciplinárneho previnenia sa nevyžaduje, aby sa advokát dopustil líknavosti vo viacerých veciach, stačí líknavosť i v jednej z vecí mu sverených. Lahostajné je, či opravný prostriedok mohol mať podľa názoru advokátovho úspech alebo nie.

(Rozh. zo dňa 26. februára 1934, Ds III 95/33.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. Š. P., advokátovi zo Š., následkom odvolania, podaného obvineným proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 11. novembra 1933, po preskúmaní spisov, predložených horeoznačeným disciplinárnym súdom, vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov potvrdzuje rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice s tou zmenou, že čin obvineného bol spáchaný tým, že v civilnej pravote vedenej E. R. proti L. B. na okresnom súde v Š. o zaplatenie 8.135 Kč istiny a prisl. ako zástupca žalujúcej o vynesení rozsudku súdu prvej stolice neskoro a nesprávne informoval svoju stránku a tým preukázal vo veci jemu sverenej značnú líknavosť a opozdilsti.

D ô v o d y:

Z toho formálneho dôvodu podané odvolanie obvineného, že komorný žalobca nemal z úradnej moci pokračovať, lebo sťažovateľka vraj odstúpila od ponosy, je bezzákladné, lebo podľa § 79 adv. zák. zástupca komory môže podať obžalobu aj z moci úradnej. Taktiež bezzákladné je odvolanie obvineného podané čo do viny z toho dôvodu, že jeho čin nie je trestný podľa bodu c) § 69 zák., lebo vraj len omeškaním jeho pomocníka bol poslaný omylný dopis o rozsudku vyhlásenom dňa 4. marca 1931 len 13. marca 1931, ďalej lebo on nevykázal značnú lenivosť a opozdilosť vo »viacerných« mu sverených záležitostiach, konečne lebo zástupca E. R-ovej po obdržaní dopisu mal ešte čas podať odvolanie, ktoré ináčej nemohlo mať úspechu. Toto hájenie však neexcupuje obvineného.

Nakoľko advokát ako zástupca žalujúceho nechce podať odvolanie proti rozsudku, ktorým žalobe — ako v tomto prípade — len čiastočne bolo vyhovené, je povinný svoju stránku hneď verne informovať, aby stránka sama mohla rozhodovať o tom, či chce ďalšie kroky podniknúť cieľom uplatnenia svojich nárokov alebo nie. Ponevác lehota k odvolaniu bola 15dňová a mala byť rátaná od vyhlásenia rozsudku, totiž odo dňa 4. marca 1931, preukázal obvinený značnú liknavosť a opozdilosť, keď bez podania odvolania informoval svoju stránku len dopisom zo dňa 13. marca 1931, a to takým spôsobom, že uviedol v omyl svoju stránku o dni vyhlásenia rozsudku a následkom toho o poslednom dni lehoty ku podaniu odvolania. Týmto pokračovaním zaviniť obvinený, že bola omeškaná lehota ku podaniu odvolania. Lahostajné je, či sa dopustil uvedeného činu aj pomocník obvineného, lebo pri takom závažnom úkone, o ktorý tu ide, je advokát povinný kontrolovať svojich pomocníkov. Bezzákladné sú aj ďalšie námietky obvineného. Ku skutkovej podstate disciplinárneho previnenia podľa bodu c) § 69 adv. zák. nevyžaduje sa, aby advokát vo viacerých záležitostiach preukázal liknavosť. Stačí, keď advokát, hoci aj v jednej z vecí jemu sverených — jedná so značnou liknavosťou alebo opozdilosťou. Konečne je lahostajné, či mohlo mať odvolanie podľa názoru advokáta úspech, alebo nie, lebo vernú informáciu dať o stave vecí je povinný advokát v každom prípade a nesmie svojím jednaním znemožniť slobodné rozhodnutie svojho klienta. Preto nemýlil sa súd prvej stolice, keď za vinného uznal obvineného z disciplinárneho previnenia podľa bodu c) § 69 adv. zák. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je jasné, že súd prvej stolice ustaluje vinu obvineného tiež na základe horeoznačeného opomenutia. Omylne vyslovil tedy súd prvej stolice v enunciate svojho rozsudku, že obvinený je vinný preto, lebo proti rozsudku civilného súdu ani na príkaz sťažovateľky nepodal odvolanie, — hoci podľa dôvodov rozsudku vtedy, keď obvinený úpravu na podanie odvolania dostal, lehota k podaniu odvolania už bola omeškaná. Preto najvyšší súd opravil enunciat rozsudku súdu prvej stolice.

Čís. 193 dis.

Nejde o zavinené porušenie advokátskych povinností, bol-li advokát v omyle o výklade zákona a bola-li pre tento jeho omyl žaloba ním zastupovaná zamietnutá.

(Rozh. zo dňa 26. februára 1934, Ds III 98/33.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. D. G., advokátovi z V., následkom odvolania, podaného obvineným proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 11. novembra 1933, po preskúmaní spisov, predložených horeoznačeným disciplinárnym súdom vyniesol tento rozsudok. Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov zrušuje rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice a sprostuje obvineného Dr. D. G. obžaloby pre disciplinárne previnenie podľa bodu a) § 68 adv. zák.

D ô v o d y:

Proti rozsudku súdu prvej stolice podal odvolanie obvinený: 1. z formálneho dôvodu v podstate preto, že bol odsúdený bez zákony obžaloby, lebo poškodený nežiadal jeho potrestanie; 2. čo do viny z toho dôvodu, že nespáchal disciplinárne previnenie. Z formálneho dôvodu podaná časť odvolania je bezzákladná, lebo disciplinárne pokračovanie bolo zavedené v smysle § 79 adv. zák. na základe žiadosti zástupcu komory.

Základné je však odvolanie čo do viny. Súd prvej stolice v podstate preto uznal za vinného obvineného, lebo podal zmenečnú žalobu v zastúpení I. S. na základe zmenky, ktorá bola protestovaná P-skou bankou vo V. a prišla do majetku žalujúceho bez post-protestného indosamentu, následkom čoho bola žaloba zamietnutá, ponevác súd mal za to, že na základe zmenky žalobca nebol legitimovaný ako zmenečný veriteľ. Obvinený tak v citovanom spore ako aj v disciplinárnom pokračovaní zastával názor, že podľa § 45 zmenk. zák. č. 1/1928 sb. z. a n. žalobca I. S. už na základe držby zmenky protestovanej pre neplatenie bol ako majiteľ zmenky legitimovaný. Ponevác opačný názor súdu nie je založený na jasnom a bezpochybnom predpise zákona, lež na výklade tohože a ponevác v tejto veci ide o taký prípad, ktorý v praxi nevyskytuje sa často; preto neľze považovať za zavinené porušenie advokátskych povinností, že obvinený bol v omyle dotyčného výkladu zákona a že následkom tohoto jeho omylu bola žaloba zamietnutá. Mýlil sa tedy súd prvej stolice, keď za vinného uznal obvineného. Preto najvyšší súd oslobodil ho od obžaloby a jej následkov. O tom, či je obvinený povinný nahradiť škodu svojmu klientovi alebo nie, má rozhodovať súd civilný podľa § 71 adv. zák.

Čís. 194 dis.

Poškodzuje česť a dôstojnosť advokátskeho sboru advokát, ktorý poskytuje právnu pomoc inkasačnému podniku pri vymáhaní takej pohľadávky, ktorá pochádza z činnosti podniku vybočujúcej z rámca koncesie (hromadné sbieranie poverení od klientov platenými agentmi).

(Rozh. zo dňa 26. februára 1934, Ds III 3/34.)

Na j v y š š í s ú d ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. A. W-ovej, advokátke z K. následkom odvolania, podaného obvinenou proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 9. decembra 1933 po preskúmaní spisov, predložených horeoznačeným disciplinárnym súdom, vyniesol rozsudok, ktorým potvrdil rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice.

Z d ô v o d o v:

Obvinená napáda odvolaním rozsudok súdu prvej stolice čo do viny a preto, že trest je príliš prísny. Odvolanie je bezzákladné. Obvinená priznála sa k tomu, že inkasačný podnik I., ktorý pri vymáhaní jeho pohľadávky proti I. E-ovi pred súdom zastupovala — uplatnil aj žalobné útraty na miesto I. E-a z jeho poverenia vyplatené. Podľa obhajoby prednesenej na ústnom pojednávaní išlo tu o také trovy, ktoré vznikli inkasačnému podniku z toho dôvodu, že podnik dal niektoré veci ponosovateľove advokátom na zastupovanie. Z týchto údajov je zrejmé, že obvinená vedela, že v tomto prípade inkasačný podnik prevzal rolu sprostredkovateľa medzi advokátom a klientom, ba zaplatil aj advokátske trovy za klienta. Táto činnosť inkasačného podniku už vybočuje z jeho koncesie na mimosúdne inkaso pohľadávok a pretože je všeobecne známe, že inkasačné podniky sbierajú poverenia od svojich klientov hromadne platenými agentmi — čo je advokátovi zakázané podľa bodu b) § 69 adv. zák. — poškodzuje česť a dôstojnosť advokátskeho sboru advokát, ktorý poskytuje právnu pomoc inkasačnému podniku pri vymáhaní takej pohľadávky, ktorá pochádza z horeuvedenej, povolanie advokátske urážajúcej činnosti inkasačného podniku. Ponevác obvinená vedome sa dopustila tohoto činu, nemýlil sa súd prvej stolice, keď ju za vinnú uznal z advokátskeho previnenia podľa bodu b) § 68 adv. zák.

Čís. 195 dis.

Trestným soudním vyšetřováním ve smyslu § 17 kár. stat. je každé soudní trestní řízení od jeho počátku až do pravoplatného skončení, nikoliv jen přípravné vyšetřování ve smyslu X. hlavy trestního řádu.

Zájem veřejnosti, jakož i zájem stavovské cti velí, by okamžitě opatřeno bylo potřebně podle § 17 kár. stat. proti advokátu, proti němuž se koná trestní řízení pro závažné podezření, že se těžkým způsobem a v několika směrech prohřešil proti předpisům všeobecného trestního zákona.

(Rozh. ze dne 13. března 1934, Ds II 3/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v neveřejném zasedání, slyšev generálního prokurátora, stížnosti obviněného advokáta, do usnesení kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 2. prosince 1933, jímž mu byl podle § 17 kárného statutu zastaven výkon advokacie.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud vyslovil již ve svém rozhodnutí ze dne 18. dubna 1932, č. j. Ds 13/32, že »trestním soudním vyšetřováním« ve smyslu § 17 kárného statutu jest rozuměti každé soudní trestní řízení od jeho počátku až do pravoplatného skončení, nikoliv jen — jak se domnívá stěžovatel — přípravné vyšetřování ve smyslu X. hlavy trestního řádu.

Že slovem »vyšetřování« nemohl kárný statut míti na mysli přípravné vyšetřování ve smyslu § 91 tr. ř., nyní platného, je na snadě; vždyť kárný statut vyšel již 1. dubna 1872 a trestní řád až 23. května 1873. Ovšem nelze vyloučiti, že snad kárný statut používá slova »vyšetřování« se vztahem a ve smyslu předpisu kapitoly III. § 134 a násl. starého trestního řádu z roku 1853. Leč ani z této souvislosti nelze vyvozovati, že předpisu § 17 kárného statutu o suspensi je použití jen na případy »přípravného vyšetřování« podle nyní platného trestního řádu z roku 1873.

Předpokladem takového výkladu zákona by byla věcná totožnost pojmů »přípravné vyhledávání« a »přípravné vyšetřování« podle tohoto trestního řádu s pojmy »přípravné vyšetřování« (kapitola II.) — a »zvláštní vyšetřování« — (»Special-Untersuchung«) podle kapitoly III. trestního řádu z roku 1853. Než celá výstavba trestního řádu z roku 1873 se podstatně liší od příslušných ustanovení trestního řádu z roku 1853; formalistické stanovisko starého trestního řádu z roku 1853, podle něhož úkolem »přípravného vyšetřování« bylo vyšetřiti, zda se trestný čin skutečně stal, kdežto »zvláštní vyšetřování« — (»Special-Untersuchung«) — zavedeno bylo teprve tehdy, když podezření proti určité osobě dostoupilo intenzity zákonem v §§ 135—140 přesně vymezené tak zvanými právními důvody podezření« — bylo trestním řádem z roku 1873 naprosto opuštěno. Podle § 91 tr. ř. z roku 1873 přenechává se zpravidla volné úvaze státního zástupce, zda se má navrhnouti přípravné vyšetřování či zda případ má býti vyšetřen podle předpisů § 88 tr. ř. ve formě přípravného vyhledávání. Jen v některých v zákoně výčetmo uvedených případech musí předcházeti před daním v obžalo-

vanost přípravné vyšetřování, z nichž pro konkrétní věc přichází v úvahu jedině případ, že jde o zločin, o němž souditi má soud porotní. Praktické zkušenosti učí však, že i v takových věcech se nezahajuje od počátku — nejde-li o vazbu — ihned přípravné vyšetřování, nýbrž že se věc nezřídka vyšetřuje v přípravném vyhledávání, načež teprve na konci tohoto řízení následuje zahájení přípravného vyšetřování, by formálně hověno bylo požadavku § 91/1 tr. ř. z roku 1873. Ani jinak nerozeznává se v praxi přesně mezi přípravným vyhledáváním a vyšetřováním podle tíže dotyčného deliktu a vyšetřují se případy velmi těžkých deliktů ve formě vyhledávání, kdežto v jiných případech poměrně mnohem méně závažných často — pokud jde na příklad o trestní věci proti individuum nestálého bydliště, kde třeba uvaliti vyšetřovací vazbu, — se zahajuje přípravné vyšetřování. Neobstojí proto výtky stížnosti, vznesené v těchto směrech v příčině výkladu § 17 kár. statutu a nemá Nejvyšší soud příčiny, by upustil od svého stanoviska v rozhodnutí ze dne 18. dubna 1932 zaujatého.

Že se proti stěžovateli vede přípravné vyhledávání u krajského soudu trestního v Brně pro zločin podvodu a zpronevěry, stížnost sama nepopírá. To stačí pro první předpoklad § 17 kár. statutu a nelze v tomto období řízení se zabývatí vývody, jimiž stížnost hlídí jednotlivá obvinění, vznesená proti stěžovateli v trestním řízení, vyvrátiti, po případě vysvětliti. Že by podezření vyslovené proti stěžovateli bylo naprosto vymyšlené, nebo že by na první pohled byla patrna neopodstatněnost došlých trestních oznámení, ani stížnost sama nemůže tvrditi; snaží se v různých směrech toliko zvrátiti hodnověrnost svědeckých údajů. Sluší konečně přisvědčiti kárné radě i, pokud vyslovila, že jde o nutný případ. Právem zdůrazňuje napadené usnesení, že zájem veřejnosti, jakož i zájem stavovské cti velí, by okamžitě opatřeno bylo potřebné podle § 17 kárného statutu proti advokátu, proti němuž se koná trestní řízení pro závažné podezření, že se těžkým způsobem a v několika směrech prohřešil proti předpisům všeobecného trestního zákona. Bylo proto stížnost zamítnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 196 dis.

Poškození cti a vážnosti stavu, vešel-li advokát ve spojení a spolupůsobil-li se spolkem, jehož činnost měla za účel provozování soutěž stavu advokátnímu.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1934, Ds I 13/33.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v neveřejném zasedání odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 7. prosince 1933, pokud jím byl uznán vinným kárným přečinem poškození cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Odvolání obviněného není důvodné. Podle výsledků průvodních nemůže býti sporu o tom a nepopírá ani odvolatel, že spolek »Allgemeiner Verein für Wirtschafts- und Rechtsschutz« sledoval účel, poskytovatí svým členům právní ochranu ve všech odvětvích právního života bez jakéhokoli omezení a že tudíž vyvíjel nebo vyvíjel chtěl činnost, jejíž vykonávání je vyhrazeno osobám k tomu podle zákona kvalifikovaným a oprávněným (§ 1 advokát. řádu). Dlužno souhlasiti s napadeným nálezem, že jmenovaný spolek osoboval si takto pracovní pole advokáta a zasahoval do oboru jeho působnosti, což i se zřetelem na podmínky, za kterých právní ochranu poskytoval, opravňuje předpoklad, že chtěl soutěžit a soutěžil se stavem advokátním. V důsledku toho nemůže býti pochybností o tom, že příslušník stavu advokátního, který s takovým spolkem, poškozujícím zřejmě zájmy stavu advokátního, vejde ve spojení a jeho snahy podporuje způsobem ať jakýmkoli, stává se účastným na soutěži oním spolkem vyvíjené a jedná tak proti zájmům stavu vlastního, což je na úkor cti a vážnosti stavu, jichž jest advokátu přísně dbáti při veškerém podnikání a za všech okolností.

S nastíněného hlediska je při posuzování věci nerozhodné, že obviněný nepracoval snad pod tarifem, poněvadž podstatou věci je, že vůbec vešel ve spojení a spolupůsobil se spolkem, jehož činnost měla za účel, provozovati soutěž stavu advokátnímu. Na vině odvolatelově nemůže dále změnití nic, že i jiní advokáti pracovali pro zmíněný spolek a že existují i jiné četné spolky, které sledují touž nebo podobnou činnost a že dosud advokátní komora, jak stěžovatel tvrdí, nezakročila proti advokátům pro takové spolky pracujícím. Neboť předmětem rozhodování může býti toliko souzený případ a otázka, zda je tu zavinění obviněného.

Čís. 197 dis.

Soudci, jemuž byl uložen některý z kárných trestů, uvedených v § 6 a) — c) zák. č. 46/1868 ř. zák., nepřísluší nárok na částečné vrácení platů, zadržovaných mu za suspense.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1934, Ds I 14/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudců nevyhověl stížnosti obviněného do usnesení vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudcovské úředníky z 5. ledna 1934, jímž byla zamítnuta žádost obviněného o poukázání platů, zadržovaných za suspense.

Z důvodů:

Stížnost snaží se z doslovu § 32 zák. z 21. května 1868 č. ř. zák. 46, jakož i z jeho poměru k § 149 služ. pragm. vyvozovati, že stěžovateli

přísluší nárok na částečné vrácení platů zadržovaných za suspense; leč nelze jí přiznati úspěch.

V zájmu správného vyřešení otázky, o níž jde, bude třeba zmíniti se především o historickém vývoji § 32 kárného zákona soudcovského, majícím důležitý význam pro výklad tohoto §, jakož i pro posouzení tendence zákonodárcem v tomto směru sledované.

Podle vládního nařízení ze dne 16. února 1863, čís. 32 ř. zák. z roku 1863 byly předpisy o suspensi státních úředníků původně velmi přísné. Podle § 1 tohoto nařízení byly státnímu služebníku, jakmile byl suspendován, veškeré platy zatím vůbec zastaveny a byl po dobu suspense, jak vysvítá z §§ 6 a 8 tohoto nařízení ohledně úředníků a z § 79 soudní instrukce z 3. května 1853 č. ř. zák. 81 ohledně soudních úředníků obzvlášť, dotčený zaměstnanec odkázán jen na alimentaci, vyměřenou podle volného uvážování okolností případu. Pokud šlo o vrácení zadržovaných platů, náležela mu úplná náhrada ušlých požitků jen, když byl »nalezen úplně nevinným«; nebyl-li uznán zcela nevinným, nenáležel mu vůbec nárok na vrácení zastavených požitků a mohla mu jen v případech zvláštního ohledu hodných zcela aneb z částí býti poskytnuta náhrada — § 6 odst. 2 nař. 32/1863.

Tyto přísné předpisy byly ohledně soudcovských úředníků zákonem z 21. května 1868, č. ř. z. 46 pozměněny potud, že se po dobu suspense obmezí soudcovský úředník na polovici svých požitků, při čemž bylo stanoveno v 3. odst. § 32, že se zadržaná část vyplácí zcela úředníku, když se zproští, a že se v případech, kde mu byl uložen trest pořádkový, srazí ze zadržené částky jen náklady kárného řízení. Touto úpravou pozbyl ovšem pro soudcovské úředníky významu předpis § 6 odst. 2 právě uvedeného vládního nařízení č. 32 z roku 1863, podle něhož bylo lze povoliti úředníku za mimořádných okolností vrácení zadržovaných platů i, nebyl-li úplně zproštěn, a sluší v této spojitosti se zmíniti ihned také o výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 29. května 1877, čís. 6533, obsahujícím autentický výklad § 32 kárného zákona soudcovského, v němž se zdůrazňuje, že s ohledem na doslov § 32 uv. zák. nelze vrátiti odsouzenému soudcovskému úředníku přebytek těchto zadržovaných částí, který tu snad zbývá po úhradě výdajů substituce a nákladů kárného řízení.

Snahou justiční správy bylo, aby stejně jako soudcům zákonem z 21. května 1868 č. ř. z. 46, i nesoudcovským úředníkům a zřízencům, zaměstnaným u soudů, poskytnuta byla v řízení kárném přiměřená právní ochrana, a bylo proto podle vzoru soudcovského zákona kárného — ovšem s výjimkou předpisů podmíněných zvláštním postavením soudců — při reorganizaci řádných soudů nově upraveno i kárné řízení o nesoudcovských úřednících a zřízencích a to ve třetím oddílu zákona o soudní organizaci ze dne 27. listopadu 1896, č. ř. z. 217. V § 70 tohoto zákona je stanoveno, že může nesoudcovský úředník býti obmezen na polovici svých požitků — stejně jako soudce podle § 32 (v původním znění) zákona z 21. května 1868 č. 46 — čímž docíleno pro nesoudcovské úředníky zlepšení oproti původnímu stavu v úvodu vylíče-

nému a takto i rovnost se soudcovskými úředníky v příčině v ý š e srazky. Pokud pak jde o vrácení částek zadržovaných po dobu suspense, bylo ovšem do třetího odstavce § 70 pojato od znění § 32 soud. kár. zákona odchýlné a mírnější ustanovení, že »nesoudcovským úředníkům atd.« zadržené částky mají po srazce nákladů kárného řízení býti vráceny, pokud bylo uznáno na některý z kárných trestů uvedených v § 64 a) — c) zák. o soudní organizaci, mezi nimiž kromě zmenšení služného a vyloučení z postupu je i uveden trest »přeložení na jiné služební místo bez nároku na náhradu nákladů stěhovacích«.

Leč ani tento stav nebyl trvalý, neboť celá tato materie byla pak znovu a definitivně upravena zákonem ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák. (služební pragmatikou), a sice bylo ustanoveno v § 146 tohoto zákona, který platí pro nesoudcovské jakož i soudcovské úředníky — viz čl. 1. odst. 3 — že »úředník m ů ž e — tedy fakultativně, nikoliv obligatorně, jak tomu bylo podle § 32 odst. 1 soudcovského zákona kárného — po dobu suspense býti obmezen až na dvě třetiny svých platů«. V příčině vrácení učiněných srážek pak praví § 149/2 služební pragmatiky, že »se učiní opatření o doplatku platů zadržovaných podle § 146, jestliže kárné řízení se skončilo zastavením, osvobozením, nebo uložením pořádkového trestu...«.

Touto úpravou zákona pozbyl platnosti předpis odst. 3 § 70 zákona o soudní organizaci, podle něhož bylo srazky po dobu suspense učiněné vrátiti nesoudcovskému úředníku i, byl-li mu uložen některý z kárných trestů v § 64 a) — c) cit. zákona uvedených; tímto ustanovením byla tedy odstraněna dosavadní nesrovnalost mezi § 70 odst. 2 zákona o soudní organizaci ohledně nesoudcovských úředníků a § 32/3 zákona čís. 46/1868 ohledně soudcovských úředníků, a souhlasí nyní v podstatě předpis odst. 2 § 149 služ. pragm. s odstavcem 3 § 32 kár. zákona soudc., omezujícím rovněž vrácení zadržovaných platů na případ zproštění a — s jistou výhradou ohledně nákladů kárného řízení — na případ uložení pořádkového trestu.

Dovozuje-li stížnost, že § 149 služ. pragm., podle něhož se nevyplácejí platy zadržené po dobu suspense — scil. pokud došlo k odsuzujícímu výroku pro kárný přečin —, neplatí pro soudce, poněvadž není uveden mezi §§ cit. v odstavci 3. čl. 1. služební pragmatiky, přehlíží, že § 149 služ. pragm. přece v podstatě byl přízpůsoben § 32 odst. 3 soudc. kár. zákona, a že v příčině vrácení srážek — pokud jde o kárné přečiny — podle nynější úpravy zákonů platí v podstatě totéž ohledně soudcovských jakož i nesoudcovských úředníků, takže nebylo třeba v čl. 1. služ. pragm. se dovolávat § 149/2 tohoto zákona i ohledně soudců, když v podstatě shodné ustanovení ohledně nich obsahuje již poslední odstavce § 32 soudc. kár. zák.

Vyplyývá tedy jasně z tohoto vývoje zákonodárství, avšak i z doslovu § 32 zák. 46/1868, že se soudci vrací celá zadržaná část v případě zproštění; uloží-li se mu kárným soudem jen důtka nebo pokárání, tedy tresty pořádkové (viz § 4 zák. čís. 46/1868), srazí se mu ze zadržené části jen náklady kárného řízení; pro všechny ostatní případy,

t. j. pro případy, v nichž se mu ukládá některý z kárných trestů uvedených v § 6 a) — c) zák. čís. 46/1868 —, neobsahuje tento zákon rovněž jako mu přízpusobený § 149/2 služ. pragm. — ustanovení, podle něhož by bylo snad lze zadržené částky v celém rozsahu aneb z části odsouzenému vrátiti.

Snaží-li se stížnost z odst. 2 (nyní 1) § 32 zák. 46/1868 vyvozovati opak, nelze jí přisvědčiti, neboť tento odstavec jen upravuje způsob, jakým má býti naloženo se zadrženými částkami, neobsahuje však ustanovení, z jehož doslovu by bylo vyčísti, že by snad případný přebytek mohl býti obviněnému vrácen. K tomu se připomíná, že výjimečné předpisy posledního odstavce § 32 sluší právě, poněvadž jde o výjimky, přísně vykládati a nelze proto z nich nic vyvozovati ve prospěch dotčeného soudce ve příčině významu předchozího odstavce § 32.

Při tom třeba si též uvědomiti, že důvodem opatření § 32 soudc. kár. zákona (§ 146 služ. pragm.) nejsou prostě jen úvahy fiskální, t. j., aby jaksi již předem zajištěny byly náklady kárného řízení a větší náklady substituce, nýbrž přece zcela zřejmě i úvaha další, že soudcovský úředník, který svým zaviněním nekoná službu, nemá pobíratí plný plat.

Čís. 198 dis.

Má-li obstáti usnesení o tom, že není důvodu ku kárnému stíhání advokáta, musí přesvědčivě doličiti, že a proč je vyloučeno podezření jakéhokoliv porušení povinnosti advokátovy dle § 9 neb 10 adv. ř.

Advokát nesmí nevěcně zlehčovati soudcovská rozhodnutí, zástupce odpůrcova nebo soudce.

Nesnáší se se ctí a vážností stavu, by advokát proto, že soud nesusouhlasil s jeho právníckými názory, vyličoval rozhodnutí jako křivdu, zavazující k náhradě ať právně nebo jinak.

(Rozh. ze dne 14. května 1934, Ds I 53/33.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl stížnosti zástupce komory do usnesení kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze dne 16. října 1933, jímž bylo usneseno, že není příčiny ke kárnému jednání proti Dr. Františku S-ovi, a změnil napadené usnesení tak, že je důvod ke kárnému řízení proti Dr. Františku S-ovi pro uveřejnění článku: Zajímavý »koňský« spor v časopise Č. a. ročník XVIII čís. 1 a 2.

O d ů v o d n ě n í :

Má-li obstáti usnesení, že není důvodu ke kárnému stíhání, musí přesvědčivě doličiti, že a proč je vyloučeno podezření jakéhokoliv porušení povinnosti advokátovy podle § 9 nebo 10 adv. ř. To se může

státi tím, že se doličí nedostatek skutkové podstaty kárného činu v tom, co je inkriminováno, nebo že podle zjištěné podstaty skutkové jsou dány vyvíňující důvody, nebo že je provedeným vyšetřováním buď vyvráceno podezření nebo ho není pro nedostatek důkazu pachateiství. Pokud nejsou splněny tyto předpoklady, nelze říci, že není příčiny ke kárnému stíhání.

Podrobí-li se usnesení kárné rady přezkumu z těchto hledisk, není opodstatněno. Kárná rada neshledala v uveřejnění ani porušení povolání ani zlehčení cti a vážnosti stavu. Prvou kvalifikaci vyloučila proto, že v době kdy Dr. S. článek uveřejnil, nebyl již zástupcem strany, protože spor byl pravoplatně skončen a není prokázáno, že uveřejnil článek z příkazu mandantky.

Toto odůvodnění však není v souhlase s vlastním zodpovídáním Dr. S-ě, ani s obsahem samého článku. V samém článku snažil se obviněný doličiti, že jeho straně bylo ukřivděno a výslovně uváděl, že nekoná (když uveřejňuje článek) než jen svou povinnost, je-li povinností a d v o k á t a zastupovati stranu podle zákona a hájiti jejich práv bedlivě, věrně a svědomitě proti každému. V prvním svém vyjádření ze dne 20. února 1933 na advokátní komoru vytkl Dr. S. jako účel článku, že bylo jeho povinností hájiti a zastupovati stranu věrně a poctivě. Sám obviněný tedy stojí na stanovisku, že vystupoval jako zástupce svých mandantů. Při tom setrval i ve svém vyjádření ze dne 18. června 1933 na kárnou radu bráně se tím, že se dovolával § 9 adv. ř. a že bylo jeho stavovskou povinností to, co uveřejnil. Podle toho chtěl obviněný oním článkem hájiti právo své strany a odčiniti domnělou křivdu. K tomu směřuje zejména zakončení jeho článku, kde uvádí, že on sám aspoň odčinil křivdu, neúčtoval své klientce útraty, ani si nenechal hraditi hotová vydání a apostrofuje nejvyšší soud otázkou, jak on odčiní křivdu. Také předpoklad, že Dr. S. nevystupoval jako zástupce strany proto, že byl spor skončen, není případný. To o sobě nebrání advokátu, by v zastoupení strany nehájil práva své strany ještě dále a jinak než sporem proti odpůrci, byť i cesta advokátem nastoupená nemusila vésti k cíli. Není proto napadeným usnesením vyvráceno, že nešlo o porušení povinnosti povolání překročením mezi § 9 adv. ř. proti zástupci odpůrcovu a soudu.

V napadeném usnesení dále není doličeno, proč závadný článek neobsahuje nic, co by bylo v rozporu se ctí a vážností stavu. Napadené usnesení nemá pro tento závěr dostatečné důvody. K udržení vážnosti advokátského stavu zajisté nepřispívají nevěcné útoky advokáta na soudy, na soudní rozhodnutí nebo na odpůrce advokátova. Má-li býti stav advokátský považován za pomocníka soudu v hledání práva a pravdy, jak to plyne z četných ustanovení advokátského řádu i kárného statutu, nesmí nevěcně zlehčovati soudcovská rozhodnutí, zástupce odpůrcova nebo soudce. Nesnáší se se ctí a vážností stavu, by advokát proto, že soud nesusouhlasil s jeho právníckými názory, vyličoval rozhodnutí jako křivdu, zavazující k náhradě ať právně nebo jinak. Kritika soudních rozhodnutí v právníckých časopisech může býti vítána jako

pomůcka pro správný výklad zákona pro správné jeho užití na konkrétní případ, když vědeckými a právníckými vývody, tedy lege artis, se snaží ukázat, proč rozhodnutí nehoví právu nebo neužilo zákona správně. Kritika formou zahrocenou proti soudu bez právnícky vědeckých důvodů jistě tomuto stanovisku nehoví.

Kárná rada přes to, že nepovažuje dikci za vhodnou, neshledává v obsahu článku Dr. S-ě toho smyslu, že imputoval zástupci odpůrcovu hromadění žalob za účelem většího zisku, a nemohla dospěti k přesvědčení, že kritika Dr. S-ě c o d o f o r m y vybočila v té míře z mezi přípustné kritiky, by byl za ně Dr. S. dále zodpověden. Tyto důvody bez bližšího rozboru, proč nebyl shledán závadný smysl a proč není forma závadná, nestačí k vyloučení podezření, že může jít o kárný přečin ať zlehčení cti a vážnosti advokátského stavu nebo porušení povinnosti povolání.

Presidium nejvyššího soudu pozastavilo se již nad slovem »koňský« v nadpisu článku „Zajímavý »koňský« spor“ i nad vývody, že spor teprve po více jak půldruhém roce byl vyřízen a že rozhodnutí nejvyššího soudu vede k dalším logickým dedukcím: »Bylo štěstím nebo škodou, jak se to vezme, že vedle manželů F. B. a M. B. nebyli spoluvlastníky jejich statku, na př. tatínek nebo maminka, dědeček nebo babička, nebo strýček nebo tetička. Tu podle rozhodnutí nejvyššího soudu by je musil potkatí stejný osud. Mohlo být podáno několik žalob, práce byla by nejdéle na 5 let zajištěna, spory by se pak vlekly jako tásemnice.«

Napadené usnesení se nevyjadřuje o tom, proč shledává tyto vývody věcnými a proč v nich nevidí vybočení z mezi § 9 a 10 adv. ř. Dále bylo presidiem nejvyššího soudu pozastaveno, že Dr. S., snaže se doličítí nesprávnost toho, že byli soudem spoluchovatelé koně uznáni povinnými k náhradě každý z polovice a připuštěna žaloba o polovici k náhradě proti každému z nich jednotlivě, hájí názor, že z důvodů solidarity závazku nelze žalovat i jen některého ze solidárně zavazovaných spoludlužníků a že pasivně jsou legitimováni jenom všichni dohromady, a končí, obraceje se proti opačnému názoru nejvyššího soudu, takto: »K tomuto n e m o ž n é m u názoru dal právní sankci nejvyšší soud. Říká-li se summum ius, summa injuria, je n e o d p u s t i t e l n o u chybou, které se dopustil P. S. (patrně odpůrce nebo jeho právní zástupce), čehož nese neblahé následky M. B. tím, že byla odsouzena nahradití útraty, na něž si musela vypůjčítí. Já, abych aspoň částečně sanoval křivdu, neúčtoval jsem útraty procesní, ba nedal si hradit ani hotová vydání; jak to odčiní i nejvyšší soud?«

Napadené usnesení samo nijak nevyvrací, proč výraz »koňský« v nadpisu článku nemá smysl zlehčítí rozhodnutí nebo proč je věcnou kritikou, proč není závady proti výtce soudci a odpůrci, že soudce poradil odpůrci k omezení žaloby, když sám Dr. S. ve své obhajobě je pokládá za zaskočení. Napadené usnesení nerozvádí, proč smysl a tendence článku je jen věcnou kritikou, a ne znevažováním počínání soudcova, advokátova a rozhodnutí nejvyššího soudu, ježto neuvedlo vůbec bližších důvodů pro své stanovisko. Zůstalo neuváženo ze samého zod-

povídání Dr. S-ě, že se pokládal postupem soudce a odpůrce za zaskočena, nebylo uváženo dále, zda a pokud lze ze článku čerpatí dojem, že mělo býti naznačeno, že odpůrcovu advokátovi šlo o útraty, když zažaloval zvlášt' druhou žalobou proti spoludlužníku druhou polovici náhrady škody. Nebylo uvažováno, zda nejvyššímu soudu měla být učiněna výtka tím, že rozhodl teprve po půldruhém roce a že jeho názor je nemožný, zejména když se Dr. S. táže, jak nejvyšší soud odčiní křivdu.

Protože tedy napadené usnesení neuvádí důvody, proč neshledalo překročení dovolené kritiky, proč vývody Dr. S-ě považuje za věcné a ne za znevažující soudce, odpůrcova advokáta a rozhodnutí nejvyššího soudu, není rozptýleno podezření, že závadným článkem Dr. S. opustil meze, jež vyžaduje vážnost stavu a jeho povolání.

Čís. 199 dis.

Je sice povinností advokátovou, by háje stranu proti nároku jiného advokáta, posuzoval oprávněnost i výši nároku a použil k tomu bez obalu všech věcných důvodů; nesmí však sáhnouti k osobnímu snižování odpůrce advokáta a jeho práce.

Při střetu povinností hájíti klienta s ohledem na kolegu advokáta nesmí tento ohled jítí tak daleko, by bylo advokátovi bráněno, by neuzil důvodů, které slouží k osvětlení věci, ba i ke kritice práce advokáta odpůrce; naopak nesrovnávalo by se ani s § 9 adv. ř. ani se ctí a vážností stavu, kdyby advokát ve sporu vlastní strany proti jinému advokátovi opomenul z důvodů stavovských obranné prostředky, jež jsou okolnostmi odůvodněny.

Mělo-li odvolání obviněného z výroku o vině částečně úspěch, nese náklady na řízení odvolací; k rozdělení povinnosti k náhradě útrat v prvé stolici není však důvodu, nevznikly-li pro jednotlivé části obvinění zvláštní útraty.

(Rozh. ze dne 14. května 1934, Ds II 1/34.)

Nejvyšší soud jako odvolací soud v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie jednak zamítl, jednak vyhověl odvolání obviněného do nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 2. prosince 1933 s tím, že obviněný neponese případné náklady na kárné řízení odvolací.

D ů v o d y:

Kárná rada shledala přečin ve výroku uvedený v těchto vývodech žalobní odpovědi obviněného: 1. že obviněný označil tvrzení Dr. Leopolda F-a, že došlo ke kupní smlouvě, jako nesprávná a připojil k tomu větu »nechceme užít jiného výrazu«; 2. že označil nárok Dr. Leopolda F-a za přemrštěně vysoký a přičítí se dobrým mravům, připojiv k tomu,

že taková kupní smlouva nalézá se v každém tištěném formuláři a čítá se za takovou kupní smlouvu a její provedení v pozemkové knize i s hotovými výlohami, jde-li o menší kupní cenu, na Slovácku obyčejně 80, nejvýše 200 Kč; 3. že označil nástin ze dne 17. ledna 1930, pořízený Dr. Leopoldem F-em tak, že není smlouvou, ani nástinem, ani punktací a že se stal jen »ut aliquid fecisse videatur«.

Netřeba se blíže obírat stanoviskem kárné rady, že Dr. F. měl nárok na odměnu 20.000 Kč a tím, zda řečený nástin hová požadavkům autonomnímu tarifu pro odměnu za kupní smlouvu. Soudy všech tří stolic odepřely Dr. F-ovi pravoplatně takovou odměnu, a lze jen poukázati na to, že se kárná rada postavila neprávem na stanovisko opačné a že vychází v důsledku toho z nesprávného předpokladu při posuzování oprávněnosti obrany, které použil obviněný.

Rozhodno je v podstatě jen, zda obviněný vybočil z mezí, které klade § 9 adv. ř. advokátu pro hájení nároků klientových. Zajisté je povinností advokátovou, aby háje stranu i proti nároku jiného advokáta, posuzoval oprávněnost i výši nároku a použil k tomu bez obalu všech věcných důvodů. Ovšem k osobnímu snižování odpůrce advokáta a jeho práce advokát sáhnouti nesmí. Při střetu povinnosti hájiti klienta s ohledem na kolegu advokáta nesmí tento ohled jíti tak daleko, by bylo advokátovi bráněno, by neužil důvodů, které slouží k osvětlení věci, ba i ke kritice práce advokáta odpůrce. Naopak nesrovnávalo by se ani s § 9 adv. ř. ani se ctí a vážností stavu, by advokát ve sporu vlastní strany proti jinému advokátovi opomenul z důvodů stavovských obranné prostředky, jež jsou okolnostmi odůvodněny.

Přihlíží-li nejvyšší soud na vývody obviněného s těchto hledisek, nemůže v nich, pokud jde o výroky, ad 1. a 2. shora uvedené spatřovati překročení mezí vytčených v § 9 adv. řádu ani poškození cti a vážnosti stavu.

K 1. Označení tvrzení o kupní smlouvě za nesprávné odpovídá stavu věci. Podle zjištění soudů ve sporu, nedošlo k dohodě, protože bylo vyhrazeno schválení firmy B., a tato firma smlouvu neschválila. Vedle toho neměl zástupce této firmy plnou moc ku sjednání kupní smlouvy ani k pověření advokáta jejím vypracování. Žádal-li Dr. F. odměnu, kterou autonomní tarif advokátní určuje za zhotovení kupní smlouvy a tvrdil, že o kupní smlouvě sepsal punktace, které podle § 885 obč. zák. vyžadují vedle hotovosti dohody také podpis stran, právem mohl poznačit obviněný tvrzení o kupní smlouvě a punktaci k ní za nesprávné a nelze v použití neurčitěho dodatku, že nechce užít ostřejšího výrazu, právě pro neurčitost shledati znevažování stavu a cti advokátovy.

K 2. Tvrzení obviněného v žalobní odpovědi, že nárok žalobcův je přemrštěný, má oporu v rozsudcích všech soudů o něm a v tom označení není také nic nevěcného ani nic, co by snižovalo práci advokáta. Užil-li pak obviněný v žalobní odpovědi ještě dále námitky, že požadování částky 20.000 Kč za to, co bylo vskutku vykonáno, tedy za pouhý nástin kupní smlouvy ještě nehotové, přiči se dobrým mravům, nelze ani k tomuto výrazu, hledí-li se naň v celé souvislosti, za které ho bylo

použito, vytýkati, že by se jím snižoval stav advokátský vůbec, a že by touto námitkou byly překročeny meze § 9 adv. řádu. Výrokem tím nebylo označeno jednání Dr. F-a osobně za nemravné, ale bylo označeno za přiči se slušnosti to, že advokát žádá za sepsání pouhého nástinu smlouvy stejnou odměnu jako se žádá za smlouvu již hotovou.

V této části bylo proto důvodnému odvolání obviněného vyhověti a podřadení uvedených výroků pod skutkovou podstatu kárného přečinu bylo pominouti.

Neshledáno však důvodným odvolání obviněného, pokud směřuje proti výroku, jímž byl uznán vinným kárným přečinem pro výrok pod 3. uvedený. Názoru kárné rady, že je nepřipustno označiti práci Dr. F-a spojenou s vypracováním nástinu kupní smlouvy po dlouhém vyjednávání výrazem »ut aliquid fecisse videatur« je přisvědčiti. Podle svého smyslu výraz ten poukazuje na určitou okolnost skutkovou, že totiž Dr. F. konal jen zdánlivé, nikoliv skutečné práce a podkládá se mu tak, že jen předstírá, jakoby nějakou práci vykonal, aby tím odůvodnil svůj nárok na odměnu. K takovému výroku neměl však obviněný přičiny, když bylo zjištěno, že sepsání tomu, byť snad formou nevyhovovalo předpisům o smlouvě (punktaci), předcházela 8hodinová konference se stranami; nebylo ho ostatně vůbec třeba k hájení práv mandanta obviněného. Poněvadž tím byla bezdůvodně a nemístně snižována vykonaná práce Dr. F-a, je ve výroku tom právem spatřovati zlehčování cti a vážnosti stavu. V tomto směru bezdůvodnému odvolání nebylo lze vyhověti.

Poněvadž odvolání obviněného z výroku o vině mělo částečný úspěch, bylo vysloviti, že obviněný neponese případné náklady na řízení odvolací. K rozdělení povinnosti k náhradě útrat v prvé stolici není však důvodu, poněvadž pro jednotlivé části obvinění nevznikly zvláštní útraty; tyto nese obviněný podle výroku kárné rady.

Čís. 200 dis.

Úplná voľnosť advokátova v obrane jeho poverovateľa (§ 52 adv. zák.) nedotýka sa platnosti trestných zákonov, najmä ustanovení o ochrane cti a nechráni ho pred následkami urážlivého vyjadrovania o verejnom žalobcovi. Z okolností, že strana, obvineným advokátom hájená, bola súdom sprostena obžaloby, nelze dovodzovať, že urážlivé vyjadrovanie bolo s hľadiska vecnej obhajoby potrebné.

(Rozh. zo dňa 16. mája 1934, Ds III 6/34.)

Na j v y š š í s ú d ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej záležitosti, počatej pred disciplinárnym súdom advokátskej komory v Turčianskom Sv. Martine na základe návrhu žalobcu komory zo dňa 23. januára 1934 proti Dr. E. K-ovi, advokátovi v B., následkom odvolania, podaného štátnym zastupiteľstvom dňa 7. februára 1934 pod

číslo 99/933/IV-5 proti usneseniu disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 27. januára 1934 číslo 99/933/IV-3 po preskúmaní spisov, predložených hore označeným disciplinárnym súdom, v zasadnutí, konanom dňa 16. mája 1934 takto sa usniesol: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov vyhovujúc odvolaniu štátneho zastupiteľstva zrušuje usnesenie prvostupňového disciplinárneho súdu a v smysle § 79 adv. por. nariaďuje disciplinárne pokračovanie proti Dr. E. K-ovi pre disciplinárny prečin podľa § 68 lit. b) adv. por., spáchaný údajne tým, že pri porotnom pojednávaní u krajského súdu v B. dňa 14. a 15. decembra 1933 ako obhájca obžalovaného E. Š. použil proti verejnému žalobcovi tieto výroky: »Túto otázku dáva pán hlavný štátny zástupca len preto, aby uviedol v omyl porotcov. Táto záležitosť je už tretí raz pred porotou, čo sa nestalo z viny poverenca, že jeho čin je beztrestný podľa § 6 zák. čís. 108/1933, povinnosti a slepá nenávisť ženie ho k tomu, a aby porotcovia neľadeli na vec s ľudskou nenávisťou, ako pán hlavný štátny zástupca«, ktorým chovaním poškodil česť a dôstojnosť advokátskeho sboru, ktorého je členom, a stal sa nehodným úcty a dôvery. Disciplinárny súd prvej stolice sa upravuje k ďalšiemu pravidelnému pokračovaniu.

D ô v o d y:

Odvolanie štátneho zastupiteľstva je základné. Disciplinárny súd neshľadal dôvodu k nariadeniu disciplinárneho pokračovania preto, že podľa § 52 zák. čl. XXXIV:1874 má advokát úplnú slobodu k obrane poverenca, že jeho čin je beztrestný podľa § 6 zák. čís. 108/1933, pokiaľ obvinený advokát splnil svoju právnu povinnosť, a pokiaľ musel byť presvedčený o nevinosti svojej strany a výroky použil v rozčúlení.

Názor tento je mylný. Advokát má síce podľa § 52 adv. por. úplnú slobodu v obrane svojho poverovateľa, avšak ten istý § výslovne túto voľnosť obmedzuje a nariaďuje, že advokáti sa majú pred súdmi ako aj pred vrchnosťami slušne chovať. Z tohoto ustanovenia a ďalej z povahy veci plynie, že táto voľnosť advokátova sa nedotýka platnosti trestných zákonov, najmä ustanovení o ochrane cti a nechráni ho pred následkami týchto trestných zákonov. Neľze z oslobodenia strany, obvineným hájené, dovodzovať, že obvinený advokát plnil svoju právnu povinnosť, keď sa urážlivo vyjadroval o verejnom žalobcovi, a že vyjadrení dotýkajúcich sa osoby verejného žalobcu bolo treba s hľadiska vecnej obhajoby ním zastupovaného obžalovaného. Rozčúlenie následkom presvedčenia o nevine obhajovanej strany není dôvodom vylučujúcim zavedenie disciplinárneho pokračovania. Pokiaľ obvinený advokát sa dotknul inkriminovanými výroky cti napadnutého verejného žalobcu obvinením ho zo zaujatosti, z nekonania služebných povinností a z neľudskej nenávisťi pri vykonávaní úradných záležitostí, tedy z hrubého porušenia úradných povinností, takéto však chovanie obvineného advokáta poškodzuje česť a dôstojnosť advokátskeho sboru a činí ho

nehodným úcty a dôvery, je tu dostatočne skutkových údajov k nariadeniu disciplinárneho pokračovania proti obvinenému pre disciplinárny prečin podľa § 68 lit. b) adv. por. Preto vyhovel najvyšší súd odvolaniu štátneho zastupiteľstva a nariaďil disciplinárnemu súdu pravidelné pokračovanie v smysle § 79 adv. por. pre tento zmiený disciplinárny prečin.

Čís. 201 dis.

Člen obecnej rady nie je oprávnený podať odvolanie proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu prvej stolice, ktorým bolo pominuté nariadenie disciplinárneho pokračovania proti advokátovi pre neslušné chovanie pri úradnom úkone.

(Rozh. zo dňa 16. mája 1934, Ds III 9/34.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. S. J-ovi, advokátovi v R., následkom odvolania, podaného J. M-om proti usneseniu disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 27. januára 1934, po preskúmaní spisov vyniesol toto usnesenie: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov odmieta odvolanie.

D ô v o d y:

Proti obvinenému advokátovi podal disciplinárne oznámenie J. M., notársky tajomník a správca notárskeho úradu v J. v podstate preto, že sa obvinený pri úradnom úkone obecnej rady obce J. neslušne choval. Nevysvitá zo spisov, že by činom obvineného J. M. bol býval urazený aj ako súkromná osoba. Disciplinárny súd advokátskej komory pominul nariaďiť disciplinárne pokračovanie a doručil svoje usnesenie J. M-ovi. Proti tomuto usneseniu J. M., notár v J., podal odvolanie. J. M. však nebol k tomu oprávnený.

Podľa § 79 zák. čl. XXXIV:1874 disciplinárne pokračovanie môže byť nariadené buďto na žiadosť zástupcu komory alebo následkom sťažností súkromných osôb alebo na oznámenie niektorého súdu, štátneho zástupcu alebo inej vrchnosti. Medzi oprávnenými k sťažnosti zákon označuje súkromú stranu a vrchnosť samostatne a oddelene. Podľa § 101 cit. zák. súkromá strana môže podať aj súkromú obžalobu, vrchnosti však — ktorá podala disciplinárne oznámenie — zákon nepriznáva toto právo. Podľa toho súkromá strana a vrchnosť nemajú rovných práv pred súdom disciplinárnym. Pokiaľ podľa § 79 cit. zák. rozhodnutie disciplinárneho súdu treba doručiť zástupcovi komory, štátnemu zástupcovi, obvinenému advokátovi a tam, kde je sťažujúca sa súkromá strana, aj tejto a odvolanie môžu podať interesované strany, totiž hore pomenované, medzi ktorými urazená vrchnosť nie je uvedená, pokiaľ ďalej aj nariadenia §§ 84 a 95 cit. zák. — vzťahujúce sa na

právo k odvolaniu — sú v shode s § 79 cit. zák., konečne pretože podľa §§ 79, 84, 95 a 100 cit. zák. štátny zástupca má zastupovať verejný záujem, teda jemu prísluší hájiť aj autoritu vrchnosti a cieľom chránenia verejného záujmu on má právo k odvolaniu, preto J. M. ako člen obecnej rady v J. nemá práva k odvolaniu proti konečnému rozhodnutiu disciplinárneho súdu. Bolo teda treba odmietnuť neoprávnenou osobou podané odvolanie.

Čís. 202 dis.

Konanie ústneho roku v disciplinárnej veci proti advokátovi bez toho, že by bol obvinený advokát k nemu zavčas predvolaný, je zmätočné.

(Rozh. zo dňa 16. mája 1934, Ds III 20/34.)

Na j v y š š í s ú d ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. J. V., advokátovi v S., následkom odvolania, podaného Dr. J. V. proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turčianskom Sv. Martine zo dňa 10. februára 1934 po preskúmaní spisov, predložených hore označeným disciplinárnym súdom, takto sa usniesol: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov vyhovujúc odvolaniu obžalovaného advokáta Dr. J. V., zrušuje napadnutý rozsudok s celým pojednávaním a nariaďuje disciplinárnemu súdu prvej stolice, aby znova vo veci jednal a rozhodol.

D ô v o d y :

Obžalovaný vytýka v odvolaní, že ústny a verejný rok disciplinárneho súdu bol konaný dňa 10. februára 1934 v jeho neprítomnosti a že mu predvolanie k tomuto roku bolo doručené až dňa 14. februára 1934, tak že sa nemohol roku zúčastniť.

Podľa § 85 adv. por. treba k roku na pojednávanie veci predvolať mimo iných aj obžalovaného. Ponevác podľa potvrdzenky pripojenej ku spisom bolo predvolanie k roku doručené obžalovanému až 14. februára 1934, teda po roku, a obžalovanému neľze odobrať možnosť, aby sa k roku osobne dostavil alebo sa roku svojím zástupcom zúčastnil a pri ňom svoju obhajobu v smysle §§ 89 a 90 adv. por. predniesol, treba včasné predvolanie obžalovaného k roku považovať obdobne s predpisom § 1 zák. z 11. decembra 1923, č. 8/1924 Sb. z. a n., za podmienku pre pojednávanie pri roku v neprítomnosti obžalovaného. Ústny a verejný rok dňa 10. februára 1934 bol teda konaný s porušením predpisov §§ 85, 89 a 90 adv. por. a ponevác porušenie toto sa týka základných zásad disciplinárneho pokračovania, je vynesený rozsudok s celým pojednávaním zmätočný. Preto vyhovel najvyšší súd odvolaniu obžalovaného, zrušil napadnutý rozsudok s celým pojednávaním a nariaďil prvostupňovému disciplinárnemu súdu, aby znova vo veci jednal a rozhodol. Následkom zrušenia rozsudku pre vadnosť pokračovania nebolo sa treba zaoberať odvolaním do merita veci.

Čís. 203 dis.

Disciplinárneho prečinu podľa § 68 lit. a) adv. zák. sa dopúšťa advokát, ktorý vedome alebo z nedbalosti podá v mene strany, ktorá nie je príslušníkom jazykovej menšiny, žalobu v menšinovom jazyku a tým zavini jej odmietnutie.

(Rozh. zo dňa 16. mája 1934, Ds III 28/34.)

Na j v y š š í s ú d ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. J. M., advokátovi v K., následkom odvolania, podaného obžalovaným advokátom proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 10. marca 1934 po preskúmaní spisov, predložených hore označeným disciplinárnym súdom, vyniesol rozsudok, ktorým potvrdil rozsudok prvostupňového disciplinárneho súdu.

D ô v o d y :

Odvolaniu obžalovaného advokáta neľze priznať úspechu. Není pochybné a obžalovaný to ani nepopiera, že podaním dvoch žalôb u okresného súdu v K. vyhotovených v menšinovom jazyku maďarskom bol objektívne porušený jazykový zákon, pretože strana obžalovaným zastupovaná nebola príslušníkom jazykovej menšiny maďarskej, ktorá v K. požíva práva podávať žaloby v menšinovom jazyku. Po subjektívnej stránke háji sa obžalovaný dobromyseľnosťou a tvrdí, že ním zastupovaná strana J. S. býva už viac než 40 rokov v K., že je to typický starousedlík, že sa s ním shováral maďarsky a že zo samotného mena neľze ešte usudzovať na národnosť. Disciplinárny súd prvej stolice mal za to, že obžalovaný podľa mena, podpisu a vysvedčenia nemajetnosti ním zastupovanej strany nemohol mať pochybnosti o tom, že J. S. není príslušníkom maďarskej menšiny, nepričítal obžalovanému zrejmy úmysel porušovať jazykový zákon, ale hľadiac k tomu, že J. S. býva už 40 rokov v K. a že obžalovaný prípadne podanie, totiž žaloby nesostavoval, ale niektorý jeho kancelársky zamestnanec a on ich len signoval, povrchnosť, po prípade nedbalosť. Túto poslednú okolnosť nemá však i Najvyšší súd za dokázanú, lebo nehľadiac na to, že aj disciplinárny súd prvej stolice ju len prípadne berie v úvahu, niet pre ňu ani v obhajobe obžalovaného ani v disciplinárných spisov vecného podkladu. Uvážia-li sa okolnosti disciplinárnym súdom prvej stolice prijaté, má najvyšší súd za to, že neľze síce obžalovanému dokázať, že podaním dvoch žalôb v menšinovom jazyku maďarskom jednal úmyselne proti predpisom jazykového zákona čis. 122/1920 Sb. z. a n., po prípade vlád. nar. čis. 17/26 Sb. z. a n., že však disciplinárny súd z uvedených okolností správne dovodil, že obžalovaný ako advokát, ktorý sa ani neháji tým, že by v tomto smere bol mal pochybnosti o obsahu, smysle a dosahu jazykového zákona,

jednal ne dbale, keď za zistených okolností si vôbec neuvážil porušenie jazykového zákona a jeho následkov pre stranu, po prípade, keď tieto predpisy neuvážil dosť pečlivo, tak ako to možno žiadať od práva znalého advokáta následkom jeho odborných znalostí a jeho povolania. Nedbalosť táto je hrubá, pretože ide o vec nepochybnú a dôležitú, ktorá pre stranu môže mať ťažké následky a v tomto prípade i mala, lebo viedlo to k odmietnutiu žalôb a teda k poškodeniu strany, preto sľahdáva aj najvyšší súd v zavinení obžalovaného advokáta disciplinárne previnenie.

Čís. 204 dis.

Stížnosť soudce do suspense z úřadu je podati u vrchního soudu první stolice, od něhož vyšlo rozhodnutí; adresoval-li stěžovatel podání na soud nepřislušný, je mu nésti následky jeho opožděného dojití k příslušnému soudu, a to i, kdyby se mu snad nedostalo (náležitěho) poučení o právu ke stížnosti.

(Rozh. ze dne 25. května 1934, Ds I 25/34.)

Kárný senát nejvyššího soudu nevyhověl stížnosti obviněného soudce do rozhodnutí presidenta vrchního soudu v Praze dne 17. března 1934, jímž jako opožděná zamítnuta byla jeho stížnost do usnesení vrchního soudu v Praze ze dne 9. února 1934, jímž naň uvalena byla suspense z úřadu s omezením na $\frac{2}{3}$ služebních požitků po dobu suspense.

Důvody:

V § 31 zák. z 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. není sice uvedeno, kde je podati stížnost do suspense z úřadu. V napadeném rozhodnutí prohláše se však právem za samozřejmé, že stížnost bylo podati u vrchního soudu v Praze jakožto kárného soudu první stolice, od kterého vyšlo rozhodnutí. Již z povahy věci plyne, že opravný prostředek jest podati u toho místa, do jehož rozhodnutí nebo usnesení je si stěžováno. Tak je tomu podle trestního řádu, jehož předpisů jest obdobně šetřiti i v kárném řízení (dis. 30, 125, 133) a v němž u všech druhů opravných prostředků je vysloveno, že opravný prostředek je podati u toho soudu, který ve věci rozhodl (§§ 284, 285, 294, 346, 357 odst. 1 a 3, 364 odst. 2, 392 odst. 2, 427 odst. 2, 466, 467 tr. ř., §§ 1 a 2 novely ku tr. ř.). Jen vyjimečně lze podle § 81 tr. ř. opravné prostředky podle tr. ř. podati u okresního soudu, který byl dožádán za dodání soudních opatření jakožto soud bydlíště některého účastníka trestního řízení. Již v této souvislosti budiž podotčeno, že obviněnému bylo sice usnesení o suspensi prohlášeno u okresního soudu v Ústí n. L., v jehož obvodě se tehdy (v sanatoriu K.) zdržoval, že však obviněný nepodal stížnost do suspense u tohoto okresního soudu, takže případ podle obdoby § 81 tr. ř. nenastal.

I v kárném statutu pro advokáty a kandidáty advokacie se výslovně normuje, že opravné prostředky je podati u kárné rady, která usnesení nebo nález vynesla (§§ 48, 54). V zákoně ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák., o němž jde, je jen v § 25 výslovně řečeno, že ohlášení a provedení odvolání má se státi u kárného senátu vrchního soudu, který vydal nález. Avšak z toho, že co do ostatních opravných prostředků není v dotýčných ustanoveních zákona zvláště zdůrazněno že opravný prostředek má se podati u příslušného místa první stolice, nelze ještě usuzovati na výjimku z pravidla, již proto ne, ježto výjimky podle základních zásad právních nemají pro sebe právní domněnku. Takové výjimce byl by dal zákonodárce v zákoně jistě nepochybný výraz. Proti stanovisku stěžovatelu mluví i ustanovení § 39 cit. zák., podle něhož jest opožděná podání zamítnouti z povinnosti úřadu, což podle obdoby § 1 novely ku tr. ř. má se státi již soudem první stolice, jak se správně stalo i v souzeném případě.

Je pravda, že obviněný (jeho obhájce) předal stížnost do suspense poštovní dopravě ještě ve lhůtě stížnostní (v poslední den této lhůty) a je správné, že podle § 6 tr. ř. nevčítají se do oně lhůty dny poštovní dopravy. Avšak tento předpis má místo jen, bylo-li podání adresováno a řízeno na příslušné místo. Tomu zde však tak nebylo; neboť stížnost do suspense byla adresována na okresní soud v Mělníku do rukou přednosty soudu, odkud až po uplynutí stížnostní lhůty byla předložena presidiu krajského soudu civilního v Praze, které jí teprve předložilo presidiu vrchního soudu v Praze, kam došla dávno po uplynutí 8denní lhůty § 31 kár. zák. Podáním stížnosti u soudu nepřislušného, byť i podání to se stalo včas, nemůže býti neprodlužitelná osmidenní lhůta § 31 kár. zák. (§ 39 odst. 1 téhož zákona) prodloužena (sb. n. s. 567). Adresoval-li proto stěžovatel podání své na soud nepřislušný, je mu nésti následky jeho opožděného dojití k příslušnému soudu.

Tvrdí-li stěžovatel, že se mu nedostalo vůbec nebo aspoň ne náležitěho poučení o právu stížnosti, tvrdí tak proti obsahu protokolu, sepsaného s ním dne 21. února 1934 u okresního soudu v Ústí n. Lab., podle něhož mu poučení bylo dáno. Nad to není nikde v kárném zákoně předepsáno udílení poučení o právu stížnosti, zjevně proto, že jde o soudce, tedy o osoby práva znalé. I kdyby proto bylo správné tvrzení stěžovatele, nezměnilo by se tím na věci nic. Míjí se cílem i výtka stížnosti, že napadené usnesení o suspensi nebylo doručeno vykázanému obhájci obviněného. Vždyť stížnost do suspense podal obhájce, předal jí i včas poštovní dopravě, jenže jí nesprávně řídil na místo nepřislušné.

Čís. 205 dis.

Dopustil-li se advokát jednání, které se povážlivě blíží hranici činu trestného (zločinu zpronevěry), jest jeho další ponechání v advokacii v zájmu stavu i obecnstva nežádoucí.

(Rozh. ze dne 13. června 1934, Ds I 19/33.)

svědomitostí a nepředpojatostí, jak to předpokládá o advokátu § 9 adv. řádu, hájiti zároveň zájmy protistrany Oskara S-a. Posuzuje-li se tedy věc i se stanoviska odvoláním uplatněného, jest přes to v jednání obviněného spatřovati porušení povinností povolání mu v §§ 9 a 10 adv. ř. uložených.

Zavdal-li pak obviněný, vymáhav žalobou na S-ovi honorář za vypracování onoho návrhu, podnět k tomu, že celá jeho závadná, tomuto nároku předcházející činnost v soudním řízení byla veřejně na přetřes přivedena a soudy plným právem nepříznivě posuzována, nelze upřiti kárnému nálezu oprávnění, ani pokud uznal i na porušení cti a vážnosti stavovské. Tomu nebrání úvahy kárné rady, týkající se zprošťující části, vždyť dobrá víra byla přiznána obviněnému jen co do výše, nikoli co do důvodu zažalovaného nároku.

Čís. 207 dis.

Dospěl-li advokát k přesvědčení, že by vedení sporu jemu svěřeného bylo marné, musí žádati soud o zproštění od uloženého mu zastupování chudých ihned a bez zbytečného průtahů.

Porušení povinností povolání, neobstaral-li advokát uložené mu zastupování chudých; nevyhověl-li opět výzvě advokátní komory, by se vyjádřil.

Poškození cti a vážnosti stavu, nesložil-li advokát zálohu advokátovi, který ho zastupoval v jeho kárné věci, ač mu to slíbil.

(Rozh. ze dne 13. června 1934, Ds I 3/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 12. října 1933, jímž byl obviněný uznán vinným kárným přečinem porušení povolání a poškození cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Jest připustiti, že čl. XXXIII. uv. zákona k c. ř. s. nestanoví lhůtu, do které má advokát žádati soud o zproštění od uloženého mu zastupování chudých. Leč z povahy věci samé a z předpisu § 9 advokátního řádu vysvítá samozřejmá povinnost, aby advokát, dospěl-li k přesvědčení, že by vedení sporu jemu svěřeného bylo marné, vyhověl předpisu čl. XXXIII. ihned a beze zbytečného průtahů, vždyť si musí uvědomiti, že by delším průtahem, kdyby soud nesdílel jeho pochybnosti v příčině účelnosti dalšího zastupování, mohla vzejíti zastoupené straně po případě vážná újma — což odporuje předpisu § 9 adv. řádu, aby pilně a svědomitě hájil zájmy své strany i v tomto období řízení. Mimo to však vyvolává takový průtah u strany, jak právě v souzeném případě se stalo, dojem, že advokátům nezáleží na pečlivém hájení chudých

stran, což zřejmě může býti na úkor cti a vážnosti stavu advokátského vůbec.

Přednes odvolání, že obviněný jen zapomněl odpovědět na výzvy výboru advokátní komory, nekryje se s jeho obhajobou, že se nevyjádřil, protože byl churav. Leč i kdyby tvrzení odvolání bylo správné, neodmlouvá odvolatele; vždyť nelze pominouti, že obviněný neodpověděl na opět výzvy a urgencye nejen ve věci Z-ově, nýbrž ani v jiné krátce před tím výborem advokátní komory projednávané věci Dr. B-e, takže i kdyby bylo správné tvrzení, že na to zapomněl, netečnost takového rázu poukazuje na hrubou nedbalost, jež stačí k subjektivní podstatě kárného přečinu.

Nezáleží na tom, zda Dr. D. kladl hned, když převzal zastoupení obviněného, podmínku složení zálohy čili nic. Rozhodným je, že se tak stalo, jak obviněný sám přizná v odvolání, před tím, než mělo býti odvolání vypraveno. Nemohl-li pak slibu tomuto dostáti, poněvadž selhal předpoklad, že dojdou větší platy od klientů, bylo požadavkem slušnosti ke kolegovi, z vlastního popudu a včas — jak kárný nálezhavěm zdůrazňuje — upozorniti na tuto událost svého právního zástupce. Leč obviněný tak neučinil, ani na opětné upomínky právního zástupce po dobu více než půl roku neodpovídal, takže sluší i v tomto případě přisvědčiti úvahám kárného nálezu, pokud v tomto jednání spatřuje čin, podrývající vzájemnou důvěru mezi příslušníky stavu, nedůstojný pro advokáta a poškozující stavovskou čest.

Čís. 208 dis.

Porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu tím, že advokát, pověřený jiným advokátem, aby při výkonu mobilární exekuce za jeho klienta intervenoval, bez souhlasu onoho advokáta prodejové řízení zrušil a nepostaral se o to, by dlužník vymáhanou pohledávku zaplatil.

(Rozh. ze dne 13. června 1934, Ds II 11/33.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného do nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 10. května 1933, jímž byl obviněný uznán vinným přečinem porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Marně napadá odvolání především primérní a základní výrok kárné rady, že obviněný porušil povinnosti povolání, zrušiv jménem firmy »D.« prodejové řízení, ač neměl k tomu plné moci vymáhající věřitelky. Pro obviněného platil, třebaže byl jen substitutem Dr. L-ho, právního to zástupce fy »D.«, předpis § 9 advok. řádu, hájiti pilně, svědomitě

a věrně proti komukoliv zájmy strany jím zastoupené. Bylo proto jeho povinností přesně se držeti v mezích udělené mu plné moci. Obviněný ovšem tvrdí, že předpokládal, že měl k výkonu exekuce obvyklou plnou moc, zmocňující ho k případnému zrušení prodejového řízení. Leč ze spisů vysvítá, že měl od svého mandanta jen příkaz, aby za vymáhající věřitelku intervenoval při výkonu mobilární exekuce; sám připouští, že plnou moc neviděl, ba vůbec neměl, a dopisem ze dne 18. dubna 1932 Dr. L-u sdělil, že předložil k soudu jeho substituční dopis, ježto plnou moc mu nezaslal. Za tohoto stavu věci bylo povinností obviněného, než podal o své újmě tak důležitý a do práv vymáhající věřitelky vážně zasahující návrh, jako je zrušení prodejového řízení, přesvědčiti se pečlivě buďto nahlédnutím do substitučního dopisu nebo telefonickým dotazem u svého mandanta, zda vymáhající věřitelka s takovým postupem souhlasí. Tak si obviněný nepočínal a porušil svým svémocným postupem povinnosti podle § 9 adv. řádu mu náležející, když ať již vědomě aneb z hrubé nedbalosti nedbal mezi vytýčených mu substitučním dopisem.

Ovšem odvolání dovozuje dále, že celý tento postup se stal ve zřejmém zájmu zastoupené strany, tudíž v dobré víře, poněvadž dlužník poukazoval na to, že zabavených předmětů jednak potřebuje k výkonu svého povolání, jednak že jsou majetkem jeho manželky, takže zastavením prodejového řízení ušetřil vymáhající věřitelce nepřijemností. Leč obviněný na třetí stránce svého odvolání sám připouští, že o p o d r o b n o s t e c h provedení této exekuce v ů b e c n e z v ě d ě l, neboť byla provedena jeho kancelářským úředníkem Emilem P-em, který také sám podal Dr. L-mu zprávu o provedení exekuce. Jednostranné tvrzení exekuta pak za žádných okolností nesmělo svědomitému, svých povinností dbalému zástupci stran stačiti, a nelze proto dobrou viru přiznati obviněnému pro dobu, kdy podal návrh na zastavení prodejového řízení.

Vychází-li se ze stavu věci náležením bezvadně zjištěného, nelze odvolání přisvědčiti ani v dalších jeho vývodech. Seznal-li obviněný z dopisu Dr. L-ho ze 6. května 1932, že fa D. jeho postup neschvaluje, a že by v důsledcích toho Dr. L. byl nucen podati stížnost do zrušení prodejového řízení přivoděnému svémocí odvolatelovou, bylo povinností obviněného, jak kárný náležením výstižně uvádí, postarati se v zájmu cti a vážnosti stavu, jemuž přináleží, aby jím vyvolaná choulostivá situace co nejdříve byla odčiněna. Povinnost taková náležela obviněnému tím spíše, když jím navržený způsob zapravení vymáhané pohledávky byl rázu dosti pochybného, a to nejen co do doby splatnosti stanovené až v listopadu 1932, nýbrž i co do určitosti slibu; prohlásil obviněný v dopisu z 30. dubna 1932, že bude pohledávka splatná »p o ř á d ě m p r o v e d ě n í stavebních prací dlužníkem«. Nepochybila proto kárná rada, shledala-li v činnosti obviněného porušení povinnosti povolání, jakož i zlehčení cti a vážnosti stavovské.

Čís. 209 dis.

Advokát má nejen smluvní, nýbrž i mravní a sociální povinnost, aby platil svému zaměstnanci za práci.

Jde jen o poškození cti a vážnosti stavu, nikoliv i o porušení povinností povolání, neplatil-li advokát za svého zaměstnance nemocenské příspěvky.

(Rozh. ze dne 26. června 1934, Ds I 42/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl po ústním neveřejném líčení odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 27. října 1932, jímž byl obviněný uznán vinným kárnými přečiny porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu.

Z d ů v o d ů:

V případě nezaplacení služného Irmě B-ové a vydání se proto žalobě a exekučnímu stíhání připouští odvolatel, že objektivní skutková podstata kárného přečinu je tu dána. Brojí však proti napadenému nálezu, pokud shledal v jeho jednání onu podstatu i po subjektivní stránce. Té podle něho není, neboť nemohl prý své povinnosti proti této své úřednici dostáti proto, že se ocitl ve finanční tísní tím, že musel platiti dluhy svého klienta a přítele Egona T-e, za něhož převzal osobní záruku, a že pro chorobu, způsobenou automobilovým úrazem v létě 1931, nemohl se řádně práci věnovati. Mimo to poukazuje k tomu, že B-ovou, jejíž služné nepřiměřeně zatěžovalo jeho kancelář, jen z ohledu na ni nepropustil a dodatečně se s ní vyrovnal. Leč tvrzené skutečnosti neospravedlňují obviněného. Správně zdůrazňuje napadený náležením, že advokát má nejen smluvní, nýbrž i mravní a sociální povinnost, aby platil svému zaměstnanci za práci. Nemohl-li obviněný této své povinnosti dostáti pro svou hospodářskou tíseň, neměl Irmu B-ovou ve svých službách podržeti a její práce pro sebe použiti bez vyhlídky, že jí za to poskytne patřící jí odměnu. Advokát, jenž takto své zaměstnavatelské povinnosti vykonává, nejedná poctivě a tím poškozuje čest a vážnost svého stavu, zvláště když dá dojiti i k žalobě o dlužnou mzdu a exekučnímu vymáhání, tedy k tomu, aby jiné osoby se dověděly o jeho jednání, jež i u jiných zaměstnavatelů, nemajících vzdělání pro advokátní předepsaného, by se považovalo za nečestné. Skutečnost pak, že obviněný dodatečně se s B-ovou vyrovnal, je bez významu pro posouzení viny obviněného.

Ohledně neplacení nemocenského pojistného za Irmu B-ovou tvrdí odvolatel, že je nelze považovati za kárný přečin. Neuvádí důvody pro toto své tvrzení a v důsledku toho není jeho odvolání v této části provedeno. Přes to však se podotýká, že z důvodů svrchu uvedených (neplacení služného B-ové) je i toto jednání obviněného pokládati za poškození cti a vážnosti stavu advokátského, ježto nemocenské, starobní

a invalidní pojistné je aspoň z části součástí mzdy zaměstnancovy. Správně proto v něm vidí napadený nález skutkovou podstatu kárného přečinu.

Mylně ovšem shledal nález v tomto činu obviněného i porušení povinnosti povolání obviněného. Nejde tu o povinnost uloženou advokátu advokátním řádem nebo kárným statutem advokátů, ani o povinnost plynoucí mu přímo z výkonu advokátní praxe, nýbrž o povinnost uloženou zvláštním předpisem každému zaměstnavateli, i neadvokátu. Okolnost, že jde o povinnost zákonnou, není tu rozhodná pro posouzení otázky, zda jde o povinnost povolání advokátského, či o povinnost nepatřící k výkonu tohoto povolání. Poněvadž však vylíčené jednání obviněného (neplacení nemocenského pojistného) naplňuje v jiném směru skutkovou podstatu kárného přečinu, netřeba v té příčině učiniti nějaké opatření.

Čís. 210 dis.

Advokát má býti (podle intencí zákona a výslovného ustanovení § 1009 obč. zák., §§ 9 a 10 adv. ř.) nejen usilovným zástancem strany a jejich zájmů, nýbrž i zástupcem poctivým; nesmí proto používatí prostředků, které se nesnášejí se zásadou slušnosti a poctivosti, nebo dokonce vybočují z mezí zákona.

I prostředky, které advokát volí k zajištění vlastních práv, musí býti slušné, poctivé a přímé; se ctí a vážností stavu se nesrovnává použití prostředků, které budí dojem obcházení přímé cesty nebo zákona (dojem fikce právního jednání), třebaže nebyly přímo zákonem zakázány.

(Rozh. ze dne 26. června 1934, Ds I 6/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl odvolání obviněného do nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 4. prosince 1933, jímž byl uznán vinným kárným přečinem poškození ctí a vážnosti stavu.

Důvody:

Advokát má býti (podle intencí zákona a výslovného ustanovení § 1009 obč. zák., §§ 9 a 10 adv. ř.) nejen usilovným zástancem strany a jejich zájmů, nýbrž i zástupcem poctivým. Z této všeobecné zásady poctivosti a slušnosti zastupování plyne důsledek, že nesmí používatí prostředků ani proti vlastnímu klientu, ani proti jiným osobám ani proti úřadům — které se se zásadou slušnosti a poctivosti nesnášejí nebo dokonce vybočují z mezí zákona (§ 9 adv. ř.). Proto musí býti prostředky, jež advokát volí i k zajištění vlastních práv slušné, poctivé a přímé. Použití prostředků, byl ani přímo zákonem nezakázaných, ale takových, které budí dojem obcházení přímé cesty nebo zákona, dojem

fikce právního jednání, nesrovnává se se ctí a vážností stavu advokátního. Odvolatel míní proto mylně, že bylo korektním, když se snažil fingovati (předstírat) pohledávku své manželky, již vskutku nebylo, nechat ji knihovně pojistiti zástavou úvěrní, aby tak oklikou snad mohl docílití zabezpečení vlastní palmární pohledávky pro sebe — a co by bylo nad ni — pro neknihovní věřitele své klientky.

Pro posouzení závadnosti jednání obviněného nezáleží na tom, zda je přípustno pro pohledávku ještě nevzniklou zříditi zástavní právo (kauční nebo úvěrní hypotekou), ani na tom, zda obviněný sjednáním úvěrní hypoteky ve prospěch manželky tvrdil skutečnost neexistující, nýbrž sejde na tom, zda cesta jím zvolená byla přímá a slušná a nebudila oprávněné podezření z nekalých manipulací. Že takovou nebyla, plyne už z toho, že na obviněného bylo podáno trestní oznámení, v němž si oznamovatelka stěžovala do zřízení úvěrní hypoteky na 100.000 Kč pro manželku obviněného (v pořadí pro jinou kauční hypoteku) a do toho, že obviněný vedle toho přihlásil do vyrovnání vlastní pohledávku 50.000 Kč, aby byla opatřena možnost hlasovati pro vyrovnání částkou 150.000 Kč, ač vklad se stal na oko. Mohl a byl tedy vzbuzen dojem předstírání právního jednání a to nikoli bezpodstatně. Tento způsob zajištění pohledávky advokátovy nesrovnává se se ctí a vážností stavu, an budí podezření z nekalého jednání a zálučnosti.

Právě tak je tomu i v případě druhém, v němž byl obviněný uznán vinným, že od povinné (své klientky) přijal vadium, odevzdal je dražiteli, o němž mu bylo známo, že je nemajetný — za tím účelem, aby vydražil její nemovitost k jejímu prospěchu. Advokátu nesmí býti dovoleno, aby se propůjčoval k obcházení zákonného zákazu. Zákon zakazuje, aby se povinný zúčastnil dražby vlastní věci a to nejen vlastním jménem, ale i cizím, skrýváje tak své účastenství, tedy obcházaje zákon. Přijal-li tedy obviněný 25.000 Kč od povinné, aby byly vadium pro dražitele, který měl vydražiti její nemovitost pro ni samu, šlo o obcházení zákona. Svěřil-li pak obviněný nad to vadium osobě nemajetné, která vydražením se zmocnila majetku povinné pomocí jejích vlastních peněz, nevolil cestu přímou, která se srovnává s příkazem poctivého zastupování, vydav klientku nebezpečí nevěry a majetkového poškození se strany nemajetného vydražitele. Tak se dal na cestu, která se nesnáší se ctí a vážností stavu, ba ani s povinnostmi povolání. Nezáleží na tom, že snad měl úmysl touto závadnou cestou klientce pomoci.

Čís. 211 dis.

O porušení ctí a důstojnosti stavu soudcovského nejde jen, dostalo-li se závadné soudcovo jednání k vědomosti širšího okruhu osob, jež nejsou příslušníky stavu soudcovského; stačí, nemohlo-li takové soudcovo jednání podle okolností zůstatí skrytým, nýbrž musily-li se o něm dovéděti i osoby, u nichž mohlo v důsledku toho vzniknouti pokořující mínění o dotyčném soudci neb o stavu soudcovském vůbec.

V subjektivním směru stačí nedbalost záležející v tom, že vinník si neuvědomil pravý ráz svého jednání proto, že neuvažoval o něm s pečlivostí, již bylo třeba a jež byla možnou.

Spadá sem, dopustil-li soudce, aby znalec při komisích dával zapisovateli peněžité částky, o něž se pak se zapisovatelem dělil.

(Rozh. ze dne 10. září 1934, Ds I 42/33.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudců nevyhověl po neveřejném ústním líčení odvolání obviněného z nálezu vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudcovské úředníky ze dne 2. září 1933, jímž byl obviněný uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.

Z d ů v o d ů:

Nelze souhlasit s názorem odvolání, že o porušení cti a důstojnosti stavu soudcovského jde jen, dostalo-li se závadné soudcovo jednání k vědomosti širšího kruhu osob, jež nejsou příslušníky stavu soudcovského; neboť tento právní názor nenalézá opory v ustanoveních §§ 45 a 47 soudní instrukce ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák. a v ustanovení 2. odstavce § 2 kárného zákona pro soudce ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák., jež jsou pro posouzení této otázky rozhodnými. V pravdě nezáleží ve směru odvoláním naznačeném na tom, zda se závadné jednání soudcovo dostalo k vědomosti většího nebo jen zcela nepatrného počtu osob; stačí, nemohlo-li takové soudcovo jednání podle okolností zůstatí skrytým, nýbrž musily-li se o něm dověděti i osoby, u nichž mohlo v důsledku toho vzniknouti pokořující mínění o dotyčném soudci neb o stavu soudcovském vůbec. V souzeném případě byl tento předpoklad dán; neboť o jednání obviněného, o něž tu jde, věděli, jak odvolání samo připouští, soudní znalec Č. a zapisovatel obviněným ke komisím tu v úvahu přicházejícím přibráný, tedy osoby, u nichž mohlo v důsledku toho, ač odvolání to popírá, vzhledem k rázu jednání obviněného vzniknouti nepřiznivě mínění o obviněném jako soudci, ba i o stavu soudcovském vůbec.

Odvolání nelze přiznat oprávněnost ani, pokud tvrzením, že nebylo nutno uložit obviněnému kárný trest přeložení ve stejné hodnotě na jiné místo služební bez nároku na náhradu útrat přesídlení, nýbrž že by bylo stačilo jen napomenutí obviněného, naznačuje, že v jednání obviněného kárným nálezem zjištěném lze nanejvýš spatřovati nepřistojnost, nikoli tedy služební přečin podle § 2 kárného zákona pro soudce ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. Tento zákon nestanoví přesně hranici mezi nepřistojností a služebním přečinem. Podle § 2 tohoto zákona jest porušení povinností, uložených soudcům úřadem nebo služební přísahou trestati buď pořádkovými nebo kárnými tresty podle toho, zda porušení povinností se jeví jen nepřistojností či vzhledem ke způsobu, stupni, opakování neb okolnostem přitěžujícím služebním pře-

činem. Při uvažování, zda v tom kterém případě jde o nepřistojnost či o služební přečin, je přihlížeti k ustanovením §§ 3 a 6 posléze citovaného zákona o trestech. Kdežto § 3 tohoto zákona stanoví na nepřistojnost tresty napomenutí a důtky, je podle § 6 téhož zákona trestem na služební přečin přeložení ve stejné hodnotě na jiné služební místo bez nároku na náhradu útrat přesídlení, nebo přesazení na dočasný odpočinek, nebo propuštění ze služby. Z citovaných ustanovení §§ 2 a 6 kárného zákona pro soudce vysvitá, že jest uznati na služební přečin, je-li provinění soudce podle způsobu, stupně, opakování nebo podle přitěžujících okolností takové, že nepřipouští, by vinník byl ponechán na dosavadním služebním místě nebo ve službě vůbec (rozh. č. 23 dis. sb. n. s.). Jsou-li tu tyto předpoklady, je porušení povinností kvalifikovati jako služební přečin, nikoli jen jako nepřistojnost.

Posuzuje-li se však jednání obviněného kárným nálezem zjištěné, t. j. jednání záležející v tom, že v roce 1933 a i dříve jako soudce přijal v četných případech, při komisích, jež odbýval v K. v ústavu pro chomyslné (v záležitostech rejstříku L) a při nichž fungoval jako soudní znalec MUDr. Č., od tohoto znalce pro sebe a pro zapisovatele částky po 30 Kč, o něž se pak se zapisovatelem dělil, správněji řečeno, že v těchto případech dopustil, aby onen znalec vyplatil zapisovateli částky po 30 Kč, a pak se zapisovatelem o tyto částky se dělil, ač v těchto případech sám i zapisovatel účtovali cestné i poloviční dietu, takže na ony částky po 30 Kč žádného nároku neměli, a ač si musil býti vědom toho, že porušuje svým jednáním čest a vážnost svého stavu, se shora uvedených hledisek, nelze kárnému nálezu důvodně vytykáti mylné právní posouzení věci, shledal-li v tomto jednání obviněného skutkovou podstatu služebního přečinu podle § 2 kárného zákona pro soudce ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.; neboť zjištěné jednání obviněného uzavírá v sobě po stránce objektivní a subjektivní ustanoveními §§ 45 a 47 soudní instrukce s hlediska cti a důstojnosti stavu soudcovského uložených, a to provinění takové, jež nepřipouští, by obviněný byl dále ponechán na dosavadním služebním místě.

Pokud jde o subjektivní stránku služebního přečinu, tvrdí ovšem odvolání, že si obviněný neuvědomil, že porušuje svým jednáním čest a důstojnost svého stavu, avšak přehlíží při tom, že tato jím tvrzená skutečnost nemůže obviněného nikterak vyvinit. Vždyť již sám způsob, jakým obviněný přijímal peněžité částky — prostřednictvím zapisovatele k jednání přibráného, s nímž se dělil na polovinu — ukazuje zcela zjevně na provinění obviněného i ve směru subjektivním. Ke skutkové podstatě služebního přečinu obviněnému za vinu davaného stačí ostatně v subjektivním směru nedbalost záležející v tom, že si vinník neuvědomil pravý ráz svého jednání proto, že neuvažoval o něm s pečlivostí, již bylo třeba a jež byla možnou. Ze jest otázkou, zda si obviněný mohl při náležitě pečlivosti uvědomiti, že porušuje svým jednáním čest a důstojnost stavu soudcovského, zodpověděti kladně, je vzhledem k povaze jednání obviněného a vzhledem k povolení obvině-

ného pokládati za nepochybné. Při tom budiž vzhledem k vývodům odvolání poznamenáno, že skutečnost odvoláním tvrzená, že tu šlo o starý, již za předchůdce obviněného v úřadě ustálený zvyk, nenasvědčuje podle své povahy tomu, že obviněný nemohl si při náležitě pečlivosti uvědomiti, že tu jde o zvyk neslučitelný se ctí a důstojností stavu soudcovského, tedy o zavržitelný zlovyk.

Skutečnosti odvoláním zdůrazňované, že obviněný prováděl úkony v záležitostech rejstříků Cd a Td v K. jen, šlo-li o právo chudých, a že je přibíral k případům rejstříku L, aniž za tyto komisionelní úkony v záležitostech rejstříků Cd a Td někdy něco likvidoval, že nepřerušil nikdy svou pragmatikální dovolenou k vůli komisím v K., že jeho chování v úřadě bylo vždy bezvadné, ba že se mu dostalo pochvalných uznání presidenta soudní tabule v Košicích a presidia krajského soudu v Ml. Boleslavi, nemohou nic měniti na tom, že jednání obviněnému kárným nálezem za vinu davané zakládá skutkovou podstatu služebního přečinu podle § 2 kárného zákona pro soudce ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.

Čís. 212 dis.

Předpisy §§ 45 a 47 soudní instrukce čís. 81/1853 ř. zák. ukládají soudci všeobecnou povinnost, aby se nejen ve svém soudcovském povolání, nýbrž i ve všech ostatních poměrech choval bezvadně a přiměřeně svým povinnostem v zákoně uloženým, a by se i v občanském životě vystříhal všeho, co by bylo způsobilé snížiti vážnost stavu, ke kterému náleží.

Poněvadž podle § 45 odst. 2 soud. instr. v úpravě zák. čís. 449/1919 je jeho povinností bezpodmínečná věrnost Československé republice a nezlošné přidržení se vládních zásad, jakož i chování přiměřené této povinnosti, náleží soudci — vyžadují-li toho okolnosti doby, místa a poměrů vůbec — dáti i zevním chováním výraz této vnitřní věrnosti a oddanosti ke státu.

Nejde jen o neprůstojnost, nýbrž o služební přečin, trestný propuštěním ze služby podle § 6 lit. c) zák. čís. 46/1868 ř. zák., neúčastnil-li se soudce, pověřený správou okresního soudu v pohraničním území, oslavy státního svátku 28. října, k níž byl okresní soud písemně pozván, nýbrž odejel bez důležité příčiny z města, nedal-li zaměstnancům soudu výslovný a jasný příkaz, aby se oslavy zúčastnili, a svolal-li je v úředních hodinách do své úřední kanceláře a tam jim v menšinovém jazyku (§ 1 zák. čís. 122/1920) oznámil, že byl proto udán a udání to ostře odsoudil.

(Rozh. ze dne 10. září 1934, Ds I 10/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudců zamítl po ústním neveřejném líčení odvolání obviněného z nálezu vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudcovské úředníky ze dne 13. prosince 1933, jímž byl odvolatel uznán vinným služebním pře-

činem podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. a uložen mu podle § 6 lit. a) téhož zákona kárný trest přeložení ve stejné hodnosti na jiné služební místo bez nároku na náhradu stěhovacích útrat, zostřený snížením služebních požitků o 10% na dobu jednoho roku, vyhověl však odvolání vrchního státního zastupitelství z výroku o trestu a uložený kárný trest změnil v trest propuštění ze služby podle § 6 lit. c) zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.

Důvody:

Odvolatel činí kárnému nálezu, pokud se týče otázky viny, výtky dvojího druhu; jednak, že se neprovinil v žádném směru tří odsuzujících bodů nálezu, jednak, že případné jeho provinění nezakládá skutkovou podstatu služebního přečinu. Nelze mu však přisvědčiti.

Neodpovídá především pravdě výtka odvolání, že v nálezu je proti spisům tvrzeno, že se slavností zúčastnili kromě okresního soudce Dr. V-a jen kanc. asistent Š. a revident H., a že prý ze spisů naopak vyplývá, že na slavnosti byli též asistent L., vrchní oficiál Sch. a podúředníci S. a K. Výsledek řízení nic podobného neprokazuje a není o něčem takovém ani ve spisech, zejména v údajích svědeckých, vůbec zmínky; účast L-ovu, Sch-ovu a S-ovu a S-ovu tvrdí jedině sám obviněný ve svém podání z 9. prosince 1933. Je proto bez opory i další námitka odvolatelova, uplatňující nesprávnost výtka kárného nálezu, že se obviněný nepostaral náležitě o účast soudních zaměstnanců na oslavách. Pokud pak obhájce navrhoval výslech svědků L-y, Sch-a, S-e a K-a o tom, že se v roce 1932 zúčastnili oslav 28. října, nebylo těchto důkazů třeba, ježto navržené důkazy jsou pro posouzení viny obviněného v tomto bodě nerozhodné. Neboť předmětem kárného řízení je hlavně okolnost, že se obviněný sám oslavy státního svátku nesúčastnil a pak, že nedal příkaz zaměstnancům soudu, by se jí zúčastnili. Je proto nerozhodné, zda se ve skutečnosti někteří soudní zaměstnanci z vlastního podnětu oslavy zúčastnili, zejména když je to tvrzeno jen o několika jednotlivcích, kteří tvoří jen malý zlomek celkového počtu zaměstnanců okresního soudu v B.

Odvoláním zůstává takto nedotčeno zjištění kárného soudu první stolice, že obviněný, byv pověřen správou okresního soudu v B., neúčastnil se osobně dne 27. a 28. října 1932 slavností státního svátku, pořádaných osvětovým sborem v B. za spoluúčasti a součinnosti místního posádkového velitelství dělostřeleckého oddílu 251 v B., k nimž byl okresní soud několik dní předem písemně pozván, že naopak z B. odejel bez důležité příčiny již dne 27. října 1932 a že tato jeho neúčast na slavnosti byla veřejně pozorována, nepříznivě kritisována a pranýřována; rovněž, že sice zařídil, aby ona pozvánka kojovala u soudu, nedal však jako správce soudu výslovný a jasný příkaz, že účast na slavnostech těch je pro úředníky a zřizence soudu povinná.

Odvolatel se domnívá, že tímto zjištěným skutkem neb opomenutím neporušil žádnou specifickou povinnost své služby, úřadu a povolání;

přehlíží však, že předpisy §§ 45 a 47 soudní instrukce čis. 81/1853 ř. zák. svou rámcovou stylisací ukládají soudci za všeobecnou jeho povinnost, aby se nejen ve svém soudcovském povolání, nýbrž i ve všech ostatních poměrech choval bezvadně a přiměřeně svým povinnostem v zákoně uloženým a by se i v občanském životě vystříhal všeho, co by bylo způsobitelné snížení vážnosti stavu, ke kterému náleží. Je-li jeho povinností podle § 45 odst. 2 soudní instrukce v úpravě zákona ze dne 23. července 1919, čis. 449 sb. z. a n. bezpodmínečná věrnost Československé republice a nezlomné přidržení se vládních zásad jakož i chování přiměřené této povinnosti, pak náleží mu též, vyžadují-li toho okolnosti doby, místa a poměrů vůbec, dáti i svým zevním chováním výraz této vnitřní věrnosti a oddanosti ke státu. Na tuto svoji povinnost, vyplývající z předpisů §§ 45 a 47 soudní instrukce, byl obviněný ještě zvláště upozorněn výnosem ministerstva spravedlnosti ze dne 12. října 1932, čis. 45.321/32; pravi-li ve svém odvolání, že ministerstvo spravedlnosti neuložilo soudům nic podobného, z čeho je viněn, a dovolává-li se výnosu, který v opise předkládá, činí tak na jiném podkladě než kárný nálezh. Vždyť výnos v opise jím předložený je z října 1925, kdežto kárný nálezh cituje výnos z 12. října 1932. Podle tohoto výnosu »vzhledem k blížícímu se dni státního svátku dne 28. října se žádá, by také pro letošní rok byla zavčas učiněna všechna obvyklá opatření, potřebná k tomu, aby byla zajištěna důstojná a nerušená oslava tohoto svátku«. Další příkaz o výzdobě prapory s odvoláním se na výnos z 5. října 1925 jest jen dodatkovým připomenutím a nikoli jediným a hlavním obsahem výnosu. Obhájce při líčení před nejvyšším soudem poukázal také k tomu, že teprve zvláštním výnosem v říjnu 1933 nařídilo ministerstvo spravedlnosti všem soudním zaměstnancům povinnou účast na oslavách státního svátku 28. října, takže prý nelze obviněnému klásti za vinu, že neudělal v roce 1932 to, co bylo nařízeno teprve o rok později. K této námitce stačí však připomenouti, že výnosem presidia ministerstva spravedlnosti ze dne 23. října 1933, č. Pres. 1034/33 byly vládou a ministerstvem spravedlnosti jen v přesnější a důraznější úpravě připomenuty povinnosti již dříve jako samozřejmě předpokládané.

Ježto v B. byla oslava státního svátku pořádána osvětovým sborem za součinnosti vojska a okresní soud byl k ní zvláště ještě pozván, náležela k důstojnosti oslavy korporativní účast soudu; rušivým dojmem pak nepochybně působila zjevná neúčast soudu jakožto státního úřadu, zejména pak neúčast obviněného jakožto okresního soudce pověřeného správou okresního soudu, zejména když nad to ještě z B. na ony dny odejel bez důležité příčiny. Nevycítil-li obviněný byt i jen z nedostatku povinné pečlivosti o zachování prostého společenského taktu, nebo též z vnitřní lhostejnosti k republice, jejímž jménem vykonává soudní pravomoc, že má osobně se zúčastniti oslavy, na niž byl soud písemně pozván, a že má takto také před německou veřejností v pohraničí osvědčiti svoji vnitřní účast na oslavě významného dne výročí obnovy státní samostatnosti, a že jako vedoucí správce okresního soudu má rovněž dáti příkaz či aspoň přímou výzvu veškerému personálu úřadu,

by hromadně se zúčastnil oslavy, pak citovaný výnos ministerstva spravedlnosti z 12. října 1932 byl mu ukazovatelem, že a jak má tuto svoji povinnost projevit a splnit. Neučinil-li tak, jak kárný nálezh zjišťuje, porušil svoje povinnosti soudce ve smyslu §§ 45 a 47 soud. instrukce.

Obviněný doznal, že k soudnímu personálu, který svolal, aby mu sdělil obsah oznámení proti němu učiněného u krajského soudu v Mostě, pronesl výrok »Wir Deutsche kämpfen mit offenen Visier« (resp. »Wir Deutsche sind gewohnt mit offenem Visier zu kämpfen«), že označil ono oznámení proti němu učiněné za »ein faschistischer Angriff« a že se tak vyjádřil proto, poněvadž minul takto zjistiti původce udání z kruhu soudních zaměstnanců. Výrok »Der grösste Schutz im ganzen Land ist und bleibt der Denunziant«, pronesený při téže příležitosti a pojatý též do odkazovacího usnesení, nepopřel obviněný ve svém podání ze dne 9. prosince 1933, kdy znal již obsah celého obvinění. Také zjištění kárného nálezu, že použil všech uvedených výroků včetně »Ein chauvinistischer Angriff«, odvolatel po skutkové stránce nenapadá. Tvrdí-li, že jeho slova neměla a nemohla míti za účel urážeti jednotlivé úředníky české národnosti, tím méně českou národnost v celku, a že při tom nebyl veden zlým úmyslem, nýbrž jediné snahou zjistiti udavače, jsou námitky odvolání jen brojením proti úsudku kárného soudu první stolice, logicky vyplývajícímu ze slovního znění a z přirozeného smyslu pronesených slov, jakož i z okolností případu, že totiž pronesená slova zakládají hrubou urážku zaměstnanců české národnosti, působících u okresního soudu v B. Skutková podstata kárného přečinu ve smyslu § 45 soud. instrukce (§ 2 al. 2 zákona čis. 46/1868 ř. zák.) nevyžaduje vůbec zlého úmyslu na způsob hmotného práva trestního.

Odvolatel se mylí, domnívá-li se, že jednal jako pouhý soukromník a nikoli ve své úřední funkci nadřízeného orgánu soudního, když jako vedoucí správce okresního soudu v B. svolal si v úředních hodinách do své úřední kanceláře veškeré úředníky a zřízence soudu, aby jim učinil sdělení o tom, že bylo na něho učiněno oznámení u presidia krajského soudu a že je napaden pro neúčast soudu na oslavách státního svátku, i když byl při tom veden snahou zjistiti, zda původcem udání a novinářského článku není někdo z osob u soudu zaměstnaných a kdo z nich. Tato povaha jednání jakožto »vnitřního úřadování« ve smyslu § 1 zákona ze dne 29. února 1920, čis. 122 sb. z. a n. nedopouštěla, by mluvil k soudnímu personálu jinak než v jazyku státním. Neznalost jazyka toho nebo rozrušení nemůže tu býti pro toto porušení zákona omluvou. Obviněný si byl vědom toho, že jde o úkon vnitřního úřadování, neboť se omlouval, jak sám ve svém zodpovědném výslechu připouští, že používá jazyka německého pro nedostatečnou znalost jazyka státního. Kdyby bylo šlo jen o projev soukromý, nebylo by zajisté podobné omluvy třeba.

Kárný soud prvě stolice právem kvalifikoval takto zjištěná opětovná porušení povinností soudce se zřetelem na způsob a stupeň pochybení i opakování (správněji řečeno: opětovné porušení povinností soudce ve více směrech) jako služební přečin ve smyslu § 2 odst. 1 zákona

čís. 46/1868 ř. zák. Odvolatel jediné ohledně provinění ve směru písm. b) kárného nálezu (urážlivé výroky k soudnímu personálu), pokud se týče též ohledně použití němčiny v úředním styku se zaměstnanci soudu, pokouší se dolíčiti, že se může jednatí nanejvýše o nepořádnost, nikoliv o přečin; přehlíží však, že právně posuzovatí čin obviněného dlužno nikoliv na podkladě jednotlivých provinění samých o sobě, nýbrž jen v jejich souboru. A tu kárný soud vzhledem k tomu, jaké závažné služební povinnosti vedoucího správce okresního soudu byly tu porušeny a jak se to stalo, při čemž zejména přichází v úvahu uvedené již zjevné ignorování oslavy státního svátku (zákon ze dne 14. října 1919, čís. 555 sb. z. a n. a zákon z 3. dubna 1925, čís. 65 sb. z. a n.), veřejností pozorované a budící podiv, ba i pohoršení, právem shledal v tomto trojím kárném provinění obviněného nikoli jen nepořádnost, nýbrž služební přečin.

Bylo proto odvolání obviněného z výroku o vině zamítnuto jako bezdůvodné.

Skutková náplň služebního přečinu naznačuje zjevně nejen nezáměr obviněného na životě státu, jenž ho pověřil výkonem moci soudcovské, nýbrž přímo jeho odmítavé zaujetí k němu, rovněž tak i jeho nesnášenlivost a povýšenecké nepřátelství k české národnosti a státnímu jazyku. Skutečnost tato je překážkou, by obviněný, byť i na jiném služebním místě, vykonával dále svůj soudcovský úřad, neboť ho zbavuje pro v ž d y důvěry nezbytné pro úřad soudcovský, že s naprostou nestranností bude vykonávatí svůj úkol soudce a že bude míti vždy plně na zřeteli též zájem a blaho republiky. Již jeho doznané jazykové nedostatky v souvislosti s trvalou a stále projevovanou nechutí k používání státního jazyka a s nechutí tomuto jazyku se naučiti, činí obviněného vůbec a trvale nezpůsobilým zastávatí služební místo soudce. Místní poměry jeho služebního sídla, jakož i poměry doby — politicky jisté neklidné — ukládaly obviněnému zvláštní povinnosti, které však porušil tak hrubým způsobem. Závažnost kárného provinění, vplynuvšího nejen z netečnosti a rozčilení, nýbrž přímo z odmítavého, ba nepřátelského postoje k Československému národu a státu, vyrovnává jediné trest trvalého propuštění ze služby ve smyslu § 6 lit. c) zákona čís. 46/1868 ř. zák. Trest dočasného jen přeložení do výslužby předpokládá vždy aspoň důvěru, že v budoucnosti pomínou důvody, které pro dobu přítomnou vyžadují odstranění provinivšího se soudce z řady soudců. Jak již uvedeno, této důvěry zde již není.

Bylo proto vyhověti odvolání vrchního státního zastupitelství z výroku o trestu a uznati na trest podle § 6 lit. a) cit. zák.

Čís. 213 dis.

Usnesl-li se kárný senát vrchního soudu upustiti od kárného vyšetřování proti obviněnému soudci pro služební přečin (vyšetřování v tom směru zastaviti), nesmí v této věci pokračovati dále v řízení pro nepřistojnost, nýbrž musí postoupiti spisy příslušnému presidentovi krajského

soudu; uložil-li sám pořádkový trest důtky, vykročil z mezí své příslušnosti; odvolání obviněného je přípustné, i když se tak stalo v neveřejném sedění bez předchozího ústního líčení; nejvyššímu soudu je k oně zmatečnosti přihlížeti, třebaže ji odvolání výslovně neuplatňuje.

(Rozh. ze dne 10. září 1934, Ds II 4/34.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech soudců vyhověl v neveřejném zasedání odvolání obviněného soudce do usnesení kárného senátu vrchního soudu v Brně ze dne 5. ledna 1934, jímž mu byl za služební nepořádek podle § 2 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. uložen podle § 3 lit. b) téhož zákona pořádkový trest důtky, zrušil napadené usnesení v uvedeném výroku a kárnému senátu vrchního soudu v Brně uložil, aby postoupil spisy příslušnému presidentovi k dalšímu úřednímu jednání.

O d ů v o d n ě n í :

Zákon ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. rozlišuje mezi pořádkovými a kárnými tresty (§§ 2, 3 a 6) a stanoví, kdo k vvslovení těchto trestů je příslušným (§§ 4 a 7). Překročení mezí příslušnosti činí kárný nálež zmatečným.

V tomto případě usnesl se kárný senát vrchního soudu v Brně dne 5. ledna 1934 upustiti podle § 16 citovaného zákona od zavedení kárného vyšetřování proti odvolateli pro služební přečin podle § 2 citovaného zákona a §§ 46 a 47 soudní instrukce ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák. z té příčiny, že jako soudce ve věci Ck II 371/32 nepostupoval při sepisování protokolu a průvodního usnesení podle předpisů zákona a že v době od roku 1931 při ústních jednáních ve sporech jím projednávaných vykonával svůj úřad tak, že vznikly značné průtahy a četné nedodělky, ježto jednání ta neposkytují za zjištěných okolností k tomu dostatečného podkladu, uložil mu však zároveň v neveřejném zasedání bez ústního líčení »za tato provinění tvořící služební nepořádek dle § 2 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.« podle § 3 lit. b) téhož zákona pořádkový trest důtky.

Z ustanovení § 16 posléze citovaného zákona vysvítá, že kárný senát vrchního soudu nesměl, jakmile se usnesl upustiti od zavedení kárného vyšetřování proti obviněnému pro služební přečin, t. j. vyšetřování v tomto směru zastaviti, v řízení v této věci pokračovati, nýbrž měl, byl-li toho náhledu, že v jednání obviněného by mohla býti spatřována nepřistojnost, spisy k dalšímu úřednímu jednání postoupiti příslušnému presidentovi (krajského soudu v Olomouci), jenž byl, jakmile kárné vyšetřování bylo kárným senátem zastaveno, podle § 4 posléze citovaného zákona výhradně povolán k tomu, by posoudil, zda tu jde o nepřistojnost a by v případě kladném uložil obviněnému jeho provinění přiměřený trest pořádkový. Z toho, co uvedeno, plyne, že kárný senát

vrchního soudu, uloživ obviněnému v souzeném případě za nepřistojnost pořádkový trest důtky, vykročil z mezí své příslušnosti.

Ač usnesení, jímž byl obviněnému tento trest uložen, bylo kárným senátem učiněno v neveřejném zasedání bez předchozího ústního líčení, dlužno odvolání obviněného z tohoto odsuzujícího výroku uvedeného usnesení považovati za přípustné, neboť přičilo by se duchu zákona ze dne 21. května 1868, č. 46 ř. zák., připouštějícího v § 5 stížnost do usnesení představeného soudu, jímž byl soudci uložen pořádkový trest důtky, a v § 24 odst. 2 odvolání z nálezu kárného senátu vrchního soudu, jímž byl soudci po ústním kárném líčení uložen pořádkový trest, kdyby pořádkový trest uložený soudci nepřislušným úřadem byl pokládán za nenaříkatelný a kdyby soudce měl v důsledku toho v takovém případě zůstatí bez právní ochrany. Nezáleží na tom, že odvolání obviněného uvedenou zmatečnost napadeného usnesení výslovně neuplatňuje; zmatečnost, o níž tu jde, dlužno klásti na roveň podstatné vadě řízení po rozumu 1. odstavce § 26 posléze citovaného zákona a dlužno k ní v důsledku toho přihlížeti z povinnosti úřední tak, jako kdyby byla odvoláním uplatňována.

Bylo tudíž odvolání obviněného dle 1. odstavce § 26 opětne citovaného kárného zákona pro soudce v neveřejném zasedání vyhověti, uvedené usnesení v napadené části zrušiti a učiniti další potřebné opatření (srov. nálezy Ds II 6/24 a Ds II 10/24 Nejv. soudu).

Čís. 214 dis.

Jde o porušení cti a vážnosti stavu, zamlčel-li advokátní koncipient zaměstnavateli-advokátu, a ucházejí se o zápis do seznamu advokátů, advokátní komoře, že je proti němu v proudu trestní řízení pro zločin.

(Rozh. ze dne 26. září 1934, Ds II 10/33.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání zástupce advokátní komory z nálezu kárné rady ze dne 4. února 1933, jímž byl obviněný zproštěn z obvinění z kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu a porušení povinnosti povolání, a napadený kárný nálezh změnil tak, že se obviněný uznává vinným přečinem porušení cti a vážnosti stavu spáchaným tím, že jako advokátní koncipient Dr. Josefu R-ovi a Dr. Jaroslavu D-ovi, a ucházejí se o zápis do seznamu advokátů moravské advokátní komoře v Brně zamlčel, že proti němu bylo v proudu trestní řízení pro zločin.

Důvody:

Pochybené je stanovisko napadeného kárného nálezu, s něhož posuzoval v souhlase s odkazovacím usnesením jednání obviněného jako

vzloučení se do seznamu advokacie, pokud se týče do seznamu advokátů. Předpokládá se »vzloučení se«, že do seznamu byl zapsán žadatel, ač v jeho osobě nejsou splněny veškeré podmínky v § 1 zákona č. 40/22 sb. z. a n. pro zápis požadované nebo u něhož, byť podmínky ty splnil, jsou dány důvody v § 2 téhož zákona uvedené, pro něž nemůže advokacie dosáhnouti. Nutným důsledkem, jež zákon spojuje se zápisem, dosaženým proti ustanovení těchto zákonných předpisů, je zrušení zápisu a škrtnutí osoby žadatelovy ze seznamu. O vzloučení se obviněného do seznamu kandidátů advokacie nebo advokátů ve smyslu právě uvedeném v souzeném případě vůbec nejde, jak též samo odvolání připouští. Nebyly ani tvrzeny ani zjištěny okolnosti, které by poukazovaly na to, že k zápisu obviněného do seznamu kandidátů advokacie (advokátů) došlo tímto způsobem. Z vývodů odvolání vysvitá naopak, že odvolání shledává v činu, který byl obviněnému podle odkazovacího usnesení dáván za vinu, vpravdě jen poškození cti a vážnosti stavu pro porušení předpisu druhého odstavce § 10 advokátního řádu, a soustřeďují se vývody odvolání ve výtce, že kárný nálezh právě s hlediska tohoto ustanovení nepodrobil úvaze jednání obviněného. V tom je dáti odvolání za pravdu.

Podle ustanovení § 10 (2) advokátního řádu, jenž vztahuje se i na kandidáty advokacie (§ 3 kár. statutu), jest advokát povinen bezelstností a poctivostí ve svém chování zachovati čest a vážnost svého stavu. Nepotřebuje bližšího rozboru, že s hlediska tohoto ustanovení nelze požadovati pod pohrůzkou kárného trestu na kandidátu advokacie, by svému zaměstnavateli — advokátovi — nebo nadřízené stavovské organizaci musil vždy a za všech okolností oznámiti veškeré okolnosti jeho osoby se dotýkající. Tak široký výklad nelze ustanovení tomu dáti, nýbrž o kárný čin jde tu jen, byla-li takovým jednáním současně zasažena sama čest a vážnost stavu. Posuzuje-li se jednání obviněného s tohoto hlediska, dlužno uvážiti, že proti němu v době, kdy se ucházel o místo koncipienta u Dr. R-y a Dr. D-a, jakož i v době, kdy si zažádal o zápis do seznamu advokátů u moravské advokátní komory v Brně, bylo v běhu trestní řízení pro zločin. Předpis § 83 tr. ř., chráně zájem a čistotu i stavu advokátního, ukládá státním orgánům, aby takovou okolnost oznámily ihned nadřízené stavovské organizaci. Hledíc dále i k tomu, že z týchž důvodů případné skončení trestního vyšetřování odsuzujícím rozsudkem může míti se zřetelem na ustanovení §§ 2 a 3 zákona č. 40/1922 sb. z. a n. za následek odepření zápisu, pokud se týče škrtnutí ze seznamu, jde tu o tak důležitou a pro posouzení důvěryhodnosti tak závažnou okolnost, že obviněný ji nesměl zamlčeti ani, nebyl-li vyzván, aby se v tomto směru vyjádřil. Vždyť musil věděti, že ani jeho zaměstnavatelům nemůže a nesmí býti lhostejno pro nebezpečí ohrožení jejich stavovské cti a vážnosti, jakož i pro majetkovou újmu, již by mohla jejich kancelář býti stížena, zda u sebe zaměstnávají kandidáty advokacie, proti nimž je vedeno trestní řízení pro zločin. Mají proto právo, by jim taková okolnost nebyla zamlčována, by tak mohli posouditi tíhu obvinění a podle toho se rozhodnouti,

zda takového kandidáta advokacie přijmou do služeb nebo ho v nich podrží.

Obviněný však i tím, že zamlčel trestní řízení proti němu pro zločin vedené advokátní komoře, znemožnil jí při rozhodování o jeho žádosti o zápis do seznamu advokátů, by případným nahlédnutím do trestních spisů posoudila, zda a pokud povaha trestného činu může vzbuditi pochybnost, je-li žadatel hoděn té důvěry, by se mohl státi advokátem (§ 2 lit. e) zákona č. 40/1922 sb. z. a n.). Jednáním svým porušil proto obviněný povinnost uloženou mu § 10 (2) advokátního řádu jak ke svým zaměstnavatelům, tak i k advokátní komoře a vydal jí mimo to své zaměstnavatele i celý stav pro možnost zápisu osoby nedůvěryhodné v nebezpečí, že bude jejich stavovská čest a vážnost dotčena. Nezáleží na tom, že se domníval, že udání proti němu je bezdůvodné, nebo že trestní řízení skončilo odsouzením jen pro přestupek proti bezpečnosti cti. Padá jen na váhu, že v rozhodné době se proti obviněnému vedlo vůbec trestní řízení pro zločin. Že obviněný i po subjektivní stránce si mohl uvědomiti, že svým jednáním poškozují čest a vážnost stavu, je vzhledem k jeho inteligenci a povolání pokládati za nepochybné. Neuvědomil-li si snad ráz svého počínání, mohlo se to státi jen proto, že neuvažoval o věci s pečlivostí, již bylo třeba, což k naplnění skutkové podstaty kárného činu po stránce subjektivní dostačí (nedbalost nevědomá).

Čís. 215 dis.

Zpronevěřiv peníze svěřené mu pro strany jím zastoupené prohřešil se advokát tak těžce proti povinnosti povolání, jakož i s hlediska cti a vážnosti stavu, že zájem obecnosti i stavu advokátského vyžaduje nezbytně, by byl vyloučen z advokacie bez ohledu na polehčující okolnosti, k nimž bylo lze přihlížeti soudem trestním při výměře trestu a rozhodování o podmíněném odsouzení.

(Rozh. ze dne 1. října 1934, Ds I 39/33.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 26. června 1933, pokud jí byl obviněný uznán vinným kárnými přečiny porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu a uložen mu podle § 12 lit. d) kárného statutu trest škrtnutí z listiny advokátů.

D ů v o d y:

Odvolání obviněného napadá kárný trest škrtnutí z listiny advokátů, který mu byl napadeným nálezem uložen zejména vzhledem ke zločinu zpronevěry, spáchanému podle pravoplatného rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 26. července 1932 ve třech případech zadržením a při-

vlastněním si částek celkem 51.524 Kč 70 h, složených k jeho rukám pro strany jím právně zastupované.

K námitkám obviněného proti jeho odsouzení pro zločin zpronevěry, v nichž popírá zlý úmysl, v kárném řízení nelze přihlížeti, ježto odsouzení to, vynesené trestním soudem, je pravoplatné. Bezdůvodnost námitek jest ostatně na první pohled patrna, ježto zlý úmysl obžalovaného vyplývá jasně z nepopíraného zjištění nalézacího soudu, že svěřené peníze spotřeboval pro sebe, a z toho, že obviněný ani netvrdí, že tehdy měl krycí fond mobilní.

Skutečnost pak, že snad obviněný zatím škodu nahradil — kteréžto jeho tvrzení není však ničím doloženo, — nemůže na posouzení činu s hlediska kárného zásadně nic měniti; stejně jsou v tomto ohledu nerozhodné okolnosti, které vedly trestní soud k tomu, že obviněnému přiznal podmíněný odklad výkonu trestu. Neboť zpronevěřiv peníze svěřené mu pro strany jím zastupované, prohřešil se obviněný tak těžce proti povinnosti povolání věrného a svědomitého hájení práv strany (§ 9 adv. ř.), jakož i s hlediska cti a vážnosti stavu na něm žádané poctivosti v chování (§ 10 adv. ř.), že zájem obecnosti i stavu advokátského vyžaduje nezbytně, by byl vyloučen z advokacie bez ohledu na polehčující okolnosti, k nimž bylo lze přihlížeti soudem trestním při výměře trestu a rozhodování o podmíněném odkladu. Tíže jeho kárného provinění není zmenšena tím, že snad upadl do tíživých finančních poměrů důsledkem hospodářské krize; zpronevěry svěřených peněz, jež vedla k jeho odsouzení trestním soudem, nesměl se v daných poměrech bez nejtěžšího kárného trestu ani za takových okolností dopustiti. Tím tíže padá na váhu, že v případě zpronevěry ku škodě Hugona P-a přijetí peněz dokonce klientovi tajil. Ani rodinné poměry obviněného nemohou působiti na zmírnění trestu, jež je pro povahu provinění jediné spravedlivý, zvláště přihlíží-li se k tomu, že měl býti spolu souzen i čtvrtý případ zpronevěry, pro nějž byl obviněný odsouzen zvláště ku zastavení výkonu advokacie na 6 měsíců.

Čís. 216 dis.

Povinnosti advokátního povolání vytkené v § 9 adv. ř. nejsou uloženy advokátu jen v poměru ke straně, nýbrž i v poměru k soudu, úřadu i případně odpůrci, k nimž musí advokát zachovati meze zákona a při hájení svého klienta.

Politické přesvědčení soudcovo není o sobě důvodem pro napadání rozhodnutí nebo postupu soudcova.

Porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, obvinil-li advokát ve stížnosti na ministerstvo spravedlnosti soudce ze zajatosti pro příslušnost k určité politické straně.

(Rozh. ze dne 1. října 1934, Ds I 48/33.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání návladního komory

do nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 23. září 1933, jímž byl obviněný zproštěn z obvinění, že ve stížnosti na ministerstvo spravedlnosti obvinil soudce T-a ze zaujatosti z důvodů příslušnosti k určité politické straně, a změnil napadený nález tak, že obviněný je vinen, že se oním činem T-a dopustil přečinu proti povinnostem povolání a proti cti a vážnosti stavu.

D ů v o d y:

Kárným nálezem je zjištěno, že obviněný podal jménem svého klienta Jaroslava N-a stížnost na ministerstvo spravedlnosti, v níž obvinil soudce T-a ze zaujatosti z důvodu příslušnosti k určité politické straně. Kárná rada neshledala však v tomto oznámení obviněného kárný čin proto, že obviněný prý konal jen svoji povinnost, byl-li přesvědčen, že soudce užil o Jaroslavu N-ovi při ústním prohlášení trestního rozsudku věty, že nabytí přesvědčení o opovržlivé povaze N-ově proto, že vedl průvod komunistických dětí.

Zástupce komory zdůrazňuje právem v odvolání, že záleží na tom, co obviněný svým podáním zamýšlel, zda bylo nutné a účelné k obhajobě a že nutno přihlížeti i k formě podání.

Podle § 9 adv. řádu je advokát povinen vésti zastupování své strany podle zákona a práva své strany hájiti proti každému pilně, věrně a svědomitě. Advokát jako obhájce má právo, by vše, co podle zákona má k zastupování své strany za příhodné, bez okolků přednesl a užil všech prostředků k odporu a k obhájení práv těch, pokud to není na odpor jeho plnomocenství, svědomí a zákonně. Klade tedy advokátní řád právům i povinnostem advokáta při obhajobě meze — v zákoně. Nutno tedy zkoumati, zda podání obviněného na ministerstvo spravedlnosti lze jednak pokládati za součást obhajoby klienta, jednak, zda obviněný, který za ně bere osobní zodpovědnost, zachoval, vytýkáje soudci u ministerstva spravedlnosti politickou zaujatost, meze zákona.

K zákonným prostředkům obrany proti zaujatosti soudcově patří jeho odmítnutí podle § 72 a násl. tr. ř. Nepoužije-li strana nebo obhájce tohoto práva ve lhůtě § 73 tr. ř., je s tímto obranným prostředkem vyloučena; politické přesvědčení soudcovo není o sobě důvodem pro napadání rozhodnutí nebo postupu soudcova. Tu přichází v úvahu jen věcná oprávněnost rozhodnutí a bezvadnost řízení (postupu).

V oznámení na ministerstvo spravedlnosti uváděl obviněný, že prý soudce proti pravdě zjistil v protokolu, že tvrzení obviněného neodpovídá pravdě, uvedl dále, že celý výstup se soudem prý byl výsledkem politického přesvědčení soudcova, který je houževnatým národním demokratem a za tuto stranu členem obecního zastupitelstva, což prý je neslučitelné s úřadem soudcovským, a že tvrzení soudcova jsou v rozporu se skutečností a vzbudila veliký rozruch v posluchačstvu; ke konci v něm navrhl, aby ministerstvo případ vyšetřilo, sjednalo nápravu vhodným způsobem, při čemž však prohlásil, že na kárném stíhání soudce

nemá zájmu, jsa přesvědčen, že politická zaujatost soudcova tím změněna nebude — a dovolává se § 9 adv. řádu.

Obviněný se nemůže pro bezvadnost svého postupu v kárném smyslu dovolávat ustanovení § 9 adv. ř.; ani jeho osobní přesvědčení o tom, že soudce při vyhlášení rozsudku prý použil věty, již pak popřel (že nabytí přesvědčení o opovržlivé povaze obviněného N-a, protože vedl průvod komunistických dětí), nemůže ho zprostiti kárné zodpovědnosti za obsah jeho oznámení. Nesejde na tom, zda soudce oné věty skutečně použil vůbec nebo tak, jak ji chtěl mít obviněný obhájce protokolovánu. Hlavním a podstatným obsahem oznámení proti soudci T-ovi není správnost tvrzení obviněného nebo soudce, jež pro samu obhajobu neměla významu — nýbrž obvinění soudce, že jeho udánlivě nesprávný postup vyplynul z politické zaujatosti, že obviněný pokládal úřad soudce T-a a jeho politické působení za neslučitelné a žádal nápravu. Ponechává-li zákonodárství soudci aktivní a pasivní volební právo, nelze soudci vytýkati důvodně politické přesvědčení, ani jeho aktivní uplatnění. Závadným bylo by takové uplatnění teprve, kdyby tu byly objektivní známky toho, že ovlivňuje nebo je s to ovlivnití samo rozhodování tak, že nelze mítí důvěru v nestranost soudcova. Pro něco takového neuvedl obviněný ani dostatečného konkrétního podkladu, nanejvýš nelze ho shledati v rozporu mezi tvrzením obviněného a protokolárním zjištěním soudcovým o obsahu ústně prohlášených důvodů odsuzujícího rozsudku. Za tohoto stavu věci nelze považovati výtku v oznámení na ministerstvo spravedlnosti proti soudci pronesenou za opodstatněnou.

Výtka politické zaujatosti a tedy stranickosti je z nejtěžších, která se může proti soudci vznést; znamenat výtku porušení soudcovské přísahy a může znamenati i výtku zneužití soudcovské moci úřední, jde-li o zaujetí vědomé a úmyslné. Povinnosti povolání advokátního vytčené v § 9 adv. ř. nejsou uloženy advokátu jen v poměru ke straně, nýbrž i v poměru k soudu, úřadu i případně odpůrci — k nimž musí advokát zachovati meze zákona při hájení svého klienta, jež však překračuje, podnikaje osobní útoky proti soudci.

Proto oznámení soudce pro politickou zaujatost bez dostatečného podkladu nesnáší se s povinnostmi, jež ukládá advokátu jeho povolání v § 9 adv. ř. Ale ani čest a vážnost stavu nedovoluje, by advokát neshody se soudcem využil k oznámení soudce na ministerstvo spravedlnosti, jež samo nemá pravomoci kárné, ale u něhož takové obvinění soudce jako orgánu, na němž záleží soudcovo povýšení nebo jinaké rozhodování o osobních záležitostech, by mohlo působiti nepříznivě. Povinnosti a vážnosti stavu dbalý advokát by takové cesty zvoliti nemohl, když mu v případě skutečného provinění soudcova je otevřena cesta ke kárnému senátu. Z těchto důvodů bylo odvolání vyhovětí, zprošťující výrok napadeného nálezu změnití ve výrok odsuzující a uložiti obviněnému přiměřený trest podle § 12 kár. stat.

Čís. 217 dis.

Byl-li advokát odsouzen pro zločin zpronevěry podmíněčně, nelze sice postupovati podle § 19 kár. stat. advok. a vysloviti bez dalšího jednání škrtnutí provinilého ze seznamu advokátů proto, že byla zároveň vyslovena i jeho nezpůsobilost k výkonu advokacie (§ 5 zák. čís. 562/1919).

Byl-li však zločin ten spáchán právě v okruhu advokátských povinností obviněného, který se dopustil zpronevěry proti svým klientům v několika případech a zpronevěřil značné částky, dopustil se obviněný přechinu porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu tak závažného, že není hoden, aby zůstal příslušníkem advokátského stavu (§ 12 lit. d) kár. stat.).

(Rozh. ze dne 1. října 1934, Ds I 32/34.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání vrchního státního zastupitelství z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 9. dubna 1934, pokud jím byl obviněnému pro přečin porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu uloženo podle § 12 lit. c) trest zastavení výkonu advokacie na dobu tří měsíců, a napadený kárný náleze ve výroku o trestu změnil tak, že obviněnému uložil podle § 12 lit. d) kár. statutu trest škrtnutí ze seznamu advokátů.

D ů v o d y :

Nelze sice souhlasiti s názorem hájeným v posledním odstavci odvolání, že v souzeném případě je postupovati podle § 19 kár. statutu a vysloviti bez dalšího jednání škrtnutí provinilého ze seznamu advokátů již z toho důvodu, že obviněný byl trestním soudem pro zločin zpronevěry nejen pravoplatně odsouzen k trestu těžkého žaláře, byť i podmíněně, ale byla zároveň vyslovena i jeho nezpůsobilost k výkonu advokacie, na kterýžto výrok se podle názoru odvolání ustanovení § 5 zák. o podm. odsouzení nevztahuje.

Podle výslovného ustanovení § 5 zák. čís. 562/1919 jsou odkladem trestu při podmíněném odsouzení odloženy nejen tresty vedlejší s jedinou výjimkou stanovenou v 2. odst. téhož §, a opatření zabezpečovací, ale i právní následky, které trestní zákon nebo rozsudek spojuje s odsouzením. K těmto právním následkům patří i ztráta způsobilosti k advokacii, jež podle § 26 i) tr. zák. nastává ipso iure při každém odsouzení pro zločin, i kdyby jí rozsudek zvláště nevyslovil. Poněvadž tedy i tento následek odsouzení byl povolením podmíněného odsouzení odložen, nemá v souzeném případě místa postup podle § 19 kár. statutu.

Jinak však je odvolání z trestu odůvodněno. Sám náleze uznává, že odsouzení advokáta pro zločin je nejtěžší újmou pro čest a vážnost

stavu. Uvází-li se, že zločin sám byl spáchán právě v okruhu advokátských povinností obviněného, který se dopustil zpronevěry proti svým klientům ve třech případech a zpronevěřil značné částky, nutno usouditi, že obviněný nemůže zůstat členem stavu, v němž zneužil důvěry klientů v čestnost, poctivost a mravní bezvadnost stavu ve více případech způsobem hrubým a k citelné škodě osob na něho se obrátivších. Mírnější trest neodůvodňuje v souzeném případě ani okolnost, že škoda byla dodatečně nahrazena; rozhodující je, že obviněný svými trestnými činy pozbyl důvěry občanů v poctivé, čestné a řádné vykonávání advokacie, pro něž je tato důvěra nezbytným předpokladem; důležité je dále, že obviněný byl pro různé kárné provinění opětovně potrestán (v r. 1929, 1930, 1931, 1932 a to peněžitými pokutami někdy dosti citelnými — 6.000 Kč, 3.000 Kč (200, 2.000 Kč) a že všechny tyto dřívější tresty ho nepřivedly k tomu, by vykonával své povolání řádně a poctivě bez ohrožení svěřených zájmů klientů. Jeho jednání dokazuje, že si neuvědomuje základní povinnosti advokátního povolání, že proto není hoden, aby zůstal příslušníkem stavu, jehož úkolem je hájiti svěřené zájmy klientů, nikoli je poškozovati, jak učinil obviněný.

Čís. 218 dis.

Porušení povinností povolání, nevyhověl-li advokát zcela výzvě advokátní komory, by předložil podrobnou specifikaci prací pro stěžovatele provedených s udáním, jak vysoko jednotlivě úkony oceňuje.

Poškození cti a vážnosti stavu, nikoliv i porušení povinností povolání, požadoval-li advokát a žalobou vymáhal na klientovi odměnu zřejmě přemrštěnou, a, když proto bylo proti němu zahájeno kárné řízení, snížil svůj požadavek soudním smírem o polovinu, zavázav současně žalovaného klienta, by kárnou stížnost vzal zpět; požadoval-li od svého klienta, jemuž předem vzhledem k jeho stísněným platebním schopnostem slíbil účtovatí palmár v hranicích minimálních, odměnu vzhledem k námaze a nepatrné práci nepřiměřeně vysokou.

Porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, podal-li advokát, převzav zastoupení klientky po provedeném bagatelním sporu, zřejmě beznadějně trestní oznámení, čímž svou klientku vydal trestnímu stíhání a způsobil jí zbytečné útraty.

Podmínky, za kterých je požadování nepřiměřeně vysokého palmáru disciplinárním přečinem.

(Rozh. ze dne 16. října 1934, Ds I 4/33.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie v neveřejném zasedání částečně zamítl a částečně vyhověl odvolání obviněného do nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách z 28. listopadu 1932, jímž byl obviněný uznán vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a kárnými přečiny porušení povinností povolání i poškození cti a vážnosti stavu.

Z d ů v o d ů:

Případ Jindřicha N-e byl po skutkové stránce zjištěn úplně a po právní stránce posouzen správně. Obviněný měl i při tom, že byl spor s N-em zahájen, možnost pořídití opis palmárního účtu ze svých spisů a doplnití jej žádanou specifikací ocenění jednotlivých položek; více po něm výbor advokátní komory potom, když obviněný odmítl úpravu účtu, nežádal. Výbor komory byl mocí svého dozorčího práva oprávněn a povinen žádati na obviněném sdělení dat potřebných k tomu, by mohl posoudit důvodnost stížnosti, jež byla proti obviněnému vznesena pro přemrštěnost účtu; přičít-li se, jak bude dále dovoděno, požadování přemrštěného palmare za určitých předpokladů cti a vážnosti stavu a zakládá tudíž po případě kárný přečin, je podle § 23 adv. ř. a § 1 kár. stat. povolán výbor advokátní komory k tomu, by zařídil, čeho třeba k obhájení cti a vážnosti stavu a by si k tomu zjednal předpoklady i tehdy, když se strany nebo některá z nich nepodvolily úpravě podaného účtu. Odvolatel sám doznává, že byl vyzván, aby se vyjádřil o stížnosti N-ově; poněvadž výzva výboru komory je na prvním místě — ještě před dalším dotazem po souhlasu s úpravou účtu — odůvodněna tím, »aby bylo lze posouditi, je-li výtka stěžovatele o a ohledně nepřiměřenosti účtu důvodnou čili nic,« musil z toho obviněný seznati, že se při této výzvě nejedná o úpravu účtu, jež je předmětem dalšího odstavce přípisu, ale o výkon dozorčího práva. Poněvadž byl výbor k výzvě té oprávněn, nesměl obviněný jako zkušený advokát odepřít k jeho výkonu svou součinnost, i když výše citované předpisy advokátního řádu a kárního statutu ve výzvě nebyly citovány. Na kárný přečin porušení povinnosti povolání bylo tu tedy uznáno právem.

Pokud jde o kárný přečin spáchaný požadováním přemrštěného palmare, nutno pro tento i pro další souzené případy předeslati ve všeobecnosti toto:

Požadování vyššího palmare než jaké se při objektivním zkoumání věci ukázalo býti přiměřeným, není vždy kárným přečinem; stává se jím teprve za okolností, jimiž je dotčena čest a vážnost stavu. Povahu těchto okolností nutno posuzovati v každém jednotlivém případě zvláště. Nejsou dány na příklad v tom, jde-li o vyšší požadavek nikoli zvláště nápadný a nepřiměřený, nebo, jde-li o prosté, nikoli proti pravdě odůvodněné ocenění úkonů, jež nejsou upraveny sazbami; tu postačí k ochraně klientely předpisy, jichž se v tom ohledu dovolává obviněný, jmenovitě § 1152 ob. obč. zák. Jestliže však advokát na př. účtuje nápadně přemrštěné položky za úkony nutně pod tarif spadající, jestliže při volném ocenění jiných úkonů použije k odůvodnění výše požadavku prostředků, které mají nebo mohou uvést klienta v omyl o oprávněnosti požadavku, jako na př. účtuje-li práce nevykonané, účtuje-li na zřejmém nesprávném a stavu věci nebo zákonu odporujícím základě, užije-li nápadného zdůrazňování, zveličování a vychvalování vykonané práce; její důkladnosti, pečlivosti, obtížnosti a pod. (sr. rozh. č. 103 dis. sb. n. s.),

vůbec prostředků nepoctivých nebo dokonce lstivých, jimiž se poškozují důvěra klientely ke stavu advokátnímu, na níž jest tato instituce i při svém přirozeném výdělečném charakteru nutně vybudována, poškozují tím samu vážnost a čest stavu, jež má podle § 10 adv. statutu zachovávat; jeho jednání zakládá proto za těchto předpokladů kárný přečin (§ 2 kár. stat.). S tohoto zásadního hlediska byly posouzeny všechny tu v úvahu přicházející případy.

Vyúčtování palmare Jindřichu N-ovi bylo již věcně založeno na takových odsouzení hodných základech. Lze ponechat stranou otázku, šlo-li o spor obtížný, pod tarif snad nespádající; na tomto základě bylo by lze snad výše zhodnotit jen položky týkající se jednotlivých právnických prací, nikoli však celkový účet, vypracovaný podle doznání obviněného na vyšším zhodnocení předmětu sporu podle dvacetinásobku ročního plnění, tudíž na zhodnocení zákona odporujícím. Toto zhodnocení předmětu sporu obviněný podle vlastního doznání při ústním jednání nemůže opřít o žádné právní ustanovení. Předpisů o oceňování pro kolkování a soudní poplatky dovolává se nejen nevhodně, ale i vadně, neboť i ty znají při plnění více než 10letém jen desateronásobek dávky jako základ ocenění. Soudem přisouzené útraty byly tu kárně radě jen jedním z měřítek nezřízené přemrštěnosti, jež je však osvětlena s hledisek jiných, zejména též tím, že v dodatečné, k odvolání připojené specifikaci položek jsou útraty zaplacené substitutům vyúčtovány částkami více než dvojnásobnými a že na př. úhrnná ztráta času včetně stravného a diet je za cestu z Prahy do nedalekých Kralup vyúčtována opětovně mnohonásobnou částkou 1.990 Kč. Nemohlo proto ani odvolatelem žádané přezkoumání nyní specifikovaného účtu vésti k příznivějšímu posouzení jeho způsobu, jímž na straně požadoval »zkrácený paušální poplatek« 10.000 Kč. Lze při tom ponechat stranou, zda kárná rada důvodně přihlížela k poměrům klientovým.

Poškození cti a vážnosti stavu neshledala kárná rada v tom, že obviněný uznal přemrštěnost svého nároku, sniživ jej na polovinu, což uvedla jen jako další důvod přesvědčení o značné přemrštěnosti nároku, kárný přečin nebyl shledán již v tom, že obviněný žalovanému klientu slevil, ale v tom, že při soudním smíru smísl obviněný ústupek hmotný se stavovskou stránkou věci. Na tomto základě odvolání po stránce objektivní nálezu vlastně ani nenapadá, takže tu stačí zdůrazniti, že čest a vážnost stavu trpí jistě citelnou újmu, když advokát při veřejném soudním jednání uzavře smír uvedeného druhu. Veřejnost tohoto jeho projevu dodala smíru při tom ráz zcela odlišný než tomu snad bylo v případě, který pro svou subjektivní beztrestnost uvádí na srovnání odvolatel a kde se jednalo dle jeho vyličení o interní dohodu mezi ním a klientem o poshovění placení.

Podle odůvodnění shledala kárná rada v posléz uvedeném činu jen kárný přečin poškození cti a vážnosti stavu; ve výrokové části uvedená kvalifikace též za kárný přečin porušení povinnosti povolání není nejen odůvodněna v nálezu, ale ani věcně dána, neboť není tu nějaké speciální povinnosti nad onu, jež je všeobecně upravena v § 10 adv. stat. a

jejíž porušení zakládá obecnější kárný přečin již uvedený. To platí i o porušení důvěry klientovy přemrštěným nárokem palmárním, v němž kárná rada neprávem shledala též kvalifikaci kárného přečinu porušení povinností povolání. Na základě obecné výtky stěžovatelovy, že není kárným přečinem vůbec vinen, byla tato kvalifikace jeho činu vypuštěna.

V případě zastupování Marie S-ové odpovídají zjištění skutková spisu a právní posouzení zákonu, pročež bylo tu odvolání zamítnuto. Obviněný doznal sám při ústním jednání, že při první konferenci jednal se S-ovou osobně; musil tedy sám shledati, že přednes je nejasný, jak je zjištěno v informačním zápisu o této konferenci; byl proto povinen věnovati věci, ve které se jednalo hned od počátku o podezření proti lékaři z trestného činu, zvýšenou pozornost, jakmile pověřil svého konicipienta, by zjistil obsah civilních spisů. Poněvadž kárného přečinu lze se dopustiti i opomenutím potřebné péče, odpovídá obviněný již z tohoto důvodu za to, co snad podnikla kancelář bez jeho vědomí, neboť v tak choulostivé záležitosti, kterou první konferencí s klientkou sám uvedl v běh a kde šlo o trestné oznámení ve věci soudem civilním již rozhodnuté, nesměl obviněný bez porušení povinnosti povolání (§ 9 adv. řádu) opomenouti vlastní pilné, věrné a svědomité hájení práv strany, k němuž náleží při podávání trestního oznámení patřičná obezřetnost; povinnost k ní, plynoucí z cit. ustanovení advokátního řádu, není nikterak dotčena právem podle § 86 tr. ř., jehož se dovolává stěžovatel. Tvrzení odvolání, že strana i po právním poučení setrvala na svém příkazu ke koncepci a podání trestního oznámení, není kryto sepsanou informací; neměnilo by to ostatně nic na vytčených povinnostech advokátových. Důsledky, jež pro Marii S-ovou vzešly z postupu advokátního zástupce — (mezi ně patří i útraty, jimž není vytknuta přemrštěnost, ale zbytečnost) — byly pro ni tak trapné a dotkly se tolik cti a vážnosti stavu advokátního, že to došlo výrazu i v odůvodnění osvobozujícího rozsudku proti S-ové, na něž proto právem poukázala kárná rada; další důvody osvobození S-ové, na něž poukazuje odvolatel, nemají s hlediska kárného významu. Právem byl tu tedy obviněný uznán vinným i přečinem porušení cti a vážnosti stavu.

V případě zastupování Josefa P-a nebylo odvolání shledáno důvodným, pokud tu brojí proti kárnému přečinu poškození cti a vážnosti stavu požadováním nepřiměřeně vysoké odměny (porušení povinnosti není dáno z důvodů již sdělených). Jde sice o věc obsahem nikoli běžnou a o stížnost k nejvyššímu správnímu soudu; vykonaná práce omežila se však zřetelně jen na informace z korespondence s klientem a z trojnásobné informace ze spisů a na formulaci jeho krátké námitky do stížnosti; honorář za to požadovaný je nápadně přemrštěný a jeho požadování porušuje čest a vážnost stavu tím více, že byl účtován po předchozím ujištění, že bude upraven v minimálních hranicích v uvážení postavení klientova, jež zajisté není zvláště výnosné, jakož i se zřetelem na to, že jde o věc legionářskou. Tím spíše platí i tu o popi-

rané zodpovědnosti obviněného za případné činy jeho zaměstnanců, což již bylo uvedeno.

Čís. 219 dis.

Niet disciplinárneho previnenia podľa § 68 lit. b) zák. čl. XXXIV: 1874 v tom čine advokáta, že zastupoval pred súdom inkasačný podnik pri vymáhaní jeho vlastných pohľadávok, pochádzajúcich z jeho dovolenej hospodárskej činnosti.

(Rozh. zo dňa 22. októbra 1934, Ds III 44/34.)

Na j v y š š í s ú d ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. G. B., advokátovi v B., následkom odvolania, podaného obvineným proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 12. mája 1934, po preskúmaní spisov, predložených horeoznačeným disciplinárnym súdom vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov zrušuje rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice a sprostňuje obviněného Dr. G. B. obžaloby pre disciplinárne previnenie podľa bodu b) § 68 adv. zák.

D ô v o d y:

Proti rozsudku disciplinárneho súdu prvej stolice podal odvolanie obviněný preto, že mylne bol uznaný vinným z disciplinárneho previnenia podľa § 68 lit. b) adv. zák., lebo vraj neporušil adv. zákona, keď zastupoval firmu inkasačný podnik »F.« cieľom súdneho vymáhania jeho vlastných pohľadávok. Odvolanie je základné.

Podľa zistených skutočností vzťahovali sa žaloby, pri podaní ktorých zastupoval obviněný inkasačný podnik, na vlastné pohľadávky podniku. Súd prvej stolice má za to, že sa obviněný dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 68 lit. b) adv. zák., lebo sa vraj podujal vymáhať vo viac prípadoch pohľadávky inkasačného podniku za inkasačnú províziu, tedy vraj proti zákazu advokátskej komory zastupoval takú stranu, ktorej účinkovanie v tomto ohľade spadá pod § 16 zák. čl. LIV:1912. Tento právny záver súdu prvej stolice nemá však opory ani v zistených skutočnostiach ani vo spisoch. Zo spisov neplynie, že by pohľadávky, ktoré inkasačný podnik v tomto prípade pred súdom uplatňoval, boly pochádzaly z takej činnosti podniku, ktorá smerovala na nedovolené zastúpenie strán pred vrchnosťami, tedy na porušenie práv advokátov. Nevyskytly sa v tomto prípade dôkazy ani na to, že by obviněný bol vedel, že inkasačný podnik v iných prípadoch uplatňoval pohľadávky svojich klientov pred súdmi. Nebolo nijakej zákonitej prekážky, aby obviněný vo veciach v rozsudku súdu prvej stolice uvedených zastupoval inkasačný podnik, lebo aj tento mohol mať vlastné pohľadávky, pochádzajúce z jeho dovolenej hospodárskej činnosti, a

o tom, či mal podnik oprávnené pohľadávky alebo nie, mal rozhodovať civilný súd, pred ktorým podnik mohol sa dať zastupovať advokátom. Preto mylný je aj názor súdu prvej stolice, že obvinený porušil svojím činom povinnú advokátsku kolegiálnu a úctu k advokátskej komore. Taktiež mylne vykladá súd prvej stolice rozhodnutie najvyššieho súdu č. Ds III 3/1934, lebo najvyšší súd ani v tomto rozhodnutí nevyriekol, že by advokát nemohol zastupovať inkasačný podnik pri vymáhaní takej vlastnej pohľadávky podniku, ktorá nie je v súvislosti s nejakým zakázaným pokútnym písaním inkasačného podniku. Konečne neshľadáva najvyšší súd disciplinárne previnenie ani v tom čine obvineného, že dodatočne signoval a podal k súdu tri žaloby vzťahujúce sa na vlastné pohľadávky firmy »F.«, ktoré inkasačný podnik sám zhotovil a neoprávnené v mene obvineného dňa 5. mája 1933 sám podal, lebo zo spisov neplynie, že by firma »F.« aj v iných prípadoch bola podala žaloby v mene obvineného; zo zisteného prípadu však nelze zistiť, že by bola taká dohoda medzi obvineným a inkasačným podnikom, že tento bez súčinnosti advokáta podáva žaloby v mene obvineného advokáta a tento dodatočným signovaním schváli toto, neoprávnené pokračovanie podniku. Preto mylil sa súd prvej stolice, keď uznal obvineného vinným podľa obžaloby. Bolo teda treba sprostíť obvineného.

Čís. 220 dis.

Odvolanie proti usneseniu prvostupňového disciplinárneho súdu pre veci advokátov, ktorým bolo nariadené postúpenie spisov správnomu výboru advokátskej komory na prípadné použitie § 73 adv. zák., je neprípustné.

(Rozh. zo dňa 22. októbra 1934, Ds III 52/34.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. L. L., advokátovi v L., odmietol ako neprípustné odvolanie, podané obvineným proti usneseniu disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 23. júna 1934.

Dôvody:

Odvolanie je namierené proti časti usnesenia, v ktorej bolo nariadené postúpenie spisov správnomu výboru advokátskej komory na prípadné upotrebenie § 73 adv. por., ako aj proti tej časti odôvodnenia usnesenia, v ktorej boli uvedené dôvody pre toto opatrenie. Odvolanie je však neprípustné, keďže ide len o postúpenie spisov a nie o meritórne vybavenie a keďže podľa 2. odst. § 73 adv. por. i proti meritórnemu rozhodnutiu vynesnému podľa 1. odst. cit. § odvolanie bolo by neprípustné.

Čís. 221 dis.

Pri posudzovaní otázky, či sa disciplinárne previnenie premlčalo alebo nie, je nerozhodné, kedy sa poškodená strana dozvedela o spáchaní činu alebo o opomenutí, zakladajúcim disciplinárny prečin.

(Rozh. zo dňa 22. októbra 1934, Ds III 55/34.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. E. S., advokátovi v D., následkom odvolania, podaného vdovou E. B. proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 23. júna 1934, po preskúmaní spisov vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov potvrdzuje rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice.

Dôvody:

Odvolaťka napáda rozsudok súdu prvej stolice preto, že súd počítal premlčaciu lehotu disciplinárneho previnenia, predmet oznámenia tvoriaceho, od tej doby, keď previnenie údajne bolo spáchané, ačkoľvek podľa názoru odvolateľky treba počítat premlčaciu lehotu od tej doby, keď sa poškodený dozvedel, že obvinený sa nechoval tak, ako to bolo jeho povinnosťou. Odvolateľka je na omyle. Podľa § 102 odst. 2 advokátskeho poriadku trestnosť disciplinárneho prečinu sa premlčí, jestli od času konania alebo opomenutia, zakladajúceho disciplinárny prečin, uplynuly dva roky bez toho, že by oznámenie bolo bývalo učinené. Laho- stejná je teda pri posudzovaní otázky, či sa premlčalo disciplinárne previnenie alebo nie, okolnosť, kedy sa poškodený dozvedel o spáchaní činu. Táto okolnosť podľa § 72 adv. por. má význam len pri posudzovaní žaloby súkromnej strany o náhradu škody. Disciplinárny súd prvej stolice sa teda nemylil, keď počítal premlčaciu lehotu od spáchania údajného disciplinárneho previnenia a keď pominul disciplinárne pokračovanie z toho dôvodu, že nastalo premlčanie, pretože od spáchania údajného previnenia do podania oznámenia uplynuly dva roky.

Čís. 222 dis.

Čin porušujúci povinnosti advokátskeho povolání lze podřaditi i pod skutkovou podstatu přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu jen, přistoupí-li k němu zvláštní okolnosti, z nichž je na takové zlehčení usuzovati.

Pro posouzení otázky, zda advokát stranu zastupuje, čili nic, nemá významu, zda šlo o zastupování za úplat, či bez ní.

Subjektivní nepoznání trestnosti skutkové podstaty kárného přečinu o sobě neomlouvá právě tak, jako neznalost trestního zákona v řízení trestním.

Porušení povinností povolání, nikoliv i zlehčení cti a vážnosti stavu, převzal-li advokát, sepsavši jako zástupce obou smluvníků smlouvu,

potom zastoupení jednoho smluvníka proti druhému ve sporech, jež později mezi týmiž smluvníky vznikly z důvodu této smlouvy.

Otázku, je-li advokát povinen zrazovati stranu z jednání spojeného pro ni s rizikem, nelze řešiti zásadně ani ve smyslu kladném ani záporném; bude záležeti vždy na okolnostech případu.

(Rozh. ze dne 29. října 1934, Ds I 5/33.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací ve věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl po ústním neveřejném jednání odvolání obviněného a zástupce komory z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze dne 3. listopadu 1932, jímž byl obviněný uznán vinným kárným přechinem porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, zproštěn z kárného přechinu porušení povinnosti v jiném směru.

Z d ů v o d ů:

Obviněný vytýká v odvolání kárné radě jednak kusost řízení, jednak nesprávné hodnocení provedených důkazů a posléze nesprávné právní posouzení.

Onu vadu spatřuje v tom, že kárná rada opomenula výsledkem svědka Karla J-a zjistiti skutečnosti, z nichž by plynul závěr, že v době sepsání smlouvy o zápůjčku, uzavřené mezi Josefem R-ou a Karlem J-em dne 13. srpna 1931, bylo vůlí obou smluvních stran i obviněného, by odměnu za vyhotovení smlouvy zaplatil jen Karel J. a ne i Josef R. Leč obviněným tvrzená kusost řízení týká se skutečnosti nerozhodné. I kdyby tvrzení odvolatelo — odporující odstavci XIII. sepsané smlouvy, jež stanoví, že obě strany nesou po polovici všech výloh z uzavřením smlouvy spojených — bylo pravdivé, nebylo by tím ještě prokázáno, že obviněný Josefa R-u při sepisování oné smlouvy nezastupoval. Neboť okolnost, zda šlo o zastupování za úplatu, či bez ní, nemá významu pro posouzení otázky, zda advokát stranu zastupuje čili nic, kdyžť ani advokátní řád nečiní zastupování strany od oné okolnosti závislým (§§ 11, 16 adv. ř.) a ani občanský zákon (§§ 1004, 1013), neustanovuje za podmínku zmocnění úplatu zmocněncovu. Napadený závěr, že obviněný byl v době sepsání zápůjčkové smlouvy právním rádcem obou stran, je tím důvodnější, že nejen svědek Josef R., nýbrž i sám obviněný udal, že se na něho se žádostí o sepsání smlouvy obrátili i Karel J. i Josef R. Podle prohlášení obviněného ve sporu Cs I 118/33 jakož i podle jeho dotazu na advokátní komoru ze dne 29. prosince 1931 byl obviněný sám názoru, že byl právním zástupcem i Josefa R-y. Jeví se proto jeho nynější opačné tvrzení lichým.

Dále spatřuje stěžovatel kusost řízení v nepřipuštění výsledku svědka Karla J-a o tom, že Josef R. věděl, že obviněný byl už dříve právním zástupcem Karla J-a a že na jeho objednávku a účet sdělával zápůjčkovou smlouvu mezi R-ou a J-em. Okolností, jež takto měly býti podle

odvolání zjištěny, jsou však rovněž nerozhodné. Dřívější právní zastupování Karla J-a obviněným nikterak nevylučuje, že obviněný sepsal zápůjčkovou smlouvu v zastoupení jak J-a, tak i R-y.

Kusost řízení vytýká stěžovatel dále námitkou, že kárný nález nevezal zřetele k dotazu obviněného ze dne 29. prosince 1931, jímž žádal advokátní komoru o rozhodnutí, zda v rozepřích Karla J-a a Josefa R-y je povinen složit svědeckou výpověď, a na kladnou odpověď výboru advokátní komory ze dne 4. ledna 1932. Z námítky je zřejmo, že tu nejde o výtku kusosti řízení (obě písemnosti byly při ústním líčení čteny), nýbrž o výtku nesprávného právního posouzení, zejména pokud jde o subjektivní stránku činu, ne však důvodnou. Neboť i kdyby výbor advokátní komory v tomto směru opomenul učiniti opatření ke kárnému stihání obviněného, nemohl by z toho obviněný odvozovati pro sebe beztrestnost, ježto subjektivní nepoznání trestnosti skutkové podstaty kárného přechinu o sobě neomlouvá právě tak, jako v trestním řízení neomlouvá pachatele trestného činu neznalost trestního zákona. V důsledku této zásady musí zůstatí bez úspěchu i námitka stěžovatele, že jednak vzhledem k původní bezplatnosti zastoupení Josefa R-y, jednak vzhledem k rozhodnutí výboru advokátní komory ze dne 4. ledna 1932 byl si jist, že zastupováním Karla J-a ve sporech proti Josefu R-ovi se nedopouští žádného poklesku.

Posléze namítá stěžovatel po právní stránce, že převzetí 125.000 Kč od Josefa R-y do úschovy bylo samostatným úkonem, který prý se zápůjčkovou smlouvou nesouvisel, a že z něho tedy nelze usuzovati na podvojně zastupování, zvláště když předmětem rozepří nebylo vzeti oné částky do úschovy, nýbrž výhradně závazky ze smlouvy. Leč napadený nález nedochází k závěru, že obviněný byl při sepsání smlouvy právním zástupcem i Josefa R-y jen z té okolnosti, že přijal od něho do úschovy 125.000 Kč, nýbrž i z celé řady dalších zjištěných skutečností, zvláště z toho, že jak Karel J., tak i Josef R. se obrátil na obviněného o sepsání smlouvy; že obviněný disponoval částkou Josefem R-ou u něho z důvodu oné smlouvy složenou podle dispozic R-ových; že přezkoumal a opravil dopis R-ův ze dne 12. září 1931. Z těchto skutečností kromě jiných okolností v nálezu blíže uvedených právem učinila kárná rada právní závěr, že obviněný i Josefu R-ovi udílěl právní rady a tedy ho při sepsání zápůjčkové smlouvy ze dne 13. srpna 1931 právně zastupoval. Nerozhodno je proto, že vzniklé spory se netýkaly samého převzetí peněz obviněným, kdyžť se týkaly závazků, jež stranám vznikly ze smlouvy, za spoluúčasti obviněného v zastoupení obou stran uzavřené. Převzetím právního zastoupení jednoho ze smluvníků oné smlouvy o zápůjčku ve sporech z ní vzniklých obviněný nesporně porušil povinnosti povolání, neboť jednání takové se přičí povinností, jež advokátu jasně a kategoricky ukládá § 10 adv. ř.

Napadený nález spatřuje v činu obviněného i poškození cti a vážnosti stavu advokátského. Ježto v nálezu není odůvodněno, proč obviněný svým jednáním poškodil i čest a vážnost stavu, vycházela patrně

kárná rada z názoru, že každé podvojně zastupování o sobě již zakládá skutkovou podstatu nejen přečinu porušení povinnosti povolání, nýbrž i zlehčení cti a vážnosti stavu. S takovým názorem v jeho všeobecnosti nelze souhlasiti. Je pravda, že každým porušením povinnosti, tedy i porušením předpisu § 10 adv. ř., trpí do jisté míry čest a vážnost stavu. Rozeznává-li však zákon přes to v §§ 2, 24 a 39 — II. kárného statutu mezi přečinem porušení povinnosti a přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, vysvítá z toho, že čin porušující povinnosti advokátského povolání lze podřaditi i pod skutkovou podstatu přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu jen, přistoupí-li k němu ještě zvláštní okolnosti, z nichž je na takové zlehčení usuzovati. Takové zvláštní okolnosti náleží nezjišťuje a nejsou patrné ani ze spisů. Poněvadž však jednání obviněného naplňuje beztak již skutkovou podstatu kárného přečinu ve směru porušení povinnosti povolání, obviněný co do kvalifikace činu napadenému nálezu nic nevytýká, a dvojí kvalifikace na škodu obviněného při výměře trestu hodnocena nebyla, netřeba tu učiniti žádného opatření.

Bylo proto zamítnouti odvolání obviněného jako neodůvodněné v celém rozsahu.

V obžalovacím usnesení byl obviněný obviněn i, že porušil povinnosti povolání i potud, že při sepisování smlouvy o zápůjčku ve výši 125.000 Kč mezi Josefem R-ou a Karlem J-em nešetřil dostatečné bedlivosti, pojmuv do smlouvy ustanovení, která jsou právně bezúčinná, a že tak zájem svého mandanta Josefa R-y nehájil dosti horlivě a svědomitě. Kárná rada zjistila, že obviněný byl právním zástupcem Josefa R-y a že tedy R. byl jeho klientem, vyslovila však, že o kárném přečinu nemůže býti řeči proto, poněvadž jednak smlouva, jak byla sepsána, odpovídala srovnalé vůli stran, jednak si Josef R. byl vědom obsahu smlouvy. Podle názoru kárné rady nelze na advokátu žádati, by zrazoval stranu od jednání, spojeného s rizikem, ježto tak daleko diligence advokátova nejde.

Odvolání návladního komory odporuje tomuto právnímu názoru jako pochybenému a dovozuje, že i taková hrubá nevědomost, jaká plyne ze způsobu obstarávání věci Josefa R-y, odporuje § 9 adv. ř., podle něhož je advokát povinen, aby převzaté zastoupení vedl podle zákona a práva své strany zastupoval věrně, horlivě a svědomitě.

Kárný soud odvolací neshledává odvolání důvodným. Nelze sice souhlasiti s povšechně vysloveným názorem napadeného nálezu, jakoby advokát nebyl nikdy povinen zrazovati stranu z jednání spojeného pro ni s rizikem. Otázku tu nelze řešiti beze všeho zásadně ani ve smyslu kladném ani záporném. Bude záležeti vždy na okolnostech případu. V souzeném případě jsou tu pak takové okolnosti, které nenasvědčují tomu, že se obviněný dopustil kárného přečinu i ve směru, o něž jde, a že se zejména prohřešil proti předpisu § 9 adv. řádu způsobem zakládajícím kárnou odpovědnost.

Z výsledků kárného řízení vychází, že smluvní strany dříve, nežli předaly svou věc obviněnému, byly již mezi sebou o jednotlivých podmínkách smlouvy o zápůjčku domluveny. Tomu nasvědčují zejména

i skutečnost, že Josef R. přinesl obviněnému dodatečně ujednání z 12. září 1931 ve formě dopisu jím samým sepsaného, ohledně něhož žádal obviněného jen o jeho přezkoumání a opravu. Z toho je vidno, že obviněný smluvním podmínkám, na kterých se strany samy mezi sebou byly již dohodly, dal jen právnickou úpravu a formu. Lze proto říci, že úkol obviněného byl tu více rázu podružného. Uváží-li se dále, že písemné vyhotovení smlouvy bylo stranám přečteno a ony vzaly jeho obsah na vědomí, není důvodu odpírati souhlas závěru napadeného nálezu, že smlouva tak, jak byla obviněným upravena, odpovídala srovnalé vůli stran. Jedna ze stran — Josef R. — byl sice dělníkem, ale znalé dělníkem kvalifikovaným a inteligentním, když byl zaměstnán v Americe a dovedl si ušospodařiti značné jmění. Nešlo proto o člověka nezkušeného, jemuž nadto bylo, jak bylo obviněnému známo, poradcem jeho švagr, úředník to pojišťovny. Jest proto tím více souhlasiti s přesvědčením kárné rady, že Josef R. byl si vědom obsahu a dosahu zápujčkové smlouvy.

Lze připustiti, že smlouva vykazuje po stránce právnícké jisté vady a nedostatky; než na druhé straně nelze přehlížeti, že obviněný byl, jak už zdůrazněno, stranami, jež mu přinesly návrh smlouvy, postaven takřka před hotovou věc a provedl jen právnickou úpravu navrženého ujednání, které bylo, — a na to jest klásti zvláště váhu — založeno především a hlavně na vzájemné důvěře smluvních stran. Jestliže v této důvěře byla jedna strana druhou zklamána nebo nesplnilo-li se její očekávání, jež v hospodářském ohledu z oné smlouvy očekávala, nelze za to činiti kárně odpovědným obviněného, jemuž po subjektivní stránce lze věřiti, že při vyhotovování smlouvy postupoval podle svého nejlepšího vědomí a umu.

Bylo proto odvolání návladního komory z výroku o vině zamítnouti jako bezdůvodné.

Čís. 223 dis.

Advokát je podle §§ 9, 10 adv. ř. povinen voliti k obhájení práv svého klienta jen takovou cestu, která je ve shodě s platným právním řádem; nesmí straně tajiti skutečný právní stav, jak se mu jeví po informativním jednání dle skutkových sdělení strany, doplněných případným seznáním obsahu příslušných spisů a listin; je povinen poučiti stranu o mylném jejím pojmání domnělého bezpráví, o zjevné zbytečnosti nebo nemožnosti těch právních kroků, jež strana chce podniknouti, a, trvá-li strana přes to na určitém právním postupu, odepriti zastupování ve věci, jejíž naprostá beznadějnost je mu zřejmá, a tak uchrániti stranu před škodou, která by jí nezbytně musela vzejiti žádaným postupem a právním zastupováním.

(Rozh. ze dne 29. října 1934, Ds II 7/33.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a advokátních kandidátů zamítl po ústním líčení odvolání obviněného

z nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 10. prosince 1932, jímž byl obviněný uznán vinným přečiny porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Advokátní řád neukládá advokátu za povinnost převzít zastupování strany, jež se u něho uchází o právní poradu neb o určitý právní úkon (§ 10 adv. ř.); podle § 9 adv. ř. je jeho povinností zastoupení, které na se vezme, vésti podle zákona a hájiti právo své strany pilně, věrně a svědomitě. Z těchto předpisů advokátního řádu vyplývají dvě základní povinnosti advokáta, jinak samozřejmé: že k obhájení práv svého klienta má voliti jen takovou cestu, která je ve shodě s platným právním řádem, a že nemá tajiti straně, jež se k němu obrací o radu a pomoc jako ke znalci práva (§§ 1009, 1299, 1300 obč. zák.), skutečný právní stav, jak se mu jeví po informativním jednání podle skutkového sdělení strany, doplněných případným seznáním obsahu příslušných spisů a listin. Je proto povinen poučiti stranu o mylném jejím pojmání domnělého bezprávi, o zjevně zbytečnosti nebo nemožnosti těch právních kroků, jež strana chce podniknouti, a, trvá-li strana přes to na určitém právním postupu, odepřiti zastupování ve věci, jejíž naprostá beznadějnost je mu zřejmá, a tak uchrániti stranu před škodou, která by jí nezbytně musila vzejíti žádaným postupem a právním zastupováním (srov. rozh. sb. čís. 149/dis. 95/dis.).

Při tomto hledisku na povinnosti advokáta jsou proto pochybené veškeré námitky odvolatelovy proti rozhodnutí kárné rady, pokud snaží se tvrditi, že obviněný jednal jen z pouhé »lidskosti« k Marii S-ové, stížené fixní ideou o bezprávi, jež se jí stalo v pozůstalostním řízení z roku 1907, že se snažil jen vyhověti přímluvě rakouského konsulátu, by se věci ujal, že chtěl S-ovou upokojiti na jistou dobu, než by se našla jiná forma řešení jejího případu a tomu podobné. Právem nebylo vyhověno návrhu obviněného na výslech svědků konsula L-a a konsulárního úředníka B-a, ježto jejich výslech by nic nemohl změnit na skutečnosti zjištěné kárným nálezem a stěžovatelem příznávané, že věděl o nemožnosti dosáhnouti toho, oč bylo žádáno v žádosti na presidenta republiky, by totiž presidentem republiky byl zrušen tvrzený nezákonný postup soudu a S-ové zjednáno vlastnictví nemovitosti, která byla prodána již v roce 1908 exekuční dražbou. Také žádost rakouského konsulátu, jehož právní záležitosti snad jinak obstarává, nemohla pro obviněného jako advokáta býti do té míry směrodatnou, by převzal zastoupení S-ové ve věci zřejmě beznadějné, a by volil kroky právně vůbec nemožné, kde každý úkon a každá intervence mohly jeho klientce způsobiti jenom výlohy, nikdy však nějaký prospěch. Pokouší-li se v odvolání tvrditi, že účelem jeho podání a intervencí bylo jen získati čas a v době té nějakou podporu pro S-ovou, jsou to zjevně dodatečně vymyšlené vytáčky, odporující doslovu žádosti a též dřívějším údajům obviněného. Vždyť ve svém vyjádření ze dne 3. července 1931 mluví

ještě o tom, že S-ovou považoval za majetnou do té míry, že koupí nebo převzetím dluhů může nabýti vlastnictví dotyčného domu. Odvolatel není s to uvést žádný udržitelý důvod, jenž by mohl býti oporou pro podobné úsilí. Ve vyjádření ze dne 4. prosince 1931 udává za účel žádosti: přesvědčiti svoji mandantku (t. j. očekávaným zamítnutím žádosti), že se jí svého času nestala v řízení pozůstalostním žádná křivda. Nátlaku S-ové mohl se však odvolatel snadno vyhnouti prostým odepřením jejího právního zastupování, když po podané mu informaci a seznání obsahu spisů poznal skutečný stav, jak pokud se týče domnělého nároku, tak i duševní stav Marie S-ové. Přirozeně nemůže býti pro obviněného omluvou, že mohl za S-ovou vésti nákladné spory, ovšem podle jeho vědomí předem naprosto ztracené, kterých nevedl, a že jí takto nezpůsobil větší útraty, než které si dal za svoji zcela zbytečnou činnost od ní zaplatiti a jí účtoval.

Odvolatel je na omylu, tvrdí-li, že jeho činem nebyla dotčena čest a vážnost stavu, poněvadž žádost na presidenta republiky byla prý podána samotnou S-ovou, ano z podání nelze prý seznati, že bylo sepsáno za spolupůsobení advokáta, a poněvadž veřejnost, zejména nikdo na směrodatných místech, jimiž žádost procházela, prý nezvěděl a nemohl se ani domnívati, že žádost vyšla z advokátní kanceláře, nebo na popud advokáta. Než obviněný zřejmě zapomíná na vlastní dřívější údaje, jichž použila kárná rada k právnímu posouzení jeho provinění. Jsou to dřívější jeho tvrzení, vyplývající z připsu na kárnou radu, dále jeho zodpovídání se při ústním jednání a obsah jeho korespondence s Marií S-ovou, že totiž opětovně intervenoval u příslušných referentů v kabinetní kanceláři a v ministerstvu spravedlnosti. Při tomto stavu věci samým obviněným tvrzeném je nepochybné, že závadné jednání obviněného jakožto advokáta, t. j. popud a spolupůsobení k podání žádosti právně vůbec nemožné a působení naprosto zbytečných intervenčních útrat mandantce, tedy činnost odporující povinností povolání, došly ku vědomí více osob a dostalo se jim takto podnětu k tomu, by činnost obviněného posuzovaly způsobem, jímž trpí dobrá pověst, čest a vážnost advokátského stavu vůbec. Ostatně se ani nevyžaduje, by nepřístojnost advokátem zaviněná hned byla spojena s ostudou pro advokátní stav, stačí, když se tak stane dodatečně jako v souzeném případě. Bylo-li celé t.zv. právní zastupování Marie S-ové obviněným pochybené a tvoří-li již samo o sobě kárné provinění, je nerozhodno, zda menší splacená neb účtovaná částka 600 Kč z 8.100 Kč (10.000 Kč) připadá na výlohy za úkony jiného druhu, za skutečnou právní poradu. Ze hlavní podíl na přijaté a účtované částce činí výlohy spojené se sepsáním závadné žádosti a s předstíráním nutných intervencí, vyplývá jasně ze specifikace účtu ze dne 19. května 1931 a z korespondence již zmíněné, jakož i z tvrzení obviněného — ostatně velmi nepravděpodobného — o úplatku per 5.000 Kč neznámému poslanci.

Při zřeteli na obsah pozůstalostních spisů a tvrzení obviněného, že pečlivě je studoval, došla kárná rada právem k úsudku, že obviněný v žádosti na presidenta republiky vědomě uváděl nepravdu o obsahu

oněch spisů, zejména když tvrdil, že S-ová se přihlásila k dědictví bezpodmínečně. Dodatečná omluva odvolatele, že se jedná patrně jen o jeho omyl, nemůže zvrátiti správnost nálezu kárné rady. Stejně je tomu též, pokud se týče tvrzených nepravd S-ové samotné. Vůbec celé jednání obviněného má ve mnohém ráz lstivého předstírání osobě duševně zjevně ne zcela normální, za účelem vlastního obohacení se na její úkor, a pohybuje se přímo na hranici skutkové podstaty podvodu. Odvoláním zůstává nedotčeno zjištění kárné rady a právní posouzení k tomu se vztahující, že obviněný předstíral S-ové odeslání žádosti a intervenci u referenta v době, kdy žádost ještě nevyhotovil a jejího referenta tudíž vůbec nebylo, že rovněž předstíral zákroky v době, kdy byly nemožné, poněvadž žádost byla již vrácena a on o tom nevěděl. Úvahy odvolatelovy naznačující jeho vědomí o vrácení žádosti a tedy nemožnost podobného prý předstírání, jsou prostě zkrucováním skutečností.

Čís. 224 dis.

Zlehčení cti a vážnosti stavu, přijal-li advokát (nedbaje resoluce advokátní komory) zastupování inkasního podniku, jenž za provisi vymáhá cizí pohledávky.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1934, Ds II 8/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl odvolání obviněného z nálezu kárné rady moravské advokátní komory ze dne 18. dubna 1934, jímž byl obviněný uznán vinným kárnými přečiny porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu.

Z d ů v o d ů:

Obviněný nepopírá a vlastně ani úspěšně popírati nemůže, že mezi ním a L-ní bankou došlo k uzavření smlouvy o právním zastoupení a to ve formě uvedené v dopise obviněného ze dne 21. března 1933, nýbrž jen namítá, že činnost »L-ní banky« nespadá pod pojem inkasních podniků, které má na mysli zejména resoluce valné hromady moravské advokátní komory ze dne 4. prosince 1931. Než kárná rada na základě reklamního prospektu a ostatního důkazního materiálu došla způsobem jasným a správným k závěru, že »L-ní banka« náleží mezi takové inkasní podniky, jaké má na mysli uvedená resoluce, na niž byli všichni advokáti, tedy i obviněný protokolem o valné hromadě ze 4. prosince 1931 výslovně upozorněni s tím, aby se zdrželi spojení s podobnými podniky. Okolnosti, které kárná rada ve svém nálezu k odůvodnění tohoto zjištění uvádí, totiž, že jmenovaná banka vymáhá za provisi cizí pohledávky, které si dává za tím účelem postoupiti, avšak nikoli do vlastnictví, čímž vykonává úkony, které náležejí do činnosti advokátů, jsou zcela přesvědčivé a nemohou býti vyvráceny okolnostmi uvádě-

nými obviněným v jeho odvolání, jež jsou bez významu pro zmíněnou otázku, zda šlo o »inkasní podnik«.

Neposuzovala totiž kárná rada a neměla také k tomu příčiny, aby posuzovala oprávnění »L-ní banky« k podobným obchodům, nýbrž řešila otázku, zda obviněný mohl a směl, aniž porušil čest a vážnost stavu, převzít zastoupení takového inkasního podniku. V tomto směru pak dospěla kárná rada správně k názoru, že vzhledem k tomu, že vymáhání cizích pohledávek náleží do činnosti advokátů, je s hlediska cti a vážnosti stavu advokátního nepřipustné, aby obviněný jako advokát přejímal vymáhání pohledávek, které si »L-ní banka« dala postoupiti způsobem v prospektech uvedeným nikoli do vlastnictví, nýbrž jen, aby získala legitimaci k žalobě.

Čís. 225 dis.

Z výrazu »suspenduje« v úvodnej vete § 4 zák. čl. XXVIII:1887 plynie, že tu ide o imperatívne ustanovenie, ktoré vylučuje inaké rozhodnutie; len v prípade uvedenom pod bodom d) cit. § závisí nariadenie suspendzie od uváženia okolností prípadu.

(Rozh. zo dňa 4. decembra 1934, Ds III 73/34.)

Na j v y š š í s ů d ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. M. A-ovi, advokátovi v R., následkom odvolania, podaného obvineným proti usneseniu disciplinárneho súdu advokátskej komory v T. Sv. M., po preskúmaní spisov, predložených horeoznačeným disciplinárnym súdom, vyniesol toto usnesenie: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov potvrdzuje usnesenie prvostupňového disciplinárneho súdu v napadnutej časti, v nenapadnutej však ponecháva ho netknutým:

D ō v o d y:

Disciplinárny súd I. stolice usnesením z 28. augusta 1934: a) nariadil proti advokátovi Dr. M. A-ovi disciplinárne pokračovanie; b) suspendoval ho z vykonávania advokacie do skončenia trestného pokračovania, ktoré bolo proti nemu zavedené pravoplatným obžalovacím spisom pre dvojnásobný zločin sprenevery.

Obviněný podal odvolanie len proti časti usnesenia, v bode b) uvedenej, tvrdiac, že podľa § 4 lit. b) zák. čl. XXVIII:1887 suspendovanie môže, ale nemusí byť v takomto prípade nariadené. Tento názor odvolateľa je však mylný. Z výrazu »suspenduje«, obsaženého v cit. § 4, plynie bezpochybně, že ide tu o imperatívne ustanovenie, ktoré vylučuje inaké rozhodnutie. Len v prípade, uvedenom pod bodom d) cit. § záleží nariadenie suspendovania od uváženia okolností prípadu, v ostatných prípadoch cit. §, tedy aj v prípade bodu b) musí byť suspendovanie nariadené bezpodmínečne. Preto bolo treba zamietnuť odvolanie ako bezzákladné.

Čís. 226 dis.

Podnětem k přeložení soudce podle § 43 zák. čís. 46/1868 ř. zák. mohou být i protistátní rejdy jeho mladistvého syna.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1934, Ds II 22/34.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech soudců nevyhověl stížnosti soudce proti usnesení kárného senátu vrchního soudu v Brně z 21. září 1934.

Důvody:

Proti usnesení shora uvedenému, kterým bylo vysloveno, že jest důvod k přeložení soudce podle § 43 zák. z 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. na jiné místo ve stejné hodnosti, podal postižený soudce stížnost, které nelze přiznati úspěch. Vrchní soud uvedl na odůvodnění svého výroku jednak trestní a kárné stíhání syna stěžovatele dne 11. prosince 1916 narozeného, jednak konflikt stěžovatele s četnictvem a upozornění okresního úřadu ve Frývaldově. Vrchní soud neuvedl, v čem údajný konflikt stěžovatele s četnictvem spočíval a proč otrásl důvěrou občanstva ve správné vykonávání soudnictví se strany stěžovatele. Z kárných spisů je zřejmé, že jde o událost s Pavlem B-em, kterou nelze označiti za konflikt stěžovatele s četnictvem, poněvadž stěžovatel nějaké nedorozumění nebo potyčku v této záležitosti s četnictvem neměl.

Upozornění okresního úřadu. že stěžovatel pozbyl u občanstva důvěry, opírá se, jak z jeho obsahu je patrné, o skutečnost, že syn stěžovatele je trestně stíhán pro protistátní rejdy. Jak z trestních spisů M. 110/34 krajského soudu v Olomouci proti ml. synu stěžovatelovu zvláště z rozsudku a z kárného nálezu stát. něm. ref. gymnasia ve F. plyne, udržoval syn stěžovatele přímo nebo nepřímo styky s osobami podezřelými z protistátní trestní činnosti, totiž z úkladů o republiku podle § 2 odst. 1 zák. na ochr. rep., pokud se týče ze sdružování státu nepřátelského podle § 17 zák. na ochr. rep., byl členem místní skupiny svazu »Verband sudetendeutscher Pfadfinder«, která byla vlastně místní skupinou tajného a státu nepřátelského sdružení »Grau-blaues Korps«, hovořil s členy spolku o autonomii sudetských Němců a odebral dvakrát tajný časopis »Das Lagerfeuer«. Z toho plyne, že jeho činnost byla s hlediska státní záchovalosti závadnou. Za takou byla též uznána jeho kárnými úřady. Osvobození jeho v trestním řízení nedotýká se objektivní závadnosti, nýbrž jen subjektivní zodpovědnosti ml. syna stěžovatelova.

Uváží-li se tedy, že zjištěná závadná činnost ml. syna stěžovatelova, která byla příčinou zavedení trestního řízení proti němu pro provinění podle § 17 čís. 1 zák. č. 50/23 a § 3 zák. č. 48/31 sb. z. a n. a kárného odsouzení, a z toho plynoucí nespolehlivost dozoru stěžovatele nad činností a styky jeho syna udály se ve F., tudíž v území pohranič-

ním, v němž v poslední době jsou páhány četné útoky proti právním statkům chráněným zákonem na ochranu republiky, zejména proti ustanovením § 2 a § 17 cit. zák., takže občanstvo je těmito trestními činy zneklidněno, a že také jednání ml. syna stěžovatelova, které zavadalo příčinu k jeho trestnímu a kárnému stíhání, došlo ve známost široké veřejnosti, neboť bylo v novinách, zvláště v novinách pohraničního kraje »J. stráž« přetřásáno, právem uznal vrchní soud, že za těchto okolností byla otřesena důvěra občanstva ve správné vykonávání soudnictví se strany stěžovatele. Tento názor je pak potvrzen i připomínkou okresního úřadu.

Nejvyšší soud má proto za to, že se vrchní soud nemýlil, když vyslovil, že setrvání stěžovatele na jeho dosavadním služebním místě by bylo za těchto uvedených okolností na újmu výkonu soudnictví. Proto byla stížnost jako neodůvodněná zamítnuta.

Čís. 227 dis.

Nesnáší se se ctí a vážností stavu, by advokát zval svědky, jichž výslech u soudu navrhuje, do kanceláře a jednal s nimi o věci, o níž měli vypovídati, třebaže se tak nedělo k vůli působení na výpověď; by si předvolal klienta jiného advokáta do kanceláře, vyjednával s ním za zády jeho právního zástupce a žádal ho, by o jednání tom svému zástupci nic neříkal; by si vyžádal od tohoto právního zástupce o jednání tom pravdě plně neodpovídající vyjádření a použil ho ke své obhajobě před výborem komory, ač mu bylo dáno jen k soukromé potřebě; by uváděl ve svědecké výpovědi bez věcného důvodu o jiném advokátovi, že mu soudy nevěří a že věřily spíše trestanému podvodníkovi.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1934, Ds II 12/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v neveřejném zasedání odvolání obviněného z nálezu ze dne 25. června 1932, jímž byl uznán vinným přechinem zlehčení stí a vážností stavu.

Z důvodů:

Neodůvodněna je výtká neshody kárného nálezu s odkazovacím usnesením. Vynechává-li kárný nález větu odkazovacího usnesení »aby s nimi (t. j. svědky) ve věci před hlavním přeličením pojednal«, nastala potřeba osvobození obviněného, protože čin zůstal týž, totiž zvaní svědků před hlavním přeličením a jednání s některými o věci. Zejména nezakládá tato okolnost zmatek nálezu.

Byl-li obviněný odsouzen proto, že zval do kanceláře svědky vedené v trestní věci, v níž zastupoval soukromého obžalobce D-a a že s některými z nich jednal, neklade se mu tím ještě vůbec za vinu, že chtěl na jejich výpověď působiti. Již pouhé zvaní svědků a jednání

s nimi, ať jakéhokoli obsahu, může zavdati příčinu k dojmu u odpůrce i soudu, že svědci mohli být připravováni na výpověď jednostranně. Taková příprava, pokud nejde jen o sjednání správné informace, o níž tu nešlo, nespadá pod oprávnění daná advokátu § 9 adv. řádu, nesnáší se s pojetím advokáta jako pomocníka soudu v hledání pravdy a proto se nesnáší se ctí a vážností stavu propůjčovat se k takovým neobvyklým a podezřelým cestám pro hájení zájmů klienta. Názor odvolatelův, že závadným v kárném smyslu by bylo zvaní svědků k jednání teprve, děje-li se tak k vůli působení na výpověď, není správný. Takové působení na výpověď mohlo by případně přijít v úvahu v jiném směru.

Marně se odvolatel snaží ospravedlnit svůj postup při jednání s obviněným P-em tím, že jej Dr. H. zmocnil k jednání s P-em, vyhradiv si předložení konečné dohody, a marně vytýká, že měl v tom směru být slyšen svědek D. Jednak se obviněný ani v podání na trestní soud ani ve své svědecké výpovědi před trestním soudem o takovém zmocnění nezmínil, jednak závadnost jeho jednání je hlavně v tom, že přemlouval P-a, by o jednání Dr. H-ému nic neřikal a tak se snažil je před Dr. H-ým utajit. Z toho nutno usuzovati, že si obviněný závadností svého postupu, i když byl k jednání Dr. H-ým zmocněn, byl vědom a že se zmocnění nevztahovalo na přemlouvání k doznání cizoložstva. Takový postup nesnáší se se ctí a vážností stavu, zejména když trestní soud ono doznání ani nepovažoval za opravdové, nýbrž za následek nouze doznávajícího a zabýval se tím, zda doznání stalo se svobodně a nevynuceně.

Nejvyšší soud sdílí také názor kárné rady, že se nesrovnává se ctí a vážností stavu, když si obviněný vyžádal pravdě plně neodpovídající vyjádření od Dr. H-ého, že tomuto není nic známo o tom, že obviněný lákal Rudolfa P-a k sobě do kanceláře, by s ním za jeho zády jednal a že Rudolf P. mu v tom směru stížnosti nepřednesl — a že tohoto vyjádření použil ke své obhajobě před výborem komory, ač mu bylo dáno jen k soukromé potřebě. Vždyť podle seznamu Dr. H-ého týž vytkl obviněnému závadnost postupu a ten musil tedy vědět, že osvědčení neodpovídá pravdě. Lze připustit, že obviněný nebyl povinen udati pravdu jako obviněný v kárném řízení — ale něco jiného je vyžádání si osvědčení nepravdy pro soukromé účely a použití jeho k obhajobě. Ani na tom nezáleží, zda Dr. H. věděl nebo musil vědět, že obviněný použije jeho vyjádření k obhajobě. Nedovolenost a závadnost spočívá ve vyžádání osvědčení nepravdy od advokáta a to vědomě.

Nepotřebuje bližšího odůvodnění, že takové jednání obviněného, jakmile se dostalo k vědomosti třetím osobám, je s to čest a vážnost stavu ohrozit. Vždyť si D-ová stěžovala do tohoto počínání u kárné rady, když její stížnost k advokátní komoře neměla úspěchu, a obviněný nemůže prohlašovat za jednání čestné a stavu důstojné, vyžádati si osvědčení nepravdy, když stav advokátní má být pomocníkem soudu v hledání pravdy. Zda Dr. H. jednal správně, není předmětem tohoto řízení.

Proti odsouzení obviněného proto, že vyslýchán jako svědek u soudu, uvedl o Dr. G-ovi, že mu ostravské soudy nevěří a věřily spíše trestnému podvodníku K-ovi, namítá obviněný v odvolání, že kárná rada má mylně za to, že tyto okolnosti nesouvisely s okolnostmi, o nichž měl jako svědek vypovídati. Že to co obviněný jako svědek o Dru G-ovi uvedl, je snižující charakteristikou advokáta a je urážlivé, je nepochybné. Trestní vyšetřování proti Bedříšce D-ové, v němž obviněný vypovídal jako svědek, bylo zavedeno proto, že D-ová jako svědkyně v rozporu s pravdou udala, že podala stížnost k advokátní komoře koncem roku 1928 sama, že tato stížnost nebyla psána na stroji v kanceláři Dr. G-a, že ji sepsala sama a na stroji opsal její bratr. Dr. G. přiznal, že ona stížnost byla psána na stroji v jeho kanceláři a že ji podal on. Nebylo tedy pro odvolatele příčiny, by se vyslovoval o věrohodnosti Dr. G-a v tomto směru nebo i v jiných směrech. Pro podezřívání Dr. G-a z návodu D-ové ke křivému svědectví odvolatel při svém výslechu svědeckém nic věcného neuvedl a neměl tedy důvodu k uvádění okolností svědčících pro nevěrohodnost Dr. G-a. Když však bez věcného důvodu obviněný ve své výpovědi uváděl svrchu zmíněné okolnosti o nevěrohodnosti Dr. G-a, učinil to zřejmě proto, by Dr. G-a snížil beze všeho důvodu. Při tom nevystupoval jako advokát D-ův. Ostatně by mu ani jako advokátu nebylo dovoleno, by nevěcně a bez příčiny Dr. G-a pohaněl. Ani na tom pro kárné řízení nezáleží, zda tvrzení obviněného o Dr. G-ovi odpovídalo pravdě. Tu rozhoduje jen, zda svou výpověď svědeckou snížil čest a vážnost stavu a zda měl k tomu důvod v předmětu svého výslechu. Neměl-li takového důvodu, bylo jeho stavovskou povinností nedotýkat se cti stavovského kolegy. Není ani správné, že obviněný se jen hájil proti obvinění z návodu ke křivému svědectví. Vždyť v řízení trestním nebyl vyslýchán jako obviněný a nepotřeboval svou svědeckou výpověď takové podezření vyvracet. Výtka nedostatku potřebné obžaloby v bodu 3 a 4 kárného nálezu je vyvrácena obsahem odkazovacího usnesení. Odvolatel mylně má za to, že nebyla řešena subjektivní stránka jeho viny, t. j. zjišťováno vědomí, že zlehčuje čest a vážnost stavu. Tu stačí sama nedbalost být i neuvědomělá a ta je zjištěným skutkovým stavem opodstatněna. Proto není odvolání do viny opodstatněno.

Čís. 228 dis.

Ke skutkové podstatě podvojného zastupování ve smyslu § 10 adv. ř. stačí převzetí zastupování v souvislé věci proti dřívějšímu mandantu; není třeba, by šlo o tutéž věc.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1934, Ds II 13/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl v neveřejném zasedání odvolání obviněného z nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze 24.

září 1932, pokud jím byl uznán vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu.

Z d ů v o d ů:

Obviněný byl napadeným kárným nálezem uznán (mimo jiné) vinným přečinem porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že zastupovav Ludvíka F-u, stavitele v B. v roce 1926 ve sporu C II 265/26 proti firmě B-ská rafinerie cukru pro rušenou držbu, převzal v souvislé věci proti témuž dřívějšímu mandantu Ludvíku F-ovi později zastupování Rudolfa S-a v B. ve sporu C II 539/31 rovněž pro rušenou držbu u okresního soudu v Břeclavi. Odvolatel napadá názor kárného nálezu, že šlo v obou případech o tutěž záležitost aneb že obě záležitosti spolu souvisely a uplatňuje zároveň v tomto směru neúplnost řízení. Než výtky tyto neobstojí.

Především v souzeném případě nerozhoduje, zda šlo tu o tutěž záležitost, ježto k naplnění skutkové podstaty podvojného zastupování ve smyslu § 10 adv. řádu stačí, že šlo o převzetí zastupování v s o u v i s l é věci proti dřívějšímu mandantu. V tomto směru byl pak též obviněný podle výroku kárného nálezu uznán vinným. Vývody odvolání není pak nijak vyvrácena správnost zjištění kárné rady učiněného na základě obsahu sporných spisů okresního soudu v Břeclavi C II 265/26 a C II 539/31, jakož i porovnání ze 14. dubna 1926, že není pochybnosti o tom, že obě záležitosti (C II 265/26 a C II 539/31) spolu úzce souvisely, i když by snad mohly býti pochybnosti, že šlo v obou případech o tutěž záležitost. Vždyť v obou těchto záležitostech šlo o žaloby Ludvíka F-y pro rušenou držbu užívání cesty vedoucí k lesu »na pohansku«, tak zvané cesty anglické.

Ze zjištění plyne, že správným je i závěr kárné rady, že v obou případech šlo o tutěž cestu, o právo Ludvíka F-y této cesty používat i a o rušení tohoto práva. Obsahem pak obou spisů C II 265/26, C II 539/31 a porovnání ze 14. dubna 1926 je věc do té míry objasněna, že nebylo vůbec třeba, by kárná rada provedla ještě další důkazy navrhované obviněným, čímž padá výtka neúplnosti řízení činěná v tomto směru. Vzhledem ke shora uvedeným zjištěním a zejména i k okolnosti, že právě na základě námitek obviněného jako zástupce Rudolfa S-a ve sporu C II 593/31, že jde o výprosu podle § 974 obč. zák., byla žaloba Ludvíka F-y o rušenou držbu v druhé stolici zamítnuta, dlužno přisvědčiti též právnímu názoru kárné rady, že obviněný, který Ludvíka F-u v prvním sporu C II 265/26 zastupoval a při vyjednávání o porovnání ze 14. dubna 1926 spolupůsobil, byl povinen své straně věrnosti (§ 9 adv. řádu), kterou nutno zachovati nejen během zastupování, nýbrž i po jeho skončení a že nebyl oprávněn převzít zastupování druhé strany ve sporu C II 539/31, nýbrž že měl toto zastupování bezpodmínečně odmítnouti (§ 10 advok. řádu). Neučinil-li tak, pak v souzeném případě porušil tím povinnosti povolání jemu uložené advokátním řádem a zároveň zlehčil tím také čest a vážnost stavu, neboť jeho závadný postup

dostal se k vědomosti i jiných osob, které nejsou příslušníky stavu advokátského a mohl u nich vyvolati nepříznivý úsudek též i o ostatních členech advokátského stavu. Po stránce subjektivní nevyvíňuje obviněného, že podle svého tvrzení byl přesvědčen, že jedná korektně, neboť subjektivní nepoznání kárné podstaty o sobě neomlouvá právě tak jako neznalost trestního zákona v řízení trestním. Okolnost pak, z jaké pohnutky učinil Ludvík F. na obviněného oznámení u advokátní komory, je nerozhodnou.

Čís. 229 dis.

Obviněný advokát může býti odsouzen pro kárný čin i když zástupce komory prohlásil, že na potrestání netrvá.

V kárném řízení nelze obviněnému přičítati k tíži, že nezodpovědným připisu kárné rady použil jako obviněný svého práva odeprítí odpověď kárnému soudu.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1934, Ds II 11/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl po ústním neveřejném líčení odvolání vrchního státního zastupitelství v Brně z nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 11. dubna 1934, jímž byl obviněný zproštěn z obvinění z kárného přečinu porušení povinnosti povolání.

D ů v o d y:

Napadeným kárným nálezem je zjištěno, že obviněný byl připisem kárné rady ze dne 17. května 1932, k němuž bylo přiloženo oznámení Dr. V-ého, vyzván, aby do 8 dnů, t. j. do 25. května 1932 o obsahu stížnosti se vyjádřil a současně stížnost vrátil. Obviněný teprve dne 9. července 1932, t. j. dávno po uplynutí dané mu lhůty oznámil kárné radě, že odjíždí na zdravotní dovolenou a žádal o prodloužení lhůty do konce srpna 1932; v této lhůtě však opět svého vyjádření nepodal, takže byl znovu vyzván kárnou radou s další 8denní lhůtou dne 7. září 1932 k vyjádření, kteréžto výzvě opět nevyhověl a byl proto znova vyzván kárnou radou dne 13. ledna 1933 s další 8denní lhůtou ku vyjádření, ale také této výzvy neuposlechl a byl proto po třetí vyzván kárnou radou dne 27. března 1933 s opětnou lhůtou 8denní, aby buď vyjádření podal, anebo oznámil, že se vyjádřiti nehodlá a vrátil aspoň podanou na něho stížnost, kterémužto vyzvání opět nevyhověl a podal svoje vyjádření teprve dne 14. dubna 1933.

Kárná rada neshledává v tomto zjištěném ději porušení povinnosti povolání, ježto stížnost Dr. V-ého nebyla podána výboru advokátní komory a že také výzvy, aby se obviněný na tuto stížnost vyjádřil, nevycházely od výboru komory, nýbrž od kárné rady, které odpovídati nebyl obviněný pod nějakou kárnou sankcí povinen. Jelikož dále následkem toho netrval zástupce komory na potrestání obviněného, zprostita kárná

rada obviněného. Zprostita tedy kárná rada obviněného jednak z důvodů věcných, jednak z důvodů formálních.

Odvolání vrchního prokurátora právem označuje za pochybený názor kárné rady, že obviněného bylo zprostiti, když zástupce komory netrval na jeho potrestání. Neboť postavení zástupce advokátní komory v kárném řízení není, jak plyne z ustanovení kárného statutu §§ 23, 24, 27, 31, 34, 37, 47, 50 a 53 postavením obžalobce ve smyslu trestního řádu, a nevážalo proto prohlášení zástupce komory, že netrvá na potrestání, což se rovná zpětvzetí odkazovacího usnesení, kárnou radu, a nebylo na překážku, by obviněný nebyl přes to odsouzen kárnou radou pro jednání uvedené v odkazovacím usnesení, které tvoří podklad ústního jednání (srov. rozh. č. 33 dis. sb. n. s.). Že pánem obžaloby je kárná rada a nikoli zástupce advokátní komory, odůvodnil obšírně nejvyšší soud v nálezech č. 39, 110 dis. sb. n. s. Dlužno proto považovati prohlášení zástupce komory, že nečiní návrh na potrestání, za bezvýznamné.

Leč přes to nelze odvolání přiznati úspěch. Odvolání ve věci samé dovozuje, že každý advokát a kandidát advokacie je povinen se zřetelem ke svému povolání uznávati autoritu a býti poslušen příkazu svého stavovského úřadu, jehož zdárná působnost by jinak nebyla ani možná. Plnění této povinnosti, že lze vynutiti podle advokátního řádu a kárného statutu jen kárným řízením a nebyl proto prý obviněný této povinnosti zproštěn ani v době, kdy se proti němu vedlo kárné řízení.

Protože však v řízení trestním dáno jest obviněnému na vůli, chce-li na otázky odpovídati čili nic (§§ 203, 245 II. tr. ř.), nelze ani v řízení kárném, kde při nedostatku výslovného předpisu jest užiti obdobně zásad trestního řízení (arg. § 41 II. 59 kárn. st.) obviněnému přičítati k tíži, když nezodpověděním připisu použil jako obviněný svého práva odepřít odpověď kárnému soudu. Obviněný ovšem porušil povinnosti povolání tím, že nevyhověl opětným příkazům kárné rady, by vrátil stížnost, jež mu byla k podání vyjádření zaslána. V tomto směru zajisté nesměl — přes shora vyslovenou zásadu, s níž vrácení přílohy nemělo nic společného — ponechati bez odpovědi opětované výzvy kárné rady. Leč v tomto směru nebylo odvolání podáno a nebyla proto možna změna v neprospěch obviněného ultra petitum odvolacího návrhu.

Čís. 230 dis.

Předpoklady, za nichž lze konati kárné líčení v nepřítomnosti obviněného advokáta, po případě zříditi mu zástupce dle § 44 kár. stat.

Není řádným obesláním obviněného k ústnímu přelíčení, jak je má na mysli § 44 kár. stat. (§ 79 tr. ř.), byla-li doporučená zásilka odevzdána listonošem kancelářské úřednici obviněného, mající plnou moc (poštovní), jež sice příjem v doručovací kartě potvrdila, avšak zdráhala se podepsati zpáteční lístek, a oznámila-li kancelář obviněného výboru

advokátní komory, že zásilku nebylo lze churavému obviněnému doručiti a že se ponechává k další dispozici v kanceláři.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1934, Ds II 19/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl v neveřejném zasedání, slyšev zástupce generální prokuratury, odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory v Brně ze dne 2. června 1934, zrušil tento kárný nález a věc vrátil do prví stolice, a to kárné radě advokátní komory v Praze, by o ní znovu jednala a rozhodla.

Důvody:

Obviněný má právo zúčastniti se v kárném řízení ústního líčení, při němž, dostaví-li se k němu, má býti vyslechnut a má právo se patřičně hájiti. Tohoto práva na bezprostřední obranu může se ovšem obviněný vzdáti buď výslovně projevem souhlasu, by se ústní líčení konalo v jeho nepřítomnosti, buď mlčky tím, že, byv k líčení řádně předvolán, ani se k němu nedostaví, ani jinak si nehledí zabezpečiti zachování svého práva na osobní přítomnost při něm. Jen za těchto předpokladů lze konati líčení v jeho nepřítomnosti. Tyto předpoklady však nebyly splněny v případě, o němž jde, poněvadž řádné doručení obsílky k líčení dne 2. června 1934 vůbec prokázáno není.

Ze sdělení poštovního úřadu vysvítá, že doporučená zásilka ze 26. května 1934 s obsílkou obviněnému k ústnímu líčení na 2. června 1934 odevzdána byla listonošem dne 28. května 1934 kancelářské úřednici obviněného, mající plnou moc — roz. poštovní — z 1. července 1931, jež ovšem příjem v doručovací kartě potvrdila, avšak zdráhala se podepsati zpáteční lístky. Dne 31. května 1934 došel pak výboru advokátní komory, jak v kárném nálezu samém uvedeno, z kanceláře obviněného přípis ze 30. května 1934 bez podpisu, že doporučenou zásilku DR nebylo lze churavému obviněnému doručiti a že zásilky ponechány k další dispozici v kanceláři. Z toho stavu věci vysvítá nade vší pochybnost, že nelze v tomto případě mluvíti o řádném obesláním obviněného k ústnímu přelíčení, jak je na mysli má § 44 discipl. statutu, po případě § 79 tr. ř.

Tento nedostatek řádného obesláním obviněného nebyl napraven ani tím, že kárná rada ustanovila v den před ústním líčením podle odst. 2 § 44 kár. statutu plnomocníka-advokáta; vždyť zákonné předpoklady pro toto opatření tu vůbec nebyly, kdyžť tu nešlo o případ, že »se nevědělo, kde obviněný se zdržuje« (viz první věta odst. 2 § 44 cit. zák.), nehledíc ani k tomu, že přece § 44/2 cit. zákona předpokládá plnomocníka řádně informovaného, kdežto v tomto případě plnomocník, byv ustanoven v den před ústním přelíčením, navrhl odročení věci, poněvadž vůbec nemohl prostudovati spisy a získati informace.

Bylo proto již z toho důvodu vyhověti odvolání a to podle obdoby § 26 zákona z 21. května 1868, č. ř. z. 46 ihned v zasedání neveřejném a uznati, jak uvedeno, při čemž byla věc odkázána kárné radě advokátní komory v Praze, poněvadž opatření toto podle povahy věci a obsahu projevů stavších se ve spisech jeví se býti účelným.

Čís. 231 dis.

Porušení cti a vážnosti stavu, nikoliv i povinností povolání požadováním zřejmě přemrštěného palmare; přečin byl spáchán již požadováním zřejmě přemrštěných palmárních útrat; nevyžaduje se, by se jich advokát domáhal žalobou; obviněného nevyvíňuje, že požádal výbor advokátní komory, by spor ohledně útrat přátelsky vyrovnal.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1934, Ds II 21/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání zástupce moravské advokátní komory z nálezu kárné rady moravské advokátní komory ze dne 12. září 1934, jímž byl obviněný zproštěn z obvinění z kárného přečinu poškození cti a vážnosti stavu a porušení povinnosti povolání, a uznal obviněného vinným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, spáchaným tím, že svým klientkám účtoval zřejmě přemrštěné částky jako palmare.

Z d ů v o d ů :

Zástupce advokátní komory, nechávaje nedotčeny body II. a III. kárného nálezu, napadá jen onu část nálezu (I.), pokud jím byl obviněný zproštěn z obvinění, že svým klientkám Marii a Aloisii Č-ým účtoval jako palmare zvláště křiklavě nepřiměřené, tedy zřejmě přemrštěné částky.

Jak z obsahu kárných spisů na jevo vychází, zastupoval obviněný od roku 1929 v různých právních záležitostech své klientky jmenované Marii a Aloisii Č-é a za tuto svoji činnost předložil jim v březnu 1933 tři účty, jimiž se od nich dožadoval zaplacení celkové částky v původní výši 62.203 Kč 35 h, později na částku 47.636 Kč 30 h snížených. K žádosti pozdějšího právního zástupce Aloisie a Marie Č-ých Dr. Otakara P-a, s nímž obviněný projevil souhlas, byly palmární výlohy obviněným shora uvedenými třemi účty požadované upraveny výborem moravské advokátní komory tak, že u prvního účtu, znějícího původně na 19.844 Kč 95 h, resp. později na paušální částku 15.000 Kč, byla uznána přiměřenou jen částka 3.186 Kč 16 h. Druhý účet, znějící na 13.602 Kč 50 h, resp. 12.636 Kč 30 h byl upraven na 5.176 Kč 90 h a konečně u třetího účtu byla přiznána jako přiměřená částka jen 8.196 Kč 82 h místo 28.755 Kč 90 h, resp. 20.000 Kč obviněným požadovaných.

Kárná rada zprostila pak napadeným nálezem obviněného obžaloby pro přečiny zlehčení cti a vážnosti stavu a povinnosti povolání, kterých se podle ní dopustil tím, že od svých klientek výše uvedenými palmárními účty požadoval, resp. jim účtoval zvláště křiklavě nepřiměřené částky. Kárná rada měla za to, že obviněný považoval subjektivně výši jím účtovaných útrat za přiměřenou a že si nebyl vědom toho, že účtoval křiklavě nepřiměřené útraty, protože prý jednak pro odměnu za práce, které konal ohledně úpravy společenského poměru a za něž předložil účet ze dne 4. března 1933, není žádného předpisu ani v advokátním tarifu ani v jiném zákonném ustanovení a jelikož jednak práce obviněným konané ve věcech Ck I 511/30 a D VI 817/28 nepatří k běžným pracem, neboť šlo v celku o úpravu rodinných poměrů, takže jsou dány podmínky § 17 advok. tarifu, které umožňují požadování vyšší odměny, než jaká je stanovena v jednotlivých položkách tarifu.

Než tento názor kárné rady neobstojí a nemůže jej odůvodniti ani poukaz na § 17, resp. i § 2 adv. tarifu. Kárná rada zřejmě přehlédla a nevzala v úvahu, že již z pouhého porovnání položek obviněným ať již původně či po snížení účtovaných s jejich úpravou výborem advokátní komory, je na první pohled patrnou nejen zřejmá nepřiměřenost, ba zřejmá přemrštěnost částek ve zmíněných palmárních účtech požadovaných. Skutečnost, že účtované částky byly u prvního účtu více než šesteronásobné, resp. po snížení téměř pětinasobné, u druhého a třetího účtu pak více méně trojnásobné nežli částky, které uznal za přiměřené výbor advokátní komory, — který při tom vycházel ještě z blahovlnného předpokladu, že všechny účtované práce byly skutečně provedeny — vyvrací názor kárné rady, že obviněný byl nebo mohl býti subjektivně přesvědčen o tom, že útraty jím požadované nejsou zřejmě přemrštěné. Ostatně obviněný nijak neprokázal a z předložených účtů není nijak patrné, proč by byl oprávněn účtovat tak nepřiměřené částky, zejména pak ani netvrdil, že dle § 2 adv. tarifu měl s klientkami nějakou úmluvu.

Zřejmá přemrštěnost útrat obviněným jeho klientkám účtovaných je však patrna i z jednotlivých položek palmárních účtů a stačí, aniž by bylo třeba všechny položky probírat, poukázati zejména na následující: Tak v účtě ze 4. března 1933 vztahujícím se na úpravu společenského poměru žádá obviněný za 3½ hodiny své účasti na valné hromadě u notáře K-e dne 26. června 1930 částku 7.500 Kč, což je jistě částka velmi nepřiměřená a zřejmě přemrštěná, i když tuto odměnu nelze přesně podřaditi pod žádnou položku advokátního tarifu. Rovněž i další položky za jednání s notářem K-em a intervence u jednání všechny po 1.500 Kč bez jakéhokoliv bližšího odůvodnění jsou částky již na první pohled zřejmě přemrštěné a nepřiměřené. V účtu z 18. března 1933 za zastupování ve sporné věci Ck I 511/30 stačí poukázati na dvě položky po 2.500 Kč, žádané za jízdné, ztrátu času a stravné k výsledku svědka v Praze dne 23. září 1931 a v Poděbradech 4. listopadu 1931. Položky za jízdné, zmar času a stravné jsou v advokátním tarifu sub B jako cestovné a poplatky vzdálenostní pod pol. 14 přesně určeny a nelze

na ně použití ustanovení §§ 2, 17 adv. tarifu, které se vztahují jen na »odměny« upravené sub A adv. tarifu.

Při posouzení otázky, kolik obviněnému za uvedené cesty náleželo, nutno vycházeti z následujících předpokladů, podávajících se ze spisů Ck I 511/30. Jelikož výslech svědka v Praze byl nařízen na 11½ hod. dopoledne a v tuto dobu též započal a trval pouhé ½ hodiny, mohla býti cesta do Prahy a zpět vykonána za jeden den, takže obviněný měl podle pol. 14 adv. tarifu nárok jen na 790 Kč (jízdné do Prahy a zpět rychlíkem I. třídou 475 Kč, cestu na dráhu a zpět — dvakrát — 40 Kč, stravné 35 Kč, promeškaný čas 9 hodin po 20 Kč a 6 hodin po 10 Kč 240 Kč). Pokud jde o cestu k okresnímu soudu v Poděbradech, mohl obviněný nastoupiti cestu tam již o 17. hod. den před výslechem svědeckým, nařízeným na 9.30 hod., jelikož však výslech trval jen ½ hodiny, mohl se vrátiti ještě téhož dne do Brna. Podle pol. 14 adv. tarifu měl nárok jen na 897 Kč 80 h (jízdné do Poděbrad a zpět I. třídou za použití rychlíku do Kolína 367.80 Kč, za cestu na dráhu a zpět — třikrát — 60 Kč, stravné 70 Kč, nocleh 30 Kč, promeškaný čas první den 7 hodin po 10 Kč = 70 Kč, druhý den 9 hodin po 20 Kč a 12 hodin po 10 Kč = 300 Kč, celkem tedy = 370 Kč). Požadované částky jsou tedy zřejmě přemrštěné, neboť tvoří více méně trojnásobek částek mu podle advokátního tarifu příslušejících.

V účtu za zastupování v pozůstalosti po zemřelém inž. Č-ém jsou obviněným požadovány částky, které několikateronásobně převyšují částky, na které měl obviněný dle advokátního tarifu a to dle pol. 2 III. nárok. Tak ku př. za intervenci u notáře T-e při projednávání pozůstalosti, kde se dal zastupovati svým koncipientem a kterážto intervence trvala podle pozůstalostních spisů od 3½—4½ hod. odpol., účtoval 3.000 Kč, ač vzhledem k tomu, že jednání trvalo jen hodinu, měl podle pol. 2 III., IV. a pozn. 3 adv. tarifu nárok jen na 300 Kč. Nárok na částky nejvýše po 300 Kč měl i za další intervence u roku dne 28. června 1929, kde se téměř vůbec nejednalo a za intervenci (rozmluvu) s notářem T-em dne 11. září 1929 a nikoliv, jak účtoval, na částku po 1.500 Kč. V tomtéž účtě objevují se i další položky za intervence u notáře K-e, který s projednáváním pozůstalosti podle spisů pozůstalostních neměl co činiti, jako na příklad intervevnce při valné hromadě 3.000 Kč, intervence dne 17. července 1929 — 1.500 Kč. Než i když se připustí, že i tyto intervence byly v jakési spojitosti s pozůstalostním řízením provedeným u notáře T-e, takže byly účtovány v tomto účtu správně a netýkaly se snad jen věci úpravy společenského poměru, kdež byl podán účet zvláštní, pak bylo by lze přiznati obviněnému jen částky po 300 Kč dle pol. 2. III. adv. tarifu.

Z pozůstalostních spisů neplyne a ani jinak není prokázáno, že by šlo o jednání nějak komplikované a to jak při projednávání pozůstalosti, tak i při úpravě společenského poměru a že by byly plněny podmínky § 17 adv. tarifu. Než i kdyby měl býti správným názor kárné rady, že se jednalo o uspořádání rodinných sporů, tedy o jednání komplikované, pak by ani tato skutečnost nemohla ospravedlniti požadování částek

5—10krát vyšších, než stanoví advokátní tarif. Je pak na bíledni, že částky shora uvedené a obviněným v jeho palmárních účtech od jeho bývalých klientek Marie a Aloisie Č-ých požadované, které, jak již zmíněno a dovozeno bylo, převyšují několikrát částky stanovené advokátním tarifem, zejména pak ony, které jsou uvedeny sub B. adv. tarifu, jsou zřejmě přemrštěny. Nešlo tedy o nepatrné překročení tarifních sazeb, nýbrž o překročení zvláště nápadné, které nelze nijak omluviti a je nemyslitelné, že by advokát, provozující po tolik let praksi, nebyl si tuto skutečnost uvědomil neb neznal výši sazeb advokátního tarifu a je vyloučeno, že by nevěděl, na které jeho úkony jest advokátního tarifu použití.

Požadování zřejmě přemrštěného palmare za okolnosti právě vylíčených a to od osob páva neznalých a nejsoucích s to posouditi oprávněnost nároků právního zástupce je kárným přečinem a to i ohledně položek, které nelze přesně podřaditi pod určité položky advokátního tarifu, zvláště byly-li požadovány současně s palmárními účty, vztahujícími se na výkony, které lze odměniti přesně jen podle jednotlivých položek advokátního tarifu, neboť již tím u klientek mohla vzniknouti právem domněnka, že všechny útraty palmární jsou v souhlase s platným advokátním tarifem. Požadováním zřejmě přemrštěného palmare je poškozována důvěra klientely ke stavu advokátnímu, na niž je tato instituce i při svém přirozeném výdělečném charakteru vybudována. Takovýmto jednáním, které, jak se v daném případě stalo, nejenom se mohlo dostati k vědomosti širší veřejnosti, nýbrž došlo aspoň k vědomí třetích osob, poškozil obviněný samu vážnost a čest stavu, jež má podle § 10 adv. statutu zachovávat.

Jelikož pouhým požadováním zřejmě přemrštěných palmárních útrat od klientek byl kárný přečin již spáchán, a k jeho dovršení se nevyžaduje, by takto provinivší se advokát se těchto útrat domáhal žalobou, nemůže okolnost kárnou radou zdůrazňovaná a sice, že obviněný podle § 19 adv. řádu požádal výbor advokátní komory, by spor ohledně útrat přátelsky vyrovnal a takto vlastně ani netrval důsledně na zaplacení svých útratových pohledávek ve výši jim účtované, obviněného vyvinití a mohla by míti význam jen při výměře kárného trestu. Odpadla tím totiž přitěžující okolnost, která by mohla býti dána tehdy, kdyby byl obviněný na zaplacení zřejmě přemrštěných útrat důsledně trval a jich se ještě cestou žaloby domáhal. Ostatně nebylo během kárného řízení ani tvrzeno, ani na jevo nevyšlo, že k řízení podle § 19 adv. řádu dal podnět právě obviněný.

Bylo proto uznati obviněného vinným disciplinárním přečinem podle § 2 discipl. statutu, spáchaným porušením cti a vážnosti stavu a uložiti mu přiměřený trest podle § 12 discipl. statutu.

Naproti tomu nebylo v provinění obviněného shledáno i porušení povinnosti povolání, tedy další kvalifikace kárného přečinu. V požadování zřejmě přemrštěného palmare nelze mimo porušení cti a vážnosti stavu shledávati ještě porušení povinnosti povolání, neboť není

tu nějaké speciální povinnosti nad onu, jež je všeobecně upravena v § 10 advokátního řádu a jejíž porušení zakládá obecnější disciplinární přečin, t. j. zmíněné již porušení cti a vážnosti stavu.

Čís. 232 dis.

Poškození cti a vážnosti stavu, navrhl-li advokát v podání na odvolací soud a v dovolání, by byly odpůrci oduznány útraty odvolacího řízení, poněvadž jeho právní zástupce nezaložil seznam útrat před skončením jednání, ač v jednacím protokole, který sám podepsal, bylo zjištěno, že seznamy útrat byly založeny, proti čemuž námitky nepodal, a ač mu byla známa zvyklost, že seznamy bývají někdy zakládány dodatečně.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1934, Ds I 33/34.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl — slyšev generálního prokurátora — v neveřejném zasedání odvolání obviněného do nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 8. března 1934, jímž byl uznán vinným přečinem poškození cti a vážnosti stavu.

D ů v o d y:

Odvolání je nedůvodné, pokud jde o výrok o vině. Při uvažování věci co do viny nezáleží na tom, zda obviněnému bylo známo, že odpůrcův právní zástupce s dovolením předsedy odvolacího senátu založil seznam útrat až po konečném odvolacím jednání, ani na tom, zda odpůrcův advokát upozornil obviněného, že seznam útrat založil až později. Podstatnou věcí jest a stačí, že obviněný, ač v jednacím protokole, který sám podepsal, bylo zjištěno, že seznamy útrat byly založeny před skončením odvolacího jednání, a ač proti této protokolaci nevzněl žádných námitek, přece — aby pravého stavu věci využil ve svůj prospěch — v podání na odvolací soud a v dovolání podal návrh, aby oduznány byly odpůrci útraty odvolacího řízení z té příčiny, že právní zástupce odpůrcův nezaložil seznam útrat před skončením jednání.

Právem shledala kárná rada již i v tomto jednání obviněného přečin poškození cti a vážnosti stavu proto, poněvadž takovým jednáním je nutně senát nebo předseda senátu, který z ochoty k advokátovi, jenž seznam útrat založit chtěl před skončením odvolacího jednání, povolil za účelem doplnění onoho seznamu dodatečně jeho předložení, otřesen ve své důvěře ve stav advokátní, a dále proto, poněvadž postup obviněného byl i iloyální vůči právnímu zástupci odpůrce, advokáta nedůstojný a nebyl v souladu s ustanovením § 10 odst. 2 adv. ř. Jestli advokátovi v citovaném místě advokátního řádu uloženo zvláště, by poctivostí a čestností ve svém chování chránil čest a vážnost stavu; je tu proto přímostí a nezáludností jednání prohlášena za povinnost advokátního povolání. V souzeném případě stává se jednání obviněného tím

závadnějším, ježto obviněnému, jak sám ve svém vyjádření ze dne 14. března 1933 na oznámení Dr. Heřmana R-e připouští, byla známa zvyklost, že seznamy útrat při benevolenci soudu bývají někdy zakládány dodatečně a že proti takovému postupu svého odpůrce nevzněl nikdy námitek.

Snáží-li se obviněný ospravedlniti se poukazem na to, že v tomto případě nebyl zástupcem strany, nýbrž že byl stranou sám, zapominá, že advokátní řád bez rozdílu, zda jde o spor vlastní či o spor strany advokátem zastoupené, ukládá advokátu, by při výkonu advokacie a i mimo svou úřední činnost dbal cti a vážnosti stavu. Neboť má-li tuto povinnost advokát ve sporu za svou stranu, musí ji zachovati i ve sporu vlastním, poněvadž ani ve vlastní věci nepřestává advokát býti advokátem (dis. 106). V důsledku toho nemůže na věci změnití nic ani poukaz stěžovatele na to, že jako procesní strana má pro sebe ustanovení procesního řádu (§ 54 c. ř. s.), zvláště když v tomto případě tomu, aby se na ono zákonné ustanovení odvolával, bránily okolnosti případu a ohledy na čest a vážnost stavu.

Čís. 233 dis.

Porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, neupozornil-li advokát, přihlašuje u advokátní komory přijetí koncipienta, na to, že přihlašovaný je i zaměstnancem soukromé organizace, která ho platí a poskytuje mu kancelářské místnosti, a přečin podle § 13 lit. a) kár. stat., žádal-li tento koncipient o zápis do listiny kandidátů advokacie, zamlčev ono služební postavení u třetí osoby.

Příslušnost kárné rady, stíhati koncipienta pro vyloučení zápisu, nepomijí tím, že obviněný v době vydání kárného nálezu nebyl již advokátním koncipientem.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1934, Ds I 44/34.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl v neveřejném zasedání odvolání obviněných do nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 29. března 1934, jímž byli uznáni vinnými: Dr. Jiří P. přečinem porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, Dr. Oldřich Ch. přečinem ve smyslu § 13 lit. a) disc. statutu.

D ů v o d y:

I. K odvolání Dr. J. P-ého: Odvolání je nedůvodné. Kárný soud odvolací neshledává důvodu, by se odchýlil od stanoviska, jemuž dal nejvyšší soud výraz ve svém rozhodnutí ze dne 23. června 1933 č. j. R I 552/33. Na stanovisku tom nebyla by s to nic změnití ani okolnost tvrzená odvolatelem, že Jednota soukromých úředníků vyplácela sice Dr. Oldřichu Ch-ovi služné a sociální příspěvky, avšak z části a konto palmárního účtu odvolatele. Neboť i při zřeteli na onu okolnost zůstává

neotřesená skutečnost, o níž při uvažování věci hlavně a jedině jde, že Dr. Ch. nebyl ve své praktické právní činnosti v ý l u č n ě podřízen odvolateli jako advokátovi a že nekonal u něho praxi t a k ú p l n ě, jak to nájmě §§ 8, 15 adv. řádu a § 5 odst. 5 novely k adv. ř. vyžadují. Dlužno dále plně souhlasiti s napadeným nálezem, že povinností odvolatele, když výboru advokátní komory oznamoval přijetí Dr. Ch-y do své kanceláře jako koncipienta, bylo, by ony zvláštní okolnosti, za kterých se přijetí stalo, výboru advokátní komory ohlásil, aby tento mohl posouditi, zda zápis do listiny kandidátů advokacie za oněch okolností lze povolití či nikoli. Odvolatel tak neučinil a tím porušil povinnost svého povolání, jež ho za všech okolností zavazuje k naprosté bezelstnosti a poctivosti ve svém chování.

Pokud jde o otázku subjektivního zavinění, zapomíná stěžovatel, že skutková podstata kárného přečinu, jímž byl uznán vinným, nevyžaduje zlého úmyslu na způsob hmotného práva trestního. Netřeba proto úmyslného porušení povinností advokátu zákonem uložených, nýbrž stačí i pouhá nedbalost (dis. 95, 101). Že si pak odvolatel mohl uvědomiti, že svým jednáním porušuje své povinnosti, dlužno vzhledem k jeho inteligenci a povolání pokládati za nepochybné. Neuvědomil-li si snad ráz svého počínání, mohlo se to státi jen proto, že neuvažoval o věci s pečlivostí, již bylo třeba a jež byla možnou, což k naplnění skutkové podstaty kárného činu po stránce subjektivní dostačí (nedbalost nevědomá). Nepoznání kárné trestnosti skutkové podstaty o sobě neomlouvá právě tak jako neznalost trestního zákona v trestním řízení (dis. 110). S hledisek těchto jeví se býti bezpodstatnými všechny vývody odvolatele, jimiž snaží se dovoditi, že jednal v dobré víře, zvláště, když při těchto svých vývodech vychází jednak ze skutečností, majících proti sobě formálně i věcně bezvadně zjištěný skutkový stav věci, jednak z právního stanoviska, jehož nesprávnost je očividná.

Pokud jde o kvalifikaci jednání odvolatelova za poškození cti a vážnosti stavu, brojí odvolatel proti něčemu, co v nálezu obsaženo není. V nálezu se nevyslovuje, že se výbor advokátní komory dověděl o celém stavu věci snad teprve na anonymní udání třetí osoby, nýbrž praví se v něm, že poměr mezi odvolatelem a Dr. Ch-ou došel k vědomosti třetích osob, což kárná rada dovozuje z anonymního oznámení, které bylo učiněno u výboru advokátní komory. V důsledku toho pozbývají půdy závěry odvolatelem z onoho nesprávného předpokladu činěné. Ta okolnost, že se odvolateli od komorního výboru nedostalo včas nějaké výtky neb upozornění, že výbor neshledává onen stav za správný, nemá významu pro přičitatelnost závadného jednání. Odvolání z výroku o vině bylo proto v obou směrech zamítnouti jako bezdůvodné.

II. K odvolání Dr. O. Ch-y: Nedůvodnou je procesuální námitka, že v době, když byl vydáván náleze kárné rady, nepodléhal odvolatel pravomoci kárné rady a nemohlo se proti němu vésti jakékoliv řízení. Kárné zavinění odvolatelovo záleží v tom, že si vyloudil jako koncipient Dr. P-ého u advokátní komory zápis do listiny kandidátů advokacie. Prováděti kárné řízení a rozhodovati o takovém jednání přísluší podle ne-

pochybných předpisů §§ 4 a 13 a) discipl. statutu kárné radě advokátní komory a její kompetence a pravomoc k těmto procesuálním úkonům nepomíjí, i když snad v době vydání kárného nálezu obviněný nebyl již advokátním koncipientem. Že pak ustanovení kárného statutu, jakož i advokátního řádu sluší obdobně užití i na kandidáty advokacie, vysvítá z ustanovení § 3 kárného statutu.

Ve věci samé platí v podstatě to, co bylo řečeno ohledně spoluobviněného Dr. P-ého. Na tom, že se odvolatel jako kandidát advokacie nepřihlašoval sám, ale že ho přihlašoval Dr. P. nezáleží; stačí, že se tak stalo s vědomím a souhlasem odvolatelovým, jak to sám ve svém odvolání připouští. Poukaz odvolatelův na to, že advokátní komora nemá žádných námitek proti řadě advokátních koncipientů, kteří od advokáta nepobírají vůbec platu a nejsou pensijně pojištěni, musí zůstatí mimo zřetel pro souzený případ, kde jde jedině o otázku, zda je tu zavinění odvolatelovo. I u odvolatele je a zůstává podstatou věci, že ve své praktické právní činnosti nebyl v ý l u č n ě podřízen advokátu a že nekonal u něho praxi t a k ú p l n ě, jak to advokátní řád žádá, nýbrž že byl zaměstnancem soukromé organizace, která ho platila, nahrazovala sociální a pojišťovací příspěvky a poskytovala mu kancelářské místnosti. Za tohoto stavu věci nemůže obviněného ospravedlniti, i kdyby rozsah právnických prací, které konal pro Dr. P-ého, byl sebevětší. Kárný náleze uznal právem, že kandidát advokacie, který, jsa ve služebním postavení u třetí osoby, žádá o zápis do listiny kandidátů a zamlčuje toto své služební postavení, klame svým jednáním výbor advokátní komory, ježto předpokladem pro zápis do listiny kandidátů advokacie je takové služební postavení kandidáta u advokáta, jaké advokátní řád žádá a jak to bylo shora naznačeno. V příčině otázky subjektivního zavinění stačí poukázati k tomu, co bylo vyloženo u Dr. P-ého. Co do tohoto odvolatele posoudila kárná rada věc v každém ohledu bezvadně a bylo proto jeho odvolání o vině zamítnouti jako bezdůvodné.

Čís. 234 dis.

Porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, uzavřel-li advokát vědomě smlouvu, kterou zákon (dvor. dekret ze 6. června 1838, čís. 277 sb. z. s.) zakazuje.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1934, Ds II 25/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl v neveřejném zasedání odvolání obviněného z nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 26. září 1934, jímž by odvolatel uznán vinným přečinu porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu.

D ů v o d y:

Správné důvody nálezu nebyly odvoláním vyvráceny. Je bezvýznamno, že Josef M. ve sporu C 187/33 udal, že byl při dražbě přítomen jako pozorovatel, když je zjištěno, že je ředitelem Lidové banky, která při exekuční dražbě spoludražila a měl tedy přítomný její ředitel možnost dávat vhodně pokyny právnímu zástupci banky Dr. J-ovi, který za banku dražil. Nešlo o to, by se dražby zdržel obviněný, ale banka a osoba jejího ředitele byla za jeho přítomnosti při dražbě vhodným subjektem pro uzavření dohody o neúčasti banky na dalším dražení; proto byla zjištěná dohoda obviněného s ředitelem banky správně posuzována s hlediska neplatné smlouvy podle dvorského dekretu ze 6. června 1838, č. 277.

Zákona č. 1/1933 sb. z. a n. nyní platného dovolala se kárná rada vhodně na osvědčení toho, že jde o čin porušující čest a vážnost stavu, když zákonem brzy po spáchání činu obviněného vydaným bylo takové jednání, jakého se dopustil, prohlášeno dokonce za přestupek; tím nebyl jeho čin posouzen podle pozdějšího zákona, ale byl osvědčen mravní základ obecního nazírání na zavržitelnost činu v době jeho spáchání.

Okolnost, že M. se ve své žalobě snažil zakrýti právní neplatnost závazku obviněného tvrzením, že pohledávka proti obviněnému vzešla mu za poskytnuté informace, nezmenšuje vinu obviněného, když sám uplatnil ve sporu námitku neplatnosti závazku na základě cit. dvorského dekretu, neomeziv se na popření tvrzeného titulu žalobcova a na případnou námitku neplatnosti abstraktního slibu platebního. Jeho tvrzení, že se zavázal zaplatiti 2.000 Kč mimo dražbu a mimo soudní síň odporuje jeho seznáním dosavadním, že slíbil M-ovi 2.000 Kč již při dražbě.

Uzavřel-li však vědomě smlouvu, kterou zákon zakazuje, porušil oproti svému klientu povinnost povolání, oproti M-ovi pak čest a vážnost stavu a to ať již hned předem počítal s tím, že svůj podle práva neplatný závazek nesplní či teprve po žalobě se rozhodl uplatnit tuto námitku; § 1174 ob. obč. zák. umožňoval mu, by svůj závazek mimo-sporně splnil a nevydával tak uplatněním byť i o právní předpis opřené námitky stav advokátní necti a nevážnosti. Ta hrozí advokátnímu stavu z toho, že jeho člen použil ve svém povolání prostředku nezákonného a tím někoho uvedl v omyl k jeho ať již domnělé či skutečné škodě. Do této situace dostal se obviněný sám svým jednáním, dokonce povědomým; za těchto okolností byl povinen ctí a vážnosti stavu dbáti více než vlastní výhody ve sporu. Proto poukazuje neprávem na to, že poukazuje neprávem na to, že použil ve sporu jen práva zákonné obrany i na to, že M. chtěl vytlouci něco pro sebe a ne pro banku. Větu, ve které okresní soud ve Vizovicích nepřiznivě posoudil seznání obviněného ve sporu, poukázav na její znehodnocení porušením písemného závazku, o jehož neplatnosti věděl, odvolatel pomíjí a neotřásá tedy ani v tomto směru správným důvodem napadeného nálezu.

Čís. 235 dis.

Došlo-li ke trestu napomenutí na základě nálezu disciplinárního senátu vrchního soudu, je přípustno odvolání potrestaného soudce k nejvyššímu soudu.

Vydati kárný spis obviněnému soudci není přípustno. V tom, že soudce, provádějící kárné řízení, vydal kárný spis obviněnému soudci, je porušení úřední povinnosti.

Jde o jednání, odporující ustanovením §§ 46, 47 soudní instrukce, zacházel-li soudce přátelsky s vězni, příslušníky určité politické strany (DNSAP.), kdežto s jinými vězni zacházel nevlídně.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1934, Ds I 37/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudců po ústním neveřejném líčení zamítl odvolání obviněného přednosty soudu z nálezu vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudce ze dne 18. května 1934, jímž byl uznán vinným nepřistojností, vyhověl však částečně odvolání vrchního prokurátora ohledně tohoto obviněného co do zprošťujícího výroku; nálezný kárného soudu první stolice v této části změnil a uznal obviněného vinným i v tom směru, že v listopadu 1933 vydal spisy kárného řízení proti Oskaru I-ovi tomuto k dispozici, čímž se stalo, že do nich mohl nahlédnouti kancelářský pomocník Alois T. Vyhověl i odvolání vrchního prokurátora ohledně obviněného okresního soudce Oskara I-a co do výroku zprošťujícího; nálezný kárného soudu první stolice změnil v ten smysl, že se tento obviněný uznává vinným služebním přečinem podle § 2 zák. ze dne 21. května 1868, č. 46 ř. zák., spáchaným i tím, že politickým vyšetřovancům, členům německé národní socialistické strany dělnické, a to hlavně R-ovi a K-ovi, poskytoval různé výhody.

Z d ů v o d ů:

Obviněný přednosta okresního soudu napadá odvoláním kárný nálezný, podle něhož byl uznán vinným porušením služební povinnosti v §§ 45 a 46 soudní instrukce mu uložené proto, že, — dovědév se o tom, že kancelářský pomocník T. u okresního soudu v Kraslicích byl v kárné věci proti okresnímu soudci Oskaru I-ovi ve Sch., kde 9. listopadu 1933 vyslechl starostu Františka K-a, — po věci nepátral a že se tím dopustil nepřistojnosti podle § 2 zák. ze dne 21. května 1868, č. 46 ř. zák. Odvolání je přípustné přes to, že obviněnému byl kárným nálezem uložena jen pořádkový trest napomenutí. Tomu není na závadu předpis prvního odstavce § 5 zák. č. 46/1868 ř. zák., podle něhož proti udělení napomenutí není opravného prostředku. Neboť § 5 cit. zákona má, — jak plyne nejen ze systematiky zákona a ze souvislosti s ustanovením § 4 téhož zák., ale zejména i z obsahu druhého odstavce § 5 —, na myslí jen ony pořádkové tresty, jež byly vysloveny osobami před tím

v § 4 uvedenými, totiž přednostou okresního soudu nebo presidentem sborového soudu prvé neb druhé stolice. Předpis § 5 týká se tedy jen presidiálních výroků, vynesených cestou správní a jen pro tyto případy vylučuje zákon v prvním odstavci onoho § opravný prostředek obviněného proti pořádkovému trestu napomenutí. V případech však, kde došlo k trestu napomenutí na základě nálezu disciplinárního senátu vrchního soudu, je podle § 24 zák. čís. 46/1868 ř. zák. přípustno odvolání k nejvyššímu soudu. To plyne i z toho, že druhý odstavec § 24 téhož zákona přiznává jednak kárnému žalobci, jednak obviněnému soudci právo odvolání z nálezu disciplinárního senátu vrchního soudu bez jakéhokoliv omezení, ačkoliv zákon v druhé větě § 22 výslovně počítá též s možností, že nálezem kárného soudu bude uznáno toliko na trest pořádkový, jímž jest i napomenutí. Správnosti názoru zde hájeného nasvědčuje konečně i úvaha, že proti rozhodnutí kárného soudu prvé stolice přísluší vrchnímu prokurátorovi vždy právo odvolání a že důsledkem takového odvolání může dojít k tomu, že provinění, v němž kárný senát prvé stolice shledal toliko nepořádnost a pro něž vyslovil napomenutí, bude v druhé stolici kvalifikováno za služební přečin a obviněnému uložen kárný trest. Z toho plyne, že v těchto případech neplatí důvod, z něhož zákon v prvním odstavci § 5 nepřiznal obviněnému soudci opravný prostředek proti napomenutí (udělenému cestou správní), nýbrž že tu nutno zachovati obviněnému právo dovolávati se rozhodnutí opravné stolice především o tom, zda se vůbec dopustil činu jemu za vinu kladeného. Odvolání je však věcně neodůvodněno.

Přisvědčiti je však odvolání vrchního prokurátora, pokud napadá výrok kárného soudu první stolice, jímž byl obviněný přednostou okresního soudu zproštěn od obvinění, že porušil služební povinnosti v §§ 46 a 47 soudní instrukce mu uložené dále i tím, že v listopadu 1933 vydal spisy kárného řízení proti Oskaru I-ovi, okresnímu soudci v K., tomuto k dispozici, čímž se stalo, že do nich mohl nahlédnouti kancelářský pomocník T. Usnesením vrchního soudu v Praze ze dne 27. října 1933 bylo proti jmenovanému okresnímu soudci zavedeno disciplinární řízení pro podezření ze služebního přečinu, spáchaného tím, že silně inklinuje k německé národně-socialistické straně dělnické, a že v trestní věci proti Josefu S-ovi, stoupenci uvedené strany, při výslechu Františka K-a dne 16. srpna 1933 počínal si stranicky a vůči tomuto jako svědku se hrubě choval; zároveň byla vyslovena suspense Oskara I-a z úřadu. Podle zjištění napadeného nálezu bylo cit. usnesení doručeno okresnímu soudci I-ovi dne 8. listopadu 1933 a zároveň byla provedena i suspense téhož soudce obviněným přednostou okresního soudu. Týž pak — jak dále zjistil napadený nález — vydal okresnímu soudci I-ovi celý disciplinární spis, aby si mohl obviněný Oskar I. sestaviti obhajobu. Ten však dal nahlédnouti do spisu též kancelářskému pomocníku Aloisu T-ovi, kterého zároveň vyslal k Františku K-ovi do Sch., aby se tam K-a na vše vyptal a aby si sdělené údaje dal K-em písemně potvrditi. Alois T. po nahlédnutí do spisu žádosti I-ově skutečně vyhověl. Ve vydání spisu Oskaru I-ovi neshledal kárný soud první stolice porušení

služebních povinností proto, ježto prý obviněný byl tehdy vyšetřujícím komisařem v kárné věci I-ově a podle § 121-I. služ. pragm. (jenž ve smyslu čl. I. čís. 3 úvodních předpisů ke služ. pragmatice platí i pro soudce) byl oprávněn dovoliti obviněnému i neobmezené nahlédnutí do spisů. Za to, že do spisů nahlédl i Alois T., prý obviněný nezodpovídá. S tímto názorem kárného soudu první stolice nelze — pokud jde o vydání spisu okresnímu soudci I-ovi — souhlasiti.

Že obviněný byl v kárné věci I-ově vyšetřujícím komisařem, nelze pochybovati. Prováděl ve věci té výslechy a konal i jiné vyšetřovací ukony. Uznal-li proto za nutné, by okresní soudce I. nahlédl do celého spisu, nelze v dovolení toho vzhledem k ustanovení § 121-I. služ. pragm. shledati žádného pochybení. Leč nikoli v tom, nýbrž ve způsobu, jakým to obviněný provedl, jest — jak kárný žalobce právem uplatňuje — kárné pochybení. Obviněný neobmezil se totiž jen na to, by dal okresnímu soudci I-ovi do kárného spisu nahlédnouti, jsa při tom přítomen, nýbrž vydal mu spis přímo k dispozici. Už z doslovu § 121 služ. pragm. plyne, že takové vydání kárného spisu obviněnému přípustné není. Slova »dovoliti nahlédnouti« už podle svého mluvnického významu takový výklad nepřipouští. Uváží-li se, že obdobný předpis § 45 tr. ř. výslovně předpisuje pro nahlížení do trestních spisů obžalovaným nebo jeho obhájcem dohled, pak nelze ani při kárných řízeních, — při nichž zájem na utajení jich obsahu vůči nepovolaným osobám je mnohdy ještě větší než v řízení trestním —, vykládati cit. slova ve smyslu úplného vydání spisu obviněnému. Porušil tedy obviněný své povinnosti, když spisy zcela pustil ze své moci a svěřil je libovůli obviněného okresního soudce I-a. Svým jednáním umožnil, aby tento dal do spisu nahlížeti i jiným osobám, jež neměly žádného práva na to. Oskar I., soudce to už vícekrát kárně trestaný a ne vždy spolehlivý, to také učinil a dal do onoho spisu nahlédnouti kancelářskému pomocníku Aloisu T-ovi, jehož pak využil i k tomu, by na základě znalosti onoho spisu konal pro něho šetření. Tím se pokusil o působení na výsledek svého kárného řízení. Nastaly proto z onoho pochybení i škodlivé následky. Obviněnému byly dřívější kárné tresty okresního soudce I-a, jakož i jeho povaha známy, musil proto počítati s případným zneužitím kárných spisů okresním soudcem I-em. Je tedy v plné míře zodpovědný za následky, jež vzešly z jeho nedbalého jednání. Z toho všeho je zřejmo, že obviněný, vydav spisy o kárné věci I-ově do dispozice tomuto, nejednal správně podle předpisů, neboť porušil tím nejen předpis § 121-I. služ. pragm., nýbrž i povinnosti uložené mu §§ 46, 47 soud. instrukce. V důsledku toho bylo změněti výrok napadeného nálezu, pokud jím byl obviněný viny zproštěn, a vysloviti, že i nahoře vyličeným jednáním porušil své úřední povinnosti.

Obviněný okresní soudce Oskar I. byl napadeným nálezem zproštěn (mimo jiné) z obvinění, že politickým vyšetřovancům, členům německé národně socialistické strany dělnické, a to hlavně R-ovi a K-ovi, poskytoval různé výhody. Názor kárného soudu první stolice je mylný.

Nutno přisvědčiti tvrzení odvolání vrchního prokurátora, že výpověď svědka Karla R-a nelze ve prospěch obviněného bráti v úvahu, ježto týž svědek je v podezření, že sám byl členem německé národně socialistické strany dělnické, nebo že alespoň silně k ní inklinuje. Měl tedy zájem na tom, aby řízení dopadlo v tomto bodě negativně. Naproti tomu není prázdných důvodů nevěřiti svědku Štěpánu Z-ovi. Neboť výpověď tohoto svědka, jenž při svých seznáních v hlavních částech zůstává důsledným, získává na hodnověrnosti nejen velmi přitěžujícím seznáním svědka Jana B-a, který potvrdil, že je po městě všeobecně známo (stadtbekannt), že I. inklinuje silně ke straně DNSAP. a že se s členy této strany stýká, ale je nepřímou podporována i výpovědí svědka Karla R-a, ba zodpovídáním se obviněného samého, kteří v podstatných bodech údaje svědka Z-a, byť i ne zcela, tedy přece aspoň z části, potvrzují. Je pak uvěřitelné, že svědek Z. takovou neobvyklou skutečnost, jakou bylo na př. předvedení vyšetřovance pětkrát za den, mohl si zapamatovati, zvláště když ono předvádění prováděl sám. Skutečnosti, jež tento svědek potvrzuje a které z těchto úvah kárný soud odvolací bere za provkázány (přátelské chování se obviněného k vyšetřovancům, zejména R-ovi a K-ovi, členům německé národně socialistické strany dělnické, a přílišné povolování jim návštěv), nasvědčují tomu, že obviněný nechoval se ke všem stranám stejně. Že chování obviněného k většině stran (a též ke kancelářským zaměstnancům) bylo při nejmenším prudké a nevlidné, bylo během vyšetřování potvrzeno celou řadou svědků, zvláště Janem B-em, Aloisem T-em, ba i sám obviněný připouští, že se choval ke stranám někdy ostře. Choval-li se naproti tomu k některým jiným stranám v úřadě přátelsky a vlidně, pak touto svou výjimkou vyvolával domněni, že je stranický. Šlo-li v tomto druhém případě vždy jen o vyšetřovance a příslušníky téže politické strany, bylo jednání to tím povážlivější. Museloť budití podezření, že obviněný právě pro ono jejich politické přesvědčení s nimi zachází blahovlnněji než s osobami jinými. A když šlo o příslušníky strany vysloveně protistátní, totiž německé národně sociální strany dělnické, pak ovšem bylo jednání to tím nápadnější. Proto i hojně návštěvy vyšetřovanců, členů zmíněné strany R-a a K-a, jež obviněný jim povolil (u druhého ze jmenovaných i pětkrát za den), ač něco podobného neučinil u jiných vyšetřovanců, musely vzbudití podezření, že obviněného při zacházení se stranami a při povolování návštěv vyšetřovancům nevedla vždy jen potřeba věcná, nýbrž že se při tom řídil i politickou příslušností stran a vyšetřovanců. Toto pochybení je vážného významu, zvláště když podle výpovědi svědka Jana B-a bylo i ve městě Kraslicích všeobecně známo, že obviněný zacházel jinak s vězni příslušníky jmenované strany, nežli s vězni jinými. Takové chování odporuje však ustanovením §§ 46, 47 soud. instr., které ukládají soudci, aby spravedlnost konal s p ř í s n o u ne-stranností a zvláště aby pominul vše, co by bylo způsobilé snížení důvěry k jeho soudcovským úředním úkonům. Proto je mylný závěr napačeného nálezu, že ve skutečnostech svědkem Štěpánem Z-em potvrzených není kárného poklesku.

Čís. 236 dis.

Soudci nelze uložit, by sám hradil náklady kárného řízení, docházejí-li krytí v částce služného, jež mu byla zadržena za suspense z úřadu.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1934, Ds I 50/34.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudců vyhověl v neveřejném zasedání v kárné věci bývalého soudce jeho stížnosti do usnesení vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudce ze dne 13. července 1934, jímž byly upraveny náklady kárného řízení proti stěžovateli na 347 Kč 50 h a bylo mu uloženo, by náklady ty zapravil přímo sám, potud, že náklady kárného řízení v částce 347 Kč 50 h nemá zaplatiti přímo odsouzený, nýbrž že náklady ty je zapraviti ze služného, jež jmenovanému bylo v důsledku suspense zadržováno.

Z d ů v o d ů:

Stížnosti bylo vyhověti, pokud vytýká, že náklady na kárné řízení je zapraviti z platu stěžovateli následkem suspense zadržovaného a nikoli stěžovatelem samým. Stěžovateli byla v důsledku suspense vyslovené pravoplatným usnesením vrchního soudu v Praze ze dne 27. května 1933 zadržována 1/2 služebních příjmů po dobu suspense. Disciplinární řízení se skončilo tím, že stěžovatel byl nálezem vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudcovské úředníky ze dne 7. října 1933 uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. a uložen mu byl podle § 6 lit. c) téhož zákona trest propuštění ze služby. Tento nález byl rozhodnutím nejvyššího soudu jako kárného soudu odvolacího ze dne 28. května 1934 č. j. Ds I 50/33-12 potvrzen.

Podle odst. 2. (nyní 1.) § 32 disc. zákona čís. 46/1868 — výjimečné případy posledního odstavce nepřicházejí v úvahu — mají se po ukončení disciplinárního řízení z příjmů, zadržovaných soudcovskému úředníku následkem suspense, hraditi vedle nákladů substituce onoho úředníka i náklady kárného řízení. Poněvadž pak dle konaného šetření docházejí v oné částce služného, jež stěžovateli byla následkem suspense zadržována, krytí i zmíněné náklady kárného řízení 347 Kč 50 h, bylo napačeným usnesením neprávem stěžovateli uloženo, by ony náklady hradil přímo sám. Bylo proto uznati, jak se stalo.

Věcný seznam abecední.

Administrativní delikt viz přešůpek správni.

- Advokát (obhájce):** dospěl-li advokát k přesvědčení, že by vedení sporu jemu svěřeného bylo marné, musí žádati soud o zproštění od uloženého mu zastupování chudých ihned a bez zbytečného průtahů č.ís. 207 dis.
- porušení povinností povolání, neobstaral-li advokát uložené mu zastupování chudých; nevyhověl-li opětne výzvě advokátní komory, by se vyjádřil č.ís. 207 dis.
 - advokát má býti (podle intencí zákona a výslovného ustanovení § 1009 obč. zák., §§ 9 a 10 adv. ř.) nejen usilovným zastáncem strany a jejich zájmů, nýbrž i zástupcem poctivým; nesmí proto používatí prostředků, které se nesnášejí se zásadou slušnosti a poctivosti, nebo dokonce vybočují z mezí zákona č.ís. 210 dis.
 - i prostředky, které advokát volí k zajištění vlastních práv, musí býti slušné, poctivé a přímé; se ctí a vážností stavu se nesrovnává použití prostředků, které budí dojem obcházení přímé cesty nebo zákona (dojem fikce právního jednání), třebaže nebyly přímo zákonem zakázány č.ís. 210 dis.
 - pro posouzení otázky, zda advokát stranu zastupuje, čili nic, nemá významu, zda šlo o zastupování za úplatu, či bez ní č.ís. 222 dis.
 - advokát je podle §§ 9, 10 adv. ř. povinen voliti k obhájení práv svého klienta jen takovou cestu, která je ve shodě s platným právním řádem; nesmí straně tajiti skutečný právní stav, jak se mu jeví po informativním jednání dle skutkových sdělení strany, doplněných případným seznáním obsahu příslušných spisů a listin; je povinen poučiti stranu o mylném jejím pojmání domnělého bezpráví, o zjevné zbytečnosti nebo nemožnosti těch právních kroků, jež strana chce podniknouti, a, trvá-li strana přes to na určitém právním postupu, odepřiti zastupování ve věci, ježž naprosta beznadějnost je mu zřejmá, a tak uchrániti stranu před škodou, která by jí nezbytně musela vzejiti žadaným postupem a právním zastupováním č.ís. 223 dis.
 - **disciplinární:** zájem veřejnosti, jakož i zájem stavovské cti velí, by okamžitě opatřeno bylo potřebně podle § 17 kár. stat. proti advokátu, proti němuž se koná trestní řízení pro závažné podezření, že se těžkým způsobem a v několika směrech prohrěšil proti předpisům všeobecného trestního zákona č.ís. 195 dis.
 - poškození cti a vážnosti stavu, vešel-li advokát ve spojení a spolupůsobil-li se spolkem, jehož činnost měla za účel provozovati soutěž stavu advokátnímu č.ís. 196 dis.
 - advokát nesmí nevěcně zlehčovati soudcovská rozhodnutí, zástupce odpůrcova nebo soudce č.ís. 198 dis.
 - nesnáší se se ctí a vážností stavu, by advokát proto, že soud nesouhlasil s jeho právníckými názory, vyličoval rozhodnutí jako křivdu, zavazující k náhradě ať právně nebo jinak č.ís. 198 dis.
 - je sice povinností advokátovou, by háje stranu proti nároku jiného advokáta, posuzoval oprávněnost i výši nároku a použil k tomu bez obalu všech věcných důvodů; nesmí však sáhnouti k osobnímu snižování odpůrce advokáta a jeho práce č.ís. 199 dis.
 - při střetu povinností hájiti klienta s ohledem na kolegu advokáta nesmí tento ohled jiti tak daleko, by bylo advokátovi bráněno, by neužil důvodů, které slouží k osvětlení věci, ba i ke kritice práce advokáta odpůrce; naopak nesrovnávalo by se ani s § 9 adv. ř. ani se ctí a vážností stavu, kdyby advokát ve sporu vlastní strany proti jinému advokátovi opomenul z důvodů stavovských obranné prostředky, ježž jsou okolnostmi odůvodněny č.ís. 199 dis.

- dopustil-li se advokát jednání, které se povážlivě blíží hranici činu trestného (zločinu zpronevěry), jest jeho další ponechání v advokacii v zájmu stavu i obecněstva nežádoucí č.ís. 205 dis.
- porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, převzal-li advokát jako jediný jednatel a právní zástupce společnosti s r. o. od druhého smluvníka příkaz, aby za něho sepsal návrh smlouvy pachtovní, ač již tehdy věděl, že je tu střet zájmů obou stran, a dal-li si za tuto práci příslibiti odměnu a soudně ji vymáhal č.ís. 206 dis.
- dospěl-li advokát k přesvědčení, že by vedení sporu jemu svěřeného bylo marné, musí žádati soud o zproštění od uloženého mu zastupování chudých ihned a bez zbytečného průtahů č.ís. 207 dis.
- porušení povinnosti povolání, neobstaral-li advokát uložené mu zastupování chudých; nevyhověl-li opětně výzvě advokátní komory, by se vyjádřil č.ís. 207 dis.
- poškození cti a vážnosti stavu, nesložil-li advokát zálohu advokátovi, který ho zastupoval v jeho kárné věci, ač mu to slíbil č.ís. 207 dis.
- porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu tím, že advokát, pověřený jiným advokátem, aby při výkonu mobilární exekuce za jeho klienta intervenoval, bez souhlasu onoho advokáta prodejové řízení zrušil a nepostaral se o to, by dlužník vymáhanou pohledávku zaplatil č.ís. 208 dis.
- advokát má nejen smluvní, nýbrž i mravní a sociální povinnost, aby platil svému zaměstnanci za práci č.ís. 209 dis.
- jde jen o poškození cti a vážnosti stavu, nikoliv i o porušení povinnosti povolání, neplatil-li advokát za svého zaměstnance nemocenské příspěvky č.ís. 209 dis.
- advokát má býti (podle intencí zákona a výslovného ustanovení § 1009 obč. zák., §§ 9 a 10 adv. ř.) nejen usilovným zastáncem strany a jejích zájmů, nýbrž i zástupcem poctivým; nesmí proto používatí prostředků, které se nesnášejí se zásadou slušnosti a poctivosti, nebo dokonce vybočují z meze zákona č.ís. 210 dis.
- i prostředky, které advokát volí k zajištění vlastních práv, musí býti slušné, poctivé a přímé; se cti a vážnosti stavu se nesrovnává použití prostředků, které budí dojem obcházení přímé cesty nebo zákona (dojem fikce právního jednání), třebaže nebyly přímo zákonem zakázány č.ís. 210 dis.
- jde o porušení cti a vážnosti stavu, zamířel-li advokátní koncipient zaměstnavateli-advokátu, a ucházeje se o zápis do seznamu advokátů, advokátní komoře, že je proti němu v proudě trestní řízení pro zločin č.ís. 214 dis.
- zpronevěřiv peníze svěřené mu pro strany jim zastoupené, prohřešil se advokát tak těžce proti povinnosti povolání, jakož i s hlediska cti a vážnosti stavu, že zájem obecněstva i stavu advokátského vyžaduje nezbytně, by byl vyloučen z advokacie bez ohledu na polehčující okolnosti, k nimž bylo lze přihlížeti soudem trestním při výměře trestu a rozhodování o podmíněném odsouzení č.ís. 215 dis.
- povinnosti advokátního povolání vytčené v § 9 adv. ř. nejsou uloženy advokátu jen v poměru ke straně, nýbrž i v poměru k soudu, úřadu i případně odpůrci, k nimž musí advokát zachovati meze zákona při hájení svého klienta č.ís. 216 dis.
- politické přesvědčení soudcovy není o sobě důvodem pro napadání rozhodnutí nebo postupu soudcovy č.ís. 216 dis.
- porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, obvinil-li advokát ve stížnosti na ministerstvo spravedlnosti soudce ze zaujatosti pro příslušnost k určité politické straně č.ís. 216 dis.
- byl-li zločin spáchán právě v okruhu advokátských povinností obviněného, který se dopustil zpronevěry proti svým klientům v několika případech a zpronevěřil značné částky, dopustil se obviněný přečinu porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu tak závažného, že není ho- den, aby zůstal příslušníkem advokátského stavu (§ 12 lit. d) kár. stat.) č.ís. 217 dis.

- porušení povinnosti povolání, nevyhověl-li advokát zcela výzvě advokátní komory, by předložil podrobnou specifikaci prací pro stěžovatele provedených s udáním, jak vysoko jednotlivé úkony oceňuje č.ís. 218 dis.
- poškození cti a vážnosti stavu, nikoliv i porušení povinnosti povolání, požadoval-li advokát a žalobou vymáhal na klientovi odměnu zřejmě přemrštěnou, a, když proto bylo proti němu zahájeno kárné řízení, snížil svůj požadavek soudním smírem o polovinu, zavázav současně žalovaného klienta, by kárnou stížnost vzal zpět; požadoval-li od svého klienta, jemuž předem vzhledem k jeho stísněným platebním schopnostem slíbil účtovatí palmár v hranicích minimálních, odměnu vzhledem k námaze a nepatrné práci nepřiměřeně vysokou č.ís. 218 dis.
- porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, podal-li advokát, převzav zastoupení klientky po provedeném bagatelním sporu, zřejmě beznadějně trestní oznámení, čímž svou klientku vydal trestnímu stíhání a způsobil jí zbytečné útraty č.ís. 218 dis.
- podmínky, za kterých je požadování nepřiměřeně vysokého palmáru disciplinárním přečinem č.ís. 218 dis.
- čin porušující povinnosti advokátského povolání lze podřaditi i pod skutkovou podstatu přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu jen, přistoupí-li k němu zvláštní okolnosti, z nichž je na takové zlehčení usuzovati č.ís. 222 dis.
- pro posouzení otázky, zda advokát stranu zastupuje, čili nic, nemá významu, zda šlo o zastupování za úplatu, či bez ní č.ís. 222 dis.
- subjektivní nepoznání trestnosti skutkové podstaty kárného přečinu o sobě neomlouvá právě tak, jako neznalost trestního zákona v řízení trestním č.ís. 222 dis.
- porušení povinnosti povolání, nikoliv i zlehčení cti a vážnosti stavu, převzal-li advokát, sepsavši jako zástupce obou smluvníků smlouvu, potom zastoupení jednoho smluvníka proti druhému ve sporech, jež později mezi týmiž smluvníky vznikly z důvodu této smlouvy č.ís. 222 dis.
- otázku, je-li advokát povinen zrazovati stranu z jednání spojeného pro ni s rizikem, nelze řešiti zásadně ani ve smyslu kladném ani záporném; bude záležití vždy na okolnostech případu č.ís. 222 dis.
- advokát je podle §§ 9, 10 adv. ř. povinen voliti k obhájení práv svého klienta jen takovou cestu, která je ve shodě s platným právním řádem; nesmí straně tajiti skutečný právní stav, jak se mu jeví po informativním jednání dle skutkových sdělení strany, doplněných případným seznáním obsahu příslušných spisů a listin; je povinen poučiti stranu o mylném jejím pojmání domnělého bezpráví, o zjevné zbytečnosti nebo nemožnosti těch právních kroků, jež strana chce podniknouti, a, trvá-li strana přes to na určitém právním postupu, odepriti zastupování ve věci, jejíž naprostá beznadějnost je mu zřejmá, a tak uchráníti stranu před škodou, která by jí nezbytně musela vzejíti žádaným postupem a právním zastupováním č.ís. 223 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, přijal-li advokát (nedbaje resoluce advokátní komory) zastupování inkasního podniky, jenž za provisi vymáhá cizí pohledávky č.ís. 224 dis.
- nesnáší se se cti a vážnosti stavu, by advokát zval svědky, jichž výslech u soudu navrhuje, do kanceláře a jednal s nimi o věci, o níž měli vypovídati, třebaže se tak nedělo k vůli působení na výpověď; by si předvolal klienta jiného advokáta do kanceláře, vyjednával s ním za zády jeho právního zástupce a žádal ho, by o jednání tom svému zástupci nic neřikal; by si vyžádal od tohoto právního zástupce o jednání tom pravdě pině neodpovídající vyjádření a použil ho ke své obhajobě před výborem komory, ač mu bylo dáno jen k soukromé potřebě; by uváděl ve svědecké výpovědi bez věcného důvodu o jiném advokátovi, že mu soudy nevěří a že věřily spíše trestanému podvodníkovi č.ís. 227 dis.
- ke skutkové podstatě dvojitého zastupování ve smyslu § 10 adv. ř. stačí převzetí zastupování v souvislé věci proti dřívějšímu mandantu; není třeba, by šlo o tutéž věc č.ís. 228 dis.

- porušení cti a vážnosti stavu, nikoliv i povinnosti povolání požadováním zřejmě přemrštěného palmare; přečin byl spáchán již požadováním zřejmě přemrštěných palmárních útrat; nevyžaduje se, by se jich advokát domáhal žalobou; obviněného nevyvíňuje, že požádal výbor advokátní komory, by spor ohledně útrat přátelsky vyrovnal č.ís. 231 dis.
- poškození cti a vážnosti stavu, navrhl-li advokát v podání na odvolací soud a v dovolání, by byly odpůrci oduznány útraty odvolacího řízení, poněvadž jeho právní zástupce nezaložil seznam útrat před skončením jednání, ač v jednacím protokole, který sám podepsal, bylo zjištěno, že seznamy útrat byly založeny, proti čemuž námitky nepodal, a ač mu byla známa zvyklost, že seznamy bývají někdy zakládány dodatečně č.ís. 232 dis.
- porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, neupozornil-li advokát, přihlašuje u advokátní komory přijetí koncipienta, na to, že přihlašovaný je i zaměstnancem soukromé organizace, která ho platí a poskytuje mu kancelářské místnosti, a přečin podle § 13 lit. a) kár. stat., žádal-li tento koncipient o zápis do listiny kandidátů advokacie, zamlčev ono služební postavení u třetí osoby č.ís. 233 dis.
- příslušnost kárné rady, stíhatí koncipienta pro vyloučení zápisu, nepomijí tím, že obviněný v době vydání kárného nálezu nebyl již advokátním koncipientem č.ís. 233 dis.
- porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, uzavřel-li advokát vědomě smlouvu, kterou zákon (dvor. dekret ze 6. června 1838, č.ís. 277 sb. z. s.) zakazuje č.ís. 234 dis.
- **podľa práva slovenského:** danie zálohy na také advokátske úkony, ktoré má advokát vykonať len v budúcnosti, treba považovať za poskytnutie úveru advokátovi; ak si advokát vymohol taký preddavok spôsobom listivým, avšak bez podvodného úmyslu, ide o úverový podvod v smysle § 384 tr. zák. č.ís. 4960.
- i zastupovanie strán pri kúpi pozemkov patri do oboru advokátskej činnosti č.ís. 5026.
- advokát, ktorý prevzal advokátsku plnú moc prostredníctvom inkasačného podniku, hoci vedel, že podnik zbiera poverenia podomným kočovaním dom od domu, prevínil sa disciplinárnym přečinom podľa § 69 lit. b) zák. č. XXXIV:1874; čin ten nelze súčasne kvalifikovať aj za přečin podľa § 68 lit. b) cit. zák. č.ís. 186 dis.
- jestli advokát v důvěře vo svojho zamestnanca a zmocnenca ku prijímaniu súdnych zásielok uveril mu, že súdne rozhodnutie bolo mu doručené v deň, označený na ňom razítkom, a podal od onoho dňa rátając v zákonnej lehote opravný prostriedok, hoci ono súdne rozhodnutie bolo doručené vo skutočnosti o jeden deň drier, nelze mu po subjektívnej stránke klásť za vinu značnú líknavosť a opozdilosť v smysle § 69 lit. c) zák. č. XXXIV:1874 č.ís. 190 dis.
- advokát, ktorý prijíma peniaze na úplatky úradných osôb, aby nekonaly svoje úradné povinnosti, aj keď tak robí len ako člen spolku, poškozujúe česť a dôstojnosť advokátskeho sboru a stáva sa nehodným úcty a dôvery č.ís. 191 dis.
- ak advokát ako zástupca strany vo spore nehodlá podať opravný prostriedok proti súdному rozhodnutiu, je povinný svoju stranu hneď verne informovať, aby mohla sama rozhodnúť, či chce podniknúť ďalšie kroky k uplatneniu svojich nárokov alebo nie; ináč sa dopustí značnej líknavosti a opozdilosti v smysle § 69 lit. c) zák. č. XXXIV:1874; ku skutkovej podstate tohoto disciplinárneho previnenia sa nevyžaduje, aby sa advokát dopustil líknavosti vo viacerých veciach, stačí líknavosť i v jednej z vecí mu sverených; ľahostajné je, či opravný prostriedok mohol mať podľa názoru advokátovho úspech alebo nie č.ís. 192 dis.
- nejde o zavinené porušenie advokátskych povinností, bol-li advokát v omyle o výklade zákona a bola-li pre tento jeho omyl žaloba ním zastupovaná zamietnutá č.ís. 193 dis.
- poškozujúe česť a dôstojnosť advokátskeho sboru advokát, ktorý poskytuje právnú pomoc inkasačnému podniku pri vymáhaní takej pohľadávky,

- ktorá pochádza z činnosti podniku vybočujúcej z rámca koncesie (hromadné zbieranie poverení od klientov platenými agentmi) č.ís. 194 dis.
 - úpiná voľnosť advokátova v obrane jeho poverovateľova (§ 52 adv. zák.) nedotýka sa platnosti trestných zákonov, najmä ustanovení o ochrane cti a nechráni ho pred následkami urážlivého vyjadrovania o verejnom žalobcovi; z okolností, že strana, obvineným advokátom hájená, bola súdom sprostena obžaloby, nelze dovodzovať, že urážlivé vyjadrovanie bolo s hľadiska vecnej obhajoby potrebné č.ís. 200 dis.
 - člen obecnej rady nie je oprávnený podať odvolanie proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu prvej stolice, ktorým bolo pominuté nariadenie disciplinárneho pokračovania proti advokátovi pre neslušné chovanie pri úradnom úkone č.ís. 201 dis.
 - konanie ústneho roku v disciplinárnej veci proti advokátovi bez toho, že by bol obvinený advokát k nemu zavčas predvolaný, je zmätočné č.ís. 202 dis.
 - disciplinárneho přečinu podľa § 68 lit. a) adv. zák. sa dopúšťa advokát, ktorý vedome alebo z nedbalosti podá v mene strany, ktorá nie je príslušníkom jazykovej menšiny, žalobu v menšinovom jazyku a tým zavini jej odmietnutie č.ís. 203 dis.
 - niet disciplinárneho previnenia podľa § 68 lit. b) zák. č. XXXIV:1874 v tom čine advokáta, že zastupoval pred súdom inkasačný podnik pri vymáhaní jeho vlastných pohľadávok, pochádzajúcich z jeho dovolenej hospodárskej činnosti č.ís. 219 dis.
 - odvolanie proti usneseniu prvostupňového disciplinárneho súdu pre veci advokátov, ktorým bolo nariadené postúpenie spisov správnému výboru advokátskej komory na prípadné použitie § 73 adv. zák., je neprípustné č.ís. 220 dis.
- Advokátni koncipient:** jde o porušenie cti a vážnosti stavu, zamlčel-li advokátni koncipient zamestnavateli-advokátu, a uchádza se o zápis do seznamu advokátů, advokátni komoře, že je proti němu v proudu trestní řízení pro zločin č.ís. 214 dis.
- Akciová společnost:** mohli-li se výrok týkati jen akciové společnosti, je k žalobě podle § 34, odst. 3 lit. b) zák. č.ís. 111/1927 oprávněn jen zlehčený podnik, zastoupený činitelem podle stanov k tomu oprávněným, nikoli předseda správní rady jménem vlastním č.ís. 4894.
- Aktivní legitimace k žalobě viz obžaloba soukromá.**
- Alimentační zákon:** přestupek podle § 8 alim. zák. byl spáchán tam, kde pachatel měl vykonati činy, jichž opomenutí se mu dává za vinu (kde pachatel bydlí a svou alimentační povinnost neplní), nikoli tam, kde trestná nečinnost pachatelova svůj objekt zasahuje č.ís. 5104.
- Amnestie z 5. listopadu 1918:** záležel-li v násilné činnosti právě odpor činěný pachatelem vrchnosti, nejde o souběh zločinu § 81 tr. zák. se zločinem § 157 tr. zák., nýbrž o zločin § 81 tr. zák., trestný podle vyšší sazby § 82 tr. zák. a lze tudíž použiti amnestie z 5. listopadu 1918, č.ís. 28 sb. z. a n., třebaže z oné násilné činnosti vzešlo poškození na těle povahy v § 152 tr. zák. uvedené č.ís. 4924.
- Aparát radiový viz telegrafy.**
- Ataše vojenský:** je tiež úradom v smysle (§§ 12, 27 zák. na ochr. rep. č.ís. 4904.
- Automobil:** předpisy nař. č.ís. 81/1910 a č.ís. 107/1932 o maximální rychlosti nejsou normami trestními (částmi trestního zákona), nýbrž policejními předpisy, u nichž nemá místa předpis č. IX uvoz. zák. k trest. zákonu č.ís. 4939.
- křižovatec je na roveň postaven kterýkoli z jiné příčiny nepřehledný úsek silnice, aniž jest a lze rozeznávatí a aniž proto záleží na tom, zda nepřehlednost je trvalá, protože okolím dotčeného úseku podmíněná, či zda rozhledu v dotčený úsek silnice brání překážka přechodná, na příklad vozidlo jedoucí opačným směrem než vozidlo, které řídí osoba, o jejíž rozhled jde č.ís. 4939.

- min. nařízení č. 81/1910 ř. zák. min. vládou nad rychlostí vozidla vládu nad pohybem vozidla čili možnost v případě potřeby ihned, t. j. ještě před překážkou zastavit č. 4939.
- řidič automobilu musí (§ 335 tr. zák.) počítati s tím, že dle zkušenosti obecnostvo spějící na druhou stranu jízdní dráhy nevyčkává odjezdu vlaků elektrické dráhy, a proto při předjíždění elektriky zachovati se tak, aby mohl dle potřeby zastavit (§ 45 nař. č. 81/1910; § 55 bod 6, § 11 praž. ulič. řádu); nezáleží na tom, zda elektrická dráha již jela, či dosud stála č. 4977.
- zapálení auta na silnici č. 5051.
- vládní nařízení ze dne 30. června 1932, č. 107 sb. z. a n., upravuje určité povinnosti řidiče silostroje, jichž porušení jest, nejde-li o čin přísněji trestný, správním přestupkem (čl. III. nař.), neupravuje však nikde skutkové podstaty trestného činu, náležejícího před soud a nestancují trest na trestný čin náležející před soud, takže není trestním zákonem po rozumu čl. IX. uvoz. zákona k tr. zák. č. 5063.
- řidič autobusu státních drah je z osob, jež ve smyslu § 101 odst. 2 tr. zák. obstarávají práce vlády a požívá zvýšené ochrany § 153 tr. zák. č. 5123.
- měřítko zavinění řidiče auta ve smyslu § 335 tr. zák. při treningu před úředně povoleným automobilovým závodem; subjektivní stránka č. 5124.
- podľa § 12, odst. 2 vládn. nař. č. 107/32 sb. z. a n. (o jazde motorovými vozidlami) je přípustná za všetkých okolností len taká rychlosť jazdy, aby riadič bol jej pánom a aby mal vozidlo vo svojej moci. Vládou nad rychlosťou v smysle tohoto ustanovenia treba rozumieť vládu nad pohybom vozidla a možnosť v prípade potreby ihneď, t. j. ešte pred prekážkou vozidlo zastaviť č. 5129.

Autor viz původce.

Berný exekutor viz vykonavateľ berný.

Bezprávne privlastnenie viz privlastnenie bezprávne.

Beztrestná kritika viz ochrana cti [§ 6 (1)].

Beztrestnosť: podľa § 2 c) tr. zák.: opilstosť je stavem vylučujúcim zlý úmysl jen, je-li provázena ztrátou pachatelova vědomí o činu nebo takovým jeho zkalením, v němž pachatel nepostřehuje buď vůbec neb aspoň úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jedná, a nemá správně představy o tom, k jakému výsledku směřuje jeho čin č. 4912.

- pachatel odpovídá za výsledek, který způsobil, vykročiv při odvracení protiprávního útoku z mezi nutné obrany, z důvodu nedbalosti podle § 335 (431) tr. zák. i, mohl-li — třebaže to nepoznala a si neuvědomil v duševním stavu, který v něm byl vyvolán útokem, poznati a si uvědomiti, že jeho jednání nebylo k odvracení útoku nutné, buď že za tím účelem vůbec nebylo třeba skutku ohrožujícího právní statky života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, nebo že nebylo třeba ohrožení jich v té míře, ve které skutečně byly ohroženy a po případě poškozeny č. 4930.
- podle § 187 tr. zák. viz lítost účinná.
- podle § 216 tr. zák.: osoby jmenované v § 216 tr. zák., jakož i pachatel trestného činu jsou beztrestné jen, nepřistoupila-li k ukrývání samému další trestná činnost (svádění třetích ve smyslu § 9 tr. zák.) č. 4899.
- **křivé nepřisežné výpovědi strany:** křivé údaje strany v civilním sporu při provádění důkazu výslechem stran jsou trestné jen, byly-li učiněny pod přísahou; nepřisežná křivá výpověď strany je beztrestná č. 5056.
- podle § 27 zák. na ochr. rep.: úradom, ktorému treba učiniť oznámenie v smysle § 27 zák. na ochr. rep. (taktiež v smysle § 12 cit. zák.), je taký úrad, o ktorom možno podľa jeho určenia bezpečne predpokladať, že zabráni chystanému zločinu; je ním i československé vyslanectvo v cudzině a československý vojenský atašé; okolnosť, že tieto úrady nemajú bezpodmienečne k pomoci policajných úradov cudzieho štátu, nevylučuje ich pohahu ako úradov v smysle § 27 cit. zák. č. 4904.

- k beztrestnosti ve smyslu § 27 odst. 1 i 2 zák. na ochr. rep. stačí účinná lítost ve smyslu všeobecném, dobrovolnost ustoupení od činu, aniž třeba lítosti ve smyslu vnitřního odvracení se od činu jen nebo hlavně z důvodu ethického seznání jeho zavržitelnosti; případy zločinu podle § 2 al. 1, záležející jen v účasti na spolčení k úkladům, spadají co do předpokladů beztrestnosti pod předpis druhého odstavce § 27 zák. na ochr. rep. č. 4965.
 - pro beztrestnost zločinu § 6 č. 2 a 3 zák. na ochr. rep. pro účinnou lítost (§ 27 cit. zák.) je třeba učiniti oznámení úřadu; nestačí, doví-li se úřad o chystaném nebo páchaném zločinném podniku oklikou, třebaže z popudu osoby k oznámení povinné č. 5146.
 - podle § 6 (1) zák. o ochr. cti: případy beztrestné kritiky jsou uvedeny v § 6 (1) zákona o ochraně cti příkladmo; spadají sem i výkony veřejného života, najmä politických stran a jejich činitelů č. 5135.
 - podle slov. práva: nadržovanie páchateľovi priestupku je beztrestné č. 4898.
 - nelže uzaň, že obžalovaný spáchal trestný čin (§ 279 tr. zák.) v bezvedomí podľa § 76 tr. zák., je však odôvodnený právny záver, že jednal v silnom rozčúlení, vyvolanom poškodeným (§ 281, odst. 2 tr. zák.), jestliže, byvši poškodeným v hádke poraněný a zahanbený, po dvoch hodinách při novom stretnutí, keď sa poškodený veľmi urážlive vyjadřil o jeho rodičoch, výstrelom ho usmrtil č. 5079.
 - beztrestnosť novinárskeho referátu o jednaní úradov č. 5119.
 - rozpustením tej či onej snemovne Národného shromaždenia pozbyvajú jej členovia ochrany podľa § 24 ústavnej listiny č. 5140.
- Bezvedomie** viz beztrestnosť podľa slov. práva.

Causalita viz spojitost příčinná.

Constitutum possessorium (§ 428 obč. zák.) a **zpronevěra:** ujednal-li prodatel s obžalovaným, že přijímá od něho nazpět dodanou mouku, že účty na mouku tu vydané se zrušují a že mouka zůstane u obžalovaného na skladě do té doby, než prodatel bude mít možnost mouku si odvéztí, nabyl prodatel vlastnického práva k mouce prohlášením podle § 428 obč. zák. (constitutum possessorium) i když nedošlo ke hmotnému odevzdání, a obžalovaný se dopustil zpronevěry, zpracoval-li (prodal-li) mouku tu, znaje obsah onoho ujednání a jsa si vědom bezprávnosti svého jednání č. 5138.

Čestná práva občanská: jich ztráta podle § 32 zák. na ochr. rep. není omezena na zdejší státní příslušníky č. 4926.

Čest': podstata pomluvy záleží v tom, že sa o napadnutej osobe tvrdí, že sa nechovala tak, ako — hľadiac k jej postaveniu — bola by sa mala podľa obecnej mienky chovať; pri tom pojem osobnej cti nie je závislý výlučne na mienke osôb, v kruhu ktorých sa napadnutá osoba pohybuje č. 4950.

Četnictvo: četnicka hliadka nie je samostatnou časťou četníctva v smysle § 5 (1), č. 2 zák. č. 108/33 sb. z. a n. č. 5128.

Delikty majetkové: sčítací zásada § 173 tr. zák. nepřichází v úvahu při zločinu podvodu křivým svědectvím, při němž se neupjatňuje aniž vyplývá ze spisů, že pachatel chtěl křivou výpovědí způsobiti majetkovou škodu č. 4920.

- **omisivní:** delikt omisivní (§ 12 zák. na ochr. rep.) svou povahou vylučuje předpoklad § 1 zák. č. 123/31, že spáchaný čin svědčí o snaze pachatele vykonati vliv na uspořádání věcí veřejných nebo sociálních č. 4959.

Demokraticko-republikánská forma státu viz forma státu dem.-rep.

Disciplinárne pokračovanie viz pokračovanie disciplinárne.

Disciplinární řízení viz řízení kárné.

Dohled veřejný viz opověď falešná.

Doložka vidímační viz listina veřejná.

Dolus eventualis: ke skutkové podstatě podvodu vyžaduje se podle § 197 tr. zák. úmysl způsobiti někomu škodu (poškozovací úmysl); k tomu však ne-

stačí okolnost, že pachatel mohl nebo musel počítati s možností, že jinou osobu poškodí (dolus eventualis), ani pravděpodobnost takového výsledku, nebylo-li tu alespoň vědomí pachatelovo o nezbytnosti určitého zlého účinku č. 5002.

— po stránce subjektivní stačí k přečinu podle § 27 zák. č. 111/27 dolus eventualis č. 5023.

— **ohrožovací:** k naplnění subjektivní skutkové podstaty zločinu § 87 tr. zák. stačí t. zv. dolus ohrožovací, t. j. vědomí pachatelovo, že svou činností ono nebezpečí způsobuje č. 4929.

Doručení: nález o odškodnění za vyšetřovací vazbu jest doručiti k vlastním důmům. Od tohoto dne (§ 6 tr. ř.) běží lhůta ke stížnosti. Nebyl-li nález o odškodnění straně ani ústně prohlášen, nemá právní význam její prohlášení, že se vzdává doručení nálezu č. 4964.

— doručení rozsudku s mylným nebo s neúplným poučením o opravných prostředcích je neplatné a nelze od něho počítati běh lhůt č. 5086.

— doručení kárného nálezu kanceláři (kancelářské úřednici) obviněného advokáta stalo se s právní účinností pro obviněného (§ 44 odst. 2 kár. stat.) č. 188 dis.

Dovolací stížnost: ustanovením § 22 zák. č. 51/23 byl vytvořen opravný prostředek sui generis, odpovídající zvláštní povaze řízení před státním soudem: rozhoduje o dovolací stížnosti, je nejvyšší soud nejen oprávněn, nýbrž i povinen závěry státního soudu po stránce subjektivní přezkoumati na základě skutečností, jež státní soud zjistil po stránce objektivní č. 4959.

Dovoz: podle § 18 (3) zák. č. 126/33: dovozem ve smyslu § 18 (3) zák. č. 126/1933 sb. z. a n. je každá činnost, jíž se časopis (tiskopis), jehož rozšiřování bylo podle § 10 odst. 1. 2 cit. zák. zakázáno, dopravuje z ciziny přes hranice Československé republiky, bez ohledu na její rozsah; nejde tu o čin ohrožovací, stačí i přestoupení zákazu z nedbalosti (pachatel si takový časopis v cizině koupil nebo jej dostal a vědomě jej dovezl přes hranice) č. 5155.

Důkaz: keďže ustanovenie § 304, odst. 1 tr. p. nedovoľuje prečítať o dôvodnenie obžalovacieho spisu v trestnej veci, ktorá sa práve pojednáva, nelze pripustiť ako dôkazný prostriedok ani prečítanie odôvodnenia obžalovacieho spisu, podaného proti tomuže obžalovanému v inej trestnej veci č. 5044.

— **omluvitelného omylu vid' ochrana cti (§ 6).**

— **pravdy vid' ochrana cti (§ 6).**

Držanie zbraní: uhorské nariadenie číslo 5476/1914 M. E. o držaní zbraní platí dosiaľ na celom Slovensku a Podkarpatskej Rusi č. 5069.

Držba (§ 171 tr. zák.): faktický poměr určité osoby k určité věci, jaký předpokládá pojem držby, nevyžaduje, by věc byla přímo v rukou nebo v dosahu rukou dotčené osoby; stačí, že věc je v dosahu faktické moci tak, že se dotčená osoba může kdykoliv uchopiti věci za účelem libovolného nakládání s ní, a tomu tak je, pokud je věc, třebaž ne v bezprostředním dosahu rukou dotčené osoby. — na místě, které je dotčené osobě známo a přístupno. Držba dosavadního držitele pomíjí a věc stane se věcí ztracenou a vhodným předmětem nálezu teprve tím, že dosavadní držitel pozbyl naděje, že se jí kdykoliv může znova ujati, tudíž obzvláště tím, že neví, kde je věc, jež se z jeho vůle nebo bez jeho vědomí od něho oddělila. Držba nepomině a věc nestane se věcí ztracenou pouhým byt' nepovědomým ponecháním věci na určitém místě, k němuž může se dosavadní držitel vrátiti, jakmile si uvědomil, že věc tam zapomněl č. 4928.

Duplikát nákladného listu vid' list nákladný.

Důkaz omluvitelného omylu viz ochrana cti (§ 6).

— **pravdy viz ochrana cti.**

Eventuální otázka viz otázky porotcům.

Exekuce: obcím je ustanovením § 347 zák. č. 76/27 sb. z. a n. uložena povinnost poskytovat podporu (asistenci) při vykonávání berních exekucí. Po-

vinnosti uložené zákonem obcím, vykonává podle § 62 zák. č. XXII:1886 obecní představenstvo č. 5153.

Exekutor viz vykonavatel.

Extradice viz vydávání zločinců.

Extradiční řízení viz řízení extradiční.

Falešná opověď viz opověď falešná.

Falšování potravin viz potraviny.

Forma státu demokraticko-republikánská: pojem demokraticko-republikánské formy státu; ta je tu, i když jsou ze všeobecného a rovného práva hlasovacího vyňaty jednotlivé osoby k tomu podle zákona nezpůsobilé a když vláda je sestavena jen z některých parlamentních stran č. 5110.

Formální nařízení viz útlisk (§ 4).

Hajný: přísězný lesní hajný požívá ochrany § 68 tr. zák., vyzval-li neznámé pachatele, přistížené v lese při vybírání medových pláství a roje včel, aby s ním šli na lesní úřad ke zjištění totožnosti č. 5054.

— hajný požívá ochrany § 68 tr. zák., prohlíží-li na veřejné cestě vozy odvázející dříví z lesa, by zjistil, neodvázejí-li dříví kradené, poněvadž před tím bylo dříví v lese jeho dohledu svěřeném odcizeno č. 5094.

Hájník: hájník, sprisaháný podľa § 38 zák. č. XXXI:1879, může vykonávat svoje povolanie po práve len dotyčne toho lesa, ktorý mu bol k ochrane sverený. V takom prípade je oprávnený zabaviť pytlakovi pušku č. 5069.

Hanobení jednotlivců: i jednotlivci příslušníci národa mohou býti podle okolností terčem hrubého a štvavého hanobení, jež podle úmyslu pachatelova má zasáhnouti celý národ a ohroziti obecný mír po rozumu § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. č. 4912.

— **republiky viz ochrana republiky (§ 14, č. 5).**

Hitler: oslavování Hitlera (výkřikem »Heil Hitler«) naplňuje po objektivní stránce skutkovou podstatu přečinu podle § 14 č. 1 zák. na ochr. rep., děje-li se buď za okolností, jež nenechávají pochybnosti o tom, že oslava ta je ve vztahu k podvatným snahám hnutí (strany jím vedené), čelícím proti územní celistvosti a nedělnosti (ústavní jednotnosti) Československé republiky, nebo děje-li se za okolností, jež ukazují na vztah oslavy k uplatnění protidemokratických ideí vůdcovských v ústavě republiky č. 4912.

— **pobuřování ve smyslu § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. výrokem »Heil Hitler!«;** subjektivní stránka č. 4996.

— **pokud se oslavou Hitlerovou pobuřuje proti statkům chráněným v § 14, č. 1 zák. na ochr. rep. č. 5004.**

Hlíadka četnícka vid' četnictvo.

Horst-Wesselova píseň viz ochrana republiky (§§ 14, č. 1, 15, č. 3).

Choroba: duševní nebo tělesná choroba odsouzeného je překážkou jen nastoupení trestu (§ 398 tr. ř.). Choroba vypuknuvší za výkonu trestu není důvodem pro jeho přerušeni č. 5144.

Imunita: rozpusteniím tej či onej snemovne Národného shromaždenia pozbyvajú jej členovia ochrany podľa § 24 ústavnej listiny č. 5140.

Jednání nepřístojné: pokud jde jen o nepřístojné jednání člena obecního zastupitelstva na schůzi tohoto sboru, nikoliv o přestupek podle § 4 zák. o útisku č. 5057.

— **přípravné:** rozdíl mezi pokusem a jednáním přípravným č. 5031.

— jde o nedokonaný podvod (§ 201 a) tr. zák., nikoliv o beztrestné jednání přípravné, utrhli-li kdo roh stvrzenky notářské kanceláře se správným číselným označením částky jím v kanceláři skutečně složené, a pověřili-li právního zástupce vymáháním vyšší částky, jejíž příjem byl ve stvrzence slovy omylem potvrzen č. 5031.

- — zákon na ochranu republiky rozšířil trestnost jednání namířených proti bezpečnosti republiky tím způsobem, že pokus o násilný podnik v zákoně speciálně vytyčený (§ 1) stíhá jako skutek již dokonáný, případně jednání pak k pokusu takovému, jinak dle zásad trestního práva beztrestné, nabylo-li určitých forem (též spolčení), normuje jakožto samostatný zločin přípravy úkladů dle § 2 cit. zák. č. 5072.
- — beztrestné jednání přípravné či pokus zločinu vojenské zraedy? č. 5145.
- — viz též ochrana republiky (§ 2).
- Jízda motorovými vozidly:** podle odst. 2 § 12 nariadenia zo dňa 30. júna 1932, č. 107 sb. z. a n. je přípustná za všech okolností len taká rychlost jízdy, aby řidič byl jej pánom, aby mal vozidlo vo svojej moci a aby bezpečnost osob a majetku nebola ohrožovaná. »Vládou nad rychlostou« treba rozumet vládu nad pohybom vozidla a možnosť v prípade potreby ihneď, t. j. ešte pred prekážkou zastaviť č. 5129.
- Junáci N. O. F.:** organizace Junáků N. O. F. byla povahy tajné po rozumu § 17 zák. na ochr. rep. Právní důsledky jednotnosti oné organizace. Člém Národní obce fašistické je zvrácení demokraticko-republikánské státní formy a zavedení fašistické diktatury, jež je v rozporu s ústavně stanovenou formou čl. státu č. 5162, 5163.
- Kárné řízení** viz řízení kárné.
- Kmetský soud** viz soud kmetský.
- Koncipient advokátní:** jde o porušení cti a vážnosti stavu, zamlčel-li advokátní koncipient zaměstnavateli-advokátu, a ucházejí se o zápis do seznamu advokátů, advokátní komoře, že je proti němu v proudu trestní řízení pro zločin č. 214 d. s.
- Konkurence** viz souběh.
- Korekcionalizácia:** ide-li o zločin podľa zák. čl. 40/1914, nemá případná korekcionalizácia podľa § 20 tr. zák. zo zločinu na přečin při uložení ved'jších trestov významu č. 4984.
- Krádež (§ 171 tr. zák.):** faktický poměr určité osoby k určité věci, jaký předpokládá pojem držby, nevyžaduje, by věc byla přímo v rukou nebo v dosahu rukou dotčené osoby; stačí, že věc je v dosahu faktické moci tak, že se dotčená osoba může kdykoli uchopiti věci za účelem libovolného nakládání s ní, a tomu tak je, pokud je věc, třebaš ne v bezprostředním dosahu rukou dotčené osoby — na místě, které je dotčené osobě známo a přístupno. Držba dosavadního držitele pomíjí a věc stane se věcí ztracenou a vhodným předmětem nálezu teprve tím, že dosavadní držitel pozbyl naděje, že se jí kdykoliv může znova ujati, tudíž obzvláště tím, že neví, kde je věc, jež se z jeho vůle nebo bez jeho vědomí od něho oddělila. Držba nepomine a věc nestane se věcí ztracenou pouhým byt' nepovědomým ponecháním věci na určitém místě, k němuž může se dosavadní držitel vrátiti, jakmile si uvědomil, že věc tam zapomněl č. 4928.
- — nejde o zatajení nálezu (§ 201 c) tr. zák.), nýbrž o krádež, přisvojili-li si obžalovaný tašku s penězi, jež vypadla někomu v barové místnosti z kapsy a ležela tam na zemi u stolu č. 5032.
- **§ 173 tr. zák.:** sčítací zásada § 173 tr. zák. nepřichází v úvahu při zločinu podvodu krivým svědectvím, při němž se neuplatňuje aniž vyplývá ze spisů, že pachatel chtěl krivou výpověď způsobiti majetkovou škodu č. 4920.
- — při zjišťování výše škody, způsobené odcizením kopií plánů, nelze hleděti jen k výrobním nákladům těchto kopií, jež by vznikly jich zhotovením podle originálu, nýbrž je nutno hleděti k jejich obecné (obchodní) hodnotě, jakou měly v době činu pro poškozeného č. 5020.
- **§ 174 II c) tr. zák.:** i pomocník (účastník) je přičísti zločin, znal-li okolnosti rozhodné pro zločinnou kvalifikaci krádeže (odevzdal-li hlavnímu

- pachateli klíč za tím účelem, aby spáchal krádež na věci uzamčené) č. 5055.
- **§ 174 II d), f) tr. zák.:** zákon používá pojmu »les zahájený« v § 174 II f) tr. zák. v témže smyslu jako v § 174 II d) tr. zák.; les označený mezníky a obehnaný mělkým, 30—35 cm hlubokým příkopem, nelze pokládati za zahájený ve smyslu § 174 II f) tr. zák. č. 4946.
- **§§ 176, 177 tr. zák.:** ustanovení § 177 tr. zák. vztahuje se ke všem případům § 176 tr. zák. č. 4988.
- **§ 460 tr. zák.:** hranice mezi krádeží a polním (lesním) pychem č. 4937.
- Kritika:** meze dovolené kritiky; případ, označen-li kdo všeobecně za »hudlaře a mazala« s ohledem na vadnost jen jedné jeho práce č. 5141.
- právo novinářské kritiky nie je takým právom, o vykonávaní ktorého je reč v § 6 odst. 1 zák. č. 108/33 Sb. z. a n. č. 5066.
- případy beztrestné kritiky jsou uvedeny v § 6 (1) zák. o ochr. cti příkladmo; spadají sem i výkony veřejného života, najmě politických stran a jejich činitelů č. 5135.
- Krivé svědectvo** vid' svědectvo krivé.
- Krivé svědectví** viz podvod podle § 199 a) tr. zák.
- Křížovatka:** křížovatce je na roveň postaven kterýkoli z jiné příčiny nepřehledný úsek silnice, aniž jest rozeznávatí a aniž záleží na tom, zda nepřehlednost je trvalá (okolím úseku podmíněná), či zda rozhledu brání překážka přechodná (na př. vozidlo jedoucí opačným směrem) č. 4939.
- Kuplierstvo:** zločinu kuplierstva, páchaného po živnostensky, sa dopúšťa majiteľ domu, ktorý v ňom prenajíma izby výhradne len prostitútkam. a to za nájomné tak vysoké, ktoré by iný nájomník neplatil, a nariadi vrátníkoví, aby aj neznámym mužom dovoľoval prichádzať do domu a vyhľadávať prostitútky č. 4967.
- Kvalifikácia trest. činu:** kvalifikáciou trestného činu rozumie sa podriadenie trestného činu pod trestný zákon, vyslovenie, akého druhu trestného činu sa obžalovaný dopustil; nepatrí však ku kvalifikácii trestného činu otázka, či sa má stíhať z úradnej moci, či na zmocnenie, alebo na súkromný návrh č. 5157.
- Legitimace k žalobě:** mohl-li se výrok týkati jen akciové společnosti, je k žalobě podle § 34 odst. 3 lit. b) zák. č. 111/27 oprávněn jen zlehčený podnik, zastoupený činitelem podle stanov k tomu oprávněným, nikoli předseda správní rady jménem vlastním č. 4894.
- — zanechal-li zesnulý manželku a syna, není za platnosti zákona č. 108/33 jeho bratr oprávněn podle § 15 (2) cit. zák. stíhati útok na čest zemřelého, třebaže mu v době stíhacího návrhu právo to podle § 495 odst. 2 tr. zák. příslušelo č. 5084.
- — viz též obžaloba soukromá.
- Lehota** vid' lhůta podle slovenského práva.
- Lekár:** operující lékař, který při operácii pacienta upotrebil pomoci vyškoleného personálu a zachoval záruky uznané lekárskou vedou za postačujúce k spofahlivému prevedeniu operácie, není trestne zodpovedný za ťažké poškodenie na tele operovanej osoby, spôsobené tým, že v jej tele ostal tampon alebo rúška č. 4916.
- — nie je daná príčinná súvislosť, tedy ani spoluspôsobenie smrteľného výsledku, medzi opomenutím lekára, spočívajúcim v tom, že sa nepostaral o včasný operatívny zákrok u pacienta, poraněného trefou osobou, a smrťou pacienta, ak možnosť jeho záchrany týmto zákrokom bola len pravdepodobná, nie však istá č. 4949.
- Les zahájený:** zákon používá pojmu »les zahájený« v § 174 II f) tr. zák. v témže smyslu jako v § 174 II d) tr. zák.; les označený mezníky a obehnaný mělkým, 30—35 cm hlubokým příkopem, nelze pokládati za zahájený ve smyslu § 174 II f) tr. zák. č. 4946.
- Lesní hajný** viz hajný.
- Lhůta:** byly-li spisy s prvopisem rozsudku doručeny státnímu zastupitelství k dalším návrhům, ježto se obžalovaný patrně vyhýbá doručení rozsudku, po-

činá lhůta ku provedení odvolání pro státní zastupitelství dnem onoho doručení, třebaže nalézací soud doručil spisy s opisem rozsudku státnímu zastupitelství znovu s poukazem na jeho opověď odvolání č. 4918.

- lhůta ku provedení zmatočnej stížnosti proti rozsudku vynesenému v nepřítomnosti obžalovaného počíná dnem doručení opisu rozsudku zvolenému obhájci, který ihned při hlavním přelíčení zmatočnej stížnosti opověděl a za opis rozsudku žádal, třebaže rozsudek nebyl a ani nemohl být doručen obžalovanému, který je neznámého pobytu; tomu není na závadu ustanovení § 427 tr. ř. ani okolnost, že rozsudek byl též aspoň částečně uveřejněn dodatečně podle předpisu § 427 odst. 1 tr. ř. č. 4918.
- orazítkováním zásilky se úředně zjišťuje, že byl spis podán k dopravě poštou; teprve od této doby lze počítati výhodu § 6 tr. ř., že se do lhůty nevčítá čas, po který je spis dopravován poštou č. 5041.
- ide-li o veřejnú žalobu so zmocnením, neplatí čo do lehoty ku stíhaniu ustanovenie § 17, odst. 2 zák. č. 108/33 Sb. z. a n., ale všeobecná premlčacia lehota podľa § 13, odst. 2 cit. zák. č. 5088.
- ak ide o trestný čin pokračujúci, treba šesťtýždňovú lehotu k podariu súkromného návrhu (§ 34, odst. 2 zák. č. 111/27) rátať odo dňa, kedy sa súkromný žalobca dozvedel o poslednom čine obžalovaného č. 5114.
- odvolání návladního komory z nálezů kárné rady je opozdžené, bylo-li sice podáno ve čtrnáctidenní lhůtě § 48 kár. stat., avšak přímo u nejvyššího soudu, odkud došlo kárné radě až po uplynutí oné lhůty č. 187 dis.
- odvolání z nálezů kárné rady bylo opověděno včas, bylo-li podáno v poslední den 14denní lhůty § 48 kár. stat. č. 188 dis.
- **§ 530 tr. zák.:** zánik stíhacího práva podle § 530 tr. zák., nečinil-li soukromý žalobce, — nechav svůj původní stíhací návrh, jehož předmětem byla činnost obžalovaného, vztahující se na první vydání závadné brožury, padnouti prohlášením, že předmětem trestního řízení není první, nýbrž až další vydání brožury — v propadné šestinedělní lhůtě § 530 tr. zák., co zvěděl sám (nikoli jeho právní zástupce), že urážlivé útoky jsou i v novém vydání brožury, nový stíhací návrh, jehož předmětem by byla činnost obžalovaného, vztahující se na ono další vydání brožury (původní stíhací návrh nepozměnil) č. 5115.
- **podle slovenského práva:** ten, kto podáva zmatočnú sťažnosť, môže žiadať o opis rozsudku len pred uplynutím trojdennej lehoty k ohláseniu zmatočnej sťažnosti; z nezákonného doručenia rozsudku nevzniká mu právo odôvodniť zmatočnú sťažnosť po uplynutí osmdennej lehoty v § 388 odst. 2 tr. p. stanovenej č. 4923.
- bol-li obžalovaný na odvolacom hlavnom pojednávaní zastúpený osobitným obhájcom, niet podľa § 425, odst. 2 tr. p. zákonného dôvodu, aby rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vyhlásené, alebo za podmienok § 329, odst. 3 tr. p. doručené obžalovanému; v takom prípade lehota k ohláseniu zmatočnej sťažnosti začína i pre obžalovaného odo dňa, kedy bolo rozhodnutie odvolacieho súdu vyhlásené obhájcovi č. 4938.
- konalo-li se hlavní odvolací přelíčení v přítomnosti zvoleného obhájce obžalovaného a odvolací soud po vynesení rozsudku mylně nařídil postup podle § 1 (5) zák. č. 8/24 Sb. z. a n. a v důsledku toho i soud prvé stolice mylně poučil obžalovaného o lhůtě opravného prostředku, jest třídení lhůtu k ohlášení zmatočnej stížnosti počítati jen od vyhlášení rozsudku obhájci při hlavním odvolacím přelíčení č. 4986.
- poškodenému prislúcha právo podať zmatočnú sťažnosť len do troch dní od doručenia rozsudku (§ 425, odst. 2 tr. p.); zákon nepredpisuje, že by súd mal upovedomiť poškodenú stranu o tom, že vrchné štátne zastupiteľstvo nepodalo zmatočnú sťažnosť č. 5035.
- doručení rozsudku s mylným nebo s neúplným poučením o opravných prostředcích je neplatné a nelze od něho počítati běh lhůt č. 5086.
- ak bolo konané len stopovanie, neplatí pre podanie obžalovacieho spisu 15dňová lehota § 254, odst. 2 tr. p. č. 5088.

- — súkromný žalobca, zastupujúci obžalobu, je oprávnený podať obžalovací spis len do 15 dní od upovedomenia o skončení vyšetrovania; nepodal-li do tejto lehoty obžalobu a nezachoval-li vyšetrojúci sudca a obžalobný senát predpis § 277, odst. 2 tr. p., neozívio tým pre súkromného žalobcu právo podať obžalobu č. 5101.

Lidé sebrani (§ 83 tr. zák.): pro pojem »sebranych lidí« se nevyžaduje výslovná dohoda nebo předchozí úmluva pachatelů; stačí, spojí-li se více lidí, nejméně tři, i bez předchozí domluvy jako nahodilí spolupachatelé, vedeni stejným úmyslem a sledující jednotný cíl, k vědomému spolupůsobení, třebaže si vzájemnou dohodu a souhlasný cíl svého podnikání uvědomí teprve v okamžiku vpádu nebo vniknutí č. 4985.

List nákladný: svojvoľné pozmenenie obsahu duplikátu nákladného listu, vydaného železnicou, je zločinom padelania verejnej listiny podľa § 391 tr. zák. č. 4927.

Listina veřejná: stvrzenky puncovního úřadu o předloženém zlatém zboží jsou veřejnými listinami ve smyslu § 199 d) tr. zák. č. 4994.

- — veřejnými listinami jsou i stvrzenky poštovního úřadu o vplatech pro poštovní spořitelnu č. 5037.
 - — k subjektivní vině podle § 199 d) tr. zák. stačí vědomí pachatele, že falšuje veřejnou listinu, t. j. že mění její obsah veřejným úřadem potvrzený ohledně okolnosti, k jejímuž ověření jest určena; každé falšování ověřeného opisu soukromé listiny nutně zahrnuje v sobě i falšování veřejné vidimační doložky a jest falšováním veřejné listiny ve smyslu § 199 d) tr. zák. č. 5059.
 - — ide o padelanie verejnej listiny, ak bolo v dobytčom pase proti pravde zistené, že zvieria je vlastného chovu č. 5081.
 - — pojem »veřejné listiny« ve smyslu §§ 199 d), 320 f) tr. zák.; náležitosti veřejných listin je, by vydávání listin druhu v nich uvedeného patřilo do oboru působnosti úřadů neb osob v nich jako vystavovatel uvedených č. 5099.
 - — průvodní stvrzenka podle § 2 č. 2 zákona o dani z masa (č. 262/1920), vydaná obcí, již příslušný finanční úřad podle posl. odst. § 3 vládn. nař. ze dne 26. dubna 1920, č. 263 sb. z. a n. právo k tomu neudělil, není veřejnou listinou ve smyslu §§ 199 d), 320 f) tr. zák.; bylo-li padělané stvrzenky použito k oklamání finančního úřadu, kontrolujícího placení daně z masa, by stát byl na dani zkrácen, jde o podvod ve smyslu §§ 197 (461) tr. zák. č. 5099.
- Lítost účinná (§§ 187, 188 tr. zák.):** beztrestnost krádeže pro účinnou lítost č. 5030.
- — skutečné náhradě celé škody způsobené pachatelem klade ustanovení § 188 b) tr. zák. na roveň narovnání mezi pachatelem a poškozeným v době, kdy vrchnost o pachatelově provinění ještě nevěděla, zavázal-li se jím pachatel nahraditi poškozenému do určité doby celou škodu a dostál-li svým závazkům ve lhůtě narovnáním stanovené č. 5030.
 - — **podle § 27 zák. na ochr. rep.:** k beztrestnosti ve smyslu § 27, odst. 1 i 2 zák. na ochr. rep. stačí účinná lítost ve smyslu všeobecném, dobrovolnost ustoupení od činu, aniž třeba lítosti ve smyslu vnitřního odvrácení se od činu jen nebo hlavně z důvodů ethického seznání jeho zavržitelnosti č. 4965.
 - — kusé oznámení činu, při němž jest zamlčena jeho podstata, činící jej právě trestným, nemůže přivoditi beztrestnost pachatelovu po rozumu § 27 zák. na ochr. rep. č. 5145.
 - — pro beztrestnost zločinu § 6, č. 2 a 3 zák. na ochr. rep. pro účinnou lítost (§ 27) je třeba učiniti oznámení úřadu; nestačí, doví-li se úřad o chystaném nebo páchaném zločinném podniku oklíkou, třebaže z podvodu osoby k oznámení povinné č. 5146.

Lstivé předstírání: nepravdivé údaje v žádosti o podporu z dobročinnosti nejsou »lstivým předstíráním« ve smyslu § 197 tr. zák., předpokládá-li povolení

podpory podle platných předpisů nebo podle pravidelného postupu předchozí vyšetřování obsahu žádosti č. 5130.

Lúpež (§§ 344, 349 tr. zák. sl.): aby při spolupachatelství na loupeži kvalifikované podle § 349 odst. 2 tr. zák. byl za úmyslné zabití člověka podle tohoto přísnějšího ustanovení zodpověden i ten spolupachatel, jenž nevykonal smrtící čin, je třeba, aby i on měl úmysl zabití člověka, aneb, aby po jeho zabití jiným spolupachatelem pokračoval v loupeži, ač mu bylo známo, že poškozený byl jiným spolupachatelem již usmrčen; jinak zodpovídá jen za prostou loupež podle § 344 tr. zák. č. 4907.

Manifestační přísaha: křivá vyjevovací přísaha dlužníková je zločinem podle § 199 a) tr. zák. nejen, zamlčel-li dlužník vědomě něco ze svého jmění, nýbrž i, uvedl-li v seznamu majetkových předmětů, jenž mu, jak mu bylo známo, nepřísluše; předmět činu č. 5031.

Maření exekuce (zákon ze dne 25. května 1883, č. 78 ř. zák.): § 1 zákona: odhlášení a vzdání se řemeslné živnosti (pekařství), která nebyla provozována s více než čtyřmi pomocníky (§ 341 ex. ř.; § 1 č. 45 živn. ř.), není mařením exekuce po rozumu § 1 zák. č. 78/1883 ř. zák. č. 4973.

— — — prodej úrody na stojato je »odstraněním« (majetkového předmětu) ve smyslu § 1 zák. o maření exekuce č. 4997.

— — — »odstraněním« majetkových předmětů ve smyslu § 1 zák. č. 78/83 předpokládá při nejmenším přemístění předmětu, by přístup k němu byl znemožněn anebo ztížen, nikoli jen ztížení přístupu k věci zjevně věřiteli co do jejího umístění č. 5062.

— — — § 3 zákona: přijal-li a pro sebe použil majitel domu ve nucené správě od nájemníka proti závěděti nájemné, nezáleží s hlediska § 3 zák. č. 78/1883 na tom, že je přijal jako pohledávku ze směnky, v níž byl novací přeměněn původní obligační nárok ze smlouvy nájemní č. 4913.

— — — účel ustanovení § 3 zák. o maření exekuce. Pachatele neomlouvá, že předměty jemu zabavené jsou příslušenstvím jeho rolnické usedlosti, takže mohou být vzaty do exekuce jen s nemovitostí samou č. 5061.

Měna: poškození Národní banky v jejím právu na správu měny č. 4994.

Milost: usnesení, jímž okresní soud sám rozhodl o udělení milosti, je absolutně zmatečné; zmatečnost ta je nezhojitelná; jeho zrušení podle § 33 tr. ř. nebrání ustanovení § 292 tr. ř., poněvadž, vydáno vyšší orgánem naprosto nepřislusným, nemohlo usnesení nikdy nabýti právní účinnosti č. 4947.

Mimoriadne zmierňovacie právo vid' trest: záměna a z mírnění.

Ministerstvo národní obrany: nelze mu upřít kompetenci k podání odborného posudku o povaze pracovních táborů v Německu č. 5015.

Míchání se do úředního výkonu (§ 314 tr. zák.): vměšováním se do služebního výkonu ve smyslu § 314 tr. zák. je jakékoliv jednání ovládané snahou, by byl úřední osobě ztížen služební výkon; může jím býti i hovor (rozmluva); nesejde na doslovu pronesených výroků, je-li jen výrok vůbec způsobil, úřední osobu při služebním výkonu rušiti, vytrhovat, její pozornost od služebního jednání odvraceti. Po subjektivní stránce je třeba, by pachatel jednal v úmyslu úřední osobě při služebním výkonu překážeti, služební výkon ztěžovati č. 5071.

Místo spáchaného činu: místem činu (§ 51 odst. 1 tr. ř.) není místo, kde pachatel zboží do komise mu dané prodal, nýbrž místo, kde peníze za ně stržené spotřeboval č. 4989.

— — — přestupek podle § 8 alim. zák. byl spáchán tam, kde pachatel měl vykonati činy, jichž opomenutí se mu dává za vinu, nikoli tam, kde trestná nečinnost pachatelova svůj objekt zasahuje č. 5104.

Místo uzavřené: pro pojem uzavřené osady je rozhodným jen, zda je v místě činu (na rozdíl od jednoho nebo jednotlivého, o samotě stojícího stavení, čínicího dojem samostatné jednotky či samoty) skupina více budov tvořících

společné osídlení, obec, osadu nebo její část, v jejímž obvodu vzniká čilejší ruch, jenž je podmíněn stykem obyvatelů jednotlivých budov, po případě jednotlivých místních skupin budov, frekvencí povozů, pěších, pobýtem dětí a jenž odůvodňuje požadavek, aby se jízda po silnici děla se zvýšenou opatrností; nezáleží na tom, zda jsou budovy po obou či jen po jedné straně silnice, zda jsou přímo u silnice či poněkud dále, zda jsou těsně vedle sebe či oddělené sady, zahradou, silnicí, potokem atd. č. 4939.

Mladiství provinilci viz provinilci mladiství.

Nadržovanie (§ 374 tr. zák. slov.): nadržovanie páchatel'ovi priestupku je bez-trestné č. 4898.

Nadržování zločincům: § 212 tr. zák.: ke skutkové podstatě zločinu podle § 212 tr. zák. se předpokládá, že pachatel seznal, že jiná osoba páše zločin, dále, že si pachatel uvědomuje povinnost použitím vhodného zbraňovacího prostředku vykonání zločinu překaziti a, ač má snadnou možnost zakročiti k zabránění cizímu zločinu, u vědomí své povinnosti a možnosti záměrně opomene učiniti vhodné opatření k zabránění zločinu č. 5095.

— — — § 214 tr. zák.: skutková podstata zločinu podle § 214 tr. zák. předpokládá úmyslné tajení pŕtahŕ, tedy takovou činnost nebo vŕbec chovŕnŕ se pachatele, kterŕm je brŕnŕno pŕtrajŕcŕ vrchnosti, by nezvŕdŕla okolnosti sloužŕcŕ k objevenŕ zločinu neb pachatele buď vŕbec neb aby jŕ to bylo alespoŕ ztŕženo; § 214 tr. zák. neuklŕdŕ vŕsak za povinnost, aby ten, kdo se dozvŕ o zločinu, ihned to oznŕmil pŕtrajŕcŕ vrchnosti č. 4917.

— — — nejde o zločin § 214 tr. zák. ani o zločin § 12 č. 1 al. 2 zák. na ochr. rep., neoznŕmil-li kdo ŕsl. ŕřadŕm, že ŕsl. stŕtnŕ pŕsluŕnŕk sloužŕ v ŕdŕrnŕch oddŕlech (SA.) v Nŕmecku, zvŕdŕl-li o tom teprve, kdyŕ jŕž zločin ten (§ 2 zák. na ochr. rep.) byl dokonŕn

— — — pachatele trestnŕho ŕinu nelze trestati pro nadržování sobŕ samŕmu, leč by ŕlo o pŕpady, v nichŕ pachatel svou činnou snahu, smŕřujŕcŕ k odvrŕcenŕ podezřŕnŕ a zahlazenŕ dŕkazŕ svŕho provŕnŕnŕ, neomezil na činnost vlastnŕ, nŕbrŕ jŕ uplatnil pŕstřednictvŕm osob tŕtŕch, trestnŕprŕvnŕ zodpovŕdnŕch; osoby jmenovanŕ v § 216 tr. zák., jakoŕ i pachatel trestnŕho ŕinu jsou bez-trestnŕ jen, nepŕstoupila-li k ukrŕvŕnŕ samŕmu dalŕ trestnŕ činnost (svŕdŕnŕ tŕtŕch ve smyslu § 9 tr. zák.); s hlediska §§ 9, 214 tr. zák. nezáleží na tom, že v dobŕ činu ŕlo jŕž o zahŕjenou trestnŕ vŕc (o opatřovanŕ si fingovanŕch pŕstředkŕ obhajovacŕch); zŕsada (o nezpŕsobilosŕ pŕstředku k pokusu deliktu nepŕchŕzŕ při nedokonanŕm svŕdŕnŕ po rozumu § 9 tr. zák. v ŕvahŕ č. 4899.

Narovnŕnŕ ve smyslu § 188 b) tr. zák.: č. 5030.

Nařizenŕ formŕlnŕ (§ 4 zák. o ŕtisku): jde o formŕlnŕ nařizenŕ, vztahujŕcŕ se ku pŕbŕhu shromŕždŕnŕ po rozumu § 4 zák. č. 309/1921, odŕlal-li pŕedseda shromŕždŕnŕ řečnŕku slovo, nikoliv vŕsak, vyzval-li ho, by mluvil k vŕci č. 4906.

Nastrojenŕ: pojem »nastrojenŕ« ve smyslu § 5 tr. zák. a jeho pŕedpoklady č. 5003.

Navŕdzanie ku krŕvŕmu svedectvu: zločinu podŕa § 222 tr. zák. sa dopustŕ, kto sa usluje navŕst' niekoho ku krŕvŕmu svedectvu, ktorŕ mŕ byť vykonanŕ pred sŕdŕm. Ide-lŕ o svedeckŕ vŕpovŕd' pred ŕetnŕkmi, nenŕ danŕ skutkovŕ podstata tohoto trestnŕho ŕinu č. 5106.

Navrŕcenŕ v pŕedešlŕ stav (§ 364 tr. ř.): zmatečnŕ stŕžnost je sice opoždŕnŕ, ode-slal-li jŕ soud bydlŕstŕ obžalovanŕho, u nŕhoŕ jŕ obžalovanŕ protokolŕrnŕ odpovŕdŕl a provedl tŕhoŕ dne, kdy mu byl konŕtumačnŕ rozsudek doručen, nalŕzaccŕmu soudu s takovŕm opoždŕnŕm, že tam došlo aŕž po lhŕtŕ § 284

odst. 1 tr. ř., avšak tato okolnost může být důvodem pro navrácení v pře-
dejší stav pro zmeškání lhůty č. 5010.

Náhrada škody (§§ 187, 188 tr. zák.): skutečně náhradě celé škody způsobené
pachatelem klade ustanovení § 188 b) tr. zák. na roveň narovnání mezi
pachatelem a poškozeným v době, kdy vrchnost o pachatelově provi-
nění ještě nevěděla, zavázal-li se jím pachatel nahradit poškozenému
do určité doby celou škodu a dostál-li svým závazkům ve lhůtě na-
rovnáním stanovené č. 5030.
— — — viz též v a z b a.

Nákladný list: svojivoľné pozmenenie obsahu duplikátu nákladného listu, vyda-
ného železnicou, je zločinom padelania verejnej listiny podľa § 391 tr. zák.
č. 4927.

Náklady procesní viz útraty.

Náklady řízení trest. (disc.) viz útraty.

Nález berní správy: výnosem úřadu ve smyslu prvního odstavce § 20 tisk. zák.
není jen projev nařizovací moci úřední, týkající se celého obvodu pů-
sobnosti dotčeného úřadu, nýbrž jest jím každý písemný projev úřadu
vydaný v mezích jeho oprávnění a působnosti, ať již něco nařizuje,
upravuje, vyhlašuje nebo sděluje; spadá sem i nález berní správy po
rozumu § 41 odst. 1 zák. č. 268/1923 (v doslovu zák. č. 246/1926)
č. 4940.

— **stratenej veci vid' privlastnenie bezprávne.**

Národní banka: poškození N. b. v jejím právu na správu měny č. 4994.

Národní obec fašistická viz ochrana republiky (§ 17).

Násilie (zák. čl. XL:1914): púhe pasívne chovanie nie je »násilím« v smysle zák.
čl. XL:1914; preto nejde o násilie, »točil-li sa pytlík s puškou«, chce-
júc tým zmarit hájnikovi jej zabavenie; môže však ísť prípadne o »ne-
bezpečnú hrozbu« v smysle cit. zák. č. 5069.

— — — o přečin násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 1 zák. čl.
XL:1914 ide i vtedy, keď shluklý dav po výkone jednej exekúcie
násilím alebo nebezpečnou hrozbou znemožní exekútorovi odísť na iné
miesto k výkonu ďalšej exekúcie č. 5105.

— — — násilí ve smyslu § 4, odst. 2, zák. čl. XL:1914 spočívá i v tom, že
pachatel silou a proti vůli orgánu vrchnosti odňal zabavený a orgánem
vrchnosti do držby převzatý předmět z držby té osoby, již jej úřední
orgán při výkonu exekuce odevzdal do úschovy za účelem dalšího
opáření č. 5133.

Násilí veřejné: podle § 76 tr. zák.: zmaření nebo rušení schůze veřejnoprávní kor-
porace (obecní rady) nespadá pod trestní ustanovení § 4 zák.
o útisku, může však být zločinem podle § 76 tr. zák. č. 5001.

— — — **podle § 81 tr. zák.:** záležel-li v násilné činnosti právě odpor činěný pa-
chatelem vrchnosti, nejde o souběh zločinu § 81 tr. zák. se zloči-
nem § 157 tr. zák., nýbrž o zločin § 81 tr. zák., trestný podle vyšší
sazby § 82 tr. zák. (a lze tudíž použítí amnestie z 5. listopadu
1918, č. 28 sb. z. a n.), třebaže z oné násilné činnosti vzešlo
poškození na těle povahy v § 152 tr. zák. uvedené č. 4924.

— — — skutková podstata zločinu § 81 tr. zák. předpokládá jen maření
úředního (služebního) úkonu, nikoliv i maření účelu, k němuž úkon
směřuje, nebo jež má při úkonu na zřeteli veřejný činitel, jemuž
je zůstaveno určiti, kterými úkony, spadajícími do okruhu jeho
formálních oprávnění, docílí se bezpečně dotčeného účelu; pojem
»násilné vztažení ruky«; spadá sem prudké trhnutí zásuvkou, jejíž
desku držel berní vykonavatel prsty dlaně, opřené o desku, takže
jeho ruka byla od desky odmrštěna č. 4978.

— — — pojem »násilí« ve smyslu § 81 tr. zák. č. 5034.

— — — člen finanční pohraniční stráže, který osobu překročivší hranice
považuje za cizince, jenž chce podloudně přenést zboží a pod-

loudně překročití hranice, jest, zakročuje proti této osobě, ve vý-
konu své služby. Nezáleží na tom, že osoba, proti níž zakročeno,
ve skutečnosti cizincem není a že tedy postup člena finanční stráže
nebyl věcně správný č. 5058.

— — — hajný požívá ochrany § 68 tr. zák., prohlíží-li na veřejné cestě
vozy odvázející dříví z lesa, by zjistil, neodvázejí-li dříví kradeně,
poněvadž před tím bylo dříví v lese jeho dohledu svěřeném od-
cizeno č. 5094.

— — — ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák. požívá i orgán určený berním úřa-
dem k provádění berní exekuce případ od případu, třebaže na sy-
stemisovaném místě ustanoveným berním vykonavatelem byla
osoba jiná. Předpoklady vykročení z mezí formálního oprávnění
vrchnostenské osoby (berního vykonavatele) č. 4978.

— — — **podle § 82 tr. zák.:** záležel-li v násilné činnosti právě odpor činěný pa-
chatelem vrchnosti, nejde o souběh zločinu § 81 tr. zák. se zloči-
nem § 157 tr. zák., nýbrž o zločin § 81 tr. zák., trestný podle vyšší
sazby § 82 tr. zák. (a lze tudíž použítí amnestie z 5. listopadu
1918, č. 28 sb. z. a n.), třebaže z oné násilné činnosti vzešlo po-
škození na těle povahy v § 152 tr. zák. uvedené č. 4924.

— — — **podle § 83 tr. zák.:** násilím stíhaným ustanovením druhé věty § 83 tr.
zák. nejsou jen škody na majetku nebo na věcech oprávněné
v bytě nebo přibytku osoby neb jeho lidí domácích a nejsou jim
jen vyhrážky těmto osobám, nýbrž jest jim též omezení volnosti
vůle svobodně se rozhodovati a jednati, najmě i nátlak cizí vůle,
aby se brala směrem, jímž by se nebrala, kdyby nebylo nátlaku
č. 4985.

— — — pro pojem »lidé sebrání« stačí, spoji-li se více lidí, nejméně tři,
i bez předchozí domluvy jako nahodilí spolupachatelé, vedeni stej-
ným úmyslem a sledující jednotný cíl, k vědomému spolupůsobení,
třebaže si vzájemnou dohodu a souhlasný cíl svého podnikání uvě-
domí teprve v okamžiku vpádu nebo vniknutí č. 4985.

— — — vniknutí ve vstup do cizího domu nebo cizího přibytku, děje-li
se proti vyslovené neb i jen předpokládané vůli oprávněné osoby,
při čemž stačí, že pachatelé vzhledem k účelu vstupu nemohli se
soulasem oprávněného počítati č. 4985.

— — — **podle § 85 c) tr. zák.:** okenní tabuli ve dveřích z chodby vagonu do
oddělení vozu nelze řaditi mezi předměty v § 85 c) tr. zák. vy-
tčené č. 5068.

— — — **podle § 87 tr. zák.:** k objektivní skutkové podstatě zločinu veřejného
násilí podle § 87 tr. zák. se nevyžaduje, by čin byl spáchán za
zvláště nebezpečných okolností; stačí, bylo-li činem pachatelovým
nebezpečí ve smyslu § 87 tr. zák. vůbec přivoděno. Byly-li tu
však už v době činu okolnosti nebezpečné, stačí zvýšení nebez-
pečí, jež tu již bylo č. 4929.

— — — k naplnění pojmu »nebezpečí« ve smyslu § 87 tr. zák. stačí, že
(výkřikem) vznikla možnost rozpoutání vášní u shluklého davu a
útoku jeho na zakročující četnictvo a vojsko, tedy ohrožení životů,
zdraví a bezpečnosti jednak zakročujících četníků a vojinů, jednak
i demonstrantů č. 4929.

— — — k naplnění subjektivní skutkové podstaty zločinu § 87 tr. zák. stačí
t. zv. dolus ohrožovací, t. j. vědomí pachatelovo, že svou činností
ono nebezpečí způsobuje č. 4929.

— — — k dokonání zločinu podle § 87 tr. zák. se vyžaduje, by zlomysl-
ným jednáním pachatelovým bylo některé z nebezpečí § 85 b)
tr. zák. skutečně způsobeno; byl-li jednáním pachatelov-
vým (výkřikem) »kde je nějaký kámen« za demonstrací způsoben
jen stav, z něhož ono nebezpečí mohlo vzniknouti, lze o
případu uvažovati jen s hlediska pokusu zločinu podle § 87 tr.
zák. č. 5147.

- — — pojem »nebezpečí« ve smyslu § 87 tr. zák. č. 5147.
- Násilné smilstvo:** nakazil-li obžalovaný ženu při násilném smilstve aj pohlavnou chorobou, dopustil sa okrem zločinu násilného smilstva podľa § 232 tr. zák. prečinu ohrozenia (porušenia) zdravia pohlavnou chorobou podľa § 18 zák. č. 241/22 Sb. z. a n.; delikty tieto sú v materiálnom súbehu č. 5116.
- Návod (§ 69, č. 1 tr. zák. sl.):** ak sú v trestnej činnosti obžalovaného splnené všetky náležitosti zločinu navedenia druhej osoby k návodu ku vražde, treba ju podriaďiť pod ustanovenia o účasťstve na vražde a je vylúčené kvalifikovať ju len ako spolčenie k vražde podľa § 288 tr. zák. č. 5161.
- Návrat nedovolený (§ 324 tr. z.):** vyhošťovací právo priznané obciam ustanovením čl. III. zákona ze dne 5. března 1862, č. 18 ř. zák. zahrnuje v sobě jen oprávnění zakázati určitým osobám bydlení v obci, nikoliv i oprávnění zakázati jim i přechodný pobyt v obci; vrátil-li se kdo do obce, z níž byl vyhoštěn podle čl. III. zák. č. 18/1862, dopustil se přestupku podle § 324 tr. zák. jen, učinil-li tak, aby v obci trvale bydlel, nikoliv i, učinil-li tak jen za účelem přechodného (krátkého) pobytu v obci č. 4934.
- Návrh stíhací:** zánik stíhacího práva podle § 530 tr. zák., neučinil-li soukromý žalobce, — nechav svůj původní stíhací návrh, jehož předmětem byla činnost obžalovaného, vztahující se na první vydání závadné brožury, padnouti prohlášením, že předmětem trestního řízení není první, nýbrž až další vydání brožury —, v propadné šestinedělní lhůtě § 530 tr. zák., co zvěděl sám (nikoli jeho právní zástupce), že urážlivé útoky jsou i v novém vydání brožury, nový stíhací návrh, jehož předmětem by byla činnost obžalovaného, vztahující se na ono další vydání brožury (původní stíhací návrh v tomto směru nepozměnil) č. 5115.
- **súkromnej strany (§ 112 tr. zák. slov.):** skrátenie dosavadnej trojmesačnej lehoty k podaniu súkromného návrhu (§ 112 tr. zák.) na lehotu dvojmesačnú (§ 17, odst. 1 zák. č. 108/33 Sb. z. a n.) je vinníkovi zrejme priaznivejšie č. 5021.
- — § 112 tr. zák. nebol zákonom č. 108/33 Sb. z. a n. (o ochrane cti) zrušený, bol však zmenený ustanovením § 17 cit. zák. čo do lehoty k podaniu súkromnej žaloby pre trestné činy uvedené v tomto zákone č. 5076.
- — ustanovení § 312 tr. zák., že trestní řízení pro přečin lehkého poškození na těle lze zahájit jen na návrh poškozeného, je vyhověno i tehdy, dal-li se poškozený lékařsky prohlédnouti, lékařské vysvědčení odevzdal svému otci s pověřením, aby se jeho jménem domáhal potrestání vinníkova, a otec potom učinil návrh na potrestání u četnictva č. 5170.
- Nebezpečí:** k naplnění pojmu »nebezpečí« ve smyslu § 87 tr. zák. stačí, že (výkřikem) vznikla možnost rozpoutání vášní u shluklého davu a útoku jeho na zakročující četnictvo a vojsko, tedy ohrožení životů, zdraví a bezpečnosti jednak zakročujících četníků a vojinů, jednak i demonstrantů č. 4929.
- pojem »nebezpečí« ve smyslu § 87 tr. zák. č. 5147.
- Nedbalost' operátéra:** Operující lékař, který při operácii pacienta použil pomoci vyššího personálu a zachoval záruky, uznané lékařskou vedou za postačující k spolehlivému provedení operácie, nie je trestne zodpovedný za ťažké poškodenie na tele operovanej osoby, spôsobené tým, že v jej tele ostal tampon alebo rúška č. 4916.
- Nedokonané svádění viz pokus (§ 9 tr. zák.).**
- Nekalá soutěž viz soutěž nekalá.**
- Neoznámení trestných podniků:** podle § 12 č. 1 al. 2 zák. na ochr. rep.; předpoklady č. 4917.
- Nepriamy páchatel' vid' páchatel' nepriamy.**
- Nepřistojné jednání:** pokud jde jen o nepřistojné jednání člena obecního zastupitelstva na schůzi tohoto sboru, nikoli o přestupek podle § 4 zák. o útisku č. 5057.

- Neverná správa:** bol-li zločin nevernej správy podľa §§ 362, 363 tr. zák. odvolacím súdom v dôsledku použitia § 92 tr. zák. korekcionálny na prečin, ne- treba skúmať, či oprávnená osoba učinila súkromý návrh na zavedenie trestného pokračovania; odvolací súd je v takom prípade tiež oprávnený sám rozhodnúť o podmienenom odsúdení č. 4999.
- Nezpůsobilost:** prostředku k pokusu deliktu č. 4899.
- Německá národně socialistická strana dělnická (NSDAP.) viz strana německá nár. soc. dělnická.**
- Notár veřejný:** ide o padelenie verejnej listiny podľa § 394 tr. zák., jestliže veřejný notár vydá prázdnu blanketu veřejnonotárskej overovacej zápisnice tretej osobe, ktorá v jeho neprítomnosti opatrí na nej podpisy strán zúčastnených na právnom jednaní a notár potom v jeho prítomnosti podpísaná a totožnosť zúčastnených strán riadne dosvedčená č. 5049.
- — nejde o prečin podľa § 400, odst. 1 tr. zák., pojal-li veřejný notár do listinného osvedčenia nepravdivé vyjadrenie obžalovaných o tom, čo sa vraj stalo predtým v jeho neprítomnosti, bez toho, že by osvedčil alebo potvrdil pravdivosť obsahu tohoto vyjadrenia č. 5113.
- — v kárných veciach veřejných notárov je nepřipustný samostatný opravný prostředek proti rozhodnutí disciplinárního soudu prveji stolice zamietajúcu žiadosť obvineného o pominutie sudcu pre zaujatost' č. 185 dis.
- Nový zákon:** vl. nař. z 30. VI. 1932, č. 107 sb. z. a n., upravuje určité povinnosti řidiče silostroje, jichž porušení jest, nejde-li o čin přísněji trestný, správním přestupkem, neupravuje však nikde skutkové podstaty trestného činu náležejícího před soud a nestanoví trest na trestný čin náležející před soud, takže není trestním zákonem po rozumu čl. IX. uvoz. zák. k tr. zák. č. 5063.
- — ust. § 41 č. 1 zák. č. 108/33 aplikuje jen všeobecnou normu čl. IX. uvoz. zák. k tr. zák. na obor ochrany cti s jediným omezením, že zpětně působení nových norem je vyloučeno jen, byly-li dosavadní předpisy vinníkovi zřejmě příznivější; ust. § 7 obč. zák. nemá tu místa č. 5084.
- Obžaloba:** v prípade verejnej obžaloby, podanej na základe zmocnenia, sú platné súdne úkony, vykonané pred udelením zmocnenia, a pokiaľ smerujú proti vinníkovi, prerušujú v smysle § 108 tr. zák. premlčaciu lehotu č. 4983.
- keďže § 304, odst. 1 por. nov. nedovoľuje prečítať odôvodnenie obžalovacieho spisu v trestnej veci, ktorá sa práve prejednáva, nelze pripustiť ako dôkazný prostředek ani prečítanie odôvodnenia obžalovacieho spisu, podaného proti tomuže obžalovanému v inej trestnej veci č. 5044.
- ak bolo konané len stopovanie, neplatí pre podanie obžalovacieho spisu 15dňová lehotu § 254, odst. 2 tr. p. č. 5088.
- Obžaloba soukromá (obžalobce soukromý):** smrtí soukromého obžalobce jeho stíhací právo uhasiná a nepřisluší ani jeho právnímu zástupci vykázanému plnou mocí ve stíhání pokračovati a učiniti po jeho smrti při hlavním přelíčení konečný návrh na potrestání č. 4894.
- — zemřel-li soukromý obžalobce v době, kdy ještě neučinil vše, čeho bylo třeba podle předpisů trestního řádu k opodstatnění nároku na potrestání pachatele, je řízení zastaviti podle § 46 odst. 3, § 109 odst. 1, § 112 odst. 2 tr. ř. a nenařizovati hlavní přelíčení; pozůstalí uraženého nemohou po jeho smrti podle zásad občanského práva o dědické posloupnosti pokračovati v trestním řízení, zahájeném k soukromé obžalobě zůstavitele; nelze tu použiti ani obdoby ustanovení § 495 odst. 2 tr. zák., které předpokládá, že uražený v době urážky již nebyl na živu, a neřeší otázku, kdo může po úmrtí soukromého obžalobce pokračovati v trestním řízení pro trestný čin proti bezpečnosti jeho cti č. 4903.
- — v poměru k úřadům a třetím osobám je jen zapsaný majitel známky oprávněn vykonávati známková práva, k nimž patří obzvláště i právo

žaloby podle § 23 zák. čís. 19/1890 ř. zák.; bylo-li v době mezi převodem tohoto práva a jeho zápisem známkové právo porušeno osobou třetí, je k trestnímu stíhání oprávněn do dne zápisu jen právní předchůdce, ode dne zápisu jen nový nabyvatel; to platí i pro cizince a pro známku zapsanou u mezinárodního úřadu v Bernu; pro posouzení otázky aktivní legitimace je rozhodnou doba, kdy došlo ke stíhacímu návrhu; učinil-li soukromý žalobce stíhací návrh včas, byv k němu aktivně legitimován, mohl pak v trestním řízení pokračovati, třebaže později již pro něho známka zapsána nebyla čís. 4970.

- — i zaměstnavatel osoby podplácené (§ 30 zák. čís. 111/1927) může býti jako soutěžitel nekalým postupem svého zaměstnance při soutěži poškozen; je proto podle § 34 odst. 3 cit. zák. oprávněn k soukromé žalobě čís. 5008.
- — ustanovení § 15 odst. 3 zákona o ochraně cti čís. 108/1933 nelze použiti na případy, kde jde o trestný čin spáchaný před účinností zákona; není proto manželka původního soukromého obžalobce, zemřelého po podání žádosti za trestní stíhání, oprávněna trvati po rozumu § 15 odst. 3 cit. zák. na trestním stíhání, zesnulým zahájeném čís. 5016.
- — soukromému obžalobci, který se odvolal jen z trestu a z výroku o podmíněném odsouzení, nelze uložit ani poměrnou část nákladů veřejného odvolacího líčení, jež se konalo jen proto, že se obžalovaný odvolal z výroku o vině čís. 5046.
- — zanechal-li zesnulý manželku a syna, není za platnosti zákona čís. 108/33 jeho bratr oprávněn podle § 15 (2) cit. zák. stíhati útok na čest zemřelého, třebaže mu v době stíhacího návrhu právo to podle § 495 odst. 2 tr. zák. příslušelo čís. 5084.
- — ak ide o trestný čin pokračující, treba šestitýždňovú lehotu k podaniu súkromného návrhu (§ 34 odst. 2 zák. čís. 111/27 Sb. z. a n.) rátať odo dňa, kedy sa súkromný žalobca dozvedel o poslednom čine obžalovaného čís. 5114.
- — byli-li po provedení důkazů zástupci stran vyzváni, by učinili nejdříve další (průvodní) návrhy a by zároveň pro případ jejich zamítnutí učinili konečné návrhy, a podal-li pak zástupce soukromého obžalobce jen návrhy průvodní, nikoliv i závěrečné, má se podle § 46 odst. 3 tr. ř., tedy ex lege za to, že soukromý obžalobce ustoupil od stíhání, čímž se stal čin nesíhatelným ve smyslu § 530 tr. zák. čís. 5143.
- — **podle slov. práva:** podalo-li riaditeľstvo štátnych železníc pre výroky obžalovaného, zakladajúce podstatu prečinu zľahčovania podľa § 27 zák. proti nekalej súťaži, jednak trestné oznámenie štátnemu zástupiteľstvu pre prečin šírenia nepravdivých správ podľa § 18 zák. na ochr. rep., jednak oznámenie okresnému súdu pre priestupok nekalej reklamy podľa § 25 zák. proti nekalej súťaži a žiadalo-li v trestnom oznámení štátnemu zástupiteľstvu včas podanom, aby prevzalo zastupovanie obžaloby aj pre priestupok proti zákonu proti nekalej súťaži, treba túto žiadosť považovať za návrh na potrestanie v smysle § 34, odst. 1 zák. proti nekalej súťaži; nesprávna kvalifikácia činu a okolností, že oznámenie bolo podané u súdu, ktorý v tomto prípade nemal oboru pôsobnosti, sú nerozhodné čís. 4975.
- — ustanovenia 4. a 6. odst. § 42 tr. p. platia len pre pokračovanie až do okamihu, do ktorého má štátne zastupiteľstvo podľa § 38 odst. 2 tr. p. právo ustúpiť od obžaloby, neplatia však pre opravné pokračovanie čís. 5035.
- — § 112 tr. zák. nebol zákonom čís. 108/33 Sb. z. a n. (o ochrane cti) zrušený, bol však zmenený ustanovením § 17 cit. zák. čo do lehoty k podaniu súkromnej obžaloby pre trestné činy uvedené v tomto zákone čís. 5076.
- — soukromý žalobce, zastupující obžalobu, je oprávněn podat obžalovací spis len do 15 dní od upovedomenia o skončení vyšetrovania; nepodal-li

do tejto lehoty obžalobu a nezachoval-li vyšetrujúci sudca a obžalobný senát predpis § 277, odst. 2 tr. p., neoživlo tým pre súkromného žalobcu právo podať obžalobu čís. 5101.

- — zákon neobmezuje úpadce v právu žádati ve vlastním jménu o zavedení trestního řízení pro trestný čin podle zákona proti nekale soutěži. spáchaný na jeho škodu čís. 5137.

— veřejná viz obžaloba.

Obžalobce soukromý viz obžaloba soukromá.

Obžalovací spis viz obžaloba.

Obžalovaný: prohlášení osoby úplně zbavené svéprávnosti, že trest přijímá a že se vzdává opravných prostředků, není po zákonu platné a pro obžalovaného závazné čís. 5014.

Odklad trestu podmíněný: zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.: § 5:

byl-li advokát odsouzen pro zločin zpronevěry podmínečně, nelze sice postupovati podle § 19 kár. stat. advok. a vysloviti bez dalšího jednání škrnutí provinilého ze seznamu advokátů proto, že byla zároveň vyslovena i jeho nezpůsobilost k výkonu advokacie (§ 5 zák. čís. 562/1919) čís. 217 dis.

- — § 6 č. 4: ustanovení § 6 čís. 4 zák. o podm. ods. řeší jen případ, kde první trest byl uložen podmínečně; případ, že první trest byl bezpodmínečný nebo že byl dodatečně nařízen jeho výkon, v § 6 čís. 4 cit. zák. upraven není, a neplatí proň zásada, že oba tresty musí sdílet stejný osud co do podmíněnosti nebo nepodmíněnosti čís. 4948.

— — — porušení zákona v ustanovení § 6 odst. 4 případ 2, i § 8 odst. 3 zák. čís. 562/1919 sb. z. a n., ponechal-li sborový nalézací soud v platnosti podmíněné odsouzení i pro předchozí rozsudek okresního soudu, ač mu bylo známo, že je tu nepravoplatné usnesení toho soudu, jimž se nařizuje výkon trestu (§ 281 čís. 11 tr. ř.) čís. 5097.

- — § 7: bol-li zločin nevernej správy podľa §§ 362, 363 tr. zák. odvolacím súdom v dôsledku použitia § 92 tr. zák. korekcionálny na predchádzajúci súd je oprávnený sám rozhodnúť o podmienenom odsúdení čís. 4999.

— — — rozhoduje-li sa o podmieněnom odsúdení vo verejnom sedení podľa § 7 (2) zák. č. 562/19 Sb. z. a n. v neprítomnosti obžalovaného, treba i tu postupovať podľa § 1 (5) zák. č. 8/24 Sb. z. a n. čís. 4990.

- — § 8 (3): porušení zákona v ustanovení § 6 odst. 4 případ 2, i § 8 odst. 3 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n., ponechal-li sborový nalézací soud v platnosti podmíněné odsouzení i pro předchozí rozsudek okresního soudu, ač mu bylo známo, že je tu nepravoplatné usnesení tohoto soudu, jimž se nařizuje výkon trestu (§ 281 čís. 11 tr. ř.) čís. 5097.

— — § 11: trestný čin spáchaný podmienene prepusteným vo skúšobnej dobe treba podľa stálej praxi považovať za spáchaný v dobe trvania trestu v smysle § 36 zák. čl. XXXVII/1880; tomuto právnomu stanovisku nasvedčuje aj § 11 zák. čís. 562/1919, podľa ktorého možno podmieněne prepustenému po dobu skúšobnú uložiť obmedzenie v tomto §-e uvedené čís. 4951.

— — **podle § 35 zák. na ochr. rep. viz tamže.**

Odpovědnost redaktorská: účel instituce odpovědného redaktora; měřítko pro vznik a trvání redaktorské odpovědnosti podle § 4 tisk. nov. (vyhl. čís. 145/1933) čís. 5134.

Odpověď porotců viz porota.

Odstranění majetkových předmětů: prodej úrody na stojato je »odstraněním« (majetkového předmětu) ve smyslu § 1 zák. o maření exekuce čís. 4997.

- — — »odstranění« majetkových předmětů ve smyslu § 1 zák. č. 78/83 předpokládá při nejmenším přemístění předmětu, by přístup k němu byl znemožněn anebo ztížen, nikoli jen ztížení přístupu k věci zjevné věřiteli co do jejího umístění č. 5062.
- Odškodnění za vyšetřovací vazbu viz vazba.**
- Odvolačie pokračovanie vid' pokračovanie odvolacie.**
- Odvolačie:** proti rozhodnutiu predsedu senátu o oprave a doplnení zápisnice je odvolanie a zmätočná sťažnosť neprípustná č. 5013.
- v disciplinárnom pokračovaní vid' pokračovanie disciplinárne.
- Odvolačie:** vyměřil-li nalézací soud trest v mezích zákonné sazby, jež nemá nižší hranice (§ 19 shrom. zák.), je odvolání veř. obžalobce z nízké výměry trestu nepřípustné (§ 283 tr. ř.) č. 4966.
- odvolací soud není oprávněn k odvolání pouze obviněného trest vězení prvním soudem vyměřený změnit na trest tuhého vězení, třeba co do trvání vyměřil trest kratší dobou než soud první stolice č. 4972.
- obžalovaný nesmí být odsouzen novým rozsudkem ke ztrátě práva volebního, nebylo-li při prvním odsouzení na tuto ztrátu uznáno a státní zástupce v tomto směru opovězené odvolání neprovedl č. 5003.
- odvolatel ručí ve smyslu § 390 odst. 2 tr. ř. za zvláštní náklady, které vznikly použitím řádného prostředku oprávněného, jen, měl-li použitý jím opravný prostředek v zápatí zvláštní náklady, které by jinak nebyly nastaly č. 5046.
- v případech § 1 zák. č. 91/1934 sb. z. a n. nelze použití předpisu § 338 tr. ř.; odvolání obžalovaného je přípustné jen, uložil-li mu soud v rozpětí hranic tam zmíněných (15—30 let) trest na svobodě vyšší než 15 let č. 5083.
- v kárném řízení viz řízení kárné.
- Ochrana práva autorského viz právo původské.**
- Ochrana cti: zák. ze dne 28. června 1933, č. 108 sb. z. a n.:** ochrana cti příslušela politickým stranám i před platností zákona č. 108/1933; žalovat mohou činitelé podle organizačního řádu strany k jejímu zastupování na venek oprávnění; byli-li uraženi vůdcové strany, přísluší žalobní právo nejen členům předsednictva, nýbrž i členům ústředního výkonného výboru strany v době činu č. 4987.
- — — v trestních věcech zahájených před účinností nového zákona o ochraně cti (č. 108/33) Sb. z. a n.) pro delikty, k jejich stíhání a k zastupování obžaloby bylo oprávněno výlučně státní zastupitelství, není poškozený (uražený) ani po účinnosti tohoto zákona oprávněn podat zmatočnou stížnost č. 5091.
- — — § 1: přečin urážky na cti podľa § 2 zák. č. 108/33 Sb. z. a n. treba po účinnosti nového zákona o ochrane cti (č. 108/33 sb. z. a n.) so zreteľom na ust. § 41 č. 1 tohože zákona kvalifikovať ako priestupok podľa § 1, veta 1 cit. zák. č. 4921.
- — — k rozdílu mezi § 1 a § 2 č. 5159.
- — — důkaz pravdy je přípustný aj v prípade urážky na cti podľa § 1 zák. o ochrane cti, č. 108/33 Sb. z. a n., jestliže užitý výraz poukazuje na smýšľanie na cti dotklivé alebo na takú vlastnosť č. 5066.
- — — § 2: podstata pomluvy záleží v tom, že sa o napadnutej osobe tvrdí, že sa nechovala tak, ako — hľadiac k jej postaveniu — bola by sa mala podľa obecnej mienky chovať; pri tom pojem osobnej cti nie je závislý výlučne na mienke osôb, v kruhu ktorých sa napadnutá osoba pohybuje č. 4950.
- — — k pojmu sdělených skutečností č. 5159.
- — — § 5: ochrany cti požívajú len skutočne existujúce, bárs aj nezvestné fyzické osoby alebo subjekty, uvedené v § 5 cit. zák. o ochrane cti č. 5128.

- — — četnicka hľadka nie je samostatnou časťou četníctva v smysle § 5 (1), č. 2 zák. č. 108/33 Sb. z. a n. č. 5128.
- — — § 6 (1): právo novinárskej kritiky nie je takým právom, o vykonávaní ktorého je reč v § 6, odst. 1 zák. č. 108/33 Sb. z. a n. č. 5096.
- — — prípady beztrestnej kritiky jsou uvedeny v § 6 (1) zákona o ochrane cti príkladmo; spadajú sem i výkony verejného života, najmä politických strán a jejich činitelů č. 5135.
- — — meze dovolené kritiky; případ, označen-li kdo všeobecně za »huldaře a mazala« s ohledem na vadnost jen jedné jeho práce č. 5141.
- — — úplná voľnosť advokátova v obrane jeho poverovateľa (§ 52 adv. zák.) nedotýka sa platnosti trestných zákonov, najmä ustanovení o ochrane cti a nechráni ho pred následkami urážlivého vyjadrovania o verejnom žalobcovi. Z okolnosti, že strana, obvineným advokátom hájená, bola súdom sprostena obžaloby, nelze dovodzovať, že urážlivé vyjadrovanie bolo s hľadiska vecnej obhajoby potrebné č. 200 dis.
- — — § 6 (2): otázka, či sa podaril dôkaz pravdy alebo aspoň pravdepodobnosti je otázkou právnou, ktorú má preskúmať najvyšší súd s hľadiska dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 c) tr. p. srovnáním skutočností, zistených nižším súdom na základe prevedeného dokazovania, s tvrdeniami, ktoré byly predmetom obžaloby č. 4908.
- — — dôkaz pravdy je prípustný aj v prípade urážky na cti podľa § 1 zák. o ochrane cti, č. 108/33 Sb. z. a n., jestliže užitý výraz poukazuje na smýšľanie na cti dotklivé alebo na takú vlastnosť č. 5066.
- — — obmezil-li obžalovaný sám podklad svého obvinění na určité skutky, které podle obsahu jeho tvrzení, čtenáři sděleného, mají vznesena obvinění ospravedlniti, musí se i při provádění důkazu pravdy obmeziti jen na tyto skutky č. 5139.
- — — k pojmu »omluvitelný omyl« ve smyslu § 6 odst. 2 b) zák. o ochrane cti č. 4971.
- — — otázku, zda jsou tu takové okolnosti, pro které uvedené nebo sdělené skutečnosti mohly být důvodně pokládány za pravdivé, jest zodpověděti s hlediska objektivního; třeba totiž řešiti, zda byly dokázány takové skutečnosti, za kterých by kdokoli při normální bedlivosti nabyl přesvědčení o pravdivosti uvedených urážlivých skutečností č. 5067.
- — — mylný je názor, že omyl autora může být omluvitelný len tým, že autor čerpal zprávu z verejného tvrdenia, že sa určitý čin stal; k otázke beztrestnosti novinárskeho referátu o jednaní úradov č. 5119.
- — — není-li trestným neznámý pisatel z důvodu § 6 odst. 2 b) a 3 zák. č. 108/33 sb. z. a n., není trestnou ani osoba odpovědná ze zanedbání povinné péče podle § 6 zák. č. 124/1924 (§ 4 vyhl. 145/1933) sb. z. a n. č. 5087.
- — — § 6 (3): pro otázku, zda bylo objektivně ve veřejném zájmu uvést skutečnosti, o něž jde (§ 6 odst. 3 zák. č. 108/1933), záleží jen na tom, zda by při pravdivosti stíhaného obvinění bylo zájmem veřejnosti, by obsah obvinění znala; ve veřejném zájmu musí být nejen, by urážlivá skutečnost byla uvedena (sdělena), nýbrž i, by způsob, jak se to stalo, nevybočil z mezí veřejného zájmu č. 4971.
- — — objektivní jsoucnost veřejného zájmu nelze popřít, šlo-li o to, informovat veřejnost o způsobu, jakým došlo k prodeji (směně) obecního pozemku č. 5087.

- — — nepořádky v družstvu, jež požívá úvěru u Městské spořitelny, dotýkají se nepřímo obce a všeho občanstva ve městě; odstranění i kárání jich tiskem je ve veřejném zájmu č. 5139.
- — § 7 (2): skutečnými ze života rodinného (§ 7 odst. 2 zák. č. 108/1933) jsou jen skutečnosti, týkající se života jednotlivců, nikoli života spolkového; nespádají sem ani interní věci obchodní společnosti nebo společenstva výrobního nebo hospodářského č. 5139.
- — § 9 (3): s hlediska § 9 (3) zák. o ochraně cti nezáleží na tom, že soukromý obžalobce odepřel zadostiučinění přijmouti č. 5102.
- — § 13 (2): ak ide o veřejnú žalobu so zmocnením, neplatí čo do lehoty ku stíhaniu ust. § 17 (2) zák. č. 108/33 Sb. z. a n., ale všeobecná premlčacia lehoty podľa § 13 (2) cit. zák. č. 5088.
- — — v prípade verejnej obžaloby, podanej na základe zmocnenia, sú platné súdne úkony, vykonané pred udelením zmocnenia, a pokiaľ smerujú proti vinníkovi, prerušujú v smysle § 108 tr. zák. slov. premlčaciu lehotu č. 4983.
- — § 14 (2, 3): i když v době podání žaloby pro urážku úřadu (purkmistrovského) nebylo podle čl. V. zák. č. 8/1863 ř. zák. třeba zmocnění úřadu ke stíhání, bylo na veřejném obžalobci (§ 281 č. 9 c) tr. ř.), aby ke hlavnímu přelíčení, jež se konalo již za platnosti zákona o ochraně cti č. 108/1933 sb. z. a n., opatřil a soudou prokázal zmocnění ke stíhání, vyžadované nyní § 14 odst. 2 a 3 (č. 3) cit. zák.; nestačí, že přednosta úřadu (starosta) postoupil obecním úředníkem sepsané trestní oznámení státnímu zastupitelství, ani prohlášení podržitého úředníka při hlavním přelíčení, že žádá potrestání jménem vlastním i jménem úřadu č. 5075.
- — § 14 (5): církevní škola evanjelická a. v. plní tiež štátne úkoly verejnej správy a učiteľa na takejto škole treba považovať za verejného úradníka v smysle § 461 tr. zák., resp. v smysle § 14 (5) zák. č. 108/33 Sb. z. a n.; trestnému návrhu poškodeného (urazeného) učiteľa nelze odopřel povahu zmocnenia preto, že nebol adresovaný štátnemu zastupiteľstvu a že sa v ňom poškodený odvoláva na zmocnenie, ktoré bolo jemu samému udelené jeho disciplinárnou vrchnosťou č. 5149.
- — § 15 (2): ustanovení § 15 (2) zák. č. 108/1933 je z oněch předpisů, jež podle § 41 č. 1 cit. zák. platí o trestných činech spáchaných před účinností tohoto zákona jen za předpokladu, že ustanovení dosavadního práva nebyla vinníku zřejmě příznivější č. 5084.
- — — zanechal-li zesnulý manželku a syna, není za platnosti zákona č. 108/33 jeho bratr oprávněn podle § 15 (2) cit. zák. stíhati útok na čest zemřelého, třebaže mu v době stíhacího návrhu právo to podle § 495 odst. 2 tr. zák. příslušelo č. 5084.
- — § 15 (3): ustanovení § 15 odst. 3 zákona o ochraně cti č. 108/1933 nelze používat na případy, kde jde o trestný čin spáchaný před účinností zákona; není proto manželka původního soukromého obžalobce, zemřelého po podání žádosti za trestní stíhání, oprávněna trvatí po rozumu § 15 odst. 3 cit. zák. na trestním stíhání, zesnulým zahájeném č. 5016.
- — § 17 (1): § 112 tr. zák. nebol zákonom č. 108/33 Sb. z. a n. (o ochrane cti) zrušený, bol však zmenený ustanovením § 17 cit. zák. čo do lehoty k podaniu súkromnej žaloby pre trestné činy uvedené v tomto zákone č. 5076.
- — § 17 (2): ide-li o veřejnú žalobu so zmocnením, neplatí čo do lehoty ku stíhaniu ustanovenie § 17, odst. 2 zák. č. 108/33 Sb. z. a n., ale všeobecná premlčacia lehoty podľa § 13, odst. 2 cit. zák. č. 5088.

- — — hanoblivé nadávky príslušníkom určitej národnosti v republike, prednesené len v rozčulení a z netrepezlivosti nad ich neobratnosťou, nie sú hanobením národnej menšiny v smysle § 14, č. 5 zák. na ochr. rep., ale možno ich posudzovať s hľadiska zákona o ochrane cti; treba tu pokračovať podľa § 17, odst. 2 zák. č. 108/33 Sb. z. a n. č. 5120.
- — § 22: v prípade verejnej obžaloby, podanej na základe zmocnenia, sú platné súdne úkony, vykonané pred udelením zmocnenia, a pokiaľ smerujú proti vinníkovi, prerušujú v smysle § 108 tr. zák. slov. premlčaciu lehotu č. 4983.
- — — z ustanovenia § 22 zák. č. 108/33 Sb. z. a n. neplynie, že by účinnosť súdnych rozhodnutí alebo opatrení, vykonaných v predbežnom pokračovaní, bola závislá na predchodzom zmocnení, ani, že zmocnenie musí byť dané v šesťmesačnej premlčacej lehote č. 5128.
- — § 34 (6): ani trestní řád ani zákon č. 108/1933 a zákon č. 124/24 nemá ustanovení obdobné předpisům §§ 179, 181, 275, 278 c. ř. s., zákon č. 108/33 čelí protahování trestního řízení jen ustanovením o útratách (§ 34 odst. 6); než vzhledem k zásadě kontinuity hlavního přelíčení lze návrhu na povolení lhůty k podání průvodního návrhu vyhověti jen z důvodů zvláště důležitých (§§ 273—276 tr. ř.) č. 5150.
- — § 41 č. 1: prečin urážky na cti podľa § 2 zák. č. XLI:1914 treba po účinnosti nového zákona o ochrane cti (č. 108/33 Sb. z. a n.) so zreteľom na ust. § 41, č. 1 tohože zák. kvalifikovať ako priestupok podľa § 1, veta 1 cit. zák. č. 4921.
- — — pri uvažovaní podľa § 41, č. 1 zák. č. 108/33 Sb. z. a n., ustanovenia ktorého zákona sú vinníkovi zrejme priaznivejšie, prihádza v úvahu predovšetkým kvalifikácia trestného činu podľa zákona, totiž, či ide o zločin alebo priestupok, a pri tejže kvalifikácii okolností, ktorý zákon ustanovuje miernejší trest č. 4938.
- — — pri posudzovaní s hľadiska § 41 č. 1 zák. č. 108/33 Sb. z. a n., či ustanovenia dosavadného práva sú vinníkovi zrejme priaznivejšie, je — pokiaľ sa trestu týka — smerodatná trestná sadzba ako jednotný a nedeliteľný celok (trest hlavný a vedľajší) č. 5018.
- — — ustanovenie § 41 č. 1 zák. č. 108/33 Sb. z. a n., nerozlišuje medzi predpismi materiálneho a formálneho práva; skrátenie dosavadnej trojmesačnej lehoty k podaniu súkromného návrhu (§ 112 tr. zák.) na lehotu dvojmesačnú (§ 17 odst. 1 zák. č. 108/33 Sb. z. a n.) je vinníkovi zrejme priaznivejšie č. 5021.
- — — ustanovení § 41 č. 1 zák. o ochraně cti č. 108/33 aplikuje jen všeobecnou normu čl. IX. uvoz. zák. k tr. zák. na obor ochrany cti s jediným omezením, že zpětně působení nových norem je vyloučeno jen, byly-li dosavadní předpisy vinníkovi zřejmě příznivější; ustanovení § 7 obč. zák. nemá tu místa č. 5084.
- — — ustanovení § 15 (2) zák. č. 108/1933 je z oněch předpisů, jež podle § 41 č. 1 cit. zák. platí o trestných činech spáchaných před účinností tohoto zákona jen za předpokladu, že ustanovení dosavadního práva nebyla vinníku zřejmě příznivější č. 5084.
- — § 41 č. 5: ustanovenie § 41 č. 5 zák. č. 108/33 Sb. z. a n., má na myslí len predpisy trestného pokračovania, nie však predpisy materiálneho práva č. 5076.

Ochrana původského práva viz právo původské.

Ochrana republiky (zák. ze dne 19. března 1923, č. 50 sb. z. a n.): § 1: pod pojem »násilí« ve smyslu § 1 zák. na ochr. rep. je zahrnuti každý čin, třeba byl sám o sobě trestný dle toho kterého jiného místa zákonného, pokud slouží ku provedení zločinu úkladů a není svou povahou a trestem těžší než tento zločin; pojmem »násilí« ve

smyslu § 1 zák. čís. 50/23 jsou vyčerpána i ideálně se sbíhající jednání, jež byla prostředkem ku spáchání zločinu úkladů čís. 4959.

zákona na ochr. rep. rozšířil trestnost jednání namířených proti bezpečnosti republiky tím způsobem, že pokus o násilný podnik v zákoně speciálně vytyčený (§ 1) stihá jako skutek již dokonáný; přípravné jednání k pokusu takovému, jinak podle zásad trestního práva beztrestné, nabylo-li určitých forem (též spolčení), normuje jakožto samostatný zločin přípravy úkladů podle § 2 cit. zák. čís. 5072.

§ 2: i když obžalovaný znal program a cíle NSDAP., pokud se týkáji územní celistvosti ČSR., nemusejí jeho styky s onou stranou být přípravou úkladů o republiku ve smyslu § 2, nýbrž mohou spadati jen pod ustanovení § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep., je-li zjištěno, že obsahem a účelem styků těch nebylo právě uskutečnění oněch cílů strany čís. 4942.

členství československého státního příslušníka v pracovním tábore v Německu (účast v pracovní organizaci tábora) v době, kdy se stala strana NSDAP. nositelkou státní moci v Německu, je po případě vejitím ve styk s cizím činitelem po rozumu § 2 zák. na ochr. rep.; subjektivní stránka čís. 5015.

ke zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep. se vyžaduje spolčení přímo záměrné a nikoliv jen vědomé; při spolčení vědomém lze sice zpravidla dovoditi i spolčení záměrné, není však v průkazu vědomí i průkaz záměru, a lze jej i při vědomém spolčení vyloučiti, zejména, vezme-li se v úvahu povaha úkonů ve spolčení konaných; tomu tak po případě, vstoupil-li kdo do pracovního tábora v Německu, avšak nedělal tam nic jiného než skříně pro tábor pracovní služby čís. 5040.

ke skutkové podstatě podle § 2 zák. na ochr. rep. nestačí ještě pouhé vědomí o úkladném cíl organizace, s níž se jednotlivec spolčuje (stýká), nýbrž vyžaduje se vlastní záměr úkladný samého tohoto jednotlivce, jenž vchází s organizací ve spojení (ve styk) čís. 5045.

zákona na ochranu republiky rozšířil trestnost jednání namířených proti bezpečnosti republiky tím způsobem, že pokus o násilný podnik v zákoně speciálně vytyčený (§ 1) stihá jako skutek již dokonáný, přípravné jednání pak k pokusu takovému, jinak dle zásad trestního práva beztrestné, nabylo-li určitých forem (též spolčení), normuje jakožto samostatný zločin přípravy úkladů dle § 2 cit. zák. čís. 5072.

rozdlišující znaky zločinu podle § 2 a přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep. čís. 5163.

al. 1: bezvýsledné vybízení československého občana ke vstupu do S. A. strany NSDAP., určených svou povahou také k uskutečnění jejich cílů proti územní integritě československé republiky použitím násilí, zakládá, dalo-li se k posílení této akce, zločin podle § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep. čís. 4956.

také svádění, byť i nedokonané, k přípravě úkladů spolčením se zejména zdejších příslušníků v SA, podléhá sankci § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., jde-li o svádění ke spolčení se, jež má být nebo je přípravou ku provedení násilného pokusu o odtržení části území Čsl. republiky a přivtělení jeho k Německu, byť i v době ještě vzdálené a blíže neurčitelné čís. 5072.

al. 2: k náležitostem zločinu dle § 2 odst. 1 al. 2 a přečinu dle § 17 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. čís. 5126.

nezbytným předpokladem pro zločin podle § 2 al. 2 zák. na ochr. rep. je pachatelův úmysl, jímž je ovládnán jeho styk s cizím čini-

telem, účastníci se přípravy některého určitého úkladného podniku z těch, jež jsou uvedeny v § 1 al. 1—3 cit. zák., aby byla zvýšena nebo přiblížena možnost jeho provedení; NSDAP. ve svém programovém bodě o sloučení všech Němců ve Třetí říši, jakož i složky a útvary této strany, jež slouží tomuto účelu, jsou spolčením k násilnému přivtělení části území Čsl. republiky ke Třetí říši; kdo se s nimi spolčuje nebo stýká, by se účastnil přípravy tohoto jejich úkladného podniku, jehož násilné podstaty je si vědom, páchá sám zločin přípravy úkladů; nejvyšší soud je oprávněn závěry nalézacího soudu o tomto vědomí obžalovaného věcně přezkoumati na základě zjištěných skutečností (§ 288 čís. 3 tr. ř.) čís. 5006.

účast československého státního příslušníka na slavnosti »Grenzlandkundgebung«, pořádané militantní formací NSDAP., jakožto případ zločinu přípravy úkladů podle § 2 al. 2 zák. na ochr. rep. čís. 5025.

nakolik účasti na volební schůzi, svolané stranou NSDAP. v říšsko-německé obci, není po stránce objektivní splněna skutková podstata zločinu příprav úkladů o republiku podle § 2 odst. 1 al. 2, nýbrž přečinu podle § 17 odst. 2 zák. na ochr. rep. čís. 4915.

k pojmu »vejiti ve styk« podle § 2 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. nestačí jakýkoli styk s cizí mocí (s cizími činiteli), nýbrž je třeba, by takový styk směřoval u pachatele samého objektivně i subjektivně k úkladům o republiku (zahrnoval v sobě složku, která je in objecto způsobila přiblížení možnost násilného ohrožení statků v § 1 zák. na ochr. rep. uvedených) čís. 4915.

al. 3: výraz »sbírání« předpokládá činnost, jež se vztahuje na více osob buď současně nebo postupně; pojem ten není naplněn sváděním nebo svedením jediné osoby ke vstupu do branných nebo pomocných útvarů čís. 4956.

al. 4: »opatřování prostředků« ve smyslu § 2 al. 4 má na mysli pouze materiál věcný či jinou pomoc na rozdíl od materiálu lidského čís. 4956.

§ 6: spolupachatelství zločinu § 6 zák. na ochr. rep. čís. 5146.

čís. 2: zákon na ochranu republiky stihá v § 6 čís. 2 každou činnost pachatelovu, nesoucí se podle jeho úmyslu k tomu, by si zjednal znalost vojenského tajemství, nežádá však, by nastal skutečný výsledek takové činnosti (skutečné poškození republiky) čís. 5146. zločin vojenské zrady podle § 6 čís. 2 odst. 2 zák. na ochr. rep., sbíral-li kdo statistická data a informace o poměrech v pohraničním území ČSR., jež umožňují cizí mocí učiniti si jasnou představu o možném válečném potenciálu určité oblasti zdejšího státu; nezáleží na tom, že některé z vyzvidaných skutečností jsou obecně známé, a že nelze o všech jednotlivě a o každé zvláště tvrditi, že jsou důležité s hlediska obrany státu; stačí, že tomu tak bylo při celé řadě složek celého souboru; právní řád ČSR. nevyžaduje, by zvláštním zákonem určité idee a snahy byly výslovně zakazovány, pokud je zjevné, že jejich hlásání a propagace porušuje normy všeobecně platné čís. 5022.

ku zločinu spolčení a nebo vojiti v styk s cudzou mocou alebo s cudzími činiteľmi sa nevyžaduje zistenie konkrétnych skutočností (opatření, predmetov), ktoré majú byť vyzvedané a vyzrazené, ale stačí všeobecné vyznačenie vyzvedačského účelu bez udania konkrétnych predmetov; stačí, keď sa páchatelia dohodnú, že budú vyzvedať, čo sa im podľa okolností hodí; po subjektívnej stránke sa vyžaduje, aby páchatel jednal za účelom uvedeným v § 6 č. 2 al. 1—3 zák. na ochr. rep. a bol si vedomý, že vyzrazením vojenského tajomstva môže byť obrana republiky nepriaznive dotknutá čís. 5029.

»spolčením« není jen organický celek spojených jednotlivců k dosažení protiprávního účelu schváleného a vědomě sledovaného všemi spolčenými jednotlivci, nýbrž spolčení jest uskutečňováno již tehdy, když se dvě osoby dohodnou na některém činu, uvedeném v č. 2 § 6 zák. na ochr. rep. č. 5146.

»spolčení« a »spojení«; obě tato slova svým významem se shodují, obsahující v sobě každé navazování styků za účelem trestným podle § 6 č. 2 odst. 3 zák. na ochr. rep. č. 5146.

nejde o páchatelství, ak činnost obžalovaného nesmerovala k tomu, aby on sám vyzvedal cieľom vyzradenia cudzej moci dáta, ktoré majú ostať utajené pre obranu republiky, lež obmedzila sa na podporovanie iného páchatelja; v takom prípade išlo by o pomocníctvo v zločine vojenskej zrady podľa §§ 69 č. 2 tr. zák., 6 č. 2 zák. na ochr. rep., predpokladajúc, že boly zistené také skutočnosti, ktoré opravňujú k nezvratnému záveru, že obžalovaný vedel, že ide o sprostredkovanie vojenského vyzvedačstva č. 4905.

skutková podstata zločinu vojenskej zrady podľa § 6 č. 2 al. 3 zák. na ochr. rep. nevyžaduje zjištění konkrétných skutočností, jež mají být vyzvídaný (vyzrazeny), nýbrž stačí zcela všeobecné vyznačení vyzvedačského úkolu č. 5145.

bez trestné jednání přípravné či pokus zločinu vojenskej zrady č. 5145.

za cizího činitele je považovat každou osobu z cizího státu, i když není zástupcem neb orgánem cizího státu, avšak má v cizím státě značnou moc nebo význačný vliv a může tímto způsobem vydatně podporovat úklady o republiku č. 5146.

vejítí ve styk neznamená jen vyhledávání cizí moci (a pod.) pachatelem, nýbrž každé navazování styků, ať bezprostředně neb prostřednictvím jiných osob, což zákon vyjadřuje slovy »přímou nebo nepřímou« č. 5146.

byl-li si obžalovaný vědom, že opatřuje pro cizí moc skutečnosti a t. d. rázu v § 6 č. 2 odst. 2 a 3 zák. na ochr. rep. miněného, a přes toto vědomí vyzvídal ony skutečnosti a t. d., aby je cizí moci vyzradil, je tím prokázán zlý úmysl i v § 1 tr. zák. i v § 6 zák. na ochr. rep. předpokládáný č. 5146.

§ 12: povinnost oznámit trestné podniky podľa § 12 č. 1 zák. na ochr. rep. má i osoba svázaná k zločinu vojenskej zrady, pokiaľ nie je účastníkom tohoto zločinu v smysle hlavy V. trestného zákona č. 5092.

okolnosť, že obžalovaný je zamestnancom štátnych železníc, nekladá o sebe zvláštnu oznamovací povinnosť v smysle § 12 č. 2 zák. na ochr. rep., nedozvedel-li sa obžalovaný o trestnom podniku v úrade alebo pri svojom povolani a netýkali-li sa skutočnosti, ktoré maly byť vyzvedané, jeho služby č. 5092.

s hlediska skutkové podstaty § 12 č. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep. stačí, že se vědomost o trestném činu týká objektivních znaků trestného činu, který je páchan nebo chystán č. 5146.

pro pojem »chystá se« v § 12 č. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep. stačí vědomost o tom, že pachatel má v úmyslu pokusit se o podnik vytkéný v § 1 cit. zák., aniž třeba vědomosti o všech složkách a podrobnostech předsevzatého plánu; rozhoduje, že bylo nabyto vědomosti o objektivních znacích skutkové podstaty trestného činu a je lhostejno, může-li osoba, která čin chystá, ze subjektivních důvodů být vzata ku zodpovědnosti či nikoliv; v subjektivním směru stačí vědomí, že uložené oznamovací povinnosti nebylo ihned vyhověno; delikt omisivní (§ 12 zák. na ochr. rep.) svou povahou vylučuje předpoklad § 1 zák. č. 123/1931, že spáchaný čin svědčí o snaze pachatele vykonati vliv na uspořádání věci veřejných nebo sociálních č. 4959.

úradom, ktorému treba učiniť oznámenie v smysle § 27 zák. na ochr. rep. (taktiež v smysle § 12 cit. zák.), je taký úrad, o ktorom možno podľa jeho určenia bezpečne predpokladať, že zabráni chystanému zločinu; je ním i československé vyslanectvo v cudzine a československý vojenský atašé; okolnosť, že tieto úrady nemajú bezpodmienečne k pomoci policajných úradov cudzieho státu, nevylučuje ich povahu ako úradov v smysle § 27 cit. zák. č. 4904.

nejde o zločin § 214 tr. zák. ani o zločin § 12 č. 1 al. 2 zák. na ochr. rep., neoznámil-li kdo čl. úradům, že čl. státní příslušník slouží v úderných oddílech (SA.) v Německu, zvěděli-li o tom teprve, když již zločin ten (§ 2 zák. na ochr. rep.) byl dokonán č. 4917.

§ 14 č. 1: jakmile je pachatelem vyvoláván u posluchačů duševní stav, při němž nepřiznání ke chráněným právním statkům je náchylné pokusit se o jich změnu nebo zánik násilím, převyšuje působení pachatelovo na mysl posluchačů míru a intenzitu předpokládanou § 14 č. 1 a spadá pod ustanovení § 15 č. 3 cit. zákona č. 4902.

oslavování Hitlera (výkřikem »Heil Hitler«) naplňuje po objektivní stránce skutkovou podstatu přečinu podle § 14 č. 1 zák. na ochr. rep., děje-li se buď za okolností, jež nenechávají pochybností o tom, že oslava ta je ve vztahu k podvratným snahám hnutí (strany jím vedené), cílícím proti územní celistvosti a nedělnosti (ústavní jednotnosti) československé republiky, nebo děje-li se za okolností, jež ukazují na vztah oslavy k uplatnění protidemokratických ideí vůdcovských v ústavě republiky č. 4912.

výrok jest považovat za pronesený veřejně, byl-li sice pronesen ve výčepu, kde sedělo jen několik málo osob, ale další osoby naplňující s nimi pojem zástupu byly přítomny v místnostech sousedních a výkřik byl i tam postřehnutelný č. 4912.

zpívání Horst-Wesselovy písně (die Fahne hoch) na území československého státu může být podněcováním ve smyslu § 15 č. 3 (ke zločinu úkladů o republiku podle § 1 al. 3) zák. na ochr. rep.; nejde tu však zároveň i o souběžný přečin podle § 14 č. 1 cit. zák. č. 4963.

počufovaní ve smyslu § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. výrokem »Heil Hitler! Hitler wird schon herüberkommen und wird euch Bonzen herausholen«; subjektivní stránka č. 4996.

ani při takových protistátních podnicích, které lze uskutečnit jen násilím, není vyloučeno intelektuelní působení na jiné, jež bez zdůraznění násilí směřuje jen k tomu, by byl u nich vyvolán zatím jen nepřátelský stav a nálada proti právním statkům chráněným v § 14 č. 1 zák. na ochr. rep.; to se děje i oslavou Hitlerovou, pokud má objektivně i subjektivně vztah k podvratným snahám vyhlášeným v programu strany jím vedené; záleží na tom, že byl tento obecně známý bod programu strany NSDAP. určitými vrstvami obyvatelstva v Československé republice pochopen a našel tu odezvu jako snaha o politické sjednocení pohraničních krajů obývaných Němci s t. zv. Třetí říši č. 5004.

ide o spolupachatelstvo v smysle § 70 tr. zák., jestliže obžalovani po vzájomnom dorozumení a dohodnutí previedli čin tak, že jeden z nich napísa s poburujúcim obsahom (§ 14 č. 1 zák. na ochr. rep.) písal a druhí dávali pozor, aby nebol pristihnutý č. 5039.

text Horst Wesselovy písně »die Fahne hoch« obsahem svým zakládá podle okolností především skutkovou podstatu zločinu podle § 15 č. 3; náplň zákonných znaků přečinu ve smyslu § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. může takto být vyčerpána již splněním podmínek pro právní posouzení s hlediska onoho zločinu; předpokla-

dem trestnosti zpívání, pískání nebo hraní této písně je však vědomí pachatelovo o tom, jaký je text neb aspoň obsah (význam) písně nebo v úvahu přicházející části (k jakému trestnému skutku je písní vybízeno) č. 5047.

rušení obecného míru podle § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. vyobrazením, znázorňujícím československého vojína, ustupujícího před zářivým skobovým křížem č. 5089.

pojem demokraticko-republikánské formy státu; ta je tu, i když jsou ze všeobecného a rovného práva hlasovacího vyňaty jednotlivé osoby k tomu podle zákona nezpůsobilé a když vláda je sestavena jen z některých parlamentních stran č. 5110.

č. 5: i jednotliví příslušníci národa mohou být podle okolností terčem hrubého a štvavého hanobení, jež podle úmyslu pachatelova má zasáhnouti celý národ a ohroziti obecný mír po rozumu § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. č. 4912.

vědomí pachatelovo o významu a dosahu projevu (letáku), vyžadované subjektivní skutkovou podstatou podle § 15 č. 2, 3 zák. na ochr. rep., není u rozšiřovatele, jenž není sám původcem trestného projevu, nutně již o sobě dáno zjištěním, že projev četí; i hanobící úmysl obžalovaného, směřující proti republice (§ 14 č. 5 cit. zák.) nutno u něho po případě dovoditi z jiných okolností než z přečtení letáku; nalézacímu soudu jest vložiti smysl a obsah letáků a dovoditi, jaký trestný čin takto zjištěný obsah zakládá; pouhý odkaz na konfiskační nález v tomto směru nestačí č. 4998.

hanoblivé nadávky příslušníkem určité národnosti v republice, prednesené len v rozčulení a z netrzeplivosti nad ich neobratnosťou, nie sú hanobením národnej menšiny v smysle § 14, č. 5 zák. na ochr. rep., ale možno ich posudzovať s hľadiska zákona o ochrane cti; treba tu pokročať podľa § 17, odst. 2 zák. č. 108/33 Sb. z. a n. č. 5120.

možnosť, že výrokem byla snižena vážnosť republiky, môže byť dána již povahou činu; není nutně vyloučena ani tím, že se projev, hanobící surově československý národ, stal před českými venkovskými občany, a že obžalovaný, který je sám český národností, byl občanům znám jako notorický pijan a osoba mnohokrátě trestaná; subjektivní stránka č. 5167.

rozlišení mezi snížením vážnosti republiky a ohrožením obecného míru v republice č. 5167.

§ 15 č. 1.: vybízením k hromadnému neplnění veřejnoprávních povinností ve smyslu § 15 č. 1 zák. na ochr. rep. jest rozuměti jednání pachatele, jímž hledí přímo vzbuditi u někoho rozhodnutí porušiti zákon v určitém směru, tedy působení přímo na rozum. Toto působení může míti i formu zakrytou č. 5153.

obcím je ustanovením § 347 zák. č. 76/27 sb. z. a n. uložena povinnost poskytovat podporu (asistenci) při vykonávání berních exekucí. Povinnosti, uložené zákonem obcím, vykonává podle § 62 zák. čl. XXII:1886 obecní představenstvo č. 5153.

zrazoval-li obžalovaný členy obecního představenstva od plnění povinností, uložených jim zákonem, nelze uznati, že projevil snahu vykonati vliv na uspořádání věcí veřejných a sociálních, a použití zákona o státním vězení není na místě č. 5153.

č. 2, 3: podněcování (§ 15 č. 3 zák. na ochr. rep.) může se diti také nepřímo a skrytě narážkami, jejichž skrytý smysl, směr a účel je posluchačům poznatelný; jakmile je pachatelem vyvolán u posluchačů duševní stav, při němž nepřítel ke chráněným právním statkům je náchylná pokusiti se o jich změnu nebo zánik násilím, převyšuje působení pachatelovo na mysl posluchačů míru

a intenzitu předpokládanou § 14 č. 1 a spadá pod ustanovení § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. č. 4902.

zpívání Horst-Wesselovy písně (»Die Fahne hoch«) na území československého státu může být podněcováním ve smyslu § 15 č. 3 (ke zločinu úkladů o republiku podle § 1 al. 3) zák. na ochr. rep., aniž třeba, by obžalovaný dal též popud (vyzýval) ke zpívání písně té; nejde tu však zároveň i o souběžný přečin podle § 14 č. 1 cit. zák. č. 4963.

vědomí pachatelovo o významu a dosahu projevu (letáku), vyžadované subjektivní skutkovou podstatou podle § 15 č. 2, 3 zák. na ochr. rep., není u rozšiřovatele, jenž není sám původcem trestného projevu, nutně již o sobě dáno zjištěním, že projev četí; i hanobící úmysl obžalovaného, směřující proti republice (§ 14 č. 5 cit. zák.) nutno u něho po případě dovoditi z jiných okolností než z přečtení letáku; nalézacímu soudu jest vložiti smysl a obsah letáků a dovoditi, jaký trestný čin takto zjištěný obsah zakládá; pouhý odkaz na konfiskační nález v tomto směru nestačí č. 4998.

text Horst Wesselovy písně »die Fahne hoch« obsahem svým zakládá podle okolností především skutkovou podstatu zločinu podle § 15 č. 3; náplň zákonných znaků přečinu ve smyslu § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. může takto být vyčerpána již splněním podmínek pro právní posouzení s hlediska onoho zločinu; předpokladem trestnosti zpívání, pískání nebo hraní této písně je však vědomí pachatelovo o tom, jaký je text neb aspoň obsah (význam) písně nebo v úvahu přicházející části (k jakému trestnému skutku je písní vybízeno) č. 5047.

podľa § 15, č. 3 zák. na ochr. rep. sa trestá i všeobecná výzva k trestným činom tam označeným, adresovaná celému proletariátu sveta; preto nevadí, že sa rečník neobracal výslovné na občanov Československej republiky č. 5140.

§ 16 č. 1: trestnosť podľa § 16, č. 1 zák. na ochr. rep. nastáva aj vtedy, keď sa určitá osoba oslavuje, bárs aj omylné, ako páchatel trestného činu; po subjektívnej stránke sa vyžaduje, aby oslavovateľ vedel, pre aké trestné činy bol oslavenc stíhaný č. 5036.

č. 2: podstatnou náležitostí pro objektivní stránku zločinu podle § 16 č. 2 zák. na ochr. rep. je samotný čin pachatelův a vztah vychvalovaného (oslavovaného) pachatele k onomu činu, nikoli to, zda došlo již i ku pravoplatnému odsouzení; po stránce subjektivní není třeba, by pachatel znal právní kvalifikaci trestného skutku, který vychvaluje (jehož pachatele oslavuje), aby sám dovedl rozlišiti, zda jde o zločin a jakého druhu, či o přečin; stačí, že se jeho vychvalování (oslavování) vztahuje právě k takovému činu, který zná v podstatných jeho znacích a který právě v té podobě, jak jej vychvalovatel (oslavovatel) měl na mysli, jeví se určitým zločinem nebo přečinem podle trestních norem č. 4955.

§ 17: pouhé sepsání plánu pro organisování demonstrací (za zřízení sovětské státní formy) nevykročilo ještě z přípravného jednání k založení tajné organisace ve smyslu § 17 zák. na ochr. rep., pokud plán ten nepočal být vůbec uskutečňován č. 5011.

k přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep. stačí styk mající vztah ku podvrtné snaze organisace, děje-li se jen u vědomí tohoto účelu sdružení samého č. 5045.

i účast zdejšího nadšeného stoupence strany DNSAP při slavnosti pořádané politickou organisací strany NSDAP 1. května v Německu je považovati za zúčastnění se na činnosti oné strany a

styk s ní ve vztahu na její politický cíl, nepřátelský ústavní jednotnosti Československé republiky (§ 17 zák. na ochr. rep.) čís. 5145.

— — — organizace Junáků N. O. F. byla povahy tajné po rozumu § 17 zák. na ochr. rep. čís. 5162, 5163.

— — — náležitosti skutkové podstaty tohoto přečinu čís. 5162.

— — — cílem Národní obce fašistické je zvrácení demokraticko-republikánské státní formy a zavedení fašistické diktatury, jež je v rozporu s ústavně stanovenou formou čsl. státu čís. 5163.

— — — rozlišující znaky zločinu podle § 2 a přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep. čís. 5163.

— — — jde-li o totéž spolčení mající na zřeteli ohrožení týchž právních statků jak násilím tak i prostředky nenásilnými, je vyloučena konkurence zločinu podle § 2 zák. s přečinem podle § 17 zák. na ochr. rep. čís. 5163.

— — — k náležitostem skutkové podstaty přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep. Stačí přistoupení k tajné organizaci a znalost jejího účelu; není třeba vlastní jednotlivcovy činnosti podvratné čís. 5163.

— — — uznává-li rozsudek obžalovaného vinným přečinem podle § 17 čís. 1 al. 2 zák. na ochr. rep., poněvadž k tajné organizaci přistoupil, vymyká se požadavek zmáteční stížnosti státního zastupitelství, by bylo i vysloveno, že se činnosti organizace účastnil, z rámce § 281 čís. 9 a) tr. ř., aniž lze ono neuznání dalšího způsobu spáchání činu důvodně napadati s hlediska čís. 10 § 281 tr. ř., nebo nepřímou uplatňováním formálních vad rozsudku čís. 5166.

— — — k náležitostem zločinu dle § 2 odst. 1 al. 2 a přečinu dle § 17 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. čís. 5126.

— — — i činnost v § 17 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. musí mít již po stránce objektivní určitý, třebaže snad jen vzdálený vztah právě k takovému účelu sdružení státu nepřátelského, jež je namířeno proti statkům v odst. 1 cit. zákonného ustanovení uvedeným čís. 4915.

— — — nakolik účastí na volební schůzi, svolané stranou NSDAP v říšskoněmecké obci, není po stránce objektivní splněna skutková podstata zločinu příprav úkladů o republiku podle § 2 odst. 1 al. 2, nýbrž přečinu podle § 17 odst. 2 zák. na ochr. rep. čís. 4915.

— — — přístup k zakázanému sdružení jest teprve začátkem (zahájením) účasti na zakázané činnosti sdružení ve smyslu § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep.; trestněprávní činnost pachatelova se končí teprve přerušením oné účasti nebo vystoupením ze sdružení; teprve tímto okamžikem počíná běžeti promlčecí lhůta čís. 4935.

— — — i když obžalovaný znal program a cíle NSDAP, pokud se týkají územní celistvosti ČSR, nemusejí jeho styky s onou stranou býti přípravou úkladů o republiku ve smyslu § 2, nýbrž mohou spadati jen pod ustanovení § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep., je-li zjištěno, že obsahem a účelem styků těch nebylo právě uskutečnění oněch cílů strany čís. 4942.

— — — bezvýsledné vybízení československého občana ke vstupu do S. A. strany NSDAP, určených svou povahou také k uskutečnění jejich cílů proti územní integritě Československé republiky použitím násilí, zakládá, dalo-li se k posílení této akce, zločin podle § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep. čís. 4956.

— — § 27: úradom, ktorému treba v smysle § 27 učiniť oznámenie, je taký úrad, o ktorom možno podľa jeho určenia bezpečne predpokladať, že zabráni chystanému zločinu; je ním i československé vyslanectvo a československý vojenský atašé v cudzine; okolnosť, že tieto úrady nemajú bezpodmienečne ku pomoci policajných úradov cudzieho štátu, nevylučuje ich povahu ako úradov v smysle § 27 zák. na ochr. rep. čís. 4904.

— — — k beztrietnosti ve smyslu § 27 odst. 1 i 2 zák. na ochr. rep. stačí účinná lítost ve smyslu všeobecném, dobrovolnost ustoupení od činu, aniž třeba lítosti ve smyslu vnitřního odvrácení se od činu; jen nebo hlavně z důvodu ethického seznání jeho zavržitelnosti; případy zločinu podle § 2 al. 1, záležející jen v účasti na spolčení k úkladům, spadají co do předpokladů beztrietnosti pod předpis druhého odstavce § 27 zák. na ochr. rep. čís. 4965.

— — — kusé oznámení činu, při němž je zamlčena jeho podstata, činící jej právě trestným, nemůže přivoditi beztrietnost pachatelovu po rozumu § 27 zák. na ochr. rep. čís. 5145.

— — — pro beztrietnost zločinu § 6 čís. 2 a 3 zák. na ochr. rep. pro účinnou lítost (§ 27 cit. zák.) je třeba učiniti oznámení úřadu; nestačí, doví-li se úřad o chystaném nebo páchaném zločinném podniku oklikou, třebaže z popudu osoby k oznámení povinné čís. 5146.

— — § 28: ustanovení § 28 odst. 2 zák. na ochr. rep., podle něhož je vyloučeno snížení trest na svobodě pod dolejší hranici sazby, jde-li o zločin podle § 2 cit. zák., platí i pro případy, kde trestný čin přípravy úkladů (§ 2) vzhledem k pozdějšímu předpisu § 3 al. 1 zák. čís. 48/1931 sb. z. a n. pozbývá slovného označení »zločin« a nazývá se jen »proviněním« čís. 4943.

— — — i pri odsúdení mladistvej osoby pre previnenie vojenskej zrady je nepripustné použitie mimoriadneho zmierňovacieho práva pri výmere trestu čís. 5009.

— — — zmátek čís. 11 § 281 tr. ř., snížen-li při odsouzení pro zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. proti předpisu § 28 odst. 2 cit. zák. trest pod dolejší hranici trestní sazby, a vyslovena-li proti předpisu druhé věty prvního odstavce § 32 cit. zák. jen ztráta práva volebního, nikoliv ztráta čestných práv občanských čís. 5015.

— — § 32: zákon neomezuje výrok o ztrátě čestných práv občanských (§ 32 zák. čís. 50/1923) na zdejší státní příslušníky; jde proto o zmátek čís. 11 § 281 tr. ř., nevyslovena-li ztráta oněch práv z důvodu, že obžalovaný je cizím státním příslušníkem, ač uznáno, že zločin (podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.) spáchal z pohmutek nízkých a nečestných čís. 4926.

— — — zmátek čís. 11 § 81 tr. ř., určena-li doba trvání vedlejšího trestu po rozumu § 32 zák. na ochr. rep. delší, než zákon připouští čís. 4952.

— — — zmátek čís. 11 § 281 tr. ř., vyslovena-li při odsouzení pro zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. proti předpisu druhé věty prvního odstavce § 32 cit. zák. jen ztráta práva volebního, nikoliv ztráta čestných práv občanských čís. 5015.

— — § 35: zmátek čís. 11 § 281 tr. ř., povoleno-li odsouzenému pro přečin čl. III. zák. čís. 142/1868 podmíněné odsouzení, ač bylo podle § 35 zák. na ochr. rep. vyloučeno pro trestný čin, spáchaný obsahem dotyčného tiskopisu čís. 4953.

— — § 39 č. 1: pod pojem »násilí« je zahrnouti každý čin, třeba byl i sám o sobě trestný dle toho kterého jiného místa zákonného, pokud slouží ku provedení zločinu úkladů a není svou povahou a trestem těžší než tento zločin; pojmem »násilí« ve smyslu § 1 zák. čís. 50/23 jsou vyčerpána i ideálně se sbíhající jednání, jež byla prostředkem ku spáchání zločinu úkladů čís. 4959.

— — — **čís. 2:** výrok jest považovať za pronesený verejne, byl-li sice pronesen ve výčepu, kde sedelo jen několik málo osob, ale další osoby naplňující s nimi pojem zástupu byly přítomny v místnostech soudních a výkřik byl i tam postřehnutelný č. s. 4912.

— — — **§ 42:** viz tiskopis: čl. III. zák. č. s. 142/68.

Ochrana úradov (zák. čl. XL:1914): prehlásil-li obžalovaný v prítomnosti väčšieho počtu nezamestnaných robotníkov ako ich mluvčí pri úradnom pokračovaní voči úradníkovi politickej správy, že robotníctvo nepustí novú úpravu núdzových prác a stravovacej podpory a že on zápisnicu o tom spísanú rozdrapí, ide o nebezpečnú vyhrážku vážnym zlom v smysle zák. čl. XL:1914 č. s. 5154.

— — — púhe pasívne chovanie nie je »násilím« v smysle zák. čl. XL:1914; preto nejde o násilie, »točil-li sa pytlík s puškou«, chcúc tým zmariť hájnikovi jej zabavenie; môže však ísť prípadne o »nebezpečnú hrozbu« v smysle cit. zák. č. s. 5069.

— — — **§ 4:** hájník, sprisahany podľa § 38 zák. čl. XXXI:1879, môže vykonávať svoje povolanie po práve len dotyčne toho lesa, ktorý mu bol k ochrane sverený; v takom prípade je oprávnený zabaviť pytlíkovi pušku č. s. 5069.

— — — o prečin násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4 odst. 1 zák. čl. XL:1914 ide i vtedy, keď shluklý dav po výkone jednej exekúcie násilím alebo nebezpečnou hrozbou znemožní exekútorovi odísť na iné miesto k výkonu ďalšej exekúcie č. s. 5105.

— — — násilí ve smyslu § 4 odst. 2 zák. čl. XL:1914 spočívá i v tom, že pachatel silou a proti vůli orgánu vrchnosti odňal zabavený a orgánem vrchnosti do držby převzatý předmět z držby té osoby, již jej úřední orgán při výkonu exekuce odevzdal do úschovy za účelem dalšího opatření č. s. 5133.

— — — berný exekútor nie je oprávnený vniknúť do samostatného a oddeleného bytu inej osoby než exekúta, aby odtiaľ odobral u dlžníka zabavené a k dražbe určené movitosti; bránil-li sa držiteľ bytu v takom prípade násilím a vyhrážkami so zbraňou v ruke proti takému postupu exekútorovmu, nejde o zločin násilia proti orgánu vrchnosti, lež iba o priestupok proti verejnému kludu podľa § 41 tr. zák. o priest. č. s. 4909.

— — — **§ 5:** prededpsanou služební přísahu už vykonavšího lesního hajného, pověřeného agendou polního hajného, netřeba pro tuto agendu znovu vzítí do přísahy č. s. 5082.

— — — **§ 6:** zločin shluknutí podľa § 6 odst. 1 zák. čl. XL:1914 predpokladá, že tlupa bola ozbrojená; tento predpoklad je daný i vtedy, keď boli len niektorí členovia tlupy ozbrojení; neozbrojený člen tlupy je zodpovedný podľa tohoto ustanovenia len vtedy, keď vedel, že iní účastníci tlupy sú ozbrojení č. s. 5131.

— — — **§ 13:** ak ide o zločin podľa zák. čl. XL:1914, nemá prípadná korekcionálna čina na prečin významu pri ukladaní vedľajších trestov podľa § 13 cit. zák. č. s. 4984.

Ochrana veřejného úředníka viz úředník veřejný.

— **známek:** zákon ze dne 6. ledna 1890 č. s. 19 ř. zák.: majiteli zapsané známky přísluší právo k výhradnosti jejího používání; výhradnost tohoto práva porušuje každý, kdo neoprávněně označuje pro obchod výrobky téhož druhu známkou tou bezprostředně nebo na obalech (krabicích); ani odběratel zboží dodaného v sudech opatřených slovní známkou a jménem majitele známky není oprávněn, aby beze svolení majitele známky opatřil nádoby, do nichž naplňoval dodané mu zboží majitele známky, pro obchod známkou a jménem majitele známky a takto bezprávně označené zboží dával do oběhu nebo choval na prodej; subjektivní stránka č. s. 5007.

— — — ochrany § 5 zák. č. s. 19/1890 ř. zák. — jehož ustanovení jest jako výjimku vykládati přísně — může požívatí jen taková zkratka jména, kterou lze ještě považovati za jméno — třebaže zkrácené — té které osoby; tomu tak není, sestavil-li pachatel několik písmen svého svého křestního a rodného jména ke zcela novému slovnímu útvaru, v němž nikdo nemůže spatřovati byť i zkrácenou formu jména obžalovaného, nýbrž jen vymyšlené označení pro jeho výrobky č. s. 5136.

— — — v poměru k úřadům a třetím osobám je jen zapsaný majitel známky oprávněn vykonávati známková práva, k nimž patří obzvláště i právo žaloby podle § 23 zák. č. s. 19/1890 ř. zák.; bylo-li v době mezi převodem tohoto práva a jeho zápisem známkové právo porušeno osobou třetí, je k trestnímu stíhání oprávněn do dne zápisu jen právní předchůdce, ode dne zápisu jen nový nabyvatel; to platí i pro cizince a pro známku zapsanou u mezinárodního úřadu v Bernu; pro posouzení otázky aktivní legitimace je rozhodnou doba, kdy došlo ke stíhacímu návrhu; učinil-li soukromý žalobce stíhací návrh včas, byv k němu aktivně legitimován, mohl pak v trestním řízení pokračovati, třebaže později již pro něho známka zapsána nebyla č. s. 4970.

— — — předmět ochrany § 23 zák. č. s. 19/1890 ř. zák.; rozhoduje celkový dojem, jež v obyčejném kupiteli průměrné pozornosti vyvolává známka jako taková; rozhodná je především zaměnitelnost závadného označení se známkou; adminikulující momenty mají význam jen podřadný, posilující č. s. 5142.

Okolnosti zvláště nebezpečné: k objektivní skutkové podstatě zločinu veřejného násilí podle § 87 tr. zák. se nevyžaduje, by čin byl spáchán za zvláště nebezpečných okolností; stačí, bylo-li činem pachatelovým nebezpečí ve smyslu § 87 tr. zák. vůbec přivoděno; byly-li tu však už v době činu okolnosti nebezpečné, stačí zvýšení nebezpečí, jež tu již bylo č. s. 4929.

Omyl omluvitelný: § 6 odst. 2 b) zák. č. s. 108/33: pojem č. s. 4971.

— **právní:** zásada §§ 3, 233 tr. zák., podle níž se nezalostí zákona nemůže nikdo omlouvatí, platí bezvýjimečně nejen pro obor trestního zákona č. s. 117/1852, nýbrž i pro celý obor t. zv. vedlejších trestních zákonů, za něž je pokládati i pozdější zákony, jež obsahují vedle trestně-právních norem i jiné normy, ovšem jen, pokud jde o jejich trestně-právní obsah (na př. zák. č. 9/1924) č. s. 4933.

Operatér vid' lékař.

Opilot: je stavem vylučujícím zlý úmysl jen, je-li provázena ztrátou pachatelova vědomí o činu nebo takovým jeho zkalením, v němž pachatel nepostřehuje buď vůbec neb aspoň úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jedná, a nemá správné představy o tom, k jakému výsledku směřuje jeho čin č. s. 4912.

Opověď falešná (§ 320 e) tr. zák.): právo státu na veřejný dohled není chráněno ustanovením § 197 tr. zák., nýbrž ustanovením § 320 tr. zák.; falešné údaje rázu v § 320 e) tr. zák. předpokládaného, učiněné úřadu mimo případ trestního vyšetřování, spadají jen pod toto ustanovení i, byly-li svou povahou listivým předstíráním po rozumu § 197 tr. zák. (směřovaly-li k oklamání úřadu a byly-li k tomu podle okolností konkrétního případu způsobilé, a to i, učinil-li je pachatel v úmyslu, by jimi uvedl veřejný dohled v omyl, t. j. v úmyslu, by jimi poškodil právo státu na tento dohled); byly-li takové údaje učiněny osobě soukromé, nejde vůbec o trestný čin, náležející před soud č. s. 4906.

Oprava tisková: za uveřejnění tiskové opravy podle § 11 zák. č. s. 126/1933 sb. z. a n. může žádati ten, koho se zpráva dotýká, třebaže se skutečnosti ve zprávě uvedené nedotýkají jeho cti; nečiní se rozdíl mezi osobami fyzickými a právnickými; dotýká-li se zpráva spolku, obchodní společnosti (akciové) neb i nahodilého sdružení osob, přísluší jim ono právo, i když nepožívají »korporačních práv« ve smyslu § 492 tr. zák. (§ 5 č. s. 3 zák. č. s. 108/1933) č. s. 5052.

Opravné pokračovanie vid' pokračovanie opravné.
Opravné prostriedky viz prostriedky opravné.
Opravný prostriedok v zájme právnej jednotnosti vid' prostriedok opravný.
Orgán exekučný viz vykonavateľ.
Osada uzavřená viz miesto uzavřeně.
Osadní starosta viz starosta osadní.
Oslavování Hitlera viz Hitler.

Osoba zbašená svépřávnosti: vzdání se opravných prostředků č. 5014.
Otázky porotcům: ak bola vedľajšia otázka právom položená, odpovedajú na ňu porotcovia, jestli odpovedali kladne na otázku hlavnú, ku ktorej sa vedľajšia otázka pojí; mylné poučenie porotcov v osnove otázok o tom, kedy treba odpovedať na vedľajšiu otázku, je dôvodom zmätku podľa § 29 č. 4 por. nov. č. 4941.
 — — — účel otázky eventuální; musí se vždy týkati skutku žalobního; případ porušení předpisu § 267 tr. ř. a zmatek č. 7 § 344 tr. ř. eventuální otázku na přestupek podle § 459 tr. zák. ke hlavní otázce na zločin zhášíví podle §§ 166, 167 c) tr. zák. č. 5111.

Ozbrojená tlupa viz tlupa ozbrojená.

Padělání listin soukromých (§ 401 tr. zák. slov.): nemajetný a úveru neschopný obžalovaný padělal dlhopis (§ 403 č. 4 tr. p.) a na jeho základe, predstierajúc, že mu z neho prislúcha pohľadávka, vypožičal si podvodne peniaze (§ 50 tr. nov.); ide tu o súbeh trestných zákonov v smysle § 95 tr. zák. č. 5096.

— — — **veřejných: § 320 f) tr. zák.:** právem, jehož poškození přichází v úvahu s hlediska §§ 197, 199 d) tr. zák., nemůže býti právo veřejných úřadů vydávati veřejné listiny; toto právo je chráněno ustanovením § 320 f) tr. zák.; i přestupek podle § 320 f) tr. zák. předpokládá úmysl padělatele (zfalšovatele) veřejné listiny, uvésti někoho listinou v omyl č. 4957.

— — — **§§ 391 a násl. tr. zák. slov.:** svojvoľné pozmenenie obsahu duplikátu nákladného listu, vydaného železnicou, je zločinom padelania verejnej listiny podľa § 391 tr. zák. č. 4927.

— — — ku skutkovej podstate tohoto trestného činu patří, aby z neho vzišla alebo mohla vziť niekomu právna újma a aby pachateľ bol si toho vedomý; právnu ujmu v smysle § 391 tr. zák. netreba však rozumieť výlučne materiálnu ujmu alebo majetkovú škodu; právna ujma je tu aj vtedy, keď padeláním alebo falšovaním verejnej listiny sa zhoršilo právne postavenie poškodeného v bársakom smere č. 4927.

— — — okolnosť, že obžalovaný padelal dopravnú poukážku na zabitý dobytok tým cieľom, aby sa vyhnul povinnosti platiť daň z porážky a poplatok ohľadača mäsa a aby nemusel predložiť pas na poražený dobytok, odôvodňuje kvalifikáciu verejnej listiny len podľa § 391 tr. zák., nie podľa § 392 tr. zák. č. 4991.

— — — ide o padelanie verejnej listiny podľa § 394 tr. zák., jestliže veřejný notář vydá prázdnu blanketu veřejnonotářské overovací zapsnice tretej osobe, která v jeho nepřítomnosti opatří na nej podpis strán zúčastnených na právnom jednaní a notář potom v overovacej doložke proti pravde potvrdí, že listina bola stranami v jeho prítomnosti podpísaná a totožnosť zúčastnených strán riadne do-svedčená č. 5049.

— — — ide o padelanie verejnej listiny, ak bolo v dobytčom pase proti pravde zistené, že zvierá je vlastného chovu č. 5081.

— — — poverilo-li obecné zastupitelstvo napriek predpisom posl. odst. § 126 zák. čl. VII:1888 a § 16 nar. č. 40.000/1888 uh. min. orby vydávaním dobytčích pasov niekoho iného než starostu obce a obecného notára, poverený nie je veřejným úředníkom č. 5081.

— — — nejde o přečin podľa § 400 odst. 1 tr. zák., pojal-li veřejný notář do listinného osvědčení nepravdivé vyjádření obžalovaných o tom, čo sa vraj stalo predtým v jeho nepřítomnosti, bez toho, že by osvedčil alebo potvrdil pravdivost obsahu tohoto vyjádření č. 5113.

— — — **peněz a cenných papírů (zák. ze dne 22. května 1919, č. 269 sb. z. a n.):** snížené trestní sazby těžkého žaláře od 1 do 5 let (§ 2 zák. č. 471/1921) lze použiti na zločin padělání peněz podle § 1 zák. č. 269/1919 sb. z. a n. jen, byl-li spáchán paděláním kolků na bývalých rakousko-uherských bankovkách (zák. č. 84/1919), nikoliv i, byl-li spáchán paděláním skutečných peněz, označených blíže v § 12 cit. zák. č. 5073.

— — — pro skutkovou podstatu zločinu podle § 4 zák. č. 269/1919 sb. z. a n. nestačí, že někdo padělaný peníz udává, nýbrž je třeba ještě zjistiti, že tak činí vědomě (že udává peníz, o který jde, věděl, že udává padělek) č. 5085.

— — — hranice medzi pokusom padelania peňazi a dokonaným trestným činom podľa § 1 zák. č. 269/19 Sb. z. a n.; príprava zločinu padelania peňazi podľa § 5 cit. zák. č. 5122.

Pächateľ nepřiamy: pachateľom vraždy (t. zv. nepřiamym) je i ten, kto po predchodzej úvahe a podľa vopred premysleného plánu dá vraždu spáchať osobou, ktorej nemôže byť trestný čin pričítaný k vine (na pr. pre omyl) č. 5080.

Pächateľstvo při vojenskéj zrade: nejde o pachateľstvo, ak činnosť obžalovaného nesmerovala k tomu, aby on sám vyzvedal cieľom vyzradenia cudzej moci dáta, ktoré majú ostať utajené pre obranu republiky, lež obmedzila sa na podporovanie iného pachateľa; v takom prípade išlo by o pomocníctvo v zločine vojenskej zrade podľa §§ 69 č. 2 tr. zák., 6 č. 2 odst. 3 zák. na ochr. rep., predpokladajúc, že boli zistené také skutočnosti, ktoré opravňujú k nezvratnému záveru, že obžalovaný vedel, že ide o sprostredkovanie vojenského vyzvedačstva č. 4905.

Palmare: porušení cti a vážnosti stavu, nikoli i povinností povolání požadováním přemrštěného palmare; přečin byl spáchán již požadováním zřejmě přemrštěných palmárních útrat; nevyžaduje se, by se jich advokát domáhal žalobou; obviněného nevyvíňuje, že požádal výbor advokátní komory, by spor ohledně útrat přátelsky vyrovnal č. 231 dis.

Piseň Horst-Wesselova: zpěv Horst-Wesselovy písně (§ 15 č. 3 zák. na ochr. rep.) za služby v SA nemusí vypadati z rámce účasti v SA a je pak postížen již odsouzením pro zločin § 2 zák. na ochr. rep. č. 5165.

— viz též ochrana republiky §§ 14, č. 1, 15 č. 3.

Podezřelý: osoba podezřelá (obviněná) z trestného činu není podle zákona povinná, by sama přispívala ke svému usvědčení, zvláště by úřadům pátrajícím po jejím zavinění činila údaje, jimiž by podezření proti ní mohlo být podepřeno (§§ 200 až 203, 245 tr. ř.) č. 4899.

Podmíněné odsouzení viz odklad trestu podmíněný.

Podněcování (§ 15 č. 3 zák. na ochr. rep.): může se díti také nepřímou a skrytě narážkami, jejichž skrytý smysl, směr a účel je posluchačům poznatelný; jakmile je pachatelem vyvoláván u posluchačů duševní stav, při němž nepřítel ke chráněným právním statkům je náchylný pokusit se o jich změnu nebo zánik násilím, převyšuje působení pachatelovo na mysl posluchačů míru a intenzitu předpokládanou § 14 č. 1 a spadá pod ustanovení § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. č. 4902.

Podvod (§ 197 tr. zák.): právo státu na veřejný dohled není chráněno ustanovením § 197 tr. zák., nýbrž ustanovením § 320 tr. zák.; falešné údaje rázu v § 320 e) tr. zák. předpokládaného, učiněné úřadu mimo případ trestního vyšetřování, spadají jen pod toto ustanovení i, byly-li svou povahou listivým předstíráním po rozumu § 197 tr. zák. (směřovaly-li k oklamání úřadu a byly-li k tomu podle okolností konkrétního případu

- — způsobilé, a to i, učinil-li je pachatel v úmyslu, by jimi uvedl veřejný dohled v omyl, t. j. v úmyslu, by jimi poškodil právo státu na tento dohled; byly-li takové údaje učiněny osobě soukromé, nejde vůbec o trestný čin, náležející před soud č. 4906.
- — ke skutkové podstatě podvodu vyžaduje se podle § 197 tr. zák. úmysl způsobiti někomu škodu (poškozovací úmysl); k tomu však nestačí okolnost, že pachatel mohl nebo musel počítati s možností, že jinou osobu poškodí (dolus eventualis), ani pravděpodobnost takového výsledku, nebylo-li tu alespoň vědomí pachatele o nezbytnosti určitého zlého účinku č. 5002.
- — nepravdivé údaje v žádosti o podporu z dobročinnosti nejsou »lživým předstíráním« ve smyslu § 197 tr. zák., předpokládá-li povolení podpory podle platných předpisů nebo podle pravidelného postupu předchozí vyšetřování obsahu žádosti č. 5130.
- — podle § 199 a) tr. zák.: s hlediska § 199 a) tr. zák. je podezřelým z účasti na trestném činu, záležejícím ve zpíání děvčete nedosažuvšího ještě 16 let ve společnosti více mužů a případném jeho tělesném zneužití, každý, kdo jakkoliv spolupůsobil na onom opíjení, znaje jeho konečný účel (právě k tomu cíli); pro otázku, zda výpověď osoby, slyšené formálně za svědka, má povahu svědeckví ve smyslu § 199 a) tr. zák., není rozhodné, zda svědek je sám podezřelý z trestného činu těžšího či jen méně závažného; měl-li příčinu cítiti se obviněným, nezáleží na tom, zda tomu tak bylo měrou více nebo méně intenzivní č. 4895
- — sčítací zásada § 173 tr. zák. nepřichází v úvahu při zločinu podvodu křivým svědecktvím, při němž se neuplatňuje aniž vyplývá ze spisů, že pachatel chtěl křivou výpověď způsobiti majetkovou škodu č. 4920.
- — křivá vyjevovací přísaha dlužníková je zločinem podle § 199 a) tr. zák. nejen, zamlčel-li dlužník vědomě něco ze svého jmění nýbrž i, uvedl-li v seznamu majetkový předmět, jenž mu, jak mu bylo známo, nepřislušel; předmět činu č. 5031.
- — křivé údaje strany v civilním sporu při provádění důkazu výsledkem stran jsou trestné jen, byly-li učiněny pod přísahou; nepřisežná křivá výpověď strany je beztrestná č. 5056.
- — podle § 199 d) tr. zák.: právem, jehož poškození přichází v úvahu s hlediska §§ 197, 199 d) tr. zák., nemůže býti právo veřejných úřadů vydávati veřejné listiny; toto právo je chráněno ustanovením § 320 f) tr. zák.; vylákání zápůjčky je způsobením škody po rozumu §§ 197, 199 d) tr. zák. jen, věděl-li vypůjčitel od prvopočátku, že nebude s to zápůjčku zaplatiti, nebo měl-li od prvopočátku přímý úmysl zápůjčku nevrátiti č. 4957.
- — stvrzenky puncovního úřadu o předloženém zlatém zboží jsou veřejnými listinami ve smyslu § 199 d) tr. zák.; poškození Národní Banky v jejím právu na správu měny č. 4994.
- — podvod ve smyslu § 199 d) tr. zák., předložil-li kdo činiteli důchodkové kontroly padělanou stvrzenku poštovního úřadu jako doklad o zaplacení daně z motorového vozidla č. 5037.
- — pojem »veřejné listiny« ve smyslu §§ 199 d), 320 f) tr. zák. č. 5099.
- — náležitostí veřejných listin je, by vydávání listin druhu v nich uvedeného patřilo do oboru působnosti úřadů neb osob v nich jako vystavovatel uvedených č. 5099.
- — průvodní stvrzenka podle § 2 č. 2 zákona o dani z masa (č. 262/1920), vydaná obcí, již příslušný finanční úřad podle posl. odst. § 3 vlád. nař. ze dne 26. dubna 1920, č. 263 sb. z. a n. právo k tomu neudělil, není veřejnou listinou ve smyslu §§ 199 d), 320 f) tr. zák.; bylo-li padělané stvrzenky použito k oklamání finančního úřadu, kontrolujícího placení daně z masa, by stát byl na dani zkrácen, jde o podvod ve smyslu § 197 (461) tr. zák. č. 5099.

- — k subjektivní vině podle § 199 d) tr. zák. stačí vědomí pachatele, že falšuje veřejnou listinu, t. j. že mění její obsah veřejným úřadem potvrzený ohledně okolnosti, k jejímž ověření jest určena; každé falšování ověřeného opisu soukromé listiny nutně zahrnuje v sobě i falšování veřejné vidimační doložky a jest falšováním veřejné listiny ve smyslu § 199 d) tr. zák. č. 5059.
 - — podle § 201 c) tr. zák.: držba nepomine a věc nestane se věcí ztracenou (§ 201 c) tr. zák.) pouhým bytí nepovědomým ponecháním věci na určitém místě, k němuž se může dosavadní držitel vrátiti, jakmile si uvědomil, že tam věc zapomněl č. 4928.
 - — nejde o zatajení nálezu (§ 201 c) tr. zák.), nýbrž o krádež, přisvojil-li si obžalovaný tašku s penězi, jež vypadla někomu v barové místnosti z kapsy a ležela tam na zemi u stolu č. 5032.
 - — podřa § 379 tr. zák. slov. (§ 50 tr. nov.): píuhe nepravdivé tvrdenie obžalovaného, že v dobe kolkovania peňazí dal si peniaze okolkovať a že obdržaný bon stratil, nelze považovať za spôsobilé, aby ním byly finančné úrady uvedené v omyl č. 4897.
 - — nemajetný a úveru neschopný obžalovaný padelal dlhopis (§ 403, č. 4 tr. z.) a na jeho základe, predstierajúc, že mu z neho prislúcha pohľadávka, vypožičal si podvodne peniaze (§ 50 tr. nov.); ide tu o súbeh trestných zákonov v smysle § 95 tr. zák. č. 5096.
 - — podľa § 381, č. 2 tr. zák. slov.: i zastupovanie strán pri kúpi pozemkov patrí do oboru advokátskej činnosti č. 5026.
 - — podľa § 384 tr. zák. slov.: danie zálohy na také advokátske úkony, ktoré má advokát vykonať len v budúcnosti, treba považovať za poskytnutie úveru advokátovi; ak si advokát vymohol taký preddavok spôsobom lživým, avšak bez podvodného úmyslu, ide o úverový podvod v smysle § 384 tr. zák. č. 4960.
 - — ku skutkovej podstate prečinu podľa § 384 tr. zák. stačí lživé a úskočné uvedenie v omyl cieľom opatrenia alebo predĺženia úveru, predpokladajúc, že dlžník má úmysel dlžobu zaplatiť; tým práve sa líši tento prečin od podvodu (§ 50 tr. nov.) č. 5005.
 - — podľa § 386 tr. zák. slov.: použitie množného čísla (»své věřitele«) v § 386 tr. zák. neznamená, že by trestnosť činu byla vyloučena, měl-li by dlužník v úmyslu poškoditi jen jednoho věřitele; odevzdal-li pachatel proto, aby se vyhnul placení alimentů manželce, svůj majetek třetí osobě, spáchal čin »před nastávající exekucí«, i když žaloba o rozluku nebyla v době převodu majetku proti němu ještě podána č. 5024.
- Podvojně zastupování viz zastupování podvojně.**
- Pohlavní nemoci viz potírání pohlavních nemocí.**
- Pohřebiště (§ 306 tr. zák.):** pohřebištěm ve smyslu § 306 tr. zák. je vše, co s hroby souvisí bezprostředně a pevně (buď mechanicky neb organicky) a co slouží k tomu, by označovalo pohřbenou osobu nebo vyjadřovalo přičynlost a oddanost pozůstalých k pohřbenému; pohřebištěm v onom smyslu není věnec a kytice na hrobě volně položené; jejich roztrhání a rozházení může však býti přestupkem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák. č. 5125.
- Pojednávání proti nepřítomným (zák. č. 8/24 Sb. z. a n.):** rozhoduje-li sa o podmienечnom odsúdení vo verejnom sedení podľa § 7 (2) zák. č. 562/19 Sb. z. a n. v nepřítomnosti obžalovaného, treba i tu postupovať podľa § 1 (5) zák. č. 8/24 Sb. z. a n. č. 4990.
- Pojistné:** ke skutkové podstatě zpronevěry pojistného, sraženého zaměstnanci ze mzdy podle zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, č. 184 sb. z. a n., se vyžaduje, by pojistné srazil zaměstnavatel a by si byl vědom toho, že pojišťovně protiprávně zadržuje pojistné ze mzdy zaměstnanců jako statek svěřený mu jako zaměstnavateli č. 4982.

Pokračovanie disciplinárne: vo veciach advokátov: člen obecnej rady nie je oprávnený podať odvolanie proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu prvej stolice, ktorým bolo pominuté nariadenie disciplinárneho pokračovania proti advokátovi pre neslušné chovanie pri úradnom úkone č. 201 dis.

— — — konanie ústneho roku v disciplinárnej veci proti advokátovi bez toho, že by bol obvinený advokát k nemu zavčas predvolaný, je zmätočné č. 202 dis.

— — — odvolanie proti usneseniu prvostupňového disciplinárneho súdu pre veci advokátov, ktorým bolo nariadené postúpenie spisov správneho výboru advokátskej komory na prípadné použitie § 73 adv. zák., je neprípustné č. 220 dis.

— — — pri posudzovaní otázky, či sa disciplinárne previnenie premlčalo alebo nie, je nerozhodné, kedy sa poškodená strana dozvedela o spáchaní činu alebo o opomenutí, zakladajúcom disciplinárny prečin č. 221 dis.

— — — z výrazu »suspenduje« v úvodnej vete § 4 zák. čl. XXVIII:1887 plynie, že tu ide o imperatívne ustanovenie, ktoré vylučuje inaké rozhodnutie; len v prípade uvedenom pod bodom d) cit. § závisí nariadenie suspenzie od uváženia okolností prípadu č. 225 dis.

— — — **vo veciach ver. notárov:** v kárnych veciach verejných notárov je neprípustný samostatný opravný prostriedok proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu prvej stolice zamietajúcej žiadosť obvineného o pominutie sudcu pre zaujatosť č. 185 dis.
— — — vid' tiež řízení kárné.

Pokračovanie odvolacie: súdy na území platnosti práva kedysi rakúskeho, pokračujú-li na dožiadanie súdov z oblasti práva bývalého uhorského, nie sú viazané ustanoveniami § 406 tr. p. č. 5042.

— **opravné:** ustanovenia 4. a 6. odst. § 42 tr. p. platia len pre pokračovanie až do okamihu, do ktorého má štátne zastupiteľstvo podľa § 38, odst. 2 tr. p. právo ustúpiť od obžaloby, neplatia však pre opravné pokračovanie č. 5035.

Pokus: § 8 tr. zák.: rozdiel medzi pokusom a jednaním prípravným č. 5031.

— — — jde o nedokonaný podvod (§ 201 a) tr. zák.), nikoliv o beztrestné jednanie prípravné, utrhli-li kdo roh stvrzenky notárske kanceliáře se správným číselným označením částky jím v kancelári skutečně složené a pověřil-li právního zastupce vymáháním vyšší částky, jejíž příjem byl ve stvrzence slovy omylem potvrzen č. 5031.

— — — beztrestné jednanie prípravné či pokus zločinu vojenskej zrady? č. 5145.

— — — k dokonanému zločinu podľa § 87 tr. zák. se vyžaduje, by zlomyslným jednaním pachatelovým bylo některé z nebezpečí § 85 b) tr. zák. skutečně způsobeno; byl-li jednaním pachatelovým (výkřikem »kde je nějaký kámen« za demonstrací) způsoben jen stav, z něhož ono nebezpečí mohlo vzniknouti, lze o případu uvažovati jen s hlediska pokusu zločinu podle § 87 tr. zák. č. 5147.

— **§ 9 tr. zák.:** s hlediska §§ 9, 214 tr. zák. nezáleží na tom, že v době činu šlo již o zahájenou trestní věc (o opatrování si fingovaných prostředků obhajovacích); zásada o nezpůsobilosti prostředku k pokusu deliktu nepřichází při nedokonaném svádní po rozumu § 9 tr. zák. v úvahu č. 4899.

— **§ 65 tr. zák. slov.:** hranice medzi pokusom padelania peňazí a dokonaným trestným činom podľa § 1 zák. č. 269/19 Sb. z. a n. Příprava zločinu padelania peňazí podľa § 5 cit. zák. č. 5122.

— viz též ochrana republiky (§ 1).

Politická strana: ochrana cti príslušela politickým stranám i před platností zákona č. 108/33 sb. z. a n.; žalovatí mohou činitelé podle organizačního řádu strany k jejímu zastupování na venek oprávněni; byli-li uraženi vůdcové

strany, přísluší žalobní právo nejen členům předsednictva, nýbrž i členům ústředního výkonného výboru strany v době činu č. 4987.

Pomluva: podstata pomluvy záleží v tom, že sa o napadnutej osobe tvrdí, že sa nechovala tak, ako — hľadiac k jej postaveniu — bola by sa mala podľa obecnej mienky chovať. Pri tom pojem osobnej cti nie je závislý výlučne na mienke osôb, v kruhu ktorých sa napadnutá osoba pohybuje č. 4950.

Pomoc: § 5 tr. zák.: i pomocnik (účastník) je pričisti zločin, znal-li okolnosti rozhodné pro zločinnou kvalifikaci krádeže (odevzdal-li hlavnímu pachateli klíč za tím účelem, aby spáchal krádež na věci uzamčené) č. 5055.

Pomocnictvo (§ 69, č. 2 tr. zák. slov.): nejde o páchatelstvo, ak činnosť obžalovaného nesmerovala k tomu, aby on sám vyzvedal cieľom vyzradenia cudzej sacy dáta, ktoré majú ostať utajené pre obranu republiky, lež obmedzila sa na podporovanie iného páchatel'a; v takom prípade išlo by o pomocníctvo v zločine vojenskej zrady podľa §§ 69 č. 2 tr. zák., 6 č. 2 odst. 3 zák. na ochr. rep. predpokladajúc, že byly zistené také skutečnosti, které opravňují z nezvratnému závěru, že obžalovaný vedel, že ide o sprostředkovanie vojenského vyzvedačstva č. 4905.

Pomocník viz pomoc.

Porota: okolnosť, že porotcovia na základe tých istých skutečností odlišne posudzovali otázku pričítanosti spoluobžalovaných, ktorí požili každý to isté množstvo alkoholu, nezakladá rozpor v smysle § 29 č. 6 por. nov. č. 4901.

— nejde o rozpor vo verdikte porotcov (§ 29, č. 6 por. nov.), jestliže porotcovia odpovedali záporne na hlavnú skutkovú otázku a potom kladne na výpomocnú hlavnú skutkovú otázku, obsahujúcu len čiastočne tie isté skutečnosti ako ona hlavná skutková otázka č. 5027.

— rozhodnutie porotcov je zmätočné podľa § 29, č. 4 por. nov. a neúplné podľa § 29, č. 6 tohože zákona, ak porotcovia pre vadné polozenie otázok odpovedali na vedľajšiu právnu otázku, hoci im nebola daná možnosť odpovedať na výpomocnú hlavnú právnu otázku, ktorou by ustáľili základný trestný čin č. 5027.

— prípad porušení předpisu § 267 tr. ř. a zmatek č. 7 § 344 tr. ř. eventuální otázkou na přestupek podle § 459 tr. zák. ke hlavní otázce na zločin žhářství podle §§ 166, 167 c) tr. zák. č. 5111.

— **otázky porotcům viz t a m ž e.**

Porušení zákona viz zmatek.

Pořadatel shromáždění: pořadatelem shromáždění ve smyslu §§ 2, 19 shrom. zák. není, kdo schůzi neuspořádal, nýbrž dal jen popud k tomu, aby jiné osoby ji uspořádaly (účastníky na ni sezvaly), ani řečník, promlouvající ve shromáždění jinými osobami svolaném, zahájeném nebo jiným způsobem uspořádaném (nebyla-li právě jeho řeč bezprostředním podnětem k utvoření se shromáždění) č. 5012.

Poškození na tele: operující lékař, který při operácii pacienta upotřebil pomoci vyškoleného personálu a zachoval záruky uznané lékařskou vedou za postačující k spoľahlivému prevedeniu operácie, není trestne zodpovedný za ťažké poškození na tele operovanej osoby, spôsobené tým, že v jej tele ostal tampon alebo rúška č. 4916.

— — — »silné rozčúlenie« v smysle § 307 odst. 1 tr. zák. je len také, ktoré zatemňuje slobodu vôle a zbavuje pachatel'a duševnej rovnováhy, potrebnej k rozváženiu činu č. 4923.

— — — ak viac spoločníkov napadlo a na tele poškodilo niekoľko osôb, k odsúdeniu ich pre spolupáchatel'stvo stačí, zisti-li sa, že každý z nich na základe spoločného zlého úmyslu ublížil poškodeným na tele vykonal priamo na mieste spoločného činu takú činnosť, ktorá zapadala do rámca zamýšľaného celkového trestuhodného jednanja a bola súčasťou pri tomto čine č. 4936.

— — — kvalifikácia zločinu ťažkého ublíženja na tele podľa § 303, odst. 1. tr. zák. je daná, upadol-li poškodený do nemoci, ktorá, ako sa dá pred-

vidaf, potrvá dlhú dobu; nevyžaduje sa, aby bol súčasne neschopný k svojmu riadnemu zamestnaniu; taktiež je nerozhodné, či by bolo možno dobu nemoci lekársnym zákrokom skrátiť č. 5050.

- — kvalifikácia podľa § 307 tr. zák. nemá miesta, ak obžalovaný vyvolal svoje rozčulenie vlastným protiprávnym chovaním č. 5093.
- — podľa § 12, odst. 2 vlád. nar. č. 107/32 Sb. z. a n. (o jazde motorovými vozidlami) je prípustná za všetkých okolností len taká rýchlosť jazdy, aby riadič bol jej pánom a aby mal vozidlo vo svojej moci. Vládou nad rýchlosťou v smysle tohoto ustanovenia treba rozumieť vládu nad pohybom vozidla a možnosť v prípade potreby ihneď, t. j. ešte pred prekážkou vozidlo zastaviť č. 5129.

- **veriteľov (§ 386 tr. zák. slov.):** použitie množného čísla («své veriteľ») v § 386 tr. zák. neznamená, že by trestnosť činu bola vylúčena, měl-li by dlžník v úmyslu poškodiť len jedného veriteľa; odevzdal-li pachatel proto, aby se vyhnul placení alimentů manželce, svůj majetek třetí osobě, spáchal čin »před nastávající exekucí«, i když žaloba o rozluku nebyla v době převodu majetku proti němu ještě podána č. 5024.

Poškodený: poškodený, ktorý bol na hlavnom odvolacom pojednávaní prítomný, je oprávnený ohlásiť zmätočnú sťažnosť vždy tiež len do troch dní od vyhlásenia rozsudku a v teže lehote žiadať o opis rozsudku cieľom odôvodnenia zmätočnej sťažnosti, tedy i v tom prípade, keď verejný žalobca vzal ohlásenú zmätočnú sťažnosť späť č. 4961.

- v trestných veciach zahájených pred účinnosťou nového zákona o ochrane čti (č. 108/33) pro delikty, k jichž stíhání a k zastupování obžaloby bylo oprávněno výlučně státní zastupitelství, není poškozený (urážený) ani po účinnosti tohoto zákona oprávněn podatí zmateční stížnost č. 5091.

Poškození cizího majetku zlomyslné (§ 468 tr. zák.): pohřebišťem ve smyslu § 306 tr. zák. je vše, co s hroby souvisí bezprostředně a pevně (bud' mechanicky neb organicky) a co slouží k tomu, by označovalo pohřbenou osobu nebo vyjadřovalo přichylnost a oddanost pozůstalých k pohřbenému; pohřebišťem v onom smyslu není věnec a kytičce na hrobě volně položené; jejich roztrhání a rozházení může však býti přestupkem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák. č. 5125.

Pošta: orazítkováním záslky se úředně zjišťuje, že byl spis podán k dopravě poštou; teprve od této doby lze počítati výhodu § 6 tr. ř., že se do lhůty nevčítá čas, po který je spis dopravován poštou č. 5041.

Potírání pohlavních nemocí: zák. z 11. července 1922, č. 241 Sb. z. a n.: pachatele přečinu § 18 odst. 2 zák. č. 241/1922 nevyvíňuje okolnost, že ohrožená strana věděla, že je pachatel nakažen, a přes to soulož žádala č. 4932.

- — — nakazil-li obžalovaný ženu při násilnom smilstve aj pohlavnou chorobou, dopustil sa okrem zločinu násilného smilstva podľa § 232 tr. zák. přečinu ohrožení (porušení) zdraví pohlavnou chorobou podľa § 18 zák. č. 241/22 Sb. z. a n.; delikty tieto sú v materiálnom súbehu č. 5116.

Potraviny: zák. z 16. ledna 1896, č. 89 ř. zák.: skutková podstata přestupku § 12 zák. č. 89/1897 (případ 2.) je splněna, opatřila-li osoba od obviněného odlišná potraviny za účelem oklamání úmyslně falešným označením a obviněný takto označené potraviny z nedbalosti na prodej chová nebo prodává. Byly-li potraviny opatřeny falešným označením jen z nedopatření (zaměstnancem obviněného), nejde o onen přestupek č. 5118.

Povinnost svědecká: ohled na obchodní tajemství nezproštuje nikoho povinnosti svědecké, ani obchodní společnost nebo společenstvo povinnosti vydati trestnímu soudu listiny a průkazy, jichž potřebuje ke zjištění pravdy č. 5139.

- — poukaz na § 12 zák. č. 133/1903 a § 27 min. nař. č. 134/1903 ř. zák. nezproštuje svaz společenstev povinnosti sdělití revisní nález trest-

nímu soudu k účelům právním a neopravňuje soud odepřítí jeho použití k důkazu pravdy (omluvitelného omylu) č. 5139.

Povolení k přechovávání viz telegrafy.

Pozůstalí uraženého: nemohou po jeho smrti podle zásad občanského práva o dědické posloupnosti pokračovati v trestním řízení, zahájeném k soukromé obžalobě zůstavitele; nelze tu použiti ani období ustanovení § 495 odst. 2 tr. zák., které předpokládá, že uražený v době urážky již nebyl na živu, a neřeší otázku, kdo může po úmrtí soukromého obžalobce pokračovati v trestním řízení pro trestný čin proti bezpečnosti jeho čti č. 4903.

Po živnostensky: zločinu kuplierstva, páchaného po živnostensky, sa dopůšťa majitel domu, který v něm prenajímá izby výhradně len prostitutkám, a to za nájomné tak vysoké, ktoré by iný nájomník neplatil, a nariadi vrátníkovi, aby aj neznámym mužom dovoľoval prichádzať do domu a vyhľadávať prostitutky č. 4967.

Prak: nepatří k zakázaným zbraním ve smyslu § 32 zbr. pat. č. 5060.

Právo původské (zák. z 24. list. 1926, č. 218 sb. z. a n.): ochrana práva původského požívá jen stavba s tvůrčí myšlenkou, nikoli stavba obyčejná, tuctová, jakékoliv tvůrčí myšlenky postrádající a osobitost původce najevo nedávající č. 5109.

- **volební:** obžalovaný nesmí býti odsouzen novým rozsudkem ke ztrátě práva volebního, nebylo-li při prvním odsouzení na tuto ztrátu uznáno a státní zástupce v tomto směru opovězen odvolání neprovedl č. 5003.
- — ztrátu volebního práva lze vysloviti i, je-li odsouzený cizím státním příslušníkem č. 5030.

Premlčanie (§ 108 tr. zák. slov.): i při trestných činech spáchaných obsahem tiskopisu přerušuje se promlčení a znovu počíná podle ustanovení § 108 tr. zák. č. 4944.

- — nejde o súdne opatrenie proti páchatelovi alebo účastníkovi trestného činu v smysle § 108 tr. zák., bolo-li mu z iniciatívy súdnej kancelárie doručené vyhotovenie rozsudku, bárs to aj súd (predseda senátu) do dátatočne vzal na vedomie č. 4945.
- — nariadenie súdu, aby bol obžalovanému doručený preklad rozsudku v menšinovom jazyku, je tiež súdnym opatrením, ktoré v smysle § 108 tr. zák. pretrhuje premlčanie č. 5018.
- — reklamovanie doručienky u poštovného úradu, prevedené z iniciatívy súdnej kancelárie, nelze považovať za opatrenie v smysle § 108 tr. zák., ktoré by pretrhovalo premlčanie č. 5028.
- — príkaz soudu, daný soudní kanceláři, aby věc byla vedena v evidenci, není opatřením, jež by podle § 108 tr. zák. přerušovalo promlčení č. 5043.
- — při posudzovaní otázky, či sa disciplinárne previnenie premlčalo alebo nie, je nerozhodné, kedy sa poškodená strana dozvedela o spáchaní činu alebo o opomenutí, zakladajúcim disciplinárny přečin č. 221 dis.
- vid' tiež promlčení.

Privlastnenie bezprávne: nejde o bezprávne privlastnenie v smysle § 365 tr. zák., ale o ukryvačstvo podľa § 370 tr. zák., ponechal-li si obžalovaný najdenú cudziu vec i vtedy, keď už sa dozvedel, že bola ukradnutá č. 4910.

Príčinná súvislosť: nie je daná príčinná súvislosť, tedy ani spoluspôsobenie smrteľného výsledku, medzi opomenutím lekára, spočívajúcim v tom, že sa nepostaral o včasný operatívny zákrok u pacienta, poraneného treťou osobou, a smrťou pacienta, ak možnosť jeho záchrany týmto zákrokom bola len pravdepodobná, nie však istá č. 4949.

Prislušnosť: súd na území platnosti trestného poriadku drier rakúskeho, v oblasti ktorého bol spáchaný trestný čin, nemôže odepierať svoju prislušnosť s poukazom na ustanovenie § 52, odst. 1 tr. por. drier rak., keď súd miesta pobytu obvineného je v oblasti trestného poriadku drier uhorského č. 5033.

Prodávání (§ 24 zák. č. 9/24): jest »prodáváním« radiotelegrafního a radiotelefonního zařízení (§ 24 odst. 1 zák. č. 9/1924 sb. z. a n.), když obžalovaný živnostník, mající jen koncesi na svůj vlastní radiopřijímač, uváděl ve známost reklamou, že prodává radiová zařízení, je vystavoval ve svém výkladu a na dotaz sděloval ceny. Skutková podstata prodávání radiotelefonních zařízení nevyžaduje, by došlo ke skutečnému prodeji, byť i jen jediného přístroje č. 5064.

Promlčení (§ 530 tr. zák.): zánik stíhacího práva podle § 530 tr. zák., neučinil-li soukromý žalobce, — nechav svůj původní stíhací návrh, jehož předmětem byla činnost obžalovaného, vztahující se na první vydání závadné brožury, padnouti prohlášením, že předmětem trestního řízení není první, nýbrž až další vydání brožury —, v propadné šestinedělní lhůtě § 530 tr. zák., co zvěděl sám (nikoli jeho právní zástupce), že urážlivé útoky jsou i v novém vydání brožury, nový stíhací návrh, jehož předmětem by byla činnost obžalovaného, vztahující se na ono další vydání brožury (původní stíhací návrh v tomto směru nepozměnil) č. 5115.

— — přístup k zakázanému sdružení jest teprve začátkem (zahájením) účasti na zakázané činnosti sdružení ve smyslu § 17 č. 1 zák. na ochr. rep.; trestněprávní činnost pachatelova se končí teprve přerušením oné účasti nebo vystoupením ze sdružení; teprve tímto okamžikem počíná běžeti promlčecí lhůta č. 4935.

— viz též p r e m l č a n í e.

Propadnutí: byl-li kdo přistižen při zakázaném rozšiřování tiskopisů, lze prohlásiti za propadlé ve smyslu § 23 posl. věta tisk. zák. nejen tiskopisy v jeho rukou zachycené, nýbrž i tiskopisy téhož druhu, jež byly zřejmě určeny k zakázanému rozšiřování a byly v držení pachatelově kdekoli nalezeny z příčiny zakročení pro zakázané rozšiřování č. 4896.

Prostředek opravný: poškozený, který bol na hlavnom odvolacom pojednávani přítomný, je oprávněný ohlásiti zmatečnú sťažnosť vždy tiež len do troch dní od vyhlásenia rozsudku a v tejže lehote žiadať o opis rozsudku cieľom odôvodnenia zmatečnej sťažnosti, tedy i v tom prípade, keď verejný žalobca vzal ohlásenú zmatečnú sťažnosť zpät č. 4961.

— — v kárných veciach verejných notárov je neprípustný samostatný opravný prostriedok proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu prvej stolice, zamietajúcemu žiadosť obvineného o pominutie sudcu pre zaujatost č. 185 dis.

— — v záujme právnej jednotnosti: porušenie zákona, nebol-li po účinnosti zák. č. 108/33 sb. z. a n. prečin urážky na cti podľa § 2 zák. čl. XLI:1914 kvalifikovaný ako priestupok podľa § 1 zák. č. 108/33 č. 4921.

— — porušenie zákona, bol-li zodpovedný redaktor odsúdený pre opominutie povinnej pečlivosti, hoci stíhanie trestného činu bolo vylúčené pre nedostatok zmocnenia č. 4922.

— — trestný čin, spáchaný osobou z trestu podmienene prepustenou v dobe skúšobnej, treba považovať za spáchaný v dobe trestu (§ 36 zák. čl. XXXVII:1880); v takom prípade je vymeranie úhrného trestu neprípustné č. 4951.

— — vid' tiež zmatečnú sťažnosť na záštitu zákona.

Prostředky opravné: byly-li spisy s prvopisem rozsudku doručeny státnímu zastupitelství k dalším návrhům, ježto se obžalovaný patrně vyhýbá doručení rozsudku, počíná lhůta ku provedení odvolání pro státní zastupitelství dnem onoho doručení, třebaže nalézací soud doručil spisy s opisem rozsudku státnímu zastupitelství znovu s poukazem na jeho odpověď odvolání č. 4918.

— — lhůta ku provedení zmatečnú sťažnosti proti rozsudku vynesnému v nepřítomnosti obžalovaného počíná dnem doručení opisu rozsudku zvolenému obhájci, který ihned při hlavním přeličení zmatečnú sťažnosť

opověděl a za opis rozsudku žádal, třebaže rozsudek nebyl a ani nemohl býti doručen obžalovanému, který je neznámého pobytu; tomu není na závadu ustanovení § 427 tr. ř. ani okolnost, že rozsudek byl též aspoň částečně uveřejněn dodatečně podle předpisu § 427 odst. 1 tr. ř. č. 4918.

— — ustanovením § 22 zák. č. 51/23 byl vytvořen opravný prostředek sui generis, odpovídající zvláštní povaze řízení před státním soudem č. 4959.

— — konalo-li se hlavní odvolací přeličení v přítomnosti zvoleného obhájce a odvolací soud po vynesení rozsudku mylně nařídil postup podle § 1 (5) zák. č. 8/24 a v důsledku toho i soud první stolice mylně poučil obžalovaného o lhůtě opravného prostředku, jest třídní lhůtu k ohlášení zmatečnú sťažnosti počítati jen od vyhlášení rozsudku obhájci při hlavním odvolacím přeličení č. 4986.

— — v trestních věcech zahájených před účinností nového zákona o ochraně cti (č. 108/33) pro delikty, k jichž stíhání a zastupování obžaloby bylo oprávněno výlučně státní zastupitelství, není poškozený (urážený) ani po účinnosti tohoto zákona oprávněn podati zmatečnú sťažnosť č. 5091.

— — opravné prostředky, jež obžalovaný podal zároveň s odporem, pozbyly vyhověním odporu účinnosti a platí, jako by nebyly vzneseny; není proto zákonného důvodu k opětovnému předložení spisů za účelem rozhodnutí o nich, nedostavil-li se obžalovaný k novému hlavnímu přeličení a je-li proto na rozsudek hleděti jako na pravoplatný (čtvrtá věta 3. odst. § 427 tr. ř. č. 5103).

Protokol: formálny zmätok podľa § 384 č. 9 tr. p. možno uplatňovať len proti takému usneseniu súdu, ktoré bolo vynesené proti návrhu strany pri hlavnom pojednávaní; proti rozhodnutiu predsedu senátu o oprave a doplnení zápisnice je odvolanie a zmatečná sťažnosť neprípustná č. 5013.

Provinilci mladiství (zák. č. 48/31): ustanovení § 28 odst. 2 zák. na ochr. rep., podle něhož je vyloučeno snížití trest na svobodě pod dolejší hranici sazby, jde-li o zločin podle § 2 cit. zák., platí i pro případy, kde trestný čin přípravy úkladů (§ 2) vzhledem k pozdějšímu předpisu § 3 al. 1 zák. č. 48/1931 sb. z. a n. pozbývá slovného označení »zločin« a nazývá se jen »proviněním« č. 4943.

— — při souběhu činů spáchaných před dokonáním 18. rokem s činy spáchanými později platí trestní sazby podle §§ 8 a 9 zák. o trestním soudnictví nad mládeží jen pro čin spáchaný před dokonáním 18. rokem, nikoli též pro sbíhající se a zároveň souzené činy pozdější č. 4962.

— — předpis § 65 (1) zák. č. 48/31 Sb. z. a n. vylučuje použití § 2 tr. zák. slov.; lze proto uložit mladistvému provinilci za činy spáchané před účinností tohoto zákona i peněžité tresty č. 5170.

Průvodní řízení viz řízení průvodní.

Předstížení: pro otázku, který soud předstihl ve smyslu § 51 odst. 3 tr. ř., nepřichází v úvahu vyšetřovací úkon, provedený soudem příslušným pouze podle § 53 tr. ř. bez dožadání soudu příslušného podle § 51 tr. ř. č. 5048.

Přechovávání (§ 24 (1) zák. č. 9/24): povolení k přechovávání nenahrazuje povolení k výrobě č. 4900.

— to, že osoba, málo přes 18 let stará, nechala radiový přístroj, který večer koupila pro jiného, u sebe jen přes noc, není nutně trestným »přechováváním« ve smyslu § 24 zák. č. 9/1924 č. 5010.

— s hlediska § 24 odst. 1 zák. č. 9/24 kryje koncesní listina na »zřízení, udržování a provozování přijímací radiotelefonní stanice« přechovávání více než jednoho radiopřijímače; přechovávání v širším rozsahu (co do množství nebo druhu) je jen »jinakým porušením zákona« ve smyslu odst. 6 § 24 zák. č. 9/1924 sb. z. a n. č. 5152.

Přestupek správní: zákon č. 9/1924 postihuje v § 24 (1) trestem i případy, kde radioamatér ve dvou nebo více případech vyrábí neb opravuje příji-

mače nebo je prodává (za doplatek vyměňuje), nikoli však přechovávání více přijímačů nebo součástek v případech, v nichž úřední povolení k přechovávání zní jen na jednu přijímací stanici; takový čin je jen administrativním deliktem podle § 24 (6) cit. zák. č. 5038.

Přivlastnění si: pojem »přivlastnění« (§ 183 tr. zák.); nakolik sem spadá, použil-li kdo náhrady, vyplacené mu pojišťovnou za shořelou věc, prodanou mu s výhradou práva vlastnického, k zaplacení svých dluhů č. 5037.

Příčinná spojitost viz spojitost příčinná.

Přípravné jednání viz jednání přípravné.

Prísaha: hajných: služební přísahu už vykonavšího lesního hajného, pověřeného agendou polního hajného, netřeba pro tuto agendu znovu vzít do přísahy č. 5082.

- **vyjevovací:** křivá vyjevovací přísaha dlužníková je zločinem podle § 199 a) tr. zák. nejen, zamířel-li dlužník vědomě něco ze svého jmění, nýbrž i, uvedl-li v seznamu majetkový předmět, jenž mu, jak mu bylo známo, nepřísluše; předmět činu č. 5031.

Príslušnosť: dopustil-li se pachatel kromě zločinu i přestupku podvodu vylákáním peněz v obvodu jiného soudu, je podle § 56 odst. 2 tr. ř. příslušný soud, v jehož obvodu spáchán zločin č. 4920.

- **kmetský soud** je soudem vylučným, nemůže rozhodovati v případech jemu zákonem nepřikázaných a sledá-li, že jde o trestný čin jemu zákonem nepřikázaný, jest mu postupovati podle obdoby § 261 odst. 1 tr. ř., totiž vysloviti rozsudkem svojí nepřislušnosť k projednání věci č. 4931.

- **místem činu** (§ 51 odst. 1 tr. ř.) není místo, kde pachatel zboží do komise mu dané prodal, nýbrž místo, kde peníze za ně stržene spotřeboval č. 4989.

- **súd na území platnosti trestného poriadku drier rakúskeho,** v oblasti ktorého bol spáchaný trestný čin, nemôže odopierať svoju príslušnosť s poukazom na ustanovenie § 52 odst. 1 tr. por. drier rak., keď súd miesta pobytu obvineného je v oblasti trestného poriadku drier uhorského č. 5033.

- **pro otázku, který soud předstihl ve smyslu § 51 odst. 3 tr. ř., nepřichází v úvahu vyšetřovací úkon, provedený soudem příslušným pouze podle § 53 tr. ř. bez dožadání soudu příslušného podle § 51 tr. ř. č. 5048.**

- **dokud žádné státní zastupitelství neučinilo návrh na stíhání, nemohla se příslušnosť soudů státi spornou a nejvyšší soud nemá podkladu pro rozhodování podle § 64 tr. ř. č. 5053.**

- **přestupek podle § 8 alim. zák. byl spáchán tam, kde pachatel měl vykonati činy, jejichž opomenutí se mu dává za vinu (kde pachatel bydlí a svou alimentární povinnost neplní), nikoli tam, kde trestná nečinnost pachatelova svůj objekt zasahuje č. 5104.**

Původce (§ 493 tr. zák.): závadná činnost původce s hlediska § 493 tr. zák. zrači se i v tom, byl-li před všeobecným vydáním tiskopisu odeslán napřed snad i jediný výtisk, nebo byly-li tiskopisy v menším nebo větším počtu postupně rozepisovány třetím osobám č. 4931.

Původské právo viz právo původské.

Pych polní (lesní): hranice mezi krádeží a polním (lesním) pychem č. 4937.

Radio viz telegrafy.

Radiotelefonní zařízení viz telegrafy.

Redaktor: ak nelze zodpovedného redaktora stíhať pre trestné činy v § 1 zák. č. 124/24 sb. z. a n. označené nielen pre nedostatok úmyselnosti, ale aj pre nedostatok zmocnenia potrebného k stíhaniu dotyčného trestného činu,, nelze ho stíhať ani pre opominutie povinnej pečlivosti č. 4922.

- **na periodickém tiskopisu smí být uveden jako odpovědný redaktor jen, kdo skutečně funkce redaktora vykonává; jde o přečin podle § 9 odst. 4 tisk. zák., byla-li jako takový vědomě uvedena osoba nastřčená č. 4980.**
- **účelem instituce odpovědného redaktora je, by zjednána byla záruka, že vše, co se v tisku uveřejňuje, bylo přesné a bedlivě vhodnou, vrchností**

oznámenou a jí výslovně nebo mlčky schválenou osobou zkoumáno, by do tiskopisu nebyl pojat článek s hlediska trestního zákona závadný č. 5134.

- **odpovědný redaktor nebyl zproštěn odpovědnosti za zanedbání povinné pozornosti ve smyslu § 4 tisk. nov. č. 145/1933 sb. z. a n. tím, že byl vzat do trestní vazby, byl-li zároveň vydavatelem časopisu, a o tom, že jest mu trest nastoupiti, byl předem vyrozuměn č. 5134.**
- **v případech § 35 (1) zák. čl. XIV:1914 je trestná odpovědnost zodpovědného redaktora v každém stupni bezpodmienečná a jednotná, bez ohledu na nedbalost č. 5156.**

Reformatio in peius: zrušil-li nejvyšší soud rozsudek i ve výroku o trestu, neprojevili tím názor, že trest uložený zrušeným výrokem je přiměřený jen při rozsahu, jaký měl výrok o vině před částečným zrušením, takže ani uložení téhož trestu, jaký vyslovil zrušený rozsudek, nepřiči se ustanovením §§ 290 odst. 2, 293 odst. 3 tr. ř., nebo § 293 odst. 2 tr. ř. č. 4914.

- **súd porušil zákaz reformationis in peius (§ 4, odst. 6, zák. č. 8/24 Sb. z. a n.), ak v novom rozsudku uložil obžalovanému dlhší trest na slobode a väčší trest peňažitý, bárs len podmiennečne, jestliže v prvom rozsudku vymeral obžalovanému trest na slobode i na peniazoch nižší, avšak bezpodmienečný č. 4969.**

Reverse viz návrat nedovolený.

Rozčulenie: »silné rozčulenie« v zmysle § 307 odst. 1 tr. zák. je len také, ktoré zatemňuje slobodu vôle a zbavuje páchatela duševnej rovnováhy, potrebnej k rozváženiu činu č. 4923.

- **udržoval-li obžalovaný dlhšiu dobu intimny pomer s poškodenou, nemohia ho zpráva o jej oľahotnení priviesť do takého rozčulenia a stáleho rozrušenia, ktoré by vylučovalo jeho schopnosť ku kľudnému rozváženiu úmyslu zavraždiť poškodenú č. 5077.**

- **nelze oznať, že obžalovaný spáchal trestný čin (§ 279 tr. zák.) v bezvedomí podľa § 76 tr. zák., je však odôvodnený právny záver, že jednal v silnom rozčulení, vyvolanom poškodeným (§ 281, odst. 2 tr. zák.), jestliže, byvši poškodeným v hádke poranený a zahanbený, po dvoch hodinách pri novom stretnutí, keď sa poškodený veľmi urážlive vyjadri o jeho rodičoch, výstrelom ho usmrtil č. 5079.**

- **kvalifikácia podľa § 307 tr. zák. nemá miesta, ak obžalovaný vyvolal svoje rozčulenie vlastným protiprávnym chovaním č. 5093.**

Rozpor vo výroku porotcov vid' z mätok podľa § 29, č. 6 por. nov.

Rozsudek: jde-li o tiskopis, jehož rozšiřování bylo soudním nálezem zakázáno, poněvadž v některých místech sledána skutková podstata trestných činů, jest nalézací soud — zprošťuje rozšiřovatele z obžaloby pro tyto trestné činy, poněvadž nedospěl k přesvědčení, že závadný obsah znal — povinen (§ 262 tr. ř.) zabývat se otázkou, nejde-li aspoň o skutkovou podstatu přečinu čl. III č. 3—5 zák. č. 142/1868 v ideálním souběhu s přečinem § 24 tisk. zák. č. 4925.

- **§ 427 tr. ř. odkazuje k § 424 tr. ř. jen co do způsobu uveřejnění rozsudku, nemění však nic na všeobecné zásadě § 269 tr. ř., že oznámení rozsudku obžalovanému zařídí předseda soudního sboru. Nemůže tedy veřejný žalobce svými prohlášeními ani zameziti oznámení rozsudku obžalovanému, ani není oprávněn, aby uveřejnění sám zařídil. Ustanovení poslední věty § 424 tr. ř. týká se jen uveřejnění obsílky č. 5108.**

Rozsudek: nejde o súdne opatrenie proti páchatelovi alebo účastníkovi trestného činu v zmysle § 108 tr. zák., bolo-li mu z iniciatívy súdnej kancelárie doručené vyhotovenie rozsudku, bárs to aj súd (predseda senátu) dodatočne vzal na vedomie č. 4945.

Rozšiřování: pojem »rozšiřování« ve smyslu § 6 tisk. zák. předpokládá, že si pachatel aspoň uvědomuje, že svou úmyslnou činností činí tiskopis po případě přístupným individuálně neobmezenému počtu osob; nevyžaduje se však

činnost úmyslná i v tom smyslu, by obsahem rozšiřovaného spisu bylo působeno na smýšlení těchto osob č. 4981.

- k přečinu podle prvního případu § 24 tisk. zák. se nevyhledává ani vědomí o tom, že rozšiřování tiskopisu bylo soudcovským nálezem zakázáno, tím méně úmyslnost rozšiřovatí zakázaný tiskopis právě proto, že je to zakázáno; stačí trestná nedbalost, již je posuzovatel podle obecných nálezitostí. Jen rozšiřování samo musí býti činem úmyslným, i to však jen, pokud tato úmyslnost vyplývá z pojmu »rozšiřování« § 6 tisk. zák. č. 4981.
- rozšiřováním ve smyslu čl. III. zák. č. 142/1868 ř. z. (§ 6 tisk. zák.) jest i rozdělení tiskopisů (členských knížek) osobám, předem individuálně určeným (členům v určitém místě) č. 4995.
- i vyvěšení jediného výtisku časopisu na vývěsní tabuli je rozšiřováním ve smyslu § 6 tisk. zák. č. 5089.
- pojem »rozšiřování« je i pro přečin § 24 zák. o tisku vymezen doslovem § 6 téhož zák.; způsoby »rozšiřování« jsou tu uvedeny výčetno, nikoli příkladno č. 5127.
- nespadá sem případ, legitimoval-li se obžalovaný jen jednou členskou knížkou se závadným obsahem č. 5127.
- viz též tiskopis.

Rychlost jízdy: podľa odst. 2 § 12 nariadenia zo dňa 30. júna 1932, č. 107 Sb. z. a n. je prípustná za všetkých okolností len taká rýchlosť jazdy, aby riadič bol jej pánom, aby mal vozidlo vo svojej moci a aby bezpečnosť osôb a majetku nebola ohrožovaná. »Vládou nad rýchlosťou« treba rozumieť vládu nad pohybom vozidla a možnosť v prípade potreby ihneď, t. j. ešte pred prekážkou zastaviť č. 5129.

Ridič automobilu (autobusu) viz automobil.

Rízení disciplinární viz řízení kárné.

- **extradiční:** dostal-li se obžalovaný na území zdejšího státu bez předchozího extradičního řízení, netřeba pátratí dále, jak k tomu došlo; je výhradním právem cizího státu, v němž se uprchlý zločinec domáhá asyly, chce-li mu útočiště poskytnouti čili nic. Z okolností, že pachatel žádal za právo asyly a že byl vyhoštěn dříve, než bylo o jeho žádosti rozhodnuto, nebo že byl dopraven do státu, z něhož uprchl, aniž byl vydán, nemůže ničeho vyvozovati ve svůj prospěch, poněvadž nemá subjektivního nároku na poskytnutí asyly č. 4959.
- **kárné ve věcech advokátů:** odvolání návladního komory z nálezu kárné rady je opožděné, bylo-li sice podáno ve čtrnáctidenní lhůtě § 48 kár. stat., avšak přímo u nejvyššího soudu, odkud došlo kárné radě až po uplynutí oné lhůty č. 187 dis.
- — — odvolání z nálezu kárné rady bylo opověděno včas, bylo-li podáno v poslední den 14denní lhůty § 48 kár. stat. č. 188 dis.
- — — doručení kárného nálezu kanceláři (kancelářské úřednici) obviněného advokáta stalo se s právní účinností pro obviněného (§ 44 odst. 2 kár. stat.) č. 188 dis.
- — — i když nejvyšší soud jako kárný soud odvolací rozhoduje o odvolání bez ústního líčení, je povinen rozhodnouti podle spisů (§ 50 odst. 1 kár. stat.) a podrobiti nález přezkumu po stránce skutkové i právní, třebaže odvolání nebylo provedeno č. 188 dis.
- — — v kárném řízení nelze rozhodnouti ani o tom, zda je důvod ke kárnému stíhání advokáta, pokud se pro tyž čin koná vyšetřování trestní č. 189 dis.
- — — zájem veřejnosti, jakož i zájem stavovské cti velí, by okamžitě opatřeno bylo potřebně podle § 17 kár. stat. proti advokátu, proti němuž se koná trestní řízení pro závažné podezření, že se těžkým způsobem a v několika směrech prohřešil proti předpisům všeobecného trestního zákona č. 195 dis.

- — — má-li obstáti usnesení o tom, že není důvodu ke kárnému stíhání advokáta, musí přesvědčivě doložit, že a proč je vyloučeno podřízení jakéhokoliv porušení povinnosti advokátovy dle § 9 neb 10 adv. ř. č. 198 dis.
- — — mělo-li odvolání obviněného z výroku o vině částečně úspěch, nese náklady na řízení odvolací; k rozdělení povinnosti k náhradě útrat v prvé stolici není však důvodu, nevznikly-li pro jednotlivé části obvinění zvláštní útraty č. 199 dis.
- — — byl-li zločin spáchán právě v okruhu advokátských povinností obviněného, který se dopustil zpronevěry proti svým klientům v několika případech a zpronevěřil značné částky, dopustil se obviněný přečinu porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu tak závažného, že není hoden, aby zůstal příslušníkem advokátského stavu (§ 12 lit. d) kár. stat.) č. 217 dis.
- — — byl-li advokát odsouzen pro zločin zpronevěry podmínečně, nelze sice postupovati podle § 19 kár. stat. advok. a vysloviti bez dalšího jednání škrtnutí provinilého ze seznamu advokátů proto, že byla zároveň vyslovena i jeho nezpůsobilost k výkonu advokacie (§ 5 zák. č. 562/1919) č. 217 dis.
- — — obviněný advokát může býti odsouzen pro kárný čin i když zástupce komory prohlásil, že na potrestání netrvá č. 229 dis.
- — — v kárném řízení nelze obviněnému přičítati k tíži, že nezodpovědním přípisu kárné rady použil jako obviněný svého práva odepřiti odpověď kárnému soudu č. 229 dis.
- — — předpoklady, za nichž lze konati kárné líčení v nepřítomnosti obviněného advokáta, po případě zříditi mu zástupce dle § 44 kár. stat. č. 230 dis.
- — — není řádným obeláním obviněného k ústnímu přeličení, jak je má na mysli § 44 kár. stat. (§ 79 tr. ř.), byla-li doporučena zásilka odevzdána listonošem kancelářské úřednici obviněného, mající plnou moc (poštovní), jež sice příjem v doručovací kartě potvrdila, avšak zdráhala se podepsati zpáteční lístek, a oznámila-li kancelář obviněného výboru advokátní komory, že zásilku nebylo lze churavému obviněnému doručiti a že se ponechává k další dispozici v kanceláři č. 230 dis.
- — — příslušnost kárné rady, stíhati koncipienta pro vyloučení zápisu, nepomíjí tím, že obviněný v době vydání kárného nálezu nebyl již advokátním koncipientem č. 233 dis.
- — — **ve věcech soudců:** soudci, jemuž byl uložen některý z kárných trestů, uvedených v § 6 a) — c) zák. č. 46/1868 ř. zák., nepřisluší nárok na částečné vrácení platů, zadržovaných mu za suspense č. 197 dis.
- — — stížnost soudce do suspense z úřadu je podati u vrchního soudu jako kárného soudu prvé stolice, od něhož vyšlo rozhodnutí; adresoval-li stěžovatel podání na soud nepřislušný, je mu nésti následky jeho opožděného dojití k příslušnému soudu, a to i, kdyby se mu snad nedostalo (náležitěho) poučení o právu ke stížnosti č. 204 dis.
- — — usnesl-li se kárný senát vrchního soudu upustiti od kárného vyšetřování proti obviněnému soudci pro služební přečin (vyšetřování v tom směru zastaviti), nesmí v této věci pokračovati dále v řízení pro nepřistojnost, nýbrž musí postoupiti spisy příslušnému prezidentovi krajského soudu; uložil-li sám pořádkový trest důtky, vykročil z mezí své příslušnosti; odvolání obviněného je přípustné, i když se tak stalo v neveřejném sedění bez předchozího ústního líčení; nejvyššímu soudu je k oné zmatečnosti přihlížeti, třebaže ji odvolání výslovně neuplatňuje č. 213 dis.

- — — došlo-li ke trestu napomenutí na základě nálezu disciplinárního senátu vrch. soudu, je přípustno odvolání potrestaného soudce k nejvyššímu soudu č. 235 dis.
- — — vydati kárný spis obviněnému soudci není přípustno. V tom, že soudce, provádějící kárné řízení, vydal kárný spis obviněnému soudci, je porušení úřední povinnosti č. 235 dis.
- — — soudci nelze uložit, by sám hradil náklady kárného řízení, docházejí-li krytí v částce služného, jež mu byla zadržena za suspense z úřadu č. 236 dis.

— — viz též pokračovanie disciplinárne.

Rízení proti nepřítomným: opravné prostředky, jež obžalovaný podal zároveň s odpozem, pozbyly vyhověním odporu účinnosti a platí, jako by nebyly vzneseny. Není proto zákonného důvodu k opětovnému předložení spisů za účelem rozhodnutí o nich, nedostavil-li se obžalovaný k novému hlavnímu přelíčení a je-li proto na rozsudek hleděti jako na pravoplatný (čtvrtá věta 3. odst. § 427 tr. ř.) č. 5103.

- — — § 427 tr. ř. odkazuje k § 424 tr. ř. jen co do způsobu uveřejnění rozsudku, nemění však nic na všeobecné zásadě § 269 tr. ř., že oznámení rozsudku obžalovanému zařídí předseda soudního sboru. Nemůže tedy veřejný žalobce svými prohlášeními ani zamezit oznámení rozsudku obžalovanému, ani není oprávněn, aby uveřejnění sám zařídil. Ustanovení poslední věty § 424 tr. ř. týká se jen uveřejnění obsílky č. 5108.

— **průvodní:** ani trestní řád ani zákon č. 108/1933 a zákon č. 124/24 nemá ustanovení obdobné předpisům §§ 179, 181, 275, 278 c. ř. s.; zákon č. 108/33 čelí protažování trestního řízení jen ustanovením o útratách (§ 34 odst. 6); než vzhledem k zásadě kontinuity hlavního přelíčení lze návrhu na povolení lhůty k podání průvodního návrhu vyhověti jen z důvodů zvláště důležitých (§§ 273—276 tr. ř.) č. 5150.

— **trestní:** byli-li po provedení důkazů zástupci stran vyzváni, by učinili nejdříve další (průvodní) návrhy a by zároveň pro případ jejich zamítnutí učinili konečné návrhy, a podal-li pak zástupce soukromého obžalobce jen návrhy průvodní, nikoliv i závěrečné, má se podle § 46 odst. 3 tr. ř., tedy ex lege za to, že soukromý obžalobce ustoupil od stíhání, čímž se stal čin nestíhatelným ve smyslu § 530 tr. zák. č. 5143.

— **zrušovací** viz soud zrušovací.

Sčítání škody viz delikty majetkové.

Sdělená skutečnost: k pojmu sdělených skutečností po rozumu § 2 zák. č. 108/33 č. 5159.

Sdružování státu nepřátelské: i činnost v § 17 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. musí mít již po stránce objektivní určitý, třebaže snad jen vzdálený vztah právě k takovému účelu sdružení státu nepřátelského, jenž je namířen proti statkům v odst. 1 cit. zákonného ustanovení uvedeným č. 4915.

— — — k přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep. stačí styk mající vztah ku podvratné snaze organizace, děje-li se jen u vědomí tohoto účelu sdružení samého č. 5045.

— — — činnost, uvedená v § 17 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep., musí již po stránce objektivní mít určitý, byť i jen snad vzdálenější vztah právě k takovému účelu sdružení státu nepřátelského, jenž je namířen proti statkům v odst. 1 tohoto zákonného ustanovení uvedeným č. 5126.

— — — i účast zdejšího nadšeného stoupence strany DNSAP při slavnosti pořádané politickou organizací strany NSDAP 1. května v Německu je považovati za zúčastnění se na činnosti oné strany a styk s ní ve vztahu na její politický cíl, nepřátelský ústavní jednotnosti Československé republiky (§ 17 zák. na ochr. rep.) č. 5145.

Sebrání lidí viz lidé sebrání.

Shluknutí viz ochrana úřadov.

Shromáždění (zák. z 15. list. 1867, č. 135 ř. z.): pořadatelem shromáždění ve smyslu §§ 2, 19 shrom. zák. není, kdo schůzi neuspořádal, nýbrž dal jen popud k tomu, aby jiné osoby ji uspořádaly (účastníky na ni sezvaly), ani řečník, promlouvající ve shromáždění jinými osobami svolaném, zahájeném nebo jiným způsobem uspořádaném (nebyla-li právě jeho řeč bezprostředním podnětem k utvoření se shromáždění) č. 5012.

Schvalování trestných činů viz ochrana republiky (§ 16).

Silostroj viz automobil.

Skutečnost sdělená: k pojmu sdělených skutečností po rozumu § 2 zák. o ochraně č. 5159.

— **životu rodinného:** skutečností ze života rodinného (§ 7 odst. 2 zák. č. 108/1933) jsou jen skutečnosti, týkající se života jednotlivců, nikoli života spolkového; nespádají sem ani interní věci obchodní společnosti nebo společenstva výrobního nebo hospodářského č. 5139.

Smilstvo násilné (§ 232 tr. zák. slov.): nakazil-li obžalovaný ženu při násilném smilstve aj pohlavnou chorobou, dopustil sa okrem zločinu násilného smilstva podľa § 232 tr. zák. přečinu ohrožení (porušení) zdravia pohlavnou chorobou podľa § 18 zák. č. 241/22 Sb. z. a n.; delikty tieto sú v materiálnom súbehu č. 5116.

Smlovy o vydávání zločinců viz vydávání zločinců.

Souběh činů trestných: záležel-li v násilné činnosti právě odpor činěný pachatelem vrchnosti, nejde o souběh zločinu § 81 tr. zák. se zločinem § 157 tr. zák., nýbrž o zločin § 81 tr. zák., trestný podle vyšší sazby § 82 tr. zák. (a lze tudíž použítí amnestie z 5. listopadu 1918, č. 28 sb. z. a n.), třebaže z oné násilné činnosti vzešlo poškození na těle povahy v § 152 tr. zák. uvedené č. 4924.

— — — jde-li o tiskopis, jehož rozšiřování bylo soudním nálezem zakázáno, poněvadž v některých místech shledána skutková podstata trestných činů, jest nalézací soud — zprošťuje rozšiřovatele z obžaloby pro tyto trestné činy, poněvadž nedospěl k přesvědčení, že závadný obsah znal — povinen (§ 262 tr. ř.) zabývatí se otázkou, nejde-li aspoň o skutkovou podstatu přečinu čl. III. č. 3—5 zák. č. 142/1868 v ideálním souběhu s přečinem § 24 tisk. zák. č. 4925.

— — — při souběhu činů spáchaných před dokonáním 18. rokem s činy spáchanými později platí trestní sazby podle §§ 8 a 9 zák. o trestním soudnictví nad mládeží jen pro čin spáchaný před dokonáním 18. rokem, nikoli též pro sbíhající se a zároveň souzené činy pozdější č. 4962.

— — — nakazil-li obžalovaný ženu při násilném smilstve aj pohlavnou chorobou (§ 232 tr. zák. slov. a § 18 zák. č. 241/22 Sb. z. a n.) č. 5116.

— — — jde-li o totéž spolčení, mající na zřeteli ohrožení týchž právních statků jak násilím, tak i prostředky nenásilnými, je vyloučena konkurence zločinu podle § 2 zák. s přečinem podle § 17 zák. na ochr. rep. č. 5163.

Soud kárný: i když nejvyšší soud jako kárný soud odvolací rozhoduje o odvolání bez ústního líčení, je povinen rozhodnouti podle spisů (§ 50 odst. 1 kár. stat.) a podrobiti nález přezkumu po stránce skutkové i právní, třebaže odvolání nebylo provedeno č. 188 dis.

— — — usnesl-li se kárný senát vrchního soudu upustiti od kárného vyšetřování proti obviněnému soudci pro služební přečin (vyšetřování v tom směru zastaviti), nesmí v této věci pokračovati dále v řízení pro nepřistojnost, nýbrž musí postoupiti spisy příslušnému presidentovi krajského soudu; uložil-li sám pořádkový trest důtky, vykročil z mezí své příslušnosti; odvolání obviněného je přípustné, i když se tak stalo v neveřejném sedění bez předchozího ústního líčení; nejvyššímu soudu je k oné zmatečnosti přihlížeti, třebaže ji odvolání výslovně neuplatňuje č. 213 dis.

- **kmetský:** kmetský soud je soudem výlučným, nemůže rozhodovati v případech jemu zákonem nepřikázaných a shledá-li, že jde o trestný čin jemu zákonem nepřikázaný, jest mu postupovati podle obdoby § 261 odst. 1 tr. ř., totiž vysloviti rozsudkem svoji nepřislušnost k projednání věci č. 4931.
 - **nalézací:** jde-li o tiskopis, jehož rozšiřování bylo soudním nálezem zakázáno, poněvadž v některých místech shledána skutková podstata trestných činů, jest nalézací soud — zprošťuje rozšiřovatele z obžaloby pro tyto trestné činy, poněvadž nedospěl k přesvědčení, že závadný obsah znal — povinen (§ 262 tr. ř.) zabývat se otázkou, nejde-li aspoň o skutkovou podstatu přečinu čl. III. čís. 3—5 zák. čís. 142/1868 v ideálním souběhu s přečinem § 24 tisk. zák. čís. 4925.
 - **nejvyšší viz soud zrušovací.**
 - **porotní viz porota.**
 - **státní:** ustanovením § 22 zák. čís. 51/1923 byl vytvořen opravný prostředek sui generis, odpovídající zvláštní povaze řízení před státním soudem; rozhoduje o dovolací stížnosti, je nejvyšší soud nejen oprávněn, nýbrž i povinen závěry státního soudu po stránce subjektivní přezkoumati na základě skutečností, jež státní soud zjistil po stránce objektivní č. 4959.
 - **zrušovací:** zrušil-li nejvyšší soud rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, přihlížeje k nezrušené části výroku o vině, není nalézací soud oprávněn (§ 293 odst. 1 tr. ř.) přezkoumati a zmateční stížnost nemůže bráti v pochybnost (v odpor), zda má ta či ona část zachovaného výroku oporu ve výsledcích hlavního přelíčení (ve spisech); zrušil-li nejvyšší soud rozsudek i ve výroku o trestu, neprojevil tím názor, že trest uložený zrušeným výrokem je přiměřený jen při rozsahu, jaký měl výrok o vině před částečným zrušením, takže ani uložení téhož trestu, jaký vyslovil zrušený rozsudek, nepříčí se ustanovením §§ 290 odst. 2, 293 odst. 3 tr. ř., nebo § 293 odst. 2 tr. ř. č. 4914.
 - — jsou-li v napadeném rozsudku dostatečná skutková zjištění, z nichž lze učiniti právní závěr ve směru nevědomé nedbalosti obžalovaného, může zrušovací soud sám — ježto jde o posouzení nedbalosti jakožto právní složky přečinu § 335 tr. zák. — tuto otázku posouditi a věc rozhodnouti, a není třeba věc vrátiti k novému rozsouzení soudu prvního instance (§ 288 čís. 3 prvá věta tr. ř.) č. 4930.
 - — rozhoduje o dovolací stížnosti (§ 22 zák. čís. 51/23), je nejvyšší soud nejen oprávněn, nýbrž i povinen závěry státního soudu po stránce subjektivní přezkoumati na základě skutečností, jež státní soud zjistil po stránce objektivní č. 4959.
 - — je-li obsah listin, jichž se zmateční stížnost pro své závěry dovolává, v rozsudku v podstatě zjištěn, může nejvyšší soud ke zmateční stížnosti sám podle § 288 čís. 3 tr. ř. učiniti právní závěry č. 5011.
 - — zakládá-li se osvozující výrok na několika podstatných důvodech, z nichž byly některé zmateční stížností státního zástupce ponechány nedotčeny, nemůže míti stížnost úspěch jen na základě některých jiných výtek, i kdyby byly důvodné č. 5040.
- Soudce: disciplinární:** soudci, jemuž byl uložen některý z kárných trestů, uvede-ných v § 6 a) — c) zák. čís. 46/1868 ř. zák., nepřísluší nárok na částečné vrácení platů, zadržovaných mu za suspense č. 197 dis.
- — o porušení cti a důstojnosti stavu soudcovského nejde jen, dostalo-li se závadné soudcovo jednání k vědomosti širšího okruhu osob, jež nejsou příslušníky stavu soudcovského; stačí, nemohlo-li takové soudcovo jednání podle okolností zůstatí skrytým, nýbrž musily-li se o něm dověděti i osoby, u nichž mohlo v důsledku toho vzniknouti pokořující mínění o dotyčném soudci neb o stavu soudcovském vůbec č. 211 dis.

- — v subjektivním směru stačí nedbalost záležející v tom, že vinník si neuvědomil pravý ráz svého jednání proto, že neuvažoval o něm s pečlivostí, již bylo třeba a jež byla možnou č. 211 dis.
 - — spadá sem, dopustil-li soudce, aby znalec při komisích dával zapisovatelé nepřezřité částky, o něž se pak se zapisovatelem dělil č. 211 dis.
 - — předpisy §§ 45 a 47 soudní instrukce čís. 81/1853 ř. zák. ukládají soudci všeobecnou povinnost, aby se nejen ve svém soudcovském povolání, nýbrž i ve všech ostatních poměrech choval bezvadně a přiměřeně svým povinnostem v zákoně uloženým, a by se i v občanském životě vystříhal všeho, co by bylo způsobitě snížení vážnosti stavu, ke kterému náleží č. 212 dis.
 - — poněvadž podle § 45 odst. 2 soud. instr. v úpravě zák. čís. 449/1919 je jeho povinností bezpodmínečná věrnost Československé republiky a nezlomně přidržení se vládních zásad, jakož i chování přiměřené této povinnosti, náleží soudci — vyžadují-li toho okolnosti doby, místa a poměrů vůbec — dáti i zevním chováním výraz této vnitřní věrnosti a oddanosti ke státu č. 212 dis.
 - — nejde jen o nepřistojnost, nýbrž o služební přečin, trestný propuštěním ze služby podle § 6 lit. c) zák. čís. 46/1868 ř. zák., neúčastnil-li se soudce, pověřený správou okresního soudu v pohraničním území, oslavy státního svátku 28. října, k níž byl okresní soud písemně pozván, nýbrž odejel bez důležitých příčin z města, nedal-li zaměstnancům soudu výslovný a jasný příkaz, aby se oslavy zúčastnili, a svolal-li je v úředních hodinách do své úřední kanceláře a tam jin v menšinovém jazyku (§ 1 zák. čís. 122/1920) oznámil, že byl proto udán a udání to ostře odsoudil č. 212 dis.
 - — podnětem k přeložení soudce podle § 43 zák. čís. 46/1868 ř. zák. mohou býti i protistátní rejdy jeho mladistvého syna č. 226 dis.
 - — došlo-li ke trestu napomenutí na základě nálezu disciplinárního senátu vrchního soudu, je přípustno odvolání potrestaného soudce k nejvyššímu soudu č. 235 dis.
 - — vydání kárný spis obviněnému soudci není přípustno; v tom, že soudce, provádějící kárné řízení, vydal kárný spis obviněnému soudci, je porušení úřední povinnosti č. 235 dis.
 - — jde o jednání, odporující ustanovením §§ 46, 47 soudní instrukce, zacházel-li soudce přátelsky s vězni, příslušníky určité politické strany (DNSAP.), kdežto s jinými vězni zacházel nevládně č. 235 dis.
- Soukromý obžalobce viz obžaloba soukromá.**
- Soutěž nekalá: zák. čís. 111/27:** zákon neobmezuje úpadce v právu žádati ve vlastním jménu o zavedení trestního řízení pro trestný čin podle zákona proti nekalé soutěži, spáchaný na jeho škodu č. 5137.
- — § 27: pojem »za účelem soutěže« podle § 27 zák. čís. 111/1927; účel soutěže mohou sledovati i zájmové boje, jež mají sloužiti celému stavu živnostenskému (opatření směřující k obraně); zákon nevyžaduje vylučnost úmyslu k soutěži směřujícího; stačí, že pachatel vedle jiného úmyslu zlehčoval i za účelem soutěže č. 4954.
 - — stavovská akce odborných kruhů obchodních, při níž se kdo brání soutěži jiného, nevylučuje, že bylo jednáno za účelem soutěže ve smyslu § 27 zák. čís. 111/1927; k § 27 cit. zák. netřeba, by poškozovací účinek ihned a bezprostředně nastal zlehčovacím údajem, ani, by se výrok stal přímo k zákazníkům; po stránce subjektivní stačí dolus eventualis č. 5023.
 - — přečin zlehčování podle § 27 zák. čís. 111/1927 je deliktem ohrožovacím, nikoliv výsledným; stačí, byla-li pozastaveným jednáním přivoděna i jen možnost škody, třebas i jen pro uzavírání budoucích zakázek; spadá sem, tvrdil-li kdo, že určitá firma již neexistuje, že jeho firma její podnik převzala a má bráti do opravy výrobky oně firmy č. 5074.

- — — k údajom o pomerech podniku po rozumu § 27 (§ 2 odst. 2) zák. č. 111/1927 patrí i zlehčovací údaje o osobách v podniku zamestnaných, tedy nejen o osobě majitele podniku, nýbrž i o jeho zamestnanci, uzavírajícím za podnik smlouvy o dodání zboží č. 5107.
- — — zlehčování ve smyslu § 27 a nekalá reklama ve smyslu § 25 zák. č. 111/1927, tvrdil-li studnařský mistr, že tím, že mu byla udělena studnařská koncese, zaniklo dosavadní oprávnění zednických a tesařských mistrů a stavitelů v dotyčném politickém okrese řídit a provádět zřizování studní, a že proto každé další jimi prováděné zřizování studní bude podle zákona trestně stíháno č. 5109.
- — — zákonný požadavek »za účelem soutěže« znamená jen, že jednání pachatelovo směřuje k tomu, by pozice zlehčovaného podniku byla v soutěži seslabena, a že zlehčovací údaje byly k tomu i způsobilé; soutěžitel může tento účel sledovati i pravdivými i nepravdivými údaji zlehčovacího rázu, odpovídá však z přečinu § 27 zák. č. 111/1927 jen při vědomé nepravdivosti údajů č. 5141.
- — — § 30: nekalým postupem zaměstnancovým (§ 30 zák. č. 111/1927) je každé jednání, které je vzhledem k soutěži nebo s hlediska dobrých mravů vůbec nekalé; spadá sem sdělení výrobního tajemství a porušení služební smlouvy, k nimž měl být zaměstnanec pohnut nabídkou prospěchu (lepších pracovních podmínek) č. 5008.
- — — § 34: mohl-li se výrok týkati jen akciové společnosti, je k žalobě podle § 34 odst. 3 lit. b) zák. č. 111/1927 oprávněn jen zlehčený podnik, zastoupený činitelem podle stanov k tomu oprávněným, nikoli předseda správní rady jménem vlastním; smrti soukromého obžalobce jeho stíhací právo uhasíná a nepřísluší ani jeho právním zástupci, vykázanému plnou mocí ve stíhání pokračovati a učiniti po jeho smrti při hlavním přelíčení konečný návrh na potrestání č. 4894.
- — — podalo-li riaditeľstvo štátnych železníc pre výroky obžalovaného, zakladajúce podstatu prečinu zľahčovania podľa § 27 zák. proti nekalej súťaži, jednak trestné oznámenie štátnemu zastupiteľstvu pre prečin šírenia nepravdivých zpráv podľa § 18 zák. na ochr. rep., jednak oznámenie okresnému súdu pre priestupok nekalej reklamy podľa § 25 zák. proti nekalej súťaži a žiadalo-li v trestnom oznámení štátnemu zastupiteľstvu včas podanom, aby prevzalo zastupovanie obžaloby aj pre priestupok proti zákonu proti nekalej súťaži, treba túto žiadosť považovať za návrh na potrestanie v smysle § 34 odst. 1 zák. proti nekalej súťaži; nesprávna kvalifikácia činu a okolnosť, že oznámenie bolo podané u súdu, ktorý v tomto prípade nemal oboru pôsobnosti, sú nerozhodné č. 4975.
- — — i zamestnávateľ osoby podpláčené (§ 30 zák. č. 111/1927) môže byť jako soutěžitel nekalým postupem svého zaměstnance při soutěži poškozen; je proto podle § 34 odst. 3 cit. zák. oprávněn k soukromé žalobě č. 5008.
- — — ak ide o trestný čin pokračujúci, treba šesťtyždňovú lehotu k podaniu súkromného návrhu (§ 34 odst. 2 zák. č. 111/27 Sb. z. a n.) rátať odo dňa, kedy sa súkromný žalobca dozvedel o poslednom čine obžalovaného č. 5114.

Spojitosť príčinná: nie je daná príčinná súvislosť, tedy ani spoluspôsobenie smrteľného výsledku, medzi opomenutím lekára, spočívajúcim v tom, že sa nepostaral o včasný operatívny zákrok u pacienta, poraneného treťou osobou, a smrťou pacienta, ak možnosť jeho záchranu týmto zákrokom bola len pravdepodobná, nie však istá č. 4949.

Spolčenie k vražde: ak sú v trestnej činnosti obžalovaného splnené všetky náležitosti zločinu navedenia druhej osoby k návodu ku vražde, treba ju podriaďiť

pod ustanovenia o účastenstve na vražde a je vylúčené kvalifikovať ju len ako spolčenie k vražde podľa § 288 tr. zák. č. 5161.

Spolčenie (§§ 2, 6 č. 2, 17 zák. na ochr. rep.): ku zločinu spolčenia alebo vojitia v styk s cudzou mocou alebo s cudzími činiteľmi sa nevyžaduje zistenie konkrétnych skutočností (opatrení, predmetov), ktoré majú byť vyzvedané a vyzradené, ale stačí všeobecné vyznačenie vyzvedačského účelu bez udania konkrétnych predmetov; stačí, keď sa páchatelia dohodnú, že budú vyzvedať, čo sa im podľa okolností hodí; po subjektívnej stránke sa vyžaduje, aby páchatel jednal za účelom uvedeným v § 6 č. 2 al. 1—3 zák. na ochr. rep. a bol si vedomý, že vyzradením vojenského tajomstva môže byť obrana republiky nepriaznive dotknutá č. 5029.

— — — ke zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep. se vyžaduje spolčeni přímo záměrné a nikoliv jen vědomé; při spolčeni vědomém lze sice zpravidla dovoditi i spolčeni záměrné, není však v průkazu vědomí i průkaz záměru, a lze jej i při vědomém spolčeni vyloučiti, zejména, vezme-li se v úvahu povaha úkonů ve spolčeni konaných; tomu tak po případě, vstoupil-li kdo do pracovního tábora v Německu, avšak nedělal tam nic jiného než skrýně pro tábor pracovní služby č. 5040.

— — — ke skutkové podstatě podle § 2 zák. na ochr. rep. nestačí ještě pouhé vědomí o úkladném cíli organizace, s níž se jednotlivec spolčuje (stýká), nýbrž vyžaduje se vlastní záměr úkladný samotného jednotlivce, jenž vchází s organizací ve spojení (ve styk) č. 5045.

Společnost akciová: mohl-li se výrok týkati jen akciové společnosti, je k žalobě podle § 34 odst. 3 lit. b) zák. č. 111/1927 oprávněn jen zlehčený podnik, zastoupený činitelem podle stanov k tomu oprávněným, nikoli předseda správní rady jménem vlastním č. 4894.

Spolupachateľstvi: zločinu § 6 zák. na ochr. rep. č. 5146.

Spolupáchateľstvo (§ 70 tr. zák. slov.): aby při spolupachateľstvi na loupeži kvalifikované podle § 349 odst. 2 tr. zák. byl za úmyslné zabití člověka podle tohoto přísnějšího ustanovení zodpověden i ten spolupachateľ, jenž nevykonal smrtící čin, je třeba, aby i on měl úmysl zabití člověka, aneb, aby po jeho zabití jiným spolupachateľem pokračoval v loupeži, ač mu bylo známo, že poškozený byl jiným spolupachateľem již usmrčen; jinak zodpovídá jen za prostou loupež podle § 344 tr. zák. č. 4907.

— — — ak viac spoločníkov napádo a na tele poškodilo niekoľko osôb, k odsúdeniu ich pre spolupáchateľstvo stačí, zistí-li sa, že každý z nich na základe spoločného zlého úmyslu ublížiť poškodeným na tele vykonal priamo na mieste spoločného činu takú činnosť, ktorá zapadala do rámca zamýšľaného celkového trestuhodného jednania a bola súčasťou pri tomto čine č. 4936.

— — — ide o spolupáchateľstvo v smysle § 70 tr. zák., jestliže obžalovaní po vzájomnom dorozumení a dohodnutí previedli čin tak, že jeden z nich nápisy s poburujúcim obsahom (§ 14 č. 1 zák. na ochr. rep.) písal a druhí dávali pozor, aby nebol pristihnutý č. 5039.

Spoluvina (§ 5 tr. zák.): pojem »nastrojiení« ve smyslu § 5 tr. zák. a jeho předpoklady; spoluvina na zločinu veřejného násilí podle § 83 tr. zák. č. 5003.

Spor o příslušnost: dopustil-li se pachatel kromě tohoto zločinu i přestupku podvodu vylákáním peněz v obvodu jiného soudu, je podle § 56 odst. 2 tr. ř. příslušný soud, v jehož obvodu spáchán zločin č. 4920.

— — — dokud žádné státní zastupitelství neučilo návrh na stíhání, nemohla se příslušnost soudů státi spornou a nejvyšší soud nemá podkladu pro rozhodování podle § 64 tr. ř. č. 5053.

Správa neverná: bol-li zločin nevernej správy podľa §§ 362, 363 tr. zák. odvolacím súdom v dôsledku použitia § 92 tr. zák. korekcionálny zločin na prečin, netreba skúmať, či oprávnená osoba učinila súkromný návrh na zavedenie trestného pokračovania; odvol. súd je v takom prípade tiež oprávnený sám rozhodnúť o podmienenom odsúdení č. 4999.

Správní přestupek viz přestupek správní.

Sprenevera: nejde o spreneveru, jestliže obžalovaný nezaplatil kúpnu cenu strojových súčiastok, dodaných mu poškodenou firmou s výhradou vlastníckeho práva do úplného zaplataenia, ktoré boli s vedomím dodávateľky u obžalovaného spracované (prerobené) a s hlavnou vecou ďalej predané. Výhrada vlastníckeho práva nemohla mať záväznej účinnosti č. 4974.

— mestský zamestnanec, pridelený služebne okresnému sboru liečebného fondu (§ 16 odst. 2 zák. č. 221/25 Sb. z. a n.), je i naďalej mestským zamestnancom a nepozbýva charakteru verejného úradníka č. 5019.

— vid' tiež zpronevěra.

Starosta osadní: osadnímu starostovi nepřísluší z důvodu této jeho funkce výkon bezpečnostní policie ve smyslu § 59 obec. zřiz. čes. č. 5070.

Státní soud viz soud státní.

Státní vězení viz vězení státní.

Stíhací návrh viz návrh stíhací.

Stížnost dovolací: ustanovením § 22 zák. č. 51/1923 byl vytvořen opravný prostředek sui generis, odpovídající zvláštní povaze řízení před státním soudem; rozhoduje o dovolací stížnosti, je nejvyšší soud nejen oprávněn, nýbrž i povinen závěry státního soudu po stránce subjektivní přezkoumat na základě skutečností, jež státní soud zjistil po stránce objektivní č. 4959.

— **zmateční viz zmateční stížnost.**

Strana: německá nár. soc. děl. (NSDAP.): i když obžalovaný znal program a cíle NSDAP., pokud se týkají územní celistvosti ČSR., nemusejí jeho styky s onou stranou být přípravou úkladů o republiku ve smyslu § 2, nýbrž mohou spadati jen pod ust. § 17 č. 1 zák. na ochr. rep., je-li zjištěno, že obsahem a účelem styků těch nebylo právě uskutečnění oněch cílů strany č. 4942.

— NSDAP. ve svém programovém bodě o sloučení všech Němců ve Třetí říši, jakož i složky a útvary této strany, jež slouží tomuto účelu, jsou spočením k násilnému přivtělení části území Čsl. republiky ke Třetí říši; kdo se s nimi spojuje nebo stýká, by se účastnil přípravy tohoto jejich úkladného podniku, jehož násilné podstaty je si vědom, páchá sám zločin přípravy úkladů č. 5006.

— členství československého státního příslušníka v pracovním táboře v Německu (účast v pracovní organizaci tábora) v době, kdy se stala strana NSDAP. nositelkou státní moci v Německu, je po případě vejitím ve styk s cizím činitelem po rozumu § 2 zák. na ochr. rep.; subjektivní stránka č. 5015.

— účast československého státního příslušníka na slavnosti »Grenzlandkundgebung«, pořádané militantní formací NSDAP., jakožto případ zločinu přípravy úkladů podle § 2 al. 2 zák. na ochr. rep. č. 5025.

— i účast zdejšího nadšeného stoupence NSDAP. při slavnosti pořádané politickou organizací strany NSDAP. 1. května v Německu je považováti za zúčastnění se na činnosti oně strany a styk s ní ve vztahu na její politický cíl, nepřátelský ústavní jednotnosti Československé republiky (§ 17 zák. na ochr. rep.) č. 5145.

— konkrétní činnost ve směru ustanovení §§ 1 a 2 zák. na ochr. rep. je u československého státního příslušníka dána již skutečnou službou v SA oddělech. Je-li u obžalovaného zjištěn vlastní úkladný záměr po rozumu § 2 zák. na ochr. rep. při jeho spolčení se v SA, nemůže ho vyvinuti případný další motiv jeho vstupu do nich (že v nich hledal zaopatření) č. 5165.

— bezvýsledné vybízení československého občana ke vstupu do S. A. strany NSDAP, určených svou povahou také k uskutečnění jejich cílů proti územní integritě Československé republiky použitím násilí, zakládá, dalo-li se k posílení této akce, zločin podle § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep. č. 4956.

— **politická:** ochrana ctí příslušela politickým stranám i před platností zákona č. 108/1933; žalovatí mohou činitelé podle organizačního řádu strany k jejím zastupování na venek oprávnění; byli-li uraženi vůdčové strany, přísluší žalobní právo nejen členům předsednictva, nýbrž i členům ústředního výkonného výboru strany v době činu č. 4987.

Střet zájmů stran viz advokát: disciplinární.

Sturmabteilung: konkrétní činnost ve směru ustanovení §§ 1 a 2 zák. na ochr. rep. je u československého státního příslušníka dána již skutečnou službou v SA oddělech. Je-li u obžalovaného zjištěn vlastní úkladný záměr po rozumu § 2 zák. na ochr. rep. při jeho spolčení se v SA, nemůže ho vyvinuti případný další motiv jeho vstupu do nich (že v nich hledal zaopatření) č. 5165.

— bezvýsledné vybízení československého občana ke vstupu do S. A. strany NSDAP, určených svou povahou také k uskutečnění jejich cílů proti územní integritě Československé republiky použitím násilí, zakládá, dalo-li se k posílení této akce, zločin podle § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep. č. 4956.

Stvrzenka poštovního úřadu: veřejnými listinami jsou i stvrzenky poštovního úřadu o vplatech pro poštovní spořitelnu č. 5037.

Styk s cizí mocí (s cizími činiteli): k pojmu »vejiti ve styk« podle § 2 odst. 1 al. 2 zákona na ochranu republiky nestačí jakýkoli styk s cizí mocí (s cizími činiteli), u nichž jde o trestnou činnost podle tohoto §, pokud se týče podle § 1 zákona na ochranu republiky. Nutno, by takový styk i u pachatele objektivně i subjektivně směřoval k úkladům o republiku; v obojím směru musí v sobě zahrnouti složku, která je způsobila přiblížití možnosti násilného ohrožení statků v § 1 zákona na ochranu republiky uvedených č. 5126.

Stážnost' zmátočná vid' zmátočná stážnost.

Súbeh trestných činov: ide o materiálny súbeh (súbeh trestných činov), ak obžalovaný, vyvolavši výtržnosť v hostinci, vyhrážal hostinskému zabitím (§ 41 tr. zák. o priest.) a zakročujúceho strážníka udrel sklenicou (§§ 4-II., 6-II. zák. č. XL:1914) č. 4976.

— — — nemajetný a úveru neschopný obžalovaný padelal dlhopis (§ 403, č. 4 tr. z.) a na jeho základe predstierajúc, že mu z neho príslúcha pohľadávka, vypožičal si podvodne peniaze (§ 50 tr. nov.); ide tu o súbeh trestných zákonov v smysle § 95 tr. zák. č. 5096.

— — — postup při ukladaní úhrnného trestu za sbíhajúce sa trestné činy č. 5132.

— — — vid' tiež souběh tr. činů.

Suspendovanie advokáta: č. 225 dis.

Súd dožiadaný: súdy na území platnosti práva kedysi rakúskeho, pokračujú-li na dožiadanie súdov z oblasti práva bývalého uhorského, nie sú viazané ustanoveniami § 406 tr. p. č. 5042.

Svádění: také svádění, byť i nedokonané, k trestné přípravě úkladů spolčením se zejména zdejších příslušníků v SA. podléhá sankci § 9 tr. zák. a § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., jde-li o svádění ke spolčení se, jež má být nebo je přípravou k provedení násilného pokusu o odtržení části území Čsl. republiky a přivtělení jeho k Německu, byť i v době ještě vzdálené a blíže neurčitelné č. 5072.

Svedectvo krivé: svedok vypovedá krive aj v tom prípade, keď skutočnosť ním tvrdená je síce objektivne pravdivá, on však tvrdí proti pravde, že vypovedá na základe osobného pozorovania č. 5158.

Svědectví ve smyslu § 199 a) tr. zák.: pro otázku, zda výpověď osoby, slyšené formálně za svědka má povahu svědeckví ve smyslu § 199 a) tr. zák., není rozhodné, zda svědek je sám podezřelý z trestného činu těžšího či jen méně závažného; měl-li příčinu cítiti se obviněným, nezáleží na tom, zda tomu tak bylo měrou více nebo méně intenzivní č. 4895.

Svědek: ohled na obchodní tajemství nezprošťuje nikoho povinnosti svědecké, ani obchodní společnost nebo společenstvo povinnosti vydati trestnímu soudu listiny a průkazy, jichž potřebuje ke zjištění pravdy č. 5139.

— poukaz na § 12 zák. čís. 133/1903 a § 27 min. nař. čís. 134/1903 ř. zák. nezproštuje svaz společenstev povinnosti sdělití revisní nález trestnímu soudu k účelům průvodním a neopravňuje soud odepřítí jeho použití k důkazu pravdy (omluvitelného omylu) čís. 5139.

— družka obžalovaného není zproštěna povinností vydání svědectví ve smyslu § 152 čís. 1 tr. ř.; není povinna sdělití domácnost se svým druhem, jenž proto nemá práva, vyvíjejícího s hlediska § 1 zák. o útisku, zabránití jejímu odchodu (odvezení) čís. 5164.

Svolení poškozeného: zásada § 4 tr. zák., podle níž trestný čin může být spáchán i na osobách, které si škodu (jež se jim způsobuje) přeji nebo k ní svolují, má místo i při přečinech a přestupcích. Zásada ta neplatí sice bezvýjimečně, platí však v případech, kde trestním zákonem zapovězený útok pachatelův směřuje proti právnímu statku, který trestní zákon chrání ve veřejném zájmu i proti vůli osoby skutkem pachatelovým dotčené (na př. jde-li o právní statky života a tělesné bezpečnosti, tedy i zdraví); pachatele přečinu § 18 odst. 2 zák. čís. 241/1922 nevyvíňuje okolnost, že ohrožená strana věděla, že je pachatel nakažen, a přes to soulož žádala čís. 4932.

Škoda: při zjišťování výše škody, způsobené odcizením kopií plánů, nelze hledět jen k výrobním nákladům těchto kopií, jež by vznikly jich zhotovením podle originálu, nýbrž je nutno hledět k jejich obecné (obchodní) hodnotě, jakou měly v době činu pro poškozeného čís. 5020.

Telegrafy (zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z r. 1924): zásada § 3, 233 tr. zák., podle níž se neznalostí zákona nemůže nikdo omlouvat, platí bezvýjimečně nejen pro obor trestního zákona čís. 117/1852, nýbrž i pro celý obor t. zv. vedlejších trestních zákonů, za něž je pokládati i pozdější zákony, jež obsahují vedle trestně-právních norem i jiné normy, ovšem jen, pokud jde o jejich trestně-právní obsah (na př. zák. č. 9/1924) čís. 4933.

— § 24: vyráběním ve smyslu § 24 (1) zák. čís. 9/1924 je, pokud jde o výrobce amatéra, každá opěťovaná činnost; stačí vyrobení tří radiotelefonických přijímačů z ochoty a bez úplaty; povolení k přechovávání nenahrazuje povolení k výrobě čís. 4900.

— to, že osoba, málo přes 18 let stará, nechala radiový přístroj, který večer koupila pro jiného, u sebe jen přes noc, není nutně trestným »přechováváním« ve smyslu § 24 zák. čís. 9/1924 čís. 5010.

— zákon čís. 9/1924 postihuje v § 24 (1) trestem i případy, kde radioamatér ve dvou nebo více případech vyrábí neb opravuje přijímače nebo je prodává (za doplatek vyměňuje), nikoli však přechovávání více přijímačů nebo součástek v případech, v nichž úřední povolení k přechovávání zní jen na jednu přijímací stanicí; takový čin je jen administrativním deliktem podle § 24 (6) cit. zák. čís. 5038.

— jest »prodáváním« radiotelegrafního a radiotelefonního zařízení (§ 24 odst. 1 zák. čís. 9/1924 sb. z. a n.), když obžalovaný živnostník, mající jen koncesi na svůj vlastní radiopřijímač, uváděl ve známost reklamou, že prodává radiová zařízení, je vystavoval ve svém výkladu a na dotaz sděloval ceny. Skutková podstata prodávání radiotelefonních zařízení nevyžaduje, by došlo ke skutečnému prodeji, byť i jen jediného přístroje čís. 5064.

— s hlediska § 24 odst. 1 zák. čís. 9/24 kryje koncesní listina na »řízení, udržování a provozování přijímací radiotelefonní stanice« přechovávání více než jednoho radiopřijímače; přechovávání v širším rozsahu (co do množství nebo druhu) je jen »jinakým porušením zákona« ve smyslu odst. 6 § 24 zák. čís. 9/1924 sb. z. a n. čís. 5152.

Tiskař: šetřil-li tiskař předpisů §§ 9 a 17 zákona o tisku, nepřichází jeho zodpovědnost podle čl. III. čís. 3 a 5 zák. čís. 142/1868 ř. zák. (v doslovu § 42 zák. na ochr. rep.) v úvahu; nelze tu použítí ani obdoby čl. III. čís. 1 cit. zák. (čl. IV. uv. zák. k tr. zák.) čís. 4993.

Tiskopis: § 493 tr. zák.: ke skutkové podstatě přečinu podle § 493 tr. zák. se nevyžaduje, by celý náklad zhotovených tiskopisů byl rozeslán najednou; závadná činnost původce s hlediska § 493 tr. zák. zračí se i v tom, byl-li před všeobecným vydáním tiskopisu odeslán napřed snad i jediný výtisk anebo byly-li tiskopisy v menším nebo větším počtu postupně rozesílány třetím osobám čís. 4931.

— **zákon o tisku (ze 17. pros. 1862, čís. 6 ř. zák. z r. 1863): § 6:** pojem »rozšiřování« ve smyslu § 6 tisk. zák. předpokládá, že si pachatel aspoň uvědomuje, že svou úmyslnou činností činí tiskopis po případě přístupným individuálně neobmezenému počtu osob; nevyžaduje se však činnost úmyslná i v tom smyslu, by obsahem rozšiřovaného spisu bylo působeno na smýšlení těchto osob čís. 4981

— — — rozšiřováním ve smyslu čl. III. zák. čís. 142/1868 ř. zák. (§ 6 tisk. zák.) jest i rozdělení tiskopisů (členských knížek) osobám předem individuálně určeným (členům v určitém místě) čís. 4995.

— — — i vyvěšení jediného výtisku na vývěsní tabuli je rozšiřováním ve smyslu § 6 tisk. zák. čís. 5089.

— — — pojem »rozšiřování« je i pro přečin § 24 zákona o tisku vymezen doslovem § 6 téhož zákona; způsoby »rozšiřování« jsou tu uvedeny výčetmo, nikoli příkladmo. Žádné z forem rozšiřování tu vymezených neodpovídá činnosti obžalovaných, z nichž jeden legitimoval se jen jednou četníkoví členskou knížkou strany DNSAP, v níž byl vytištěn i výtah z programu strany se závadnou a zabavenou větou, druhý pak, převzav členskou knížku od onoho a přezkoumaj ji, opatřil ji vlastním podpisem a razítkem strany a onomu ji zase vydal čís. 5127.

— — § 9: na periodickém tiskopisu smí být uveden jako odpovědný redaktor jen, kdo skutečně funkce redaktora vykonává; jde o přečin podle § 9 odst. 4 tisk. zák., byla-li jako takový vědomě uvedena osoba nastrčená čís. 4980.

— — § 20: výnosem úřadu ve smyslu prvního odstavce § 20 tisk. zák. není jen projev nařizovací moci úřední, týkající se celého obvodu působnosti dotčeného úřadu, nýbrž jest jím každý písemný projev úřadu vydaný v mezích jeho oprávnění a působnosti, ať již něco nařizuje, upravuje, vyhláší nebo sděluje; spadá sem i nález berní správy po rozumu § 41 odst. 1 zák. čís. 268/1923 (v doslovu zák. čís. 246/1926) čís. 4940.

— — § 23: byl-li kdo přistižen při zakázaném rozšiřování tiskopisů, lze prohlásiti za propadlé ve smyslu § 23 posl. věta tisk. zák. nejen tiskopisy v jeho rukou zachycené, nýbrž i tiskopisy téhož druhu, jež byly zřejmě určeny k zakázanému rozšiřování a byly v držení pachatele kdekoliv nalezeny z příčiny zakročení pro zakázané rozšiřování čís. 4896.

— — — s hlediska skutkové podstaty přestupku § 23 tisk. zák., spáchaného vyvěšením tiskopisu na vývěsní tabuli (strany DNSAP), nesejde na tom, zda se pachatel podle své funkce (ve straně) měl za oprávněna tiskopis vyvěsiti, nýbrž na tom, zda dostal k tomu zvláštní povolení od úřadu bezpečnosti; nestačí jen povšechné povolení k vyvěšování (přibíjení) tiskopisů vůbec čís. 5089.

— — § 24: jde-li o tiskopis, jehož rozšiřování bylo soudním nálezem zakázáno, poněvadž v některých místech shledána skutková podstata trestných činů, jest nalézací soud — zproštuje rozšiřovatele z obžaloby pro tyto trestné činy, poněvadž nedospěl ku přesvědčení, že závadný obsah znal — povinen (§ 62 tr. ř.) zabývatí se otázkou, nejdě-li aspoň o skutkovou podstatu přečinu čl. III. č. 3—5 zák. čís. 142/1868 v ideálním souběhu s přečinem § 24 tisk. zák. čís. 4925.

- — — k přečinu podle prvního případu § 24 tisk. zák. se nevyhledává ani vědomí o tom, že rozšiřování tiskopisu bylo soudcovským nálezem zakázáno, tím méně úmyslnost rozšiřovati zakázaný tiskopis právě proto, že je to zakázáno; stačí trestná nedbalost, již je posuzovati podle obecných náležitostí. Jen rozšiřování samo musí být činem úmyslným, i to však jen, pokud tato úmyslnost vyplývá z pojmu »rozšiřování« § 6 tisk. zák. č. 4981.
- — — pojem »rozšiřování« je i pro přečin § 24 zákona o tisku vymezen doslovem § 6 téhož zákona; způsoby »rozšiřování« jsou tu uvedeny výčetmo, nikoli příkladmo. Žádné z forem rozšiřování tu vymezených neodpovídá činnosti obžalovaných, z nichž jeden legitimoval se jen jednou četníkovi členskou knížkou strany DNSAP, v níž byl vytištěn i výtah z programu strany se závadnou a zabavenou větou, druhý pak, převzav členskou knížku od onoho a přezkoumaj ji, opatřil ji vlastním podpisem a razítkem strany a onomu ji zase vydal č. 5127.
- — — k náplni skutkové podstaty přečinu podle § 24 tisk. zák. vyžaduje se úmyslnost jednání, jímž se tiskopis činí přístupným individuálně neobmezenému počtu osob za tím účelem, aby bylo působeno na jejich smýšlení, a též při předání závadného tiskopisu jednotlivci; úmysl umožnit přístupnost tiskopisu širšímu okruhu obecnstva č. 5127.
- zákon z 15. října 1868, č. 142 ř. zák.: čl. III.: jde-li o tiskopis, jehož rozšiřování bylo soudním nálezem zakázáno, poněvadž v některých místech shledána skutková podstata trestných činů, jest nalézací soud — zprošťuje rozšiřovatele z obžaloby pro tyto trestné činy, poněvadž nedospěl ku přesvědčení, že závadný obsah zná — povinen (§ 262 tr. ř.) zabývat se otázkou, nejde-li aspoň o skutkovou podstatu přečinu čl. III. č. 3—5 zák. č. 142/1868 v ideálním souběhu s přečinem § 24 tisk. zák. č. 4925.
- — — zmatek č. 11 § 281 tr. ř., povoleno-li odsouzenému pro přečin čl. III. zák. č. 142/1868 podmíněně odsouzení, ač bylo podle § 35 zák. na ochr. rep. vyloučeno pro trestný čin, spáchaný obsahem dotyčného tiskopisu č. 4953.
- — — šetřil-li tiskař předpisů §§ 9 a 17 zákona o tisku, nepřichází jeho zodpovědnost podle čl. III. č. 3 a 5 zák. č. 142/1868 ř. zák. (v doslovu § 42 zák. na ochr. rep.) v úvahu; nelze tu použít ani obdoby čl. III. č. 1 cit. zák. (čl. IV. uv. zák. k tr. zák.) č. 4993. rozšiřováním ve smyslu čl. III. zák. č. 142/1868 ř. zák. (§ 6 tisk. zák.) jest i rozdělení tiskopisů (členských knížek) osobám předem individuálně určeným (členům v určitém místě) č. 4995.
- — — okolnost, že tiskopis byl řádně koupen v knihkupectví, nezmenšuje míru opatrnosti, stanovenou při cizozemských tiskopisech in fine č. 3 čl. III. zák. č. 142/1868 ř. zák. č. 5089.
- zákon z 10. července 1933, č. 126 sb. z. a n.: za uveřejnění tiskové opravy podle § 11 zák. č. 126/1933 sb. z. a n. může žádati ten, koho se zpráva dotýká, třebaže se skutečnosti ve zprávě uvedené nedotýká jeho cti; nečiní se rozdíl mezi osobami fyzickými a právnickými; dotýká-li se zpráva spolku, obchodní společnosti (akciové) neb i nahodilého sdružení osob, přísluší jim ono právo, i když nepožívají »korporačních práv« ve smyslu § 492 tr. zák. (§ 5 č. 3 zák. č. 108/1933) č. 5052.
- — — dovozem ve smyslu § 18 (3) zák. č. 126/1933 sb. z. a n. je každá činnost, již se časopis (tiskopis), jehož rozšiřování bylo podle § 10 odst. 1, 2 cit. zák. zakázáno, dopravuje z ciziny přes hranice Československé republiky, bez ohledu na její rozsah; nejde tu o čin ohrožovací, stačí i přestoupení zákazu z nedbalosti (pachatel si takový časopis v cizině koupil nebo jej dostal a vědomě jej dovezl přes hranice) č. 5155.

— viz též tlačivo.

Tisková novela viz urážka tiskem.

Tlač: (zák. čl. XIV:1914): v případech § 35 (1) zák. čl. XIV:1914 je trestná odpovědnost zodpovědného redaktora v každém stupni bezpodmienečná a jednotná, bez ohledu na nedbalost č. 5156.

— i při trestných činech spáchaných obsahem tiskopisu přerušuje se promíčení a znovu počíná podle ustanovení § 108 tr. zák. č. 4944.

— vid' tiež tiskopis.

Tlupa ozbrojená: zločin shluknutí podľa § 6, odst. 1 zák. čl. XL:1914 předpokládá, že tlupa bola ozbrojená. Tento predpoklad je daný i vtedy, keď boli len niektorí členovia tlupy ozbrojení; neozbrojený člen tlupy je zodpovedný podľa tohoto ustanovenia len vtedy, keď vedel, že iní účastníci tlupy sú ozbrojení č. 5131.

Trest: zmatečnost rozsudku pro vadnost výroku o trestu nenastává, jakmile je výrok o trestu výsledkem porušení (nešetření) nebo nesprávného použití zákona, nýbrž jen tehdy, když byl výrokem o trestu zákon porušen nebo když ho nebylo vůbec anebo bylo ho nesprávně použito ve směrech v § 281 č. 11 tr. ř. výlučně (výčetmo) uvedených č. 4919.

— vykročení z mezí zmírňovacího práva po rozumu § 281 č. 11 tr. ř. č. 4919.

— vyměřil-li nalézací soud trest v mezích zákonné sazby, jež nemá nejnižší hranice (§ 19 shrom. zák.), je odvolání veřejného obžalobce z nízké výměry trestu nepřipustné (§ 283 tr. ř.) č. 4966.

— odvolal-li se jen obviněný, není odvolací soud oprávněn (§§ 477 odst. 2, 281 č. 11 tr. ř.) změnit trest vězení na trest tuhého vězení, třebaže jej vyměřil kratší dobou, než soud první stolice č. 4972.

— ak ide o zločin podľa zák. čl. XL:1914, nemá prípadná korekcionalizácia činu na přečin významu při ukládání ved'ľajších trestov podľa § 13 cit. zák. č. 4984.

— snížení trestní sazby těžkého žaláře od 1 do 5 let (§ 2 zák. č. 471/1921) lze použít na zločin padělání peněz podle § 1 zák. č. 269/1919 sb. z. a n. jen, byl-li spáchan paděláním kolků na bývalých rakousko-uherských bankovkách (zák. č. 84/1919) nikoliv i, byl-li spáchan paděláním skutečných peněz, označených blíž v § 12 cit. zák. č. 5073.

— duševní nebo tělesná choroba odsouzeného je překážkou jen nastoupení trestu (§ 398 tr. ř.); choroba vypuknuší za výkonu trestu není důvodem pro jeho přerušování č. 5144.

— **kárný** viz řízení kárné.

— **náhradní:** je zmatkem podle č. 11 § 281 tr. ř., zůstřen-li náhradní trest na svobodě za nedobytný trest peněžitý postem č. 5112.

— zmatek č. 11 § 281 tr. ř., uložen-li náhradní trest na svobodě za trest peněžitý v nižší výměře, než dovoluje § 8 odst. 1 zák. č. 31/1929 sb. z. a n. č. 5166.

— **peněžitý** předpis § 65 (1) zák. č. 48/31 sb. z. a n. vylučuje použití § 2 tr. zák. slov.; lze proto uložit mladistvému provinilci za činy spáchané před účinností zákona i peněžitě tresty č. 5170.

— **při souběhu:** porušení předpisu § 265 tr. ř. je zmatkem č. 11 § 281 tr. ř.; zmateční stížnost, uplatňující opomenutí předpisu § 265 tr. ř., je však neodůvodněná, přihlíží-li rozsudek ve skutečnosti k onomu předpisu, třebaže se ho výslovně nedovolává č. 4911.

— nalézací soud nevykročil z moci trestní (§ 281 č. 11 tr. ř.), vyměřil-li za sbíhající se trestné činy, ohledně nichž bylo trestní řízení vyloučeno z trestního řízení o činech, souzených soudem porotním, doplňkový trest převyšující s (dřívějším) trestem, uloženým soudem porotním, sazbu 5 let, nepřevyšující však trest stanovený v zákoně na skutek nejpřísnější trestný (porotní) č. 4924.

— **smrti:** v případech § 1 zák. č. 91/1934 sb. z. a n. nelze použít předpisu § 338 tr. ř.; odvolání obžalovaného je přípustné jen, uložil-li mu soud

v rozpětí hranic tam zmíněných (15—30 let) trest na svobodě vyšší než 15 let č. 5083.

- — — **pokiaľ sú ustanovenia § 1 zák. č. 91/34 Sb. z. a n. (o ukladaní trestu smrti a o doživotných trestoch) miernejšie než príslušné ustanovenia bývalého uhorského práva, platné pred účinnosťou tohoto zákona č. 5161.**
- **státneho väzenia:** delikt omisívni (§ 12 zák. na ochr. rep.) svou povahou vylučuje predpoklad § 1 zák. č. 123/31, že spáchaný čin svědčí o snaze pachatele vykonati vliv na uspořádání věcí veřejných nebo sociálních č. 4959.
- **úhrnný:** trestný čin, spáchaný osobou z trestu podmienene prepustenou v dobe skúšobnej, treba považovať za spáchaný v dobe trestu (§ 36 zák. čl. XXXVII:1880); v takom prípade je vymeranie úhrnného trestu neprípustné č. 4951.
- — — **postup pri ukladaní úhrnného trestu za sbiehajúce sa trestné činy č. 5132.**
- **vedlejší:** zmatek č. 11 § 281 tr. ř., určena-li doba trvání vedlejšího trestu po rozumu § 32 zák. na ochr. rep. delší než zákon připouští č. 4952.
- **záměna a zmírnění:** vykročení z mezí zmírňovacího práva po rozumu § 281 č. 11 tr. ř. č. 4919.
- — — **jde o zmatek č. 11 § 281 tr. ř., zaměnil-li nalézací soud peněžitý trest, který mīnil uložití podle § 29 zák. č. 50/1923 kumulativně s trestem žaláře, ihned, použiv § 260 a) tr. zák., v trest na svobodě č. 4926.**
- — — **ustanovení § 28 odst. 2 zák. na ochr. rep., podle něhož je vyloučeno snížit trest na svobodě pod dolejší hranici sazby, jde-li o zločin podle § 2 cit. zák., platí i pro případy, kde trestný čin přípravy úkladů (§ 2) vzhledem k pozdějšímu předpisu § 3 al. 1 zák. č. 48/31 sb. z. a n. pozbývá slovního označení »zločin« a nazývá se jen »proviněním« č. 4943.**
- — — **i při odsudění mladistvej osoby pre previnenie vojenskej zrady je neprípustné použitie mimoriadneho zmierňovacieho práva pri výmere trestu č. 5009.**
- **zostření:** jde o vykročení z moci trestní (§ 281 č. 11 tr. ř.), zostřen-li trest, který se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, postem (§ 4 zák. č. 123/31) č. 5090.

Trestní soudnictví nad mládeží viz provinilci mladiství.

Těžké poškození tela z nedbalosti vid' poškození na tele.

Ukryvačstvo (§ 370 tr. zák. slov.): nejde o bezpráve privlastnenie v smysle § 365 tr. zák., ale o ukryvačstvo podľa § 370 tr. zák., ponechal-li si obžalovaný najdenú cudziu vec i vtedy, keď už sa dozvedel, že bola ukradnutá č. 4910.

Upuštění od potrestání: s hlediska § 9 (3) zák. o ochraně cti nezáleží na tom, že soukromý obžalobce odepřel zadostiučinění přijmouti č. 5102.

Urážka na cti: před platností zákona o ochraně cti č. 108/1933 sb. z. a n.: č. 4903.

- — — **podle § 312 tr. zák.:** hajný požívá ochrany § 68 tr. zák., prohlídí-li na veřejné cestě vozy odvažející dříví z lesa, by zjistil, neodvažejí-li dříví kradeně, poněvadž před tím bylo dříví v lese jeho dohledu svěřeném odcizeno č. 5094.
- — — **přestupek podle § 312 tr. zák. předpokládá, že úřední osoba je v době činu ve výkonu služby; vybočuje-li v této době z mezí vykázaných jí povinnostmi služby takovým způsobem, že lze úřední jednání pokládati pro tu dobu věcně za přerušené, nelze jí přiznati ochranu zákona; to platí zejména, vyřizuje-li si v té době věci, jež nemají s výkonem služby nic společného, což by mohlo platiti o tom, když úřední osoba se pustí s někým do hádky o věci, nesouvisející se služebním úkonem, ba dokonce do nadávek č. 5117.**

— — — **podle § 493 tr. zák.:** ke skutkové podstatě přečinu podle § 493 tr. zák. se nevyžaduje, by celý náklad zhotovených tiskopisů byl rozeslán najednou; závadná činnost původce s hlediska § 493 tr. zák. zračí se i v tom, byl-li před všeobecným vydáním tiskopisu odeslán napřed snad i jediný výtisk anebo byly-li tiskopisy v menším nebo větším počtu postupně rozesílány třetím osobám č. 4931.

— — — **podľa § 2 zák. čl. XLI:1914:** přečin urážky na cti podľa § 2 zák. čl. XLI:1914 treba po účinnosti nového zákona o ochrane cti (č. 108/33 sb. z. a n.) so zreteľom na ust. § 41 č. 1 tohože zákona kvalifikovať ako priestupok podľa § 1, veta 1 cit. zák. č. 4921.

— — — **tiskem:** ak nelze zodpovědného redaktora stíhat pre trestné činy v § 1 zák. č. 124/24 sb. z. a n. označené nielen pre nedostatok zmocnenia potrebného k stíhaniu dotyčného trestného činu, nelze ho stíhat ani pre opominutie povinnej pečlivosti č. 4922.

— — — **neni-li trestným neznámý pisatel z důvodu § 6 odst. 2 b) a 3 zák. č. 108/33 sb. z. a n., není trestnou ani osoba odpovědná ze zanedbání povinné péče podle § 6 zák. č. 124/1924 (§ 4 vyhl. 145/1933) sb. z. a n. č. 5087.**

— — — **odpovědný redaktor nebyl zproštěn odpovědnosti za zanedbání povinné pozornosti ve smyslu § 4 tisk. nov. č. 145/1933 sb. z. a n. tím, že byl vzat do trestní vazby, byl-li zároveň vydavatelem časopisu, a o tom, že jest mu trest nastoupiti, byl předm. vyrozuměn č. 5134.**

— — — **výčitka, že časopis pobírá subvenci z veřejných peněz, je obviněním z nečestného jednání jen, je-li v těsné spojitosti s projevem poznámka o takovém účelu této subvence, který se nesrovnává se cti poctivého časopisu č. 5160.**

— **úředníka viz úředník veřejný.**

Uškození na těle: podle § 153 tr. zák.: řidič autobusu státních drah je z osob, jež ve smyslu § 101 odst. 2 tr. zák. obstarávají práce vlády a požívá zvýšené ochrany § 153 tr. zák.; tělesné poškození nestalo se při výkonu nebo pro vykonávání povolání, šlo-li o přímé zneužití vykonávaného povolání, o úkon, který není již kryt pojmem výkonu povolání, nýbrž vybočil z jeho rámce č. 5123.

— — — **podle § 335 (§ 431) tr. zák.:** řidič automobilu musí (§ 335 tr. zák.) počítati s tím, že dle zkušenosti obecnostvo spějící na druhou stranu jízdni dráhy nevyčkává odjezdu vlaků elektrické dráhy, a proto při předjíždění elektriky zachovati se tak, aby mohl dle potřeby zastaviti (§ 45 nař. č. 81/1910; § 55 bod 6, § 11 praž. ulič. řádu); nezáleží na tom, zda elektrická dráha již jela, či dosud stála č. 4977.

— — — **pachatel odpovídá za výsledek, který způsobil, vykročiv při odvrazení protiprávního útoku z mezí nutné obrany, z důvodu nedbalosti podle § 335 (431) tr. zák. i, mohli-li — třebaže to nepoznal a si neuvědomil — v duševním stavu, který v něm byl vyvolán útokem, poznati a si uvědomiti, že jeho jednání nebylo k odvrazení útoku nutné, buď že za tím účelem vůbec nebylo třeba skutku ohrožujícího právní statky života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, nebo že nebylo třeba ohrožení jich v té míře, ve které skutečně byly ohroženy a po případě poškozeny; jsou-li v napadeném rozsudku dostatečná skutková zjištění, z nichž lze učiniti právní závěr ve směru nevědomé nedbalosti obžalovaného, může zrušovací soud sám — ježto jde o posouzení nedbalosti jakožto právní složky přečinu § 335 tr. zák. — tuto otázku posouditi a věc rozhodnouti, a není třeba věc vrateti k novému rozsouzení soudu první stolice (§ 288 č. 3 prvá veta tr. ř.) č. 4930.**

— — — **poškození na těle, jež by byla, kdyby byla způsobena úmyslně, zločinem těžkého uškození na těle jen za podmínek § 155 a) tr. zák., nespadají pod ustanovení § 335 tr. zák., nýbrž jen pod usta-**

novení § 431 tr. zák., byla-li způsobena z nedbalosti nebo za okolností uvedených v § 2 g) tr. zák. č. 5017.

— — — měřítko zavinení řidiče auta ve smyslu § 335 tr. zák. při treningu před úředně povoleným automobilovým závodem; subjektivní stránka č. 5124.

Uvedenie v omyl: púbe nepravdivé tvrdenie obžalovaného, že v dobe kolkovania peňazí dal si peniaze okolkovať a že obdržaný bon stratil, nežze považovať za spôsobilé, aby ním byly finančné úrady uvedené v omyl č. 4897.

Uzavřená osada viz místo uzavřené.

Uzavřené místo viz místo uzavřené.

Účastník: i účastníku jest přičísti zločin, znal-li okolností rozhodné pro zločinnou kvalifikaci krádeže (odevzdal-li hlavnímu pachateli klíč za tím účelem, aby spáchal krádež na věci uzamčené) č. 5055.

Účinná lítost viz lítost účinná.

Úderný oddíl viz strana německá nár. soc. dělnická.

Úhrnný trest viz trest úhrnný.

Úmysl zlý (§ 1 tr. zák.): byl-li si obžalovaný vědom, že opatřuje pro cizí moc skutečnosti a t. d. rázu v § 6 č. 2 odst. 2 a 3 zák. na ochr. rep. míněného, a přes toto vědomí vyzvídal ony skutečnosti a t. d., aby je cizí moci vyzradil, je tím prokázán zlý úmysl i v § 1 tr. zák. i v § 6 zák. na ochr. rep. předpokládány č. 5146.

Úpadek: zákon neobmezuje úpadek v právu žádati ve vlastním jménu o zavedení trestního řízení pro trestný čin podle zákona proti nekalé soutěži, spáchaný na jeho škodu č. 5137.

Úpadek z nedbalosti (§ 486 c) tr. zák.): zřízenec (obchodvedoucí) společenstva s r. o. (tržnice), jehož jednání potřebuje ke své platnosti předchozího nebo dodatečného schválení představenstva, není orgánem podniku ve smyslu prvního, ani osobou samostatně věci společenstva (dlužníka) vedoucí ve smyslu druhého odstavce § 486 c) tr. zák., leč by skutečně vedl věci společenstva nezávisle na onom schválení č. 5168.

Úplatkářství (zák. č. 178/24): ke skutkové podstatě přečinu podle § 4 zák. č. 178/1924 se nevyžaduje, by byla výhoda někomu skutečně poskytnuta; stačí, že strana, která prospěch poskytla, měla subjektivní pocit, že jí byla poskytnuta výhoda č. 4979.

Úrad: v smysle § 27 zák. na ochr. rep. č. 4904.

Úradník veřejný: městský zamestnanec, pridelený služebne okresnému sboru liečebného fondu (§ 16, odst. 2 zák. č. 221/25 Sb. z. a n.), je i naďalej mestským zamestnancom a nepozbýva charakteru verejného úradníka č. 5019.

— — — poverilo-li obecné zastupitelstvo napriek predpisom posl. odst. § 216 zák. čl. VII:1888 a § 16 nar. č. 40.000/1888 uh. min. orby vydávaním dobytčích pasov niekoho iného než starostu obce a obecného notára, poverený nie je verejným úradníkom č. 5081.

— — — predpísanou služebnú prísahu už vykonavšího lesního hajného, pověřeného agendou poliňho hajného, netřeba pro tuto agendu znovu vziťi do prísahy č. 5082.

— — — cirkevná škola evanjelická a. v. plní tiež štátne úkoly verejnej správy a učiteľa na takejto škole treba považovať za verejného úradníka v smysle § 461 tr. zák., resp. v smysle § 14 (5) zák. č. 108/33 Sb. z. a n. č. 5149.

Úředník veřejný (§§ 68, 81, 312 tr. zák.): zřízenec kontrolního důchodkového úřadu, provádějící v obci revisi daně z masa, požívá ochrany §§ 68, 312 tr. zák. i cestou od řezníka, u něhož revisi prováděl, k jinému, u něhož hodlal v revisní činnosti pokračovati č. 5000.

— — — nejen vojenské strážce, nýbrž každý, kdo, vykonává službu ve vojenském organismu, činí v okruhu své působnosti a na základě služebního oprávnění opatření, jedná ve výkonu státní vojenské výsosti, obstarává

tím věci vlády ve smyslu § 101 tr. zák. a je státním úředníkem, chráněným ustanovením § 68 tr. zák.; spadá sem, zakročil-li velitel auto-kolony, by zjistil osobu, zavivnějí srážku s vojenským autem č. 5034.

— — — přísežný lesní hajný ochrany § 68 tr. zák., vyzval-li neznámé pachatele, přistřižené v lese při vybírání medových pláství a roje včel, aby s ním šli na lesní úřad ke zjištění totožnosti č. 5054.

— — — člen finanční pohraniční stráže, který osobu překročivší hranice považuje za cizince, jenž chce podloudně přenést zboží a podloudně překročiti hranice, jest, zakročuje proti této osobě, ve výkonu své služby; nezáleží na tom, že osoba, proti níž zakročeno, ve skutečnosti cizincem není a že tedy postup člena finanční stráže nebyl věcně správný č. 5058.

— — — osadnímu starostovi nepřisluží z důvodu této jeho funkce výkon bezpečnostní policie ve smyslu § 59 obec. zřiz. č. 5070.

— — — hajný požívá ochrany § 68 tr. zák., prohlíží-li na veřejné cestě vozy odvázející dříví v lese, by zjistil, neodvážejí-li dříví kradené, poněvadž před tím bylo dříví v lese jeho dohledu svěřeném odcizeno č. 5094.

— — — přestupek podle § 312 tr. zák. předpokládá, že úřední osoba je v době činu ve výkonu služby; vybočuje-li v této době z mezi vykázaných jí povinnostmi služby takovým způsobem, že lze úřední jednání pokládati pro tu dobu věcně z přerušené, nelze jí přiznati ochranu zákona; to platí zejména, vyřizuje-li si v té době věci, jež nemají s výkonem služby nic společného, což by mohlo platiti o tom, když úřední osoba se pustí s někým do hádky o věci, nesouvisející se služebním úkonem, ba dokonce do nadávek č. 5117.

— — — podle § 101 odst. 2 tr. zák. viz zneužití úřední moci.

Útisk (zákon ze dne 12. srpna 1921, č. 309 sb. z. a n.): po stránce subjektivní vyhledává se ke skutkové podstatě přečinu podle § 1 zák. o útisku kromě vědomí pachatelova, že hrozí jinému újmu na některém z právních statků v onom ustanovení zákona uvedených, i pachatelův úmysl, vynutiti na ohroženém nějaké konání, opomenutí, nebo snášení, a pachatelovo vědomí, že nemá práva na toto konání, opomenutí nebo snášení č. 5078.

— — — skutkové podstaty onoho trestného činu tu není, směřovala-li pohružka k vynucení práva pachateli příslušejícího, neb i jen práva domnělého, mohli-li se pachatel důvodně, třeba i mylně domnívati, že takové právo má č. 5078.

— — — družka obžalovaného není zproštěna povinností vydati svědectví ve smyslu § 152 č. 1 tr. ř.; není povinna sdílet domácnost se svým druhem, jenž proto nemá práva, vyvíjejícího s hlediska § 1 zák. o útisku, zabrániti jejímu odchodu (odvezení) č. 5164.

— — — pojem zbraně ve smyslu § 2 odst. 2 zák. proti útisku č. 5164.

— — — jde o formální nařízení, vztahující se ku průběhu shromáždění po rozumu § 4 zák. č. 309/1921, odňal-li předseda shromáždění řečníku slovo, nikoliv však, vyzval-li ho, by mluvil k věci č. 4906.

— — — ustanovení § 4 zák. o útisku vztahuje se jen na schůze a shromáždění konaná podle zákona spolkového nebo shromáždovacího; zmaření nebo rušení schůze veřejnoprávní korporace (obecní rady) nespadá pod trestní ustanovení § 4 zák. o útisku, může však býti zločinem podle § 76 tr. zák. č. 5001.

— — — pokud jde jen o nepřistojné jednání člena obecního zastupitelstva na schůzi tohoto sboru, nikoliv o přestupek podle § 4 zák. o útisku č. 5057.

Útraty: odvolatel ručí ve smyslu § 390 odst. 2 tr. ř. za zvláštní náklady, které vznikly použitím řádného prostředku opravného, jen, měl-li použitý jím opravný prostředek v zápětí zvláštní náhrady, které by jinak nebyly nastaly; soukromému obžalobci, který se odvolal jen z trestu a z výroku o podmíněném odsouzení, nelze uložit ani poměrnou část nákladů veřejného odvolacího líčení, jež se konalo jen proto, že se obžalovaný odvolal z výroku o vině č. 5046.

- zproštěnému obžalovanému nemůže být dle 2. odst. § 390 tr. ř. uložena náhrada nákladů na úspěšnou stížnost soukromého účastníka do usnesení, jímž mu bylo podle § 390 odst. 4 a § 393 tr. ř. uloženo nahradit útraty trestního řízení a právního zastoupení č. 5151.
- mělo-li odvolání obviněného advokáta z výroku o vině částečně úspěch, nenese náklady na řízení odvolací; k rozdělení povinnosti k náhradě útrat v první stolici není však důvodu, nevznikly-li pro jednotlivé části obvinění zvláštní útraty č. 199 dis.
- soudci nelze uložiti, by sám hradil náklady kárného řízení, docházejí-li kryti v částce služného, jež mu byla zadržena za suspense z úřadu č. 236 dis.

Vazba: nález o odškodnění za vyšetřovací vazbu jest doručiti k vlastním rukám; od tohoto dne (§ 6 tr. ř.) běží lhůta ke stížnosti; nebyl-li nález o odškodnění straně ani ústně prohlášen, nemá právní význam její prohlášení, že se vzdává doručení nálezu č. 4964.

Vejítí ve styk: k pojmu »vejítí ve styk« podle § 2 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. nestačí jakýkoli styk s cizí mocí (s cizími činiteli), nýbrž je třeba, by takový styk směřoval u pachatele samého objektivně i subjektivně k úkladům o republiku (zahrnoval v sobě složku, která je in objecto způsobitá přiblížití možnost násilného ohrožení statků v § 1 zák. na ochr. rep. uvedených) č. 4915.

Velitel autokolony: nejen vojenské strážce, nýbrž každý, kdo, vykonává službu ve vojenském organismu, činí v okruhu své působnosti a na základě služebního oprávnění opatření, jedná ve výkonu státní vojenské výstosti, obstarává tím věci vlády ve smyslu § 101 tr. zák. a je státním úředníkem, chráněným ustanovením § 68 tr. zák.; spadá sem, zakročil-li velitel autokolony, by zjistil osobu, zaviniší srážku s vojenským autem č. 5034.

Verejný notář viz notář veřejný.

Veřejná listina viz listina veřejná.

Veřejné násilí viz násilí veřejné.

Veřejnost (§§ 228—229 tr. ř.): otázku, zda veřejnost směla být z důvodu veřejného pořádku vyloučena, nelze přezkoumávat ve zrušovacím řízení č. 5145.

Veřejný dohled viz opověď falešná.

Veřejný zájem viz zájem veřejný.

Vězení státní (zák. č. 123/31 sb. z. a n.): delikt omisivní (§ 12 zák. na ochr. rep.) svou povahou vylučuje předpoklad § 1 zák. č. 123/1931, že spáchaný čin svědčí o snaze pachatele vykonati vliv na uspořádání věci veřejných nebo sociálních č. 4959.

- — zákon o státním vězení č. 123/1931 žádá v § 1 (1) zvláštní zavržitelnost činu způsobem provedení, použitými prostředky nebo zaviněnými následky, nepovažuje za zvláště zavržitelný již politický cíl sám o sobě; jde o vykročení z moci trestní (§ 281 č. 11 tr. ř.), zostřen-li trest, který se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, postem (§ 4 zák. č. 123/31) č. 5090.

- — zrazoval-li obžalovaný členy obecního představenstva od plnění povinností, uložených jim zákonem, nelze uznati, že projevil snahu vykonati vliv na uspořádání věci veřejných a sociálních, a použití zákona o státním vězení není na místě č. 5153.

Vidimační doložka viz listina veřejná.

Vklad tichého společníka: vklad tichého společníka není věcí ve smyslu § 183 tr. zák. (č. 252 obch. zák.) č. 5121.

Vláda nad rychlostí vozidla: pojem č. 4939.

Vměšování se do služebního výkonu: ve smyslu § 314 tr. zák. je jakékoliv jednání ovládané snahou, by byl úřední osobě ztížen služební výkon; může jím být i hovor (rozmluva); nesejde na doslovu pronesených výroků, je-li jen výrok vůbec způsobitý úřední osobu při služebním výkonu rušiti, vytrhovati, její pozornost od služebního jednání odvracet; po subjektivní stránce je třeba,

by pachatel jednal v úmyslu úřední osobě při služebním výkonu překážeti, služební výkon ztěžovati č. 5071.

Vniknutí (§ 83 tr. zák.): je vstup do cizího domu nebo cizího přibytku, děje-li se proti vyslovené neb i jen předpokládané vůli oprávněné osoby, při čemž stačí, že pachatelé vzhledem k účelu vstupu nemohli se souhlasem oprávněného počítati č. 4985.

Vnucená správa viz maření exekuce.

Volební právo viz právo volební.

Vojenská zrada viz ochrana republiky (§ 6).

Vojenský atašé viz ochrana republiky (§ 27).

Vražda (§ 278 tr. zák. slov.): udržoval-li obžalovaný delší dobu intimny pomer s poškozenou, nemohla ho zpráva o jej ořahotnění priviesť do takého rozčulenia a stáleho rozrušenia, ktoré by vylučovalo jeho schopnosť ku kľudnému rozváženiu úmyslu zavraždiť poškozenú č. 5077.

- — pachateľom vraždy (t. zv. nepriamym) je i ten, kto po predchozej úvahe a podľa vopred premysleného plánu dá vraždu spáchať osobou, ktorej nemôže byť trestný čin pričítaný k vine (na pr. pre omyl) č. 5080.

- § 288 tr. zák. slov.: ak sú v trestnej činnosti obžalovaného spínené všetky náležitosti zločinu navedenia druhej osoby k návodu ku vražde, treba ju podriaďiť pod ustanovenia o účasťstve na vražde a je vylúčené kvalifikovať ju len ako spolčenie k vražde podľa § 288 tr. zák. č. 5161.

Vybízení: vybízení k hromadnému neplnění veřejnoprávních povinností ve smyslu § 15 č. 1 zák. na ochr. rep. jest rozuměti jednání pachatele, jímž hledí přímo vzbuditi u něhoho rozhodnutí porušiti zákon v určitém směru, tedy působeni přímo na rozum. Toto působeni může míti i formu zakrytou č. 5153.

Vydávání zločinců: smlouvy o vydání a průvozu zločinců jsou součástí formálního trestního práva vnitrostátního a zavazují příslušný soud trestní, aby zjistil, zda v konkrétním případě není snad dle obsahu těchto smluv trestní řízení pro určitý čin vyloučeno č. 4959.

- — dostal-li se však obžalovaný na území zdejšího státu bez předchoziho extradičního řízení, netřeba pátrati dále, jak k tomu došlo; je výhradním právem cizího státu, v němž se uprchlý zločinec domáhá asyly, chce-li mu útočiště poskytnouti čili nic; z okolností, že pachatel žádal za právo asyly a že byl vyhoštěn dřive, než bylo o jeho žádosti rozhodnuto, nebo že byl dopraven do státu, z něhož uprchl, aniž byl vydán, nemůže ničeho vyvozovati ve svůj prospěch, poněvadž nemá subjektivního nároku na poskytnuti asyly č. 4959.

- — základem právního postavení vydaného, jenž je jen objektem ve vydávacím řízení, je totožnost činu, pro který bylo vydání povoleno, s činem, pro který byl vynesen rozsudek; totožnost činu neznamena totožnost kvalifikace; zásada vylučnosti není porušena, je-li čin, pro nějž o vydání pachatele bylo žádáno a pro nějž byl odsouzen, ve smlouvě uveden, byť i pod jiným pojmenováním neb označením jako trestný čin extradiční; odsouzení za změněné kvalifikace činu je jen tehdy vyloučeno, když je smlouva výslovně vylučuje č. 5100.

- — podle smlouvy mezi vládou republiky Československé a vládou Spojených Států Severoamerických ze dne 2. července 1925 (Sb. z. a n. č. 48/1926) není vyloučeno překvalifikování činu, pro nějž byl obžalovaný vydán č. 5100.

- — z náhodného nedopatření eskorty, záležejícího v tom, že se orgány, obstarávající dopravu obžalovaného, ocitly na území jiného státu, nemůže obžalovaný ve svůj prospěch nic dovozovati č. 5100.

Vydieráčstvo (§ 350 tr. zák. slov.): v úmyslu opatřiti si majetkový prospěch jedná nejen ten, kdo zamýšlí opatřiti si majetkový zisk v užším slova smyslu, nýbrž i ten, kdo se domáhá jakéhokoliv jiného plnění, jež má určitou ma-

jetkovou hodnotu, třebas i bez úmyslu dosíci při tom majetkového zisku (na př. zaplacení oprávněné pohledávky, odebrání dodaného zboží a pod.) č. 5169.

Vyhoštění: vyhošťovací právo přiznané obcím ustanovením čl. III. zákona ze dne 5. března 1862, č. 18 ř. zák. zahrnuje v sobě jen oprávnění zakázati určitým osobám bydlení v obci, nikoliv i oprávnění zakázati jim i přechodný pobyt v obci; vrátil-li se kdo do obce, z níž byl vyhoštěn podle čl. III. zák. č. 18/1862, dopustil se přestupku podle § 324 tr. zák. jen, učinil-li tak, aby v obci trvale bydlel, nikoliv i, učinil-li tak jen za účelem přechodného (krátkého) pobytu v obci č. 4934.

Vyjevovací přísaha viz přísaha vyjevovací:

Vykonavatel berní: berný exekutor nie je oprávněný vniknúť do samostatného a oddeleného bytu inej osoby než exekúta, aby odtiaľ odobral u dlžníka zabavené a k dražbe určené movitosti; bráni-li sa držiteľ bytu v takom prípade násilím a vyhrážkami so zbraňou v ruke proti takému postupu exekutorovmu, nejde o zločin násillia proti orgánu vrchnosti, lež iba o priestupok proti verejnému kludu podľa § 41 tr. zák. o priest. č. 4909.

— — — ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák. požívá i orgán určený berním úřadem k provádění berní exekuce případ od případu, třebaže na systemisovaném místě ustanoveným berním vykonavatelem byla osoba jiná; předpoklady vykročení z mezi formálního oprávnění vrchnostenské osoby (berního vykonavatele) č. 4978.

Vykročení: z mezi zmírňovacího práva č. 4919.

— z moci trestní: nalézací soud nevykročil z moci trestní (§ 281 č. 11 tr. ř.), vyměřil-li za sbíhající se trestné činy, ohledně nichž bylo trestní řízení vyloučeno z trestního řízení o činech, souzených soudem porotním, doplňkový trest převyšující s dřívějším trestem, uloženým soudem porotním, sazbu 5 let, nepřevyšující však trest stanovený v zákoně na skutek nejpřísnější trestný (porotní) č. 4924.

— — — nalézací soud vykročil ze své trestní moci, když obžalovanému odůznil podmíněný odklad trestu jediné z toho důvodu, že považuje následkem nesprávného výkladu zákona podmíněné odsouzení za vyloučeno č. 4948.

— — — zmatek č. 11 § 281 tr. ř., určena-li doba trvání vedlejšího trestu po rozumu § 32 zák. na ochr. rep. delší než zákon připouští č. 4952.

— — — jde o vykročení z moci trestní (§ 281 č. 11 tr. ř.), zostřen-li trest, který se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, postem (§ 4 zák. č. 123/31) č. 5090.

— — — je zmatekem podle č. 11 § 281 tr. ř., zostřen-li náhradní trest na svobodě za nedobytný trest peněžitý postem č. 5112.

Vyměření trestu viz trest.

Vyloučení veřejnosti: otázku, zda veřejnost směla býti z důvodu veřejného pořádku vyloučena, nelze přezkoumávat ve zrušovací řízení č. 5145.

Vyrábění: vyráběním ve smyslu § 24 (1) zák. č. 9/1924 je, pokud jde o výrobce amatéra, každá opětovaná činnost; stačí vyrobení tří radiotelefonických přijímačů z ochoty a bez úplaty; povolení k přechovávání nenahrazuje povolení k výrobě č. 4900.

Vyřízení obžaloby: ve smyslu § 281 č. 7 tr. ř. č. 4957.

Vyslanectví ČSR v cizině: je též úřadem ve smyslu §§ 12, 27 zák. na ochr. rep. č. 4904.

Výhoda: ke skutkové podstatě přečinu podle § 4 zák. č. 178/1924 se nevyžaduje, by byla výhoda někomu skutečně poskytnuta; stačí, že strana, která prospěch poskytla, měla subjektivní pocit, že jí byla poskytnuta výhoda č. 4979.

Výhrada vlastnictví: nejde o spreneveru, jestliže obžalovaný nezapltil kúpnu cenu strojových súčiastok, dodaných mu poškozenou firmou s výhradou

vlastnického práva do úplného zaplacení, ktoré byly s vedomím dodávateľky u obžalovaného spracované (prerobené) a s hlavnou vecou ďalej predané; výhrada vlastnického práva nemohla mať záväznej účinnosti č. 4974.

— — — výhrada vlastnického práva je prípustná i při věcech určených ke zpracování, je však právně účinná jen, pokud nedošlo ke zpracování; jakmile byly věci, s výhradou vlastnického práva prodané, zpracovány, stává se výhrada vlastnického práva právně bezúčinnou č. 5065.

— — — pouhé zažalování kúpni ceny neodůvodňuje ještě za všech okolností závěr, že se tím žalobce vzdal vlastnického práva ku prodané věci; právo to nepomíjí ani vydobytím rozsudku odsuzujícího kupitele k zaplacení; vědomým vedením exekuce na tuto věc vzdává se však prodatel své vlastnické výhrady č. 5148.

— — — dal-li kupitel věc, prodanou mu s výhradou práva vlastnického, pojistiti vlastním jménem a na vlastní účet, aniž byla pojistka vinkulována pro prodatele, nenastupuje vyplacená mu náhrada v poměru ku prodateli na místo zničené věci č. 5148.

Výkon trestu: duševní nebo tělesná choroba odsouzeného je překážkou jen nastoupení trestu (§ 398 tr. ř.); choroba vypuknuší za výkonu trestu není důvodem pro jeho přerušeni č. 5144.

Výkonný orgán viz vykonavatel.

Vzdání se opravných prostředků: prohlášení osoby úplně zbavené svéprávnosti, že trest přijímá a že se vzdává opravných prostředků, není po zákonu platné a pro obžalovaného závazné č. 5014.

— — — vzdání se opravných prostředků obžalovaným neváže státního zástupce, podává-li zmateční stížnost ve prospěch obžalovaného č. 5017.

— — řemeslné živnosti viz maření exekuce.

Zabitie úmyselné: nelze uznat, že obžalovaný spáchal čin (§ 279 tr. zák.) v bezvedomí podľa § 76 tr. zák., je však odôvodnený záver, že jednal v silnom rozčúlení, vyvolanom poškodeným (§ 281 odst. 2 tr. zák.), jestliže, byvši poškodeným v hádce poranený a zahanbený, po 2 hodinách pri novom stretnutí, keď sa poškodený veľmi urážlive vyjadri o jeho rodičoch, výstrelom ho usmrtil č. 5079.

— z nedbalosti: nie je daná príčinná súvislosť, tedy ani spoluspôsobenie smrteľného výsledku, medzi opomenutím lekára, spočívajúcim v tom, že sa nepostaral o včasný operatívny zákrok u pacienta, poraneného treťou osobou, a smrťou pacienta, ak možnosť jeho záchrany týmto zákrokom bola len pravdepodobná, nie však istá č. 4949.

Zakázané rozširovaní viz tiskopis.

Zaměstnavatel: zaměstnavatelem, povinným odváděti nemocenské pojistovné příspěvky, není ten, kdo zaměstnance ustanovuje nebo platí, nýbrž ten, kdo nese risiko jejich práci a služeb (§ 8 v té příčině nezměněného zák. č. 221/1924); prokurista, účetní a pokladník veřejné společnosti není zaměstnavatelem v onom smyslu č. 4982.

Zanedbání povinné péče viz urážka tiskem.

Zastupování podvojně: porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, převzal-li advokát jako jediný jednatel a právní zástupce společnosti s r. o. od druhého smluvníka příkaz, aby za něho sepsal návrh smlouvy pachtovní, ač již tehdy věděl, že je tu střet zájmů obou stran, a dal-li si za tuto práci přislíbíti odměnu a soudně ji vymáhal č. 206 dis.

— — ke skutkové podstatě podvojněho zastupování ve smyslu § 10 adv. ř. stačí převzetí zastupování v souvislé věci proti dřívějšimu mandantu; není třeba, by šlo o tutěz věc č. 228 dis.

Zatajení nálezu viz podvod (§ 201 c) tr. zák.

Zájem veřejný: pro otázku, zda bylo objektivně ve veřejném zájmu uvést skutečnosti, o něž jde (§ 6 odst. 3 zák. čís. 108/1933), záleží jen na tom, zda by při pravdivosti stíhaného obvinění bylo zájmem, veřejností, by obsah obvinění znala; ve veřejném zájmu musí být nejen, by urážlivá skutečnost byla uvedena (sdělena), nýbrž i, by způsob, jak se to stalo, nevybočil z mezí veřejného zájmu čís. 4971.

— — objektivní jsoucnost veřejného zájmu nelze popřít, šlo-li o to, informovat veřejnost o způsobu, jakým došlo k prodeji (směně) obecního pozemku čís. 5087.

— — nepořádky v družstvu, jež požívá úvěru u Městské spořitelny, dotýkají se nepřímě obce a všeho občanstva ve městě; odstranění i kárání jich tiskem je ve veřejném zájmu čís. 5139.

Zákon alimentární: přešupek podle § 8 alim. zák. byl spáchán tam, kde pachatel měl vykonat činy, jichž opomenutí se mu dává za vinu (kde pachatel bydlí a svou alimentární povinnost neplní), nikoli tam, kde trestná nečinnost pachatelova svůj objekt zasahuje čís. 5104.

— **nový:** vládní nařízení ze dne 30. června 1932, čís. 107 Sb. z. a n., upravuje určité povinnosti řidiče silostroje, jichž porušení jest, nejde-li o čin přísněji trestný, správním přestupkem (čl. III. nař.), neupravuje však nikde skutkové podstaty trestného činu náležejícího před soud a nestanoví trest na trestný čin náležející před soud, takže není trestním zákonem po rozumu čl. IX. uvoz. zák. k tr. zák. čís. 5063.

— — ustanovení § 41 čís. 1 zák. o ochraně cti čís. 108/33 aplikuje jen všeobecnou normu čl. IX. uvoz. zák. k tr. zák. na obor ochrany cti s jediným omezením, že zpětné působení nových norem je vyloučeno jen, byly-li dosavadní předpisy vinníkoví zřejmě příznivější; ustanovení § 7 obč. zák. nemá tu místa čís. 5084.

Záležitosti vládní: pojem »záležitosti vládní« ve smyslu § 101 odst. 2 (§ 153 tr. zák.); náleží sem i hospodářské podnikání státu, pokud je stát k plnění svých úkolů ve veřejném zájmu shledává nutným neb aspoň prospěšným, nanejvýš i pokud jde o železniční provoz na státních drahách neb o provoz jejich autobusů čís. 5123.

Záloha: poškození cti a vážnosti stavu, nesložil-li advokát zálohu advokátovi, který ho zastupoval v jeho kárné věci, ač mu to slíbil čís. 207 dis.

Záměna peněžitých trestů v trest na svobodě viz trest.

— a zmírnění trestu viz trest.

Zánik stíhacího práva podle § 530 tr. zák. čís. 5115.

Zápisnice: proti rozhodnutí předsedu senátu o opravě a doplnění zápisnice je odvolání a zmatočná sťažnosť neprípustná čís. 5013.

Zbavení svéprávnosti: prohlášení osoby úplně zbavené svéprávnosti, že trest přijímá a že se vzdává opravných prostředků, není po zákonu platné a pro obžalovaného závazné čís. 5014.

Zbraň: pojem zakázaných zbraní ve smyslu § 32 zbroj. pat.; nepatří k nim prak čís. 5060.

— pojem zbraně ve smyslu § 2 odst. 2 zák. proti útisku čís. 5164.

Zlehčování (§ 27 zák. čís. 111/27): přečin zlehčování podle § 27 zák. čís. 111/1927 je deliktem ohrožovacím, nikoliv výsledným; stačí, byla-li pozastaveným jednáním přivoděna i jen možnost škody, třeba i jen pro uzavírání budoucích zakázek; spadá sem, tvrdil-li kdo, že určitá firma již neexistuje, že jeho firma její podnik převzala a má bráti do opravy výrobky oné firmy čís. 5074.

— k údajům o poměrech podniku po rozumu § 27 (§ 2 odst. 2) zák. čís. 111/1927 patří i zlehčovací údaje o osobách v podniku zaměstnaných, tedy nejen o osobě majiteli podniku, nýbrž i o jeho zaměstnanci, uzavírajícím za podnik smlouvy o dodání zboží čís. 5107.

— zlehčování ve smyslu § 27 a nekalá reklama ve smyslu § 25 zák. čís. 111/1927, tvrdil-li studnařský mistr, že tím, že mu byla udělena studnařská koncese, zaniklo dosavadní oprávnění zednických a tesařských mistrů a sta-

vitelů v dotyčném politickém okrese řídit a provádět zřizování studní, a že proto každé další jimi prováděné zřizování studní bude podle zákona trestně stíháno čís. 5109.

— **zákonný požadavek »za účelem soutěže«** znamená jen, že jednání pachatelovo směřuje k tomu, by posice zlehčovaného podniku byla v soutěži seslabena a že zlehčovací údaje byly k tomu i způsobily; soutěžitel může tento účel sledovati i pravdivými i nepravdivými údaji zlehčovacího rázu, odpovídá však z přecínu § 27 zák. čís. 111/1927 jen při vědomé nepravdivosti údajů čís. 5141.

Zmateční stížnost: zrušil-li nejvyšší soud rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, přihlížeje k nezrušené části výroku o vině, není nalézací soud oprávněn (§ 293 odst. 1 tr. ř.) přezkoumati a zmateční stížnost nemůže bráti v pochybnost (v odpor), zda má ta či ona část zachovaného výroku oporu ve výsledcích hlavního přeličení (ve spisech) čís. 4914.

— — zmateční stížnost je sice opožděná, odeslal-li ji soud bydlíště obžalovaného, u něhož ji obžalovaný protokolárně opověděl a provedl téhož dne, kdy mu byl kontumační rozsudek doručen, nalézacímu soudu s takovým opožděním, že tam došla až po lhůtě § 284 odst. 1 tr. ř., avšak tato okolnost může býti důvodem pro navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty čís. 5010.

— — vzdání se opravných prostředků obžalovaným nevzájemně státního zástupce, podává-li zmateční stížnost ve prospěch obžalovaného čís. 5017.

— — zakládá-li se osvobozující výrok na několika podstatných důvodech, z nichž byly některé zmateční stížností státního zástupce ponechány nedotčeny, nemůže míti stížnost úspěch jen na základě některých jiných výtek, i kdyby byly důvodné čís. 5040.

— — **na zástítu zákona:** porušení zákona, nebyl-li uznán za výnos úřadu ve smyslu § 20 odst. 1 tisk. zák. i nález berní správy po rozumu § 41 odst. 1 zák. čís. 268/23 (v doslovu zák. čís. 246/26) čís. 4940.

— — — usnesení, jímž okresní soud sám rozhodl o udělení milosti, je absolutně zmatečné; zmatečnost ta je nezhojitelná; jeho zrušení podle § 33 tr. ř. nebrání ustanovení § 292 tr. ř., poměradž, vydáno byvší orgánem naprosto nepřislušným, nemohlo usnesení nikdy nabýti právní účinnosti čís. 4947.

— — — zrušení rozsudku podle §§ 33 a 479 tr. ř., změnil-li odvolací soud k odvolání pouze obviněného trest vězení na trest tuhého vězení, třebaže jej vyměřil kratší dobou než soud první stolice čís. 4972.

— — — porušení zákona (§ 11 zák. čís. 126/33 sb. z. a n.), odepřeno-li akciové společnosti právo žádati za uveřejnění tiskové opravy čís. 5052.

— — — porušení zákona (§§ 398, 401 a) tr. ř.), odložen-li další výkon už nastoupeného trestu až do uzdravení odsouzeného čís. 5144.

— — — porušení zákona, byla-li zproštěnému obžalovanému uložena náhrada nákladů na úspěšnou stížnost soukromého účastníka do usnesení, jímž mu bylo podle § 390 odst. 4 a § 393 tr. ř. uloženo nahraditi útraty trestního řízení a právního zastoupení čís. 5151.

— — — viz též prostředek opravný v záujme právně jednotnosti.

Zmatek: podle § 281 č. 3 tr. ř.: porušení předpisu § 255 tr. ř. není zmatkem čís. 3 § 281 tr. ř. čís. 5143.

— **podle § 281 č. 7 tr. ř.:** k otázce »vyřízení obžaloby« ve smyslu § 281 čís. 7 tr. ř. čís. 4957.

— — případ porušení předpisu § 267 tr. ř. a zmatek čís. 7 § 344 tr. ř. eventuální otázkou na přešupek podle § 459 tr. zák. ke hlavní otázce na zločin zhárství podle §§ 166, 167 c) tr. zák. čís. 5111.

— **podle § 281 č. 9 a), č. 10 tr. ř.:** předpoklady a doličování zmatků čís. 9 a), 10 § 281 tr. ř. čís. 5166.

- uznáva-li rozsudek obžalovaného vinným přečinom podľa § 17 čis. 1 al. 2 zák. na ochr. rep., poněvadž k tajné organizaci přistoupil, vymyká se požadavek zmáteční stížnosti státního zastupitelství, by bylo i vysloveno, že se činnosti organizace účastní, z rámce § 281 čis. 9 a) tr. ř., aniž lze ono neuznání dalšího způsobu spáchání činu důvodně napadati s hlediska čis. 10 § 281 tr. ř., nebo nepřímo uplatňováním formálních vad rozsudku čis. 5166.
- podle § 281 č. 11 tr. ř.: porušení předpisu § 265 tr. ř. je zmatkem čis. 11 § 281 tr. ř.; zmáteční stížnost, uplatňující opomenutí předpisu § 265 tr. ř. je však neodůvodněná, přihlíží-li rozsudek ve skutečnosti k onomu předpisu, třebaže se ho výslovně nedovolává čis. 4911.
- zmátečnost rozsudku pro vadnost výroku o trestu nenastává, jakmile je výrok o trestu výsledkem porušení (nešetření) nebo nesprávného použití zákona, nýbrž jen tehdy, když byl výrokem o trestu zákon porušen nebo když ho nebylo vůbec anebo bylo ho nesprávně použito ve směrech v § 281 čis. 11 tr. ř. výlučně (výčetmo) uvedených čis. 4919.
- nalézací soud nevykročil z moci trestní (§ 281 čis. 11 tr. ř.), vyměřil-li za sbíhající se trestné činy, ohledně nichž bylo trestní řízení vyloučeno z trestního řízení o činech, souzených soudem porotním, doplňkový trest převyšující s (dřívějším) trestem, uloženým soudem porotním, sazbu 5 let, nepřevyšující však trest stanovený v zákoně na skutek nejpřísnější trestný (porotní) čis. 4924.
- zákon neomezuje výrok o ztrátě čestných práv občanských (§ 32 zák. čis. 50/1923) na zdejší státní příslušníky; jde proto o zmatek čis. 11 § 281 tr. ř., nevyslovena-li ztráta oněch práv z důvodu, že obžalovaný je cizím státním příslušníkem, ač uznáno, že zločin (podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep.) spáchal z pohnutek nízkých a nečestných čis. 4926.
- jde o zmatek čis. 11 § 281 tr. ř., zaměnil-li nalézací soud peněžitý trest, který mnil uložiti podle § 29 zák. čis. 50/1923 kumulativně s trestem žaláře, ihned, použiv § 260 a) tr. zák., v trest na svobodě čis. 4926.
- nalézací soud vykročil ze své trestní moci, když obžalovanému odůvodněným podmíněným odklad trestu jediné z toho důvodu, že považuje následkem nesprávného výkladu zákona podmíněné odsouzení za vyloučeno čis. 4948.
- zmatek čis. 11 § 281 tr. ř., určena-li doba trvání vedlejšího trestu po rozumu § 32 zák. na ochr. rep. delší než zákon připouští čis. 4952.
- zmatek čis. 11 § 281 tr. ř., povoleno-li odsouzenému pro přečin čl. III. zák. čis. 142/1868 podmíněné odsouzení, ač bylo podle § 35 zák. na ochr. rep. vyloučeno pro trestný čin, spáchaný obsahem dotyčného tiskopisu čis. 4953.
- odvolal-li se jen obviněný, není odvolací soud oprávněn (§§ 477 odst. 2, 281 čis. 11 tr. ř.) změnit trest vězení na trest tuhého vězení, třebaže jej vyměřil kratší dobou, než soud první stolice čis. 4972.
- zmatek čis. 11 § 281 tr. ř., snížen-li při odsouzení pro zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. proti předpisu § 28 odst. 2 cit. zák. trest pod dolejší hranici trestní sazby, a vyslovena-li proti předpisu druhé věty prvního odstavce § 32 cit. zák. jen ztráta práva volebního, nikoliv ztráta čestných práv občanských čis. 5015.
- jde o vykročení z moci trestní (§ 281 čis. 11 tr. ř.), zosřten-li trest, který se má vykonati podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, postem (§ 4 zák. čis. 123/31) čis. 5090.
- porušení zákona v ustanovení § 6 odst. 4 případ 2, i § 8 odst. 3 zák. čis. 562/1919 sb. z. a n., ponechal-li sborový nalézací soud v platnosti podmíněné odsouzení i pro předchozí rozsudek okresního soudu, ač mu bylo známo, že je tu nepravoplatné usnesení tohoto soudu, jimž se nařizuje výkon trestu (§ 281 čis. 11 tr. ř.) čis. 5097.

- je zmatkem podle čis. 11 § 281 tr. ř., zosřten-li náhradní trest na svobodě za nedobytný trest peněžitý postem čis. 5112.
- zmatek čis. 11 § 281 tr. ř., uložen-li náhradní trest na svobodě za trest peněžitý v nižší výměře, než dovoluje § 8 odst. 1 zák. čis. 31/1929 sb. z. a n. čis. 5166.
- v řízení kárném viz tamže.
- Zmátočná sťažnosť:** ten, kto podáva zmátočnú sťažnosť, môže žiadať o opis rozsudku len pred uplynutím trojdennej lehoty k ohláseniu zmátočnej sťažnosti; z nezákonného doručenia rozsudku nevzniká mu právo odôvodniť zmátočnú sťažnosť po uplynutí osmidennej lehoty v § 388 odst. 2 tr. p. stanovenej čis. 4923.
- ak bola vedľajšia otázka právom položená, odpovedajú na ňu porotcovia, jestli odpovedali kladne na otázku hlavnú, ku ktorej sa vedľajšia otázka poji; mylné poučenie porotcov v osnove otázok o tom, kedy treba odpovedať na vedľajšiu otázku, je dôvodom zmatku podľa § 29, čis. 4 por. nov. čis. 4941.
- poškodený, ktorý bol na hlavnom odvolacom pojednávaní prítomný, je oprávnený ohlásiť zmátočnú sťažnosť vždy tiež len do troch dní od vyhlásenia rozsudku a v teže lehote žiadať o opis rozsudku cieľom odôvodnenia zmátočnej sťažnosti, tedy i v tom prípade, keď verejný žalobca vzal ohlásenú zmátočnú sťažnosť späť čis. 4961.
- bol-li obžalovaný na odvolacom hlavnom pojednávaní zastúpený osobitným obhajcom, niet podľa § 425, odst. 2 tr. p. zákonného dôvodu, aby rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vyhlásené, alebo za podmienok § 329, odst. 3 tr. p. doručené obžalovanému. V takom prípade lehota k ohláseniu zmátočnej sťažnosti začína i pre obžalovaného odo dňa, kedy bolo rozhodnutie odvolacieho súdu vyhlásené obhajcovi čis. 4968.
- súd porušil zákaz reformationis in peius (§ 4, odst. 6, zák. čis. 8/24 Sb. z. a n.), ak v novom rozsudku uložil obžalovanému dlhší trest na slobode a väčší trest peňažitý, bárs len podmienene, jestliže v prvom rozsudku vymeral obžalovanému trest na slobode i na peniazoch nižší, avšak bezpodmienečný čis. 4969.
- konalo-li se hlavní odvolací přelíčení v přítomnosti zvoleného obhájce obžalovaného a odvolací soud po vynesení rozsudku mylně nařídil postup podle § 1 (5) zák. čis. 8/24 Sb. z. a n. a v důsledku toho i soud prvé stolice mylně poučil obžalovaného o lhůtě opravného prostředku, jestliže ten ihned k ohlášení zmáteční stížnosti počítati jen od vyhlášení rozsudku obhájci při hlavním odvolacím přelíčení čis. 4986.
- proti rozhodnutiu predsedu senátu o oprave a doplnení zápisnice je odvolanie a zmátočná sťažnosť neprípustná čis. 5013.
- poškodenému prislúcha právo podať zmátočnú sťažnosť len do troch dní od doručenia rozsudku (§ 425, odst. 2 tr. p.). Zákon nepredpisuje, že by súd mal upovedomiť poškodenú stranu o tom, že vrchné štátne zastupiteľstvo nepodalo zmátočnú sťažnosť čis. 5035.
- v trestných veciach zahájených pred účinnosťou nového zákona o ochrane čti (čis. 108/33 sb. z. a n.) pro delikty, k jichž stíhání a k zastupování obžaloby bylo oprávněno výlučně státní zastupitelství, není poškozený (urazěný) ani po účinnosti tohoto zákona oprávněn podatí zmáteční stížnost čis. 5091.
- nerozhodoval-li súd prvej stolice o dokazovacom návrhu obžalovaného preto, ponevác ho obžaloby sprostil, a uplatnil-li obžalovaný potom ten istý návrh i pred súdom druhej stolice a tento súd ho zamietol, nejde o prípad podľa § 428, odst. 2 tr. p., a obžalovaný je oprávnený uplatňovať zmatek podľa § 384, čis. 9 tr. p. čis. 5105.
- keďže základ pre uplatňovanie zmatku podľa § 29 čis. 4 por. nov. je celkom iný než základ pre uplatňovanie formálnych zmatekov podľa § 384 čis. 10, 11 tr. p. (v prvom smere sa napáda kladenie otázok porotcom, v druhom sa vytykajú vady rozsudku), neľže formálne zmatky

podľa § 384 čis. 10, 11 tr. p. odôvodňovať poukazom na to, čo bolo uvedené ku zmätku podľa § 29 čis. 4 por. nov. Takto prevedená zmätočná sťažnosť je podľa zákona neoznačená čis. 5161.

Zmätok: podľa § 384, čis. 9 tr. p.: formálny zmätok podľa § 384, čis. 9 tr. p. možno uplatňovať len proti takému usneseniu súdu, ktoré bolo vynešené proti návrhu strany pri hlavnom pojednávaní. Proti rozhodnutiu predsedu senátu o oprave a doplnení zápisnice je odvolanie a zmätočná sťažnosť nepripustná čis. 5013.

— — keďže ustanovenie § 304, odst. 1 tr. p. nedovoľuje prečítať o d o b e n e n i e obžalovacieho spisu v trestnej veci, ktorá sa práve prejednáva, nelze pripustiť ako dôkazný prostriedok ani prečítanie odôvodnenia obžalovacieho spisu, podaného proti tomuže obžalovanému v inej trestnej veci čis. 5044.

— — nerozhodoval-li súd prvej stolice o dokazovacom návrhu obžalovaného preto, ponač ho obžaloby sprostil, a uplatnil-li obžalovaný potom ten istý návrh i pred súdom druhej stolice a tento súd ho zamietol, nejde o prípad podľa § 428, odst. 2 tr. p., a obžalovaný je oprávnený uplatňovať zmätok podľa § 384, čis. 9 tr. p. čis. 5105.

— **podľa § 384, čis. 10, 11 tr. p.:** keďže základ pre uplatnenie zmätku podľa § 29 čis. 4 por. nov. je celkom iný než základ pre uplatňovanie formálnych zmätkov podľa § 384, čis. 10, 11 tr. p. (v prvom smere sa napáda kladenie otázok porotcom, v druhom sa vytykajú vady rozsudku), nelze formálne zmätky podľa § 384, čis. 10, 11 tr. p. odôvodňovať poukazom na to, čo bolo uvedené ku zmätku podľa § 29 čis. 4 por. nov. Takto prevedená zmätočná sťažnosť je podľa zákona neoznačená čis. 5161.

— **podľa § 385, čis. 1 a) tr. p.:** námietkou obžalovaného advokáta, že jeho čin môže byť kvalifikovaný len ako disciplinárne previnenie, tvrdí sa, že čin nie je trestný podľa trestných zákonov a uplatňuje sa tým zmätok podľa § 385, čis. 1 a) (nie čis. 1 b) tr. p. čis. 4960.

— **podľa § 385, čis. 1 b) tr. p.:** kvalifikáciou trestného činu rozumie sa podriadenie trestného činu pod trestný zákon, vyslovenie, akého druhu trestného činu sa obžalovaný dopustil. Nepatrí však ku kvalifikácii trestného činu otázka, či sa má stíhať z úradnej moci, či na zmocnenie, alebo na súkromný návrh čis. 5157.

— **podľa § 385, čis. 1 c) tr. p.:** otázka, či sa podaril dôkaz pravdy alebo aspoň pravdepodobnosti, je otázkou právnou, ktorú má preskúmať najvyšší súd s hľadiska dôvodu zmätočnosti podľa § 385 čis. 1 c) tr. p. srovnaním skutočnosti, zistených nižším súdom na základe prevedeného dokazovania, s tvrdeniami, ktoré boli predmetom obžaloby čis. 4908.

— **podľa § 29, čis. 4, 6 por. nov.:** mylné poučenie porotcov v osnove otázok o tom, kedy treba odpovedať na vedľajšiu otázku, je dôvodom zmätku podľa § 29, čis. 4 por. nov. čis. 4941.

— rozhodnutie porotcov je zmätočné podľa § 29, čis. 4 por. nov. a neúplné podľa § 29, čis. 6 tohože zákona, ak porotcovia pre vadné polozenie otázok odpovedali na vedľajšiu právnú otázku, hoci im nebola daná možnosť odpovedať na výpomocnú hlavnú právnú otázku, ktorou by ustálili základný trestný čin čis. 5027.

— — okolnosť, že porotcovia na základe tých istých skutočností odlišne posudzovali otázku pričetnosti spoluobžalovaných, ktorí požili každý to isté množstvo alkoholu, nezakladá rozpor v smysle § 29 č. 6 por. nov. čis. 4901.

— — nejde o rozpor vo verdikte porotcov (§ 29, čis. 6 por. nov.), jestliže porotcovia odpovedali záporne na hlavnú skutkovú otázku a potom kladne na výpomocnú hlavnú skutkovú otázku, obsahujúcu len či a s t o č n e tie isté skutočnosti ako ona hlavná skutková otázka čis. 5027.

— **v pokračovaní disciplinárnom** vid' tamže.

Zmírnění trestu viz trest.

Zmocnenie: z ustanovenia § 22 zák. čis. 108/33 Sb. z. a n. neplynie, že by účinnosť súdnych rozhodnutí alebo opatrení, vykonaných v predbežnom pokračovaní, bola závislá na predchodcom zmocnení, ani, že zmocnenie musí byť dané v šesťmesačnej premlčacej lehote čis. 5128.

— trestnému návrhu poškodeného (urazeného) učiteľa nelze odopreť povahu zmocnenia preto, že nebol adresovaný štátnemu zastupiteľstvu a že sa v ňom poškodený odvoláva na zmocnenie, ktoré bolo jemu samému udeľené jeho disciplinárnou vrchnosťou čis. 5149.

Zmocnění ke stíhání: i když v době podání žaloby pro urážku úřadu (purkmistrovského) nebylo podle čl. V. zák. čis. 8/1863 ř. zák. třeba zmocnění úřadu ke stíhání, bylo na veřejném obžalobci (§ 281 čis. 9 c) tr. ř.), aby ke hlavnímu přelíčení, jež se konalo již za platnosti zákona o ochraně cti čis. 108/1933 sb. z. a n., opatřil a soudy prokázal zmocnění ke stíhání, vyžadované nyní § 14 odst. 2 a 3 (čis. 3) cit. zák.; nestačí, že přednosta úřadu (starosta) postoupil obecním úředníkem sepsané trestní oznámení štátnímu zastupitelství, ani prohlášení podřízeného úředníka při hlavním přelíčení, že žádá potrestání jménem vlastním i jménem úřadu čis. 5075.

Znalec: ministerstvu národní obrany nelze upřít kompetenci k podání odborného posudku o povaze pracovních táborů v Německu čis. 5015.

Zneužití moci úřední (§ 101 tr. zák.): jde o zločin zneužití moci úřední ve smyslu § 101 tr. zák., nikoli jen o zločin podle § 181 tr. zák., poškozoval-li soudní úředník, pověřený pracemi v listovně, strany i stát tím, že neoprávněně za zády berního úřadu kolky a poplatky vyměřoval, vybíral a si ponechával, dotyčné úřední úkony bernímu úřadu zatajoval a tak řádné vyměřování a vymáhání poplatků znemožňoval čis. 4958.

— — — pojem »záležitosti vládní« ve smyslu § 101 odst. 2 (§ 153 tr. zák.): náleží sem i hospodářské podnikání státu, pokud je stát k plnění svých úkolů ve veřejném zájmu sledává nutným neb aspoň prospěšným, nanejvýš i pokud jde o železniční provoz na státních drahách neb o provoz jejich autobusů čis. 5123.

— — — **podle § 471 tr. zák. slov.:** přečinu zneužití úřední moci podle § 471 tr. zák. se dopouští i ten, kdo byv přidělen k pomocné službě ve veřejném úřadě, převzal vykonání služebního úkonu, při němž porušil svoji úřední povinnost čis. 4992.

Zodpovědnost redaktora viz redaktor.

Zostření trestu viz trest.

Zpronevěra: podle § 181 tr. zák.: jde o zločin zneužití moci úřední ve smyslu § 101 tr. zák., nikoli jen zločin podle § 181 tr. zák., poškozoval-li soudní úředník, pověřený pracemi v listovně, strany i stát tím, že neoprávněně za zády berního úřadu kolky a poplatky vyměřoval, vybíral a si ponechával, dotyčné úřední úkony bernímu úřadu zatajoval a tak řádné vyměřování a vymáhání poplatků znemožňoval čis. 4958.

— **podle § 183 tr. zák.:** ke skutkové podstatě zpronevěry pojistného, sraženého zaměstnanci ze mzdy podle zákona ze dne 9. října 1924, čis. 221 v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, čis. 184 sb. z. a n., se vyznačuje, by pojistné srazil zaměstnavatel a by si byl vědom toho, že pojistné protiprávně zadržuje pojistné ze mzdy zaměstnanců jako statek svěřený mu jako zaměstnavateli; zaměstnavatelem, povinným odvádět nemocenské pojistné příspěvky, není ten, kdo zaměstnance ustanovuje nebo platí, nýbrž ten, kdo nese riziko jejich prací a služeb; prokurista, účetní a pokladník veřejné společnosti není zaměstnavatelem v onom smyslu čis. 4982.

— — — pojem »přivlastnění« (§ 183 tr. zák.); nakolik sem spadá, použil-li kdo náhrady, vyplacené mu pojistovnou za shořelou věc, prodanou mu s výhradou práva vlastnického, k zaplacení svých dluhů čis. 5037.

— — — výhrada vlastnického práva je přípustná i při věcech určených ke zpracování, je však právně účinná jen, pokud nedošlo ke zpracování. Jak-

mile byly věci, s výhradou vlastnického práva prodané, zpracovány, stává se výhrada vlastnického práva právně bezúčinnou č. 5065.

- — zpronevěry lze se dopustití jen na věci cizí. Vklad tichého společníka není věcí cizí ve smyslu § 183 tr. zák. (čl. 252 obch. zák.) č. 5121.
- — ujednal-li prodatel s obžalovaným, že přijímá od něho nazpět dodanou mouku, že účty na mouku tu vydané se zrušují a že mouka zůstane u obžalovaného na skladě do té doby, než prodatel bude mít možnost mouku si odvéztí, nabyl prodatel vlastnického práva k mouce prohlášením podle § 428 obč. zák. (constitutum possessorium) i když nedošlo ke hmotnému odevzdání, a obžalovaný se dopustil zpronevěry, zpracoval-li (prodal-li) mouku tu, znaje obsah onoho ujednání a jsa si vědom bezprávnosti svého jednání č. 5138.
- — pouhé zařalování kupní ceny neodůvodňuje ještě za všech okolností závěr, že se tím žalobce vzdal vlastnického práva ku prodané věci; právo to nepomijí ani vydobytím rozsudku odsuzujícího kupitele k zaplacení; vědomým vedením exekuce na tuto věc vzdává se však prodatel své vlastnické výhrady č. 5148.
- — dal-li kupitel věc, prodanou mu s výhradou práva vlastnického, pojistití vlastním jménem a na vlastní účet, aniž byla pojistka vinkulována pro prodatele, nenastupuje vyplacená mu náhrada v poměru ku prodatelovi na místo zničené věci č. 5148.
- viz též sprenevera.

Zrada vojenská viz ochrana republiky (§ 6).

Zrušovací soud viz soud zrušovací.

Zřízenec společenstva: zřízenec (obchodvedoucí) společenstva s r. o. (tržnice), jehož jednání potřebuje ke své platnosti předchozího nebo dodatečného schválení představenstva, není orgánem podniku ve smyslu prvního, ani osobou samostatně věci společenstva (dlužníka) vedoucí ve smyslu druhého odstavce § 486 c) tr. zák., leč by skutečně vedl věci společenstva nezávisle na onom schválení č. 5168.

Ztráta čestných práv občanských: § 32 zák. na ochr. rep. ji neomezuje na zdejší státní příslušníky č. 4926.

- práva volebního viz právo volební.

Zhářství: podle § 166 tr. zák. nestačí, má-li jíti o zhářství, zapálení věci o sobě, nýbrž je třeba, aby měl vzniknouti požár, tedy oheň ve větším rozsahu, při čemž nezáleží ani tak především na hodnotě zapáleného cizího předmětu, jako hlavně na nebezpečí, kterým pachatel vydává cizí majetek nebezpečí zničení ohněm, ať již předmět ohněm hned zprvu zachycený sám je většího rozsahu, nebo že se oheň může rozšířiti na takové cizí předměty, na kterých zase může nabýti většího rozsahu; zapálení auta na silnici č. 5051.

- skutková podstata zločinu podle § 170 tr. zák. č. 5098.
- ustanovení § 169 tr. zák. vyžaduje jednak všeobecný zlý (t. j. protiprávní) úmysl, jednak vědomí pachatele, že zapálením svého majetku vydává v nebezpečí ohně i majetek cizí č. 5098.
- směřuje-li zlý úmysl pachatelův k účelům § 170 tr. zák. (zkrátití práva jiné osoby), závisí otázka, zda je užiti § 169 či § 170 tr. zák., na okolnostech, za nichž byl čin spáchán č. 5098.
- není-li tu podmínek pro přísnější ustanovení § 167 tr. zák., musí mírnější ustanovení ustoupiti přísnějšímu č. 5098.

Živnostensky: zločinu kuplierstva, páchaného po živnostensky, sa dopúšťa majiteľ domu, ktorý v ňom prenajíma izby výhradne len prostitútkam, a to za nájomné tak vysoké, ktoré by iný nájomník neplatil, a nariadi vrátnikovi, aby aj neznámym mužom dovoľoval prichádzať do domu a vyhľadávať prostitútky č. 4967.

Seznam ustanovení zákonných, jež byla v tomto svazku vyložena.

I. a) Trestní zákon.

	Čís.		Čís.
§ 1	5002	§ 178	4924
§ 2 c)	4912	§ 179	4924, 5020
§ 3 g)	4930, 5017	§ 180	4924
§ 4	4932	§ 181	4958
§ 5	5003, 5055	§ 183	4982, 5037, 5065, 5121, 5138, 5148
§ 7	4931	§ 187	5030
§ 8	5031, 5145, 5147	§ 188 b)	5030
§ 9	4899, 4956, 5072	§ 197	4906, 5002, 5037, 5099, 5130
§ 10	4931	§ 199 a)	4895, 4920, 5031, 5056
§ 11	5145	— d)	4957, 4994, 5037, 5059, 5099, 5104
§ 26 f)	217 dis.	§ 200	4920
§ 32	4924	§ 201 a)	5031
§ 33	4926	— c)	4928, 5032
§ 41	5100	§ 203	4920
§ 68	4978, 5000, 5034, 5054, 5058, 5070, 5094, 5117	§ 204	4920
§ 76	5001	§ 212	5095
§ 81	4924, 4978, 5034, 5058, 5094	§ 214	4899, 4917
§ 82	4924, 5164	§ 216	4899
§ 83	4985, 5003	§ 233	4933, 5007
§ 85 b)	5147	§ 238	5155
— c)	5068	§ 239	4932
§ 87	4929, 5147	§ 240	5090
§ 101	4958, 5034	§ 249	5090
— odst. 2	5123	§ 253	5090
§ 127	4895	§ 259	4926
§ 142	4924	§ 260 a)	4926, 5112
§ 152	4924, 5017	— b)	4919
§ 153	5123	§ 266	4919
§ 155 a)	5017	§ 306	5125
§ 157	4924	§ 312	4978, 5000, 5058, 5070, 5075, 5094, 5117
§ 166	5051, 5111	§ 314	5071
§ 167	5098	§ 320 e)	4906
— c)	5111	— f)	4957, 5037, 5099
— g)	5098	§ 324	4934
§ 169	5098	§ 335	4930, 4977, 5017, 5127
§ 170	5051, 5098	§ 431	4930, 5017
§ 171	4928, 5032	§ 459	5111
§ 173	4920, 5020	§ 460	4937
§ 174 II c)	5055	§ 461	5099
— d)	4946	§ 468	5125
— f)	4946	§ 486 c)	5168
§ 176	4988	§ 492	4987, 5052
§ 177	4988		

	Čis.		Čis.
§ 493	4931	§ 530	5115, 5143
§ 495 odst. 2	4903, 5084	§ 531 a)—c)	4935
§ 516	4895	§ 532	4935

I. b) Trestný zákon slovenský.

	Čis.		Čis.
§ 1 odst. 2	5132	§ 310 odst. 1	4916
§ 2	5021, 5076, 5170	— odst. 2	5129
§ 20	4938, 4984	§ 312	5170
§ 65	4907, 5080	§ 344	4907
§ 68	5122	§ 349 odst. 2	4907
§ 69 č. 2	4905, 5039	§ 350	5169
§ 70	4907, 4936, 5039	§ 353 č. 1	5169
§ 75	4907	§ 355	4974
§ 76	5079	§ 362	4999
§ 82 odst. 1	4907	§ 363	4999
§ 92	4984, 4999, 5009	§ 365	4910
§ 95	5096	§ 370	4910
§ 96	4976, 5096, 5116, 5132	§ 374	4898
§ 98	5132	§ 379 (§ 50 tr. nov.)	4897, 5005, 5096
§ 99	5132	§ 381 č. 2	5026
§ 101	4938	§ 384	4960, 5005
§ 102	5132	§ 386	5024
§ 105 č. 3	4944	§ 391	4927, 4991, 5049, 5081
§ 108	4944, 4945, 4983, 5018, 5028, 5043	§ 392	4991
§ 112	5021, 5076	§ 393	5049
§ 222	5106, 5158	§ 394	5049, 5081
§ 232	5116	§ 400 odst. 1	5113
§ 278	5077, 5080	§ 401	4927, 5113
§ 279	5079, 5093	§ 402	5113
§ 281 odst. 2	5079	§ 403 č. 3	4927
§ 288	5161	— č. 4	5096
§ 290	4949	§ 461	5149
§ 291	4949	§ 462	5019
§ 303 odst. 1	5050	§ 471	4992
§ 307 odst. 1	4923, 5093		
§ 308	4936		

I. c) Trestný zákon o priestupkoch.

§ 41	4909, 4976
------	------------

II. a) Trestní řád.

	Čis.		Čis.
§ 6	4918, 5041	§ 48	5151
— odst. 2	5010, 204 dis.	§ 51 odst. 1	4989, 5033, 5104
§ 33	4947	— odst. 3	5048
§ 41	4918	§ 52 odst. 1	5033
§ 45	235 dis.	§ 53	5048
§ 46 odst. 3	4903, 5143	§ 56 odst. 2	4920

	Čis.		Čis.
§ 57	4924	§ 293 odst. 1	4914
§ 64	5053	— odst. 2	4914
§ 72	216 dis.	— odst. 3	4914
§ 73	216 dis.	§ 294	4918, 204 dis.
§ 77	4964	§ 338	5083
§ 78	4918	— odst. 2	5083
§ 79	4918, 230 dis.	§ 344 č. 7	5111
§ 81 odst. 2	5010, 204 dis.	§ 346	204 dis.
§ 83	214 dis.	§ 357 odst. 1 a 3	204 dis.
§ 86	218 dis.	§ 364	5010, 204 dis.
§ 91	195 dis.	§ 389	5151
§ 109 odst. 1	4903	§ 390	5046, 5151
§ 112 odst. 2	4903	§ 392 odst. 2	204 dis.
§ 118	5015	§ 393	5151
§ 126 odst. 1	5022	§ 398	5144
§ 143	5139	§ 401 a)	5144
§ 150	5164	§ 411	4947
§ 151	5139, 5164	§ 424	4918, 5108
§ 152 č. 1	5164	§ 427	4918, 5108
§ 153	4895, 5139, 5164	— odst. 1	4918
§ 203	229 dis.	— odst. 2	204 dis.
§ 228	5145	— odst. 3	5103
§ 229	5145	§ 466	204 dis.
§ 245 odst. 2	229 dis.	§ 467	204 dis.
§ 252 odst. 2	5139	§ 469	5046
§ 255	5143	§ 477 odst. 2	4972
§ 260 č. 1	4924		
§ 261	4931		
§ 262	4925		
§ 265	4911, 4924, 4948		
§ 267	5111		
§ 269	5108		
§ 270 č. 5	5124		
§§ 273—276	5150		
§ 281 č. 3	5143, 5145		
— č. 5	5124		
— č. 7	4957		
— č. 9 a)	4925, 4929, 5166		
— č. 9 b)	4924		
— č. 9 c)	5075		
— č. 10	4929, 4959, 5099, 5166		
— č. 11	4911, 4919, 4924, 4926, 4948, 4952, 4953, 4972, 5090, 5097, 5112, 5166		
§ 282	5017		
§ 283	4966		
§ 284	4918, 5010, 204 dis.		
§ 285	4918, 204 dis.		
§ 288 odst. 2 č. 3	4930, 4959, 5006, 5011		
§ 290	4895, 4924, 4926, 4952, 4993, 5040, 5112		
— odst. 2	4914		
§ 292	4947		

II. b) Trestný poriadok slov.

§ 2 odst. 3	5091
§ 4	4922, 4983, 5128
§ 11	5114
§ 16	5033
§ 17	5033
§ 38 odst. 2	5035
§ 42 odst. 1	4922
— odst. 4	5035
— odst. 6	5035
§ 69 odst. 4	185 dis.
§ 89	5033
§ 129	5101
§ 254 odst. 2	5088
§ 276	5101
§ 277 odst. 2	5101
§ 304 odst. 1	5044
§ 328 odst. 1	5029
§ 331	5013
§ 332	5013
§ 384 čis. 9	5013, 5044, 5105
— čis. 10	5161
— čis. 11	5101, 5161
§ 385 čis. 1 a)	4897, 4909, 4916, 4949, 4950, 4960, 5080, 5106, 5113
— čis. 1 b)	4907, 4910, 4921, 4923, 4927, 4936, 4960, 4991, 5026,

	Čís.
— čís. 1 c)	5077, 5093, 5161 4908, 4945, 4983, 5021, 5067, 5114, 5140, 5157
— čís. 2	4984
§ 387 odst. 4	5113
§ 388	4961, 4986, 5086
— odst. 2	4923
§ 390	5161
§ 406	5042

III. Ostatní zákony a nařízení.

	Čís.
1811 červen 1., čís. 946 sb. z. s. (občanský zákon)	
§ 5	5084
§ 7	5084
§ 45	5164
§ 90	5164
§ 349	5032
§ 428	5138
§ 885	199 dis.
§ 1009	210 dis., 223 dis.
§ 1152	218 dis.
§ 1299	223 dis.
§ 1300	223 dis.
1852 květen 27., čís. 117 ř. z. (cis. pat. vyhl. tr. zák.)	
čl. IX	4939, 5063, 5084
— říjen 24., čís. 223 ř. zák. (zbrojní patent)	
§ 2	5060
§ 32	5060
— prosinec 3., čís. 250 ř. zák. (lesní zákon)	
§ 55	5094
§ 57	5054
§ 58	5094
1853 květen 3., čís. 81 ř. zák. (soudní instrukce)	
§ 45	211 dis., 212 dis.
§ 46	235 dis.
§ 47	211 dis., 212 dis., 235 dis.
§ 79	197 dis.
1854 srpen 9., čís. 208 ř. zák. (soudní řízení nesporné)	
§ 283	5059
§ 284	5059
1862 březen 5., čís. 18 ř. zák. (obecní zřízení)	
čl. III	4934

	Čís.
§ 425 odst. 2	4968, 5035
§ 428 odst. 2	5105
§ 431	4961
— odst. 4	5086
§ 441	4921, 4951, 4969, 5132
§ 442 posl. odst.	4921, 4951, 4969, 5132
§ 517	4951
§ 525 odst. 1	5033

	Čís.
— prosinec 17., čís. 1 ř. zák. pro rok 1863 (všeob. zák. obchodní)	
čl. 211	4894
čl. 252	5121
— prosinec 17., čís. 6 ř. zák. pro rok 1863 (tiskový zá- kon)	
§ 6	4931, 4981, 4995, 5089, 5127
§ 9	4993
§ 10	5134
§ 11	5134
§ 12	5134
§ 17	4993
§ 19	5052
§ 20	4940
§ 21	4940
§ 22 odst. 1	4940
§ 23	4896, 4995, 5089
§ 24	4925, 4981, 5127
§ 40	4931
— prosinec 17., čís. 8 ř. zák. z r. 1863 (trestní novela)	
čl. V	5075
1864 duben 16., čís. 7 zem. zák. pro Čechy (obecní zřízení)	
§ 28 čís. 1	5070
— čís. 2	5070
§ 59	5070
§§ 107—114	5070
1867 listopad 15., čís. 135 ř. zák. (shromažďovací zákon)	
§ 2	5012
§ 19	5012
1868 květen 21., čís. 46 ř. zák. (kárný zákon pro soudce)	
§ 2	211 dis., 213 dis., 235 dis., 236 dis.
§ 3	211 dis., 213 dis.
§ 4	213 dis., 235 dis.

	Čís.
§ 5	213 dis., 235 dis.
§ 6	211 dis., 213 dis.
— a—c)	197 dis.
— c)	212 dis., 236 dis.
§ 7	213 dis.
§ 16	213 dis.
§ 22	235 dis.
§ 24 odst. 2	213 dis., 235 dis.
§ 25	204 dis.
§ 26 odst. 1	213 dis.
§ 31	204 dis.
§ 32	197 dis., 236 dis.
§ 39	204 dis.
— červenec 6., čís. 96 ř. zák. (advokátní řád)	
§ 8	233 dis.
§ 9	198 dis., 199 dis., 206 dis., 207 dis., 208 dis., 209 dis., 215 dis., 216 dis., 218 dis., 222 dis., 223 dis., 227 dis., 228 dis.
§ 10	198 dis., 205 dis., 206 dis., 209 dis., 214 dis., 215 dis., 222 dis., 223 dis., 228 dis., 232 dis.
§ 11	222 dis.
§ 12 d)	205 dis.
§ 15	233 dis.
§ 16	222 dis.
§ 19	231 dis.
§ 23	218 dis.
— říjen 15., čís. 142 ř. zák. (tisková novela)	
čl. III.	4995
— čís. 1	4993
— čís. 3	5089
— čís. 3—5	4925, 4993
1872 duben 1., čís. 40 ř. zák. (disciplinární statut advo- kátní)	
§ 1	218 dis.
§ 2	218 dis., 222 dis., 231 dis.
§ 3	214 dis., 233 dis.
§ 4	233 dis.
§ 10	231 dis.
§ 12 d)	217 dis.
§ 13 a)	233 dis.
§ 16	189 dis.
§ 17	195 dis.
§ 19	217 dis.

Trestní rozhodnutí XVI.

	Čís.
§ 23	229 dis.
§ 24	222 dis., 229 dis.
§ 27	229 dis.
§ 31	229 dis.
§ 34	229 dis.
§ 37	229 dis.
§ 39 odst. 2	222 dis.
§ 41 odst. 2	229 dis.
§ 44	230 dis.
— odst. 2	188 dis.
§ 47	229 dis.
§ 48	187 dis., 188 dis., 204 dis.
§ 50	229 dis.
— odst. 1	188 dis.
§ 53	229 dis.
§ 54	204 dis.
§ 59	229 dis.
— červen 16., čís. 84 ř. zák. (poštní hlídači)	
§ 3 č. 2	5094
§ 6	5094
§ 8	5094
1874 zák. čl. XXXIV (advoká- tský poriadok)	
§ 52	200 dis.
§ 68 a)	193 dis., 203 dis.
§ 68 b)	186 dis., 191 dis., 194 dis., 200 dis., 219 dis.
§ 69 b)	186 dis., 194 dis.
— c)	190 dis., 192 dis.
§ 71	193 dis.
§ 72	221 dis.
§ 73	220 dis.
§ 79	201 dis.
§ 84	201 dis.
§ 85	202 dis.
§ 89	202 dis.
§ 90	202 dis.
§ 95	201 dis.
§ 100	201 dis.
§ 101	201 dis.
§ 102 odst. 2	221 dis.
— zák. čl. XXXV (o veřejných notářích)	
§ 192	185 dis.
1879 zák. čl. XXXI (lesný zá- kon)	
§ 37	5069
§ 38	5069
§ 97	4898
1880 zák. čl. XXXVII (uvádzací zákon k trest. zákoníkom)	
§ 36	4951
1883 květen 25., čís. 78 ř. zák. (maření exekuce)	

	Čís.
§ 1	4973, 4997, 5062
§ 3	4913, 5061
1886 zák. čl. XXII (o obciach)	5153
§ 62	
1887 zák. čl. XXVIII (nov. adv. por.)	
§ 4 b)	225 dis.
— d)	225 dis.
1888 zák. čl. VII (o veterinárstve)	
§ 9	5081
§ 126 b)	5081
— říjen 15., čís. 40.000 nař. uh. min. orby (prevedenie zák. čl. VII z r. 1888)	
§ 16	5081
1890 leden 6., čís. 19 ř. zák. (ochrana známek)	
§ 2	4970
§ 5	5136
§ 9	4970
§ 11	5007
§ 23	4970, 5007, 5142
§ 24	5007
§ 25	5142
1893 prosinec 26., čís. 193 ř. zák. (koncesované živnosti stavební)	
§ 2 odst. 1	5109
§ 5 odst. 2	5109
1894 říjen 17., čís. 48.000 nař. uh. min. zemědělství k zák. o polním hosp. a polní policii)	
§ 77	5082
1895 srpen 1., čís. 113 ř. zák. (civilní řád soudní)	
§ 54	232 dis.
§ 179	5150
§ 181	5150
§ 275	5150
§ 278	5150
§ 292	4994, 5059, 5099
§ 376	5056
§ 377 odst. 3	5056
1896 leden 16., čís. 89 ř. zák. (falšování potravin)	
§ 12	5118
— květen 27., čís. 79 ř. zák. (exekuční řád)	
§ 47	5031
§ 98	4913
§ 99	4913
§ 252	5061
§ 341	4973
— listopad 27., čís. 217 ř. zák. (zák. o soudní organizaci)	

	Čís.
§ 64	197 dis.
§ 70	197 dis.
1897 leden 11., čís. 30 ř. zák. (ochrana vynálezů)	
§ 15	5020
1903 červen 10., čís. 133 ř. zák. (revise společenstev)	
§ 12	5139
— červen 24., čís. 134 ř. zák. (min. nař.)	
§ 27	5139
1908 zák. čl. XXXVI (tr. novela)	
§ 17	5170
§ 45 čís. 4	4967
1910 duben 28., čís. 81 ř. zák. (automobily)	
§ 45	4939, 4977, 5063
§ 46 odst. 1	4939
— odst. 2	4939
§ 55	4939
1912 zák. čl. LIV (uved. obč. soud. poriadku)	
§ 16	219 dis.
1914 leden 25., čís. 15 ř. zák. (služební pragmatika)	
§ 121	235 dis.
§ 146	197 dis.
§ 149	197 dis.
— červenec 27., čís. 5476 M. E. (držanie zbraní)	5069
— zák. čl. XIII (novela o potrotných súdech)	
§ 3 odst. 1	4941
§ 4	5027
— odst. 2	4941, 5027
§ 29 č. 4	4941, 5027, 5161
— č. 6	4901, 5027
§ 35 odst. 1	4908
— zák. čl. XIV (o tlači)	
§ 35 (1)	5156
§ 44	5119
§ 48	4944, 4945, 5028, 5043
— zák. čl. XL (o trestnej ochrane úradov)	
§ 2 odst. 2	5154
§ 4 odst. 1	5105
— odst. 2	4909, 4976, 5069, 5133
§ 5	5082
§ 6 odst. 1	5131
— odst. 2	4909, 4976, 5069
§ 13	4984
— zák. čl. XLÍ (o ochraně cti)	
§ 1	4922

	Čís.
§ 2	4921
§ 3 odst. 2 č. 1, 2	4922
§ 9 č. 6	4922, 5091
§ 11	4922
1916 červen 28., čís. 207 ř. zák. (zbavení svéprávnosti)	
§ 3	5014
1918 srpen 18., čís. 318 ř. zák. (náhrada za vazbu)	
§ 3 odst. 2, 3	4964
1919 leden 31., čís. 75 sb. z. a n. (volební právo)	
§ 1	5030
§ 3 čís. 3	5030
— únor 25., čís. 84 sb. z. a n. (okolkování bankovek)	5073
— březen 13., čís. 139 sb. z. a n. (úprava vyhlásování zákonů a nařízení)	
§ 3	5155
— květen 22., čís. 269 sb. z. a n. (padělení peněz a cených papírů)	
§ 1	5073, 5122
§ 4	5085
§ 5	5122
§ 6	5122
§ 12	5073
— říjen 17., čís. 562 sb. z. a n. (podmíněné odsouzení)	
§ 5	217 dis.
§ 6 čís. 4	4948, 5097
§ 7 (1)	4999
— (2)	4990
§ 8 (3)	5097
§ 11	4951
§ 15	4951
§ 19	4951
— prosinec 19., čís. 663 sb. z. a n. (stálé seznamy voličské)	
§ 5	4987
§ 6	4987
§ 11	4987
1920 únor 29., čís. 121 sb. z. a n. (ústavní listina)	
§ 1	5110
§ 3	5045, 5089
§ 24	5140
§ 54	5140
§ 87	5070
§ 117	5066, 5135, 5141
§ 120 odst. 2	5149
§ 122	4950
— duben 9., čís. 292 sb. z. a n. (správa školství)	

	Čís.
§ 1	5149
— duben 10., čís. 243 sb. z. a n. (zrušení šlechtictví)	
§ 2 odst. 2	4926
§ 4	4926
— duben 14., čís. 262 sb. z. a n. (daň z masa)	
§ 2 čís. 3	5099
§ 16	5000
§ 21	5000
§ 26	5000
— duben 14., čís. 347 sb. z. a n. (o akciové bance cedulové)	
§ 5	4994
— duben 26., čís. 263 sb. z. a n. (prováděcí nařízení k zákonu čís. 262/20 o dani z masa)	
§ 3 posl. odst.	5099
1921 srpen 12., čís. 309 sb. z. a n. (útisk)	
§ 1	5078, 5164
§ 2 odst. 2	5164
§ 4	4906, 5001, 5057
— prosinec 20., čís. 500 sb. z. a n. (vyhlásování zákonů a nařízení)	
čl. I	5155
— prosinec 22., čís. 471 sb. z. a n. (trestní právo)	
§ 2	5073
§ 3 odst. 2	5073
1922 leden 31., čís. 40 sb. z. a n. (novela k advokát. řádu)	
§ 2 e)	214 dis.
§ 3	214 dis.
— červenec 11., čís. 241 sb. z. a n. (potírání pohlavních nemocí)	
§ 18 (2)	4932, 5116
— prosinec 7., čís. 362 sb. z. a n. (vl. nař. o zřízení českoslov. řádu a medaile Bílého lva)	
— prosinec 27., čís. 61 sb. z. a n. na rok 1923) (ústava církve evang. a v. na Slovensku)	
§ 194	5149
1923 březen 19., čís. 50 sb. z. a n. (ochrana republiky)	
§ 1	4902, 4959, 5072, 5165
— al. 3	5015
§ 2	4917, 4942, 5015, 5040, 5045, 5072, 5162, 5163, 5165

Čís.

— al. 1	4956, 5072
— al. 2	4915, 4956, 5006, 5015, 5025, 5126
— al. 3	4956
— al. 4	4956
§ 6 č. 2 odst. 3	4905, 5029, 5145, 5146
§ 12	4904
— č. 1 al. 2	4917, 4959, 5092, 5146
— č. 2	5092
§ 14 č. 1	4902, 4912, 4963, 4996, 5004, 5047, 5089, 5110
— čis. 5	4912, 4998, 5120, 5167
— čis. 6	4938
§ 15 čis. 1	5153
— čis. 2	4998
— čis. 3	4902, 4963, 4998, 5004, 5047, 5140, 5165
§ 16 čis. 1	5036
— čis. 2	4955
§ 17	5162, 5163
— čis. 1	4935, 4942, 5011, 5040, 5045, 5145
— — al. 2	4915, 4956, 5006, 5126, 5145, 5166
§ 21 čis. 1	4959
§ 27	4904, 4965, 5145, 5146
§ 28 odst. 2	4943, 5009, 5015
§ 29	4926
§ 32	4926, 4952, 5015
§ 33	5090
§ 35	4953
§ 39 čis. 1	4959
— čis. 2	4912, 5039
— čis. 4	5164
§ 42	4925, 4993, 4995, 5156
— odst. 3	4953
— březen 19., čis. 51 sb. z. a n. (státní soud)	4959
§ 22	4959
§ 23 odst. 3	4959
— říjen 18., čis. 201 sb. z. a n. (pohraniční fin. stráž)	5058
§ 2	5058
— prosinec 11., čis. 8 sb. z. a n. na rok 1924 (trestné pojednávání proti nepřítomným osobám)	4986, 4990
§ 1 (5)	4986, 4990
§ 4 (6)	4969
— prosinec 20., čis. 9 sb. z. a n. na r. 1924 (telegrafy)	4933
§ 3 (2)	5152

Čís.

§ 19 čis. 3	5152
§ 24 (1)	4900, 4933, 5010, 5038, 5064, 5152
— (6)	5152
— prosinec 21. čis. 268 sb. z. a n. (daň z obratu)	4940
§ 41 odst. 1	4940
§ 42	4940
1924 květen 30., čis. 124 sb. z. a n. (urážka tiskem)	4922
§ 1	4922, 5087
§ 6 (nyní § 4)	4922, 5087
— červenec 3., čis. 178 sb. z. a n. (úplatkářství)	4979
§ 4	4979
— říjen 9., čis. 221 sb. z. a n. (nemocenské, inval. a starobní pojištění)	4982
§ 8	4982
§ 165	4982
1925 duben 23., čis. 102 sb. z. a n. (změna a doplnění zák. o akc. bance cedulové)	4994
— říjen 15., čis. 221 sb. z. a n. (nemocenské pojištění veřejných zaměstnanců)	5019
§ 16 (2)	5019
1926 listopad 24., čis. 218 sb. z. a n. (původské právo)	5109
§ 4	5109
§ 7	5109
§ 9	5109
§ 45	5109
§ 62	5109
— prosinec 16., čis. 246 sb. z. a n. (daň z obratu)	4940
1927 únor 17., čis. 10 sb. z. a n. (autorské právo)	5109
§ 10	5109
— červen 15., čis. 76 sb. z. a n. (o přímých daních)	5153
§ 347	4978
§ 348	4978
— červenec 14., čis. 116 sb. z. a n. (silniční fond)	5037
§ 14	5037
§ 23	5037
— červenec 15., čis. 111 sb. z. a n. (nekalá soutěž)	5107
§ 2 (2)	5020
§ 13	5020
§ 14	5020
§ 25	5109
§ 27	4894, 4954, 5023, 5074, 5107, 5109, 5141
§ 29	5074

Čís.

§ 30	5008
§ 31	5020
§ 34 (1)	4975
— (2)	5114
— (3) a)	5008
— — b)	4894, 5137
— prosinec 16., čis. 2 sb. z. a n. na rok 1928 (puncovní zákon)	4994
§ 11	4994
§ 42	4994
1928 březen 29., čis. 55 sb. z. a n. (cestovní pasy)	5058
§ 1	5058
§ 2	5058
§ 4	5058
— červenec 17., čis. 144 sb. z. a n. (železniční přepravní řád)	4927
čl. 48, § 1	4927
čl. 53, § 5	4927
1929 březen 21., čis. 31 sb. z. a n. (valorisační novela)	5112, 5166
§ 8	5112, 5166
— červen 28., čis. 114 sb. z. a n. (lékařská praxe)	4926
§ 2	4926
§ 4	4926
§ 5	4926
§ 6	4926
1930 prosinec 16., čis. 4 sb. z. a n. na rok 1931 (alimentační zákon)	5104
§ 8	5104
1931 březen 11., čis. 48 sb. z. a n. (trestní soudnictví nad mládeží)	4937, 4943, 5009
§ 3	4962
§ 8	4943
— (3)	4962
§ 9	4962
§ 25 (5)	4962
§ 65 (1)	5170
— červenec 16., čis. 123 sb. z. a n. (státní vězení)	5153
§ 1	4959, 5090, 5153
§ 4	5090
1932 červen 30., čis. 107 sb. z. a n. (jízda motorov. vozidly)	4939, 5129
čl. I., § 12 (2, 3)	4939
— — (5)	4939
čl. III.	4939, 5063
— prosinec 23., čis. 198 sb. z. a n. (doprava motorovými vozidly)	5123
§ 2	5123

Čís.

§ 22	5123
§ 26	5123
1933 červen 28., čis. 108 sb. z. a n. (o ochraně cti)	5159
§ 1	4921, 5066, 5159
§ 2	4950, 5018, 5091, 5159
§ 5	5128
— (1) čis. 3	4987, 5052
§ 6 (1)	5066, 5135, 5141, 200 dis.
— (2) lit. b)	4971, 5067, 5087, 5119
— (3)	4971, 5087, 5119, 5139
— (4)	5119
— (5)	5087
§ 7 (2)	5139
§ 8 (2)	5066
§ 9 (3)	5102
§ 13 (2)	4945, 4983, 5028, 5076, 5088
§ 14 (1)	5091
— (2)	4983, 5075, 5128
— (3)	5075
— (5)	4983, 5128, 5149, 5157
§ 15 (2)	4903, 5084
— (3)	4903, 5016
§ 17 (1)	4983, 5021, 5076, 5128
— (2)	5088, 5120
§ 22	4983, 5128
§ 34 (6)	5150
§ 41 čis. 1	4921, 4938, 4945, 4983, 5016, 5018, 5021, 5075, 5076, 5084, 5091, 5128, 5157
§ 42 (2)	5021, 5076
— červenec 7., čis. 145 sb. z. a n. (vyhl. o znění zákona čis. 124/24)	5087, 5134
§ 4	5087, 5134
— červenec 10., čis. 126 sb. z. a n. (změna a dopl. tisk. zák.)	5155
§ 10	5155
§ 11	5052
§ 18 (3)	5155
— říjen 25., čis. 201 sb. z. a n. (zastavování činností a rozpouštění polit. stran)	4987
§ 20	4987
1934 únor 9., čis. 17 sb. z. a n. (zrušení uh. nař., vydaných podle zák. o výjim. opatřeních)	

	Čís.		Čís.
§ 1	5069	a o doživotních trestech)	
— květen 3., čís. 91 sb. z. a n. (o ukládání trestu smrti		§ 1	5083, 5161
		§ 5	5083

IV. Jiné předpisy.

	Čís.		Čís.
Aminestie z 5. listopadu 1918	4924	(mezi ČSR a USA o vydávání zločinců)	
Osnova nového čl. tr. řádu:		čl. I—IV	5100
§ 105 odst. 2	4903	čl. XIII	5100
§ 112	4903	Uliční a jízdní řád pražský	4977
Předpisy ministerstva nár. obrany o hospodaření s automob. materiálem	5034	Úmluva bernská	5109
Smlouva ze dne 17. března 1923, čís. 146 sb. z. a n. na rok 1924 (úprava vzáj. právních styků mezi ČSR a král. Jugoslávským)	4959	Úmluva madriidská ze dne 14. dubna 1891	4970
Smlouva ze dne 2. července 1925, čís. 48 sb. z. a n. na rok 1926		Úmluva pařížská ze dne 20. března 1883	4970
		Úmluva ze dne 7. května 1925, čís. 172 sb. z. a n. (o vydávání zločinců a právní pomoci ve věcech trestních mezi ČSR a král. Rumunským)	
		čl. 13	4959